No. Q 404.11
The Public Library of the City of Boston.

Curſus optimarũ queſtionum

cum textualibus expoſitionibus noue logice Areſtotelis. ſicut tra diderũt maximi Pariſ'ns regentes. multoꝝ peritoꝝ opiniones cõ pendioſe cũ argumentis ⁊ queſtionibus recitantes. finaliter ſe ad mentem ſubtiliſſimi doctoris Johannis Schoti ordinis minoꝝ luculentiſſime reſoluentes cuilibet ſtudere volenti ſumme vtilis.

DUNS SCOTUS, JOHANNES. Cursus optimarum quaestionum cum textualibus expositionibus novae logicae Aristotelis, etc.

1492(?)

Hain 5866; Voulliéme 352.

Printed with semi-gothic type, in two columns, 62 lines to a column. It has 104 leaves; the size of each leaf is 233 × 172 mm., and the text measures 198 x 133 mm. The initial on the first leaf is illuminated, and there are, besides, three large initials; the paragraph-marks are in red.

The volume contains the following four commentaries by Duns Scotus:

Liber priorum analyticorum Aristotelis (ff. 1–32);
Liber posteriorum Aristotelis (ff. 33–64);
Questiones libri thopicorum Aristotelis (ff. 65–86);
Questiones libri elenchorum Aristotelis (ff. 87–104).

Aristotle's "Prior Analytics" deals with the nature of the syllogism, and the "Posterior Analytics" with the demonstration of the syllogism. In "The topics" the probable or dialectic syllogism is discussed, in order that he who takes part in a dispute may be able to construct syllogisms about any problem. Finally, the "Elenchi" teaches how to avoid, or refute, sophistical syllogisms.

These four treatises, together with the one on "Categories" and the one on "Interpretation," constitute the "Organon," Aristotle's great work on Logic.

¶Primum oportet dicere circa quid ⁊ de
quo eſt intentio Qm̄ circa demonſtrationē
et de diſciplina demonſtratiua

Iſte eſt

liber prioꝝ analetico
rum Areſtotelis. in
quo determinatur de
ſyllogiſmo ſimplici/
ter dicto. qui prima
ſui diuiſione diuidi
tur in duos libros pti
ales Primus diuidit
in p̄hemiū ⁊ tractatū
In prohemio oſtendit Areſtoteles duplicem finēꝫ ad
quē ordinat̄ iſte liber . ⁊ tangit de quibꝫ intendit deter
minare. dicens ꝙ oportet dicere primo circa quid ⁊ de
quo eſt intentio . ⁊ ſpecificat hoc dicens . ꝙ intentio illi
us liberi eſt circa demonſtratōēꝫ ⁊ de diſciplina demō
ſtratiua. oportet etiā dicere. quid eſt ꝓpoſitio ⁊ quid ter
minus ⁊ quid ſyllogiſmus. et quis ſyllogiſmus dicat̄
pfectus . ⁊ quis imperfectus quid ſit in toto eſſe . ⁊ quid
dici de nullo. ⁊ quid dici de omni ¶(ꝓpoſitio quidē)
Hec eſt ps executiua. que diuiditur in ſeptē tractatus
In primo determinat phs de quibuſdā p̄ncipiis que
debēt in hac ſcia preſuponi ſicut ſunt ꝓpō termin⁹ ⁊c.
In ſcdo ꝟo vt generaliter dicat̄ determinat de genera/
tione ſillogiſmoꝝ ex ꝓpōnibus de inēe In tercio deter/
minat de formatione ſillogiſmoꝝ ex ambabꝫ ꝓpōnib⁹
de neceſſario In quarto determinat de formatione ſyl/
logiſmoꝝ ex ꝓpōnibus de ꝯtingenti In quinto determi
nat de quibuſdā principiis in precedentibus tractati/
bus preſuppoſitis In ſexto de arte inueniendi medium
In ſeptimo docet reducere oēs p̄dictos ſillogiſmos in
tres figuras Iſti tractatus patebunt in ꝓceſſu Dicit
ergo primo . ꝙ ꝓpō eſt orō affirmatiua vel negatiua ali
cuius de aliquo Scdo diuidit ꝓpōem dicens. ꝙ ꝓpoſi
tionū alia eſt vl'is alia pticular⁊ ⁊ alia indefinita Pro
poſitio vniuerſalis eſt. q̄ oīm aut nulli ineſſe ſcat Par
ticularis eſt . que alicui aut alicui non. aut nō omni in
eſſe ſignificat Sed indiffinita ē que ineſſe aut nō ineſſe
ſignificat ſine vl'i vel pticulari ſupple ſigno. vt ꝯtrario
rum eſt eadem diſciplina ⁊ voluptas nō eſt ſummū bo
nū ¶(Differt aūt) Hic ponit ꝯuenietiā ⁊ drñaꝫ iter
ꝓpōem dyalecticā ⁊ demonſtratiuam Et dt ꝙ ꝓpō de
mōſtratiua eſt ſumptio alteri⁹ ptis ꝯtradictiōis . id ē
determinate ſumit alterā ptem Sꝫ ꝓpō dialectica eſt
interrogatio ꝯtradictionis. i. ipſa interrogat vnā ptem
ꝯtradictionis ſub diſiunctōe ad aliā. Primā pteꝫ pro
bat dicens. nō em̄ interrogat ſupple vtrāꝗ ptem ꝯtra
dictionis . ſed ſumit determinate vnā qui demonſtrat
Conueniunt āt in hoc ꝙ vtraꝗ poteſt eē ps ſillogiſmi
qꝛ qui demonſtrat etiā q̄ interrogat ſilogiſat ¶(Qua
re ſilogiſtica) Infert ex predictis ꝙ ꝓpoſitio ſilogiſti/
ca eſt affirmatio vel negatio alicui⁹ de aliquo ſicut di/
ctū eſt Sꝫ ꝓpō demonſtratiua eſt que eſt vera . ⁊ ꝑ pri/
mas ꝓpōnes ſupple veras ⁊ nccārias ſumpta. Sꝫ dya
lectica eſt que pcūctanti . i. dubitanti eſt interrogatio
ꝯtradictiōis . ſilogiſanti ꝟo eſt ſumptio ptis agantis
et probabilis ¶(Terminum vero dico) In hac ſcda
pte determinat de pte remota ſillogiſmi. ſcꝫ de termio
ipm ſic diffiniens Termin⁹ eſt in quē reſoluitur ꝓpoſi/
tio vt in p̄dicatū ⁊ in id de quo p̄dicat̄. appoſitō vl' di
uiſio eſſe vel nō eſſe Circa hunc textum

Attende primo . ꝙ ſcientia iſtius libri ⁊
libroꝝ ſequentiū vocat̄ noua
logica . ſcientia ꝟo libroꝝ p̄ce/
dentiū dicit̄ vetus logica . nō ideo ꝙ hec ſit iunior. illa
ꝟo ſenior. vel ꝙ hec ſit prius tradita. illa ꝟo poſterius
ſed eo ꝙ in libris p̄cedentibꝫ determinat̄ de ptibꝫ inte/
gralibꝫ ſillogiſmi. in iſtis aūt determinat̄ de ipſo ſillo/
giſmo. ptes aūt ſt̄ p̄ores toto . ideo vet⁹ logica dr̄ que
eſt de ptibus ſillogiſmi. noua autē que eſt de ipſo ſill'o
Iſta aūt noua logica ꝯtinet quatuor libros inter quos
iſte eſt primus . et ideo intitulat̄ liber poꝝ analeticorū
Areſtotelis. i. poꝝ reſolutionū. qꝛ analeſis in greco. vt
cōiter dr̄ idēꝫ eſt ꝙ reſolutio in latino ¶Attende ſcdo
ꝙ inquit Boeti⁹ de ſyll'o duplex eſt ſcia que eſt inuen
tiua ſiue topica q̄ . ſ. docet inuenire multa media ad
oſtendendū ⁊ ꝓbandum aliquā ꝯcluſionē ſicut eſt ſcia
duoꝝ vltimoꝝ libroꝝ. ſcꝫ topicoꝝ ⁊ elencorum Alia
eſt reſolutoria ſiue inductiua . ſ. ea que docet reſoluere
ſillogiſmū in ſua p̄ncipia cuiuſmodi eſt ſcia tradita in
hoc libro ⁊ in ſequenti. ſcꝫ poſterioꝝ . eſt em̄ duplex re/
ſolutio ſill'i quedam eſt reſolutio ꝯñe. qua ſcꝫ reſoluit̄
ſillogiſm⁹ in ſua p̄ncipia ſibi ꝯuenientia rōe illatiōis
vt in tres terminos ⁊ in duas ꝓpōes Alia eſt reſolutio
ꝯſequentis qua reſoluit̄ ꝯñs in ſua principia nccāria
ꝓpter quoꝝ neceſſitatē ipm ꝯſequens eſt nccāriū ⁊ in/
ter iſtas reſolutiones reſolutio ꝯñe eſt por. qꝛ vbicūꝗ ē
reſolutio ꝯñtis . ibi eſt reſolutio ꝯñe ſed nō ecōtra. qua
ꝓpter duplex eſt ſcia reſolutoria de ſillogiſmo . vna de
reſolutione ꝯñe ⁊ eſt prior alia . ⁊ traditur in hoc libro
qui dr̄ poꝝ. Alia eſt de reſolutione ꝯñtis . q̄ eſt poſteri/
or. ⁊ traditur in libro ſequēti ſcꝫ poſterioꝝ ¶Attēde
tercio . ꝙ Arſ. ad ꝯtinuandū hunc librū libro poſteri
orum analeticoꝝ ponit idē ꝓhemiū ꝑ vtroꝗ libro. di
cens ꝙ intentio huius libri eſt circa demōſtrationeꝫ et
de diſciplina demonſtratiua . vñ duplex eſt finis hui⁹
ſcie . ſcꝫ intrinſecus qui eſt pfecta cognitio ſui ſubiecti
et illū tangit cū dt (ꝙ opꝫ determinare q̄d ſit ſillogiſ/
m⁹) Ali⁹ eſt extrinſecus qui eſt cognitio demōſtratio
nis . nā hec ſcia ordinatur ad ſciam demonſtratiuū.
Vñ in ꝓpoſito ꝑ eodē accipit̄ diſciplina demonſtrati
ua ⁊ ipa demonſtratio ſicut Egidius Nec eſt drña ni
ſi in hoc ꝙ (illud qd̄ ſcat diſciplina demōſtratiua in
habitu) demonſtratio ſcat in actu eo ꝙ demōſtratio
facit diſciplinā demōſtratiuā. Vel aliter poſſet dici ꝙ
diſciplina demonſtratia accipit̄ pro ſcia que eſt de de/
mōſtratione . ſed demonſtratio accipit̄ ꝑ ſubiecto illi⁹
ſcie ¶Attende quarto . ꝙ Areſto. ꝓponit determina/
re de ſillogiſmo demōſtratiuo ⁊ de ſillogiſmo ſimplici/
ter ⁊ ptibꝫ eius. primo determinat de ſillogiſmo ⁊ deinde
de demonſtratione . nam iſte finis (q̄ eſt ſcire) vt acq
ritur ꝑ demonſtratōem nō poſſet haberi ſine ſcia de ſi/
logiſmis . iō p̄us determinat de ſill'o . vñ finis eſt primū
in intentōe. media aūt ad finē ſunt priora in executione
qua ꝓpt̄ qd̄ vnūqdꝗ tale ⁊ illud magis . prius ḡ in exe/
cutione determinat de ſyllogiſmo ⁊ deinde de ſyllogiſ
mo demōſtratiuo Sꝫ diceres fortaſſe . quare nō deter
minat prius de ſillogiſmo dyalectico vel ſophiſtico di/

to q ideo. qꝛ bonitas ⁊ pfectio ſillogiſmi magis ↄſiſtit in ſillogiſmo demõſtratiuo q̃ dyalectico vl' ſophiſtico

Queritur Utrum in principio hui⁹ libri (qui ē de ſillogiſmo ſimpliciter dicto) Areſt. conuenienter diffiniat principia materialia ſillogiſmi cuiuſmodi ſunt ꝓpõ ⁊ terminus ⁊c. ❡Arguitur primo contra ſuppoſitũ q ſubiectũ ſcie debet eſſe intelligibile. eo q ſcia eſt habitus intellectualis. ſed ſillogiſm⁹ nõ eſt intelligibilis cũ intelligibile ſit obiectum intellectus. ſillogiſmus aũt nõ eſt obiectũ intellect⁹ eo q obiectũ potẽtie ſpeculatiue dȝ p̃cedere operationem eius ſicut coloꝛ precedit opationẽ viſus. ſillogiſmus vero ſequit operatiõem intellectus cũ ſit intentio ſcda p actum intellectus fabricata Confirmatur primo. qꝛ ſubiectũ ſcientie debet eſſe quid ſimplex. ſillogiſmus aũt nõ eſt ſimplex g̃. Añs patet. qꝛ ſubiectum debet eſſe diffinibile ⁊ etiã debet eſſe tale q de eo pñt ꝓprie paſſiones demonſtrari qd nulli cõplexo conuenit ❡Confirmatur ſcdo. qꝛ idem nõ eſt ſubiectũ totius ⁊ ptis. ſed ſubiectũ totius logice eſt ſillogiſmus ſimpliciter. non erit g̃ ſubiectũ libri prioꝝ. cũ liber prioꝛum ſit ps logice ❡Confirmatur tercio. qꝛ oĩs ſcia de aliquo ſubiecto acquiritur per demonſtratõem q̃ eſt ſillogiſmus. g̃ ſi de ſillogiſmo eſt ſcia tanq̃ de ſubiecto habebitur p aliũ ſillogiſmum prioꝛẽ ⁊ tũc iterũ de illo pari rõne erit ſcia per p aliquem prioꝛẽ ⁊ p p ↄñs erit proceſſus in infinitũ. vel ſi non tũc erit ſtatus ad ignota ❡Secũdo ſic. diffinitio ꝓpõnis nõ ↄuenit nec ſoli nec oĩ g̃ nõ eſt ſufficiens Añs ptȝ p prima pte. qꝛ cõuenit ↄcluſioni que nõ eſt ꝓpõ cũ nõ ſit p alio poſitio. Pro ſcda pte ptȝ. qꝛ nõ conuenit ꝓpõni plures nec ꝓpoſitioni ypothetice cũ ille non ſint affirmatiões de aliquo aut negatões. g̃ Confirmatur. qꝛ hic eſt ꝓpõ. chimera eſt chimera. ⁊ ſil'r h̄ chimera ē hõ. ⁊ tñ ibi non eſt affirmatio aut negatio alicuius de aliquo immo eſt affirmatio de nihilo g̃. ❡Tercio ſic. mẽbra diuiſionis coincidũt. g̃ diuiſio ꝓpõnis non eſt ſufficiẽs añs patet. qꝛ hec ꝓpõ. oĩs vel aliquis homo currit. aut eſt vl'is aut pticularis aut nullius quãtitatis Nõ nullius quãtitatis. qꝛ ſic diuiſum non eſſet cõuertibile cũ diuidentibus. nec eſt vl'is nec pticularis. qꝛ nõ eſt maioꝛ ratio. q̃re ſit vl'is q̃ pticularis. erit g̃ vl'is ⁊ pticularis ſil'r. Confirmatur hec ꝓpõ. oĩs hõ eſt totũ in quantitate eſt vl'is cũ in ea ſubijciat terminus cõis ſigno vl'i determinatus ⁊ eſt pticularis. qꝛ in ea ſubijcitur terminus materialiter acceptus ❡Quarto ſic. copula ꝓpõis nõ eſt termin⁹. ⁊ tñ diffinitio termini ſibi cõuenit. g̃ nõ eſt ſufficiens. Maioꝛ ptȝ. qꝛ alias in aliquo ſill'o eſſent plures t'mini q̃ tres Minoꝛ ptȝ. qꝛ ꝓpõ reſoluit in copulã. Confirmat vnũqdq̃ reſoluit in ea ex quib⁹ cõponitur. ſȝ ꝓpõ cõponit ex copula ⁊ etiã ex ſincathegreumatibus que non ſunt termini. g̃ ❡In oppoſitũ arguitur auctoꝛitate phi ⁊ alioꝝ logicoꝝ. Pro ſolutione q̃ſtionis ſoluẽde ſunt q̃tuoꝛ q̃ſtiones quarum

Prima queſtio eſt. vtrũ ſill's ſimpl'r ſit ſubiectũ iſtius libri. pro cuius ſolutione ❡Attende pmo q ſill's capitur dupl'r vno mõ prime intentionaliter ſiue p denoĩato. ⁊ ſic ſill's eſt quoddã aggregatũ ex duab⁹ ꝓpõib⁹ ⁊ vna ↄcluſione Alio° ſcde intentionaliter. ⁊ ſic eſt vna relatio rõis fũdata ſup talia aggregata de qb⁹ p̃dicat denominatiue ❡Attende ſcdo. q ſillogiſmus dr ſimpliciter duobus modis. vno mõ dicitur ſimpliciter. i. vl'iter. ⁊ hoc dupliciter. vno modo vl'r quãtum ad oĩa ſua pñcipia ⁊ oẽs ſuas ptes tam integrales q̃ ſubiectiuas tã ꝓpinquas q̃ remotas. ⁊ ſic dr eſſe ſubiectũ adequatũ totius logice. Alio modo vl'r quãtum ad oẽs ſuas ptes ſubiectiuas. ⁊ quantum ad ſuas paſſiones ⁊ pñcipia ⁊ etiã quantũ ad paſſiões ⁊ pñcipia ſuaꝝ ptiũ et ſic dicit eſſe ſubiectũ totius noue logice Scdo mõ ſillogiſmus dr ſimpliciter. i. incõtracte. ⁊ ſic eſt ſubiectũ huius libri. Vñ ſillogiſmus ſimpl'r. i. incõtracte eſt ſillogiſmus ↄſideratus quãtũ ad ea q̃ ſibi ↄueniunt grã ſue foꝛme in oĩ materia. abſtrahendo tñ ab hac ⁊ illa et hoc ſm intellectum. quia realiter nullus eſt ſillogiſmus abſtractus a materia ❡Attende tercio. q ſicut in eadẽ re poſſunt eẽ plures rõnes foꝛmales. ſic etiã idem ſubiectũ ſub illis diuerſis rõnibus foꝛmalibus in alia et alia ſcia ↄſiderari põt. quẽadmodũ hõ ſub ratione qua liber ē in ethica ↄſiderat. ⁊ ſub rõne ſanabilitatis in medicina Ita ſil'r ſillogiſmus ſub rõne foꝛmali (q̃ eſt eſſe incõtractũ. vel eẽ pciſum ab oĩ materia pbabili neccaria) in h̄ libro ↄſiderat. Uel vt alij dicũt ſub ratione qua illatiuus ↄñtis ex antecedente. vnde nõ determinat hic de ſillogiſmo ſimpliciter. id eſt de ſimplici foꝛma ſillogiſmi. ita q Areſto. hic ſolũ intendat de foꝛma ſillogiſmi. qꝛ ipſe diffinit ꝓpõm ⁊ terminum q̃ ſunt materialia pñcipia eius. Et ſil'r determinat de ſillogiſmo qui fit ex ꝓpõnibus de ineſſe ⁊ ꝓpõnib⁹ de modo q̃ ſt ptes materiales ſillogiſmi Similiter ꝓbat ſillogiſmũ ↄſtitui ex duab⁹ ꝓpõnibus ⁊ trib⁹ terminis. ⁊ tñ termini ſt pñcipia materialia ſillogiſmi. non g̃ ↄſideratur hic de ſimplici foꝛma ſillogiſmi. nec determinatur de ſillogiſmo ↄtracto ad quãlibet materiaȝ ſed ſoluȝ determinatur de eo. vt abſtrahit a materia pbabili ⁊ neceſſaria ❡Attende quarto. q ad foꝛmam ſillogiſmi (ſicut ad foꝛmã cuiuſcũq̃ alteri⁹ ↄñe) quatuoꝛ conditiones requiruntur Prima eſt quãtitas propoſitionis. et ido ſillogiſmi facti in primo pme. ⁊ ſil'r in tercio nõ ſunt eiuſdem foꝛme. Scdo reqrunt q̃litas ⁊ quãtitas ꝓpõnũ Tercio ꝓo copulatã pñcipalis q̃ minus principalis cuiuſmodi ſunt modi tempus ⁊ ampliationes aut reſtrictiones copulaꝝ. ⁊ ideo ſillogiſmi conſtituti ex propoſitionibus de ineſſe ⁊ ſillogiſmi conſtituti ex propoſitionib⁹ modalib⁹ nõ ſunt eiuſdem foꝛme. Quartũ eſt ſitus ⁊ oꝛdo terminoꝛum ⁊ propoſitionum virtute cuius oꝛdinis concluſio ſequitur foꝛmaliter ex premiſſis Et ideo ſillogiſmi pme figure nõ ſunt eiuſdem foꝛme cũ ſillogiſmis ſcde aut tercie figurarum Ex iſtis patet q ſillogiſmus ſm ſimplicem foꝛmam conſideratus non eſt ſubiectum huius libri ſicut aliqui crediderunt

Dic ergo. q ſillogiſmus ſimpliciter eſt ſubiectũ in libro prioꝝ. patet ſic. quia illud de quo et de cuius ptibus pbant paſſiones in ſcia eſt ſubiectum in illa ſcientia. ſillogiſmus eſt huiuſmodi igit Minoꝛ patet per totũ proceſſum iſtius libri in quo Areſtoteles ponit pñcipia ⁊ ptes ſillogiſmi. et ei oſtendit paſſiones ineſſe igitur. Et ſi foꝛte arguas. q ſyllogiſmus ſimpliciter caret bonitate ⁊ opatione. ergo de ipſo non eſt ſcientia Tenet conſequentia. qꝛ ars et ſcientia ſunt de difficili ⁊ bono. bonitas autẽ ſillogiſmi conſiſtit in hoc q poteſt facere fideȝ vel ſcientiã qd ſil

logiſmus ſimpliciter facere non poteſt Dōm eſt ꝙ ſil logiſmus ſimpliciter non priuatur bonitate ſillogiſmi in opatione q̄uis in ſua ꝯmunitate conſideratus non cauſet fidem neqꝫ ſciam. eſt tn̄ ex neceſſitate illatiuus que quidem opatio applicata ad materiam neceſſariā vel probabilem ſciam cauſabit ꝛ fidem ¶Et ſi iteruꝫ arguas. ꝙ ſillogiſmus eſt ſpecies argumentationis. ſꝫ argumentū eſt ratio rei dubie faciens fidem ſm Boetium Reſpondeť ꝙ ſillogiſmus ſimpliciter nō eſt ſpēs argumentatōis ſꝫ abſtrahit ab ea. dictū aūt Boetij intelligitur de argumento dyalectico Et ſilr dictū Auicenne dicentis argumentatio eſt rōnatio arguens ꝛ cō uincēs mentem ꝑ habitudinē noti ad ignoti ſciaꝫ. Sillogiſmus eīn ſimpliciter nō eſt notificatiuus aut ꝓbatiuus alicuius ſed ſimpliciter illatiuus. Unde dicūt aliqui. ꝙ ſyll'ꝰ ſimpliciter hꝫ ꝓbare ſuam ꝯcluſionem quantum ad illationem ſed non quantum ad veritatē vel falſitatem.

Queſtio ſecūda

vtrum ſillogiſmus ſimpliciť ſit genus reſpectu ſillogiſmi dialectici demōſtratiui ꝛ ſophiſtici Ad hoc memini me dixiſſe ꝙ ſic. et hoc poſſet primo ꝓbari ꝑ Ariſto. pmo topicoꝝ correlarie inferentē ſpēs igiť vt figuraliter ſit cōplecti ſunt que dicte ſunt ḡ ſillogiſmus ſimpliciter eſt genus eoꝝ. Scdo ptꝫ. qꝛ ſillogiſmus p̄dicať de his in quid ꝛ nō ꝯuertibiliter. ḡ eſt genus. tenet ꝯn̄a ꝑ phm in fine quarti topicoꝝ. Si ſemp aliquid ſequať ꝛ nō ꝯuertibiliter ꝛ dꝛ de eo in qd difficile eſt ſepare ꝙ non ſit genus ḡ. Tercio. qꝛ ſillogiſmus dyalecticus ꝛ demonſtratiuus plus dr̄n̄t q̄ȝ duo ſillogiſmi dialectici inter ſe. ſed duo ſill'i dyalectici ad inuicē dr̄n̄t numero. ḡ ſillogiſmus demōſtratiuꝰ ꝛ dialecticus dr̄n̄t plus q̄ȝ nūero ꝛ ꝑ ꝯn̄s dr̄n̄t ſpecie. Quarto ſicut ſe hꝫ ꝓpō ſimpliciter ad ꝓpoēm demōſtratiuaꝫ et dialecticā. ſic ſillogiſmus ſimpliciter ad ſillogiſmuꝫ dyalecticū ꝛ demonſtratiuum. ſꝫ ꝓpō ſimpliciter ſillogiſtica eſt genus ad ꝓpoēm demōſtratiuā ꝛ dialecticā ſicut hic videť innuere ꝯmētatoꝛ ḡ ꝛc̄ ¶Sꝫ ꝯtra hoc arguitur cōiter quatuoꝛ rōnibus. Primo ſic dr̄n̄e contrahentes ipm genus ad ſpecies non dn̄t eſſe materiales ſed formales. Nā ſi dr̄n̄e ꝯtrahentes genus eſſent materiales cū ex dr̄n̄a materiali non ſumať diſtinctio ſpecifica ſed numeralis ſolum ſic illud nō p̄dicabiť de pluribus differentibꝫ ſpē ſꝫ nūero ſolū qđ eſt ꝯtra Porphiriū. cū ḡ ſill'ꝰ demōſtratiuꝰ ꝛ dyalecticꝰ nō addāt ſupra ſill'm ſimpl'r niſi dr̄n̄as materiales ſicut ſunt neceſſitas ꝛ ꝓbabilitas ḡ. Scdo ſic. ſpēs ꝯſtitute ſub aliquo genere ſic ſe hn̄t ꝙ nūq̄ȝ vna pōt eſſe alia cū dr̄n̄t ꝑ dr̄n̄aꝫ ſpecificā. immo nō ſolū ſubſtantialiter ſed etiaꝫ ſm accidentia. qꝛ ſm ꝯmentatoꝛē ſcđo de aīa membra leonis dr̄n̄t a mēbris cerui qm̄ aīe eoꝝ dr̄n̄t. ſꝫ ꝯtingit vnū ꝛ eundē ſill'm factū in eiſdē terminis ꝛ ꝓpōnibus ꝛ ſm eundē modū ꝛ figurā eē dyalecticū ꝛ demonſtratiū ḡ nō dr̄n̄t ſpē vel ſalteꝫ nō ſunt ſpecies reſpectu ſill'i ſimpliciter Minoꝛ ꝓbať. nā iſte ſill'ꝰ. oīs figura plana tribꝰ lineis ꝯtēta hꝫ tres anglos. triāgulꝰ ē hmōi. ḡ triāgulꝰ hꝫ tres āgulos ꝛc̄. apđ demōſtratoꝛē ē demōſtratiuus. qꝛ apprehendit nccāriaꝫ habitudinē q̄ eſt inter ſubiectū ꝛ p̄dicatū. dialecticꝰ ꝟo diceret iſtū eundē ſillogiſmū eſſe dyalecticū ꝛ ꝓbabilem. qꝛ nō ꝯſiderat neceſſariā habitudinē p̄dicati cū ſubiecto. ſed magꝭ probabilem ꝛ ꝑ ꝯn̄s diceret illū eundē ſillogiſmū eſſe dyalecticū Probať tercio. qꝛ ſi ſillogiſmus ſimpliciter eſſet genus ad illos ſyll'os ſeqretur ꝙ ad librū poꝝ ſil'r ſpectaret determinare de ſillogiſmo ſimpliciter. ꝛ de ſill'o dyalectico ꝛ demonſtratiuo qđ eſt falſum Ptꝫ ꝯn̄a. qꝛ ad quēcūqꝫ ſpectat determinare de genere ad eundem ſpectat determinare de ſpēbꝫ illꝰ gꝭ. Quarto ſic. qꝛ ſi ſillogiſmus eſſet genus vel eſſet ſillogiſmus pme intentionaliter captus. ꝛ hoc eſt manifeſte falſum. vel ſcđe intentionaliter captus ꝛ hoc nō. qꝛ dyalecticū ꝛ demōſtratiū reſpectu ſill'i nō ſe hn̄t niſi ſicut ps in modo reſpectu totiꝰ in modo ḡ. Iſtis rōibꝫ ꝛ ſilibꝫ nititur ꝓbare Egidius. ꝙ ſillogiſmus non eſt genus ad ſill'm demōſtratiū dyalecticū ꝛ ſophiſticū Sꝫ qui vellet tenere ꝑtem oppoſitā poſſet faciliter reſpondere ad pmum argumentū ipſius. dicendo ꝙ ſillogiſmus ſimpliciter ꝛ etiā ſyll'ꝰ dyalecticus ſophiſticus ꝛ demonſtratiuꝰ ſtꝭ ſcđe intentiones q̄ pꝛeter dr̄n̄as materiales ſiue pꝛeter fundamēta hn̄t dr̄n̄as ipas ſpecifice diſtinguentes. q̄s circūloqmur ꝯuenienter ꝑ fundamēta ſicut in alijs relationibus ſolet fieri tanq̄ȝ ꝑ ea que ſtꝭ nobis notioꝛa. Ad ſcđam dōm ꝙ in ſcđis intētionibus nō eſt incōueniens vnā ſpeciem verificari de alia dato etiam ꝙ ſint ſub eođē genere ꝯtente. ſicut vere dicimus ꝙ genus eſt ſpecies dr̄n̄a eſt ſpēs. Nec etiā eſt incōueniens in eođeꝰ fundamento ad diuerſa ꝯpato fundari intentiōes ſpē diſtinctas ſicut in ſyllogiſmo ſupius adducto pōt fundari intentio ſill'i dyalectici et etiā demōſtratiui. ſicut et ipm argumentū declarat Ad terciū negať ꝯn̄a. naꝫ ſcīa de ſubiecto ſub pꝛeciſa rōe non eſt de qualibet ſpē vel quolibet ꝯtēto ſub iſto ſubiecto. ſꝫ foꝛte ſi ſubiectuꝫ non ꝯſideraret ſub rōne p̄ciſa ꝛ abſtracta a ſuis ſpēbus eađē ſcīa eſſet de ſubiecto ꝛ ſpeciebꝫ ꝯtentis ſub ſubiecto Ūn̄ ſi iſtud argumentū ꝯcluderet. ſeq̄ret ꝙ methaphiſica eſſet oīs ſcīa realis. ꝛ ꝑ ꝯn̄s alie ſcīe ſupfluerēt qꝛ ꝯſideraret de ente ꝛ q̄libet ꝯtento ſub eo Ad quartū negať aīs. qui aūt vellet ſuſtinere opinionē Egidij ꝓ qua tn̄ nulla adduciť autoꝛitas haberet reſpondere Ad pmā ꝛ quartā rōem. ꝙ ſpēs capitur vno mō pro mō ſpeciali. ꝛ ſic bn̄ ſunt ſpecies Alio mō ꝓprie ſicut capit Porphiriꝰ. ꝛ ſic nō ſtꝭ ſpēs Sꝫ ad ſcđam diceret ꝙ dato ꝙ ſit difficile ꝯſtruere illud qđ p̄dicať de pluribus in quid nō eſſe genus. nō tn̄ eſt impoſſibile Uel dicetur foꝛte ꝙ nō p̄dicať de ipſis in quid ſed denoiatiue queadmodū aīa de hoīe albo ¶Ad terciū reſpōdet Egidius. ꝙ dr̄n̄a inter ſill'm dyalecticū ꝛ demonſtratiuū nō eſt niſi accidentalis. ſicut etiā due aque hauſte ex diuerſis fontibus plus differūt q̄ȝ due hauſte ex eodem fonte. ꝛ tn̄ oīs aqua omni aque eſt eadem ſpecie. vt dicitur pmo topicoꝝ.

Queſtio

tercia vtrū diffinitio ꝓpōis ſit ſufficiens Pro cuius ſolutione ¶Attende pꝛimo ꝙ ad hoc ꝙ aliqua orō ſit ꝓpō requiriť ꝙ ſit affirmatiua vel negatiua. et ideo diciť ꝙ eſt orō affirmatiua vel negatiua vbi vel non debet ꝯiungere ꝓpōnes ſed terminos. reqꝛitur etiā ꝙ ſit alicuius p̄dicati de aliquo ſubiecto. et ideo dꝛ alicuius de aliq̄. vbi de dicit circūſtantiaꝫ tā affirmādi q̄ȝ negandi Ex q̄ ptꝫ ꝙ hec diffiniꝰ ſolū dať de ꝓpōe ſimpl'r vna ꝛ nō de ꝓpōe ſimpl'r plures nec etiā de ypotetica. et rō eſt. qꝛ ex ipſis nō ſit ſill'ꝰ. Scđo ſupponitur ꝙ q̄uis affirmatiū aut negatiuū ſint. aut ſpe

ties ꝓpoſitōis. aut differentie ipſam diuidentes. non tñ ponuntur incōuenienter in diffinitione eius. qꝛ ponunť ad circūloquendū dr̃ñaꝫ eſſentialem ꝓpōnis nobis innominatam. magis aūt diffiniť ꝓpō ꝑ affirmatm̄ ⁊ negatiuū ꝙ̄ ꝑ vl'e ꝑticulare aut indiffinitū propter duas cauſas. Prima affirmatm̄ ⁊ negatm̄ ſe tenent ex ꝑte forme ꝓpōnis. vl'e aūt ⁊ ꝑticulare ex parte materie. Scd'a qꝛ ibi determinatur de ꝓpōe ſm ꝙ eſt ꝑs ſillogiſmi. qui aūt magis variantur penes affirmatiuū ⁊ negatiuum ꝙ̄ penes vl'e ⁊ ꝑticulare ¶ Attende ſcd'o. ꝙ ꝗuis enūciatio ꝓpō ⁊ concluſio (ſi accipianť formaliter ⁊ ꝑ ſuo ſignificato) nō ſunt ideꝫ cū ſint diuerſe ſcd'e intentiōes ſpecifice diſtincte. tñ bñ ſunt ideꝫ fundamentaliter. qꝛ pñt ſuꝑ eadē voce fundari Nam aliqua vox dr̄ enūciatio inquantū ꝑ ipam enūciamus ꝯiunctū ve᷑ vel falſum Sꝫ dr̄ ꝓpō inquantū ponať vl' nata eſt poni ad inferendum aliquam ꝯcluſionē Et dicitur concluſio inquantū infertur vel nata eſt inferri ab alia ¶ Attēde tercio. ꝙ Areſtoteles prius diffinit ꝓpōem ꝙ̄ terminū eo ꝙ in diffinitōe termini ponitur ꝓpō. nō aūt econtra. dicit aūt terminū voco ⁊ nō terminus eſt ſuo more. qꝛ terminus nō eſt in ꝓpōne niſi methaforice In continuis ꝓ ꝓprie eſt terminus Ad denotanduꝫ g̊ ꝙ hic non vult vti termino qui eſt vltimum magnitudinis Dixit terminū vocū. i. accipio metaphorice in quem reſoluitur ꝓpō vt in ſubiectū ⁊ p̄dicatum ⁊ non in copulā. qꝛ copula vocalis (vt ſolū dr̄ ꝯpōem extremo᷑) nō eſt terminus ꝓpōnis nec ꝓpō ꝓprie in eam reſoluiť. qꝛ reſolutio ꝓprie eſt in illa ex quibus res primo ꝯponitur et remanēt facta reſolutione. ⁊ qꝛ facta reſolutōe ꝓpōis copula vniens non manet ſicut nec vnio. ideo in eam propoſitio non reſoluitur

Dic ergo ad queſtioneꝫ. ꝙ diffinitio termini eſt ſufficiens. Et ſil'r diffinitio ꝓpōnis. qꝛ ꝯuenit omni ꝯtento ſub diffinito. ipſa tñ diffinitio ꝓpōnis nō eſt quidditatiua ſimpliciter ſed eſt deſcriptiua data ꝑ duas differentias diuiſiuas ipſius. ꝑ quas tñ pōt intelligi dr̃ña formalis ⁊ ꝯſtitutiua. Sed de diffinitione termini ptꝫ. qꝛ vnūquodqꝫ diuidiť in ea ex quibus ꝯponitur. ſed ꝓpō ꝯponitur ex terminis. ſcꝫ ex ſubiecto ⁊ p̄dicato que dicuntur termini a terminādo. qꝛ ꝓpōnem terminant. ideo ꝯuenienter dicitur terminus eſt in quem reſoluitur ⁊c̄.

Queſtio quarta. vtrū diuiſio ꝓpōnis in vl'em ꝑticularem ⁊ indiffinitaꝫ ſit ſufficiēs Diciť cōiter ꝙ phs non fecit mentionē de ꝓpōe ſingulari. eo ꝙ determinat cuiuſmodi nō eſt ꝓpō ſingularis. vel qꝛ ſolū determīat de ꝓpōne ſilogiſtica. ſingularꝭ aūt nō eſt hmōi. hoc tñ non videtur verū Tum primo. qꝛ ꝓpō ſingularis eſt ſilogiſtica. patet ꝑ duas regulas qua᷑ Prima ē quicq̇d ſeq̇tur ad ꝯñs cū aliquo addito ſequiť ad añs cum eodem addito. Scd'a quicquid ſequiť ad ꝯñs bone ꝯñe ſeq̇tur ad añs. ſꝫ iſta ꝯña eſt bona. om̄e aīal rōnale eſt riſibile. ſortes eſt aīal rōnale. g̊ ſortes ē riſibilis Secluſa g̊ ꝓpōe vl'i adhuc ꝯña erit bona. Sil'r ad ꝓpōem ſingularē ſeq̇tur ꝓpō indiffinita Ad indiffinitā aūt cum vl'i ſeq̇tur aliquid ſilogiſtice. g̊ etiā ad ſingularem Qꝫ aūt phs non ponit expreſſe ꝓpoſitionē ſingularē. hoc ē ideo. qꝛ ſub ꝓpōne indiffinita cōprehendiť ſingularis Sꝫ aliq̇ alij reſpondēt illā diuiſionē (ſicut iacet) non eſſe ſufficienter poſitā. eo ꝙ vna ⁊ eadeꝫ ꝓpō poteſt eſſe affirmatiua ⁊ negatiua vl'is ⁊ ꝑticularꝭ Et illā dicūt eſſe mixte quantitatis. hoc aūt ꝓbant quadrupliciter Primo ſic. qꝛ iſta ꝓpō. oīs homo vel aliquis azinus currit. ꝑ vt eſt de ſubiecto diſiūcto eſt cathegorica. ⁊ tñ nec vl'is nec ꝑticularis. qꝛ nō eſt maior ratio quare eēt vl'is ꝙ̄ ꝑticularis vel ecōuerſo Eadē em̄ rōe qua ꝓpt vnū terminū diſtributū eſt vl'is ꝓpter aliū terminū nō diſtributum erit ꝑticularis. Scd'o ſic. qꝛ iſta ꝓpō cuiuſlibet hoīs azinus currit. nō eſt vl'is eo ꝙ ſubiectum eius nō diſtribuiť. nec ꝑticularis nec indiffinita. qꝛ pt̄ eſſe maior in prima figura g̊. Tercio ſic. iſta ꝓpō chimera eſt vel nō eſt. nō eſt affirmatiua. qꝛ tūc eſſet falſa eo ꝙ ſubiectū eius ꝓ nullo ſupponi. ⁊ nec eſt negatiua qꝛ copula principalis (q̄ eſt hoc verbum eſt) non negať ſed manet affirmata. Si forte diceres. ꝙ nō eſt ſic p̄ncipalis copula. hoc non valet. qꝛ nō eſt maior rō de vna ꝙ̄ de alia ¶ Quarto ſic. qꝛ hec ꝓpoſitio. non hō currit ſil'r eſt affirmatiua ⁊ negatiua. ſi em̄ (nō) teneať negariter eſt negatiua. ſi aūt infinitanter eſt affirmatiua. g̊

Dic primo ꝙ diuiſio ꝓpōis in vl'em ꝑticularem ⁊ indiffinitā eſt ſufficienter aſſignata patet autoritate phi ¶ Dic ſcd'o. ꝙ impoſſibile ē vnaꝫ et eandem ꝓpōem eſſe vl'em ⁊ ꝑticularem affirmatiuā et negatiuam Ptꝫ primo ſic. qꝛ in qualibet ꝓpōne vna enūciatur tm̄ vnū predicatū de vno ſubiecto. ſicut ptꝫ ſcd'o perihermenias. in ꝓpōne aūt vl'i ſubiectū tenetur vl'r in ꝑticulari non teneť vl'r. ſi g̊ vna ⁊ eadem ꝓpō eēt vl'is et ꝑticularis tūc in vna et eadem ꝓpōne ſubiectuꝫ tenetur vl'r ⁊ non teneť vl'r Scd'o ſic in qualibet ꝓpoſitione vna eſt tm̄ vna copula. ſi ergo illa ſit affirmatiā copula p̄ncipalis nō negať. ⁊ ſi ſit negatiua ipa negať impoſſibile aūt eſt ꝙ eadē copula ſit affirmata ⁊ ꝙ non ſit affirmata. Et ſi forte dicas ꝙ in hmōi ꝓpōni hꝫ nō eſt tm̄ vnū ſubiectū p̄ncipale. aut vna copula p̄ncipalis ex hoc manifeſte ptꝫ. ꝙ ille nō erūt ꝓpōes vne ⁊ per ꝯñs nec ꝓpōes ſicut patet ſcd'o perihermenias Nam in ꝓpōne plures enūciať vnuꝫ de pluribus ⁊c̄. Tercio patet. qꝛ quelibet ꝓpoſitio debet eē alicuiꝰ quātitatis iſte aūt ꝓpōes nō eſſent alicuius quātitatis. niſi diceretur ꝙ eſſent mixte quātitatis ſicut aliqui fingunt. Sꝫ impoſſibile eſt illam mixtā quātitatē poni eo ꝙ ad ipſam expreſſe ſequunť ꝯtradictoria. vtputa ea ſequitur eundeꝫ terminū reſpectu eiuſdem p̄dicati teneri vl'r ⁊ nō vl'r. Quarto ſic. oīs ꝓpō cathegorica eſt affirmatio vel negatio alicuius de aliquo ſicut patuit in textu ſed hmōi propoſitiones nec eſſent affirmatiōes nec negationes. qꝛ mixte quantitatis. g̊ non eſſent ꝓpoſitiōes Confirmatur. qꝛ ſi iſte ꝓpōes eſſent affirmatiue et negatiue ſequereť ꝙ ex ꝓpōe affirmatiua poſſit inferri ꝓpoſitio negatiua. qd' eſt falſuꝫ Si em̄ maior eſſet mixte quātitatꝭ ipa eſſet affirmatiua. ⁊ minor etiā eſſet affirmatiua. ⁊ tñ ſequereť ꝯcluſio negatiua. ſic arguendo om̄e ens eſt vel nō eſt. ſortes eſt ens. g̊ ſortes eſt vel non eſt Et ad argumenta alterius ꝓpōnis facilis eſt ſolutio medium intellectum habenti.

Ad argumēta principalia. ad primum diciť. ꝙ vl'is ē intellectualis ⁊ etiā obiectū intellectꝰ nō q̇daꝫ motiuū ſꝫ t̄minatiuū. ꝓbatio aūt nō ꝓcedit niſi de p̄mo obiecto motiuo intellectus nr̄i qd' eſt quidditas rei ſenſibilis Ad pri

mam ꝯfirmatoēm dicitur. ꝙ ſillogiſmus prime inten/
tionaliter nō est diffinibilis eo ꝙ est quid ꝯplexum Si
tñ capiat̃ ſcḋe intētionaliter ſiue ꝓ habitudine nccāria
duaꝝ ꝓpōnū ad ꝯcluſionē inferēdaꝫ ex ipſis. ⁊ illo mō
est q̄d incōplexū ⁊ est diffinibil̃. Ad ſcḋaꝫ ꝯfirmatōeꝫ
patet ſolutio ex dictis Ad terciā d̾. ꝙ duplex est ſill's
vnus est cui⁹ ꝯgnitio habet̃ ꝑ inuētiōeꝫ. vtputa ꝑ ſen
ſum ⁊ experimentū. ⁊ iſte quieſcit in aīa inuētoꝝ. ſicut
ars in aīa artificis Ali⁹ est ſillogiſmus cui⁹ cognitio
habet̃ ꝑ doctrinā mediāte alio ſill'o iā inuēto ꝑ expime
tum ſm ꝙ docet Ar̃. in fine ſcḋi poſterioꝝ. ſic ḡ de ſil
logiſmo ſcḋo mō dicto est ſciā ꝑ ſill'm primo⁹ dictum.
Nec ſeq̄t̃ ꝓpt̃ hoc ꝙ idē erit añ ſeipm nec aliq̄d aliud
incōueniēs. vñ ille pm⁹ ſillogiſm⁹ est inſtrumentū ad
acq̄rendū ſciam de ſill'o ſcḋo⁹. ex q̄ patet ꝙ idē ſill's non
est ſubiectū ⁊ inſtrumentū ¶Ad ſcḋm negat̃ añs pro
vtraq̄ pte Ad ꝓbatōnē pme ptis d̾ ꝙ ꝯ̄uis ꝯcluſio
nō ponat̃ actualiter ꝓ alio. bñ tñ aptitudinaliter Ad
ꝓbatōeꝫ ſcḋe pt̾ d̾ ꝙ hic diffinit̃ ꝓpō cathegorica vna
Ad ꝯfirmatōeꝫ d̾ ꝯcedendo ꝙ chimera nihil est. ſed
nego ꝙ ꝓpt̃ hoc ꝓpō (in qua p̄dicat̃ aliq̄d de h̄ termi/
no chimera) nihil ſit. q2 ille termin⁹ chimera nō est ni
hil ¶Ad terciū negat̃ añs ⁊ ad ꝓbatōeꝫ d̾ ꝙ illa ꝓpō
aut est diſiūctiua ⁊ ſic nullius est quātitat̾. aut est ca/
thegorica. ⁊ tūc est tm̄ vl'is ⁊ ſic est de ſubiecto diſiūcto
et ei⁹ ſenſus est. ꝙ oīs qui ē hō vel aliq̄s hō currit Si
aūt eſſet de p̄dicato diſiuncto. tūc ſenſus eius eſſet. oīs
hō est qui vel aliq̄s hō currit. vtroq̄ aūt modoꝝ ſp est
vl'is cū totale ſubiectū ei⁹ diſtribuat̃. ⁊ ſic dicendū est
de alijs ꝓpōib; in q̄b; a pte ſubiecti ponat̃ tale diſiūctū
vl' etiā aggregatū ex recto ⁊ obliquo. vtputa cuiuſlibet
hoīs azinus currit. valet tm̄ ſicut. q̄libet hō est cuius
azinus currit. ⁊ manifeſte ptꝫ. ꝙ ſubiectū p̄ciſū ⁊ adeq
tū diſtribuit̃. Ad ꝯfirmationē d̾. ꝙ in illis duob; ſen/
ſibus in q̄b; est vl'is est falſa. ſꝫ q̄n est ſingular̾ est vera
nec est eadē ꝓpō ꝯ̄uis ſit eadē vox. eadē eñ ꝓpō nō p̄t
habere diuerſos ſenſus eo ꝙ ad vnitatē ꝓpōnis req̄rit̃
vnitas ſenſus ſiue ſignificati ¶Ad quartū ⁊ eius cō
firmationē d̾ negādo ꝯ̄nas. q2 nō arguit̃ a tota diffini
tione ad diffinitum. ſequitur textus

Sillogiſmus autē

¶In hoc ſcḋo capitulo hui⁹ pmi tractus ph's tria fa
cit. pmo diffinit ſill'm dicēs. Sill's est orō in qua q̄buſ/
dā poſitis. aliud q̄dem ab his q̄ poſita ſunt ex nccītate
accidit eo ꝙ hec ſunt. declarat aūt quid ītelligit̃ ꝑ hoc
ꝙ d̾ (eo ꝙ hec ſunt) dicēs ꝙ accidere eo ꝙ hec ſt̾ est
ꝯtingere propt̃ hec. ꝓpter hec aūt ꝯtingere est nullius
extrinſec⁹ t̾mini indigere ad hoc ꝙ fiat argumētū pfe
ctū. ḡ in hac ſcḋa ꝑticula innuit diuiſionē ſill'i in ſill'm
pfectū ⁊ impfectū. ꝑ hoc q̄d diffinit mēbra illius diui
ſionis. et d̾ ꝙ ſill's pfectus est. q̄ nullius alterius indi
get. ꝑter ea q̄ ſumpta ſunt vt appeat nccāri⁹. Sꝫ ſill's
impfectus est qui indiget aut vni⁹ aut pluriuꝫ que ſt̾
quidē nccāria ꝑ ſumptos termīos ⁊ nō ꝑ ſumptas ꝓpō
nes ¶(In toto vero eſſe) In hac tercia pticula deter
minat de p̄ncipijs regularis ſill'i. ⁊ duo facit primo po/
nit ꝯuenientiā inter dici de toto ⁊ eſſe in toto. ⁊ d̾ altrū
eſſe in toto altro. ⁊ altrū p̄dicari de oī altro idē est Se
cundo ponit diffinitiones dici de omni ⁊ dici de nullo
dicens ꝙ p̄dicari de omni est q̄n nihil est ſumere ſubie/
cti de quo nō dicat̃ predicatū Et p̄dicari de nullo est
q̄n nihil est ſumere ſubiecti a quo nō remoueatur p̄di
catū Circa hunc textum

Attende

primo. ꝙ in diffinitione ſill'i po
nit̃ (orō) loco gn̄. ⁊ in hoc ꝯue/
nit cū alijs ſpēbus argumenta/
tionis Nā enthimema inductio et exēplū q̄dā orōnes
ſt̾. cū d̾ (poſitis quibuſdā) ponit̃ d̾ña ſill'i ab enthi/
memate in quo nō ponit̃ niſi vna ꝓpō. ſed ꝑ hoc ꝙ ad/
dit̃ (poſitis) differt ſill's ab inductione ⁊ exēplo. in q̄/
bus licet ſint plures ꝓpōes. non tñ ſt̾ poſite ⁊ ordinate
in modo ⁊ in figura ꝑ hoc etiā excipiunt̃ ꝯiugationes
inutiles q̄ ⁊ ſi ſint in figura. nō tñ in mō. ꝑ h̄ aūt ꝙ dixit
(Aliud ab hijs q̄ poſita ſt̾) excludit̃ petitio p̄ncipij
vt est petm̄ ꝯtra ſill'm ſimpliciter. ⁊ ꝑ hoc ꝙ d̾ (ex ne/
ceſſitate accidit eo ꝙ hec ſt̾) excluditur nō ꝓpter hoc
accidere falſum q̄d est petm̄ incidens circa ſill'm ſim/
pliciter. ſicut ptꝫ ſcḋo hui⁹ ¶Attende ſcḋo. ꝙ ſm Al
bertū ſill's d̾ orō vna ꝓpter triplicem vnitateꝫ. primo
ꝓpter vnitatē forme ſubſtantialis. q2 due pmiſſe vniun
tur in vna forma ſillogiſtica. ⁊ due extremitates vniun
tur in vno medio q̄d h; rōem forme reſpectu ipſoꝝ Se
cūdo ꝓpter vnitatē cauſe materialis. q2 due pmiſſe ſt̾
materia ſill'i que ſe habent ꝑ modū determinationis ⁊
determinabilis ex q̄b; fit ꝑ ſe vnū Tercio ꝓpter vnita/
tem cauſe finalis. q2 due pmiſſe finaliter ordinant̃ ad
inferendū vnā ꝯcluſionē ¶Attende tercio. ꝙ cū dicit
Areſto. ꝯcluſionē ſequi ex pmiſſis ex nccītate. hoc nō
debet intelligi de nccītate ꝯ̄ntis. ſed de neceſſitate ꝯ̄ne.
Sꝫ quid ſit nccītas ꝯ̄ntis ⁊ ꝯ̄ne ſepe dictū est ¶Attē
de quarto. ꝙ ſill's p̄t dici perfectus dupliciter. Vno
modo perfectione eſſentiali. ⁊ ſic oīs bonus ſill's ſiue ſit
prime figure ſiue alteri⁹ est pfectus cū cuilibet ſill'o cō/
ueniat diffinitio ſill'i. ⁊ quilibet ſit ꝯ̄na nccāria ⁊ ſilogi
ſtica ⁊ formalis Alio mō ſill's p̄t dici pfectus pfectiōe
accidētali que est pfectio euidentie. ⁊ ſic ille ſill's d̾ pfe
ctus cui⁹ ꝯ̄na est nccāria ⁊ apparens euidenter nccāria
et ſic ſolū ſill'i pme figure ſt̾ pfecti. Alij aūt īpfecti. q2
in eis nō est mediū poſitiōe ⁊ etiam immediate nō regu
lantur per dici de omni vel dici de nullo Quid aūt ſit
ſill'm pfici ⁊ quot modis pficit̃ ⁊ quid ſill'm regulari ꝑ
dici de omni vl' dici de nullo dictum est in ſummulis
Vtrū aūt dici de omni ſit ꝯdicio p̄dicati ⁊ eſſe in toto
ꝯdicio ſubiecti Dicūt aliqui pmo ꝙ dici de omni ⁊
eſſe in toto ſuut ꝓprietates reſpectiue. q2 ꝯueniunt aliq̄
bus ꝑ reſpectū ad aliud Et dicūt itrū ꝙ dici de omni
est ꝯdicio p̄dicati in ordine ad ſubiectū. q2 dici de om/
ni est p̄dicari de ſubiecto diſtributo. ſꝫ p̄dicari de ſub/
iecto diſtributo est ꝯdicō p̄dicati Dicūt tercio ꝙ eē in
toto est ꝯdicō ſubiecti in ordine ad p̄dicatū. q2 eſſe in
toto est eſſe in alio ſicut in ſuo inferiori vel ſupiori. ſed
hec est ꝯdicō ſubiecti cū ſit in p̄dicato ſicut inferius in
ſuo ſupiori. Vñ ipſi notāt. ꝙ cū dicit̃ dici de omni duo
dicūt̃ vnū in recto. ſ. dici q̄d idem est q̄d p̄dicari ⁊ ali
ud in obliquo. ſcꝫ de omni q̄d idē ē q̄d ſubiecto diſtri/
buto Silr̃ cū d̾ eſſe in toto duo dicūtur. vnū in recto. ſ.
eſſe. ⁊ aliud in obliquo. ſcꝫ in toto. ſꝫ q2 hoc videt̃ eſſe
ꝯtrā Areſtotelē dicentē. ꝙ de oī ⁊ eē in toto idē ſt̾ Et
iō etiā Ar̃. diffiniēdo dici de oī reliq̄t diuiſioneꝫ eē in
toto notā ex diffinitōe dici de oī Nā dici de oī ⁊ eſſe in
toto eſſe idē p̄ōt intelligi dupl'r Vno⁹ realiter. ita ꝙ rea
liter ſint eadē ꝓprietas ⁊ ſic est falſum Alio⁹ ꝯſecutiē.

et ſic ſunt eadem Nam vbicu͂ꝗ eſt dici de omni.ibi eſt eſſe in toto.

Queritur vtru͂ oīs ꝯña ſilogiſtica ſit ꝯña formalis ⁊ regulata ꝑ dici de omni aut dici de nullo aut econtra ¶Arguit᷑ primo ꝙ non. q꞉ omnis ꝯña formalis tenet in oībus terminis ſilli forma arguē retenta. ſed nullus ſill's tenet in oibꝫ terminis ſilli forma retēta.ğ nullus ſill's eſt ꝯña formalis Minor pꝫ.q꞉ nullus ſill's ſit in oibꝫ terminis.nec etiā pōt fieri. vt manifeſtum eſt.ğ nullus ſill's tenet in oibꝫ terminis Confirmatur.q꞉ nullus ſill's tenet in termīs diuinis formaliter.nō eīn ſequit᷑ .oīs eſſentia diuina eſt pater. oīs filius dei eſt eſſentia diuina.ğ oīs filius dei ē pater. Nec etiā tenet in terminis ampliatiuis.q꞉ nō ſeqtur. nulluꝫ mortuū eſt viuēs.aliquis hō eſt mortuus.ğ aliquis hō nō eſt viuēs. Nec etiā tenet in ꝑdicatꝫ ponētibꝫ ꝯñaꝫ q꞉ nō ſequit᷑.nullū aīal eſt ſpēs.⁊ hō eſt aīal.ğ hō non eſt ſpēs.⁊ per ꝯñs ſill's non tenet in omnibus terminis. ¶Secūdo ſic.nullus ſill's ſophiſticus peccans in forma eſt ꝯña formalis .ſed oīs ſill's ſophiſticus peccans in forma eſt ſill's.ğ non oīs ſill's eſt ꝯña formalis Minor pꝫ.ꝑmo q꞉ in diffinitōe ſilli ſophiſtici ponit᷑ ſill's loco generꝫ Scdo q꞉ bñ ſequitur.eſt ſill's ſophiſticꝰ.ğ eſt ſill's a pte in modo ad ſuū totū Confirmat᷑.q꞉ cuiuſlibet bone diuiſionis diuiſum debet vere ⁊ affirmatiē ꝑdicari de quolibet mēbroꝝ diuidentiū.ſed ſill's diuidit᷑ in ſill'm demōſtratiū .dialecticū.⁊ ſophiſticū.ğ quilibet ſill's ſophiſticus eſt ſill's ¶Tercio ſic.ſilli regulati ꝑ dici de omni vel dici de nullo ſtꝫ pfecti Multi aūt ſunt ſilli impfecti .ğ multe ſunt ꝯñe nō regulate ꝑ dici de omni vel dici de nullo Maior pꝫ ꝑ Areſto.in textu .Minor ꝓbatur de ſill's ſcde vel tercie figuraꝝ ¶Quarto ſic. oīs ſill's expoſitorius eſt ꝯña ſilogiſtica ſed nō oīs ſill's expoſitorius eſt regulatus ꝑ dici de omni.aut dici de nullo.ğ maior pꝫ.q꞉ oīs ſill's expoſitoriꝰ eſt ꝯña ⁊ nō enthimematica nec inductiua nec exēplaris.ğ ſilogiſtica . Confirmat᷑.q꞉ ſill's expoſitorius nō tenet in oībus terminis ſilli forma arguendi retēta. nō eīn ſequit᷑ hec eſſentia diuina nō eſt generans .hec eſſentia diuina eſt pater .ğ pater nō eſt generās Nec ſeqtur qualitas fortis eſt albedo .qualitas fortis eſt muſica. ğ muſica eſt albedo. Nec ſequit᷑ .iſte canis ē pater. iſte canis eſt tuus. ğ iſte canis eſt pater tuus Nec ſeqtur ſortes videt ſine hoc demōſtrando lapidē.hoc eſt ſine oculis.ğ ſortes videt ſine oculis Nec ſeqtur impoſſibile eſt hoc te non genuiſſe hoc eſt azinus. ğ impoſſibile eſt azinus te nō genuiſſe.ğ ſill's expoſitorius nō tenet ꝯña formalis ¶In oppoſitum arguit᷑ autoritate phi vt dicentꝫ.ꝙ dici de oīni ⁊ dici de nullo ſtꝫ principia regulatiua ſilloꝝ . ğ oīs ſill's eſt regulatus ꝑ dici de omni .aut dici de nullo . Pro ſolutione queſtionis ⁊ vlteriori declaratōe textus ſoluende ſunt quatuor queſtionis partialis.

Queſtio prima. vtrū diffinitio ſilli ſit ſufficiēter a pho poſita.cuiꝰ declaratio pꝫ ex his q̄ dicta ſtꝫ Eſt tñ difficultas cōis circa eam . vtꝝ ꝯcluſio ſilli ſimplr ſit aliud a ꝑmiſſis Ad quā reſpōdent aliqui . ꝙ ꝯcluſio dꝫ eſſe alia a ꝑmiſſis copulatiē ſumptꝫ Et etiā a q̄libet ꝑmiſſaꝝ ꝑ ſe ſumpta.tam in voce q̄ in ꝯcatōe Et hoc ꝯcat᷑ in diffinitione cū dr (aliud qdā ab his) Et per hoc excludunt᷑ ꝯñe quibus arguit᷑ a tota copulatiua ad alterā eius ptem ſiue ab exponētibꝫ ad expoſita Et hoc poſſet ꝓbari ſic.q꞉ niſi ſic ſeqretur ꝙ idem poſſet eſſe cā ⁊ effectus reſpectu ſuiꝑius . Nulla eīn res cauſat ſeipam .igit᷑. Sed hec opinio apparet eſſe falſa q꞉ manifeſtū eſt ꝙ ideꝫ termini realiter vniunt᷑ inter ſe in ꝯcluſione . qui etiā vniebantur in ꝑmiſſis cū medio Jdeo reſpōdet᷑ aliter. ꝙ ꝯcluſiōem eſſe aliud a ꝑmiſſis pōt intelligi dupliciter Vno° ꝙ ſit alia res a ꝑmiſſis et ſic nō eſt aliud Alio° ꝙ habeat aliū modū eſſendi a ꝑmiſſis ⁊ ſic bene eſt aliud .eo ꝙ eedē extremitates vnite cū medio in ꝑmiſſis vniunt᷑ inter ſe in ꝯcluſiōe. Vñ cū obijcit᷑ eis ꝙ vna res nō pt cauſare ſeipam Rñdent ꝙ nō eſt incōueniens vnā ⁊ eandē rē habere rōeꝫ cauſe et effectꝰ reſpectu ſuiꝑſius.ita ꝙ dicat᷑ alia a ſeipſa in mō eſſendi Nā ſm phm tercio phiſicoꝝ.eadem res eſt actio ⁊ paſſio .et tñ dicitur ſex ꝑncipiis.ꝙ paſſio eſt effectus illatioqꝫ actionis Sed hoc etiā videt᷑ eē falſum q꞉ cauſe ad effectū eſt ordo eſſentialis.ſed eiuſdē ad ſe ipm nō eſt ordo eſſentialis.q꞉ ille ordo eſt relatio realis Jtem ſequeret᷑ ꝙ idē eſſet ꝑus ⁊ poſterius ſeipſo qđ nō eſt intelligibile. ¶Tercio ſeqretur ꝙ ideꝫ eēt ipm ⁊ nō ipm qđ eſt ꝯtra ꝑmū ꝑncipiū. Nec exinde qđ adducit eſt verū.q꞉ actio ⁊ paſſio de quibꝫ loquit᷑ Gilbertus ſtꝫ genera realiter diſtincta ⁊ primo diuerſa Actio aūt ⁊ paſſio vt . Areſto.loquit᷑ de ipſis in tercio phiſicoꝝ non ſunt genera diſtincta. Jdeo aliter reſpondet quidā nominales.ꝙ ꝯcluſiōeꝫ eſſe aliā a ꝑmiſſis pt intelligi dupliciter vno mō ſm officiū Alio mō ſm numeꝝ dicūt ğ dato caſu ꝙ concluſio non ſit alia alietate vocis tm̄ aut ꝯcatōis tm̄.aut etiā vtruſꝗ .eſt tñ alia alietate officij Et ꝑ intellectiōe iſtius ipe notat ꝙ duplices ſunt termini in ſillo .quidā ſtꝫ ꝓponales cuiuſmodi ſtꝫ ſubiectū ⁊ ꝑdicatū Alij ꝟo ſilogiſtici cuiuſmodi ſtꝫ maior extremitas .minor extremitas.⁊ mediū Silr̄ duplices ſtꝫ ꝓpōes q̄daꝫ dicunt᷑ ꝯñales ⁊ tales in ſillo ſtꝫ tm̄ due.ſcꝫ añs ⁊ ꝯñs accipiendo añs ꝑ copulatiua ꝯſtituta ex maiori ꝓpōe ⁊ minori ⁊ ꝯñs ꝑ ꝯcluſione . quedam aūt dicunt᷑ ſilogiſtice.⁊ ſtꝫ iſte tres in ſillo.ſcꝫ maior ꝓpoſitio .minor ⁊ ꝯcluſio . Sic ğ dt. ꝙ in quolibet ſillo ſunt ſex termini vocaliter diſtincti ⁊ tres termini ſilogiſtici officialiter diſtincti ⁊ duo termini ꝓpōnales etiā officialiter diſtincti ⁊ due ꝓpōes ꝯñales ⁊ tres ſilogiſtice officialit᷑ diſtincte.ſcꝫ maior minor ⁊ ꝯcluſio. Nō aūt opꝫ ꝯcluſiōeꝫ ſp eſſe vocaliter vel realiter eē diſtinctā a ꝑmiſſis.ſed bñ officialiter Nā bñ ſeqtur.oīs diſciplina eſt ſophia.oīs diſciplina ē diſciplina .ğ oīs diſciplina eſt ſophia.⁊ tñ ꝯcluſio eſt eadem cū maiore ꝓpoſitione. Q꞉ aūt ſill's ſit bonus pꝫ. q꞉ eſt in barbara et ex oppoſito ꝯñtis cū altra ꝑmiſſaꝝ infertur oppoſitū alterius ꝑmiſſe. Sed q꞉ logicus nō hꝫ reſpicere ad vocalem diſtinctōeꝫ .ideo breuiter dōm eſt aliter.ꝙ concluſio formaliter accepta dt vnā relatōem realiter diſtinctā a ꝑmiſſis formaliter acceptis. Pꝫ q꞉ hꝫ fundamentū aliud ab illa relatione .quā importāt ꝑmiſſe. Si aūt capiatur fundamentaliter adhuc ptialiter realiter dn̄t ⁊ ſic etiā formaliter . pꝫ q꞉ in premiſſis eſt terminus mediꝰ qui nō eſt in ꝯcluſione.etiam alia eſt vnio in ꝯcluſione . ⁊ in ꝑmiſſis .⁊ ergo ibi eſt formalis diſtinctio .

Queſtio ſcđa. vtrū ꝯcluſio ſit de eſſentia ſilli Reſpondēt aliqui. ꝙ ſic ⁊

probatur primo ſic. q2 ↄcluſio ponit in diffinitiōe ſill'i eſt eīm ſill's orō in qua qbuſdā poſitis aliud. i. ↄcluſio accidit. ḡ ↄcluſio eſt de eſſentia ſill'i. Scdō ſic. q2 variata concluſione variant̄ ₇ modi ₇ ſilogiſmi. quoꝝ ipi modi ſunt pncipia ḡ. añs pbat̄. Tum pmo. q2 barbara et baralipton ſunt diſtincti modi Sil'r darij ₇ dabitis et ſic de qbuſdā alijs Tum ſcdo. q2 ex eiſdem pmiſſis pōt fieri ſill's pfectus ₇ impfectus. ₇ hoc pter variatio nē ſolius ↄcluſionis Probat̄ tercio. q2 illud eſt de eſſentia rei qd̄ eſt ad cōplementū ₇ eſſe rei. vñ vltima dr̄ña dr̄ eſſentia rei. cū ḡ diſcurſus ſilogiſticus nō habeat eſſe ↄpletū ſine ipſa ↄcluſione. immo ipa ↄplet rōnem ſill'i ḡ ipſa dꝫ poni de eſſentia ſill'i ¶ Quarto ſic. diffinitio eſt ſermo expreſſiuus quidditatis rei. ideo in diffinitione nihil dꝫ poni quin ſit de eſſentia rei diffinite. q2 diffinitio dꝫ pdicari de diffinito in pmo modo dicendi per ſe. ſicut ptꝫ pmo poſterioꝝ Nam diffinitio dꝫ dicere explicite qd̄ ipſum diffinitū dicit implicite. cū ḡ in diffinitione ſill'i poſita a pho in lr̄a ponat̄ ↄcluſio ipſa cōcluſio eſt de eſſentia ſill'i Immo dicūt aliq ꝙ eſt forma ſill'i. ₇ materia eius ſunt ppōnes ₇ termini Aliter ꝓo dr̄ ab alijs ꝙ ſill's poteſt capi dupliciter Uno° p premiſſis tm̄. ₇ ſic ↄcluſio non eſt de eſſentia ſill'i Alio° p pmiſſis ₇ ↄcluſiōe ſil'. ₇ ſic ↄcluſio eſt nō de eſſentia ſill'i ſed neutra illaꝝ ppōnū valet. non prima. q2 de eſſentia nullius reſpect⁹ eſt aliqua ↄcluſio. ſill's aūt importat relationē añtis ad ↄ̄ñs. ḡ de eſſentia ſill'i nō eſt ↄcluſio licet forte neccārio ↄcomitet̄ Nec ſcdā valet. q2 res nunꝗ̄ pōt accipi p intellectū ſine eo qd̄ eſt de rōne diffinitiua eius. q2 ignoratis ptibus diffinientibus ignorat̄ diffinitū. ſed in rōne diffinitiua ſill'i cadit ↄcluſio. ḡ nihil eſt dictu. ꝙ ſill's vno mō pt capi p pmiſſis tm̄ Alio° p pmiſſis ₇ cōcluſione ſil' Et ideo reſpondet̄ tercio. ꝙ ↄcluſio nō eſt de eſſentia ſill'i. pbat̄ quadrupliciter Primo ſic. q2 ↄcluſio eſt effect⁹ ſill'i. ſed effectus non eſt de eſſentia ſue cauſe. ḡ Scdō ſic. q2 tota forma ſill'i (q̄ eſt mod⁹) ₇ figura ſaluat̄ in premiſſis. ḡ ↄcluſio nō eſt de eſſentia Nec etiā eſt forma ſill'i. ſicut aliqui opinātur Tercio ſic. q2 variata ↄcluſione non eſt neceſſe variare ſill'm. eo ꝙ idem ſill's poteſt inferre plures ↄcluſiones. ſicut ptꝫ ſcdō huius. ergo Quarto ſic. q2 phs docet reſolutōem ſilloꝝ fieri in tres terminos ₇ duas ppōnes tm̄. ſed hoc nō poſſet fieri ſi ↄcluſio eſſet de eſſentia ſill'i ergo. ¶ Odm eſt quarto. ſupponendo tñ ꝙ ſill's accipit dupliciter. vno mō p ſcdā intentione. Alio mō p prima intentiōe. ₇ hoc dupliciter. vno mō p habitudine añtis ad ↄ̄ñs. Alio mō p fundamento illius habitudinis Et tercio mō p fundamēto ₇ termino ſil'. vñ ſi capiat̄ ſill's ſcdē intentionaliter queadmodū ipe diffinitur hic. tūc ↄcluſio eſt de eſſentia ei⁹. queadmodum terminus eſt de eſſentia relatōis. q2 neccārio poſita relatione ponit̄ terminus. nō tñ eſt de ↄceptu formali et qdditatiuo Si aūt capiat̄ ſill's pme intentionaliter p neccāria habitudine pmiſſaꝝ ad ↄcluſionē itrū ↄcluſio eſt de eſſentia ſill'i queadmodū terminus de eſſentia ſue relatōis Si ꝓo capiat̄ ſill's p fundamēto habitudinis ↄcluſio nō eſt de eſſentia ſill'i. nec illo mō diffinit Ar'ſ. ſill'm. nam tale fundamētū ſiue termino nō hꝫ ↄpletā rōem ſill'i. Si aūt capiat̄ ſill's p fundamēto ₇ termino habitudinis ſiue intentōis. vtputa p pmiſſis ₇ ↄcluſione illata ex pmiſſis ↄcluſio eſt de eſſentia. i. de integritate ſill'i. nō tñ eſt de ↄceptu formali eius. eo ꝙ ſill's iſto modo acceptus nō hꝫ aliquē vnū ↄceptuꝫ. ſꝫ eſt aliqd ↄplexum ſiue ↄceptum ex pluribus cōceptibus. ſicut ptꝫ intuenti Et p hoc pñt ſolui rōes p alijs opinionib⁹ introducte

Queſtio

tercia. vtrū oīs ſill's ſit regulat⁹ p dici de omi vel per dici de nullo. Pro cui⁹ ſolutione ¶ Attēde de pmo. quid ſit regulari ſill'm p dici de omni. non eīm aliud eſt niſi ſill'm oſtendi eſſe bonā ↄ̄ñam ₇ formalem p applicatōem regule ſiue pncipij regulatiui. de quib⁹ ſufficienter dictū eſt in ſummulis ¶ Attende ſcdō. ꝙ ſill's expoſitorius eſt ſill's cuius mediū eſt terminus ſingular̄ ſingulariter ₇ vniuoce tent⁹ Et eſt duplex ſill's expoſitorius. videlicet affirmatiuus ₇ negatiu⁹ Affirmatiuus eſt. cui⁹ ābe pmiſſe ſꝫ affirmatie Negatiu⁹ ꝓo cui⁹ vna pmiſſaꝝ eſt negatiua. Uñ dicunt aliqui ꝙ nō opꝫ ſill'm expoſitoriū eſſe regulatū p dici de omni aut dici de nullo eo ꝙ alic⁹ ſill'i expoſitorij ābe pmiſſe ſꝫ ſingulares ¶ Phs aūt nō vult ꝙ dici de omni ₇ dici de nullo ſint pncipia regulatiua oīm ſilloꝝ. q2 manifeſtū eſt ꝙ ſill'i ypotetici nō regulant̄ p dici de oī vel dici de nullo Sil'r etiā ſill'i expoſitorij ſed ſolum loquit̄ de ſill'is cathegoricis. quoꝝ mediū eſt terminus cōis cōit̄ tentus Ipſe eīm nullā ſpēalem mētionē facit de ſill'o expoſitorio. nec etiā loquitur Areſto. de ſill'is qui ↄcludunt ↄcluſionē de mō loquēdi incōſueto ¶ Attende tercio. ꝙ aliqui dicūt ꝙ ad bonitateꝫ ſill'i expoſitorij requiritur ꝙ ſit regulatus p dici de omni aut dici de nullo explicite vel implicite. Nā ad hoc ꝙ ſit bonus ſill's expoſitorius ſm eos tres ↄditiones reqrunt̄ Prima eſt ꝙ mediū ſit terminus ſingular̄ ſingulariter ₇ vniuoce tentus. ₇ ideo hic non eſt bonus ſill's expoſitori⁹. iſte hō vel aꝫinus eſt aꝫinus. ₇ iſte hō vel aꝫinus eſt hō. ḡ hō eſt aꝫinus. q2 ſolū ſingulariſat̄ pma ps diſiunctiue. Si aūt totū diſiūctū ſingulariſet̄ vel accipit̄ equoce in premiſſis. ₇ tūc ↄ̄ña nō valet Si aūt vniuoce tunc ↄ̄ña eſt bona ₇ ſic ↄcluſio eſt falſa. ita altera pmiſſaꝝ. Scdā cōditio eſt. ꝙ mediū in altera pmiſſaꝝ ſit totale extremuꝫ et ideo hic nō eſt bonus ſill's Iſti⁹ hoīs oculus eſt dexter. iſti⁹ hoīs oculus eſt ſiniſter. ḡ oculus dexter eſt oculus ſiniſter. medium eīm totale nō eſt terminus ſingularis ¶ Tercia ↄditio eſt ꝙ a pmiſſa affirmatiua (in qua ponit̄ hmōi terminus ſingular̄) ad vnā de omni valeat ↄ̄ña Et a negatiua in qua ponit̄ hmōi termin⁹ ſingularis ad vnā de nullo valeat ↄ̄ña. ₇ ideo nō ſequitur. iſta eſſentia diuina eſt pater. ₇ iſta eſſentia eſt filius ḡ filius eſt pater. vñ ꝓpō dr̄ de omni qñ denotat̄ ꝙ de nullo dicat̄ pdicatum. qn de eodē dicat̄ ſubiectū Et ideo addūt iſtaꝫ pticulā (oīe qd̄ eſt vel nihil qd̄ eſt) vnde añꝗ̄ in iſta. oīs eſſentia diuina eſt pater. ſit dici de omni. opꝫ ꝙ de quocūꝗ̄ verificat̄ eſſentia diuina de eodē verificet̄ eſſe patrē. ₇ ſic ḡ ad hoc ꝙ ſill's expoſitorius ſit bonus. ſp reqrit̄ ꝙ a pmiſſa affirmatiua ad vnā de omni valet ↄ̄ña. vel a pmiſſa negatiua ad vnaꝫ de nullo. Maxime tñ cauendū eſt. ne in ſill'o expoſitorio arguatur a nō diſtributo ad diſtributū. ſi eīm ſic argueret̄ nō valeret ↄ̄ña Uñ cōiter dr̄. ꝙ ſill's expoſitorius nō eſt bona ↄ̄ña. niſi addat̄ iſta determinatio (oīe qd̄ eſt) Et iō dr̄ Albertus de ſaxonia ꝙ ↄ̄ñe ſilogiſtice ſm ꝙ formāt̄ ab Areſto. nō ſunt ↄ̄ñe formales. nec etiā ſill'i expoſitorij niſi addatur iſtud ↄplexū (oīe qd̄ eſt)

Dic primo ꝙ oïs ſill'ſ cathegoricus cui⁹ mediū eſt termin⁹ cōis et non concludit cō/cluſionē de mō loquēdi ꝯſueto regulatur ꝑ dici de omni vel dici de nullo. patet ꝑ diffinitionem ſill'i perfecti ¶ Dic ſcd̄o. ꝙ non eſt neceſſe ſill'm ypoteticū regula/ri ꝑ dici de omni vel dici de nullo Patet. q2 in tali ſil/logiſmo nec eſt dici de omni nec dici de nullo eo ꝙ in ipo nō eſt aliqua quantitas ¶ Dic tercio. ꝙ ſill'i expo ſitorij et alij ſill'i. quoꝝ medium eſt terminus cōis com muniter tentus. cū relatiuo ydemptitatis eodem mo/do regulantur. ſicut ⁊ ſill'i expoſitorij ¶ Dic quarto. ꝙ dato ꝙ nō ſit neceſſe medio cuiuſlibet ſill'i expoſito/rij exp̄ſſe addere hoc ꝯplexū (oīne qd̄ eſt) ad hoc ꝙ re guletur ꝑ dici de omni (vel nihil qd̄ eſt) ad hoc ꝙ re/gulet̄ ꝑ dici de nullo. tñ ſemꝑ ſillogiſmus expoſitorius ſi debeat eſſe ꝯſequentia formalis tenet virtute iſtius ꝯplexi (oīne qd̄ eſt vel nihil qd̄ eſt) et ſi hoc preſcindat̄ a ſillogiſmo expoſitorio non erit ſillogiſmus ſed po/tius quedam manifeſtatio facta ad ſenſum. quaprop ter vnionē aliquoꝝ duorum in aliquo tercio ſingulari ſingulariter ⁊ vniuoce tento. iudicamus vnionē coꝝ inter ſe. ſicut etiam videtur dicere Albertus

Queſtio quarta. vtrū ſill'ſ expoſitori⁹ et etiā alie ꝯñe ſilogiſtice teneāt in terminis diuinis. Ad hanc queſtionē reſpondet̄ quadrupliciter Primo reſpōdet aliqui. ꝙ ꝯñe ſilogiſtice eo mō quo eas format Areſto teles non tenēt in terminis diuinis. q2 ſi in terminis di/uinis formenť ſill'i ſm hunc modū. omne a eſt b. oīne c eſt a. g̃ oīne c eſt b. aut ſm hunc. nullū a eſt b. oīne c eſt a. g̃ nullum c eſt b. ex veris ſequeretur falſum. q2 nō ſe/quitur. oīs eſſentia diuina eſt pater ⁊ oīs filius in diui nis eſt eſſentia diuina. g̃ oīs filius in diuinis eſt pater Nec ſequitur nulla eſſētia diuina eſt pater. nulla eſſen tia diuina eſt generans. oīs pater in diuinis eſt eſſentia diuina. g̃ nullus pater in diuinis eſt generās. q2 p̄miſſe ſunt vere ⁊ ꝯcluſiones heretice Et ꝓpter hoc dicunt ꝙ ꝯñe ſilogiſtice. eo mō quo format eas Areſto. nō ſunt formales. q2 non tenēt in terminis diuinis. nec etiam in terminis ampliatiuis. q2 nō ſequiť. nullū mortuum eſt viuens. oīs hō eſt viuens. g̃ nullus hō eſt mortuus Alij ꝓo dicūt ꝙ ꝯña ſilogiſtica ⁊ maxime in ſill'is ex/poſitorijs non tenet niſi in terminis adequatis ⁊ non in inadequat. et ideo nō ſequiť. fortes eſt ens in iſto loco et fortes eſt ens in iſto loco. g̃ iſte locus eſt ille loc⁹. po/nendo ꝙ idē eſſet in diuerſis locis. Tercio dicitur ab alijs. ꝙ ſill'ſ expoſitorius nō eſt ꝯña formalis. ſed ſem/per ꝯmittiť fallacia figure dictionis mutando hoc ali/quid in quale quid. niſi arguatur in terminis ꝯuerti/bilib;. ⁊ ideo non ſeqtur. hec eſſentia diuina eſt pater. hec eſſentia diuina eſt fili⁹. g̃ fili⁹ eſt pater. q2 hec eſſen/tia ⁊ pr̄ nō ſt̄ termini ꝯuertibiles. et ꝓpter hoc ꝯmittiť fallacia figure dcōis. Sʒ dr̄ quarto. ꝙ ꝯñe ſilogiſtice formate eo mō quo eas format Areſtotelis. ⁊ quo mō formātur cōiter ſt̄ formales ſi nō ſit aliqua fallacia te/net eīn in termis diuinis ⁊ quibuſlibet alijs. duʒ tñ ſit in dici de omni reqſitū ad ſill'm ſimpliciter in quo. ſcʒ denoteť eſſe diſtributio taʒ in termio ꝙ̄ extra terminū tam in nūero ꝙ̄ extra nūerum. ſicut patʒ in ſummulis tenet etiā in terminis āpliatiuis Si nō arguať a mag āplo ad minus āplū aut ecōtra. ⁊ ſi ſic tūc nō eſt eadē forma arguendi. q2 ſunt plures termini ꝙ̄ tres in ſill'o eo ꝙ terminus mag āple ſumpt⁹ ⁊ minus āple nō eſt ſimpl'r vnus ſed plures Sill'r etiā copula āpliata non ē vna formaliter ſʒ plures.

Ad rōnes principales. ¶ Ad primū dicitur ꝯcedēdo. ꝙ nullus ſill'ſ fit in oīb; terminis. cuʒ hoc tñ ſtat. ꝙ in oīb; terminis ſill'i forma arguēdi rete/ta. tenet ſill'ſ p̄me figure ⁊ ſcd̄e ⁊c. Vñ ſic arguēdo cō mittiť fall'a figure dcōis mutando ſuppōeʒ ſimplicē vl' ꝯfuſam tm̄ in pſonalē ſiue determiatā reſpectu eiuſdeʒ multitudinis Vñ qcūqȝ termini diſponanť ſm ſil'em formā arguēdi in illis erit bona ꝯña ſicut in eis in qb; fit bonus ſill'ſ. Ad ꝯfirmatōeʒ ptʒ ſolutio ¶ Ad ſcd̄ʒ dr̄ negando minorē Ad primā ꝓbatōeʒ negať ꝯña. q2 in diffinitiōe ſill'i ſophiſtici. ſill'ſ diſtrabiť ꝑ ea que ſibi adduntur ad alienā ſcatōeʒ a ſua ꝓpria ſcatiōe. ⁊ iō ſtat ibi ꝓ ſill'o ficto. nō g̃ ſeqtur ꝙ ꝑ ſe ſumpt⁹ p̄diceť de ſil logiſmo ſophiſtico peccāte in forma. Per ſcd̄am ꝓbati onē negať ꝯña. q2 ibi nō arguiť a pte in mō ad ſuū totū ſed a ſm quid ad ſimpl'r. Ad ꝯfirmatōem dr̄ ꝙ ſi di uidať equocū in equocata ſiue vox in ſcatōes. non opʒ diuiſum ꝑ ſe ſūptū verificari de quolibet mēbroꝝ diui dentiū. ⁊ hoc ſi ipſum diuiſum ſit analogū Nā analo gū ꝑ ſe poſitū ſtat ꝓ ſuo ſcato famoſiori. ſi g̃ tale diuiſū ꝑ ſe ſumptū p̄dicareť de ſcato ſcd̄ario. ſeqreť etiā p̄mū ſcatū verificari de ſcd̄o ¶ Ad terciū dr̄. ꝙ licet ſint pfe/cti pfectōe eſſentiali. nō tñ pfectōne accidentali ¶ Ad quartū ptʒ ſolutio. vñ ſi dicať ꝙ ſill'ſ expoſitori⁹ ſit re/gulatus ꝑ dici de oī aut dici de nullo. tūc negandū eſt ꝙ in nulla ꝓpōe ſingulari ſit dici de oīni. ⁊ ꝙ̄uis nullius ꝓpōis ſingularis ſubiectū habeat ſuppoſita. tñ in aliq ꝓpōe ſingulari denotať ꝙ ſi ſubiectū haberet ſuppoſita p̄dicatū diceret de oīb; illis Ad p̄mā ꝯfirmatōeʒ ne gať añs. iſte eīn ſill'ſ nō eſt bon⁹ niſi ſubiecto addať oē qd̄ eſt. et tūc ſicut ꝯcluſio eſt falſa ita p̄miſſe. Necȝ ſcd̄s ſill'ſ valet. q2 mediū nō eſt termin⁹ ſingular Necȝ ter/cius valet niſi pr̄ ſit ſubiectū ⁊ tuus ſit p̄dicatum. al's eīn mediū intraret ꝯcluſiōeʒ vel poteſt dicere nouū ter minū. Ad alios aūt ſill'os facilis ē ſolutio. cū eīn dr̄ ꝙ fortes videt ſiue h̄ t'min⁹ ſingular nō ē totale extremū

Quomodo aūt oīs

¶ In hoc tercio capitulo hui⁹ tractatus determinat phs de ꝯuerſionib; ꝓpōnum de ineſſe Et diuidiť in duas ptes in prima ponit tres diuiſiones ꝓpōnū. Pri/ma. ꝓpōnū alia ē de ineſſe. alia de neccārio ineſſe. alia de ꝯtingenter ineē Scd̄a diuiſio. ꝓpōnū tā de ineſſe ꝙ̄ de neccārio ꝙ̄ de ꝯtingenti qdā ſt̄ affirmatiue ⁊ quedam negatiue Tercia diuiſio. ꝓpōnū tā affirmatiuaꝝ ꝙ̄ ne/gatiuaꝝ. qdā ſt̄ vl'es ⁊ qdā pticulares. ⁊ qdā indiffini te ¶ (Vl'em qdē) In hac ſcd̄a pte ponit q̄tuor regulas de ꝯuerſiōib; ꝓpōnū de ineē Prima neceē eſt vl'em nega tiuā de ineē ꝯuerti vl'r in terminis vt ſi nulla voluptas eſt bonū. nullū bonū ē voluptas. Scd̄a neceē eſt vl'eʒ af firmatiuā ꝯuerti in termīs. nō tñ vl'r ſʒ pticulariter vt ſi omnis voluptas eſt bonū. qdd̄ā bonū eſt voluptas Tercia neceē eſt pticularē affirmatiuā ꝯuerti pticulari ter. vt ſi qdā voluptas ē bonū. qdd̄ā bonū ē voluptas Quarta nō eſt neceſſe pticularem negatiuam conuer/ti in terminis. quia non oportet ꝙ ſi homo nō ineſt ali/cui animali ꝙ etiam animal non inſit alicui homini

id eſt nō eſt neceſſe q ſi aliquod aīal nō eſt hō. q aliqs hō nō ſit aīal ¶(Primū ergo) Hic pbat iſtas regulas p ordinē. et pmo primam ſic. qr ſi nullū b eſt a nullum a eſt b. patet ſic. qr ex oppoſito ꝯñtis infert oppoſitū añtis Si em aliqd a eſt b. tūc aliquid idē erit a et b et ſit illud c. tūc arguitur ſic expoſitorie c eſt a. c eſt b. g aliqd b ē a ex oppoſito g ꝯñtis ſequitur oppoſitū añtis. ¶(Si vo) Probat ſcdam regulam. qr ſi oīe b eſt a. aliqd a eſt b. Nā ex oppoſito ꝯtradictorio ꝯñtis ſeqtur oppoſitū cōtrariū añtis. nam ſi nullū a eſt b. nullū b eſt a. ſicut iam pbatū eſt ¶(Silr aūt) Probat terciā regulā ſic. qr ſi aliqd b eſt a. aliqd a eſt b. naʒ ex oppoſito ꝯtradictorio ꝯñtis ſeqr oppoſitū ꝯtradictoriū añtis. ſeqr em nullū b ē a. g nullū a eſt b. ¶(Si aūt) Probat quartā regulaʒ ſic. qr ſi aliqd b nō eſt a. nō eſt necārio aliqd a nō eſſe b vt pʒ ſi b. ſit aīal et a ſit homo. nā non oīe aīal eſt hō et tñ oīs hō eſt aīal Circa hunc textum

Attende primo. q qr paſſiones multiplicanī multiplicatis ſubiectis ſuis Conuerſio aūt eſt paſſio ꝓpōis ſicut poſtea oſtendet. et multiplicatis ꝓpōnibus et terminis multiplicanī et ipſe ꝯuerſiones. ideo Ar. volēs docere multiplicatē ꝯuerſionū. docet in pmo multiplicatōnem ꝓpōnum penes quas ꝯuerſiones pñt variari et multiplicari ¶Attende ſcdo. q necītas ꝯñe ſilogiſtice in ſilogiſmis imꝑfectis cōiter ſolet oſtendi quatuor modis. ſcʒ p ꝯuerſionē trāſpoſitiōem expoēm et p impoſſibile. ideo Areſto. ꝯplete volens tradere noticiam ſillo. docet modū ꝯuertendi ꝓpōnes de ineē et etiā de mō. et licet ipſa ꝯuerſio ſit paſſio qdā enūciationis. et p ꝯñs in libro peri hermenias deberet determinare. ſicut et a Petro hyſpano determinaī. qr tñ eſt pncipiū pfectum ſillo. ideo Ar. vſq in hūc libꝝ de ipa determinare diſtulit. nō determinat aūt de tranſpoſitione nec de expoſitione ꝑpter eius facilitatē De reductōe aūt in per impoſſibile in ſcdo libro ſufficienter determinat

¶Attende tercio. q phs nō facit mētionē de ꝯuerſione p ꝯtrapoſitionē. qr in tali ꝯuerſione nō manēt ijdeʒ termini. ſʒ termini finiti mutaī in terminos infinitos hic aūt nō eſt intentio de ꝯuerſione niſi vt eſt pncipiū reducēdi ſillos impfectos ad pfectos ſicut dictū eſt. in qua opʒ manere eoſdē terminos Boeti⁹ tñ in libro de cathegoricis ſillis eam inter alias ſpēs enūerat ſic dicens repetendū eſt igiī a ſupioribus et confirmandum q in ſimplicib⁹ terminoꝝ ꝯuerſionib⁹ pticularis affirmatio et generalis negatio ſibiipſis ꝯuerti pñt Generalis vo affirmatio et pticularis negatio ſibiipſis ꝯuerti nō pñt In his vo ꝯuerſionib⁹ (q p ꝯpoēm fiūt) ecōtra eſt Nā generalis affirmatio et pticularis negatio p ꝯpoſitōem ſibiipſis ꝯuerti pñt. generalis vo negatio et pticularis affirmatio p ꝯpoſitionē ſibiipſis ꝯuerti nō pñt

¶Attende quarto. q totalis pbatio pme regule ꝯuerſionis ſtat in hoc q debet qlibet affirmatio vel negatō erit vā. Vñ ad iſtā ꝓpoēm nullū b eſt a. vel ſequiī iſta nullū a eſt b. vel eius oppoſita affirmatiā que eſt aliqd a eſt b. iſta aūt non poteſt ſequi Naʒ ſicut a vlr negaī ab ipſo b. dicendo nullū b eſt a. ita opʒ q negeī a quolibet ꝯtento ſub ipſo b. eo q negato vlī negaī qdlibet pticulare ſub ipſo ꝯtentū. et qr aliquid vtputa c. eſt aliquid ipſius b acceptū ſub ipſo Ideo opʒ ipm a vlr negari ab ipſo c. ſicut vlr negaī ab ipſo b. et ideo bene dt phs q nunq iſta. aliquod c eſt b. poteſt ſtare cū iſta nullum b eſt a. eo q c ſit aliquid ipſius b. ſicut affirmatiua nūq poteſt ſtare cū negatiua ſibi oppoſita. ſi ergo iſta aliqd a eſt b non pōt ſtare cū iſta. nulluʒ b eſt a. nec poteſt ſequi ad ipſam. oportet q ſequatur eius oppoſita. ſcʒ nullum a eſt b quod eſt propoſitum.

Queritur vtrum quatuor regule (qs dat phs de ꝯuerſionibus) ſint conuenienter aſſignate

¶Arguitur primo. q non contra primam. Nam iſte ſtī vles negatiue. nullus ſenex erit puer. nullus cecus erit videns. nulla meretrix erit vgo. nullum doliū eſt in vino. nullus ciuis eſt femina. nullum mortuuʒ eſt homo. et tamen non conuertuntur ſimpliciter in terminis. ergo. ¶Secundo ſic. iſta eſt vlis negatiua. nemo currit. et tamen ipſa non conuertitur ſimpliciter. ergo Minor patet. qr ſi ꝯuerteretur tunc deberet ſic cōuerti. ergo currens eſt nemo. ſed iſta conuerſio nō valet. qr ſtat antecedens eſſe verum conſequente exiſtente falſo Similiter iſta. nullus homo eſt mulier. qr conuerteretur ſic. nulla mulier eſt homo ¶Tercio ſic. iſta eſt vniuerſalis negatiua. nullus homo eſt ſortes. et tñ ipſa nō ꝯuertitur ſimpliciter. qr maxime ꝯuerteret ſic. ergo ſortes non eſt homo. hic aūt non eſt conuerſio ſimplex. qr mutatur quantitas ¶Contra ſcdam regulaʒ arguiī in vli negatiua pdicatum eſt quale quid et ſi conuertatur erit hoc aliquid. quando aūt mutaī quale quid in hoc aliqd eſt fallacia figure dictionis ¶Scdo ſic vlis affirmatiua non ꝯuertitur p accidens ſed ſimpliciter Naʒ iſta omnis homo eſt oīs homo. ꝯuertitur ſimpliciter ſic. ergo omnis homo eſt oīs homo. vel ſic omne (qd eſt omnis hō) eſt oīs homo ¶Tercio ſic. non ſequitur. oīs homo preter ſortem currit. g omne currens preter ſortem eſt homo. qr ꝯñs eſt impropriū et etiā pōt eſſe verum ſine antecedēte ¶Contra terciā regulam arguitur. iſta eſt pticularis affirmatiua. aliquis homo eſt mortuus. et tñ nō ꝯuertitur ſimpliciter. qr ꝯuerteretur ſic. g aliquod mortuum eſt homo. quod eſt falſum Secundo ſic. iſta eſt pticularis affirmatiua. aliqs planeta eſt oīs ſol. et tñ bene ſic conuertiī. g oīs ſol eſt planeta. et tamen manifeſtum eſt q mutaī quantitas. ergo ¶Contra quartā regulā arguiī. ſi pticularis negatiua nō ꝯuertatur. aut hoc erit. qr pticularis. aut qr negatiua Non primū. qr pticularis affirmatiua bene cōuertitur. nec ſcdm. qr tunc vlis negatiua nō ꝯuerteret ¶Sed ꝯtra omnes regulas ſic arguiī Conuerſio nō eſt poſſibilis. g regule eius nō ſunt ꝯueniēter aſſignate Añs pʒ. Tum primo. qr conuerſio eſt qn de ſubiecto fit predicatū vel econtra Sed de ſubiecto nūq poteſt fieri predicatum nec ecōtra. g Tum ſcdo. qr ſubiectū ſe hʒ vt materia pdicatū vo vt forma. ſed de forma nō poteſt fieri materia ¶Tum tercio. qr ſubiectū ſe hʒ vt ens ſiue vt res ſubiecta. pdicatum vo vt modus ſiue determinatio. ſicut pʒ ſcdo perihermenias. ſed mod⁹ rei non fit res. nec etiā ipm eſſe fit ens. igiī ¶Tū quarto. qr ſi ꝯuerſio eſſet poſſibilis. aut eſſet poſſibile. oīes ꝓpōes ꝯuerti aut aliquas tm̄. nō aliquas tm̄. qr non videtur maior ratio de aliquib⁹ q de alijs Non omnes patet de iſtis. nullus lapis eſt lapis. aliquis homo eſt homo. in quibus nulla eſt conuerſio. Secundo ſic. in conuertente et conuerſa non manent idem termini. ergo nulla eſt conuerſio. Antecedēs patet. qr voces prolate ſtatim corrūpunī. terminus aūt eſt quid aggrega-

tum ex voce ⁊ ſignificatiōe.ḡ ¶Tercio ſic. ꝯuerſio non eſt ꝯña formalis.ḡ regule nō ſunt ſufficienter aſſignate Añs ptꝫ primo.qꝛ nō eſt niſi mutatio p̄dicati in ſubie ctū ⁊ ecōtra.ſꝫ nulla mutatio p̄dicati in ſubiectū ē ꝯña ḡ.Tum ſcd̄o .qꝛ in ꝯuerſione nō eſt niſi vna ꝓpō in cō ſequēte .ḡ nō eſt ꝯña Tenet ꝯña qꝛ ſm phm in hoc pri mo ex vno nihil ſequit̄ ¶Quarto ſic ꝯuerſio nō ē paſ ſio ꝓpōnū:ḡ nō eſt bona ꝯña .tenet ꝯña.qꝛ quelibꝫ ꝯña eſt habitudo ꝓpōnum Añs ptꝫ.qꝛ ſubiectū dꝫ mane re vnū et idē in tota trāſmutatione.ꝓpō aūt nō manet eadē in ꝯuerſione ſꝫ termini manēt idem.ḡ ¶In op poſitum arguit̄ ꝑ phm in textu ¶Pro ſolutione iſti⁹ queſtionis ſoluunt̄ quatuor queſtiones

Queſtio prima

vtrū ꝯuerſio (que ē paſſio ꝓpōm) ſit formalis ꝯña Pro cui⁹ ſolutiōe ¶Attende primo.ꝙ cō uerſio pōt dupliciter accipi. Uno⁰ phiſice ⁊ realiter et ſic aliqn̄ capit̄ ꝓ mutatione vni⁹ rei in aliā rē Alio modo ꝓ mutatōe alicui⁹ de bono in malū Scd̄o acci pitur logicaliter ⁊ hoc dupliciter. Uno⁰ generalit̄ vt ſe extendit ad ꝯuertibilitatē q̄ ꝯuenit terminis. quorū vnus de altro p̄dicat̄ vl'r ⁊ affirmatiē ⁊ ecōtra .⁊ etiaꝫ ad ꝓpōes ꝯtētas ex terminis ꝯuertibilibꝫ ad ꝯuertētiā que ꝓprie eſt inter relatiū ⁊ ſuū correlatiū ⁊ ꝯuerſioneꝫ ꝓprie dictam Sꝫ ꝯuerſio ꝓprie dicte ſolū ꝯuenit ꝓpōni bus vtroqꝫ termino ꝑticipātibus.quarū vna mutatur in aliā.hec aūt accipit̄ dupliciť. Nā vno⁰ ꝓpōes dicūt̄ ꝯuerti in oppoſitā q̄litatē ⁊ ſic ꝯuerſio eſt mutatio ꝓpō nis apparent̄ negatiue in affirmatiuā.aut ecōtra manē te eadem q̄ntitate ⁊ eodē ſitu terminorū hoc mō ꝯuertū tur ꝓpōnes de ꝯtingenti ad vtrūlibet ſicut poſtea vi debit̄. Alio mō dꝛ ꝯuerſio q̄ſi ꝯtraria verſio p̄dicati in ſubiectū ⁊ ecōtra.⁊ hoc dupliciter Uno⁰ formaliter et ſic ꝯuerſio importat illatōem ſiue formalē ꝯñaꝫ vni us ꝓpōis ad aliā cū trāſpoſitōne terminorū Alio⁰ fun damentaliter .⁊ ſic nō importet niſi mutatiōeꝫ p̄dicati in ſubiectū quā mutatōem ꝯſequit̄ ꝯña.Et ex hoc pꝫ diſſolutio q̄ſtionis qua aliqui q̄rūt vtrū ꝯuerſio ſit cō ſequētia vel nō ¶Attende ſcd̄o.ꝙ ſubiectū ⁊ p̄dicatū pñt dupliciter accipi. Uno⁰ formaliter ⁊ ꝑ ſcato ſcꝫ ꝑ ſcd̄is intentōibꝫ ⁊ ſic non poteſt fieri mutatio vnius in altrum Alio mō fundimētaliter ⁊ ꝑ denoīato ⁊ ſic bñ pōt fieri.qꝛ illud (qd̄ hꝫ rōem p̄dicati in vna ꝓpōe) pt̄ habere rōem ſubiecti in alia . nō tñ illud ideꝫ nūero.qꝛ idē nūero nō pōt ſubijci ⁊ p̄dicari in diuerſis ꝓpōnibus ſed idē in ſpē.⁊ ex hoc ptꝫ diſſolutio q̄ſtionis qua aliq̄ q̄rebāt vtrū ꝯuerſio ſit poſſibilis Patꝫ eñ ꝙ ſic.qꝛ cau ſe eius ſunt poſſibiles. immo oīs ꝯuerſo eſt nccāria.qꝛ oīs ꝯuerſio eſt ꝯña.⁊ oīs bona ꝯña eſt nccāria Silr̄ cō uerſio eſt ꝓpō ꝯditionat̄ cui⁹ impoſſibile eſt añs eſſe ve rū ſine ꝯñte. vñ aliqua ꝯuerſio eſt poſſibilis ⁊ nccāria cu⁹i tñ ꝑtes p̄ncipales ſt̄ impoſſibiles vel ꝯtingentes vt ſi hō eſt azinus.azin⁹ eſt hō . vel ſi hō currit. currēs eſt hō ¶Attende tercio.ꝙ aliquorū q̄ſtio erat.vtrū cō uertēs ⁊ ꝯuerſa drāñt ſpē q̄ pōt ſolui faciliter ex hoc ꝙ ꝯuertēs ⁊ ꝯuerſa pñt duplr̄ accipi Uno⁰ p̄me intenti onaliter .⁊ ſic nō differūt ſpē ꝓprie. Alio⁰ ſcd̄e intentio naliter ſm ꝙ hec eſt ꝯuertens . illa ꝓ ꝯuerſa ⁊ ſic pñt dici diſtingui ſpecie Silr̄ ſm ꝙ hec eſt vl'is illa ꝑticu laris pñt dici diſtingui ſpē ¶Attēde quarto.ꝙ de cō uerſione dicūt aliq̄ ꝙ ſit paſſio terminorū , ſicut ptꝫ per vnū argumentū ſupi⁹ adductū Et etiā videt̄ fuiſſe in tētio Petri hiſ.qui dꝛ ꝯuerſionē eſſe mutationē p̄dica ti in ſubiectū et econtra .et poſſet ſic ꝓbari . qꝛ nec ꝓpō ꝯuertens nec ꝓpō ꝯuerſa eſt ſubiectū ꝯuerſarū.ḡ. Qꝫ nō ꝯuerſa ptꝫ .qꝛ ꝯuerſa ꝓpōe ipſa corrūpit̄ ꝑ illā ꝯuer ſionē .nec ꝓpō ꝯuertens ptꝫ.qꝛ nō oportet ſubiectū ali cuius accn̄tis in tranſmutatōe corrūpi .ꝓpō aūt in con uerſione corrūpit̄ Alij ꝓ dicūt ꝙ ſubiectū ꝯuerſiōis nec eſt ꝓpō.nec terminus ſꝫ ipſa aīa Qꝫ aūt terminus nō ſit ſubiectū ꝯuerſionis.nec res ſcata ꝑ terminū .ptꝫ qꝛ ſubiectū tranſmutatiōis aliquā innouatiōem reci pit in ipa trāſmutatōe .ſed nec terminus nec res ſcata ꝑ terminū recipiūt aliquā innouatōem.ḡ nec etiā ſubie ctū ꝯuerſionis poteſt eſſe aggregatum ex propoſitione et termino . quia accidens vnum debet habere vnum ſubiectū .⁊ ſic videt̄ ꝙ non eſt aliud ſubiectū ꝯuerſio nis niſi anima

Dic primo

ꝙ ꝯuerſio eſt paſſio ꝓpo ſitionū.patet ꝑ diffinitio nē ꝯuerſionis. Eſt eñ duarum ꝓpōnum vtroqꝫ termino ꝑticipantiuꝫ vnius ad alteram formalis ꝯña Clarū eſt eñ ꝙ iſta habitu do ;vel etiā ſcd̄a intentio fundata in habitudine nō eſt ſubiectiue in anima.nec etiā eſt fundata in aliquo ter mino. Argumētum aūt ꝓbans ꝯuerſionē nō eſſe paſ ſionē ꝓpōis nō ꝯcludit niſi ꝙ ꝯuerſio nō eſt aliqua paſ ſio realis ⁊ phiſica .ſꝫ nō ꝯcludit ꝙ nō ſit intentio ſiue habitudo fundata in ꝓpōne ¶Dic ſcd̄o ꝙ conuerſio formaliter eſt ꝯña . nō aūt fundamētaliter. Ptꝫ ſic. qꝛ Areſtoteles in ꝯuerſionib⁹ ꝓpōnum cōiter addit iſtaꝫ ꝯiunctionē ſi vel ergo. ꝙ nō fieret niſi ꝯuerſio eſſet ꝓpō ꝯdictionalis vel rōnalis. ꝙ aūt conuerſio fundamēta liter capta nō ſit ꝯña .ptꝫ ꝙ non eſt niſi mutatio p̄dica ti in ſubiectum ¶Dic tercio .ꝙ oīs ꝯuerſio bona eſt nccāria.etiā ſi ſit ꝓpōnuꝫ impoſſibiliū vel ꝯtingentiū Ptꝫ qꝛ in ꝯuerſionibꝫ nō ſignificat̄ ꝯuertentē vel ꝯuer ſam eſſe verā.ſed ſignificat̄ nccāria habitudo ꝯuerten tis ad ꝯuerſam vel ecōtra ¶Dic quarto.ꝙ nō opor tet ſemꝑ ꝯuertentē ⁊ ꝯuerſam formaliter eſſe eiuſdē ſpe ciei.ptꝫ qꝛ conuertens pōt eſſe ꝑticularis .ꝯuerſa exñte vl'i que ſpecifice diſtinguuntur.nec oportet ſemꝑ ꝯuer ſa exiſtente falſa ꝯuertenteꝫ eſſe falſam ſed bene ecōtra patet.qꝛ ex ꝟo non poteſt ſequi falſum ſed bene ecōtra ex falſo poteſt ſequi verū Nā iſta exñte falſa.oīe aīal eſt homo.iſta poteſt eſſe vera.aliquis homo ē aīal Et ſi obijcias .qꝛ ꝯmentator dt.ꝙ ꝯuertens ⁊ ꝯuerſa dñt eſſe in eadem veritate ⁊ falſitate Dd̄m eſt ꝙ hoc for te habet veritatem in ꝯuerſione ſimplici ⁊ ꝑ ꝯpoſitio nem .nō aūt in ꝯuerſione ſimplici per accidens . Con tra in conuerſione ꝑ ꝯtrapoſitionem ꝯuerſa poteſt eſſe vera conuertente exiſtente falſa.vt ſic arguendo .omne vnum eſt ens . ergo omne non ens eſt non vnū . ꝯñs eſt falſum .qꝛ eſt vna affirmatiua.cuius ſubiectū ꝓ nullo ſupponit .ergo propter hoc argumentum dicūt aliqui ꝙ ꝯuerſio ꝑ ꝯtrapoſitionē (que immediate innititur primo p̄ncipio) nō ſit conſequētia formalis Sed hoc argumentum non valet ſed oritur ex p̄ncipio falſo. vñ Areſtoteles in quarto metaphiſice dicit.ꝙ non ens.nō ens eſſe dicimus .quod tamen non eſſet verum.ſi iſta ꝓ poſitio eſſet falſa .non ens eſt non ens Et ideo dicendū eſt .ꝙ ꝯuerſio per contrapoſitionē eſt bona conſequētia ſicut patet per Boetium in libro de cathegoricꝭ ſillo giſmis.et ſimiliter per primum principium ſicut patu it in ſummulis.

Questio secunda

vtrū conuersio sit species argumentationis. de hac questione sunt due famose opiniones. Prima est que dicit ꝙ nō oīs ꝯña ē argumētatio aut spēs argumentationis. sed solū illa q̄ est ꝯña nccā̄ria. In cuiꝰ añte ponitꝰ aliquis terminꝰ nō positus in ꝯñte qui sit mediū. licet g̃ ꝯuersio sit ꝯña formalis ꝛ necessaria. non est tñ argumentatio nec ad ipam reducibilis Probatꝰ quadrupliciter Primo sic. qꝛ si cōuersio esset argumētatio maxime esset enthimema sed hoc non. qꝛ Enthimema est syllogismꝰ circa ꝯtingētia aliter se habere sicut habetꝰ pº rethorice ꝛ in scđo huiꝰ Enthimema est ex ycotibus ꝛ signis Ista aūt nō sunt de rōne conuersionis. igitur Scđo in omni sill'o debent esse tres termini ꝛ etiam in omni enthimemate. et vl'r in omni ꝯña reducibili ad syll'm eo ꝙ mediū nō debet intrare ꝯclusionē. sed in oī ꝯuersione sunt tm̄ duo termini. g̃. Tercio sic. qꝛ oīs argumētatio debet ꝓcedere ex notioribus. eo ꝙ supaddit ꝯñe ꝙ sit ꝓbatiua ꝯñtis per añs. sed ꝯuersio nō est hmōi. vt patet dicendo. aliqͥs homo est risibilis. g̃ aliqđ risibile est homo. g̃ Quarto sic. qꝛ oīs argumentatio est syll's vel reducibilis ad syll'm vt notū est. sed ꝯuersio non est sillogismus qđ est manifestū nec reducibilis ad sill'm. qđ ptꝫ ꝑmo. quia non videtꝰ qūo posset reduci Scđo qꝛ si esset reducibilis. nō tñ posset primo reduci ad sill'm ꝑme figure. ꝛ sic oporteret ꝙ reduceretꝰ ad syll'm ꝑfectū ꝑ ꝯuersionē Et iterū illa ꝯuersio reduceretur ad sill'm imꝑfectū. ꝛ sic idē esset ꝓbans ꝛ ꝓbatum manifestans ꝛ manifestatū ꝛ sic esset petitio principij ꝛ ꝓcessus in infinitū Sed alia opinio quatuor dicit. Primo dicit ꝙ de rōne argumētationis nō est qđ ꝓbet suū ꝯñs. qꝛ sill's simpliciter non ꝓbat suū ꝯñs ꝛ sic nō est de rōne sillogismi. ꝙ ꝓbet suū ꝯñs Sic nec de rōe aliaꝝ specieꝝ. eo ꝙ oēs alie species reducuntꝰ ad syll'm tanꝙ ad spēm ꝑfectiorem Et sicut ē aliquis sill's simpliciter. ita etiā aliqđ enthimema ꝛ aliqua inductio. Scđo dicit ꝙ petitio ꝑncipij statim non peccet ꝯtra sill'm simpliciter qꝛ aliter esset aliquis sill's imperfectus qui nō posset ꝑfici aut ꝓbari. nec eiꝰ ꝯñam ꝓbasset phs Nec illa regula esset vl'r vera qñcūꝗ sill's est bonus ex opposito ꝯtradictorio ꝯclusiōis cū altera premissarū infertꝰ oppositū alteriꝰ ꝑmisse. ꝯña ꝓbatur. qꝛ sm phm In omni mō scđe figure pt fieri sill's bonꝰ ex oppositis. sed nō potest probari sill's ex oppositis factus in baraco nisi fiat petitio ꝑncipij statim g̃. Minor ꝓbatur. qꝛ si arguatur sic in baraco. oīs hō est aīal aliquis hō nō est aīal. g̃ aliquis hō non est homo. non potest reduci ad barbara nisi sic. oīs homo ē aīal. oīs hō est hō. g̃ oīs hō est aīal. Tercio dicit ꝙ ꝯuertio est ꝯña enthimematica. ꝛ iō est spēs argumentatōis. ptꝫ qꝛ in ꝯuersione infertꝰ vna ꝯclusio ex vna ꝑmissa ꝛ aliqñ ꝑ eam ꝓbatꝰ sicut patet sic arguendo. nullus homo est ridens. g̃ nullū ridens est homo ꝯsequens qđ videtꝰ esse falsum ꝓbatur ꝑ añs Et ex hoc ptꝫ. ꝙ ad bonā argumētationē sillogisticā nō reqͥruntur tres termini vocaliter. sicut patuit in sill'o ex opposit Quarto dicit ꝙ ꝯuersio reducitꝰ ad sill'm sumendo vnā ꝓpōem in qua idē ꝑdicatꝰ de se ipo. vt hec ꝯuersio. nullū b est a. g̃ nullū a est b. sic reducitꝰ ad cesare sumendo minorē nullū b est a oīe a est a. g̃ nullū a est b ꝛ hmōi ꝯuersio. omne b est a. g̃ aliqđ a est b. sic hꝫ reduci ad darapti. oīe b est b. oīe b est a. g̃ qđdam a est b. sed conuersio ꝑticularis affirmatiue reducitꝰ ad datisi. sicut patet inspicienti. Sed qui vellet sustinere primā opinionē (que mihi videtur ꝓbabilior ꝛ dictis Aresto. ꝛ Boetij cōformior) posset respondere ad primū dictū Nam duplex est argumentatio quedā est ꝓbatiua. quedā ꝟo illatiua tm̄ sicut etiā duplex est sill's. scꝫ ꝓbatiuus ꝛ illatiuus tm̄ vñ licet de rōne argumentatōis illatiue tm̄ nō sit qđ ꝓbet suū ꝯñs. hoc tñ est de rōe argumentationis ꝓbatiue Utrꝫ aūt petitio ꝑncipij statim peccet ꝯtra sill'm simpliciter postea patebit. Sed cum dicit tercio ꝙ ꝯuersio est ꝯña enthiēmatica possꝫ distingui de enthimemate. Nā si enthimā capiatꝰ ꝓprie Manifestū ē ꝙ nō ē ꝯña enthimeatica Si aūt capiatꝰ generalitꝰ ꝓ qͣlibet ꝯña in q̄ est vnū añs ꝛ vnū ꝯñs. sic q̄libet ꝯña (q̄ nō est silogistica inductiua vel exemplaris) posset dici enthimematica. sed hoc est abuti noīe enthimematis. sed quartum dictum patet ex dictis. Sed qui vellet respondere argumētis alteriꝰ appositōis. faciliter respondēt ad tria prima ꝑ ea q̄ dicta sunt Ad quartū aūt diceret ꝙ conuersio reduceretꝰ ad sill'm mō prius dicto. nec forte est inconueniēs idem eē ꝓbans ꝛ ꝓbatum manifestans ꝛ manifestatū in diuerso modo ꝯgnoscendi

Questio

tercia. vtrū ꝯuersio teneat eodē modo in terminis diuinis ꝛ ampliatiuis sicut in alijs. ꝛ quomodo ꝯuertuntꝰ ꝓpōnes de terminis obliqͥs ꝛ ꝓpōes in qͥbꝰ subijciūtꝰ ꝓnoīa ꝑme aut scđe ꝑsone. Hic dicūt aliqui primo ꝙ ꝯuersio nō tenet in terminis diuinis ꝛ āpliatiuis si formetꝰ eodem mō q̄ format phs. ꝛ iō sic formādo ꝯuersionē nō erit ꝯña formalis Si aūt subiecto ꝯuertentis addatꝰ qđ est erit ꝯña bona in illis. vt hec ꝯña est bona generās est essentia diuina. g̃ aliqͥd qđ est essentia diuina est generās. Sed tu dic ꝙ ꝯuersio tenet in oībus terminis sill'i forma arguēdi retenta. vñ termini āpliatiui nō faciūt ꝓpōm eiusdē forme. sicut termini nō āpliati eo ꝙ āpliatio ꝯsurgit rōne alicuius copule minus ꝑncipal' quā includit dcō āpliatiua. q̄libet eñ copula siue ꝑncipalis siue minus ꝑncipalis se tenet ex pte forme sed in termīs diuinis nō est instantia Et cuꝫ dꝛ nō seqͣtur. nulla essentia diuina est generans. g̃ nullum generans est essentia diuina Distinguitꝰ añs. qꝛ vl' in ipo generās tenetꝰ substātiue. ꝛ sic est sensus nulla essentia diuina est res generās. ꝛ sic añs est falsuꝫ sicut et ꝯñs vel tenetꝰ adiectiue ꝛ sic nō bñ ꝯuertitꝰ. qꝛ de tali ꝑdicato nō fit subiectū Nā qꝛ generās in ꝑma nō erat subiectū. iō non erat totū ꝑdicatū sed essentia generās Additur eñ (adiectiue tentū) nō pt ꝑ se subijci aut ꝑdicari. ꝛ iō deberet sic ꝯuerti. g̃ nulla essētia generās est essentia diuina. Et eodē mō distinguēdū est de hac generās est essentia diuina. g̃ essentia diuina ē generās Dubiū tñ ē an adiectīm adiectīe tētū possit ꝑ se ꝑdicari Scđo dicūt aliqͥ (ꝙ ꝓpōes in qͥbꝰ ponūtꝰ tmīni obliqͥ) simpliciter stꝫ ꝯuertēde sicut alie ꝓpōes. vt dicēdo hoīs azinus currit. g̃ currēs est hoīs azinꝰ Sill'r cuiuslibet hoīs azinꝰ currit sic ꝯuertitꝰ. g̃ currēs ē azinꝰ hoīs Alij ꝟo dicūt ꝙ oēs tales ꝓpōes stꝫ resoluende. vñ solus obliquꝰ. ꝛ etiā rectꝰ sibi correspōdens nūꝗ est subiectū illiꝰ ꝓpōnis in qua ponitꝰ obliquus. ꝛ iō ad tales ꝓpōes ꝯuertēdū opꝫ eas resoluere. vñ si solus obliquꝰ ꝓcedat ꝟbū ꝛ ipm ꝟbū sit ꝓcise copula. tūc supplendꝰ est rectus apte ante cū quo seruatur obliquꝰ apte post. vt hec hominis est azinus debet resolui in hanc aliquid hominis est azinus Si autem tale verbum non

ſit preciſe copula ſed implicet aliquē terminū cū quo
obliquus ꝯſtruit debet fieri explicatio. vt hec equum
videt ſortes. dꝫ reſolui in hanc equū videns eſt ſortes.
et ſic ꝯuertit. ḡ ſortes eſt equū videns. Si ꝟo rectus cū
obliquo p̄cedat ꝟbū. hoc eſt dupl'r. q2 vel obliquus cō
ſtruit cū illo recto. vt eius determinatio. vt dicēdo ſor
tes currit. qđ idē eſt. tūc totū aggregatū ex recto ⁊ obli
quo erit ſubiectū. et iō hec ſortꝫ aſin⁹ cur ꝯuertit. ḡ cur
rens eſt azinus ſortis. ⁊ hec nullus hoīs azinus currit.
cōuertitur ḡ nullū currens eſt azinus hominis. quili/
bet azinus currit. ꝯuertit ḡ currēs eſt hoīs aliquis azi
nus Si aūt obliq⁹ non ꝯſtruit cū recto ſed cū termino
poſito a pte p̄dicati. vt dđo equū homo eſt videns. vel
equū videt hō. tūc ſolus rectus eſt ſubiectū ⁊ obliquus
eſt ps p̄dicati. nec refert ſi obliquus precedat ꝟbū aut
ſequaꝫ. q2 cū ſit determinatio p̄dicati ex ipſis fit vnus
terminus. Sꝫ qui vellet reſoluere ſm modū explicatū
in ſummulis haberet reſoluere obliquū in rectū ⁊ ad/
dere ꝓnomen eiuſdē caſus cū obliquo vt ſortes eſt azi/
nus. ſic reſolueret ſortes eſt cui⁹ eſt azinus. ⁊ poſtea. ḡ
cuius eſt azinus eſt ſortes. Sil'r cuiuſlibet hoīs azin⁹
currit. ſic eſſet reſoluenda. q̄libet hō eſt cui⁹ aſinus cur
rit Et ſil'r in verbis impſonalib⁹. vt dicendo me tedet
vicii. ego ſum qui habet tediū de vicio Et ſil'r regis in
ter eſt gubernare. ſic reſoluit rex eſt cui⁹ intereſt guber
nare Sil'r ad diſputandū reqrit ſmo nō ſic eſt ꝯuertē
da ſmo reqritur ad diſputandū eſt ſermo. ſed ſic qđ re
quirit ad diſputandū eſt ſermo Sil'r iſta a domifica/
tore fit domus nō eſt ſic ꝯuertenda. domus fit a domi
ficatore neq3 ſic qđ fit a domificatore eſt dom⁹. quia
aūs eſt verū ⁊ ꝯñs falſum. q2 qđ fit nō eſt ſed debēt ſic
ꝯuerti. ḡ qđ fit a domificatore eſt vel erit dom⁹. Sil'r
ſi dicat a fabro fit cultellus. debet ſic ꝯuerti. ḡ quod
fit a fabro eſt vel erit intellectus. ¶Tercio dicūt aliq̄
ꝙ ꝓpōes de p̄terito vel futuro dñt reſolui in ꝟbū p̄ntis
tpis. ⁊ in ꝑ ptici⁹ p̄teritū vel futurū. vt dicē° meritrix
erit virgo. ſic eſt reſoluenda. meretrix eſt futura virgo
et conuertenda. futura virgo eſt meretrix. Similiter ſe
nex fuit puer debet reſoluere in hanc ſenex eſt p̄teritus
puer ⁊ conuerti in in hanc preteritus puer eſt ſenex Sꝫ
melius dicendum eſt ſuppoſitis his que dicta ſunt in
tractatu de ampliationib⁹ ꝙ ꝓpōnes de terminis am/
pliatiuis ꝯuertūt eodē mō quo ad qualitatē ⁊ quanti
tatem ſicut alie ꝓpōnes de terminis ampliatis. ſuppo
ſito iſto. ꝙ ipſe prius reſoluant. vnde in reſoluendo ta
les propoſitiones oportet diſiungere copulam ex ꝟbo
p̄teriti ⁊ preſentis temporis vel ex verbo preſentis ⁊ fu
turi temporis. nam ſic bene ſequitur. nullus homo cur
rit. ergo nullū currens eſt homo. ita bene ſequit nullus
homo eſt mortuus. ergo nullum mortuū eſt vel fuit ho
mo Similiter antixp̄s eſt generandus. ḡ generandum
eſt vel erit antixp̄s. et ex hoc patet quomodo ille ſint cō
uertende. nullus ſenex erit puer. nullus cecus erit vi/
dens. nulla meritrix erit virgo ⁊ ꝯſimiles. Unde iſta
nullus ſenex erit puer. ſic debet ꝯuerti. ḡ nullus puer
erit ſenex. q2 ſicut conſequēs eſt falſum ita ⁊ antecedēs
q2 valet iſtā nullus qui eſt vel erit ſenex erit puer. Sil'r
diceretur de illa. nulla meritrix erit ꝟgo. valet eīn iſtā
nulla que eſt vel erit meretrix erit virgo. Diligenter
tū ſunt repetēda ea que dicta ſunt in ſummulis. ſi eīn
iſti termini amplientur ⁊ etiaꝫ accipiantur pro formali
propoſitiones erunt falſe ſed eſſent vere ſi acciperent ꝓ
materiali ¶Quarto dicūt aliqui. ꝙ ꝓpōnes (in quib⁹
ponūtur pronoīa p̄me vel ſcđe) pſone eodē modo hñt
ꝯuerti ſicut alie. non tū pñt ꝯuerti a quolibet. ſed ſolū
ab illo qui ꝓfert illam que eſt ꝯuertenda. hec eīn ego
curro non poteſt ab alio ꝯuerti q̄ꝫ a me. q2 ꝯñs poteſt
eſſe falſum antecedente exiſtente vero. Alij ꝟo dicunt
ꝙ poſſunt indifferenter ꝯuerti a quolibet. oportet tamē
ꝙ ille q̄ vult ꝯuertere hmōi ꝓpōnē ab alio ꝓlatam eaꝫ
reſumat. vt ſi quis dicat alteri ꝯuertere iſtam. ego ſum
petrus. debet eam reſumere ⁊ poſtea dicere. ḡ petrus ē
ego. Alij aūt dicunt. ꝙ nō debent ꝯuerti retenta ydē/
ptitate vocali extremoꝝ niſi a ꝓferente ſcribente vel cō
cipiente. Si aūt ab alio debeant ꝯuerti. oportet muta/
re ꝓnomē vnius pſone in pronomen alterius. vt ſi ali/
quis debeat ꝯuertere hanc. ego ſum legens. debet con
uertere in hanc legens es tu Sed melius poſſet dici ꝙ
oīno eodem modo poſſunt conuerti ſicut alie. petrus
eīn poſſet ꝯuertere ꝓpōnē a me prolatā retenta ydemp/
titate extremoꝝ demonſtrando me ꝑ ꝓnomen prime ꝑ
ſone Hec oportet ꝙ pronomen prime pſone ſemper de/
monſtret proferentem ſcribentem vel concipientem. ſi/
cut patet. ſi quis legat vel ſcribat pro alio litteram ob/
ligatoriam. Et ſi quis petat quomodo ſit conuerten
da iſta ꝓpoſitio. nullum a predicatū eſt. nō eīn poteſt
ſic ꝯuerti. nullum predicatum eſt a. eo ꝙ antecedens
poſſet eſſe verum ꝯſequente exiſtente falſo ⁊ impoſſibi
li Dicunt aliqui ꝙ a non poteſt ſupponere ꝓ predica/
to iſtius propoſitionis. ſed bene ſupponit ꝓ predicatis
aliarū ꝓpoſitionum. ⁊ ſic antecedens eſt poſſibile. ita
etiam ꝯſequens Sꝫ poſſet dici ꝙ ſicut antecedens eſt
falſum. ita etiam propoſitio ꝯuertens eſt falſa. ⁊ licet q̄
libet illaꝝ quantitatū eſt ex ſe ſit poſſibilis. impoſſibi
le eſt tū aliquā earum eē verā ꝯiūctim. ⁊ ideo bene vo/
cantur impoſſibiles ꝑ accidens. ſicut etiaꝫ multe alie
propoſitiones inſolubiles. ſed de conuerſione propoſi/
tionū exponibiliū. vide in tractatu de exponibilibus

Queſtio

quarta. vtꝝ in omni bona ꝯñā
ex oppoſito ꝯſequētis ſequatur
oppoſitū aūtꝭ. Pro cui⁹ ſolutio
ne ¶Attendo primo ꝙ cōſequentia eſt habitudo an
tecedentis ad ꝯſequens. vel ſic cōſequentia eſt quod/
dam aggregatum ex antecedēte ⁊ ꝯſequente ⁊ nota cō/
ſequentie ſicut. ḡ ſi igitur. Antecedens vero eſt illud
quod precedit notam ꝯſequentie. conſequens eſt illud
quod ſubſequitur notam conſequentie ¶Attende ſe
cundo. ꝙ duplex eſt conſequentia. quedam eſt ꝯſequē/
tia ſimplex. ⁊ quedam eſt cōſequentia. vt nunc. Con/
ſequentia ſimplex eſt que tenet pro omni tempore. ita
ꝙ antecedens nunq̄ꝫ poteſt eſſe verum niſi conſequens
ſit verū Et illa poſſet diuidi in formalem. ita ꝙ for/
malis tenet in omnibus terminis ſimili forma arguen/
di retenta Materialis vero tenet ſolum in aliquibus
gratia habitudinis ipoꝝ adinuicē. ſicut homo currit
ergo riſibile currit. Sed ꝯſequentia vt nunc eſt que te/
net pro determinato tempore ⁊ non ſemper. vt ſortes
currit. ergo magiſter in artibus currit. poſito ꝙ hoc
die ſit factus magiſter. iſta cōſequentia non tenet niſi
pro tempore determinato quo factus eſt magiſter. heri
eīn nō valuiſſet. Diuiditur aūt iterū ꝯſequētia ſim/
plex in accidētalē ⁊ naturalē Natural' ꝯña eſt. qñ aūs
includit ꝯñs. ⁊ talis ꝯña tenet ꝑ locū intrinſecū Cōſe
quētia accidētalis ē q̄ tenet ꝑ locū extrinſecū. ⁊ ē qñ an

tecedens non includit ꝯñs. vt ſi homo eſt azinus tu ſe des. hec ꝯña tenet ꝑ hanc regulam ex impoſſibili ſequitur quodlibet que innitit̃ loco a minori. quia impoſſibile minus videt̃ eſſe verũ ꝙ qđcũqꝫ aliud. ideo ſi impoſſibile ſit verũ ſequit̃ per locũ a minori. ꝙ qđcũqꝫ aliud erit verũ Similiter ꝯña qua neceſſariũ ſequit̃ ad quodlibet innitit̃ idẽ loco. vt ſi hõ currit deus eſt vi de qũo ibi nulla eſt habitudo añcedentis ad ꝯñs. ſed ibi eſt locus extrinſecus. ꝓpoſitio eñ ꝯtingens non hꝫ neceſſariã habitudinẽ ad ꝓpõem neccãriam ¶Attende tercio regulas q̃ cõiter ſolent dari ad cognoſcendũ quãlibet ꝯñam bonã ⁊ formalem ¶Pꝛima regula in omni bona ꝯña ſimplici vt ſimplex ꝯña diſtinguit̃ cõtra ꝯñam vt nũc añs nũqꝫ põt eſſe verũ ꝯñte exiſtẽte falſo Ideo ſi aliquo caſu poſſibili poſito poſſit añs eſſe verꝫ ſine ꝯñte tũc non erit bona ꝯña. In ꝯña ꝓo vt nũc non poteſt añs eſſe verꝫ ſine ꝯſequente vt nũc. id eſt ꝓ tp̃e ꝓ quo tenet. põt tñ eſſe verũ ſine ꝯñte ſimpliciter ¶Ex iſta regula ꝑncipali ſequunt̃ alie due regule Pꝛima eſt ex poſſibili vel ꝯtingenti nunqꝫ ſequitur impoſſibile in ꝯña ſimplici ¶Scđa eſt. ꝙ ex neccãrijs nõ ſequit̃ ꝯtingens. qꝛ ꝯtingens poteſt eſſe verũ ſine impoſſibili ⁊ neceſſariũ ſine ꝯtingenti. ⁊ ita in ꝯña bona ſimplici añs poſſet eſſe verũ ꝯñte exñte falſo ⁊ ꝑ ꝯñs ex ꝓo poſſet ſequi falſum in bona ꝯña. cuiꝰ contrariũ ꝓbat̃ in ſcđo huius ¶Scđa regula pꝛincipalis eſt. quicquid ſeqtur ad ꝯñs bone ꝯñe. ſequit̃ ad añs. ⁊ quicquid antecedit ad añs antecedit ad ꝯñs. ⁊ iſte due ſemꝑ faciunt bonũ argumentũ Sunt aũt alie due falſe q̃ ſꝑ faciunt fallãm ꝯñtis. Pꝛima eſt quicquid ſeqtur ad añs ſeqt̃ ad ꝯñs. Scđa eſt q̃cquid antecedit ad ꝯñs antecedit ad antecedens Unde per ꝑmã regulã minus ꝑncipalem iſtius ſcđe regule tenet ꝯña. de pꝛimo ad vltimum qñ arguit̃ ꝑ multas ꝯñas intermedias obſeruato cuꝫ iſto. ꝙ ſemꝑ ꝯñs in ꝯditionali p̃cedenti ſit añs in conditionali ſequente. ⁊ etiã ꝙ ꝯñe intermedie ſint bone ſimpliciter. nam ſi aliud eſſet añs in ꝯditionali ſequente ꝙ ꝯñs fuerat in conditionali pꝛecedente. vel etiaꝫ ſi ꝯñe intermedie non ſint bone ſimpliciter. nõ tenet ꝯña de pꝛimo ad vltimũ fieret fallatia cõſequẽtis ex variatione medij. cõſequẽs eñ in conditionali p̃cedenti eſt medium copulans cõditionalem poſterioꝛẽ cũ pꝛiori ideo opoꝛtet ꝙ illud qđ eſt cõſequens in cõdicionali p̃cedente ſit añs in cõditionali ſequente. verbi gratia. ſi hõ eſt aĩal eſt. ſi aĩal eſt coꝛpus eſt. ſi coꝛpus eſt ſubſtantia eſt. g̃ de ꝑmo ad vltimũ. ſi homo eſt ſubſtantia eſt ¶Ex iſta regula ꝑncipali ſequuntur alie due regule Pꝛima eſt ꝙ ſicut in ꝓpõne vl'i ꝯtingit deſcendere ſub ſubiecto a quolibet ſuppoſito ſubiecti reſpectu p̃dicati. ita in qualibet ꝯditionali bona ꝯtingit deſcendere ſub añcedente ad quodlibet eius ꝯñs reſpectu eiuſdẽ ꝯñtis Uerbi gratia iſta ꝯña eſt bona. ſi hõ currit aĩal currit. g̃ ſi ſoꝛtes currit aĩal currit ⁊ iſta ſilr. ſi omis hõ currit ſoꝛtes currit. g̃ ſi oĩe aĩal currit ſoꝛtes currit. ⁊ hoc ſꝑ ꝟtute iſtius regule q̃cquid ſequit̃ ad ꝯñs ſequitur ad añs. vnde qꝛ iſta. aĩal currit ſeqtur ad iſtaꝫ hõ currit Ideo quicquid ſequit̃ ad iſtã. hõ currit illud ſequit̃ ad iſtã aĩal currit. ⁊ iđo ſi ſeqtur hõ currit. g̃ aĩal currit. ſeqtur etiã ſoꝛtes currit. g̃ aĩal currit ¶Alia regula. ꝙ in ꝯditionali (cuiꝰ añs eſt ꝓpõ vl'is) ſupponit ſubiectũ añtis reſpectu ꝯñtis ꝯfuſe immobiliter. ita ꝙ non ꝯtingit deſcendere ſub ſubiecto antecedente reſpectu ꝯſequẽtis. ſed in ꝯditionali (cuiꝰ añs eſt ꝓpoſitio indiffinita vel ꝑticularis) ſupponit ſubiectũ añtis reſpectu ꝯñtis ꝯfuſe ⁊ diſtributiue ſiue mobiliter ꝟbi gr̃a ſub ſubiecto añtis huius ꝯditionalis. ſi oĩs hõ currit. ſoꝛtes currit nõ ꝯtingit deſcendere. non eñ ſequitur. ſi oĩs homo currit ſoꝛtes currit. g̃ ſi plato currit ſoꝛtes currit. ⁊ ſi petrus currit ſoꝛtes currit. ſed eſt fallacia cõſequẽtis. qꝛ arguit̃ ꝑ hãc regulã. quicquid ſequitur ad añs ſeqtur ad ꝯñs. vñ bene ſequitur. ſi hõ currit aĩal currit. g̃ ſi ſoꝛtes currit aĩal currit. ſed non ſequitur reſpectu ſubiecti accepti cũ diſtributione ¶Ex hac regula ꝑncipali ſequunt̃ adhuc due regule Pꝛima talis eſt q̃cquid ſequit̃ ex añcedente ⁊ ꝯñte ſequitur ex añte ꝑ ſe ¶Scđa regula q̃cquid ſeqtur ad ꝯñs cũ addito ſequitur ad añs cũ illo addito. Ratio ꝑme regule eſt eſt. qꝛ quelibet ꝓpõ infert ſeipſam cũ ſuo añcedente verbi gratia. ſequit̃ ſoꝛtes currit. g̃ ſoꝛtes currit ⁊ hõ currit. cũ g̃ añs infert añs ⁊ ꝯñs ⁊ q̃cquid ſequit̃ ad ꝯñs ſequitur ad eiꝰ añs. ideo ſequit̃ ꝙ quicquid ſequitur ex añte ⁊ ꝯñte ſequitur ex añte ꝑ ſe. Ratio ſcđe regule eſt. qꝛ añs cũ aliquo addito infert ꝯñs cũ eođẽ addito. ſeqtur eñ ſoꝛtes currit ⁊ tu ſedes. g̃ homo currit ⁊ tu ſedes. cũ g̃ q̃cquid ſequitur ad ꝯñs cũ aliquo addito ſequat̃ ad añs cũ eođẽ addito habet̃ intẽtũ ¶Tercia regula ꝑncipalis eſt q̃cquid repugnat ꝯñti etiã repugnat añti. qꝛ qđ repugnat ꝯñti deſtruit ꝯñs ⁊ deſtructo ꝯñte deſtruit̃ añs. ⁊ qđ deſtruit añs repugnat añti. iđ q̃cquid repugnat ꝯñti repugnat añti ¶Quarta regula ꝑncipalis eſt iſta. q̃dquid ſtat cũ añte ſtat cũ ꝯñte. vñ aliqua ſimul ſtare idẽ eſt ꝙ ea nõ repugnare vel ſit̃ eſſe vera. Ratio huiꝰ regule eſt. qꝛ ſi añs eſt verꝫ ⁊ ꝯñs eſt verũ. qꝛ ex vero nõ poteſt ſequi falſum. ⁊ ideo quid poteſt eſſe verũ cũ añte põt eſſe verũ cũ ꝯñte Ex quo arguit̃. ꝙ q̃cquid ſtat cũ añte ſtat cũ ꝯñte ¶Ex iſtis duabus regulis ſequũtur alie regule minꝰ ꝑncipales Pꝛima regula eſt. ꝙ ſi conſequentia ad aliquas ꝓpões repugnent ille ꝓpões inter ſe repugnant Ratio eſt qꝛ ſi conſequentia repugnãt tũc ꝯñs repugnat cõſequenti g̃ repugnat antecedenti ⁊ ꝑ ꝯñs añs repugnat cõſequẽti alterius antecedentis ⁊ vlterius añs repugnabit alteri antecedenti. ⁊ ideo ſi ꝯſequentia repugnãt opoꝛtet antecedentia repugnare ¶Scđa regula ſi antecedentia ſtant ſimul opoꝛtet eoꝝ cõſequentia ſimul ſtare Ratio eſt. qꝛ ſi añcedentia ſtat ſimul poſſunt ſimul eſſe vera. ⁊ ſi antecedentia pñt ſimul eſſe vera ſequitur ꝙ ꝯſequentia poſſunt ſimul eſſe vera ⁊ per ꝯñs cõſequentia ſtant ſimul. ⁊ ſic habet̃ intentum ¶Tercia regula eſt. qua vtitur phs in ꝓbatione ꝯuerſionis vl'is negatiue in oĩ bona cõſequentia oppoſitũ ꝯñtis repugnat antecedẽti. Rõ eſt. qꝛ oppoſitum ꝯñtis repugnat ꝯñti. g̃ repugnat antecedenti. Unde ad ſciendum vtrũ aliqua cõſequẽtia ſit bona vel non. videndũ eſt vtrum ꝯtradictoꝛiuꝫ conſequentis repugnet antecedenti vel non. ſi ſic bona eſt conſequentia. ſi non nõ Et dico ꝙ videndũ eſt ſi cõtradictoꝛium conſequentis ⁊c̃. quia non ſufficit ſi oppoſitum cõſequentis ꝯtrarie repugnet antecedenti qm̃ ſi ſic tunc hic eſſet bona conſequentia. omnis hõ currit g̃ omne aĩal currit. qꝛ ꝯtrariũ ꝯñtis repugnat añti Quinta regula ꝑncipalis eſt iſta. qñ ad aliqđ añs ſeqtur ꝯñs ex oppoſito ꝯtradictio ꝯſequentis ſequitur oppoſitũ añtis. hec reg'a hꝫ intelligi in ꝯña enthimẽatica ſeqtur eñ hõ currit. g̃ aĩal currit. pꝫ qꝛ ex ꝯtradictoꝛio

ꝯñtis ſequitur ꝯtradictoriũ añtis. ſequit᷑ eñ nullũ aĩal currit. ḡ nullus hõ currit. Et dictũ eſt notanter ꝙ tenet in ꝯña enthimematica: qꝛ in ꝯña ſologiſtica antecedẽs nõ eſt ꝓpõ vna ſed ibi ſunt due p̄miſſe ꝑ ꝯiunctionẽ copulatiuã ꝯiũcte vel ſine ꝯiũctione. vnde phs in hoc libro arguit ex oppoſito ꝯcluſiõis cũ altera p̄miſſarũ inferẽdo oppoſitũ alterius p̄miſſe. Ad cognoſcendũ aũt faciliter quid ſit oppoſitũ ꝯtradictoriũ ꝯcluſionis. formaliter videndũ eſt ſꝑ ꝙ illud qđ eſt formale in ꝓpõne negeť in vna ꝓpõne ⁊ alia nõ ſicut in ꝓpõibꝫ de ineſſe. negatio eſt addẽda ꝟbo p̄ncipali. in modalibꝫ ꝓo ad modũ. in copulatiis aũt ad notã copulatiõis. in diſiunctis ꝓo ad notã diſiũctionis. in reduplicatis ꝓo et ꝯditionalibꝫ ad notã reduplicatõis vel illationis.

¶ Sexta regula. ad negatõez ſupioris ſequit᷑ negatio cuiuſlibet inferioris. hec regula eſt intelligenda qñ ſuperi⁹ negatũ ſupponit pſonaliter. Nã bñ ſequit᷑. ſortes nõ eſt aĩal ḡ ſortes nõ eſt hõ. videndũ eſt tñ ꝙ negatio nõ hꝫ dominiũ ſupra p̄cedens ſed ſemꝑ ſupra ſequens eo ꝙ nõ agit ante ſe ſed poſt ſe. Ex hac regula ſequũť due alie. Prima eſt ab inferiori ad ſuperius negatiõe prepoſita nõ tenet ꝯña. qꝛ nõ ſequit᷑. ſortes nõ eſt azinus. ḡ ſortes nõ eſt aĩal. ¶ Scđa eſt ab inferiori ad ſupius negatõe poſtpoſita eſt bona ꝯña. ſeqꝛ eñ. hõ nõ currit. ḡ aĩal nõ currit. qꝛ ex oppoſito ꝯñtis ſequit᷑ oppoſitũ antecedẽtis. ¶ Septima regula ab inferiori diſtributo ad inferius acceptũ cũ diſtributiõne vel ſine diſtributiõe tenet ꝯña ſed nõ econtra. et hec regula ptꝫ ex regulis p̄cedentibꝫ. ¶ Octaua regula a ꝓpõne habente plures cauſas ſue veritatis ad vnã illaꝝ ḡ non tenet ꝯña ſꝫ eſt fallatia ꝯñt⁹. vt ſi arguat᷑ ſic. antixps non languet ḡ eſt ſanus. nõ valet ꝯña ſed eſt fallã ꝯñtis. qꝛ iſta antixps nõ languet hꝫ duas cãs ſue veritatis. ſcꝫ antixps non eſt vel antixps eſt ſanus. alia ꝓo hꝫ vnam cãm. Et ex hac regula aliq̄ notales inferũt ꝙ ex pura negatiua nũꝙ̄ ſequit᷑ affirmatiua. eo ꝙ negatiua hꝫ duas cãs ſue veritatis. ꝯcedũt tñ ꝙ ex negatiua cũ ꝯſtantia ſubiecti bñ ſeqnit᷑ affirmatiã. ꝗuis eñ nõ ſeqtur. ſortes nõ languet. ḡ ſortes eſt ſanus. tñ ſequat᷑ ſortes eſt ⁊ nõ languet. ḡ ſortes eſt ſan⁹. tñ ſequit᷑ ſortes eſt ⁊ nõ languet. ḡ ẽ ſanus. Iſta tñ regula nõ videtur vera. ptꝫ qꝛ iſta ꝓpoſitio Aliqua ꝓpõ eſt vera. ſeqtur ex qualibet negatiua et tñ ipſa eſt affirmatiua. ſequitur eñ ſortes non currit. ḡ aliqua ꝓpõ eſt vera. nam bene ſeqtur ſꝫm Areſto. in primo perihermenias. ſortem non currit. ḡ ſortes nõ currere eſt verũ. qꝛ qlibet ꝓpõ videť affirmare ſeipſam eẽ verã. ſicut ibidẽ ptꝫ ⁊ clarius in ꝯmento Boetij. ⁊ vltra ſequit᷑ ſortez nõ currere eſt verũ. ḡ aliqua ꝓpõ ẽ ꝟa et ꝑ ꝯñs ſeqtur ſortes nõ currit. ḡ aliqua ꝓpõ eſt vera ⁊ ꝑ ꝯñs qlibet negatiua infert iſtaꝫ affirmatiuã aliqua ꝓpõ eſt vera Et clarius ſequit᷑ nulla ꝓpõ eſt negatiua ḡ aliqua ꝓpõ eſt negatiã. eo ꝙ iſta met ꝓpõ (q̄ ẽ añs) eſt negatiua Ptꝫ ꝯña qꝛ ex oppoſito ꝯñtis infert᷑ oppoſitũ ant͛s. verũtamen ꝓpõ pure negatiã nõ ſolũ affirmatiua de p̄dicato ꝯtrario niſi ponat᷑ ꝯſtãtia ſubiecti. qꝛ nõ ſeqtur antixps nõ eſt eger. ḡ eſt ſanus bñ tñ ſeqtur. ḡ eſt non eger. vñ ſic dictuꝫ eſt in ſcđo perihermenias a negatiua de p̄dicato finito ad affirmatiuã de p̄dicato infinito eſt bona ꝯña dato ꝙ nõ valeat ad affirmatiuã de p̄dicato ꝯtrario. iſtud eñ p̄dicatũ aliquã ponit qđ non facit p̄dicatum infinitũ ¶ Nona regula p̄ncipalis eſt iſta. qñcũꝙ̄ accipit᷑ terminus ꝑ alio in ꝯñte ꝙ̄ in antecedente tũc añs non infert ꝯñs. ſed quãdo pro eiſdem accipiunt᷑ in añte ⁊ ꝯñte. tũc ꝯña eſt bona. ⁊ iõ non ſequit᷑ ſortes eſt bonus citharedus ḡ ſortes eſt bonus. qꝛ in antecedẽte accipit᷑ bonitas ſꝫm artẽ citharizãdi ⁊ in ꝯñte ꝓ bonitate morali. ſicut patuit in ſcđo perihermenias ¶ Decima regula eſt. iſta ad oẽm actũ exercitũ ſeqtur actus ſignificat⁹ ⁊ ecõuerſo. hec eñ eſt formalis ꝯña. genus predicat᷑ de ſpecie. ḡ hõ eſt aĩal. ⁊ ecõuerſo hõ eſt aĩal. ḡ gen⁹ p̄dicat᷑ de ſpecie. non tñ in eiſdem terminis. qꝛ nõ gen⁹ p̄dicat᷑ de ſpẽ ḡ ſpẽs eſt genus. ſeqtur tñ aliqñ vt aĩal p̄dicatur de hoĩe. ḡ hõ eſt aĩal: ⁊ de hoc dictũ eſt in porphirio Ex iſtis poteſt ſufficienter haberi noticia illaꝝ ꝯñaꝝ que traduntur in iſto libro poꝝ. Pro maiori tñ euidentia ꝯtra eas inſtatur. Et p̄mo ꝯtra ſcđam ſic. nõ ſeqtur. ſi nullum tps eſt dies nõ eſt. ⁊ ſi dies nõ eſt nox eſt. ſi aũt nox eſt aliquod tps eſt. ḡ ſi nullũ tps eſt aliqđ tps eſt. Nec ſeqtur quãto magis ſitis. tanto mag̃ bibis ⁊ quãto mag̃ bibis tanto magis ſitis. ⁊ quãto minus ſitis tanto minus bibis Similiter hic. quãto aliqs mag̃ turpis eſt. tanto magis ſe adornat ⁊ quãto magis ſe adornat tanto minus turpis eſt. ḡ quãto aliqs mag̃ turpis eſt tanto minus turpis eſt Sir̃r hic non ſequitur. quanto aliquid maius eſt tanto a remotiori videť ⁊ quãto a remotiori videť tanto minus videť. ḡ quãto aliqđ maius eſt tanto minus videtur. in oĩbus eñ iſtis antecedente exñte ꝟo. ꝯñs eſt falſum ¶ Scđo ſic. iſta ꝯña eſt bona. dico te eſſe azinũ. ḡ dico verũ ſꝫm iſtam regulam ḡ. Ptꝫ ſic nam ſequit᷑ dico te eſſe azinũ. ḡ dico te eſſe aĩal. ſed ad iſtam dico te eſſe aĩal ſeqtur iſta dico veꝝ. ḡ ſi dico te eẽ azinũ dico verũ. Confirmat᷑. nã ad ſolum ſortem currere ſequit᷑ aliquid qđ non ſeqtur ad ſortẽ currere. ⁊ tñ ſortẽ currere eſt ꝯñs ad ſolũ ſortẽ currere. ḡ Añs ptꝫ. qꝛ ad ſoluꝫ ſortem currere ſeqtur hoĩem currere. ⁊ tñ hoc non ſeqtur ad ſolũ ſortẽ currere. qꝛ ad platonẽ currere ſequitur hoĩem currere. ḡ non ad ſolũ ſortẽ currere ſeqtur hoĩem currere ¶ Tercio ſic. iſta diſiunctiua ſortes currit vel nõ currit eſt ꝯñs ad iſtã ſortes nõ currit. ⁊ tñ aliquid ſequit᷑ ad iſtã diſiũctiuã qđ nõ ſeqtur ad iſtã ſortes nõ currit. qꝛ ad ſortẽ currere vel nõ currere ſequitur hoĩem currere. nõ tñ ſeqtur ſortes non currit. ḡ hõ non currit. Confirmatur. qꝛ hec ꝓpõ aliqua ꝓpõ eſt vera eſt ꝯñs ad iſtam oĩs ꝓpõ eſt ꝟa. ⁊ tñ aliqđ ſeqtur ad aliquã ꝓpoẽm eſſe verã qđ nõ ſeqtur ad oẽm ꝓpoſitionẽ eſſe verã. qꝛ ad aliquã ꝓpoẽm eſſe verã ſequitur te eſſe azinũ eſſe veꝝ. ⁊ tñ hoc nõ ſequit᷑ ad oẽm ꝓpoẽm eſſe verã. qꝛ ad hanc ꝓpoſitionem oĩs ꝓpõ eſt vera ſeqtur deum eſſe veꝝ. ⁊ tñ ad hanc ꝓpõnem deus eſt non ſequitur te eſſe azinum eſſe verũ ¶ Quarto ſic. contra iſtam regulaꝫ que dicit qđquid ſequit᷑ ex antecedente et ꝯſequente ſequit᷑ ex ãncedente ꝑ ſe. qꝛ bene ſequitur brunellus eſt riſibilis. ḡ brunellus eſt hõ ⁊ ex iſtis duabus formaliter ſequitur ꝙ homo eſt riſibilis. Seqtur eñ formaliter brunellus eſt riſibilis. ⁊ tñ ex añte per ſe non ſequitur idẽ ꝯñs formaliter. qꝛ nõ ſequitur brunellus eſt riſibilis ergo homo eſt riſibilis. qꝛ tũc diſtributus ꝯſequentie ſeqretur antecedens diſtributũ ⁊ tũc ſequeretur oĩs homo eſt riſibilis. ḡ oĩs brunellus eſt riſibilis. quod eſt falſum Ad p̄mũ dicit᷑ ꝙ iſte ꝯñe non valent nec capiũt᷑ ſꝫm regulã. qꝛ non eſt idẽ añs in conditionali ſequẽti qđ eſt ꝯſequens in ꝯditionali p̄cedẽte. nec etiã ꝯſequentie intermedie ſunt neccãrie. nõ eñ ſe

quitur dies non eſt ergo nox eſt niſi in ꝯña vt nunc Si militer dicendū eſt ad om̄es ſiles ꝯñas. non eñ ſequit quāto aliquid a remotiori videt tanto minus videt ſicut de ſe ptʒ ¶ Ad ſcḋm dḋm. ꝙ hec eſt diſtinguenda ẜm equocatōem. dico te eſſe aīal ex eo ꝙ hoc dictuʒ poteſt ſupponere ꝓ voce vl' ꝓ re. in pmo ſenſu ſignificat ꝙ ego dico iſtam vocē. tu es aīal. in ſcḋo ſenſu ſignificat. ꝙ ego dico rem ẜcatā ꝑ iſtam vocē. hō eſt aīal vel tu es aīal. Et eodē mō eſt diſtinguenda quelibet orō in qua actus ꝑtinens ad motū aīmi denotat tranſire in dictū. ſunt eñ tales ꝓpōes diſtinguēde ex eo ꝙ actus dicendi poteſt tranſire in dictū rōne dicti vel rōne rei verbi. ſic dicendo iſte ſcit te eſſe hoīem. pōt eſſe duplex intellectus. vnus ꝙ iſte ſciat hanc vocē. tu es hō. ⁊ ſic nullus laicus pōt ſcire. Alius ſenſus eſt. ꝙ ſciat rem ẜcatā ꝑ vocem. ⁊ iſtud pt ſcire ignorās latinū. Per hoc ptʒ ſolutio ad argumentū. ſi eñ actus docendi tranſeat in dictū rōne vocis. ſic iſta ꝯña nō valet. dico te eſſe aʒinū. ḡ dico te eſſe aīal. Si aūt trāſeat in dictū rōne rei. ſic ꝯña nō valet. qꝛ ſi dico te eſſe aʒinū nō ꝓpter hoc dico verū. ¶ Ad primā ꝯfirmationē. dḋm ꝙ hec propoſitio. ad ſolū ſortē currere ⁊c̄. eſt multiplex ẜm ꝯpoſitionē ⁊ diuiſionē. Nā in ſenſu ꝯpōis eſt vera. in ſenſu vero diuiſionis eſt falſa. Eſt aūt ſenſus ꝯpoſitiōis ad hanc ꝓpōem. ſolus ſortes currit ſequit iſta hō currit. et hoc eſt verū. neq̄ tūc eſt excluſiua eo ꝙ ſubiectū ꝓpōis eſt hoc totū ad ſolū ſortem currere Senſus ꝟo diuiſionis eſt iſte ſolū ad iſtā. ſortes currit. ſeqtur iſta. homo currit qḋ eſt falſum ¶ Ad terciū dḋm. ꝙ ad iſtā diſiunctiuā. ſortes currit vel nō currit. nō ſeqtur hō currit Et qñ dicit ad ſortē currere vel nō currere ſeqt hoīeʒ currere. Dḋm ē ſicut ꝑus. ꝙ illa eſt multiplex ẜm ꝯpoſitionē ⁊ diuiſionē. nam in ſenſu ꝯpōnis eſt falſa. qꝛ denotat ꝙ ad hanc ꝓpōem. ſortes currit vel nō currit. ſequatur iſta. hō currit qḋ eſt falſum. In ſenſu diuiſionis eſt ꝟa. qꝛ denotat. ꝙ ad ſortē currere ſequat hoīeʒ currere qḋ ē verū ¶ Ad confirmatōeʒ dḋm eſt. ꝙ iſta eſt multiplex ẜm ꝯpoſitionē ⁊ diuiſionē ad aliquā ꝓpoſitionē eſſe verā. ſeqtur te eſſe aʒinū eſſe verū. ⁊ in ſenſu ꝯpoſitōis eſt falſa. qꝛ denotat ꝙ ad iſtā aliqua ꝓpō eſt vera. ſequat te eſſe aʒinū eſſe verū. qḋ eſt fl'm. In ſenſu diuiſionis eſt vera. qꝛ denotat ꝙ aliqua ꝓpō eſt ad quā eſſe verā. ſequat te eſſe aʒinū eſſe verū Similiter iſta ē diſtinguendo ad oēm ꝓpōem eſſe verā. ſeqtur te eſſe aʒinum eē verū. In ſenſu diuiſionis eſt falſa. ⁊ tūc eſt vl'is et in ſenſu ꝯpōnis eſt vera ⁊ eſt ſingularis. ⁊ tūc non ſequit ad oēm ꝓpōem eſſe verā. ſeqtur te eſſe aʒinū eē verum ¶ Ad quartū dḋm. ꝙ q̄uis aliqḋ aña inferat cōſequens. nō tñ oportet ꝙ ꝑ quocūq̄ addito antecedēti ipm inferre idē ꝯñs cū eodem addito. nō eñ ſequitur vellē eſſe in ſecana cū decem ſtutis. ḡ vellē eſſe in ſecana non eñ opʒ. ꝙ volens aña velit ꝯñs. ⁊ ſic ḡ ptʒ ſolutio ¶ Ad argumenta q̄ ſolent fieri ꝯtra primas regulas ad rōnes aña oppoſitas ¶ Ad primū patet ſolutio ex dictis. qꝛ oſtenſuʒ qūo dñt ꝯuerti ille ꝓpōes Et ad eius cōfirmatiōnē dr̄. ꝙ illa ꝓpō. nemo currit. ſic debet ꝯuerti. ḡ nulluʒ currens eſt homo. qꝛ nemo valet tm̄ ſicut nullus homo Similiter iſta. nullus hō eſt mulier ḡ nulla mulier eſt aliquis homo. ⁊ ponit aliquis in pdicato. vt hō teneat eque ſtricte in ꝯuerſa ſicut in conuertente. ¶ Ad argumentū ꝯtra ſcḋam regulā. dicit vno modo negando. ꝙ muret quale qd in hoc aliquid qꝛ hic non ꝯuertitur vl'e in ſingulare ſʒ in ꝑticulare vagum qḋ eſt qḋdam quale quid. Vel aliter dicatur. ꝙ non eſt ſemꝑ fallacia figure dictionis. qñ aruguit a termino ſuppōnēte ꝯfuſe tm̄ ad eundē terminū ſupponentē determinate. ſed qñ arguit a termino ſuppōnēte ꝯfuſe tm̄ reſpectu dictōis ſincathegreumatice importantis multitudinem ad eundē terminū ſupponentē determinate. reſpectu eiuſdem multitudinis. vt oīs hō eſt aīal ḡ aīal eſt omnis homo. tūc eſt fallacia figure dictōnis. ſic aūt non eſt in ꝯuerſione vl'is affirmatiue. ideo argumentū non ꝓcedit Et ad eius ꝯfirmatōem patet ſolutio ꝑ ea que dicta ſunt de ꝯuerſione ꝓpōnum exceptiuarū ¶ Ad argumentū ꝯtra terciā q̄ſtiōeʒ dr̄. ꝙ hec ꝓpō nullꝰ hō ē mortuꝰ dʒ ſic ꝯuerti. ḡ mortuū ē vel fuit hō. Ad ſcḋm dicit. ꝙ illa ꝓpoſitio eſt de predicato diſtributo. ideo bene poteſt ꝯuerti in vl'em. Vel pōt dici. ꝙ debet ſic ꝯuerti. aliquis planeta eſt oīs ſol. ḡ aliqḋ qḋ eſt omnis ſol eſt planeta ¶ Ad argumentū ꝯtra quartam dicitur. ꝙ hoc non ꝓuenit inquantum ꝑticularis preciſe. nec inquātum negatiua ſed rōe vtriuſq̄ ſimul quia in quantū ꝑticularꝭ eſt ſubiectū non diſtribuitur in prima. ⁊ tñ diſtribuit in ſcḋa. in quantum eſt predicatum Sed ad argumentum ꝯtra oēs regulas ſimul patet ſolutio ex his que dicta ſunt in queſtione

Eodem autē modo

Iſtud eſt quartum capitulum huiꝰ primi tractatus in quo phs determinat de ꝯuerſionibꝫ ꝓpōnum modalium. et diuidit in duas ꝑtes. in prima determinat de ꝯuerſionibus propoſitionū de nec̄ario. Et dr̄ ꝙ ꝓpoſitiones de nec̄ario eodem modo ꝯuertunt. ſicut de ineē qꝛ vl'is negatiua ꝯuertit in vl'em negatiuam. ⁊ vl'is affirmatiue ꝯuertitur ꝑ accidens in particularem affirmatiuā Similiter ꝑticularis affirmatiua ꝯuertitur in ꝑticularem affirmatiuam Primū ꝓbat. qꝛ ſi nullū b eē a ſit neceſſe. ⁊ nullum a eſſe b erit neceſſe. ꝓbat quia ex oppoſito ꝯñtis ſequit oppoſitū añtis Sequitur eñ ſi aliquod a ꝯtingit eſſe b aliqḋ b ꝯtingit eſſe a Scḋm ꝓbat. qꝛ ſi omne vel aliqḋ b eē a ſit neceſſe. ⁊ aliqḋ a eſſe b eſt neceſſe. Ptʒ nam ex oppoſito ꝯñtis ſequitur oppoſitum antecedentis. qꝛ ſi nullum a eſt b nullum b eſt a. ſi aūt añs ſit poſſibile vel ꝯtingens. ꝯñs erit poſſibile. et ideo bene ſequitur. ſi nullū a ꝯtingit eſſe b. ḡ nullū b cōtingit eſſe a ¶ Tūc ibi (ꝑticularꝭ aūt) ¶ Conſequēter dicit phs. ꝙ ꝑticularis negatiua de neceſſario non ꝯuertitur ꝓpter cām ſuperius aſſignatā ¶ In ꝯtingentibus ꝟo) In hac ſcḋa ꝑte determinat phs de cōuerſionibus ꝓpōnum de ꝯtingenti. ⁊ primo ponit multiplicitatē ꝯtingentis dicens. ꝙ ꝯtingens dicitur multipliciter. qꝛ qḋdam eſt ꝯtingens nec̄arium. aliud eſt nō neceſſariū ⁊ aliud eſt ꝯtingens poſſibile (¶ Tunc ibi in affirmatiuis ꝟo) Scḋo ponit tres regulas ad cognoſcendum ꝓpōnū de ꝯtingenti ꝯuerſiōes Prima oēs ꝓpoſitiones affirmatiue de ꝯtingenti ſimiliter ꝯuertuntur. ſicut ille de ineſſe ⁊ nec̄ario. qꝛ ſi oē b vel aliqḋ b ꝯtingit eſſe a. etiā aliquod a ꝯtinget eſſe b. probat ex oppoſito ꝯſequentis. qꝛ ſicut nullum a necē eſt eſſe b. ḡ nullū b neceſſe eſt eſſe a. ſicut iaʒ oſtenſum eſt ¶ Scḋa regula nō oēs ꝓpōnes negatiue de ꝯtingenti ꝯuertunt eodeʒ mō ſicut ille de nec̄ario aut de ineſſe tñ oēs ille q̄ ſunt de ꝯtingēti ꝑ poſſibili eodē mō ꝯuertūtur. ita ꝙ

vniuerſalis negatiua conuertitur in vlem negatiuã. ⁊ particularis negatiua non ꝯuertitur. Qȝ vniuerſalis negatiua ꝯuertat in vlem negatiuã ꝓbat. qꝛ ſi nullum equũ ꝯtigit eẽ hoiẽ. etiã nullũ hoiẽ ꝯtinget eẽ equũ et ſi nullã tunicã ꝯtingit eſſe albã. etiã nllũ albũ ꝯtin get eſſe tunicã. Probat ex oppoſito ꝯñtis. qꝛ ſi aliqḋ albũ neccãrio ſit tunica. aliqua tunica necãrio erit al/ ba ❡Tercia regula eſt. ꝓpoſitio negatiua de ꝯtingen ti vt in pluribꝫ. ⁊ de ꝯtingenti nato nõ ſimplr ꝯuertun tur. qꝛ vlis negatiua nõ pt conuerti in vlem negatiuã. ꝑticularis ꝟo negatiua bene ꝯuertit in particularē negatiuã. ſicut videbit in caplo de ꝯtingenti. ❡Tũc ibi (Nũc aũt) Remouet vnũ dubium. Aliqs em̃ cre deret ꝙ ipſe eſſent negatiue in quibꝫ dicit ꝯtingit nul/ lũ. aut ꝯtingit qddam non. et ideo dt ꝙ non ſunt ne/ gatiue. ſed habent affirmatiuã figurã. i. ſunt de ſpẽ ꝓ poſitionũ affirmatiuaꝝ. Probat ſic. qꝛ ſicut ſe hꝫ eſſe in illis de ineſſe. ita modus in modalibꝫ. ſed in illis de ineſſe ille ſunt ſimplr affirmatiue in qbus eẽ affirmat ergo in modalibꝫ ille ſunt ſimplr affirmatiue i qbus modꝰ affirmat. Minorẽ ꝓbat. qꝛ iſte ſtȝ ſimplr affir/ matiue. eſt nõ bonũ. eſt nõ albũ. et vliter qñ dꝛ eſt non hoc. Sed qꝛ nõ fecit mentõnem de ꝯuerſione haꝝ. eſt nõ bonũ. eſt nõ albũ inter affirmatiuas. ideo crederet aliqs ꝙ alio mõ ꝯuerterent. remouet illud dubiũ et dicit. ꝙ eodẽ modo ſe habent quo ad ꝯuerſiones ſicut alie affirmatiue ❡Circa textum

Attende Primo. ꝙ ſicut dictum eſt in iſto libꝛo nõ determinat de ali/ qͦ ſyllo ꝯtracto. vel de aliquo ſyllo ſpẽali. ſed hic agit de ſyllo vlr ſumpto. Et qꝛ vle hꝫ reſeruari in ſuis ſingularibꝫ. ideo ad iſtũ libꝝ poꝝ ſpectat determinare de varietate ſylli ſimplr. qꝛ alit hꝫ variari ꝑ ꝯtingens ⁊ neccãrium ꝓbabile ⁊ apparẽs vel vniforme mixtũ. ⁊ vlteriꝰ ꝑ ꝯuerſiuũ ⁊ circulare. Et qꝛ ꝓpõnes ſunt materia ſylli. ideo ſicut phs hic determi nat de diuerſitate ſylloꝝ. ſic ad eũ ſpectat determinare de diuerſitate ꝓpoſitionũ. Sicut em̃ variant ꝓpõnes. ita ⁊ ꝯuerſiones. Nõ obſtãte ğ ꝙ phs ꝑus docuit cõ uenſionẽ ꝓpõnũ de ineſſe. voluit etiã docere ꝯuerſiões ꝓpõnum modaliũ de neccãrio. licet eodẽ mõ ꝯuerterẽ tur ſicut ille de ineſſe ❡Attende ſcdo. ꝙ ꝯtingens ⁊ ne ceſſariũ pñt duplr ꝯſiderari. Uno mõ vt ſunt qdã de terminatões ex quaꝝ additõibꝫ hꝫ variari forma ſyl/ logiſtica. et illo mõ determinatio ꝑtinet ad hũc libꝛum. Alio mõ vt ſunt qdã dñe rei ſcḋm ꝙ res diuidit in reȝ ꝯtingentẽ ⁊ neccãriã. et illo mõ determinatio eoꝝ nõ ſpec tat ad hũc libꝝ. ſed magis ad metaphiſicũ vel etiam dyaleticũ ⁊ demõſtratorẽ. Dyaletica em̃ eſt de ꝯtingẽ tibus aliter ſe habere. demnnſtratio ꝟo de neccãrijs ❡Attende tercio. ꝙ phus nõ vocat modales negati uas in qbus modꝰ negat. de talibꝫ em̃ negatiuis non loqtur. eo ꝙ qñ modus negat ampliꝰ ꝓpoſitio non eſt modalis de illo mõ. ſed de alio. ſicut iſta. aliquem ho minẽ eſſe lapidẽ nõ eſt ꝯtingens. nõ eſt de ꝯtingẽti ſcḋm veritatẽ. ſed magis eſt dicenda de impoſſibili cui eq̃ pollet. Poſſet tñ dici alio modo. ꝙ Areſto. vocat illas negatiuas. nõ ꝙ ſint ſimplr negatiue. ſed qꝛ ſunt nega tiue de dicto. penes dictũ aũt in iſto libꝛo maxime attẽ dunt ꝯuerſiones. ⁊ nõ penes ꝯpoſitõem modi cũ dic/ to. ⁊ ideo ꝯuenienter de dicto negatiue ſimplr dicunt negatiue ❡Attende quarto. ꝙ Areſto. nõ intendit ꝓ/ bare ꝯuerſionem vniuerſalis negatiue de neccãrio per ꝯuerſionẽ particularis de ꝯtingenti. peteret em̃ ꝑnci/ pium. eo ꝙ nõdũ docuit ꝯuerſionẽ ꝑticularis de con genti. Sed intendit ꝓbare ex iſto ꝑncipio poſſibili po ſito ineſſe nullũ dȝ ſequi impoſſibile et nõ ſequit im poſſibile. ſicut patȝ ꝯſideranti. Poſſet etiã dubitari circa hoc ꝙ Areſto. videt ꝓbare ꝯuerſionẽ particula ris negatiue de neccãrio q̃ nõ ꝯuertit. Similiter dõm eſt ꝙ ipſe nõ ꝓbat ſic. ſed ꝑ ꝯuerſionẽ vlis negatiue i hũc modũ Omẽ b vel qddã b de neccitate eſt a. ğ quoddã a de neccitate eſt b. qꝛ ſi nõ detur oppoſitũ. ſcȝ nõ necce eſt quoddã a eſſe b. ğ poſſibile eſt nullũ a eſſe b. po/ nat ğ ineſſe. qꝛ poſſibili poſito in eſſe nihil ſequit incon ueniens. Dicemus ergo nullũ a eſt b. ğ nullũ b eſt a quia repugnat pꝛime. que fuit omne b de neccitate eſt a. et ſic manifeſtũ eſt ꝙ phs nõ ꝓbat illam ꝯuerſionẽ per ꝯuerſionẽ ꝑticularis negatiue. nec per cõſequens petit pꝛincipium.

Queritur Utrũ omẽs ꝓpões de ne ceſſario. ⁊ omẽs affirma tiue de quocũqȝ ꝯtingẽti eodẽ mõ ꝯuertant. ⁊ ſilr omnes negatiue de ꝯtingẽti poſſibili ⁊ de ꝯtingẽti neccãrio ſicut ille de ineẽ. ille ꝟo (q̃ ſunt de ꝯtingẽti nõ neccãrio) oppoſito mõ ꝯuertũt ❡Arguit pmo ꝙ non. qꝛ nõ ſequit nullũ hominẽ eſſe ridentẽ eſt necẽ. ğ nullũ ridentẽ eſſe hominẽ ẽ necẽ. Nec ſequit. omnẽ grãmaticũ eſſe hominẽ eſt necẽ. ğ aliquẽ hominẽ eẽ grãmaticũ eſt necẽ. nec ſequit omne aĩal eẽ hominẽ nõ eſt necẽ. ğ aliquẽ hominẽ eẽ aĩal nõ eſt necẽ nec ſequit creantẽ eſſe deũ eſt necẽ. ğ deũ eſſe creantẽ ẽ necẽ. omĩa em̃ añcedẽtia haꝝ qſtionũ ſunt vera. ꝯſe/ quentibꝫ exñtibꝫ falſis. ğ ꝓpões de neccãrio nõ eodem mõ ꝯuertũtur ſicut ille de ineſſe. Confirmat. qꝛ ſi ꝓ/ poſitões de neccãrio eodẽ mõ cõuerterent ſicut ille de in eſſe. opoꝛteret ꝙ de ꝑdicato fieret ſubiectũ. ſed hoc eſt impoſſibile. qꝛ modus in modalibꝫ ſp ꝑdicat nec vnqȝ ſubijcit ſicut verbũ in illis de ineſſe. ſicut patȝ in ſcḋo piarmenias ❡Scḋo ſic. omẽ aĩal ꝯtingit eſſe ſa nũ. quoddã ſanũ ꝯtingit eẽ aĩal. ergo quoddã ſanum ꝯtingit eſſe aĩal. Añs eſt verũ ⁊ ꝯñs falſum. cũ omne ſanũ ſit necẽ eẽ aĩal. Nec ſequit. omẽ aĩal eẽ hominẽ nõ eſt ꝯtingẽs. ğ quẽdã hoiem eẽ aĩal nõ eſt ꝯtingẽs. Añs eſt verũ. cũ eq̃polleat huic. omne aĩal eẽ hominẽ eſt impoſſibile. et ꝯñs eſt falſum. cũ eq̃pollat huic. quẽ dã hoiem eẽ aĩal eſt impoſſibile. ğ ꝓpões de ꝯtingen ti non eodẽ mõ ꝯuertunt ſicut ille de ineſſe ❡Tercio ſic. ꝓpões de poſſibili nõ eodẽ mõ ꝯuertunt ſicut ille de ineſſe. ğ nec ille de ꝯtingẽti. Tenet ꝯña. qꝛ poſſibi/ le ⁊ ꝯtingens ꝯuertunt. Añs pȝ. pmo qꝛ nõ ſequit nul lum cecũ eẽ videntẽ eſt poſſibile. ğ nullũ videntẽ eẽ ce/ cũ eſt poſſibile. Nec ſequit. omnis puer pt eẽ ſenex. ğ oĩs ſenex pt eẽ puer. Nec ſequit. oĩs luna pt nõ lucere ğ aliqḋ lucẽs pt nõ eẽ luna. Nec ſequitur. aliqḋ lucẽs non pt nõ eẽ luna. ğ aliqua luna non pt non eẽ lucẽs. ğ ꝓpões de poſſibili nõ ꝯuertũtur eodẽ mõ ſicut ille de ineẽ ❡Quarto ſic. bñ ſequit nullã tunicã ꝯtingit eẽ al bam. ğ nullũ albũ contingit eẽ tunicã. ſicut patȝ per phm in textu. ⁊ tñ iſta ꝓpõ eſt de ꝯtingẽti non neccãrio ğ ꝓpões de ꝯtingẽti nõ neccãrio non ꝯuertunt oppoſi to mõ ad illas de ineſſe Cõfirmat. qꝛ particularis ne gatiua de ꝯtingẽti nõ neccãrio nõ pt ꝯuerti ſimplr. er/ go ꝓpões de ꝯtingẽti nõ neccãrio nõ ſe habẽt eꝯpoſito

mō ad illas de ineſſe. Añs pȝ. qꝛ tota cā quare ꝑticularis negatiua de ineē nō ꝯuertiť ſimplr̄ eſt. qꝛ argueretur a non diſtributo ad diſtributuȝ. ſed ſi ꝑticularis negatiua de ꝯtingēti non necārio ꝯuerteretur ſimpl'. eodē mō argueretur a non diſtributo ad diſtributū. ḡ ⁊c̄ ¶ In oppoſitū arguit̄ autoritate phi in textu ¶ Pro ſolutōe qōnis ⁊ maiori intelligētia text⁹ ſunt quatuor queſtiones mouēde

Queſtio

Prima vtrū ꝓpōnes modales eodē mō cōuertant̄ ſicut ille de ineſſe. Pro cui⁹ ſolutōe ¶ Attende pmo. ꝙ ꝓpōes modales ꝯuerti pt intelligi dupliciť. Uno mō ſm ſe totas. itaꝙ modus fiat ſubiectū. ⁊ totū dictū pdicatū aut econuerſo. Et de iſta ꝯuerſione modaliū nō loqtur Areſto. Alio mō pt intelligi ꝙ conuertant̄ quo ad vnā partē eaꝝ. ſcȝ quo ad dictū. ita ꝙ pciſum pdicatum dicti fiet pciſum ſubiectū. et ecōtra. et de tali cōuerſione loquit̄ phs Si aūt ꝓpōnes modales hoc mō debeāt ꝯuerti obſeruande ſunt regule poſite de ꝓpōnib⁹ de ineſſe. vt puta ꝙ nō arguat̄ ab vna ſuppōne ad aliā. aut a magis amplo ad min⁹ amplū. aut ecōtra et ſic de alijs ¶ Attende ſcdo. ꝙ duplices ſt ꝓpōnes modales. qdā ſunt affirmatiue. ⁊ qdam negatiue. qdā vl'es. ⁊ qdā ꝑticulares ille aūt ꝓpōnes in ꝓpoſito vocant̄ affirmatiue in qb⁹ dictū nō negat̄. ille ꝟo negatiue in qb⁹ dictū negat̄. et hoc vſqȝ ad illā parteȝ in q remouet dubiū quo aliqs poſſet credere ꝙ eſſent ſimpliciter negatiue. et dicit ꝙ nō. ſed hn̄t affirmatiuam figurā. ſicut pȝ ibidē ex ꝓbatōe ſua. vocat auteȝ illas vl'es. ⁊ illas ꝑticulares. q ſunt vl'es aut ꝑticulares ex ꝑte ſubiecti dicti ¶ Attende tercio. ꝙ ꝓpōnuȝ modaliū qdā ſunt de necārio. qdā de impoſſibili. qdam de poſſibili. ⁊ qdā de ꝯtingenti. Un̄ illa ꝓpō dr̄ de neceſſario in q ponit̄ mod⁹ necitatis. eſt eīm dr̄a int̄ ꝓpōnem necāriam ⁊ de necārio. qꝛ nō ōis ꝓpō necāria eſt de necārio nec ecōtra. Sed ꝓpō dr̄ de ꝯtingēti nō illa q eſt ꝯtingens. ſed in q ponit̄ modus ꝯtingētis. Eſt aūt triplex ꝓpō de ꝯtingēti. qdaȝ eſt de cōtingēti alto ſiue de cōtingenti poſſibili. et ē illa in rigore ſermonis in q ponit̄ iſte modus cōtingēs ſine aliq determinatinatōe. Et ad verificandā talem ꝓpōnem requirit̄ ꝙ ita poſſit eſſe ſicut ꝑ eius dictū ſcat̄. ſiue ꝙ nō ſit repugnātia inter ꝑtes dicti Et ad dandū eius cōtradictoriā oȝ dare affirmatiuā de impoſſibili. Alia eſt de cōtingēti necārio. et ē illa in rigore ſermōis in q ponitur iſte modus cū hac determinatōe necāriū. ⁊ ideo ad verificandū eā reqrit̄ illud idē qđ reqrit̄ ad verificādū ꝓpōnem de necārio. et ſilr̄ ad dandū ei⁹ cōtradictoriā. Alia eſt de cōtingēti nō necārio. et eſt illa in q ponit̄ iſte mod⁹ cōtingēs cū iſta determinatōe nō necārium. Et ad verificandā talē ꝓpōnē reqritur veritas vni⁹ copulatiue. cui⁹ pma ꝑs ſit negatiua de necārio et ſcđa ſit negatiua de impoſſibile. ꝯdictoria aūt eius equalet diſiūctiue cōpoſite ex ꝑtib⁹ ꝯdicētib⁹. ⁊ talis ꝓpō ſcȝ de cōtingēti nō necārio eſt triplex. qꝛ qdā ē de cōtingēti raro. qdā de ꝯtingēti nato. et qdā de cōtingēti ad vtrūlibet. ¶ Attende qrto. ꝙ ꝓpōes modales (ſicut pus dictū eſt) pn̄t habere duplicē ſenſum. ſcȝ cōpoſitū ⁊ diuiſum. maxime aūt cauendū eſt in cōuerſionib⁹ ne mutet̄ ſenſus cōpoſit⁹ in diuiſum vel ecōtra ſed ſp ꝓcedendū eſt a ſenſu cōpoſito ad ſenſum cōpoſitum. vel a ſenſu diuiſo ad ſenſum diuiſum. al's eīm cōmitteret̄ falla ꝯpōnis ⁊ diuiſionis. ¶ Dic breuit̄ ad qōneȝ ꝙ ꝓpōnes modales affirmatiue quo ad dictū eodē mō cōuertunt̄ ſicut ille de ineſſe. Patȝ ex ꝓbationib⁹ Areſto. Nec eſt dare inſtātiā dūmō retineant̄ cōditōes reqſite ad cōuerſionem ꝓpōnum de ineſſe

Queſtio

ſecūda Utrū ꝓpōnes modales de mō negato debeāt eodē mō conuerti ſicut de mō affirmato

Pro cui⁹ ſolutōl ſupponit̄ ꝙ phs ſoluȝ determinat de ꝯuerſionib⁹ ꝓpōnū modalium de mō affirmato. qꝛ ſicut dictū eſt ꝓpōnes de mō negato nō debent pl⁹ dici de illo°. ſȝ magis de alio. cui ſcȝ eqpollēt ſic diſiūctia negatia nō dr̄ negatia. ſed magis copulatiua de ꝑtib⁹ ꝯdictōib⁹. Et ſilr̄ copulatia negatiua nō dr̄ pl⁹ copulatiua. ſȝ magis diſiūctiua. Hoc ſuppoſito rn̄det̄ ab aliqb⁹ ꝙ ꝓpōes de necārio eodeȝ mō ꝯuerti ſicut illas de ineſſe pt intelligi duplr̄ Uno mō ꝙ pciſe de ſubiecto vocali fiat pdicatū vocale. et ecōtra. ⁊ ſic non pn̄t ꝯuerti. qꝛ nō ſeqtur creantē eē deū eſt necē. ḡ deuȝ eſſe creātē eſt necē. Añs eīm eſt verū in ſenſu diuiſo. ⁊ ꝯn̄s falſum in eodē ſenſu. Alio mō ſic ꝙ loco illi⁹ (qđ erat ſubiectū) ponat̄ in pdicato ꝓnomē demōſtratiuū demōſtrans illud ꝑ quo ſupponebat ſubiectū. ⁊ ſic bene pn̄t ꝯuerti. Nā bn̄ ſequit̄ creantē eē deū eſt necē. ḡ deum eē creantē eſt necē. dūmodo loco illi⁹ ꝑticipij creātem. ponat̄ iſtud ꝓnomē hoc. vt dicendo deū eſſe hoc eſt necē. demōſtrādo illud ꝑ quo ſupponebat creanteȝ Probabilit̄ tn̄ poſſet dici ꝙ tales ꝓpōnes pn̄t cōuerti nihil etiā mutādo. ſicut eīm hec eſt falſa. deuȝ necē eſt eſſe creātē. ita hec creantē necē eſt eſſe deū. qcquid eīm de⁹ creat ⁊ qcūqȝ creat. libere ⁊ ꝯtingent̄ ad vtrūlibet creat. et ideo pt eē creans ⁊ nō eſſe creans. ⁊ creans eſſe deus ⁊ non eē deus Similiter etiā ſicut hō pt eē grāmaticus ⁊ nō eē grāmatic⁹. ita ſilr̄ grāmaticuȝ pt eſſe hō ⁊ nō eſſe hō ¶ Dicendū ḡ ad qōneȝ. ꝙ negatiue de ꝯtingēti ꝑ poſſili ſiue etiaȝ de ꝯtingēti necārio eodem mō hn̄t ꝯuerti ſicut ille de ineſſe. Nā vl'is ꝯuertitur in vl'em. ꝑticularis aūt nō ꝯuertit̄. Negatiua autem de ꝯtingenti ad vtrūlibet non ſic ꝯuertit̄. qꝛ particularis negatiua bn̄ ꝯuertit̄ ſimplr̄. eo ꝙ ipſa eqpollet ꝑticulari affirmatiue ꝑ ꝯuerſionem in oppoſitaȝ qlitatem Sed ꝑticularis affirmatiua ꝯuertit̄ ſimpliciter. cui⁹ ꝯuertēs ꝑ ꝯuerſionē in oppoſitā qlitatē infert, ꝑticularē negatiuā. et ſic de pmo ad vltimuȝ ꝑticularis negatiua de ꝯtingenti ad vtrūlibet infert ꝑticularem negatiuā de terminis tranſpoſitis. Sed vl'is negatiua nō ꝯuertit̄ ſimplr̄. Patȝ. qꝛ vl'is negatiua īfert vl'em affirmatiuā. ⁊ ecōtra. ⁊ ideo ſi vl'is negatiua cōuerteretur ſimplr̄. tūc de pmo ad vltimū vl'is affirmatiua inferret vl'em affirmatiuā de t̄minis trāſpoſitis. et ꝑ ꝯn̄s vl'is affirmatiua poſſȝ ꝯuerti ſimplr̄. Propōes ꝟo de necārio ⁊ ꝯtingenti negate aliā hn̄t ꝯuerſioneȝ Unde ꝓpōnes de ꝯtingenti negato ⁊ necārio affirmato eqpollēt. ideo debēt eodē mō ꝯuerti. ſicut iſta quedā hoīem eē albū nō eſt necē ꝯuertit̄ ſic. ḡ qđdā albuȝ eſſe hominem non eſt neceſſe. Patet. quia ſua equipollens de contingenti affirmato. ſcilȝ iſta. nullum hominem eſſe album eſt contingens. etiam conuertitur ſimpliciter. Ex hoc etiam patet ꝙ hec propoſitio. omne animal eſſe hominem non eſt neceſſe. non debet ſic conuerti. ergo quemdam hominem eſſe animal non eſt neceſſe qꝛ antecedens eſt verum conſequente exiſtente

falſa. Nõ aũt quare nõ ſic ꝯuertitur eſt. qꝛ equiualet vni particulari negatiue de contingẽti affirmato. ſcȝ iſti. quoddã aial nõ eẽ hoiẽ eſt ꝯtingẽs. hec aũt nõ pt ꝯuerti. ideo nec prima. Siľr ꝓpões de ꝯtingẽti negato eodẽ mõ ꝯuertunł ſicut ille de neccãrio affirmato q̃bus eqpollent. Ex hoc pꝫ ꝙ ꝓpões modales de mõ negato. ſicut ſunt nõ poſſibile. nõ contingẽs. nõ neccẽ. Siliter ꝓpões de ꝯtingẽti ad vtrũlibet nõ omnino eodẽ mõ ꝯuertũtur ſicut ille de ineſſe. Et ſiľr dicẽdũ eſt de ꝓpõnib9 de impoſſibili ſiue affirmato ſiue negato. ſicut poſtea patebit

Queſtio

Tercia vtrũ ꝓpões modales poſſint conuerti ꝑm ſe totas. Ad qꝺ dubiũ reſpõdẽt aliqui ꝙ nõ. qꝛ modus ſp eſt p̃dicatũ ꝛ nunꝙ pt ſubijci. Alij ꝓo dicũt ꝙ ꝓpões modales ꝯpoſite pñt ꝯuerti ꝑm ſe totas. qꝛ ſunt ſimpľr cathegorice. ſed modales diuiſe non pñt ꝯuerti ꝑm ſe totas. Attende p̃mo pro veriori ſolutõe q̃ſtiõis. ꝙ ꝓpões modales in rigore ſermonis ſunt cathegorice ſingulares. Et modales cõuerti ꝑm ſe totas eſt ipſos ꝯuerti quo ad dictũ ꝛ modũ. ita ꝙ modus q̃ directa p̃dicatione p̃dicatur de dicto fiat ſubiectũ. et dictũ fiat p̃dicatũ. ꝛ ſic fit indirecta p̃dicatio. Attende ſcꝺo. ꝙ duplices ſunt modales. q̃dã ſunt in q̃bus modus deſignał aduerbialiter. ꝛ tales ꝓprie dicũtur modales diuiſe. Alie ſunt in quib9 modus deſignał noialiť. ꝛ tales poſſunt capi in ſenſu cõpoſito vel diuiſo

Dic primo

Ad q̃ões ꝙ ꝓpões modales (i q̃b9 ponił mod9 aduerbialiter) nõ poſſũt ꝯuerti ꝑm ſe totas. qꝛ aduerbiũ nõ pt eẽ ſubiectũ enũciatõis. Dic ſcꝺo ꝙ ꝓpões modales (in q̃b9 mod9 deſignał noialiter) pñt ꝯuerti ꝑm ſe totas. Patet. qꝛ iſta eſt bona ꝯuerſio. hominẽ eẽ aial eſt neccẽ. ergo neccẽ eſt hominẽ eſſe aial. oppoſitũ eĩ ꝯſequẽtis. ſcȝ nõ eſt neccẽ hoiem eſſe aial. nõ pt ſtare in veritate cũ antecedẽte. Siliter bñ ſequił. hominẽ eſſe aial eſt neccãrium. g̃ neccãriũ eſt hoiem eſſe aial. Vñ licȝ mod9 ſemꝑ debeat p̃dicari p̃dicatõe directa ꝛ ordinata. nõ eſt tñ incõueniẽs ipm ſubijci in p̃dicatõe idirecta ꝛ iordinata. Et oẽs tales ꝓpões dicũtur ꝯuerti ꝯuerſione ſimplici. eo ꝙ omnes ſunt ſingulares. ſi attẽdał q̃ſtitas ex parte totius dicti. ſicut aliqui volũt

Queſtio

Quarta. vtrum ꝓpões de poſſibili ꝛ impoſſibili eodeȝ mõ ꝯuertãtur ſicut alie de q̃b9 dictũ eſt. Dic breuił ꝙ qꝛ poſſibile ꝛ ꝯtingẽs cõuertũtur. ideo ꝓpões de poſſibili eodẽ mõ ꝯuertunł ſicut ille de ꝯtingẽti. ſed ꝓpões de ĩpoſſibili ꝯuertunł ſicut ille de neccãrio. Hoc pꝫ. qꝛ ꝓpões de neccãrio ineſſe. ꝛ de neccãrio nõ ineẽ eodẽ mõ ꝯuertũtur. ſed ille de neccãrio nõ ineſſe eqpollent illis de ĩpoſſibili ineẽ. Vñ eſt intelligendũ ꝙ affirmatiue de impoſſibili eodẽ mõ ꝯuertanł ſicut affirmatiue de neccãrio. ꝛ negatiue ꝺ ĩpoſſibili ſicut negatiua de neccãrio. qꝛ bñ ſequił. omnẽ hoiem eẽ aial eſt neccẽ. g̃ quoddã aimal eẽ hominẽ eſt neccẽ. ꝛ tñ nõ ſeq̃tur omne aial eẽ hominẽ eſt ĩpoſſibile. Sed eſt intelligendũ ꝙ ꝓpões de ĩpoſſibili eodẽ mõ ꝯuertunł ſicut ille de neccãrio q̃b9 equipollent. et ideo iſta. oĩe aial eẽ hoiem eſt ĩpoſſibile. eqpollet ꝑticulari negatiue de neccãrio. ſ. iſti quoddã aial nõ eẽ homi nem ẽ neccẽ. ſed hec nõ pt ꝯuerti cũ ſit particularis negatiua de neccãrio. ideo nec prima

Ad argumẽta

Ãn oppoſitum. Ad p̃mũ ꝛ ſecũdũ pa[r]ꝫ ſolutio. ꝛ ſiľr ad terciũ. Si eĩ in illis arguał a ſenſu ꝯpoſito ad ſenſum ꝯpoſitũ. vel a diuiſo a diuiſum ſemꝑ ẽ bona ꝯñã. ſi aũt aliť ꝯuertił. tũc eſt falſa ꝯpõnis ꝛ diuiſionis. Ad q̃rtum ꝺꝛ. ꝙ illa ꝓpõ eſt de ꝯtingẽti al to. eo ꝙ ꝯtingens ſumił ſine determinatõe. Ad ꝯfirmatõem ꝺꝛ ꝙ q̃uis in illis de ineſſe ſit incõueniẽs arguere a nõ diſtributo ad diſtributũ. nõ tñ ſp eſt inconueniens in ꝓpõnib9 modalib9. Vel dicał ꝙ ibi nõ arguił a nõ diſtributo ad diſtributũ. qꝛ hmõi ꝓpõ negatiua eqpollet ꝑticulari affirmatiue. cui9 p̃dicatũ ñ diſtribuił

His ergo determi natis.

Iſte eſt tractat9 ſecũd9 hui9 libri in q̃ phus determinat de generatõe ſyllõꝝ ex ꝓpõib9 de ineẽ ꝛ diuidił in q̃tuor capl'a. In p̃mo docet formare ſyllõs de ineſſe in p̃ma figura. Et in ꝑncipio ponit talẽ concluſionẽ. Dicendũ eſt ſyllõ in quo mõ fit ſyllus. Et poſtea de demonſtratõe. Et dat rõnem. qꝛ ſylľs eſt vlioꝛ ipa demonſtiõe. eo ꝙ oĩs demſtratio eſt ſylľs. ſed non econuerſo. (Qñ igił) Hic ponit modũ formandi ſyllõs p̃me figure. ꝛ poſtea ſcꝺe. deinde tercie dicẽs. Qñ tres termini ſic ſe hñt ad inuicẽ vt poſtrem9 ſit in toto medio. ꝛ medi9 in toto p̃mo. vel ſic vel nõ ſic. neccẽ eſt extremitatũ fieri ſyllm ꝑfectũ. Et iſta regula tantũ valꝫ ſicut illa. Maiore vľi affirmatiua vel negatiua. ꝛ minori vľi affirmatiua fit bon9 ſylľs ꝯcludẽs maiorẽ extremitatẽ de minori. In q̃ regula danł intelligi due cõbinatões vtiles. ſiue duo modi p̃me figure. Primũ probat. qꝛ in eo eſt dici de oĩ. Scꝺm ꝓbat. qꝛ in eo eſt dici de nullo. (Voco aũt mediũ) Hic diffinit phs mediũ p̃me figure dicẽs. Mediũ eſt qꝺ ꝛ ipm in alio eſt ꝛ aliud in ipo. qꝺ ꝛ poſitõe ſit mediũ. Extremuȝ ꝓo eſt qꝺ ẽ in alio tm̃. vel in quo aliud eſt tm̃. (Si eĩm) In hac parte docet phs formare ſyllõs in modis vlibus p̃me figure dicẽs. Qñ ambe p̃miſſe ſunt vľes affirmatiue inferẽtes ꝯcluſionẽ affirmatiuã in p̃ma figura eſt bon9 ſylľs. eo ꝙ ipe regulał ꝑ dici de oĩ. ſed maiori vľi negatiua. ꝛ minori vľi affirmatiã. ſequił cõcluſio vľis negatiã. qꝛ talis ſylľs regulał ꝑ dici de nullo. (Si aũt p̃mũ) Hic ponit phs duos modos inutiles p̃me figure in vľib9. Prim9 mod9 ẽ. maiore vľi affirmatiua. ꝛ minore vľi negatiua in p̃ma figura. nõ ſequił aliq̃ ꝯcluſio nec vľis nec ꝑticularis. qꝛ ſunt dabiles termini in q̃b9 oĩ ꝛ in q̃bus nulli. Termini in q̃bus oĩ ſunt. aial. hõ. equ9. et poſſunt ſic diſponi. oĩs hõ eſt aial. null9 equ9 eſt hõ. g̃ null9 equ9 eſt aial. Termini in q̃b9 nulli. ſunt aial. hõ. lapis. et pñt ſic diſponi. oĩs hõ eſt aial. nullus lapis eſt hõ. cũ q̃b9 ſtat in veritate ꝙ nullus lapis eſt aial. Scꝺs modus inutilis ẽ qñ ambe p̃miſſe ſunt vľes negatiue nõ fit ſylľs. cũ ibi ſint dabiles termini in q̃b9 oĩ ꝛ in q̃bus nulli. Termini in q̃bus oĩ ſunt. vt ſciã linea medicina. Termini in q̃bus nulli. vt ſciã linea vnitas. (Si aũt) Hic ponit modos particulares p̃me figure. et p̃mo modos vtiles dicẽs. Qñ maior eſt vľis ſiue affirmatiua ſiue negatiua. ꝛ minor eſt ꝑticularis affirmatiua in p̃ma figu

ra eſt bonus ſyll's. Si aũt minor eſſet vl'is ⁊ maior par ticularis. vel ambe pticulares. tũc nõ eſſet bon⁹ ſyll's in pma figura. Et iſta pbat cũ dicit. ſi ſit em̃ a. Pro batões aũt facilit̃ patent in textu. Deſcribit aũt maio rẽ extremitatẽ. dicẽs ꝙ maior extremitas eſt in q̃ medi um eſt. Minor vero extremitas eſt q̃ eſt ſub medio (Si aũt ad minorẽ) Hic ponit modos pticulares p me figure q̃ ſunt inutiles. Dicẽs ꝙ maiore pticulari ⁊ minore vl'i ſiue affirmatiua ſiue negatiua nõ valet ſyl logiſm⁹. q2 ſunt dabiles termini in qb2 oĩ ⁊ in qb2 nul li. ⁊ ſil'r minore particulari negatiua nihil ſequit̃. ſiue maior ſit vl'is affirmatiua ſiue negatiua. Patꝫ q2 ibi ſunt dabiles termini in qb2 oĩ et in qb⁹ nulli. Et hoc pbat p indiffinitũ. q2 qñ minor eſt vl'is negatiua nihil ſe². g° qñ minor eſt pticularis negatiua nihil ſe² Tenet cõſequẽtia. q2 qd nõ ſeqtur ad aũs nõ ſequit̃ ad ꝯñs. Tercius modus inutilis eſt. qñ ambe p̃miſſe ſint pti culares ſiue affirmatiue ſiue negatiue. q2 ibi ſunt dabi les termini in qb2 oĩ ⁊ in qb2 nulli //(Palã aũt) Hic phs infert duo correlaria talia. et eſt tercia ps pnci palis capl'i. Primũ correlariũ eſt. oẽs ſyll'i huius fi gure directe ꝯcludẽtes ſunt pfecti. Probat q2 regulã tur p dici de oĩ vel dici de nullo. Scðm eſt. per hãc fi gurã ꝯcludit̃ oĩe gen⁹ pbleumatuꝫ. ſcꝫ vl'e pticulare affirmatiuũ ⁊ negatiuũ

//(Qñ vo idem) Iſtud eſt ſcðm capl'm hui⁹ tracta tus. in quo phs docet formare ſyll'os ex ꝓõnib2 de in eſſe in ſcða figura. Et cõtinet tres ptes pncipales. In pma deſcribit ſcðam figuraꝫ ⁊ terminos ei⁹. In ſcða vo docet formare ſyll'os ſcðe figure. Et in tercia ĩfert q̃dam correlaria. Scða ps ibi (Vl'is q̃dã) Tercia ibi (Palã aũt) Dicit g° pmo ſic. Scða figura eſt qñ idẽ alteri q̃dẽ oĩ. huic vo nulli ineſt. vel vtriꝗ oĩ vel nulli. Que diffinitio ſic dꝫ intelligi Scða fi^ra ẽ qñ tres terĩni ſũt ſic ordinati ad inuicẽ ꝙ mediũ qð ẽ pre dicatũ vel ſe tenẽs a parte p̃dicati in ambab2 p̃miſſis vnit̃ affirmatiue cũ vna extremitate vl'r ſumpta. ⁊ cũ alia vl'r ⁊ negatiue. vel cũ vna vl'r ⁊ alia pticularit̃. vel cũ vtriſꝗ vl'r ⁊ affirmatiue. vel cũ vtriſꝗ vl'r ⁊ negati ue. vel cũ vtriſꝗ pticulatit̃. Phus vo non tangit oẽs p̃dictas pticulas. ſed ſolũ tãgit figurã que repit̃ ĩ mo dis vl'ib2. tã vtilib2 ꝗ̃ inutilib2 //(Mediũ ãt) Hic phs deſcribit mediũ dicens. ꝙ mediũ ſcðe figure ẽ qð de vtraꝗ extremitate p̃dicat̃. ſiue eſt qð ſe tenet a pte p̃dicti reſpectu extremitatũ ſe tenentiũ ex pte ſubiecti //(Extremitates vo) Deſcribit extremitates ſecun de figure. ⁊ dꝫ deſcriptio ſic intelligi. Extremitas ſcðe figure eſt extremitas ſe tenẽs a parte ſubiecti. reſpectu medij ſe tenẽtis a pte p̃dicati //(Maioreꝫ vo) Hic deſcribit maiorem extremitatẽ dicẽs. Maior extremi tas eſt q̃ iuxta mediũ poſita eſt. Et diffinitio ſic ĩtel ligit̃ Maior extremitas ẽ extremitas q̃ ꝯuenit cũ me dio in hoc qð eſt p̃dicari //(Minorẽ) Deſcribit mi norẽ extremitatẽ ſcðe figure dicẽs Minor extremitas eſt q̃ lõgi⁹ eſt a medio. Et dꝫ ſic intelligi. Minor ex tremitas ſcðe figure eſt extremitas q̃ non ꝯuenit cũ me dio in hoc qð eſt ſubijci ſiue predicari. q2 minor extre mitas ſp ſubijcit̃ ĩ ſcða figura directe ꝯcludẽdo. ⁊ me diũ ſp p̃dicat̃ qñ fit ſyll's ſecũde figure. Et ſudit phs ꝙ mediũ eſt foras extremitatũ. hoc eſt dr̃ p̃dicatũ. vel ſe tenet a pte p̃dicati reſpectu extremitatuꝫ. Ex iſtis infert phus vnũ correlariũ. ꝙ nullus fit ſyll's pfect⁹ in

ſecũda figura. cũ nullus talis regulet̃ p dici de omni et dici de nullo ĩmediate. poſſibile eſt tñ illos ſyll'os pfi ci ſiue ſint vl'es ſiue particulares //(Vniuerſalis) In hac ſcða pte pncipali hui⁹ capl'i docet phus formare ſyll'os ſcðe figure. et cõtinet duas ptes. In pma docet formare ſyll'os ambab2 p̃miſſis exiſtẽtib2 vl'ibus. In ſecũda docet formare ſyll'os qñ ſolũ vna p̃miſſaꝝ eſt vl'is. Secũda ibi (Si aũt ad alterũ) Et poſt hoc ſub iũgit. Poſtꝗ̃ ambe p̃miſſe ſunt vl'es nihil ſequit̃. Po nit igit̃ pmo talẽ ꝯcluſionem. Ex vna p̃miſſa vl'i affir matiua. et ex alia p̃miſſa vl'i negatiua fit bon⁹ ſyll's in ſcða figura. ꝯcludẽs vl'em affirmatiuã. alit̃ ex p̃miſ ſis vl'ibus nõ fit ſyll'us in ſcða figura Vñ phs in iſta ꝯcluſione ꝯphendit ceſare ⁊ cameſtres. Et pmo illã ꝯcluſionẽ declarat in ceſare. q2 talis ſyll'us reducit̃ p ꝯuerſionẽ ſimplicẽ maioris ad celarẽt. Quõ aũt redu ducit̃ viſum eſt in ſummulis //(Eſt aũt oſtendere) Hic pbat phs p̃dictas ꝯñtias p ĩpoſſibile. eo ꝙ ex oppoſito ꝯcluſionis ſumpto p minori. ⁊ maiore p ma iori. infert̃ oppoſitũ ꝯtradictoriũ minoris. ⁊ illo mõ reducitur ceſare ad ferio. ⁊ cãmeſtres ad darij //(Si em̃) Hic ponit phs duos modos vl'es inutiles. Pri mus eſt. qñ ambe p̃miſſe ſunt vl'es affirmatiue. q2 tũc ſunt dabiles termini in qb2 oĩ ⁊ in qb2 nulli Termini in q̃bus oĩ ſunt ſuba aĩal hõ. In quib2 nulli. vt ſuba aĩal lapis. ⁊ dꝫ ſp capi ſubſtãtia p medio //(Nec qñ) Ponit ſcðm modũ inutilem. qui eſt qñ ambe p̃miſſe ſtꝫ vl'es negatiue. q2 tunc ſunt dabiles termini in qb⁹ omni. vt linea aĩal hõ. ⁊ in q̃bus nulli. vt linea aĩal la lapis //(Si aũt) Ponit duos modos vtiles habẽtes alterã p̃miſſaꝝ pticularẽ. Et dicit ꝙ maiore exiſtẽte vl'i. ⁊ minore pticulari. ⁊ vna negatiã ⁊ altera affirma tiua eſt bon⁹ ſyll'us in ſcða figura ad ꝯcludendũ pti cularẽ negatiuã. Patꝫ q2 reducit̃ ad modos pme fi gure Vñ ille (q̃ hꝫ maiorẽ negatiuã. puta feſtino). re ducit̃ p ꝯuerſionẽ ad ferio. Baroco vo reducit̃ p im poſſibile ad barbara. ſicut patuit in ſũmulis //(Si aũt) Hic ponit phs modos inutiles qñ altera p̃miſ ſaꝝ eſt particularis. Prim⁹ modus qñ maior eſt pti cularis negatiua. ⁊ minor vl'is affirmatiua nõ eſt bo nus ſyll'us. q2 ſunt dabiles termini in quib2 omni. vt aĩal ſubſtãtia corp⁹. et in q̃bus nulli. vt aĩal ſubſtan tia ſcia. Scðus mod⁹ qñ ambe p̃miſſe ſunt affirmati ue vel negatiue. ⁊ maior fuerit vl'is ⁊ minor pticularꝫ. nõ fit bon⁹ ſyll'us in ſcða figura. q2 ſunt dabiles ter mini in quibus nulli. vt nigrũ nix animal. Sed termi ni in q̃bus oĩni nõ poſſunt dari. ſi minor ſecũ ꝯpatia tur ſuã ſubcõtrariã in vitate. Et ideo phs probat il los modos inutiles eſſe ex indiffinita. q2 ambabus p̃ miſſis exiſtẽtib⁹ vl'ibus affirmatiuis vel negatiuis ni hil ſequit̃ in ſcða figura. ergo ex ſe nihil ſequit̃ qñ alte ra p̃miſſaꝝ eſt pticularis Tenet ꝯña. q2 q̃cquid nõ ſe quit̃ ad ãns alicui⁹ ꝯñe. etiã nõ ſequit̃ ad ꝯñs eiuſdẽ //(Et hoc q̃dem) Probat qñ ambe p̃miſſe ſunt affir matiue. q2 ibi ſunt dabiles termini in q̃bus oĩ ⁊ in qb2 nulli. Termini in q̃bus nulli ſuut album ſim⁹ lapis. Termini in q̃bus oĩ nõ poſſunt dari qñ minor ſecuꝫ ꝯpatiat̃ ſuã ſubcõtrariã in veritate. Tercius modus eſt. qñ maior ẽ pticularis ⁊ minor vl'is. ⁊ ambe ſunt ne gatiue. q2 ibi ſũt dabiles termini in q̃bus omi. vt ani mal albũ coru⁹. et in q̃bus nulli. vt albũ lapis coru⁹. Quartus modus eſt qñ ambe p̃miſſe ſunt pticulares

ſiue affirmatiue ſiue negatiue.qꝛ ibi ſunt dabiles termini in quibus oī. vt aial hō albū. ⁊ in q̄bus nullí. vt aial albū ⁊ inaīatum ¶(Palā aūt) Hic infert duo correlaria. Primū eſt.oēs ſyll'i huiꝰ figure ſunt impfecti.⁊ pficiunt. vel ꝑ impoſſibile vel ꝑ ꝯuerſionē.vel ex indiffinito. Scdm correlariū eſt.in hac figura non pt eſſe ſyll'us affirmatiuꝰ.hoc eſt ꝯcludēs affirmatiue ſed bñ pt eē ſyll's ꝯcludēs negatiue vl'r ⁊ ꝑticulariter ¶(Si aūt eidē) In hoc tercio capº docet phs formare ſyll'os ex ꝓpōnibꝫ de ineſſe in tercia figura Et pmo deſcribit terciā figuram dicens. Si hoc q̄dē omni.illud ꝓo nulli ineſt. vel ambo vni vel nulli.hmōi enim diſpōnem voco terciā. Scdo deſcribit mediū huiꝰ figure dicēs. Mediū aūt eſt de quo ambo extrema predicant. Tercio deſcribit extremitates dicens. Extremitates ꝓo ſunt q̄ p̄dicant de medio. Tunc deſcribit maiorē extremitatē dicēs. Maiorē aūt extremitatem voco q̄ longiꝰ ſita eſt a medio. Item tunc deſcribit minorē extremitatē dicēs. Minor extremitas eſt q̄ ꝓpius eſt medio.mediū vero eſt foras extremitatū .⁊ ē vltimꝰ terminꝰ poſitōe ¶(Perfectꝰ q̄dē) Ex hoc infert phs ꝙ in hac figura non fit ſyll'us pfectꝰ.poteſt tñ pfici.ſiue ſit ꝑticularis ſiue vl'is ¶(Uliter q̄deꝫ) In hac ſcda pte iſtiꝰ capl'i phs ponit q̄nꝙ regulas . ex q̄bus patent formatōes ſyll'oꝝ in hac tercia figura. Prima regula eſt .maiore vl'i affirmatiua vel negatiua.⁊ minore vl'i affirmatiua valet ſyll's ad ꝯcludendū cōcluſionē ꝑticularē affirmatiuā vel negatiuā. Vñ phs in iſta figura capit īpm s.ꝓ medio.⁊ p.ꝓ maiori extremitate.⁊ r.ꝓ minori Et ex iſta regula habentur duo modi.ſcꝫ darapti ⁊ phelapton. Probat aūt ꝑ ꝯuerſionem ⁊ ꝑ expōnem.et dicit ꝙ pt ꝓbari ꝑ impoſſibile. felapton ꝓbat ꝑ ꝯuerſionē.et pt etiā ꝓbari ꝑ impoſſibile ⁊ expōne ¶(Si aūt inſit) Hic tangit ſcdam regulā q̄ eſt ꝙ qñ ambe p̄miſſe ſunt vl'es.et minor eſt negatiua vel ambe negatiue nō valet ſyll'us ad inferēdum aliquā ꝯcluſionē.eo ꝙ ſūt dabiles termini in q̄bꝫ nulli et in q̄bus oi. Et ex hoc infert ꝙ manifeſtum eſt qñ fit ſyll's in tercia figura ex p̄miſſis vl'ibꝫ. ⁊ quādo nō ¶(Si aūt) Hic ponit phs terciā regulā.q̄ eſt de formatōe ſyll'oꝝ particulariū.⁊ eſt qñ vna p̄miſſaꝝ ē particularis.et alia vl'is.⁊ ambe affirmatiue.tūc eſt bonus ſyll'us in tercia figura ꝯcludēs ꝑticularē affirmatiuā.⁊ ꝑ hanc regulaꝫ tangunt diſamis ⁊ datiſi.et declarat phs hanc regulā.⁊ docet modos reducēdi ad p̄mā figurā . Quo reducant pꝫ in ſummulis. ¶(Si aūt) Hic ponit phs q̄rtam regulā q̄ eſt ꝙ maiore exiſtente ꝑticulari negatiua ⁊ minore vl'i affirmatiua valet ſyll's ad ꝯcludendū ꝑticularē negatiuā.et iſte ſyll's vocat bocardo.et reducit eum Areſto.ad barbara.ſicut patuit in ſummulis. Etiāꝫ ꝓbat ꝑ ſyll'm expoſitoriū ¶(Qñ ꝓo) Hic ponit phs ꝯiugationes inutiles Prima eſt.maiore exiſtēte affirmatiua ⁊ minore negatiua nō valet ſyll's in tercia figura.qꝛ dabilēs ſunt termini in q̄bꝫ omni ⁊ in q̄bꝫ nulli. Si tñ minor vel maior (q̄ eſt ꝑticularis) ſecū ꝯpatiat ſuā ſubcōtrariā in veritate nō ſunt dandi termini in q̄bꝰ nulli. qꝛ tūc ſequeret ꝙ due ꝯtradictorie eſſent ſimul vere.qđ eſt falſum ⁊ impoſſibile.ergo ⁊ illud ex quo ſequit Poteſt deduci ꝯña ſic.qꝛ ex illa ſubcōtraria cū vl'i q̄ ponit p̄miſſa infert ꝯtradictoria.ideo vl'is negatiua q̄ eſt de nullo. Aliter ꝓbat phs iſtū modū eſſe inutileꝫ ex indiffinito.qꝛ qñ ambe p̄miſſe ſunt vl'es ⁊ minor eſt negatiua nō ſequit aliq̄d.ergo nec etiā qñ minor eſt ꝑticularis negatiua.qꝛ quicq̄d nō ſequit ad aūs nō ſeq̄tur ad ꝯñs ¶(Si aūt ꝓuatiuꝰ) Hic ponit phus aliā ꝯiugatōem vtilem.q̄ talis eſt. Qñ maior eſt vl'is negatiue et minor particularis affirmatiua valet ſyll's ad ꝯcludendū ꝑticularē negatiuā in tercia figura. Et vocat iſte modus feriſon.et reducit ad ferio minore ꝯuerſa ſimpl'r ¶(Qñ aūt minor) Hic ponit phs aliā ꝯiugatōem inutilem.q̄ talis eſt. Ex maiore ꝑticulari affirmatiua.⁊ minore vl'i negatiua nō valet ſyll's in tercia figura ꝯcludēdo directe.qꝛ ibi ſunt dandi termini in q̄bꝫ oi . vt aīal hō ferꝫ.⁊ termini in q̄bus nulli. vt aīal ſcia ferū ¶(Qñ aūt ambo) Hic phus ponit modos inutiles tercie figure. qñ ſcilꝫ vna p̄miſſaꝝ eſt vl'is ⁊ alia ꝑticularis. ⁊ ambe ſunt negatiue. ⁊ eſt pmꝰ modus talis ꝙ ex ambabꝫ p̄miſſis negatiuis maiore particulari ⁊ minore vl'i nihil ſequit in tercia figura. qꝛ ibi ſunt dandi termini in q̄bus omi.vt aial hō feꝝ ⁊ termini in q̄bꝫ nulli.vt aīal ſcia ferꝫ. Scđs modꝰ eſt qñ maior vl'is ⁊ minor particularis.ſi ambe ſint negatiue nō valet ſyll's in tercia figura.qꝛ ibi ſunt dabiles termini in q̄bus nulli. vt coruꝰ nix albū. Sed termini in q̄bus omni nō ſunt dandi qñ minor ſecū ꝯpatit ſuā ſubcōtrariā. Aliter ꝓbat ꝙ iſte modꝰ ſit inutilis vt in indiffinito.qꝛ ex vl'ibus negatiuis nihil ſeq̄t in tercia figura.ḡ nec qñ altera p̄miſſaꝝ eſt ꝑticularis et ambe ſunt negatiue. ¶(Neꝙ ſi vtriꝙ) Hic phs ponit modū inutilē qñ ambe p̄miſſe ſunt ꝑticulares. dicens.qñ ambe premiſſe ſunt ꝑticulares q̄litercunꝙ diſponātur ſm q̄litatem nō fit bonꝰ ſyll'us in tercia figura.qꝛ ibi ſunt dabiles termī in q̄bus oi.vt anial hō albū.et in q̄bus nulli. vt aīal inaīatū albū Et ſubdit phs ꝙ ex dictis manifeſtū qñ fit bonꝰ ſyll'us in tercia figura ⁊ qñ non ¶(Manifeſtū eſt) In hac tercia pte p̄ncipali infert phs duo correlaria. quoꝝ p̄mū eſt ꝙ oēs ſyll'i huiꝰ figure ſunt impfecti.ſed tñ pficiunt q̄buſdā aſſumptis.ſcꝫ ꝑ ꝯuerſionē.ꝑ ſyll'm expoſitoriū ꝑ reductōnem per impoſſibile. vt patuit ex p̄us dictis ¶(Et qñ ſyllogiſare) Hic ponit phs ſcdm correlarium.qđ tale eſt. ꝙ in tercia figura nunꝙ ꝯcludit vl'r ſed ſolū ꝑticulariter.ſiue affirmatiue ſiue negatiue.⁊ hoc dꝫ ſic intelligi directe ꝯcludendo. de mō loquendi ꝯſueto.qñ minor extremitas nō diſtribuit. ſil'r nec maior extremitas.dūmodo minor extremitas nō conuertat cū medio ¶(Palā aūt eſt) In hoc quarto caº infert phs q̄nꝙ correlaria. Primuꝫ eſt. in oī figura ex ambabꝰ ꝑtibus.ſiue ſint affirmatiue ſiue negatiue nihil ſequit Scdm eſt.ex maiore vl'i affirmatiua vel ꝑticulari.⁊ minore vl'i negatiua fit bonꝰ ſyll'us in omni figura ad ꝯcludendū indirecte. Sūt ergo due ꝯiugationes vtiles ad ꝯcludendū indirecte in omi figura.ſ. fapeſmo ⁊ friſeſomoꝝ. Et has ꝓbat phs ꝑ ꝯuerſionē ⁊ trāſpoſitōem p̄miſſaꝝ.et hoc tangit ibi (Nū auteꝫ) Sed cū dicit (Palā etiā) ponit terciuꝫ correlariū dicens.ꝙ idē eſt iudiciū quo ad ſyll'os de ꝑticularibus ⁊ indiffinitis ¶(Manifeſtuꝫ eſt) Hic ponit correlariū q̄rtum dicēs. ꝙ omes ſyll'i impfecti pficiunt oſtenſiue vel ꝑ impoſſibile.ſiue hoc mō ſiue illo ipſi pficiūtur ꝑ p̄mam figuram.ergo ⁊c. Primā ptem minoris probat .quia ſyllogiſmi (qui pficiunt oſtēſiue) pficiūtur ꝑ ꝯuerſionem.ſed conuerſio facit p̄mam figuram

Secūdam ptem ꝓbat. q2 ſylli imꝑfecti qui pficiūtur per impoſſibile. pficiunt ſumpto oppoſito ꝯcluſionis cū altera pmiſſarū. ꝛ ſm hoc facit pmā figurā. ſicut ꝓbat faciendo ſyllm in pmo tercie. ex oppoſito concluſionis cū minoꝛe inferendo oppoſitū maioꝛis in ſecūdo pme ¶ (Et aūt) ponit qntum coꝛrelariū. qd eſt. oēs ſylli alij ab vlib9 ſyllis pme figure reducunt ad ſillos vles pme figure. Pꝛobat. q2 omnes ſylli ſcde figure. et pticulares pme. ꝛ oēs tercie reducunt ad vles pme. ergo ꝛc. Primū ꝓbat. q2 ſylli vles ſcde figure reducūtur p ꝯuerſionē ꝛ tranſponem. particulares vero per impoſſibile. Scdm ꝓbat. q2 pticulares pme reducunt in vles ſcde p impoſſibile. ſicut declarat foꝛmādo ſyllogiſmos. ꝛ vles ſcde reducunt ad vles pme. g ꝛc. Tercium ꝓbat. q2 vles tercie figure reducunt imediate per impoſſibile in vles pme. ſed particulares tercie in pticulares pme. ꝛ pticulares pme in vles tercie. Et finaliter phs epilogat ¶ Circa hūc textum

Attende pꝛimo q2 ſatis dictum eſt in ſummulis qd ſit mediū. qd maioꝛ extremitas. qd minoꝛ quid modus. ꝛ qd figura. qui ſunt termini in quibus omni ꝛ in qbus. et vtrū in omi ꝯbinatione inutili ſint dabiles termini in qbus oi ꝛ in qbus nulli. ꝛ qle incōueniens ſit ꝯcedere hmōi cōbinatoēm eſſe inutilē ꝛcijs ¶ Attende ſcdo. q phs exemplificās de ꝯbinatiōibus figurarū. vtit terminis nō ſignificatiuis. ꝛ hoc foꝛte ꝓter bꝛeuitatē ꝛ maioꝛē ſecuritatē. Vel etiā ideo. q2 determinat de ſyllo abſtracto ab omi materia. ſicut aliis placet ¶ Attende tercio. q Areſtotel. in pma figura vtit iſtis terminis a. b. c. quorum a ē maioꝛ extremitas. b mediū. et c minoꝛ extremitas. In ſcda figura āt vtitur his trib9. m. n. x. m eſt mediū. ꝛ eſt foꝛas extremitatum. q2 ſicut in eſſentialiter ſuboꝛdinatis illud quod de alijs pdicat ꝛ nō ecōtra eſt extra ambitū alioꝛum. ita mediū qd de vtraq extremitate pdicat dr eē foꝛas extremitatū. Et dr pmus terminus poſitoē. q2 de ambob9 alijs pdicat. M aūt eſt maioꝛ extremitas. Et dr iuxta mediū poſita. q2 pdicat de minoꝛe ſicut ꝛ medium. Et dr medi9 terminus poſitoē. q2 ſubijcit reſpectu medij. ꝛ pdicat reſpectu minoꝛis. Sed x. eſt minoꝛ extremitas. ꝛ dr longi9 ſita a medio. ꝛ vltim9 termin9 poſitoē. q2 nūqȝ pdicat. ſed ſp ſubijcit. In tercia vo figura vtit phs his terminis. p. s. r. inter quos p. eſt maioꝛ extremitas. s. ē mediū. ꝛ r minoꝛ extremitas Maioꝛ em extremitas dr pmus terminus poſitoē. et dr longius ſita a medio. Mediū aūt dr vltim9 termin9 poſitione. q2 ſp ſubijcit. Et minoꝛ extremitas dr eſſe pꝛopinquoꝛ medio. q2 ſemel ſubijcit ꝛ ſemel pdicat ¶ Attēde qrto. q reprobare aliquā ꝯbinatoēm eē inutilē per indiffinitū eſt oſtendere aliqd nō ſequi ad pticulare vel indiffinitā. ex eo q nō ſequit ad ſuam vlem. Et tenet hmōi ꝓbatio in virtute iſtius regule. Qd non ſeqtur ad añs nō ſequitur ad conſequens. ꝛ etiam virtute hui9. Qd nō ſequit ad añs cū aliquo addito. non ſeqtur ad conſequens cum eodem adduo. Cū ergo particularis aut indiffinita ſp ſit ꝯñs ad ſuam vlem tūc minoꝛe vli cū aliqua maioꝛe nihil ſequitur patet p indiffinitū q minoꝛe pticulari cum eadem maioꝛe etiam nihil ſequitur

¶ Queritur vtrum regule de foꝛmatōe ſyllorum de ineſſe ſint a phō ꝯuenienter aſſignate ¶ Arguit pmo q nō. et hoc ꝯtra regulas pme figure. q2 hic eſt bonus ſyllus. omis ſubſtātia eſt hō. omne aial eſt ſubſtātia. et tamen medi9 termin9 nō eſt in toto pmo. ergo diffinitio mala ¶ Secūdo ſic ex puris negatiuis aliqd ſequit. g regla (q dicit. q ex puris negatiuis nihil ſequit.) nō ē vera. Añs pz. q2 ex puris affirmatiuis aliquid ſequitur. g etiam ex puris negatiuis. Tenet ꝯña. q2 non videt maioꝛ rō de iſtis qȝ de illis. Confirmat. q2 negatiua eſt potioꝛ in inferēdo qȝ affirmatiua. g ſicut ex duab9 affirmatiuis ſeqtur affirmatiua. ita ex duab9 negatiuis ſequit negatiua. Añs patz. q2 negatiua cū affirmatiua infert ſibi ſimilē. ſcz negatiuā. Affirmatiua vo cū negatiua non pt inferre ſibi ſilēz. vtputa affirmatiuā. g ꝛc ¶ Tercio ſic ex puris particularib9 aliqd ſequit. g regula (q dicit q ex puris particularib9 nihil ſequit.) nō eſt vera Añs patet pmo. q2 ex vna particulari ſequit aliqd. g p locū a maioꝛi ex duab9 pticularib9 ſequet aliqd. eo q duo plus poſſunt qȝ vnū. Patz ſcdo. q2 bene ſequit aliqd aial eſt ſocrates. aliqs hō eſt ſocrates. g aliquis hō eſt aial. g ex puris particularib9 aliquid ſequitur Confirmat. q2 ex puris ſingularib9 aliqd ſequit. g ex puris pticularib9 aliqd ſeqtur. Tenet ꝯña. q2 de ſingularibus pticularibus ꝛ indiffinitis idē eſt iudicium ¶ Quarto ſic. ponende ſunt quatuoꝛ figure ſylloꝛum phs aūt nō ponit niſi tres. g nō ſufficiēt aſſignat Añs pz. q2 tot ſunt figure ſyllorum. qt modis ꝯtingit variari diſpōnem terminorum ſm ſubiectōem ꝛ pdicatōem Nā figura nō eſt aliud niſi triū terminorum ſm ſubiectiōem et pdicatōem oꝛdinatio. ſed qtuoꝛ modis ꝯtingit variari hmōi oꝛdinatōem. g qtuoꝛ ſunt figure. Cōfirmatur. q2 iſte eſt bon9 ſylls. oēm equū videt hō. bꝛunell9 ē equ9. g bꝛunellū videt hō. ꝛ tñ nō eſt aliq triū figurarū. g ꝛc. ¶ In oppoſitū eſt phs in textu ¶ Pꝛo ſolutōe qōnis ſoluende qtuoꝛ mouent qſtiones

Queſtio pꝛima vtrum

ſint tm tres figure. ita q neq plures neq paucioꝛes ſint ¶ Pꝛo cui9 ſolutōe Attende q ſicut recitat ꝯmētatoꝛ circa iſtū textū. quidā medicus noīe galien9 poſuit qrtam figurā. et poſuit qrtam figuram eſſe qn medius termin9 pdicat reſpectu maioꝛis extremitatis. ꝛ ſubijcit reſpectu minoꝛis. et hoc nitebat ꝓbare. q2 figure diuerſificant ſm diuerſam diſpoſitōem medij. ita q in pꝛima figura medium ſubijcitur in maioꝛi. et pꝛedicatur in minoꝛi. In ſecunda vero pꝛedicatur in vtraq. In tercia ſubijcit in vtraq. In quarta aūt pdicat in maioꝛe ꝛ ſubijcit in minoꝛe. Vñ ſm iſtā qrtā figurā (quā galien9 ſcdo loco poſuit. eo q facili9 reducitur ad pꝛimam figurā) ſic arguitur. ois homo eſt aial omne aial eſt ſubſtātia. g omis homo eſt ſubſtātia. iſte em ſyllus eſt bonus. et non eſt in aliqua figurarū que poſite ſunt ab Areſtotele. ergo ponenda eſt quarta figura. Iſtā aūt opinionem ꝓpter tales et hmōi ſuppoſita multi noīales inſequūtur. nitunt tamen ſaluare dicta Areſtotelis p iſtā diſtinctoēm. ¶ Nota q pꝛima figura accipit dupliciter Vno° large. ꝛ tūc eſt qn medium ſubijcit in vna ꝛ pdicat in alia. et illo mō accipit Areſtoteles pmā figurā. et ſolū poſuit tres. q2 quarta cōpꝛehēditur ſub pꝛima. Alio modo capit ſtricte. ꝛ tūc

pⁱma figura eſt in qua medium ſubijcitᷣ in maioꝛe. et pꝛedicatᷣ in minoꝛe. ⁊ ſic pᷓma figura diſtinguitᷣ cõtra quartã. Sʒ iſtã opinionẽ (que ẽ Galieni) impugnat ↄmẽtatoꝛ h.⁊ dicit. ꝙ ſic ponere quartã figurã eſt ĩ fine abhominatõis. Õis eĩ foꝛma ſyllogiſtica bona ẽ inuenta eſt in hoĩbus ꝑ naturã. Vñ foꝛma ſyllogiſtica fundatᷣ ſup̄ viam naturalẽ. non ſup̄ viam aliquã artificialẽ. Et pt q̄libet experiri in ſe ꝙ hoĩes q̄ſi naturalr ſyllogizãt ꝑ pᷓmã ſcðaʒ ⁊ terciã figurã. Vñ ↄmẽtatoꝛ accipit h̄ ꝓ pᷓncipio. ꝙ oĩs foꝛma ſyllogiſtica bona inuẽta eſt in hoĩbus ꝑ naturã. Nunc aũt talis foꝛma ſyllogiſtica (in q̄ mediũ pꝛedicatᷣ de maioꝛi ⁊ ſubijcitᷣ minori) nõ eſt inuenta in hoĩbus ꝑ naturã. qꝛ qð eſt ibi p̄dicatũ nõ eſt p̄dicatũ ꝑ naturã. ⁊ ſic illud qð ſubijcitᷣ ibi. nõ ſubijcitᷣ ſm naturã. quaſi eĩ ↄtra naturã eſt ꝙ illud qð p̄dicatᷣ de maioꝛi extremitate ſubijciatᷣ in minoꝛi. cũ maioꝛ extremitas ſit in plus. ⁊ minoꝛ extremitas ſit in minꝰ. Sʒ ꝙ illud qð eſt in plus ſubijciatᷣ illi qð eſt in minus q̄ſi eſt ↄtra naturã. ideo ⁊c̄. Aliã rõnem adducit ↄmẽtatoꝛ ↄtra iſtam opinionẽ. et eſt ꝙ ꝑ nullã diſpõem figuralẽ bonã directe cõcluditur medius terminꝰ de medio. ſed maioꝛ extremitas de minori extremitate ꝑ mediũ. Nunc autẽ ſi ponamꝰ figuraʒ quartã. in q̄ medius terminꝰ p̄dicetur reſpectu maioris. ⁊ ſubijciatᷣ reſpectu minoꝛis ꝑ talem diſpõem figuralẽ directe ↄcluditᷣ mediũ de medio. Arguatᷣ. eĩ ſicut arguit Galienꝰ. oĩe aĩal eſt ſenſibile. et quoddã ſenſibile eſt hõ. ergo quidã hõ eſt aĩal. ⁊ ex h̄ cõcludã directe mediũ de medio ſic arguẽdo. quoddã ſenſibile eſt hõ: ⁊ hõ eſt aĩal. et aĩal eſt ſenſibile. ğ ſenſibile eſt ſenſibile. ⁊ ita concluditᷣ medium de medio.

Ideo dðm eſt ad queſtionẽ. ꝙ ſolum ponẽde ſunt tres figure. ſicut ponit ⁊ ꝓbat Areſto. ita ꝙ in pᷓma figura mediũ ſubijciatᷣ maioꝛi extremitati. ⁊ p̄dicetur de minoꝛi. ⁊ in ſecũda figura p̄dicetur de vtraqꝫ. ⁊ in tercia ſubijciatᷣ reſpectu vtriuſqꝫ. Nõ eſt autẽ ponẽda quarta. in q̄ mediꝰ terminꝰ p̄dicetur de maioꝛi ⁊ ſubijciatᷣ minoꝛi. qꝛ tũc minoꝛ extremitas tranſcẽderet maioꝛẽ. qð eſt ↄtra naturã ſyllogiſticã. Nã maioꝛ extremitas debet ſe habere vt totũ. minoꝛ aũt vt ꝑs. totum aũt debet trãſcendere ꝑtem. Nec valet gloſa q̄ vtuntur alij. dato eĩ ꝙ pᷓma figura ſtrictiſſime accipiatᷣ ipſa nõ diſtinguitᷣ a quarta niſi penes trãſpõem p̄miſſaꝝ. Trãſpoſitio aũt nõ diuerſificat figuras. alꝛ eĩ ceſare ⁊ cameſtres eẽnt in diuerſis figuris. ibi eĩ eſt trãſpoſitio p̄miſſaꝝ. ſicut eſſet in q̄rta figura. Vñ argumẽta cõmentatoꝛis ⁊ alioꝝ ꝓ hoꝝ ↄtra quartã figurã de inoꝛdinata diſpõne medij non videntᷣ habere locum in ſecũda ⁊ tercia figuris. eo ꝙ in illis nõ eſt mediũ poſitione. ſed ſolũ ↄiunctiõe. hñt tñ euidentiã in pᷓma figura in q̄ eſt mediũ poſitione ⁊ ↄiunctiõe ſil̄r. ⁊ eſt medium ſm naturã. Loqmur aũt hic de figuris ſyllogiſmoꝝ cathegoꝛicoꝝ. queadmodũ Areſtoles loqtur. de hypotheticis eĩ non eſt ad ꝓpoſitum.

Queſtio

Secũda. vtꝝ modi ſiue ↄiugationes vtiles ⁊ inutiles ↄueniẽter ſint a ph̄o aſſignate. ¶ Proculꝰ ſolutione Attende pᷓmo. ꝙ in q̄libet bono ſyllogiſmo cauendũ eſt ne arguatᷣ a non diſtributo ad diſtributũ. Ad veritatẽ eĩ ꝓpõnis (ĩ qua terminꝰ nõ diſtribuitᷣ) ſufficit ꝙ verificetᷣ ꝓ vno ſuppoſito. Sed ad veritatẽ ꝓpõnis in qua terminꝰ diſtribuitᷣ reqritur ꝙ verificetᷣ ꝓ quolibet ſuppoſito. Et ideo ꝓpõ in qua terminus nõ diſtribuitᷣ poteſt eſſe vera illa exñte falſa in q̄ terminꝰ diſtribuitᷣ. Vñ qñcunqꝫ arguitᷣ a nõ diſtributo ad diſtributũ ↄmittitᷣ fallacia ↄñtis arguẽdo a ꝓpoſitione habẽte plures cauſas ſue veritatꝭ ad ꝓpõeʒ habentẽ pauciores. ⁊ ſic arguitᷣ virtualitᷣ a tota diſiunctiua ad alterã eius ꝑtem. vel a poſitiõe ↄñtis ad poſitionẽ añtis. Cauendũ eſt etiã ne arguatᷣ a minꝰ amplo ad magis amplũ cum diſtributiõe magis ampli. Etiã cauendũ eſt tercio. ne arguatᷣ a magꝭ amplo ad minus amplũ ſine diſtributõe magis ampli. Et cauẽdum eſt quarto. ne mediũ in p̄miſſa (in qua nõ diſtribuitur) ꝓ pluribꝫ vel ꝓ alijs accipiatᷣ. q̄ in p̄miſſa in qua nõ diſtribuitᷣ. qꝛ ſi aliqð iſtoꝝ ↄmitteretᷣ non eſſet bonus ſyllogiſmꝰ ꝓpter cãm dictã ¶ Attende ſecũdo ꝙ cum dꝛ. ꝙ ex puris ꝑticularibꝫ indiffinitꝭ vel ſingularibꝫ. vel etiã ex puris negatiuis nihil ſeqtur. dicunt aliqui ꝙ hoc hʒ veritatẽ demptis aliq̄bus caſibꝫ Vñ dicũt. ꝙ ex puris ꝑticularibꝫ pt aliqd ſequi ſyllogiſtice in qnqꝫ caſibꝫ Pꝛimus eſt. qñ mediũ eſt terminꝰ ſingularis ſingularitᷣ tentus. ſicut in ſyllogiſmo expoſitorio ſcðe figure. Vñ bene ſeqtur. aliquod aĩal eſt ſoꝛtes aliqs hõ eſt ſoꝛtes. ğ aliquis hõ eſt aĩal. Secũdus caſus eſt. qñ in minoꝛi ꝓpõne medio additur relatiuum ydẽptitatis ſubſtãtie. vt bñ ſeqtur aĩal eſt hõ. aſinus eſt illud idem aĩal. ğ aſinus eſt hõ. nec eſt dare inſtãtiam. Terciꝰ caſus ẽ. qñ maioꝛ ẽ affirmatiua ⁊ minoꝛ negatiua de mõ loquẽdi incõſueto. vt ſic arguẽdo. aĩmal eſt hõ. ſubſtãtia nõ eſt aĩal. ğ ſubſtãtia nõ eſt hõ Quartꝰ caſus ẽ. qñ in maioꝛi aliqs terminꝰ ↄplete diſtribuitᷣ. ſub quo fit ſubſumptio. vt ſic arguẽdo. omnẽ aſinũ videt hõ. brunellꝰ eſt aſinus. ğ brunellũ videt hõ. Quintꝰ caſus ẽ. qñ mediũ diſtribuitᷣ in minoꝛi ꝓpoſitione. vt ſic arguẽdo. aĩal eſt hõ. ⁊ aſinus eſt oĩe aĩal. ergo aſinus eſt hõ. Illos aũt modos vt dicũt nõ enumerat Areſto. eo ꝙ nõ ſunt multũ vſitati. Vñ qñcunqꝫ cauetᷣ ꝙ extremitates nõ vniantᷣ cum medio ꝓ diuerſis ſignificatꝭ eius. ſed ꝓ eodẽ. bene valet ↄña. Vñ dato ꝙ p̄dicte ꝓpões ſint ꝑticulares. nõ tñ arguitur ex puris ꝑticularibꝫ ex ꝑte medij. Mediũ eĩ vel eſt terminꝰ ſingularꝭ vel in aliqua p̄miſſaꝝ tenetᷣ vlr. et ſic loqtur Areſto. de ꝑticularitate medij nõ ſoluʒ ꝓpoſitionũ. Et licet iſta dicta habeãt aliquã apparentiã veritatis. non tñ ſunt ad ꝓpoſitũ. qꝛ dato ꝙ in iſtis caſibꝫ aliqd ſeqtur ex puris ꝑticularibꝫ. hoc tñ nõ eſt foꝛmalitᷣ ⁊ ſyllogiſtice. Vñ in ſecũda figura medium ſingulare vel cõmune nõ ſe tenet ex ꝑte foꝛme. neqꝫ ſilr. relatiuũ ydẽptitatis additũ medio. ⁊ ꝓpões de mõ loquendi incõſueto nõ ſunt eiuſdẽ foꝛme cum alijs Propoſitio ãt in qua mediũ pꝛime figure diſtribuitᷣ. ſicut iſta. omnẽ equũ videt hõ in ꝓpoſito dꝛ vlis. Et in vltimo caſu nõ arguitᷣ ſyllogiſtice. ſicut nec in ſecũdo. eo ꝙ arguitᷣ ex quatuoꝛ terminis qui ſunt animal hõ aſinus. ⁊ oĩe animal quod p̄dicatur in minoꝛe. vel etiã idem animal. Vñ non eſt dubium quin ex puris ꝑticularibus ſequatᷣ aliquid non ſyllogiſtice. vtputa arguendo a tota copulatiua ad quãlibet eius ꝑtem. vel ſm predictos modos. ſed talia argumenta nec regulantur per dici de omni neqꝫ per dici de nullo. quod tamẽ requiritur ad quemlibet bonum ſyllogiſmũ

Dicunt etiã illi. ꝙ ex puris negatiuis nihil ſequitur ſyllogiſtice niſi in duobꝫ caſibꝫ. Primꝰ eſt. qñ mediũ variatur penes finitũ ⁊ infinitũ. nam bene ſeqtur. nullum aĩal eſt lapis. nullus hõ eſt non aĩal. ergo nullus hõ eſt lapis. Secũdus caſus. qñ ambe vel altera premiſſaꝝ eſt de cõtingenti. qꝛ bene ſeqtur. nullum hoiem contingit nõ currere. ſortẽ contingit nõ eſſe hominẽ. ğ ſortem contingit nõ currere. ⁊ tñ arguit̃ ex ambabꝫ negatiuis Sed nec h̃ eſt ad ꝓpoſitũ. vñ prima ꝯña nõ eſt proprie ſyllogiſtica. eo ꝙ in ipſa ſunt quatuoꝛ termi. ſ. aĩal lapis homo nõ animal In ſecũda vero ꝯña minoꝛ eſt ſimpl'r affirmatiua. ſicut ꝑus dcm̃ eſt ¶ Attẽde tercio. ꝙ ex puris negatiuis vel ꝑticularibꝫ in nulla figura ſeqtur aliqd formal'r ⁊ ſyllogiſtice. Cuiꝰ cauſa eſt qꝛ nõ opoꝛtꝫ ꝙ ſi aliqua duo remoueant̃ ab vno tercio ꝙ ꝓpter hoc remoueant̃ inter ſe. Dicit̃ notanter (ſyllogiſtice) qꝛ arguẽdo a tota copulatiua ad quãlibet eius ꝑtem. ſi etiã quelibet pars ſit negatiua bene valet ꝯña. Et ſil'r ẽ ſi mediũ varietur penes finitum ⁊ infinitum. ſed iſta nõ eſt ſyllogiſtica. eo ꝙ nõ regulat̃ ꝑ dici de omni vel dici de nullo. Et ſil'r nõ opoꝛtet. ꝙ ſi aliqua duo vniant̃ in aliquo tercio ꝑticulariter ſumpto ꝙ ꝓpter hoc vniant̃ inter ſe. poſſunt eñ vniri in illo tercio ſm̃ diuerſas ꝑtes eius ¶ Attende quarto. ꝙ in ſecũda figura nõ ꝯcluditur affirmatiue. qꝛ mediũ vtrobiqꝫ ꝑ̃dicatur. ⁊ eſt in plus ſiue magis cõmune quolibet extremoꝝ. Sed nõ opoꝛtet ꝙ aliqua duo vniant̃ inter ſe ꝓpter hoc ꝙ vniunt̃ in aliquo tercio cõi vtriqꝫ. et nõ diſtributo. Sicut ſi lapis ⁊ aĩal vniant̃ in ſubſtãtia. non ꝓpter hoc vniunt̃ inter ſe. Et ex hoc ꝓuenit ꝙ in tali diſpõne eſt dare termĩos in qbus omni ⁊ in qbus nulli. et hoc etiã eſt ꝓpter impfectionẽ medij. qꝺ nõ poteſt concludi niſi negatiue. mediũ eñ in ꝑ̃ma figura habet ꝑfectam rõem medij. ſed mediũ ſecũde ⁊ 3ᵉ figuraꝝ nõ hꝫ ꝑfectam rõẽ medij. eo ꝙ nõ ſunt niſi media ꝯiũctione. nõ aũt poſitiõe Et etiã de rõe medij ꝯiũctione eſt ꝙ ipm̃ connectat ⁊ ꝯiungat ipſa extrema propter quã vniõẽ extrema vniunt̃ inter ſe. hoc aũt ñ nõ repitur in medio ſecũde ⁊ tercie figuraꝝ. Et ꝓpter illã candẽ cãm nõ concludit̃ in tercia figura vl'r. eo ꝙ mediũ ſubijcit̃ in vtraqꝫ ꝑ̃miſſaꝝ. ⁊ qſi ſe habet ſicut ꝑs extremitatũ. Sed ꝓpter partialẽ vnitatẽ aliquoꝝ duoꝝ in vno tercio non ꝑt ꝯcludi totalis vnio vel diſconueniẽtia extremitatũ in ꝯcl'one ¶ Et ſi petas. qre in aliq̃ figura concludit̃ tm̃ ꝑticulariter. ⁊ tñ in nulla figura ꝯcludit̃ tñ vl'r. Manifeſta ẽ ſolutio. nam vl'e ſemꝑ infert ſuũ ꝑticulare. ſed quicqd ſeqtur ad ꝯñs bone ꝯñe ſeqtur ad añs eiuſdẽ. Et iõ quecũqꝫ ꝑ̃miſſe inferunt ꝓpõem vl'em que eſt añs. ille eedẽ inferunt ꝑticularẽ. ⁊ iõ nulla figura infert preciſe vl'em ¶ Et ſi qras vlteriꝰ. quare ꝑ̃hus ꝓbat ſyllogiſmos 3ᵉ figure triplici ꝓbatiõe ⁊ nõ alios. Dico ꝙ h̃ eſt ideo. qꝛ ſyllogiſmi 3ᵉ figure ſunt minus euidẽtes. iõ maioꝛi indigẽt oſtẽſione ¶ Et ſi arguas. qꝛ plus ꝑñt due vl'es q̃ꝫ vl'is et ꝑticularꝫ. videt̃ ergo ꝙ due vl'es in tercia figura poſſint inferre vl'r Dico ꝙ licet poſſint plꝰ due vl'es q̃ ad euidẽtiã. nõ tñ plꝰ ꝑñt q̃ ad illationẽ ſiue necitatẽ ꝯñe

Dic primo ¶ Qꝫ tm̃ quatuoꝛ ſꝫ modi ꝑ̃me figure directe cõcludẽtes ꝯcl'onez de mõ loquẽdi ꝯſueto. Ptꝫ. qꝛ ſedecĩ poſſunt fieri ꝯiugationes. q̃ꝝ ſolum q̃tuoꝛ ſunt vtiles. ⁊ duodecĩ inutiles. ğ Añs ptꝫ. qꝛ in pꝛima figura ambe ꝑ̃miſſe ſunt affirmatiue vel ambe negatiue. vel maioꝛ affirmatiua ⁊ mioꝛ negatiua. vel ecõtra. Si ambe ſunt affirmatiue h̃ eſt quadrupl'r. variando penes vl'e ⁊ ꝑticulare. Et ſil'r ſi maioꝛ fuerit affirmatiua ⁊ minoꝛ negatiua erunt q̃tuoꝛ. ⁊ etiã ecõuerſo. Inter iſtas ſedeci ꝯiugatiões ſunt tm̃ q̃tuoꝛ vtiles. in alijs aũt ſunt dabiles termĩ in qbꝫ omni ⁊ in qbus nulli Et etiã arguit̃ a nõ diſtributo ad diſtributũ. ſicut ptꝫ ꝯſideranti ¶ Dic ſcđo. ꝙ ſolum q̃tuoꝛ ſunt modi ſecũde figure directe ꝯcludẽtes. patꝫ ſicut ꝑus ꝑ ſufficientiã ¶ Dic tercio. ꝙ tm̃ ſex ſꝫ modi tercie figure directe ꝯcludẽtes ꝯcluſionẽ de mõ loquendi cõſueto. Ptꝫ in tercia figura non ꝑñt fieri niſi ſedecĩ ꝯiugatiões variãdo ꝑ̃miſſas penes vl'e ⁊ ꝑticulare. affirmatiuũ ⁊ negatiuũ. quaꝝ decẽ ſunt inutiles in qbus ꝑñt dari termĩ in quibꝫ omni ⁊ in quibꝫ nulli ğ. ⁊c. ¶ Dic q̃rto. ꝙ ꝯñe ſyllogiſtice (eo mõ quo foꝛmat eas Ariſto.) ſunt foꝛmales. Ptꝫ qꝛ tenent in oĩbꝫ termĩs ꝯſimili foꝛma arguẽdi retenta. ğ. ⁊c. Añs ptꝫ qꝛ cõiter nõ ſolet dari inſtãtia niſi in termĩs diuinis et termĩs ampliatiuis. Sꝫ iſte ꝯñe tenẽt ⁊ in termĩs diuinis ⁊ ampliatiuis. ſicut ſupius oſtẽſum eſt

Queſtio Secũda. vtrũ in omni ꝯbinatione inutili ſint dabiles termĩ in qbus omni ⁊ in quibꝫ nulli.

¶ Pro ſolutõe ſuppoit̃ diffinitio terminoꝝ in qbus oĩ ⁊ in quibꝫ nulli. ⁊ ꝙ incõuenieus eſt cõcedere ꝯñam eſſe bonã in qua dant̃ termĩ in quibꝫ omni ⁊ in qbus nulli ex his que dicta ſunt in ſummulis

Dic primo ad queſtionẽ. Qꝫ in oĩ ꝯbinatione inutili ſunt dabiles termĩ in quibꝰ omni ⁊ in qbus nulli. nã in ꝯbinatiõe (q̃ eſt in ex duabus affirmatiuis vel negatiuis altera ꝑ̃miſſaꝝ exñte ꝑticulari) ꝑñt dari termĩ in qbus omni ⁊ in qbus nulli. in qbus tñ Ariſto. dt ꝙ nõ ꝑñt dari. Vñ termĩ in quibꝰ oĩ ſunt aĩal hõ riſibile. in qbus nulli aĩal hõ aſinus ¶ Dic ſcđo. ꝙ nõ in q̃libet ꝯbinatione inutili ꝑñt dari termĩ in qbus oĩ ⁊ in qbus nulli. Patꝫ qꝛ in ſcđa figura maioꝛe exñte vl'i ⁊ minoꝛe ꝑticulari vel indiffinita ſiue affirmatiuis ſiue negatiuis. dũmodo minoꝛ ſecũ ꝯpatiat̃ in veritate ſuã ſubcontrariã. nõ ꝑñt dari termĩ in qbus oĩ. Probat̃. qꝛ tunc due ꝯ̃dictorie eẽnt ſil' vere. ſed ꝯñs ẽ falſum ⁊ impoſſibile. ğ. ⁊c. Añs pꝫ qñ ambe ſunt affirmatiue. qꝛ ex maioꝛe vl'i cũ illa de omĩ (q̃ ſtabit in ꝟitate cũ illis ꝑ̃miſſis) ſeqtur ꝯ̃dictoꝛia illius ꝑticularꝫ negatiue in barbara. Sil'r ex illa maiori vl'i affirmatiua cũ illa ꝑticulari negatiua ſubcõtraria ſumpta cũ maioꝛi. ſeꝫ ꝑticularꝫ negatiua ĩ baroco. q̃ eſt ꝯ̃dictoꝛia illiꝰ vl'is. q̃ ſtabat in ꝟitate cũ ꝑ̃miſſis Exᵐ vt ſi eẽnt termi in qbus oĩ. ſ. currẽs hõ ⁊ riſibile et diſponerent̃ ſic. oĩs hõ eſt currẽs. ⁊ riſibile ẽ currẽs. cũ iſtis ſtaret in ꝟitate iſta. ſ. oẽ riſibile ẽ hõ. et cum h̃ iſta (. ſ. riſibile nõ eſt currẽs) ſtaret in ꝟitate cũ iſta. ſ. riſibile eſt currẽs. cui ſubcontrariat̃. tũc ex iſta maioꝛe vl'i. ſ. oĩs hõ eſt currẽs. cũ iſta vl'i de oĩ. ſ. oẽ riſibile eſt hõ arꝰ ſic. oĩs hõ ẽ currẽs. ⁊ oẽ riſibile ẽ hõ. ğ oẽ riſibile eſt currẽs. ꝑ̃miſſe ſunt vere. ğ ꝯcl'o eſt ꝟa. ⁊ ꝯ̃dictoꝛia ꝯcl'onis (. ſ. riſibile nõ eſt currẽs) etiã eſt ꝟa. ex q̃ ipſa ẽ ſubcõtraria ꝑticularꝫ affirmatiue. cũ q̃ ſtabit in ꝟitate ğ due ꝯ̃dictoꝛie erũt ꝟe ¶ Sil'r ꝑt argui ex illa maiori vl'i affirmatiua. ſ. oĩs hõ eſt currẽs. cũ illa ꝑticulari

negatiua ſubcõtraria.ſ.riſibile nõ eſt currens inferen do oppoſitũ ꝯdictoriũ illi⁹ vlis de oi ſic arguẽdo. oĩs hõ eſt currẽs. riſibile nõ eſt currẽs. ḡ riſibile nõ eſt hõ pmiſſe ſunt ỽe ꝛ ꝯña eſt bona. ḡ ꝯcluſio eſt ỽa. ſ3 iſta oẽ riſibile eſt hõ eſt etiã ỽa. ḡ due ꝯdictorie erũt ſil' vere. Q; aũt nõ ſint dabiles termĩ in qbus oĩ qñ ambe p miſſe ſunt negatiue maiore vli ꝛ minore pticulari ſecũ cõpatiente ſuã ſubcõtrariã in ỽitate pt3. q2 tũc etiã ſe queret q᷑ due ꝯdictorie eẽnt ſimul vere. q2 ex illa vli(q̄ ſtat in ỽitate cũ illis pmiſſis)cũ pticulari affirmatiua ſubcõtraria pticularis negatiue ſe² pticularis affirma tiua ꝯdictoria vlis negatiue maioris. vt ſi iſti eẽnt ter mini in qbus oĩ currens hõ ꝛ riſibile. ꝛ diſponerent̃ ſic nullus hõ eſt currẽs. riſibile nõ eſt currẽs. cum quib9 ſtabit in ỽitate iſta. oẽ riſibile ẽ hõ. ꝛ etiã ſtaret ĩ ỽita te iſta. riſibile ẽ currẽs. Ex iſtis duab9 ſc3 oẽ riſibile ẽ hõ ꝛ riſibile ẽ currẽs ſic ar² in diſamis. riſibile eſt cur/ rens. oẽ riſibile eſt hõ. ḡ hõ eſt currẽs. pmiſſe ſunt ỽe ꝛ ꝯña bona. ḡ ꝯcluſio eſt ỽa. ꝛ etiã iſta erat ỽa nullus hõ eſt currẽs. ꝛ ſic due ꝯdictorie erũt ſil' vere. Ex iſtis pt3 q᷑ qñcunq3 in cõbinationib9 inuutilib⁹ pticularis ſecũ ꝯpatitur ſuã ſubcõtrariã nõ pñt dari termĩ in q/ bus oĩ ꝛ in qbus nulli. Nec3 tũc ſeqtur incõueniens adductũ. ſicut pt3 diligẽter cõſideranti

Queſtio Quarta. vtꝝ oẽs ſyllogiſmi ter cie figure poſſint ꝓbari p ſyllo/ giſmũ expoſitoriũ. Pro ſolu/ tione iſti⁹ dubij ſupponunt̃ tres regule Pria. quicqd ſe² ad ꝯñs bone ꝯñe ſeqtur ad añs eiuſdẽ. Scda. q̄li/ bet pticularis affirmatiua pt inferre duas pmiſſas ſyl/ logiſmi expoſitorij. in qꝝ pma pdicat̃ ſubiectũ de ali quo ſuppoſito ſubiecti. ꝛ in ſcda pdicatũ eiuſdẽ predi cat̃ de eodẽ ſubiecto. Tercia rła. q̄uis nulla pticula ris negatiua grã forme poſſit inferre ãbas pmiſſas ſyl logiſmi expoſitorij. eo q᷑ affirmatiua nõ ſe² formal'r ex negatiua. ꝛ o3 ſaltẽ vnã pmiſſaꝝ ſyllogiſmi expoſitorij eſſe affirmatiuã. cũ quelibet pticularis negatiua poſ/ ſit inferre pmiſſam ſyllogiſmi expoſitorij. cum ḡ pticu laris ſit ꝯñs ad vlem. ſe² etiã q᷑ oĩs affirmatiua pt in ferre ambas pmiſſas. ꝛ negatiua vnã. Vñ in ꝓbatiõe cuiuſlibet ſyllogiſmi p ſyll'm expoſitoriũ ſunt tres ꝓ/ ceſſus. Prim⁹ eſt a pmiſſis ſyllogiſmi ꝓbãdi ad pmiſ ſas ſyllogiſmi expoſitorij. ꝛ iſte ꝓceſſus t3 ỽtute h⁹ re/ gule. oĩs ꝓpõ vlis aut pticular; vł' idiffinita infert vnã pmiſſam ſyllogiſmi expoſitorij. Scds eſt a pmiſſis ſyl logiſmi expoſitorij ad concluſionẽ ꝓbandã. et t3 ỽtute maximaꝝ regulatiuaꝝ ſyllogiſmi expoſitorij Terci⁹ eſt a pmiſſis ſyllogiſmi ꝓbãdi ad ei⁹ ꝯcluſionẽ. ꝛ tenet ỽtute h⁹ maxie Quicqd ſe² ad ꝯñs bone ꝯñe. ſe² ad añs eiuſdẽ Dicitur breuit̃ ad queſtionẽ. q᷑ ſoli ſyllogiſ mi ꝛ oẽs 3ᵉ figure pñt ꝓbari ꝓprie p ſyll'm expoſitoriũ. eo q᷑ in ſolis illis ẽ idem ſubiectũ vtriuſq3 pmiſſaꝝ

Ad rõnes añ oppoſitũ. Ad p'ᵐ dr̃ con cedẽdo añs ꝓ pma pte ꝛ ne gãdo ꝓ ſcda. licet eñ in h ſyll'o medi⁹ ꝛ min⁹ non ſit realit̃ in toto pmo. ſufficit tñ mod⁹ cẽndi ſiue pdicãdi Nã ſicut dcm̃ eſt in pncipio dici de oĩ ꝛ eſſe in toto idẽ ſunt. nõ aũt reqrit̃ ad bonũ ſyll'm q᷑ ſit realit̃ dici de oĩ. ſ3 ſufficit mod⁹ pdicandi. Vel alit̃. ad bonũ ſyll'm nõ reqrit̃ dici de oĩ poſterio riſticũ. ſ3 ſufficit dici de oĩ prioriſticũ Ad ſcdm̃ dr̃ q᷑ nõ eſt ſil'e de duab9 affirmatiuis ꝛ duab9 negatiuis q2 ꝓpter ſeparationẽ aliquoꝝ duoꝝ in aliquo tercio nõ ſequit̃ ſeparatio eoꝝ inter ſe Ad cõfirmationẽ negat̃ añs. q2 affirmatiue nõ indigẽt negatiua vt inferãt af/ firmatiuã. ꝛ tñ negatiue indigẽt affirmatiua vt inferãt negatiuã. Et ad ꝓbationẽ añtis negat̃ ꝯña. q2 effect⁹ ſp ſe² debiliorẽ ptem ſue cauſe ꝛ ei aſſimulat̃ Ad 3ᵐ negat̃ añs. Et ad ꝓbationẽ dr̃. q᷑ ex puris pticularib9 aut ex vna pticulari bñ ſeqtur aliqd enthimematice. nõ tñ ſyllogiſtice niſi grã materie. et hoc ỽtute ſyllogiſ mi. cui⁹ mediũ eſt termin⁹ cõis Ad cõfirmatõ3 ne gatur ꝯña. Et ad ꝓbatõ3 dr̃ vt dcm̃ eſt. q᷑ nõ eſt oĩno idẽ iudiciũ de pticularib9 indiffinitꝭ ꝛ ſingularib9 Ad quartũ dr̃. q᷑ ſolũ ſunt tres modi qbus pñt varia ri ordinatões triũ terminoꝝ. aut eñ idẽ termin⁹ bis pdicat̃ aut bis ſubijcit̃. aut ſel' ſubijcit̃ ꝛ ſemel pdicat̃ Q; aũt ſubijciat̃ vel pdicet̃ in pma vel ſecũda ꝓpõne. hoc ſolũ facit diuerſitatẽ accñtalẽ. ꝛ iõ ſiue illd qd ſub ijcitur in vna ꝛ pdicat̃ in alia ſubijciat̃ in pma vel ſe/ cunda. ſp eſt diſpoſitio pᵉ figure Ad ꝯfirmatõ3 dr̃. q᷑ ille ſyll's ẽ in pᵃ fiʳᵃ. ſicut pt3 ſi reſoluat̃ maior ꝛ ꝯclo

Quoniã ãt diuerſu3

Iſte eſt terci⁹ tractat⁹. in q̄ phus determiat de forma tiõe ſyllogiſmoꝝ ex ambab9 pmiſſis de necc̃ario. et ex vna de necc̃ario ꝛ alia de ineẽ. Et diuidit̃ in q̄tuor ca pitula. In pmo determiat de formatiõe ſyllogiſmoꝝ ex ambab9 de necc̃ario Et ponit duas ꝯclones. Pria. q̄uis ſit determinatũ de ſyllogiſmis de ineẽ. tñ deter/ minandũ eſt de ſyllogiſmis de mõ Quia diuerſum eſt ineẽ ꝛ ex necc̃ario ineẽ ꝛ cõtingere ineẽ. hoc ẽ ꝓpõ de ſim plici inherẽtia diſtinguit̃ a ꝓpõne de necc̃ario ꝛ de ꝯtin genti. eo q᷑ multa inſunt q̄ nõ inſunt necc̃ario. ꝛ multa (q̄ nec inſunt nec necc̃ario inſunt) ſ3 ꝯtingent̃ inſunt. iõ illi ſunt diuerſi qꝝ vn⁹ ẽ ex pmiſſis de ineẽ. ꝛ alius ex p miſſis de necc̃ario ineẽ. ꝛ ali⁹ de ꝯtingẽti ineẽ (Er/ go in necc̃arijs)ponit ſcda3 ꝯcluſionẽ que ẽ. q᷑ fere ſil'r ſe hñt ſyll'i de necc̃ario ꝛ ſyll'i de ineẽ Eſt eñ int̃ eos ali qua ſil'itudo ꝛ aliq̄ diſſil'itudo. Sil'itudo eſt. q2 ſicut ex ambab9 de ineẽ ſe² ꝯcluſio de ineẽ. ita ex ambab9 de necc̃ario ſe² ꝯcluſio de necc̃ario. S3 eſt diſſil'e in h. q2 in ſyll'is de necc̃ario huic qd eſt ineẽ vel nõ ineẽ. i. copule affirmate vel negate adiacet ille mod⁹ necc̃ariũ nõ ãt in illis de ineẽ. Scdo ẽ ſil'e in h. q2 in ſyll'is de necc̃ario ꝓpõ negatiua eodẽ mõ ꝯuertit̃ ſicut in illis de ineẽ et eodẽ mõ in ipſis ſumit̃ dici de oĩ ꝛ dici de nullo. et eodẽ mõ pficiunt̃ p ꝯuerſionẽ ſicut ille de ineẽ. S3 eſt diſſil'e. q2 ſyll'i de necc̃ario in q̄rto 2ᵉ ꝛ in q̄nto 3ᵉ non eo dẽ mõ ꝓbant̃ ſic ille de ineẽ. immo pficiunt̃ p exponẽtẽ ſumẽdo ſc3 exponẽtẽ pticular; negatiue de necc̃ario lo co ſui. ꝛ faciẽdo ſyll'm in eadẽ figura in q̄ erat pus infe rẽdo ꝓ ꝯclone exponentẽ ꝯclonis pmi ſyll'i. ꝛ hec ꝓba tio t3 ỽtute hui⁹ q᷑ exponẽs ꝛ expoſitũ idẽ ſunt. (Accidit aũt qñq3) Iſtud ẽ 2ᵐ caplm in q̄ phs de terminat de formatiõe ſyllogiſmoꝝ ex vna de necc̃ario ꝛ alia de ineẽ in pma figura. Et ponit quatuor regulas Prima. premiſſis exñtibus vlibus maiore de necc̃ario et minore de ineẽ. ſeqtur ꝯcluſio de necc̃ario in pma fi/ gura. Et hanc declarat p exᵐ in barbara ꝛ celarẽt. et dr̃ q᷑ tales ſyllogiſmi regulant̃ p dici de omni vel dici de nullo (Verũ nõ vtralibet) Hic ponit̃ ſecũda re gula q̄ eſt. pmiſſis exñtib⁹ vlibus ſi maior ſit de ineẽ.

et minor de neccãrio. nõ ſeqtur ꝯcluſio de neccãrio Probatur dupl'r. q2 ſi ſeqretur ꝯcluſio de neccãrio tũc ex veris ſeqretur falſum in pma ⁊ tercia figuris. vt ſic arguẽdo. om̃e aĩal mouet. omnis hõ neccãrio eſt aĩal. g͂ om̃is hõ mouet. Silr ſi capiat iſta ꝯcluſio (que ĩfertur) ꝑ maiore ĩ tercia figura. ⁊ minor ꝑ minore ſic arguendo. omnis hõ mouet. ⁊ omnis hõ de neccitate eſt aĩal. g͂ aĩal de neccitate mouet. Patz q2 ſi ſequit ꝯcluſio de neccãrio. tunc ex tali ꝯcluſione ⁊ minore q̃ eſt de neccãrio ſequit ſubalterna maioris eſſe de neccãrio. q̃ tñ multotiẽs eſt ꝯtingens ((In ꝑticularib) aũt) Hic ponit terciã regulã. que docet formare ſyllogiſmos ꝑticulares dicẽs. ꝙ in ſyllogiſmis ꝑticularib) pme figure maiore de neccãrio ⁊ minore de inẽe. ſeqtur cõcluſio de neccãrio. Ptz q2 om̃es tales ſyllogiſmi regulant per dici de oĩ vel dici de nullo ((Si aũt ꝑticularis) ponit quartã regulã dicens. ꝙ in ſyllogiſmis ꝑticularib) pme figure ſi maior fuerit de neccãrio nõ ſequit ꝯcluſio de neccãrio. eo ꝙ ex veris ſeqretur falſuz. ſicut ꝑus ((In ſcõa aũt figura) In h̃ tercio caplo determiãt de formatiõe ſyllogiſmoꝝ ex vna de neccãrio ⁊ alia de ineſſe in ſecũda figura. ⁊ ponit q̃tuor regulas. Prima ẽ. in modis vlib) pme figure ſi negatiua ſit de neccãrio ꝯclo erit de neccãrio. ſicut deducit in lrĩs in ceſare ⁊ cameſtres. ipſos ꝑficiendo ꝑ ꝯuerſionẽ vlis negatiue de neccãrio ((Si aũt pdicatiua) Hic ponit ſcõam regulã que ẽ. in ſyllogiſmis vlib) ſcõe figure affirmatiua exiſtente de neccãrio. nõ ſeqtur cõcluſio de neccãrio. Probat phs trib9 rõnib). Pria ẽ. oẽs ſyllogiſmi ſcõe fi^re reducunt ad primã figurã. ſ3 in pma figura qñ affirmatiua ẽ de neccãrio. ⁊ altera ẽ negatiua. nõ ſeqtur cõcluſio de neccãrio. g͂ nec in ſcõa. Scõa rõ. q2 ſi ſeqtur ꝯcluſio de neccãrio. tũc ex illa ꝯcluiõe ⁊ affirmatiua (q̃ ponit eẽ de neccãrio) inferreret ſubalterna maioris eẽ de neccãrio. que vt in plurib) ẽ ꝯtingens. Tercia rõ. q2 ex veris ſeqretur falſum ſic arguẽdo. omnis hõ de neceſſitate eſt aĩal. nullũ album ẽ aĩal. g͂ nullum albũ de neccitate eſt hõ. ((Silr aũt) Hic ponit terciã regulã que ẽ. in ſyllogiſmis ꝑticularib) ſcõe figure vli negatiua exñte de neccãrio. ſeqtur cõcluſio de neccãrio. ſicut deducit in lrĩs. ꝑficiendo ꝑ conuerſionẽ vlis negatiue de neccãrio ((Rurſum ſi) ponit quartã regulã. q̃ eſt. vli affirmatiua exñte de ineẽ. ⁊ ꝑticulari exñte de neccãrio. nõ ſeqtur cõcluſio de neccãrio. Et ꝓbat ꝑ eoſ dẽ termios. ꝑ quos ꝓbatũ eſt in ſyllogiſmis vlibus. vt puta aĩal hõ album. ((In poſtrema aũt figura) In hoc q̃rto caplo determiãt ꝑ h̃s de ſyllogiſmis ex vna de neccãrio ⁊ alia de ineſſe in tercia figura. Et ponit q̃tuor regulas. Prima. vtraq3 exñte affirmatiua ⁊ vli. ſiue maior ſit de neccãrio ſiue minor. ſeqtur ꝯcluſio de neceſſario. Probat deducẽdo ꝑ lras. ⁊ ꝑficiendo ꝑ ꝯuerſionẽ ((Si aũt hec) ponit ſcõam regulã que ẽ. in ſyllogiſmis vlib) negatiuis ſi negatiua ſit de neccãrio ſeqtur cõcluſio de neccãrio. Si ꝟo affirmatiua ſit de neccãrio nõ o3 concluſionẽ eſſe de neccãrio. Primã ꝑtem probat deducẽdo ꝑ lrãs. ⁊ reducẽdo ꝑ cõuerſionẽ. Secũdam ꝑtem ꝓbat trib) rõnib) Prima. in ſyllogiſmis negatiuis pme figure affirmatiua exñte de neccãrio. non ſeqtur ꝯcluſio de neccãrio. g͂ nec in ſyllogiſmis tercie figure ſequit ꝯclo de neccãrio. Tenet ꝯña. q2 ſyllogiſmi tercie fi^re reducunt ꝑ ꝯuerſionẽ ad ſyllogiſmos pme figure Scõa rõ. q2 ex illa ꝯclone de neccãrio. ⁊ affirmatiua (q̃ etiã ẽ de neccãrio) infertur ſubalternã negatiuã etiã eſſe de neccãrio. q̃ vt in plurib) eſt cõtingens. Tercia rõ. q2 ex veris ſeqretur falſum ſic arguẽdo. nullus equus eſt bon9. oĩs equus de neccitate eſt aĩal. g͂ qδdã aĩal de neccitate nõ eſt bonũ. Silr poſſet argui in iſtis termis aĩal vigilare ⁊ dormire ((Si ãt hic quidẽ) ponit terciã regulã que ẽ. In ſyllogiſmis ꝑticularib) affirmatiuis vli exñte de neccãrio ſeqtur cõcluſio de neccãrio S3 ſi ꝑticularis ſit de neccãrio nõ o3 cõcluſionẽ eſſe de neccãrio. Primã ꝑtem ꝓbat formãdo ſyllogiſmos ex lrĩs. ⁊ ꝑficiẽdo eos ꝑ cõuerſionẽ. Scõam ꝑtem ꝓbat duab) rõnib) Prima. in pma figura ꝑticulari exñte de neccãrio. nõ ſeqtur cõcluſio de neccãrio. g͂ nec in tercia. Scõa rõ. q2 ex veris ſeqretur falſum ſic arguẽdo. omne aĩal vigilat. quoddã aĩal de neccitate ẽ bipes. ergo quoddã bipes de neccitate eſt vigilans ((Si aũt) ponit quartã regulã que ẽ. in ſyllogiſmis ꝑticularib) negatiuis tercie figure ſi vlis negatiua ſit de neccãrio. cõcluſio erit de neccãrio. S3 ſi affirmatiua vel ꝑticularis negatiua ſit de neccãrio. nõ o3 cõcluſionẽ eſſe de neccãrio Primã ꝑtem ꝓbat formãdo ſyllogiſmũ ex lrĩs. Secundã ꝓbat. q2 ſunt dabiles termĩ in q̃bus ex vero ſequitur falſum. ſicut pt3 ſic arguẽdo. qñ vlis affirmatiua eſt de neccãrio. quidã hõ vigilat. non oĩs hõ de neceſſitate eſt aĩal. g͂ quoddã aĩal de neccitate nõ vigilat Silr qñ ꝑticularis negatiua eſt de neccãrio. vt nullũ album vigilat. quoddã aĩal de neccitate eſt aĩal. g͂ qδdam aĩal de neccitate nõ vigilat Et ſilr qñ ꝑticularis negatiua eſt de neccãrio. vt qδdam aĩal de neccitate nõ eſt bipes. omne aĩal mouet. ergo aliqδ quod mouet de neccitate nõ eſt bipes ((Manifeſtũ igit) Hic infert ph̃s tria correlaria ex pdictis. Primũ correlariũ q̃uis nõ fiat ſyllogiſm9 de ineẽ vbi neutre pmiſſe fuerint de ineẽ. tunc fit ſyllogiſm9 de neccãrio ſolũ altera exñte de neccãrio. Scõm correlariũ. in oĩbus ſyllogiſmis ſiue affirmatiuis ſiue negatiuis neceſſe eſt cõcluſionẽ eſſe ſimilẽ alicui pmiſſaꝝ. ita ꝙ ſi cõcluſio ſit de ineẽ. altera pmiſſaꝝ o3 eſſe de ineẽ. ⁊ ſi ꝯcluſio ſit de neceſſario. o3 alterã premiſſaꝝ eẽ de neccãrio Terciũ. nũq̃ cõcluſio eſt de neccãrio ſi nulla pmiſſaꝝ ſit de neccãrio. nec pt ſequi cõcluſio de ineẽ. ſi nulla pmiſſaꝝ ſit de ineſſe ((Circa hunc textum

Attende Primo. ꝙ Areſto. docẽs generatõ3 ſyllogiſmoꝝ ex ambab) de neccãrio. dr ꝙ fere ſilr ſe habent ſicut ille de ineẽ. nõ eñ oĩno eſt ſilẽ. ſicut p3 de q̃rto ſcõe figure. ⁊ q̃nto tercie. illi eñ nõ eodẽ mõ ꝑficiuntur in illis de neccãrio ſicut in illis de ineẽ. ſicut poſtea patebit ((Attẽde ſcõo. ꝙ ꝑ h̃s nõ facit ſpecialẽ mentionẽ in h̃ tractatu de ꝓpõnib9 de poſſibili ⁊ ĩpoſſibili eo ꝙ tractãdo de illis de neccãrio ſufficient tractat de illis de ĩpoſſibili. q2 neccãriũ ⁊ ĩpoſſibile ꝯrie oppõnũtur. ꝯrioꝝ aũt eadẽ ẽ diſciplĩa. Silr tractãdo de ꝓpõnib9 de ꝯtingẽti ſufficient tractat de illis de poſſibili eo ꝙ poſſibile ⁊ ꝯtingẽs ꝯuertunt Nõ aũt deſiat h̃ de ꝓpõnib9 modificat his modis veꝝ ⁊ falſum. q2 de ipſis ſilẽ eſt iudiciũ quo ad oĩa ſicut in illis de ineẽ. Et ꝓpõẽs modificate illis modis nõ ſunt ꝓprie modales. ((Attẽde tercio. ꝙ ꝑ h̃s ſolũ dr illas ꝓpões eſſe de neccãrio. in q̃bus ponit mod9 neccitatis affirmatus. ⁊ ideo nõ diciteodẽ mõ eſſe ſyllogizandũ ex illis in q̃b9 iſte mod9 neccãriũ negat. ſicut ex illis de ineẽ ((Atten-

de quarto. q pħus non loquitur de ſyllogizatiõe mo dalium quo ad ſe totas. ita q ꝓ ſubiecto ⁊ pdicato pre miſſarum ſiue ꝓ extremitatibꝫ ⁊ medio ſumant ſubiectũ et pdicatũ totiꝰ ꝓpõnis modalis. ſꝫ loquitur de ſyllogiza tione q̃ ad dcm̃. ita q ꝓ extremitatibꝫ ⁊ medio ſumant ſubiectũ ⁊ pdicatũ dicti. ⁊ iõ ad debite ſyllogizandũ ex ꝓpõnibꝰ de necc̃ario oꝫ obſeruare regulas. q̃ requirun tur ad debite ſyllogizandũ ex ꝓpõnibꝰ de ineſſe

Querit

Utrũ ex ambabꝰ p̃miſſis de neceſſario in oĩ figura valeat ſyllogiſmꝰ. ſicut ex illis de ineẽ. ⁊ etiã ex altera de neccario ⁊ altera de ineẽ ſequat̃ cõcluſio de necc̃ario ¶ Arguit̃ p̃rio q nõ. q2 nõ ſeqtur. omne albũ de neccitate eſt coloratũ. om̃e albũ de neccitate eſt ſubã. ergo q̃dam ſubã de neccitate eſt colorata. Nec ſeqtur. omnẽ hominẽ albũ neccẽ eſt eſſe albũ. omnẽ hominẽ album neccẽ eſt eſſe hominẽ. g̃ quendã hoĩem neccẽ eſt eſſe albũ. Nec ſeqtur. nullũ hominẽ hr̃e grammaticã ẽ neceſſe. om̃e grammaticũ eſſe hoĩem eſt neccẽ. ergo nullũ grammaticũ hr̃e grammaticã eſt neccẽ. ↄcluſiones em̃ illorum ſyllogiſmorum ſunt falſe. p̃miſſis exn̄tibꝰ veris. et tñ ſi ↄcl'ones ⁊ p̃miſſe ponerent̃ de ineẽ. ↄñe eẽnt bone. ergo nõ eſt eodẽ mõ ſyllogizandũ ex illis de neccario. ſicut ex ambabꝰ de ineẽ ¶ Cõfirmat̃. q2 ſi eẽt eodẽ mõ ſyllogizandũ ex ambabꝫ de necc̃ario ⁊ ambabꝫ de ineẽ. ſeqretur q oẽs ſyllogiſmi de neccario deberẽt eodẽ mõ ꝓbari ſicut ille de ineẽ. ſꝫ h̃ eſt falſum de q̃rto ſecũde. et q̃nto tercie. ſicut pꝫ p pħm in textu. Seqretur etiã q aliq̃n illud (qđ pdicat̃ in vna p̃miſſarum) ſubijceret̃ in alia ſꝫ h̃ eſt falſum. q2 modꝰ in modalibꝫ ſp̃ pdicat̃ g̃. ⁊c. ¶ Scđo ſic. nõ ſeqtur. oĩs hõ de neccitate ẽ aĩal. om̃e grammaticũ eſt hõ. ergo oẽ grãmaticũ de neccitate eſt aĩal. Nec ſeqtur. oĩs grammaticꝰ de neccitate eſt grammaticꝰ. oĩs grammaticꝰ eſt hõ. ergo aliqs hõ de neccitate eſt grammaticꝰ. g̃ ex maiore de necc̃ario. et minore de ineẽ nõ ſequit̃ ↄcluſio de necc̃ario ¶ Cõfirmat̃. q2 ↄcluſio ſp̃ dꝫ eſſe ſil'is debiliori pti ſue cauſe. ſicut ⁊ q̃libet alius effectꝰ duarum cauſarum ptialiũ. et iõ ſi vna p̃miſſarum ſit ꝑticularis ↄcluſio erit ꝑticularis. ⁊ ſi vna ẽ negatiua ↄcluſio ẽ negatiua. cum g̃ ꝓpõ de ineſſe ſit debilioris ꝟtutis q̃ ꝓpõ de neccario. oꝫ q ſi vna premiſſarum ſit de ineẽ. q etiã cõcluſio ¶ Tercio ſic. nõ ſeqtur. nullꝰ hõ de neccitate eſt. om̃e currẽs eſt aſinus. g̃ nullũ currẽs de neccitate eſt hõ. q2 ↄcluſio põt eſſe falſa p̃miſſis exn̄tibꝰ veris. g̃ ex altera de neccario ⁊ altera de ineẽ. nõ ſequit̃ ↄcluſio de neccario ¶ Quarto ſic. aut illa de ineẽ debꝫ eẽ de ineẽ ſimpl'r aut de ineẽ vt nũc. Nõ pᵐ. q2 cũ illa de ineẽ ſimpl'r equaleat vni de neccario. nõ eẽt alius modꝰ ſyllogizãdi ex ambabꝫ de neccario. q̃ ex vna de neccario ⁊ alia de ineẽ. Si ſcđm tũc cum ꝓpõ de ineẽ vt nũc ſit ſimpl'r ↄtingẽs. ⁊ ſi altera p̃miſſarum ſit ↄtingẽs. oꝫ ↄcluſionẽ eẽ de ↄtingenti. Seqtur g̃ q nõ ſequit̃ ↄcluſio de neccario ¶ In oppoſitum arguit̃ autoritate phĩ in textu ¶ Pro ſolutione queſtionis ſoluẽde ſunt quatuor q̃ſtiones.

Queſtio

Prima. vtrum ↄña (qua arguit̃ ex ambabꝫ de neccario. vł altera de neccario queadmoᵐ docet pħs) ſit bona ⁊ formalis ¶ Pro cuiꝰ ſolutiõe Attẽde p̃mo q licet pħs nõ docet ſyllogizare ex modalibꝰ q̃ ad ſe totas. ex ipis tñ (cũ ſint ſingl'ares) põt fieri ſyllogiſmi expoſitorij. nam bñ ſequit̃ in p̃ma figura. ſortẽ eſſe hominẽ eſt neccariũ. aliqđ verum eſt ſortẽ eẽ hoĩem. g̃ aliqđ verum eſt neccariũ. Sil'r in ſcđa bñ ſequit̃. quoddã verum eſt ſortẽ eẽ albũ. quoddã ↄtingẽs eſt ſortẽ eẽ albũ. g̃ qđdam ↄtingẽs ẽ verum. Sil'r in tercia bñ ſeꝫ. ſortẽ currere eſt ↄtingẽs. ſortẽ currere ẽ poſſibile. g̃ quoddã poſſibile ẽ ↄtingẽs. Vñ dato q tales ſyll'i põt fieri ex modalibꝫ ↄpoſitꝭ q̃ ad totũ dcm̃. tñ ex modalibꝰ ↄpoſitis ⁊ diuiſis eodẽ mõ eſt ſyllogizãdũ q̃ ad ſubiectũ dicti. ſicut ex illis de ineẽ. cũ q̃libet talis ex pte ſubiecti dicti poſſit dici vl'is ꝑticularꝭ indiffinita vel ſingularis Attẽde 2ᵒ. q oẽs ↄbinatõẽs (q̃ ſunt inutiles ad ↄcludendũ ↄcluſionẽ de ineẽ) ſunt etiã inutiles ad ↄcludẽdũ ↄcluſionẽ de neccario ex ambabꝰ de neccario ⁊ alta de ineẽ ¶ Attẽde tercio. q ad debite ſyllogizãdũ ex ꝓpõnibꝰ de neccario. vel ex vna de neccario ⁊ altera de ineẽ. nunq̃ dꝫ modꝰ negari. et iõ negatio ponẽda eſt pꝰ modũ ¶ Et ſi arguat̃ ex vna de neccario ⁊ alia de ineẽ videndũ ẽ q illa de ineẽ ſit de ineẽ ſimpl'r. ⁊ nõ ſit de ineẽ vt nunc. Vñ illa ꝓpõ dr̃ eẽ de ineẽ ſimpl'r. in q̃ pdicatũ imobil'r ⁊ ſp̃ vł nunq̃ ↄuenit ſubiecto. ⁊ iõ quelibꝫ talis ẽ in maťia naturali vł remota. Sed ꝓpõ de ineẽ vt nũc eſt illa in q̃ pdicatũ ↄuenit ſubiecto aliq̃n ⁊ aliq̃n non cõuenit ſubiecto. Et q̃libet talis ꝓpoſitio ẽ in materia ↄtingẽti. Et rõ huiꝰ eſt, quia maior extremitas ↄcludit̃ ↄuenire minori et ſp̃ eo mõ ſcꝫ q̃ ↄueniebat medio. g̃ etiã debꝫ ſubſumi illđ cui mediũ inſit ſp̃ ⁊ nõ vt nũc ¶ Attẽde q̃rto. q ex orta ẽ difficultas. vtrũ ↄña q̃ arꝰ ex maiore de neccario ⁊ minore de ineẽ ſit formalis. Videt̃ em̃ q nõ. q2 nõ tꝫ in oĩ materia. eo q non tꝫ in ꝓpõe de ineẽ vt nũc. Sꝫ ↄña formal' dꝫ tenere in oĩ materia q2 vt dt ↄmetator pᵒ phiſicorum. ſermo p ſe ↄcludẽs. ↄcludit in oĩ materia ¶ Ad h̃ rñdent aliq ſuſtinẽdo q ſit ↄña formal'. q oĩs forma reqrit materiã ſibi ꝓpriã ⁊ ſibi ↄpetentẽ. eo q actꝰ actiuorum ſtꝭ in patiẽte et diſpoſito. Et iõ oĩs ſyll's q̃ tꝫ grã forme hꝫ aliquã materiã. q̃ p ſe ↄpetit illi forme. Sic g̃ cũ dr̃. q ↄña formal' dꝫ tenere in oĩ materia. h̃ intelligẽdũ ẽ de materia ↄpetẽti tali forme. Sꝫ ꝓpõ vt nũc nõ eſt materia ↄueniẽs ſyll'o q̃ eſt ex maiori de neccario ⁊ minori de ineẽ vt nũc. Maior em̃ in talibꝰ ſyllogiſmis ẽ regulatiua minoris. et iõ nõ eſt ſumẽda minor ſub tali maiore niſi cuiꝰ termi hñt eſſentialẽ hĩtudinẽ ad ſeinuicẽ. Et hec rñſio videt̃ multũ ꝓbabilis. ſi q̃libet ↄña ſyllogiſtica ſit formal'. de q̃ tñ dubiũ eſt. Sicut etiã ptꝫ in ſyllogiſmis expoſitorijs. Et iõ alit̃ poſſet rñderi. q ↄña capit̃ dupl'r. Unoᵒ general'r p q̃libet ↄña. in q̃ grã vnionis termiorum ex añte neccario ſeꝫ ↄñs. ita q añte exn̄te vero nunq̃ põt ↄñs eẽ fl'm. ⁊ iſtoᵒ poſſet dici ↄña formalis. Alioᵒ caꝰ p illa ↄña in q̃ in ſil'i forma arguẽdi nunq̃ põt dari inſtãtia. Quid ãt reqrat̃ ad ſimilẽ formã priꝰ dcm̃ eſt. et illoᵒ talis ↄña nõ eſt formalis. q2 poteſt dari inſtantia in ꝓpõne vt nunc.

Dic primo

ad q̃ſtionẽ. Qꝫ in q̃libet mõ triũ figurarum ex altera đ neccario q̃cunq̃ ſit illa et altera de ineẽ ſiue ſimpl'r ſiue vt nũc. ſeꝰ ↄcl'o de ineẽ ꝑtꝫ. q2 cũ neccariũ copulatiue ãpliet ad oẽ tp̃s. ſeꝰ q q̃libet ꝓpõ de neccario inferret ſuã placentẽ Añ g̃ q̃cq̃d ſeꝰ ad ↄñs ſeqtur ad añs. ptꝫ q ſicut in q̃libet mõ triũ figurarum ad ambas p̃miſſas de ineẽ ſeꝰ ↄcl'o de ineẽ. ita ad vnã de ineẽ ⁊ ad alterã de neccario ſeꝰ ↄcl'o de ineẽ

¶Dic ſecūdo. ꝙ maiore de neccāRio ꝛ minore de ineē ſimplr̄. ſemp ſeqtur ꝯcluſio de neccāRio. Et iō in ſcda figura ꝛ in tercia ſi illa ſit de neccāRio q̄ poteſt fieri maior in pma figura. ꝛ altera ſit de ineē ſimplr̄. ſemp fit ꝯcluſio de neccāRio. Et ex hoc ſeqtur ꝙ in ſecūda figura vl̄i negatiua exn̄te de neccāRio. ſeqtur ꝯcluſio de neceſſario. In tercia ṽo in affirmatiuis vl̄i affirmatiua et in negatiuis vl̄i negatiua ¶Dic tercio. ꝙ in baroco ꝛ in bocardo nō valet ſyllogiſmꝰ ex altera de neccāRio ꝛ altera de ineē ꝑpter cām dictā. Et ex h̄ pꝫ ꝙ in prima figura ſunt q̄tuor ꝯbinationes vtiles ad ꝯcludendū ꝯcluſionē de neccāRio. in ſecūda tres tm̄. in tercia ſex. eo ꝙ in darapti ſunt due. Oportet aūt cauere. ne arguaꝛ a ſenſu diuiſo ad ꝯpoſitū aut ecōtra ¶Dic quarto. ꝙ ex ambabꝫ de neccāRio. et ex altera de neceſſario ꝛ altera de ineſſe eſt bona ꝯn̄a. dūmodo debite arguatur. ſicut pꝫ ex dictis

Queſtio

Secūda. vtrū baroco ꝛ bocardo ſint aliter ꝑficiēdi in illis de neccāRio ꝛ in illis de ineē ¶Pro cuiꝰ ſolutiōe Attende pmo. ꝙ quelibet ꝑticularis de neccāRio equalet ſue vl̄i. qꝛ in neccāRijs ꝑticularis ꝛ vl̄is equiualēt. vt iſta. quendā lapidē nō eſſe hoīem eſt neceſſe. equalet huic. nihil qd̄ eſt lapis eſſe hoīem eſt neceſſe. ideo in ſyllogiſmo vna pt̄ indr̄ñter ſumi ꝑ alia Attende ſcd̄o. ꝙ ſicut dt̄ ph̄s p̄dicti modi non ſilr̄ ꝑficiunꝛ ſicut illi de ineē. qꝛ ſi iſti modi reducerenꝛ per impoſſibile duo incōueniētia ſequerenꝛ. Primū incōueniens. ꝙ iſte ſyllogiſmꝰ ꝑfectus nō eſſet ex puris neccāRijs. ſed ex vna de neccāRio ꝛ alia de ꝯtingenti. cum ergo ph̄s hic intēdat oſtēdere q̄liter formenꝛ ſyllogiſmi de neccāRijs. nō potuit hoc oñdere in q̄bus vna ē de cōtingenti. Scd̄m incōueniens. qꝛ Areſto. in tali argumentatiōe peteret pncipiū. eo ꝙ nondū ꝓbauit quō ſit arguendū ex altera de neccāRio ꝛ altera de ꝯtingēti Et ideo ē dd̄m ad queſtionē. ꝙ p̄dicti ſyllogiſmi ſunt aliter ꝑficiendi in ꝓpōnibꝫ de neccāRio q̄ in illis de ineſſe. eo ꝙ debent ꝑfici ꝑ exponentē. Uñ ꝑficere ꝑ exponētē nō eſt ꝑficere ꝑ ſyllogiſmū expoſitoriū. ſed eſt loco ꝑticularꝭ negatiue de neccāRio ponere ſuā exponentē. que eſt vl̄is. ꝛ ſic in tali ꝑfectione ſunt tres ꝓceſſus Primꝰ eſt a p̄miſſis vniꝰ ſyllogiſmi ad p̄miſſas alteriꝰ ſyllogiſmi. in q̄ loco ꝑticularis negatiua de neccāRio ponitꝛ expones eius q̄ eſt vl̄is negatiua. Scd̄s eſt a talibꝫ p̄miſſis ad exponentē prime ꝯcluſionis. q̄ etiā eſt vl̄is negatiua. Terciꝰ eſt a p̄miſſis ſyllogiſmi ꝑficiendi ad ſuā ꝯcluſionē. Uerbi grā. iſte ſyllogiſmꝰ eſt in baroco omnē hoīem eſſe aīal eſt neceſſe. quendā lapidē nō eē aīal eſt neceſſe. g̃ quendā lapiē nō eſſe hominē eſt neccē. et iſte eſt terciꝰ ꝓceſſus. Pro pmo aūt ꝓceſſu ſumatur ille p̄miſſe. ꝛ ex illis inferanꝛ due alie. ꝙ pma ſit vna de illis p̄miſſis. ꝛ ſecūda ſit exponens ſecūde. vt omnē hominē eſſe aīal eſt neceſſe. quendā lapidē nō eſſe aīal eſt neceſſe. g̃ omnē hominē eſſe aīal eſt neceſſe. et nihil qd̄ eſt lapis eſſe aīal eſt neccē. Et vltra ꝑ ſcd̄o ꝓceſſu ſumanꝛ ille p̄miſſe. ꝛ ex eis inferaꝛ iſta ꝯcluſio. nihil qd̄ eſt lapis eſſe hominē eſt neceſſe. q̄ eſt exponens concluſionis de baroco.

Queſtio

Tercia. vtrū vtraq̄ vel altera exiſtēte de poſſibili pt̄ eſſe bonꝰ ſyllogiſmꝰ ſic arguēdo. poſſibile eſt omne b eſſe a. poſſibile ē omne b eſſe c. g̃ poſſibile eſt omne c eſſe a. ¶Pro cuiꝰ ſolutione aduerte ſcd̄m Areſto. primo metheoroꝝ. ꝙ mos eſt ph̄i ſub paucis multa ꝯphendere. iō Areſto. nō curauit tradere artē ſyllogizandi ex illis de poſſibili. eo ꝙ in ipſis eodē mō habeꝛ dici de omni ſicut in illis de ꝯtingenti ad vtrūlibet. ꝛ in illis de neccāRio. nam ꝯtingens ſicut ꝑus patuit duas hꝫ ſignificatōes. quoddā eñ ē ꝯtingens ad vtrūlibet. ꝛ quoddā eſt ꝯtingens ꝓ poſſibili. ꝛ ſcd̄m hoc ſumiꝛ diuerſus modus arguēdi ex illis

Dic primo

ad queſtionē. Qꝫ altera vel vtraq̄ exn̄te de poſſibili pt̄ eſſe bonꝰ ſyllogiſmus. nā bene ſeqtur. poſſibile ē omne b eſſe a. poſſibile eſt oē c eſſe b. g̃ poſſibile eſt oē c eſſe a. Patet qꝛ ex oppoſito ꝯcluſionis cū maiore infertur oppoſitū minoris ¶Dic ſecūdo. ꝙ attēdendo qualitatē ꝛ quantitatē in ꝓpōnibꝫ modalibꝫ ex ꝑte totius ꝓpōnis eodē mō ſyllogizandū eſt ſicut ex ꝓpōnibꝫ de ineſſe in qualibꝫ figura. Patet qꝛ nō eſt dare inſtantiā ¶Dic tercio. ꝙ in ꝓpōnibꝫ modalibꝰ in ſenſu ꝯpoſito attēdendo q̄litatem ꝛ quantitatē ex ꝑte dicti. nō valet ꝯn̄a ex duabꝰ de poſſibili. ad inferendū vnā de poſſibili. eo ꝙ multe tales ꝓpōnes p̄nt eſſe incōpoſſibiles. vt ſic arguēdo. oē currens eſſe hominē eſt poſſibile. omnē aſinū eſſe currentē eſt poſſibile. g̃ omnē hominē eſſe aſinū eſt poſſibile. nā ꝯcluſio eſt falſa ꝛ p̄miſſe ſunt vere ¶Dic q̄rto. ꝙ ex duabꝰ de poſſibili nō ſꝑ valet ꝯn̄a ad vnā de poſſibili in ſenſu diuiſo. Patꝫ qꝛ nō ſeqtur. ois deus poſſibiliꝛ eſt creans. ꝛ poſſibile ēſt nullā eſſentiā diuinā creare. g̃ poſſibile eſt nullā eſſentiā diuinā eſſe deū Nam p̄miſſe ſunt vere ꝛ ꝯcluſio falſa. Uñ diligēter eſt cauendū in illis modis. ne muteꝛ ſenſus ꝯpoſitꝰ in ſenſum diuiſum. vel ecōtra. qꝛ tunc nō valebit ꝯn̄a ſꝫ ꝯmittetur fallacia ꝯpōnis ꝛ diuiſionis

Queſtio

Quarta. vtrū hec ꝓpō ſit vera. omnis hō de neccitate eſt aīal. ſicut dicit Areſto. in textu ¶Reſpondēt aliqui ſupponētes ꝙ ꝓpō diciꝛ triplr̄ neccāRia. Unoꝰ ſimplr̄. ſicut ds̄ eſt. Alioꝰ ex ꝯditione. ſicut ſi hō eſt. hō eſt aīal. vel ſi tonitruū eſt. tonitruū eſt ſonꝰ factus in nubibꝰ. Tercioꝰ tp̄aliter. ſicut qñ hō eſt hō eſt. Tunc dicūt. ꝙ iſta ꝓpō nō eſt neccāRia ſimplr̄. ſꝫ ſolum ex ꝯditione. Pꝫ qꝛ ſubiectū eius pt̄ ꝓ nullo ſupponere. eo ꝙ deus poſſet oēs homies ꝛ oīa aīalia deſtruere. g̃ poteſt eſſe falſa. ꝛ ꝑ ꝯn̄s nō eſt neccāRia. Silr̄ pꝫ ſic. ex iſta ſeqtur falſum. g̃ ipſa eſt falſa. nam ſequitur omīs hō de neccitate eſt aīal ſortes eſt hō. ergo ſortes de neccitate eſt aīal. ꝯcluſio ē faſa. nā ſortes nō eſt de neccitate. g̃ non eſt de neccitate aīal. Hec opinio eſt ꝯtra Areſto. q̄ dicit in iſto capl'o oēs tales ꝓpōnes eſſe veras. ꝛ ꝯtra articulū pariſienſem. q̄ dicit. ꝙ dicere ꝙ hec ꝓpō hō eſt aīal nō eſt neccāRia eſt error. Ideo dd̄ꝫ eſt aliter. ꝙ hec ꝓpō eſt vera omnis hō de neccitate eſt aīal. ꝛ ſilr̄ hec ſortes de neccitate eſt aīal. ſiue ſortes ſit ſiue nō ſit. Patꝫ ſic. qꝛ omnis ꝓpō ꝑ ſe eſt neccāRia. ſicut pꝫ in pmo poſterioꝝ. Sꝫ q̄libet talis eſt ꝑ ſe. cum in ea p̄dicetur ꝑs diffinitiōis de diffinito. g̃ ē neccāRia ¶Et ſi forte dicas. ꝙ eſt neccāRia ꝯditionaliꝛ vel tp̄aliter. Cōtra. qꝛ iſto mō quelibet ꝓpō ꝯtingens eſt neceſſaria. nā hec ē neccāRia tp̄aliter. omnis hō currit qñ currit. et hec ꝯditionaliꝛ. ſi hō eſt homo ē. et tñ nullus ph̄s diceret iſtam eſſe neccāRiam. hō currit vel hō eſt.

Necꝫ pt exponi textus Areſtotelis de necitate ꝯditio nata. nec articulꝰ pariſienſis. niſi dicendo ꝙ neceſſario aliter ſonabat in greco ꝙ̄ in latino. Et qꝛ Areſto. grecus fuit. ideo tales ꝓpōnes ꝯceſſit q̄s tn̄ nullus latinꝰ ꝯcederet. Hec eīm fuga deriſoria eſt. qꝛ articulꝰ pariſienſis apud grecos non fuit ꝯpoſitꝰ. ſed doctiſſimos latinos. Nec valet fuga qua dꝛ ad Areſtotelē ꝙ exemploꝝ non reqrit̄ veritas. qꝛ in p̄mo poſterioꝝ Areſto. dicit oēs tales eſſe neceſſarias q̄ ſunt ꝑ ſe p̄mo vel ſcd̄o modo.

Ad rōnes

ante oppoſitū. Ad p̄muꝫ patet ſolutio. Nā ſicut p̄miſſe ſunt ſimul falſe ita ⁊ ꝯcluſio. Ad ꝯfirmatōem dꝛ ꝯcedendo ꝙ illi ſyll'i pn̄t eodē mō ꝓbari ſicut illi de ineſſe pħus tn̄ nō ꝓbat illo mō ꝓpter cām aſſignatā. Ad ſcd̄am ꝯñam pꝫ ſolutio. ¶Ad ſcd̄am et ad terciā pꝫ ſolutio. qꝛ ꝓpō de ineē in illis inſtātijs nō eſt de ineſſe vt nūc ¶Ad q̄rtuꝫ dꝛ ꝯcedendo ꝙ ꝓpō de ineſſe dꝫ eſſe de ineſſe ſimpl'r. et negando ꝯñam. ſcꝫ ꝙ nō ſit aliꝰ modꝰ ſyllogiſādi ex ambabꝫ de neceſſario. ⁊ ex vna de neceſſario ⁊ alia de ineē. ꝙ̄uis eīm ꝓpō de ineſſe ſimpl'r aliquando ſit neceſſaria. non eſt tamen de neceſſario

De cōtingenti autē

¶Iſte eſt q̄rtus tractatꝰ in quo pħus docet formare ſyll'os ex ambabꝫ de ꝯtingenti ⁊ ex vna de ineſſe ⁊ altera de ꝯtingēti. ⁊ etiā ex vna de contingēti ⁊ altera de neceſſario. Et diuidit̄ in decē capl'a In p̄mo diffinit cōtingēs. et oſtendit quot modis dꝛ. et docet ꝯuertere ꝓpoſitōes de ꝯtingēti. Dicit ḡ p̄mo ꝙ dicēdū eſt de cōtingenti q̄ñ. ſcꝫ quo ad figurā. q̄ño quo ad modū. et ꝑ que. i. ꝑ quas ꝓpōnes fit ſyll's ꝯcludēs ꝯcluſionē de ꝯtingenti Eſt aūt ꝯtingens q̄ nō exñte neceſſario poſito aūt eē vel nō eē nihil ē ꝓpter hoc impoſſibile. Probat iſtā diffinitōem ſuppouendo ꝙ ꝯtingens eq̄uoce p̄cat ꝯtingens neceſſariū ⁊ nō neceſſariū. Hoc ſuppoſito ꝓbat ſic qꝛ nō ꝯtingit eē. nō poſſibile eſſe. impoſſibile eē. et neceē nō eē. vel ſunt eadē vel ſeinuicē ꝯſequuntur. ḡ ſua oppoſita. ſcꝫ ꝯtingēs eſſe. poſſibile eē. nō impoſſibile eē et nō neceē nō eſſe eq̄pollent. ⁊ ꝑ ꝯñs ꝯtingēs nec eſt impoſſibile nec neceſſariū. Vel ꝯtingens dꝛ tā de neceſſario ꝙ̄ nō neceſſario Primā ꝯñam ꝓbat. qꝛ de quolibꝫ ē affirmatio vel negatio vera. ¶(Accidit aūt oēs) Hic pħs docet ꝯuertere ꝓpōnes de ꝯtingēti. dicens. ꝙ oēs ꝓpōnes de ꝯtingēti differētes ſolū penes affirmatiōem ⁊ negatōem ꝯuertunt̄ ſibi inuicē. Hanc ꝯcluſionē probat dupl'r. Primo inductiue inducendo. ſcꝫ in vl'ibꝰ ꝑticularibꝫ. ⁊ indiffinitis. Vñ hec ꝓpō ꝯtingit eē. conuertit̄ iſti ꝯtingit nō eſſe. et hec ꝯtingit oī ineſſe. ꝯuertitur iſti. ꝯtingit nulli ineſſe. et hec ꝯtingit alicui ineſſe. iſti ꝯuertit̄. ꝯtingit alicui nō ineſſe. ⁊ eodē mō in alijs Scd̄o ꝓbat rōne ſic. qd̄ ꝯtingit eē nō eſt neceē eē. ⁊ ſupplendū eſt. qd̄ ꝯtingit eē. etiā nō eſt īpoſſibile eſſe. Illd̄ aūt qd̄ nō eſt neceſſariū eē nec impoſſibile. ē poſſibile nō eſſe. Et ideo ſi b ꝯtingit eſſe a. etiā b ꝯtingit nō eſſe a. et ſi oīne b ꝯtingit eē a. oīne b. ꝯtingit nō eſſe a. Et ſimilit̄ eſt in ꝑticularibꝫ ¶(Sūt aūt hmōi) Hic areſtoteles remouet quoddā dubiū quo aliq̄s poſſet credere ꝙ ꝓpōnes negatiue de dicto eſſent ſimpl'r negatiue ex eo ꝙ p̄us dixit ꝙ ꝓpōes q̄ opponūtur penes affirmatione ⁊ negatōem dicti ꝯuertunt̄. Et dicit ꝙ hmōi ꝓpoſitōes ſunt affirmatiue. eo ꝙ ꝯtingēs ſil'r ſe hꝫ in ꝓpoſitiōibꝫ de ꝯtingenti. ſicut eē in illis de ineſſe. ſicut p̄us dictū eſt. ¶(His aūt det̄minatis) In hac tercia ꝑte pħs ponit vnā diuiſionē ꝯtingentis dicēs. ꝙ ꝯtingens dꝛ duobꝫ modis. hoc eſt duo ſunt ſpēs ꝯtingentis. ſupple nō neceſſarij. qꝛ quoddā eſt cōtingēs natum ⁊ eſt qd̄ plerūꝙ fit. q̄ñꝙ tn̄ deficit. ideo nō eſt neceſſariū vt hominē caneſcere. augere vel minui. Nā hoīem caneſcere nō eſt neceſſariuꝫ. eo ꝙ nō ſꝑ ineſt hoī. ſed cū īeſt hoī ineſt ſibi aut ex necitate. aut vt in pluribꝫ. Aliud eſt ꝯtingens infinitū. qd̄ et ſic ⁊ nō ſic poſſibile eſt fieri ſupple indifferent̄. i. indifferent̄ pt eſſe vel nō eē. vt hominē ambulare. vel fieri terre motū Et generalit̄ oīne qd̄ fit a caſu eſt ꝯtingēs infinitū. qꝛ nō magis natū ē eſſe ꝙ̄ ecōuerſo. Cōueniūt aūt iſta duo ꝯtingentia in hoc ꝙ vtrūꝙ ꝯuertit̄ in oppoſitam q̄litatē. Sed differūt primo. qꝛ ꝓpō de ꝯtingenti nato ꝯuertit̄ in ꝓpōneꝫ de ꝯtingenti raro. vel ſaltem nō ꝯuertit̄ in ideꝫ genus ꝯtingētis. Scd̄o differūt. qꝛ ex ꝯtingētibꝫ infinitis nō fiūt demōſtratōes. eo ꝙ mediū eſt inordinatū. ꝓpter h̄ ꝙ indifferent̄ ſe hꝫ ad eē ⁊ ad nō eſſe. ſed bene fiūt ex ꝓpoſitōibꝫ de ꝯtingēti nato. Etiā non fiūt orōnes necꝫ ꝯſideratōes de ꝯtingenti infinito. ꝙ̄uis poſſit fieri ſillogiſmꝰ. ¶(Qm̄ aūt ꝯtingere) In hac vltima parte dat duas acceptōes ꝓpōnū de ꝯtingenti. dicēs ꝙ ꝓpoſitio de ꝯtingēti pt exponi dupl'r. qꝛ aut p̄cat p̄dicatuꝫ ineſſe ꝯtingent̄ illi cui ꝯtingit ſiue cui pt ineſſe ſubiectū. vt hec ꝓpō b cōtingit eē a. eq̄pollet huic diſiūctiue qd̄ eſt b. ꝯtingit eſſe a Probat qꝛ hec b poſſibile eſt eſſe a. hꝫ iſtas duas acceptiones. ſed nihil differt dicere. b ꝯtingit eſſe a. ⁊ b poſſibile eſt eē a. ḡ ⁊c̄ ¶(Qñ a cōtingit) In hoc ſcd̄o capl'o det̄minat de formatiōe ſyll'oꝝ ex ambabꝫ de contingenti in p̄ma figura. ⁊ ponit q̄nꝙ regulas. Prima in p̄mo ⁊ ſcd̄o modis p̄me figure fit ſyll's ꝑfectꝰ ex ambabꝫ de ꝯtingēti ꝯcludēs ꝯcluſionē de ꝯtingēti. Exēplificat in litteris. Et ꝓbat p̄mū per dici de oīni. ſcd̄m ꝯo ꝑ dici de nullo. Scd̄a regula eſt maiore vl'i affirmatiua ⁊ minori vl'i negatiua. vel ambabꝫ exiſtētibꝫ vl'ibꝫ negatiuis. nō fit ꝑ ſumptas ꝓpōes ſyll's ꝑfectus. ſed fit ſyll'us imꝑfectꝰ. ⁊ ꝑficit̄ ꝯuertendo minorē in oppoſitā qualitatē. Tercia regula eſt. in oībꝫ modis ꝑticularibꝫ p̄me figure de ꝯtingenti fit ſyllogiſmꝰ ꝑfectꝰ ad cōcludendū ꝯcluſionē de ꝯtingenti Probat h̄ eodē mō ſicut p̄us Quarta regula eſt. ſi maior ſit vl'is ⁊ minor ꝑticularis negatiua nō fit ſyll's perfectus ꝑ ſumptas ꝓpōnes. ſed fit ſyll'us imꝑfectus. q̄ ꝑficit̄ conuertendo minorē in oppoſitā q̄litatē. Quinta regula eſt. ex ambabus de ꝯtingenti et maiore ꝑticulari. ſiue ambe ſint affirmatiue. ſiue vna affirmatiua et altera negatiua. ſiue ambe ꝑticulares. ſiue vna ꝑticularis ⁊ altera vl'is nō fit ſyll's. Probat h̄ tribꝫ rōnibus Prima eſt. maiore exñte ꝑticulari ꝯtingit mediū tranſcendere maiorē extremitatē. ideo ſi ſumat̄ ſub medio illud ſuppoſitū in quo medium tranſcendit maiorem tunc maior extremitas non predicabitur de tali ſuppoſito medij. ſicut declarat in litteris. Et poſſet oſtendi in terminis ſignificatiuis ſic. quoddā albū contingit eſſe lapidem. oīne aīal contingit eſſe albū. ergo quoddam anīal contingit eſſe lapidem. Scd̄a rō. qꝛ in tali diſpōne ſunt dabiles termini in q̄bus maior extremitas ineſt omni ſuppoſito minoris de necitate. ſicut iſte animal. albuꝫ. homo. et termini in q̄bus nulli ineſt ex

neceſſitate .vt aīal album veſtis. Ex iſtis concludit terciā rōnem. que ē omnis ſyll's vel eſt de ineſſe. aut de nccārio. vel de ꝯtingenti. ſed maiore ꝑticulari non fit ſyll'us de ineſſe. nec etiam de ꝯtingenti aut ex nccārio quia dictum eſt ꝙ in tali diſpōne ſunt dabiles termini in quibus omni ⁊ termini in quib⁹ nulli. ¶(Manifeſtū eſt autē) Hic areſto. epilogando infert vnā regulam generalē ad formandū ſyll'os ex ambabus de cōtingēti in hac figura. que eſt hec. ꝙ maiore exñte particulari ex puris de ꝯtingenti in ꝓma figura. ſiue ambe ſint affirmatiue ſiue negatiue. ſiue vna affirmatia ⁊ alia negatiua ſemꝑ fit bonus ſyll'us. Si tñ maior ſit affirmatiua fit ſyll's ꝑfectus. ſi ꝟo negatiua. fit imꝑfectus ¶(Opinionez aūt) Finaliter remouet Areſto. vnū dubiū dicēs ꝙ in ꝑdictis ſyll'is debet accipi ꝯtingens ꝑ contingēti nō nccārio ſicut ꝑus dictū. qđ ſcilz ꝑt eſſe ⁊ non eſſe.

¶(Si aūt hec) Iſtud eſt terciū capl'm in quo pħus determinat de formatōe ſyll'oꝝ ex vna de ꝯtingenti. et altera de ineſſe in ꝓma figura. ponendo aliquas regulas Quaꝝ prima eſt. maiore vl'i de ꝯtingenti ⁊ minore de ineſſe fit bonus ſyll'us ꝯcludens ꝯcluſionem de ꝯtingenti nō nccārio. Scđa eſt. maiore de ineſſe ⁊ minore de ꝯtingenti fit bon⁹ ſyll's imꝑfectus cōcludens ꝯcluſionē de ꝯtingenti pro poſſibili ¶(Primū autē) Ponit Areſto. duo documēta ad ꝑficiendū hm̄oi ſyllogiſmos. et dicit ꝓmo ꝙ probanť ꝑ impoſſibile ſumēdo alias duas ꝓpōnes. Eſt ergo ꝓmū documentū. cuiuſlibet bone ꝯñe. ſi añs eſt poſſibile. etiaz ꝯñs eſt poſſibile. Probat q2 ſi nō. tunc detur oppoſituz. ſcz ꝙ añs ſit poſſibile. ⁊ ꝯñs impoſſibile. tūc a poterit eſſe nō exiſtente b. Nam cū ſit poſſibile ꝑt fieri. ergo etiā poteſt eē. eo ꝙ id (qđ fit qñ factū eſt) eſt. ſed b non ꝑt fieri. ergo nec a ¶(Amplius cū eſt) Areſto. remouet q̄ndaz cauillatōem. q2 ex hoc qđ dictū eſt ꝙ ad a ſeqtur b. et ꝙ ſi a eſt poſſibile. etiam b eſt poſſibile. poſſet aliqs credere ꝙ ꝑ a pħus intelligat vnā ſolam ꝓpōnez q̄ debeat eſſe añs. ideo dicit ꝙ non. q2 ex vno nihil ſequiť. ſ3 ſꝑ debent eſſe ad min⁹ due ꝓpōnes. ⁊ ideo ꝑ a non intelligiť vna. ſed intelligiť vnū añs cōtinens duas ꝓpōnes. vtputa iſtas duas. om̄e b eſt e. om̄e c eſt b. ⁊ ꝑ b intelligiť vna. ſcz hec. om̄e c ē e. Si ergo ille due ꝓmiſſe ſint poſſibiles. ꝯcluſio erit poſſibilis. ⁊ ſi ſint nccārie. ꝯcluſio erit nccāria ¶(Hoc aūt oſtenſo) Dat ſecūdū documentū. qđ eſt q̄uis ex añte falſo non tñ impoſſibili bene ſequať falſum. nō tñ ſequiť impoſſibile. Probat q2 ſi añs non ſit impoſſibile. tūc erit poſſibile. et ſi añs ſit poſſibile. tūc etiā ꝯñs eſt poſſibile. vt oſtenſum eſt. ergo cū idem non ſit ſimul poſſibile et impoſſibile. ſeqtur ꝙ ſi antecedēs ſit poſſibile. conſequens etiam erit poſſibile ¶(Determinatū aūt) Hic probat pħus ⁊ ꝑficit ſyll'os ꝑdictos. ſcz ex maiore de ineſſe et minore de ꝯtingenti. et ꝓmo ſyll'um factum in barbara. probat dupliciter. primo ſic. q2 ex oppoſito ꝯcluſionis cū minore poſita ineſſe ſequiť oppoſitū aliorū in tercia figura. q2 fiat iſte ſyll'us in materia. omne b eſt a. omne c ꝯtingit eſſe b. ergo omne c ꝯtingit eſſe a. oppoſitū cōcluſionis eſt. non ꝯtingit omne c eſſe a. que equipollet huic. nccē eſt quoddam c eſſe a. Sed ex hac ⁊ maiori poſita ineſſe. (q̄ eſt omne c eſt b.) ſequiť in q̄nta tercie quoddā b non eſt a. que eſt ꝯtradictoria maioris ⁊ impoſſibilis reſpectu eiuſdem. Iſtud aūt impoſſibile nō ſequiť ex poſitione minoris ineſſe. q2 erat poſſibilis. et prima ꝯña fuit bona. Scđa probat per primaz figurā q2 bene ſequiť omne b eſt a. om̄e c eſt b. ⁊ hec eſt minor poſita ineſſe. ḡ om̄e c eſt a. oppoſitum aūt ꝯcluſiōis de ꝯtingenti. ſcz nccē eſt quodā c nō eſſe a. nō ꝑt ſtare cuz hac ꝯcluſione. ergo ꝯña (qua arguebať minore negatiua) erat bona. Sed celarent ꝓbat ꝑ terciū modum tercie figure. q2 ex oppoſito ꝯcluſionis cū minore poſita ineſſe ſequiť ꝯtradictoria maioris. que eſt impoſſibilis poſita ipſa maiore. q2 bene ſequiť nccē eſt quoddā c eſſe a. omne c eſt b. ḡ quoddam b eſt a ¶(Oportz aūt) Hic areſto. ponit duas ꝯditōes reqſitas ad hoc vt debite arguať. Prima eſt ꝙ maior non ſit de ineſſe vt nūc. ſed de ineſſe ſimpl'r. quia ſi eſſet de ineſſe vt nūc eſſent dabiles termini in qb⁹ omni. vt mouens aīal hō. et in qbus nulli. vt mouens hō equus. Scđa ꝙ cōcluſio accipiať nō de ꝯtingenti nō nccārio. ſed de ꝯtingenti pro poſſibili. Probat dupl'r. q2 pro oppoſito huius ꝯcluſionis de ꝯtingēti. nullū c ꝯtingit eſſe a ſumpta eſt hec. nccē eſt quoddā c eſſe a. ſed hec nō eſſet contradictoria illius ꝯcluſionis ſi eēt de ꝯtingenti non neceſſario. ⁊ nō de ꝯtingenti ꝑ poſſibili. Scđo ꝓbat per terminos ſignificatiuos. ſic arguēdo. nullū intelligēs eſt coruus. omnē hominē ꝯtingit eſſe intelligentem. ergo oēm hominem ꝯtingit nō eſſe coruū. nō ſequiť concluſio de ꝯtingenti nō nccārio. ſed de ꝯtingenti neceſſario. vt pz ſic arguendo. nullū ſciens moueť. omnem hominē ꝯtingit eſſe ſcientē. ḡ omnem hominez ꝯtingit nō moueri. cū ergo nō ſemꝑ ſequať ꝯcluſio de ꝯtingēti nccārio. nec ſemꝑ de ꝯtingenti nō nccārio. oꝑtz ꝙ ſumať cōcluſio de ꝯtingenti ꝑ poſſibili. ¶(Sed nec nccārium) Ponit terciā regulā q̄ eſt. maiore vl'i affirmatiua vel negatiua de ineē. ⁊ minore vl'i negatiua de ꝯtingenti nō fit ſyll'us ꝑfectus ad inferendā ꝯcluſionē de ꝯtingenti. ſed eſt ſyll'us imꝑfectus q̄ debz ꝑfici per ꝯuerſionem minoris in oppoſitā qualitatem. vt deducit in litteris. ⁊ poſtea iterum ꝑficit ſicut prius ¶(Si aūt nō ineſſe) Ponit quartā regulā. que eſt minore vl'i negatiua de ineſſe. ſiue maior ſit affirmatiua ſiue negatiua nō fit bonus ſyll'us. q2 ibi ſunt dabiles termini in qb⁹ omni. vt aīal albuz nix. et in quib⁹ nulli. vt album aīal pix. Ex predictis ꝯcludit. ꝙ in modis vl'ibus ꝓme figure maiore de ineſſe et minore de ꝯtingenti ſemper fit bonus ſyll'us ¶(Si aūt hec) Ponit q̄ntam regulā. que eſt maiore vl'i ſiue affirmatiua ſiue negatiua de cōtingēti. et minori affirmatiua de ineē fit ſyll's ꝑfectus. ⁊ ꝑt probari ſicut de vl'ib⁹ ¶(Oñ aūt vl'is) Ponit aūt ſextā regulam. que eſt maiore vl'i ſiue affirmatiua ſiue negatiua de ineē. ⁊ minore particulari de cōtingenti ſiue affirmatiua ſiue negatiua fit ſyll'us imꝑfectus. ⁊ ꝑt eodem modo ꝑfici. ſicut ſyllogiſmi vl'es q̄ fiūt ex minore de ꝯtingenti ¶(Oñ aūt) Ponit ſeptimā regulaz. q̄ eſt. ſi minor ſit ꝑticularis negatiua de ineē. nō valet ſyll'us. q2 ſunt dabiles termini in qb⁹ omni et in qb⁹ nulli. ⁊ ꝑt ꝑfici ꝑ indiffinitū ¶(Si autez vl'is) Ponit octauā regulā. q̄ eſt maiore ꝑticulari aut ambab⁹ ꝑticularib⁹ quocūqꝫ mō diſponantur. nunq̄ valet ſyll'us. q2 ſemꝑ ſunt dabiles termini in qb⁹ omi. vt aīal albū hō. ⁊ in qb⁹ nulli. vt aīal albū tunica. Ex hoc capl'o ꝑt elici ꝙ maiore nō exiſtente particulari. ⁊ minore nō exiſtente negatiua de ineſſe ſꝑ fit bon⁹ ſyll's in ꝓma figura ex altera de ineſſe. ⁊ altera de ꝯtingenti

verū eſt ſi maioꝛ ſit de contingenti et minoꝛ de ineſſe ſe quit̄ ꝯcluſio de ꝯtingenti nō neceſſario. ſi vero ecōtra ſe/ quit̄ ꝯcluſio de cōtingēti ꝑ poſſibili

¶(Oñ aūt hoc) In hoc q̄rto capl'o determīat ph̄s de formatōe ſyll'oꝝ ex vna de neceſſario ꝛ altera de ꝯtin/ genti in p̄ma figura. Et breuiter ponit aliq̄s reg'las quarum p̄ma eſt ex altera de ꝯtingēti ꝛ altera de neceſſario fit ſyll'us pfectus.ſi minoꝛ ſit de neceſſario. Et q2 aliq̄s poſſet q̄rere q̄ ꝯcluſio ſequit̄.ideo ponendo ſc̄dam re/ gulam dicit. In ſyll'is affirmatiuis ex altera de ꝯtin/ genti ꝛ altera de neceſſario.ſꝫ ſequitur ꝯcluſio de ꝯtingē ti. ꝛ nunq̄ꝫ de ineſſe. In negatiuis aūt ſil'r ſequit̄ ꝯclu ſio de ꝯtingenti. ꝛ nō de ineſſe.ſi ꝓpō affirmatiua fue rit de ꝯtingēti.ſi aūt ſit negatiua.ſequit̄ ꝯcluſio de cō tingenti ꝛ etiā de ineſſe. Et ſubdit ph̄s ꝙ in iſta mix tione eodē mō dꝫ capi ꝯtingēs in ꝯcluſione ſicut in p̄/ cedentibꝫ.q2 in ꝯcluſione modoꝝ pfectoꝝ dꝫ capi pro ꝯtingenti nō neceſſario.ꝛ modoꝝ impfectoꝝ ꝑ ꝯtingē/ ti alto ſiue poſſibili ¶(Eius aūt) ponit terciā regulā q̄ eſt.nunq̄ꝫ ex altera de ꝯtingenti ꝛ altera de neceſſario ſequit̄ ꝯcluſio de neceſſario nō ineſſe. Aliud eñ eſt non ex neceſſitate ineſſe. ꝛ ex neceſſitate nō ineſſe ¶(Om igit̄ in vlibꝫ) In hac ſc̄da parte docet formatōem ſyll'oꝝ ta/ lium ꝛ ponit q̄nq̄ꝫ regulas. Prima ē in p̄mo p̄me ma/ ioꝛe de neceſſario ꝛ minoꝛe de ꝯtingenti fit ſyll'us impfec tus ꝯcludēs ꝯclōnem de ꝯtingenti ꝑ poſſibili. et p̄t eo dem mō pfici ſicut p̄oꝛes.ſcilꝫ ꝑ impoſſibile. Sc̄da eſt in eodē mō maioꝛe de contingenti ꝛ minoꝛe de neceſſario fit ſyll'us pfectus ad ꝯcludendū ꝯcluſionē de ꝯtingē ti nō neceſſario. Tercia ē maioꝛe de neceſſario ꝛ minoꝛe de ꝯtingenti.ſequit̄ ꝯcluſio de ineſſe ꝛ de ꝯtingenti ꝑ poſ/ ſibili. ꝛ debet ꝓbari capiendo ꝯtradictoꝛiū ꝯcluſionis ꝑ minoꝛe.ꝛ maioꝛē ꝑ maioꝛe.ad inferendū ꝯtradicto riū minoꝛis. Quarta eſt.maioꝛe de ꝯtingēti.ꝛ mino re de neceſſario ſequit̄ ꝯcluſio de ꝯtingenti nō neceſſario. ꝛ nō de ineſſe eodeꝫ mō. Probat p̄mo.maioꝛ eſt de ꝯtin/ genti.ḡ etiā ꝯcluſio debꝫ eē de ꝯtingenti. Sc̄do quia ſi ponat̄ ꝯcluſio ſequi de ineſſe.tūc ex ꝯtradictoꝛio cō cluſionis cū altera p̄miſſaꝝ nō infert̄ repugnās alteri us p̄miſſe.quia oppoſitū ꝯn̄tis eſt q̄d deꝫ c eſt a. q̄d ſi iūgat̄ cū maioꝛe. q̄ eſt.ꝯtingit nullum b eē a.ꝯiugatio fit inutilis in ſecūda figura.q2 illa maioꝛ nō p̄t ꝯuer ti. Si ꝟo iūgatur cū minoꝛe.nihil ſequit̄. vt aliq̄d b ē a.q̄d nō repugnat maioꝛi. Quinta regula eſt Amba/ bus vlibꝫ minoꝛe exiſtēte negatiua de ꝯtingenti fit ſyl logiſm⁹ impfect⁹.q̄ pficit̄ ꝯuertendo illā minoꝛē in op poſitam q̄litatē. Si ꝟo minoꝛ ſit negatiua ꝛ nō de con tingēti nulla ſeq̄tur ꝯcluſio.quia ſūt dabiles termini ī q̄bꝫ oī.vt albū aīal nix.ꝛ in q̄bꝫ nulli. vt albū aīal pix Et hec de ſyll'is. Et ſubdit ꝙ eodē mō eſt ſyllogiſan dū ex altera de ꝯtingenti.ꝛ altera ꝺ neceſſario in modis p̄ticularibꝫ hui⁹ figure ſicut in vlibꝫ. Probat induc/ tiue in darij ꝛ ferio. Si aūt maioꝛ ſit p̄ticularis de ne/ ceſſario aut de cōtingenti.aut ambe p̄ticulares vel in/ diffinite.nulla ſeq̄tur ꝯcluſio.q2 ſunt dabiles termini in q̄bꝫ oī.vt aīal albū hō.ꝛ in q̄bꝫ nulli. vt aīal albuꝫ inaīatū ¶(Manifeſtuꝫ eſt ḡ) In hac tercia p̄te infert duo coꝛrelaria. Primū eſt.eodē mō fit ſyll'us ex altera de cōtingenti ꝛ altera de neceſſario.ſicut ex altera de cō tingenti ꝛ altera de ineſſe.niſi ꝙ in mixtione cōtingen/ tis ꝛ ineſſe (q̄ñ ꝓpō de ineē eſt negatiua) ſequit̄ ſolū cō cluſio de cōtingēti.q̄ñ vero illa (q̄ eſt de neceſſario) ē ne gatiua ſequit̄ cōcluſio de contingenti ꝛ etiam de ineē.

Sc̄dm coꝛrelariū.oēs ſyll'i de cōtingenti ex maioꝛe de neceſſario ſunt impfecti.quadrupliciter aūt pficiūtur ꝑ ſc̄dam ꝛ terciā figuras.vt manifeſtū eſt. Perficiunt̄ etiā ſumendo cōtradictoꝛiū ꝯcluſionis de ineē cū illa de neceſſario.ad inferendū oppoſitū illius q̄ eſt de ꝯtin genti poſita ineſſe.

¶(In ſc̄da aūt figura) Iſtud eſt q̄ntum capl'm hui⁹ tractat⁹.in quo docet formatōem ſyll'oꝝ ex ambabus de ꝯtingenti in ſc̄da figura. Et p̄mo ponit tres regu/ las. Prima eſt.ex ambabꝫ de cōtingenti ſiue affirmati uis ſiue negatiuis ſiue vlibꝫ ſiue p̄ticularibꝫ.nō valet ſyll'us in ſc̄da figura. Sc̄da regula eſt.ex affirmatiua de ineē ꝛ altera de cōtingēti nunq̄ꝫ fit bon⁹ ſyll'us in ſe cūda figura.ſed ſꝫ fit bon⁹ vli negatiua exn̄te de ineē ꝛ altera de ꝯtingenti. Tercia regula eſt.eodē mō ſyllo giſandū eſt ex vna de neceſſario ꝛ altera de cōtingenti. ſi/ cut ex vna de ineē ꝛ altera de cōtingēti. Debꝫ aūt acci pi cōtingens eodē mō ſicut in p̄oꝛibus ¶(Primū aūt oſtendēdū) In hac ſc̄da parte ꝓbat tribꝫ rōnibꝫ ꝙ vni uerſalis negatiua de cōtingenti nō cōuertit̄ in vleꝫ ne gatiuā in terminis trāſpoſitis. Prima eſt.ſi vlis ne/ gatiua de cōtingēti cōuerteret̄ ſimpl'r in terminis.etiā ꝛ vlis affirmatiua.ſed ꝯn̄s eſt falſum.ḡ ꝛc̄. Cōſequē tiā ꝓbat.q2 vlis affirmatiua ꝛ vlis negatiua de con/ tingēti cōuertunt̄.ḡ ſi vna cōuertit̄ ſimpl'r.etiā ꝛ alia. Sc̄da rō ē q̄ tangit̄ ibi (Amplius aūt ꝛ eſt) oīs illa cōuerſio eſt mala in qua aliq̄d repugnat ꝯn̄ti q̄d ſtat cum an̄te.ſed ſic eſt in cōuerſione q̄ vlis negatiua ꝺ cō tingenti cōuertit̄ ſimpl'r.ḡ ꝛc̄. Minoꝛ pꝫ ſic arguēdo nullū hominē contingit eſſe albū.ḡ nulluꝫ album con tingit eſſe hominē.hec eñ aliq̄d album neceē eſt eſſe ho minē ſtat in veritate cū iſto an̄te.nulluꝫ hominē cōtin git eſſe albū.ꝛ tñ repugnat huic ꝯn̄ti.nullū albū cōtin git eē hominem. Tercia rō q̄ tangit̄ ibi (Sed nec am plius) eſt iſta.in oīm bona ꝯn̄a ex cōtradictoꝛio conſe quentis p̄t inferri impoſſibile an̄ti.ſed in cōſequentia (q̄ cōuertit̄ vlis negatiua de cōtingēti in ſeipſam).nō p̄t ex ꝯdictoꝛio cōſequētis inferri impoſſibile an̄ti. ḡ. Minoꝛ ē ꝓbat.q2 in hac cōuerſione.nullū b contingit eē a.ḡ nullū a ꝯtig̃ eē b.oppoſitū ꝯn̄tꝫ ē.ñ ꝯtig̃ nullū a eē b.q2 iſta.nō cōtingit nullū a eē b hꝫ duas cauſas ſue ꝟitatis.ſcilꝫ q2 aliq̄d a neceē eſt eſſe b.aut q2 neceē eſt quoddā a nō eſſe b.ſed aꝓpōne habēte plures cauſas ſue ꝟitatis ad vnā illaꝝ nō valet cōſequētia. Ex hoc infert ꝙ ꝯdictoꝛia hui⁹.cōtingit oīm ineē.eſt iſta neceē eſt alicui nō ineſſe.ꝛ illa etiā eſt cōtradictoꝛia iſti⁹.con tingit nulli ineſſe. Alij tñ nō legūt niſi duas rōnes. ꝛ lo co tercie dicūt ph̄m facere hanc obiectionē. Ex oppo/ ſito cōſequētis infert̄ oppoſitum an̄tis.ḡ conuerſio eſt bona.ꝛ eā ſolue negando ꝙ iſte equipolleant.nō cōtin git nullum a eē b.ꝛ neceē eſt quoddā a eſſe b. ¶(Hoc aūt oſtēſo) Probat ph̄s duabꝫ rōnibꝫ ꝙ ex ambabus vlibus de cōtingēti nunq̄ꝫ fit ſyll'us in ſecūda figura. Prima rō eſt.q2 vel talis ſyll'us pficeret̄ ꝑ cōuerſioneꝫ aut ꝑ impoſſibile.nō ꝑ cōuerſionem.q2 vlis negatiua de contingēti nō p̄t cōuerti.vt ꝓbatum eſt. Nec ꝑ im poſſibile.q2 ex oppoſito cōcluſionis cum maioꝛe vl' mi noꝛe nihil accidit impoſſibile. Sc̄da rō ē.in ſc̄da figu ra ex ambabꝫ de contingēti nō ſequitur cōcluſio de in/ eē.eo ꝙ neutra p̄miſſarū eſt de ineſſe.nec etiam de con tingenti.quia ſunt dabiles termini in q̄bus omni. vt

animal hō album. ⁊ termini in quibus nulli. vt equus hō alb9. Silr ex ambabus de ꝯtingenti. ſiue ambe ſint ꝑticulares aut indiffinite. ſiue altera tm̄ nunꝗ̄ fit bonus ſyll's in ſcd'a figura. vt poſſet ꝑ eoſdē terminos ꝓbari. Ex iſtis ꝯcludit vnā regulā generalē ꝓ formatione ſylloꝝ ex ambab9 de cōtingenti in ſcd'a figura. et eſt hec. Utriſqꝫ ꝑmiſſis exn̄tib9 de cōtingēti nunꝗ̄ fit bonus ſyll'us in ſcd'a figura

¶ (Si aūt altera) In hoc ſexto cap'lo docet ph's formare ſyll'os ex vna de ineſſe ⁊ altera de ꝯtingenti in ſecūda figura. Et ponit ſex regulas. Prima eſt. in modis vl'ib9 ſcd'e figure affirmatiua exiſtēte de ineſſe ⁊ negatiua de ꝯtingenti nō fit bonus ſyll'us. q2 ſunt dabiles termini in q'b9 omi. Scd'a eſt. in eiſdē modis ꝓpōe de ineſſe exiſtente negatiua fit bonus ſyll's. ſicut ꝓbat in litteris. Tercia eſt. ambab9 exn̄tibus negatiuis in eiſdem modis altera de ꝯtingenti. ⁊ alia de ineē fit ſillogiſmus imꝑfect9. q' deb3 ꝑfici ꝑ ꝯuerſione3 negatiue de ꝯtingenti in oppoſitam q̄litatem. Quarta eſt in eiſdē modis nunꝗ̄ fit ſyll's ex ambabus affirmatiuis q2 ſunt dabiles termini in q'b9 omi. vt ſanitas aīmal hō. ⁊ in q'b9 nulli. vt ſanitas equus hō. Quinta eſt. eodem mō ſyllogiſandū eſt in modis ꝑticularib9 ſicut ī modis vl'is. ita ꝙ ſi illa de ineſſe ſit affirmatiua. nūꝗ̄ fit ſyll'us. ſi ꝟo ſit negatiua. aut ambe negatiue ſꝑ fit ſyll's. dū tū illa de ineſſe ſit vl'is. q2 ſi eēt ꝑticularis negatiua nō valeret ſyll's. Sexta regula eſt. ſi maior ſit ꝑticularis. aut ambe ꝑticulares nō valet ſyll'us. q2 ſt̄ dabiles termini in q'b9 omi ⁊ in q'b9 nulli

¶ (Si aūt hec q'dā) In hoc ſeptimo cap'lo doc3 philoſoph9 formatōem ſylloꝝ ex vna de necc'ario et altera de ꝯtingenti in ſcd'a figura. Et ponit quatuor regulas Prima eſt. in modis vl'ib9 ſcd'e figure ſꝑ valet ſyll'us negatiua exiſtente de necc'ario ad ꝯcludendū ꝯcl'one3 de ꝯtingenti. ⁊ etiam de ineſſe. Probat ꝙ ſequat' ꝯcluſio de ꝯtingenti ꝑ cōuerſionē reducendo ad ꝑmā figuram. Q3 aūt ſequat' ꝯcluſio de ineſſe ꝓbat reducendo ad ꝑmam figurā. capiendo oppoſitū ꝯtradictoriū concluſionis cū altera ꝑmiſſaꝝ. inferendo ꝯcluſione3 de cōtingenti oppoſitā ꝯdictorie ꝑmiſſe de necc'ario. Secūda regula eſt. affirmatiua exn̄te de necc'ario nunꝗ̄ valet ſyll'us in ſcd'a figura. q2 ſunt dabiles termini in q'bus oi ⁊ in q'bus nulli. Tercia regula eſt. ſi ambe ſint negatiue eſt bon9 ſyll'us q̄uis imꝑfectus. q' deb3 ꝑfici ꝑ ꝯuerſonem ꝓpōnis de cōtingenti in oppoſitā q̄litatē ſi vero ambe ſunt affirmatiue nō erit bon9 ſyll's. Probat q2 nō fit ſyll'us de ineſſe. nec de cōtingēti. nec de neceſſario. eo ꝙ nō eſt ſumpta negatiua de ineſſe aut neceſſario. nec etiam de ꝯtingenti. Scd'o probat. q2 ſunt dabiles termini in q'b9 omni ⁊ in q'bus nulli. Quarta regula eſt. eodē mō ſyllogiſandū eſt ex altera ꝑticulari ⁊ altera vl'i in modis ꝑticularib9 ſicut in vl'ibus. q2 ſi vl'is negatiua ſit de necc'ario ſequit' ꝯcluſio de cōtingenti ⁊ de ineſſe. q̄n vero ꝓpō de necc'ario eſt affirmatiua. aut etia3 vtreqꝫ ſint affirmatiue. nō fit ſyll'us. ſed ſi ambe ſint negatiue fit bon9 ſyll's imꝑfectus. q' ꝑficit' ꝑ ꝯuerſionē ꝓpōnis de ꝯtingenti. Et ſubdit ꝙ ſi ambe ꝑmiſſe ſunt ꝑticulares vel indiffinite nūꝗ̄ fit ſyll's.

¶ (Manifeſtū eſt ergo) Ex ꝑdictis infert tria correlaria. Primu3 eſt. vl'i negatiua exiſtēte de necc'ario ſemper eſt bonus ſyll'us cōcludēs ꝯcluſionē tam de ineſſe ꝗ̄ de necc'ario. S3 ſi ſit affirmatiua nunꝗ̄. Scd'm eſt eodem mō fit ſyll's ex altera de necc'ario ⁊ altera de cōtingenti in hac figura. ſicut ex altera de ꝯtingenti ⁊ altera de ineſſe. Terciū eſt. oēs ſyll'i (in q'b9 ex altera de necc'ario ⁊ altera de ꝯtingēti infert' ꝯcl'o de ineſſe) ſt̄ imꝑfecti

¶ (In poſtrema aūt figura) In hoc octauo cap'lo docet ph's formare ſyll'os ex ambab9 de ꝯtingēti in tercia figura. Et ꝑmo ꝓponit ꝙ ī tercia figura pt fieri bon9 ſyll's ex ambab9 de ꝯtingenti ⁊ etiā ex altera tm̄. Deinde ponit tres regulas. Prima eſt. ſi vtraqꝫ ꝑmiſſaꝝ eſt de ꝯtingenti. cōcluſio erit de cōtingēti. Secūda eſt. ſi altera ꝑmiſſaꝝ ſit de cōtingenti ⁊ altera de ineſſe. etiā ꝯcluſio erit de cōtingēti. Tercia ē ex affirmatiua de necc'ario ⁊ altera de ꝯtingēti nō ſeq̄tur concluſio de ineē nec de necc'ario. ſi ꝟo negatiā ſit necc'ario. ſeq̄tur ꝯcl'o de ineē. Et eodē mō d3 capi contingēs ſicut ꝑus

¶ (Si aūt) Hic ponit Areſto. regulas ſpēales ad formādū ſyll'os de cōtingenti in t'cia figura. q̄ breuit' reducunt' ad tres r'las Prima eſt ex ambab9 vl'ib9 de cōtingēti ſꝑ fit bon9 ſyll's in t'cia figura. ſiue ſint affirmatiue ſiue negatiē. Declarat formā do ſyll'os in l'ris. Un̄ illos (q' ſt̄ ī darapti vel phelapton) ꝓbat reducēdo ꝑ ꝯuerſionē ad ꝑmā figurā. Illos aūt q' fiūt ex minore negatiua. aut ambab9 negatiuis ꝑficit ꝑmo cōuertēdo negatiuā in oppoſitā q̄litatē. ⁊ poſtea reducendo ad ꝑmā figurā. Scd'a eſt. ex ambab9 de cōtingenti altera vl'i ⁊ altera ꝑticulari. ſiue āƀe ſint affirmatiue ſiue āƀe negatiē. ſiue altera tm̄. ſꝑ ē bon9 ſill'us in t'cia fi'ra. Probat eodē mō ſicut ꝑus ꝑ cōuerſionē. Tercia ē. q̄n āƀe ꝑmiſſe ſunt ꝑticulares vel indiffinite nunꝗ̄ ex ambab9 de ꝯtingēti in tercia figura fit bon9 ſill's Nā ibi ſt̄ dabiles termī in q'b9 oī. vt aīal hō albū. ⁊ ī q'b9 nulli. vt hō equ9 albū.

¶ (Si aūt hec) In hoc nono cap'lo docet formare ſill'os ex vna de ineē. ⁊ alia de cōtingenti in tercia fi'ra. Et p̄nt poni tres regule. Pria eſt. in oīb9 modis t'cie figure ex altera de ineſſe ⁊ altera de cōtingēti ſꝑ fit bon9 ſill's. ſicut ꝓbat iductiue in oīb9 modis. et hoc dū illa de ineē ſit de ineē ſimplicit'. Scd'a ē. ſi ambe ſint negatiue. q̄ꝝ vna ſit vl'is. du3 tn̄ minor ſit negatiua de ꝯtingēti fit ſill's īꝑfect9. q' ꝑficit' cōuertēdo ꝓpōem de cōtingēti in oppoſitā q̄litatē. Tercia eſt ex āƀab9 ꝑticularib9 vel īdiffinit; nūꝗ̄ fit ſill's q2 ſt̄ dabiles t'mī in q'b9 oī ⁊ in q'b9 nulli

¶ (Si aūt) In hoc decimo cap'lo docet formatōem hmōi ſill'oꝝ in t'cia figura ponēdo q̄tuor r'las. Prima in modis affirmatiuis hui9 fi're altera exn̄te de necc'ario. ⁊ altera d cōtingēti. ſꝑ ſeq̄t' cōcluſio de cōtingēti. Scd'a in negatiuis ſi affirmatiua ſit de necc'ario ⁊ altera de cōtingēti ſolū ſeq̄tur ꝯcl'o de cōtingēti. Si aūt ſit negatiua ſeq̄t' cōcluſio tā de ineē ꝗ̄ de cōtingēti. Et iſtas r'ls ꝓbat ph's inductiē in modis vl'ib9. Tercia regula. minore negatiā de cōtingēti fit ſyll's. q' ꝑficit' ꝑ cōuerſionē ei9. ipa aūt exn̄te de necc'ario nō fit ſill's. q2 ſt̄ dabiles t'mini in q'b9 oī ⁊ in q'b9 nulli. Quarta ē. eodē mō eſt ſillogiſandū in modis ꝑticularib9 ſicut in vl'ib9. q2 ſi ambe ſint affirmatiue ſeq̄t' cōcluſio de cōtingēti. ⁊ nō de īeē. Silr ſi affirmatiua ſit de necc'ario ⁊ negatiā de contingēti. ſi aūt negatiua ſit de necc'ario erit ꝯcl'o tā de ineſſe ꝗ̄ de cōtingēti. Et ꝓbat' reducendo ad ꝑmā figurā. ſicut in ſill'is vl'ibus. et ſi minor ſit negatiua de cōtingenti fit ſill'us imperfectus. qui ꝑficitur ꝑ conuerſionem. ſi vero ſit de neceſſario nō erit ſillogiſmus.

¶ Circa hunc textum

Attende Primo ꝙ licet de cõtingenti capto ꝓ denomĩato nõ poſſit dari aliqua diſciplina demõſtratiua. eo ꝙ nõ habet cauſam neccãriam determinatam q̃ explicet cõceptus eius. cũ de cõtingenti ꝑ ſe ſignificato. ſiue de cõtingẽti vt ſtat ſub aliqua intẽtiõe pt nobis tradi ſufficiens notitia ꝑ cauſaꝫ neccãriaꝫ explicãtẽ eſſentiã ei⁹. ¶Attende ſcdo. ꝙ ſicut ſepe dictũ eſt. Aliud eſt ꝓpoſitio poſſibilis. ꝛ de poſſibili. nõ eñ oĩs ꝓpõ de poſſibili eſt poſſibilis. ſicut dicendo hominẽ eſſe aſinũ eẽ poſſibile. hec ꝓpoſitio eſt de poſſibili. licet ſit impoſſibilis. Vñ ponere ꝓpõem de poſſibili i⁹ eſſe eſt ponere ita eſſe a ꝑte rei. ſicut ꝑ eã ſignificaꝛ. apponẽdo eaꝫ determinate ineſſe. ¶Attende tercio ꝙ ſi in ꝓpõne de poſſibili (q̃ debꝫ poni ineſſe) ꝑdicatũ formaliter acceptũ habeat rõnem repugnantẽ alicui rõne exiſtente in ſubiecto. tũc ponẽdo eam ineſſe oꝫ mutare ſubiectũ. ꝛ loco ei⁹ ponere materiale ſiue ꝓnomẽ demõſtratiuũ demõſtrans materiale. vt dicẽdo albũ pt eſſe nigrũ. ſic debꝫ poni ineẽ hoc eſt nigrũ. Sĩlr̃ iſta. ſenex pt eẽ puer. ſic oꝫ poni ineſſe. iſte eſt puer. Similiter ſi in ꝓpõne q̃ oꝫ poni ineẽ a ꝑte alicuius extremi ponaꝛ determinatio repugnãs ꝟificationi de alio extremo mediante illa copula. tunc imponendo illam ꝓpõnem ineẽ. opꝫ talẽ determinatõem mutare vel auferre. verbi gratia ſic dicaꝛ. ſortes ſine equo põt eqtare ſic oꝫ poni ineẽ. ſortes ſine iſto equo vel iſto eq̃ ꝛcẽ. eq̃tat. nã ſic ſortes ſine equo eq̃tat. Sĩlr̃ iſta nõ ſcribens pt ſcribere. nõ ſic eſt ponẽda ineſſe. non ſcribẽs ſcribit ſed ſic iſte ſcribit q̃ tñ prius nõ ſcribebat. Sĩlr̃ qñ in ꝓpoſitõe poniꝛ termin⁹ diſtribut⁹. tũc in ponẽdo eaꝫ ineſſe nõ oꝫ manere iſte ẗminus diſtributus in ꝓpria forma. ſed oꝫ poni talis ꝓpõ ineẽ ꝑ ſingulares ei⁹ ſeorſuꝫ ſumptas. Verbi grã. iſta ꝓpõ oĩs hõ mori pt. nõ ſic poniꝛ ineſſe. oĩs hõ moriꝛ. ſed ſic iſte hõ moriꝛ. vel iſte hõ moriꝛ ꝛcẽ. Vñ non opꝫ ꝙ ſi ꝓpõ vlĩs de poſſibili vel impoſſibili ſit vera. ꝙ ꝓpter hoc ſua de ineẽ manẽs ĩpꝓpria ſit vera. Sic etiã patꝫ de iſta. oĩe ꝯtinuũ pt diuidi in infinitũ. q̃ eſt vera. ꝛ tñ ſua correſpõdẽs de ineſſe eſt falſa. Et in iſta ꝓpõne areſtotelis fundanꝛ plures obligatorie regule. vt puta poſſibile tibi potius ẽ a te admittẽdũ dũ nõ repugnet alicui ꝑus poſito. ſicut pꝫ in ſummulis circa tractatũ obligationũ ¶Attẽde q̃rto. ꝙ ꝯuerſio in oppoſitam q̃litatẽ eſt duaꝝ ꝓpõnuꝫ modaliũ de ꝯtingẽti nõ neccãrio vno dicto ꝑticipãtiũ apparenꝛ oppoſitaꝝ penes affirmatõem ꝛ negationem dicti vni⁹ ad alterã formalis ꝯña. Dicuꝛ notanꝛ (apparenꝛ oppoſitaꝝ penes affirmatõem ꝛ negatiõeꝫ) q2 ſicut dicit Areſtoteles tales ꝓpõnes ſunt ſimplr̃ affirmatiue. licet ſint negatiue de dicto. ſicut expreſſe patꝫ ex Areſtotelis textu. q̃ dt (Sunt aũt hmõi ꝓpõnes predicatiue) id eſt affirmatiue. Nã ꝯtingere ei qđ eſt eẽ ſimiliter dicitur.

¶Queritur vtrum

regule de formatione ſyll'orum ex ambabus de cõtingenti. vel altera. de ꝯtingẽti. ꝛ altera de ineẽ. ſint a pħo ꝯuenienter aſſignate ¶Arguiꝛ pmo ꝙ non. q2 nõ ſeq̃tur. oĩe album ꝯtingit eſſe hominẽ. oĩe riſibile cõtingit eẽ album. g̃. oĩe riſibile ꝯtingit eſſe hominẽ. Nec ſequitur. omne currẽs eſſe aſinum eſt ꝯtingẽs. omnem hominẽ eſſe currentẽ eſt ꝯtingens. ergo omnẽ hominẽ eſſe aſinum eſt ꝯtingẽs. Nec ſequitur. oẽm hominem ꝯtingit eſſe coloratum. omnem hominẽ ꝯtingit eſſe album. g̃ quoddam album ꝯtingit eſſe coloratum. Cõfirmaꝛ. quia ad ꝑmiſſas eſſe ꝯtingentes. nõ ſequiꝛ concluſionẽ eẽ ꝯtingentem. eo ꝙ ex ꝯtingentibus pt ſeq̃ neceſſarium. g̃ ex ambabus de ꝯtingenti nõ ſeq̃tur ꝯcluſio de ꝯtingenti. Confirmaꝛ ſecũdo. q2 ex vlĩ negatiua de ꝯtingenti poteſt fieri bonus ſyll'us in ꝑma figura. g̃ ꝛ in ſecũda. ꝛ ꝑ ꝯñs ex ambabus de ꝯtingenti pt fieri bonus ſyll'us in ſecũda figura. Prima ꝯña pꝫ. q2 omnis ſyll'us q̃ poteſt ꝑ couerſionẽ reduci ad ꝑmaꝫ figuram eſt bonus. Sed ſi fiat ſyll'us in ſecũda figura maiore vlĩ negatiua de cõtingenti poterit reduci ad ꝑmam figuram ꝑ cõuerſionẽ ſimplicẽ. g̃ ꝛc. Minor pꝫ q2 vlĩs negatiua pt conuerti ſimplr̃. Bene eñ ſequiꝛ nullum album cõtingit eſſe tunicam. g̃ nullaꝫ tunicã cõtingit eſſe albam ¶Scđo ſic. ꝙ nihil ſequaꝛ ex vna de cõtingenti ꝛ altera de ineſſe. q2 nõ ſeq̃tur. oĩe currens eſt homo. omnem aſinum cõtingit currere. ergo omnẽ aſinũ ꝯtingit eſſe hominẽ. Confirmaꝛ. quia ĩ omni bona cõſequẽtia ex oppoſito ꝯñtis ſequiꝛ oppoſitum añtis. Et ſi ſit ꝯña ſyllogiſtica ex oppoſito cõcluſionis cum altera ꝑmiſſarum infertur oppoſitũ alterius ꝑmiſſe. ſed hoc nõ poteſt fieri in hmõi ſyll'is. g̃ Minor patꝫ. q2 cõtradictoria ꝯcluſionis eſt negatiua de cõtingenti. ad quã addũt duas ꝓpõnes de neccãrio ſed ſiue vna de neccãrio ſiue ambe ſumãtur cũ altera ꝑmiſſarũ. nõ poterit interimi altera ꝑmiſſa. ergo ꝛc. ¶Tercio ſic. ꝙ nõ valet ꝯña ex altera de ꝯtingenti et altera de neccãrio. ꝛ hoc ſic In oĩ bono ſyll'o ꝯcl'o oꝫ eẽ ſimilis alicui ꝑmiſſarum. q̃ nunq̃ ſequitur cõcluſio de ineſſe ex altera de contingenti ꝛ altera de neccãrio Cõfirmatur. q2 cõcluſio ſeq̃tur ex ꝑmiſſis ꝓpter cõuenientiam quã hꝫ cũ ipſis. ſed cõcluſio de neccãrio maiorẽ hꝫ cõuenientiã cum ꝑmiſſis. quarũ vna eſt de neceſſario. ꝛ alia de cõtingenti q̃ ꝯcluſio de ineſſe. g̃ cũ ex vna de neccãrio ꝛ altera de ꝯtingenti nunq̃ ſequaꝛ cõcluſio de neccãrio. etiã nõ ſequitur cõcluſio de ineẽ. ¶Quarto ſic cõtra diffinitiõem ꝯtingentis. q2 diffinitio nõ conuenit omni cõtento ſub diffinito. eo ꝙ nõ cõuenit cõtingẽti neccãrio. nec ſoli. vt oĩe aſtrum eẽ ſupra noſtrum orizontẽ eſt ꝯtingens. ꝛ tñ ſi poneretꝛ ineſſe poneren̄ impoſſibilia. Confirmaꝛ. q2 diffinitio cõuenit alteri a diffinito. g̃. Añs pꝫ. q2 hoiem eẽ aſinum nõ eſt neccãriũ. ꝛ tñ poſito iſto. ſcꝫ hominẽ eẽ aſinũ vel nõ eẽ aſinũ ſeq̃tur impoſſibile. g̃ ¶In oppoſitũ arguiꝛ autoritate pħi in textu. Pro cui⁹ declaratõe mouenꝛ certe queſtiones

Queſtio prima vtꝝ

diffinitio ꝯtingẽtis ſit a pħo ꝯuenienꝛ aſſignata Pro cui⁹ ſolone ¶Attẽde pmo. ꝙ diſiũctoꝝ qđdã eſt diſiũctiũ ꝑ ſe. ꝛ q̃ddã eſt diſiũctiũ cõditionatuꝫ. Vñ ad ꝟitatẽ diſiũncti ꝑ ſe (ſicut ſortes currit vel nõ currit) ſufficit ꝛ req̃riꝛ veritas vtriuſq3 ꝑtis. Aliud eſt diſiũctũ cõditionatũ. ꝛ ad veritatẽ talis diſiũcti req̃riꝛ veritas vtriuſq3 ꝑtis. q2 tale diſiũctum equaler copulato. Vñ ſi dicaꝛ. ſiue ſortes ſit ſiue nõ ſit ipſe eſt hõ. ad veritatẽ talis diſiũcti requiriꝛ veritas iſtius copulatiue. ſi ſortes ſit ipſe eſt hõ. ꝛ ſi ſortes non ſit ipſe eſt hõ

hec aũt ꝓpõ cõtingenti poſito eſſe vel nõ eſſe nõ ſeqtur impoſſibile. poteſt in vno ſenſu eẽ diſiũctia cui⁹ vtra ꝙ ps ſit ꝯditõalis. ⁊ ſic eſt ſenſus. ꝯtingẽti poſito eſſe nõ ſequitur impoſſibile. vel ꝯtingẽti poſito nõ eẽ non ſequit̃ ĩpoſſibile. ⁊ ſi hoc mõ accipet̃ diffinitio ꝯtingẽtis. ſortez eſſe aſinũ eſt ꝯtingẽs. q꞉ hoc poſito eẽ nullũ ſequit̃ impoſſibile. Sed in alio ſenſu pt eẽ ꝯditõnalis cui⁹ añs eſt diſiũctũ. ⁊ ſic eſt ſenſus. ſi ꝯtingẽs ponat̃ eẽ vel nõ eẽ. nullũ tñ ſeqtur ĩpoſſibile. ⁊ ad ṽitatẽ hui⁹ reqrit̃ ṽitas iſti⁹ copulatiẽ. ſi ꝯtingẽs ponat̃ eẽ nullũ ſeqtur ĩpoſſibile. ⁊ ſi ꝯtingẽs ponat̃ nõ eẽ. etiã nullũ ſequit̃ ĩpoſſibile. q꞉ qꝺlibꝫ diſiũctũ ꝯditionatũ eqpollet copulato. Eſt eñ diſiũctũ ꝯditionatũ. qñ alicui⁹ ꝯditõalis añs ẽ vnũ totũ diſiũctũ. vt ſi ſortes ſit vł nõ ſit ipe eſt hõ. ¶Attẽde ſcꝺo. ꝙ triplex eſt ꝯtingẽs. ſ. cõtingẽs altũ. ꝯtingẽs neccãriũ. ⁊ ꝯtingẽs non neccãrium de qbꝫ ſicut dꝫ Areſto. equoce dꝫ cõtingẽs. quoꝝ duo vltima ſtꝫ ſenſus ꝑmi. Vñ ꝯtingens de ꝑmario ṗdcato ṗdcat ꝯtingẽs altũ. ⁊ ṗdcat alia ꝯtingẽtia ſolũ de ṗdcato ſcꝺario. ſicut tanꝙ ſenſata vel inferiora ꝑmi ṗdcati. ⁊ ex hoc pꝫ ꝙ licet cõtingẽs dicat̃ equoce de cõtingẽti neceſſario ⁊ nõ neccãrio. nõ tñ eſt verũ equocum. eo ꝙ nõ dꝫ multiplr̃ multiplicitate ṗdcatoꝝ. ſed ſuppoſitoꝝ. ¶Attende tercio. ꝙ licet oĩe ꝯtingẽs ſit neccãrium vel nõ neccãriũ. tñ qñcũꝙ ponit̃ in aliq̃ ꝓpõne hec dictio contingẽs ſine reſtrictõe. tũc in rigore ſermonis ſtat ꝓ contingẽti alto. ideo locutio pt reddi vera diſiũctiue ꝓ q̄libet ei⁹ pte. reddit̃ etiã vera ꝓ altera pte tm̃. Vñ ſm regulã q̄ vtit̃ Areſto. in ꝑmo topicoꝝ. qñcunꝙ eſt aliqꝺ cõe duobꝫ. ⁊ vni eſt nomẽ impoſitũ ⁊ nõ alteri. tũc ex vſu ⁊ mõ loquẽdi illud cui nõ eſt nomẽ impoſitum vocat̃ noĩe illi⁹ cõis. q꞉ ḡ ꝯtingẽs eſt cõe ad cõtingens neccãriũ ⁊ nõ neccãriũ. ꝯtingẽti aũt neccãrio ẽ nomẽ impoſitũ. eo ꝙ dꝫ neccãriũ. alteri aũt nõ. ideo qñcunꝙ ponitur ꝯtingẽs ſine addito ex mõ loquẽdi ⁊ reſtrictõne vſuali ſtat ꝯtingẽs ꝓ ꝯtingẽti nõ neccãrio. ideo licꝫ in rigore ſermonis iſta ſit ꝯcedẽda deũ eẽ eſt ꝯtingẽs. tñ ex vſu ⁊ mõ loquẽdi ipa eſt negãda. ¶Attẽde q̃rto ꝙ ad veritatẽ ꝓpõnis de ꝯtingenti nõ neccãrio. ſicut ptꝫ i textu due ꝯditões reqrunt̃. Prima eſt ꝙ ipm nõ ſit neceſſariũ. Scꝺa eſt ꝙ ex ipſa nullũ ſequat̃ impoſſibile id eſt ꝙ ipm nõ ſit impoſſibile. Ex hoc pꝫ ꝙ ad veritatẽ ꝓpõnis de ꝯtingẽti reqrit̃ veritas vni⁹ copulatiue. cuius ꝑma pars eſt negatiua de neccãrio. ſcꝺa vero negatiua de impoſſibili. dicto remanẽte eodem.

Dic Ad queſtionẽ ꝙ diffinitio cõtingẽtis nõ neccãrij eſt a phõ ꝯuenient̃ aſſignata. Ptꝫ q꞉ ꝑ ipam differt ꝯtingens a neccãrio ⁊ impoſſibili. Nã ꝑ negatõem neccãrij differt a neccãrio per negatõem ꝟo impoſſibilis differt ab impoſſibili. Iſte ḡ due negatões fundant̃ in affirmatõibꝫ. exprimũt cõceptum formalem ipius contingentis. ⁊ faciũt ipſum differre a quolibet alio. ¶Et ſi queras an ab ineſſe ad contingere valeat ꝯſequentia. Dico breuiter ꝙ in particularibus ⁊ indiffinitis ab ineſſe ad contingere ineſſe eſt bona conſequentia. ſed non econtra In vniuerſalibus vero ab ineſſe ad cõtingere ineſſe non eſt bona conſequentia. Unde nõ ſequitur. omne currẽs eſt aſinus: ergo omne currens poteſt eſſe aſinus Naꝫ ſenſus illius eſt. omne qꝺ eſt currens pt eſſe aſinus. vel omne quod pt eſſe currens pt eſſe aſinus. quia homo poteſt eſſe currens. ⁊ tñ non poteſt eſſe aſinus.

Queſtio Secũda. Utrũ ex puris de ꝯtingenti valeat ſyllus Pro cui⁹ ſolutione ¶Attende ꝑmo. ꝙ duplex eſt ꝓpõ de ꝯtingenti. Quedã eſt de ꝯtingenti nõ negato. Alia eſt de ꝯtingẽti negato. Exemplũ ꝑmi. vt oẽm hoĩem ꝯtingit currere. Exm̄ ſcꝺi. vt nullum hominẽ ꝯtingit currere. Vñ ꝓpões de ꝯtingẽti nõ negato ſunt in duplici dñ̃a. Quedaꝫ ſunt in quibꝫ nulla ponit̃ negatio neꝙ ſequẽs neꝙ p̃cedens. Alie ſtꝫ in quibꝫ ponit̃ negatio ad dictum. ꝗ dꝫ ſequẽs. ſiue ꝑponatur ſiue poſtponatur modo. ¶Attẽde ſcꝺo Ꝙ quia vl̃is negatiua de ꝯtingenti non eſt conuertibilis in aliã vl̃em. ſicut in q̃nto capł̃o hui⁹ tractatus ꝓbat̃ Ideo nõ valet ſyll̃us ex puris de ꝯtingenti in ſecunda figura. Vñ qñ arguit̃ ex puris de ꝯtingenti in ſecũda figura ex veris pt ſequi falſum. ſic arguendo. cõtingit oẽm hoĩem eſſe albũ. ꝯtingit nullũ riſibile eſſe albũ. ḡ ꝯtingit nullũ riſibile eẽ hominẽ. Nec etiã ſequit̃ ꝯtingit quãlibet ꝑſonam diuinã eſſe creantem. ꝯtingit patrem nõ eſſe creantẽ. ḡ ꝯtingit patrẽ nõ eſſe ꝑſonam diuinã. nam ꝑmiſſe ſunt vere ⁊ ꝯcluſio falſa ¶Attende tercio. ꝙ nõ eodẽ mõ ꝓbant̃ ꝯbinatões eſſe inutiles in illis de ꝯtingenti. et in alijs. Vñ ad hoc ꝙ aliqua cõbinatio inutilis reprobet̃ ꝑ terminos in q̄bus oĩ ⁊ in q̄bus nulli. requirit̃ ꝙ ꝯcluſio de omni ſiue vl̃is affirmatiua. repugnat ex natura ſua ꝯcluſioni de nullo ſiue vl̃i negatiue. ſed vl̃is affirmatiua ⁊ vl̃is negatiua de ꝯtingenti ex natura ſua nõ repugnãt. imo ſibi inuicem ꝯuertunt̃. Ideo ad dandũ terminos in q̄bus omni ⁊ in q̄bus nulli nõ ſufficit dare vl̃em affirmatiuã et vl̃em negatiuã de ꝯtingenti in illis de ꝯtingẽti. q꞉ nõ repugnãt. Sed opꝫ dare terminos in q̄bꝫ oĩ. tales ſcꝫ ꝙ ex ipſis fiant due ꝑmiſſe de ꝯtingẽti vere. cũ q̄bꝫ ſtat vl̃is affirmatiua de neccãrio. et ad dandũ terminos in q̄bꝫ nulli. oꝫ dare t̃minos ex q̄b⁹ fiant due ꝑmiſſe vere de ꝯtingenti. cũ q̄bus ſtat vl̃is negatiua de neccãrio Ex hoc ptꝫ ꝙ ad reprobãdũ ꝯbinationes inutiles ex puris de ꝯtingẽti ſufficit dare terminos in q̄bus oĩ et in q̄bus nulli. q꞉ ſi cũ aliq̄b⁹ ꝑmiſſis ſtat vl̃is affirmatiua de neccãrio. tũc ad illas ꝑmiſſas impoſſibile eſt ſequi quãcũꝙ negatiuã. ſiue ſit de ineẽ ſiue de neccãrio ſiue de ꝯtingenti. cũ q̄libet talis repugnet ⁊ ſit incompoſſibilis affirmatiue de neccãrio. ⁊ cũ aliq̄bus ꝑmiſſis ſtet vl̃is negatiua de neccãrio. tũc ad illas ꝑmiſſas nulla pt ſeq̄ affirmatiua. cũ affirmatiua ſiue de ineſſe ſiue de ꝯtingenti ſiue de neccãrio ſit incõpoſſibilis ipſi negatiue de neccãrio. Tenet ꝯña q꞉ impoſſibile eſt ad aliqꝺ añs ſeq̄ aliqꝺ ꝯñs cũ quo ſtat aliq̄d incõpoſſibile ipſi añti ¶Attende q̃rto. ꝙ ꝓpões de ꝯtingẽti pñt accipi in duplici ſenſu. ſcꝫ in ſenſu ꝯpoſito ⁊ ſenſu diuiſo. Et ſiĺr diceretur de ꝓpoſitõibus de poſſibili. et hoc maxime capiendo ꝯtingens ꝓ ꝯtingenti pro vtrũlibet. de quo loquimur in ꝓpoſito. Iſtud eñ ꝯuertit̃ in oppoſitã q̄litatẽ. dũmõ nõ arguat̃ a ſenſu cõpoſito ad ſenſum diuiſum nec ecõtra. Dicit̃ eñ in textũ ꝙ ꝑticularis negatiua de tali ꝯtingenti bñ pt conuerti i t̃minis. ſed vl̃is ꝯuertit̃ in oppoſitaꝫ q̄litatẽ in aliã vl̃em. Dicũt tñ aliq̄ ꝙ vl̃is negatiua de cõtingẽti nõ neccãrio pt cõuerti in termĩs duab⁹ cõditionib⁹ obſeruatꝭ. Prima ẽ. ꝙ in tali cõuerſione nõ arguat̃ a ſenſu cõpoſito ad ſenſum diuiſuꝫ. nec ecõtra. Non eñ ſequit̃ oĩs hõ cõtingent̃ non ẽ albus. ḡ oĩe album cõtingenter non eſt homo. quia aliqꝺ album ſcꝫ cignus

necc̃ario non eſt hõ. Scd̃a conditio. ꝙ nõ arguat̃ a magis amplo ad minus amplũ. ⁊ ecõtra. Sed ꝙ iſtis cõditionibꝫ obſeruat̃ ſit bona ꝯña ꝑ3. q2 bñ ſeq̃tur hec eſt cõtingens nullus hõ currit. g̃ etiã hec eſt ꝯtingens nullum currẽs eſt hõ. ergo ſil'r hec ꝯña eſt formal̃. nullum hominẽ currere eſt cõtingens. g̃ nullũ currens eſſe hominẽ eſt contingẽs. Q3 aũt p̃ma ꝯſequentia ſit bona pat3. quia ſi vl'is negatiua de ineẽ ſit ꝯtingens etiã vl'is negatiua de termĩs trãſpoſitis erit cõtingens. cũ vna ſeq̃tur ad aliam ⁊ ecõtra. Et ſi ꝯñs ſit cõtingẽs. etiã antecedẽs erit cõtingens

Dic primo

Q3 ex ambabꝫ de cõtingenti nõ negato valet ſyllogiſm⁹ in q̃ttuor modis p̃me figure. Pt3. q2 bene ſeq̃tur. omne b contingit eſſe a. oĩe c ꝯtingit eſſe b. ergo oĩe c contingit eſſe a. nec repitur inſtantia. ⁊ regulant̃ tales ſyllogiſmi immediate ꝑ dici de omni vel dici de nullo. Et ſi arguat̃. quia nõ ſequit̃. omne primũ mouens cõtingit creare. omnẽ deum cõtingit primũ mouere. ergo quoddã creans cõtingit eſſe deum indirecte cõcludendo. Nã concluſio eſt falſa p̃miſſis exñtibus veris Dõm eſt ꝙ cõcluſio eſt vera ſicut ⁊ p̃miſſe. eo ꝙ cõuertens eius ẽ vera. ¶ Dic ſecũdo ꝙ ex ambabꝫ de cõtingenti in ſcd̃a figura non valent ſyllogiſmi. q2 non ſequit̃. omne aĩal contingit nõ vigilare. omnẽ hominẽ contingit vigilare. ergo omnẽ hominẽ contingit nõ eſſe aĩal. Nam p̃miſſe ſunt vere ⁊ cõcluſio eſt falſa. ⁊ hoc pt3 etiã ex dictis ¶ Dic tercio. ꝙ in tercia figura in modis negatiuis valent ſyllogiſmi ex vna de cõtingenti negato. ⁊ alia de cõtingenti nõ negato. Pt3. q2 bene ſeq̃tur nullũ hominẽ contingit eſſe aĩal omnẽ hominẽ contingit vigilare. ergo quoddã vigilans nõ contingit eſſe aĩal Dic quarto. ꝙ in omni figura valẽt ſyllogiſmi ex vna de cõtingenti negato. ⁊ alia de cõtingenti non negato. Pat3 q2 bene ſeq̃tur in p̃mo ſecũde. nullũ hominẽ contingit eſſe aĩal. omne currens cõtingit eſſe aĩal. g̃ nullũ currẽs ꝯtingit eẽ hominẽ. nec alibi repitur inſtãtia. g̃

Queſtio

Tercia. vtrũ ex vna de ꝯtingenti ⁊ altera de ineſſe valeat ſyllogiſm⁹ in omni figura. ¶ Dic primo. ꝙ in p̃ma figura ex vna de cõtingenti ⁊ alia de ineſſe ſit bonus ſyllogiſm⁹ quatuor regulis obſeruat̃ Prima ꝙ maior ſit vl'is. ſecũda ꝙ minor nõ ſit negatiua de ineẽ. tercia ꝙ ꝓpoſitio de ineẽ ſit de ineẽ ſimpl'r et nõ de ineſſe vt nunc. quarta ꝙ ſi minor ſit de ineſſe ſubiectũ ꝯcluſionis q̃ eſt de cõtingenti teneat̃ preciſe ꝓ eiſdẽ ꝓ quibꝫ tenebat̃ in minore. ¶ Dic ſecũdo. ꝙ in ſecũda figura ex vna de cõtingenti ⁊ altera de ineſſe eſt bon⁹ ſyllogiſm⁹ duabꝫ cõditionibꝫ obſeruatis. Prima cõditio. ꝙ maior ſit vl's. ſecũda ꝙ ꝓpõ de ineſſe ſit vl'is negatiua ¶ Dic tercio. ꝙ in tercia figura ex talibus ꝓpõnibꝫ fit bonus ſyllogiſm⁹. duabꝫ ꝯditionibꝫ obſeruat̃. Prima ꝙ altera p̃miſſaꝝ ſit vl'is. ſecũda ꝙ minor nõ ſit negatiua de ineẽ. Et generalit̃ obſeruãdũ eſt in oĩbus figuris ꝙ non arguat̃ a minus amplo ad magis amplũ cum diſtributõe. ⁊ ꝙ ꝓpõ de ineſſe ſit de ineſſe ſimpl'r. Et ſi arguas q2 pħs ad formandũ vnũ ſyll'm aſſumit ꝓ maiore hanc nullũ ſciens mouet̃. que tñ nõ eſt de ineſſe ſimpl'r. ſed vt nunc. Dicit̃ ꝯm cõmentatorẽ. ꝙ ipſa eſt de ineẽ ſimpl'r in h̃ ſenſu. nullũ ſciens mouet̃ in ſua ſcĩa. eo ꝙ ſciens h3 habitũ firmũ et immobilẽ ¶ Dic quarto. ꝙ q̃ñcunq3 ex altera de ꝯtingenti ⁊ altera de ineẽ fit ſyllogiſm⁹ ꝑfectus in p̃ma figura cõcluditur cõcluſio de cõtingenti nõ neccãrio. Qñ autẽ fit ſyllogiſm⁹ imꝑfectus cõcluditur cõcluſio de cõtingenti ꝓ poſſibili. ſicut pat3 in textu

Queſtio

Quarta. vtrũ ex altera de cõtingenti ⁊ altera de neccãrio fit bon⁹ ſyll's ¶ Dic p̃o ꝙ ad arguẽdũ ex vna de neccãrio ⁊ altera ꝯtingẽti inferẽdo ꝯcl'onẽ de ꝯtingẽti aut de ineẽ in p̃ma fi^ra due ſunt ꝯditiões obſeruãde. Prima ꝙ maior ſit vl'is. ſcd̃a ꝙ minor nõ ſit negatiua de neccãrio. Iſtis obſeruat̃ cum cõditionibꝫ generalibꝫ ad ſyll'm req̃ſitis bñ valet ſyllogiſm⁹ in p̃ma figura ex vna de cõtingenti ⁊ altera de neccãrio Dic ſcd̃o. ꝙ in ſcd̃a figura ex vna de cõtingenti. ⁊ alia de neccãrio eſt bon⁹ ſyllogiſm⁹ dũmodo maior ſit vl'is et ꝓpõ de neccãrio ſit vl'is negatiua ¶ Dic tercio. ꝙ ĩ tercia figura ex talibꝫ p̃miſſis ẽ bonus ſyllogiſm⁹. dũmodo altera p̃miſſaꝝ ſit vl'is. ⁊ minor nõ ſit negatiua de neccãrio ¶ Dic q̃rto. ꝙ in ſecũda figura ſꝑ cõcluditur ꝯcl'o de ineſſe ⁊ de contingẽti. in p̃ma ꝟo ⁊ tercia ſi negatiua ſit de neccãrio ſeq̃tur cõcluſio de ineſſe ⁊ etiã de contingẽti. aliter aũt nõ ſeq̃tur concluſio niſi de cõtingẽti ¶ Et ſi arguas. q2 o3 ꝯcluſionẽ ſꝑ eẽ ſimilẽ alicui p̃miſſaꝝ. g̃ ex altera de cõtingenti ⁊ altera de neccãrio nõ ſequit̃ ꝯcluſio de ineẽ. Dõm eſt. ꝙ ꝯcluſionẽ eẽ ſimilẽ alicui p̃miſſaꝝ debet intelligi in q̃litate. ⁊ nõ in alijs accñtibus. ex duab⁹ eñ vl'ibus pt inferri vna particularis. ſicut pt3 in darapti ⁊ felaptõ. ¶ Et ſi dicat̃ q2 dr̃ pħs in tractatu ſequẽti. ꝙ in oĩ ſyllogiſmo neccãrio eſt ꝯcluſionẽ eſſe ſimilẽ alicui p̃miſſaꝝ aut vtriq3 et h̃ non ſolũ in affirmatõe vel negatiõe. ſed etiã penes alia accñtia. vtputa penes neccãrio ineẽ. vel ꝯtingenter ineẽ. Dõm eſt. ꝙ licet ex vna de ꝯtingenti ⁊ altera de neccãrio inferat̃ cõcluſio de ineẽ. hoc tñ nõ eſt p̃cipal'r et grã diſpõnis terminoꝝ. ſed min⁹ p̃ncipalit̃ ⁊ ex ꝯñti. Vel dicat̃ ꝙ illa de ineẽ debet eq̃ualere vni ꝓpõni de ꝯtingẽti vel de neccãrio. eo ꝙ d3 eſſe de ineẽ ſimpl'r in oppoſitũ.

Ad rõnes

Ad primã ⁊ cõfirmatões eius pt3 ſolutio ⁊ ſil'r ad ſcd̃am. Et ad ꝯfirmationẽ negat̃. ꝙ ex oppoſito ꝯcl'onis nõ inferat̃ oppoſitum alteri⁹ p̃miſſe. pt eñ inferri ex illis de neccãrio nõ ſyllogiſtice. pt etiã inferri eo mõ quo infert pħs ꝓbando ſyllogiſmos imꝑfectos p̃me figure ¶ Ad terciã pt3 ſolutio. et ſil'r ad quartã. Et ad cõfirmationẽ tercie dr̃. ꝙ non ſolũ ſeq̃tur ꝯcl'o ꝓpter ꝯuenientiã quã h3 cum p̃miſſis. ſed magis ꝓpter vnionẽ extremoꝝ cũ medio. vl' ꝓpter ſepationẽ eoꝛundẽ a medio. cum g̃ qñ vna ẽ de contingẽti ⁊ alia de neccãrio. vna extremitas vnitur medio neccãrio. alia ꝟo contingẽter. Jõ non ſequitur. ꝙ vniant̃ extremitates inter ſe de neccitate. ⁊ iõ magis pt ſequi cõcluſio de ineſſe q̃3 de neccãrio

¶ Quoniã igit̃ qui in his figuris

Iſte eſt q̃ntus tractat⁹ h⁹ libri. in q̃ pħus docet reſoluere ſyll'm in ſua p̃cipia. Et diuidit̃ in q̃tuor capl'a. In p̃o ꝓbat hãc ꝯcl'onẽ. oẽs ſyll'i q̃ fiunt vel q̃ pñt fieri reducunt̃ ad ſyll'os vl'es p^e fi^re. Probat ſic. q2 oĩs ſyllogiſm⁹ fcũs in aliq̃ triũ figuraꝝ pficit̃ ꝑ modos vl'es p^e fi^re. ſ3 oĩs ſyll's fit in aliq̃ triũ figuraꝝ. g̃. Minorẽ ꝓbat. q2 oĩs ſyll's ex hypotheſi. ⁊ oĩs ſyll's oſtẽſiuus ſiue affirmatiu⁹ ſiue negatiu⁹. ſiue vl'is ſiue ꝑticularis fit in aliq̃ trium figuraꝝ. Sed oĩs ſyllogiſm⁹ eſt oſtẽſiuus aut ex hypotheſi. vl'is vl' ꝑticularis. affirmatiu⁹

vel negatiuus.ergo.&c. Quod aūt omnis ſyllogiſm⁹ oſtē
ſiuus ſit in aliqua trium figurarum patʒ.qꝛ omnis ſillo
giſmus oſtēſiuus oſtēdit aliqd̄ predicatū de aliq̄ ſub
iecto per mediū copulatū ad vtrūqʒ.ergo oīs ſillogiſ
mus oſtēſiuus ē in aliqua triū figurarum. Añs probat
exēplo.qꝛ ad oſtēdendū iſtam (a eſt b) oʒ ſumere ali-
quid de aliq̄.ſed nō oʒ ſumere a de b.qꝛ tunc eſſet pe-
titio pͥncipij.ḡ oʒ ſumere b de aliq̄ alio. vel aliqd ali-
ud de b. Nec oʒ ſumere tm̄ vnā ꝓponem.qꝛ ex vna ni
hil ſeqtur.ḡ oʒ ſumere duas.q̄ nō ſunt totalr̄ diñtes
a ꝯcluſione.qꝛ aliter nō oſtēderent ꝓpoſitū. ſed oʒ ſu-
mere duas in q̄bus mediū ſit copulatū ad vtrāqʒ ex
tremitatē. Et h idem ꝓbat rōne ſic.qꝛ ſyllogiſm⁹ oſtē
dens h predicatū de h ſubiecto ſumit ꝓpōes cōicantes
cū hoc p̄dicato ꝛ cū hoc ſubiecto. ḡ ſyllogiſm⁹ ſumit
ꝓpōnes cōicantes cū extremitatib⁹ ꝯclōnis. et hoc nō
pt fieri niſi in illis ꝓpōnib⁹ extrema copulen̄t ad ali-
quod mediū. Sed ſcd̄am ꝯñam ꝓbat. qꝛ ſi oīs ſyllo
giſmus oſtēſiuus oſtēdat aliqd̄ de aliquo ꝑ mediū co
pulatū ad vtrāqʒ extremitatē. vel ḡ tale mediū predi
cat̄ de vna ꝛ ſubijcit̄ alteri.ꝛ ſic eſt pͥma figura. vel p̄-
dicatur de vtraqʒ.ꝛ ſic eſt ſcd̄a. vel ſubijcit̄ vtriqʒ.ꝛ ſic
eſt tercia ¶(Om̄ autē hic) Hic ꝓbat Areſto. induc-
tiue ꝙ oīs ſyllogiſm⁹ ex hypotheſi fiat in aliq̄ trium fi
gurarum.et pͥmo de ſyllogiſmo ad īpoſſibile.qꝛ ſyllogiſ-
mus ad impoſſibile ſp̄ ſyllogiʒat ꝛ oñdit vnā ꝯcluſio
nem falſam.ꝛ aliqd̄ de aliquo.oſtēdit em̄ oppoſitū ex
hypotheſi.qꝛ poſita ꝯ̄dictione ꝓpoſiti ꝑ hypotheſi ſe-
quit̄ impoſſibile. ex cui⁹ impoſſibilitate fit regreſſus
ad impoſſibilitatē ꝯtradictiōis. ex cui⁹ īpoſſibilitate
iterū fit ꝓceſſus ad veritatē ꝓpoſiti. Et ponit exm̄.qꝛ
ſi aliqs velit oſtēdere ꝙ dyameter ē ſymeter coſte. ſic
arguit. Si dyameter ē ſymeter coſte.numer⁹ ipar erit
eq̄lis numero pari.ſed dyameter ē ſymeter coſte.ḡ nu
mer⁹ impar ē equalis numero pari.ꝯcluſio ē impoſſi
bilis.ḡ aliqua pͥmiſſarum.nō maioꝛ ḡ minoꝛ.ꝛ ꝑ ꝯñs ꝓ
poſitū eſt verū. Scd̄o ꝓbat h idem cū dicit (Silr̄ au-
tē) de ſyllogiſmo ad tranſſumptū.nā ille quo ad pͥm ꝓ
ceſſum eius ē oſtēſiuus.ḡ oʒ ipm̄ fieri in aliqua triū fi
gurarum. Eſt āt ſyllogiſm⁹ ad tranſſumptū q̄n cum cō
ſenſu rñdentis oppōnēs ſe trāſfert ad ꝓbandū aliquā
ꝓpōem extra ſuppoſitū. qua ꝓbata cum rñdente ſuppo
nit ꝙ ꝓbabit intentū. Ex h infert ꝙ oīs ſyllogiſm⁹ fit
in aliq̄ trium figurarum.ꝛ ꝙ omēs ſyllogiſmi alij a ſyllo
giſmis vlib⁹ pͤ figure reducun̄t ad ſyllogiſmos vl'es
pͥme figure ¶(Ampli⁹ aūt) In h ſecūdo capl'o oppo
nit ꝑhus hanc ꝯcluſionē.in oī ſyllogiſmo neccē eſt ali-
quā premiſſarum eſſe vl'em.ꝛ aliquā affirmatiuā. Pͥmā
ꝑtem ꝓbat. qꝛ ſi alicui⁹ ſyllogiſmi nulla pͥmiſſarum eēt
vl'is ſeq̄retur aliqd̄ iſtorum incōuenientiū. ſcʒ vel ꝙ non
oſtēderet̄ ꝓpoſitū.vel ꝙ fieret petitio pͥncipij. ſʒ vtrūqʒ
eſt incōueniens.igit̄. Hāc ꝯñam ꝓbat q̄tuoꝛ exēplis.
Pͥmū eſt moꝛale.qꝛ ſi aliqs faciat hūc ſyllogiſmū ad
ꝓbandū muſicā voluptatē eē ſtudioſam. ꝛ arguat ſic.
voluptas ē ſtudioſa.muſica voluptas ē voluptas. er
go muſica voluptas eſt ſtudioſa.aut ḡ in maioꝛe acci
piebat̄ voluptas ꝓ muſica voluptate. ꝛ ſic eſt petitio
pͥncipij.vel ꝓ aliqua alia voluptate.ꝛ ſic nō oſtendit̄
propoſitū.et ideo nō valet ſyllogiſm⁹ niſi ad ſubiectū
maioꝛis ad dat̄ omne. Alia exēpla ſunt mathematica
Pͥmū eſt ad oſtendendū ꝙ anguli a c.ꝛ b d ſint eq̄
les.et eſt tale. Anguli ſemicirculi ſunt eq̄les.ſed a c.
et b d ſunt anguli ſemicirculi.ergo a c.ꝛ b d ſunt equa
les. Secundū exēplum eſt ad oſtendendū ꝙ c ꝛ d ſunt
equales.et ꝓbat ſic. Anguli inciſionis ſunt equales.
ſed c ꝛ d ſunt anguli inciſionis.ideo c ꝛ d ſunt eq̄les.
Terciū exēplum eſt ad oſtendendū ꝓpoſitum. ſcʒ an-
guli ad baſim ſunt equales. vtputa e ꝛ f.nam ſi ab eq̄
libus equalia demant̄ reliqua erunt equalia. ſʒ angu-
li a c.ꝛ b d ſunt equales.ergo ſi ab eis equalia demā-
tur reliqua ſunt equalia. Anguli aūt b ꝛ c ſunt equa-
les ergo anguli ad baſim e ꝛ f ſunt equales. Nā ſi in
his trib⁹ ſyllogiſmis fuiſſet poſitū vl'e. aut nō fuiſſent
ſyllogiſmi aut nō oſtenderet̄ ꝓpoſitum.aut fuiſſet peti
tio pͥncipij. Et ex hoc cōcludit ꝙ in omni ſyllogiſmo
opoꝛtet alterā pͥmiſſarum eē vl'em ¶(Om̄ vl'e quidē)
Ex p̄dictis infert duo coꝛrelaria. Pͥmū eſt.ꝯcluſio
vl'is nō ſyllogiʒat̄ niſi ex vtraqʒ vl'i. ideo ſi ꝯcluſio ſit
vl'is opoꝛtet vtrāqʒ pͥmiſſarum eſſe vl'em. ꝑticularis āt
pōteſt ſyllogiʒari ex vtraqʒ vl'i. aut ex vna vl'i tm̄. Jō
ſi concluſio eſt ꝑticularis nō neceſſe aliquā pͥmiſſarum
eſſe ꝑticularē. Scd̄m coꝛrelariū eſt.in omi ſyllogiſmo
opoꝛʒ ꝯcluſionē eſſe ſimilē vtriqʒ aut alteri pͥmiſſarum
et hoc nō ſolum penes affirmatōeʒ ꝛ negationē. ſʒ etiā
penes ineſſe.neccario ineſſe.ꝛ ꝯtingenter ineē ¶(Palā
autē ꝛ qm̄ oīs) In hoc tercio capl'o docet ꝑhs ex q̄bus
tanqʒ ex ꝑtibus materialib⁹ ꝯponitur ſyllogiſm⁹. Et
ponit duas ꝯclōnes. Pͥma ē. omnis ſyllogiſm⁹ fit ꝑ
tres terminos. Probat.qꝛ omis ſyllogiſm⁹ vnus habʒ
vnā ꝯcluſionē aut pl'es.nō plures.qꝛ tunc nō eſſet vn⁹
ergo vnā.aut ḡ illa oſtēdit̄ ꝑ plura media. aut ꝑ vnū
tm̄.nō ꝑ plura.qꝛ tunc nō eſſet vnus.ḡ per vnū tm̄.ꝛ ꝑ
ꝯñs in ſylogiſmo nō eſt niſi vnū medium ꝛ duo extre-
ma.et ſic nō ſunt niſi tres termi. Qʒ āt ſi cōcluſio oſtē
datur ꝑ plura media nō eſſet vn⁹ ſyllogiſm⁹ ꝓbat. qꝛ
ponat̄ ꝙ ꝯcluſio ſyllogiʒāda ſit e.ꝛ debeat concludi ꝑ
iſta media a b c d.tunc oʒ ꝙ a b ſe habeāt ſicut totū et
ꝑs.qꝛ ſi aliter ſe haberent ex ipſis nihil ꝯcluderet̄. Si
aūt ſic ſe habeāt.vel ḡ ex ipſis ꝯcluderet̄ e. vel aliqd
aliud. Si ex ipſis ꝯcludat̄ e.aut etiā c.tūc erunt pl'es
ſyllogiſmi.ꝛ ſic vna cōcluſio oſtenderet̄ ꝑ plures ſyllo
giſmos. Si autē ex ipſis nō ꝯcludat̄ e. fruſtra aſſume
bant̄ ¶(Hoc aūt manifeſto) Hic ponit ſcd̄am ꝯclu
ſionē que eſt.in oī ſyllogiſmo neceſſe ē eſſe duas ꝓpōes
tm̄. Probat.qꝛ in oī ſyllogiſmo ſunt tm̄ tres termi.er-
go tm̄ due ꝓpōes. Tenet ꝯña.qꝛ ex trib⁹ terminis fiunt
niſi due ꝓpōes ꝑtim ꝯuenietes ꝛ ꝑtim diñtes ¶(Ma
nifeſtū eſt igit̄) Ex p̄dictis infert q̄nqʒ coꝛrelaria. Pͥ
mū eſt.ſi in aliqua rōcinatione pͥmiſſe non ſunt pares
.i.ſunt pl'es vel pauciores duab⁹.illa rōcinatio nō eſt
ſyllogiſtica.vel aliq̄ ſunt aſſumpta q̄ non faciūt ad il-
lationē ꝯclōnis. Scd̄m eſt.numer⁹ ꝓpōnum ſyllogiſ-
mi eſt ꝑfectus.qꝛ ē numer⁹ par.ſed numer⁹ terminorum
eſt impfectus.qꝛ eſt numer⁹ impar. Terciū. numer⁹
terminorum ſyllogiſmi ſp̄ excedit numerū ꝓpōnū in vno
qꝛ ꝓpōes ſunt due.ꝛ termi ſunt tres. Quartū.in ſyllo-
giſmis augmētatis (in q̄bus ſcʒ ꝯcludit̄ ꝑ plura me-
dia nō ꝯtinua.vt a b ꝑ c d) ſp̄ termi excedunt ꝓpōnes
in vno. In hmōi tn̄ ſyllogiſmis termi ſunt impares.
et ꝓpōnes pares.ſed aliq̄n ſic.aliq̄n vero ecōtra. Qui
tum coꝛrelariū. numer⁹ ꝓpōnuʒ ſemꝑ excedit numerū
concluſionū in vno ¶(Quoniā autē habem⁹) In h
quarto capl'o oſtendit ꝑhs que ꝓpō eſt facilis ad con
cludendū ꝛ que difficilis.ꝛ que in omni figura poteſt

concludi.ꝛ que in pluribꝫ.ꝛ que in paucioribꝫ.dicens
primo.ꝙ illa cõcluſio eſt facilis ad concludendũ que
ꝯcluditur in pluribꝫ figuris.ꝛ ꝑ plures caſus .i. mo-
dos. Jlla vero ẽ difficilis que in paucioribꝫ figuris.et
ꝑ pauciores caſus ꝯcludit̃ ¶(Quãdo autẽ affirma-
tiua) Hic oſtẽdit ꝙ vl'is affirmatiua ẽ difficulter ſyl
logizabilis.qꝛ ſolum cõcluditur in pͥma figura.ꝛ tm̃
in vno mõ. vl'is aũt negatiua ꝯcluditur in vno modo
prime figure.ꝛ in duobꝫ ſecũde. Particularis aũt affir
matiua cõcluditur vno mõ ꝑ primã figurã.et tribus
modis per terciã.ſed ꝑticularis negatiua cõcluditur
vno mõ ꝑ primã figurã.duobꝫ modis ꝑ ſecundã.ꝛ tri
bus modis ꝑ terciã ¶(Manifeſtũ eſt igit̃) Ex ꝑdic
tis infert ph̃s q̃tuor correlaria ꝑ modum ꝯcluſionũ
Primũ eſt.ꝓpoſitio vl'is affirmatiua ẽ difficillima ad
ꝯcludendũ.ꝛ facillima ad deſtruendũ.ꝛ ſi'r vl'is ne-
gatiua. Scõm.facilius ẽ ꝯſtruere ꝑticularia ꝙ̃ vl'ia.
et difficiliꝰ deſtruere ꝑticulare. ecõtra vero de vl'ibꝫ.
Terciũ. vl'ia nunꝙ̃ conſtruunt̃ ꝑ ꝑticularia. ſed bene
ecõtra. Quartũ.facilius eſt deſtruere ꝙ̃ cõſtruere.

Quoniã aũt ydonei

¶Jſte eſt ſextus tractatꝰ huius libri.in quo ph̃s do-
cet artem inueniẽdi medium ad ſyllogizandũ ꝓpoſi-
tum in qualibet figura. Et diuidit̃ in quatuor capi-
tula. Primo ponit quedã documẽta vtilia ad inuen
tionẽ medij.ꝓmittens primo ſuũ intentum. et dicit ꝙ
dicendũ eſt quõ erimus ydonei ad ſyllogizandũ ꝓpo-
ſitum.ꝛ per quã viam ſumemꝰ pͥncipia.i.media.vel ꝓ
poſitiones ad inferendũ qualibet concluſionẽ.quia ñ
ſolum oportet cõſiderare generationẽ ſyllogiſmoꝝ.ſed
etiã oꝫ habere promptitudinẽ faciẽdi eos ¶(Omniũ
igit̃ que fiunt) Hic areſto.ꝓſequendo ſuum intentũ
ponit duas ſuppõnes generales Prima.eoꝝ q̃ ſunt.q̃
dam ſunt talia ꝙ de nullo vere ꝛ vl'r ꝑdicant̃. vt cleon
et callias.ꝛ omne qđ eſt ſingulare ꝛ ſenſibile.nam pe-
ne vnũquodꝙ ſenſibiliũ eſt hmõi. vt de nullo ꝑdice-
tur niſi ſm accidẽs.dicimꝰ eñ aliqñ album ẽ ſocrates
et hoc veniẽs ẽ callias. Alia ſunt q̃ predicant̃ de iſtis
de qbꝫ etiã alia ꝑdicant̃. vt hõ de callia ꝑdicatur.ani
mal vero de hoĩe. Alia aũt ſunt que de alijs ꝑdicant̃
nulla aũt priora de ipſis ꝑdicantur niſi ſm opinionẽ
al's eñ eſſet ꝓceſſus in infinitũ.qđ eſt falſum.qꝛ in ſur
ſum ꝑgentibꝫ qñꝙ ſtatur. Rões aũt ꝛ ꝯſideratiões
ſunt maxime de his que ſunt in medio.ſcꝫ de his q̃ de
alijs ꝑdicantur.ꝛ alia de ipſis ¶(Diuidendũ eſt au
tẽ) Hic ponit ſcđam ſuppõem que eſt.ꝙ oportet inſpi
cere qualia media ꝛ quõ ſe h̃ntia accipiẽda ſunt. Et
eſt hec.data aliqua ꝯcluſione ad inferendũ eam.opor
tet ſumere ꝛ cõſiderare ea que ſunt ꝯuertibilia cũ ter
minis illiꝰ cõcluſionis.ſicut ſunt diffinitiões ꝛ ꝓprie
paſſiones ipſoꝝ. Deĩn oportet ſumere antecedẽtia cõ
ſequentia ꝛ extranea terminoꝝ ꝯcluſionis ꝓbande. et
oꝫ diuidere ꝯſequẽtia.qꝛ q̃dam ſunt eẽntialia. q̃dam
accñtalia.et accidẽtaliũ quedã ſunt ꝓpria ꝛ q̃dam cõ
munia. Conſequentiũ etiã quedã ꝯſequunt̃ ſm veri
tatẽ ꝛ q̃dam ſm opinionẽ ſpͤ rñdentis. vel q̃dam ꝯſe
quunt̃ ſm veritatẽ.i.neccãrio. q̃dam aũt ſm opinionẽ
.i.frequẽter. Oportet aũt omnia iſta ꝯña cõſiderare.
qꝛ quanto plura ꝯſiderabunt̃ tanto faciliꝰ ꝓbatur cõ
cluſio ¶(Oportet aũt eligere) Hic ponit q̃tuor regu
las ſiue documenta ad dandũ ꝯñtia ꝛ añtia. Primũ
oꝫ ſumere antecedẽtia ꝛ ꝯñtia vl'r ꝛ nõ ꝑticulariter. et
idem debet intelligi de extraneis.eo ꝙ ſyllogiſmꝰ ẽ ex
vl'ibus Ad dandũ ergo ꝯña oportet ſumere ea q̃ pre
dicant̃ vl'r. Et ſtatim remouet dubiũ dicẽs.ꝙ ſignũ
vl'e non debet poni ad ꝯñs ſiue ad ꝑdicatũ.vt dicẽdo
hominẽ eſſe omne aĩal.vel muſicã eſſe omnẽ diſcipli-
nã.qꝛ ꝓpõ (in qua ponit̃ ſignum vl'e ad ꝑdicatum) ẽ
inutilis ꝛ impoſſibilis.vt hõ eſt omne aĩal.vel iuſticia
eſt omne bonũ.immo ſignum vl'e debet poni ad añs.
Scõm documentũ.ad ſumendũ antecedẽtia ꝯña ꝛ ex
tranea oꝫ ſumere ꝓpria ꝛ nõ ꝯmunia. Ad ſumendũ eñ
ꝯñs ſubiecti nõ oꝫ ſumere ꝯñs ꝑdicati. nec ad ſumen-
dũ extraneũ ſubiecti oꝫ ſumi extraneũ predicati. Q̃
autẽ in vnaqꝙ ſpecie ſunt ꝓpria extranea pꝫ.quia qđ
eſt ꝓprium vni ſpẽi eſt extraneũ alteri. Si'r ad ſumẽ
dum antecedẽtia ꝑdicati nõ debent ſumi añtia ſubiec
ti. Terciũ documentũ. oportet qñꝙ ſumere añtia vel
ꝯñtia vt frequẽter. Quartũ documẽtũ.ad ſumendũ
ꝯña non oꝫ ſumere ea que ad oĩa ſequunt̃ ¶(Cõſtrue
re aũt volentibꝫ) Jſtud eſt terciũ capl'm in quo ph̃s
dat artem inueniẽdi mediũ. et declarat ſex eſſe ꝯiuga
tiones ꝯſtantes.ꝛ ſex incõſtantes.et pͥmo ponit ſex re-
gulas Prima eſt.ad ꝯcludendũ vl'em affirmatiuã oꝫ
capere aliquid qđ ſit ꝯñs ad ſubiectũ illius vl'is affir
matiue. et ſit añs ad ꝑdicatũ eiuſdẽ. ipſum eñ eſt cõ
ueniẽs mediũ ad ꝯcludendũ ipſam Scđa regula ad
cõcludendũ ꝑticularẽ affirmatiuã oꝫ capere añs ad
vtrunꝙ.ſ.ad ſubiectũ ꝛ ꝑdicatum. Tercia regula ẽ.
ad ꝯcludendũ vl'em negatiuã in ſcđo prime ꝛ pͥmo ſe-
cunde.oꝫ ſumere aliquid qđ ſit ꝯñs ad ſubiectũ. ꝛ ex-
traneũ ad predicatũ. Quarta ẽ.ad ꝯcludendũ vl'em
negatiuã in ſcđo ſecũde oꝫ ſumere aliquid qđ ſit ꝯñs
ad predicatũ ꝛ extraneũ ad ſubiectũ. Quinta.ad cõ-
cludendũ ꝑticularẽ negatiuã. oportet ſumere añs ad
ſubiectũ ꝛ extraneũ ad ꝑdicatum. ¶Pro declaratiõe
autẽ haꝝ regulaꝝ ponit ph̃s hoc notabile. ſit a ꝑdi-
catum ꝯcl'onis.b ꝯñs ad ꝑdicatum. c añs ad ꝑdica-
tum.ꝛ d ſit ei extraneũ.e vero ſubiectum ꝯcl'onis.et f
ꝯñs ad ſubiectũ.g añs.ꝛ h extraneũ. Declarat ergo pͥ
mã regulã ſic.ſi aliquis vellet cõcludere iſtam cõclu
ſionẽ.omne e eſt a.oꝫ ſumere aliqđ quod ſit f ad e.ꝛ
c ad a.ſic arguẽdo.omne c f eſt a.omne e eſt c f. ergo
oĩe e eſt a.et ꝯformiter declarat alias regulas. Sex
ta regula ad concludendũ particularẽ affirmatiuã eſt
hec.ſi ſit aliquis terminꝰ q̃ ſit g ad e.ꝛ b ad a.tũc va
let ad concludendũ ꝑticularẽ affirmatiuã indirecte.
¶(Rurſus ſi a ꝛ b) Hic ponit quoddã documẽtũ
circa mediũ vl'is affirmatiue. Et eſt.ꝙ ſi debet accipi
ꝯñs ad ſubiectũ.dum tñ ſit añs ad ꝑdicatum. oꝫ ſu-
mere ꝯñs ad pͥmũ.ꝛ maxime vl'e omniũ exiſtentiũ in-
ter ſubiectũ ꝛ ꝑdicatũ. qꝛ ſi ꝑdicatũ ineſt vl'r vniuerſa
liori. ꝯñs inerit ꝑticulari.nõ autẽ ecõtra Et ſi'r ſi de
bet accipi añs ad ꝑdicatũ. debet capi vniuerſaliꝰ eo
rum q̃ ſunt in ſubiecto. Primã ꝑtem declarat in l'ris.
ponẽdo ꝙ e ſit ſubiectũ.ꝛ f ꝯñs magis cõmune.c ꝯñs
minus cõmune.ꝛ a ſit ꝑdicatum.a c vero vniuerſaliꝰ
ſubiecto.ꝛ e minus vl'e. ¶(Manifeſtũ ergo) Hic ꝓ-
baꝝ ph̃s ꝙ ꝑdicte regule ſiue pͥncipia ſufficiũt ad oẽm
ſyll'm oſtenſiuũ tali rõne.ad omnẽ ſyll'm factũ ex tribꝫ
terminis ꝛ duabꝫ ꝓpõnibꝫ ſufficiũt ꝑdicta pͥncipia.ſed
oĩs ſyllogiſmꝰ oſtẽſiuus fit in aliq̃ figura ꝑ tres termi
nos ꝛ duas ꝓpões.ḡ ad omnẽ ſyll'm oſtẽſiuũ ſufficiũt
ꝑdicta pͥncipia. Minorẽ declarat iductiue. pͦ de vl'i

affirmatiua. ꝙ ſi debet ſillogizari hoc erit in prima fi gura per tres termios ⁊ duas ꝓpōnes. eo ꝙ anteccedēs predicati et cōſequens ſubiecti ſunt vnum medium. De alijs autē probat pħs exemplificādo in litteris ¶(Oportet aūt) Hic pħs ꝓbat vltimū documentū poſitum in capitulo p̄cedenti: ſcʒ ꝙ nō oportet ſumere ꝯſequētia q̄ ad omnia ſequanꝶ. Rō hui⁹ eſt. q꞉ ex ipſ nō poteſt fieri ſyllogiſm⁹ affirmatiu⁹. cū ipſa de oībꝫ predicenꝶ. nec negatiuus. q꞉ de nullis pn̄t p̄dicari. (Manifeſtū eſt āt) Hic ponit Areſto. alias ꝯſidera⸗ tiōes ſiue regulas q̄ ſunt inutiles ad faciendū ſyllogiſ mū. et ideo qn̄ mediū eſt ꝯn̄s ad vtrūq̄. ſ. ad ſubiec⸗ tū ⁊ ad p̄dicatū ꝯcluſionis. aut qn̄ eſt an̄s ad predica tū. ⁊ extraneū ad ſubiectū. aut qn̄ eſt extraneū ad vtrū q̄ eſt cōbinatio inutilis. In p̄ma arguiꝶ ex ambabꝫ affirmatiuis in p̄ma figura. In ſcd̄a aūt minore nega tiua in p̄ma figura. Et in tercia arguiꝶ ex ambabꝫ ne⸗ gatiuis. Sunt ḡ tres ꝯbinationes inutiles ¶(Palā autē que eundē) Hic remouet pħs ꝯſiderationē ali⸗ quoꝝ antiquoꝝ dicentiū ꝙ ad inueniendū medium inſpiciendū eſſet ad ꝯn̄s ſubiecti. ⁊ etiā ad ꝯn̄s p̄dica⸗ ti. que ſi ſint ꝯtraria ex vtroq̄ illoꝝ ꝯcludeꝶ negatiua vl̄is vel ꝑticularis. Et poſſet poni exemplū. vt ſit iſta ꝯcluſio. nulla iuſticia ē iniuſticia. ꝯſequēs ad ſubiec tum eſt ꝟtus. ꝯn̄s vero ad p̄dicatū eſt viciū. iō vtrūq̄ ꝑt ſumi ꝓ medio ad oſtēdendū illā ꝯcluſionē. Primū in ſecūdo p̄me ſic. nulla ꝟtus eſt iniuſticia. oīs iuſticia eſt ꝟtus. ergo nulla iniuſticia ē iuſticia. Et ſilr̄ poſſet ſumi in p̄mo ſecūde. Scd̄m vero ꝑt ſumi ꝓ medio in ſecūdo ſcd̄e ſic. omnis iniuſticia ē vicium. nullū iuſti⸗ cia ē vicium. ḡ nulla iuſticia ē iniuſticia. Has ꝯſide rationes reprobat pħs duabꝫ rōnibꝫ. Prima. q꞉ inſpe ctio dʒ eſſe ad vnū. ⁊ nō ad plura. ſʒ talis inſpectio nō eſt ad vnum. ḡ. ⁊c̄. Scd̄a rō. acceptis ꝯtrarijs p̄dicto mō non fit ſyllogiſm⁹ niſi alterū ꝯtrarioꝝ ſit ꝯn̄s p̄di cati ⁊ extraneū ſubiecti. Sed ſi ſic fiat ſyllogiſm⁹ hoc eſt ꝑ regulas p̄cedētes. q̄bus ſcʒ inſpiciꝶ ad ꝯn̄tia ⁊ ex tranea. vt ꝓbat declarādo in litteris. ḡ hmōi iſpectio ad ꝯtraria eſt inſufficiēs ¶(Eodē autē modo) In h̄ tercio capitulo oſtēdit ꝙ hec ars inueniēdi mediū ſilr̄ reperitur in ſyllogiſmo ad impoſſibile ⁊ in alijs ſyllogiſ mis ex hypotheſi. Et p̄mo ponit hanc ꝯcluſionē. Si cut oīs ſyllogiſm⁹ oſtēſiuus fit ꝑ antecedētia ꝯn̄tia et extranea. ſic oīs ſyllogiſm⁹ ad ipoſſibile. ꝓbat ꝙ om̄e qđ ꝯcludiꝶ oſtēſiue ꝑt etiā concludi ad impoſſibile. ⁊ in eiſdē termīs an̄s probat ſyllogizādo tā ꝑ impoſſi⸗ bile q̄ oſtēſiue vl̄em negatiuā ⁊ ꝑticularē affirmati⸗ uā. et eodē mō poſſet ꝓbari in alijs. Eſt tn̄ drā inꝶ ſyl⸗ logiſmū oſtenſiuū ⁊ ad ipoſſibile. q꞉ in ſyllogiſmo oſtē ſiuo neceſſe ē ambas p̄miſſas ſumi tanq̄ veras. In ſyllogiſmo ꝟo ꝑ impoſſibile ſumiꝶ vna tanq̄ falſa. (In alijs āt ſyllogiſmis) In hac ſcd̄a ꝑte ꝓbat pħs ꝙ oīs alius ſyllogiſm⁹ ex hypotheſi fit ꝑ p̄dicta p̄nci pia. ſ. antecedētia ꝯn̄tia ⁊ extranea. Et ꝓbat p̄mo de ſyllogiſmo a trāſſumpto. q꞉ q̄uis ille nō oſtēdat p̄nci palē ꝯcluſionē ꝑ hāc artē. tn̄ oſtēdit ꝯcluſionē ad quā ſe transfert. ⁊ iō quantū ad ipſam indiget ipā arte. Se cundo ꝓbat de ſyllogiſmo ſm̄ qualitatē in ſubiecto. ſiue ex ꝑticulari inſpectōe. q꞉ iſte ſyllogiſm⁹ ꝓpter ali quā hypotheſim ſyllogizat vl̄e ꝑ ꝑticulari. ⁊ h̄ decla⸗ rat in termis nō ſignificatiuis. ḡ hec ars ē necāria ad ipſam ¶(Eodē aūt mō) Finaliꝶ declarat. ꝙ oīs ſyl⸗

logiſm⁹ de mō fiat ꝑ p̄dicta p̄ncipia. q꞉ ex eiſdē termi nis ⁊ eodē mō ꝯbinando eos fiet ſyllogiſm⁹ de mō ſi⸗ cut ſyllogiſm⁹ de ineē. Eſt tn̄ in hoc drā. q꞉ in illis de ineē oʒ ſumere antecedētia ꝯn̄tia ⁊ extranea. q̄ ſimplr̄ inſunt vel nō inſunt. Sʒ in illis de ꝯtingēti oʒ capere extrema an̄tia ⁊ ꝯn̄tia. q̄ pn̄t ineē vel nō ineſſe ¶(Ma nifeſtū eſt ḡ) Hic infert correlarie ꝙ oīs ver⁹ ſyllogiſ⸗ mus fit ꝑ iſtam artē. q꞉ oīs ſyllogiſm⁹ factus in aliq̄ trium figuraꝝ fit ꝑ iſtam artē reſpiciēdo ad an̄tia ꝯn̄ tia ⁊ extranea. ſed oīs ſyllogiſm⁹ fit in aliq̄ triū figu⸗ raꝝ. ḡ. ⁊c̄. Scd̄m correlariū. iſta ars ē generalis ad in ueniendū mediū circa pħiam. hoc ē circa ſciētias ſpe culatiuas. et circa artē. i. circa ſcias factiuas. ⁊ circa diſciplinā. i. circa ſcias morales. Uel ſic. circa totam pħiam. i. mathematicā. ⁊ quālibet diſciplinā. i. ſciaʒ quadruuialē. et artē. i. ſciam triuialē. Non tn̄ oʒ ſp̄ re⸗ ſpicere ad illa tria. nec etiā oportet ſp̄ accipere eadem media ad quamlibet cōcluſionē ꝯcludendā. Sed in ſillogiſmo affirmatiuo aliter eſt ſumendū mediū q̄ in negatiuo. et in demrātiuo q̄ dialectico. ⁊ in vl̄i q̄ ꝑti⸗ culari. q̄ ſunt diuerſaꝝ figuraꝝ. Et q꞉ aliq̄s poſſet cre dere ꝙ iſta ars ſit ita generalꝰ ꝙ ꝑ eam poſſent ſillogi⸗ ʒari p̄ncipia ſciaꝝ. iō Areſto. remouēdo dubiū dicit ꝙ nō. q꞉ talia p̄ncipia q̄ ſunt circa ſingula. i. ſingulas ſcias experimēto ē tradere. i. cognoſcunꝶ ꝑ experientiā ſicut p̄ncipia aſtrologice ſcie cognita ſunt ꝑ aſtrologi cā experientiā. q꞉ aſtrologice demrātiones inuēte ſūt ꝑ ſufficientē experientiā motuū ſtellaꝝ nobis apparen tiū. Et ſilr̄ eſt in q̄libet arte ⁊ diſciplina ¶Subdit vti litatē hui⁹ artis circa p̄ncipia aliaꝝ artiū. dicens ꝙ p̄ncipia inuēta ꝑ experientiā per hāc artē ordinanꝶ in ſillogiſmo. ꝑ quā manifeſtandū eſt ꝙ mediū inuentū eſt ꝯueniens ad ꝯcludendū ꝯcluſionē intentā. ¶(Om̄ autē) Iſtud ē quartū caplm̄ in q̄ pħs repro bat quandā viā. ſ. viā diuiſionis. quā aliqui antiq̄ꝝ dixerūt eſſe vtilē ad inuentionē medij. Et p̄mo dt̄. ꝙ talis via quodāmodo teneꝶ ſub arte p̄dicta. eo ꝙ diui ſio. i. ſillogiſm⁹ diuiſiu⁹ eſt ſillogiſm⁹ infirm⁹. Primū aūt hic reprobat duabꝫ rōnibꝫ opinionē antiquoꝝ Pri ma rō. ille ſillogiſm⁹ nō eſt vtilis ad ꝯcludendū con⸗ cluſionē. in quo mediū eſt ꝯmuni⁹ maiori extremitate ſʒ in ſillogiſmo diuiſiuo mediū eſt hmōi. ḡ. ⁊c̄. Scd̄a rō. ille ſillogiſm⁹ ē inutilꝰ ad ꝯcludēdū ꝯcluſionē. in q̄ eſt petitio p̄ncipij. ſed ſic ē de ſillogiſmo diuiſiuo. ḡ. ⁊c̄. Utriuſq̄ haꝝ rationū minorē ꝓbat duobꝫ exemplis. Primū. ſi ſic arguaꝶ. om̄e aīal eſt mortale vel imorta⸗ le. oīs hō eſt aīal. ḡ omnis hō eſt mortalꝰ vel immor⸗ talis. ſed nullus hō eſt immortalꝰ ḡ oīs hō eſt mor⸗ talis. In hac rōcinatione ē petio p̄ncipij. q꞉ deberet ꝓ bare hāc nullus hō eſt immortalꝰ. Et tn̄ aſſumit eā tā q̄ verā. et ſilr̄ mediū qđ ē ꝯmuni⁹ maiori extremitate ſiue p̄dicato p̄ncipalis ꝯcluſionis qđ eſt mortale. Se⸗ cundū ex.ⁱᵐ ſi ſic arguaꝶ. om̄e aīal mortale ē hn̄s pedes vel non hn̄s pedes. ſed hō eſt aīal mortale. ergo hō eſt hn̄s pedes vel nō hn̄s pedes. ſed nō eſt nō hn̄s pedes. ergo eſt hn̄s pedes. In hoc ꝓceſſu eſt petitio p̄ncipij. et mediū eſt cōmunius p̄dicato ꝯcluſionis Et ſic pa tet ꝙ per ſillogiſmū diuiſiuū non poteſt concludi diſ⸗ finitio hōis. poſito ꝙ ſit hec animal mortale habēs pedes ¶(Manifeſtū quoniā) ¶In hac ſecūda par te probat hanc concluſionē. ſillogiſm⁹ diuiſiuus non valꝫ ad aliud p̄dicatū. q̄ ſit diffinitio. vtputa gen⁹

pꝛopꝛiū aut accidēs.ꝛ hoc tali exemplo. Si aliqs du
bitet an dyameter ſit ſymeter vel aſſymeter.et ad oſtē-
dēdū ꝙ ſit aſſymet̄ fiat iſte ſyllogiſm⁹.oīs lōgitudo ē
ſymetra vel aſſymetra.ſed dyameter ē longitudo.ergo
dyameter ē ſymeter vel aſſymeter.iſte ſyllogiſm⁹ ē bo-
nus.ſ3 fiet petitio ꝑncipij ſi ſubſumat̄ hec minoꝛ. dya
meter nō eſt ſymeter.eo ꝙ aſſumit̄ illa ꝓpō que deberet
ꝓbari. Ex iſtis infert ꝙ ſyllogiſm⁹ diuiſiuus ē inuti
lis ad oſtendēdum.i. pꝛobandū quodcūqꝫ pꝛedicatū
de quocūqꝫ ſubiecto ¶Circa hunc textum

Attende Pꝛimo ꝑ declaratōe exēploꝝ mathematicoꝝ. ꝙ quadratū eſt figura hñs q̄tuoꝛ latera eq̄lia.dyameter aūt quadrati eſt linea lōgiſſima in qua
dꝛato diuidēs quadratū in duas ꝑtes eq̄les ꝓtenſas
ab angulo quadrati ad angulū ſibi ꝯͣrium. Coſta ve
ro quadrati ē vna de illis lineis.q̄ claudit̄ quadratū.
ſicut ſunt ille linee q̄ faciunt latera quadrati. Sed ſy-
metrū eſt qđ eſt cōmenſurabile.et aſſymetrū eſt qđ eſt
incōmenſurabile. Ad h̄ autē ꝙ aliq̄ue q̄titates ſint
ꝯmēſurabiles ſibiīnuicē opoꝛtet ꝙ habeāt vnam mē-
ſuram ꝯmunē. que aliquotiēs ſumpta reddat pꝛeciſe
q̄atitatē pꝛime.ꝛ illa eadē aliquotiēs ſumpta reddat
pꝛeciſe quantitatē ſcđe. vt numer⁹ par ꝛ numer⁹ ipar
ſunt q̄titates incōmenſurabiles.q2 hñt vnitatē ꝓ tali
mēſura ¶Attende ſcđo.ꝙ numer⁹ quadrat⁹ eſt q̄ fit
ex ductu alicui⁹ numeri in ſe ducti. vt cum ex redupli
catiōe quaterna numeri q̄tuoꝛ fiunt ſedecim. ¶Attē
de tercio. ꝙ ꝓbatio iſti⁹ ꝓpōnis dyameter eſt incōmen
ſurabilis coſte ſic p̄t haberi. q2 ſi dyameter eſſet ꝯmē
ſurabilis coſte ſeq̄retur ꝙ numer⁹ par eſſet eq̄liſ nume
ro impari. Pat3 ꝯña. q2 ſi dyameter ſit ꝯmēſurabilis
coſte.ita ꝙ ipſa ſit eius dupla.tunc o3 ꝙ numer⁹ qua-
dratus ſit in eadē ꝓpoꝛcione ad aliū numerū. ꝛ non
ſuperioꝛē.ergo ad inferioꝛē. Si g̃ ſic ſe habeat ſextena
rius ad nonariū.tunc ſextenari⁹ erit duplus ad nona
rium.ꝛ tñ ſextenari⁹ ad octonariū.ergo numer⁹ nona-
rius(q̄ eſt impar ꝛ numer⁹ octonari⁹ qui ē par)ſunt
equales Tenet ꝯña ex quinto gemetrie.ſi aliqua duo
ſe habeāt in eadē ꝓpoꝛcione ad terciū.ipſa ſunt eq̄lia
inter ſe ¶Attende quarto circa exēpla ſecūdi capituli
ꝙ o3 ſuponere vnum circulū.a cui⁹ centro ad circū-
ferentiā ducant̄ due linee q̄ſi due ſemidyametri. ꝛ po
natur a in extremitate vni⁹.ꝛ b in extremitate alteri⁹.
et ſic vocent̄ a b. Deīn inter extremitates illaꝝ duca
tur tercia linea.q̄ faciet equicrus ſiue triangulū equi
crurū.i.triangulū equaꝝ tibiaꝝ.eo ꝙ oēs linee exeū
tes a centro circuli ad circūferentiā ſunt eq̄les. Hec
aūt linea erit baſis triāguli inciſionis.eo ꝙ diuidit cir
culū per poꝛciones ꝛ nō ꝑ ſemicirculos. Pꝛime due li-
nee cū circūferētia faciūt duos ſemicirculos. q̄ꝝ ille q̄
eſt ex ꝑte a vocet̄ a c.ꝛ q̄ ex ꝑte b vocet̄ d b. anguli aūt
quos facit linea inciſionis cum circūferentia vocetur
c d.anguli āt quos facit cū pꝛedictis duab; lineis in-
trinſecis vocent̄ e f.ꝛ iſti ſunt anguli ad baſim.ꝛ illoꝝ
facil̄ figura ſ͞m ea(q̄ dicta ſt3)poſſet ſenſibil̄r deſcribi

Querit Utrū in q̄nto ſexto capitul̄ Areſtoteles ſufficiēter docuerit reductionē ſyllogiſmoꝝ in ꝑme figu-
re modos vl̄es cum arte inueniēdi mediū ¶Arguit̄
pꝛimo ꝙ pꝛimā ꝑtem q̄ſtionis. q2 iſte ſyllogiſm⁹ eſt bo
nus.ſoꝛtes videt omnē equum.ſoꝛtes ē bꝛunell⁹. ergo
ſoꝛtes videt bꝛunellū. Et ſil̄r iſte ē bonus ſyllogiſm⁹
cuiuſcūqꝫ ē diſciplina illud ē genus.ſed bonū eſt diſci
plina.g̃ bonum ē genus. Et ſil̄r iſte. cui nulli ineſt b.
ei omni ineſt c.ſed nullū a eſt b.ergo oīe c eſt a. ꝛ tñ
notū eſt.ꝙ iſti ſyllogiſmi nō fiunt in aliq̄ trium figura
rū.ergo nō oīs ſyllogiſm⁹ fit in aliq̄ trium figuraꝝ.
¶Cōfirmat̄.q2 iſte ē bonus ſyllogiſm⁹ nullū riſibile
eſt hō.nullus aſin⁹ eſt riſibilis.g̃ nullus aſinus ē hō.
Et ſil̄r iſte.omnē hominē videt ſoꝛtes. plato eſt hō.er
go platonē videt ſoꝛtes.ꝛ tñ non reducit̄ ad aliquem
modū pꝛime figure vl̄em ¶Scđo ſic.iſte ē bonus ſyl-
logiſmus.ſi a eſt b eſt.ſed a eſt.g̃ b eſt. Sil̄r ſi a eſt b ē
ſed nullū b eſt.g̃ nullū a eſt.ꝛ tñ nō reducit̄ ad aliquē
modū pꝛime figure. ¶Cōfirmat̄.q2 in oī ſyllogiſmo
ſunt ad minus due ꝑmiſſe ꝛ vna ꝯcluſio.g̃ oīs ſyllo-
giſmus ad minus h3 tres ꝓpōes ¶Tercio ſic.ſciētia
hui⁹ libꝛi ē reſolutoꝛia.g̃ incōueniēter in ea datur ars
inueniēdi mediū.al̄s eīn eſſet ſcīa inuētiua.qđ eſt cō-
tra Boetiū in thopicis ¶Cōfirmat̄.q2 hec ſcīa trac-
tat de reſolutiōe ꝯñe.ꝛ nō de reſolutiōe ꝯñtis.g̃ nō ha
bet reſoluere ſyllogiſmū in ſua ꝑncipia materialia.ꝛ ꝑ
ꝯñs non h3 docere artē inueniēdi medium ¶Quarto
ſic.in hac ſcīa determinat̄ de ſyllogiſmo ſimpl̄r ꝛ incō
tracto.ſed regule h̄ date ad inueniendū mediū nō p̄nt
ad ipm applicari.cū ibi debeāt eſſe antecedētia ꝛ ꝯſe
quentia.g̃ ꝛc̄ Cōfirmat̄.q2 in termīs ꝯuertibilib; nō
repiunt̄ antecedētia nec ꝯñtia.g̃ hmōi ars nō eſt appli
cabilis ad ſyllogiſmos factos ex termīs ꝯuertibilib;.
et ꝑ ꝯñs non eſt applicabil̄ ad omnē ſyllogiſmū ¶In
oppo͞m arguit̄ auctoꝛitate ꝑhi in textu. ¶Pꝛo ſolutiōe
queſtionis iſti⁹ ſequunt̄ quatuoꝛ q̄ſtiones

Queſtio Pꝛima. vtrū omnis ſyllogiſm⁹ fiat in aliq̄ triū figuraꝝ ¶Pꝛo cui⁹ ſolutione Attende ꝑmo.
ꝙ duplex ē ſyllogiſm⁹.ſ. oſtēſiuus ꝛ ex hypotheſi Syl
logiſm⁹ oſtēſiuus eſt.q̄ ſumit duas ꝓpōnes in mō ꝛ fi-
gura diſpoſitas ad oſtēdendū aliquā ꝯcluſionē. S3
ſyll̄s ex hypotheſi eſt q̄ ex duab; ꝑmiſſis aliq̄ ſuppōne
fcā infert aliquā ꝯcluſionē. Et talis eſt triplex.ſ.ſyll̄s
ad ipoſſibile.ſyllogiſm⁹ a trāſſumpto.ꝛ ſyllogiſm⁹ ex
ꝑticulari inſpectiōe. De ſyllogiſmo ad ipoſſibile vi-
debit̄ in ſecūdo hui⁹. S3 ſyllogiſm⁹ a trāſſumpto eſt
ille in q̄ aliquis ſe tranſfert ad aliud. vt ꝑ illud poſſet
ꝓbari ꝓpoſitū. Uerbi grā.ſi q̄s vellet ꝓbare ꝙ aīa ſoꝛ
tis eēt immoꝛtalis.ꝛ faceret talē ſuppōe3 vel hypothe
ſim.ꝙ ſi poſſet ꝓbare animā platonis eē immoꝛtalē.ꝓ
baret etiā animā ſoꝛtis eſſe immoꝛtalē. quo ſuppoſito
trāſferret ſe ad ꝓbandū hanc.aīa platonis ē immoꝛta
lis ſic arguēdo.cuiuſlibet hoīs eſt immoꝛtal̄.plato eſt
hō.ergo anima platonis ē immoꝛtalis.et ſic per ꝯcon
ceſſum aīa ſoꝛtis erit immoꝛtalis.ꝛ huic argumenta-
tioni ſimilis eſt argumētatio ſ͞m qualitatē in ſubiect̄
Unū ſyllogiſm⁹ ſ͞m qualitatē in ſubiectis eſt qñ aliq̄s
ſe tranſfert ad ꝓbandū aliquid in ſimili ꝓpoſito.ꝛ ille
maxime fit ī locis a ſimili.a ꝓpoꝛcione.a maioꝛi.a mi
noꝛi.a caſibus.a cōiugatis.a ſimilib;. Unū iſti duo ſyl
logiſmi nō differunt niſi ſicut ſuperius ꝛ inferius. q2
quādocūqꝫ aliquis ſe tranſfert ad ꝓbationē alicu-
ius alterius a pꝛopoſito.ex cuius ꝓbatione infert pꝛo-
poſitum. tunc talis ſyllogiſmus eſt a tranſſumpto.
Cum aūt aliquis ſe tranſfert ad ꝓbandum aliquid

qđ eſt ſilis veritatꝫ cum ꝓpoſito.talis ſyllogiſmꝰ ē ſꝫm qualitatē in ſubiectꝭ.i.ſꝫm ſimilitudinē in ꝓpoſitis. qꝛ ſilitudo eſt qualitas Nam ſi ꝓpoſitum eſſet.aīa ſorꝭ eſt immortal.et aliquis ſe trāſferret ad ꝓbandū iſtā aīa platonis eſt īmortalis.faceret ſyllogiſmū ſꝫm ſimilitudinē ſiue qualitatē in ſubiectis.¶Sed ſyllogiſmꝰ in pticulari inſpectione eſt qñ ꝓpter aliquā hypotheſim ꝯcluditur vlis ꝑ regulā.per quā deberet ꝯcludi pticularis.vt regula ad concludendū iſtam. quoddā b eſt a.et ꝙ mediū debet eſſe c ad a.ꝛ g ad e.ideo ſuppoſito ꝙ g cōuertatur cum e.ꝑ talem inſpectionē pticularem poterit cōcludi vlis affirmatiua ſic arguēdo.oē g eſt a.omne g eſt e.ergo quoddā e eſt a.ꝛ qꝛ e ꝛ g cōuertuntur.ideo pt ſic argui.omne e eſt a. oē g eſt e. ergo omne g eſt a. et ſilr eſt de pticulari negatiua ¶Attēde ſecūdo.ꝙ ſyllogiſmꝰ oſtēſiuus etiā eſt duplex ¶Quidā eſt cathegoricꝰ.cuiꝰ ſcꝫ vtraqꝫ p̄miſſaꝝ ē ꝓpoſitio cathegorica.Alius eſt hypotheticꝰ.cuius ſcꝫ vtraqꝫ vel altera p̄miſſaꝝ ē hypothetica.Vñ aliquē ſyllogiſmū eſſe in aliqua triū figuraꝝ eſt ipſuꝫ habere duas p̄miſſas in quibꝫ extremitates ꝯclōis vniunt̄ aut ſeꝑantur in vno medio diſpoſito ſꝫm ꝯuenietiā diſpoſitionis alicuiꝰ figure ¶Attende tercio.ꝙ q̄uis ī omni ſyllogiſmo ſint plures termī q̄ tres numeralit̄ diſtincti in aliquo.etiā ſint pauciores ſpecifice diſtincti.ꝛ in aliquo plures.tñ in quolibet ſyllogiſmo oſtēſiuo ſunt duo vel tres realiter diſtincti. Vñ in ſyllogiſmo ex oppoſitis ſunt duo realiter diſtincti.tres tñ formaliter ſiue intētionaliter ¶Attende quarto. ꝙ in q̄libet ſyllogiſmo diuiſiuo ſunt duo ꝓceſſus. Primꝰ eſt ſyllogiſticꝰ.in quo accipit̄ diuiſum ꝓ medio.et eiꝰ mēbra ꝯiunctim ꝓ maiori extremtate ꝛ vnum ſuppoſitū diuiſim ꝓ minore.ꝛ iſte eſt in aliqua triū figuraꝝ.Sꝫ ꝑ ſecūdo ꝓceſſu ſumit̄ ꝯcluſio ꝓcedentis ꝓceſſus ꝓ p̄ma ꝓpōne.ꝛ ꝑ ſecūda negatur alterum membroꝝ diuidentiū de illo ſuppoſito diuiſim.ꝛ ꝑ ꝯcluſione affirmatur alteꝝ membroꝝ de eodē ſuppoſito.ſicut patuit in exemplis textꝰ.Ex hoc ptꝫ ꝙ ſyllogiſmꝰ diuiſiuꝰ ē bonus quantū ad primū ꝓceſſum. Sed q̄tum ad ſecundū petit p̄ncipium.Et ideo quo ad illuꝫ ꝓceſſum vocatur ſyllogiſmꝰ infirmus

Dic primo ꝙ oīs ſyllogiſmꝰ cathegoricꝰ oſtēſiuus fit ī aliqua triū figuraꝝ. ptꝫ ex dictis ¶Dic ſecūdo. ꝙ ſyllogiſmꝰ cathegoricꝰ ex hypotheſi ſaltē quo ad p̄mū ꝓceſſum fit in aliqua triū figuraꝝ.ptꝫ ex diffinitōe ſyllogiſmi ex hypotheſi ¶Dic tercio.ꝙ ſyllogiſmꝰ diuiſiuꝰ quo ad p̄mū ꝓceſſum fit ī aliqua triū figuraꝝ.ptꝫ ſilr ex diffinitōe ¶Dic q̄rto ꝙ ſyllogiſmꝰ hypotheticꝰ nō eſt in aliq̄ trium figuraꝝ. Patet qꝛ in ipſo nō eſt mediū ordinatū ſꝫm diſpōem alicuiꝰ figure.omnis aūt ſyllogiſmꝰ cathegoricꝰ eſt in aliq̄ trium figuraꝝ.ꝛ ſi nō formalr tñ reductiue. Vñ multi ſunt ſyllogiſmi cathegorici q̄ non ſunt formalit̄ in aliqua triū figuraꝝ.poſſunt tñ reduci ad aliquam eaꝝ.ꝛ in omni ſyllogiſmo ſunt due ꝓpōnes.Si āt plures ponant̄ q̄ due. aut ille ſuꝑflue ponerent̄ aut erūt plures ſyllogiſmi.

Queſtio Secūda.vtrū ꝯuenient̄ phs pꝰ determinationē de ſyllogiſmis tradat artē inueniēdi medium.

¶Pro cuiꝰ ſolutiōe Attende p̄mo. ꝙ duplex ē mediū ¶Quoddā eſt mediū vtile ad ꝓbandū aliqđ predicatū de aliquo ſubiecto.ꝛ de iſto medio determinat Areſto. in ꝓpoſito.Aliud eſt mediū inutile ad ꝓbandū predicatū de ſubiecto. vtile tñ ad inferendū ꝯcluſionē predicati de ſubiecto.Et de tali medio nō determinat h phs ¶Sed ꝓ inuētione medij ſcđo accepti Attende ſecūdo. ꝙ quatuor ſunt genera ꝓbleumatū.ſcꝫ vle affirmatiuū ꝛ vle negatiuū. pticulare affirmatiuū ꝛ pticulare negatiuū.que ſignificant̄ ꝑ has lrās a e i o vltimo poſitas in iſtis dcōnibꝫ q̄ habent̄ in his ꝟſibꝫ.Fecana cageti daſenes hebare gedaco Gebali. ſtant nō ꝯſtant hedas febas ꝛ hecas. Vñ ad intelligendū iſta metra cōiter ponunt̄ illa metra Predicat a.b ſequēs. c preit.d ſit extra. E ſubit.f ſeqtur.g preit.h ſit extra. Per ſex em̄ primas dcōnes duoꝝ primoꝝ metroꝝ ſignificant̄ ꝛ habent̄ ſex regule ſiue ꝯiugatiōes vtiles poſite a phō.ꝛ ꝑ tres vltimas ſignificant̄ tres cōbinationes inutiles.In ſex aūt p̄mis dcōnibꝫ ſꝑ vltima vocalis ſignificat qualitatē ꝛ quantitatē ꝯclonis. Et in p̄mis duabꝫ ſyllabis ꝑ a ſignificat̄ predicatū.ꝛ ꝑ e ſubiectū.Per aliā vero lrām que ponit̄ cum a ꝛ etiā cum e ſignificat̄ qualit̄ ſe debeāt habere a ꝛ e ad medium vt hec dcō fecana importat primā regulā.ꝛ eius vltima ſyllaba ſignificat vlem affirmatiuā eſſe ſyllogizādam.ꝛ import at per a. Prima ꝟo ſyllaba ſignificat q̄liter mediū ſe debeat habere ad ſubiectū ꝯclonis.ꝛ importat̄ per hanc lrām f.debet em̄ eſſe f ad e.i.ꝯſequēs ad ſubiectū Secūda vero ſyllaba ſignificat q̄liter medium debet ſe habere ad predicatū ꝯclonis. debꝫ.em̄ eſſe c ad a.i.añs ad p̄dicatū.Et ſilr cageti ſignificat ſcđam regulā.ꝛ vltima vocalis ſignificat pticularē affirmatiuā eſſe ſyllogizandā.Sed p̄ma ſyllaba ſignificat q̄liter medium ſe debet habere ad p̄dicatū ꝯclonis.debet em̄ eſſe añs ad p̄dicatū Scđa vero ſyllaba ſignificat q̄liter mediū debet ſe habere ad ſubiectū. nā debet eſſe g ad e.i.añs ad ſubiectū. Et eodē mō dicendū eſt de alijs.Tres aūt vltime dcōes.ſ. hedas febas ꝛ hecas ſunt diſſyllabe.ad denotandū ꝙ in diſpoſitionibꝫ ꝑ eas ſignificatꝭ nō ſequitur aliqua ꝯcluſio. due aūt ſyllabe ibi poſite ſignificāt diſpōem medij q̄liter ſcꝫ ſe habet mediū ad ſubiectū ꝛ predicatū Et ex hoc ptꝫ breuiter tota ars inueniēdi medium tradita ab Areſto. ¶Dic ad queſtionē.ꝙ Areſtoteles ꝯuenienter in hoc libro docet artē inueniēdi medium p̄mo mō acceptū. Patet.qꝛ nō ſolum oportet ꝯſiderare generationē ſyllogiſmoꝝ. ſed etiā oꝫ habere promptitudinē faciēdi eos.iſta aūt promptitudo habet̄ per hanc artē

Queſtio Tercia.vtrū principia oīm ſcietiaꝝ ſint ſyllogizabilia ꝑ artē a phō traditā

¶Pro cuiꝰ ſolutione Attende.ꝙ aliud eſt ꝓpōem eſſe ſyllogizabilē. et eſſe ſyllogizabilē per artem traditā a phō de inuētione medij. qꝛ omnis ꝓpō que pt eſſe ꝯcluſio alicuiꝰ ſyllogiſmi ē ſyllogizabilis.ſed ſolum illa eſt ſyllogizabil̄ ꝑ artē datā de inuētione medij. cuiꝰ ſubiectū ꝛ p̄dicatū hñt ꝯñtia antecedētia ꝛ extranea ¶Dic ad q̄ſtionē. ꝙ licet oīa p̄ncipia ſciaꝝ ꝯplexa ſint ſyllogizabilia. cū quelibet ꝓpō poſſit eē ꝯcluſio alicuiꝰ ſyllogiſmi. ſꝫ p̄ncipia ſciaꝝ nō ſunt ſyllogizabilia ſꝫm p̄dictā artē.ſaltē in illa ſcia cuiꝰ ſunt p̄ncipia. cum nō habeāt mediuꝫ quod ſit p̄us altero extremoꝝ. eo ꝙ in vnaq̄qꝫ ſcietia principia debent eſſe priora alijs

Queſtio Quarta Qualiter eſt ſaluabile hanc ſciam nõ cõſiderare de ſyll'o ɔtracto ad materiã. ⁊ tñ i ea poſſet tradi artẽ inueniendi mediũ. Pro cuius ſolutione ¶ Attẽde pmo. ꝙ materia pt accipi dupliciter. Uno mõ vt diſtinguit̃ ɔtra formam ſumptã ꝑ qddi tat e. ⁊ ſic oĩe illud eſt materia reſpectu alicuius qd ſibi ɔuenit ⁊ nõ eſt qdditas nec de qdditate aut eẽntiali ɔſtitutõe eius. ⁊ ſic demonſtratiuũ. dyalecticũ. ⁊ ſophiſticũ verũ ⁊ falſum ſt̃ materia ſyll'i q2 nõ ſt̃ de eẽntiali ɔſtitutõe eius. Alio mõ capit̃ materia vt diſtinguitur ɔtra formã ſumptã ꝑ actu. ⁊ ſic oĩe illud eſt materia ſyll'i qd ingredit̃ cõſtitutõem eius ꝑ modũ potentie. ſicut ps integralis. ⁊ ſic due ꝓpõnes ⁊ tres termi ſt̃ materia ſyll'i. ⁊ hmõi materia eſt materia generalis cuiuſlibet ſyll'i. ¶ Attẽde ſcdo. ꝙ duplex eſt ꝓbabilitas Quedã eſt generalit̃ dicta. q̃ nihil aliud eſt ꝙ̃ generatio credulitatis alicuius ɔñtis. Alia eſt ſpẽalit̃ dca. ſicut eſt ꝓbabilitas demõſtratiua. dyalectica. ⁊ ſophiſtica ¶ Attende tercio. ꝙ ſyll'm eẽ ɔtractũ pt intelligi dupl'r. Uno mõ ad materiã generalit̃ dictã. vtputa ad terminos ⁊ ꝓpõnes. Alio mõ ad materiã ſpẽaliter dictã. cuiuſmodi eſt ꝓbabilitas ſpẽaliter dicta ¶ Attende quarto. ꝙ ſyll'm eſſe abſtractũ a materia pt intelligi dupl'r Uno mõ realit̃ ⁊ de facto. ⁊ ſic nullus ſyll'us eſt abſtractus nec a materia generalit̃ dicta nec ſpẽaliter. q2 oĩs ſyll'us fit ex duabꝫ ꝓpõnibus ⁊ tribus terminis. q̃libet aũt ꝓpõ eſt vera vel falſa. Alio mõ ſm intellectũ. ꝓut ſcꝫ intellectus ɔſiderat ſyll'm ſm eius ɔñas formales. nõ ɔſiderando ſi ſit in tali vel in tali materia. ⁊ ſic eſt impoſſibile ſyll'm abſtrahere a materia ſpecialit̃ dicta. ſed nõ a materia generalit̃ dicta. eo ꝙ illa eſt de eſſentia ⁊ qdditate ſyll'i

Dic primo Q̃ hec ſcia cõſiderat de ſyll'o ɔtracto ad materiã generalẽ. cuiuſmodi ſunt ꝓpõnes ⁊ t̃mini ¶ Dic ſcdo ꝙ nõ ɔſiderat de ſyll'o cõtracto ad materiã vltimo mõ dictã. ſcꝫ ad ꝓbabilitatem topicã demõſtratiuã ⁊ apparentem. q2 hoc repugnat formali rõni ſyll'i ſimplicit̃ ¶ Dic tercio ꝙ hec ſcia ɔſiderat de ſyll'o ɔtracto ad ꝓbabilitatẽ in genere. q2 pħs i iſto textu dat artẽ inueniẽdi ẽ mediũ ad ſoluẽdũ ꝓpoſitã ɔcluſionẽ Ex q̃ arte habet̃ ꝙ non q̃libet t̃minus pt eẽ mediũ ad ɔcludẽdũ quãlibet cõcluſionem qd nõ eſſet niſi iſta ſcia cõſideraret de ſyll'o probatiuo ſue cõcluſionis

Ad rões ante oppoſitã. Ad pmã ⁊ ad ſcdam ptꝫ ſolutio. Ad terciã dr̃ ꝙ ꝙ̃uis hec ſcia doceat artẽ inueniẽdi mediũ. tñ i pa ſimpl'r dr̃ reſolutoria ⁊ nõ inuentiua. q2 nõ docet inuenire mediuꝫ. vt ibi ſit ſtatus. ſed vt cõponat ſyll'm. ⁊ poſt ɔpõnem ipm finalit̃ ⁊ vltimo reſoluat in ſua pncipia. Ad cõfirmationẽ negat̃ ɔña. q2 mediũ nõ ſolũ ẽ pncipiũ cõſeq̃ntis ſed etiã ɔñe. ¶ Ad q̃rtũ dr̃. ꝙ hec ſcia nõ cõſiderat de ſyll'o ſimpl'r. q2 nullo mõ cõſiderat de ſyll'o contracto. ſꝫ ſolũ ſicut dictũ eſt. Ad ɔfirmatõem dr̃ diſtinguẽdo ãñs. q2 ɔñs pt capi dupl'r. Uno modo ſine pciſione. ⁊ illud dr̃ ɔñs qd ſeq̇tur ad aliud ſiue inferat ipm ſiue non. ⁊ hoc mõ in cõuertibilibꝫ bñ reperitur ɔña. Alio modo capit̃ ɔñs cuꝫ pciſione. ⁊ ſic illud eſt ɔñs qd ſp abſtrahit et nunꝙ̃ pt eẽ añs. ſed ſp ſeq̇tur. ⁊ ſic in conuertibilibus nõ reperit̃ cõſeq̇ñs. ſed ſic nõ capit̃ hic

Quomodo autem

¶ Iſte eſt ſeptimus tractatus huius libri. in quo pħs tractat de reductõe ſyll'oꝝ in figuras ⁊ modos ꝑ priorum ſyll'oꝝ. ⁊ de reductõe ſyll'oꝝ vnius figure in aliã. Et diuidit̃ in q̈nq₃ capl'a. In pmo reducit q̃ſdã ɔñas nõ ſillogiſticas ad ſyll'm. Primo pmittẽs intentum dicẽs. Q̃ poſt hec dõm eſt q̃uo ſyll'i reducunt̃ in pdictis figuris. Et huius aſſignat duplicẽ cãm Prima eſt. q2 ſi determinatũ ſit de generatõe ſyll'oꝝ ⁊ de inuentõe medij ⁊ vltra ſyll'i facti ſint reducti in pdictas figuras. tunc erit cõplementũ huius doctrine. Scda cã eſt. q2 ea que prius dicta ſunt ꝑ hmõi reductõem magis manifeſtantur Docet̃ g̃ pmo reſoluere ɔñas nõ ſillogiſticas i duas ꝓpõnes. ⁊ poſtea in tres terminos ¶ (Primũ g̃ oꝫ) Hic ad reſoluẽdũ ſyll'm in duas ꝓpõnes dat tria documẽta. Primuꝫ eſt. oꝫ pmo reſoluere ɔñam in duas ꝓpõnes. Reddit rõem. q2 facilius eſt in maiora diuidere ꝙ̃ in minora. ſed ꝓpõnes ſunt maiores t̃minis. eo ꝙ ɔpoſita ſũt maiora eis ex q̈bus ɔponunt̃. Scdm ẽ. oꝫ videre an vna ꝓpõnũ ſe habeat ad totuꝫ. i. vt maior. ⁊ alia vt ps. i. vt minor. Terciũ eſt. oꝫ cõſiderare an ſit ſumptũ aliqd ſupfluũ. aut omiſſum aliqd nccãriũ. q2 ſi ſic auferendũ eſt ſupfluũ ⁊ aſſumẽdum nccãriũ vſq₃ quo deueniat̃ ad duas ꝓpões ¶ (Cõſiderã dũ eſt g̃) Hic ponit circa pdicta vnã difficultatẽ dicẽs. ꝙ aliqñ eſt difficile videre vtrũ oĩs orõ in q̃ ponunt̃ due ꝓpoſitões ſit ſyllogiſtica. aliqñ eĩn ex duabꝫ ꝓpõnibꝫ ſequit̃ cõcluſio nccãrie. nõ tñ ſillogiſtice. q2 ille ꝓpões nõ ſunt diſpoſite i mõ ⁊ figura. vt ſi ſic arguat̃. nõ ſubſtantijs interemptis nõ interimit̃ ſubſtãtia. ſed ptibus ſubſtãtie interemptis interimit̃ ſuba. g̃ ptes ſubſtãtie ſunt ſubſtãtie. hec eĩn ɔña eſt nccãria ⁊ reducta ad duas ꝓpões. non tñ eſt ſyllogiſtica. Sil'r ſi ſic arguat̃. ſi hõ eſt aĩal eſt. ſi aĩal eſt ſuba eſt. ergo ſi hõ eſt ſubſtãtia eſt. Decipimur aũt circa hmõi ɔñas credendo eas eẽ ſillogiſticas. q2 credimus omnẽ ɔñam nccãriam eſſe ſyll'm. qd eſt falſum. q2 ɔña nccãria eſt in pluribus ꝙ̃ ſyll'us. omnis eĩn ſyll'us eſt nccãrius. ſed oĩe nccãriũ eſt ſill'us. ¶ (Deinde ſic diuidenduꝫ terminos) In hac ſcda pte docet reducere ꝑ reſolutõem in tres t̃minos ɔñas nõ ſillogiſticas ad ſill'm. ponẽdo duo documenta. Primũ eſt. habita aliq̃ non ſillogiſtica et ea reducta ad duas ꝓpões. ipa vlterius reducẽda eſt ad tres terminos. quoꝝ vnus ſcꝫ ille q̃ ſumit̃ in ambabꝫ ꝓpõibꝫ erit mediũ. et ſi i vna ſubijciat̃ ⁊ in altera pdicetur erit pma figura. Si vero in vtraq₃ pdicet̃ erit ſecũda. ſed ſi in vtraq₃ ſubijciat̃ erit tercia. Et hoc infert ꝙ illa orõ (in q̃ nõ ſumit̃ idẽ bis) nõ pt reduci ad ſill'm. Scdm documentũ eſt. habita aliq̃ ɔña nõ ſillogiſtica ⁊ ipa reducta ad ſuas ꝓpões ⁊ tres termios oprꝫ videre ad cõcluſioneꝫ. q2 ſepe a q̃litate ⁊ q̈ñtitate cõcluſionis cognoſcit̃ figura ſill'i. Oportet etiaꝫ videre ad diſpoſitionẽ medij. quia ꝑ hoc etiam cognoſcit̃ figura ¶ (Frequent̃ aũt) Hic pħs circa predicta remouet tria impedimenta. Quorum primum eſt multotiens accidit deceptio. q2 creditur orõnem in q̃ ſunt tres termini ſm aliquã figurã eſſe ſill'm cum tñ non ſit vt ſi a pdicet̃ de b. et b de c videbit̃ eẽ ſill'us. ⁊ tñ nõ eſt vt patet pmo ſi ſic arguat̃ Ariſtomines intelligibilis ſemp eſt. areſtomines eſt areſtomines intelligibilis. g̃ areſtomines ſemper eſt. Secũdo ſi ſic arguatur Mi/

calus muſicus corrumpetur cras. micalus eſt mica/lus muſicus. ergo micalus corrūpet cras In his enim ↄſequētijs pmiſſe ſunt vere ⁊ ↄcluſio falſa. ideo nō valent. Et hoc eſt ideo. q2 nulla pmiſſarū ſumpta eſt de omi. Si eni maior eſſz ſumpta de omi. eſſz falſa. ſicut ↄcluſio. ⁊ ↄña eſſz bona. Subdit cām propīquā ꝑuenit hec deceptio. q2 credimus idē eſſe hoc huic ineſſe. ⁊ hoc huic omni ineſſe. i. pdicatū ineſſe alicui vl'r ⁊ nō vl'r ¶(Frequēter eni mentiri) Hic ponit ſcdm impedimētum. qđ eſt. quādo in reſolutiōe orōnis in tres terminos capim⁹ terminos abſtractos ꝓ terminis cō/cretis. Et exēplificat in omnib⁹ figuris. In pma figura ſic arguaꝫ. Nulla ſanitas de necītate eſt egritudo. omnis hō eſt ſuſceptibilis ſanitatis. ḡ null⁹ hō eſt ſuſceptibilis egritudinis Vel ſic omis hō eſt ſan⁹. ergo nullus hō eſt eger. iſta ↄña nō valet. q2 loco abſtracto rū ſumunꝫ ↄcreta. In ſcđa figura ſi ſic arguaꝫ. nullū ſanū ↄtingit eſſe egrū. omnis homo de necitate non eſt ſanitas. ḡ nullus hō de necitate eſt eger. Et ſil'r poſſet exemplificari in tercia figura ¶(Non aūt opꝫ) Hic ponit terciū impedimentū. qđ ꝓuenit ex hoc ꝙ aliqñ nō eſt nomen impoſitū. aut ex hoc ꝙ nolumus ponere terminos ſimplices. ↄtingit eni aliqñ ꝙ mediū dꝫ eſſe vna orō. vt qñ paſſio demōſtraꝫ de ſuo pmo ſubiecto debet capi diffinitio ꝓ medio. vt habere duos rectos angulos ineſt angulis equicruris ꝑ mediū ſimplex. ſ. ꝑ triangulū. ⁊ ineſt triangulo ꝑ medium ↄplexū. ſcꝫ ꝑ diffinitōem trianguli.

¶(In eſſe primo medio) In hoc ſcđo capitulo docet phus ſillogiſare ex obliquis. Et ponit tres ſuppōnes. Prima eſt. nō eſt necē in omi ſill'o affirmatiuo pmum id ē maiorem extremitatē ineſſe. i. pdicari de medio. ſupple in recto. nec mediū de poſtremo. i. de minori ex/tremitate. Scđa eſt. non eſt necē in omi ſill'o negatiuo mediū negari de minori. ſupple in recto. vel maiorem de medio. Tercia eſt. tot modis ↄtingit aliqua pdicari de aliquo. quot modis dr ens ⁊ verum Primam ſuppōnem declarat. q2 ſi ↄtrariorū eſt eadem diſciplina. ⁊ aliqua. vtputa b ⁊ a ſint ↄtraria. non opꝫ ꝙ ipa ſint vna diſciplina. ſed ſufficit ꝙ eoꝝ ſit vna diſcipli/na ¶(Accidit aūt qñꝗ) In hac ſecūda parte ponit aliquas regulas ad ſoluendū in obliquis. Prima eſt qñ maior extremitas pdicaꝫ de medio ſupple in recto et medium non pdicaꝫ de minore. hoc eſt dictu maiore de recto ⁊ minore de obliquo. ſequiꝫ ↄcluſio de ob/liquo. et nō de recto. ſicut patꝫ ſic arguēdo. Sophia eſt diſciplina. boni eſt ſophia. ergo boni eſt diſciplina ⁊ nō ḡ bonum eſt diſciplina. Secūda regula eſt. maiore de obliquo ⁊ minore de recto ſequiꝫ ↄcluſio de obliquo ⁊ nō de recto. videlꝫ ſic arguēdo. cuiuſlibꝫ q̄lis ⁊ ↄtrarij eſt diſciplina. ſed bonū eſt quale ⁊ ↄtrarium ḡ boni eſt diſciplina. ⁊ non ergo bonum eſt diſciplina Tercia eſt. ex vmbabus de obliquo ſequiꝫ qñꝗ ↄcluſio de recto. et qñꝗ de obliq̄. Exemplū pmi. cuius eſt diſciplina hui⁹ eſt gen⁹. ſed boni eſt diſciplina. ḡ bonū eſt genus. Exēplū ſecūdi eſt cū inferꝫ. ergo boni eſt genus. Quarta regula eſt. eodem mō eſt ſyllogiſandum ex obliquis negatiue ſicut affirmatiue. Ponit exem/pla ⁊ primo in ſecūda figura. Primū eſt. nullius motus eſt motus nec generatōis generatio. ſed voluptatꝫ eſt motus. ergo voluptas nō eſt motus nec generatio. Scđm exemplū. nullius ſigni eſt ſignū. ſed riſus eſt ſi/gnum. ergo riſus non eſt ſignuꝫ In tercia figura ponit tale exemplū. Eſtas nō eſt temp⁹ opoꝛtunū deo. q2 tē/pus nihil ſibi ꝑficit. eſtas eſt tps. ḡ temp⁹ nō eſt opor/tunū deo. Et ſimiliter dicenduꝫ eſt de alijs. Poſſunt etiam fieri ſylli ex nomib⁹ quorūcūꝗ caſuū. et hoc ad huc totiens quotiens aliquid pt de alio predicari ꝑm diuerſos modos pdicandi. et adhuc ſiue dicatur ſimpliciter ſiue ꝑm quid. ſiue illud qđ diciꝫ ſit ſimplex ſiue ↄplexum. ſiue affirmatiue ſiue negatiue

¶(Reduplicatum auteꝫ) In hoc tercio caplo docet phs reducere ſyllos in quib⁹ poniꝫ reduplicatio. ⁊ p/mo ponit duas regulas. Prima eſt. in ſyllis nunꝗ re/duplicatio ſiue reduplicatū debet poni ad mediū. ſed ad maiorē extremitatem. Qđ declarat q̄tuor exēplis. Primū eſt. ſi fiat aliqs ſyll's ↄcludēs hanc ↄcluſioneꝫ iuſticia eſt diſciplina in eo qđ eſt bonū. tūc in pmiſſis iſta reduplicatio (in eo qđ eſt bonū) eſt addenda ma/iori extremitati ⁊ nō medio. vt ſi ſic arguaꝫ. boni eſt diſciplina in eo ꝙ bonū. ſed iuſticia eſt bonū. ergo iuſti/cie eſt diſciplina in eo ꝙ bonū. Si autem ſic arguaꝫ. boni inq̄ntum bonum eſt diſciplina. ſed iuſticia ē bonum inq̄tūꝫ bonū. ergo iuſticie eſt diſciplina Minor erit falſa ⁊ i intelligibilis. Scđm exemplū. bonuꝫ eſt diſciplinatū in eo ꝙ bonū. ſalubre eſt bonuꝫ. ergo ſalubre eſt diſciplinatum in eo ꝙ bonū. Tercium exem/plum eſt. omne nō exiſtens eſt opinabile in eo ꝙ nō exiſtens. ſed hircoceruus eſt non exiſtens. ergo hircocer/uus eſt opinabilis in eo ꝙ non exiſtens Quartum eſt omne ſenſibile eſt corruptibile in eo ꝙ ſenſibile. hō eſt ſenſibilis. ergo homo eſt corruptibilis in eo ꝙ ſenſibi/lis ¶(Nō eſt autem eadem poſitio) Hic ponit ſecūdam regulam. que eſt ꝙ nō eſt idem ponendū pro me/dio qñ ſyllogiſaꝫ ſimplicit'. id eſt ſine reduplicatiōe et qñ hoc aliquid aut quo aut quō. id eſt cum redupli/catione ↄtrahente ad ſubſtantiam aut partē ſubiectiuam. aut partem in mō. Ponit exemplum. quia nō eſt idem ſumendum ꝓ medio ad ↄcludendum iſtā. bo/num eſt diſciplinatum. aut iſtā bonū eſt diſciplinatū inq̄tum bonū. q2 ad ↄcludendum primam oporꝫ ſumere ens pro medio. id eſt aliquod ens valens ad cō/cludendum huiuſmodi ↄcluſionem Sed ad ↄcludēdum ſecūdam opꝫ ſumere pro medio quid ens. id eſt illud cui⁹ forma reduplicatur ſupra predicatū. ⁊ hoc declarat. q2 ſit a diſciplina quoniam ſit quid ens cum aliqua reduplicatiōe. vt puta in eo ꝙ bonū. In quo autem b ens quid. id eſt aliquod ens. ſicut bonum In quo autem c bonum. ſcꝫ aliquod particulare. vt ſcientia vel iuſticia. tunc ſic debꝫ ſyllogiſari. boni eſt diſciplina inquantum bonum. ſed ſcientia eſt bonuꝫ. ergo ſcientie eſt diſciplina in eo ꝙ bonū. Vel ſic pt ſyllogiſari. boni eſt diſciplina in eo ꝙ bonū. ſed quoddaꝫ bonum eſt bonum. ergo cuiuſdam boni eſt diſciplina in eo ꝙ bonum. Et ſtatim remouet dubium. ⁊ dicit ꝙ hec reduplicatio in eo ꝙ quid ens ſignificabit redu/plicatiōem alicuius entis ſpecialis. vtputa huius in eo ꝙ bonum. Et ratio huius eſt. quia ſi ens ſit medium ⁊ reduplicetur ſupra maiorem extremitatem non fiet ſyllogiſmus concludens ꝙ alicuius boni ſit diſci/plina in eo qđ eſt bonum. ſed ꝙ alicuius boni ſit diſciplina in eo ꝙ eſt ens. Si tamen ſumaꝫ hec reduplica/tio in eo ꝙ quid ens. tunc ſyllogiſatur ſic videlicꝫ ꝙ alicuius boni eſt diſciplina in eo ꝙ quid ens. id eſt in

ens.i.in eo ꝙ bonū ¶(Oꝑꝫ aūt accipe) In hac ſecūda pte remouet phs ſex dubia. Primū eſt.qꝛ dictū eſt qd ꝓ hac reduplicatōe in eo ꝙ q̄d ens poſita in maiore et in cōcluſione licet ponere hanc reduplicationē in eo ꝙ bonū.ideo poſſet aliq̄s dubitare vtrū in expōne ſiue reſolutōe ſylli in terminos.hec tranſmutatio eſſꝫ licita. Et dicit ꝙ ſic.nā licitū eſt ſumere nomen ꝓ nomie. orōnē ꝓ orone.⁊ nomē ꝓ orōne. dūmō idē ſignificent.vt ſi iſte orōnes idē ſignificēt.ſupplicabile nō eſt gen⁹ opinabil'.⁊ ſupplicabile nō ē idē cū opiabili.tūc vna p̄t ſumi ꝓ alia. Scdm dubiū eſt.qꝛ dictū eſt ꝙ ponēdus ē terminus ꝓ orōne.ideo aliq̄s poſſet dubitare vtrū ꝓtermine poſito cū reduplicatōe poſſit ſumi terminus ſine reduplicatōe. Ideo remouet dubiū ⁊ dicit ꝙ multum refert cape aliq̄d cū reduplicatōe ⁊ ſine reduplicatōe. vt multū refert dicere voluptatē eſſe bonum inq̄ꝫtum bonū.⁊ voluptatē eē bonū.qꝛ ad ſyllogiſandū hanc. voluptas eſt bonū.oꝫ ſumere bonuꝫ ꝓ termino ſed ad ſyllogiſandū hanc. voluptas eſt bonū inq̄ꝫtum bonū.aꝫ ſumere bonum inq̄ꝫtum bonuꝫ ꝓ termino

¶(Nō eſt aūt idē) Remouet terciū dubiū. dicens ꝙ nō eſt idem neq̄ꝫ eē neq̄ꝫ dicere.i.nec q̄ꝫtuꝫ ad eſſendū nec q̄ꝫtum ad dicendū.cui ineſt b.huic ineſt a.⁊ cui oī ineſt b.huic omni ineſt a.i.iſte ꝓpōnes nō ſunt eedeꝫ.b eſt a.⁊ oīe b eſt a.dato ꝙ a inſit vl'iter alicui cōtento ſub b. Et hoc ꝓbat duabꝫ rōnibꝫ Prima eſt qꝛ vna p̄t eſſe vera alia exn̄te falſa. Patꝫ de iſtis.aliqd albuꝫ eſt pulcrū.⁊ oīe albū eſt pulcruꝫ. Scda rō ē. qꝛ ex iſta.b eſt a.cū iſta oīe c eſt b.ſiue cū iſta aliqd c eſt b. nō fit ſyll'us aut vl'is aut ꝑticularis.ſed ex iſta.oīe b ē a .cū iſta oīe b eſt c.fit ſyll'us affirmatōis nō ꝯpatiētis negatōem.cū iſta vero quoddā c eſt b.fit ſyll's ꝑticular' affirmatōis ꝯpatiētis negatōem ¶(Nō oꝫ aūt) Remouet q̄rtum dubiū circa exemploꝝ pōnem.dicens ꝙ ꝓpter poſitōem exemploꝝ nō accidit incōueniens.quia nos nō ponim⁹ exempla in eo ꝙ hoc aliq̄d ſit.i. ita ſit ſicut dicūt exempla. Geometer eīm dt ⁊ ſuppoīt aliquā lineā eſſe pedalē ⁊ rectā ⁊ ſine latitudine.q̄ tn̄ non eſt.et ideo geometer in ſyllogiſando nō vtit' deſcript' ſed his q̄ ꝑ illa intelligūtur.nō oꝫ g̊ exempla eſſe vera qꝛ expoſitione vtimur vt ſentiat q̄ diſcit. ¶(Nō lateat aūt) Remouet q̄ntū dubiū dicens.ꝙ nō oīes concluſiones orōnum generaliū ſunt reducibiles ad eādē figurā.ſed vna eſt reducibilis ad vnā. ⁊ alia ad aliaꝫ Poſteri⁹ aūt docꝫ cognoſcere ex ꝯcl'oe ad quā figurā reducat' ¶(Sed ad diſpōnes) Remouet ſextū dubium dicens.ꝙ qn̄ aliq̄s vult deſtruere vnā diffinitiōeꝫ nō oꝑꝫ ꝙ deſtruat totā diffinitōem.ſed ſufficit ꝙ deſtruat vnā partem. vt ad deſtruendū hanc. aqua ē potus humidus.ſufficit deſtruere hanc.aq̄ eſt potus

¶(Amplius aūt ex vi) In hoc quarto capl'o docet phus reſoluere ſyll'os vnius figure ad ſyll'os alterius figure. Et p̄mo ponit tale documentū. Nō opoꝛꝫ reducere ſyll'os ex ypoteſi q̄ꝫtū ad ſe totos.q̄ꝫuis poſſint reduci q̄ꝫtum ad vnam parteꝫ. Ratio huius eſt.quia ſyll'us a tranſſumpto non ſillogiſat p̄ncipale ꝓpoſitum.ſed ſolum ꝯcluſionem ad quam ſe trāſfert. vt ſi hec ſit ꝯcluſio ꝓbanda.ꝯtrarioꝝ eſt eadem diſciplina et aliquis ſupponat ꝙ ſic poſſet ꝓbare. ꝯtrarioꝝ nō eē eādem poteſtatem.etiam ꝓbabit ꝯtrarioꝛuꝫ nō eſſe eandem diſciplinā.quo ſuppoſito ſe transferat ad ꝓbandum hanc.ꝯtrarioꝛum non eſt eadem poteſtas.ſic

Sanatiui ⁊ egrotatiui nō eſt eadem poteſtas.ſed ſanatiuū ⁊ egrotatiuū ſunt ꝯtraria. ergo ꝯtrarioꝝ non eſt eadem poteſtas. In iſto proceſſu non ſyllogiſat' p̄ncipale ꝓpoſitum. Similiter ſyll's ad impoſſibile nō ſyllogiſat p̄ncipale ꝓpoſitum .ſed ſyllogiſat impoſſibile. ex cuius impoſſibilitate ꝯcludit' veritas ꝓpoſiti. Eſt aūt differentia inter iſtos ſyll'os.quia in ſyllogiſmo a tranſumpto ꝯcluditur p̄ncipale ꝓpoſitum ex ꝯceſſo reſpondentis.vt ꝯceſſa hac ypoteſi ſi probatum ſit contrarioꝛum non eſſe eandem poteſtatē.etiā ꝓbabit' contrarioꝝ non eſſe eandem diſciplinā.arguēs ſe transfert ad ꝓbandū ꝓpoſitum. Sed in ſyll'o ad impoſſibile nō ꝯcluditur p̄ncipale ꝓpoſitum ex ꝯceſſione reſpondentis.ſed ꝓpter poſitionem falſi.vt ſi quis ꝯcedat ꝙ diameter eſt ſimeter.habet ꝯcedere hoc manifeſte falſum imparia ſunt paria ¶(Rurſuſq̄ꝫ) Hic docet phus reducere ſyll'os vnius figure in ſillogiſmos alterius figure.ponendo ſex regulas Prima eſt.omnes modi negatiui prime figure reducunt' ad modos ſecūde figure ꝑ ꝯuerſioneꝫ vniuerſalis negatiue. Secūda eſt omnes modi ſecūde figure reducuntur ad modos p̄me figure ꝑ ꝯuerſionem vl'is negatiue.excepto baroco.q̄ non poteſt perfici per ꝯuerſionē. Tercia regula ē.omnes modi p̄me figure reducunt' ad modos tercie figure.ꝑ ꝯuerſionem minoꝛis ſimpliciter aut per accidēs Quarta eſt.omnes ſillogiſmi tercie figure reducūtur ad ſillogiſmos prime figure per ꝯuerſionem ſimplicē. aut per accidens.excepto bocardo. cuius ſola minoꝛ poteſt ꝯuerti que ſi ꝯuertatur ambe erunt particulares. Quinta regula eſt.omnes ſillogiſmi ſecūde figure reducunt' ad terciam figuram ꝑ ꝯuerſioneꝫ vtriuſq̄ꝫ p̄miſſarum.excepto baroco.qui nō p̄t reduci ꝑ conuerſionē.eo ꝙ neutra p̄miſſaruꝫ maneret vl'is. Sexta eſt.qn̄ aliqua p̄miſſaꝝ eſt vl'is negatiua.tunc ſillogiſmi tercie figure reducunt' ad ſcdam figuram ꝑ ꝯuerſionem vtriuſq̄ꝫ p̄miſſaruꝫ.ſed qn̄ eſt particularis negatiua.tunc nō p̄t reduci

¶(Differt aūt) In hoc vltimo capl'o docet phs ſyllogiſare ex terminis infinitis ſiue reducere ſill'os ex terminis infinitis ꝯſtitutos.et habꝫ quatuoꝛ ꝑtes. In p̄ma intendit hanc ꝯcluſionem. Affirmatiua de p̄dicato infinito nō eſt eadem cū negatiua de p̄dicato finito Naꝫ differt dicere.nō eſſe hoc.⁊ eſſe nō hoc.ſiue nō eſſe albū.⁊ eſſe non album Probat tribꝫ rōibꝫ. Prima eſt.iſti eſſe albū ꝯtradicit hec . non eſſe albū.⁊ non hec eſſe nō album.g̊ iſte due nō ſunt eedem. Añs ꝓbat.qꝛ ſicut ſe habet hec poſſibile eſt ambulare.ad hanc.poſſibile eſt non ambulare.ita eſſe albū ad eſſe nō album ⁊ ſcit bonū.ad ſcit nō bonū. Nec differt dicere.ſcit bonum.et eſt ſciens bonū. Sil'iter.p̄t ambulare. ⁊ eſt potens ambulare.ſed p̄me due nō ꝯtradicunt.g̊ nec ſecūde. Minorē ꝓbat.qꝛ oppoſita non ſunt ſimul in eodeꝫ id eſt ꝯtradictoꝛia nō ſunt ſimul vera.ſed ſi ꝯtradicerent ꝯtradictoꝛia eſſent ſimul vera.qꝛ omne qd eſt potens ambulare.eſt potēs nō ambulare.⁊ ſic g̊ cōcludit ꝙ ſicut nō eſt idem nō ſcire bonū.⁊ ſcire nō bonū.ita nō eſt idem.nō eſſe albū.⁊ eſſe nō albū.qꝛ ſi vnū ꝓpoꝛtiōabiliū ſit ⁊ reliquū ē ¶(Neq̄ꝫ eē nō equale) Ponit ſecūdam rōem.que eſt affirmatiua de p̄dicato infinito aliquid ponit.ſed negatiua de predicato finito nihil ponit.g̊ non ſunt eedem Añs ꝓbat.qꝛ iſti .eſt non equale aliquid ſubiacet.ſcꝫ ineq̄le ſed iſti nō eſt equale. nihil

ſubiacet. qꝛ nō de quolibet p̄dicatur eſſe eq̄le vel ineq̄le. ſed de quolibet p̄dicaṫ eſſe eq̄le vel nō eſſe equale

¶(Amplius aūt) Hic ponit terciam rōnem. que eſt ad affirmatiuam de p̄dicato infinito ſequiṫ aliquid qđ nō ſequiṫ ad negatiuaʒ de p̄dicato finito. ergo non ſunt eadē. Añs ꝓbat qꝛ ſi aliquid eſt lignum nō albū ſequiṫ ꝙ eſt lignū. ⁊ tñ nō opꝫ ꝙ aliq̇d ſit lignum ſi nō ſit lignum album. Et ex hoc patʒ ꝙ ꝯtradictoꝛia iſti⁹ eſt bonū. nō eſt iſta. eſt non bonum. qꝛ eſt affirmatiua. ſed eſt iſta nō eſt bonū. ꝯtradictoꝛia aūt iſtius eſt nō bonum. eſt iſta nō eſt nō bonum. eo ꝙ cuilibet affirmationi eſt negatio oppoſita ¶(Habēt aūt oꝛdinē) In hac ſcđa parte oſtendit ph̄us qualiter valet ꝯña a ꝓpoſitōe de p̄dicato finito ad ꝓpōnem de p̄dicato infinito. ⁊ ecōtra. p̄mittens vnam figurā. in qua hmōi ꝓpōnes diſponunṫ. cuius pꝛimus angulus eſt a. in quo ponitur affirmatiua de p̄dicato finito. ſcꝫ eſt bonum. ſecūdus angulus eſt b. in quo poniṫ negatiua de p̄dicato finito. vt nō eſt bonuʒ. tercius eſt c. qui poniṫ ſub b. in quo ponitur affirmatiua de p̄dicato infinito ſcꝫ eſt nō bonū. ⁊ q̄rt⁹ eſt d. q̇ poniṫ ſub a. in q̊ poniṫ negatiua de p̄dicato īfinito. ſcꝫ nō ē nō bonū Ponit ḡ quatuoꝛ regulas. Pꝛima ē. ab affirmatiua de p̄dicato infinito ad negatiuā de p̄dicato finito eſt bona ꝯña vt bñ ſeq̇ṫ ē nō albū. ḡ nō ē albū. Pꝛobat. qꝛ ad hāc ē nō albū ſequitur iſta. nō eſt album. vel eius cōtradictoꝛium ſtat. ſed eius oppoſitū nō ſtat. qꝛ iſte nō poſſunt ſimul eſſe vere. hoc eſt album. ⁊ hoc nō eſt albuʒ. nec iſte. hoc eſt lignū albū. ⁊ hoc eſt lignū nō album. Secūda regu eſt. a negatiua de p̄dicato finito ad affirmatiuā de p̄dicato infinito nō valet ꝯña. qꝛ nō ſequiṫ. hoc non eſt lignū album. ḡ hoc eſt lignū non album. qꝛ qđ omnio nō eſt lignū. nec eſt lignū album nec nō album. Tercia regula ē. ab affirmatiua de pꝛedicato finito ad negatiuam de p̄dicato infinito eſt bona ꝯña qꝛ bene ſequiṫ. hoc eſt album. ergo hoc nō eſt non albū. Pꝛobat qꝛ ad iſtā eſt album. ſequitur iſta. non ē nō album. vel eius oppoſitū ſtat. ſed eius oppoſitū non p̄t ſtare. quia iſte nō ſimul ſtant. ē album. ⁊ ē nō album. eo ꝙ de om̄i (qđ eſt albū) verum ē dicere ꝙ nō ē nō albū. Quarta regula ē. ad negatiuā de p̄dicato infinito. nō ſequiṫ affirmatiua de p̄dicato finito. qꝛ nō ſeq̇tur. nō eſt lignū non album. ergo eſt lignū albuʒ. Et ex hoc infert coꝛrelarie. ꝙ affirmatiua de pꝛedicato finito. ⁊ affirmatiua de p̄dicato infinito nō poſſunt ſimul ſtare. ⁊ ꝯ̄uis negatiua de p̄dicato finito ⁊ negatiua de p̄dicato infinito nō ſe inuicem ꝯſequanṫ. tñ poſſunt ſimul ſtare. qꝛ qđ nō eſt lignū albū. non ē etiam lignū nō album

¶(Siľiter aūt ⁊ ṗuatiōes) Hic ꝯparat ꝓpōnes de p̄dicatis infinitis ad ꝓpōnes de p̄dicatis ṗuatiuis Et dicit ꝙ eodē mō ſe habent ad inuicē ꝓpōnes de p̄dicatis poſitiuis ⁊ pꝛiuatiuis. ſicut ꝓpōnes de p̄dicatis finitis ⁊ infinitis Patʒ ſic. in a ponatur eſſe equale. in b nō eſſe equale. in c eſſe inequale. ⁊ in d nō eſſe inequale

¶(In pluribꝫ aūt) Hic ꝯñter ꝯparat ꝓpōnes de p̄dicatis finitꝭ ⁊ īfinitis ad ſe inuicē in oꝛdine ad eoꝝ ſubiectum ſumptum cum ſignis vľibꝫ. Et dicit ꝙ negatiua de pꝛedicato finito in qua negatio pꝛeponiṫ toti ꝓpōni. ⁊ p̄dicatū ꝯuenit alicui ſuppoſito ſubiecti ⁊ alicui nō eſt vera. affirmatiua de p̄dicato infinito exiſtēte falſa. vt hec eſt vera. non omnia ſunt alba iſta exiſtēte falſa. omnia ſunt non album. Similiter hec eſt vera. non vnūquodq; eſt album. iſta exn̄te falſa. vnūqđq; eſt non album. et huius pꝛopoſitiōis omne aīal eſt album. non ē hec negatio. omne animal ē non albū. qꝛ ambe ſunt ſimul falſe. ſed hec nō. omne animal ē albū

¶(Qm̄ aūt palam) In hac tercia parte docet ph̄us ſyllogiſare ex terminis infinitis. Et ponit duas regulas Pꝛima ē affirmatiua de p̄dicato infinito eodem mō ſyllogiſatur. ſicut negatiua de p̄dicato finito. Pꝛobat ph̄s duplici rōne. Pꝛima rō eſt. qꝛ affirmatiua de p̄dicato infinito nō eodem mō ſyllogiſaṫ. ſicut negatiua de p̄dicato finito. ḡ ſyllogiſatur eodeʒ mō. ſicut affirmatiua de pꝛedicato finito Añs pꝛobat. qꝛ aliud ſignificat eſt nō album. ⁊ nō ē album. ⁊ hec eſt nō albuʒ eſt affirmatiua. ideo ſyllogiſaṫ in mō affirmatiuo. iſta vero nō eſt album ē negatiua. ideo ſyllogiſatur in mō negatiuo. ⁊ ꝑ ꝯſequens non eodeʒ mō ſyllogiſanṫ. Secūdo ꝓbat exemplo ſic. qꝛ ſicut ſequiṫ omne aīal eſt muſicum. omnis hō eſt animal. ergo omnis homo eſt muſicus. ita ſeq̇tur omne aīal ē non muſicum. omnis hō eſt animal. ergo om̄is hō ē nō muſicus. Scđa regula ē vľis negatiua ſyllogiſatur in tribus modis. ſcꝫ in ſecūdo pꝛime. et in pꝛimo ⁊ ſecundo ſecūde ¶(Similiter aūt) In iſta quarta parte ponit ph̄us vnā regulam ꝯñarum ꝯtinentē quatuoꝛ regulas. Pꝛima eſt. ſi ad aliquod añs ſequatur ꝯñs ⁊ non econtra. tunc ad oppoſitum ꝯſequentis ſequitur oppoſitum añtis. Secūda. ſi ad añs ſequatur ꝯñs ⁊ nō econtra. tūc ad oppoſitum añtis nō ſequitur oppoſitū ꝯñtis. Tercia ē oppoſitum añtis poteſt ſtare in veritate cum ꝯſequente. Quarta eſt. oppoſitū ꝯſequentis nō p̄t ſtare cū antecedente. Pꝛo declaratōe harum regularū ſupponit ꝙ a ⁊ b ꝯtradicūt ſibi inuicem. ⁊ ſimiliter c ⁊ d. Pꝛobat ergo p̄mam regulam. q̄ eſt hec. ſi ad c ſequitur a. tunc ad b ſequitur d. Patʒ. qꝛ ad b ſequitur d. vel b ſtabit cum oppoſito d. ſcꝫ cum c. ſed b nō ſtat cum c. qꝛ cum ad c ſequatur a b ⁊ a. ſimul ſtarent que ſunt ꝯtradictoꝛia. Terciā regulā ꝓbat. que eſt hec. d p̄t ſtare cum a qꝛ a nō ꝯuertitur cū c. ergo eſt aliq̇d qđ eſt a ⁊ non eſt c ſed de quocunq; nō dꝛ c. de illo diciṫ d. eo ꝙ ꝯtradicunt. ergo a et d ſimul ſtant. Quartā regulam. que eſt hec. b nō ſtat cum c. pꝛobat ſic. qꝛ quicq̇d ſtat cū c ſtat cum a. ergo ſi b ſtaret cū c. ſtaret etiam cum a. ⁊ ꝑ ꝯſequens ꝯtradictoꝛia ſimul ſtarent Secūdam regulam q̄ eſt hec ad d nō ſeq̇tur b pꝛobat ſic. qꝛ d ſtat cuʒ a. vt ꝓbatum eſt. ergo ad ip̄m nō ſeq̇tur b ¶(Accidit autem) Finaliter ph̄us facit vnam obiectōem contra pꝛedictas regulas. q̄ eſt hec. ſuppoſito ꝙ a et b ꝯtradicunt f. et c et d ꝯtradicūt g. arguitur ſic. ad c ſequitur a. ergo ad f ſeq̇tur g. et per ꝯſequens ad d ſequitur b ⁊ ad oppoſitum añtis ſeq̇tur oppoſitum conſequentis Soluit nō admittendo ſuppōnem. qꝛ due ꝓpōnes cōtradictoꝛie nō poſſunt habere vnam cōtradictoꝛiā. et ideo f nō poteſt ꝯtradicere a ⁊ b. que ſunt ꝯtradictoꝛia nec etiam g p̄t ꝯtradicere c et d ¶Circa huuc textuʒ

Attende pꝛimo. Qꝫ cum dicit Areſtoteles ꝓpōnem vľem non differre a particulari. hoc nō debet intelligi niſi in materia naturali. et hoc quo ad veritatem ⁊ falſitatem. non aūt quo ad alia accidentia. aľs eīm ſicut ex puris vniuerſalibus aliquid ſequitur. ita ex puris particularibꝫ vľ maioꝛe particulari in pꝛima figura aliquid ſequitur ¶Attende ſecūdo. ꝙ cū dicit

Areſtoteles hunc ſyllogiſmu3 micalus muſicus cras corrumpetur. micalus eſt micalus muſic9. ergo micalus cras corrumpetur. non eſſe bonū niſi maior fiat de omni. nō eſt intelligēdum q̄ iſti termino ſingulari ad datur ſignū vniuerſale. eo q̄ tūc locutio eſſet impropa quia termino ſingulari non poſſet addi ſignū vniuerſale. hoc eſt non requiritur ad dici de omi. ſed ſufficit q̄ ſibi poſſit addi hoc cōplexum (omne qđ eſt) et ſic ꝓpoſitio fiet de omni ſm modum enūciandi. Nam cū dico omne qđ eſt micalus muſic9 corrumpet̄ cras denoto q̄ nihil eſt cōtentum ſub ſubiecto de quo nō dicatur p̄dicatum ¶ Attende tercio. q̄ difficile eſt videre circa textum. quō eſſe hoc ⁊ eſſe nō hoc. ſiue nō eē album ⁊ eſſe nō album nō idem ſignificent. ſicut dr in textu. cum tn̄ ab vno ad aliud ⁊ ecōtra valeat cōſequentia. ſicut dicitur in ſecundo periarmenias. Ad hoc reſpondetur primo q̄ non ſunt idem nec idem ſignificāt q̄tum ad modum enūciandi. eo q̄ vna eſt ſimpliciter negatiua. ⁊ alia affirmatiua. Scđo dicit̄ q̄ ſunt ide3 et idem ſignificant quo ad veritate3 ⁊ falſitatem. q2 ſi vnū ſit verum. etiam ⁊ reliquū. et ſi vnū ſit falſum. etiam ⁊ reliquū. et ideo eſt bona cōña ab vno ad aliud ⁊ ecōtra. Et ſi dicat̄ q̄ ſm philoſophū ſic ſe habent non eſt album et eſt non album. ſicut nō eſt potens ambulare. ⁊ eſt potens non ambulare. ⁊ ſicut ſcire nō bonu3 et nō ſcire bonū. ſed iſta nō ſunt eadem nec quo ad modum enūciandi veritatem ⁊ falſitatem. nec ab vno ad aliud ⁊ ecōtra valet cōſequentia. g̃ ⁊c. Dōm q̄ phus nō intelligit eſſe omnino ſimile de iſtis. eſt nō bonum. ⁊ non eſt bonū. ſicut de iſtis. ſcit nō bonū. ⁊ nō ſcit bonum. ſed ſolum quo ad modu3 enūciandi. ſc3 q̄ ſicut iſta nō ſcit bonum eſt negatiua. ⁊ cōtradicit iſti. ſcit bonum. ⁊ iſta ſcit nō bonum eſt affirmatiua ⁊ nō ſibi cōtradicit. ſic etiam iſta nō eſt bonū cōtradicit iſti eſt bonū et nō iſta eſt non bonum ¶ Attende quarto circa hoc qđ dicit Areſtoteles q̄ ad hoc q̄ cōſequentia ſit bona requiritur ⁊ ſufficit q̄ ex oppoſite cōſequentis inferat̄ oppoſitū añtis. hoc nō intelligitur de oppoſito cōtrario aut ſubcōtrario. ſed ſufficit ⁊ requiritur ad hoc q̄ cōſequentia ſit bona. q̄ ex oppoſito cōtradictorio cōſequēt3 poſſit iferri aliqđ repugnās ſibi incōpoſſibili ipi añti

¶ Queritur vtrum

regule de formatione ſyllogiſmoꝝ ex ꝓpoſitōibus de terminis obliquis ⁊ ꝓpōnibus reduplicatiuis. ⁊ ſimiliter ex ꝓpōnibus variatis penes predicatū finitu3 vel infinitum ſint a phō cōuenienter aſſignate. ¶ Arguit̄ p̄mo q̄ non. quia ex obliquis nō poteſt fieri ſyllus. g̃ Añs patet. primo quia in omni ſyllogiſmo oport3 ſumere aliquid de aliquo. ſed hoc nō poteſt fieri in ꝓpoſitionibꝰ de terminis obliquis. Scđo pat3. quia in prima figura minor deb3 eſſe ſuppoſitum medij. ſed ſuperius non p̄dicatur de inferiori in obliquo. ſed in recto tm̄. ergo ⁊c. Tercio quia tunc eſſet fallacia accidētis ꝓpter variationem medij penes rectum et obliquum Quarto pt3. q2 ex vero ſequeret̄ falſum. ſic arguendo. nullus equ9 eſt aſinus. cuiuſlibet hoīs eſt equus. ergo nullius hoīs eſt aſinus. Siliter ſic. omne caput eſt nō animal. cuiuſlibet hoīs eſt caput. ergo quilibet hō eſt nō aīal ¶ Secūdo ſic. In ſyllogiſmis reduplicatiuis reduplicatio ſiue reduplicatum deb3 addi medium ergo male dicitur in textu q̄ reduplicatū ſemꝑ eſt addendum maiori extremitati ⁊ nunq̄ medio. Añs pt3 quia ſm phm in textu reduplicatio ſemꝑ eſt addēda predicato. ſed in aliqua figura mediū ſemꝑ predicat̄. ergo reduplicatio poteſt addi ad mediū. Confirmatur. q2 determinatio eſt addenda ſuo determinabili. ſ3 reduplicatio eſt determinatio medij. ergo reduplicatio eſt addenda medio. ¶ Tercio ſic. reduplicatio eſt nota cauſe inherentie p̄dicati ad ſubiectu3. ſed ſm boetium ſemꝑ in ſubiecto querenda eſt cauſa ꝓpter quā p̄dicatum ſibi ineſt. et nō in p̄dicato. ergo reduplicatio debet addi ad ſubiectū. Confirmat̄. q2 hec ē vera lac inq̄tū albū eſt viſibile. et tū reduplicatū additu3 addit̄ ſubiecto. g̃ reduplica9 pt addi ſbc9 ¶ Quarto ſic. affirmatiua de p̄dicato infinito h3 cōcludi in mō negatiuo. non aūt affirmatiua de p̄dicato finito. ergo nō eodem modo eſt ſyllogiſandū ex vna ſicut ex alia Añs pat3. quia affirmatiua de predicato infinito eq̄ualet negatiue de predicato finito. cū inferat ipſam cōuertibiliter. ſed ꝓpōnes equiualentes eodem mō ſyllogiſari poſſunt. ergo ⁊c. Confirmat̄. q2 ſyllogiſando ex terminis finitis ⁊ ambabꝰ negatiuis nō valet cōña. ergo nec ſyllogiſando ex vna negatiua ⁊ altera affirmatiua de p̄dicato infinito tenet cōña. q2 iſte equipollēt. ¶ In oppoſitū arguit̄ autoritate phi in textu. ¶ Pro p̄dictoꝝ declaratōe mouent̄ certe queſtiones

Queſtio prima vtꝝ

ex obliquis poſſit fieri bonus ſyllus. Pro cui9 ſolutione ¶ Attende p̄mo. q̄ licet obliqu9 nō poſſit eſſe ſubiectum enūciatōis ſiue locutionis. poteſt tn̄ eſſe ſubiectum ꝓpōnis ſiue diſtributōis. et licet enūciatio ⁊ ꝓpoſitio idem ſint realiter. differūt tn̄ rōne. Dicit̄ eni3 enūciatio ſm q̄ vnū enūciat̄ de altero. ſed dicitur ꝓpō ſm q̄ eſt ordinabilis ad inferendū aliquam cōcluſionē Et q2 obliqu9 poteſt ordinari a parte ſubiecti. dato q̄ nō ſit ſubiectū enūciationis. ideo pt dici ſubiectum ꝓpōnis. Unde cōſiderandū eſt q̄ q̄ncunq̄ obliqu9 ponitur a parte ſubiecti ſeorſum vel cum recto. ita tn̄ q̄ obliquus p̄cedat rectum. tūc obliquus eſt ſubiectum ꝓpōnis. ⁊ ſub eo debet fieri ſubſumptio. Si aūt rect9 p̄cedat tunc aggregatu3 ex recto et obliquo debet eſſe ſubiectū ꝓpōnis ſub q̄ fit ſubſumptio. ſicut aliq̄lit̄ patuit in ſūmul' ¶ Attēde ſcđo. q̄ ad debite ſyllogiſādū ex t̄is obliq̄s ſūt duo modi dicēdi. Prim9 dt q̄ ad debite ſyllogiſandū ex t̄minis obliq̄s nō oport3 niſi obſeruare regulas req̄ſitas ad debite ſyllogiſandū ex terminis rectis. ita q̄ nō arguat̄ ex ambabꝰ ꝑticularibꝰ ⁊ ābab9 negatiuis. ⁊ q̄ nō ſint niſi tres termini. ⁊ ſic de alijs. Ad ſciendu3 aūt vtrum ille regule obſeruentur oport3 reſoluere ꝓpōnes ſm regulas datas in ſummulis. Unde iſte ſyllogiſmus eſt bonus. cuiuſlib3 hominis aſinus currit. ſortes eſt hō. ergo ſortis aſinus currit. quia iſte eſt bonus. quilibet hō eſt cuius aſin9 currit. ſortes eſt homo. ergo ſortes eſt cuius aſinus currit ſed iſte nō valet. omniū cōtrarioꝝ eſt diſciplina. omnium cōtrarioꝝ eſt repugnātia. ergo q̄dam repugnantia eſt diſciplina. quia ille non valet. omnia cōtraria ſunt quoꝝ eſt diſciplina. omnia cōtraria ſunt entia quoru3 eſt repugnātia. ergo quedā repugnātia eſt diſciplina quia illa que ſunt preciſe extremitates nō ſunt preciſe

ſubiectū ⁊ pdicatum ꝯcluſionis. Alius modus dicē di eſt ꝙ non eſt eodem modo ſyllogiſandū ex obliq uis ſicut ex rectis. quia ex obliquis poteſt fieri bonus ſyllogiſm⁹ ambab⁹ exiſtentib⁹ partib⁹ indiffinitis. Necꝫ oporꝫ ꝙ idem ſit pciſe ſubiectū in vna aut pdicatum in alia. aut ecōtra. aut ꝙ ſolum ſint tres termini quoꝝ quilibet ſit pciſe ſubiectū vel pdicatum. Nam in ꝓpoſitiōib⁹ de obliquo interdum terminus nō diſtribuit. aliqñ aūt ſolus rectus. ⁊ aliqñ ſolus obliquus. et aliquādo rectus ⁊ obliquus

Dic primo ꝙ ex obliquis nūꝙ valet ſyll'us gratia forme niſi aliquis termin⁹ diſtribuat in premiſſis. Dic ſcdo ꝙ ex obliquis nō valet ſyllogiſmus niſi in minore pciſe fiat ſubſumptio ſub termino diſtributo in maiore. et ideo iſte ſyll's nō valet. quilibet aſinus hominis currit. brunell⁹ eſt aſin⁹ ergo brunellus currit. poſito eñ ꝙ brunellus ſit aſinus ſilueſter. premiſſe poſſunt eſſe vere ꝯcluſiōe exiſtēte falſa. Nec etiā iſte. qlibꝫ aſin⁹ hominis currit. brunell⁹ eſt aſinus hominis. ergo brunellus currit. Similiter iſte nō valet. cuiuſlibet aſinus hoīs currit. brunellus eſt aſinus homīs. ergo brunellus currit. Sed iſte ē bonus cuiuſlibet hoīs aſinus currit. ſortes eſt hō. ꝗ ſortis aſinus currit. Similiꝰ iſte ſyll'us nō valet. hō omnem equū videt. ſortes eſt hō. ergo ſortes omnē equū videt. ſed iſte eſt bonus. hō omnē equū videt. brunellus eſt equus. ꝗ brunellum hō videt. Dic tercio ꝙ ex omni ꝓpōne de termino diſtributo ſiue ille ſit rect⁹ ſiue obliqu⁹ cuꝫ vna alia (in qua ponit aliquis terminus ſumpt⁹ ſub illo termino diſtributo) eſt bon⁹ ſyllogiſmus. ſiue ille terminus diſtributus ſit ſubiectuꝫ ſiue pars ſubiecti ſiue pdicatum. ſiue pars pdicati. ſiue arguat i prima figura ſiue in ſecūda. ſiue in tercia Dic quarto ꝙ in ſyllogiſmis ex obliquis nō optet ꝙ maior ſiue minor extremitas ſit ſubiectum vel predicatum alicuius premiſſe. nec opotet ꝙ mediū ſyllogiſti cū ſit ſubiectū vel predicatum in maiori. Nam in h ſyll'o. hō omnē equū eſt videns. brunellus eſt equ⁹. ergo brunellum hō eſt videns. equū eſt mediū. ⁊ iſte terminus brunellus eſt minor extremitas. et totū reſiduū eſt maior extremitas. et ſic patꝫ ꝙ nullus terminorum (q̄ dr maior vel minor) eſt totale ſubiectū vel totale pdicatū ꝯcluſionis. mediū etiam nec eſt ſubiectum nec predicatū maioris. Unde mediū in talib⁹ ſyll'is debꝫ dici terminus diſtributus in maiori. ſub quo accipit minor extremitas. Et ex hoc ptꝫ ꝙ ex puris particularibus vel indiffinitis poteſt fieri bonus ſyllogiſmus in terminis obliquis. et etiam ex puris affirmatiuis i ſecūda figura. Nam bene ſequitur. hō videt omnem equum. brunellus eſt equus. ergo brunelluꝫ videt homo. forte tñ tales ſyll'i ꝓprie loquendo nō ſunt in aliq figura eo modo quo figura deſcripta eſt ſupius.

Queſtio ſecūda. Utrū modi arguēdi ex reduplicatiuis a philoſopho ſint ſufficient aſſignati. Pro cui⁹ ſolutōe Attende pmo. ꝙ dictiōes reduplicatiue ſunt iſte inꝗtum. ſm ꝙ. eo qd. ea rōne. Uñ hec dictio inꝗtum. pt teneri dupliciter. ſcilꝫ poſitiue ⁊ negatiue. Qñ aūt teneꝰ poſitiue. hoc pt eſſe dupliciter ſcꝫ ſpecificatiue ⁊ reduplicatiue. Tūc aūt teneꝰ ſpecificatiue cū determinat illud cui addiꝰ ad certū modum vel rōnem ꝯſiderandi. ſicut cū dicitur corpus inꝗtum mobile eſt ſubiectū libri phiſicoꝝ. Siliꝰ cuꝫ dr ens inꝗtum ens eſt ſubiectū metaphiſice. Siliter cuꝫ dicit petrus diligit paulum inꝗtum amicū. i. ea rōne qua eſt ſuus amicus. Quādo aūt teneꝰ reduplicatiue tunc importat duo. ſcꝫ cauſalitatē et vlitatē. ſed de hoc dictū eſt in ſummulis. Sed quādo teneꝰ negatiue. tūc dicit negatōem cauſe inherētie pdicati ad ſubiectum. Unde veritas ꝓpōnis (in qua hec dictio inꝗtum) tenetur negatiue. qñ tam verum pncipale ꝗ dictio inꝗtum affirmatur dependet ex duobus. quia ad veritatē talis orōnis requiritur ꝙ predicatū inſit ſubiecto. et ꝙ nō ſit aliqua cā media inter pdicatū ⁊ ſubiectum. rōne cuius predicatum inſit ſubiecto. et iſto mō hec eſt vera. homo inꝗntum hō eſt homo. ſimiliꝰ homo inꝗtum homo eſt animal rōnale. q: hō eſt animal rōnale. Et huius nō eſt aliqua cauſa. Unde ſeptimo metaphiſice capl'o vltimo dr ꝙ querere propter qd hō eſt hō. nihil eſt qrere. q: hui⁹ nō eſt aliqua cā.

Attende ſcdo ꝙ in qualibet ꝓpōne reduplicatiua ſunt quatuor. ſcꝫ ſubiectum principale. predicatū pncipale. termin⁹ reduplicatus. ⁊ dictio reduplicatiua. Unde terminus reduplicatus poteſt accipi dupliciꝰ Uno mō ꝓprie. et ſic eſt terminus ſupra quē imediate cadit ſignū reduplicatiuū. Alio mō improprie. p aggregato ex ſigno reduplicatiuo et termino ſupra queꝫ cadit illud ſignū. et ſic accipit p hus. Huiuſmodi āt reduplicatū addi medio pt intelligi dupliciter Uno mō tanꝗ ꝯſtructibile ꝯſtructibili. et ſic reduplicatuꝫ bene poteſt addi medio. Alio mō tanꝗ pars medij. ⁊ ſic nō poteſt ſibi addi in prima figura. q: tunc pdicatum poſſꝫ reduplicari Attende tercio. ꝙ reduplicationeꝫ addi pdicato poteſt intelligi dupliciter. Uno mō tanꝗ determinatio ſuo determinabili. ⁊ ſic eſt addenda pdicato. q: qñ dr hō eſt ſenſibilis inꝗtuꝫ aīal hoc totū ſenſibile inꝗtuꝫ aīal. eſt predicatū. Alio mō pt intelligi addi pdicato tanꝗ illi qd reduplicaꝰ. et ſic nō pt ſibi addi. eo ꝙ in ſolo ſubiecto qrēda eſt cā quare pdicatum ſibi ineſt. Illud ꝗ qd dt phs ſignuꝫ reduplicatiuū non poſſe addi pdicato. debꝫ intelligi de ſigno reduplicatiuo ꝓpriiſſime accepto. vt ſcꝫ ē cauſa vel nota cauſalitatis inherentie predicati ad ſubiectum. Unde talis propoſitio eſt i intelligibilis. id eſt i poſſibilis. quia per ipſam denotatur cauſa quare idē ſibiipſi inhereat. et tamen nulla eſt cauſa iſtius Attende quarto. ꝙ ad debite ſyllogiſandum in propoſitionibus reduplicatiuis ſunt obſeruāde alique regule. Prima eſt. in prima figura maiore reduplicatiua ⁊ minore de ineſſe non reduplicatiua ſequitur formaliꝰ concluſio reduplicatiua. ſed maiore de ineſſe et minore reduplicatiua non ſequitur concluſio reduplicatiua. ſed de ineſſe. Scdā regula. ambab⁹ pmiſſis exiſtētibus reduplicatiuis ſequitur ꝯcluſio reduplicatiua i prima figura Tercia regula eſt. in ſcdā figura nunꝗ valet ſyll'us ex altera reduplicatiua tm ad ꝯcludēdū negatiuā. in q reduplicatio affirmaꝰ. ſed ſp ſeqtur cōcluſio in qua reduplicatio negaꝰ. Quarta regula eſt in tercia figura in modis affirmatiuis vl'i affirmatiua exñte reduplicatiua. et in modis negatiuis vl'i negatiua. ſeqtur ꝯcluſio reduplicatiua Dic ad qſtionē ꝙ modi ſyllogiſandi ex ꝓpōnibus reduplicatiuis ſūt ꝯuenienter a phō aſſignati. patet ex dictis

Queſtio Tercia. vtrū regule (quibꝫ arguit̄ a ꝓpōnibꝫ de p̄dicatis finitis ad ꝓpōnes de p̄dicatis īfininitis) ſint ꝯueniēter poſite ¶ Ad quā queſtionē dic p̄mo. ab affirmatiua ad negatiuā et ecōtra. ſola variatione facta penes p̄dicatū finitū ⁊ infinitū eſt vl'r bona ꝯña. vt dcm̄ eſt in ſecūdo pihermenias. dum tñ totale p̄dicatū vni⁹ infinitet̄. ſic ſcꝫ ꝙ ſint termī cōtradictoriȷ̄. quoꝝ de ꝗlibet alter verificet̄. et de nullo ſil'. ſicut ptꝫ p̄ rōem p̄hi in textu poſitā. ¶ Dic ſecūdo. ꝙ due regule p̄hi (in ꝗbus dr̄ ꝙ a negatiua ad affirmatiuā nō valet ꝯña) debēt intelligi qñ predicatū eſt ꝯplexū cui⁹ tm̄ vna ps infinitat̄. ſicut ptꝫ p̄ eius exēpla ¶ Dic tercio. ꝙ ex illis regulis nō ſequit̄ ꝯñam non valere a negatiā ad affirmatiuā niſi poſita ꝯſtātia ſbiecti Ptꝫ qꝛ etiā ſi ponat̄ ꝯſtātia ſubiecti (vt in exēplis p̄hi) nō valet ꝯña. Et ſic p̄ illas regulas nō magis habet̄ ꝙ a negatiua ad affirmatiuā nō valeat ꝯña ſi nō ponatur cōſtantia ſubiecti ꝙ̄ ſi ponat̄ ¶ Sed ꝯ hoc arguit̄ p̄mo. qꝛ etiā nō valet ꝯña ab affirmatiua ad negatiuā ſi p̄dicatū ſit termin⁹ cōplexus. cui⁹ tñ vna ps infinitetur. Patet qꝛ nō ſequit̄. ſortes nō eſt videns nō aſinū ergo ſortes nō eſt videns aſinū. Nec ſeqtur. in ſecana ſunt nō piſces. ꝗ in ſecana nō ſunt piſces. ꝗ nō magis valet ꝯña ab affirmatiua ad negatiuā ꝙ̄ ecōtra. Et p̄ ꝯñs p̄hus nō magis debuit dicere vnā eſſe bonā ꝙ̄ aliam ¶ Scd̄o ſic. idē eſt iudiciū de termis p̄uatiuis et infinitis. vt de nō equali ⁊ ineq̄li. ſꝫ a negatiua de p̄dicato finito ad affirmatiuā de p̄dicato priuato non valet ꝯña. qꝛ nō ſequit̄ hoc nō eſt equale ꝗ eſt ineq̄le. vt iam dcm̄ eſt. Nec etiā ſeqtur a negatiua de p̄dicato p̄uatiuo ad affirmatiuā de p̄dicato finito. qꝛ nō ſequit̄. hoc nō eſt ineq̄le. ꝗ eſt equale. et p̄ ꝯñs ſeqtur ꝙ in termis finitis ⁊ infinitis ſimplicibꝫ nō valet ꝯña a negatiua ad affirmatiuā ¶ Ad primū dicit̄. ꝙ ꝙ̄uis in termis obliq̄s nō valeat ꝯña ab affirmatiua ad negatiuā niſi totale p̄dicatū infinitet̄. tñ ſp̄ valet in rectꝫ ſiue totū predicatū infinitet̄ ſiue nō. a negatiua āt ad affirmatiuā nō valet niſi totū infinitet̄. ſiue arguat̄ in termis rectis ſiue obliq̄s. et iō dicit p̄hus vnā ꝯñam valere ⁊ nō aliā ¶ Ad ſcd̄m dr̄ ꝙ eodē mō ꝓbaret̄ per illud argumentū ꝙ etiā nō valeat ꝯña poſita ꝯſtantia ſubiecti. qꝛ hec ꝯña nō valet. angelus nō eſt equalis lapidi. ꝗ eſt ineq̄lis lapidi. qꝛ angelus nō eſt ſuſceptiu⁹ hm̄oi eq̄litatis vel ineq̄litatis. Jdeo dd̄m eſt ꝙ p̄hus nō vult ꝙ ſit oīno ſimile. qꝛ equale vel nō equale dr̄ de quolibet. non aūt equale vel ineq̄le. ſed ſolū de illo qd̄ natum ē ſuſcipe equalitatē vel inequalitatē. Sꝫ vult ꝙ eſt ſil'e aliquo mō. ſcꝫ quo ad regulas h̄ poſitas. Et ſi queras. vtrū hec ꝯña valeat. h̄ nō eſt equale. ꝗ hoc eſt ineq̄le. Dico ꝙ nō. nā angelus eſt nō equalis. et tñ nec eſt equalis nec ineq̄lis. qꝛ nō eſt quātus. Vñ ex autoritate p̄hi (q̄ dicit. ꝙ huic qd̄ eſt nō equale aliquid ſubiacet. ſ. inequale) nō habet̄ niſi ꝙ huic qd̄ eſt nō equale ſubiacet inequale tanꝙ̄ id de q̄ predicat̄ nō equale Nā de omni ineq̄li verū eſt dicere ꝙ eſt nō eq̄le

Queſtio Quarta. vtrū ex ꝓpōnibꝫ de termis infinitꝫ ſit eodē mō ſyllogiꝫādū ſic ex ꝓpōibꝫ d̄ t'mis finitꝫ Videt̄ eīm prio ꝙ nō. qꝛ ꝓpō de p̄dicato īfinito nō affirmat aliq̄d de aliquo. nec negat aliq̄d ab aliquo. cū predicatū eius nihil ponat. ſꝫ omīs ꝓpō ſyllogiſtica affirmat aliq̄d de aliquo vel negat aliq̄d ab aliquo. ſicut ptꝫ p̄ diffinitionē ꝓpōnis ſyllogiſtice. ¶ Secūdo quia ꝓpō negatiua de p̄dicato infinito ſeqtur ad affirmatiuā de predicato finito. ergo ꝓpoſitio affirmatiua de p̄dicato finito repugnat affirmatiue de p̄dicato infinito. eo ꝙ in oī bona ꝯña o ꝓpoſitū ꝯñtis repugnat añti. ſed qñ ꝓpōnes ſunt repugnātes nō ſunt eodē mō ſyllogizabiles. ꝗ affirmatiue (q̄ꝝ vna ē de p̄dicato finito ⁊ alia de p̄dicato infinito) nō ſunt eodē mō ſyllogizabiles. ¶ Tercio ſic. ex puris negatiuis de ineē de termis finitis nihil ſeqtur format'r. ſed ex puris negatiuis de termis infinitis ſeqtur format'r ꝯcluſio negatiua. qꝛ bñ ſequit̄. nullus nō hō eſt riſibilis. nullus aſinus eſt hō. ergo null⁹ aſinus eſt riſibilis

Dic primo Q. in omi figura eodē mō eſt ſyllogizandū ex termis īfinitis. ſicut ex termis finitis. dū tñ non ſumat̄ in vna termin⁹ finitus loco termī infiniti ſumpti in alia ⁊ ecōtra. h̄ poſſet probari inductiue ¶ Dic ſcd̄o. ꝙ in omni figura valent ſyllogiſmi ex ambabꝫ negatiuis ad ꝯcluſionē negatiuā variādo mediū penes finitū ⁊ infinitū Nam bñ ſequit̄ in p̄ma figura. nō c eſt nō b. ergo nō c ē a. ¶ Dic tercio. ꝙ maiore exiſtēti negatiua ⁊ minore p̄ticl'ari negatiua. ⁊ medio variato penes finitū ⁊ infinitū. valet ſyll's in p̄ma ⁊ ſcd̄a figura. ſed nō in tercia. Patet p̄⁹. qꝛ nullum aīal eſt lapis. quidā hō nō eſt nō aīal. ergo quidā hō nō eſt lapis. Et ſil'r in ſcd̄a figura Q. aūt non ſequit̄ in tercia ptꝫ. qꝛ nō ſeqtur nullū non aīal eſt bipes. quoddā aīal nō eſt hō. ergo q̄dam hō nō eſt bipes. qꝛ p̄miſſe ſunt vere ⁊ ꝯcluſio falſa ¶ Dic q̄rto. ꝙ in ſcd̄a figura valet ſyll's ex ambabꝫ affirmatiuis vl'ibus. vel maiore p̄ticulari. medio variato penes finitū et infinitū. Patet qꝛ bñ ſequit̄. oīe c eſt a. oē b eſt nō a ergo nullū b eſt c. Sil'r poſſet argui minore p̄ticulari Sed ad primā rōem dr̄ negando añs. ꝙ̄uis eīm predicatū infinitū de veritate ſmonis nō ponat aliq̄d reale ip̄m tñ eſt aliq̄d. Et iō ꝓpō affirmās tale p̄dicatū affirmat aliq̄d de aliquo. ſ. p̄dicatū de ſubiecto. Ad ſecundā dicit̄. ꝙ non oꝫ oēs ꝓpōnes repugnātes diuerſi mode ſyllogizari. ſed ſolū ꝓpōes repugnātes penes diuerſos modos enūciandi. Ad terciā ptꝫ ſolutio. dcm̄ eſt eīm. ꝙ nō fit eodē mō ſyll's ex termis finitis ⁊ infinitis. ſi termin⁹ infinit⁹ imitetur infinitū. aut ecōtra. Sic aūt eſt in illo ſyllogiſmo ⁊ ſimili

Ad rōnes ante oppoſitū. Ad p̄mā dꝛ negando añs Et ad p̄mā ꝓbationē dꝛ. ꝙ nō oꝫ in oī ſyll'o ſumere aliq̄d de aliq̄ in recto. ⁊ ꝙ̄uis de obliq̄ p̄ ſe ſumpto nihil poſſet affirmari vel negari rōne ſui. tñ bñ rōe recti ſubintellecti. in quē reſoluit̄ Ad ſcd̄aꝫ ꝓbatōeꝫ dꝛ. ꝙ ſi maior ſit de obliq̄ ⁊ minor de rcō. tūc pt maior directe ſumi ſub me⁹ tanꝙ̄ ſuppo^m medij. Si ꝓ ſit eꝫ. tūc ꝙ̄uis nō ſubſumat̄ directe. tñ q̄dammō ſubſumit̄. et iō ibi p̄t eē dici de oī reductiue ⁊ idirecte Ad terciā ꝓbationē dꝛ. ꝙ variatio recti in obliquū nō cāt fall'am accñtis niſi variet̄ hitudo loquutiōis. talis eīm fall'a ſolū eſt in mō ſcādi grāmaticali. pt tñ ibi talis fall'a accidere indebite arguēdo. vt ſi ſic arguat̄. hoīs eſt gt̄i caſus. ſortes eſt hō. ergo ſortes ē gt̄i caſus. Ad quartā ꝓbationē dꝛ. ꝙ in illis inſtantijs indebite ar'. ⁊ ſunt pl'es termī ꝙ̄ tres. ſicut pꝫ ſi ꝓpōnes de obliquis reſoluant̄ ¶ Ad alias rōes patꝫ ſolutio ex dictis ¶ Et in hoc finit̄ primus liber prioꝝ Areſtotelis

In quātis er-
go figuris et p quales 7c.
Iſte eſt ſecūdus liber prio℞. in q̄
pħus determiat de poteſtatib⁹
ſyllogiſmo℞. 7 de peccat℥ incidē
tib℥ circa eos. 7 de ſpēb℥ argumētatiōis aliis a ſyllogiſ
mo. Et ſm h̄ ſunt tres tractat⁹. in p̄mo determiat de
poteſtatib⁹ ſyllogiſmo℞. et diuidit in ſex capl'a. In p̄
mo determiat de p̄ma ptāte q̄ eſt plura cōcludere poſ
ſe. Et p̄mo recapitulat ea q̄ dicta ſunt in p° libro di/
cens. ꝙ iā ptranſiuim⁹ in q̄tis. i. in q̄t figuris. 7 per q̄
les ꝓpōnes 7 p q̄t. q2 ex duab⁹. Et q̄n quo ad figuras
et quō quo ad modū fit ſyllogiſm⁹. 7 etiā ad q̄ ꝓſpici
endū eſt ꝯſtruēti 7 deſtruēti Et quō oporteat q̄rere de
ꝓpoſito ſ'm vnāquāq̄ artē. 7 p quā viam ſumant̄ p̄nci
pia ſyll'o℞. //(Om̄ aūt) In hac ſcd'a pticula po' mo'
quo p̄ria poteſtas (q̄ eſt pl'a ꝯcludēdi) cōuenit indr̄nt̄
ſyll'is vl'ib℥ 7 pticularib℥. Et intēdit hāc ꝯclōnē3. oēs
ſyll'i vl'es 7 oēs ſyll'i ptic'lares affirmatiui pl'a ꝯcludūt
ſp' p cōuerſionē ꝯclōnis. S3 ſyllogiſmi pticulares ne
gatiui ſolū ꝯcludūt vnā ꝯcluſionē. Probat ſic. q2 oēs
ꝓpōnes alie a pticulari negatiua ꝯuertunt̄. pticular℥
aūt negatiua nō ꝯuertit̄. ḡ. //Et q2 aliq̄s poſſet crede
re ꝙ pticular℥ negatia nō h̄ret ſubiectū 7 p̄dicatū. ex
eo ꝙ nō p̄t ꝯuerti. iō remouet dubiū dicēs. ꝙ ipſa enū
ciat aliqd de aliq̄. i. h3 ſubiectū 7 p̄dicatū. 7 h̄ decla/
rat in l'ris //(Eſt aūt de vl'ibus) In hac tercia ptīcu
la ponit ſpeciales cās ꝓpter quas idē ſyllogiſm⁹ plu/
ra cōcludit. et intēdit tres ꝯclōnes. Prima ē. oēs ſyllo
giſmi vl'es p̄me figure p̄nt cōcludere maiorē extremi/
tatē de oībus cōtentis ſub medio. 7 de oībus ꝯtentis
ſub ſubiecto ꝯclōnis p ſubſumptionē. 7 oīm erit idem
ſyllogiſm⁹. Scd'a cōcluſio. oēs ſyllogiſmi vl'es ſcd'e fi
gure concludūt pl'a ſumēdo ſub ſubiecto ꝯclōnis. ſed
nō concludūt plura palā. i. euidēter ſubſumēdo ſub
medio Tercia ꝯcluſio. null'i ſyllogiſmi pticulares p̄nt
plura cōcludere ſumēdo ſub ſubiecto ꝯclōnis. oēs
aūt ſyllogiſmi tā vl'es q̄3 pticulares p̄nt plura ꝯclude
re ſumēdo ſub medio. ſed nō ſp euidēter. Iſtas ꝯclō/
nes declarat pħs in l'ris Et ſubdit ꝙ in tercia figura
nō ꝯcludunt̄ plura ſumēdo ſub minori extremitate.
bene aūt ſub medio. ſed nō ꝓprie. //(Eſt igit̄ ſic) In
h̄ ſecūdo capl'o determinat de ſcd'a poteſtate. q̄ eſt poſ
ſe ſyllogizare verū ex falſis. 7 h3 tres ptes In p̄ma do
cet ſyllogizare verū ex falſis in p̄ma figura Et d't p̄mo
ꝙ cuiuſlibet ſyllogiſmi necc̄e eſt ambas p̄miſſas eſſe ve
ras vel ambas falſas. vel vnā verā 7 alteram falſam.
etiā necc̄e eſt ꝯcluſionē eſſe verā vel falſam //(Ex ve
ris) Hic ponit tres ꝯclōnes q̄s intendit ꝓbare in h̄
capl'o Prima. nō eſt. i. nō contingit ſyllogizare falſum
ex veris. Scd'a. ꝯtingit ſyllogizare verū ex falſis. Ter
cia. nō ꝯtingit ſyllogizare verū ex falſis ꝓpter q̄d. ſ3 ſo
lum q2 eſt. Primā ꝯcluſionē ꝓbat ſic. q2 ſi a eſt. i. an̄s
necc̄e eſt b eſſe. i. ꝯn̄s. 7 cum b nō eſt. necc̄e eſt a nō eſſe Et
ideo ſi a ē verū. b eſt verū. aut accidet idē eſſe 7 nō eſſe
q̄d eſt impoſſibile. //Et q2 aliq̄s poſſet credere. ꝙ p
a intelligeret tm̄ vnam p̄miſſam. ideo remouēdo du
bium dicit ꝙ nō. eo ꝙ ex vno nihil ſeqt̄ur de neccitate.
illud em̄ quod de aliquo ſeqt̄ur de neccitate ē ꝯcluſio
ſed ad inferendū cōcluſionē o3 ad minus habere tres

terminos 7 duas ꝓpōnes. ergo a ſignificat ambas p̄e
miſſas. Et ſi a. i. ambe p̄miſſe ſunt vere. tunc b. i. con
cluſio erit vera. al's idē ſimul eſſet 7 nō eſſet //(Ex fal
ſis aūt) Hic ꝓbat ſcd'am concluſionē. que eſt p̄ncipa
liter intenta inductiue in omni figura. In p̄ma ponē/
do quatuor ꝯclōnes. Prima eſt. in modis vl'ibus ex
ambab℥ p̄miſſis in toto falſis poteſt ſequi cōcluſio ve
ra. et etiā ex ambab℥ in pte falſis. Primā ptem ꝓbat
ſic ſyllogizādo in primo p̄me. om̄is lapis eſt aīal. om
nis hō eſt lapis. ergo oīs homo eſt aīal. Et in ſecūdo
prime ſic. nullus hō eſt aīal. om̄is lapis ē hō. ergo nul/
lus lapis eſt aīal. Secūda cōcluſio. in modis vl'ibus
p̄me figure ex maiore in toto falſa 7 minore vera nunq̄3
ſequit̄ concluſio vera. Sed ex maiore in pte falſa 7 mi
nore vera bñ ſequit̄ concluſio vera. Dicit̄ aūt illa ꝓ/
poſitio in toto falſa cui⁹ cōtraria eſt vera. Probat er/
go ſic primā ptem. quia ex cōtraria maioris cum mi/
nore ſeqt̄ur cōtraria ꝯclōnis. Sed impoſſibile eſt con
trarias ſimul eē veras. ergo ſi maior ſit in toto falſa et
minor vera cōcluſio eſt falſa. Secundā ptem ꝓbat in
primo p̄me ſic. om̄e album eſt aīal. omnis cignus ē al/
bus. ergo oīs cignus eſt aīal. Et in ſecūdo prime ſic.
nullū album eſt aīal. omnis nix eſt alba. ḡ nulla nix eſt
aīal. Tercia cōcluſio. ex maiore vera 7 minore in toto
falſa ſeqt̄ur cōcluſio vera Et ſil'r maiore vera 7 mino
re in pte falſa. Primā ptem ꝓbat. q2 ſi in mō affirma/
tiuo ſumant̄ ſpēs eiuſdē generis nō ſubalterne cū illo
genere. et ſumat̄ vna illa℞ ꝓ medio. 7 alia ꝓ minore. 7
genus ꝓ maiore. p̄miſſe 7 cōcluſio erunt hmōi. ſicut p3
ſic arguēdo. om̄is equus eſt aīal. omnis hō eſt equus
ergo oīs homo ē aīal. Si vero in mō negatiuo. ſumā
tur due ſpēs nō ſubalterne. vt medicina 7 muſica. 7 ge
nus extraneū ad ipſas vt aīal. tūc etiā erit ſyllogiſm⁹
vt dcm̄ eſt ſic arguēdo. nulla muſica eſt aīal. oīs me/
dicina ē muſica. ḡ nulla medicina eſt aīal. Secundā
ptem ꝓbat. quia ſi in mō affirmatiuo ſumat̄ genus ꝓ
maiori extremitate. 7 ſpēs illi⁹ generis ꝓ medio. 7 drā
alteri⁹ ſpēi eiuſdē generis ꝓ minori extremitate. vt ſic
arguēdo. omnis hō eſt aīal. omne greſſibile eſt hō. er/
go omne greſſibile eſt aīal. Si vero in mō negatiuo. ſu
matur genus extraneū ad ſpēm. 7 poterit ſic ſyllogiza/
ri. nulla prudētia eſt aīal. omnis ꝯtemplatio eſt prudē
tia. ergo nulla cōtemplatio eſt aīal. Quarta cōcluſio
in modis pticularib℥ p̄me figure p̄t ſequi verū ex am/
bab℥ falſis ſiue in toto ſiue in pte. 7 ex altera vera 7 al/
tera falſa ſiue in toto ſiue in pte indrñter. Hanc ꝯclu
ſionē ꝓbat pħs inductiue quo ad oēs ſuas ptes for
mando ſyllogiſmos in tercio et q̄rto modis p̄me figu/
re //(Media aūt figura) In hac ſecūda pte probat
pħs principalē ꝯcluſionē quo ad ſcd'am figurā. et po/
nit hanc cōcluſionē. In oībus modis ſecūde figure p̄t
ſyllogizari verū ex falſis. tam ex ambab℥ in toto falſis
q̄3 in pte. et ex vna vera. 7 altera falſa indifferēter ſiue
in toto ſiue in pte. Hanc concluſionē probat pħus in/
ductiue quo ad oēs ſuas partes 7 omnes modos ſe
cunde figure. ſicut prolixe patet in textu //(Erit au
tem et in poſtrema) In hac tercia parte probat pħus
dictam concluſionē quo ad terciā figuram. docendo
in ipſa ſyllogizare verum ex falſis. et ponit hanc cōclu
ſionē. In oībus modis tercie figure p̄t ſyllogizari ve/
rum ex falſis. ſiue ambe p̄miſſe ſint falſe vel in toto vl'
in parte. ſiue vna p̄miſſa fuerit vera 7 altera falſa. vel

in toto vel in parte. Hanc concluſionē ꝓbat inductiue ſicut ꝑcedentes. ¶ (Manifeſtū igit) Ex ꝑdictis infert duo correlaria. Primū eſt. ſi ꝯcluſio ē falſa. neceſſe ē ambas vel aliquā premiſſaꝝ eē falſam. Scđm ſi ꝯcluſio ſit ꝟa. nō neceſſe eſt ꝙ vtraqꝫ vel altera ꝑmiſſaꝝ ſit ꝟa. Primū correlariū ꝓbat. reſumēdo tñ ꝯcluſionē terciā pri⁹ poſitā. Et dr. q̄uis ex vtraqꝫ ꝑmiſſa falſa ſeq̄tur ꝯcluſio ꝟa. nō tñ ex neccitate ⁊ ꝓpter qd Probat ğ ſic. q2 qñ duo ſic ſe hñt ad inuicē ꝙ vno exñte necē eſt aliud eſſe. tunc ſi ſcđm nō ſit nec etiā primū. Sz añs ⁊ ꝯñs ſic ſe hñt ꝙ añte exiſtēte necē eſt ꝯñs eē ideo ſi ꝯñs nō ſit. i. ſi ſit fl'm. etiā añs nō erit. i. erit flm Scđm correlariū ꝓbat ꝙ añte nō exiſtēte ꝯñs pt eſſe. ğ añte exiſtēte falſo ꝯñs pt eſſe verū. Pz q2 ſi ex falſo ſeq̄retur verū ꝓpter qd ⁊ ex neccitate. tūc ad duo ꝯdictoria ſeq̄retur idē ꝯñs ⁊ īpoſſibile. ğ ⁊ añs. Impoſſibilitas ꝯñtis pz. q2 ſi ad duo ꝯdictoria ſeq̄retur idem. tunc ꝯdictoria ſeq̄rent ad ſeinuicē. ſed ꝯñs eſt īpoſſibile. ğ ⁊ añs. Patz ꝯña. q2 poſito ꝙ iſte ſunt ꝯñe. a eſt album. ğ b eſt magnū. a nō eſt album. ergo b eſt magnū. ex oppoſito ꝑmi ꝯñtis ſequit oppoſitū añtis. ſic arguendo. b nō eſt magnū. ergo a nō eſt album Et vltra ꝑ ſcđam ꝯñam ſeq̄tur a nō eſt albū. ergo b eſt magnū et ꝑ ꝯñs de ꝑmo ad vltimū ſeq̄retur b nō eſt magnū. ergo b ē magnū. ⁊ ſic vnum ꝯdictoriū ſeq̄tur ad aliud Alij aūt formāt ſic predictā rōem. ad idē eſſe et nō eſſe nō ſequit aliq̄d de neccitate. ſed ad añs eſſe. i. eſſe verū ſeq̄tur ꝯñs eſſe verū. ergo ad añs nō eſſe. i. eſſe fl'm. nō ſequit ꝯñs eē. i. eſſe verū ¶ (Circulo aūt) Iſtud ē 3m caplm. in quo ph's determiat de tercia ꝑtāte ſyllogiſmoꝝ. que ē ſyllogizare circularit. Et diuidit in tres ꝑtes. ſm ꝙ tres ſunt figure. In ꝑma docet ſyllogizare circularit in prima figura. ⁊ habent ex ea ſex ꝯclōnes. Prima ꝯcluſio. ꝙ ſyllogizare circularit eſt ex ꝯclōne alicui⁹ ſyllogiſmi ꝑus facti ex ꝯuertēte vni⁹ premiſſe inferre alterā premiſſam. ⁊ h̄ declarat in lr̄is. Probat aūt iſtam diffinitionē ſic. q2 nō contingit aliter ſyllogizare circularit. ſcz neqꝫ ſumēdo nouā ꝓpōnem cū ꝯclōne. q2 nō concluderet aliqua ꝑmiſſaꝝ. neqꝫ ſumendo vnā ꝓpōem cōuerſam cū alia. q2 tunc fieret eadē. Et ideo nō poteſt ſyllogizari circularit ſine ꝯclōne. neqꝫ ꝑ nouam ꝯcluſionē. Et iō oportet accipe concluſionē cum altera ꝑmiſſaꝝ conuerſa. ¶ (Ex his igit) Hic ponit ſcđam ꝯcluſionē que eſt. ꝙ ſyllogiſm⁹ circularis nō fit in termīs nō cōuertibilib9. Probat. q2 in terminis nō ꝯuertibilib9 vna ꝑmiſſaꝝ maneret indemōſtrata ¶ (Oſtendat em) Hic ponit terciā ꝯcluſionē que eſt. ꝙ in mō vl'i affirmatiuo vtraqꝫ ꝑmiſſaꝝ pt ſyllogizari circularit. et h̄ oſtēdit ſyllogizādo maiorē in primo ꝑme. ⁊ etiā minorē. et etiā ſyllogizādo ꝯuerſam maioris ex minori ⁊ cōuerſa ꝯclōnis. ⁊ cōuerſam mioris ex maiori ⁊ conuerſa ꝯclōnis. et cōuerſam ꝯclōnis ex cōuerſa minoris ⁊ maioris. Et ex h̄ infert ꝙ ſyllogiſmus circular fit in termīs cōuertibilib9. Et ꝙ in eis fiat ſyll's circular pz. q2 in eis ſyllogizant ex ſeinuicē conuerſe triū enunciationū ¶ (In ꝑmitiuis āt) Hic ponit quartā ꝯcluſionē que ē. ꝙ in mō vl'i negatiuo vl'is negatiua pt ſyllogizari circularit. vl'is autē affirmatiua nō pt ſyllogizari circularit niſi negatiua cōuertat ⁊ reſoluat in vnā affirmatiuā equiualentē hypothetice. ⁊ ſic ſyllogizet. cui nulli ineſt a. huic oī ineſt b. ſed c nulli ineſt a. ğ c omni ineſt b ¶ In ꝑticularib9 aūt) Hic ponit quintā concluſionē que eſt. ꝙ in modis ꝑticularib9 nunqꝫ vl'is pt ſyllogizari circularit. ꝓbat duab9 rōnib9. Prima. q2 ꝓpō vl'is nō ꝯcludit niſi ex ambab9 vl'ib9. ğ ex ꝯclōne ꝑticulari cū altera ꝑmiſſaꝝ non pt inferri ꝑmiſſa vl'is. Scđa rō. q2 ex puris ꝑticularib9 nō fit ſyllogiſm⁹. ſz ſi in modis ꝑticularib9 ſyllogizaret vl'is. ambe ꝑmiſſe eēnt ꝑticulares. ğ. ⁊c. ¶ (Particularē aūt) Hic ponit ſextā ꝯcluſionē que eſt. ꝙ in modis ꝑticularib9 ſi vl'is ſit affirmatiua ꝑticularis pt ſyllogizari circularit. ſz ſi vl'is ſit negatiua non pt ſyllogizari ꝑticularis niſi reſoluendo vl'em. vt ꝑus ¶ (In ſcđa aūt figura) In hac ſcđa ꝑte capl'i docet ph's ſyllogizare circularit in ſcđa figura. ⁊ ponit q̄tuor ꝯclōnes. Prima ē. in ſcđa figura affirmatiā nō eſt circularit ſyllogizabil'. Patet q2 tūc fieret ſyllogiſmus ex ambab9 negatiuis. ⁊ affirmatiua nō poteſt ſyllogizari niſi ex ambab9 affirmatiuis ¶ (Si aūt non) Hic ponit ſcđam ꝯcluſionē que ē. in modis ſecūde figure negatiua ē circularit ſyllogizabil'. Probat ꝑmo in cameſtres faciēdo vnū ſyll'm. ⁊ ex ꝯclōne cum cōuerſa maioris inferēdo minorē Scđo faciēdo ſyll'm in ceſare capiēdo minorē cum ꝯuerſa ꝯclōnis ad inferēdū cōuerſam maioris. ad quā ꝑ conuerſionē ſimplicē ſeq̄tur ipſa maior ¶ (Si āt non) Hic ponit terciā ꝯcluſionē que ē. ꝙ in ſyllogiſmis ꝑticularib9 vl'is nō poteſt ſyllogizari circularit ꝓpter eandē cām qua prius. (Si aūt oſtendit) Hic ponit quartā ꝯcluſionē que eſt. ꝙ in ſyllogiſmis ꝑticularib9 negatiua bene pt ſyllogizari circularit. ꝑticularis aūt affirmatiā non pt ſyllogizari niſi reſoluat ſicut ꝑus dcm̄ eſt. ¶ (In tercia aūt figura) Hec ē tercia ꝑs capl'i. in qua docet ſyllogizare circularit in tercia figura. et ponit tres ꝯclōnes. Prima ē. in modis vl'ib9 tercie figure neutra ꝑmiſſaꝝ pt ſyllogizari circularit. Probat q2 in tercia figura ſp ꝯcluſio eſt ꝑticularis. ſz ꝓpō vl'is non pt concludi niſi ex ambab⁹ vl'ibus. ğ. ⁊c. Scđa ꝯcluſio. in modis ꝑticularib⁹ affirmatiuis minore exñte vl'i maior pt ſyllogizari circularit. Sz maiore exñte vl'i minor non pt ſyllogizari circularit. ſed bñ ꝯuertēs eius. Tercia cōcluſio. in modis ꝑticularib⁹ negatiuis vl'i exñte affirmatiua pt ꝓpō ꝑticularis ſyllogizari circularit. ſz vl'i exñte negatiua ꝑticular non pt ſyllogizari circularit niſi reſoluat negatiua in affirmatiuā. ¶ (Manifeſtū ergo) Hic infert ex ꝑdictis q̄tuor correlaria. Primū in ꝑma figura fit ſyll's circularis ꝑ primā ⁊ terciā figurā. ꝑ primā quo ad ꝯcluſionē affirmatiuā. et ꝑ terciā q̄ ad negatiuā. Scđm eſt. in ſyllogiſmis vl'ibus ſcđe figure fit ſyll's circular ꝑ primā ſcđam ⁊ terciā figurā. Terciū. in ſyllogiſmis ꝑticularib⁹ ſcđe fi're fit ſyll's circular ꝑ ſcđam ⁊ terciā figurā. Quartū. in tercia figura fit ſolū ſyll's circularis ꝑ ipſam terciā figurā ¶ (Cōuertere aūt ē trāſponentē) In h̄ quarto caplo determiat de q̄rta ꝑtāte ſyllogiſmoꝝ. ſ. de ꝑtāte ſyllogizādi ꝯuerſiue. Et diuidit in tres ꝑtes. in ꝑma docet ſyllogizare ꝯuerſiue in ꝑa fira. ⁊ ſunt in q̄tuor ꝯclōnes. Prima. ꝯuertere ē trāſponentē ꝯclōnē ſyll'm facere. in q̄ vel extremū medio nō inerit. vel mediū extrēo Hāc diffinitōez declarat dicēs. ꝙ necē eſt (ꝯclōne cōuerſa i ſuā oppoſitā ⁊ manēte altera ꝑmiſſaꝝ) iterimi reliquā. Syll's ğ ꝯuerſiu⁹ ē. q̄ ex oppoſito ꝯrio vel ꝯdictorio ꝯclōnis cū alt'a ꝑmiſſaꝝ ſyllogizat oppom ꝯriū vel ꝯdictoriū alteri⁹ ꝑmiſſe Sz q2 aliq's poſſz credere

q idem eſſet couertere ꝯcluſionē oppoſite ⁊ contrarie hoc eſt ſumere oppoſitū cōtrariū ꝯclonis vel ꝯdictoriū ideo remouet dubiū. cū dicit (Dico aūt opponi) dicens q nō vnino differt oppoſite vel ꝯtrarie couertere ꝯcluſionē. nec fit idē ſyllogiſm⁹ ſm vtrāq ꝯuerſionē. Et ponit exemplū de oppoſit. i. ꝯdictorijs. vt cū in oppoſitis ꝯdictorijs inee vel nō omni inee. ⁊ alicui ⁊ nulli ſignificat. De cōtrarijs aūt. vt omni ⁊ nulli. alicui ⁊ alicui nō (Sit em̄ oſteſum) In hac ſcda pticula pme ptis (q eſt tercia ꝯcluſio) dat modū ſyllogizādi ꝯuerſiue in pima figura. dicēs q in pmo mō prime figure ex oppoſito ꝯtrario ꝯclonis cū maiore pt ꝯuerſiue ſyllogizari contrariū minoris. ſed ex cōtrario ꝯclonis cuꝫ minore nō poteſt couerſiue ſyllogizari contrariū maioris. ſed ſolūmodo ꝯdictoriū Primā ptem pbat ſupponendo vnū ſyllogiſmū. ⁊ ex oppoſito ꝯclonis cum maiore inferēdo contrariū minoris. Scdam ptem pbat q talis ſyllogizatio fit in tercia figura. in q nunq cōcludit vlr. Et eodē mō dōm eſt de ſcdo mō (Et ſi a quidē) Hic ponit terciā ꝯcluſionē. que ē. q in pmo pme ex oppoſito ꝯdictorio ꝯclonis cū altera pmiſſaꝝ pt ſyllogizari ꝯuerſiue oppoſitū ꝯtradictoriū vtriuſq pmiſſe. ⁊ eodē mō in ſcdo (In ptibus aūt) Hic ponit quartā ꝯcluſionē. que ē. q in ſyllogiſmis pticularibꝫ pme figure ex ꝯdictorio ꝯclonis cū altera pmiſſaꝝ pt couerſiue ſyllogizari ꝯdictoriū vtriuſq pmiſſe. ſed nunq ex cōtrario. Et rō hui⁹ vltimi eſt. qa ſi ſumat oppoſitū contrariū ꝯclonis q eſt pticularis cū maiore q eſt vlis bn̄ infertur oppoſitū contrariū. i. ſubcontrariū minoris. ſꝫ nō iuterimit. q due ſubcōtrarie pnt ſil ee vere. Si aūt ſumat oppſitū ꝯtrariū ꝯclonis cū minore q eſt pticularis ambe pmiſſe erunt pticulares. ⁊ iō nec ſeqtur oppoſitū contrariū nec ꝯdictoriū.

(In ſcda aūt figura) Hec eſt ſcda pars capli. in q phs docet ꝯuerſiue ſyllogizari in ſcda figura. ponēs qtuor ꝯclones. Prima. ex oppoſito ꝯclonis cū minore nunq pt ſyllogizari oppoſitū contrariū maioris. Rō hui⁹ eſt. q talis diſpoſitio eſt in tercia figura. in qua nunq concludit vlr. Scda cōcluſio. ex cōtrario ⁊ cōtradictorio ꝯclonis cū maiore in modis vlibꝫ ſecunde figure pt couerſiue ſyllogizari contrariū et ꝯdictoriū minoris. Tercia cōcluſio. ex ꝯdictorio ꝯclonis cū altera pmiſſaꝝ pt couerſiue ſyllogizari oppoſitū alteri⁹ Rō eſt. q ſi ſumat oppoſitū contrariū ꝯclonis cū maiore (q̄uis inferat oppoſitū contrariū minoris) nō tn̄ interimit. q cōtrarie ſiml ſtant. Si aūt ſumat cū minore ambe pmiſſe ſunt pticulares. ⁊ iō nihil ſeqtur Quarta concluſio. in modis pticularibꝫ ex ꝯdictorio ꝯclonis pt couerſiue ſyllogizari ꝯdictoriū vtriuſq pmiſſe. ⁊ hoc declarat in feſtino ⁊ baroco (In tercia āt figura) In hac tercia pte docet phs couerſiue ſyllogizare in tercia figura. ⁊ ponit duas ꝯclones. Prima. ex cōtrario ꝯclonis ſyllogiſmoꝝ tercie figure nunq pōt couerſiue ſyllogizari oppoſitū alteri⁹ pmiſſe. Probat ſic. q ſi ambe pmiſſe ſint vles ſiue in pmo ſiue in ſcdo mō. ⁊ ſumat ſubcōtraria ꝯclonis cum altera pmiſſaꝝ nō infert oppoſita cōtraria alteri⁹. nec ꝯdictoria. q vel argueret maiore pticulari in pma figura. vel in ſecūda figura inferreret pticularis negatiua. in q id qd ſubijcit in minore pdicabit. ⁊ ecōtra. et illa nō repugt minori. Si ꝓ vna pmiſſaꝝ ſit pticularis tūc ſubſumēdo ꝯriū ꝯclonis. vel argueret ex puris pticularibꝫ. vel inferreret ſolū ſubcōtrariū pmiſſe pticular. qd ſibi nō repugt (Sicut em̄ oſteſum) In hac ſcda cōcluſione dt. q ex ꝯdictorio ꝯclonis pt ꝯuerſiue ſyllogizari ꝯriūm vel ꝯdictoriū cuiuſlibet pmiſſe. ⁊ hoc pbat inductiue in oībus modis. (Manifeſtū igit) Ex pdictis infert duo correlaria. Primū. q ex dictis maifeſtum ē. quō in vnaq figura fit ſyllogiſm⁹ couerſiuus. ⁊ qn̄ fit ꝯrius. i. qn̄ ſyllogizat ꝯrium. ⁊ qn̄ oppoſitus. i. qn̄ ſyllogizat ꝯdictoriū. Scdm ē. ſyllogiſmi couerſiui p^e fi^{re} pnt fieri p ſcdaꝫ figurā ſi fuerit maior. ⁊ p terciā ſi fuerit minor. Sꝫ ſyllogiſmi 3^e fi^{re} pnt fieri p primā ⁊ p ſecundā figurā. p primā capiendo minorē. ⁊ p ſecundā capiendo maiorē Circa hunc textum

Attende Primo. q poteſtas (de q intētio iſti⁹ libri ſic diffinit) eſt ꝓpetas ꝯueniēs ſyllo rōe forme ſyllogiſtice. valēs ad veritat ⁊ falſitat manifeſtatōeꝫ et licet ſint ples tales ꝓprietates valētes ad ipm ſyllm. nulle tn̄ ita manifeſte valēt ad veritat oſteſionē. ſicut ille ſex enumerate ab Areſto. q ptinent in hoc ꝓſu Plu. ver. ex falſis. cir. cōuer. impoſ. ⁊ oppo. Attēde 2°. q pria ptās ſyllogiſmi vtil eſt ad prōpte ⁊ facilit arguēdū ples ꝯclones min⁹ pncipales. ⁊ hoc valet tā demrātori q dyalectico. vnus tn̄ ſylls ſp cōcludit vnā cōcluſionē principalē. vt poſtea patebit. Sed ſcda ptās vtilis ē ad ſciēdū q in bona ꝯña ex falſ pt ſequi verū. ex veris āt nil niſi verū Et ſi ꝯclo eſt falſa necē eſt aliquā pmiſſaꝝ eē falſam. nō aūt ecōtra. Eſt g maxime vtil dyalectico. eo q multa falſa ſt aliqn̄ pbabiliora ver. Valet etiā ſophiſte. ex eo q ſophiſta per talia falſa pbabilia decipit qnq rn̄dentē. ⁊ eum ducit ad metbā. Attēde 3°. q ſylls circular vtil eſt pmo demrātori Et hui⁹ rō eſt. q demrator nō ſolū vtit demrātiōe ꝓpter qd. ſꝫ etiā q eſt. eo q aliqn̄ oſtēdit effectū p cām. et cām p effectū. et ſic pt ſyllogizari circularit. ita tn̄ q i vno pceſſu eſt demratio ꝓpter qd. ⁊ in alio qa eſt. Secūdo eſt vtil dyalectico. q dyalectic⁹ ſyllogizat ex pbabilibꝫ. et hoc iō q aliqn̄ aliqd videt noti⁹ rn̄dēti vno mō q alio. q̄uis nō poſſit eē noti⁹ ⁊ ignoti⁹ ſimplr. Nā ex pmiſſis oſtēdit ꝯcluſionē. ⁊ ex ꝯclone pmiſſas. idē em̄ pt eſſe cā ⁊ effect⁹ ſm diuerſa genera cauſaꝝ reſpectu eiuſdē. ſilr prius ⁊ poſteri⁹ ſm diuerſos modos prioritat. ſilr notius ⁊ ignoti⁹. Et iō in dyalectic pt fieri circulatio. Attende qrto. q ſylls couerſiuus eſt vtil ad pbandū ꝯñam poris ſyllogiſmi eſſe bonā ex eo q ex oppoſito ꝯclonis cū altera pmiſſaꝝ infert oppoſitū alteri⁹ pmiſſe. qd nō poteſt ſtare in ꝟitate cuꝫ copulatiua cōpoſita ex duabꝫ premiſſis

Querit Utrū qtuor pme ꝓprietates ſyllogiſmi ſint a phe ꝯuenient aſſignte Ar^r prio ꝯtra primā. q idē ſyllogiſm⁹ nō poteſt inferre ples ꝯclones. g ⁊c. Añs pꝫ prio. q ſi poſſet inferre ples. vel g inferret oēs ꝯcloes vel aliqs. ⁊ aliquas nō. ſed nō eſt maior rō de vna q de alia. g. ⁊c. Scdo. q ꝯclo eſt effect⁹ pmiſſaꝝ. ſicut pꝫ ſcdo phiſicoꝝ. g eedē premiſſe nō inferūt ples ꝯclones. Tenet ꝯña. q vni⁹ cauſe ē tm̄ vnus effect⁹. Tercio. q idē in quātū idē natū eſt facere idē. ergo eedē pmiſſe inferūt eandē ꝯcluſionē. Quarto. q ſi cōcluſio ē de ēentia ſyllogiſmi. g idem ſyllogiſm⁹ nō poteſt inferre ples ꝯclones. Scdo ſic. nullus bon⁹ ſyllogiſm⁹ pcedit ex falſ. g. ⁊c. Añs patꝫ pmo. q nec ſyllogiſm⁹

demõſtratiuus nec dyalecticꝰ ꝑcedunt ex falſ. ſophiſticus aũt nõ eſt niſi ſyllogiſmꝰ ſm quid. g. ꝛc. Pꝫ ſecundo. qꝛ qlibet ſyllogiſmꝰ oſtẽſiuus regulat̄ ꝑ artem inueniẽdi mediũ. Syllogiſmꝰ aũt ex falſis nõ regulat̄ ꝑ iſtam artẽ. Pꝫ tercio. qꝛ ꝑ h̄ differt ſyllogiſmꝰ oſtẽſiuus a ſyllogiſmo ad impoſſibile. qꝛ oſtẽſiuus ꝑcedit ex veris. vt pꝫ p̄mo huiꝰ. Patet q̄rto. qꝛ oĩs ſyllogiſmus ꝑcedens ex falſ eſt cõtractus ad aliquã materiã. ſyllogiſmꝰ aũt ſimpl'r nõ ¶ Tercio ſic. ſyllogiſmꝰ circularis nõ eſt bona ꝯña ꝛ formalis. g. ꝛc. Añs pꝫ p° qꝛ nõ tenet niſi in termĩs cõuertibilibꝫ. Scd̄o patꝫ. qꝛ ad ſyllogiſmũ circularẽ requirit̄ ꝯuerſio ſimplex vl'is affirmatiue. talis aũt nõ conuertit̄ ſimpl'r. Tercio pꝫ qꝛ ſyllogiſmꝰ circularꝭ petit p̄n[m]. g nõ eſt bonꝰ nec vtilis demr̄atori nec dyalectico. Quarto pꝫ. qꝛ ſi ſyllogiſmus circularꝭ eẽt bonꝰ ſequeret̄ ꝙ idẽ eſſet p̄us ꝛ poſterius. ſed hoc ẽ incõueniens. g. ꝛc. ¶ Quarto ſic. ſi ſyllogiſmꝰ cõuerſiuus eẽt bonus ſequeret̄ ꝙ oĩs ꝯña eſſꝫ bona in q̄ ex oppoſito ꝯcl'onis infert̄ oppoſitũ añtis vl' alteriꝰ p̄miſſe. ſed h̄ eſt falſum. g. Minor pꝫ. qꝛ in ſyllogiſmo cõuerſiuo nõ infert̄ niſi oppoſitũ alteriꝰ p̄miſſe. Scd̄o. qꝛ ſequeret̄ ꝙ fieret cõuertendo ꝯcluſionẽ in ſuũ oppoſitũ. ſed h̄ non p̄t fieri. Tercio ſequeret̄ ꝙ fieret capiẽdo ꝯ̄trium ꝯcl'onis. qd̄ etiã non p̄t fieri in tercia figura Probat̄ quarto. qꝛ ſyllogiſmꝰ ꝯuerſiuus nõ differt a ſyllogiſmo ꝑ impoſſibile. g male ponit̄ ſyllogiſmus diſtinctꝰ a ſyllogiſmo ꝑ ipoſſibile ¶ In oppoſitũ arguit̄ autoritate p̄hi in textu ¶ Pro ſolutiõe queſtionis ſoluẽde ſunt quatuor q̄ſtiones

Queſtio

Prima. vtrũ idem ſyllogiſmꝰ poſſet cõcludere pl'es ꝯcl'ones. ¶ Pro cuiꝰ ſolutiõe Attende primo. ꝙ poſſe pl'a cõcludere p̄t fieri tripl'r. p̄mo ſubſumẽdo in latus. et h̄ fit capiendo ſub medio pl'es minores extremitates. q̄ ſub eo q̄ſi lateralit̄ ꝛ coeque cõtinent̄. ſicut ſp̄es ſub genere Scd̄o fit in poſt aſſumẽdo q̄n ſcꝫ ſub minori extremitate diſtributa ſumit̄ alia minor faciẽdo de ꝯcl'one p̄mi ſyllogiſmi maiorẽ alteriꝰ. Tercio fit ꝑ cõuerſionẽ. nã oĩs ſyllogiſmꝰ p̄t pl'a ꝯcludere ꝑ cõuerſionẽ. cuiꝰ ꝯcluſio p̄t cõuerti. ꝛ qꝛ oẽs ꝓpões vl'es ſiue affirmatiẽ ſiue negatiue p̄nt cõuerti. pticularis aũt negatiua nõ. Jdõ oẽs ſyllogiſmi vl'es p̄nt pl'a cõcludere ꝑ ꝯuerſionẽ. pticularis aũt negatiuꝰ nõ ¶ Attẽde ſcd̄o. ꝙ licet in quolibet termĩo diſtributo poſſet fieri ſubſumptio. nõ tñ poteſt fieri euidens ſubſumptio niſi ſubiecti. ſub termĩo aũt nõ diſtributo nõ p̄t fieri ſubſumptio. ¶ Si aũt queras. an ſub maiori extremitate poſſet fieri ſubſumptio. Dõm eſt ꝙ nõ. qꝛ ſi fieret oporteret ſumere aliq̄d ſup̄ maiorẽ extremitatẽ qd̄ concluderet̄ de cõtentis ſub ipſa. ꝛ ſic nõ maneret idẽ ſyllogiſmꝰ ¶ Attẽde tercio. ꝙ iſta poteſtas ſyllogiſtica maxime innitit̄ duabꝫ regulis. q̄꜀ p̄ma eſt. q̄cquid ſequit̄ ad ꝯ̄ñs bone ꝯñe ſequit̄ ad añs eiuſdẽ. Scd̄a. quicq̄d p̄dicat̄ de ſubiecto diſtributo. p̄dicat̄ etiã de q̄libet ſuppoſito illiꝰ ſubiecti. Ex quo ꝯcludit̄ primo. ꝙ oĩs ſyllogiſmꝰ (cuiꝰ ꝯcl'o eſt vl'is affirmatiua vel negatiua) p̄t pl'a ꝯcludere ꝑ deſceſum ꝛ ꝑ ꝯuerſionẽ. ſed pticularis affirmatiua p̄t pl'a cõcludere ꝑ ꝯuerſionẽ. ſed nõ ꝑ deſceſum. Sꝫ pticularis negatiua non poteſt pl'a ꝯcludere ꝑ deſceſum aut per ꝯuerſionẽ

Dic primo

ad queſtionẽ Q꜀ idẽ ſyllogiſmꝰ p̄t inferre pl'es ꝯcl'ones. ſi capiat̄ ꝑ premiſſis tñ. pꝫ eo ꝙ p̄miſſe inferẽtes vl'em p̄nt inferre pticularẽ eius ¶ Dic ſcd̄o. ꝙ ſumẽdo ſyll'm ꝑ p̄miſſis ꝛ ꝯcl'one ſimul. tũc nullus idẽ ſyllogiſmꝰ p̄t inferre pl'es ꝯcl'ones. Pꝫ qꝛ vel h̄ eẽt ꝑ ꝯuerſionẽ vel in latus vel in poſtſumẽdo. ſed nullũ illoꝝ p̄t fieri niſi ꝯcl'o variet̄. ꝛ tũc nõ manebit idẽ ſyllogiſmꝰ ¶ Dic tercio. ꝙ nullus ſyll's ſecũde vel tercie figure p̄t pl'a cõcludere ſubſumẽdo in latus ꝟtute ſyllogiſmi ſic diſpoſiti. ſed ꝟtute alteriꝰ ſyllogiſmi ad quẽ fit reductio ꝑ ꝯuerſionẽ. Patꝫ qꝛ in ſcd̄a mediũ ſp̄ predicat̄. mõ ſub ipſo nõ fit ſubſumptio. Sꝫ cõuerſa vl'i negatiua fit diſpoſitio p̄me figure. ꝛ p̄nt ſumi pl'a ſub medio Sil'r in tercia figura mediũ in vtraq꜀ ſubijcit̄. idõ nõ fit ſubſumptio ſub medio. ꝛ ſic ꝟtute talis diſpõnis terminoꝝ nõ cõtingit pl'a ꝯcludere in illis figurꝭ ſubſumẽdo in latus. ſed ſolũmodo ꝑ quãto tales ſyllogiſmi ſunt reducibiles ad diſpõem prime figure. ꝛ tunc poterũt plura cõcludere ſubſumẽdo ſub medio

Queſtio

Secũda. vtrũ ex ambabꝫ in toto falſis vel altera vera ꝛ altera falſa poſſit ꝯcludi verũ ¶ Pro cuiꝰ ſolutiõe Attende p̄mo. ꝙ duplex eſt ꝓpõ vera. ſil'r duplex eſt ꝓpõ falſa. q̄dam ẽ in toto vera ꝛ q̄dam in pte ꝟa. Sil'r q̄dam ẽ in toto falſa ꝛ q̄dam pte falſa Vñ illa ꝓpõ eſt in toto ꝟa q̄ eſt ꝟa ꝑ q̄libet ſuppoſito ſubiecti ꝛ q̄libet drã tp̄is. ſicut oĩs hõ eſt aĩal. ſꝫ illa ẽ in pte vera q̄ eſt ꝟa ꝑ aliq̄ ſup[ro] ſubiecti. ſed nõ ꝑ oĩ. ſicut oẽ aĩal eſt hõ. Iſta aũt dr̄ in toto falſa q̄ eſt falſa ꝑ q̄libet ſuppoſito ſubiecti. ꝛ ꝑ qualibet drã tp̄is. ſicut iſta oĩs hõ eſt aſinꝰ. Sꝫ iſta ẽ in pte falſa q̄ eſt falſa ꝑ aliq̄ ſuppoſito ſubiecti ꝛ nõ ꝑ omni. ſicut oẽ aĩal eſt hõ. Ex h̄ pꝫ. ꝙ eadẽ ꝓpõ p̄t eſſe in pte ꝟa ꝛ in pte falſa. Dicit̄ aũt illa ſimpl'r falſa q̄ eſt in pte falſa. ¶ Attẽde ſcd̄o. ꝙ cum dr̄ Areſto. ex p̄miſſis veris nõ poſſe ſequi ꝯcluſionẽ. dicunt aliq̄ ꝙ hec ꝓpõ (ex veris p̄t ſequi fl'm) de rigore ſmonis ſit cõcedenda. Pꝫ qꝛ in illa ꝓpõne ſubiectũ ampliat̄ ad ea q̄ ſunt vel p̄nt eſſe ꝟa. et idõ ſenſus eius eſt. ꝙ ex his (q̄ ſunt vera vel p̄nt eſſe vera) poteſt ſequi falſum. Nam iſte due ꝓpões (ſcꝫ antixp̄s eſt ſedens. et antixp̄s eſt homo dicẽs ſe eſſe deum) poſſunt eſſe vere. ꝛ tamẽ ex ipſis ſequit̄ hec ꝯcluſio falſa. homo dicẽs ſe eſſe deũ eſt ſedens. Hec tñ ꝓpõ ſm illos nõ eſt ꝯcedenda in ſenſu ꝯpoſito. ſed bñ in ſenſu diuiſo Vl' ñ hec nõ eſt poſſibilis. ex veris ſequit̄ falſuꝫ. ꝛ licet h̄ habeat aliquã apparentiã. non tñ eſt oĩno cõformẽ his q̄ dicta ſunt prius de ampliationibꝫ

Dic primo

Q꜀ ex ambabꝫ ĩ toto falſis. aut etiam in pte. aut vna vera ꝛ alia falſa. ſiue in toto ſiue in pte. ſiue ſit maior ſiue ſit minor. p̄t ſequi cõcluſio vera in aliquibꝫ termĩs in oĩbus figuris et in oĩbus modis ipſaꝝ. excepto ꝙ ſi in modis vl'ibꝫ prime figure maior ſit in toto falſa. ꝛ minor vera vel in toto vel parte. quia tũc non poteſt ſequi cõcluſio in aliquibꝫ terminis. Patet. quia ſi maior ſit in toto falſa ꝛ ſit affirmatiua. tunc maior extremitas nulli ſuppoſito medij ineſt. ꝛ per cõſequens non poteſt vere enunciari in cõcluſione de omnibꝫ ſuppoſitis medij ſignificatis ꝑ minorẽ extremitatẽ. Sil'r ſi maior ſit in toto falſa et ſit vniuerſal' negatiua. maior extremitas omni ſuppoſito medij ineſt. et per cõſequens non poteſt in cõcluſione ab omnibꝫ vere negari.

¶ Dic ſecũdo. ꝙ ex falſis nunq̃ ſequitur verũ ꝓpter quid ⁊ ex nccitate. Patet. qꝛ ad idem eſſe ⁊ nõ eſſe ſeq̄tur idem. qđ eſt impoſſibile. Cõſequentia ꝓbatur. qꝛ ad añs eſſe ſeq̄retur ꝯñs eſſe de nccitate. qꝛ in omni bona ꝯña ꝯñs actu ⁊ intellectu includit in añte. ergo ſi añs eſt opoꝛtet ꝯñs eſſe. ⁊ tunc cũ ens ⁊ verum ꝯuertãtur. ſi añs eſt. verũ ꝯñs eſt verum. et vltra ſi ad idem eſſe vel nõ eſſe ſeq̄retur idem. ad duo ꝯdictoꝛia ſeq̄retur idem ¶ Sed cõtra iſta arguit quadruplr̄. pꝛimo ſic. in ſyllogiſmo ꝓcedente ex falſis nõ minus nccãria ẽ ꝯña q̃ in ſyllogiſmo ꝓcedente ex veris. g̃ ſicut ex veris ſeq̄tur verũ ꝓpter quid. ita ex falſis ſeq̄tur verum pꝛopter q̃d. Secũdo ſic. ex p̃miſſis in toto falſis p̃t ſequi cõcluſio in toto falſa ĩ cameſtres. ergo ex cõtrarijs ipſaꝝ p̃t ſequi eadẽ concluſio in ceſare. ⁊ p̃ cõſequens ex vero p̃t ſequi falſum. Tercio ſic. ex p̃miſſis poſſibilibꝫ p̃t ſequi cõcluſio impoſſibil'. ergo ex p̃miſſis verꝫ poteſt ſequi falſum Tenet ꝯña. qꝛ omne verũ poſſibile p̃t poni in eſſe. ſed ĩpoſſibile nunq̃ poteſt eẽ verũ. ⁊ p̃ ꝯñs nec p̃t poni in eſſe. Si g̃ pꝛemiſſe poſſibiles ponãtur in eſſe ex veris ſequit̃ falſum. Quarto ſic. bñ ſequitur ſoꝛtes ẽ. ergo ſoꝛtes ẽ vel non ẽ. ⁊ ſilr̄ ſoꝛtes nõ eſt. g̃ ſoꝛtes eſt vel nõ eſt. Silr̄ bñ ſeq̄it̃. tu ſedes g̃ deus eſt et tu nõ ſedes g̃ deus eſt. eo ꝙ ad impoſſibile ſequitur quodlibet. g̃ ad idem affirmatũ ⁊ negatũ ſequit̃ idẽ. Et cõfirmatur. qꝛ iſte ꝯñe ſunt nccãrie. tm̃ pater eſt. ergo non tm̃ pater eſt. Et ſilr̄ tu ſcis te eſſe lapidẽ. ergo tu non ſcis te eſſe lapidẽ. ⁊ tñ vnum cõtradictoꝛiũ ſeq̄tur ad reliquũ. g̃. ⁊c. ¶ Ad pᵐ dĩm. ꝙ ex p̃miſſis falſis ſequi concluſionẽ verã ꝓpter quid p̃t intelligi dupliciť. Uno mõ ſic ꝙ ꝓpter falſitatẽ pꝛemiſſaꝝ ex nccitate ſeq̄tur veritas ꝯcluſionis. ita ꝙ falſitas p̃miſſaꝝ ſit cã falſitatis cõcluſionis. ⁊ ſic nunq̃ ex falſis ſeq̄tur verum ex nccitate ⁊ ꝓpter quid Alio mõ ꝙ ex falſis ſequatur verũ ex nccitate ꝯñe. non tñ ꝓpter falſitatẽ p̃miſſaꝝ. ⁊ ſic ex falſis ſeq̄tur cõcluſio vera ¶ Ad ſcđm dĩm negando añs. qꝛ ex p̃miſſis in toto falſis p̃t ſequi cõcluſio vera in cameſtres vel in ceſare. qꝛ ſi ambe pꝛemiſſe ſint in toto falſe. oꝫ extremitates eẽ diſpatas. et ideo vere negant̃ de ſeinuicẽ in cõcluſione. ¶ Ad terciũ dicit̃. ꝙ ex p̃miſſis poſſibilibꝫ ⁊ ſibi cõpoſſibilibꝫ nunq̃ ſeq̄tur impoſſibile. ſꝫ ex p̃miſſis poſſibilibꝫ ⁊ ſibĳnuicẽ incõpoſſibilibꝫ (vt ſunt hmõi) bñ ſequit̃ impoſſibile. et nõ poſſunt poni in eẽ. qꝛ q̃ncunq̃ vna ẽ vera reliq̃ erit falſa ⁊ ecõtra. ⁊ iõ nunq̃ ſunt ſil' vere. ſꝫ ſemp̃ vna eſt falſa. Ad quartũ dicit̃. ꝙ in cõſequentijs nõ ſyllogiſticis (q̃ tenent p̃ locum extrinſecũ) ad duo ꝯdictoꝛia bene p̃t ſequi idem. non tñ in cõſequentijs ſyllogiſticis. que tenẽt p̃ habitudinẽ intrinſecã. Ad cõfirmationẽ dicit̃. ꝙ in ꝯña nccãria ad vnum ꝯdictoꝛioꝝ ſeq̄tur aliud. dũmodo alterum ꝯdictoꝛioꝝ includat ꝯdictionẽ. ſicut patꝫ in iſtis exẽplis. Si aũt alterum ꝯdictoꝛioꝝ nõ implicet ꝯdictionẽ. non valet ꝯña ab vno cõtradictoꝛio ad reliquũ

Queſtio

Tercia. vtrũ ſyllogiſmꝰ circularis ſit bonꝰ ⁊ poſſibilis. ¶ Pro cuiꝰ ſolutione Attende p̃mo. ꝙ ſyllogiſmꝰ circularis ẽ ſyllogiſmꝰ ꝓcedens ex cõcluſione ſyllogiſmi pꝰus facti cum cõuerſa vniꝰ p̃miſſaꝝ ad inferendũ alterã pꝛemiſſam. Uerbi grã. ſi fit p̃mo iſte ſyllogiſmꝰ. oĩe b eſt a. oĩe c eſt b. g̃ omne c eſt a tunc accipiã concluſionẽ iſtiꝰ ſyllogiſmi cum cõuerſa minoꝛis. et erit talis ſyllogiſmꝰ. omne c eſt a. omne b eſt c. g̃ oĩe b eſt a. fit aũt talis ſyllogiſmꝰ magis ex cõcluſione cũ cõuertẽte vniꝰ p̃miſſe. q̃ ex cõcluſione cũ altera p̃miſſaꝝ. qꝛ ſi fieret ex cõcluſione cũ vna p̃miſſaꝝ. talis ſyllogiſmꝰ eẽt in ſecũda vel in tercia figura ſed in tali nõ concludit̃ niſi p̃ticulariter vel negatiue et iõ ſyllogiſmꝰ circularꝫ fieret ex cõcluſione cũ altera pꝛemiſſaꝝ. tũc vl'is affirmatiua nunq̃ poſſet ſyllogizari circulariť. ¶ Attende ſcđo. ꝙ in cõuertendo p̃miſſam in ſyllogiſmo circulari p̃miſſa (q̃ conuertit̃) ſp̃ oꝫ conuerti ſimplr̄ ſiue fuerit affirmatiua ſiue vl'is negatiua. ſiue p̃ticularis. Ex iſtis patꝫ. ꝙ iſte ſcđs ꝓceſſus debet dici circularꝫ in oꝛdine ad pᵐ ꝓceſſum. Ex h̃ ſequit̃. ꝙ q̃libet ſyllogiſmꝰ circularꝫ eſt ſyllogiſmꝰ ex hypotheſi. qꝛ p̃ſuppónit vnũ ꝓceſſum factũ. ¶ Attẽde tercio. ꝙ ad ꝯpletã circulationẽ req̄runt̃ tres ꝓceſſus. Primꝰ ꝓceſſus eſt in q̃ arguit̃ ex p̃miſſis diſpoſitis in mõ ⁊ figura. Scđs eſt. in quo arguit̃ a cõcluſione ſyllogiſmi facti cũ minoꝛe cõuerſa ad inferendũ maioꝛẽ. Terciꝰ eſt q̃ ꝓcedit ex cõcluſione pꝛ̄oris ſyllogiſmi cuꝫ maioꝛe conuerſa ad inferendũ minoꝛẽ. vt ſi fiat iſte ſyllogiſmꝰ. oĩe b eſt a. oĩe c eſt b. g̃ omne c eſt a. tũc ex cõcluſione cũ minoꝛe conuerſa ſeq̄tur maioꝛ. vt ſic arguẽdo. oĩe c eſt a. oĩe b eſt c. g̃ omne b eſt a. ⁊ etiã ex cõcluſione illiꝰ ſyllogiſmi cũ maioꝛe cõuerſa ſeq̄tur minoꝛ ſic arguẽdo. oĩe a eſt b. oĩe c eſt a. g̃ omne c eſt b. Ueruntamen Ariſto. facit mentionẽ de ſyllogiſmo circulari. in q̃ ex cõuertente pꝛ̄oris ſyllogiſmi cum altera p̃miſſaꝝ infert̃ conuertẽs alteriꝰ p̃miſſe. ⁊ iſte ꝓceſſus reducit̃ ad p̃cedentẽ ¶ Attende q̃rto. ꝙ ſyllogiſmus circularꝫ (ſi debeat aliq̃d oſtẽdere ⁊ ꝓcedere ex veris) nõ poteſt fieri niſi ex termĩs ꝯuertibilibꝫ. qꝛ ille ſyllogiſmꝰ oꝫ fieri p̃ ꝯuerſionẽ vl'is ſimplr̄. que ſolũ conuertit̃ ſimplr̄ in termĩs ꝯuertibilibꝫ. Uñ vt dicit̃ in textu ſi fieret ſyllogiſmꝰ in termĩs non ꝯuertibilibꝫ opoꝛteret ꝓcedere ex altera ꝓpõne indemõſtrata. i. indemõſtrabili. quia talis ꝓpoſitio eſſet falſa. falſuꝫ autẽ non poteſt demonſtrari.

Dic pꝛimo

ꝙ ſyllogizare circulariter ẽ poſſibile. Patꝫ qꝛ cõtingit idem eſſe notiꝰ et ignotiꝰ reſpectu eiuſdẽ. g̃ circulatio in ſyllogiſmis eſt poſſibilis ¶ Dic ſecũdo. ꝙ ſyllogiſmꝰ circularis ẽ bonus ſyllogiſmꝰ. Patet qꝛ hꝫ omnia req̄ſita ad bonũ ſyllogiſmũ. habet eñ tres terminos ⁊ duas ꝓpões in mõ ⁊ figura diſpoſitas. g̃. ⁊c. ¶ Dic tercio. ꝙ in ſyllogiſmis circularibꝫ oꝫ ꝓcedere ex termĩs ꝯuertibilibꝫ. ſi debeat fieri ex veris. Patet qꝛ niſi ſic ſeq̄retur ꝙ argueret̃ ex falſis. dũmodo vl'is negatiua ꝯuerteret̃ ſimpliciť ¶ Dic quarto. ꝙ in vl'ibus affirmatiuis q̃libet pꝛemiſſa p̃t ſyllogizari circulariť. in negatiuis aũt nõ eo ꝙ argueret̃ ex puris negatiuis. ſicut pꝰus patuit Et ſi queras. vtrũ iſte ſyllogiſmꝰ ſit bonus. cui nulli ineſt a. huic oĩ ineſt b. ſed c nulli ineſt a. g̃ c omni ineſt b. Dico pᵒ ꝙ iſte ſyllogiſmꝰ ſic foꝛmatꝰ nõ eſt grã foꝛme qꝛ nõ ſeq̄tur omne nõ accñs eſt ſubſtãtia. nulla chimera eſt accñs. g̃ omnis chimera eſt ſubſtãtia. Dico ſecũdo. ꝙ iſte ſyllogiſmꝰ ẽ bonus ſimplr̄. nã bene ſequit̃. omne nõ a eſt b. omne c eſt nõ a. g̃ omne c eſt b. et hoc maxime ſi ponat̃ ꝯſtantia ſubiecti. Alĳ tñ aliť reſpondẽt. ꝙ p̃dictus ſyllogiſmꝰ eſt vl'r bonꝰ. et dicũt ꝙ ille ſyllogiſmꝰ tenet in oĩ materia. nõ eſt aũt cathego/

ricus ſed ypotheticus eo ꝙ maioꝛ eſt ypothetica. Oēs aūt ille regľe (q̄s dat Areſto. d̄ ſyllis) debētītelligi de ſyllogiſmis cathegoricis ⁊ nō ypotheticis. ⁊ illi faciliť rn̄dent ad motiua alťius opīonis. Si aūt q̄ras ad qd̄ ꝓpoſitū Areſto. ponit p̄dcm̄ ſyllogiſmū. Dico ꝙ h̄ factō vt doceat ſyllogiſare p̄miſſaȝ affirmatiuā de celarēt notū eſt em̄ ſicut patuit ex textu ꝙ ſi maioꝛ ꝯuertereť in vnā negatiuā tūc ex illa cū ꝯcluſione nūꝗ̄ īferreť minoꝛ. q̄ eſt affirmatia. q2 ex ambab⁊ negatis nō valȝ ſyllogiſm⁹. Et ſi arguas q2 ſupi⁹ dcm̄ eſt ꝙ nulli⁹ ſylli negatiui affirmatia pt̄ ſyllogiſari circulariť ⁊ nūc dicitur oppoſitū. Rn̄deo ꝙ cū dcm̄ eſt ꝙ ſylli negatiui premiſſa dȝ eē affirmatia. h̄ dȝ intelligi ꝯuertēdo ꝓpones mō ꝯſueto nūc aūt dať alt⁹ mod⁹ ꝯuertēdi. ⁊ ſm̄ illuȝ modū intelliguntť illa q̄ dcā ſunt

Queſtio

Quarta. vtꝝ ſyllogiſmi ꝯuerſiui diffinitio ſit ꝯueniēť aſſignata. Pro cui⁹ ſolutōe. Attēde p̄mo ꝙ ſyllogiſm⁹ ꝯuerſiu⁹ eſt cū ex oppoīto ~~ꝯtrario~~ vl' ꝯtradcōrio ꝯclōis cū altā p̄miſſaꝝ ſyllogiſaf oppoſitū ~~ꝯtrariū~~ vl' ꝯtradcōriū alťius p̄miſſe. Ex h̄ ptȝ ꝙ ſyll'us nō dr̄ ꝯuerſiu⁹ ꝓpť h̄ ꝙ aliq̄ p̄miſſaꝝ ꝯuertaf ſȝ modū p̄us dcm̄. Sȝ dr̄ ꝯuerſiu⁹ a ꝯuerſione accepta p mutatōe alic⁹ ꝓpōnis in ſuā ꝯtrariā vl' ꝯtradcōriā. ⁊ h̄ mō ꝯuerſio attribuiť ſyllogiſmo q̄ ex oppoſito ꝯcluſionis alic⁹ ſylli p̄us facti cū altā p̄miſſaꝝ infert oppoītū alťius p̄miſſe. Pȝ ſcdo ꝙ ſicut ſyll'us circularis p̄ſupponit aliquē ſyllogiſmū p̄us fcm̄ in oꝛdie ad quē dicatur circular̄ ſ. ita ſyllogiſm⁹ ꝯuerſiu⁹ p̄ſuppoīt aliquē ſyllogiſmū p̄us factū in oꝛdie ad quē dicaf ꝯuerſiuus Attēde ſcdo ꝙ ſyllogiſm⁹ ꝯuerſiu⁹ differt a ſyllogiſmo ad īpoſſibile tripl'r p̄mo q2 ſyllogiſm⁹ ad īpoſſibile nō p̄ſuppoīt aliquā ꝯclōnē ſyllogiſatā. ſȝ ſyll'us ꝯuerſiuus ſꝑ p̄ſuppoīt aliquā ꝯclōnē ſyllogiſatā. Scdo q2 ſyllogiſm⁹ ad īpoſſibile ſꝑ ꝓcedit ex altā falſā. ſed ſyllogiſm⁹ ꝯuerſiu⁹ pt̄ ꝓcedere ex ambab⁊ veris. ⁊ iō ei⁹ ꝯcluſio pt̄ eē vā. Tercio dn̄t q2 ſyllogiſm⁹ ꝯuerſiu⁹ vȝ ad oñdēdū bonitatē ꝯñe. ſed ſyllogiſm⁹ ad īpoſſibile vȝ ad oñdendū vitatem alic⁹ ꝓpoſiti. Coueniūt em̄ tripl'r. p̄mo q2 fiūt ex eiſdē termis. Scdo q2 vterꝗ̄ ꝓcedit ex oppoīto alic⁹ ꝯclōis. Tercio q2 idē ſyll'us in numero aliq̄n eſt ꝯuerſiu⁹ ⁊ ad īpoſſibile Attēde tercio ꝙ de rōne ſylli ꝯuerſiui nō eſt ꝓcedere ex oppoſito ꝯtrario ꝯcluſionis ad inferendū oppoītū ꝯriū alťius premiſſe q2 nō ſufficit ad h̄ ꝙ ꝯña ſit bona ꝙ ex ꝯtrario cōſequētis poſſit inferri ꝯtrariū añcedētis Sed req̄riť ꝙ inferaf ꝯtradcōriū vl' ſaltē aliq̄d incōpoſſibile ipi añcedenti ⁊ iō anteꝗ̄ poſſit fieri bon⁹ ſyll'us ꝯuerſiuus opȝ ꝙ poſſit ꝓcedere ex oppoīto ꝯdcōrio ꝯclōnis ad oppoītū ꝯtradcōriū alterius p̄miſſe nō tamē ex oppoīto ꝯrio

Dic ad

queſtōnē ꝙ ſilli ꝯuerſiui diffinitio ꝯueienter eſt a pħo aſſignata. pȝ ex dcis. Ad rōem añ oppoſituȝ Ad p̄mā negaf añs. Ad p̄mā ꝓbatōēȝ dr̄. ꝙ idē ſyllogiſmus pt̄ inferri ples ꝯclōnes ſed nō oēs nec eſt eadeȝ ratio de oīb⁊ q2 nō oēs ꝯtinenf vtualr̄ ī eadē maioꝛe Ad ſcdāȝ ꝓbatōem dr̄ vno mō ꝙ vni⁹ cāe eſt tm̄ vn⁹ effect⁹ ꝓp̄us ⁊ īmediat⁹. pn̄t tm̄ eē ples effect⁹ mediati. Vn̄ ex eiſdē p̄miſſis nō ſeq̄tur īmediate ⁊ p̄mo niſi vna ꝯclo tm̄ pn̄t alie ſeq̄ ex ꝯñti. Vl' dicaf ꝙ p̄miſſe ñ ſunt cā ꝯclōnis in eſſendo ſed ſolū in ꝯſeq̄do ⁊ iō nō opoꝛȝ ꝙ tm̄ vna ꝯclo ſit effectus ipaꝝ. Ad terciā ꝓbationem dicif ꝙ añcedens eſt veꝝ in cauſis cauſantibus quo ad eē ſed nō in cauſis cauſantib⁊ ſolū ad ꝯſeq̄ Alio mō pt̄ dici ꝙ veꝝ eſt in factōe ꝓpa naturali p̄miſſe aūt nō habēt talē factōem reſpcū ꝯcluſionis. Ad q̄rtam pȝ ſolutō Ad ſcdāȝ dr̄ negādo añs Et ad p̄mā ꝓbatōem dr̄ ꝙ ꝗ̄uis ſyllogiſm⁹ ſophiſtic⁹ peccās ī forma nō ſit ſyll's niſi ſȝ q̄d. tn̄ ſyll'us ſophiſtic⁹ peccās in materia ſolū eſt bon⁹ ſyllogiſm⁹. Ad ſcdām ⁊ terciāȝ ꝓbatōes dr̄ ꝙ ſyllogiſm⁹ peccās in matia ſiue ꝓcedēs ex falſis bn̄ regulaf ꝑ artē inueiendi mediā licȝ non ſumat vā añcedētia ⁊ ꝯñtie ſumit cū aliq̄ q̄ habēt modū añcedētis aut ꝯñtis. licȝ aūt ſyllogiſm⁹ oſtēſiu⁹ (q̄ habet veꝝ mediū) ſꝑ ꝓcedit ex veris nō tn̄ ſyll's oñſiu⁹ q̄ habet mediū ꝙ ſolū modū medij. Ad q̄rtā dr̄ ꝙ verū et fl'm nō ſunt matie ꝓpōnū ſed magis ſunt q̄dā paſſiones Ad terciā cum ſuis ꝓbationib⁊ patȝ ſolutio. et ſimiliter ad quartam. ⁊c̄

Per impoſſibile at

ſyllogiſm⁹ oſtēdiť) In h̄ q̄nto capl'o huius tractat⁹ determiat p h̄s de poteſtatē ſyllogiſandi ꝑ impoſſibile Et diuidiť in q̄tuoꝛ ꝑtes in p̄ma docet ſyllogiſare ꝑ īpoſſibile in p̄ma figura. Et tria facit p̄mo diffinit ſyllogiſmū ad īpoſſibile dicēs. ſyllogiſmus ꝑ īpoſſibile eſt q̄n ꝯtradcō ꝯclōnis poniť ⁊ altera ꝓpō ſumiť ꝓpō ad ſyllogiſandū īpoſſibile ⁊ hȝ fieri in omī figura ſicut ſyllogiſm⁹ ꝯuerſiu⁹ (Silr̄ aūt) Hic ponit ꝯueniētiaȝ et dn̄am inť ſyll'm ad īpoſſibile ⁊ ꝯuerſiuū. Dn̄a ē q2 ſyllogiſm⁹ ꝯuerſiuus p̄ſuppoīt vnū ſyll'm oſtēſiuū q̄ factō ꝓcedit ex oppoſito ꝯclōnis cū altera p̄miſſarum ad inferendū oppoītū alteri⁹ p̄miſſe. Sȝ ſyll's ꝑ īpoſſibile nō p̄ſuppoīt aliquē ſyll'm. iō nō ſꝑ ꝓcedit ex oppoſito ꝯclōnis ſyllogiſate ꝗ̄uis ſꝑ ꝓcedat ex oppoīto ꝯclōnis ꝯceſſe vl' negate a rn̄dente ⁊ vna ꝓpōne m̄ifeſte vā Coueniētia eſt q2 ſyll's ꝯuerſiu⁹ ⁊ ſyll's ad īpoſſibile fiūt in t'mis ſilr̄ ſe habētib⁊ vt facto h̄ ſyll'o in p̄mo. p̄me oīe b eſt a. oīe c eſt b. ḡ oīe c eſt a. Si fiat ſyll's ex oppoīto ꝯclōis cū maioꝛe ille erit ꝯuerſiu⁹. ⁊ ad impoſſibile erit em̄ ex oppoīto ꝯtradcōrio ꝯclōnis in q̄rto ſcdē ſic. oīe b eſt a. q̄dā c nō eſt a. ḡ q̄dā c nō eſt b. ſi habeaf reſpect⁹ ad ſyll'm p̄us factū cui⁹ oñdit ꝯñaȝ eſſe bonā ille eſt ꝯuerſiu⁹. Si vo ad ꝯclōnē tāꝗ̄ verā et ex veris oſtēſam ꝓ ꝗ̄ro ex impoſſibili oppoīto ꝯclōis inferť impoſſibile oppoītū mīoꝛis ibi eſt ſyll's ad īpoſſibile (Ergo alic ꝓpōnes) Hic ponit duas ꝯclōnes Prima oēs ꝓpōnes oſtēdunť ꝑ impoſſibile in oībus figuris excepta vl'i affirmatiua q̄ nō pt̄ ꝑ impoſſibile ſillogiſari in p̄ma figura. h̄ ꝓbat ſic. q2 vl' h̄ eſſet ſumēdo ei⁹ ꝯtrariam vl' ꝯtradcōriam. nō ꝯtradictoriā. q2 ipā ē ꝑticularis negatia q̄ nō pt̄ fieri p̄miſſa in p̄ma figura nec ſumēdo ꝯtrariā. q2 ꝯtrarie pn̄t ſil' eſſe f'ſe. ⁊ iō a falſitate vni⁹ ad vitatē alteri⁹ nō vȝ ꝯña. Scda ꝯclo habet tres ꝑtes. ⁊ eſt iſta oēs alie ꝓpōnes ſcȝ vl'is negatia et ꝑticularis affirmatia ⁊ ꝑticularis negatiua habent ſyllogiſari ꝑ impoſſibile. De ꝑticulari affirmatia probat ſumēdo ꝓ ypotheſi ſuam ꝯtradcōriam q̄ eſt vl'is negatia ⁊ addēdo vnā minoꝛē ſumptam ſub ſubiecto. Scdo declarat de vl'i negatia capiēdo ꝑticularē affirmatiuā ꝓ ypoteſi ⁊ addendo vnā maioꝛē ſumēdo ſup ſubiectū De ꝑticulari negatia declarat capiendo ꝓ ypoteſi vl'em affirmatiuā ⁊ addendo minoꝛē ⁊ ſb ſumē

do ſub ſubiecto ¶(Manifeſtū ergo) Infert duo cor/relaria. pmū ad ſyllogiſandū ꝑ impoſſibile oꝫ cape cō tradictoriū ↄclonis ⁊ nō ↄtrariū. Et rō hui⁹ eſt qꝛ fū daf in illa maxima de qlibet affirmatio vl' negatio. et de nullo ābo ſimul q̄ nō habet locū niſi in ↄtradcōrijs n falſitate eni vni⁹ ↄtrarij nō ſequif ꝟitas alteius ſꝫ bñ in ↄtradcōrijs. Scōm corelariū oēs alie ꝓpōes ab vli affirmatia oñdunf in pma figura ꝑ īpoſſibile ¶(In media aūt) In hac ſcōa pte docꝫ pħs ſyllogiſare ꝑ im poſſibile in ſcōa figura ⁊ pmo docꝫ ſyllogiſare vlem af firmatiuā ſumēdo ꝓ ypoteſi ei⁹ ↄtradcōriā ⁊ adden do maiorē ſumēdo aliqd ſub pdicato ⁊ nō dꝫ ſumi ꝓ ypoteſi ↄtrariū. qꝛ a fſitate vni⁹ ↄtrarij nō ſequif veri/tas alteri⁹. Scōo docet ſyllogiſare ꝑticularē affirma tiuā ſumēdo ꝓ ypoteſi ei⁹ ↄtradictoriā ⁊ addēdo vnā maiorē vl' vnā minorē nec debꝫ ſumi ei⁹ ↄtraria. i. ſub cōtraria. Tercio docꝫ ſyllogiſare vlem negatiuā ca/piendo ꝓ ypoteſi ei⁹ cōtradcōriā ⁊ addēdo vlem affir matiuā ꝓ maiorē. Quarto docꝫ ſyllogiſare ꝑticularē negatiā capie⁹ ꝓ ypoteſi ſuā ↄdcōriā ⁊ adde⁹ vnā v niuerſalē negatiuā ¶(Silr aūt ⁊ ꝑ vltimā) In hac t'/cia pte oñdit quō oꝫ ſyllogiſare ꝑ īpoſſibilē in t'cia. p/mo vlem affirmatiuā capiēdo ꝓ ypoteſi ſuā cōtradcō riā ⁊ addēdo vnā vlem ꝓ minori nec dꝫ ſumi ↄtrariuꝫ qꝛ tūc nō ↄcluderef ꝓpoſitū. Scōo ꝑticularē affirmia/tiuā ſumēdo ꝓ ypoteſi ſuā ↄtradcōriā ⁊ addēdo vnā vlem vl' ꝑticularē ꝓ miore. Tercio vlem negatiuā ca/piēdo ꝓ ypoteſi ſuā ↄtradcōriā ⁊ addēdo vnā vleꝫ ⁊ etiā ꝑticularē negatiuā ſumēdo ꝓ ypoteſi ↄtradcōriū ei⁹. Ex iſtis īfert pmo ꝙ in oībꝫ figuris ſumēdū eſt op/poſitū ↄtradcōriū. Scōo ꝙ oīs ꝓpō pt ſyllogiſari ꝑ ī/poſſibile in ſcōa ⁊ tercia figuris ¶(Differt aūt) In hac qrta pte poīt duas drnas ⁊ vnā ↄuenientiā int' ſyl logiſmū oñſiuū ⁊ ꝑ impoſſibile. Prima drña eſt qꝛ ſyl/logiſm⁹ ad īpoſſibile accipit ꝓ vna pmiſſa id qd vult deſtruere ſiue ꝓbare ꝙ ſit fſm. ⁊ ex illo cū vno maifeſte vero infert vnū manifeſte fſm. Sꝫ ſylls oñſiu⁹ ſiue de mōſtratio oñſiua accipit duas ꝓpōes īndubitabif ꝟtas vtrꝫ g̃ ꝓcedit ex duabꝫ ꝓpōibus īdubitabilibꝫ. Sed ſyllogiſm⁹ oñſiuus ex īdubitabilibꝫ in ꝟitate. ad īpoſ ſibile aūt ex vna īdubitabili in fſitate. alia vero in ꝟi/tate. Scōa drña eſt. qꝛ in ſyllo oſtēſiuo nō opꝫ ↄcloeꝫ eſſe pus notā q̄ pmiſſas. ſed in ſyllo ad īpoſſibile ↄclo debet eſſe pus nota q̄ pmiſſe eo ꝙ ex eius fſitate infert fſitas ypoteſis Sꝫ ↄueiētia eſt. qꝛ oīs ꝓpō ſiue ſit affir matia ſiue negatia ſiue ſyllogiſaf affirmatie ſiue oñſi/ue pt ſyllogiſari ꝑ īpoſſibile ⁊ ecōtra ⁊ ꝑ eoſdē termios Probaf qꝛ oīe demōſtratū ꝑ īpoſſibile in pma figura demōſtraf oſtēſiue in ſcōa vl' tercia. In ſcōa ſi ſit nega tiuū in tercia ſi ſit affirmatiuū. ⁊ eſſe demōſtratum ad impoſſibile in ſcōa ſyllogiſaf oſtēſiue in pma. ⁊ oīe de mōſtratū ꝑ impoſſibile in tercia. oſtēſiue ſyllogiſaf in ſcōa vl' in pma. In pma ſi ſit affirmatiuū. in ſcōa ſi ſit negatiū. iſta ꝓbat inductiue formādo ſyllogiſmos oſtē ſiuos ad īpoſſibile in oīni figura. ſicut patꝫ in textu

¶(In qua aūt figura) In hoc ſexto caplo hui⁹ libri determiat de ſexta poteſtate que eſt ſyllogiſare ex oppo ſitis. Et diuidif in tres ptes. In pma docet ſyllogiſa/re ex oppoſitis in pma figura ⁊ pmittit qualdam diui/ſiones dicēs. ꙙ ꝓpōnū oppoitarum qdam ſtꝫ oppoſite ꝑm locutōem. qdam ꝟo ꝑm ꝟitatē. Sꝫ oppoīte ꝑm lo/cutōem ſunt quadruplices. pmo ſtꝫ vlis affirmatiua ⁊ vlis negatiua. Scōo vlis affirmatiua ⁊ ꝑticularis ne/gatiua. Tercio vlis negatiua ⁊ ꝑticularꝫ affirmatiua Quarto ꝑticularꝫ affirmatia ⁊ ꝑticularꝫ negatia Sꝫ oppoīte ꝑm ꝟitatem ſtꝫ triplices. pme ſtꝫ vlis affirma/tiua ⁊ vlis negatia. ſcōe vlis affirmatia ⁊ ꝑticularꝫ ne gatia. tercie vlis negatia ⁊ ꝑticularꝫ affirmatia. ⁊ iſta rū quedā ſunt oppoſite ↄtrarie ſicut due pme. qdaꝫ ve ro ↄtradcōrie ſicut qtuor ſequentes ¶(Ergo in pma figura) Hic pħus oſtēdit in qua figura valet ſyll'us ex oppoitis ⁊ in qua nō. Dicēs pmo ꝙ in pma figura nō pt fieri ſylls ex oppoitis. ꝓbat qꝛ ſi poſſet fieri vel eēt affirmatiu⁹ vl' negatiu⁹. Nō affirmatiu⁹ qꝛ in oīni ſyl logiſmo affirmatio vtraꝙ pmiſſaꝝ eſt affirmatia Sꝫ in oīni ſyllogiſmo ex oppoitis aliq̄ pmiſſaꝝ eſt negatia Nō negatiu⁹ qꝛ in oī ſyllogiſmo ex oppoitis idē pdica tur in vtraꝙ pmiſſaꝝ ⁊ idē ſubijcif. ſꝫ in ſyllo negatiuo pme figure nō pdicaf nec ſubijcif idē in vtraꝙ. imo in pma ꝓpōe aliqd pdicaf de medio ⁊ in ſcōa mediū pdi catur de aliquo g̃ in pma figura nō poteſt fieri ſylls ne gatiuus ex oppoitis ¶(In media aūt figura) In hac ſcōa pte docet ſyllogiſare ex oppoitꝫ in ſcōa figura Et poīt duas ↄclones. pma in ſcōa figura fit bon⁹ ſyll'us ex oppoitis cōtrarie. hꝫ declarat pmo in cameſtres duo bus exēplis Primū eſt de ↄtrarijs ꝑ ſe ſic. oīs diſciplia eſt ſtudioſa. nulla diſciplina eſt ſtudioſa. g̃ nulla diſci plina eſt diſciplina Exemplū ſcōm eſt de oppoitis ꝑm gen⁹ vl' de oppoitis ꝑm accñs. vt oīs diſciplia eſt ſtudi oſa nulla medicina eſt ſtudioſa. g̃ nulla medicina ē diſ ciplina. Scōo declarat in ceſare ſic. nulla diſciplina eſt opīo oīs diſciplina ē opīo. g̃ nulla diſciplina ē diſcipli na. vl' ſic nulla diſciplia eſt opio oīs medicia ē opio. g̃ nulla medicina eſt diſciplia ¶(Et ſi nō vlis) Ponit ſcōam ↄclonē que eſt eodē mō fit ſylls in modis ꝑticu laribꝫ ſicut in mōis vlibꝫ. valꝫ eni ſꝑ ſylls ex oppoitꝫ ↄ tradcōrie ī mōis ꝑticularibꝫ Ex qbꝫ ↄcludit ꝙ ↄtīgit oppoita ↄcludi. Sꝫ qꝛ aliqs poſſꝫ credere ꝙ ſꝑ fierꝫ ſyl logiſm⁹ ex oppoitꝫ in ſcōa figura. iō remouet dubium dicēs ꝙ ſꝑ fit qñ extrema ſtꝫ idē vt diſciplia ⁊ diſcipli na. vl' ſe hñt vt totū ⁊ ps vt diſciplina ⁊ medicia ¶(In tercia aūt figura) In hac tercia pte docet ſyllogiſare ex oppoitis in t'cia figura. Et itendit tres ↄclones. pri ma in mōis affirmatis t'cie figure nō fit ſylls ex oppoitꝫ. ꝓpt' cām dcām in pma figura. Scōa in mōis vlibꝫ ne gatis fit ſylls ex oppoitꝫ ↄtrarie. vt nl'la medicia ē diſ/ciplia. oīs medicia ē diſciplia. g̃ qdā diſciplia nō ē diſ ciplina Tercia ↄclo. ſi aūt ꝑticularꝫ ſit alt'a. i. oppoita ¶(Opꝫ āt) Phs poīt duo notabilia. pmū ſi ābe pre miſſe ſtꝫ vles. ſylls ē ex oppoitꝫ ↄtrarie. ſꝫ ſi ābe ſint vna vlis ⁊ alia ꝑticularꝫ ſylls eſt ex oppoitꝫ contradcōrie. Scōꝫ hꝫ duobꝫ mōis fit ſylls ex oppoitꝫ. ſ. ex oppoitꝫ cō trarie ⁊ ex oppoitis cōtradcōrie Sꝫ qꝛ aliqs poſſꝫ dice re ꝙ null⁹ eēt ita iaduertēs ꝙ det oppoita aut ꝙ lateat eū ꝓpōes oppoitas. Iō remouꝫ du᷑ dicēs ꝙ dato vno oppoitoꝝ alteꝝ dyaletice oñdef ¶(Qm āt) Hic poīt pħs eē modos ſiue cōbinatōes ſyllogiſandi ex oppoitis. ſtꝫ eni tres mōi oppōnis. ſ. oī ⁊ nulli. oī ⁊ nō oīni. alicui et nulli ⁊ in qlibꝫ mō oppōnis pñt ſumi duo mō ſyllogi ſandi ex oppoitꝫ poſtponēdo vel ꝑponēdo affirmatiaꝫ negatie ¶(Maifeſtū qtiens) In hac qrta ꝑticula po nit drñam iter ſyll'm ex falſ ⁊ ſyll'm ex oppoitꝫ. dicens ꝙ ex falſ poteſt ſyllogiſari veꝝ ſed ex oppoitꝫ nō. Ratō eſt qꝛ ex oppoitis ſꝑ fit ſylls ↄtrarius rei ⁊ in ↄclone negaf

idem de ſeipſo eo q extrema ſunt eadē vl' ſe habēt vt to/tū ⁊ ps ¶ Palā etiā) Hic īfert corelariū oñdens vti/litatē ſylli ex oppoītis dicēs. q in ſyllo ex oppoītis infi/nit alia ppō q̄ prius ſumebat p vera ¶ Oportet aūt) Fi/nalr oñdit quō debeāt ſumi p vnū ſyllm niſi vnū ſit al/teri copulatū imo debēt accipi p duos ſyllos. Deinde epilogat dicēs q non ptingit ſumere pdcōria alio mō q̄ dcm eſt q̄ſi dicat q nō poſſent plib; mōis q̄ iſtis vi/delicʒ p vnū ſyllm copulādo vnū oppoītuʒ alteri vel ſupponēdo vnū ⁊ ſyllogiſando aliud vl' ſyllogiſando ambo p duos ſyllogiſmos

Querit Utrū ſylls ad īpoſſibile ⁊ ſyllus ex oppoitis ſint boni ſylli ad ſyl/logiſandū quālibʒ pcluſionē in omi figura. ¶ Arguit pmo. q ſylls ad īpoſſibile valeat ad ſyllogiſandū vlem affirmatiuam in pma figura ſic q̄cquid pt ſyllogiſari oñſiue pt ſyllogiſari p īpoſſi/bile. ſicut pʒ p phm in textu. Sʒ vlis affirmatia pōt ſyllogiſari oñſiue in pma figura. g etiā pt ſyllogiſari p impoſſibile. Cōfirmat q2 arguēdo ſic. null9 aſin9 eſt irrōnal' nllū rōnale ē aſin9 g nllū rōnale eſt irrōnale. pcluſio eſt fl'a. g cū mio2 ſit va. maio2 erit fl'a. Et ſi maio2 ſit fl'a pria erit va. ſcʒ hec ois aſin9 eſt irrōnal' ſʒ cō/trarie ī matia naturali nō pnt ſil' eē fl'e h ſit ſylls p īpoſ/ſibile in pma pbans vlem affirmatiuā. g vlis affirma/tiua pt ſyllogiſari p īpoſſibile in pma figura. ¶ Scdo ſic ſm phm pmo poſterio2. q̄cūq3 ppō ſyllogiſat p ali/as figuras a pma pt etiā ſyllogiſari p pmā. Sed vlis affirmatiua pt p īpoſſibile ſyllogiſari p ſcdam ⁊ terciā figuras. g etiā pt p pmā. Cōfirmat q2 pma figura eſt fortio2 alijs. g pt quicqd alie pnt. ⁊ p pñs ſi alie poſſūt ſyllogiſare p īpoſſibile vlem affirmatiam etiā ipa pōt ¶ Tercio ſic. ois ſylls eſt in aliq̄ triū figurarū ſʒ ſylls ex oppoſitis nō eſt hmōi. g Maio2 pʒ pmo. q2 omis ſyl/logiſm9 exñs in aliq̄ figura fit tm ex trib; tmis. eo q fi/gura eſt diſpō triū termio2. ſʒ ſylls ex oppoſitis fit tm ex duob;. g Scdo patʒ q2 null9 ſyllogiſm9 ex oppoſitꝭ eſt in pma figura ſicut pʒ p phm in textu. g etiā nec in alijs. Tenet pña. q2 oms ſylli alia2 figura2 a pma re/ducunt ad pmā. Cōfirmat q2 ois bon9 ſyllus ſecūde aut tercie figure eſt reducibil' ad ſyllogiſmū pme figu/re. Sed ſylls ex oppoſitꝭ nō eſt hmōi g nō poteſt fieri ī ſecūda aut tercia figura. Maio2 patet. q2 ſi reduceret ad pmam figuram fieret petitio pncipij ſtatim. Sʒ ſyl/logiſmus in quo eſt petitio pncipij ſtatim nō eſt bon9 ſyllogiſmus g. ¶ Quarto ſic ſyllogiſmus ex oppoſitꝭ nō eſt vtilis ergo nō eſt bonus. patʒ añcedēs. q2 nō eſt vtilis demōſtrato2i eo q demōſtratio ſemp eſt ex verꝭ Nec3 dyalectico. q2 dyalectica ſemp ē ex pbabilib;. cō/traria aūt nō ſunt pbabilia. ergo. Cōfirmat q2 omis bonus ſyllogiſmus debet generare opionem vl' ſciētiāʒ Sed ſyllogiſmus ex oppoſitis nō generat ſcientiam. eo q falſum nō facit nos ſcire. demōſtratio em̄ eſt ex ve/ris. Nec3 generat opionem. q2 nullus ē ſane mētis qui credat duo cōtraria vl' ptradicto2ia ſimul eſſe vera

In oppoſitū Arguit auto2itate phi in textu ¶ Pro ſolutione queſtōnis ſoluende ſunt quatuo2 queſtiones

¶ Queſtio prima

Utrū diffio ſyllogiſmi p impoſſibile ſit a phō pueient aſſignata. ¶ Pro cui9 ſolutōne Attende pmo. q ſyllo/giſmus p īpoſſibile poteſt accipi dupl'r. vno mō p ſyllo/giſmo pcedēte ex oppoito ptradcōrie ppōis negate a re/ſpōdente cū vna ppone maifeſte vera ad īferendū pclu/ſionē maifeſte falſam. ⁊ ho accipit phs qñ dicit q ſylls ad īpoſſibile eſt in aliqua triū figura2. ⁊ q eſt ſylls mē/dacij. Alio mō accipit ſylls ad īpoſſibile p trib; pceſſi/bus nccārio reqſitis ad pcluſionē pncipaleʒ pbandaʒ et h mō capit qñ dicit phus in tercio caplo. q ſyllus ad īpoſſibile nō eſt in aliq̄ figura. ¶ Attende ſcdo. q ſylls ad īpoſſibile vl' p īpoſſibile eſt q̄ ex ptradcōrio pcluſiois date a rñdente p ypoteſi cū vno maifeſte vero infert quodcūq3 maifeſte flm. ex cuius falſitate fit re/greſſus ad falſitatē ypoteſis p quā oſtēdit vitas pclu/ſionis pbande. Dicit aūt alia de cauſa ſylls p īpoſſi/bile ⁊ ad īpoſſibile. nā dr p īpoſſibile ab vna pmiſſarū eo q īfert vnā pcłonem p pmiſſam īpoſſibilē. Sed dr ad īpoſſibile a pcluſione q2 īfert īmediate vnā pclōneʒ īpoſſibilē Nō eſt tamē ītelligēdū q ois ſylls (q̄ pcedit ex pmiſſa īpoſſibili. vl' īfert pcluſionē īpoſſibilem) eſt p īpoſſibile eo mō quo h accipit ſed ſoluʒ ille cui pueniꝭ diffinitio ſolum ad īpoſſibile prius poſita ſiue īmediate ſcʒ in quo ſunt tres pceſſus. p q̄bus ¶ Attende tercio q in quolibet ſyllo p īpoſſibile ſunt tres pceſſus. Pri/mus eſt ab ypoteſi cū vno maifeſte vo ad pcluſionem maifeſte falſam. ⁊ iſte pceſſus eſt ſyllogiſtic9. Secūd9 eſt a falſitate pclōis ad falſitatē ypoteſis ⁊ tenet p hāc maxiam ex verꝭ nō ſeqtur flm. Terci9 eſt a flſitate ypo/teſis ad vitatem pclōis pbande. ⁊ tenʒ vtute iſti9 ma/xime nūq̄ due ptradcōrie ſunt ſimul vere. Un q̄uis pclo ſylli ad īpoſſibile quo ad pmū pceſſum ſp ſit falſa nō tamē oʒ q ſit īpoſſibil'. nō em̄ dr ſyllus ad īpoſſibile eo q ſemp īferat pclōnē īpoſſibilem. ſed q2 ſp īfert flaʒ ¶ Attende quarto. q hec poteſtas eſt vtil' demōſtra/to2i pter pteruos negātes ſua pncipia ⁊ ſuas ppōnes maifeſte veras. Scdo eſt vtil' dyalectico ad obuiatio/nes ⁊ exercitatōes. q2 potiſſima obuiatō ⁊ efficaciſſima eſt quādo aliqs oſtendit ptradcōriuʒ pōnis rñdentis

Dic ad queſtionē breuiter. q diffinitio ſylli p īpoſſibile eſt bene aſſignata. et ip/ſe eſt bonus ⁊ vtilis ſyllogiſm9. pa/tet ex dictis ¶ Seqt queſtio

¶ Queſtio ſecunda

Utrū ſyllogiſmus ex oppoſitis ſit bonus ſyllogiſmus Pro cuius ſolutōne ¶ Attende. q ſyllogiſmus ex op/poſitis eſt q̄ ex pmiſſis ptrarijs vl' ptradcōrijs īfert cō/cluſionem in quā negat idē de ſeipſo. Cognoſcit aūt in qua figura ſit ex pclone q2 in eius pcluſione vna extre/mitas ſubijcit terminus aūt q̄ nō īgredit pclonem eſt medium q̄uis ergo in vtraq3 pmiſſarum ſylli ex oppo/ſitis ſit idē ſubiectum ⁊ etiaʒ idē pdicatū. et pter h nō magis videat eſſe in ſecūda figura q̄ in tercia tamē aliqs ſic eſt in ſecūda q nō eſt in tercia ⁊ ecōtra. Naʒ ſi pdicatū vni9 pmiſſe pcludat de pdicato alterius ſyl/logiſmus eſt in tercia figura. Si vero ſubiectū vni9 pmiſſe pcludat de ſubiecto alterius tal' ſyllogiſmus eſt ī ſecūda figura. Ex hoc patet pmo. q ſyllogiſmus ex oppoſitis valet in ſecūda figura maio2e pticulari ⁊ in/cā minore negatia. Patʒ q2 ſyllogiſmus q̄ fit maio2e

particulari in ſecunda figura ꝑ tranſpoſitionem p̄miſſarum eſt bonus ſyllogiſmus. in tercia que fit minore negatiua in tercia ꝑ tranſpoſitionem p̄miſſarū fit bonus ſyllogiſmus in ſcd̄a. Patȝ ſcd̄o. ꝙ ſyllogiſmus ex oppoſitis ē vtil' dyalectico. q2 ſi aliq̄s ꝓteruus ꝯcedat ꝯtraria vl' ꝯtradcõria ex eis poteſt fieri ſyll'us ex oppoſitis ꝑ quē ipe p̄t duci ad manifeſti⁹ incōueniēs. ſcȝ ad ꝯcludēdū negatõem eiuſdē a ſeipo. Aduertendū eſt tamē ꝙ ſicut pȝ in textu. duplices ſunt ꝓpões ꝯtrarie q̄dam ſunt cōtrarie ſm ſe ⁊ ille ꝑ ſe ſunt eiuſdē ſubiecti ⁊ p̄dicati. q2 nō ꝯtrariant̄ rõne alicui⁹ alterius ꝓpoſitionis ſicut ſunt vl'is affirmatiua ⁊ vl'is negatiua eiuſdem ſubiecti ⁊ p̄dicati. Alie ſunt ꝯtrarie ſm accidēs ⁊ ſm genus ⁊ ſunt ille q̄ nō ſeipis ſibiinuicē ꝯtrariant̄. ſȝ ſolū rõne alterius ꝓpõnis ſcȝ ponendo genus loco ſpēi vt dicendo nulla medicīa ē diſciplina. vl' nll⁹ hō ē aīal

Dic ad queſtionem. ꝙ ſyll'us ex oppoītis ē bon⁹ ſyll's in ſcd̄a ⁊ tercia figuris ad cōcludēdū negatiue. nō aūt valet in p̄ma figura. Prima ps patȝ ex dc̄is. Scd̄a pars pȝ. q2 in p̄ma figura termin⁹ (q̄ ſubiicit̄ in vna) debȝ p̄dicari in alia. In ſyllogiſmo aūt ex oppoītis idē ſbiicitur in vtraq;. vl' idē p̄dicat̄ in vtraq;

Queſtio tercia

Utrum vl'is affirmatiua poſſit ſyllogiſari ꝑ īpoſſibile in p̄ma figura. Dic p̄mo ꝙ vl'is affirmatiua bn̄ poteſt inferri ⁊ ꝯcludi ꝑ impoſſibile in p̄ma figura. patȝ. q2 ſi fiat ſyllogiſm⁹ in p̄mo p̄me ꝑ quē ꝓbet̄ ꝑticularis negatiua tūc p̄m⁹ ei⁹ ꝓceſſus (ſicut de ſe notū ē) īfert ⁊ ꝯcludit vl'em affirmatiuā. Dic ſcd̄o. ꝙ vl'is affirmatiua nō p̄t ſyllogiſari ꝑticulari ꝑ ipoſſibile in p̄ma figura. patȝ q2 illa ꝓpō ſyllogiſatur id ē ꝓbat̄ ꝑ ipoſſibile cuius ꝯtradcõriū aſſumit̄ ꝓ ypoteſi. ſed ꝯtradictoriū vl'is affirmatiue p̄t ſumi ꝓ ypoteſi in p̄ma figura. g̃

Queſtio quarta

Utrū q̄libet ꝯcluſio ſyllogiſmi ex oppoītis ſit falſa et impoſſibil'. Ad quā rn̄dent aliq̄ ꝙ poſita ꝯſtātia ſubiecti q̄libet ꝯcluſio ſyllogiſmi ex oppoītis eſt f'la ⁊ impoſſibil'. Si aūt nō ponat̄ ꝯſtātia ſepe ꝯtingit talē concluſionē eē verā. Sȝ h̄ eſt h̄ ꝯtra Areſto. ⁊ mag' ꝯtra Boetiū q̄ dicit ꝙ nulla ꝓpō eſt falſior illa in qua idē negat̄ de ſeipo. ſed in q̄libet tali negat̄ idē de ſeipſo. g̃ Simil'r nulla ꝓpō eſt verior illa in qua idē p̄dicat̄ affirmatiue de ſeipo. Ideo dicendū eſt ꝙ ꝯcluſio ſyllogiſmi ex oppoītis ſimpl'r eſt falſa ⁊ īpoſſibil'. ⁊ h̄ maxīe in terminis ſimplicib; poteſt eīn tal' ꝯcluſio in termīs ꝯpoſitis eſſe ꝯtingens licȝ ſit falſa. Sed ꝯtra hoc obiicit̄ quadrupl'r. p̄mo ſic iſte ꝓpões nulla chimera ē chimera. q̄dam chimera nō eſt chimera ſunt ꝯcluſiones ſyllogiſmi ex oppoītis. ⁊ tamē ſunt vere. q2 earū cōtradcõrie ſunt falſe. eo ꝙ ſunt affirmatiue quarū ſubiecta ꝓ nullo ſupponūt. Secd̄o ſic. iſta ꝓpoſitio null⁹ homo alb; eſt homo alb; eſt ꝯcluſio ſyllogiſmi ex oppoſitis. ⁊ tamē poteſt eſſe vera cū ſit in materia ꝯtingenti ſicut al's viſum eſt. ergo. Tercio ſic. q2 iſta ꝓpoſitio nullus homo irrationabilis eſt hō irrationabilis eſt ꝯcluſio ſyllogiſmi ex oppoſitis. ⁊ tamē eſt vera. cū ſua cōtradictoria ſit falſa ꝓpter falſam implicationeȝ. Quarto ſic. iſta ꝓpoſitio nullus deus azinus eſt deus azin⁹ eſt concluſio ſyllogiſmi ex oppoſitis. ⁊ tamē ipā eſt vera cū eius ꝯtradictoria ſit falſa. ſcȝ iſta deus azinus ē deus azinus. Et hoc confirmat̄. quia de ratione in ſe falſa nihil poteſt verificari. ſicut patet q̄nto metaphiſice caplo de falſo. iſte aūt ꝓpoſitiones habēt ꝓ ſuis ſubiectis rationes in ſe falſas. ergo. Ad p̄mū dicit̄ ꝙ iſta ꝓpoſitio chimera eſt chimera eſt vera. q2 ꝑ iſtā ꝓpoſitionem nō aliud ſignificat̄ niſi ꝙ ſignificatū ꝑ ſubiectū eſt ſignificatū ꝑ p̄dicatū nō aūt ſignificat̄ ſubiectum vl' p̄dicatū eſſe aliquid. Ad ſcd̄m dicēdū eſt ꝙ ꝯcluſio ex oppoſitis in termīs ſimplicib; vl' in termis ꝯpoſitis quorū vna pars nō ineſt alteri ꝯtingēter ſemꝑ eſt falſa et impoſſibilis. Si aūt talis ꝯcluſio ſit ex termīs complexis quorū vna ps ineſt alteri ꝯtingenter nō eſt neceſſe talem concluſionem eſſe falſam ⁊ impoſſibilem. poteſt eīn eſſe ꝯtingens falſa ſi ſit negatiua ⁊ vera ſi ſit affirmatiua. Ad terciū ⁊ ad quartū dicendū eſt. ꝙ iſte ꝓpoſitiones ſunt vere. deus azinus eſt deus azin⁹ Homo irrationalis eſt homo irrationalis. vnde ꝑ eas nō ſignificat̄ ꝙ deus ſit azinus ſed ꝑ eas ſignificat̄ ꝙ idē eſt ſignificatū ꝑ p̄dicatum quod ē ſignificatū ꝑ ſubiectum. Iſta tamē ꝓpoſitio deus azinus eſt deus azinus vel homo irrõnalis eſt hō irrõnalis nō eſt ꝓpria neq; cōgrua. Sed ad ꝯfirmatõem dicendū eſt ꝙ licet de ratione in ſe falſa nullū reale p̄dicatum poſſit verificari multa tamē p̄dicata nō realia de ipſa verifināt̄. verū eīn eſt dicere chimera eſt ens fictū. vl' chimera eſt aggregatū ex capite ⁊ cauda draconis ⁊c̄.

Ad rõnes in oppoſitum. Ad p̄maȝ dicatur. ꝙ ex illa argumentatione nihil ſequit̄ niſi ꝙ vniuerſalis affirmatiua poteſt ſyllogiſari ꝑ impoſſibile nō eīn ſequit̄ ex ea ꝙ poſſit ſyllogiſari ꝑ impoſſibile in p̄ma figura. Ad ꝯfirmatõem dicit̄ ꝙ illa ꝯſequentia nō valet. hec ꝓpoſitio eſt falſa. g̃ ſua contraria eſt vera etiā in materia naturali. Nā ꝓpões ꝯtrarie in materia naturali poſſunt ſimul eſſe falſe. ſicut patȝ de iſtis duabus. Omē aīmal eſt homo nullū aīmal eſt homo illa ergo ꝯſequētia ꝯceſſa negat̄ ꝙ ꝑ ſyllogiſmū ad impoſſibile ſeq̄tur illā eſſe verā. q2 ibi plus ſumitur q̄ꝫ debet ſumi in ꝓceſſu ſyllogiſmi ad impoſſibile. Aſſumitur eīn ꝙ oppoſitū ꝯcluſionis eſt in materia naturali. Ad ſcd̄am dicit̄ ꝙ ꝓpoſitio p̄hi p̄mo poſteriorum debet intelligi quo ad ſyllogationē oſtēſiuā ⁊ nō ad impoſſibile. Et ad ꝯfirmatõem dicit̄ ꝙ q̄uis p̄ma figura ſit ꝑfectior ⁊ potior aliis quo ad euidentiam illatõnis nō tamē quo ad omnia. Ad terciā negat̄ minor Et ad ꝓbationē dicit̄ ꝙ ſyllogiſmus ex oppoſitis non habet ꝑfectam rationem ſyllogiſmi ꝓpter hoc ꝙ nō habet tres terminos diſtinctos ſibi tn̄ conuenit general' ratio ſyllogiſmi. Uel dicat̄ ꝙ ſufficit ꝙ habet tres terminos formaliter ⁊ intentionaliter diſtinctos. Ad terciam ꝓbationē dicit̄. ꝙ ſi ſyllogiſmus ex oppoſitis reducat̄ ad primā figuram. tunc nō manebit ſyllogiſm⁹ ex oppoſitis. ⁊ ideo nō ſequit̄ ꝙ ſi nō poſſit fieri in p̄ma nec etiam in aliis. Ad aliam probationem dicitur ꝙ non quelibet petitio principii peccat contra ſyllogiſmum ſimpliciter ſicut poſtea videbitur. Ad quartam cum eius probatione. patet ſolutio ex hiis que dicta ſunt in ſecunda queſtione. Sequitur ſecundus tractat⁹ huius libri.

In principio aūt

petere. ¶ Iſte eſt ſecundus tractatus huius libri. in quo phus determinat de trib9 peccatis ſeu defectibus incidētib9 circa ſyllogiſmos ⁊ poteſtates ſyllogiſmoꝝ. Et diuidit̄ in tria capl'a ſm̄ tria peccata. In pmo determiat p hus de pmo peccato. ſcʒ de petitōe pncipij q̄ accidit in ſyllogiſmo circulari. Et pmo oſtēdit qd ē petere pncipiū ſiue petitio pncipij. Dicēs petere pncipiam eſt nō demōſtrare ꝓpoſitū ⁊ hoc ꝯtingit quatuor modis. Primo quādo ꝑponit̄ aliqd ſine ꝓbatōe Secūdo quādo oſtēdit̄ ꝓpoſitū p ignotiora. Tercio quando p eque ignota. Quarto quando pus oñdit̄ p poſteriora. Nā oīs demōſtratio. id eſt ſyll's ꝓbatiuus debet ꝓcedere ex pōribus ⁊ notioribus. Et licet bis q̄tuor mōis nō oſtēdat̄ ꝓpoſitū nō tamē eſt neceſſario ꝙ in eis ſit petitio eius qđ eſt ex pncipio. Nā q2 ꝓpoſitoꝝ q̄dam ſunt nata ꝯgnoſci p ſe ſicut pncipia. q̄dam vero noſcunt̄ p alia ſicut ꝯcluſiones. Ideo petere pncipiuʒ eſt accipe aliquid tanꝙ p ſe notū qđ tñ nō eſt p ſe notū Petitōnum aūt pncipij q̄dam eſt petitio pncipij ſtatiʒ et quedā eſt nō ſtatim. Petere pncipiū ſtatim eſt aſſumere aliqd ad ꝓbandū ſeipm̄ ſcʒ quādo idē nomine et re qđ nō eſt p ſe notū ſumat̄ ad ꝓbatōem ſui. Sʒ petere pncipiū nō ſtatim eſt trāſgreſſiue aliqd aſſumere ad ꝓbandū aliqđ ꝓpoſitū p qđ nō eſt natū ꝓbari. Et hui9 poīt duo exēpla. pmū ſi a oſtēdat̄ p b. ⁊ b p c ⁊ c ſit notū oſtēdi p a. ē petitio pncipij nō ſtati. Scđm exemplū ſi quis ꝓbat lineas eē ꝑalellas p h̄ ꝙ ſunt eque diſtantes. vl' p hoc ꝙ nō ꝯcurrūt petit̄ pncipiū nō ſtatim q2 lineas nō ꝯcurrere debet ꝓbari p hoc ꝙ eſt eas eſſe ꝑalellas ⁊ nō econtra (Si ergo aliquis) In hac ſecūda pte oſtendit phus q̄liter ꝯtingat petere pncipium in omī figura. Et ponit q̄nq3 ꝯcluſiones. Prima ꝯcluſio in mō affirmatiuo pme figure. Si maior ſit eque dubia ſicut ꝯcluſio p termī mior9 ꝯuertāt̄. tūc petitur pncipiū q2 ex ꝯcluſione cū ꝯuertente minoris oſtēditur maior. Scđa ſi minor ſit eq̄ dubia ſicut ꝯcluſio et termini maioris ꝯuertant̄ petit̄ pncipiū q2 ex ꝯcluſione cū ꝯuertēte minoris oſtēdit̄ maior. Iſtas duas declarat in lrīs. ⁊ ꝙ ſic fiat petitio pncipij ꝓbat. q2 petere pncipiū eſt aſſumere aliqd tanꝙ p ſe notū quod tñ nō eſt p ſe notū ⁊ h̄ fit in hmōi ſyllogiſm9 ergo (In media aūt figura) In hac tercia ꝯcluſione dicit ꝙ in ſecunda ⁊ tercia figuris ꝯtingit petere pncipium ſicut in pma ꝓbat. q2 petere pncipium eſt ꝓbare aliqd eſſe p ſe notū qđ tamē nō eſt p ſe notū. ⁊ h̄ fit quādo ꝓpō q̄ debet ꝓbari ⁊ p quā debet ꝓbari ſunt eque dubitabiles Quarta ꝯcluſio in mōis affirmatīs ꝯtingit petere vtramq3 pmiſſam tam in pma q̄ in tercia. Quinta cōcluſio in mōis negatīs cuiuſcūq3 figure ꝯtigit petere pncipium. Si negatīa ſit eq̄ dubia ſicut ꝯcluſio ⁊ termini affirmatiui ꝯuertant̄. q2 tūc ex ꝯcluſione ⁊ ꝯuertente affirmutiue cootingit ſyllogiſare negatiuam.

(Eſt aūt in pncipio) In hac tercia pte ponit differētiam int̄ petere pncipiū in demōſtratīs ⁊ in dyalecticis. Dicēs ꝙ petere pncipium in demōſtratīs eſt oñdere aliqd eſſe p ſe notū ſm̄ v̄itatem. in dyalecticis vero eſt aſſumere aliqd eſſe p ſe notum ſm̄ v̄itateʒ. quod ſʒ opinionē nō eſt p ſe notū Vl' aliter ſic hic oſtēdit q̄ mo do diuerſimode determiat de petitione pncipij h̄ ⁊ in octauo topicoꝝ. Nam hic determinat de ea ſm̄ veritatem ſed in octauo topicoꝝ determiat de ea ſolum ſm̄ opinionem rñdentis

(Nō ꝓpter hoc accidere) In hoc ſecūdo capl'o huius tractatus determinat phus de ſcđo defectu ſcʒ nō ꝓpter hoc accidere falſum. Et ille ꝯtingit circa ſyllogiſmū ad impoſſibile ⁊ pmo oſtendit in q̄bus ſyllogiſmis habet fieri ponendo duas ꝯcluſiones. Prima ꝯcluſio. nō ꝓpter hoc accidere falſum accidit in ſyllogiſmo ad impoſſibile. ꝓbat q2 nō ꝓpter hoc accidere fl'm habʒ fieri in illo ſyllogiſmo q̄ accipit pmiſſam ꝯtradicentē ꝯcluſioni que bet demōſtrari ſʒ hoc fit in ſyll'o ad īpoſſibile. g̊ Maiorē ꝓbat. q2 ſi aliq̄s ſolū aſſumat fl'm nō ꝯtigat ꝓpt' h̄ nō ꝓpt' h̄ accidere fl'm Scđa ꝯ° nō ꝓpt' h̄ accidere fl'm ñ accidit ī ſyll'is oſtēſiu9. ꝓbat duab9 rōib9. Pria rō ē ī ſyllogiſmo oñſiuo ñ aſſumit̄ aliqd ꝓ pmiſſa qđ ꝯtradicat ꝯcluſioni rñdentis. ſed h̄ fit vbi ꝯtigit nō ꝓpter h̄ accidere fl'm g̊ nō accidit in ſyllogiſmo oñſiuo. Scđa ratio nō ꝓpter h̄ accidere fl'm fit quādo īterempta vna ꝓpōne nihil minus accidit īpoſſibile ſed h̄ nō habʒ locū in ſyll'is oſtēſiuis g̊. Ex his ꝯcludit diffinitōnem hui9 qđ nō eſt ꝓter h̄ accidere falſum. Dicēs ꝙ nō ꝓpter hoc accidere falſum eſt qñ in ſyll'is ad īpoſſibile ſic ſe habet ꝙ īpoſſibile eſt in pncipio ypoteſis. Hoc eſt dictū nō ꝓpter h̄ accidere falſum eſt ꝓpoſitio ſupflue poſita in ſyll'o ad īpoſſibile nihil faciēs ad illatōem ꝯcluſionis cui9 tamē falſitas infert̄ ex fl'itate ꝯcluſionis ac ſi eſſet cauſa fl'itatis cū tamē nō ſit. (Ergo maifeſtius q̄dam) In hac ſcđa pte ponit duos modos huius defect9. pm9 eſt maifeſtior ⁊ eſt qñ ypoteſis nō cōicat in aliquo termio cū ſyllogiſmo ad īpoſſibile. Vel quādo impoſſibile illatum nō ꝯmunicat in aliquo termino cū ypoteſi. Exemplū eſt ſi ꝯcluſio ſyllogiſanda p īpoſſibile ſit iſta. dyamiter eſt aſſimiter Et ex rōne zenonis ꝯcludat̄ īpoſſibile ſic. dyameter nō eſt aſſimit̄ nō ꝯtigit infinita ptranſire. et in quolib3 ſpacio ſunt infinita. g̊ nō contigit ptrāſire aliquod ſpacium. ⁊ per ꝯſequēs nihil ꝯtigit moueri. ꝯcluſio ē falſa ⁊ īpoſſibilis. g̊ aliqua pmiſſarū ⁊ nō alia niſi iſta dyameter non eſt aſſimeter. Et vltra hec eſt falſa dyameter nō eſt aſſimeter. ergo hec eſt vera dyameter eſt aſſimeter.

(Alius aūt modus) Hic poīt phus ſcđm moduʒ q̄ eſt quādo ſyllogiſmus ad īpoſſibile ꝯmunicat cum ypoteſi in aliquo termio. vel quādo īpoſſibile illa tū ꝯmunicat cū ypoteſi in aliquo termio. ⁊ hoc fit dupliciť videlicet ſubſumēdo ſub ſubiecto ⁊ ſumēdo ſup p̄dicatum. Exemplū de pmo. vt ſi ypoteſis ſit omē b. eſt a. ⁊ copulet̄ īpoſſibile ſubſumēdo ſub ſubiecto. ſic omē b eſt a. omne c eſt b. omne d eſt c. ergo omne d eſt b. Exemplum de ſecundo. vt ſi ſit ypoteſis. omne b eſt a. ⁊ ei copuletur impoſſibile ſumendo ſupra predicatum ſic: omne b eſt a. omne e eſt f. omne a eſt e. ergo omne a eſt f. (Sed oportet eos) In hac tercia parte philoſophus declarat ꝙ ad non propter hoc non accidere falſum oportet impoſſibile copulari cū ypoteſi. Hoc eñ poteſt fieri dupliciter. Prīo ſubſumēdo ſb ſubiecto ſic: Omne b eſt a. omne b eſt . comne d eſt b. ergo omne d eſt a. Remota eñ ypoteſi non accidit impoſſibile. Secundo ſumendo ſupra predicatum. vt ſic. Omne b eſt a. omne a eſt e. omne e eſt f. ergo omne b eſt f. Idem eñ remota ypoteſi nihil accidit impoſſibile concludit. ergo ꝙ cum impoſſibile non copuletur ad termios ypo

teſis tamē nō accidit falſum ꝑpter hoc. Sed contra hoc facit obiectionem. nam idē impoſſibile poteſt ſequi ad duas ypoteſes. ergo ſi nō ꝑpter hoc accidere falſum ſit quo poſito vl' remoto nō minus ſequit̄ ꝯcluſio. Seqt̄ ꝙ vna illaꝝ erit nō ꝑpter h̄ accidere falſuꝫ et nō magis vna ꝗ alia. qꝛ de qlibet illarū verū eſt dicere ꝙ ip̄a poſita vl' remota nō minus accidit impoſſibile. Hanc obiectionē ſoluit dicēs ꝙ ad hoc ꝙ aliq̄ p̄miſſa ſit nō ꝑpter h̄ accidere fl'm oportꝫ ꝙ ea poſita vel remota ꝛ nulla alia loco ſui poſita nihilominꝰ ſequit̄ īpoſſibile. qꝛ ſi ponat̄ alia loco eiꝰ. tūc et illaꝫ aliā poterit ſequi idē īpoſſibile eo ꝙ nihil ꝓhibet idē īpoſſibile ſequi ad duas ypoteſes. Nam hoc impoſſibilē lineę paralelle ꝯcurrūt pōt p̄mo īferri ex h̄ īpoſſibili augulꝰ itrīſecus trianguli ē maioꝛ angulo ext̄nſeco ſibi appoſito Scd̄o ex hoc triangulus habꝫ tres angulos maioꝛes duobꝫ rectis (Falſa aūt oꝛatio) In hac qrta ꝑte ponit p̄hus cautelas rn̄dentis ne catāſilogiſet̄ ex īſtructione opponētis ad ꝯcludēdū fl'm Et p̄mo remouet dubiū. qꝛ dcm̄ eſt in p̄cedētibꝫ ꝙ aliqn̄ accidit fl'm non ꝑpter h̄ ꝑ ypoteſim. cū ypoteſi aūt ſumit̄ verū poſſet aliqs credere ꝙ ex vero ſequeret̄ falſum. Remouet p̄hs dicēs ꝙ nō ſequit̄ in ſyllogiſmo niſi ꝑpter aliqd̄ falſuꝫ p̄acceptū. ꝓbat qꝛ oīs ſyll'us aut eſt ex duabꝫ p̄miſſ tātū aut ex pluribꝫ. Si ex duabꝫ tm̄ ꝛ ꝯcluſio ſit falſa neceſſe ē vtrāqꝫ p̄miſſaꝫ vl' alterā eē fl'am. qꝛ vt ꝓbatū ē ſupius ex veris nō ſequit̄ falſum. Si ex pluribꝫ ita ſcꝫ ꝙ ꝯtigat dicētes ſyllogiſmos ꝛ altera ꝯcluſio ſit falſa neceſſe eſt alteram vl' vtramqꝫ ante ſyllogiſmū eſſe falſam. Sed quia p̄us oſtendit quomō falſum ꝛ redargutio accidunt ꝑpter ypoteſim. quod reſpondens nititur euitare ideo docet reſpondentem cauere ne contra eum fiat falſum vi redargutio ꝑpter ypoteſim. Ponēdo duas cautelas. p̄ma ſi reſpondens ſignet concluſionem quā vult ꝓbare opponens caueat ſibi ꝯcedere ꝓpoſitiones ī vno termīo nō ꝯmunicantes quia ſine medio nō fit ſyllogiſmus. Secūda ſi reſpondens ſciat cōcluſionē quā vult ꝯcludere oppo nēs ꝯtra eū caueat ne ꝯcedat duas ꝓpoſitiones ꝓm diſpoſitionem modi ꝛ figure ex quibus poſſit inferri illa ꝯcluſio (Oportet aūt) Hic dat duas cautelas ꝓ opponēte. p̄mo opponens dꝫ celare ꝯcluſionē quā vult inferre ꝯtra reſpōdētem. Scd̄a ſi ꝯcluſio īferēda ſit nota reſpondenti aut eiꝰ ſint plura media aut vnū tm̄ Si plura tūc nō incipiet opponēs a ꝓpinquo ſed a remotiſſimo. Si tm̄ vnū tūc incipiet a minori ꝓpoſitione (Quoniā ergo habemus) Hic dat p̄hus tres cautelas ꝓ reſpondēte ad cauēdum ne fiat elenchus. p̄ma cauebit rn̄dens ne ꝯtra eum fiat elenchus quibus caueri poterit ne cōtra eum fiat ſyllogiſmus falſi. qꝛ elenchus tot modis pōt fieri ſicut ſyll'us ſcꝫ ex ambabus affirmatiuis ꝛ ex vna affirmatiua ꝛ altera negatiua. Nā ſi ꝯcluſio ſyllogiſmi ſit ꝯtradictoria ad ꝯcluſionē rn̄dentis. tūc fit elēchus. qꝛ elenchus eſt ſyllogiſmꝰ ꝯtradictionis. Secūda cautela rn̄dens debet cauere ne ꝯcedat ꝓpoſitōnes affirmatiuas. qꝛ in ꝓpoſitionibus negatiuis non poteſt fieri elēchus ſicut nec ſyllogiſmus eo ꝙ omnis elēchus eſt ſyllogiſmus. ſed nō eſt neceſſe omnē ſyllogiſmū eſſe elenchum. Tercia cautela reſpōdens debet cauere ne ꝯcedat ꝓpoſitiones vl'es. qꝛ ſicut nō fit ſyllogiſmus ſine ꝓpoſitione vniuerſali ſic nec elenchus. (Accidit aūt quādoqꝫ) In hoc tercio capitulo determinat p̄hus de tercio defectu ſcilꝫ de fallacia contrarie deceptionis qua aliquis opinat̄ ꝯtraria ſimul eſſe vera. ꝛ qꝛ in ſyllogiſmo ex oppoſitis ꝯtingit opinari oppoſita. ſed opinari oppoſita eſt aliquo mō inconueniens ꝛ aliquo mō nō. ideo p̄hus in h̄ capitulo determinat quō eſt incōueniēs opinari ꝯtraria ꝛ quō nō Et p̄mo ponit intētum dicēs. ꝙ ꝯtingit falli in opinādo ꝯtraria ſicut ꝯtingit falli in poſitione terminoꝝ et hoc in ſyllogiſmo ꝑ impoſſibile in quo fit non ꝑpter hoc accidere falſum eo ꝙ termini non recte poſiti ſunt ad interimendū ypoteſim. Qꝛ aūt ꝯtingit ꝯtraria ſimul opinari declarat. p̄mo in medijs nō ſubalternis dicens. ſi aliqd̄ p̄dicatū inſit duobꝫ ſubiectis ꝛ illa duo ſubiecta inſint alicui tercio. tūc ſi aliquis opinet̄ p̄dicatum ineſſe p̄mo ſubiecto ꝛ nō ſecūdo ꝛ ſimul opinet̄ illa duo ſubiecta ineſſe eidē tūc ſimul opinabit̄ ꝯtraria vt ſi a inſit b ꝛ c. ita ꝙ neutrū mediāte reliquo ꝛ b ꝛ c inſint d. Sed opinet̄ b eſſe a ꝛ nullū c eſſe a ꝛ omē d eſſe c. tūc eiuſdē ꝓm idē habebit ſciētiam ꝛ ignoꝛantiā qꝛ opinabit̄ ꝯtraria ſcꝫ omne d eſſe a. Secūdo declarat h̄ idē in medijs ſubalternis dicēs. ꝙ ſi b ſit ſub c ꝛ a ſub b ꝛ d ſub a ꝛ aliquis opinet̄ omne d eſſe a ꝛ nullū c eſſe a. ſimul opinabit̄ idē ꝙ ſciet aliquō ꝛ ignoꝛabit. quod eſt incōueniens qꝛ cū omne b eſſe a opinabit̄ in vniuerſali. omē c eſſe a. Et ſi aliquo mō ſcit omne c eſſe a. ſꝫ ip̄e opinabit̄ penitꝰ nullum c eſſe a. ꝛ ideo qd̄ ip̄e aliq̄ mō ſcit ſimpl'r ignoꝛat ſiue opinat̄ nō eſſe ꝛ hoc eſt incōueniēs. (Scd̄m vtrāqꝫ) In hac ſcd̄a ꝑte oſtēdit p̄hus quō ꝯtingit opinari ꝯtraria ſiue incōueniēti dicēs. ꝙ in hiis (q̄ ſunt ex diuerſa ꝯiugatione) nō ꝯtingit ꝯueniēter opinari ſimul oēs ꝓpoſitiones inferētes contrarias. vtputa iſtas omne b eſt a ꝛ oē b eſt d nullum. c eſt a ꝛ d eſt c. Probat ſic qꝛ nō ꝯtingit ſimul opinari ꝯtraria vl' ꝯtradictoria. Sed opinantibꝫ illas quatuoꝛ ꝓpoſitōnes accidit opinari ꝯtraria vl' ꝯtradictoria qꝛ ex ꝯcluſione ſecūdi ſyllogiſmi cū minoꝛe p̄mi ſequit̄ ꝯtradictoria maioꝛis p̄mi ſyllogiſmi. Et ex ꝯcluſione ſecūdi ſyllogiſmi et minoꝛe p̄mi ſequit̄ ꝯtraria maioꝛis (Et ꝓm vtrāqꝫ) In hac tercia ꝑte determinat p̄hus ꝛ oſtēdit ꝙ poſſibile eſt ſine incōueniēti opinari ſimul vnā p̄miſſam vniꝰ ſyllogiſmi. cū vna alteriꝰ vl' ambas vniꝰ cū vna alteriꝰ Probat p̄º. qꝛ deceptio q̄ aliquis opinat̄ duas ꝓpoſitōnes duorū ſyllogiſmoruꝫ ſimilis eſt ea qua ſcimꝰ aliquid in vl'i. ꝛ illud idē ignoꝛamus in ꝑticulari ſed h̄ fit ſine incōueniēti. ergo ꝛ illud. Qꝛ aūt poſſumus ſcire ſine incōuenienti aliquid in vniuerſali ꝛ illud idē ignoꝛare in ꝑticulari probat q̄druplicit̄. p̄mo exemplo generali dicēs. ꝙ ſi a inē omni b ꝛ b ineſt c. neceſſe eſt a ineſſe c. ſi ergo aliquis nouerit a ineſſe omni b. nouit in vniuerſali a ineſſe c. ſꝫ nihil ꝓhibet ip̄m ignoꝛare c eſſe. ideo nihil ꝓhibet in ꝑticulari ip̄m ignoꝛare c eſſe a. Secūdo declarat in exemplo ſpeciali dicens. ꝙ ꝯtingit ſcire ꝙ omīs triangulus habet tres angulos ꝛ ſimul ignoꝛare hunc triangulꝫ habere tres angulos. cū ꝯtingat ignoꝛare hunc triangulꝫ eſſe triangulū. ꝛ ſic ꝯtingit ſcire hanc in vniuerſali hic triangulus habet tres angulos ꝛ ip̄m ignoꝛari in ꝑticulari. Tercio ꝓbat a ſimili. qꝛ Plato in rōe (quā faciebat in menone ad ꝓbandū ꝙ ſcire nō eſt niſi reminiſci p̄ſcitoꝛum.) docebat nos ſcire omnia in vniuerſali ꝛ ea ignorare in particulari. ergo ſignum eſt ꝙ nō eſt incōueniens ſcire aliquid in vniuerſali ꝛ ipſum ig

notari in particulari. Quarto ꝓbat ratione ſic. ſcire in vniuerſali ⁊ ignorare in ꝑticulari nō ſunt ꝯtraria. ergo nō eſt incōueniens aliquid ſcire in vniuerſali ⁊ ipm̄ ignorari in ꝑticulari. Añcedens ꝓbat pͥmo exēplo q2 ꝯtingit opinari in vniuerſali hanc mulā eſſe ſterilē opinari hanc omnis mula eſt ſterilis ⁊ tamē ſimul ignorabitur in ꝑticulari. q2 credit hanc mulam habere fetū in vtero (Nā ſcire tripl'r) Hic incidenť pħus declarat quot mōis ꝯtingit aliq̄d ſcire dicens ꝙ tripl'r ꝯtingit aliquid ſcire ſcꝫ in vl'i in agere ⁊ in ꝓpria forma Jdeo tripl'r ꝯtingit ignorare ſiue decipi. ſcꝫ in vl'i in agere ⁊ in ꝓpria forma. Nō eſt aūt incōueniēs habere ſcientiam ẜm vnū modū ⁊ ignorantiā ẜm aliū. q2 nō q̄libet modus ſcie opponiť cuilibet modo ignorantie. (Quia aūt opinať) Jn hac vltima pte determinat pħus ꝙ ꝯtingit ꝯtraria opinari ẜm materiā ſcꝫ ẜm terminos ꝯtrarios cū ꝯuenienti ⁊ ſine ꝯuenienti. Et dicit ꝙ ſi aliquis opineť ſimul eidē ineſſe hec ꝯtraria bonuꝫ et malū opinabiť ꝯtraria cū incōuenienti q2 opinabiť bonū eſſe malū ⁊ bonū nō eſſe bonū. ſicut ſyllogiſtice ꝺ ducit ꝑ litteras. Sed ſi aliquis opineť bonū ꝑ ſe ineſſe alicui ⁊ malū ꝑ accidēs eidem ineſſe tunc ſimul opinabitur cōtraria ſine incōuenienti

Quando autem.

Jn hoc tercio ⁊ vltimo tractatu huius libri determinat pħus de ſpēbus argumētatōnis alijs a ſyllogiſmo ⁊ ad ipm̄ reducibilibꝫ. Et diuidiť in ſeptem capitula. Jn pͥmo ponit duas regulas valētes ad reducendum alias ſpēs argumētatōnis ad ſyllogiſmum. Prima ſi extremitates alicuius ſyllogiſmi couertātur inter ſe neceſſe eſt mediū cōuerti cū extremitatibꝰ. Et ſi cōuertāť cū medio ⁊ inť ſe cōuertanť. ⁊ hec regula hꝫ ꝟitatem ſi pͥmiſſe ſunt vere Et hoc declarat pͥmo in ſyllogiſmo affirmatio quia ſi ſit iſte ſyllogiſmus omne b eſt a. omne c eſt b. ergo omne c eſt a. ⁊ extremitates conuertanť tūc ex cōuerſa cōcluſionis cū minore ſeqtur cōuerſa maioris ſic. oīe c eſt b. oīe a eſt c. ergo oīe a eſt b. ⁊ ſimiliter ex cōuerſa cōcluſionis ⁊ maiore oſtendiť ꝯuerſa minoris. Sed in ſyll'o negatio ꝓbat h̄ idē ſcꝫ ꝙ ſi maior extreitas ꝯuertať cū meº in ſyll'o negatio oꝫ ꝙ extreitates ꝯuertanť inter ſe q2 ex ꝯuertēte maioris de celarēt ⁊ miore inferť ꝯuertēs ꝯcluſionis in cameſtres Sil'r ſi mediū ꝯuertať cū minore extremitate tūc extremitates ꝯuertunť inter ſe. q2 ex miore ꝯuerſa cū maiore inferť ꝯuerſa ꝯcluſio. Si aūt extremitates ꝯuertantur inter ſe tūc maior extremitas ꝯuerteť cū medio q̄a ex ꝯuertēte ꝯcluſionis cū miore ſequiť ꝯuertēs maior. Et ſubiūgit ꝙ ſolū vltia rō fcā circa ſyll'm negatiū incipit a ꝯcluſionē ⁊ termiať ad pͥmiſſas ſicut fit in ſyllogiſmo affirmatio. Alie ꝟo nō ſil'r ꝓcedūt. (Rurſus ſi a) Hic ponit pħs ſcd̄am regulā q̄ eſt ſi ſint q̄tuor termi quoꝝ pͥmi duo ꝯuertanť inť ſe ⁊ ſil'r alij duo. tūc ſi diſiūctū ex pͥmo ⁊ tercio ꝟificeť de oī̄ q̄ꝺ eſt et nūq̄ꝫ ambo ſimul ita diſiūctū ex ſcd̄o ⁊ q̄rto ꝟificabiť de oī̄ q̄ꝺ ē. Alij ponūt hāc regulā ſic ꝙ ſi pͥmū ⁊ tercium ꝯtradicāt etiā ſcd̄m ⁊ q̄rtū. vt ſi a ⁊ b puta genitū ⁊ corruptibile ꝯuertanť ⁊ ſiml'r e ⁊ d. vt augmētū ⁊ incorruptibile. tūc ſi a vl' e dicunť de q̄libet ⁊ de nullo ambo ſimul aut ſi a ⁊ c ꝯtradicāt etiā b ⁊ d. Et h̄ declarat pħs ex duobꝫ ſyll'is. pͥmꝰ eſt oīe q̄ꝺ ē a vl' c eſt b vl' d

Sed omne q̄ꝺ eſt a vl' c. ergo oīe q̄ꝺ eſt b vl' d. Secūdus quidq̄d eſt b vl' d eſt a vl' c. ⁊ nihil' idez eſt a. et c ſic ergo nihil idem eſt b ⁊ d. (Et hec aūt) Hic ponit pħus terciā regulā q̄ eſt ꝯuerſa ꝑdicte. Si ſint q̄tuor termini quoꝝ duo pͥmi ꝯtradicūt inter ſe ⁊ duo ſecūdi ſimiliť. Si pͥmus ꝯuertať cū tercio ſecūdus etiā ꝯuertiť cū quarto. vl' ſi aliq̄ duo ſumpta diſiūctiue pre dicanť de quolibet q̄ꝺ eſt ⁊ de nullo ambo ſimul. tūc ſi pͥmū ⁊ ẜm etiā ſcd̄m ⁊ quartū. Si a ⁊ b ꝯtradicāt vel dicanť de quolibet diſiūctim ⁊ de nullo ambo ſimul. et ſimiliter c ⁊ d. tunc ſi a ⁊ c ꝯuertanť etiā b ⁊ d. Probat q2 deť oppoſitū ſcꝫ ꝙ b ⁊ d nō ꝯuertanť tūc erit aliquod quod erit d ⁊ nō erit b ⁊ ſi nō ſit b tūc erit c. ⁊ ſic b erit c q̄ꝺ eſt impoſſibile q2 de nullo dicunť ſimul c ⁊ d. (Quādoq̄ꝫ d. g. e) Hic ponit pħus quartā regulam q̄ eſt ſi aliq̄ꝺ ꝑdicatū ꝑdiceť vl'iter de duobus ſubiectis ⁊ de nullo altero tūc ſi vnū illoꝝ ſubiectoꝝ ꝑdicať vl'iter de alio ꝑdicatū cōuertiť cū illo ſubiecto. vt ſi ꝑdicať vl'iter d b ⁊ c. ⁊ de nullo alio ⁊ d ꝑdiceť de b ⁊ c. B aūt diciť de ſe ipō ⁊ etiam de c. ⁊ ideo ꝺ quibuſcunq̄ꝫ diciť b de illis etiā diciť c. (Et rurſus quoniā) Hic ponit pħus quītam regulā que ē ſi duo ꝑdicata ꝑdicantur vniuerſaliter de aliquo ſubiecto ⁊ vnū illoꝝ cōuertatur cum tali ſubiecto tunc alterum ꝑdicatur vniuerſaliter de ipſo vt ſi a ⁊ b ꝑdicentur vniuerſaliter de c ⁊ c conuertatur cū d. tunc a ꝑdicatur vniuerſaliter de b. patet per hunc ſyllogiſmum omne c eſt a omne b eſt c. ergo oīe b eſt a. (Quoniam autem duo) Hic ponit pħus ſextam regulaꝫ que eſt. Si ſint duo oppoſita ſcꝫ a ⁊ b ⁊ a ſit eligendum b vero fugiendum. ſiue a magis eligendum q̄ꝫ b. ⁊ c ⁊ d. ſimiliter ſe habeant ⁊ a ⁊ c ſit magis eligendum q̄ꝫ d ⁊ b. tunc ſimpl'r magis eſt eligendum a q̄ꝫ b. Probat pͥmo ratione ſupponēdo ꝙ magis eligendum opponiť magis fugiendo ⁊ magis eligendo minus fugiendo. et eq̄ eligēdū eq̄ fugiendū. Scd̄o magis fugiendū additum eque eligendo nō facit ipſum magis eligendum Tunc arguit ſic. ſi pͥmum eligendum non ſit magis eligendum q̄ꝫ ſecundū. tunc vl' ſecundū eligendū erit eque eligendum. ſicut pͥmum. vl' magis eligendū q̄ꝫ pͥmum nō eque eligendum. quia ſuum oppoſitum eſſet eque eligendum cum eque eligendum eque fugiendo opponatur ergo ipſum additum pͥmo eligendo non faciebat ipſum magis eligendum quod eſt contra ſuppoſitum. Secundo declarat illam regulam per exemplū quod eſt tale. ſi a eſſet velle concedere. id eſt agere in bonis ⁊ honeſtis ⁊ b velle concedere c vero concedere et d non concedere. ſi ergo ſit magis eligendum ab amico. vt amicus velit agere ⁊ non agat q̄ꝫ velit agere ⁊ agat. tunc magis eſt eligenda voluntas actore ſiue q̄ꝫ actio ſine voluntate. (Manifeſtum quoniam) Hic infert pħus ex predictis duo correlaria. Primum ꝙ quia bona voluntas eſt magis eligenda q̄ꝫ actio. dilectio autem eſt ẜm voluntatem. et coitus ẜm actum. ideo magis eſt eligenda dilectio q̄ꝫ coitus. Secundum correlarium eſt. coitus nō ē finis amoris ſed dilectio. aut ſi ſit finis. tamen precipuus finis eſt dilectio. quia ſic eſt in omnibus et concupiſcentijs et actibus ꝙ appetitum propter quod aliquod eſt. eſt finis eius (Quoniam autem hanc) Jſtud eſt ſecundū capl'm in quo pħus determinat de inductione Et pͥmo premittit intentum ſuum dicens. ꝙ cum ſit

determīatum de ſyllogiſmo opotet determīare ꝙ non ſolum ſyllogiſmi dyalectici ꝛ demonſtratiui fiunt per ꝓdictas regulas. ſed etiam rethorici ꝛ oīs mod⁹ argumentationis faciens fidē in quacunq; arte. ꝙ aūt fides aliqua fiat ꝑ predcās argumētationes. que tamē non fit ꝑ ſyllogiſmuꝫ. Confirmat dicēs ꝙ omnia credimus aut per ſyllogiſmū aut ex iductōne. Et hoc debet itelligi ꝯprehēdēdo ſub his enthimema ꝛ exemplum. (Ergo inductio) In hac ſecūda parte declarat ph̄us qualiter omis iductio reducaꝛ in ſyllogiſmum. Et pmo diffinit iductionē dicens ꝙ īductō ſiue ſyllogiſmus iductiuus eſt q̄ ſyllogiſat pmū de medio ꝑ terciū. Et hoc declarat pmo ponendo hoc exēplū gener ale ſit a pmū. ꝛ c vltimū ſiue terciū ꝛ b medium. tunc erit iductō ſiue ſyllꝰs iductiuus. ſi oſtendaꝛ a de b ꝑ c. Secūdo declarat hoc idē exēplo ſpcali. In quo patet qualr̄ reduciꝛ ad ſyllogiſmū ſic ſit pmū eſſe longeuū. mediū aūt nō habēs colerā. terciū vero ſingularia nō habētia colerā. Patet igiꝛ ꝙ pmū ieſt tercio. qꝛ ſingulare nō habens colerā eſt longeuuꝫ ꝛ mediū. Dicitur de eodē qꝛ ſingulare nō habens colerā eſt nō habens coleram. cū ergo oīe nō habens colerā ſit idē cuꝫ ſingularibus non habentibus coleram. patet qꝛ longeuū diceꝛ de nō habente colerā ꝛ fiet ille ſyllogiſm⁹. Omē quod eſt equus vl̄ mulus ꝛ ſic de alijs. eſt longeuū. ſed oīe nō habens colerā eſt equus vl̄ mul⁹ ꝛ ſic de alijs ergo oīe nō habens colerā eſt longeuū. Qꝫ aūt hec reductio ſit neceſſaria ꝓbat per q̄ntam regulā ꝑus poſitam. ibi ēm dictum eſt ꝙ ſi duo predicata predicantur de eodē ſubiecto ꝛ vnū illorum ꝯuertiꝛ cū altero. tunc alterum ꝑdicaꝛ de eo vl̄iter. ſed non habere coleram et eſſe longeuum predicanꝛ de ſubiecto ꝯpoſito ex equo et mulo. ꝛ ſic de alijs. ꝛ nō habere coleram ꝯuertiꝛ cū illo. Et ideo eſſe longeuū ꝑdicaꝛ vniuerſalr̄ de nō habente coleram. (Eſt aūt hmōi) In hac tercia ꝑte poit ph̄us duas differērias iter iductōnē ꝛ ſyllm̄. Prima eſt qꝛ iductio eſt ꝓpōnis imediate. ſyllogiſm⁹ autē ꝓpōnis mediate. Et hoc itelligendū eſt ꝙ iductio pōt oſtendere ꝓpōnes tā mediatas q̄ꝫ imediatas. ſyllogiſmus aūt nō poteſt oſtendere niſi ꝓpōnes mediatas cū oīs ſyllogiſm⁹ fiat ꝑ mediū. Secūda differentia eſt Inductō oſtendit pmū de medio ꝑ terciū ſed ſyllogiſmus oſtendit pmū de tercio ꝑ mediū. (Ergo natura q̄dem) Ex predcīs iſert ph̄us vnū correlarium quod poſſet poi pro tercia dn̄a. Et eſt ꝙ ſyllꝰs eſt naturalr̄ euidentior. ſed iductō eſt euidētior quo ad nos id eſt ſyllꝰs eſt ex ꝑoribus ꝛ notoribus nob. (Exemplū aūt eſt) In hoc tercio caplo determīat ph̄us de exemplo. Et ipm pmo ſic diffinit. Exemplū eſt quādo extremū oſtendiꝛ ieſſe medio per id quod ē ſimile tercō. Et illā diffinitōem ꝯplet ꝛ dt ꝙ oportet etꝫ medium ieſſe tercō ꝑ pmū. Et etꝫ pmū ieſſe ſiſi euidentius ipſi tercō. ꝛ hoc declarat ph̄us docendo facere exēplum ꝛ ipm reducere ad ſylm̄ vt ſi ſic pm⁹ termius maluꝫ ꝛ mediū ꝯfīes pugnare contra confines. Terᵗⁱ āt atheienſes pugnare ꝯtra thebanos ꝛ ſile terᵒ. Thebanos ꝯtra phocenſes. ꝛ fiat hoc exemplū thebanos pugnare ꝯtra phocenſes malum eſt. ergo atheienſes pugnare ꝯtra thebanos malū eſt. tunc pmū pꝫ malū oſtendiꝛ de tercō ꝑ mediū. Et pmuꝫ de medio per ſile tercio. Primū oſtendiꝛ de tercio per medium ſic Cōfines contra cōfines pugnare malū eſt. ſed atheienſes pugnare contra thebanos eſt cōfine s pugnare contra confines. ergo atheīenſes pugnare contra thebanos malum eſt. Sed pmū oſtendiꝛ de medio ꝑ ſile tercio faciendo vnā ipfectam inductionē ſic thebanos ꝯtra phocenſes pugnare malū eſt ꝙ ꝯfines pugnare ꝯtra ꝯfincs malū eſt (Manifeſtū ergo) Hic remouet ph̄us quoddā dubiū dicens ꝙ eodē mō erit ſi pmum medio oſtēdaꝛ ieē plura ſimilia. Et ſtatī ꝯpat exemplum ꝛ inductionē ad ſyllogiſmū ponēdo pmo hanc differētiam inter ſyllogiſmū ꝛ inductionē. Nā ſyllogiſmus ꝓcedit a toto ad ꝑtem. ſed exemplū neq; ꝓcedit a ꝑte ad totū quēadmodū inductio. Neq; etiam a toto ad ꝑtem quēadmodū ſyllogiſm⁹. ſed ꝓcedit a ꝑte ad partē q̄uis ꝑticulare (quod eſt antecedens) ſit magis euidens q̄ꝫ illud quod eſt ꝯſequens. Sed inter inductionē ꝛ exemplū ponit talem differentiā. qꝛ inductio ꝓcedit ex oībus ſingularibus ꝛ nō copulat mediū cūꝫ extremis. ſed extmplū nō ꝓcedit ex omnibus ſingularibus ꝛ copulat mediū cū extremis. (Deductio autēꝫ eſt) In hoc quarto capitulo determinat ph̄us de deductione. Et ponit duos modos eius. Primus quādo maior ſyllogiſmi eſt ꝑ ſe nota. ꝛ minor eſt dubia. ſed tamen eſt equaliter aut magis credibilis concluſione Secundus modus eſt. quando maior eſt ꝑ ſe nota. et minor eſt minus manifeſta q̄ꝫ ſit concluſio. tamen poteſt ꝓbari paucioribus medijs q̄ꝫ concluſio. De primo ponit exemplum dicens. omnis diſciplina eſt docibilis. iuſticia eſt diſciplina. ergo iuſticia eſt docibilis Maior eſt per ſe no ta ꝛ minor eſt dubia. quia ſi fuerit eque credibilis ſicut ꝯcluſio aut magꝫ tunc erit deductio. De ſecūdo modo ponit exemplum. vt ſi maior hui⁹ ſyllogiſmi omne equale recte linee poteſt quadrari. ſed circulus eſt equalis recte linee. ergo circulus poteſt quadrari. Si minor poſſet oſtendi ſoluꝫ per vnū mediū ſcꝫ ꝑ hoc ꝙ linea (q̄ eſt q̄rta ꝑs circuli) ſit equalis linee recte q̄ eſt quarta ꝑs q̄drati. ꝛ ad ꝓbationem ꝯcluſionis req̄runꝛ plura media (Quādo aūt neq;) Hic ſubiungit ph̄us ꝙ ſi neutro ꝑdcōꝝ modorū fiat nō erit deductio. qꝛ ſi maior nō ꝑ ſe nota vel minor nō ſit eque dubia aut magis credibilis ꝯcluſione aut oſtēdaꝛ ꝑ pauciora media nō erit deductō. Nec etiā ſi minor ſit immediata īmo magis erit demōſtratio (Inſtantia aūt eſt) In hoc q̄nto capitulo determinat de inſtantia. Et pmo diffinit eam ſic. Inſtantia eſt ꝓpoſitio ꝓpoſitioni ꝯtraria. et hoc debet itelligi accipiēdo ꝯtrarietatē vt eſt ꝯſequēs ad ꝯtradcōeꝫ et ꝯtra rietatem ꝓprie dictā (Differt auteꝫ) In hac ſcd̄a ꝑte ponit ph̄s dn̄am inꝛ inſtātiā ꝛ ꝓpōem ꝯtra quā fit inſtātia. Et ē ꝙ inſtātia pt eē vl̄is ꝛ ꝑticularis. ſꝫ ꝓpō ꝯtra quā formaꝛ iſtātia nō ē niſi vl̄is (Verꝫ aūt) In hac tercia ꝑticl̄a determiat ph̄s q̄t mōis et in q̄t figurꝫ fit iſtātia. Dicēs ꝙ fit duob; mōis. ſcilꝫ vl̄iter ꝛ ꝑticulariter. ꝛ fit etiā ꝑ duas figuras. ſcꝫ ꝑ pmā ꝛ terciā. Nō aūt ꝑ ſcd̄am. ꝓbat ſic. qꝛ oīs iſtātia fertur oppoſite ꝓpōni. Sed oppoſita ꝓpōnū q̄bus inſtaꝛ ſufficienꝛ icludūꝛ ꝑ pmā ꝛ terciā figuras. ꝙ. Maiorē ꝓbat. qꝛ ꝯtra vl̄em affirmatiuā inſtaꝛ ꝑ vnā vl̄eꝫ negatiuā. vl̄ ꝑticl̄arē negatiuā Et ꝯ vl̄eꝫ negatiaꝫ iſtaꝛ ꝑ vl̄eꝫ affirmatiaꝫ. ꝛ ꝑ ꝑticl̄arē affirmatiaꝫ. Sꝫ vl̄is affirmatia ꝛ vl̄is negatia ꝯcludūꝛ i pma figura ꝛ ꝑticularis affirmatia ꝛ negatia i tcia. ꝙ ꝯ vl̄eꝫ affirmatiuā iſtaꝛ duʳ. pᵒ ꝑ vl̄eꝫ negatiaꝫ ꝛ h̄ i pᵃ figura vtꝯ hōc. oīꝫ

contrariorum eſt eadem diſciplina ſic inſtatur ꝑ vl'em negatiuam. nullorum oppoſitorū eſt eadem diſciplina omnia ꝯtraria ſunt oppoſita ergo nullorū ꝯtrarioruꝫ eſt eadem diſciplina. Scđo inſtaꝛ ꝑ ꝑticularē negatiāꝫ et hoc in tercia figura ſic. noti ⁊ ignoti nō eſt eadē diſciplina. ſed notū ⁊ ignotū ſunt ꝯtraria ergo cōtrarioruꝫ nō eſt eadem diſciplina. Similiꝛ ꝯtra vl'em negatiāꝫ inſtaꝛ dupl'r. p̄mo ꝑ vl'em affirmatiuā in p̄ma figura vt ꝯtra hanc nulloꝝ ꝯtrarioruꝫ eſt eadē diſciplina ſic oīm oppoſitorū eſt eadē diſciplina. ſed oīa contraria ſunt oppoſita ḡ oīm ꝯtrarioꝝ eſt eadē diſciplīa Scđo inſtaꝛ ꝑ ꝑticularē affirmatiuā in tercia figura ſic. cuiuſlibet ſanatiui ⁊ egrotati eſt eadē diſciplina ſed ſanatiuū ⁊ egrotatiuū ſunt ꝯtraria ḡ aliquoꝝ ꝯtrarioꝝ eſt eſt eadem diſciplina. (Simpl'r em̄ in oībꝫ) In hac q̄rta ꝑticula dat ph's artē generalē ad euidenꝛ inſtādū dicens ꝙ qui vult vl'iter iſtare debet ſumere mediū ad ſyllogiſandū ſup̄ ſubiectū ꝓpōnis ꝯtra quā q̄renda eſt inſtantia vt ſi q̇s velit iſtare ꝯtra hāc oīm ꝯtrarioruꝫ eadē eſt diſciplina debet ſumere oppoſita ꝓ medio. ſed q̇ vult iſtare ꝑticulariter debꝫ ſumere mediū ſub ſubiecto ꝓpōnis ꝯtra quā fit iſtantia ⁊ fiet ſyll's in tercia figura vt q̇ vult iſtare ꝯtra p̄dcām ꝓpōem debꝫ ſumere ꝓ medio notū ⁊ ignotū q̄ ſunt ꝯtraria ꝑtic'aria (Nā ex q̄bus ē ſyllogiſare) Hic ꝓbat ph's ꝙ iſtantia nō hꝫ fieri in ſcđa figura. Et hoc duabꝫ rōibus. p̄ma rō eſt ſupius poſita quā h̄ reſumit ⁊ ē illa. ꝑ iſtas figuras fit inſtātia ꝑ quas ſufficiēter ꝯtingit ꝯcludere oppoſita ꝓpōnum vl'ium ꝯtra quas fit iſtantia. ſed hoc ſolū fit ꝑ p̄mā ⁊ tciam figuras. eo ꝙ in ſcđa figura nō cōcludiꝛ oppoitum ꝓpōnis negatīe ſed affirmatīe tm̄. Scđa rō oīs iſtantia dꝫ eē ſtatim maīfeſta ⁊ nō idigere lōgo ſermone ſed in ſcđa figura īdigem⁹ longo ſermone ſcꝫ ad ꝑficiēdum ſyll'm. ḡ in ſcđa figura nō fit īſtantia. Et ex hoc īfert correlarie ꝙ argumētū a ſigno nō fit ꝑ ſcđam figuram eo ꝙ in ip̄a nō ꝯcludiꝛ affirmatīe (Perſpiciendū) Hic final'r determīat de īſtantia euidēti ⁊ potiſſima ſc̄m extenſionē. Et dicit ꝙ ꝑſpiciēdū ē vtꝝ per locū ab oppoītis a ſiīi ⁊ ab autoritate. ⁊ vtrū īſtantia ꝑticularis fiat ꝑ p̄mā figurā ⁊ negatīa ꝑ ſcđam. Intendit aūt ꝙ oibus iſtis mōis fit īſtantia q̄uis nō ita euidenter ſicut p̄us (Icos aūt) In h̄ ſexto capl'o determinat ph's de enthimemate. Et p̄mo diffinit q̄daꝫ q̄ ponunꝛ in diffinitōe enthimematis. ⁊ dicit ꝙ icos ⁊ ſignum nō ſunt idē. q² icos eſt ꝓpō ꝓbabil'. ꝓbat q² illud qđ in plurībꝫ ſciꝛ ſic eē fcm̄ vl nō eſſe factū eſt ꝓbabile Sed icos eſt quod in pluribus accidit factum eſſe vel nō fcm̄ eſſe ſicut odire īuidētes et diligere amātes. Signum autem eſt propoſitio demonſtratiua vel neceſſaria vel ꝓbabilis. ꝓbat q² illud quo exiſtēte neceſſe eſt aliud eſſe vl' quo facto neceſſe ē aliud factum eē. vel q̊ futuro neceſſe eſt aliud eſſe futurum eſt ſignum. Ex h̄ infert diffinitionem enthimematis dicens ꝙ enthimema eſt ſyllogiſmus ex ycotibus ⁊ ſignis (Accipiꝛ aūt ſignum) In hac ſecūda parte oſtēdit ph's q̊t mōis fit enthimema Dicēs ꝙ ſignum capiꝛ dupliciꝛ. ſicut medium in figuris. ⁊ ſic enthimema poteſt fieri in tribꝫ figuris. Exēplum in p̄ma oīs mulier habēs lac peperit. hec mulier habet lac ergo peperit. In tercia ſic. phitacus eſt ſapiens. phitacus eſt ſtudioſus. ergo ſtudioſus eſt ſapiens. Unde tamē arguētes enthimematice non ſumunt vtramꝗ₃ premiſſam. ſed aſſumunt ve

ram ⁊ reliquam ſupplēt. Sed in ſecunda figura ponit tale exemplum. Omne pariens eſt palldus ergo mulier eſt pallida. ergo hec mulier pep̄it. Et dicit ſic ꝙ h̄ vult id eſt apparet eſſe ꝑ ſecūdam figuram ſed nō eſt q² eſt ex ambabus affirmatiuis. (Ergo ſi vna) In hac tercia ꝑticula ponit differētiam enthimematis a ſyllogiſmo ⁊ differētiā enthimematum ⁊ etiam ſignorum. Unde differētia inter enthimema ⁊ ſyllogiſmum eſt q² ſi ſumaꝛ tm̄ vna ꝓpoſitio eſt enthimema. ſed ſi due eſt ſyllogiſmus q² ex enthimemate fit ſyllogiſmus ꝑ additionē vnius ꝓpōnis. ⁊ hoc declarat ꝑ exemoluꝫ. Sed differētia enthimematū eſt. quia enthimema factum in p̄ma figura eſt nccār̄ium ⁊ inſolubile ſi habeat p̄miſſas veras. Sed in tercia eſt ꝓbabile et ſolubile q² ſolū ꝯcludit ꝑticulariter. In ſcđa vero ē apparens et omnino ſolubile q² eſt ex puris affirmatiuis ⁊ ſemꝑ eſt ꝑalogiſmus ex puris affirmatiuis in ſcđa figura. Differētia aūt ſignorum eſt q² ſignū qđ habꝫ rationem medij. ſcꝫ ſignū in p̄ma figura diciꝛ ꝓdigiū eo ꝙ eſt ꝓbatiſſimū ⁊ maxime verū ⁊ facit ſcire Signa vero que habēt rationē extremitatum ſcꝫ ſigna in ſcđa ⁊ tercia figuris dicunꝛ ſigna tm̄. (Natura āt ꝯgnoſcere) In hac vltima ꝑte docet ph'us inuenire ſignū quod ē medium in enthimemate. Et docet ip̄m ordinem ad oſtendendū illatōem de ſubiecto. ⁊ primo ponit duas poſitōnes. Prima paſſio naturalis habꝫ ſignū in ſubiecto cui⁹ eſt ⁊ hanc ponit dicens. ſi ꝯcedam⁹ paſſiones naturalis ſimul tranſmutare corpus ⁊ aīam. ſcꝫ de relinquēdo ſignū ⁊ veſtigiū ſui in toto ꝯpoſito poſſibile ē nos ꝑ illud ſignū naturales paſſiones de ſubiecto cognoſcere ſicut aliq̇s diſcēs muſicam ſc̄m quid mutaꝛ. q̇a ſolū ſc̄m aīam ⁊ nō ſc̄m totū ꝯiunctū. ideo nō eſt naturalis paſſio. ſed ira ⁊ ꝯcupiſcētia ſunt paſſiones naturales q² ſunt totius ꝯpoſiti. Scđa pōne vnius paſſioīs eſt vnicū ſignū. (Si em̄ ineſt) In hac ſecūda parte ponit duo documēta ad inueniēdū ſigna naturalium paſſionū. Primū ſignū eſt ſi aliqua paſſio inſit alicui ſubiecto natural'r ſiue vl'r ⁊ volum⁹ ſcire ꝓpriū ſignuꝫ illi⁹ paſſionis. tūc opꝫ cōſiderare cui ſpēi nō ꝯuenit vniuerſal'r tal' paſſio. ſed aliq̄bus indiuiduis ei⁹ ⁊ aliq̄bus nō. ⁊ videꝛ qđ ſeq̄tur illam paſſionē in illo ſubiecto cui vniuerſaliter nō ineſt. quia illud debet poni ſignū huiuſmodi paſſionis. vt fortitudo repiꝛ in oībꝫ leonibus ⁊ in aliq̄bus hominibꝫ ⁊ in aliq̄bus non. ideo ſi habere magnas ſummitates ſequiꝛ leonē fortē. tūc habere magnas ſummitates eſt ſignū fortitudis. (Si vero duo ꝓpria) Hic ponit ph'us ſcđm documētū qđ eſt ſi ſint due paſſiones vnius ſubiecti. tūc oꝑtet videre in quo ſubiecto ſit vna paſſio ⁊ nō alia ꝑ quod debeat cognoſci ſignum alicuius paſſionis. Nam illud debet poni ſignum eius in ſubiecto cui anime paſſiones inſunt ſicut in leone ſunt due paſſiones. ſcilꝫ fortitudo ⁊ liberalitas. Si ergo velim⁹ cognoſcere que ſꝛ ſigna illarum debemus reſpicere ad ſubiecta in quibꝫ ille paſſiones ſegregatim reperiuntur. (Eſt ergo naturas) In hac tercia parte docet ph'us inuenire paſſionem de ſubiecto per medium inuentum. in prima figura. dicēs. ꝙ mediū conuertitur cū maiori extremitate. ſed eſt in plus q̄ꝫ minor extremitas. ⁊ ſic oſtendiꝛ paſſio de ſubiecto ꝑ ſignū. Si aūt aliquis dicat ꝙ primum ⁊ medium ſcilicet ſignum non conuertantur, tunc non erit vnicum ſignum vnius paſſionis.

quod eſt cõtra ſuppoſitũ. ¶ Circa hũc textum ¶ At tende pmo. q Areſto. ↄueienter poſt determiatõem de teſtatib ſyllogiſmoꝝ pfectis determiat de qbꝰ dã pote ſtatib ipfectis ꝛ deficientibus. Nã tria pma peccata ſiue tres pme poteſtates peccant ↄtra ſyll'm ſimpl'r in ordie ad ↄcl'oes. Nã in petitõe pncipij ↄcluſio nõ eſt a liud a pmiſſ qð tñ reqrit ad pfectã rõez ſyll'i. nã effectꝰ ſemper debet eē aliꝰ a ſua cauſa. Sil'r in non ppter h accidere falſum ↄcl'o nõ ſeqtur ppter pmiſſas ſic diſpo ſitas. iõ deficit a pfcã rõne ſyll'i ꝛ qꝛ omnes pmiſſe ꝛ eo dem mõ diſpoite debẽt iferre eandẽ ↄcl'onem ita q non ſibi oppoſitam iõ falla ↄtrarie deceptõis qua ſcꝫ aliqs credit ↄtraria ſeq ad eaſdẽ pmiſſas peccat ↄtra ſyll'm ſimpl'r. Sil'r pñt aſſignari peccata ex pte pmiſſarũ pꝰ eſt nulla pmiſſa eſt vl'is ꝛ ſic eſt iductio. Scdm quan do ambe pmiſſe ſunt pticulares ꝛ ſic eſt exẽplũ. Terci um qñ nõ poitur niſi vna pmiſſa ſiue vl'is ſiue pticula ris ꝛ ſic eſt enthimema ¶ Attẽde ſcdo. q aliter deter miat Areſto. de petitõe pncipij h ꝛ in octauo topicoꝝ. Nã in octauo topicoꝝ determiat de petitõe pncipij vt peccat ↄtra ſyll'm dyalecticũ. ſed h determiat de eo vt ſolũ peccat ↄtra ſyll'm ſimpl'r quõ aũt poſſit h fieri ſta tim patebit ¶ Attende tercõ. q cum dt Areſto. nõ pp ter hoc accidere falſum nõ fieri niſi circa ſyll'm ad im poſſibile capit nõ pter hoc accidere fl'm in rõne magꝭ ſpẽali vt puta p duob pceſſib. quoꝝ vnus eſt ſyllogi ſticꝰ in quo poitur pmiſſa ſuperflua. alter vero enthime maticꝰ in quo iterimit pmiſſa q nõ eſt cã falſitatis et bꝫ hoc pcedũt rões Areſto Si aũt capet nõ pter hoc accidere falſum p pmo pceſſu in quo ponit pmiſſa ſu perflua nõ eēt incõueiens ipm accidere in ſyllogiſmo oſtẽſiuo. ¶ Attende qrto. q regula poita in pmo ca pitulo tercij tractatꝰ nõ dat de omnib ſyllogiſmis cu iuſcunqꝫ figure. ſed ſolum de ſyllogiſmis pmi ꝛ ſecũdi mõi pme figure. et hoc patet ex h q phus eã declarat ill' mõis ſue pbatões nõ ↄcludũt Nõ eñ ſeqtur bꝫ hanc regulã. Omẽ aial eſt ſubſtãtia qðdam ens p ſe ē aial. g qðdã ens p ſe eſt ſubſtãtia. Nec ſeqtur. oĩs hõ eſt aĩmal omnis homo eſt ſenſibilis. ergo qðdam ſen ſibile eſt aĩmal. Siml'r non ſeqtur omnis homo eſt aſi nus. omne riſibile eſt homo. ergo omne riſibile eſt aſi nus. ꝛ ſic de alijs multis in qbus extremitates ↄuertũ tur inter ſe ꝛ tñ medium nõ ↄuertit cũ extremis. ſic er go nõ extendit ſe regula ad modos ↄcludentes pticu lariter. qꝛ nõ opoꝛꝫ in modis pticularib ſi extremita tes ↄuertant iter ſe medium cũ extremis ↄuerti. Vn de reqritur q pmiſſe ſint vere ita q ſi extremitates ↄ uertantur inter ſe etiam mediũ conuertatur cum ex tremis. Dicũt tamẽ aliq q pdcã regula nõ debet itel ligi de conuertibilitate termioꝛuꝫ. ſed de ſimplici con uerſione põnum in termis. ita q ſi extrema ↄuertan tur iter ſe poteſt fieri mutatio pdicati in ſubiectum et ecõtra manẽtibus eadem qlitate qtitate ꝑitate ꝛ fal ſitate. Et hoc patet ex hoc q phs pbat illam regulaꝫ p hoc q ex cõuerſa ↄcloĩs cũ altera pmiſſaꝝ ifert ↄuer tens alterius pmiſſe

Querit vtrum

phus conuenienter determinet de poteſtatibus ſyllo giſmoꝛum que deficiunt a pfecta ratione ſyllogiſmi. Arguitur primo ſic. q petitio principij non deficiat a perfecta ratione ſyllogiſmi quia iſte ſyllogiſmus qui ē in modo ꝛ figura ꝛ regulat p dici de omni nõ deficit a pfecta ratione ſyllogiſmi. ſed petitio pncipij eſt hmõi ergo. Tenet ↄſequẽtia. qꝛ nõ plus reqritur ad bonum ſyllogiſmum. Et confirmat. qꝛ ſi petitio pncipij pec caret ↄtra ſyllogiſmũ ſimpl'r hoc maxime eēt ex eo q nõ eſt pbatiuus ſue ↄcluſionis. ſed hoc nõ qꝛ ſyllogiſ mus ſimpl'r p hoc differt a ſyllogiſmo dyalectico q nõ eſt pbatiuus ſue ↄcluſionis. ¶ Secũdo ſic. nl'la eſt fal lacia cõtrarie deceptõis ergo ipſa nõ deficit a pfecta ra tione ſyllogiſmi. Añtecedẽs patꝫ pmo opiones ↄtrarie non poſſunt ſimul eſſe in eodem ſubiecto. opiniones aũt ↄtrarioꝛum ſunt ↄtrarie ergo. Patet ſecundo. qa nulla eſt fallacia ↄtrarij ſenſus aut intellectus. ergo a ſimili nec ↄtrarie opinionis. Et cõfirmatur. quia ſi eſſet aliquis talis defectus vl' eſſet in dictione vl' extra dictionem ſed nullum illoꝛum eſt dicendum. ergo Tercio ſic. Enthimema nullo modo eſt ſyllogiſmus nec etiam inductio. ergo nõ ſunt defectus qui accidãt circa ſyllogiſmum ſiue ſyllogiſmi imperfecti. Antece dens patet. qꝛ in enthimemate ſolum eſt vna ꝑpoſitio in inductõne aũt poſſunt eſſe tres vel quatuoꝛ. Et cõ firmatur qꝛ due ſpecies eiuſdem generꝭ nõ ſe habẽt ſi cut pfectum ꝛ impfectum eo q ſunt coeque ſub ſuo genere. Inductio aũt enthimema ꝛ exẽplum ꝛ ſyllogiſ mus ſunt ſpecies argumentationis. ergo patet conſe quentia qꝛ pfectum ꝛ imperfectum nõ variant ſpẽm ¶ Quarto ſic. plures ſunt ſpecies argumentatõnis q quatuoꝛ. ergo inſufficienter ſunt aſſignate a pho. Añce dens patet qꝛ deductio ꝛ inſtãtia ſunt ſpecies argumẽ tationis ab alijs diſtincte eo q de ratione deductõnis eſt deducere ad aliquod ꝑpoſitum ſcientie. de ratione vero inſtantie eſt habere aliquod contrarium cõcluſio ni reſpondentis. ſed iſta non ſunt de ratione alicuius quatuoꝛ ſpecierum. ergo ſunt ſpecies ab illis diſtincte Et cõfirmatur qꝛ inductio nõ eſt poſſibilis ꝛ exẽplũ nõ eſt cõſequentia neceſſaria. ergo nõ ſunt quatuoꝛ ſpe cies argumentatõnis. Antecedens patꝫ quo ad pmaꝫ ptẽ qꝛ nõ eſt poſſibile oĩa ſingl'aria enũerare cũ ſint infi ta. q ad ſcdaꝫ ptẽ pꝫ qꝛ ex vno ſingl'ari ñ neccãº ſeqt aliud

¶ In oppoſitũ arguitur autoꝛita te Phi in textu. Pro ſolutione que ſtionis ſoluende ſunt qtuoꝛ qſtiones

Queſtio prima.

Utrꝫ petitio pncipij peccet ↄtra ſyllogiſmũ ſimpl'r. De hac queſtione ſunt duo mõi dicẽdi Pmus modꝰ eſt q dicit q nõ. vñ ſuppoit q nõ eſt de rõe ſyllogiſmi ſimpl'r q ſit pbatiuus ſue ↄcluſionis eo q al's quilibet ſyll'us eēt pbatiuꝰ ſue ↄcl'oĩs qð ē fl'm ſicut pꝫ de rõe ſyll'i ex falſ ꝛ ipoſſibilib. Nec etiã eſt de rõe ſyll'i ſimpl'r habẽ re tres termios vocat'r diſticros. qꝛ ſyll's ex oppoĩtis eſt bonꝰ ſyll's ꝛ tñ nõ bꝫ tres termios. Ex q ifert q de rõ ne ſyll'i ſimpl'r ſt ſolũ diſpõ i mõ ꝛ figura ꝛ neccãria il latõ. ita q oĩs ſyll's ē bonꝰ q ē i mõ ꝛ figura diſpoitꝰ ꝛ i q ē neccãria ↄña. nec oꝫ ↄcl'oeꝫ eē aliã a pmiſſ niſi bꝫ of ficiũ. Scdo ſuppoit q petiº pncipij ſtati nõ peccat i illa rõem. qa al's em ſyll's ex oppoĩtis facꝰ in barocco nõ eēt bonus ſyll's. eo q ſi reducret ad barbara erit petitõ pncipij ſtatim ¶ Si autem dicas q non poſſit reduci

ad barbara ex eo ꝙ nō habet tres termīos. ſequitur ꝙ nō erit ſyllogiſm⁹ regulat⁹ ꝑ dici de omī vel ꝑ dici de nullo. Siľr cōuerſio eſt bona cōſequētia. ⁊ tñ in ea pt eſſe petitō pncipij ſtati ſicut p₃ ſic arguēdo. null⁹ hō ē hō. g null⁹ hō eſt hō. Ex quo īfert ꝙ petitō pncipij ſtatim nō magis d₃ dici peccare cōtra ſyllm ſimpľr ꝙ̄ cōtra ſyllm dyalecticū aut demrātiū. Pat₃ ſic. q: aut ille ſyllogiſm⁹ d: peccare cōtra aliquē ſyllogiſmū q̄ videt eē talis ⁊ nō ē aut q̄ nō obſuat conditōnes reqſitas ad hmōi ſyllogiſmū. Si pmū tūc petitō pncipij nullo mō peccat ꝯtra ſyllm ſimpľr pl⁹ ꝙ̄ ꝯtra dialecticū aut dmōſtratiū. cū g̃ nō mag̃ videat̃ cōueīre ſyllogiſmo in q̄ eſt petitō pncipij ſtati vt cū nō ſit ſyllogiſm⁹. ⁊ tñ videat̃ eē. Si ſcōm tūc cū ille ſyllogiſm⁹ in q̄ eſt petitō pncipij ſtati nō mag̃ obſuet cōditōes ſylli dyalectici aut dmōſtratiui ꝙ̄ ſylli ſimplicit̃ ſeqt̃ ꝙ nō mag̃ d₃ dici peccare cōtra ſyllm ſimplicit̃ ꝙ̄ cōtra alios. Sȝ alius mod⁹ dicēdi redarguit illū in q̄tuoꝛ. Primū eſt ꝙ rōem ſylli ſimpľr deſtruit. Nā in ſyllogiſmo ſimpľr cōcluſio d₃ eē aliud a pmiſſ. nō ſolū officialit̃ ſed et̃ eēntialiter. Scōm q: cōtra phm loquunt̃ q̄ exp̄ſſe d: ꝙ petitō pncipij ē pctm̄ cōtra ſyllm ſm ꝟitatē ⁊ claꝝ ē ꝙ nō loquitur de ſyllogiſmo demrātio aut dyalectico. de iſtis eñ nō eſt itentō in h̄ libꝛo. Deīn in octauo topicoꝝ d: ſe dixiſſe de petitōe pncipij ſm ꝟitatē in analeticis. Sed claꝝ eſt ꝙ ī libꝛo poſterioꝝ nō determīat de petitōe pncipij. g̃ h̄ loq̄tur de petitōe pncipij ſm ꝙ eſt pccm̄ ꝯtra ſyllm ſimplicit̃. Terciū eſt ꝙ ſup falſ̃ tōib⁹ ſe appodiant vn̄ dato ꝙ iſta cōuerſio null⁹ hō ē hō. g̃ null⁹ hō ē hō ſit nccāria ꝯña. Et ſimilit̃ ſyllogiſm⁹ in q̄ nō ponūtur termī diſtīcti nō tñ ꝓpt̃ h̄ eſt ſyllūs Vñ d: phus p⁰ hui⁹ ꝙ oīs ſyll's ē ꝯña nccāria ſȝ nō oīs coña nccāria ē ſyll's. Dato g̃ ꝙ ſyll's ex oppoītis ſit nccāria coña ⁊ iꝑfectā rōem ſylli ꝑticipet. nō tñ eſt ſyll's ſimpľr eo ꝙ nō eſt in aliq̄ figura ꝓpe loquēdo cū ibi nō ſit triū termioꝝ ſm ſubiectōem ⁊ pdicatōem poſſibil' oꝛdo. Quartū eſt ꝙ rōem ſylli ꝓbati nō itelligūt nō eñ d: ſyllūs ſimpľr ꝓbatiu⁹ a ꝓbabilitate ſpēalit̃ capta q̄ ſc₃ ē dyalectica vel demrātia. ſȝ d: ꝓbatiu⁹ a ꝓbabilitate gñalr capta. Jſte g̃ ſyll's in quo ē petitō pncipij ꝓpt̃ h̄ ꝙ videtur et̃ eē ꝓbatiu⁹ ſue cōclōis ſic d:. ⁊ tñ ip̄a₃ nllō ꝓbat. Vñ ſi ſyll's dyalectic⁹ ⁊ demrati⁹ ſint ꝓbati ꝯclōis o₃ ꝙ ſit aliqd gña le cui p⁰ īeſt tal' ꝓbatitas ⁊ illō ꝯñe n̄ ē aliud ꝙ̄ ſyllūs ſimpľr quē alius mod⁹ appellat ſyllogiſmū ꝓbatiū. g̃ ſyllogiſm⁹ ſimpliciter eſt ꝓbatiu⁹ ſue cōcluſiōis ⁊ cōtra eū peccat petitō pncipij. pmus mod⁹ dicēdi apparet facilioꝛ eē. Scōs vero dictis Areſto. cōformioꝛ. Et ſi forte q̄ras. vtꝝ in oībus figuris cōtingat petere pncipiū. Dico breuiter ꝙ in oīnibus ill' mōdis ⁊ figuris in q̄bus cōtingit ſyllogiſare circulariter ꝯingit etiā petere pncipium. q: q̄ñcunq̈ aliqd oſtenditur ꝑ ſeipm qō tamē nō eſt ꝑ ſe notū fit petitio pncipij. Sed q̄t modis cōtingit circulariter ſyllogiſari ꝯtigit etiā oſtēdi aliqd ꝑ ſe notū qō nō eſt ꝑ ſe notum. g̃. Et ſi arguas q: dicit phus in textu. ꝙ nō ſimilr petunt̃ vtriq̈ ꝓpones in ſyllogiſmo negatiuo eo ꝙ nō ꝯuertuntur termī ſm negatiuos ſyllogiſmos. ibi eñ vult ꝙ contingit petere negatiuam. ſi termī affirmatiui cōuertātur Sed nō cōtingit petere affirmatiuam ⁊ tamē vt p⁹ patuit ꝓpō affirmatiua aliquādo poteſt circulariter ſyllogiſari in modo negatiuo. Dico ꝙ ſicut ſyllogiſmus circularis poteſt fieri euidenter ⁊ nō euident̃ ſic etiam petitio pncipij. Cū₃ ergo dicit phus ꝙ in ſyllogiſmo negatiuo nō ſimiliter petit̃ vterq̈ ꝓpoſitō nō eſt intelligendum ꝙ vna petat̃ ⁊ reliqua nullo mō Sed ꝙ negatiua petit euidenter ſi termī affirmatiui ꝯuertant̃. affirmatiua vero ineuidēter q: ad eā circulariter ſyllogiſandam opt₃ negatiuā cōuertere in affirmatiuā.

Queſtio ſecunda

Vtrū non ꝓpter hoc accidere falſum ⁊ fallacia ꝯtrarie opinionis peccent ꝯtra ſyllogiſmum ſimplicit̃.

Pro cuius ſolutione. Attende pmo. ꝙ nō ꝓpter h̄ accidere falſum poteſt accipi dupliciter. vno modo generaliter ⁊ tunc de materiali ſignificato ſignificat ꝓpōnem verā ſiue illa ꝓpō aliqd faciat ad illationē ꝯcluſionis ſiue nō. ⁊ de formali ſignificato ſignificat ꝙ ad eā tanq̄ ad falſam fiat regreſſus a falſitate concluſionis ad quā tamē nō debet fieri. Et hoc modo nō ꝓpter h̄ accidere falſum eſt peccatū icidens ta₃ in ſyllogiſmo ad impoſſibile ſuperfluo ꝙ̄ nō ſupfluo. ⁊ iſto mō non accipit phus hic quādo probat ꝙ tale peccatum incidit circa ſyllogiſmum ad impoſſibile. Alio modo accipitur ſpecialiter vt de mãiali ſignificato ſignificat ꝓpōnem ⁊ de formali ſignificat eā nihil facere ad illationem concluſionis ⁊ ꝙ ad eam tanq̄ ad falſa₃ fit regreſſus ex falſitate concluſionis ad quā tamen non deberet fieri. ⁊ hoc modo accipit phus in textu. ⁊ habet fieri circa ſyllogiſmum ad impoſſibile. Ex hoc patet ꝙ non propter hoc accidere falſum. ſi ꝓprie accipiatur non poteſt fieri in ſyllogiſmo oſtenſiuo. ſicut aliqualit̃ circa textum dictum eſt. Vnde non propter hoc accidere falſum ⁊ nō cauſa vt cauſa ſe habēt ſicut ſupius ⁊ inferius. Nam nō ꝓpter hoc accidere falſum ꝯmuni⁹ eſt. q: nō cauſa vt cauſa nō poteſt fieri niſi vbi ypoteſis aliquo mō ꝯuenit cū pmiſſis. ⁊ tamē nō ꝓpter hoc accidere flm poteſt fieri vbi ypoteſis nō ꝯueīt aliquo mō cū pmiſſis. Ex quo p₃ ꝙ licet q̄libet res ꝓpter quā nō ſeq̄tur flm poſſet aliquo mō dici non ꝓpter h̄ accidere flm. vtputa lapis ⁊ lignū nō tamē eo mō quo iā accepimus. Attende ſcōo. ꝓ intellectōe tercij defect⁹ ꝙ duplex eſt ꝯgnitio q̄dā eſt apprehēſiua q̄ aliq̄ potētia apprehendit ſuū obiectū ⁊ ſic poſſibile eſt eandē potētiā ſimľ oppoſita ꝯgnoſcere. Jntellect⁹ eñ ponēs dñam inter duo ꝯtradictoꝛia apphēdit ſimľ vtrūq̈ illoꝝ ſicut p₃ ex doctrina Areſto. in ſecūdo de aīma. Alia eſt ꝯgnitio iudicatiua q̄ nō eſt aliud ꝙ̄ aſſenſus vľ diſſenſus quo aliq̄s aſſentit vľ diſſentit alicui. ⁊ ſic nō eſt poſſibile ſimľ ꝯgnoſcere oppoſita ſaltem ꝯgnitōne aſſenſus ⁊ inter iſtas cognitōnes cognitio iudicatiua eſt opinio Nō accipit̃ aūt in queſtione opinio ꝓprie ꝓ hibitu diſtincto ꝯtra ſciētiā. ſed ꝓ aſſenſu vľ diſſenſu quo aliq̄s aſſentit vľ diſſentit alicui. Attende tercio. ꝙ opiniones poſſunt dici ꝯtrarie dupľr. vno mō ille dicunt̃ cōtrarie que ſic ſe habent ꝙ mediāte vna aſſentimus vni oppoſito ⁊ altera alteri. vt opinio qua aliquis aſſentit illi omnis mula eſt ſterilis ⁊ opinio qua aſſentit iſti aliqua mula nō eſt ſterilis ſunt contrarie. Alio mō iſte ſunt contrarie que ſic ſe habent ꝙ vna eſt aſſenſus de aliquo. et altera eſt diſſenſus de eodem. vt opinio qua aſſentimus alicui. et opinio qua diſſentimus eſt eidem opponuntur Ex hijs patet ꝙ non eſt poſſibile de eodē habere opiōes contrarias: q: impoſſibile

eſt cōtraria ſimul in eodem ſubiecto. ❡ Attende q̄rto
ꝙ ſm p̄hm in textu tres ſunt modi ſcire. ſcȝ in vl'i in ꝑ/
ticulari ⁊ in ꝓpⁱa forma. Scire in vl'i eſt ſcire aliq̄d p̄/
dicatū ineē alicui inferiori eo ꝙ ſcim⁹ ipm̄ ineē ſuo ſupi
ori. vt ſcim⁹ hāc mulā eē ſterilē in vl'i ſciēdo oēȝ mulā
eſſe ſterilē. Sed ſcire in pticulari eſt ſcire ipm̄ p̄tū ineſſe
ipi pticulari vt ſciēdo hāc iſta mula eſt ſterilis. ſcim⁹
eā in pticulari. Sȝ ſcire aliq̄d in ꝓpⁱa forma eſt ſcire ali
quid in ſeipo ⁊ nō in alio. Ex iſtō eſt dupl'r. ſcȝ ſcire in
hitu eo mō q̄ dormiēs dr̄ ſcire ⁊ ſcire in actu quō ſcit ac
tual'r ꝯſiderās. Ex hoc pȝ ꝙ ſtat eundē intellectū ali/
quid ſcire ſm vnū modū ⁊ ignorare illud idē ſm aliū
Et ideo nō cuilibet ſcire ꝯtrariaꝫ q̄ðlibȝ ignorare. ſed
ſcire in vniuerſali ꝯ̄riaꝫ ignorare in vl'i ⁊ ſic de aliis

Dic ad queſtionē ꝑ p̄ma pte ꝙ nō ꝓpt' h̄ ac/
cidere ſl'm eſt peccatū incedēs circa
ſyll'm ad impoſſibile. patȝ autoritate
p̄hi in textu ❡ Dic ſcđo. ꝙ falſ'o ꝯtrarie deceptōis ma
xime ꝯtigit circa ſyll'm ex oppoitis. pȝ. q: in tali ſyll'o
ſp ſumunꝫ ꝯ̄rie vl' ꝯdcōrie ꝓpōes ❡ Dic ſcio ꝙ impoſſi/
bile eſt eundē ſil' ⁊ ſemel de eodē obiecto ꝓpiquo habē/
re ꝯ̄rias opiones. q: ſi ſic ꝯ̄ria eēt ſil' in eodē ꝯ̄ns eſt flȝ
et impoſſibile ḡ ⁊ aūs. Et ſi arguas q: aliq̄s ſine mu/
tatōe ſui pt nūc habere opionē verā de ſorte ꝙ currat ip
ſo currēte ⁊ flām ipo q̄ſcēte veꝝ āt ⁊ fl'm ſtȝ ꝯtraria. ḡ
in eodē intellcū pñt eē opiones ꝯ̄rie. Dico ꝙ h̄ nō eſt in
cōueiens dūmō ille opiones nō ſtȝ ſil' ⁊ ſel' ꝯ̄rie ſed ſolū
ſucceſſiue. ❡ Dic q̄rto. ꝙ nō eſt incōueiens vnā ⁊ ean
dem opionē eē ꝯtrarioꝝ. ⁊ ſil'r eſſe verā vl' falſam ſuc/
ceſſiue. pȝ ex argumēto iā facto.

Queſtio

Tercia. vtꝝ diffinitio inductio
nis in q̄ dr̄ ꝙ eſt argumētatio oñ
dens maiorē extremitatē de me/
dio ꝑ minorē ſit ſufficiēs ⁊ an ſit bona ꝯ̄na ⁊ formalis
❡ Pro cui⁹ ſolutione. Attēde p̄mo ꝙ inductio pt ca
pi dupl'r. vno mō ꝓceſſu nō ſyllogiſtico q̄ ꝓcediꝫ a ſin/
gularib⁹ alic⁹ vl'is ad ſuū vl'e. ⁊ illo mō diffiniꝫ a Bo
etio in topicis. Alio mō accipiꝫ inductio ſm ꝙ ille ꝓ/
ceſſus eſt reduct⁹ ad modū ⁊ figurā. ⁊ illo mō diffiniꝫ
a p̄ho in textu ❡ Attēde ſcđo. ꝙ inductōem enthime/
ma vl' exemplū poſſe reduci ad ſyllogiſmū pt intelligi
dupl'r. vno mō ſic ꝙ ex inductione formal'r capta fiat
ſyllogiſm⁹ aut ꝙ vna illaꝝ ſpēꝝ in ſyll'm tr̄aſmuteꝫ. et
ſic nō eſt poſſibile cū ſint ſpēs argumētatōis a ſyll'o di
ſtincte ⁊ ex vna ſpē nō poſſit fieri alia. nec vna in aliaȝ
trāſmutari. Alio mō pt intelligi ſic. ꝙ ex termis ex q̄/
bus fit inductio pt fieri bon⁹ ſyll's ꝯcludēs eandē ꝯclu
ſionē q̄ ꝯcludiꝫ ꝑ inductōem. ⁊ ſic eſt intelligendū cum
dr̄ ꝙ oīs argumētatio alia a ſyll'o eſt ad ſyll'm reducibi
lis de q̄ reductōe dcm̄ fuit in ſummul' ❡ Attende ter
cio. ꝙ mediū pt capi dupl'r. vno mō ſm ordinē ⁊ poſi/
tionē termioꝝ. ⁊ ſic nō eſt veꝝ ꝙ inductio oñdat p̄muȝ
de medio cū mediū nūꝗ̄ intret ꝯcluſionē. Alio mō ſȝ
naturā. ⁊ ſic oñdit p̄mū de medio ꝑ illđ qđ ſm rei ꝟi/
tatem eſt terciū licȝ nō ſm ordinē termioꝝ ❡ Attēde
q̄r° ꝙ duplicia ſtȝ p̄ncipia ſciaꝝ q̄dā ſtȝ ſimpl'r p̄ma q̄
ꝑ ſeipa ſtȝ euidētia ſic ꝙ ad euidētiā illoꝝ nō req̄riꝫ eui
dentia alioꝝ ꝓpōnū. Sed ſolū req̄riꝫ ꝯgnitio termio/
rum cū notabili incliatōe ipius intellect⁹. ⁊ talia p̄nci
pia nō idigent ꝓbari ꝑ inductionē ſicut ſtȝ iſta. Omē
totū eſt maius ſua pte ꝯgnitȝ eēm termis intellect⁹ ſtati
inclinaꝫ ad aſſentiendū tali ꝓpōni. Et ſil'r dcm̄ eſt de
iſta q̄ðlibet eſt vl' nō eſt. Alia ſunt q̄ nō ſunt ſimpl'r p̄
ma ſȝ ſunt p̄ma in aliq̄ ſpeali ſcia ſicut ſtȝ illa q̄ ꝯſtitu
untur ex termis ſpealib⁹. vt calor eſt calefactiuus ⁊ ad
ꝯgnitōem taliū p̄ncipioꝝ nō ſufficit ꝯgnitio termioꝝ
ſed cū hoc oportet habere ꝯgnitōem exꝑimētalē ſicut ſi a
liquis multotiēs ꝑcepit ignē calefacere vl' rebarbarū
purgare colerā ⁊ nūꝗ̄ inuenit oppoitū. tūc ex tali ꝯgni/
tione exꝑimētali infert ꝓpōem vl'em. ſcȝ oīs ignis eſt ca
lefactiu⁹ vl' om̄e rebarbaꝝ purgat coleraȝ. Sȝ ante/
ꝙ p̄ncipia ꝓbenꝫ ſiue ꝯgnoſcanꝫ iſto mō q̄tuor req̄runꝫ
Primū eſt iudiciū actuale ſenſus q̄ ſenſus iudicat reȝ
eſſe talē ſicut ignē eſſe calidum. Scđm eſt memoria de
multis talib⁹ ſenſatōnib⁹. vt ſi aliq̄s memoreꝫ ꝙ ignis
ſenſatus fuit calidus. Terciū eſt exꝑientia adq̄ſita per
multas tales memoratōes Quartū eſt elicitō ꝓpōnis
vl'is ex multis ſingl'arib⁹ cū naturali incliatōe intellec/
tus ad ꝟitatem. ⁊ ſic ḡ pȝ quō inductō eſt ꝓbatia p̄n/
cipioꝝ ⁊ quō nō. Et ſi q̄ras an deductio ⁊ inſtātia ſtȝ
ſpēs diſtincte ab inductōe ⁊ aliis ſpēb⁹ argumētatōnis
❡ Dico ꝙ nō. q: deductio ⁊ inſtātia ſtȝ formal'r ſyll'i diſ
poſiti in mō ⁊ figura. Et h̄ accipiēdo inſtātiam ꝑ ſyll'o
inſtātiuo ⁊ nō ꝑ ꝓpōe ꝯtraria vl' ꝯtradcōria ꝯcłoni reſ
pōdentis ꝯtra ipm̄ illate. Nec determiaꝫ h̄ de deduc/
tione ⁊ inſtātia. q: ſtȝ ſpēs argumētatōis ab aliis diſtic
te. Sȝ q: quodāmō opponunꝫ q̄buſdā de ſpēb⁹ argu/
mentatōis. Nā deductio oppoiꝫ iductōi ⁊ inſtātia exē°

Dic primo Ad ſcđam pte queſtiōis
ꝙ inductio eſt bona ꝯ̄na
⁊ nec̄cāria dūmō enume/
renꝫ oīa ſingularia vl' aliq̄ cū iſta pticula ⁊ ſic de aliis
ſed nō eſt formalis. ſi ꝓpe accipiaꝫ ꝯ̄na formalis Pri/
ma ps pȝ. q: in iductōe ex oppoſito ꝯ̄ntis inferꝫ oppo^m
aūtis. Scđa ps pȝ. q: non ſeq̄tur ſortes currit ⁊ plato
currit ⁊ ſic de aliis. ḡ oīs a ẑin⁹ currit. ⁊ tñ ibi ſtȝ oīa q̄
req̄runꝫ ad formā inductōis ❡ Dic ſcđo. ꝙ inductio
eſt formalis ꝯ̄na ſi obſerueꝫ due cōditōes. Prima eſt
ꝙ in iductōe ſint ſolū duo termi q̄rū vn⁹ ſit aggregatū
ex ſingularib⁹ ⁊ alt⁹ ſit ipm̄ vniuerſale. Scđa ꝙ fiat ꝓ
ceſſus ſolū a ſingularib⁹ ad ſuū vl'e. ⁊ tūc nō pt reperiri i
ſtantia. Et ex oppoito ꝯ̄ntis inferꝫ oppoſitū aūcedētꝫ
❡ Dic tercio. ꝙ inductio formalit' capta nō pt redu/
ci ad ſyllogiſmū pȝ ex dcis ❡ Dic q̄rto ꝙ inductio ꝑ
hoc ſufficiēter differt ab exēplo ⁊ aliis ſpēb⁹ argumēta
tionis. q: ipa eſt ꝓbatiua p̄ncipiorū patȝ. q: nulla alia
ſpēs argumētatōis eſt ꝓbatiua p̄ncipioꝝ

❡ Queſtio quarta

❡ Vtꝝ enthimema ſit ſpēs argumētatōis ab aliis ſpēb⁹
diſticta ❡ Pro cui⁹ ſolutione Attende p̄mo. ꝙ enthi/
mema pt capi dupliciꝫ. vno mō ḡnalit' ⁊ ſic q̄libȝ ꝯ̄na i
q̄ ex ſimplici aūte inferꝫ ſimpl'r ꝯ̄ns dr̄ ēthimēa. ⁊ illo°
nō capiꝫ h̄. Alio mō capiꝫ enthimema ꝑ ꝯ̄na q̄ nec ē i
ductiua nec exēplaris nec ſyllogiſtica eſt tñ ꝓbatiua cō
cluſionis ⁊ illo mō capiꝫ h̄. ❡ Attēde ſcđo ꝙ enthime
ma eē ſyllogiſmū pt dupliciꝫ itelligi. vno mō ꝙ ſit forā/
liter ⁊ actualit' ſyllogiſm⁹ ita ꝙ habeat duas p̄miſſas
in mō ⁊ figura diſpoſitas. ⁊ ſic enthimema nō eſt ſyllo
giſmus. Alio mō ꝙ ſit ꝟtualiter ſyllogiſmus ⁊ reduc/
tiue. ⁊ ſic bñ eſt ſyllogiſmus. q: om̄e enthimema redu/
ciꝫ ad ſyllogiſmū. dr̄ eēm enthimema q̄ſi vnū retinēs in
mēte ab en qđ eſt in ⁊ thimos mens q̄ſi vnā ꝓpōem in

mentē retinēs. ꝛ ꝓpter hoc etiā dꝛ ſyllogiſmꝰ truncatus qꝛ caret vna ꝓpōe ad ꝑfectōem eius requiſita. q̄ ſi aſſumaf̄ erit ſyll's ꝑfectꝰ ¶ Attēde tercio ꝙ ſyllogiſmꝰ inſtantiuꝰ (de quo loqͥf̄ Are. in p̄cedēti capitulo) accipitur dupl'r. Unoᵒ vt ꝑcat ſyllm de materiali ꝑcato ꝛ ꝺ formali ꝑcat ipm eſſe ꝓbatiuū ꝓpōis ꝯrie vel ꝯtradictorie alicuiꝰ ꝓpōis vl'is. ꝛ iſto mō ꝯtinef̄ ſub elencho Alioᵒ accipif̄ ꝓ ſyllogiſmo q̄ infert ꝓpōem ꝯriam vel ꝯtradictoriā alicuiꝰ ꝓpōis vl'is. ita tn̄ ꝙ talis ſyllogiſmus nō eſt ꝓbatiuꝰ ſue ꝯcluſionis. ſꝫ magis illatiuꝰ. ꝛ illo mō accipif̄ hic. ¶ Attēde q̇rto. ꝙ icos ꝛ ſignū pn̄t capi ꝓ eodē in ꝓpoſito. ita ꝙ enthimema eēt ex icotibꝰ ꝛ ſignis. i. ꝓpōibus ꝓbabilibus. nā multa enthimemata ſtꝫ ex ꝓpōibꝫ ꝯtingētibꝫ. ſicut ptꝫ ex exēplis Areſto. vn̄ in diffinitōe enthimematis dꝫ capi numerꝰ pluralis ꝓ nūero ſingulari. ita ꝙ dicaf̄ enthimema eſt ex icotibꝫ. i. ꝓpōibus ꝓbabilibꝫ vel ꝓpōe ꝓbabili. ꝛ ſignis. i. ꝓpōibus neccārijs vel ꝓpōe neccāria. ꝛ hoc de neccitate inferēte ꝯcluſionem

Dic primo ꝙ enthimēa ſcđo modo acceptū eſt ſpēs argumētatōis ab alijs ſpēbꝰ diſtincta. pꝫ ꝑ diffinitōem enthimematis ꝛ aliaꝝ ſpērū ¶ Dic ſcđo q̄ enthimema pmo mō acceptū eſt diſtinctū a ſyllogiſmo. pꝫ ex dictis ¶ Dic tercō. ꝙ exemplū eſt ad ſillogiſmū reducibile: qꝛ omnis ꝯn̄a impfecta (in qua ad minꝰ ſtꝫ tres termini) pt reduci ad ſyllogiſmū. ſꝫ exemplū eſt hmōi. g̃. ¶ Dic q̇rto. ꝙ ſpēs q̄libꝫ argumētatōis eſt ſyllogiſmꝰ formal'r vel v̾tual'r. de ſyllogiſmo eſt manifeſtū. ꝛ etiā de enthimemate. ſꝫ de inductōe ꝛ exēplo. pꝫ qꝛ reducūf̄ ad ſyllm. ꝛ etiam enthimema ſi general'r accipiatur.

Ad ratōnes in oppoſitū ¶ Ad primā pꝫ ſolutō. ꝛ etiam ad eius ꝯfirmatiōem ¶ Ad ſcđam negaf̄ ans. ꝛ ad pmā ꝓbatōnem dicif̄ ꝙ nō eſt ſil'e. qꝛ ſenſus ſolū eſt incōplexoꝝ. intellectꝰ autē ſolū eſt veroꝝ. ſꝫ opinio eſt ꝯplexoꝝ tā veroꝝ q̄ falſorū ¶ Ad ſcđam ꝓbatōeꝫ dꝛ ꝙ q̄uis nō ſit poſſibile ꝑm eundem modū opinādi opinari ꝯtraria. tn̄ eſt poſſibile ꝑm diuerſos mōs. ꝛ h̄ ſufficit ad hoc ꝙ fiat fallacia ꝯtrarie opinionis ¶ Ad cōfirmatōem dꝛ ꝙ falſa ꝯrie opinionis eſt deceptō ꝓueniēs in opinādo. eo ꝙ nō credimus opinari ꝯtraria. ꝛ tn̄ opinamur ꝯtraria. ꝛ ideo nec eſt fallacia in dictōe nec extra dictōeꝫ. qꝛ nō ſe tenet ex pte rei ꝑcate. nec ex pte vocis. ſed ex pte intellectus ¶ Ad alias rōes patꝫ ſolutō ex dictis ¶ Et in hoc finif̄ ſecūdus prioꝝ

¶ Sequitur liber poſterioꝝ Areſtotel'.

Omnis doctrina ꝛ omis diſciplina itellectiua ex p̄exnte fit ꝯgnitōe. ꝛc̄. Iſte eſt liber poſterioꝝ analecticoꝝ Ar'ſ. in quo ipe determinat de poſteriori reſolutōe. ſ. de reſolutōne ꝯn̄tis. Et diuidif̄ in duas ptes pncipales. ſ. in ꝓhemiū ꝛ executōem. ꝓhemiū hꝫ q̇tuor ptes. in pma pte oſtēdit modū quo cōtingit aliquid ſcire ꝛ aliq̄d addiſcere. Et ponit primo hāc ꝯcluſionē (omis doctrina ꝛ omis diſciplina intellectiua fit ex p̄exiſtēti ꝯgnitōe) hāc ꝯcluſionē ꝓbat inductiue in oibus doctrinis ꝛ diſciplinis. ꝛ pmo in demōſtratiuis. qꝛ diſcipline mathematice fiūt ex p̄exn̄ti ꝯgnitōe pncipioꝝ eiꝰ. ꝛ ita eſt de alijs diſcipl'is Scđo i dyalecticis. qꝛ diſcipline dyalectice acquirūf̄ aūt ꝑ ſyllogiſmū aut ꝑ inductōem. ſed in vtroqꝫ ꝓcedif̄ ex aliq̄ p̄cognito. nā in ſyllogiſmo ꝓcedif̄ ex ꝓpōibus notioribus ꝯcluſione vl'r. ꝛ in inductōe ꝓcedif̄ ex ſingularibꝫ que ſtꝫ nobis manifeſta. Tercio ꝓbat in rethoricis. qꝛ diſcipline rethorice acquirūf̄ ꝑ enthimema ꝛ exēplum ſꝫ illa ꝓcedūt ex aliquo p̄cognito. qꝛ enthimema ē vere ſyllogiſmꝰ. ꝛ exēplū eſt inductō. (Dupl'r autē) ¶ In hac ſecūda pte ponit numeꝝ p̄cognitonū dicēs. ꝙ ſtꝫ due. ſ. quid eſt. ꝛ qꝛ eſt. de dignitate aū demōſtratōnem p̄cognoſcif̄ qꝛ eſt. de paſſiōe vero quid eſt. ſed de ſubiecto oꝫ p̄cognoſcere quid eſt ꝛ qꝛ eſt. Iſta eñ tria p̄cognoſcūf̄ anteq̄ꝫ habeaf̄ ſcia ꝯcluſionis ꝑ demōſtratōem. ſed nō ſil'r pn̄t manifeſtari. Alia nāqꝫ. qꝛ ſtꝫ p̄us opinari neccē eſt. alia vero q̄d eſt qđ dꝛ intelligere opꝫ quedā aūt vtrūqꝫ. Exēplū de dignitate. vt de q̄libet affirmatō vel negatō v̾a. Exēplum de ſubiecto. vt vnitas. de ea eñ oꝫ p̄cognoſcere q̄d eſt ꝛ qꝛ eſt. Exēplum de paſſione. vt triangulꝰ de quo p̄cognoſcif̄ quid ꝑcet ¶ (Eſt aūt p̄cognoſcere) In hac tercia pte oñdit q̄uo aūt diuerſimode p̄cognoſcūf̄ dicēs. ꝙ aliqua p̄us cognoſcūf̄ cōcluſione dupl'r. quedā eñ p̄us cognoſcūf̄ tpe Alia v̾o p̄us cogſcūf̄ natura tm̄ vl' natura ꝛ ſil' tpe. vn̄ maior p̄us tpe cogſcif̄ q̄ cōclo Minor aūt ſil' tpe ꝯgnoſcif̄ cū cōcluſione. Exēꝰ vt ſit hec cōcluſio demōſtrāda hec figura in ſemicirculo deſcripta hꝫ tres āgulos equales duobꝫ rectis cognita maiore. ſ. ꝙ oīs triāgulꝰ habet tres nō adhuc cognoſcif̄ cōcluſio. ſꝫ cognita minore. ſ. ꝙ hec figura. ſ. in ſemicirculo deſcripta eſt triāgulus. ſil' tpe cognoſcif̄ cōcluſio ¶ (Si v̾o non) In hac q̇rta pte ponit hanc cōcluſionē. q̄uis cōclo demonſtratōis nō p̄cognoſcaf̄ ſimpl'r. tn̄ aliquo mō p̄cognoſcif̄. ꝓbat qꝛ niſi cōclo (q̄ dꝫ ſciri ꝑ demōſtratōeꝫ) aliq̄ mō p̄cognoſcereſ̄ ſequeretur illud icōueniēs ad quod ducit ratō platonis in menone. ꝙ ſcꝫ ipoſſibile ē aliq̄d addiſcere de nouo. Vn̄ male ſoluūt aliq̇ hoc argumētū. ꝑ qđ videf̄ oſtēdere ꝙ ipoſſibile eſt nos aliq̄d ſcire de nouo. qꝛ data q̄cūqꝫ cōcluſione q̄ debeat ſciri de nouo. vtputa hec tercia ps ſenarij eſt par. querif̄ vtrū ſit p̄us ſcita vel nō. ſi ſcit p̄us ſcita impoſſibile eſt eā addiſcere de nouo. Q aūt ſit p̄us ſcita pꝫ. qꝛ ille q̄ dꝫ accipe ſciam hꝰ ꝯcluſionis eā p̄us ſciuit oꝫ dualitatē eē parē. ſꝫ tercia ps ſenarij eſt dualitas. g̃ p̄us ſciuit terciam ptē ſenarij eē parē. ¶ (Sꝫ nihil opinor) Soluit p̄-

dictū argumētū dicens. ꝙ illa ꝯcluſio nullo⁹ eſt ſcita añ ꝯcluſionē. q̄uis eīn talis ꝑus ſciuerit oēm dualita tē quā ſciebat eſſe parē. tñ neſcit ſimpl'r oēm dualitatē eſſe parē. Nec fuit ſo⁹ aliquoꝝ antiquoꝝ. q̄ nō vȝ. q̄a talis ſciuit illud cui⁹ habuit demōſtratōnem. ſȝ talis habuit demōſtratōem de iſta. oīs dualitas eſt par ꝛ nō de iſta. oīs dualitas (quā ſcio eē dualitatē) ē par ꝗ ꝛc. Soluit ergo phs p̄dictū argumētū ꝑ p̄dictā con⸗cluſionē dicēs. ꝙ cū querit̄. vtꝝ talis ꝑus ſciuit tercīā ꝑtem ſenarij eſſe parē vel nō. Dīm eſt ꝙ ſimpl'r nō ſci uit. ſed tñ aliquo mō ſciuit. ſ. in vl'i ꝛ in ſuis ꝑncipijs Nō eīn eſt incōueniēs ſi aliq̄s ſcit aliquo mō qd̄ addi ſcit. ſȝ eſſȝ icōueniēs ſi ſciret hoc modo quo addiſcit. Circa hūc textū ❡ Attēde p̄mo. ꝙ in gn̄ali tres fines reꝑiunt̄. quos diuerſa hoīm genera circa reꝝ cognitio nē querere inuenim⁹. p̄mus eſt certa ſcīa. ſcd̄s eſt opīo tercius eſt appēns ꝛ nō exn̄s ſcīa. p̄mus finis eſt phoꝝ ſcd̄s dyalecticoꝝ. ꝛ tercius ſophiſticoꝝ. Vñ p̄mus fi⸗nis intellectū hoīs ſimpl'r ꝑficit. q̄ tūc intellect⁹ homi nis ſimpl'r ꝑficit̄ qñ cognoſcit rem ſicut eſt. hn̄s autē ſcīam cognoſcit rē eē ſicut eſt. eo ꝙ cognoſcit ip̄am per cām ꝛ ꝑncipia a q̄bus depēdet in eēndo ꝛ cognoſcēdo ſicut poſtea patebit in diffinitōe ſcire. Scd̄s finis ptȝ ſic. q̄ dyalectic⁹ ꝓcedit ex ꝓbabilib; ſoluȝ. In hoc eīn differt phs a dyalectico. eo ꝙ phs ꝓcedit ꝑ demōſtra⸗tōem vt rem certitudinal'r cognoſcat. dyalectic⁹ vero ſolū ꝓcedit ex ꝓbabilib;. ex quib; generat̄ opinio ꝛ nō ſcīa. Sed terci⁹ finis intellect⁹ hoīm vanitatib; inficit eo ꝙ intendēs hūc finē nō intēdit ſcīam. ſȝ ſolū apparē tem ſapiētiā. Mauult eīn ſophiſta videri ꝛ nō eſſe q̄ȝ eſſe ꝛ nō videri. ꝛ hoc eſt q̄d d̄r Areſto. in q̄rto meta⸗phiſice. ꝙ phs ꝛ ſophiſta dn̄t in electōe vite. nā phs ordinat vitā ſuā ꝛ actōem ex tota intentōe vt veritatē certitudinal'r cognoſcat. Sophiſta ꝟo vt certitudina lit' cognoſcere appareat ſolū. ꝛ iō ſophiſta vtit̄ ſyll'o ſo phiſtico. dyalectic⁹ vero dyalectico. ꝛ de demōſtratoꝛ demōſtratiuo. Ex quib; pȝ ꝙ oīs ſcīa denouo acq̄⸗rit̄ ꝑ diſcurſum. ꝛ general'r oē genus ꝯgnitōis. ideo logica maxime eſt vtilis ad acquirēdā rerū ſcīam Im poſſibile eīn eſt ſimt̄ querere ſcīam ꝛ modū ſciendi. ſic patȝ ſecūdo metaphiſice. Logica aūt eſt mod⁹ ſciendi ſicut habet̄ ſecūdo metaphiſice. ꝗ impoſſibile eſt aliquā ſcīam haberi ſine logica. ꝛ maxime ſine ſyllogiſmo de⸗mōſtratiuo. cui⁹ vltimat⁹ finis eſt generare ſcīam.

❡ Attēde ſecūdo. ꝙ mod⁹ ſciēdi (qui eſt logica) nō ē neccārius ꝓpter res ſcitas. q̄ ſi ſic ip̄e res a nullo intelli gerent̄ niſi a logico ꝛ diſcurrēdo. qd̄ eſt falſū. Nā intel lect⁹ diuinus ꝛ etiā itellect⁹ angelici. in quib; ſaltē nō eſt diſcurſus t̄palis q̄ ꝑexigit ordinē tp̄is. licȝ nō ſit in ꝯueniēs in eis ponere diſcurſum. q̄ ꝑexigit ordinē na⸗ture. quo ex aliquo ꝑus noto veniūt in noticiā alicui⁹ ignoti. ſicut alibi habet oſtēdi. ergo neceſſitas hui⁹ mo di ſciēdi ſoluȝ eſt ex ꝑte noſtra. ꝛ quia intellect⁹ noſter in potētia eſt. ſicut patȝ tercio de aīa. ꝛ intelligit ex t̄pe ſicut patȝ in de ſomno ꝛ vigilia. iō non ſimul intelligit ꝑmiſſas ꝛ ꝯcluſionem. ſȝ ordine quodā etiā t̄pali. ido circa actū intellectus noſtri ꝯtingit erroꝛ. ꝛ q̄ malum eſt poſterius potētia. iō vbi nō eſt potētia non eſt erroꝛ neq̄ malū. In eternis aūt nulla eſt potētia. ꝛ ꝑ ꝯn̄s to tus erroꝛ ꝛ malū. quod accidit circa actū intellect⁹ no ſtri attribuendū eſt fantaſie ꝛ alijs ꝯditōibus materie Propter hoc neceſſe ē nos habere regulas certas ꝛ cre⸗do diuinas ad dirigendū nos in actu rōis. in quo re⸗perit̄ triplex erroꝛ. quoꝝ p̄mus eſt circa p̄mā opatōem Vñ licȝ circa ꝙ quid eſt nō accidat erroꝛ ꝑ ſe. tñ ꝑ acci⸗dēs d̄r accidere. Ille eīn erroꝛ dupl'r accidere pōt. ſ. in aſſignādo diffinitōem. vtputa male aſſignādo genus dn̄tie extranee ꝛ diffinitōem dicere ad quē cauēdum ordinat̄ liber p̄dicamētoꝝ. Scd̄us erroꝛ accidit circa ſcd̄am opatōem. ex eo ꝙ intellect⁹ male ꝯponit ſubiec⸗tū cū p̄dicato. ꝛ ad hunc tollendū ordinat̄ liber ꝑiher⸗menias. Tercius erroꝛ accidit in tercia opatōe intelle ctus. ad quē tollenduȝ ordinat̄ tota noua logica. Ex iſtis patȝ p̄mo ꝑeminētia ꝛ nobilitas hui⁹ ſcīe libri po ſterioꝝ in ordine ad alias ſcīas. Scd̄m eſt finis ꝑ quē ſcit̄ eius vtilitas Terciū eſt ordo int̄ oīes alias ſcīas. ꝑ quē ſcit̄ eius qualitas Quartū eſt ābitus. ꝑ quē ſcit̄ eius poteſtas. Ex iſtis patȝ q̄litas huius libri. eſt eīn ꝑs logices ꝛ phie ſermocinal'. ꝛ ſil'r poteſtas. Nā illa ſcīa eſt cōis ad oīes alias ſcīas nō ꝯmunitate p̄dica tōis ſȝ applicatōis. vñ dicit Albert⁹. hec ſcīa eſt vt re⸗gula edificij qua regulat̄ omne opandū edificio. Sic eīn ꝑ hanc ſcīam cognoſcit̄ oē demōſtrabile ꝛ repug⸗nās ſcīe ꝛ demōſtrationi. cui⁹ titul⁹ eſt. Incipiūt poſte riora analectica Areſto. ❡ Attēde tercō. ꝙ intētō Areſto. in hoc libro eſt manifeſtare ꝛ inueſtigare eēntia⸗lia ꝑncipia demōſtratōnis. qua ꝓpter in ſcīa tradita in hoc libro demōſtratō eſt ſubiectum. cū ergo de ſubiec to oȝ ꝑſupponere. q̄m ip̄m ē neceſſe eſt in h̄ libro ſuppo nere demōſtratōem eſſe. ꝛ cū demōſtratō ſit ſyllogiſm⁹ faciēs ſcire oȝ ex ꝯn̄ti ſupponere q̄m ſcire ſit. cui tamen ꝯtradicebāt aliq̄ phi. vtputa achademici dicētes oīa ignorari. ꝛ platonici dicētes ꝙ nō eſt ignotū addiſcere ſed oblituȝ reminiſci. q̄ ergo eſt ꝯdictō phoꝝ circa h̄ qd̄ ſcire ſit. neceſſe fuit Areſto. in h̄ libro ſupponere ip̄ ſum ſcire eē. Nō eīn poſſet demōſtrari q̄m ſcire ſit. q̄a nullius artificis eſt ſtabilire ſuū ſubiectū. vl' id qd̄ eſt añ ſuū ſubiectū. ne artē trāſgrederet̄. vel dubiū aut fal⸗ſum penit⁹ ſine rōe ſupponeret neccārio. ꝗ Areſto. in ꝑn cipio hui⁹ libri habuit oſtēdere q̄uo ꝯtingit ſcire eē et aliquid addiſcere. ꝛ ſoluere rōes illoꝝ. que negāt ip̄m ſcire ꝛ addiſcere. Oīes aūt tales rōes ꝛ difficultates incidētes circa ip̄m ſcire ſoluūt̄ ꝑ ea que dicūt̄ a ꝑnci⸗pio vſq̄ ibi (Scire aūt arbitramur) ❡ Attēde q̄rto ꝙ ſcīa ꝑncipioꝝ nō ē acq̄ſita ꝑ doctrinā. q̄ nō docemur. vl' addiſcimus aliq̄d niſi illud qd̄ cū p̄mo ꝯcipimus eſt nobis dubiū vl' apparet nobis falſū ꝛ poſt dubita⸗tōem vel ꝯriam opinionē manifeſtat̄ eius veritas. qd̄ nō habet veritatem de ꝑncipijs. Doctrina ergo ꝛ diſci⸗plina ſolū ſtant ꝓ noticia ꝯcluſionis. ꝛ tūc ꝓpō phi non habet difficultatē. nec ſolum illud voco doctrinā qd̄ ab oꝛe doctoris audimus. ſȝ ſcripturā etiā loco doc⸗toris accipio nā. ꝛ vt veri⁹ dicam⁹ nec q̄ exterius ſonat docet. nec ſcriptura exterius viſa. ſȝ ſolū mouent hec duo ꝛ excitāt. Sȝ ver⁹ doctoꝛ eſt q̄ interi⁹ mētē illumi nat. ꝛ veritatē oſtēdit. Vñ hic d̄r ſcūs Thomas phȝ nō intelligere ꝙ oīs cognitō ex ꝑori cognitōe depen⸗deat. eo ꝙ tunc eſſȝ in infinitū ꝓceſſus. ſed oīs diſci⸗pline acceptio ex ꝑexiſtenti fit ꝯgnitōe. nomē aūt doc⸗trine ꝛ diſcipline ad ꝯgnitōis acquiſitōem ꝑtinet. Nā doctrina eſt actus eius qui aliq̄d ꝯgnoſcere facit. Diſ ciplina aūt eſt receptō alicuius ab aliquo. Notat vl⸗terius p̄dictus doctoꝛ ꝙ hic accipit̄ doctrina ſm̄ ꝙ ſe bȝ ad acquiſitōem cuiuſlibet ꝯgnitionis. eo ꝙ Areſt.

eam manifestat in scieciis dyaleticis et rethoricis p qs nō rcipit scia 7 ideo bñ dr pexñti ɔgnitione nō ex preexñti scia vl intellectu. Addit āt (intellectiua) ad excludendū ſenſitiuā vel ymaginatiuam cognitōem

Queritur vtrum

de demōſtratōe poſſet dari ſcia p demōſtratōem. Arguit pmo ꝙ nō. q2 ſi ſic cū ad logicā ptineat determinare de demōſtratōe. ſeqret ꝙ logica traderet ſciam de dmōſtratōe. ſed h eſt falſū. g Falſitas ɔñtis p3. quia logica pcedit ex ɔmunib9. demōſtratō āt ex ppriis Cōfirmat. q2 ſi ſic. g de demōſtratōe in vli haberet ſcia p demōſtratōem pticularē. qd eſt flm. Falſitas pat3: quia paſſio ſp notius ineſt vli q̄3 ſingulari. 7 per ɔñs in illa demōſtratōe pcederet ex minus notis. qd eſt ɔtra rōes demōſtratōis. Scdo ſic. impoſſibile eſt ꝙ faber per malleū aliquē fabricet oīa artificialia. ſic em fieret idē p ſeipm. g pari rōe impoſſibile eſt de demōſtratōe in cōi. cū ſe extēdat ad oēm demōſtratōnem p demonſtratōem pticularē tradere ſciam. qa ſic idem faceret noticiā de ſeipo 7 ſciam. Cōfirmat q2 capio illam demōſtratōe3 p quā acquirit ſcia. d illa demōſtratōe q̄ro. an de illa ſciat paſſio vl nō. ſi ſic. g 7 de demōſtratōne in vli. cui maiori nō conuenit. 7 ſic habet ſcia de demōſtratōe añ demōſtraeōem. Si nō. quero g pmo per quid ſcit de illa. vel p ſeipam vel p aliā. ſi pmum. tūc idē eſt notū 7 ignotū. Si p aliā. quero de illa vt pri9. Oport3 g dicere ꝙ idem ſit cā ſup9ius. vel ꝙ ſit proceſſus in infinitū in demōſtratōib9. Hic rñdet ꝙ non eſt incōueniēs in entib9 rōis pcedere in infinitū. Contra. eſto ꝙ nō ſit incōueniēs illo mō ꝙ aliqd intelliga3. et poſtea intelligā me intelligere. 7 ſic in infinitū. ſ3 cū infinitū ſit ignotū 7 incertū pmo phiſicoꝝ. impoſſibile eſt aliquid de aliq ſciri. ſiue ſit res rōis ſiue res naturalis. quia ɔgnitō eius ex infinito depēdet. quoꝝ q̄dlib3 pſupponit aliud. Preterea ſi de demōſtratōne eſſet ſcia. vel ipa eēt iudicatiua vel inuentiua. ſ3 nullū illorō eſt dōm. g. Minor p3 ꝙ nō ſit iudicatiua. q2 in iſto libro docet ɔgnitō ſyllogiſmi demōſtratiui. S3 ꝙ nō ſit iuētiua. p3 q2 dicit Boeti9 ſolā dyalecticā eē inuentiuā. Tercio ſic. ſi de demōſtratione eēt ſcia. vel iſta eēt ex pexiſtēti ɔgnitione vel nō. Nō pmū. q2 vel ex pexiſtēti ɔgnitōe ſenſitiua vel intellectiua. nullū illoruz eſt dōm. g. Nō pmū. q2 tāta eſt pporio inter intellectū 7 ſuū obiectū quāta eſt inter ſenſū 7 ſuū obiectū. ſed ſus immediate apphendit ſuū obiectū. ſicut p3 d puero in pma eius viſione. g etiā intellect9 poterit intelligere quodlibet intelligibile ſine pexiſtēti ɔgnitōe ſenſitiua. Nec et3 intellectiua. q2 tūc eſſ3 pceſſus in infinitū. Hic dr ꝙ eſt ſtatus ad pncipia demōſtratōis. que ſt nobis naturalr nota. Cōtra. q2 pncipia ɔgnoſcimus inquātū terminos ɔgnoſcimus. g nō eſt ſtat9 ad pncipia. ymmo requirit ɔgnitio terminoꝝ. Cōfirmat quia pncipia demonſtratōis ſt entia rōis. in quoꝝ noticiam nūq deuenimus p ſenſū. g. Quarto ſic. nulla doctrina vel diſciplina fit ex preexñti ɔgnitōe. ergo Añcedēs pat3. quia intellectus noſter in pma ſui creatōe eſt ſicut tabula. in qua nihil eſt depictū ex tercio de aīa. g ē dare aliquid p quod pmo informat. vt aliquā ſpēm qua pus nō informabat. 7 p illā ſpēm primo ɔgnoſcit rem illā cuius eſt ſpēs. ergo de nouo cognoſcit aliquid. 7 nō ex pexiſtenti ɔgnitione. Hic dicit ꝙ doctrina eſt ɔcluſionis ſolū. cui9 ɔgnitio ex pncipioꝝ ɔgnitione depēdet. vñ puer nō docet p hoc ꝙ intellectus informat p ſimplicem ſpēm ſui obiecti. vñ phs loquit de doctrina ɔcluſionis vt ɔcluſionis eſt. Contra. qd addiſcit de nouo doctrina eius accipit. ſ3 pus ignotū 7 poſtea notū de nouo addiſcit. g cū nunc puer habet ɔgnitōem rei actualem p eius ſpēm. 7 p pus nō habuit ipē docetur vel addiſcit. vel ex ſeipo inuenit. 7 illa poſſint ɔfirmari p rōes mouētes plonē 7 eraclitū.

In oppoſitū eſt phus in textu. q volēs tradere ſciā3 de dmōſtratōe ſuppoſuit ꝙ ipſa haberet ex aliqua pexiſtēti ɔgnitōe. Pro ſolutōe q̄ſtionis ſoluēde ſt quatuor queſtiones

Queſtio

Prima. vtꝝ poſſibile ſit nos pro ſtatu iſto de aliqua re hēre ſcia3 de qua ſt quatuor antiquoruz phoꝝ opiniones. Quarū pma eſt eraclitii 7 alioꝝ achademicoꝝ. qui dixerunt oīa ignorari. q2 oīa erāt in ɔtinuo motu. de illis aūt (que ſt in ɔtinuo motu non eſt expectāda pura neq ſincera veritas. 7 p ɔñs neq certa ɔgnitō neq ſtabilis de reb9 haberi pt. ſ3 iſta opinio poſſ3 multis rōibus fulciri. quas breuitatis cā relinquo. Scda opinio fuit platonis. qui ɔceſſo ꝙ ɔtingit nos aliquid ſcire. nihil tamē ſcim9 de nouo ſed pmus reꝝ ɔditor omes ſcias anime noſtre pmo ɔcreauit. quaꝝ pter molē corpis eſt oblita 7 macula corpis obſcurata. rememorat tñ ſi nō ad terrena. ſ3 ad pma3 intelligentiā ſe ɔuertat Mouebat aūt duplr. pmo. q2 puer totaliter indoct9 7 imperit9 artis geometrice cōſtitutus corā eo. cu3 ſibi ppoſuiſſet pncipia geometrie. et ɔcluſiones in oīb9 ɔueniēter rñdit. Ex quo ɔcludit ꝙ oīa pus ſciebat 7 nihil didicit de nouo. Scdo mouebat. q2 ſi quis de nouo addiſcat aliquid. vel ſciuit illud vel nō. Si ſciuit illud habet intentū. Si nō ſciuit nō potuit ɔgnoſcere illud cū inuenerit. ſicut pt3 de ſeruo fugitiuo. cui9 paterfamilias noticiā nō hab3 ſi em ei occurrat latebit eū ſi ſit ſeruus eius. Sic ergo plato ponit ydeas nccārias pter generatōem 7 ſciam q2 ponit ꝙ agēs pticulare materiā pparat. ydea aūt illius ſpēi formā inducit. 7 ſicut ydea influit in materia3 ſenſibilē. ita influit aīe noſtre ſpēs intelligibiles oīm rerū. 7 iō dixit eam eē plenā ſpēbus. cū de nouo eēt creata. Tercia opinio (que eſt aliquoꝝ theologoꝝ) ɔcedit nos habere ſciam certā 7 infallibilē. ſ3 non ſine ſpēali lumine diuino. Vñ dicit gādenſis ꝙ ſi ɔtingat hominē aliquid certitudinalr ɔgnoſcere. hoc nō cōuenit ei aſpiciēdo ad exēplar a re p ſus acceptum quātūcūq ſit depuratū 7 vle factū. ſed requirit ꝙ reſpiciat ad exēplar increatū. ita ꝙ ad hoc ꝙ hō ſciat aliquod veruz infallibiliter 7 nō decipiat requirit ſpēalis influētia lucis increate. ita ꝙ pfecta noticia veritatis eſt quando due ſpēs exēplares ɔcurrūt in vna mēte. quarū vna eſt inherēs 7 cauſata ab obiecto in intellectu agēte. Alia vero illapſa. ita ꝙ nō creata que mētem illuſtrat. ita ꝙ ex ips9 duabus cauſat ɔgnitio pfecte veritat3. Iſta opinio pbat quatuor autoritatib9 Auguſtini. 7 qtuor rōibus phiſicis. Prima autoritas eſt Aug9. nono de trinitate. capitulo vltimo. Intueamur inuiolabilē veritatem ex qua diffiniamus qualis eē mēs hominis ſempiternis rōibus debeat. Scda autoritas eſt ibidē ca/

pitulo decimoſeptimo. Artē ineffabiliter pulchram ſup aciem mētis ſimplici intelligētia capiētes Tercia autoritas eſt ibidē capitulo decimooctauo In illa; veritate (ex q̄ tēporalia facta ſūt) omniū formam cōſpicimus. atq; inde cōpoſitā veraceq; noticiā tanq̄ veruz apud nos habemus Quarta autoritas eſt eiuſdē decimoquarto libro. capitulo vndecimo. vbi loquitˀ de iniuſto qui multa recte laudat ⁊ vitupat in moribꝫ hominuz. querit Aug⁹. q̄bus regulˀ iudicat ⁊ rn̄det vbi ſūt ille regule ſcripte niſi in libro lucis. liber ille lucis eſt intellectus diuin⁹. ḡ. Poſſent adduci m̄lte alie pulchre autoritates. quas cā breuitatis in ſubtili doctore relinquo querēdas. Prima rō. quia ſi cōtingeret aliq̄d ſic ſcire. vel hoc eēt p viā ſenſus vel intellect⁹. Nō pmū. quia ſenſus circa ſſibilia multiplr decipitˀ. Nō ſcḋm. q̄a nihil de nouo fit in intellectu niſi pus fuerit in ſenſu. cū ergo p ſenſū nō poſſit haberi ſcīa. ſequitˀ q nec p intellectū. Scḋa rō. quia pma ſpēs intelligibilis que abſtrahitˀ ab obiecto. p quā intelligitˀ res eſt mutabilis. eo q abſtrahitˀ ab obiecto mutabili. ſꝫ certa noticia veritatis alicui⁹ de aliquo nō habetˀ de eo. niſi per rōem immutabilis. ḡ nō habetˀ p talē ſpēm. Nec videtur fuiſſe rō Aug⁹. in liᵒ octagintatriū q̄ſtionū q̄ſtione nona. vbi vult q a ſenſibilibꝫ nō eſt expectāda ſincera veritas. qꝛ ſenſibilia ſine intermiſſione mutātˀ. Et hec rō nō multū deficit a pncipijs eracliti Tercia ratō aīa noſtra ex ſe eſt mutabilis ⁊ paſſiua erroris. ḡ per nihil mutabili⁹ ea rectificari pt ne erret. ſꝫ talis ſpēs abſtracta a re eſt mutabilior ea ⁊ inferior. ḡ nō pfecte regulat aīam ne erret. Nec videtˀ fuiſſe rō Aug⁹. in de vera religione. Quarta rō eſt iſta. null⁹ hꝫ certaz noticiā veritatis. niſi habeat vn̄ poſſit diſcernere verum a falſo vel veriſimili. qꝛ qui nō pt ſic diſcernere pōt dubitare ſe fallere. ſꝫ p ſpēm intelligibilē nō pt diſcernere verꝫ a veriſimili. Probatˀ qꝛ ſpēs talis pt repn̄tare ſe tanq̄ ſe. vel ſe tanq̄ obiectū. ſicut in ſomnijs ſi repn̄tet ſe tanq̄ obiectū eſt falſitas. ſi ſe tāq̄ ſe eſt veritas. ḡ p talē ſpēm nō habetˀ ſufficiēs diſtinctō q̄n repn̄tet ſe vt ſe ⁊ quādo vt obiectū. ⁊ ſic nō habemus ſufficiēs diſtinctiuū pnᵐ veri a falſis Quarta opinio (que eſt Areſt. pncipis peripatheticoꝝ) ponit quatuor dicta. Primū dictū eſt. poſſibile eſt nos aliquid ſcire. Patꝫ pmo ſupponēdo aliquas autoritates manifeſtas. quaꝝ prima eſt Auguſtini ſcḋo ſoliloquioꝝ dicētis. Spectamia diſciplinaꝝ. i. pncipia quiſq; veriſſima eſſe nulla dubitatōe ↄcedit. Scḋa eſt Boetij in ebdomatibꝫ dicētis Cōmunis animi ↄceptō eſt quā q̄ſq; pbat auditam Tercia eſt Areſtotelˀ ſcḋo metaphiſice dicētis q pma pncipia ſūt omibus nota. ſicut ianua in domo. Quarta autoritas eſt Aug⁹. decimoquīto de trinitate capitulo decimotercio dicētꝫ Abſit vt ea (que didicim⁹ p ſenſum corpis) vera eſſe dubitemus. p eos quippe didicimus celū ⁊ terrā ⁊ oīa que in eis ſūt Ex iſtis autoritatibꝫ arguitˀ ſic.. quod ↄuenit oībus alicui⁹ ſpēi illud ↄſequitˀ naturā ſpecificā. cum ḡ quilibet hō habeat certā noticiā ⁊ infallibilē de pmis pncipijs. et vltra hoc cuilibꝫ eſt euidēs perfecta forma ſyllogiſmi ſicut ptꝫ pmo priorū ex diffinitōe ſyllogiſmi pfecti. ſcīa aūt ↄcluſionis nō dependet niſi ex euidētia pncipioꝝ et euidētia illatōis ſyllogiſtice. ergo cuilibet homi naturaliter pōt eſſe ſcita quecūq; ↄcluſio demōſtrabilis ex principijs p ſe notis. ⁊ ſic ↄcluſio eſt vera. Unde q̄tuor ſūt ↄgnoſcibilia. quorū ↄgnitio certa eſt nobis neceſſaria. ſcꝫ ↄgnitio pmoꝝ pncipioꝝ. ↄgnitio ↄcluſionū demōſtratiuaꝝ. ⁊ ↄgnitio eorum que ↄgnoſcūtˀ per experientiam, ⁊ quarto ↄgnitio noſtroꝝ actuū. Sum⁹ eīm certi nos eſſe ⁊ viuere. Qꝫ aūt ſum⁹ certi de principijs ex autoritatibus patuit. Et rōe probatˀ ſic. quia termini pncipioꝝ p ſe notoꝝ talem habēt habitudinez vt alter alterū euidenter neceſſario includat Et ideo intellectus ↄponēs illos termīos (ex quo apprehēdit eos) habꝫ apud ſe neceſſariā cām ↄformitatꝫ illius actus ↄponēdi ad ipos. quoꝝ eſt ↄpoſitio ⁊ etiam cām euidentē talis ↄformitatis. ideo nō poteſt eſſe in intellectu apprehēſio terminoꝝ ⁊ ↄpoſitio quin ſtet conformitas illius ↄpoſitionis ad terminos. ſicut nō pōt ſtare albū ⁊ albū quin ſtet ſimilitudo. Hec autē ↄformitas ↄpoſitōis ad terminos eſt veritas compōis. ⁊ idō nō poteſt ſtare compō terminoꝝ quin ſit vera. neq; poteſt ſtare pceptō iſtius cōpoſitōis. ⁊ pceptō terminorū q̄n ſtet cōformitas cōpoſitionis ad terminos. ⁊ ita etꝫ pceptio veritatis. ⁊ ideo dicit phus quarto metaphiſice. q oppoſitū pmi pncipij. ſ. iſtius. impoſſibile ē aliquid eſſe ⁊ nō eſſe nō poteſt venire in mētem alicui⁹. qꝛ tūc cōtrarie opiniones eēnt ſimul in mēte. Qꝫ aūt habita certitudine de pncipijs habeatˀ certitudo de concluſione. patꝫ ex euidētia forme ſyllogiſtice. ⁊ ex euidētia illatōis cōcluſionū ex pmiſſis. Apprehēſis eīm tminis ppria virtute pt intellectus componere ⁊ diuidere et minus notū ex magis noto inferre. Scḋm dictum quod eſt cōtra platonē. poſſibile eſt nos aliquid ſcire ð nouo. pbatur quadruplr. Primo ſic. naturale deſiderium oſtēdit nobis q poſſibile eſt nos aliquid ſcire. q̄a oēs homines a natura ſcire deſiderant. tale aūt deſideriū eſſet inane ⁊ fruſtra ſi nō poſſemus aliquid ſcire ſed ſcīe nō ſunt a pncipio cōcreate intellectui noſtro. ſicut experientia docet. Nā experimur in nobis q pcedimus de pura ignorātia ad ſciam. Et etiā intellect⁹ noſter in pncidio eſt tanq̄ tabula raſa. in qua nihil eſt depictū. ſicut patꝫ tercio de aīa. Scḋo ſic. incōueniēs eſt nos habere certiſſimos habitus ⁊ nos latere. ſed ſapiētie ⁊ ſciētie ſūt certiſſimi habitus. ergo nos nō latēt ſed ſi ineēnt nobis a principio vtiq; nos lateret tales habitus habere. Tercio ſic. obliuio nō accidit circa ea que naturaliter nobis inſūt. Si ergo ſcīe ſint nobis cōcreate naturalitˀ ſicut dixit plato. ſequitˀ q circa eas nō erit obliuio. ⁊ p cōſequens noſtrū addiſcere non eſt reminiſci pus ſcitoꝝ. quia remiſcētia nō eſt niſi reſpectu obliti ⁊ deleti a memoria Quarto ſic. vnio anime ad corpus eſt anime naturalis. ḡ ppter talem vnionez nō impeditˀ a ſuo actu naturali qui eſt intelligere Tercium dictū. ad habēdum certā ſciam nō eſt neceſſarium aliquod lumē increatū ſiue aliquis illapſus ſpealˀ Patet ſic. quia nullū agēs poteſt vti aliquo inſtrumēto vltra ſuā poteſtatē. ſed ſic eſt q intellectus nō poteſt intelligere ppoſitōes p ſe notas ex ſe. ergo neq; poteſt vti luce illa tanq̄ inſtrumēto ad intelligendū. cū illa lux eſſet increata. Scḋo ſequeretur q ſoli xp̄iani poſſent habere ſcientiaz ⁊ phi pagani nō habuiſſent aliquam certam ⁊ infallibilem noticiam veritatis. quod videtˀ abſurdum. Ptꝫ conſequētia. quia ſoli xp̄iani habuiſſent illam ſpealem illuſtratōem. eo q dicit Auguſtin⁹ q ſolum anime pure deueniūt ad noticiam certam. ⁊ iterum q paucoruz eſt ad illas ↄuenire. Patꝫ tercio

autoritate apoſtoli ad rhomanos p̄mo dicētis. ꝙ inuiſibilia dei a creatura mūdi ꝑ ea (q̄ facta ſt̄) intellecta ɔſpiciūtur. ſ; inuiſibilia dei nō ſunt niſi ꝓpoſitōnes eterne veritatis. ergo ɔgnoſcūt̄ ex creaturis. Poſſ; illa ɔcluſio ꝓbari multis rōnibus. quas cauſa breuitatis omitto. Quartū dictū. intellectus miniſterio ſ̄ſus ſine alia cauſa extrinſeca p̄terq̄ obiectu; pōt habere certa; et infallibilem noticiā de rebus de nouo. p; ex p̄us dictis. Nam ſicut dicit̄ ſcd̄o huius ex ſenſu fit memoria ⁊ ex memoria fit experientia. ex qua cauſat̄ vniuerſaliu; reꝝ ɔgnitio. oīs eīn effectus alicuiꝰ cauſe naturalis (vt in pluribꝫ) eſt neceſſariꝰ effectus illiꝰ cauſe. q; poſita illa cauſa ponit̄ effectus. g̊ ex ea poteſt ɔgnoſci effectus. etiam ſine aliquo alio ſpēaliter ɔcurrēte ad noticiam effectus.

Ad ratōnes

aliarū opinionū. Ad p̄mā negat̄ añcedens nō eīn ſenſibilia ſt̄ in ɔtinuo motu. S; rōes ſcd̄e ſoluūt̄ ex Areſto. Ad rōes ꝓ tercie opinionis. ⁊ ad autoritates Auguſtini ɔcedendū eſt ꝙ ꝓpōes eterne veritatis vident̄ in intellectu diuino in quo ſt̄. Nō aūt habetur ex ip̄is ꝙ nihil poſſimus ɔgnoſcere niſi mediāte aliquo ſpecialiter cōcurrēte. Ad p̄mā rōem p; ſolutō ex quarto dicto. nā ꝑ viā ſenſus miniſterialiter ⁊ ꝑ via; intellectus p̄ncipaliter ſcīa in nobis acquirit̄. neq; ſ̄ſus bn̄ diſpoſitus circa ꝓpriū ſ̄ſibile poteſt decipi dūmodo mediū ⁊ organū ſint bn̄ diſpoſita ⁊ ſit debita diſtātia obiecti ad ſēſum. ideo nō decipit̄ ſ̄ſus niſi ꝑ accidēs. Ad ſcd̄am negat̄ añcedēs. q; ſenſibilia nō ſt̄ in ɔtinuo motu. ymmo ꝑmanēt in aliqua duratōne. nec eſt opinio Augꝰ. ſed eracliti. ſicut pt; quarto metaphiſice. Et dato ꝙ añcedēs eſſ; veꝝ ɔſequentia nō valet. quia adhuc ſ̄m Areſtotelē poſſit eē certa noticia de hoc ꝙ oīa cōtinue mouent̄. Nec ſequit̄ ꝙ ſi obiectum ſit mutabile ꝙ ſpēs ab eo cauſata nō ſit rep̄ſentatiua ſub rōne alicuius immutabilis. q; mutabilitas in obiecto nō eſt raº gignēdi. ſed natura ip̄ius obiecti. Ad terciā dicit̄ ꝙ in aīa poteſt intelligi duplex mutabilitas. vna ab affirmatōe in negatōem ⁊ ecōtra. vt ab ignorantia ad ſciam. vel a nō intellectōe ad intellectōnem. Alia q̄ſi a ɔtrario in ɔtrariū. puta a rectitudine in deceptōem et econtra. anima eīn quo ad oīa obiecta eſt mutabilis p̄mo mō. ita ꝙ ꝑ nihil formaliter in ea exiſtēs tollit̄ ab ea talis mutabilitas. ſed nō eſt mutabilis ſ̄m mutatōem aliā. niſi circa illa ɔplexa. que nō habēt euidētiā ex terminis. circa illa vero que habēt euidentiam ex terminis mutari nō poteſt iſto ſecūdo mō. quia termini app̄hēſi ſt̄ cauſa nccāria ⁊ euidēs ɔformitatis facte ad ipſos terminos. Si ergo aīa mutabilis eſt a rectitudine in errorē nō ſequit̄ ꝙ per nihil aliud poſſit rectificari. quia poteſt ſaltē rectificari circa illa obiecta. circa que nō poteſt errare intellectus ſaltē app̄hēſis terminis. Ad quartā dicendum. ꝙ ſi haberet aliquam apparentiam ɔcluderet ɔtra opinionem. que negat ſpēm intelligibilem. quia illa ſpēs (que poteſt rep̄ſentare ſenſibile tāq̄ obiectū in ſomnijs) eſt fantaſma et nō ſpēs. ſi ergo intellectus ſolo fantaſmate vtatur ꝑ quod obiectū eſt ſibi preſens ⁊ nō aliqua alia ſpē intelligibili nō videt̄ aliquid ꝑ quod intellectus poſſit diſcernere veꝝ a veriſimili. ſed ponēdo ſpēm intelligibilē in intellectu noſtro ratō nō valet. quia intellectus noſter nō poteſt vti illa ꝑ ſe vt pro obiecto. quia nō ɔtingit vti illa in ſomnijs

Queſtio ſecunda.

Utrū de demōſtratōe poſſit eē p̄ſens ſcia ꝑ demōſtratōem. Ad hāc queſtionē reſpōdet Egidiꝰ. ꝙ de dmōſtratōe nō poteſt tradi ſcia ꝑ demōſtratōem. ymmo ꝙ hoc eſt impoſſibile. ꝓbatur quadrupl'r. Primo ſic. ex quo ſcia de demōſtratōe eſt cōmunis oīi demōſtrationi ⁊ applicabilis oīi materie nccāriū eſt ꝙ illud ꝑ quod acquiritur ſcia de demōſtratōne ex ɔmunibꝫ ꝓcedat. ſed talis ꝓceſſus nō eſt demōſtratō. q̄ ꝓcedit ex ꝓprijs. igit̄. Unde ſi aliq̄s ſic velit arguere. oīs oratio ꝓcedens immediate ex ꝓprijs immediatis ⁊ cauſis cōcluſionis inducit ſciam rerum. ſed demōſtratio eſt huiuſmōi. igit̄ ille ſyllogiſmus ꝑ quē cōcluditur ſcire de oīi demōſtratōe nō eſt demōſtratō. quia ꝓcedit ex cōmunibꝫ. vn̄ hoc nomē ꝓprium eſt nomē ſecūde intentōis applicabile cuilib; materie. hec raº accepta eſt ex actu demōſtratōis. Scd̄a rō accipitur ex ꝑte logici tradētis ſciam de demōſtratione. quilib; artifex habet ꝓpria organa q̄bꝫ mediātibꝫ opatur. nā carpentariꝰ non vtitur inſtrumēto ſutoris. cū ergo demōſtratō non ſit ꝓprium inſtrumentū logici. ſed ſyllogiſmꝰ dyalecticus ergo in tradendo ſciam de demōſtratōe nō vtit̄ demōſtratōe loco inſtrumenti. Tercia rō accipitur ex parte effectus demōſtratōis. nā ſcire eſt ꝓprius effectꝰ demōſtratōis. ſed effectus logice nō eſt ſcia. ſed modus ſciēdi. vn̄ cōmētator ⁊ ph̄s logicam vocāt modum ſciendi. Et ſubdit p̄dictus doctor ꝙ nō obſtāte ꝙ logicus tradat artē de demōſtratōe. tamē demōſtratōe nō vtitur et illa bene ſimul ſtant. Exēplum ponit ſicut faber habet artē fabricādi acus ⁊ etiā multa alia quibꝫ nō vtitur. ſed ſutor ⁊ multi alij. Sil'r nō obſtante ꝙ logicus doceat ꝑ artē demōſtratōem cōponere. tamē nō oport; ꝙ ea vtat̄ tanq̄ inſtrumento. Quarta ratō. quia ſi ſciētia de demōſtratōe eſſ; ꝑ aliam demōſtratōem. tunc in demonſtratōibꝫ eſſ; ꝓceſſus in infinitū. quia eadē rōe quererem de illa demōſtratione ꝑ quā habetur ſcia de illa demr̄atione. ⁊ ſic in infinitū. Cōtra iſtā opinionē arguit̄ oſtendēdo ꝙ ille rationes ſt̄ ſophiſtice ⁊ non ɔcludētes ꝓpoſitū. p̄mo quādo dr̄ ꝙ ille ſyllogiſmꝰ (ꝑ quē acquirit̄ ſcia de demōſtratione) ꝓcedit ex coībus et non ex ꝓprijs. ⁊ ideo non ē demrātio. quero ab eo q̄d intelligit ꝑ ꝓpriū. cum demonſtratio debeat eē ex ꝓprijs. vel ergo intelligit ꝑ ꝓprium. ꝓprium in ſe vl' reſpectu concluſionis. Si ſcd̄o modo habet̄ intētū. quia p̄miſſe ꝑ quas oſtēdit̄ paſſio demonſtrationis de ip̄a demonſtratione ſt̄ ꝓprie concluſioni oſtēdēde. Si p̄moº itelligat. tūc logica non erit ſcia neq; metaphiſica. cū non ꝓcedant ex ꝓprijs. ſed ex coībus. Ad hoc euitandū cōcedit Egidiꝰ ꝙ neq; logica neq; metaphiſica ꝓprie eſt ſcia. ſed magis logica eſt modus ſciendi. metaphiſica vero eſt ſapientia. eo ꝙ eſt ex altiſſimis cauſis. S; illa reſponſio non val;. quia ſapiētia includit ſcientiam. ⁊ non econtra. ſicut pat; in conditōibus ſapientis ex primo metaphiſice. Sapiēs eſt qui ſcit oīa. qui ſcit difficilia ⁊ qui ſcit ꝑ certitudinem ⁊ cauſas. Un̄ in oībus conditionibꝫ Areſtoteles ſupponit ſapiētem eē ſcientem. Secūda ratio etiā eſt ſophiſtica. quia logicus poteſt conſiderari inquantū docens vel inquantum

vtens. Et cū dicit ꝙ ꝓꝛiū inſtrumētum logici non eſt demōſtratō falſū dicit. accipiēdo logicā vt docens eſt Ille eīn demonſtratiue ꝓcedit. etiā circa ſyllogiſmum ſophiſticū inquātū docēs. ſicut circa ſyllogiſmum demōſtratiuū Tercia rō ſimilr peccat. q: ſimul ſtat ꝙ logica ſit modus ſciēdi reſpectu aliaꝝ ſciarum. ita ꝙ ipſa docet modū ſciēdi. ⁊ tamē ipa in ſe eſt vera ſcia. quia ille modus in ſe ꝯſideratus eſt ens intelligibile habēs paſſionē de eo demōſtrabilē. ſic ergo nihil ꝓhibet ꝙ logica ſit mod⁹ ſciendi. ⁊ etiā ſcia reſpectu diuerſoꝝ Et hoc poſſʒ ꝯfirmari. q: vel optet dicere ꝙ Areſtote. nō ꝓꝛie diffiniuit ſcire. vl̄ opoꝛtʒ dicere ꝙ de demōſtratō ne ſit ſcia. nā pticule in diffinitōe eius qd̄ eſt ſcire omnes inueniūtur in demōſtratōe. Sʒ defect⁹ quarte rōnis oſtēdetur ex dictis. Pꝛo ſolutōe queſtionis. ¶ Attēde pmo. ꝙ quā docūqʒ aliqua paſſio demonſtrat̄ de aliquo ſupioꝛi vniuerſalr̄ ſumpto etiā ex ꝯſequenti demōſtratur de quolibʒ īferioꝛi illius ſupioꝛis. q: ergo p iſtam pticularē demōſtratōeʒ omis ſyllogiſm⁹ ꝓcedēs ex pmis veris ⁊ immediatis facit ſcire. ſʒ omīs ſyllogiſmus demōſtratiuis ꝓcedit ex pmis veris ⁊ immediatis. ergo omīs ſyllogiſm⁹ demōſtratiu⁹ facit ſcire. hec paſſio facere ſcire demōſtrat̄ de ſyllogiſmo demōſtratiuo vniuerſalr̄ ſumpto. ideo demōſtrat̄ de qualibʒ demōſtratōe. ⁊ p ꝯſequens de ipa eadē. Et ex hoc pʒ ſolutio quarti argumēti. Nō eīn opoꝛtʒ ꝓcedere in infinitū in talibus demōſtratōibus. q: ſtat̄ in illa demonſtratōe vl̄i. p quā demōſtrat̄ paſſio ineē cuilibʒ pticulari demōſtratōi. Vñ licʒ ſit impoſſibile eandē ꝓpōeʒ ſimul eē notam ⁊ ignotā ab eodē intellectu ſm eundeʒ eūdem modū ꝯgnitōis. nō tamē eſt impoſſibile idem ſubiectū ſimul eſſe notū ⁊ ignotum ſm diuerſa gña cognitōis. vtputa notū in vl̄i ⁊ ignotuʒ in pticulari. vl̄ notū ſm vnā rōem formalem. ⁊ ignotū ſm aliā. Similr notū reſpectu vnius pdicati ⁊ ignotū reſpectu alteri⁹ Idem eīn intellectus poteſt ſcire ſil̄ ⁊ ſemel de homīe ꝙ ſit riſibilis ⁊ ignoꝛare de eodem ꝙ ſit albꝰ vl̄ ſedens Ex quo ſequit̄ ꝙ nō eſt incōueniēs demōſtratōem pri⁹ factū p quā acquirit̄ ſcia de ſyllogiſmo demōſtratiuo eſſe ſimi̇̄ notā ⁊ ignotam reſpectu diuerſoꝝ pdicatoꝛū et ideo intellectus noſter ꝯgnoſcēs diffinitōem demonſtratōnis in vl̄i poteſt ignoꝛare illā pticularē demōſtratōem eſſe demōſtratōem. ⁊ eā facere ſcire. cū nondum habeat habitū de iſta ꝯcluſione. omīs demōſtratio facit ſcire. ¶ Attēde ſcdo ꝙ duplex eſt ſubiectū in aliq̄ ſcia. quoddā eſt ſubiectū totale. ⁊ illud eſt qd̄ immediate terminat actū ſciēdi. ſiue quod immediate ⁊ directe ſcit̄. cuiuſmōi eſt ꝯcluſio demōſtratōis Aliud ē ſubiectū de quo aliquid ſcit̄. ⁊ illud ꝯtinet virtualr̄ omēs noticias illius ſcie cui⁹ eſt ſubiectū. ¶ Attēde tercio ꝙ ſyllogiſm⁹ demōſtratiuus poteſt dupl̄r accipi. vno modo pme intētionaliter ꝓ denomīato Alio mō ſecū de intētionalr̄ ⁊ ꝓ ſignificato. ¶ Attēde quarto. ꝙ ſyllogiſmus demōſtratiu⁹ poteſt adhuc duplicit̄ accipi. vno mō ꝓ aggregato ex ſyllogiſmo ⁊ demōſtrabilitate ⁊ ſic eſt ens p accidēs. Alio mō ꝓ ſyllogiſmo ſeu rōe formali. qua eſt demōſtratiuus. ⁊ ſic eſt ens p ſe.

¶ Dic pꝛimo ꝙ de demōſtratōne poteſt haberi ſcia per demōſtratōem ⁊ nō per ſyllogiſmū dyalecticum. pʒ quia omīs ſcia acquiritur per aliquē diſcurſum. Si ergo de demōſtratōe ſit ſcia opꝫtet ꝙ acquirat̄ p aliquē diſcurſum. Et tūc queritur ð illo. vtrū ſit ſyllogiſmus vl̄ non. Nō pt̄ dici ꝙ nō. q̄a talis eſt ꝯpoſitus ex duabus ꝓpoſitōibus in modo ⁊ figura diſpoſitus. ſi ſic. aut ergo eſt ſyll's ſophiſtic⁹. aut ſyll's ſimpl'r ⁊ ab omī materia abſtractus aut dyalecticus. Nō pmū nec 2ᵐ. ſicut de ſe patʒ. Nec terciuʒ. q: talis nō eſt generatiu⁹ ſcie. ſed ſolū opinionis. optet ergo ꝙ ſit ſyll's demonſtratiuus. aut neceſſe ē ponere aliquē aliū ſillogiſmū a pdictis. ⁊ per ꝯſequēs opoꝛtebit habere aliam logicā docētem illū. vel ꝓcedet̄ ex ignot̄ Talis aūt demonſtratō eſt iſta. omīs ſyll's ꝓcedēs ex pmis veris immediatis facit ſcire. ſed ſyll's demōſtratiuus eſt hmōi. g̊. vñ pmo ꝯgnoſcit̄ illa demonſtratio imꝑfecte ⁊ poſtea acquirit̄ ꝑfecta ſcia de omī demonſtratōe qd̄ facit ſcire. ⁊ quia hec demonſtratō ꝯtinetur ſub demonſtratōe. ideo ſimul ⁊ in eodē inſtanti acquiritur noticia ꝑfecta ⁊ ſciētifica de hac demonſtratione qd̄ facit ſcire. ¶ Dic ſecūdo. ꝙ de demonſtratōne eſt pñs ſciētia. patʒ ſic. quia ſibi ꝯueniūt omēs ꝯditiones ſubiecti attributōis. Nic eīn determinat̄ ſolū de ſyllogiſmo demonſtratiuo. ⁊ nō de alijs ſpēbus argumētatōis. g̊ nulla aliaꝝ ptium pt̄ aſſignari ꝓ ſubiecto iſtius ſciētie. niſi demōſtratio vel ſyll's demonſtratiuus. Ex quo patʒ ꝙ idē ē ſubiectū materiale in libꝛo pō ⁊ ū poſterioꝝ ⁊ etiam thopicoꝝ. q̄uis habeāt diuerſas rōnes foꝛmales Patʒ 2º. quia argumētatio nō ē ſubiectū adequatū totius logice. ſʒ ſyll's. al's eīn opoꝛteret ꝙ argumētatio demrātiua eſſʒ hic ſubiectū ¶ Dic tercio ꝙ nec de demōſtratōne abſolute. nec de ſyll'o abſolute nec de aggregato ex ſyll'o ⁊ demonſtratione. ſed de ſyllogiſmo ſub rōne foꝛmali qua eſt demōſtratiu⁹ eſt pñs ſcia tanq̄ de ſubiecto adequato. patʒ ex dict̄ ¶ Dic quarto. ꝙ ſcia (que habet̄ de ſyll'o demonſtratiuo) nō eſt inuētiua. ſʒ reſolutoꝛia. pʒ quia docet reſoluere ſyllogiſmū ī ſua pncipia Et licet doceat ꝯponere ſyll'm demonſtratiuū. non tamē ex hoc ſequitur ꝙ ſit inuētiua quia nō docet ꝯpōem eius vt ibi ſit ſtatus. ſed vt vlterius eam reſoluat in ſua pncipia.

¶ Queſtio tercia

¶ Utꝝ omīs doctrina ⁊ omīs diſciplina fiat ex ꝑexiſtēti ꝯgnitōe. Pꝛo cuius ſolutōe ¶ Attēde pmo ꝙ duplex eſt ꝯgnitio. quedam ē ſſitiua quā habet ſſus de obiecto ſſitiuo. Alia ē intellectiua. vt eſt noticia quam habet intellect⁹ de obiecto intellectio ¶ Cognitio ſſitiua ē duplex. quedam eſt interioꝛ. ſcʒ quā habet ſſus interioꝛ de ſuo obiecto. Alia eſt exterioꝛ. quā habet ſſus exterioꝛ de ſuo obiecto. ¶ Cognitio intellectiua etiam ē duplex. quedam eſt complexa. ⁊ ē quam habʒ intellectus de obiecto complexo. cuiuſmōi ē ꝯgnitio ꝓpōnum Alia eſt incōplexa que ē de obiecto incōplexo. vt de homine vel azino. Cognitō vero intellectiua complexa ē duplex. quia quedam eſt pncipioꝛuʒ. ⁊ quedā ꝯclōnū Vñ omīs ꝯgnitō intellectiua ex ꝑexñti fit cognitione. non tñ ex ꝑexiſtēti ꝯgnitōe intellectiua ꝯclōnis. nā ꝯgnitio ītellectiua ꝯclōnis fit ex ꝯgnitōe pncipioꝝ. ⁊ ꝯgnitō pncipioꝝ ex ꝯgnitōe terminoꝝ. Cognitio ꝟo intellectia ſmioꝝ ex cognitōe ſſitiua interioꝛi. ꝯgni⁰ ꝟo ſēſitiua īterioꝛ fit ex ꝑexñti ꝯgnitōne ſenſitiua exterioꝛi

⁊ ibi ē ſtatus. quia ꝯgnitio ſenſitiua exterior ſaltē incō
plexa nō ſit ex ꝑexiſtēti ꝯgnitōne. Attēde ſecūdo ꝙ
ſicut dicit Linconienſis. doctrina nō eſt ꝓncipioꝝ ſʒ ſo
lum ꝯcluſionū. ideo videtur ꝙ Areſto. accipiat doctri
nam ⁊ diſciplinā ſolum ꝑ habitu ꝯcluſionis. ⁊ hoc ap
paret ex Areſto. qui hanc ꝓpōnem ſolum oñdit ex con
cluſionibꝫ ꝙ fiant ex ꝑexñti ꝯgnitōne. Media em̄ phi
ſe extēdunt ſolum ad ꝯgnitōem ꝯcluſiōis. ideo veriſi-
mile eſt cum nō ſit modus phī ꝙ aliquā ꝓpōnem ꝑmit
tat ⁊ ipam ꝓbet magis diminute ꝙ̄ intēdebat. Alijs
tamē videtur. ꝙ doctrīa ē in oībus illis ī quibꝫ aliqd
inoteſcit qđ prius fuit ignotum. ſiue ſit ꝯcluſio ſiue ali
quid aliud. Ad illa tamē nō extēdunt ſe media phi. in
telligendo ꝑ doctrīaʒ ⁊ diſciplinā ſm ꝑmuʒ moduʒ no
ticiam ꝯclōnis ſua ꝓpō eſt manifeſta qa omīs ꝯclu
ſio añ ꝙ̄ ꝯgnoſcitur vł inueiatur ē dubia vł ignota opʒ
ꝙ fiat ꝑ aliud nota. ⁊ nō ꝑ poſterius nec ꝑ illud qđ eſt
ſimul cum eo. ideo opʒ ꝙ ſit nota ꝑ prius notum. In
telligēdo ergo ꝑ doctrīnam ſciam hitam de ꝯclōne pro
poſitō eſt manifeſta. Si aūt itelligatur quelibʒ noticia
adhuc ē vera quāuis nō ſit ita manifeſta. tunc em̄ ꝓpō
nō erit ad ꝓpoſitum Areſtotelis Et ſi queras. vtrū
ille (qui docetur de voce quid ſcet dūmodo ꝑus neſci
uit) doceatur ex ꝑexiſtēti ꝯgnitōne Rñdetur ꝙ ſic. qa
ipa docetur ex ſenſu mēoria ⁊ expientia. ⁊ ibi ē ſtatus.
Vñ Linconienſ dt ꝙ nō ſolū hic docet qđ oſtēdit ab
ore docentꝭ ſed etiā ſcriptura docet. Et ſubdit. immo
nec vox exterius ſonans nec ſcriptura. ſed illa excitant
⁊ mouēt qđ autem mētem interius illuminat ꝓncipalit
docet. Unde intētio ſua eſt ꝙ agens ꝓncipale in doct
natōne ē intellcūs qui ē habitus velud lumē ſm phm
tercio de aīma. Vñ ſicut ē de infirmo ꝙ calor natural
alterās partē infirmantꝭ eſt ꝓncipale agens. ſed potio
medici iuuat inſtrumētaliter. Sic ī propoſito ꝓncipa
le agens ē intellectus agens. ſed ſcriptura viſa ⁊ vox ſo
nans i aere ſolum excitant ⁊ mouent. Attēde tertō.
ꝙ ſm Egidiuʒ hec propō nō ſolum ſe extendit ad do
ctrinam ſcptam ſed etꝭ adinuētōnem. Unde dt ſi ali
quis inueiat aliquid de nouo ⁊ illud debeat docere ex
eadē precognitōne docet illud qđ inueit. vt ſi aliqs iue
niat aliquā viaʒ alicuꝰ termī ⁊ poſt debʒ docere viā
ad illum terminū ipē docet incipe ab eadem via vbi
ipe iuenit. ideo dt ꝙ ex eodem quo ꝓceſſit in iueīendo
procedit ī docendo. ⁊ per ꝯſequēs ſicut omīs doctrina
fit ex ꝑexiſtenti ꝯgnitōne. ſic etiam oīmis inuētio. quā-
uis hoc ſit verum tamē nō eſt ad propoſituʒ philoſo-
phi q̄ non loquitur ħ de inuentōne. Cum qa doctrīa
⁊ diſciplina ex ſua ſcatōne importāt reſpcm̄ ad docen-
tem. Cum etiā philoſophꝰ loquēs de ꝑcognitōne que
ꝑexigitur ad doctrīnam dt ꝙ de paſſione opʒ cognoſce
re qđ ſignificat per nomē. ſed ad inuētōnem ꝯclōnis
impertinens eſt ſcatō nomīs. ſed ſufficit ꝑcognitō reruʒ
Etiam rō eius nō eſt ad ꝓpoſitum. Dato em̄ ꝙ inue
niens poſſit alium docere. tamē reſpcū alterius ē do
ctrina ⁊ iuētio. nō em̄ propt hoc ꝙ aliqs inueit aliquā
veritatē ⁊ poſtea docet illam. actō ſcata dicetur iuen-
tio. ⁊ ideo rō non ē ad ꝓpoſitum. Uidetur em̄ falſum
dicere nō em̄ eſt neccāriū ꝙ ex eodem ex quo ꝓceſſit
in inueiendo ꝓcedat ī docendo. quia ī inueiendo ꝓceſ
ſit ab effectu ex quo venit ī noticiam cauſe. ſed ī docen
do ecōuerſo ꝓcedit ex noticia cauſe ad noticiā effectus

Subdit etꝭ philoſopꝰ (intellectiā) quia ſenſus nō diſ
currit ſed intellcūs. Et dt (ex ꝑexiſtenti ꝯgnitōe) ⁊ nō
ex ꝑexiſtenti ſcia. quia nō oportet ꝑcognitum eſſe ſcitū
ſed ſolum intellcm̄ Attende quarto. ꝙ ꝑdicta ꝓpo-
ſitio pōt habere duplicē ſenſm. Unus ſenſus ē ꝙ oīs
doctrīa ⁊ diſciplina itellectiā fit ex ꝑexiſtēti ꝯgnitōne
ſenſitiā. Et huic ꝯcordat illud quod dt Areſtoteles
in tercio de aīma. ꝙ nihil eſt ī intellectu qn prius fue
rit in ſenſu. Et etꝭ neceſſe ē quēlibet intelligētem fan
taſmata ſpeculari Alius ſenſus eſt. ꝙ omīs diſciplina
⁊ doctrīa ꝯcluſionis fit ex ꝑexiſtenti ꝯgnitōne alicuꝰ
ꝑmiſſarum. ⁊ iſte ſenſus magis videt de intentōne phi
⁊ Linconienſ qui dicūt iſtam ꝓpōnem intelligi de no-
ticia ꝯclōnis. quāuis etiam poſſet itelligi ſm ꝑmam
expōnem Circa hoc tamē poſſʒ queri. vtrum noti-
cia intellectia ſit certior noticia ſenſitiā. Et dōm eſt ꝙ
ſic. quia certitudo ꝯgnitōnis cauſat ex veritate rei cog
nite. Ueritas aūt rei ꝯgnita accipit ex ſua entitate. qꝛ
eadem eſt diſpō rei ī entitate ⁊ veritate. Nam dt Cō-
mētator ꝙ quāto res magis fuerit ꝑfecta ī entitate tan
to magꝭ erit ī veritate. ergo ꝯgnitō illa eſt certior que ē
circa ens certius ⁊ magis ꝑmanens. hmōi aūt eſt cog-
nitō intellectiā. a ſenſibus em̄ nō eſt expectāda certa ve
ritas. Et hoc ꝯfirmatur. quia ī ꝯgnitōne ſenſitiā po-
teſt cadere error ſicꝭ dicit Cōmētator octauo phicoꝝ
quia ſenſus multa iudicat moueri que ſm ꝟitatē non
mouent. ⁊ quieſcere que ſm ꝟitatem nō quieſcūt. Sʒ
circa ꝯgnitōem itellectiuam nō pōt cadere error. quia
ſicut inferius patebit intellcūs ſolum ē veroꝝ. ergo.

Dico ad queſtionē. ꝙ omīs doctrina ⁊ diſci-
plina itellectiua ꝯclōnis fit ex ꝑexi-
ſtenti ꝯgnitōne itellectiā premiſſaꝝ
⁊ omīs ꝯgnitō intellectiua fit ex ꝑexñti cognitōne ſenſi
tiua. ⁊ hoc patʒ ex dcīs. Et ſi arguas. quia itellcūs ī
ꝓncipio creatōnis ē ſicut tabula ī qua nihil ē depictum
ergo nūquā habebit aliquā ꝯclōnem aut aliquā do ha
buit aliquā añ ꝙ̄ nullam porem habuit Dico. ꝙ i-
tellcūs noſter aliquādo ꝑmo habʒ ꝯgnitōeʒ ſic ꝙ nul
la ꝯgnitō intellectiā in eo ꝑceſſerit. tamē ꝑceſſerit cog
nitio ſenſitiua. Nec eſt ſilē de intellcū ⁊ ſenſu. quia ſen
ſibile proportōnabilr exiſtit in re ipī ſenſui. ideo ſtatim
apprehēditur qđlibet nullo ꝑſuppoſito. ſed itelligibile
quāuis poſt abſtractōeʒ ſit proportōnabele intellectui
tamē nō cōſiſtit in re ſibi proportōnatuʒ. ideo aliquid
ꝑſupponit. Nam ſenſus eſt materialis ſicut obiectum
intellcūs vero imaterialis. ⁊ ideo ſolius ratōnis eſt diſ
currere de vno ī aliud. ⁊ acquirere noticiam ignoti ꝑ no
ticiam noti.

Queſtio quarta.

Utruʒ ꝯgnitō ꝓncipioꝝ ꝑmoꝝ ſit nobis īnata aut
acqſita. Uidet em̄ ꝑmo ꝙ ſit nobis īnata. qꝛ in noti-
ciam ꝑmoꝝ ꝓncipioꝝ deueīmus ꝑ noticiam ṫmioꝝ.
tal' autē noticia nō eſt nobis naturalr nota ſed eſt parti
acqſita ⁊ etꝭ per expientiam. Oppoſitū apparet. nam ī
ꝑmo metaphiſice dt. ꝙ omes homīes naturale deſide
rium habēt ad ſciam. naturale aūt deſideriū non eſt ſi
ne ꝯgnitōne naturali. ergo omī homī ineſt naturalr ꝯg
nitio que nō pōt eſſe niſi ꝯgnitio ꝓncipioꝝ. ergo ⁊c.

Dic ad queſtionē ꝙ lꝫ aīme noſtre nulla ſit inata noticia.ipa tñ naturalit̄ eſt inclīata ꝟtute lumīs intellcūs agētis ad aſſentiēduꝫ p̄mis p̄ncipijs. Pria pars ptꝫ.quia dr̄ p p̄hus tercia de aīa.ꝙ intellcūs noſter nihil eſt eoꝝ in actu anteꝗ̄ itelligat.ita videlꝫ ꝙ nō habet noticiaꝫ de aliquo itelligibili niſi p̄us habeat ſpēm illius itelligibil' ſufficiēter p̄ntem ī rōne itelligibil'. Nam ſicut viſus ſe habꝫ ad viſibilia.ſic itellcūs ad ītelligibilia.ſed viſus ſic ſe habꝫ ad viſibilia ꝙ nullum eoꝝ cognoſcit niſi ſit ſufficiēter p̄ns ī ratōne viſibil'.ergo nec itellcūs niſi ſit ſufficiēter ī ratōne itelligibil'.

Ad rōnes in oppoſitū. Ad p̄maꝫ ꝛ ſecūdaꝫ ptꝫ ſolu° ex his que dcā ſunt h̄ ꝛ etiam in p̄dicabilib'. Ad terciā ꝓceditur aīs.ꝛ ad' pꝛobatōem dr̄.ꝙ nō eſt pꝛoceſſus ī infinitū in cognitōibus.nec etiaꝫ eſt ſil'is pꝛopoꝛtio intellcūs ad ſuum actum.ꝛ ſenſus ad ſuū actum.qa ſenſus bñ poteſt exire ī actum ſine miſterio itellectus.ſed itellcūs nō poteſt exire ī actum ſine miſterio ſenſus. Ideo dr̄ Themiſti° ſup ſecūdo de aīma. Q: q̄buſcūꝗ̄ moꝛtaliū natura dedit itellcm̄ eiſdē ceteras pocñas aīme tradidit ī miſteriuꝫ ītellectus. Ad quartā dr̄.ꝙ ſi vtamur doctn̄a ſtricte ſicut vtitur Lincolnienſ' tūc oīs doctn̄a fit ex p̄exn̄ti cognitōne. ſi aūt capiamus doctn̄am general'r non opoꝛtet oēm doctn̄am eſſe ex p̄exn̄ti cognitōne.ꝛ hoc maxīe loquendo de cognitōne ſenſitia

Querit Utrum ſint tm̄ due pꝛecognitōnes.ſcꝫ q̄d eſt.ꝛ qa eſt.ꝛ tria pꝛecognita.ſcꝫ ſubcm̄ paſſio ꝛ dignitas Arguitur p̄mo ꝙ non.q2 ꝯtingit de aliquo ꝯgnoſcere quale eſt.ꝛ quātum eſt.ſicut q̄d eſt ꝛ quia eſt Secūdo.q2 quatuoꝛ ſtꝫ queſtiones vere ſcibiles.ſicut patꝫ ſecūdo hui°.ſed ad qualibet queſtionē req̄ritur p̄cognitō illoꝛum ex q̄bus ꝯpoitur ꝛ per que t̄miatur.ergo quatuoꝛ ſunt p̄cognitōnes. Tercio.qa tot ſunt p̄cognitōnes quot ſtꝫ pꝛecognita qa quodlibꝫ pꝛecognitum h̄et ſuam p̄cognitōem.ꝛ relatie oppoītur pꝛecognitōni.ſed tria ſunt p̄cognita.ergo tres ſunt p̄cognitōnes Quarto.qa vnūquodꝗ̄ eſt cognoſcibile ſi eſt.ſed alia eſt entitas paſſionis ꝛ ſubiecti ꝛ dignitatꝫ. ergo eſt alia cognitō.ꝛ per ꝯſequēs qa eſt nō poteſt eſſe vna pꝛecognitō ſubcī ꝛ dignitatꝫ.necꝗ̄ q̄d eſt ſubiecti ꝛ paſſionis.ergo ꝛc. Secūdo ſic.nō ſunt due p̄cognitōnes.ergo nō ſunt tm̄ due. Aīcedēs patꝫ p̄mo.q2 q̄d eſt ꝛ quia eſt ſunt p̄cognita.ergo nō ſunt p̄cognitōnes: Secūdo.q2 quid eſt ꝛ qa eſt ſunt queſtiones.ergo nō ſunt p̄cognitōnes.queſtio em̄ eſt dubitabil' pꝛopō.pꝛecognitō aūt non. Ter° quia q̄d eſt nō pꝛeſuppoītur de ſubcō aut paſſiōne.ergo non ē p̄cognitō. Aīcedēs patꝫ.q2 ſi pꝛeſuppoēretur q̄d eſt maxīe eſſet q̄d nomīs ſed hoc ē falſuꝫ.q2 vt dr̄ ſecūdo hui° illa potuit demōſtrari.quoꝝ ē altera cauſa.ſed quid nomīs habꝫ alterā cām. vñ habet cām efficiētem ſcꝫ īponentē voces ad ſ̄candū.ꝛ finalem ſcꝫ expſſionē cōceptus mentꝫ.ꝛ materialē ſcꝫ vocem.ꝛ formalē ſcꝫ rōnem ſ̄candi.ergo poteſt demōſtrari Quarto ꝙ quid nomīs poteſt doceri.pōt em̄ ignorans aliq̄d ideoma doceri ī illo ideomate.ergo quid nomīs non ē pꝛecognitō nec p̄cognoſcitur de ſubcō a paſſione Certō ſic.qa eſt non p̄cognoſcitur de dignitate nec de ſubcō.ergo nō eſt p̄cognitio. Pria pars aīcedētis patꝫ.quia p̄hus quarto metap̄hice oñdit quia ē de dignitate ſcꝫ de p̄mo p̄ncipio. Secūda pars aīcedentꝫ patꝫ p̄mo.q2 illud q̄d queritur ꝛ dubitatur nō p̄ſupponit'.ſed ſic ē de quia ē ſubiecti ſicut patꝫ p philoſophū in ſecūdo hui° dicentē ꝙ ſi ē quid ē qa eſt ꝛ pꝛopt̄ quid querūtur in ſciētia dmōſtratiua Secūdo.qa ſyllogiſm° ſophiſticus eſt ſubcm̄ in libꝛo elenchoꝝ.ꝛ tamē nō p̄ſuppoitur quia ē.imo inquirit' ꝛ de facto pꝛobatur. Tertō.q2 de grandie niue ꝛ pluuia ſemp h̄etur ſcia.ꝛ tamē non ſemp ſunt.ergo nō eſt neceſſe de ip̄is ſemp p̄ſupponi quia ē Quarto. qa de vacuo infinito ꝛ pluribꝫ alijs traditur ſcia.ſicut patꝫ quarto p̄hicoꝛum ꝛ tamē illa nullo mō poſſunt eē ergo nō ſemp de ſubiecto ſuppoītur qa eſt. Quarto ſic.de homīe non exiſtnete poteſt ſcire riſibile.ergo non p̄req̄ritur quia ē de ſubiecto aī demōſtratōem Antecedēs patꝫ.quia definitō homīs ē ſufficiēs cauſa ad demonſtrandū riſibile de ipſo. Reſpōdet'.ꝙ non p̄ſupponitur eē exiſtētie.ſed eē eēntie cui accidit exiſtere Cōtra.qa tūc ſ̄m hoc idē eſſꝫ cognoſcere de ſubcō quid ē. ꝛ quia ē.ꝛ tūc tm̄ eſſꝫ vna p̄cognitio.ſcꝫ quid ē quod ē cōtra philoſophū. Cōfirmatur.quia eē eſt demonſtrabile de ſubcō.ergo non d̄et p̄ſupponi quia ē de ſubiecto Aīcedēs patꝫ.qa oīe habēs cauſam ſui eē in ſubiecto.habꝫ mediuꝫ p quod poſſit demōſtrari.ſed eē ſubiecti h̄et cauſaꝫ ī ſubiecto quia tūc ſeq̄tur p̄ncipia ſubiecti.ergo ꝛc. Reſpōdetur.ꝙ arguitur ab inſufficienti cā.quia illud q̄d debet demōſtrari de ſubiecto debꝫ eē paſſio ꝯuertibil' cum ſubiecto.eē autē non ē paſſio aliq ꝯuertibil' cum aliquo ſubiecto Contra.ſi eē demonſtrabile ꝛ eē ſcibile idem ſunt.ꝛ ſcire ſit p cauſam oīe quod h̄et cauſam p ſe.ꝛ ſufficiētem ī ſubcō poterit ſcire p eius cauſam.cum ergo eē h̄et cauſam ſiue ſit accidens ſiue nō.h̄ebit mediū p q̄d pōt ſciri.

In oppoſitū eſt philoſoph° in textu. Pꝛo ſolutōne queſtionis ſoluende ſequūtur q̄tuoꝛ q̄ſtiones

Queſtio pꝛima.

Utrum tm̄ due ſint p̄cognitōnes ꝛ tria p̄cognita. Pꝛo cui° ſolutōne Attēde p̄mo.ꝙ p̄cognitio accipit' dupl'citer. Uno mō pꝛo actu cognoſcētis qui ē in intellcū.ꝛ tūc ſolꝫ ſic definiri. Pꝛecognitō ē cognitō intellcūalis neccāꝛio requiſita ad noticiā ꝯcluſionis p demōſtrationem acquirēdam.ꝛ hoc mō quid ē ꝛ quia ē nō ſunt pꝛecognitōnes.niſi vellem° cōſtruere cum gtīo dicendo ꝙ ip̄ius quid ꝛ qa ē ſunt p̄cognitōnes. Alio mō pōt capi pꝛo re p̄cognita.ꝛ hoc duplicit'. Uno mō capiendo rem p̄cognitam pꝛo ſuo materiali de quo h̄etur p̄cognitio.ꝛ illo modo ſubcm̄ ꝛ dignitas dicerētur p̄cognitiones. Alio mō quātum ad ſuū foꝛmale q̄d eſt ratio ſub qua res cognoſcit'.ꝛ illo mō quid eſt ꝛ qa eſt ſtꝫ pꝛecognitōnes.ꝛ illo mō capit philoſoph° p̄cognitionē.ꝛ nō pꝛo actu ꝯgnoſcētis.nec pꝛo re de qua ē pꝛecognitō ſed pꝛo eo q̄d eſt de ip̄a re p̄cognitū ꝛ ſub quo res appꝛehenditur. Et ſic poteſt definiri. Pꝛecognitio eſt ratio ſub qua cognoſcitur aliquid requiſitum ad demon/

ſtratõnem inquãtuꝫ demõſtratio. ¶ Et poſſet etiam iterum diſtingui de precognito. Nam quoddam eſt p̄cognitum imediatum. ⁊ eſt illud qđ de alio p̄cognoſcitur. ⁊ ſic q̇d eſt ⁊ q̇a eſt ſunt p̄cognita. Aliud eſt mediatum ⁊ eſt de quo aliud p̄cognoſcit̄. ⁊ ſic ſubēm paſſio ⁊ dignitas ſt̄ precognita. ¶ Ex iſtꝭ patet ꝙ cum đt p̄hus duas eſſe p̄cognitões tm̄ ſcꝫ q̇d eſt ⁊ q̇a eſt hoc debꝫ intelligi ꝙ ſtꝭ due p̄cognitões que ingrediũtur demõſtratõnem ⁊ requiſite ad hoc ꝙ de aliquo habeatur ſciẽtia vel opĩo. Unde ille eedẽ p̄cognitões requirũtur ad hoc ꝙ de aliquo habeat̄ opĩo vel fides niſi ꝙ ad hoc ꝙ de aliquo habeat̄ opĩo ſufficit ꝙ p̄miſſe ſint probabiles. Sequtur vlterius ꝙ tm̄ tria ſtꝭ precognita in generali. licet multo plura ſpẽalia repiri poſſent

¶ Attende ſecũdo. ꝙ de dignitate ſiue de p̄ncipio demõſtratõnis opꝫ p̄ſupponere q̇a eſt hoc eſt q̇a ipa vera eſt. Un̄ duplicia ſunt p̄ncipia demrãtõnis ſiue dignitates. Quedã em̄ ſunt p̄ncipia ſimpl'r p̄ma ſicut ē de quolibꝫ affirma° vel nega°. ⁊ illa nõ ingrediũtur demõſtratõem formalit̄. ſed ſolum ſm ꝩtutem. ⁊ de iſtis etꝭ opꝫ ſupponere q̇a vera ſtꝭ. eo ꝙ oppoſita eoꝝ nõ poſſũt venire in mentẽ. ſicut ptꝫ per p̄hm quarto metap̄hice. qui đt ꝙ quãuis p̄ma p̄ncipia pñt ore negari. nõ tamẽ Alia ſunt p̄ncipia ſpẽalia ſiue dignitates ſpẽales. ⁊ illa formalit̄ ingrediũtur demõſtratõem. ⁊ de illis etiaꝫ opꝫ p̄cognoſcere q̇a vere ſtꝭ ſi debeat aſſentiri ꝯcluſioni demõſtrate ꝑ ipas. ¶ Et ſi queras. vtꝝ de dignitate opꝫ p̄cognoſcere q̇d eſt. Dico ꝙ duplex eſt q̇d eſt. ſcꝫ q̇d rei. ⁊ q̇d nomis. Unde q̇d nois differt a q̇d rei tripl'r. Prio. quia q̇d rei p̄mo prop̄e ⁊ p̄ncipal'r eſt ſubſtantia. Un̄ licet accñtia habeant q̇d rei. non tñ p̄mo. ⁊ ideo defi° accidẽtium datur ꝑ aliq̇d additum ſue eẽntie ſcꝫ per ſubēm. Secũda dr̃ña q̇d rei ſolum eſt entiũ ſed q̇d nomis eſt entiũ ⁊ non entiũ. al's de nõ entib⁹ nõ eſſꝫ diſputa° nec̨ loquela. ¶ Tercia dr̃ña quid rei eſt ſolum incõplexoꝝ quia incõplexum ſolum ſcat vnum per ſe ꝯceptuꝫ. ideo hõ albus nõ habꝫ quid rei ſed q̇d nois qđ eſt taꝫ ꝯplexoꝝ ꝙ̄ incõplexoꝝ. Unde de p̄ncipiĩs opꝫ cognoſcere q̇d nomis ſalteꝫ ꝑtium. ſi aliq̇s debeat ea cognoſcere ꝑ doctͥnam. nõ autẽ ſi debeat ea cognoſcere ꝑ inuẽtõem. Non tñ eſt neceſſe cognoſcere q̇d rei nec̨ totius nec̨ ꝑtium. patꝫ q̇a dignitas nõ hẽt q̇d rei. Qꝫ aũt oporteat p̄cognoſcere q̇d nomis patꝫ. quia ĩpoſſibile ē p̄cognoſcere de dignitate ꝙ ipa vera eſt niſi cognoſcatur q̇d ſignificat. Et ad p̄hm qui đt ꝙ de dignitate ſolum p̄cognoſcit̄ q̇a eſt dr̄ vno modo ꝙ q̇a eſt dignitatꝭ preſuppoĩt eius q̇d eſt. ideo p̄hs ſatꝭ dat intelligere in hoc ꝙ đt ꝙ de dignitate opꝫ p̄ſupponere quia eſt. ¶ Alio mõ poteſt dici ꝙ p̄hus ſolum aſſignat precognitõem illi precognito cui p̄mo ⁊ nõ ex cõſequẽti ineſt. quid eſt aũt tam ſubiecto ꝙ̄ paſſioni ineſt prio. ⁊ non ꝑ alterum q̇a vtrũq̨ eſt ſimplex ex ꝯſequẽti autẽ ineſt cõplexo ſcꝫ ratõne incõplexorum ¶ Attende tertio. ꝙ de ſubiecto oportet p̄ſupponere q̇d eſt. ⁊ hoc ĩ acquiſitõne ſciẽtie per doctͥnam loquẽdo de quid nomis Nam ſi ignoret̄ quid ſcatur per nomẽ nullus poſſet ab aliquo demõſtratie doceri. Sed in acquiſitõne ſciẽtie per inuentõem aut infuſionẽ nõ oportet p̄ſupponere de ſubiecto quid nomis quia ip̄m totaliter eſt impertinens ad hmõi acquiſitõem ¶ Ad acq̇rendum aũt ſciẽtiam propt̄ quid ⁊ potiſſime ſiue per inuẽtõnem ſiue ꝑ doctͥnam oportet p̄cognoſcere quid rei de ſubiecto. q̇a in demonſtratõne propt̄ quid ⁊ potiſſima definitõ ſubiecti debet eſſe medium. medium aũt debet vniuerſaliter p̄cognoſci ad acq̇rendũ noticiam de ꝯcluſione ꝑ illud medium. nõ tamẽ in omĩ demõſtratõne. quia de ente nõ poteſt p̄cognoſci quid rei cum nõ habeat. ⁊ tamen eſt ſubēm demõſtratõnis. al's em̄ metap̄hica non eſſꝫ ſcientia. Patꝫ ſecũdo. q̇a in demõſtratõne quia eſt nõ eſt neceſſariũ medium eſſe definitõem ſubiecti. imo in aliqua tali demõſtratõne definitõ demõſtratur. ergo nõ eſt neceſſariũ in omĩ demõſtratõne p̄cognoſcere q̇d rei. ¶ Tertio. quia ĩ multis ſciẽtĳs iueſtigatur q̇d eſt ſubēm. ſicut philoſop⁹ in p̄ncipio ſecũdi de aĩma inueſtigat definitõem aĩme. que tamẽ vt ꝯmuiter dicit̄ eẽ ſubēm in libro de aĩma. ¶ Oportet etiã de ſubiecto p̄cognoſcere q̇a eſt hoc eſt eſſe exñtie ĩ rerum natura. ſꝫ non ſemꝑ ſm actum. ſed ſm actum vl' ſm aptitudinẽ. Unde nõ eſt ſenſus ꝙ ad hoc ꝙ aliq̇d ſit ſcibile oportet ip̄m exiſtere in rerum natura actualit̄. eo ꝙ noticia demonſtratĩa ē noticia abſtractĩa que nõ req̇rit exiſtẽtiã realẽ ipius ſubiecti in ſe. ſed ſoluꝫ ineẽ puro ⁊ vl'ẽ quod abſtrahit̄ ab actuali exñtia. ¶ Nec etiam req̇rit p̄ſentia talis abſtracti ĩ ſe. ſed ſufficicit ꝙ ſit pñs intellectui in aliquo repñtatiua. quia ꝑ hoc differt noticia abſtractĩa ab intuitĩa que req̇rit actualem exñtiam ⁊ pñtiam ipius abſtracti in ſe. ¶ Intelligẽdum ē ergo ꝙ de ſubc̄o oportꝫ preſuppoẽre quia ē. id ē ꝙ ſit ens poſſibile exiſtere ⁊ nõ ſit ens prohibitũ. vt chymera. ſed ꝙ habeat eẽ vel in ſe vl' in ſuis cauſ. ita ꝙ eẽ ei non repugnat. ⁊ tale eẽ ſufficit ad hoc ꝙ de ipo queratur quid eſt quia talibus entibus etiã in poña obiectia ꝯuenit habere q̇dditatẽ ⁊ definitõem. Un̄ non ē dicẽdum ꝙ de ſubc̄o p̄ſupponatur quid ē. id eſt eẽ exiſtẽtie. vl' quia eſt id ē eſſe eẽntie. quia tũc quid ē ⁊ quia ē nõ differunt.

Et ſi dicas. ꝙ aptitudĩalis exñtia demõſtrabilis eſt de ſubc̄o vt patuit ĩ q̄rto argumẽto. ergo non dẽt p̄ſupponi. Dico ꝙ verum ē ꝙ nõ debꝫ p̄ſupponi in illa demoſtratõne in qua demõſtratur de ſubc̄o aptitudĩalis exñtia. Uel dicatur. ꝙ nõ eſt incõueniẽs ſubēm eſſe p̄cognoſci ĩ quacũq̨ demõſtratõne ⁊ tñ ꝑ aliquã demõſtratõnẽ accipe cauſaꝫ propt̄ quaꝫ ip̄m ſubēm ē. ⁊ ꝑ cõſequẽs eẽ demõſtrare de ipo ſubc̄o. ¶ Un̄ non ē incõueniẽs ꝙ aliquis cognoſcat lunã me eclipſari ⁊ eẽ eclipſabilẽ ⁊ ignoret cauſaꝫ propt̄ quã ipſa ē eclipſabilis. qua inuẽta demõſtrabit lunam eẽ eclipſabilẽ. ſic ĩ propoſito non ē incõueniẽs ꝙ aliquis cognoſcat hominẽ eẽ natum exiſtere ⁊ ignoret cauſaꝫ qua inuẽta demõſtrabit hominẽ eſſe natum exiſtere ¶ Et ſi queras. vtrum q̇a eſt ſubiecti ⁊ dignitatis ſint eiuſdẽ ratõnis. Reſpondꝫ Egidius ꝙ ſic. quod oſtẽdit triplicit̄. Prio. quia ĩtellectus intelligit p̄ncipia ſimplici intuitu. quia ipſoruꝫ non ē ratõ ſexto ethicoruꝫ. Pricipia em̄ cognoſcim⁹ in quãtum termĩos cognoſcim⁹ in hoc p̄mo poſteriorum qui termĩ ſunt ſubēm ⁊ definitõ. ergo qđ quid eſt ſubiectum cognoſcimus ſimplici intuitu nõ ratõcinando ⁊ per ꝯſequens erit vnus modus tam dignitatꝭ ꝙ̄ ſubiecti. Secũdus modus eſt iſte. de ſubiecto in demonſtratõne non p̄cognoſcitur ꝙ eſt res abſoluta alicuius predicamẽti. ſed ſolum quia eſt de quo paſſio põt predicari ĩ dignitate. Similiter precognoſcitur aliquid de aliquo predicari. ergo etiam non differunt quia

eſt ſubiecti ⁊ dignitat; niſi ſicut actu p̄dicatum de alte ro q̄d actualiter in dignitate ⁊ eſſe alterꝝ de quo aliud ē p̄dicabile q̄d accidit de ſubiecto. ⁊ illa duo tendūt ad ꝯplexionē. ideo ē vnus modus. Tercius modus ē iſte p̄hs nō accipit ſubēm in demrātione pro ſubſtāa ſoluꝫ ſed pro quolibꝫ habēte paſſionē ſibi inherentē. ⁊ ꝓpt hoc exēplificat de vnitate. opꝫ ergo cum dr̄ ꝙ de ſub cto p̄cognoſcit quid eſt q̄d dicit vt illud q̄d intelligat extenſiue ad ſubēm ⁊ accn̄s. Et q2 eſt ſimpl'r dicit eſſe ſubiecti ⁊ ſm̄ quid accn̄tis. q2 accn̄tis eſſe eſt ineē ſubie iecto in quo eſſe claudit cōplexū in quo nō eſt rō q2 eſt que eſt eē ſubiecti ⁊ dignitatis q2 vtraqꝫ eſt rō ꝯplexi. ¶ Contra p̄mā rōnem cum dr̄ ꝙ ſimplici intuitu intel ligimus p̄ma. Si intelligāt per ſimplicē intentū p̄ia opatio intellcūs ſm̄ quā intellegimus q̄ddītatē ſubie cti ⁊ eius eſſe falſuꝫ eſt. intellcūs em̄ ꝑtinet ad ſcd̄am o peratōem intellcūs loquēdo de intellcū p̄ncipiorꝝ. Vi tas aūt ꝑtiet ad p̄mā opatōeꝫ. ergo veritas ſiue q̄a eſt equal'r ineſt ſubiecto ⁊ dignitati. Cōtra ſcd̄am cognoſ cere de ſubiecto vt ad paſſionē ꝯpatur eſt cognitio con cluſionis. ergo q2 eſt de ſubiecto ſic dꝫ precognoſci ſic; debꝫ ꝯcludi q̄d eſt falſuꝫ. ergo q2 eſt abſolute dꝫ p̄ſup poni. Sed dicat ꝙ q2 eſt de ſubiecto vt de ſubiecto di citur q̄ſi paſſio ꝯcluditur. ſed vt de ſubiecto pōt proba ri ip̄m preſupponit. Contra hoc eſt negare ꝯn̄s ⁊ cō cedere an̄s. q̄d patet q2 paſſio pro om̄i t̄pe ineſt ſubcō. ſed in necc̄arijs non dr̄nt eſſe ⁊ poſſe t̄cio phiſicorꝝ. ergo ideꝫ ē h̄ēre de ſubiecto q2 eſt vt paſſio p̄tur actu de ſub iecto ⁊ vt pōt p̄dicari. Contra t̄cium modū quia pre cognitio q2 eſt necc̄ario debꝫ p̄cognoſci an̄ demrātōem. ergo q2 eſt ſubiecti dꝫ precognoſci de ſubcō. Si ergo ſubſtāa aliquādo ſit ſubēm ⁊ aliquādo accn̄s ſimplicit aliud eſt eē. quia ē ſubiecti in gn̄e ſubſtātie ⁊ in gn̄e ac cident; . ⁊ ſil'r dignitat; . ergo erūt tres p̄cognitōnes q̄a eſt. Ideo aliter dd̄m eſt ꝙ ad ſaluandū idem eē quia ē ſubiecti ⁊ dignitat; eſt iniri ad ipoſſibile. Et ideo di cendū eſt. ꝙ Areſto. diſtiguit duos mōs p̄cognoſcēdi ſcꝫ quid eſt ⁊ quia eſt. nec intendit ꝙ mēbra diuiſionis nō poſſint ſubdiuidi. ſed q̄a ex p̄cedētibus eſt manifeſta. diuerſitas int̄ ſimplicē ⁊ ꝯpoſitū de quo detm̄iatur in p̄ntis. ⁊ enūciatōem de quo detm̄iatur in ꝑiarmenias diuerſitas etiaꝫ inter ſubēm ⁊ accn̄s ſuū eſt manifeſta ideo p̄hs nō habuit necc̄ario didere quia eſt in modos eius. ſed hoc relinqt tanq̄ per ſe notū ¶ Attende q̄rto ꝙ de paſſione opꝫ p̄ſuppo nere q̄d nomis. ſed de ip̄a n̄ oportet p̄ſupponere q2 eſt. hoc eſt nō opꝫ p̄ſupponere ip ſum eſſe. Patet. quia eſſe paſſionis ē ineſſe. ſed ineē paſ ſionis demōſtratur ⁊ nō precognoſcit ergo q̄a eſt nō eſt neceſſariū p̄cognoſci de paſſione. ¶ Et ſi arguas. q̄a quid eſt p̄ſupponit ſi eſt. ſicut pꝫ ſecūdo hui⁹. ergo pre cognitio q̄d eſt p̄ſupponit ꝯgnitōem ſi eſt. Tenet ꝯn̄a. q̄a ſicut ſe habꝫ queſtio ad queſtionē. ita p̄cognitio ad p̄cognitōem ¶ Dico ꝙ quid nomis nō p̄ſupponit ſi ē ſed bene q̄d rei. ¶ Et ſi iterꝝ arguas. q̄a ſicut dicit p̄ri mo metaphice. homies in egipto propter admirari ce perunt ph̄ari. Poſtq̄ em̄ viderūt ꝯcluſiones mirabi les ceperūt cauſas illarꝝ querere. ergo ante demōſtra tionē ſciuerūt quia eſt. ¶ Dico ꝙ p̄hus ſolum loqui tur de p̄cognitōibus neceſſario requiſit; ad habendū noticiam de ꝯcluſione quia eſt paſſionis nō eſt neceſſa rium precognoſci. imo accidit ꝙ precognoſcat. poteſt

tamē aliquo mō precognoſci ⁊ poſtea inquiri de cauſa inherentie p̄dicati cum ſubiecto

Dic breuiter ad queſtionē. ꝙ tm̄ ſunt due p̄cog nitōnes requiſite ad hoc ꝙ de ꝯcluſione ha beatur ſcientia. ⁊ tria p̄cognita in generali. Patꝫ. quia in demōſtratōne ſunt tm̄ tria de q̄bus ante ſciētiam ꝯcluſionis optet habere p̄cognitōem ſcꝫ ſub iectum paſſio ⁊ dignitas. ſed de dignitate p̄cognoſcitur quia eſt tm̄. de paſſione ſolum quid. ⁊ de ſubcō quid ē ⁊ quia eſt. ergo ⁊c̄.

Queſtio ſecūda.

Utruꝫ ꝯgnoſcens maiorem ⁊ minorē ſimul t̄pore ha beat ſciētiam ꝯcluſionis. Pro cui⁹ ſolutōne Attende p̄mo. ꝙ ſm̄ aliquos impoſſibile ē plures actus intelle ctus ſimul eſſe in eodē intellectu. Et hoc probatur p̄ri mo autoritate Auicēne dicentis ꝙ ſicut impoſſibile eſt idem corpus diuerſ figuris figurari. ita impoſſibile ē eūdem intellcm̄ diuerſis actibus informari. ¶ Secū do probat quia qua rōne duo actus poſſunt ſimul eſſe in eodem intellcū. eadeꝫ ratōne infiniti. quia nō magis videtur eē poſſibiles duo act⁹ q̄ tres. nec tres q̄ qua tuor. ⁊ ſic in infinitū ¶ Tertio probat. quia ſm̄ p̄hm ſecūdo topicorꝝ ꝯtingit ſimul plura ſcire. intelligere ve ro nō. hoc em̄ nō eſt niſi ꝓpt impoſſibilitatē actuū in telligēdi ⁊ ꝯpoſſibilitatē habituū. ergo ⁊c̄. ¶ Quarto ſic. quia potētia naturalis ſm̄ totum ſuū conatum pro ducens vnū actum nō videtur poſſe p̄ducere alium. Nam ſi p̄duceret alium p̄mus nō eſſet productus ſm̄ totū conatum ¶ Notat ſcd̄o. ꝙ nos ꝯgnoſcimus p̄nci pia p termīos. p̄ncipia em̄ ꝯgnoſcimus in q̄ntum t̄mi nos ꝯgnoſcimus. ſicut habet in hoc libro. ⁊ ꝯcluſionē per p̄miſſas. quia ſcire eſt p cauſam rei aliq̄d ꝯgnoſce re. ſed p̄ncipia ſt; cauſe ꝯcluſionis. ergo. Un̄ quādo i tellcūs duobus diſtinct; actibus intelligit t̄minos di ſtincte. poſtea deſinūt eſſe iſti actus. ⁊ intellcūs format vnū t̄cium actum q̄ virtualit̄ ꝯtinet perfcōem duoruꝫ p̄cedētium. ⁊ illo t̄cio actu intelligit ſimul p̄ncipiuꝫ ⁊ ſuos termīos nō tanq̄ multa ſed tanq̄ vnū. ita ꝙ in tellcūs vno actu intelligit maiorē. ⁊ poſtea mīorem a lio actu. Et ī fine diſcurſus iſtis duobꝫ actibus remo tis format vnū t̄cium actum q̄ virtualit̄ ꝯtinet p̄fectō nem actuū p̄cedētium p quē ſimul intelligit ꝯcluſionē ⁊ p̄ncipia. Licet iſta ſint probabilia ꝯtra ea tm̄ ſic pōt argui. Primo. quia alius eſt actus quo ꝯprehēdunt ſim plices q̄dditates ⁊ actus ꝯponendi eas. Nam p̄mus a ſecūdo ſeparatur. ſed iſti duo ſimul ſtant. nam poſſibile ē ꝯponere q̄dditates ⁊ ꝯpōnem intelligere ſine intellcō ne ſimpliciū termīorū. ergo ſimul ſtant ¶ Secūdo ſic ꝯcipiens habitudinē ꝯtrarietat; neceſſario ꝯcipit ex trema. ſicut ꝯcipiēs ꝯtrarietatē nigredis ⁊ albedinis. neceſſario ꝯcipit nigredinē ⁊ albedineꝫ ⁊ hoc nō p vnū actum. ergo p alium ⁊ alium. Minor pꝫ. q̄a diſtinctio actuū ſuitur a diſtīctōne ſubiectorꝝ. ſicut pꝫ ſecūdo de aīma ¶ Tertio ſic. dato ꝙ ſanctus Petrus intelligat eſſentiā diuinam alius. ſcūs poteſt ſibi aliq̄d reuelare iſta aūt reuela⁹ non ꝯtingit ſine noua ꝯgnitōne. ergo e runt due ꝯgnitōnes. ¶ Quarto ſic. poſſibile ē me in telligere roſam. ⁊ intelligere q̄d ego intelligo roſam ſi mul ⁊ ſemel ⁊ nō eodē actu. q̄a vnus ē dircūs ⁊ ali⁹ re flexus. Q; aūt iſti act⁹ ſint diſtīcti pꝫ. q2 vn⁹ p̄t regiri

ſine alio ⁊ etꝫ vnus eſt experimētal'. ⁊ alius nō. Et hoc
ↄfirmat per Auguſtinū qui dt ſupra lucā ꝙ intellcūs
pōt circa multa occupari. nec rōnes alterius opiōnis
cogunt. Vñ ad autoritatē Auicēne dōm eſt. ꝙ aliq̄ eſt
ſilitudo nō tamē oīmoda. vñ ſicut ipoſſibile eſt idem
corpus diuerſ figurꝫ figurari. ita ipoſſibile eſt eūdem
intellcm̄ diuerſ repugnātibus actib' iudicatiis ſiue aſ
ſenſiuis informari. nō eſt tamē ipoſſibile de actib' appre
henſiuis. eo ꝙ ipi nullā habent repugnātiā ex ſe ¶Ad
ſcōm dōm. ꝙ hoc nō eſt incōueniens. imo eſt necariuz
ſicut ptꝫ et' per Auguſtinū q̄ poit proceſſuz i infinitū
in actib' reflexiuis Ad tciū patebit ſo' ſuo loco. Ad
quartū dōm. ꝙ intellcūs producēs vnū actum nō pro
ducit eū ita ſm totū conatū q̄n poſſit producere aliuz
nullus ergo eſt adequat' ipi itellectui. ¶Attēde ter
cio. ꝙ maior pōt ↄſiderari dupl'r. Vno mō inq̄ntum
maior ſiue ſub rōne maiorꝫ. Alio mō nō inq̄ntū maior
ſed ſm id qd eſt. ſcꝫ vt eſt tal' vel tal' propō. nō cōſiderā
do vtrum ſit maior vel minor. ¶Attende quarto. ꝙ du
plex eſt ſimultas. ſcꝫ tpe ⁊ nature. Vñ illa dicūtur ſil'
ſilr̄tate tpīs que ſtꝫ in eodē tpe. ⁊ hoc pōt ↄtigere dupl'r
¶Uno mō adequate. ⁊ ſic illa ſt' ſimul que ſimul ⁊ ade
quate in eodem tpe ſunt. ita ꝙ tēpus preciſe mēſurans
duratōem vnius etꝫ preciſe mēſurat duratōem alteri'
ſic ꝙ in quocūqꝫ tpe verum eſt dicere vnū eſt in illo tē
pore verꝫ eſt dicere aliud eſt. Alia dicūtur ſimul tēpo
re que ſcꝫ ſic ſe habēt ꝙ vnū ſtatim ſine aliqua media
tione ſeq̄tur ad aliud

Dic primo ad queſtionē. ꝙ maiorē
pus tēpore poſſum' cog
noſcere añ cōcluſionem.
patꝫ ex ſecūdo poſtꝝ ⁊ etiā in pñti textu. Rōne ſic. ex
vno nihil ſeq̄tur ſyllogiſtice pmo poſtꝝ: ergo intellcā
vna propōne maiore ſine alia propōne nō intelligit alī
quod ↄſequēs ſequt. pōt em̄ hēri veritas vnius propō
nis maiorꝫ abſqꝫ veritate ↄcluſionis ¶Dic ſecūdo.
ꝙ ad noticiā cōcluſionis p̄req̄ritur noticia vtruſqꝫ pre
miſſaꝝ ſm ſe. ptꝫ quia ſcia ↄcluſionis depēdet ex vtra
qꝫ premiſſa. quia ambe p̄miſſe habēt rōem vnius cau
ſe. ſed noticia effectus p̄ſupponit noticiā cauſe in ſe q̄n
effectus cognoſcit per cām. ergo cōcluſio vera ¶Dic
tercio. ꝙ intellcis maiore ⁊ miore abſolute nō eſt neceſ
ſe ſimul tpe cognoſcere ipam ↄcluſionē ¶Dic quar
to ꝙ cognitꝫ maiore ⁊ miore applicatꝫ. ſimul tēpore cog
noſcitur ↄclu°. ⁊ etiā cognita maiore inq̄ntuz maior. ⁊
miore inq̄ntum mior. nō em̄ eſt maior ſine miore. nec e
tiam mior ſine maiore

Queſtio tercia. Vtꝝ cognoſcens vtrāqꝫ
p̄miſſam eſſe verā ſimul tēpore
accipiat ſciam cōcluſionis. ita
tamē ꝙ pus naturalit' cognoſcat pncipia. ¶Pro cui'
ſolutōne Attende pmo. ꝙ eodē mō ſe habꝫ veritas pre
miſſaꝝ ad veritatē ↄcluſionis ſicut intellcūs pncipio
rum ad ſciam ↄcluſionis. ita ꝙ ſicut ipoſſibile eſt pre
miſſas eſſe veras ↄcluſione exñte falſa. ita ipoſſibile eſt
pncipia eſſe ſcita ↄcluſione ignorata. ¶Attende ſecū
do. ꝙ pncipia ſiue p̄miſſe pñt dupl'r ↄſiderari Uno°
in ſe ⁊ abſolute nō fundando in eis aliquā vnam rela
tionē. Alio mō intelligēdo has ſm ſubñas eaſdē fun
dando in eis relatōem ⁊ applicando eis hoc pncipium
qd eſt dici de omi vel dici de nullo. intelligendo miorē
ſub rōne mioris. vt ſcꝫ eſt debite ſubſūpta ſub maiore.
⁊ vt ſic prope merent' dici premiſſe. Nam p̄miſſe ipor
tant quandā relatōem ad ↄcluſionem que relatio eſt
ab iſta applicatōe vel ab illo diſcurſu qui eſt forma ſyl
logiſtica applicata materie. Primo mō contingit ſcire
vtrāqꝫ premiſſam ⁊ ignorare ↄcluſionē. ſed non ſecūdo
modo. ¶Attende tercio. ꝙ ad ſciam ↄcluſionis tria
requirūtur. Primū eſt ꝙ ſciat' eius cauſa hoc aūt non
ſufficit quia hec eſt cognitio ↄclōis in potētia ⁊ ꝑtute
Secūdum. vt ſciat' ꝙ premiſſe ſint cauſe ↄcluſionis. ⁊
hoc intelligit p hus ꝑ applicatōnem pncipioꝝ ad con
cluſionē. Tercio req̄ritur. ꝙ ſit impoſſibile aliter ſe hē
re. Ex quo ptꝫ ꝙ ſi pncipia ſciant' ⁊ ſint applicata ad
inferendū ↄcluſionē. habebit' ſcia de ↄcluſione ¶At
tende quarto. ꝙ pncipia applicata ↄcluſioni pus natu
raliter ſtꝫ ⁊ cognoſcūtur añ concluſionē. quia illud eſt
pus altero natura qd habet ordinē ad aliud ⁊ pemine
tiam reſpectu alterius. eo ꝙ aliud ab eo accipit eſſe ⁊
nō econtra. eo ipo em̄ ꝙ aliquid totā ſuam entitatē ca
pit ab aliquo. illud aliud a quo capit in ſui natura a
nullo dependet in ſuo eſſe. Ex quo ptꝫ ꝙ ipm̄ ſit pus ⁊
nobilius in ſua natura. ſed ſic ſe habēt pncipia appli
cata ↄcluſioni ad ↄcluſionē. ſunt em̄ cauſe ſufficiētes
ↄcluſioni ⁊ in eſſendo ⁊ in cognoſcendo. Qꝫ ſint cauſe
patet ſecūdo phiſicoꝝ. vbi dt ꝙ p̄me propoſitōnes po
nūtur in genere cauſe efficientꝫ in ſyllogiſmo. Qꝫ ſint
cauſe ſufficiētes ptꝫ. quia aliter p̄miſſis applicatꝫ op
teret aliq̄d ſupaddere p̄miſſis ad hoc ꝙ inferrēt cōclu
ſionem. ſic ergo p̄miſſe diſpoſite ⁊ applicate neceſſario
precedūt naturalit' ipam ↄclonem. ¶Eſt tamē aliud
dicere p̄miſſe applicate ↄcluſioni. ⁊ p̄miſſe inq̄ntuz ap
plicate. Premiſſe em̄ applicate naturaliter p̄cedunt ita
ꝙ applicatio ↄcomitans eſt ⁊ rō quedā intelligendi
p̄miſſas. Premiſſe vero inq̄ntum applicate ſunt ſimul
tpe ⁊ naturalr̄' cū ↄclone. eo ꝙ cauſa inq̄ntuz cauſa eſt
ſimul natura cum effectu q̄a dicūtur relatiue

Dic ad queſtionem. ꝙ cōtingit cognoſce
re vtrāqꝫ propōem abſolute nō in
telligendo ↄclōem. ptꝫ quia conſi
derando ꝓpōnes iſto mō ſoluz ſt' materia ſeu cauſe ma
teriales ↄclōis ⁊ etiam ſyllogiſmi. Vñ ſicut materia
nō ſufficit ad eſſe rei. ita nec ad ↄpletam ↄgnitōnez rei
Vñ nihil ꝓhibet abſolute apprehēdere veritatē hui'
ꝓpōnis. oīs mula eſt ſterilis. ⁊ etiā hui' hec eſt mula.
neqꝫ ordinent' inter ſe abſqꝫ hoc ꝙ ſciat' ↄcluſio eſſe ꝓpa
¶Dic ſecūdo. ꝙ nō cōtigit intelligere p̄miſſas appli
catas niſi ſciatur ↄclō. ptꝫ quia cōcluſio ſeq̄tur ex pre
miſſis eo ꝙ hec ſt'. ex primo poſtꝝ. ¶Quero ergo. an
cognitis pncipijs in ſe ⁊ vt applicant' ↄcluſioni habea
tur ſcia ↄclōis vł nō. ſi ſic habet' intētū. Si nō tūc opꝫ
aliq̄d addere vltra p̄miſſas ad illam applicatōem. ſꝫ
idem eſt pncipiū ſufficiēs cognoſcendi ⁊ eſſendi ⁊ econ
tra. ergo vltra p̄miſſas ſic applicatas in omi ſyllogiſ
mo oportet ꝙ addatur aliq̄d ad hoc ꝙ ſufficiens infe
ratur ↄcluſio. ⁊ ita nō eſt neceſſe aliud euenire in ſyllo
giſmo (quibuſdā poſitis) id eſt p̄miſſis applicatꝫ cō
cluſioni. ¶Dic tercio. ꝙ p̄miſſe applicate naturalit'
prius cognoſcūtur ipa ↄcluſione patꝫ ex dictꝫ ¶Dic
quarto. ꝙ premiſſe inq̄ntum applicate ſimul tēpore in
telligūtur cuꝫ ipa cōcluſione. ptꝫ ſil'r

Queſtio quarta.

Utrū poſſibile ſit eundē intellectū ſci re ſimul iſtā omīs dualitas eſt par. ⁊ ignorare hanc hec dualitas eſt par ſicut videt̃ dici in textu. Pro cuiꝰ ſolutōne attēde pri mo. ꝙ duplex ē cognitio. ſcȝ in vl'i ⁊ in ꝑticulari. ¶ Cog nitio in vl'i nō eſt cognitio alicuiꝰ ꝓpōnis vl'is. ſed ē cognitio alicuiꝰ nō in ſe ſed in ſuo accn̄te. Cognitio vero in ꝑticulari ē cognitio alicuiꝰ in ſe ⁊ in ꝓpria for ma. ⁊ nō eſt cognitio alicuiꝰ ꝓpōnis ꝑticular̄. Un̄ manifeſtū eſt ꝙ ad veritatē ꝓpōis vl'is reqritur veri tas cuiuſlibet ꝓpōnis ſingularis. ſicut aūt veꝝ ſe hȝ in ꝯn̄tijs ita ⁊ ſcitū. Ex quo ſeqtur pͥmo ꝙ īpoſſibile ē to tale an̄s eſſe veꝝ ꝯn̄te exn̄te falſo. ita īpoſſibile ē totale an̄s eſſe ſcitū ꝯn̄te ignorato. Seqtur ſecūdo. ꝙ ſicut in ꝯn̄a ſyllogiſtica ſi altera pͥmiſſaꝝ ſet vera nō eſt neceſ ſe ꝯcl'oem eſſe verā. ſil'r ꝯcluſio pōt ignorari aliq̄ pre miſſaꝝ cognita. Si tn̄ vtraqȝ premiſſaꝝ ſit ſcita ⁊ ꝯſe quētia ſciatur eſſe necc̄ria necē ē concluſionē eſſe ſcitā.

¶ Dic pͥmo ꝙ īpoſſibile eſt ſcire hāc. oīs dualitas eſt par. ⁊ nō cognoſ cere in vl'i hāc. iſta dualitas eſt par ¶ Dic ſecūdo. ꝙ poſſibile eſt ſcire hanc in vl'i omīs dualitas eſt par. ⁊ ignorare in ꝓpria forma iſtaȝ dualitas eſt par. eo ꝙ forte ignorabo iſtā eſſe dualitatē Si aūt aliqs ſciat iſtas duas. omīs dualitas eſt par. ⁊ hec dualitas eſt dualitas debite applicatas neceſſe eſt ipm̄ ſcire hanc. hec dualitas ē par

¶ Ad rōnes in oppoſitū. Ad pͥmā nega tur an̄s. ſcȝ ꝙ non ſunt tn̄ due ꝑcognitōnes. Ad pri mā probatōem dr̄. ꝙ nō eſt neceſſariū ꝑcognoſcere qua le vel quantū de ſubiecto in denoiatōne vt ſciat̃ cōclu ſio. hic aūt ſolum ē ſermo de ꝑcognitōnibꝫ neceſſarijs. Ad alias pȝ ſolutio ¶ Ad ſcdaȝ negetur an̄s. ⁊ ad pri mas duas ꝓbatōnes pȝ ſoluº ¶ Ad terciā dr̄. ꝙ ſolū illud pōt demōſtrari qđ habet cām deſ̄miatam ⁊ ꝑ ſe. qđ nomīs aūt nō habet tales cās eo ꝙ impō vocabu loꝝ eſt ad placitū voluntat̄ ⁊ mutabil'. ⁊ per ꝯn̄s nō eſt deſ̄miate per ſe ſed per accn̄s ¶ Ad quartā dr̄. ꝙ il lud qđ poteſt docere nō eſt precognitū illi a quo pt̄ do ceri. quāuis aūt qđ nomīs poſſit doceri ab aliquo ig norāte idioma tamē an̄qȝ ipe ſciat vel addiſcat aliquā ꝯcluſionē opȝ euȝ cognoſcere qđ ſ̄catur ꝑ nomē. ⁊ ibi eſt ſimplex ꝑcognitio. ¶ Ad terciā rōem negetur an̄s pro vtraqȝ ꝑte. Ad probatōeȝ pͥme part̄ dr̄. ꝙ ꝑ ph̄s in quarto metaphͥce nō oſtendit pͥmū pͥncipiū niſi a po ſteriori ⁊ per rōnes topicas ⁊ ex ꝓpōnibꝫ datis ⁊ con ceſſis ab illis q̄ negauerūt (¶ Scire aūt opīamur vnū qđqȝ ⁊ nō ſophiſtico mō) ¶ Explanato mō quo ꝯtin git aliqđ ſcire ⁊ ſoluere opīones deſtructīas ſcire. Hin choat Areſto. ſciam quā intendit ī hoc libro docere. ſcȝ ad deſ̄miandū de ſyll'o dmōſtratio. Et diuiditur in duos libros ꝑtiales. In pͥmo determīat de ſyll'o demō ſtratio. In ſcđo de queſtionibꝫ ſcibilibꝫ ⁊ de medio de mōſtratōnis. Primꝰ liber diuidit̃ in tres tractatus. in pͥmo determīat de demōſtratōne in ſe ⁊ ꝑtibus ⁊ ꝓpe tatibꝫ eius. Et diuidit̃ in duodecī capl'a. In pͥmo de terminat qđ ſit ſcire. ⁊ qđ ſit demōſtratio. ¶ Un̄ ſcire eſt cām rei cognoſcere ꝓpt̄ quā res eſt. ⁊ qm̄ illius eſt cā ⁊ nō eſt ꝯtīgere hoc alit̄ ſe habere Qȝ aūt ſcire bn̄ diffi niatur hoc mō pȝ q2 tam ſciētes qȝ nō ſcientes credūt ſcire quādo credūt cognoſcere hmōi cām. veꝝ eſt ta men ꝙ neſciētes nō cognoſcūt cām ⁊ ſciētes cognoſcūt Ex quo pȝ ꝙ illud de quo eſt ſcīa eſt īpoſſibilit̄ alit̄ ſe hēre. hic aūt diffinit̄ ſcire ſimpl'r ⁊ nō ſcire ſ̄m accn̄s ſiue ſophiſtico mō. Unde ſi ſit alius modus ſciēdi po ſtea dicet̃. Scire ergͦ eſt ꝑ demōſtratōem intelligere

¶ (Demōſtratōem aūt) ¶ Hic definit demōſtratō nem duabꝫ definitōnibꝫ. Pria demōſtratio eſt ſyll's ap ponticon. i. ſyll'us faciens ſcire. Secūda defiº demon ſtratio eſt ſyll'us procedēs ex pͥmis veris īmediat̄ pͥo ribus ⁊ notioribꝫ cauſiſqȝ ꝯcl'onis. ⁊ nō opȝ addere in definitōne illam ꝑticulam (⁊ ꝓprijs) q2 ſat̄ datur in telligi per predcām definitōem. Un̄ hec defiº pōt pro ꝓbari ſ̄m ſe totā ꝑ aliā definitōem demōſtratōnis Se cūdo probat̃ quātum ad ſingulas ꝑticulas. ⁊ pͥmo q̄n tum ad pͥmā ſcȝ ꝙ ſit ex veris. q2 in demōſtratōne con cluſio eſt vera. Nam falſuȝ nō poteſt ſciri. qđ cm̄ non eſt nō eſt ſcire vt ꝙ diamit̃ ſit ſimit̃. Sed ꝯcluº vera n̄ oſ̄ditur niſi ex ꝓpōnibꝫ ver̄. ergo demōſtraº eſt ex ve ris. Qȝ ſit ex pͥmis probat̃. q2 vel ꝓpōnes demōſtra tionis ſt̄ indemrābiles vel demōſtrabiles. ſi pͥmuȝ ha betur intentū. Si ſecūdum. vl' ſunt demōſtrate vl' nō. nō poteſt dici ꝙ nō. q2 tunc nō eſſent ſcite ⁊ per ꝯn̄s con cluſio nō ſciretur ꝑ eas. Si ſint demōſtrate iteꝝ habē tur ꝓpoſitū. q2 non eſt procedere ī infinitū in demrā tōnibus. ſed tandē eſt deuenire ad aliquas ꝓpōnes indē mōſtrabiles. g̃ demōſtraº eſt ex pͥmis ⁊ indemrābilibꝰ vl' ſtati vel ꝑ aliq̄ media ꝓbabilibꝫ. Qȝ ſit ex īmedia tis pȝ. q2 idem eſt pͥmū ⁊ īmediatū. Idem cm̄ eſt pͥm̄ in demōſtratōne ⁊ pͥn̄m demōſtratōnis. pͥn̄m aūt demō ſtratōnis eſt ꝓpō īmediata. Qȝ ſit ex cauſ̄ pȝ. q2 ſci re eſt cām rei cognoſcere. Qȝ ſit ex pͥoribus ⁊ notioribꝫ pȝ. q2 cauſe ſt̄ pͥores ⁊ notiores ſuo effectu ¶ (Priora aūt.) ¶ Poīt duplicē modum pͥoris. Nam aliqua di cūtur pͥora ⁊ notiora quo ad nos. ⁊ quo ad naturā. Nō eīn idem eſt pͥus natura ⁊ ad nos. neqȝ nature notius ⁊ nobis. Un̄ illa ſunt pͥora ⁊ notiora quo ad nos que ſt̄ mag̃ ꝓpīqua ſenſui ſic̄ ſt̄ ſinglaria Et illa ſt̄ pͥora ⁊ notiora ſ̄m naturaȝ. ſiue ſimpl'r que lōgius ſt̄ a ſen ſu. ſicut vl'ia. quare ſinglaria ⁊ vl'ia adinuicem oppōnū tur ¶ (Ex pͥmis aūt ē) q2 dixit ꝙ pͥn̄m demōſtratōis eſt ꝓpō īmediata. ideo definit ꝓpōnem īmediatā dicēs. ꝙ ꝓpō īmediata eſt q̄ nō ē altera pͥor neqȝ notior Propō aūt eſt altera ꝑs enūciatōnis vnū de vno. Sȝ ꝓ poſitio dyaletica eſt ꝓpō accipiēs quālibȝ ꝑtem enū tiatōnis. ꝓpō aūt demōſtratīa eſt ꝓpō accipiēs deter mīate alterā ꝑtem ſcȝ veram. Enūciaº vero eſt que ac cipit quālibet ꝑtem ꝯdcōnis. ⁊ ꝯtradcō eſt oppō cuiꝰ ſ̄m ſe nō eſt dare mediū. Affirmaº eſt que ē. i. pͥdicat a liqđ de aliquo. Negaº vero eſt que nō eſt. i. remouet a liqđ ab aliquo ¶ (Immediati aūt) Hic diuidit ph̄s pͥn̄m īmediatū demōſtratōnis ꝑ pōnem ⁊ dignitatem. ¶ Poſitio eſt quā nō eſt mōſtrare neqȝ neceſſe eſt hēre ad docendū aliquē. ſed dignitas ſiue maxīa eſt quā necc̄ rio eſt hēre quēlibet ad docendū. Diuidit̃ aūt poſitio ī ſuppōem ⁊ diffinitōnē. Suppō ē poſitio accipiēs quāli bet ꝑtem enūciatōnis. vt cum dico aliqđ eſſe vl' nō eſſe Sed defiº eſt poſitio nō accipiens quālibet ꝑtem enū ciatōnis. vt cum nō dico aliqđ eſſe vl' nō eſſe. Qȝ aūt defiº ſit poſitio pȝ. q2 areſmetecus hȝ pro pōne ꝙ vni tas eſt aliqđ indiuiſibile ſ̄m quātitatē. illa ergo defini

vnitatis eſt poſitō.ꝛ tamē nō eſt ſuppō.nā illud quod q̇d eſt vnitas ꝛ eſſe vnitatē nō eſt idem.ꝛ ita diffinitio eſt paſſio diſtincta a ſuppōe ¶(Qm̄ opꝫ credere) h̄ ph̄us ex p̄dictis infert tria correlaria. Primū. neceſſe eſt magis ſcire p̄ncipia q̄ ꝯcluſionē.pꝫ ſꝑ ꝓpter qḋ vnū quodq; eſt.ꝛ illud magis vt de duob' illud eſt magis amatum ꝓpter quod aliud amamus.ſed nos ſcimus ꝯcluſionē ꝓpter p̄ncipia.ḡ oꝫ magis ſcire p̄ncipia q̄ cōcluſionem. Scḋm correlariuꝫ.necc̄e eſt magis credere p̄ncipijs q̄ ꝯcluſioni.pꝫ ꝑ p̄cedens.quia necc̄e eſt magis ſcire p̄ncipia q̄ ꝯcluſiones. Terciuꝫ correlariū. nihil dꝫ eē notius accipiēti ſciam ꝑ demonſtratōnem q̄ oppoſita p̄ncipioꝝ eē falſa.pꝫ quia qui dubitat de falſitate vnius oppoſitoꝝ dubitat de veritate alterius.ſꝫ talis nō dꝫ dubitare de veritate p̄ncipioꝝ.ſicut patꝫ ex dictis.ḡ nec de falſitate ſuoꝝ oppoſitorum. Circa hūc textū ¶Attēde p̄mo.q ſm linconienſem.ſcire capit quatuor mōis.vn̄ dr̄ ſed nō lateat nos q ſcire dicit multiplr̄.ſ.coiter ꝛ ꝓprie ꝛ magis ꝓprie ꝛ maxime ꝓprie Eſt em̄ ſcia coiter veritatis app̄henſio.ꝛ ſic ſciunt cōtingētia erratica.ſed ſcia ꝓprie dr̄ ꝯprehēſio veritatis eoꝝ que ſꝑ vl' freq̄ntius vno mō ꝯtingūt.ꝛ ſic ſciūt naturalia.i.ꝯtingētia nata.quoꝝ eſt demonſtratō coiter dicta. Sꝫ ſcia magis ꝓprie dicta ē ꝯphenſio veritatis eoꝝ que ſꝑ vno° ſe habēt.ꝛ ſic ſciūtur in mathematicis tam p̄ncipia q̄ ꝯclōnes.cū aūt veritas ſit illud qḋ eſt et ꝯphenſio veritatis ſit ꝯphenſio eius qḋ eſt.eē autē eius qḋ depēdet ab alio nō cognoſcit niſi ꝑ eē illius a q̄ aliud maxime depēdet.ideo ſcire maxime ꝓprie dr̄ cōp̄henſio alicuius veritatis immutabilis ꝛ necc̄e ꝑ ꝯphenſionē cāe immutabil' i n eēndo ꝛ cāndo. ꝛ h̄ ē ſimplr̄ ꝛ maxime ſcire ꝓprie cām rei cognoſcere imutabilē in ſe.ꝛ immutabilē in cauſādo.ꝛ reſpectu hui⁹ ſcire vocat Areſto.alios modos ſciēdi ſophiſticos ꝛ ſm accidēs.ꝛ illud ſcire eſt finis ſpēaliſſim⁹ hui⁹ ſcīe.ꝛ acquirit ꝑ demōſtratōem ꝓpriiſſime dictā. Qꝫ aūt dicat hoc mō ſcire explanat ꝑ vſum acceptōis vocabuli ¶Attēde ſecūdo ſm eūdē.q cū dr̄ Areſto.omē qḋ ſcit per demonſtratōem ſcit.hoc ſumit ꝑtim a libro poꝝ.ꝛ ꝑtī cognoſcit in cognoſcēdo quid ē qḋ dr̄ ꝑ hūc terminūꝫ demonſtratō.demonſtrat aūt in analeticis poꝛib⁹.q omē qḋ cognoſcit poſtq̄ fuit dubiū vel ꝯtrarie opinionis ꝑ ſſum cognoſcit.cognito q demōſtratō eſt ſyll's faciēs ſcire nō p̄t eē dubiū.q quicq̄d ſcit ꝑ demōſtratōem ſcit. ¶Attēde tercio ſm eundē.q iſta ꝓpō ex p̄t dicere ordinē cāe material' formalis efficiētis.vel ſolū ordinē originis.Vn̄ ſi ex ſumat gn̄alr̄ vt dicit ordinē cāe vel originis.tūc demōſtrat diffinitio material' de ſuo diffinito.cū dr̄ demonſtratiua ſcia eſt. Si aūt demonſtratiua ſcia ſit habitus acq̄ſitus ꝑ demonſtratōnem.tūc ex ſcat ordinē cāe efficiētis originalis ad cauſatū. Aliqḋ em̄ eſt origo ꝛ efficiēs.ſicut pater filij.ꝛ aliquid efficiēs qḋ nō eſt origo. Scia aūt p̄miſſarū in aīa eſt efficiēs ꝛ origo ſcīe ꝯclōnis. Scia em̄ p̄miſſaruꝫ in aīa videt p̄requiſita añ ſciam p̄me ꝯclōnis ¶Attende quarto ſm eundē q p̄ncipia ꝯclōnū aliquando ſt p̄ma.aliq̄n nō p̄ma.ſꝫ ꝓbata ꝑ p̄ma.ea que p̄ma ſt nō ꝯtingūt.i.nō ſequuntur ex alijs. In hoc em̄ intellectu vtit Areſto.ſepe hoc ꝟbo ꝯtingere vt dicat alia ꝯtigēter ex alijs ſequūt que ex illis. vt āt videat drn̄a inter ſcire ꝯmuniter ꝓprie vl' magis ꝓprie dictū ad ſcire maxime ꝓprie dictū. ꝑ ſcire ꝓprie dicto poſuit credere. Dicit ergo nō p̄t quis magis credere ea que ſcit.i.ꝯcluſiones eis.ſ.que ꝯtingūt.i.p̄miſſis ip̄arum ꝯclōnum. ſiue ip̄e p̄miſſe ſint ſimplr̄ p̄me ꝛ nō ꝯtingentes.id eſt ex aliquib' ſequētes.ſiue ſint nō ſimplr̄ p̄me.ſed reſpectu ꝯclōnis. Cognitio aūt p̄moꝝ p̄ncipioꝝ.que eſt intus eſt melior diſpō q̄ ſit ſcia.p̄ncipia aūt nō ſimplr̄ p̄ma nō cognoſcunt intellectu.ſꝫ ſcia que eſt poſterior diſpō q̄ intellectus. Qꝫ ḡ dr̄ neq; meli⁹ diſpoſit⁹ quā ſi ꝯtigerit ſciens eſt.ac ſi diceret neq; habēs ſciam p̄remiſſarū nō p̄marum neq; habēs intellectū p̄moꝛū p̄ncipioꝝ.que eſt melior diſpō q̄ ſcia p̄t magis ſcire concluſionē q̄ principia

Queritur vtrum

diffinitōes ſcire ꝛ demonſtratōis ſint a p̄ho ꝯuenieter aſſignate. ¶Arguit p̄mo q non.qꝛ nō omē (qḋ ſcit) ſcit ꝑ cām.ḡ ſcire nō eſt rem ꝑ cām cognoſcere. Añs pꝫ p̄mo.quia omīs demōſtratio facit ſcire.cū ſcire ſit effectus demōſtratōis.ſed nō omīs demonſtratio ꝓcedit ꝑ cām ſicut ꝑ illam que ꝓcedit ꝑ effectuꝫ. Scḋo .quia de ſubſtantijs ſepatis eſt ſcia.ꝛ ſilr̄ de p̄ncipijs ꝛ etiam de ente.ꝛ tn̄ non habēt aliquā cām.deus em̄ nullaꝫ habet cām.ꝛ alie ſubſtātie ſt nobis ignote.ꝛ p̄ncipia nullam habēt cām.nec etiam ens.eo q nihil eſt prius ente omīs aūt cā p̄or eſt ſuo effectu Tercio.noſtꝝ ſcire eſt ꝑ magis nota nobis.cāe aūt ſt ignote nobis cū ſint notiores ſm naturā.ſicut pꝫ in ꝓhemio phicoꝝ.ḡ nō omnis ſciētia eſt ꝑ cām. Quarto.qꝛ ſi omīs ſcia eſt ꝑ cām tūc erit impoſſibile nos aliquid ſcire. Pꝫ ꝯn̄a. quia ſi aliq̄d ſcit ꝑ cām.aut ergo illa cā ſcit.aut nō.ſi non.ḡ nec aliud .cū poſteriora dicant ꝑ habitudinē ad p̄mū Si ſic.ſequit q oꝫ cognoſcere p̄mam cām.que eſt de⁹ qḋ nobis ē impoſſibile. Sequit 2° q oportebit euꝫ cognoſcere ꝑ cām.quod ē manifeſte fl̄m.ꝛ vlterius ꝓcedere in infinitū. ¶Secūdo arguit.de multis habet ſcia que poſſunt aliter ſe habere.ſicut pꝫ de eclipſi ꝛ alijs entib' naturalib'.ḡ non omē qḋ ſcit impoſſibile eſt al'r ſe habere. Cōfirmat.qꝛ ſolus deus ipoſſibiliter ſe hꝫ aliter ḡ de ſolo deo eſt ſcia ¶Tercio arguit. ſcire non eſt effectus demonſtratōis.ḡ demonſtratio nō eſt ſyll's faciēs ſcire. Añs pꝫ.quia ſcia eſt cā demonſtratōnis ḡ non eſt effect⁹. Cōfirmat.quia nullū ens rōis eſt cā entis realis.ſed demonſtratio eſt ens rōis.ſcia vero eſt ens reale.ḡ demonſtratio nō eſt cā ſcīe. Maior pꝫ.qꝛ cā eſt maioris ētitat q̄ ſu⁹ effect⁹ ¶Quarto ſic. ꝯclo non eſt min⁹ nota q̄ p̄ncipia.ḡ non ē necc̄e magis credere p̄ncipijs q̄ ꝯcloni. Añs pꝫ.qꝛ ſm ph̄m demonſtratio ꝓpter quid ꝛ vl'is eſt potior q̄ ꝑticularis.ꝛ hoc ideo qꝛ vna eſt ꝑ cām ꝛ alia nō.cū ergo ꝯclo ſit ꝑ cām nota p̄ncipia vero nō. ſequit q ꝯclo ſit magis nota. Cōfirmat.qꝛ ſi ꝯclo eēt min⁹ nota q̄ p̄ncipia. ſeq̄ret q noticia ꝯclonis includeret aliq̄d ignorantie.ſꝫ h̄ eſt fl̄m.ḡ

In oppoſitū arguit autoritate Areſtotel' in textu Pro ſolutōne q̄ſtionis ſoluende ſunt quatuor queſtiones..

Queſtio

Prima.vtꝝ ſcire a p̄ho ſit ꝯuenieter diffinitū. Pro cui⁹ ſolutōe ¶Attende p̄mo q in oīb' q̄ ſt ꝓpter finē diffinitio(q̄ ē ꝑ cām finalē)ē rō diffinitionis que eſt ꝑ cām materialē vel medium ꝓbans ip̄am

Propter hoc em̄ oꝫ ꝙ domus ſit ex lapidib⁊.qꜫ eſt coo perimētū ꝓhibens nos a frigore ⁊ eſtu.ſic etiam Areſto.dat hic duas diffinitōes de demonſtratōe.quaruꝫ vna ſumit a fine demrātōis qui eſt ſcire.⁊ ex ħ ꝯcluditur altera.⁊ꝓpter hoc pmo diffinit ſcire ſimplr. qd̄ eſt ſcire ꝓpter quid. Vn̄ dicim⁹ aliquid ſcire ſimplr quādo ſcim⁹ illud in ſeipo.ſed dicimur ſcire aliqd ſm qd qn̄ ſcim⁹ illud in illo in quo eſt.vel ſicut ps in toto. vt ſciētes domū diceremur ſcire parietē.vel ſicut accidēs in ſubiecto.ſicut ſi ſciētes chориſcū diceremur ꝯgnoſcere venientē.vel ſicut effectum in cā.ſicut ꝯclōnem pſcimus in pncipijs vel quocūq ſimili mō.⁊ ħ ſcire eſt per accn̄s ſcire. qꜫ p ſe ſcito aliquo dicimur ſcire illud qd̄ ei accidit quocūq mō. diffinit g̃ hic phus ſcire ſimplr qd̄ nō eſt ſm accn̄s.qꜫ ille modus eſt ſophiſtic⁹.nā ſophiſte vtūtur tali mō arguendi. cognoſco choriſcum choriſcus eſt veniēs.g̃ cognoſco venientē. Attende ſecūdo.ꝙ anteq̄ habeat de aliquo ſcia requirūt quattuor ꝯditōes.Prima eſt.ꝙ ſit eius neccārium ſiue ꝓpō neccāria ſimplr vera.pꝫ qꜫ qd̄ nō ē non ꝯtingit ſcire.hoc eſt ꝓpō flā non pt ſciri.⁊ etiam de ente (qd̄ nihil eſt nec in actu nec in potētia) nihil pt ſciri Vn̄ duplex eſt non ens.quoddā eſt ꝯplexū.⁊ ſic quelibet ꝓpō flā pt dici nō ens.dato em̄ ꝙ quelibet talis ꝓpō intriſece ⁊ formaliter ſit ens ꝯplexum extrinſece.tn̄ ⁊ ab obiecto nihil ē. Aliud eſt nōens incōplexum.qd̄ impoſſibile eſt eē. ſic chimera hircoceru⁹. Qꝫ aūt opteat ipm eſſe neccāriuꝫ prꝫ ex lrā. Nō pt aūt hoc intelligi de necitate ꝯditionata vtpura ſi ſubiectū ſit.quia tūc illa eſſꝫ neccāria. homo eſt. Sꝫ ad hoc ꝙ de aliquo habeat ſcia nō reqritur ꝙ ſit in ſuo eſſe abſoluto.ita ꝙ neccārio exiſtat. ſꝫ ꝙ actu exiſtere nō ſit ſibi ꝓhibitū.vn̄ tā veram ſciam habem⁹ de flore qn̄ nō exiſtit ſicut quādo exiſtit.ſufficit g̃ ꝙ impoſſibile ſit ipm aliter ſe hr̄e non abſolute ſed reſpectu paſſionis. Scđo requirit ꝙ illud obiectum non ſit euidēs.qꜫ nō docemur nec addiſcim⁹ aliqd niſi illud qd cū pmo ꝯcipimus eſt nobis dubiū vel appet nob flm̄. ſicut pꝫ p linconienſ. Tercio requirit ꝙ illud obiectū ſit natū fieri euidēs ex aliq̄ pus euidēte.patꝫ p demonſtratōis diffinitōem.que debꝫ eē ex pꝛoꝛib⁊ ⁊ notioꝛib⁹ Quarto requirit ꝙ iſta pus euidētia applicet ad ipꝫ p diſcurſum ſyllogiſticū.⁊ hoc innuit in diffinitōe ſcire cū dicit.⁊ qm̄ illius eſt cā.nō em̄ ſufficit ad demonſtratōem habere duo pncipia ⁊ duas pmiſſas.ſꝫ etiā requirit ꝙ forma ſyllogiſtica fundet in eis.vnde nihil aliud eſt demōſtratō q̄ forma ſyllogiſtica applicata pncipijs neccārijs reſpectu ꝯcluſionis. Attēde tercio.ꝙ ad hoc ꝙ de aliquo ſit ſcia nō ſp optet ipm habere cām in eēndo.ſed ſufficit ꝙ habeat cā in eēndo vel in cognoſcēdo. Vn̄ de deo ⁊ etiam de ente poteſt haberi ſcia.⁊ tamē nullū illoꝝ habꝫ aliquā cām in eēndo.ſufficit em̄ ꝙ noticia pmiſſarū ſit ſufficiēs cā inferendi noticiā ꝯcluſionis.ſi tn̄ vellemus inſpicere ꝓꝓꝛiſſimā rōnē ſcie quā dat linconienſ appet ꝙ deberet dari p cām immutabilē ⁊ in eſſendo ⁊ in cognoſcēdo.tūc nō videret qūo de trāſcēdētib⁊ haberet ſcia ⁊ de deo.⁊ etiā qūo ꝓpria paſſio nō diſtingueret realit a ſuo ſubiecto. Principia em̄ ſubiecti debēt eē cā paſſionis in eſſendo.cā āt ſp diſtinguit a ſuo effectu Attēde quarto ꝙ illa diffinitio ſcire (quā hic dat Areſt.) nō dat de ſcia que eſt p effectū.ſed dat de ſcia que eſt p notioꝛa ſimplicit. q̄libet em̄ ſcia ꝓpꝛie dicta debꝫ eſſe p cām. Vn̄ licꝫ in mathematicis ſciant aliqua p notioꝛa nobis.⁊ etiam certiſſime ſciant.nō tamē p ſciam hic diffinitā.vn̄ ad hoc ꝙ de aliquo habeat ſcia hic diffinita nō requirit noticia omniū cārum.⁊ in gn̄e ⁊ extra genus.ſed ſufficit ſola noticia pmiſſarū.ita ꝙ ibi ſit ſtatus. Neq requirit cognitio pme cāe.niſi forte ad ſciam extra gen⁹ quā nō habemus p ſtatu iſto

Dic ad queſtionē ꝙ ſcire bn̄ notificat ab Areſt. in textu.⁊ dico (notificat) qꜫ non videt cōſonū intentōi Areſto.ꝙ ſit diffinitō.qꜫ alſ ipe diffiniret ſciam.que eſt vna ſpēs ⁊ nō ſcire denoiatiue dictū a ſcia. Tū etiam ꝓpter hoc ꝙ dē (ſcire opiamur) ⁊ nō ſcire eſt Tū etiā.quia ꝓbat hāc notificationem p vſum cōiter vtentiū hoc noie ſcire.vn̄ ſm ipꝫ 2° thopicoꝝ ꝯtingit noibus vti vt plures.vera tn̄ diffinitō nō eſt danda ſm opinionē pluriū.qꜫ non eſt nota pluribus.eo ꝙ difficile eſt pncipia rei cognoſcere. Qꝫ tn̄ hec deſcriptō ſit ꝯueniens pꝫ.qꜫ ſcire aliquid eſt pfecte cognocere ipm.hoc aūt eſt pfecte apphendere veritatē ipius.eadē aūt ſtꝫ pncipia eē rei ⁊ veritatis eius. ſicut ptꝫ 2° metaphice. Opoꝛtꝫ ergo pfecte cognoſcere cām rei ſcire. Si aūt cognoſceret tm̄ cām in ſe nondū cognoſceret effectū in actu.qd̄ eſt ſcire ſimplr.ſed tm̄ in virtute qd̄ eſt ſcire ſm quid ⁊ q̄ſi p accidens.iō optꝫ ſcientem cognoſcere cām rei.⁊ etiam qm̄ illius eſt cā.⁊ qꜫ eſt certa ⁊ infallibilis cognitio.iō oꝫ ꝙ nō ꝯtingat hoc aliter ſe habere

Queſtio ſecunda.

Vtrū diffinitō materialis demōſtratōis ſit a pho cōuenient aſſignata. Pro cuius ſolutōe Attēde pmo ꝙ licꝫ diffinitō ſit mediū in demōſtratōe.⁊ illud medium nō variet.qn̄ tn̄ eſt oꝛdo eēntialis int diffinitōnes alicuius rei.ita ꝙ vna diffinitō reddat ⁊ expmat cām et rōem alterius.tūc diffinitio data p vnam cām pōt demōſtrari de diffinito p aliā diffinitōem. ſicut diffinitō materialis demōſtrat p diffinitōem formaleꝫ vel datā p finē.vn̄ tota necitas quare materia hui⁹ rei eſt talis accipit a fine.iō ꝯueniēs materia ſecuris eſt ferrū qꜫ talis materia ſolū eſt ꝯueniēs fini ſecuris qui eſt diuidere dura.⁊ ſm hoc due ſtꝫ diffinitōes demōſtratōnis.quia ꝯtingit variare deſcriptōes ſm diuerſa genera cārum.g̃ ex diffinitōe formali eius.cū ſit cā cāꝝ debem⁹ inueſtigare diffinitōꝫ matialē eius. Phs g̃ ad ħ reſpiciēs ꝯcludit diffinitōem materialē demōſtratōis ex diffinitōe ipius ſcire.⁊ etiam ex cā finali demōſtratōnis dicēs.ſi g̃ eſt ſcire vt poſuim⁹ necē eſt demōſtratiuā ſciam eſſe ex pmis veris ⁊c. Et cū hec demōſtratō eſt ſyll's faciēs ſcire.g̃ ſequit ꝙ demōſtratō eſt ex pmis veris ⁊c. Attēde ſcđo ꝙ demōſtratōem facere ſcire poteſt itelligi dupl'r. vno° grā ptis ſic ꝙ demonſtratio facit ſcire grā alicui⁹ in ea poſiti. vt pmiſſe faciūt ſcire ꝯcluſionē. Alio° grā totius.⁊ ſic demōſtratō nō facit ſcire.cū nō poſſit facere ſcire niſi ꝯclōnem. ſꝫ cum demōſtratio cōponat ex pmiſſis ⁊ cōcluſione ſequit ꝙ demōſtratio nō poteſt facere ſcire ſuā ptem.qꜫ ad cognitōem totius requirit cognitio ptium Attēde tercio ꝙ cū dicit phus.qd̄ nō eſt nō eſt ſcire.hoc nō eſt intelligendū de eſſe exiſtētie. ſꝫ de eſſe eſſentie.ita ꝙ dicat qd̄ nō eſt nō eſt ſcire.i.ens ꝓhibitū vel ꝓpō flā nō poteſt ſciri.vn̄ bene ſequit.qd̄ non eſt nō eſt ſcire.g̃ demōſtratō

pcedit ex veris. et hoc pōt ſic deduci. qđ nō eſt non ſcit̄ g̃ qđ ſcit̄ eſt verū et vltra qđ ſcit̄ eſt verū. g̃ ſcit̄ ex veris et per ꝯñs demōſtratō ex veris pcedit. Prima ꝯña pbat̄ qr qđ nō eſt nō ſcit̄. g̃ qđ ſcitur eſt. et vltra qđ ſcit̄ ē verū g̃ quod ſcit̄ eſt verū. qr ibi eſt eſſe et eē verū. Scḋa ꝯña patz. qr verū nō ſequit̄ ex falſis ꝓpter quid et demōſtratiue. g̃ quod ſcit̄ ſcit̄ ex veris. ¶ Attēde quarto. ꝙ licet in ſcḋa diffinitōe demōſtratōis ſint ꝯiuncta pmuꝫ et immediatū. ita ꝙ oīs ꝓpō pmo vera ſit immediata. neutrū tamē ſupflue ponit̄. Alia eī eſt rō diffinitiā vnius et alterius. vñ pmū et rō pmi notificat̄ p ꝓpōem pmiſſarū ad ꝯcluſiones pbādas p pncipia. Rō vero imediati ꝯſiſtit in negatōe ꝓpōis porꝭ. et ille rōnes ſtꝫ diuerſe. ꝙuis in eodē ꝯcurrant. Vñ duplicia ſtꝫ pncipia. quedam ſtꝫ intriſeca demōſtratōni ſolum ſm virtutē. quedā vero ſolū ſm ſubſtātiā. p pmas ꝑticulas. ſ. ex pmis veris et immediatis intelligit pncipia intrinſeca demōſtratōi ſm virtutē ſolū. et iō noīat illa noībꝫ abſolutis. ſꝫ p illas ꝑticulas porībꝫ notiorībꝫ intelligit pncipia ſubalt̄r applicata cōcluſioni. et ideo ea nomīat in gradu ꝯpatiuo. ad deſignandū ꝙ demōſtratō ex vtriſqꝫ dependet. iō vſus eſt nomibus abſolutis et ꝯpatis. Nec eīn ſupflue ponit priorībꝫ et notiorībꝫ. qr pri⁹ ſoluꝫ dt ordinē ꝯpatiue. ſed notius p ſe iportet ꝯditōem illius ordinis. Et addit̄ cā vltra pdicta. qr pōt eſſe ordo inter aliqua. vbi tñ vnū nō eſt cā alterius

Dic breuiter ad queſtionē ꝙ diffinitō material̄ demōſtratōis eſt bñ data. ptꝫ pbando eā p primā. qr oīs ſyll's faciēs ſcire neccārio ē ex primis veris. ſꝫ demōſtratō eſt hmōi. g̃ zc̄.

Queſtio tercia

Vtrū pricipia ſint p ſe nota. ita ꝙ magꝭ ſint nota ꝙ̄ cōcluſio. Pro cui⁹ ſolutōe. ¶ Attēde primo. ꝙ ꝓpōis p ſe note q̄druplex ſolet aſſignari diffinitō. Prima eſt beati Thome dicētis ꝙ ꝓpō eſt p ſe nota. in qua pdicatuꝫ includit̄ q̄dditatiue in ſubiecto. Scḋa eſt aureoli dicētis ꝙ illa ꝓpō eſt p ſe nota. quā necē eſt habere quemlibet docentē in ſciā Tercia eſt frācīſci dicētis. ꝙ illa ꝓpō eſt p ſe nota. q̄ ex ſe habet euidentiā. Quarta ē doctoris ſubtil' dicētis ꝙ ꝓpō p ſe nota eſt que hꝫ euidētiaꝫ ex ſuis termīs vt termini eius ſtꝫ. Vñ ex oībꝫ iſtꝭ diffinitōibꝫ pñt elici quatuor ꝯditōes req̄ſite ad h̄ ꝙ aliqua ꝓpō ſit p ſe nota. Prima ꝯditio ꝙ ſit imediata. nā ꝓpō p ſe nota ſiue dignitas ſpēs eſt ꝓpōis imediate. Ex quo pꝫ ꝙ nulla ꝓpō demōſtrabil' ꝓpter quid et a priori eſt p ſe nota. eo ꝙ nulla talis eſt īmediata. nā ꝓpō mediata nō hꝫ ꝓpōꝫ priorē ſe in ſuo gñe. q̄libꝫ aūt ꝓpō demonſtrabil' a priori et ꝓpter q̄d hꝫ in ſuo gñe aliquā ꝓpōem priorē ſe. Scḋa ꝯditio ꝓpōis p ſe note eſt ꝙ talis ꝓpō nata ſit natural̄r eē nota cuilibet vtēti rōe. et p h̄ excludūtur quedā ꝓpōnes. que ꝙuis ſint certitudinalit̄ note alicui ſine noticia alicui⁹ extriſeci. nō tñ cuilibꝫ ſicut eſt hec ꝓpō. ego intelligo Tercia ꝯditio ꝙ ſit nota abſqꝫ indigētia noticie alicui⁹ extriſeci. Si eīn indigeret noticia alicui⁹ extriſeci. tūc nō eſſꝫ p ſe nota. ſꝫ p aliud extriſecum. p hoc tamē nō excluditur noticia terminorū. que nō eſt extriſeca noticia ipius ꝓpōis. Nam ſine noticia ipoꝝ nō pt haberi noticia ꝓpōis. Quarta ꝯditio. ꝙ talis ꝓpō ſit nota ex ꝯceptu ꝯfuſo terminorū nā iſta ꝓpō. hō eſt riſibil' ē nota ex ꝯceptu diſtīcto tmi

noꝝ. Ex h̄ ſequit̄ primo ꝙ nulla ꝓpō ꝯtingēs ē p ſe nota. Scḋo ꝙ nulla ꝓpō dubitabilis eſt p ſe nota. Tercō ꝙ nulla ꝓpō ſingularis de ineē affirmatiua de ē tercio adiacente eſt p ſe nota. Quarto ꝙ nulla ꝓpō falſa eſt p ſe nota ¶ Attēde ſecūdo. ꝙ ꝓpō immediata eſt iſta q̄ nō eſt altera prior. Ad quā due ꝯditōes requirūt̄. prima ꝙ talis ꝓpō ſit vera. Scḋa ꝙ pdicatū talis ꝓpōis de nullo pus pdicet̄ ꝙ̄ de ſubiectō eius. Ex quo pꝫ ꝙ nulla ꝓpō demonſtrabilis demonſtratſe ꝓpter q̄d eſt īmediata Sꝫ poſitō eſt quā nō eſt monſtrare nec necē eſt quēlibet habere ad docēdū. Ex quo pꝫ ꝙ ad poſitionem due ꝯditōes requirūt̄. prima ꝙ nō ſit demōſtrabilis. Scḋa ꝙ nō ſit necē ꝙ quilibꝫ volēs doceri eā ſciat ita ꝙ ei aſſentiat. Sꝫ dignitas eſt ꝓpō quaꝫ necē eſt habere quēlibet ad docendū. ad quā duo req̄runt̄. primū ꝙ ſit ꝓpō immediata. Scḋm ꝙ ſit nota cuilibꝫ. q̄ debet doceri. et vocat̄ qñqꝫ dignitas. qñqꝫ maxima. qñqꝫ ꝓpō p ſe nota. qñqꝫ cōis aī ꝯceptio. et qñqꝫ theorema. i. diuina inſpectio Suppō eſt poſitio accipiēs quālibet ꝑtem enūciatōis. ſꝫ diffinitio eſt poſitio nō accipiēs quālibꝫ ꝑtē enūciatōis. et p diffinitōem dꝫ intelligi vna ꝓpō. in qua pdicatur diffinitō de diffinito

¶ Attēde tercio. ꝙ noticia ſiue credulitas ꝯclōnis pōteſt dupl̄r acquiri. vno⁹ p ſenſum et experientiam. ſicut ſi aliquis eēt ſupra lunā qñ eclipſat̄ et videret eā eclipſari p exꝑientiā acquireret noticiā illius ꝓpōnis. luna eclipſat̄. Alio mō poteſt acquiri p demonſtratōem et noticiā pricipioꝝ. et hoc dupl̄r. vno mō p plures demōſtratōes. alio modo p vnā. primo mō ſi credulitas concluſionis acquirat̄ p experientiā et nō p principia non ē necē eſſe maiorē credulitatē principioꝝ. Sil̄r ſcḋo mō ſi ſcꝫ credulitas ꝯclōnis ſit acquiſita p plures demonſtratōes ſtat eā eē maiorē credulitate pricipioꝝ. nā q̄libet demonſtratō auget credulitatē ꝯcluſionis in aliquo gradu. ideo poſſunt fieri tot demōſtratōnes quot ipa ꝯcluſio habebit plures gradus credulitatis ꝙ̄ pmiſſe. cū iſtis tñ ſtat ꝙ necē eſt magis credere pricipijs ꝙ̄ ꝯcluſioni Ad hūc ſenſum credulitas ꝯcluſionis acquiſita ex credulitate pricipioꝝ nō eſt ita intenſa. ſicut credulitas ipoꝝ pricipioꝝ. ¶ Et ſi arguat̄. ſi credulitas pricipioꝝ excedat credulitatē conclōnis. vtputa ſit credulitas pncipioꝝ vt quatuor. et credulitas concluſionis vt tria. et remittant̄ vniformit̄ tandē deueniētur ad h̄ ꝙ erit adhuc vn⁹ gradus de credulitate pricipioꝝ. et nihil amplius erit de credulitate cōcluſionis g̃ cognoſcent̄ pricipia debite applicata et non cognoſcetur cōcluſio. ſed h̄ eſt ipoſſibile. g̃ nō eſt verū ꝙ credulitas pricipioꝝ ſit inteſior credulitate cōcluſionis Dicendū ꝙ noticia pncipioꝝ et noticia cōcluſionis nō pñt ita vniformit̄ remitti ſm ꝓportōem ariſmetricā. ſꝫ bene ſm ꝓportionē geometricā. i. ſm eq̄litatē ꝓportionis ideo nūqꝫ deueniet̄ ad h̄ ꝙ ſit adhuc aliq̄d de credulitate pricipioꝝ ¶ Attēde q̄rto ꝙ duplex eſt compatio ſcꝫ ꝓprie dicta et abuſiua. ꝓprie dcā ſolū dꝫ fieri in ſpē ſpealiſſima et iſto mō non compant̄ credulitas pricipioꝝ et credulitas ꝯcluſionis. Alia eſt compatio coiter dicta ſiue abuſiua. q. ſ. compant̄ res diuerſoꝝ gñm ſiue ſpēꝝ. et illo⁹ compāt̄ credulitas pricipioꝝ et ꝯclōnis

Dic primo ad q̄ſtionē ꝙ non cuiuſlibet ꝓpōis p ſe note pdicatū pdicat̄ q̄dditatiue de ſubiecto. patꝫ quia iſta ꝓpoſitio eſt per ſe nota

oīe totū eſt maius ſua parte. ⁊ tamē ꝑdicatū nō ꝑdi-
catur quidditatiue de ſubiecto. ❡ Dic ſecūdo ꝙ nō om-
nis ꝓpō (in qua ꝑdicatū eſt de rōe quidditatiua ſubiec
ti) eſt ꝑ ſe nota. pꝫ qꝛ aliq̄ talis pt eē dubia alicui vtē
ti rōe etiā cognit᷒ talis. ſicut pꝫ de iſta. intellect᷒ ē ſub
ſtātia. intellectus eſt qualitas. ipe eñ ſtꝫ multis phiſi
cis ꝓbleumatice. ⁊ tamē certū eſt ꝙ in vna earū ꝑdica
tū eſt de quidditatiua rōe ſubiecti. ❡ Dic tercio. ꝙ
nō q̄libet ꝓpō nota ad ſenſum ſicut ſtꝫ iſte ꝓpōes. nix ē al-
ba. ignis eſt calidus eſt ꝑ ſe nota. pꝫ ex dictis. ❡ Dic
quarto. ꝙ pn̄cipia ſtꝫ magis nota ↄcluſione. ita ꝙ ne-
ceſſe eſt magis credere pn̄cipijs ꝙ̄ ↄcluſioni ſi debea-
mus aſſentire ↄcluſioni ꝓpter pn̄cipia. pꝫ ꝑ phm in tex
tu. q̄ h̄ ꝓbat duplici rōe. ſ. oſtēſiua ⁊ ad impoſſibile. ſicut
pꝫ in textu. ❡ Sꝫ ↄ̄ iſta arguit᷑ quadruplr̄ ꝙ ꝓpō ꝑ ſe
nota nō ſit ſpēs ꝓpōis immediate. ⁊ ꝓ ſic. qꝛ q̄libet ꝓpō
indemonſtrabilis eſt ꝑ ſe nota. ſꝫ quelibet ꝓpō immedi-
ata eſt indemonſtrabilis. g̃ ❡ Maioꝛ pꝫ. qꝛ ꝓpō indemō
ſtrabil' pt eſſe nota. ⁊ non ꝑ aliud. qꝛ tūc eſſꝫ demōſtra
bilis. g̃ ꝑ ſe. ❡ Confirmat᷑. qꝛ ꝓpō immediata eſt q̄ nō
eſt altera poꝛ nec̄ notioꝛ. g̃ ꝓpō immediata eſt ꝑ ſe no
ta. ❡ Scdo ſic. nulla ꝓpō demonſtrabil' ē ꝑ ſe nota ⁊ ime-
diata. ſꝫ aliqua ꝓpō ꝑ ſe nota eſt demrābilis. g̃. ❡ Mioꝛ
pꝫ. qꝛ phs quarto metaphiſice demonſtrat pmū pn̄cipi
um. ⁊ etiā hec ꝓpō. oīe totū eſt maius ſua pte pt demō-
ſtrari ſic. oīe qd ↄtinet multitudinē ptium natū eſt ex
cedere quālibꝫ ptē ill᷒ mltitudīs eo ꝙ ↄtinet qd tātū
dem eſt ampli᷒. ſꝫ totū eſt hmōi. g̃ totū eſt maius ſua
pte. ❡ Tercio ſic. ↄſtat ꝙ aliqua ſunt ꝑ ſe nota quoꝛꝫ
tñ noticia habet᷑ ꝑ inductōem. ſicut iſta. oīs nix eſt al-
ba. g̃ non hꝫ euidentiā ex ſe. ❡ Confirmat᷑ ꝑ phm in fi-
ne ſecūdi poſ. dicentis inductōem eē ꝓbatiuā pn̄cipi-
oꝝ. ❡ Quarto ſic. ↄtingit credere ex ignotis pn̄cipijs
ſi quis eñ videt lunā eclipſari pt habere credulitatem
de hac ↄcluſione. luna eclipſat᷑. ⁊ ignorare pn̄cipia ei᷒
g̃ non eſt necē magis credere pn̄cipijs ꝙ̄ ↄcluſioni.
❡ Ad pmū dꝫ ꝙ lꝫ ꝓpō imediata non poſſit notificari
ꝑ demonſtratōem. multe tamē ꝓpōes imediate ↄgnoſ-
cūt᷑ ꝑ experientiā. que ē noticia extrinſeca ipi ꝓpōi. ideo
ſtꝫ multe ꝓpōes immediate. que non ſtꝫ ꝑ ſe note. ❡ Ad cō
firmationē dr̄. ꝙ ꝗuis ꝓpō immediata ſit poꝛ ⁊ notioꝛ
qualibet alia ꝓpoē in ſuo gn̄e. non tñ q̄libꝫ ꝓpō ime-
diata eſt ſimplr̄ oī ꝓpoē poꝛ ⁊ notioꝛ. ❡ Ad ſcdm dꝛ
pmo ꝙ phs non demrāt pmū pn̄cipiū. ſed ꝓbat ipm
quodāmō a poſteriori ⁊ quodāmō elēchice. ❡ Ad cō
firmatōem dꝛ. ꝙ illa ꝓpō. oīe totū eſt maius ſua par-
te. ⁊ alie ꝓpōes immediate nō ſtꝫ demonſtrabiles dmō
ſtratōe ꝓpter quid ⁊ ꝓprie dicta. ꝗuis poſſit aliq̄ mō
demonſtrari demonſtratione qꝛ eſt ⁊ coīter dicta. nec il
la demonſtratio adhuc eſt potiſſima demonſtratio. ſꝫ
magis eſt quedā dyalectica ꝓbatio. ❡ Ad terciū dicit᷑
ꝙ lꝫ ille ꝓpōes. ignis eſt calid᷒. nix eſt alba ſtꝫ ꝑ ſe no
te ad ſenſum. non tñ ſtꝫ ꝓpōes ꝑ ſe note de quibꝫ h̄ loq̄t᷑
ſicut pꝫ ex dictis. ❡ Ad quartū dōm ꝙ lꝫ ꝑ viā ſenſus
et expientie ↄtingit credere concluſioni ex ignotis pn̄ci
pijs. non tñ hoc ↄtingit demrātiue.

❡ Queſtio quarta

❡ Utrū hec ꝓpoſitio ſit vera ꝓpter q̄d vnūq̄dq̄ tale et
ipm magis. videt᷑ ꝙ non. qꝛ non ſequit᷑. paries eſt alb᷒
propter albedinē. g̃ albedo eſt magis alba. Silr̄ ↄpo-
ſitū eſt ens ꝓpter formā. g̃ forma eſt magis ens. ❡ Rn̄de
tur pmo ad queſtionē ꝙ iſta ꝓpō hꝫ veritatē in cauſis
effectiuis ⁊ non formalibꝫ. Sꝫ ↄtra qꝛ non ſequit᷑. ru-
ſticus inebriat᷑ ꝓpter vinū. g̃ vinū magis inebriat᷑. Nec
ſequit᷑. mediū calefit ꝓpter ſolē. g̃ ſol magis calefit. ⁊ ta
mē vinū ⁊ ſol ſtꝫ cauſe effectiue calefactionis ⁊ ebrieta
tis. ❡ Rn̄detur ſecūdo. ꝙ h̄ hꝫ veritatē in cauſis effecti-
uis quādo cā ⁊ cātum ↄueniūt in vno noīe. tūc eñ rgu
la vl'r eſt vera. vn̄ ſi vinū eſt ebriū ⁊ hō eſt ebrius. ita ꝙ
vtrūq̄ denoīatur ab ebrietate. tūc ſequit᷑ ꝙ vinū mag᷒
eſt ebriū. qꝛ vinū non eſt natū denoīari ab ebrietate. iō
non valet ↄn̄a. Contra. ignis generās eſt cā affirma-
tiua ignis generati ⁊ cā ⁊ cauſatū ↄueniūt in vno noīe
ſcꝫ in calido. ⁊ tñ non valet. ignis genitus eſt calid᷒ ꝓp
ter ignem generantem ⁊ vrētem. ergo ignis generans
eſt magis calid᷒. Inſtātia eſt. ſi ex igne in materia lig-
nea generet᷑ ignis in materia ferrea ignis. generat᷒ eſt
calidioꝛ igne generāti. ❡ Rn̄det᷑ tercio ꝙ ꝓpoſitio vl'r ha
bet veritatē vbi cā ⁊ cauſatū denoīant᷑ eodē noīe. etiaꝫ
in equiuocis ſi recte intelligat᷑. ſp eñ cā verius hꝫ illd
quod ineſt cauſato ꝙ̄ habeat cātum vel aliq̄d nobili᷒
ſicut ⁊ ſi in ſole caloꝛ non ſit. eſt tñ ꝟtus in eo. que ē ca-
loris pn̄cipiū. Contra motus eſt cā caloris. ⁊ tñ mot᷒
non eſt calid᷒. nec hꝫ aliquā ꝟtutē ꝑ quā virtualr̄ ↄti-
neat calorē. Pro ſolutione queſtionis ❡ Attende ꝙ ad
veritatē hui᷒ ꝓpōis. ꝓpter q̄d vnūquodq̄ tale ⁊ ipꝫ
magis requirūt᷑ q̄tuoꝛ cōditōes. Prima eſt ꝙ illd qd
denoīat aliud tale ſuſcipiat mag᷒ ⁊ min᷒. ⁊ iō non ſe-
quit᷑. ignis genit᷒ ē ignis ꝓpter ignē generātē. ergo ig-
nis generās eſt magis ignis ꝙ̄ genit᷒. Scda ↄditio ꝙ
illud qd denomīat aliud tale coīcetur vtriq̄. ſ. ⁊ ꝑdice
tur de vtroq̄. ſ. tam de cā ꝙ̄ de cāto. ⁊ cīs. pma inſtan-
tia non vꝫ. nec̄ vltima nec̄ ſcda. ❡ Tercia ↄditio ꝙ vnū
illoꝝ ſit cā totalis ſaltē in ordine cauſādi ꝓpter quaꝫ
illud ꝑdicatū ↄuenit cāto. ⁊ ideo non ſeq̄t᷑. ferrū eſt ca
lidū ꝓpter ignē. g̃ ignis eſt magis calid᷒. pt eñ ferrū fi
eri calidius ꝙ̄ ignis calefaciēs ipm. ❡ Quarta ↄditō. ꝙ
ſi arguat᷑ in cauſ᷒ effectiuis ꝑ ꝑdictā regulā. ꝙ arguat᷑
in cauſ᷒ ꝑ ſe ordinatis pn̄cipalibꝫ non inſtrumētalibus
❡ Nā in ill' necē eſt ꝙ diſpō derelicta in effectu ꝑ cām in
eſt ſub eodē noīe ꝑfectius illi cāe vel ſaltē ſibi ineſt diſ
poſitio ꝑfectioꝛ hn̄s illā diſpoēm in virtute

❡ Dic breuiter ad queſtionē ꝙ ꝑdicta ꝓpō in titu
lo queſtionis poſita ꝑdictis ↄditionibꝫ ob
ſeruatis eſt vl'r vera. pꝫ qꝛ nō eſt dare inſtā
tiā ↄ̄ ꝑdictā regulā. vn̄ qn̄cūq̄ aliqua diſpō a cā effi-
ciēte relinquit᷑ in effectu ſi cā ſit ꝑ ſe ordinata ad illuꝫ
effectū ⁊ non ꝑ accn̄s necē eſt ꝙ illa diſpō vel aliq̄d dig
nius illa diſpōe qd hꝫ illā diſpoēꝫ in ꝟtute inſit cauſe

❡ **Ad ratōnes** ante oppoſitū ❡ Ad
pmā ⁊ ad eius confir
mationes pꝫ ſolu᷒. Et
ad ſcdam ⁊ eius ↄfirmationē patebit poſtea cuꝫ dicet᷑
q̄druplr̄ illud q̄d eſt docibile ⁊ impoſſibile alit᷑ ſe ha-
bere. ❡ Ad terciā negat᷑ an̄s. Ad pmam ꝓbationē dꝛ
ꝙ non ē inconueniēs idē eſſe cām ⁊ effectū in diuerſis
generibꝫ cauſaꝝ. Scire aūt eſt cā finalis demrātionis
et eſt effect᷒ ei᷒ in gn̄e cauſe efficiētis. Ad ſcdam ꝓba
tionē dicit᷑. ꝙ ſcia gn̄at᷑ ꝑ demonſtratione inſtrumēta
lir ⁊ ꝑ actū intellect᷒ pn̄cipalr̄. ❡ Ad ↄfirmatōem dꝛ
ꝙ ꝗuis ens rationis non poſſit eſſe cauſa pn̄cipalis ⁊
totalis entis realis. tamē poteſt eē cauſa inſtrumenta

lia ⁊ minꝰ ꝑncipalis.nec oꝑtet ꝙ oīs cā ſit maioris
entitatis ꝙ̄ ſuꝰ effectꝰ.ymmo h̄ ſolū oꝫ de cā totali et
ꝑncipali ¶ Ad quartā negat̄ aīs.⁊ ad ꝓbationē dr̄ ꝙ
in habētibꝫ cām illa cognitio eſt firmior que ē ꝑ cām ꝙ̄
illa.q̄ non ē ꝑ cām.in illis tn̄ quoꝝ vnū habet cām ⁊ ali
ud non.illud qđ non hꝫ cām notiꝰ eſt ſm ſe.⁊ plus ha
bet de entitate ⁊ cognoſcibilitate ꝙ̄ habēs cām. ¶ Ad
ꝯfirmatōem dr̄ ꝯcedēdo ꝙ ꝯcluſio magis accedit ad
ignorātiā ꝙ̄ ꝑncipia.eo ꝙ ipa non ē nota de ſui natu-
ra.ſꝫ ꝑmo ignota ⁊ poſtea nota.pricipiū eīm abſq; alio
ꝑcedēte eſt notū.non tn̄ ſequit̄ ex h̄ ꝙ noticia ꝯcluſiōis
includat aliq̄d de ignorātia.ſicut nec albedo non intē-
ſiſſima includit aliq̄d đ nigredine.ꝙ̄uis ergo ꝯcluſio
nō ſit ita ꝑfecte nota ſimpl'r ſicut ꝑncipia.tn̄ ipa ꝑ noti
ciam ſciētificā poteſt ꝑfecte cognoſci.

¶ Quibuſdā aūt igit̄

ꝓpter qđ) Iſtud ē ſcđm capitulū qđ nō ē de ſubſtā-
tia huius ſcīe.ſed de ꝯplemento bonitatis huius ſcīe
purgat errorē.qui ē vicinus ſcīe ſuꝑius acquiſite Di
cit g° phs.ꝙ quibuſdā ꝓpter ea (que dicta ſtꝫ) viſū eſt
ꝙ nullius ē ſcīa. Alijs aūt ꝑ oppoſitū viſū eſt ꝙ omni
um ſit ſcīa. Rō ꝑmi erroris fuit.qꝛ ſi ſciat̄ aliq̄ conclu
ſio oꝫ ꝙ ſciat̄ ꝑ aliq̄ ꝑncipia.oꝑtet aūt illa ꝑncipia eſſe
ſcita.aut ꝓceſſus in infinitū in ꝑncipijs erit ita ꝙ illa
ꝑncipia ſciant̄ ꝑ alia.⁊ iterū illa ꝑ alia.⁊ ſic in infinitū
aut erit ſtatus in ꝑncipijs.ita ꝙ illa ꝑncipia ſciāt̄.⁊ tā
dē deueniet̄ ad ꝑma ꝑncipia. Si ꝑmū.tūc nihil ſcitur
ꝑ ꝑncipia.impoſſibile eſt eīm īfinita ꝑtrāſire. Si ſcđm
tūc illa ꝑncipia non erūt ſcita.demōſtra° eīm facit ſcire
Taliū aūt nō eſt demrātio.cū non habeāt priora ſe.g°
illa ꝑncipia non erūt ſcita.⁊ ꝑ ꝯn̄s non poterit ꝑ ea eſſe
ſcīaꝫ đ aliqua ꝯcluſiōe.quia ſi nō eſt ꝑma ſcire.neq; (q̄
ſtꝫ ex his) ē ſcire ſimpl'r.niſi ex ꝯditiōe ſi illa ſint Ra°
vero ſecūdi erroris fuit.qꝛ demonſtratio facit ſcire. vt
aūt illi dicebāt oīm ꝑt eſſe demonſtratio.qꝛ nō ſolum
ꝯcluſiones demonſtrāt̄ ꝑ pricipia.ſed etiā pricipia ꝑ
ꝯcluſiones.⁊ h̄ demrātione circulari ¶ (Nos aūt di-
cimus) Hic phs vult extirpare ꝑdictos errores exclu
dendo falſas radices.⁊ ponit duas ꝯcluſiones Prima
ꝯcluſio.aliquoꝝ eſt ſcīa ſine demrātione. ꝓbat qꝛ pri-
moꝝ pricipioꝝ demonſtratōis non ē demrātio.⁊ tamē
ipa ſciūt̄.pricipioꝝ eīm dicimus eē ſcīam inquātū tmī
nos cognoſcimꝰ ¶ (Circulo quoq;) Ponit ſcđam
ꝯcluſionē.que eſt.ꝙ īpoſſibile eſt demrāre circularit̄
Probat tribꝫ rōnibus. Prima eſt.qꝛ demrātio ꝓcedit
ex prioribꝫ ⁊ notioribꝫ ſimpl'r.ſꝫ impoſſibile eſt idē eſſe
prius ⁊ notiꝰ ſeipo ſimpl'r.licꝫ aliquo mō vt ſm natu-
rā vel quo ad nos.ſꝫ h̄ accideret in demonſtratōe.in q̄
idē fieret ꝑncipiū ⁊ ꝯcluſio.g°. Scđa rō.qꝛ in demōſtra
tōe circulari fit reditꝰ a ꝯcluſione ſuꝑ alteꝝ ꝑncipioꝝ
ſꝫ hmōi ꝯcluſio nō hꝫ vim demrādi niſi ſm ꝙ eſt de-
monſtrata ꝑ tale pricipiū.g° equalenter tale ꝑncipium
demonſtrat̄ ꝑ ſeipm.ſꝫ impoſſibile eſt idē demrāri per
ſeipm.ſic eīm oīa facilit̄ demonſtrarēt̄.g°. Tercia rō. qꝛ
demrātio circularis non hꝫ fieri niſi in his q̄ ꝯuertun
tur.ſꝫ talia ſtꝫ pauca.g° non in oībus fit demonſtratio
circularis.⁊ ꝑ ꝯn̄s nō eſt ponēda demonſtratio circu
larꝫ.ſic ꝙ ꝑ eam oīm ſit ſcīa. ¶ (Om̄ aūt) Iſtud eſt
terciū capitulū.in quo phs oſtēdit ꝙ oīs demrātio

eſt ex nccārijs ⁊ quid eſt dici de omī q̄d ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ip-
ſū Et ꝑmo ꝓbat ꝙ demonſtratio eſt ex nccārijs dicēs
qm̄ aūt ꝯcluſio demōſtratōis eſt nccāria.nā id cuius
ē ſcīa ſimpl'r impoſſibile ē aliter ſe habere.⁊ ꝯcluſio ne-
ceſſaria nō ſcitur.niſi ex premiſſis nccārijs.reqrtur g° ꝙ
oꝑtet demonſtratōem ꝓcedere ex nccārijs Et ſic pꝫ ꝙ
non ex q̄buſcūq; ꝑmiſſis ē demrātio.ideo vidēduꝫ eſt
ex q̄bus ⁊ qualibꝫ ē.⁊ primo oꝫ dicere q̄d ē de omī.q̄d
ꝑ ſe ⁊ q̄d vl'e. Primo ergo diffinit de omī.qꝛ illud ē vli
us ꝙ̄ ꝑ ſe dicēs.de omī q̄dem hoc dico qđ vtriq; ē nō
in quodā q̄deꝫ ſit.in quodā aūt nō ſic neq; aliqñ q̄dē
aliqñ aūt nō.ſꝫ de omī ⁊ ſꝑ dat duo exēpla.primū.oīs
hō eſt aīal:ſi eīm verū ē dicere ꝙ hoc ē hō verum ē dice-
re ꝙ hoc eſt aīal.⁊ ſi veꝝ ē dicere ꝙ nūc ē homo verum
eſt dicere ꝙ nūc ē aīal. Scđm exemplū.in omī linea eſt
pūctus. Hec aūt diffinitō ꝓbat̄ a ſigno.quia nos fe-
rimus inſtātias ꝯtra demonſtratorē.ſi ꝓpō ab eo aſſū
pta pro aliquo ſuppoſito non ē vera.aut etiam ſi ꝓ ali-
quo tp̄e non eſt vera ¶ (Per ſe aūt ſtꝫ) Hic phs poīt
quatuor modos ꝑ ſe. Primꝰ modꝰ ē quando ꝑdicatū
eſt de diffinitōe ſubiecti. vt in triangulo eſt linea.⁊ in li
nea pūctum.ſubſtātia eīm ipoꝝ ex his ē. Secūdꝰ mo-
dus quādo ſubiectum ē de diffinitōe predicati Exem
plū primi vt linea ē recta vel circularis.i.curua. Exē
plū ſcđi.numerꝰ ē par vl' impar. Terciū exēplū.omnis
nūerus ē primꝰ vl' ꝯpoſitus. Quartū exēplū.triāgulꝰ
ē eq̄laterus vel altera ꝑte longior. Quecūq; ꝟo neutro
iſtoꝝ modoꝝ inſunt.ſ.nec ſunt de diffinitōe ſubiectoꝝ
nec ecōtra.illa ꝑ accn̄s inſunt. vt muſicū aut albū aīali
Tercius modꝰ ē eoꝝ que nō dicunt̄ de ſubiecto aliq̄
ab ipis. vt ſubſtātie.que non dicūt̄ de ſubiecto ſunt ꝑ
ſe iſto mō.⁊ que ſunt in ſubiecto ſtꝫ accn̄tia.i.ꝑ accn̄s.
et que nō ſūt in ſubiecto ſunt ꝑ ſe. Quartꝰ modꝰ ē quā
do in ſubiecto includitur cā quare ꝑdicatū ſibi inē. vt
h̄.interfectū interijt..nā ꝓpter id iterijt.qꝛ interfectū ē
hec igit̄ ē ꝑ ſe.interfectū interijt.ſꝫ hec ē ꝑ accn̄s.ambu
lās coruſcabit.qꝛ nō ideo coruſcabit qꝛ ābularet. Iſto
rū aūt quatuor modoꝝ primꝰ ⁊ ſcđs reꝑiunt̄ in demō
ſtratōe.vn̄ ꝓpōes de primo ⁊ ſcđo mō ſunt nccē.⁊ h̄ no-
tū ē quātum ad ꝓpōes de primo mō.quātū aūt ad pro
pōes de ſcđo modo.non q̄ ad illas in q̄bus ꝓpriū ꝑdi-
cat̄ de ſubiecto ſimpl'r.ſꝫ in illis.in q̄bus ꝓpriū ꝑdicat̄
de ſubiecto ſub diſiūctione ad ſuū oppoſitū.cuiuſmōi
ſūt iſte.linea ē recta vel obliq̄. Nūerus ē par vl' impar
Probat̄ ſic.qꝛ alterū ꝯdictorioꝝ nccārio inē.ſed con-
traria vt cadūt in partē circa ſubiectū determinatum
ꝯtradicūt. Eſt eīm ꝯtrariū aut priuatio aut cōtradic-
tio in eodē genere.g° alterū illoꝝ nccārio ꝑdicatur de
numero.⁊ ꝑ ꝯn̄s hec eſt neceſſaria.numerꝰ eſt par vel
impar. ¶ (Uniuerſale aūt) Hic phs diffinit vl'e di-
cēs.ꝙ vl'e ē qđ cum ſit de omī de ꝑ ſe ⁊ ſm ꝙ ipm. Qꝫ
vl'e ſit de omī ſupponit̄ tanq̄ manifeſtum. ſꝫ ꝙ ſit ꝑ ſe
et ſm ꝙ ipm patꝫ ꝑ exempla. Nā pūctū ineſt ꝑ ſe linee
et ſm ꝙ ipm. Sil'r rectū ⁊ curuū inſtꝫ ꝑ ſe linee ⁊ ſm ꝙ
ipm.⁊ habere tres angulos eq̄les duobꝫ rectis ꝑ ſe inē
triangulo ⁊ ſm ꝙ ipm. Ex hoc infert duo correlaria.
quoꝝ ꝑmū eſt.vl'e ineſt nccārio rei de qua predicatur.
Quecūq; eīm vl'ia ſunt ex nccitate inſunt rebus Secū
dū correlariuꝫ.vniuerſale ſupra de omī ⁊ ꝑ ſe addit ad
equatōem ſiue ꝯuertibilitatē ꝑdicati ad ſubiectuꝫ. vt
habere tres angulos nō inē vniuerſaliter figure.ꝙ̄uis
poſſit de ipſo demonſtrari.nec yſocheli. ⁊ hoc demon-

ſtratõe ſm accñs. Nõ em̃ ineſt figure vl'r. quia habere
tres angulos eſt in min⁹ ꝙ̃ figura. nec ineſt vl'r yſoche
li. quia habere tres angulos eſt in plus ꝙ̃ yſocheles. ⁊
ſic nihil ineſt vl'r alicui. niſi illud ſit p̄mũ ⁊ adequatũ
ſubiectũ cui p̄mo ineſt. ¶ (Oportet aũt nõ latere) In hõ
quarto capitulo remouet ph's errores qui p̄nt ꝯtinge
re in aſſignatõe vl'is. ⁊ dr ꝙ oportet nõ latere ꝙ tres erro
res ꝯtingũt aſſignãdo vl'e alicui ineẽ tãꝙ̃ p̄mo ſubiec
to. Prim⁹ error eſt quãdo ſub aliquo ſupiori nõ poſſu
mus accipere niſi vnũ ſingulare tũc nõ ꝯtingit aſſig
nare paſſionẽ illius cois ineẽ illi ſingulari tãꝙ̃ primo
ſubiecto. exẽplũ. ſi nõ eſſ; alia ſpẽs triãguli ꝙ̃ yſocheles
Scd's error eſt quãdo aliqua paſſio ineſt pluribꝫ dĩſ
tibus ſpẽ. quoꝝ ſupiori nõ eſt nomẽ ipoſitũ. tũc nõ con
tingit demõſtrari de illis pluribꝫ aut ſil' aut ſeorſũ illã
paſſionẽ tãꝙ̃ de p̄mo ſubiecto. vt ꝯmutatim ꝓportio
nari ineſt nũeris lineis corpibꝫ ⁊ tẽporibꝫ. Jlla aũt non
hñt ſupius noiatũ de quo hmõi paſſio poſſit demrãri
tanꝙ̃ d' ſubiecto p̄mo. Ex quo pꝫ ꝙ ſi aliqs demõſtrat
de omĩbꝫ ſpẽbus triãguli hãc paſſionẽ (que eſt habere
tres angulos equales duobꝫ rect;) nõ ꝓpterea ſcit ſim
pl'r de triangulo ꝙ habet tres angulos eq̃les duobꝫ rec
tis neꝙ̃ hoc ſcit' niſi ſm accñs. nã ſcire ſimpl'r ꝙ trian
gulus hꝫ tres ⁊ ſcire de triãgulo ſm rõem trianguli nõ
eſt idẽ. ſ; eſt alia rõ trianguli ab oĩbus ſuis ſpẽbꝫ Ter
tius error. Si paſſio inferioris demonſtret' de ſupiori
tãꝙ̃ de ſuo ſubiecto p̄mo vt ſi nõ ꝯcurrere (qd' ẽ paſſio
linearũ paralellarũ) demõſtret' de lineis rectis. Quis
em̃ linee recte nõ ꝯcurrãt. tñ hoc nõ eſt ſm ꝙ recte.
¶ (Quãdo ergo) Hic docet ph's cui debeat aſſignari
ineẽ vl'e tãꝙ̃ p° ſubiecto. ⁊ ponit hoc documẽtũ. ſi aliq̃
paſſio inſit pluribꝫ ſubiectis illa ordinãda ſt; ſm ſupi
us ⁊ inferius. ⁊ illud erit p̄mũ ſubiectũ paſſionis. quo
poſito ponit' ipa paſſio. ⁊ quo remoto remouet' ipa paſ
ſio. vt habere tres angulos equales duobꝫ rectis ineſt
figure triangulo ⁊ yſocheli. Quis aũt remota figura re
moueatur habere tres angulos equales duobꝫ rectis
cum ea poſita. nõ ꝓpter hoc ponit' figura. ḡ figura nõ ẽ
p̄mũ ſubiectũ illius paſſiõis. Quis etiã poſito yſoche
le ponat' ipa paſſio. tamẽ nõ oꝫ ꝙ eo remoto ipa remo
ueatur. ergo nec yſocheles eſt p̄mũ ſubiectũ illi⁹ paſſio
nis ſed triangulus. q2 eo poſito ipa ponit'. ⁊ eo remoto
ipa remouet'. Circa hũc textũ ¶ Attẽde p̄mo. ꝙ ſicut
dicit linconienſ. ſcdm capitulũ nõ eſt de ſubſtãtia hu
ius ſcie. ſed ſolũ de ꝯplemẽto bonitatis hui⁹ ſcie pur
gans errorẽ. qui vicin⁹ eſt ſcie ſupius acquiſite. ſuppo
ſito em̃ ꝙ ſupra demõſtratũ eſt. ſ. p̄ncipioꝝ mag' eẽ ſci
entiã ꝙ̃ ꝯcluſionũ ⁊ p̄ncipijs nihil magis ſciri. ⁊ ita ſci
entiã eẽ p̄ncipioꝝ ⁊ nõ diſtinguentes in aĩmo ſuo am
biguitatẽ hui⁹ nois ſcire p fallaciã equiuocatõis incĩ
dũt ĩ alterũ illoꝝ erroꝝ. ſ. ꝙ nihil ꝯtigit ſcire. vel ꝙ om
niũ ſcitoꝝ eſt demõſtrato. quoꝝ vtrũꝙ eſt incõueniẽs
¶ Attẽde ſcdõ. ꝙ Areſto. in tercio capitulo multum
eleganter ꝓcedit. ſicut dr ille idẽ. nã p̄mo demõſtrauit
ꝙ demõſtratõ eſt ſyll's ex veris. Prima aũt diuiſio ve
ri eſt p ꝯtingẽs ⁊ necẽriũ. ⁊ ꝓpter hoc ꝯñter demõſtrat
ꝙ demonſtratio eſt ex necẽrijs Prima aũt necitas ma
xime reperitur in ꝓpõibus habẽtibus has tres ꝯditõnes
ſcꝫ vniuerſalitatẽ tam ex parte ſuppoſitoꝝ ꝙ̃ tempoꝝ
et ꝙ p̄dicatum dicat' de ſubiecto p ſe. ⁊ de ſubiecto eti
am p̄mo. quapropter demonſtrandũ eſt ꝙ demõſtratõ
eſt ex propoſitõibus habẽtibus has tres ꝯditões in ſe
anteꝙ̃ aũt illud demõſtret' necẽ fuit ipas p̄mo diffiniri
ſicut ⁊ ipe facit ¶ Attẽde tercio. ꝙ ſicut dicit idẽ lin
conienſis hoc ip̄m qd' eſt p ſe q̃nꝙ̃ excludit cãm ꝯti
cipem. ⁊ ſic dr p ſe eſſe qd' p efficientẽ cãm nõ eſt. ⁊ ſic ſo
la p̄ma cã eſt p ſe. Scdõ dr p ſe eſſe qd' p cãm materia
lẽ nõ eſt. ⁊ ſic intelligẽtie dicũt' p ſe eſſe. Tercio mõ dr p
ſe eſſe. qd' p ſubiectũ nõ eſt. ⁊ ſic oĩs ſubſtãtia ⁊ ſola ta
lis p ſe eſt. Quarto aũt modo p ſe ẽ ꝯditio p̄dicati ad
ſubiectũ. ⁊ tũc p ſe eſſe eſt eẽ alterũ de altero. Et dicit'
p ſe alterũ de altero. cũ quidditas vni⁹ eẽntial'r ⁊ nõ p
accñs a quidditate alterius egredit'. illud aũt cui⁹ qd
ditas eẽntialiter ⁊ nõ p accñs a q̃dditate alteri⁹ egre
dit' eẽ ſuũ habet ab eo ſicut a cã vel efficiẽte vel formali
vel materiali vel finali. Jllud aũt a quo habetur eſſe
neceſſe eſt vt recipiat' in diffinitõe. que dr quid eſt eſſe.
Sic ergo pꝫ ꝙ p ſe alterũ dicit' de altero. cũ vnũ reci
pit reliquũ in diffinitõe eius. cũ ergo gen⁹ ⁊ dĩ̃a ſuba
lis a quibꝫ ſubſtãtialiter ⁊ nõ p accidens egredit' q̃ddi
tas ſpẽi p̄dicat' de ſpẽ. tũc ẽ p̄m⁹ mod⁹ dicẽdi p ſe alte
rũ de altero. Egredit' nãꝙ̃ ſpẽs a quidditate generis
et dĩ̃tie. ⁊ eſt dĩ̃a cã formalis ſpeciei. ⁊ eſt genus cau
ſa ſpeciei. ſicut forma materie vel materia forme. et in
hũc primum modũ eſſendi vel dicẽdi p ſe alterum de
altero cadũt omẽs ille p̄dicatões. que oblique p̄dicãt
cãm vel efficientẽ vel materialẽ vel finalẽ vel formalẽ;
de cauſato ſuo. Jn omĩbꝫ em̃ iſtis modis p̄dicatũ ẽ ta
le ꝙ recipit' in diffinitõe ſubiecti. qd' ab ipſo predicato
habet eẽ. quãdo aũt accñs quod eſſentialiter ⁊ nõ p ac
cidens egredit' a quidditate ſubiecti p̄dicat' de ſubiec
to ſuo eſt ſecũdus mod⁹ dicẽdi p ſe alterũ de altero. ⁊
in hũc ſcdm modũ incidũt omĩa illa que oblique p̄di
cant cauſatũ p ſe de cauſa p ſe. Omĩa em̃ illa p̄dicata
ſumũt ſubiecta ſua a quibꝫ habẽt eſſe in ſuis diffinitõĩ
bus Manifeſtũ eſt ergo ꝙ nõ ſt; plures modi dicẽdi
p ſe alterũ de altero. ꝓpter hoc hi duo mõi tm̃ veniũt
ad demonſtratõem hec ille. ¶ Attẽde quarto. ꝙ ſicut
dicit idem ſup vl'e ambiguũ erigitur dmonſtrãdo. qd'
patebit ex ipſ' ꝟbis Areſto. inferius. ⁊ niſi hoc eẽt nõ
eſſ; ens ſubiectũ metaphiſice ⁊ paſſio. que accidit tali.
vt ſm ꝙ ip̄m eſt. ſil'r paſſio ambigua habet medium
propriũ etiã ambiguũ ⁊ iſtud dr vniuocũ ambiguũ qd'
nõ eſt vniuocũ vniuocatõe phiſica. neꝙ̃ tñ eſt equocũ
ſic ꝙ habeat plura p̄cata. ſ; quãdo ꝯpatur ad ſua ĩfe
riora ad que deſcẽdit p diuerſos mõs rõne quoꝝ mo
doꝝ dr p pri⁹ ⁊ p poſterius ſm fortius ⁊ debili⁹ Ex
his ꝟbis linconienſ nõ habetur ꝙ ens ſit equiuocum
ymmo magis oppoſitũ ꝙ ſit vniuocũ. nam de equoco
nulla eſt demonſtratio. Vñ cum in eo qd' eſt vniuerſa
le cadant tres conditiones. ſ. de omni per ſe ⁊ primo. ſi
ue ſm ꝙ ipſum. Et quia p ſe notum eſt quãdo in ſcien
tijs demonſtrationis eſt defectus duarum primaꝝ cõ
ditionũ. ſed poſſibile eſt vt appareat eſſe vbi nõ eſt de
primo defectus. ergo cõditionis cum non eſt de primo
cum apparentia ꝙ hec conditio ſaluet' cauſa eſt erro
ris. quo falſe creditur ꝙ cõcluſio ſit vniuerſalis. cũ ta
men non ſit. Tribus autem de cauſis apparet ꝙ p̄di
catũ dicatur de ſubiecto ſuo primo. cũ non dicitur de
primo ſed de iferiori. Aut em̃ ſubiectũ actu aliter re
peritur in omĩbus inferioribꝫ. in qbꝫ poſſibile eſt vt re
periat' p naturã ꝓpriã aut nõ. multa em̃ vl'ia p naturã;
ſuã habẽt poteſtatẽ vt repiant' in multis ſpẽbus vel in
diuiduis. ⁊ tñ ꝓpter naturã vl'em impedit' poſſibilitas

nature prope.ſicut ſol ꝛ mūdus ꝑ naturā ꝓpam poſ ſibile ē vtrīqꝫ vt repiatᷣ in plꝛibus.ſed ꝑ naturā vlēm iꝯ pediᷣ illa poſſibilitas ab effcū ſuo. Cuꝫ igitur tale vlē actu nō ſit cōius ꝙ̄ ſuū inferius.ſicut ſol ꝛ mūdus nō ſunt cōiores ꝙ̄ iſte ſol ꝛ ille ſol.vl' iſte mūdus Latet ꝙ̄ diuerſitas inter vlē ꝛ ſuū ſinglare.qa actualiᷣ ſunt pa ria.ꝛ crediᷣ ꝙ paſſio que pmo accidit vli ꝑ naturam ipius vlis ſit pmo mō dcā de ipo ſinglari.ſicut ſi aliꝯ qs crederet deſcm luis ꝑ interpoēm lune dici de iſto ſo le pmo ꝛ nō de ſole ſimpl'r.decipitur pmo errore. ¶ Si vero ſubcm ꝯclonis ſit reptum actual'r in his i quibꝫ poſſibile eſt ꝑ naturā ſuaꝫ vt repiatur. Hoc eſt dupli citᷣ.aut ipm eſt vlē vniuocū penitꝰ.aut ipm eſt vlē am biguū dcm ſcꝫ de ſuis inferioribꝫ ꝑm diuerſos mōs.vt puta ꝑm pꝰs ꝛ poſterius.vl' ꝑm fortius ꝛ debilius. Si itaqꝫ ipm vlē ſit ābiguū ipm ē innoiabile no ie ꝓo vno dcm eīn de diuerſ inferioribꝫ ex ꝑte alia retinet vnitaꝯ tem intētōnis.ꝛ ex ꝑte alia diuerſitatē intētōnis. Un li cet nomē forte aliqn ſit vnū ꝑm vocē.non tn̄ eſt penitus vnū ꝑm intētōem.ergo ꝓpter deſcm huiꝰ vnitatꝫ i noi ne apparet m'ltotiens ꝙ vlē ambiguū nō ſit ex aliq ꝑte vnū.ita ꝙ poſſit ſupra ipm erigi demrātio.ꝛ paſſio ſit dcā pmo ꝺ tali ābiguo quā ſimpl'r necē eſt eē ambiguā crediᷣ dumrāre de pmo cuꝫ demrātur de aliq inferioꝯ ri illius vlis ambigui.ꝛ tūc erraᷣ ſcdo errore. Ex iſtꝭ ꝓbis Linconienſ patēt cauſe duoꝝ erroꝝ q ꝯtingūt i aſſignatōne vlis. Sed cā tercij errorꝭ eſt.qꝛ credimus ꝙ vlē reptum i oibus ſuis inferioribꝫ (in qbus eſt ipm per naturā ſuā) repiri etiā penitꝰ vniuocū.nō habeat drām q ꝯtrabiᷣ ad inferiora.vt ſi fuerit occulta diuer ſitas inᷣ genus ꝛ ſpēm.paſſio q accidit gnī ꝑm ꝙ ipm putabiᷣ accidere ipi ſpēi pmo.

Querit

¶ Utꝝ definitōnes de ōni ꝛ vlis ꝛ moi ꝑ ſe ſufficienᷣ a pho aſſignē tur i textu. Arguiᷣ pmo ꝙ nō.qꝛ definitō de ōni nō ꝯuenit ōni ꝯtēto ſub definito.ergo n̄ eſt bona. Añs ptꝫ pmo.quia hec ē de ōni.ois hō currit cum ſit vlis.ꝛ tn̄ ſibi nō ꝯueit definitō cum ꝑtum nō inſit cuilibꝫ ſuppoſito ſubiecti ꝑ quolibꝫ tpe.ꝙ̄ Scdo qꝛ h eſt de ōni luna eclipſaᷣ.ꝛ tn̄ ſibi nō ꝯuenit definitō eo ꝙ ꝑtum nō ineſt ſubcō ꝑ quolibꝫ tpe.ergo. Terᵒ qa iſte ſtꝭ de omi.hō eſt aīal.hō eſt riſibil'.ꝛ tn̄ definitō nō ꝯuenit eis.ꝙ̄. Maior patꝫ.quia nō ſunt necārie ſed cōꝯ tingētes.cuꝫ ad eas ſeqtur hoc ꝯtingēs hō eſt. Ptꝫ qa in ipis copl'a eſt ꝓbū pn̄tis tpis.ergo reſtrigit ꝑtuꝫ ad ſubcm ad ſtādū ꝑ pn̄tibꝫ tm̄.ꝛ per ꝯn̄s ſeqtur.hō eſt al'. ergo hō eſt. Quarto.qꝛ qd nō eſt nihil ē.ꝛ qd nihil eſt nō eſt aīal nec riſibile nec aliqd aliud.ergo ſi hō nō eſt. nec eſt aīal nec riſibil'.ꝛ ꝑ ꝯn̄s ſeqtur hō eſt aīal.ꝙ̄ hō eſt ¶ Scdo ſic.nō ſunt qtuor moi ꝑ ſe.ꝙ̄ male aſſignanᷣ q tuor in textu. Añs ptꝫ pmo.quia quot mōis dꝛ vnum oppoſitoꝝ tot mōis dꝛ ꝛ reliquū.ſed ꝑ ſe ꝛ ꝑ accn̄s opꝯ ponūtur ꝛ nō ſunt qtuor moi ꝑ accn̄s.ſed tm̄ tres ſicꝭ patꝫ in textu.ergo. Scdo.quia in omi ꝑtione naturali ꝑdicatū eſt de eēntia ſubiecti vel ꝓpum eius.omis āt alia ꝑdicatio eſt ꝯtingēs vel remota ꝛ nulla talis eſt ꝑ ſe.ergo nō poſſunt eſſe plures modi ꝑ ſe ꝙ̄ duo ¶ Terᵒ quia ꝑm phm in textu ꝑ ſe ꝛ ꝑm ꝙ ipm idem ſtꝭ.ſed nō poſſunt eſſe qtuor moi eius qd eſt ꝑm ꝙ ipm.ergo nec eius qd eſt ꝑ ſe. Quarto.quia tcius ꝛ qrtus modus n̄ deſeruiūt ad demrātōem.ergo incōuenienter h aſſignā

tur. Añs patꝫ.quia nō ſunt modi dicēdi.ſed ſolū moꝯ di eſſendi. ¶ Tercio ſic.definitō vniuerſal' nō ꝯuenit omi ꝯtento ſub definito.ergo nō eſt ſufficiēs. Añs ptꝫ. quia hec eſt vlis.hō eſt riſibilis.ꝛ tamē non eſt de omi cum in ea nō ſit ſignū vlē. Scdo patet.quia hec ē vniꝯ uerſalis.omis hō eſt aīal.ꝛ tamē ꝑtuꝫ eius nō ineſt ꝑm ꝙ ipm. Confirmaᷣ.qa ꝑm phm pmo ꝑiarmenias vlē eſt qd aptum natuꝫ eſt ꝑdicari in multꝭ ſed nō oē vni uerſale eſt ꝑm ꝙ ipm ē in multis.ergo definitō vlis nō ꝯuenit omi contento ſub definito.ergo ꝛc. ¶ Quarto ſic.cōtingit ſyllogiſare circulo ꝛ etiaꝫ demonſtrare.erꝯ go male dꝛ in textu ꝙ ipoſſibile eſt circulo ſyllogiſare. Añs patꝫ pmo.quia ſyll'us circularis vtilis ē dyalecꝯ tico ꝛ demrātori ſicut patꝫ ſcdo poꝝum. Scdo quia cō tingit effcm demōſtrare ꝑ cām.ergo. Tertō.quia dꝛ ſe cūdo phicoꝝ.ꝙ cauſe ſtꝭ ſibijnuicē cauſe.ergo ꝯtingit vnam demiāre ꝑ aliam.vt efficientē per finem.ꝛ econꝯ tra.ergo demrāre circulo ē poſſibile

In oppoſitū

eſt philoſophꝰ in textu. Pro ſolutō ne queſtionis ſolꝯ uende ſequūtur qtuor queſtiones.

Queſtio prima.

Utꝝ ſufficiēter phs aſſignat errores q cōtingūt circa ea que dcā ſunt in pncipio. Pro cuiꝰ ſolutōne Attenꝯ de pmo.ꝙ duplicia ſtꝭ pria. Nā quedā ſunt pma deꝯ mōſtratiua que ſtꝭ talia ꝙ ꝑ ipa demrānᷣ poſteriora ꝛ ſi talia pma ignorātur nec poſteriora ſcienᷣ. Alia ſunt pma ſine qbus pōt ꝑꝺi demrātio de aliquo.ꝛ ſi talia pma non ſcianᷣ.nō ſequiᷣ ꝙ nec poſteriora. Cum erꝯ go dꝛ in textu.ꝙ ſi pma nō ſcianᷣ nec poſteriora hoc dꝫ intelligi ſi pma non ſcianᷣ accipiendo ſcire tercio mō. Nec etiā poſteriora ſcienᷣ accipiēdo ſcire ꝓprijſſime.pn cipia eīn vel pma nō poſſunt ſciri ꝓprijſſime.licet poſte riora ꝑ illa ꝓprijſſime ſcianᷣ. Et cum ſubdiᷣ in textu. ꝙ quorūdam ē ſciētia ſine demrātione.debꝫ capi ſcien tia nō ꝓprijſſime.quia ſic accipiēdo ſciam.ipa ſolius ē cōcluſionis demōſtrate ¶ Attende ſcdo.ꝙ poſſe circu lariter demōſtrari pōt intelligi quadrupl'r. Primo va riando genus demrātionis.ſcꝫ variando demrātōem qꝛ eſt in demrātōem ꝓpᷣ quid vel ecōtra quia quāꝯ do eſſe alicuiꝰ cauſe ē ignotum ꝛ eē ſui effectus eſt noꝯ tum tūc demrātione qꝛ eſt demrāmus cām ꝑ effectum quādo aūt eſſe cāe eſt notuꝫ ꝛ eſſe effcūs eſt ignotū.tūc demrātione ꝓpᷣ quid demrāmus effectum ꝑ cauſaꝫ Ex quo patꝫ ꝙ pn̄t eſſe duo q demōſtrant eandē ꝯclu ſionē ꝑ eandē demrātōeꝫ.ꝛ in vno nō gn̄abiᷣ ſcia vtpu ta in iſto cui notior eſt effectus ꝙ̄ cauſa.in alia vero cui cauſa notior eſt effectu. Scdo.variādo vnū genus cāe in aliud.vt demrāndo cām finalem ꝑ efficientē ꝛ econ tra. Cauſe eīn ſunt ſibijnuicē cauſe.ſicut patꝫ ſecūdo phicoruꝫ ꝛ hoc diuerſimode. Tercio ſic.qn̄ noticia ali cuiꝰ ꝯcluſionis accipiᷣ ꝑ plures demrātōnes tūc eīn ꝙ̄ uis ꝯcluſio demrātionis ſit ignotior ꝙ̄ pncipiū eam de mrāns ꝛ hoc ꝑm ſe.tn̄ ipa ipa vt demōſtrata ꝑ plures demrātōnes ē notior qlibet pmiſſaꝝ.ideo pōt aſſui ad demrāndū ꝙ̄libet eaꝝ. Quarto ſic.ꝙ ꝯcluſio ſolū de mrātur ꝑ vnam demrātōnem.ꝛ ipa ſuitur ad ꝓbāꝯ dum aliquam premiſſaꝫ illius nō variando genus deꝯ mōſtratōnis nec genus cauſe.ꝛ hoc vltimo mō nō eſt

ꝓrie circul⁹ ⁊ ſic ĩpoſſibile eſt circulariť demrãri.ſed tribꝰ p̄mis mõis bñ eſt poſſibile ſyllogiſare circulariť ¶ Sed ꝯtra hoc arguiť quadruplr̄. P̄mo ſic.ſyll's circularis vtil'e ꝺyalectico ⁊ demrãtori.ſicut pꝫ ſcđo porum.ğ demrãtio circular; eſt poſſibil'. Teņ ꝯña a maiori.q2 termi ſylli demrãtiui ſt; magis poſſibiles forẽ ſylli circularis q̄ tmi alioꝝ ſylloꝝ cũ demrãtio circularis ſolũ fiat ĩ termis ꝯuertibilibꝰ ¶ Scđo ſic.ſi poſſit fieri demrãtio circular; tribus p̄mis mõis ſeqretur idē incõueniēs ſicut ſi fieret q̃rto⁹.ſicut eĩ ad demrãſtiõi circularē ſeqtur idē eſſe pus ⁊ poſteri⁹ reſpcũ eiuſdē ſic et; ad alios.cuꝫ oĩs demrãtio ꝓcedat ex prioribus ⁊ notioribꝰ. ¶ Ter⁹ ſic.q2 q̄cquid eſt pus priore eſt pus poſteriore.ſi ergo a ſit pus b.⁊ b ſit pus a tũc a erit pus ſeipo. Silr̄ q̄cquid ē cã cauſe ē cã cãti.ergo ſi cãe ſint ſibĳnuicē cãe idē erit cã ſuipius qđ eſt ĩpoſſibile ¶ Quarto ſic.oĩs cã eſt poſterior natura ſuo effcũ.ergo ſeqtur ex p̄dcis ideꝫ eē prius ⁊ poſteri⁹ ſm naturaꝫ reſpcũ eiuſdē.⁊ p ꝯñs idem eſſꝫ pus ⁊ poſteri⁹ ſeipo ¶ Ad p̄muꝫ ď. q argu^m bñ ꝯcludit q poſſibile ē circulariť demrãri ad ſyll'm datũ.ſed nõ ꝯcludit vltio⁹ lꝫ eĩ termi ſylli demrãtiui ſint mag; ſuſceptibiles forme ſylli circularis q̄ alĳ.nõ tñ ſunt magis ſuſceptibiles demrãtõnis circular; accipiēdo vltio mõ ¶ Ad ſcđm ď. q incõueniens allegatũ ſeqtur ad demrãtõeꝫ circularē q̃rto mõ:ſed nõ p̄io vel ſcđo mõ.ſed ſolũ ſeqtur q idem ē prius ⁊ notius poſteri⁹ ⁊ ignoti⁹ reſpcũ eiuſdē ſm diuerſos mõs prioritatis ⁊ poſterioritat;.ſcꝫ pus ſm naturã.⁊ poſterius quo ad nos.vl' ecõtra nec hoc eſt incõueniēs. Sed ad quartũ modũ ſeqreť ideꝫ eſſe pus ⁊ poſteri⁹.notius ⁊ ignotius reſpcũ eiuſdem ⁊ ĩm eũdem modũ prioritat; ⁊ notioritat;.hoc mõ eſt ĩpoſſibile ¶ Ad tciũ ď. q iſta propõ q̄cquid eſt pus priore eſt pus poſteriore nõ habꝫ ꝟitateꝫ niſi ideꝫ ſit modus prioris vtrobiq; Silr̄ illa maxia.q̄cquid eſt cã cãe eſt cã cãti nõ hꝫ ꝟitateꝫ niſi ĩ his q̃ ſunt cã in eodē gñe Silr̄ diceret de ꝯña qua arguiť de p̄mo ad vltimũ.q̃ nõ valet ĩ propoſito q2 tmini diuerſiode accipiũtur in vna ⁊ ĩ alia. ¶ Ad quartũ dicitur vno mõ q natura ď duplr̄.ſcꝫ prius natura maťie.⁊ prius natura forme mõ nõ eſt incõueniens idē eſſe pus ⁊ poſteri⁹ natura reſpecu eiuſdē.dũ tñ hoc ſit alia ⁊ alia prioritate nature. nec ex hoc ſeqtur idem eē pri⁹ aut poſteri⁹ ſeipo. Alio mõ ď. q aliq̄d põt dici pus natura duplr̄: Uno mõ q2 ĩpm p̄ſupponit natura ĩ ſua actõne.⁊ ſic materia ē pri⁹ natura q̄ forma. Alio mõ q2 natura ĩpm pus intēdit ⁊ ſic forma eſt prior q̄ maťia. Ex q̄bus patꝫ q idem põt eē pus ⁊ poſteri⁹ naťa reſpcũ eiuſdē ⁊ hoc diuerſiode

¶ Queſtio ſecũda.

¶ Utrũ hec ꝓpõ oĩs hõ eſt aĩal ſit de õni intelligendo de oĩ ſm q includit vliťatē tpm ⁊ ſuppoſitoꝝ. ¶ Pro cui⁹ ſolutõne Attende p̄mo.q duplex ē dici de õni.ſcꝫ prioriſticũ.⁊ poſterioriſticũ. De prioriſtico ďmiaľ in p̄mo libro priorũ.⁊ de poſterioriſtico h̃ loqmur. Et illa ďñt abiuicē q̃druplr̄. P̄mo.quia ad dici de oĩni prioriſticũ reqritur actual' diſtributio ꝓ oĩbus ſuppoſit; ſm modũ enũciãdi. Sꝫ ad poſterioriſticũ ſufficit aptitudial' diſtribu⁹ ¶ Scđo ďñt.q2 ad dici de oĩ prioriſticũ ſufficit vliťas ſuppoſitoꝝ ⁊ hoc ſm modũ enũciãdi Ad p⁹terioriſticũ ꝟo r̄qriť vliťas ſuppoſitoꝝ ⁊ tpꝫ ita q p̄tũ ꝓe inſit cuilibꝫ ſuppoito ſubci ⁊ p q̄libꝫ tpe Ter⁹ ďñt q2 dici de õni prioriſticũ eſt ĩ propõibꝰ vlibꝰ affirmatis. Sꝫ poſterioriſticũ põt eē tam ĩ vlibꝰ ſm modũ enũciãdi q̄ nõ. Quarto ďñt.q2 propõ (in q̃ eſt dici de õni poſterioriſticũ)ſp eſt ꝟa ⁊ necãria Sꝫ in q̃ eſt dici de õni prioriſticũ aliqñ eſt ꝟa ⁊ aliqñ falſa.aliqñ necãri⁹ aliqñ ꝯtigens.⁊ ſilr̄ aliqñ ĩpoſſibil'. Iſt; ſuppoſit; ď. q ĩ hac ꝓpõne oĩs hõ eſt aĩal nõ ſit dici de õni poſterioriſticũ. Et ꝓbatur q̃druplici rõne. Prima rõ quia bñ ſeqtur hõ eſt aĩal.ergo hõ eſt.ꝯñs ē ꝯtigens ğ ⁊ añs ⁊ ſic nõ eſt de oĩ.ꝯña probaľ.q2 eſſe ĩmediati⁹ ſeqtur ſubcm q̄ aliq̃ paſſio eiuſdē.ergo de q̄cũq ꝟificaľ ſubcm ⁊ paſſio.illud videť eſſe aliqđ ens.⁊ ſic eſſe ꝟificaľ de illo Cõfirmaľ.q2 q̃ſtio quid ē p̄ſupponit q̃ſtionē ſi ē.ſed de ſubcõ p̄ſuppoitur q̄d eſt.ğ ſi ē Preterea cũ ď hõ ē aľ nõ p̄tur eſſe ſm accñs nec eē ſm quid.nec oppoſitũ ĩ adiecto.ğ videtur q hec ꝯña ſit bona.hõ eſt aĩal.ergo hõ eſt. Hic ď. q eē hoiem p̄tur p accñs.ſicut h̃ homerus eſt aliq̄d vt poeta.ergo homer⁹ eſt.ibi p̄tur eſſe homeri p accñs. Silr̄ ē cum ď.hõ eſt aĩal ¶ Cõtra.p accñs hꝫ reduci ad p ſe Uñ in iſta.homerus ē aliq̄d lꝫ ibi eē homeri p̄dicetur p accñs.tñ eſſe poetã p̄tur p ſe.⁊ iõ ſequiť homerus ē aliq̄d vt poeta.ğ poeta ē.ergo ⁊ h̃ ſeqtur.hõ eſt aĩal.ergo hõ ē ¶ Scđo ſic.illa repugnãt.ceſar ē mortuus.⁊ ceſar eſt hõ.p̄ma eſt ꝟa.ğ ſcđa ē falſa. Añs pꝫ.q2 hec ē vera.ceſar ē mortuus.q2 ceſar eſt corruptus. Q; aũt vna interimat aliã oñdiť ſic.q2 dicendo hõ eſt mortu⁹.ibi ē oppoſitio in adiecto ſm p̄hm 2⁹ periarmenias.ğ mortuũ qđ additur hoi ponit oppoſituꝫ hoĩs Dĩ q ſimul ſtant iſti.ceſar ē mortuus.⁊ ceſar ē hõ.hõ eſt mortuus.⁊ hõ eſt aĩal Et qñ diciť q hic eſt oppoſitõ in adiecto dđo hõ eſt mortu⁹. Dĩ q mortuũ nõ priuat ſcatuꝫ hoĩs.q2 mortuũ illius ē priua⁹ cui⁹ ē gñari ⁊ corrũpi hmõi nõ eſt ſcatũ hoĩs.ſed mortuũ ſolum p̄uat eſſe exñtie vl' aliq̄d ꝯceptũ ſm tale eē Uñ intelligēdo p hoiem nõ ſcatũ hoĩs ſed hñtem eē.i.exiſtere ſic hic eſt oppoſitõ in adiecto dđo hõ mortu⁹.⁊ illo⁹ intelligit p hs ¶ Cõtra.ſi ceſar ſit hõ mortu⁹.⁊ ceſar ſit hõ ſeqtur p ſyll'm expoſitoriũ q hõ mortu⁹ erit hõ. Tertio ſic.volo ꝓbare q hec ſit ĩpoſſibilis.hõ eſt mortuus.⁊ quero ſm quã acceptõem hoĩs ꝟificaľ mortuũ de hoĩe.nõ vt hõ accipiť pro intẽtione.certũ eſt q2 mori ⁊ gñari ſt; trãſmutatões reales ſubñales.⁊ nõ intẽtionũ. Nec vt hõ accipiť pro ſcato nec q̃dditate nec ꝓ ſuppoſito.q2 ſcatum ⁊ q quid eſt hoĩs eſt incorruptibile.nec etiã pro ſuppoſito.q2 ſuppoſitũ includit ſcatũ p̄ſcindēdo ab eſſe exñtie. Sꝫ diceres.ſm eſſe trãſmutabile ꝟificaľ mortuũ de hoĩe. Cõtra.nihil ꝟificatur de alio ſm illud eē qđ ab alio p̄uat.ſed mortuũ p̄uat exiſtere hoĩs.ergo nullo⁹ eſt ꝟa ¶ Ex iſtis ſic arguiť.ceſar q̃ eſt mortu⁹ eſt aĩal.ğ eſt aĩatus ⁊ ſic viu⁹.⁊ p ꝯñs bñ ſeqtur ceſar eſt viu⁹.ceſar eſt mortu⁹.ğ mortuũ ē vl'uũ.⁊ hoc maxĩe ſi mortuũ nõ capiatur ãpliatiue ⁊ noĩnaliť ſicut oppoſita opĩo ꝯcedit. p̄miſſe ſt; vere ⁊ ꝯclu⁹ falſa. Cõfirmaľ.q2 ceſar nõ põt in opatõem hoĩs.ğ ceſar nõ eſt hõ. Añs pꝫ.q2 nõ põt intelligere.ꝯña tenet per p̄hm q̃rto metheoroꝝ.vbi vult q res non ď ſimplr̄ talis niſi cũ põt in ꝓpriam opatõem.ſicut oculus lapideus nõ eſt oculus niſi equoce ergo nec hõ mortuus erit hõ. Cõfirmaľ ſcđo.q2 ab eo q res eſt vel nõ eſt orõ ď ꝟa vel falſa.ğ de hoĩe nõ pt ꝟificari aĩal niſi ipſe ſit. Tertõ.quia deſtruct; p̄mis ſubſtãtĳs ĩpoſſibile eſt

aliq̄d aliud remaēre. Rn̄detur. ꝙ ĩpoſſibile ē aliq̄d a
liud remaēre q̄ntum ad exiſtere. nõ tamē q̄ntũ ad eſſe
ꝑcatũ ꝑ ꝑminũ. Cõtra. ꝑcatõ homĩs nõ eſt niſi eſſe ꝑm
quid. ḡ propꝫ hoc nõ eſt ꝯcedendũ ꝙ ceſar ē homo
¶ Quarto ſic. ꝓpõ illa ē falſa ĩ qua p̄tur ens de nõen
te. ſed ſic ē in ꝓpoſito multa em̄ ſtꝫ ſingl'aria q̄ nõ ſũt ⁊
tamē hõ eſt. ḡ ⁊c̄. ¶ Sed ꝯtra iſtã opioem arguiꝛ qua
drupl'r. p̄mo per phm̄ in textu q̄ exēplificat de om̄i. vt
oĩs homo ē aĩal. Itē ſic arguit q̄rto metaphice. ſi ꝑca
tum hoĩs ſit aĩal bipes. hõ de nccitate ē aĩmal bipes.
Sic arguitur hic. aĩal eſt de ꝑcato hoĩs ſiue ſit ſiue nõ
ſit. ergo hõ de nccitate ē aĩal. Hic rn̄detur. ꝙ phus ar
guit ſuppõnēdo res eē de q̄bus loq̄tur. ¶ Cõtra. ipſe
met deꝛmĩat ibidē ꝙ nõ eſt ſuppõnēduꝫ rē eſſe vel non
eſſe. Aliter rũdetur. ꝙ bn̄ ſeq̄tur aĩal bipes eſt ꝑcatũ ho
mĩs. ḡ homo ē aĩal bipes. quia hoc ē ꝑcatũ homĩs. ſed
quia aĩal nõ eſt ꝑcatũ hoĩs. ſed de eius ꝑcato iõ non eſt
ad ꝓpoſitum. Sicut etꝫ non ſeq̄tur. materia ē de ꝑcato
ꝯpoſiti. ḡ ꝯpoſitum ē materia ¶ Cõtra. ꝑcatuꝫ inclu
dit illud qđ eſt per ſe de ꝑcato. ḡ ſi illud qđ eſt de ꝑcato
hēat mõs p̄ndi ꝑ quod ē p̄dicabile de aliquo de q̄ di
recte ꝟificatur. nccē eſt ſi ꝑcatum ꝟificatur ⁊ qđ eſt đ
ꝑcato ꝟificari. vl' opteret poēre totum ꝑcatum excludē
do partē qđ eſt ĩpoſſibile. Necꝫ valꝫ inſtantia. q̄a maĩ
feſtum ē ꝙ matꝛia in abſtracto nõ eſt nata p̄dicari de
ꝯpoſito. Si ꝟo accipeꝛ matꝛiatuꝫ illud ꝟe p̄dicatur de
ꝯpoſito. vt dicēdo ꝯpoſituꝫ ē matꝛiatũ. Sic in ꝓpoſito
aĩal eſt ꝯcretuꝫ ⁊ p̄tur de hoĩe. hec aũt ſꝑ eſt falſa. hõ ē
aĩalitas ¶ Scđo ſic. bn̄ ſeq̄tur hõ eſt hõ. ḡ homo ē aĩ.
aн̄s videtur nccãrium. ḡ ⁊ ꝯn̄s. An̄s patꝫ. quia eiꝰ op
poſita eſt ꝯcluᵒ ſyll'i ex oppoſitꝫ que ſꝑ eſt falſa ⁊ ĩpoſſi
bilis ꝑm phm̄ ſcđo p̄orum. ꝯn̄a patꝫ. q̄a aĩal ē de ꝑca
to hoĩs equal'r ſiue exiſtat ſiue nõ. ergo ꝓpõ formata ex
t'is ē nccãria ⁊ ꝑ ſe. cum p̄tum ſit de forali intellcũ ſub
iecti ¶ Confirmaꝛ. q̄a quod ē de ꝑcato alicuiꝰ verificaꝛ
de eo ſuppoſitꝫ debitꝫ mõis ꝑcandi ꝯueientib p̄dica
tioni eoꝝ que p̄ntur. Sꝫ homĩe nõ exn̄te ceſar actual'r
ꝑcat idem qđ prius ꝑcabat cum actual'r exiſteret. ergo
ꝑcat naturã hoĩs ꝑticipatã. cum ergo hõ hēat modos
ꝑcandi ꝯueientes p̄dicatõni ipe ꝟe p̄dicabiꝛ de ceſa
re. ⁊ aĩal de ipõ ſiue ſit ſiue nõ ſit ¶ Terᵒ ſic. Auguſti
nus docꝫ ĩ de ꝟa religione ⁊ in libro de trinitate. ꝙ ta
les ꝓpões ſunt ꝑ ſe note ⁊ regule eꝛne ⁊ incõmutabiles
qđ nõ eſſꝫ ſi poſſent fieri falſe. ſicut hõ eſt aĩal. hõ eſt aĩ
rõnale ⁊ hmõi ¶ Quarto ſic. cuiuſlibꝫ ꝯ̄dcõnis alte
ra ꝑs eſt ꝟa nccãrio. ſed an̄ mũdi ꝯſtitutõnem ꝯ̄dicto
rie illaꝝ ꝓpõnũ fuerũt ⁊ nõ fuerũt ꝟe. tũc em̄ fuiſſent ꝟe
ab eꝛno. ergo ille ꝓpões fuerũt ꝟe ⁊ nccãrie. Cõfirmaꝛ.
q̄ꝛ eadē rõne deus illam ꝟificaſſet ex ꝑte. ſed om̄e totuꝫ
eſt maius ſua ꝑte. om̄e aũt quod ex ꝑte ē verum. ꝯtin
gēter ē verum. ⁊ põt eē falſum. ⁊ ſic p̄muꝫ p̄ncipiũ đmõ
ſtratõnis poſſꝫ eſſe falſuꝫ. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ꝟitas demrãta eſſet
nobis icognita. vt ſi demrãtur ꝙ ãgelꝰ ſit ſubn̄a ſpũa
les ⁊ ſimplex. Nã poſſꝫ deus nobis ignorãtibꝰ deſtrue
re oēs ãgelos. ⁊ tũc ꝟitas talis ꝓpõnis nõ remaēret. da
to ꝙ ſit demrãta. Ideo đđm ē ad q̄ſtionē. ꝙ iſta ꝓpõ ē
nccãria nccitate abſoluta. dato ꝙ hõ nũc nullũ ſuppoĩ
tuꝫ actual'r exn̄s hr̄et ad hoc ꝓbandũ ¶ Attēde p̄mo ꝙ
termĩ idē ꝑcant re exn̄te. ⁊ nõ exn̄te qđ maĩfeſtũ eſt quia
idē apprehēdiꝛ ꝑ vocē re exn̄te ⁊ nõ exn̄ete qđ maxĩe ap
patet ĩ fantaſia. Nã eãdē ſpēm ⁊ ſil'itudinē hēo de pꝛe
meo ipõ exn̄te ⁊ nõ exn̄te. ⁊ eũdē ꝯceptũ hēo de voce ꝓ
lata ſiue res exiſtat ſiue nõ. ḡ eiuſdē ꝯceptus ē ſignum
¶ Attēde ſcđo. ꝙ illud veꝝ eſt ꝑcans ꝯpõem extrēoꝝ
vt ſcꝫ ē terciũ adiacēs p̄ciſe vnit p̄tum ſubc̄o nihil ad
dēdo ꝑcato. q̄ꝛ ſi hoc nõ eſſꝫ veꝝ hec eſſꝫ falſa. hõ eſt hõ
hoĩe nõ exn̄te. ſi hoc veꝝ eſt ꝑcium adiacēs ĩportaret in
extrēo actuale exiſtere. Ex quo ſeq̄tur p̄mo. ꝙ hoĩe nõ
exn̄te hõ ꝑcat eãdē naturã nũc ⁊ p̄us ⁊ aĩal ſil'r. Sequi
tur ſcđo. ꝙ ꝑcatũ aĩal' ꝑcatur p̄ciſe ineē ꝑcato homĩs.
ergo idē ꝑcatur ꝑ hãc. hõ eſt aĩal extremis nõ exn̄tib.
vl' altero nõ exn̄te ſicut ip̄is exn̄tib. ſꝫ ſi ip̄is exn̄tibus
hec ſit ꝟa. hõ eſt aĩal ſeq̄tur ꝙ ſꝑ erit ꝟa ſiue extrēa ex
iſtant ſiue nõ. Unde iſti de p̄ma opĩone ex duob videē
tur decipi ad credēdũ ꝙ iſta ē falſa. Primũ ē ꝙ ip̄i non
intelligũt ꝑ hoĩem vnã naturã quã ꝑcat ꝑminꝰ. ſed itel
ligũt ꝑ ceſarē cadauer qđ eſt derelictũ poſt corruptõeꝫ
⁊ iđo dicũt illã eē falſaꝫ. ceſar ē hõ. Scđo decipiũtur ꝑ
hoc ꝙ ip̄i credũt ꝑminũ nõ idē ꝑcare re exn̄te ⁊ nõ exn̄te
Un̄ credũt ꝙ in iſta ꝓpõne. ceſar eſt hõ p̄diceꝛ quaſi hꝫ
ꝯplexũ ceſar eſt exn̄s hõ. ⁊ ſic p̄dicareꝛ ens de nõ ente.
hoc aũt falſum ē. Nã quãdo ē p̄tur ꝑciuꝫ adiacēs tũc
ſolã ꝯpõnē deſignat ſicut probatũ eſt in ꝑiarmenias.
al's em̄ hec eſſꝫ ꝑ accn̄s hõ eſt aĩal. q̄a tm̄ valerꝫ homo
eſt exn̄s aĩal. Iđo dicēduꝫ ē ꝙ p̄dicta propõ eſt abſolu
te nccãria ⁊ fuit ꝟa an̄ mũdi ꝯſtitutionē. Sic itelligē
do nõ tamē ad exiſtere ꝓpõnis vocalis mētalis ⁊ ſcrip
te. ſꝫ quãtum ad eēntialē habitudinē ꝑmioꝛuꝫ q̄ eſt eꝛ
na. Pꝫ ſic. quia aduerſarij ꝯcedũt ꝙ an̄ mũdi conſti
tutõnē hõ fuit ꝓducibilis. ſꝫ prius natural'r hõ fuit a
nimal q̄ꝫ ꝓducibilis. cum aĩalitas inſit hoĩ in p̄mo mõ
dicendi ꝑ ſe. ⁊ ꝓducibilitas in ſcđo mõ. hõ em̄ produ
cibilis ē quia talē entitatē hēt ¶ Ad argumēta alteriꝰ
opionis ad p̄mũ đđm. ꝙ ſi ꝑ eſſe intelligaꝛ actuale exiſ
tere propõ nõ habꝫ ꝟitatē. eo ꝙ ꝑm Auicēnam exiſten
tia accidit cuilibꝫ rei create. Sꝫ ſi ꝑ eſſe intelligaꝛ exiſte
re ꝑm actum nõ tamē ꝓ hoc nũc deꝛmĩato. ſed ꝑm ap
titudinē tũc ip̄m imediatius inē q̄ꝫ aliqua paſſio. pꝛia
rõ equal'r eſt pro alia ꝑte ſicut ꝑ iſta. Si em̄ ꝑ eſſe intel
ligat eē aptitudialis exn̄tie tũc bene ſeq̄tur. homo ē aĩ
mal ḡ homo ē. ⁊ etiã queſtio quid ē p̄ſuppõnit q̄ſtionē
ſi ē. non ꝑm actum ſꝫ ꝑm aptitudinē. ¶ Ad ſcđm patꝫ
ſoluᵒ ex dictis. Un̄ in iſta ꝓpõne hõ eſt aĩal nõ p̄tur exi
ſtere alicuiꝰ. nec ē ſimile de iſta. hõ eſt aĩal. ⁊ homerus
eſt poeta ¶ Ad ꝑcium patuit ſoluᵒ ex dcĩs in p̄dicabi
libus ⁊ ꝑiarmenias. Naꝫ viuũ põt accipi vt đt aptitu
dinē tũc illa ē ꝟa. ceſar ē viuus. Ul' vt actum. ⁊ tũc ꝑ vi
uũ intelligimꝰ actu hn̄s opationē vitalē. ⁊ ſic dicimꝰ
ꝙ eſſe ē actus entis. ſicut viuere viuētis. ⁊ illo mõ falſũ
eſt ꝙ ceſar ē viuus ¶ Ad aliud đđm ē ꝙ ꝓcedit ex fal
ſa imagiatone. q̄ꝛ crediꝛ ꝙ illud qđ p̄tur ē exn̄s ens. ⁊ ꝙ
ꝑmĩ nõ idē ꝑcant re exn̄te ⁊ nõ exn̄te. ¶ Alia ꝯfirmaᵒ ē ꝓ
nobis ⁊ nõ ꝯtra nos. cuꝫ em̄ đt phs ꝙ ab eo ꝙ res ē in
telligit totale ꝑcatũ ꝓpõnis. nõ aũt intelligit actualē exi
ſtētiã alicuiꝰ Ad aliud đꝛ q̄rto metheoroꝝ ꝙ phicꝰ
eſt artifex real' loquēs de reb ꝑm eē trãſmutabile ⁊ natꝛa
le eaꝝ. ita ꝙ vocat illđ hoĩeꝫ qđ hꝫ eē a ꝑte rei. ceſar ãt
illoᵒ eſt hn̄s exiſtere. aliꝛ aũt loq̄tur logicꝰ ⁊ metaphi
cus. Ad aliud patꝫ ſoluᵒ ex his q̄ dcã ſtꝫ in p̄ntis

¶ Queſtio tercia.

Utꝝ q̄tuor mõi ꝑ ſe ſint a pho ſufficiēter aſſignati.
Pro cuiꝰ ſolutõne Attende p̄mo. ꝙ ad cognoſcēdum

que ꝓpoſ̄ones ſint in ꝑmo modo dicendi ꝑ ſe ponitur
tale documētum. Quādocūqȝ p̄tuȝ eſt defi° vel pars
definitōnis ſubiecti propoſitō eſt ī p̄io modo dicēdi
per ſe. Et ex hoc poſſunt poni quatuor modi ſpēales
iſtius ꝑmi modi. Prim⁹ eſt quādo p̄tum eſt pars de/
finitōnis ſubiecti. vt homo eſt aīal. Secūdus eſt quā
do p̄tum eſt tota definitō ſubiecti. vt hō eſt aīmal rō/
nale. Tercius eſt quādo p̄tum eſt aliq̄d eēntialiter in
cluſum in eo qȝ quidditatīe ⁊ eſſentialit̄ includitur ī
ſubiecto. vt ſoꝛs eſt aīmal. homo eſt ens. Quarto quā
do idem p̄tur de ſeipō. vt hō eſt homo. ⁊ addūt aliqui
indircāȝ p̄ tōeȝ iſtoꝝ vn⁹ Quidditas ꝑs inicē ꝑ indi
rectis ⁊ idem. Poſſet etiam addi alius modus q̄ mo
dus intnſecus p̄tur de eo cui⁹ eſt modus. talis tamen
ꝑdica° directe nō eſt in ꝑmo mō. poſſet tn̄ reduci ad
ꝑmū eo qȝ modus intnſecus magꝭ intimus ē illi cui⁹
eſt modus q̄ꝫ ꝓpa paſſio ſuo ſubc̄o ideo talis p̄dica°
nō eſt ī ſecūdo mō neqȝ dircē in ꝑmo ſed ſoluȝ reducit̄
Et ſi queras. vtrum dr̄ña ſupioꝛ ꝑ ſe ꝑmo mō pre
dicetur de dr̄ña inferiori. Rn̄detur ab aliq̄bus qȝ ſic.
Ptȝ quadrupl'r. ꝑmo ꝑ Boetiuȝ qui d̄t in definitōni/
bus qȝ ſufficit definiri ex duobꝫ termīs. ⁊ expoīt ſeip/
ſum ſicut ex gn̄e proxio ⁊ vltima dr̄ñtia quod non eſſet
niſi vltima differētia includeret oīnes ſupioꝛes quia ꝑ
Areſtotelē ſecūdo hui⁹. in definitōne debēt poni oīa
p̄dicata in q̄d explicite vel iplicite. Secūdo ſic. Areſ/
toteles d̄t in p̄dicamtis qȝ ineſt gn̄ibus ⁊ differētijs vni
uoce p̄dicari. ſed ſic p̄dicari eſt p̄dibari ꝑm nomē ⁊ de
finitōnē. ergo dr̄ña habȝ definitōem. quia nihil hēt de
finitōnē niſi ſpēs ſpēaliſſima vel ſubaltna. qꝛ ſola ſpēs
definitur ſecūdo hui⁹. ergo differētia eſt ſpēs reſpectu
alterius differētie ſupioꝛis. ſed ſpēs includit genus. er
go dr̄ña inferioꝛ includit ſupioꝛem. Ter° ſic. ꝑhs ſep
timo metaphiſice vult qȝ vltima dr̄ña eſt tota ſubſtan/
tia rei. ergo rōnale includit ſenſibile ⁊ oīnes differētias
ſupioꝛes. quia oīa iſta ſtꝭ de intellcū homīs. Sic ſil'i
ter d̄t qȝ nō opȝ ponere alias dr̄ñas ſed ſolum vltimā.
quia ſi alie ponerētur cum ꝑma eſſet nugatō quia non
opoꝛtȝ aīmal bipes habēs pedes ponere in definitōne
homīs. Nam dicto pede ſupfluū ē ponere habēs pe/
dēs. Simil'r d̄t qȝ oꝛdo nō eſt in ſubſtantia ſed ſi vlti/
ma nō includerēt ꝑmas eſſet vere oꝛdo ī ſubſtātia. q̄a
hec dr̄ña eſſet prioꝛ hec poſterioꝛ. Quarto ſic. hec eſt
per ſe homo ē aīmal. ſed ad hoc qȝ ꝓpō ſit per ſe ꝑmo
opoꝛtet qȝ foꝛmale ī ſubiecto includat foꝛmale in p̄di
cato. ſicut materiale includit materiale. ergo ratōnale
quod ē foꝛmale in homīe ꝑſe includit ſenſibile qȝ eſt
foꝛmale ī aīali. Sed contra hoc oppoīur ꝑmo per
Boetium ī definitōnibus q̄ docens artem diffiniendi
dicit qȝ ad diffiniēdum ſpēm ſumēdum eſt ꝑmum ge/
nus ⁊ ipm̄ diuidēdum eſt ꝑ dr̄ñas īmediatas. ⁊ illa dif
ferentia que ſpēi ꝯuenit diuidēda eſt ꝑ alias dr̄ñtias
⁊ ſic procedēduȝ ē donec deueniatur ad vltimā dr̄ñam
⁊ ſic genus ſupius cum oībus dr̄ñtijs ꝯuenientibꝫ ſpēi
dēt poni ī definitōne ſpēi. Sȝ ſi dr̄ña inferioꝛ include/
ret ſupioꝛem ī tali definitōne eſſȝ nugatō. Scd̄o ſic.
ſi dr̄ā inferioꝛ includeret ſupioꝛē tūc nuga° eſſet dicere
aīal rōnale. qꝛ aīal includit ſenſibile ī p̄io mō dicēdi
ꝑ ſe. q̄a aīal ē coꝛpus aīatū ſenſibile. Sil'r rōnale inclu
dit ſenſibile ꝑ ſe. ḡ bis iplicite poītur ī definitōne. ḡ ⁊c̄.
Hic dr̄ qȝ nō ſeq̄tur qȝ h̄ ſit nuga° aīal rōnale. dato qȝ
rōnale icludat ſenſibile qꝛ ad hoc qȝ ſit nuga° opȝ idē
bis repeti ⁊ nō ſoluȝ iplicari. Cōtra. Areſto. docet
īueſtigare nugatōeȝ ponēdo definitōeȝ nōis ꝑ nōie. po
nat̄ ergo definitō eoꝝ pro nomībꝫ iſtis tunc erit exp̄ſſa
nuga°. Ter° ſic. ſi rōnale icluderet ſenſibile cū nō inclu
dat ꝯuertibil'r ſeq̄ret̄ qȝ rōnale icluderet ſenſibile ⁊ ali
q̄d plus. ḡ rōnale ē ꝯpoſitū ex ſenſibili ⁊ illo addito. ſȝ
q̄ñcūqȝ aliq̄d eſt ꝯpoſitū ex duobꝫ vnū eſt actus ⁊ aliō
poña. ſed a poña pōt accipi gen⁹. ⁊ ab actu dr̄ā. ergo rō
nale icluderet genus ⁊ dr̄ām. ⁊ ꝑ ꝯn̄s eſſet ſpēs. Et h̄
ꝯfirmāt̄. qꝛ qua rōne rōnale icludit ſenſibile eadē rōne
irrōnale icluderet ſenſibile. ergo rōnale ⁊ irrōnale ꝯue
nirēt ſenſibili ⁊ int̄ ſe differrēt. ſed oēs dr̄ñe ſunt ſpēs. er
go rōnale ⁊ irrōnale eſſēt ſpēs qȝ videtur abſurdū. Rn̄
detur qȝ oēs iſte rōes ſolū ꝯcludūt qȝ illud (qȝ eſt dr̄ā)
reſpcū vnius ē ſpēs reſpcū alterius. rōnale aūt ꝯꝑatuȝ
ad hoīem eſt dr̄ña. comꝑatuȝ vero ad ſenſibile eſt ſpēs.
ſed ex hoc nō ſeq̄tur qȝ dr̄ā ſit ſpēs niſi ꝑ fallaciā accn̄/
tis. Cōtra. ſi rōnale ſit ſpēs reſpcū ſenſibilis tūc ha/
bebit dr̄ām. qꝛ quelibet ſpēs conſtat ex gn̄e ⁊ dr̄ā. Et
tūc quero iteruȝ de illa dr̄ā ſicut ꝑus ⁊ erit ꝓceſſus in
infinituȝ vl' ſtanduȝ erat in ꝑma. Cōfirmat̄. quia ſi
rōnale icluderet ſenſibile ⁊ nō ſit ꝓcedere ī infinituȝ tūc
erit deuenire ad aliq̄ȝ genus gn̄aliſſimū. ⁊ ſic erūt duo
gn̄aliſſima ⁊ duo p̄nta ſubſtātie. ⁊ ſic etiaȝ in p̄ntꝭ accn̄
tiū erit. Hic rn̄detur. qȝ in p̄nto ſubſtātie ſunt tria gn̄a
liſſima. duo pro dr̄ñtijs. ⁊ vnū ꝓ ſubſtātijs ī medio co
oꝛdiatōnis. Nec ē incōueniēs ſic eſſe plura p̄nta. eo qȝ
duo p̄nta dr̄ārum reducūtur ad cooꝛdiatōem. eo qȝ ha
bēt eundē modū p̄ndi cum ſubſtātijs medie cooꝛdia
tionis. Cōtra. quia ex iſta rn̄ſione ſeq̄tur qȝ ſubña ⁊
quātitas nō faciūt duo p̄nta. quia gn̄aliſſimū quātita
tis hēt eundē modū p̄ndi de ſuis inferioꝛibꝫ. ſicuȝ gn̄a
liſſimū ſubſtātie ⁊ ꝑ ꝯn̄s quātitas reduceret̄ ad ſbſtā/
tiam ſicut poſterius ad ꝑus. Quarto ſic. ſi dr̄ā infe/
rioꝛ icludat ꝑ ſe ſupioꝛē impoſſibile eſſȝ fieri definitio/
nem. ꝯn̄s ē falſum. ergo ⁊ an̄s. Probat̄ ꝯſequētia. q̄a
oīs defi° debȝ dari ex gn̄e proximo ⁊ vltima dr̄ā. aut
ex gn̄e remoto ⁊ vltima dr̄ña. Non pōt dari ꝑmum ſic
dr̄ā inferioꝛ includat ſupioꝛem. q̄a tunc ī qualibȝ defi/
nitōne eſſȝ nugatio. quia ſicut aīal includit oīes dr̄ās
ſupioꝛes. ſic ꝯſil'r rōnale ſupioꝛes dr̄ās ḡ bis po' idē ⁊ ī
cludit̄ idē intellcūs. Nec ſcd̄m pōt dari. quia ꝑm Are
ſtotelē in ſcd̄o hui⁹. definitō dēt explicare oīa p̄ta dic
ta in q̄d de definito. ḡ ⁊c̄. Ad intelligēdum ḡ que/
ſtionē ſuppoītur qȝ rōnale ⁊ quelibȝ alia dr̄ā dupl'r po
teſt accipi. Uno mō ꝑm qȝ impoītur ab vltimo gradu
perfcōnis in homīe ⁊ ſimilit̄ ſenſibile ab alio gradu.
Alio mō pōt ꝯſidari rōnale non vt impoītur ab vltīo
gradu. nec ab vltīa actualitate foꝛme. ſȝ ꝑm qȝ impont̄
tur a tota ꝑfcōne ī homīe q̄ ꝑficit ſubſtātiam homīs.
Ex hoc ptȝ ꝑmo qȝ accipiēdo rōnale ꝑmo° ⁊ quālibȝ
aliā dr̄ām dr̄ā inferioꝛ nō includit ſupioꝛeȝ. ſȝ bene ſi
accipiatur ſcd̄o mō. Un̄ quādo rōnale accipit̄ vt im
poītur ab vltima actualitate vl' gradu foꝛme. ⁊ ſic ſuf
ficit definiri ex gn̄e proxio ⁊ vltīa dr̄ā. ſȝ cuȝ gn̄e ꝑmo ⁊
oībus alijs. Sȝ nō ꝯtingit diffiniri ex gn̄e proxio ⁊ dni
bus alijs dr̄ñtijs. Primum declaro ſic. dr̄ā vltīa cum
gn̄e proxio icludit oīa p̄ta in q̄d de ſpē. lȝ eīn vltīa dr̄ā
ipoſita ab vltīo gradu eiuſdē foꝛe nō includat dr̄ās ſu
perioꝛes ꝑm ſe. gen⁹ tn̄ ꝓximū (cui ad dit̄) icludit oēs
dr̄ās ſupioꝛes. ⁊ iō tūc eſt ſufficiens defi° quādo aggre
gat oīa p̄dicata in quid dicta eſſential'r de definito.

Scdm patꝫ.quia definitō dēt indicare oīa eētialia de definito ⁊ ea icludere ꝑ pħm ſecūdo hui⁹. Sꝫ gen⁹ pmum nō poīt pꝛ̃ñas ſupioꝛes.nec ſilr dr̃ña vltima ac cepta ab vltima actualitate vl ab vltio gradu pfcōnis nō eſt ergo ſenſus definitō ex pmo gn̄e ⁊ vltima dr̃ña. ſed iſto mō opoꝛtet definire ex pmo gn̄e ⁊ oībus dr̃ñtijs Tercium patꝫ.quia genus pꝛoximū includit oēs dr̃ñ tias ſupioꝛes.ergo ſi tūc ex gn̄e pꝛoxio ⁊ oībus dr̃ñtijs fieret definitō in ea eſſet nugatio. ¶ Intelligēdum eſt tamē ꝙ ſi ratōnale accipiat a tota pfcōne illius gn̄is il lo modo nō ↄtingit definiri ex pꝛoxio gn̄e.⁊ illa dr̃ña nec ex gn̄e pꝛoxio ⁊ oībus dr̃ñtijs ſed tm̄ ↄtiget definiri ex gn̄e pmo ⁊ vltima dr̃ña. ¶ Pꝛimū patꝫ.qꝛ ſi ex genere pꝛoxio ⁊ vltima dr̃ña iſto mō accepta eſſꝫ definitō tunc in definitōne eſſꝫ nuge°.quia genus pꝛoximū includit oēs dr̃ñas ſupioꝛes.⁊ ſilr illa dr̃ña ſic accepta. Scdꝫ p⁊.qꝛ tūc ſilr eſſꝫ nugatō. Terciuꝫ patꝫ.quia definitō debet i ſe aggregare oīa p̄dicata eētialia ⁊ nō plus. ſed defi° conſtituta ex pmo genere ⁊ dr̃ña vltia congre gat i ſe oīa p̄dicata eētialia de hoīe.quia genus pꝛi muꝫ includit materiale in hoīe ⁊ dr̃ña vltia accepta a tota pfcōne includit totam pfcōnem q̄ aduenit ſub ſtantie que ē genus gn̄aliſſimū.⁊ ſic ponūtur oīa pꝛe dicata eſſentialia. Adhuc aūt intelligēdum ē.ꝙ dr̃ña accepta a tota pfcōne vt rōnale licet ſit dr̃ña reſpcū ho mis vl aīal.poſſet tamē dici ſpēs reſpcū dr̃ñe ſupio ris.vt ſenſibil.⁊ hoc ſuſtinēdo pmam opīonem ⁊ etiā in oꝛdīe dr̃ñarum ſcꝫ duo gn̄aliſſima collateralia ī pꝛe dicamēto ſubñe ſcꝫ coꝛpoꝛeuꝫ ⁊ incoꝛpoꝛeū.⁊ genus int medium ſubñarum qđ eſt ſubña.illa aūt tria gn̄aliſſi ma nō facerent tria p̄dicamēta.qꝛ gn̄aliſſima dr̃ñaruꝫ reducūtur ad gn̄aliſſimū ſubñarum qđ eſt intmediuꝫ tanꝗ̄ intrīſecum illius generꝭ ⁊ pꝛopa perfcō.⁊ nō tan/ quā extrīſecum ſicut quantitas reducitur ad ſubñam Suſtinēdo ergo pmā opīonē rn̄detur ad rōnes ſecūde opīonis. Ad pmā dōm eſt ꝙ dcm̄ Boetij habꝫ verita tem accipiēdo dr̃ñam a diuerſ gradibus.qꝛ tunc vlti ma nō includit alias. Ad ſcdaꝫ dicetur ꝙ vltia dr̃ña eſt ↄuertibil cum definito quo ad ambitū ſuppoſitoꝝ ſed nō ex eo ꝙ ſit ita ↄpoſita.vel ꝙ non ſit ſimpliciot Ad tciam patꝫ ſolu° ex dictis. Ad quartā negetur ↄñ tia.⁊ ad eius pꝛobatōem patꝫ ſolu°. ¶ Sed q̄ vellet ſu/ ſtinere aliam opīoneꝫ (que ē magis pꝛobabil) dicēt ad autoꝛitatē Boetij ꝙ ipa habꝫ veritatem ſi differētia capiatur pꝛo tota pfcōne.⁊ ſimilr ad oēs alias. Nā ſm ꝙ differētia impoitur a tota perfcōne ipa cuꝫ pmo gn̄e ſufficit ad diffiniēduꝫ qꝛ oēs p̄cedentes icludit qđ eſt ↄceſſum ¶ Aduerto tamē diligēter ꝙ ratōnes pme opīonis nullo modo ↄcludūt quod oſtēdit doctoꝛ ſub tilis ſeptīo metaphiſice. ¶ Vn̄ illa autoꝛitas quā alle/ gat ſcꝫ ꝙ differētia vltia eſt tota ſubña rei.male intelli gitur ab ea quia nō ſolum vltia dr̃ña ſed cuꝫ oībus ſupioꝛibus eſt tota ſubña. ¶ Sꝫ ad genus oppoſitū ge/ nus nō eſt de ꝑ ſe intellectu dr̃ñe vltime. Et hoc clari⁹ patꝫ ex autoꝛitate Areſtotel.qui dt ꝙ oīs ratō par/ tes habꝫ.ſicut ergo tota defini° expmit totam rem ita pars partem.cum ergo dr̃ña ſit pars ipa expmit par/ tem rei.⁊ nō totam eētiam rei. Debꝫ ergo dcm̄ Are ſtotel intelligi ꝙ dr̃ña vltima eſt tota ſubña ↄpletiue. qꝛ ipa ↄplet totā diffinitōꝫ taꝗ̄ vltia actualitas eius Nec etꝭ argumētum ↄcludit de nugatōne imo conclu dit ↄtra eos:qꝛ oīs defi° vel dabitur ꝑ genus pmuꝫ ⁊ dr̃ñas intmedias vſꝗ ad vltimaꝫ.aut ꝑ genus pꝛo/ pꝛiū et dr̃ñam ſpecificam. Si pmo mō dr̃ñe intmedie/ ponētur in definitōne ⁊ vltia includet oēs.ergo oēs medie bis dicūtur. Si ſecūdo mō cum genus pꝛoxi[m] includat oēs dr̃ñas ſupioꝛes.⁊ ſilr vltima dr̃ña iclu dit eas.tūc pluries idē bis diceretur. Et ſi dicatur ꝙ nō ſic datur ſed ꝑ genus pmum ⁊ vltimā dr̃ñam. Cō tra hoc dt pħus in textu ſeptīo metaphiſice.ꝙ oīs defi/ nitō datur ꝑ genus pꝛoximū ⁊ dr̃ñam vltimā.vl ꝑ pꝛi/ mum genus cum alijs dr̃ñtijs intmedijs. Ex hoc ma/ nifeſtum ē.ꝙ argumētum de nugatōne ē contra pmaꝫ opīonem.pꝛopt hoc etꝭ tenet ſubtilis doctoꝛ ī ſeptimo metaphiſice abſolute ꝙ dr̃ña inferioꝛ nō includit ſupio rem ¶ Attende ſecūdo.ꝙ q̄ncunꝗ̄ p̄tum eſt pꝛopꝛium ↄcretiue deſignatū reſpectu ſubiecti vl alicui⁹ ſupio ris ad ſubcm̄.talis pꝛopō eſt in ſcđo mō ꝑ ſe.vt ſtꝭ iſte hō eſt riſibil.hō eſt ſenſibil. Vn̄ ſola talis pꝛopō eſt ſci/ bilis ſcīa pꝛopter q̄d ⁊ potiſſima. Nam ſola p° in qua p̄tur pꝛopa ⁊ adequata paſſio de ſuo pmo ⁊ adequa/ to ſubcō p̄tur eſt imediata ī mō p̄dicādi.lꝫ nō ſit ime diata imediatōne cauſe. ¶ Et ſi q̄ras.vtruꝫ hec ſit in ſcđo modo.oīs hō eſt pmo riſibil.videt em̄ ꝙ non.eo ꝙ ipa eſt falſa.qꝛ quelibꝫ ſingularꝭ eſt falſa.nam hec eſt falſa.ſoꝛs eſt pmo riſibil. Hic rn̄detur pmo.ꝙ queli/ bet ſingularꝭ eſt vera.qđ ſic declaratur.quia pmo non eſt diſpō rei que inheret ſm ſe.nec eſt diſpō inherētieſꝫ eſt diſpō inherētꝭ ſm ꝙ inherēs eſt. Patꝫ pmo.quia ſi eſſꝫ diſpō rei ſm ſe tūc illam rem ↄſeq̄retur ī couerſio ne.⁊ ſic ſeq̄retur hō eſt aīal pmo.ergo pmo aīal eſt hō quod nō eſt veꝝ. Scdm patꝫ.qꝛ ſi eſſꝫ diſpō inhe/ rentie faceret pꝛopōem modalē qđ eſt falſum.ergo eſt diſpō inherētie ſm ꝙ inherēs. Tūc dr ꝙ hēre tres an/ gulos ſub hac diſpōne conſeq̄tur oēm triāgulum.⁊ ri ſibile oēm hoīem.nō ſub quacūꝗ̄ ratōne ſꝫ ſub defini nata rōne homis.⁊ ſic illa ē vera.ſoꝛs eſt pmo riſibil. ¶ Contra.ſi iſta eſſet vera.ſoꝛs inq̄ntum hō eſt pmo riſibil.ita etiam illa poſſet eſſe vera.ſoꝛs inq̄ntum hō eſt ſpēs. D ⁊ ſecūdo.ꝙ nō eſt ſimile quia ſoꝛti ineſt eē riſibile licet nō pmo.ſed nullo mō ſibi ineſt ſpēs ¶ Cō tra.licet ſibi repugnet ſm ſe hoc p̄tum ſpēs.tamē ei pt ↄuenire ſub rōne homis. Hoc patꝫ ꝑ ſimile.quia hoc p̄tum eſſe infinite velocitatꝭ repugnat cuilibꝫ motui. eo ꝙ quilibet eſt dtminate velocitatꝭ.⁊ tamē eſſe infi/ nite velocitꝭ ↄuenit motui accepto ſub ratōne genera/ li motus.quia ꝑ Areſtotilē ſexto ethicoꝝ. Motus ſub ratōne motus pōt velocitari ī infinitum.⁊ ſimilr tardari. Confirmat.quia ſi ſoꝛs eſt pmo riſibilis.hō nō erit pmo riſibil. Patꝫ ↄſequētia.qꝛ quod pmo ineē inferioꝛi.nō ineſt ſupioꝛi pmo.ſicut ſupius patuit. Re ſpondet tercio.ꝙ riſibile pmo ineſt illi homi ⁊ iſti ho/ mi ſub ratōne homis.ſed nō ſub pꝛopa rōne. Nec hoc eſt incouciens ꝙ aliqua paſſio ſic inſit multꝭ accepta ſub ratōne alicui⁹ ↄmuis.incouenīens eſt tamē ꝙ vna paſſio multꝭ inſit ſub pꝛopa ratōne. ¶ Contra.ſi hec paſſio inſit duobus cum hac conditōne (pmo) quero an inſit eis vt duo ſunt aut vt vnū ſunt. Si vt duo ſtꝭ ergo vna paſſio pꝛio inerit multꝭ vt multa ſunt Si vt vnū in illa vnitate nō ſunt alia a ſuo vlti. ¶ Dicendū eſt quarto.ꝙ illa pꝛopō oīs triāgulus habꝫ pꝛio tres eſt vera.patꝫ quia eſt conclu° demōſtratōnis. Similr oīs homo eſt pꝛimo riſibilis.talis autem debet eſſe pꝛimo vera ⁊ imediata.ſaltem imediatōne ſubiecti.

Unde intelligẽdum ē ꝙ lꝫ aliq̇d ſit ꝯtentū ſub alio ſicut ſubc̄m ſuppoſitū abſolute. non tamē reſpcū alicui⁹ p̄dicati tale ſuppoituꝫ ꝯmuiter extraneat. Ubi grā licꝫ ſoꝛtes ſit ſuppoituꝫ hoīs tñ vt hō ſubijcit reſpcū h⁹ p̄dicati qđ eſt ſpēs ſoꝛs extraneat homi. ⁊ iō ſic arguẽdo. Soꝛs eſt hō. hō eſt ſpēs. ergo ſoꝛs eſt ſpēs. ꝯmittit ſophiſma accn̄tis. Siľr ſic arguẽdo. ſoꝛs eſt hō. hō eſt p̄mo riſibilis. ergo ſoꝛs eſt p̄mo riſibilis. ꝯmittit fallacia accn̄tis. Unde ſub ſubc̄o iſtius ꝓp̄onis. oīs hō eſt p̄mo riſibilis. nō opꝫ ſic dn̄dere. ergo ſoꝛs eſt p̄mo riſibilis. ſed ſic ergo ſoꝛs inq̄ntum hō eſt p̄mo riſibilis Et ex hoc ptꝫ ſolu⁹ ad p̄muꝫ argumētuꝫ ⁊ etiā ad ſecūdum. vñ non ē idem de illo p̄dicato riſibile. ⁊ de illo p̄dicato ſpēs. nam ſpēs p̄dicat per accn̄s de ſoꝛte ⁊ etiā de homie. riſibile aūt p̄tur ꝑ ſe. ⁊ etiā ſpēs repugnat inferioꝛi nō aūt riſibile. Siľr patꝫ ſolu⁹ argumēti de infinita velocitate motus. nam motus ē infinite velocitatis i generali. non aūt in ꝑticulari. ¶ Attende tcio. ꝙ oē qđ habꝫ eſſe ꝑ ſe ſic ꝙ nullo mō in alio queadmoduꝫ nec accidēs in ſubc̄o. nec ſupius i inferioꝛi eſt ꝑ ſe tertio mō. ſicut ſtꝫ p̄ime ſubñe. Oē aūt quod p̄dicatur de aliquo ⁊ non p̄mo vel ſecūdo mō p̄dicat de eo ſm accn̄s. non tamē accipiēdo ꝑ accn̄s vt oppoitur neceſſario. ſiue vt idem ē ꝙ ꝯtingēter. ſed accipiēdo ꝑ accidēs vt idem ē ꝙ nō per ſe. ita ꝙ oē qđ eſt ad eſſe alterius ꝑ accn̄s eſt. Vñ iſte modus nō eſt modus inherendi ſed eēndi. qꝛ modus inherēdi eſt qñ in ſubiecto icluditur cā p̄dicati. vel ecōtra qñ predicatū ineſt ſubiecto p̄mo. ita ꝙ nō per aliquā cauſam. ſicut hic hō eſt hō. Et ſolum iſtis tribus mōis modus ꝑſeitatꝫ ē modus inherēdi. ſed i tercio mō ſubc̄m nō eſt cauſa p̄dicati nec ꝯcōtra. imo qđ plus ē in tertō modo nō p̄tur aliq̇d de aliquo. ergo tcius modus nō eſt modus inherēdi. qꝛ p̄ma ſubña nō eſt ꝑ aliquod extrīſecuꝫ nec ꝑ habitudinē ad aliqđ p̄dicatum. qꝛ ſubña ex ſua q̇dditate ē naturaľr p̄oꝛ ſuo accn̄te ⁊ nō depēdēs ab ipō. ſed accidens nō eſt ꝑ ſe tcio. eſt eē in alio ⁊ ab alio depēdet

¶ Sed cōtra hoc quadrupľr arguitur. p̄mo Areſto. nō ponit mōs ꝑſeitatis niſi ſint vtiles ad demōſtratōeꝫ q̇libet aūt talis ē modus inherēdi. ergo vel tcius modus nō debat poni vel inſufficiēter ſtꝫ aſſignati modi. Secūdo ſic. qđ impoſſibile ē intelligere ipoſſibile ē ꝑcare. ſed ipoſſibile eſt itelligere aliq̇d per ſe i eſſe ſubñe ſine inherētia. ergo tcius modus q̇ eſt eſſendi ſm ꝙ dicimus ſubñam eſſe ꝑ ſe eſt modus inherēdi. Tercio ſic. qꝛ ſi ſubña materiaľ eſſet ꝑ ſe tcio modo ipa nō eſſet ꝑ cām efficientē. ꝯſequēs eſt falſum. ergo ⁊ añs. ꝯña patꝫ quia ꝑ ſe excludit cām ꝯticipem ſm Linconieſem. Quarto ſic. ſubña materiaľ eſt ꝑ ſe ꝑ excluſionē cauſe efficientꝫ. quia ſm Boetiū. eſſe eſt p̄opa opatio entis. ſicut viuere viuentꝫ. ſed p̄opa opatio eſt a ꝯpoſito tanꝙ ab efficiente. ergo eē efficitur i ſubñtia materiali ex ſuis p̄ncipijs. ⁊ per ꝯñs non ꝑ cām extrīſecam. Confirmatur. ſi ſubña eſt ꝑ ſe aut erit p̄ma aut ſecūda. nō ſecūda quia tūc eſſꝫ ponere ideā pľonis. Nec p̄ma. qꝛ eadem eēnt p̄ncipia eēndi ⁊ diſtiguendi vnūquodq̇ ab alio. ſi ergo p̄ma ſubña ſit ꝑ ſe diſtiguitur ab alia p̄ia ergo ſoꝛs per ſe diſtiguit a platoīe ⁊ per ꝯñs ſpecifice dña eē ꝑ ſe ⁊ nō per accidēs eſt ſpecifica ſicut ptꝫ per Poꝛph. ¶ Ad argumēta i oppoſitū Ad p̄muꝫ dōm. ꝙ dato ꝙ ille modus nō ſit inherēdi nō tamē ſupflue poitur. eſt eē ꝑſeitas tercij ipius ſubiecti i demōſtratōne. nō tamē in oꝛdine ad aliqđ p̄dicatū. Unde ille modus poitur vľ ad notificandū alios. vľ ad oſtendendū modū eſſendi ſubiecti demōſtratōnis. ¶ Ad ſcōm dr. ꝙ eē non pōt attbui ſubñe niſi ꝑ inherētiam dr ꝙ quādo bñ ꝯcluderet illa rō tunc ꝯdcō ꝑſeitatis nō poſſꝫ attribui alicui niſi ꝑ inherentiā Sꝫ hoc accidit tcio mō quia ꝑſeitas tercij mōi ineſt ſubñe abſolute. eo ꝙ illa ñ eſt ſubiecti i compatōne ad p̄dicatuꝫ nec ecōtra. idō nō eſt modus inherendi ¶ Ad terciū negatur ꝯña. Ad ꝓbatōem cum dr ꝙ per ſe excludit cām ꝯticipem. Dico ꝙ verum ē ſed nō qualitcūq̇. ſed aliqñ efficiētem ⁊ aliquādo materialē ⁊ aliquādo excludit eē in ſubc̄o p̄⁹ mō p̄ia cauſa eſt ꝑ ſe. 2⁹ modo itelligētia. 3⁹ modo ſubſtantia materiaľ ¶ Ad quartū dicitr. ꝙ quo ad hoc eſt ſiľe ꝙ ſicut i viuente p̄ſuppoitur viuere añq̇ a viuēte procedat aliq̇s actus vitaľ. ita in eēntia entꝫ p̄reſuppoitur eē añq̇ aliqđ accidēs a ſubña egrediat. idō de ſubiecto i demōſtratōne p̄ſuppoitur q̇d eſt ¶ Ad ꝯfirmationē dicēdum. ꝙ ꝑ illud idem p̄ncipiū. aliqd' idem ē diſtictum ab alio per qđ eēntiaľr eſt. Hoc eſt intelligēdum de p̄ncipio foꝛmali ꝑ quod vnū eſſentiaľr ab alio diſtiguitur ſpecifice. Nō tamē intelligēdum ē de aliq̄ accn̄te. ſed debꝫ itelligi ꝑ quod vnū indiduū diſtiguit ab alio. illud aūt nō eſt ſimpľr p̄ncipiū eſſendi. qꝛ non eſt entitas q̇dditatia nec ꝑtinens ad q̇dditatem. ⁊ ideo etiam nō eſt ſpecifica. qꝛ illa ꝑtinet ad q̇dditatem rei.

¶ Attende quarto. ꝙ q̇ñcunq̇ ſubc̄m eſt cā vľ includit cām quare p̄tum ſibi ineſt propō eſt i quarto mō. H aūt fit quadrupľr. P̄io quādo ſubc̄m eſt cā quare predicatū ſibi ineſt ⁊ etꝫ alijs. vt aīal rōnale ē riſibile. Secūdo quādo ſubc̄m includit cām ꝑ ſe ⁊ eēntiaľr quare p̄tum ſibi ineſt. vt hō eſt riſibiľ. Ter⁹ quādo actus alicui⁹ cauſe foꝛmalis p̄tur de effcū illius cauſe. vt calefaciens calefacit. Quarto quādo effcūs cauſe materialis vľ efficientꝫ p̄tur de ipa materia vľ cōpoſito ex matia. ſicut ꝯpoitum ꝑ ſe coꝛrūpitur. ¶ Si q̇ras. vtrum ille modus ꝑ ſe ſit inherēdi. ¶ Rñdet btūs Thomas ꝙ eſt modus inherēdi. quia i ſubc̄o includitur cā efficiens reſpectu p̄ti. quādo ergo hec ꝯdcō per ſe ē vnius extremi i compatōne ad aliud tūc eſt modus inherēdi. ſed i quarto mō ꝑ ſe eſt ꝯdcō vnius extremi ad aliud quia i ſubc̄o eſt cā p̄ti. ergo quartus mod⁹ pōt dici mod⁹ inherēdi. Sꝫ Linconienſ dt ꝙ eſt modus cāndi ⁊ nō inherēdi. Poit eē tm̄ duos mōs inherēdi. ſcꝫ p̄muꝫ ⁊ ſecūdum. tcium vero ⁊ quartū nō. Albertus ꝓo ponit ꝙ oēs modi ꝑ ſe pñt repiri i demōſtratōne propt quid. quia i maioꝛe repitur quartus modus. i mioꝛe repitur p̄mus. i ꝯclōne vero repitur ſcđus ⁊ tcius. ſed ſtō eadē ratōne. qꝛ inq̄ntum ſubc̄m eſt de definitōne p̄ti repitur tcius modus. ſed inq̄ntum a ſe ⁊ nō ab alio ſubc̄m hēt ꝙ ſubſtat ſue p̄pe paſſioni repitur tcius. Alphoꝛabi⁹ vero i ꝯmēto ſuo expōnēs iſtum locuꝫ dt. ꝙ tres ſtꝫ modi dicēdi per ſe ſubc̄m de p̄to. ⁊ p̄dicatū de ſubc̄o. Et poit p̄mum moduꝫ q̇ eſt potiſſimus qñ in natura p̄ncipij ⁊ p̄ncipiantꝫ eſt vt ſit i natura p̄ncipiati ⁊ iteꝝ cuꝫ hoc i natura ſubiecti ſit. vt p̄tum ſit i eo ſicut eſt i natura p̄ncipiati. vt p̄ncipians ipm ſit in ipō. hoc eſt dcū in p̄mo mō ſubc̄m habꝫ a ſua natura ꝙ ſubſtet p̄dicato. ⁊ etiam p̄tum habꝫ a natura ꝙ ſit i ſubc̄o. ⁊ ille ē potiſſimus modus dicēdi ꝑ ſe. ¶ Scđus vero ſm eum eſt quādo i natura ⁊ definitōne p̄ti eſt definitō ſubiecti. vt dicatur de ſubc̄o. ⁊ nō eſt de natura ſubiecti vt p̄tum

29

dicatur de eo hoc eſt dicere in ſecundo modo predicatum habet a ſua natura quod inſit ſubiecto ſed ſubiectum non habet a ſua natura quod ſubſtet predicato. Sed tercius modus eſt quando eſt in natura ſubiecti ut primum dicatur de eo ſed non eſt in materia predicati hoc eſt dictum quando ſubiectum habet a ſua natura quod ſubſtet predicato ſed predicatum non habet a ſua natura quod dicatur de ſubiecto ſicut in natura decollationis eſt mors. ſed in natura mortis non eſt decollatio. Unde dicit Alphorabius quod Ariſtoteles per primas ſubſtantias intelligit indiuidua ſiue ſint in intellectu ſiue extra intellectum. et dicuntur per ſe nota quod ſint predicata de alijs ſed exiſtunt per ſe. Unde videtur eſſe de intentione illius quod omnes iſti quattuor modi ſint modi inherendi et non ſolum per ſe eſſendi modi.

Sed tu dic cum linconienſe quod ſolum primus et ſecundus modus ſunt modi inherendi et repiuntur in concluſionibus demonſtratis. ita quod in demonſtratione. quia et propter quid reperitur ſecundus modus ita quod in demonſtratione propter quid demonſtratur paſſio de ſubiecto per cauſam. ſed in demonſtratione quia per effectum. Sed quando demonſtratur diffinitio materialis per formalem tunc eſt primus. quia tunc predicatum eſt de diffinitione ſubiecti. unde licet propoſitio in qua predicatur cauſa de effectu vel econtra ſit ſcibilis. hoc tamen non eſt in demonſtratione potiſſima

Queſtio Quarta. utrum inherentia ſit de eſſentia accidentis. Reſpondetur ab aliquibus quod licet inherentia actualis non ſit de eſſentia accidentis tamen aptitudinalis. Prima pars probatur. quia nihil poteſt intelligi ſine eo quod eſt de eſſentia eius. ſed accidens poteſt intelligi ſine actuali inherentia ſicut enim ſubſtantia poteſt intelligi circumſcribendo eſſe fuiſſe vel fore. ita accidens poteſt intelligi circumſcribendo actuale inherere vel temporale ineſſe. Secunda pars patet. quia ens diuiditur per ens abſolutum et ens comparatum accidens eſt ens ergo eſt abſolutum aut comparatum. ſi ergo circumſcribas accidens ab habitudine ad ſubiectum. tunc poteſt ipſum eſſe ens abſolutum. et ita ſubſtantia quod patet per exemplum Ariſtotelis quarto metaphiſice. Dicit enim quod accidens habet habitudinem ad ſubiectum ſicut ſanum in vrina ad ſanum in animalibus. ſed ſanum in vrina nihil eſt niſi per habitudinem ad ſanum in animalibus. ergo accidens non eſt circumſcripta habitudine ad ſubiectum et per conſequens habitudo eſt eius eſſentia. Sed contra hoc arguitur quadrupliciter aptitudinalis inherentia formaliter importat reſpectum. ergo ſi tale ineſſe ſit de eſſentia accidentis tunc quodlibet accidens eſſet reſpectiuum quod eſt falſum. quia communiter ponuntur duo accidentia abſoluta ſcilicet quantitas et qualitas. Arguitur ſecundo ſic. Auicenna dicit ſexto naturalium. quod intellectus accidentis eſt abſolutus quamuis eſſe eius ſit dependens. ergo de intellectu accidentis non eſt aptitudinalis inherentia. Tercio ſic. Nulla aptitudo conſequens aliquam entitatem eſt de eſſentia illius. inherentia aptitudinalis eſt aptitudo conſequens entitatem accidentis. ergo non eſt de eſſentia eius. Quarto ſic. Si aptitudinalis inherentia eſſet de eſſentia accidentis. ſequitur quod in demonſtratione eſſet petitio principij et quod in demonſtratione non eſſent tres termini quorum utrumque eſt falſum. ergo Tenet conſequentia quo ad primum quia ſecundum philoſophum primo huius per diffinitionem paſſionis concluditur inherentia paſſionis de ſubiecto ſi ergo illa inherentia ſit in ipſa quidditate paſſionis per diffinitionem expreſſa. ſequitur quod idem demonſtraretur per ſeipſum. Secundum patet quia medium et maior extremitas non eſſent termini diſtincti immo non erunt niſi duo termini. Ideo aliter reſpondendum ad queſtionem ſecundum opinionem doctoris ſubtilis qui primo ponit quattuor notabilia deinde ſubiungit concluſiones. Primum notabile accidens accipitur dupliciter. uno modo pro eo quod per ſe eſt et ſic eſt ſynonimum cum hoc quod eſt inherentia. et ſic queſtio nulla eſt. quia tunc manifeſtum eſt quod inherentia non eſt de eſſentia accidentis. immo idem eſt quod ipſum accidens. Secundo modo accipitur accidens pro eo quod denominat hoc concretum accidens. utputa pro quantitate qualitate ut dicendo qualitas eſt accidens quantitas eſt accidens. et ſic queſtio habet locum et ſi

et deinceps ſermo illo modo de accidente. Secundum notabile eſt duplex inherentia quedam enim eſt actualis que eſt vnio accidentis exiſtentis cum ſubiecto exiſtente ut anima rationalis cum potentia Alia eſt aptitudinalis que non eſt aliud niſi dependentia ſiue eſſentialis ordo accidentis ſecundum quidditatem ſuam ad ſubſtantiam. Unde prima inherentia accidentis eſt per ſe nota. Secunda vero patet. quia demonſtratio abſtrahit ab exiſtentia et conſequentibus eſſe inquantum exiſtit alioquin non eſſet neceſſariorum. demonſtratur autem aliter inherentia paſſionis ad ſubiectum. ergo iſta eſt alia a prima que eſt actualis vnio accidentis exiſtentis cum ſubſtantia exiſtente. Tercium notabile eſt non eſt idem dictum hoc eſt de eſſentia illius et hoc eſt idem eſſentialiter illi. Unde primum infert ſecundum ſed non econuerſo. quia illud dicitur de eſſentia preciſe quod intelligitur in conceptu per ſe et quidditatiuo alterius. Et ideo ponitur in ratione eius quidditatiua et non ut additum ſed per ſe et eſſentialiter in ſuo conceptu formali incluſum. Poteſt autem aliquid eſſe idem eſſentialiter et realiter alteri licet ſit extra conceptum quidditatiuum eius utputa veritas vnitas bonitas ſunt extra conceptum formalem entis quod eſt prior illis ſecundum Auicennam primo metaphiſice. Non tamen dicuntur aliam rem ab ente ſecundum philoſophum quarto metaphiſice. et tamen vocantur ab Auicenna accidentia extendendo nomen accidentis ut diſtinguitur contra eſſentiale ſtrictiſſime ſumptum. Sic etiam patet de gradu addito albedini remiſſe que ſecundum opinionem vnam eſt idem realiter ipſi albedini. et tamen non eſt de eſſentia eius.

Quartum notabile quandocumque aliquid eſt formaliter tale et aliud per denominationem tale ſtandum eſt in illo quod eſt formaliter tale Accidens autem per denominationem eſt inherens ipſa autem inherentia formaliter eſt inherentia. ideo dato quod accidens inhereat per aliquid realiter ſibi ſuperadditum ipſa tamen inherentia per nihil aliud immo ſe ipſa eſt inherentia et etiam inheret Iſtis ſuppoſitis dicit primo quod accipiendo accidens pro eo quod per ſe eſt inherentia non eſt de eſſentia accidentis. ſed eſt idem cum ipſo accidente patet ex dictis. Secundo dicit quod neutra inherentia neque aptitudinalis neque actualis eſt de eſſentia accidentis. Secundo modo ſuppoſiti patet. quia fundamentum reſpectus eſt aliquid preter reſpectum. Reſpectus autem utriuſque inherentie in ſubſtantia non fundatur. quia tunc ſubſtantia inhereret et non eſſet terminus reſpectus. ergo fundatur in accidente et non in reſpectiuo ſed in abſoluto Nec in aggregato ex abſoluto et reſpectiuo. quia nihil eſt rationis fundamentalis ſuit. ergo in abſoluto preciſe et per conſequens erit extra eius conceptum quidditatiuum cum reſpectus ſit naturaliter poſterior fundamento. Dicit tercio quod inherentia aptitudinalis eſt eadem realiter et eſſentialiter accidente. Secundo modo ſuppoſiti patet. quia paſſiones entis non dicunt aliquid diſtinctum ab ente. illa autem poſterioritas ſiue dependentia accidentis eſt quedam paſſio entis. Nam ens diuiditur in prius et poſterius dependens et independens ergo. Quarto dicit quod inherentia actualis non eſt eadem realiter accidenti ſecundo accepto nec etiam exiſtentie accidentis. ſed eſt aliquid aliud ab accidente patet quia idem realiter non manet et corrumpitur. ſed accidens exiſtens manet non manente inherentia. Primum patet. quia propter illam inherentiam accidentis ad ſubſtantiam denominatur ſubſtantia ab ipſo accidente. Et amota inherentia non denominatur utputa panis in ſacramento denominatur quantus. ſed poſt tranſſubſtantiationem panis non denominatur quantus. et hoc ſolum eſt ideo quia non manet inherentia accidentis ad ſubiectum

Aduerroes an oppoſitum Ad primam negatur ans. et ad primam probationem dicitur quod quamuis illa ſit de omni poriſtico et vniuerſalis vniuerſalitate poriſtica non tamen eſt vniuerſalis vniuerſalitate poſterioriſtica nec de omni poſterioriſtico. Ad ſecundam probationem dicitur quod quamuis iſta luna eſt eclipſibilis ſit de omni et ſcibilis propriiſſime tamen illa luna eclipſatur non eſt de omni nec ſcibilis propriiſſime immo eſt contingens. Ad terciam probationem negatur hec conſequentia. homo eſt animal ergo homo eſt. ipſa enim non tenet ex aliqua regula reſtrictionum ſed ex errore negatiuum ſcias Ad quartam probationem dicitur quod illud quod nihil eſt omnino nec ſecundum eſſe

obiectū nec ſm eſſe poñale q̃d dditatiuū nō eſt aīal nec ri ſibile. tñ illō qḋ nihil eſt ſ3 cē ſbiectm̄ ⁊ ē aliq̄d ſm eſſe poteriale q̃dditatm̄ aut obiectm̄ bñ ē aīal ⁊ riſibile. Ad ſcḋam rōem negat̄ añs. Ad p̄mā ꝓbatōem dr̄ ꝙ ꝑ ſe ⁊ ꝑ accñs nō opponunt̄ niſi ſm ſuas gñales rōes. vñ vnº modº ꝑ accñs ē q̄ñ nec p̄tū nec ſubiectū eſt de diffinitōe alt̄ꝰ. ⁊ ille oppoit̄ duob₉ p̄mis mōis ꝑ ſe. Etiā poſſ3 dici ꝙ q̄lib3 modº ꝑ ſe hz̄et vnū modū ꝑ accñs ſibi oppoᵐ. ⁊ ſic p̄mus modº ꝑ accñs poitº a pħo p̄t ſbdiuidi in duos modos. q̄ꝝ p̄mº opponit̄ p̄mo ⁊ ſcḋs ſcḋo. Ad ſcḋam ꝓbatōem p3 ſoº. Ad t̄ciā dr̄ ꝙ ꝑ ſe et ſm ꝙ ip̄m nō ſt̄ idē ꝯuertibil̄r ſ3 in codē ſubcō ſt̄ ide3 ſic ſupiº īferiº. Ad q̄rtā p3 ſoº. Et ſil̄r ad t̄ciam ⁊ q̄rtam rationes cū ear̄ ꝯfirmationib₉

Si igit̄ eſt demrā

tiua ſcie ex neccārijs. In h̄. v. caplo hº tractatº oñt pħs ꝙ oīs demrāº eſt ex ꝓpoīb₉ ꝑ ſe. Et intēdit ſex ꝯclones. q̄ꝝ p̄ma ē demrāº eſt ex neccārijs. Probat trib₉ rōib₉. p̄ma rō q2 q̄ ꝑ ſe īſunt reb₉ neccario inſt̄. ſ3 demōſtratō eſt ex ꝓpoīb₉ ꝑ ſe. g̃ ē ex neccārijs. Maior p3. q2 illa q̄ īſunt vl̄ inſt̄ pºº vl̄ ſcḋoº. ſed q̄ inſt̄ ꝑ ſe pºº neccario inſt̄ eo ꝙ diffiºº ⁊ q̄lib3 ps diffitōis neccario p̄t̄ d̄ diffinito. Sil̄r q̄ inſt̄ ꝑ ſe ſcḋoº neccario īſunt vt pº ꝓbaᵐ eſt. Mior p3. ſ. ꝙ demrāº ſit ex ꝓpoīb₉ ꝑ ſe. q2 oīs ꝓpō vl̄ eſt ꝑ ſe vl̄ ꝑ accñs. S3 ex ꝓpoīb₉ ꝑ accñs fit ſylľs ſophiſticºs ⁊ nō demratiuº. g̃. Scḋa rō ꝯclo demratōis eſt neccaria ſ3 neccaᵐ nō ſcit̄ niſi ex neccārijs. g̃. Maior p3 ꝑ diffinitōe3 ſcire. Mior ꝓbat̄ in 1º ꝯclōe. ⁊ hec rō fuit ſupiº fcā. Tercia rō ſuit̄ a ſigº ⁊ eſt hec ꝯ͂ aliquā rōe3 nō fert̄ iſtātia niſi q2 ibi defic̄ aliq̄d illoꝝ q̄ in t̄li rōe obſeruāda ſt̄. S3 ꝯ͂ demōſteatorē fert̄ iſtātia ſi ꝓpōes nō ſint necē. Nā illi ſt̄ ſtlti q̄ credūt bñ accipiſſe p̄ncipia demratōis. ſi ꝓpōes ſint de ſe v̄e ⁊ ꝓbabiles ſolū. q2 ſcire (qḋ ē effectº demrātōis ē) hr̄e ſcia3. ſ3 ꝓbabile ñ ē p̄ncipiū gñatm̄ ſcie ſ3 ſolū opiōis. g̃ ñ ē p̄nᵐ demrātōnis

(Q̄ ſ āt ex neccārijs) Hic poit ſcḋam ꝯclōnē q̄ ē ad ꝓbāᵐ mīorē 1ᵉ rōis. Et dr̄ ꝙ neccāriū nō ſcit̄ niſi ex neceſſarijs. ꝓbat duab₉ rōib₉. Pria ē. nullº ſcit aliq̄d niſi ꝯgnoſcat ꝑp̄t q̄d illō eſt veꝝ. ſ3 neccāriū nō eſt veꝝ ꝑp̄t meᵐ ꝯtingēs q2 et̄ cū ſit dare meᵐ ꝯtigēs nō eēt veru3 nihilominº ip̄m neccāriū eēt veꝝ. g̃ neccaᵐ ſiue ꝯclo neceſſaria nō ſcit̄ ꝑ meᵐ ꝯtigēs ſiue ꝑ ꝓpōes nō neccārias Scḋa rō ſi res ſit ſalua ⁊ tu ſis ſaluatº ⁊ nihil oblitº. tc̄ ſi tu neſc̄ rē illā ꝑ aliqḋ meᵐ nūq̄ ſciuiſti eā ꝑ illō mediū. ſ3 ſi mediū ſit ꝯtigēs tūc meº ex ñte ſl̄o. res pº ſcita eſt ſaluata tu et̄ es ſaluatº nec oblitº es alicº. ⁊ tam tu neſc̄ rē illā. g̃ nec p̄us ſciuiſti illā ꝑ hmōi meᵐ ꝯtigēs Nec īpedit ꝙ ſuppoimº tale mediū ꝯtigens eē ſl̄m. q2 poſſibili poito ineē nullū ſeq̄t̄ īpoſſibile. q2 g̃ meᵐ ē ꝯtingēs poſſibile eſt ꝙ ip̄m ſit ſl̄m. ⁊ tñ ꝯñs eſt īpoſſibile ſc3 ꝙ res ſit ſaluata ⁊ ꝙ tu ſis ſaluatº. et ꝙ tu etia3 nihil ſis oblitus. ⁊ tñ neſcias rē quā p̄us ſciuiſti (Cū igit̄ ꝯclo) Hic poit terciā ꝯclōnē. q̄ eſt ꝙ ꝯ̄uis nō demōſtrat̄ niſi ex neccārijs tñ bñ ſyllogiſat̄ ex nō neccārijs. P3 ꝑ ſil̄e. q2 veꝝ bñ ſyllogiſat̄ ex nō veris. Quarta ꝯº q̄ ſeq̄t̄ ex iſta ex neccārijs nō ſyllogiſat̄ niſi neccāriū ꝓbat dupl̄r. Primo a ſil̄i q2 ex veris non ſyllogiſat̄ niſi veꝝ. Scḋa rōe q2 ex duab₉ ꝓpōib₉ de neccario ſequit̄ ꝯcluſio de neccārio (Sed cū nō ſit) Hic ponit q̄ntam ꝯclōnē q̄ eſt ſi ꝯcluſio nō ſit neccaria. ꝓpōes non ſt̄ necē

patet ꝑ ꝯcluſionē p̄cedentē (Accidētium nō ꝑ ſe) Hic ponit ſextā ꝯcluſionē p̄ncipal̄r intentā in h̄ caplo q̄ eſt ꝙ ꝯcluſio demōſtratōis eſt ꝑ ſe ⁊ ſyllogiſata ex ꝓpoſitionib₉ ꝑ ſe. p3 q2 oīs ꝓpō neccāria eſt ꝑ ſe ſed hmōi ꝯclo eſt neccāria g̃ eſt ꝑ ſe. Maior p3. q2 accñs ꝯtingit nō īneē ſubiecto. g̃ ꝓpō ꝑ accñs nō eſt neccāria ſed ꝯtingens. ⁊ ita oīs ꝓpō neccāria eſt ꝑ ſe. Ex quo p3 ꝙ demōſtratio eſt ex ꝓpōnib₉ ꝑ ſe q2 demōſtratio eſt ex neccārijs ſed neccāria ſunt ꝑ ſe. Nā q̄ ꝑ accñs inſunt ꝯtingēter inſunt ergo. (Qm̄ aūt) In h̄ ſexto caplo oñdit pħs ꝙ demōſtratio eſt ex vl̄ib₉ ⁊ ꝓp̄ijs. Et intendit ſex ꝯcluſiones. p̄ma demōſtratio eſt ex vl̄ibus. Pat3 q2 ꝑp̄t ip̄3 optet ⁊ mediū tercio ⁊ p̄mū īneē medio. i. p̄miſſe demōſtratōis ambe ſūpte ſt̄ ſm ꝙ ip̄m ⁊ etiā ſunt de oī ⁊ de ꝑ ſe. vt p̄us ꝓbatū eſt. g̃ p̄miſſe demōſtratōis ambe ſūt vl̄es (Nō eſt ergo de alio genere) Hic ponit ſcḋa3 ꝯcluſionē q̄ eſt ꝙ nō ꝯtingit demōſtrantē deſcēdere de vno genere in aliō genº. ita ꝙ ꝑ p̄ncipia vniº ſcie nō p̄t demōſtrari vna ꝯcluſio alteriº ſcie. Ut aūt ſciamº q̄d debemº intelligere ꝑ p̄ncipia ſupponendu3 eſt ꝙ in demōſtratōne ſunt tria. p̄mū eſt ꝯcluſio q̄ demōſtrat̄ h̄ ē paſſio q̄ oſtēdit̄ ineſſe alicui ſubiecto Scḋm eſt dignitas h̄ eſt diffinitio ꝑ quā oñdit̄ ꝯcluſio Terciū eſt genº ſubiectū de quo demōſtrat̄ paſſio. Debet aūt intelligi dcā ꝯcluſio de generib₉ ſimpl̄r diuerſ̄ ſicut ſunt genera geometrie ⁊ ariſmetrice. vtputa de magnitudine et nūero. illa em̄ gñā ſunt ſimpl̄r diuerſa niſi magnitudines nūeri ſint. Probat̄ g̃ hec dcā ꝯclo. q2 necē eſt medium ⁊ extreitates demōſtratōis eē de eodē gñe h̄ eſt p̄dicari de ſe iuicē ſm ꝙ ip̄m ⁊ ꝯuerti ſibiinuicē. S3 diffinitio vniº ſcie nō ꝯuertit̄ cū ſubcō altiº ſcie. g̃ nō ꝯtingit demrātorē deſcēdere de gñe in genº (Ex hac cōclone īfert pħs duo correlaria. p̄mū vna ſcia nō demōſtrat aliq̄d de ſubcō altiº ſcie. vt geometria nō hab3 demōſtrare ꝙ ꝯ͂rioꝝ eſt eadē diſciplia vl̄ ꝙ duo cubi ſt̄ vnº cubº. Scḋm correlariū vna ſcia nō demrāt oīa de ſuo ſubcō q̄ ſibi īſt̄. ſ3 ſolū illa q̄ ſibi inſt̄ ſm ꝙ ip̄3 et inq̄ꝫtū ſubijcit̄ ſue ꝯſideratōi. vt geometria nō ꝯſiderat ſi linea rcā ē pulcherria lineaꝝ vl̄ ſi linea rcā ꝯ͂riat̄ circulari (Maifeſtū eſt) Hic poit pħs terciā ꝯcluſionē q̄ eſt ꝙ necē eſt ꝯclōnē demrātōis eē ꝑpetuā. p3 q2 demōſtratio ē ex vl̄ib₉ neccārijs ⁊ ꝑpetuis. g̃ (Nō eſt g̃ demōſtratio) Hic poit q̄rtā ꝯclōnē q̄ eſt ꝙ demōſtratio nō eſt corruptibiliū neq̄ ſcia. pat3 q2 p̄miſſe demōſtratōis ſt̄ ꝑpetue ⁊ vl̄es. g̃ ꝯclo ē vl̄is. ⁊ ꝑ ꝯñs īcorruptibil̄ Ex hac ꝯclone īfert correlariū ꝙ diffinitō nō eſt corruptibiliū. p3 q2 demrāº nō ē corruptibiliu3. ſed diffinitio ē p̄nᵐ demrātōis aut ꝯclo aut tota demrātō poſitōe dr̄ñs h̄ eſt ordiatōe t̄mioꝝ. g̃. Et ſi obijciat̄ ꝙ de corruptibilib₉ ſit ſcia. q2 eoꝝ (q̄ frequēt̄ fiūt) ſt̄ demōſtratōes ⁊ ſcie vt de defcū lune dr̄ ꝙ ꝯ̄uſ defectº lune ⁊ hmōi nō ſp ſint tñ inq̄ꝫtū ſt̄ de ip̄ ē demrāº ſp

(Qm̄ āt maifeſtū) Hic poit q̄ntā ꝯclōne3 q̄ eſt ꝙ demōſtratio nō ē ex cōib₉ ſ3 ex ꝓp̄ijs. p3 q2 demrātio ꝓcedit ꝑ illa q̄ faciūt ſcire rē ꝑp̄t q̄d ⁊ ſm ꝙ ip̄m. ſ3 cōia nō faciūt ſcire rē niſi ſm accñs. ſicut p3 de demrātōe bryſſonis q̄ nō facit ſcire q̄draturā. Et ſi arguat̄ ꝙ in muſica fiūt demrātōes ꝑ p̄ncipia ariſmetrice ⁊ vl̄it̄ in q̄libet ſcia ſbalt̄nata ꝑ p̄ncipia ſcie ſbalt̄nāt̄. ſic p̄ncipia ariſmetrice ſt̄ cōia reſpectu ꝯclonū muſicaliū. g̃ demrātio ꝓcedit ex cōibus. Dr̄m ꝙ h̄ ē ſermo de demrātōe ꝑpter q̄d. In ſcia aūt ſubalternata ſt̄ demrātōes q2 ē

(Manifeſtū eſt) Hic ponit ſextā ɔcluſionē q̄ eſt ꝙ nulla ſcia hȝ demōſtrare ſua ꝑncipia pȝ. q2 demonſtratio ꝓcedit ex ꝑoꝛib9 ⁊ notioꝛib9 ſed in ſcia nihil eſt ꝑus aut notius ſuis ꝑncipijs ḡ (Sed demōſtratō) Iſtō eſt ſeptimū capl'm in quo phs oñdit quō ſcie ſpeales vtunť ꝑncipijs cōibus. Et dicit ꝑmo ꝙ demrātor nō deſcēdit de gñe in genus niſi vbi vna ſcia eſt ſubalťnata alteri. ſicut geometrie ſuboꝛdiant̄ q̄dā artes mechanice. machiatiue vl' ꝑſpectie ⁊ ariſmetrice ſubalternat̄ muſica. Difficile aūt eſt noſcere qñ aliq̄d ſciť vl' nō q2 nō ex q̄buſlibȝ ꝑncipijs etiā imediatis aliq̄d ſciť ſed ſolū ex ꝓꝑijs ⁊ nō cōibus (Sūt aūt ꝑncipia in aliqua ſcia illa q̄ cū ſint ipa ꝓa nō ɔtingit demrāre. Vñ ꝑncipia ɔueniūt cū nō ꝑncipijs in hoc ꝙ tā de ꝑncipijs q̄ nō ꝑncipijs ꝑſupponiť q̄d eſt. i. q̄d ſignificet. Sȝ dñt q2 de ꝑncipijs ſupponiť q2 eſt ⁊ illō demrāť de nō principijs. Exemplū vt in geometria ꝑſupponiť q2 eſt de magnitudie. ſȝ demrāť de rcō vl' curuo de q̄bus tū oibus ſupponiť q̄d ſcent. Et ſilr eſt in ariſmetrica de vnitate (Sūt aūt q̄bus vtunť) Hic po it Arꝫ. diuiſionē ꝑncipioꝝ q̄bus vtimur in demrātiuis ſcietijs. Naȝ q̄dā ſtꝫ cōia. alia ꝓpꝛia Exemplū de ꝓꝑijs vt linea eſt lōgitudo ſine latitudie ⁊ ꝓfūditate cui9 extremates ſtꝫ duo pūcta vl' rcm̄ eſt cui9 mediū nō exit ab extrmꝫ Exm̄ de cōib9 vt ſi ab eq̄lib9 eq̄lia demas q̄ remanent ſunt eq̄lia. ⁊ illa nō ingrediunť ſciam ſpealem in ſuis ɔmunitatib9 ſed ſm ꝙ a ꝓpanť. Geometer em̄ vtitur illō pn° ſm ꝙ applicať ad magnitudies. Et ſilr ariſmetricus nō vtiť illo pn° niſi ſm ꝙ ap ꝓpať nūerꝫ. vt dicēdo ſi ab eq̄lib9 nūeris eq̄les nūeros demas nūeri (q̄ remanēt) ſtꝫ eq̄les ⁊ ita eſt de alijs ſcietijs. ⁊ ſic ḡ ſcie ſpeales nō vtunť ꝑncipijs cōib9 in ſua cōitate manētib9 ſȝ a ꝓpatis (Sūt aūt ꝓpꝛia) Hic oñt q̄uō ſcie ſpeales vtuntur ꝑncipijs ꝓꝑijs vñ ſupponēdū ē ꝙ vnaq̄ꝫ ſcia ſpealis de ſuis ꝑncipijs ſuppoit ⁊ q̄d ſtꝫ ⁊ q2 ſtꝫ vt ariſmetrica de vnitate geometria de pūcto ⁊ linea. Et q̄uis de nō ꝑncipijs ꝑſupponāt q̄d ſtꝫ ſiue q̄d ſcāt nō tñ ꝑſupponūt q2 ſtꝫ vt areſmetrica de pari vl' ipari de q̄drato vl' cubo Geometria de rōali. i. ɔmēſurabili de reflexo ⁊ curuo. Et ſilr ē de aſtrologia vñ oīs ſcia tria ɔſiderat. ſ. gen9 ſubcm̄ dignitates ⁊ paſſiōes. Et de oībus iſtꝫ ſuppoit q̄d ſcet (Quaſdā tñ ſcias) Hic ſoluit vnā obiectōeȝ q̄ aliq̄s poſſȝ dicere ꝙ nō oēs ſcie ſupponūt de ſubcō ⁊ paſſione ⁊ dignitate q̄d ſtꝫ. ⁊ de ſubcō et dignitate q2 ſtꝫ. q2 in multis ſcietijs nō fit mētio de huiuſmōi ſuppōib9. Rñdȝ ꝙ h̄ ē qñ tl'es ſuppōnes ſunt maifeſte. Vñ ſi in ariſmetrica nō fiat mētio de nūeris q̄ ad eē eoꝝ h̄ eſt qñ maifeſtū ē ⁊ nō q2 ex natura rei de ſubiecto nō ꝑſupponať q2 eſt Silr ſi in phica nō fiat aliq̄ mētio de ſcatōe calidi frigidi ⁊ hmōi paſſionū. h̄ ē q2 ſtꝫ note. ⁊ q2 de paſſione nō oȝ ꝑcognoſcere q̄d ē Similr q̄uꝫ in geometria nō fiat aliq̄ mētio ꝙ hec ē ꝓa ſi ab eq̄lib9 eq̄lia demas q̄ remanēt ſtꝫ eq̄lia. h̄ eſt q2 illud eſt notū ⁊ nō q2 de dnigitate ꝑſupponať q2 ē (Nō eſt āt ſuppō) q2 ꝑus ſcā eſt mētio de ꝑncipijs cōib9 de q̄ꝝ numero ſtꝫ dignitas ſuppō petitio queſtio ⁊ diffinitō. Iō videndū de ɔuenientia ⁊ dñā eoꝝ Vñ dignitas ſuppō et petitio ɔueiūt in h̄ q2 ſtꝫ ꝑ ſe ꝓe. ſȝ dñt q2 dignitas eſt ꝑ ſe nota nō āt ſuppō vl' petitō. Qꝫ dignitas ſit ꝑ ſe nota. pȝ q2 nō ɔgnoſciť ꝑ ſyll'm vl' demrātōem ſȝ lumine naturali itellect9. Vñ q̄uis ɔtra eā poſſit iſtari vocaliter mēte tñ negari nō ꝑt (Quecūq̄ꝫ q̄dā igiť) Hic ponit dñām inť pētitōem ſuppōem ⁊ queſtionē. vñ ɔueiunt ꝑmo in h̄ ꝙ q̄libȝ eaꝝ eſt ꝓpō demrābil' nō demōſtrata ſȝ dñt. q2 ꝓpō dr̄ ſuppō ꝓut ɔceſſa ab addiſcete Suppō q̄dē nō ſimpl'r ſed in oꝛdie ad addiſcentē diciť Et dr̄ petitio ꝓut neq̄ꝫ ɔceſſa neq̄ꝫ negata ab addiſcēte. Sȝ dr̄ q̄ſtio ꝓut eſt ab eo negata. Diffinitō ꝓo q̄drupl'r differt a ſuppōne. ꝑmo q2 diffinitōes neq̄ꝫ eſſe aut nō eē dicūt. nō em̄ ſtꝫ ꝓpōes ſic ipe ſuppōnes. Scdo dñt q2 diffinitōes aꝓhēdunť ſimplici itellcū: ſȝ ſuppoſitōes aꝓhēdunť ꝑ itellectū ɔponētē et diuidentē Ter° dñt q2 ex ſuppōnib9 ſeq̄ť ɔclō ſed nō ex diffinitōnib9 ſuple imediate. Quarto q2 oīs ſuppō eſt vl'is vel ꝑticl'arꝫ diffinitio āt nō. Et ſic ɔtra h̄ q̄d dcm̄ eſt ſuppoſitōem eē ꝓpōem demrābilē ⁊ ꝑ ɔñs eē ꝓpōem verā arguiť q2 geometer aliqñ ſupponit ſl'a. vñ ſupponit de linea vni9 pedis ꝙ nō eſt vnius pedis. vl' de linea rcā ꝙ nō eſt rcā. ḡ nō opꝫ ſuppōnem eē verā. Dōm ꝙ geometer nihil ſupponit vl' ɔcludit de linea quā facit. ſȝ ſolum de linea q̄ ꝑ illā intelligiť (Spēs q̄dam igitur) Hic Areſto. circa ea que dcā ſunt remouet dubiū. vñ dcm̄ eſt ſupius ꝙ optet demōſtratōem eē ex vl'ib9 ⁊ eā nō eſſe ex coꝛruptibilibus poſſȝ aliq̄s credere ꝙ ꝑter rs que ſunt ſingulares ⁊ coꝛruptibiles eēnt ponēde res vniuerſales extra res ſingulares. iō dicit. Spēs q̄dam nō nccē eſt eē aliq̄d vnū extra ml'ta ſicut ipē plato poſuit. Si demōſtratio ſit tñ nccārio eſt eē vnū q̄d dicať d̄ multis. et ſit in multis ita ꝙ nō ſit aliq̄d extra multū ſepatū ab ipis q2 nō ſit vl'e nō erit mediū q̄re nec demōſtratō. optet itaq̄ꝫ aliq̄d vnū idē de plibus nō equoſū in demrātōe ꝑri. Circa hūc textū Attende p° ꝙ ſm beatū Thomā in q̄nto caplo hui9 tractat9 q̄tuoꝛ mōis amittit aliq̄s ſciam quā ꝑus habuit vn9 mod9 eſt ſcꝫ qñ excidit ei a mēte rō quā p9 ſciebat. Scd's ē ꝑ coꝛruptōnem ipm ſcibil'. Terci9 eſt ꝑ coꝛruptōem ipſius rei ſcite ſicut hec ſcia q̄ ſcio te ſedere dū ſedes te nō ſedente perijt. Quart9 eſt ꝑ obliuionē. vñ nullo iſtoꝝ q̄tuoꝛ exñte. ſi aliq̄s mō neſciat aliq̄d. nec ꝑus ſciuit illō Sed q̄ hȝ ɔcluſionē nccāriā ꝑ mediū ɔtingēs coꝛrupto medio ɔtingēti neſcit medio nō exñte. ⁊ tñ eandē rōnem hȝ ⁊ ſalua eſt res ⁊ nō eſt oblit9. ḡ neq̄ꝫ ꝑus ſciuit qñ mediū nōdū erat coꝛruptū. Ex quo tñ nō nccāriuȝ eſt. maifeſtū ē ꝙ ɔtingit ipm coꝛrūpi. Poſito aūt ɔtingenti illud q̄d accidit nō eſt ipoſſibile q̄d aūt ſequebatur erat ipoſſibile. ſcꝫ ꝙ aliq̄s haberet ſciam alic9 ⁊ poſtea neſciret poſitꝫ ɔditōib9 in eodē caplo poſitis.

Attēde ſcdo. ꝙ duplicia ſunt ꝑncipia cōia ſicut dicit li conieſis q̄ accipiunť in demōſtratōib9 ducētib9 ad impoſſibile quoꝝ alteꝝ eſt nccāriū. ſcꝫ de q̄libȝ affirmatō vl' nega° ꝓa cui nō ꝑt falſigraph9 ɔtradicere ⁊ reliquū eſt impoſſibile ſcꝫ h̄ de aliquo eodē ſilr ē affirmatō ⁊ negatio. Et illō dat falſigphus ſpōte ſua nō tñ ɔcedit illud cōiter ſumptū. ſed in ſmis aꝓpatis ⁊ deduciť ex h̄ ad ɔcluſionē ipoſſibilē q̄ negat ideȝ a ſeipo. Vñ dicit phs ꝙ nulla demōſtratio recipit affirmatōem ⁊ negationē eiuſdē de eodē niſi ɔcluſio ſit tal' ꝙ nō poſſet oſtēdi niſi ꝑ affirmatōem ⁊ negatōem eiuſdē de eodē cuiuſmōi eſt ɔcluſio ſyll'i ex oppoſitis. qñq̄ꝫ aūt fit deductio nō ad oppoſitū alic9 ꝑncipij ꝑoſtēſi in illa eadē ſcientiā ſed ad abnegatōem alti9 a ſe. ſicut facit Areſto. in octauo phicoꝝ. poſito ꝙ ꝑus mot9 incepit oſtēdit ꝑmūȝ motū nō fuiſſe ꝑmū motū Silr demōſtratio ꝑma deducēs ad ipoſſibile in q̄nto libro euclidis deducit ad

abnegatōem eiuſdē a ſe ⁊ hoc eſt qđ dicit ꝙ due q̄titates habētes ad vnā q̄titatē terciā ꝓporcionē vnā ſt̄ eq̄les cui ꝯtradicit. Prolixa aūt declaratio hui⁹ capituli queā admodū linconienſis declarat, ꝓpter hui⁹ libri breuitatem dimittit. Attende tercio. ꝙ ſm trāſlatōem et ſententiā Themiſtij neutra p̄dcāꝝ expōnū videt ee ꝟa. vn̄ ſm eū nulla demrātio ꝯordiat int̄ ſua p̄ncipia. h̄ p̄ncipiū cōe affirmatio ⁊ negatio nō ꝟificant ſiml' de eodē q: h̄ eſt maifeſtiſſimum. ſed tn̄ demrātoꝛ vtit̄ iſto p̄ncipio cū eget eo. Eget aūt ipo cū vult oñdere ꝯcluſionē q: affirmat aliquā diſpōeȝ de aliq̄ cū negatōe oppoſiti eiuſdē diſpōnis. ſicut cū vult oñdere tales ꝯcluſiones mūdus eſt finit⁹ mūdus nō eſt īfinit⁹ ſicut ſi aliq̄s vellet demrāre vnā illaꝝ ꝯcluſionū ſic argueret oē corp⁹ ē finitū ⁊ nō ē nō finitū. mūdus ē corp⁹. g̃ mūd⁹ ē finit⁹ ⁊ nō eſt īfinit⁹ ⁊ ſm h̄ eſt legēda lrā phi Attē de q̄rto. ꝙ nulla demrātio accipit h̄ p̄n^m. ꝙ nō ꝯtingit ſil' affirmare ⁊ negare. ſi eīm aliq̄ demrātio eo vteret ad oñdendū aliquā ꝯclōnē opteret ꝙ ſic vteret̄ ꝙ accipet p̄mū. i. maiorē extreitatē affirmari de medio ⁊ nō eodeȝ nō negari. q: ſi accipet affirmatōem ⁊ negatōem ex p̄te medij tūc indr̄ñter ſic vl' ſic eēt. Et eadē rō eſt de tercio id eſt de mīori extreitate ꝑ ꝯpatōem ad me^m. ꝟbi grā ſit aīal p̄mū. hō me^m. ⁊ callias terciū Si q̄s vellȝ vti p̄dicto p̄n° in demrātōe opteret ꝙ ſic argueret oīs hō eſt aīal ⁊ nō eſt nō aīal. callias eſt hō. g̃ callias ē aīal. ⁊ nō eſt nō aīal. Cū ꝟo dicit oīs hō eſt aīal nihil differt vtrū hec ſit ꝟa nō hō nō ē aīal vl' nō ſit ꝟa. Et ſil'r in cōcluſione nō differt ex q̄ callias ē aīal nō differt vtꝝ non callias ſit aīal vl' nō. Hui⁹ cā eſt. q: p̄mū nō oȝ dici d̄ ſolo medio. ſȝ p̄t etiā dici de alio qđ eſt diuerſuȝ a medio qđ ꝑcat̄ ꝑ negatōem medij ꝓpt̄ h̄ ꝙ p̄mū dr̄ de pluribus q̄ñqȝ q̄ mediū ſicut aīal dr̄ de p̄lib⁹ q̄ hō. Vn̄ ſi accipiat̄ mediū idē ⁊ nō idē affirmatū ⁊ negatū vt dicēdo hō ⁊ nō hō eſt aīal nihil facit ad ꝯclōnē. cū aūt accipit̄ affirmatio ⁊ nega° ex p̄te maioris extremitat̄. differt q̄dā q̄tū ad ꝯclōnē ſȝ nō q̄tū ad ꝟitatē p̄miſſarū Si eīm hō eſt nō aīal nō ē verū ꝙ hō eſt aīal. neqȝ ſeqret̄ ꝙ callias eēt aīal nō tn̄ pl⁹ certificat̄ cū dr̄ hō eſt aīal ⁊ nō eſt nō aīal q̄ cū dr̄ ſolū hō eſt aīal idē eīm intelligit̄ et ſic maifeſtū eſt ꝙ demōſtratōes nō vtunt̄ h̄ p̄ncipio ſcȝ ꝙ affirmatio ⁊ negatio nō ſunt ſimul vera de eodeȝ nec ex p̄te ſbiecti nec ex p̄te p̄dicati. hec ſcūs Thomas

Querit

Vtꝝ oīs demōſtratio ꝓcedat ex necārijs, ꝓprijs ꝑ ſe ⁊ icorruptibilibus. Arguit̄ p̄mo ꝙ nō. q: aliq̄ demōſtratio eſt ex ꝯtingētib⁹. g̃ non q̄liter. eſt ex necārijs Añs patȝ p̄mo. q: ex his q̄ ſunt frequēter p̄t eē demonſtratio ſicut poſtea habet̄. ſed illa ſunt ꝯtingētia g̃. Secūdo patet q: q̄libet ꝓpoſitio poteſt nō eſſe. g̃ poteſt nō eſſe vera. ⁊ ꝑ ꝯñs nulla eſt neceſſaria. Tercio patet. q̄a hec eſt ꝯtingens homo eſt aīal rōnale. ⁊ tamē ex ea p̄ōt ꝓcedere demōſtratio. Maioꝛ patȝ quia bene ſequitur homo eſt aīmal rōnale. g̃ homo eſt ꝯpoſitus ex corpe ⁊ anima. ſed tales ꝓpōnes ſunt ꝯtingentes. q: p̄ñt non eē vere. g̃. Quarto ſic. hec ꝓpoſitio homo eſt aīal rōnale eſt cathegorica affirmatia de inee ⁊ de p̄ſenti. cui⁹ ſubiectū poteſt ꝓ nullo ſupponere. ergo p̄t eſſe f̄ſa. ⁊ ꝑ ꝯñs tū ipa ſit ꝟa eſt ꝯtingens. Cōſequētia pȝ. q: ad ꝟitatē ꝓpōnis cathegorice de inee ⁊ p̄ñti reqrit̄ p̄dicatū ⁊ ſbiectū ſupponere ꝓ eodē Secūdo ſic. ſi oīs demōſtratio ꝓcederet ex necārijs ſequit̄ ꝙ oē illđ cui⁹ eſſet ſcientia eſſet neceſſariū ⁊ impoſſibile aliter ſe habere. ſed ꝯñs ē falſum. ergo Falſitas ꝯñtis patȝ p̄mo. q: de caſu ⁊ fortuna eſt ſcīa ſicut patȝ ſcđo phicoꝝ. ⁊ tamen p̄ñt aliter ſe habere. Patȝ ſcđo. q: de generabilib⁹ ⁊ corruptibilibus eſt ſcīa. nā phīa natural' eſt de mobilib⁹ generabilibus ⁊ corruptibilib⁹ inq̄tū eſt hmōi. Patȝ tercio. q̄a de eclipſi eſt ſcīa. ⁊ tamē p̄t aliter ſe habere. Patȝ q̄rto q: nō ſolū de deo ſed etiā de alijs reb⁹ eſt ſcīa. ſed omīa alia a deo p̄ñt corrūpi ⁊ deſtrui ⁊ aliter ſe habere. ergo Minoꝛ patȝ. q: oīa alia a deo ſt̄ vl'ia aut ſingl'aria. ſȝ ſingularia p̄ñt deſtrui ⁊ aliter ſe habere ſicut notū ē g̃ ⁊ vl'ia Tȝ ꝯña q: vl'ia ſt̄ i ſingl'arib⁹ q̄ ſt̄ corruptibilia ſȝ q̄cq̄d eſt i corruptibilib⁹ ē corruptibile Ter° ſic ex medio ꝯtingēti p̄t ſequi ꝯclō necāria g̃ demrātio p̄t eē ex ꝯtingētib⁹. Añs pȝ p̄mo hec ē necāria luna eclipſat̄ et tn̄ ſcit̄ ꝑ hoc mediū terra ponit̄ int̄ ſolē ⁊ lunā qđ eſt ꝯtingens. Scđo pȝ q: in his q̄ ſepe fiūt ſcit̄ ꝯclō. ⁊ tn̄ illa q̄ ſepe fiūt nō ſt̄ necāria ſȝ ꝯtingētia g̃. Pȝ tercō. q̄a bñ dr̄ hō alb⁹ eſt aīal g̃ hō eſt aīal ꝯñs eſt necāriū añs eſt ꝯtigēs. Pȝ q̄rto ſic. ex falſo p̄t ſeq̄ veꝝ eo ꝙ hec ſt̄ g̃ ꝓpt̄ q̄d. g̃ ex ꝯtingētib⁹ p̄t ſeq̄ necāriū ꝓpt̄ q̄d ⁊ ꝑ ꝯſequēs ſciri Quarto ſic. ꝯtingit deſcēdere de gñe in genus demrāndo ꝑ p̄ncipia ſcie ſupioris paſſiones de ſbiecto ſcie iferioꝛ. g̃ ꝯtigit ſciaȝ iferiorē i demrāndo vti p̄ncipijs ſcie ſupioꝛ. ſed p̄ncipia ſcie ſupioꝛ ſt̄ cōia ⁊ nō ꝓpa ſcie iferiori. g̃ ꝯtigit aliquā demrātōeȝ ꝓcedere ex cōibus. Cōfirmat̄ q: nō oīs demrā° ē ex t̄mis ꝯuertibilibus. ſȝ p̄ncipia ꝓpa ſt̄ ex t̄mis ꝯuertibilib⁹ cū ꝯclōe ergo aliq̄ demōſtratio nō ꝓcedit ex ꝓprijs

In oppoſitū

arguitur autoritate phi i textu. Pro ſolutione queſtinis ſoluende ſunt q̄tuoꝛ queſtiones

Queſtio prima

Vtꝝ hec ꝯña ſit bona h̄ īnē ꝑ ſe. g̃ de necitate iē. videtur eīm p̄ria facie ꝙ ī hac ꝯña ſit peti° p̄ncipij. Nā phs p̄mo ꝓbat demrātōeȝ ꝓcedere ex necārijs. q: ꝓcedit ex his q̄ ſt̄ ꝑ ſe. ⁊ deiñ ꝓbat ꝙ ꝓcedit ex his q̄ ſt̄ ꝑ ſe. q: ꝓcedit ex necārijs. ⁊ ſic videt̄ ꝙ h̄ ſit demrā° circular̄ Pro ſolutōe q̄ſtiōis. Attēde p̄mo. ꝙ nō ē incōueniens ꝯclōnē demrātā ꝑ p̄la media accipi ad demrān^m vnū illoꝝ medioꝝ ſicut p̄us dcm̄ ē. ⁊ ſic eſt in ꝓpoſito Probat eīm phs trib⁹ rōib⁹ ꝙ demrātio ē ex necārijs. q̄rū vna ē demrātio ē ex his q̄ ſt̄ ꝑ ſe. g̃ ex necārijs. De iñ accipit hāc ꝯclōnē ſic ꝓbatā p̄lib⁹ medijs. Ad ꝓbādū ꝙ demrā° ꝓcedit ex his q̄ ſt̄ ꝑ ſe. nec facit f̄laȝ ꝯñtiaȝ ſic argue° demrā° ē ex necārijs g̃ ex his q̄ ſt̄ ꝑ ſe. Arguit eīm a ſupiori ad iferi⁹ ſine diſtributōe. Nā oē ꝑ ſe ē neceſſariū ſȝ nō oē necāriū ē ꝑ ſe. vn̄ gen⁹ necārio p̄tur de dr̄ñtijs diuidentib⁹ ipȝ. ⁊ tn̄ nō p̄dicat̄ ꝑ ſe. Vn̄ lȝ hec ſit necāria aīal ē rōale nō tn̄ ē ꝑ ſe. Sil'r nec iſta. aīal eſt hō ꝓpe nō eſt ꝑ ſe eo ꝙ p̄tū nō ē de eēntia ſubiecti nec ꝓ p̄riū ei⁹. ⁊ tn̄ ipa ē necāria. q: necārio ſequit̄ hō ē hō. g̃ aīal ē hō. Phs āt nō ꝯmittit f̄llaciam ꝯñt̄. q: ſupponit illđ eē ſubēm qđ natū ē ſubijci ⁊ illđ eē p̄tū qđ natū ē p̄dicari p̄dicatōe oꝛdiata ſicut ē in p̄miſſis demrātōis Sic āt ē ꝙ oīs ꝓpō necāria ſm ꝙ ea vtit̄ demrātoꝛ ē ꝑ ſe. ⁊ iō hec ꝯña ē bona demrā° eſt ex necārijs. g̃ ex his q̄ ſt̄ ꝑ ſe l̄ȝ tn̄ ſimpl'r nō valeat Sȝ ꝯ h̄ q̄drupl'r iſtat̄ p̄mo ſic. Hec ē ꝑ ſe ſoꝛtes ē moꝛtal' ſiue corruptibil'. ⁊ tn̄

nō eſt neceſſaria. ergo ꝯña nō valet. ħ reſpōdet ꝑmo ꝙ
ꝯña ē bona ⁊ ꝯñs eſt verꝫ ſicut añs. ꝯtra ſi ſortes de ne-
ceſſitate eſt corruptibil' nō pt nō eē corruptibil' ⁊ ita nū-
ꝗ̄ corrūperet ꝯñs eſt fl'm ḡ ⁊ añs Prima ꝯña patꝫ q̄ꝛ
ex oppoīto ſolū oppoſitū q̄ꝛ ſi ſortes ſit corrupt⁹ nō pōt
eē corruptibil' ⁊ ſi ſortes nō eſt corruptibil' tūc nō de ne-
ceſſitate ē corruptibil'. ⁊ ꝑ ꝯñs ſimpl'r nō pt corrūpi. ħ
dr ꝙ corruptibile ⁊ mortale nō ponūt poſſe nō eē ſꝫ ma
gis ponūt aptitudinē ad nō eēndū ⁊ dato ꝙ ponūt poſ
ſe nō eē tñ necāriū nō dt abſolute nō poſſe nō eē q̄ꝛ ħ nō
eſt neccitas niſi ſolū diminuta. Cōtra ſiue ħ ſit verꝫ ſi-
ue nō ħ nihil eſt ad ꝓpoſitū. q̄ꝛ ꝯceſſa eſt hec ꝯña ſortes
eſt ꝑ ſe mortal'. ḡ de neccitate ⁊ Arꝭ itelligit hāc ꝓpōeꝫ
q̄ ꝑ ſe iſunt ⁊ cetā de neccitate abſoluta. ſi ḡ hec ſit ꝑ ſe
abſolute ſortes ē mortal' erit etiā abſolute necāria. Ali
ter dr ꝙ hec ſortes ē mortal' nō eſt ꝑ ſe ⁊ necāria ſꝫ ꝯtin-
gens. Cōtra qd ꝑ ſe inē ſupiori ꝑ ſe inē iferiori ex ſcdo
topicoꝝ. licꝫ nō ꝑmo ſꝫ mortale ꝑ ſe ⁊ ꝑmo ineſt ſupiori
vt aīali ḡ ꝑ ſe ineſt iferiori vt ſorti. Minor pꝫ. q̄ꝛ morta-
le eſt qdā accñs iherēs huic ⁊ illi. ſꝫ nulli p°. ḡ oꝫ ꝙ ꝑ
mo iſit alicui cōi ⁊ ꝑ illd cōe iſit ꝯtētis ſub illo cōi. Itē
illa ꝓpō eſt ꝑ ſe in cui⁹ ſubīo eſt cā ꝑdicati. ſꝫ ſorꝭ ha-
bet cām intrīſecā reſpcū illi⁹ ꝑti qd eſt mortale q̄ꝛ eſt ꝯ
poſit⁹ ex ꝯrījs ⁊ hꝫ matiā q̄ eſt cā q̄re aliqd pt eē ⁊ non
eſſe ſicut pꝫ ex ſcdo de gñatōe. Hic dr ꝙ dupl'r ē ſingla
re. ſ. ſinglare qd eſt ħ aliqd ⁊ ſinglare qd eſt ſinolon. i. ſil'
totū p⁹ nō ē corruptibile ſꝫ bñ eſt corruptibile. Cōtra
qñcūꝗ̄ aliq duo ſtꝭ ꝯiūcta in re vno corrupto necārio
eſt alteꝝ corrūpi. ſꝫ ħ aliqd ⁊ ſinolō ſtꝭ necārio ꝯiūcta
q̄ꝛ nō eſt necāriū ponere ſpēm ꝑter ſinglaria ſicut plato
poſuit. ḡ corrupto ſil' toto ꝑ ſe necārio corrūpit ħ aliqd
licet ꝑ accñs. Scdo ſic arguit. q̄ꝛ ſupficies ꝑ ſe eſt alba
et tñ nō ſequit ꝙ ḡ de neccitate q̄ꝛ añs eſt verꝫ ⁊ ꝯñs flꝫ
ꝯñs pꝫ. q̄ꝛ ſupficies ē alba aut ḡ ꝑ ſe aut ꝑ additū. ſi ꝑ
ſe hēt ꝓpoſitū. ſi ꝑ additū illd additū denoīat ſupfici
em. aut ḡ ꝑ ſe aut ꝑ additū. ſi iteꝝ ꝑ additū erit ꝓceſſ⁹
in ifinitū. ſi ꝑ ſe eadeꝫ rōe ſtādū fuit in ꝑma. Tercō ſic
fl'm ꝯtingēs eſt ꝑ ſe ē fl'm. q̄ꝛ ꝑdicatū cadit in diffinitō
nem ſubiecti. ⁊ tñ nō eſt de neccitate fl'm. ḡ ꝑmū. ꝓbat q̄ꝛ
ſi fl'm ꝯtingēs de neccitate eſt fl'm. ḡ fl'm ꝯtingēs de ne-
ceſſitate eſt nō veꝝ. ⁊ vlteri⁹ ḡ de neccitate nō eſt veꝝ et
vltra. ḡ nō pt eē veꝝ q̄ꝛ illa eqpollēt ⁊ vltra. ḡ fl'm ꝯtin-
gens eſt ipoſſibile. ḡ de ꝑmo ad vltimū. ſi ħ fl'm ꝯtin-
gens de neccitate eſt fl'm. ḡ ħ fl'm de neccitate ē ipoſſibile
ꝯñs eſt fl'm ḡ ⁊ añs. Quarto ſic. muſic⁹ ꝑ ſe cātat ⁊ e-
dificatoꝛ ꝑ ſe edificat. ⁊ tñ nō ſeqt ꝙ ḡ de neccitate muſi
cus cātat vl' edificatoꝛ edificat. ¶ Ad ꝑmā dōm ꝙ ſi
mortale ⁊ corruptibile dicāt aptitudinē ꝯña ē bona. ſi
ꝓo dicāt poñam tūc illa ꝓpō ē diſtiguēda ſorꝭ de necci-
tate eſt imortal' eo ꝙ neccitas pt dicere icuitabilitatem
vl' ꝑpetuā ꝟitatē. ꝑmo mō eſt ꝟa ſcdo mō eſt fl'a. ⁊ ꝑ ħ
patꝫ ſolutio ad alias replicas. ¶ Ad ſcdam dōm ꝙ
qñ arguit Areſto. ħ eſt ꝑ ſe ḡ ex neccitate loquit de ꝑſei
tate q̄ ꝑtinet ad demrātōem ⁊ nō de alia ꝑſeitate q̄ illa
eſt ꝑ ſe ſupficies ē alba. vl' etiā illa muſic⁹ cātat edifica
toꝛ edificat ¶ Ad terciā ꝯcedit ꝙ hec eſt ꝟa fl'm ꝯtin
gens de neccitate eſt fl'm. ad ꝓbatōem ꝯcedo oēs ꝯñas
vſꝗ̄ ad illā fl'm ꝯtingēs nō pt eē veꝝ ḡ eſt impoſſibile
q̄ꝛ in ꝯñtijs ꝑmis fl'm tenet vt qd ⁊ poſtea tenet vt mo-
dus. ⁊ ita mutat qd in modū. Ad ꝓbatōem cū dr illd
qd nō pt eē veꝝ ſed ipoſſibile diſtinguēda eſt eo ꝙ illd
ꝓnomē qd pt referre ꝯplexū vl' incōplexū. ſi ꝯplexū ſic
eſt vera. Si incōplexum tūc vt ſic falſum eſt qd et cō-
tingens eſt q̄litas ꝯplexa ſic intelligēdo ꝓpōem ipa eſt
falſa. ⁊ iō nō valꝫ ꝯña fl'm ꝯtingēs nō pt eē veꝝ ḡ eſt im
poſſibile. Et ſi tu dicas ꝙ ꝯña tenet ꝑ diffinitōem im
poſſibil' dōm ꝙ nō eſt diffinitio impoſſibil' formaliter
ſed eſt diffinitio ſubiecti ſiue ſigni. vñ ſenſus ē illud cō
plexū qd nō pt eſſe veꝝ eſt impoſſibile. ꝯtra hec eſt ꝟa
falſum ꝯtingēs ꝯtingent ē fl'm. ḡ illa eſt falſa fl'm ꝯtin
gens de neccitate eſt fl'm. Dōm ꝙ ille ſil' ſtant nec ꝑdi-
cat idē de ſe dicēdo fl'm ꝯtingens ꝯtingenter eſt falſuꝫ
¶ Ad quartā patꝫ ſolutio

Queſtio ſecunda

Utrꝫ corruptibiliū ſit demrātio ⁊ diffinitio. ꝑ c⁹ ſolu
tione ¶ Attēde ꝑmo. ꝙ ad iſtā queſtionē q̄druplex eſt
rñſio. Prima ē illoꝝ q̄ dicūt ꝙ vl'ia ſunt tm̄ in aīa ve-
lud intentōes vl' ꝯcept⁹ aīe ⁊ nullaten⁹ in re extra. q̄ꝛ
q̄cquid eſt in reꝝ natura eſt ſingulare. Dicēte Boe-
tio in libro de vnitate ⁊ vna q̄cquid eſt iō eſt. q̄ꝛ vnū nu
mero eſt. ſed vnū numero ⁊ ſingulare idem ſunt. q̄ dli-
bet aūt ſingulare eſt corruptibile loquēdo de ſingula-
ribꝫ creatis. ḡ de corruptibilibꝫ habet ſcīa. ⁊ nō de ali
quibus vl'ibus q̄ nō ſunt corruptibilia. Sꝫ ꝯtra. q̄ꝛ nl'
la ſcīa real' eſt de cauſatis ab aīa vl' de intentōibꝫ aīe
et tñ oīs ſcīa eſt de vl'i. Nec eſt veriſile ꝙ ꝟitates ꝑ ſe no
te ⁊ demrāte depēdeāt a ꝯſideratōe aīe noſtre. imo ip
ſe oriunt a termis ſuis. Dicūt illi ꝙ ponere vl'ia extra
aīam eſt ponere ideas platonicas. Quibꝫ facile rñdet
ex dictis Arꝭ. vñ plato poſuit ideas quibꝫ attribuit q̄
tuoꝛ ꝯditōnes ſm ꝙ ei impoīt Areſto. Prima ꝯditio
eſt ſinglaritas ita ꝙ plato poſuit vnū ſinglare cōe plꝯi-
bus. Scda ꝯditio ē ꝙ eēt ens extra aīam actu ꝑ ſe ex-
iſtēs ⁊ ꝑter ſinglaria. Tercia ꝙ eēt ſepata localr a ſingu
laribꝫ vl' in celo vl' in aere. Quarta ꝯditio ē ꝙ mēſura-
ret tpe vl' aliq alia mēſura. vtputa exñtia. ⁊ iſto mō po
nere vl'e ē ponere ydeas q̄ ab Areſto. in multis locꝭ re
ꝓbant. Poſuit aūt Arꝭ. vl'ia cōia pluribꝫ ⁊ icluſa in ip
ſis ſicut ex m'ltis locis manifeſtū ē q̄ in ſua rōne formali
abſtrahūt ab actu ⁊ exñtia. dicit em̄ ea eē vbiꝗ̄ ⁊ ſemꝑ
Nō qd poſitiē ſiue circūſcriptiē ſꝫ negatiue. q̄ꝛ in ſua
rōne formali vl'e abſtrahit ab oī dīña loci ⁊ tpis. q̄ q̄-
dam abſtractio nō ſolū ꝯueīt eis ſm intellectū. ita. ſ. ꝙ
q̄dditas nō haberet vl'itatē niſi itellect⁹ eā ꝑſcideret a
talibꝫ ꝯditōibꝫ idiuiduātibꝫ imo ħ hꝫ ex nāa rei. Acci
dit em̄ q̄dditati ꝙ actu itelligat ſiue ḡ itellcūs itelligat
ſiue nō ipa ex ſua rōe formali ſic ē itelligibil'. Nā ſi itel-
lect⁹ itelligeret rē alit ꝗ̄ ē ipē eēt falſus. ſi ḡ ipē ſit ve-
rus oꝫ ꝙ ita ſit in re ſicut ꝯgnouit. ſꝫ itellect⁹ intelligit
q̄dditatē ſeu rōem formalē ſequeſtratā ⁊ ꝑciſaꝫ ab alijs
ergo ſic ē i re ¶ Attēde ſcdo. ꝙ ꝓpt ħ illi q̄ ſequūt Aui
cennā dicūt ꝙ iſta ꝑciſio vl' abſtractio nō ſolū ex ē ꝑte i
tellect⁹ ſꝫ ex ꝑte obiecti. q̄ꝛ q̄ inſunt in ꝑmo mō dicendi
ꝑ ſe ꝑus inſunt ꝗ̄ q̄ iſunt in ſcdo mō ex natura rei. Se-
cūdo q̄ iſunt in ſcdo mō ꝑus iſunt ꝗ̄ q̄ ꝑ accñs. Tercio
q̄ ꝑ accñs iſunt ſicut iferi⁹ ſuo ſupiori queadmodum
homi accidit ħ hō. Quarto mō q̄ ꝑ accñs ſicut accñs
accidit ſubiecto. ita ḡ oportet dare q̄tuoꝛ ſigna. ꝑmū ē in
quo illa de ꝑmo mō iſunt. Scdm in quo illa de ſcdo
inſunt. Terciū in quo illa iſunt q̄ ꝑ accñs iſunt ſicut in
feri⁹ accidit ſuo ſupiori. Quartū in q̄ illa q̄ ꝑ accñs in
ſunt queadmodū accñs accidit ſubiecto. In ꝑmo ergo

ſigno in quo q̃dditas p̃cedit alia ſigna ipa eſt p̃ciſa ab alijs ex natura rei ſicut intelligit̃ ab intellcũ. vñ licȝ actualis abſtractio ſit p intellectũ formal' tñ p̃ciſio eſt in re q̃ p̃t dici abſtrahibilitas añ oẽm actualẽ abſtractõnem ¶ Attẽde q̃rto. ꝙ q̃druplr̃ eſt nccitas ponẽdi huiuſmõi q̃dditates cões. Prima eſt ꝓpt̃ p̃dicatões. Nã iſta p̃dicatio eſt ꝑa ꝛ eẽntial' ſortes ẽ hõ ꝛ plato eſt hõ et in p̃dicato ſortes vl' plato nullã habẽt diſtictõem diſtinguunt̃ tñ a ſeipis drñtijs indiuidualibꝫ ꝛ matialibus. Ex h fuit nccitas ponẽdi naturã huanã p̃ciſam in ſua q̃dditate ꝛ rõne formali a ꝯditõibꝫ idiuiduãtibus. Scda nccitas eſt ꝓpt̃ rerꝫ diffinitõem. qꝛ em̃ hõ vniformiter diffinit̃ in potẽtia ꝛ actu ꝛ p ꝯñs diffinitões ſunt ĩpmutabiles ꝛ incorruptibiliũ ſicut dicit phs ideo nccẽ fuit ponere aliq̃ q̃ ꝓprie diffiniunt̃. ſ. naturas cões impmutabiles ꝛ formal'r p̃ciſas ab actu. Tercia nccitas eſt ꝓpter demrãtões. nam demrãtio eſt incorruptibiliũ ꝛ infallibiliũ demrãtões em̃ nõ ſt' iuariabiles niſi p̃n' ſint iuariabilia. Pricipia aũt p ſe nota ꝛ neceſſaria depenđet a termis ꝛ p ꝯñs oȝ naturas cões (q̃ ſũt ſcata termiorꝫ) eẽ p̃ciſas ꝛ iuariabiles ꝛ abſtractas ab oibus talibꝫ variabilibꝫ ꝯñtibꝫ idiuidua. Quarta nccitas ẽ ꝓpt̃ pntorꝫ coordiatões ꝛ termiorꝫ diſtictões Nã coordiatões pntales ſt' nccẽ ꝛ incõmutabiles ꝛ ipſe fiũt p q̃dditates ꝛ drãs q̃dditatias earꝫ. iſto g̃ mõ poſuit Auicẽna q̃dditates ſepatas in q̃nto metaphiſice caplo pmo qñ dicit ꝙ eq̃nitas ẽ tm̃ eq̃nitas. qꝛ oĩe p̃us p̃ſcindit a poſteriori in ſua q̃dditate. poſteri⁹ em̃ nõ eſt de q̃dditate p̃oris. Sȝ q̃dditas vl' rõ q̃dditatia p̃or ſp p̃ſcindit a poſteriori ſic etiã q̃dditates vl' rões formales abſtrahũt ab h ꝛ nũc qꝛ ſt' abſtracte ab exñtia formal'r ſic ꝙ eſt extra rõem earꝫ. Vñ p iſtã ſepatõem nõ debem⁹ intelligere aliquã localẽ ſepatõeȝ vl' aliquẽ reſpectũ diſtãtie aduenientẽ ſed debem⁹ itelligere ſepatõnẽ id eſt nõ icluſionẽ in ſua rõne forali vt q̃dditas vniuerſal' in ſuo itellcũ abſtrahit pmo ab hecceitate q̃ ponit̃ ꝓpetas idiuidual'. Scdo abſtrahit ab h ꝛ nũc h ẽ a loco ꝛ duratõe qꝛ tl'ia ſequunt̃ idiuidua exñtia. Ter⁹ abſtrahit ab exñtia ꝛ actualitate q̃ aliq̃d actual'r exiſtit qꝛ actu ꝛ poña exiſtere ꝛ nõ exiſtere nõ diuerſificãt eẽntiã. Quarto abſtrahit a ſubſiſtẽtia ¶ Sȝ q̃reres pmo an abſtrahãt a realitate. Dico ꝙ ſi reale capiat̃ p eo cui nõ repugnat exiſtere in rerꝫ natura ſic q̃dditates ñ abſtrahũt a realitate. ¶ Quereres 2⁹. ſi q̃dditates ſic abſtracte ꝛ p̃ciſe ſint in rerꝫ natura vl' in aĩa. Dico ꝙ nec ſic eo ꝙ abſtrahũt ab oibꝫ his q̃ accidũt eis. Sũt tñ in aĩa obiectiẽ ꝛ p accñs qꝛ accidit eis ꝙ intelligant̃ ſunt etiã in rerꝫ natura p accñs qꝛ accidit eis ꝙ actual'r exiſtãt ¶ Quereres tercio. quõ tl'ia p̃nt eẽ in p'libꝫ. Dico ꝙ h accidit p ꝓpetates idiuiduales q̃bus p accñs ꝯiũgunt̃ ¶ Quereres q̃rto. vtꝝ h ſit circũſcrepta opatõne itellect⁹. vl' ſolũ ſm ꝯſideratões itellect⁹. Dico ꝙ ẽ circũſcripta oĩ opatõe intellect⁹. naȝ p̃dicatiũ tal' coordinatio videt̃ eẽ incõmutabil' circũſcpta oĩ ꝯſideratione nrã ꝛ etiã rerꝫ actuali duratõne. Ex q̃ pȝ. ꝙ accidit hoim incꝯñtũ hõ ꝙ ſit in ꝯſideratõne nrã alioqn qñ nõ itelligeret̃ ipe corrũpet̃. Sȝ ꝯtra iſta inſtat̃ q̃druplr pmo qꝛ ens reale ꝛ ens rõis eſt in natura. Scdo qꝛ ſupiora inueiunt̃ in ſuis iferioribꝫ. p̃dicant̃ em̃ eẽntial'r d ipis g̃ ꝛ vl'ia. Tercio ſic. obiecta ꝯgnita relucẽt in ſuis repñtatiuis. ſȝ vl'ia cũ ſint obiecta ꝯgnita ab aĩma nrã hñt eorũ repñtatiũ. Quarto ſic. illũ qõ nõ ẽ ab aĩa nrã nec in rerꝫ natura videt̃ eſſe. nihil eſt ꝛ figmẽtũ. Ad p̃mũ dr̃ ꝙ vl'ia poſſunt dici entia realia eo ꝙ ſunt apta nata eſſe in rerꝫ natura ꝛ habere realitateȝ ſed p accñs habẽt eam in actuali exñtia. Vñ ens reale dr̃ ens ratũ ens aũt ratũ poteſt dupl'r accipi. ſicut dicit doctor ſubtilis pmo ſententiarꝫ diſtinctõe triceſima ſexta. vno⁹ p illo qõ hȝ eſſe ex ſe firmũ ꝛ verꝫ ſiue eẽntie ſiue exñtie q̃litercũq̃ diſtinguant̃ eſſe eẽntie ꝛ eẽ exñtie vnũ em̃ nũq̃ eſt ſine alio. Aut ens ratũ dr̃ illud qõ pmo diſtinguitur a figmẽtis cui ſcȝ nõ repugnat verꝫ eſſe eẽntie vl' exiſtẽtie. Si pmo mõ accipiat̃ tũc q̃dditates rerꝫ nõ ſunt ex ſe verꝫ ens ratũ ſed ex efficiẽte quo habet verꝫ eẽ eẽntie ꝛ exñtie ſed h accidit q̃dditati p̃ciſe ꝯſiderate ſicut dcm̃ eſt. Si ſcdo mõ intelligat̃ ens ratuȝ ꝛ verꝫ. Dico ꝙ hõ ꝛ q̃libet q̃dditas eſt ex ſe ens ratũ. qꝛ ei formalit̃ ex ſe nõ repugnat eẽ. ſicut em̃ cuicũq̃ repugnat aliq̃d formal'r p rõem eius formalem ei repugnat. ita ꝙ cui ñ repugnat formaliter nõ repugnat ei ex ſua ratione. Et ſi homi de ſe repugnaret eſſe p nullũ reſpectũ aduenientem poſſet ei nõ repugnare eſſe. Et ſi ex h inferas hõ ẽ ex ſe ens ratũ hoc mõ g̃ eſt deus. Nego ꝯñam. qꝛ deus nõ ſolũ eſt illud cui nõ repugnat eſſe. ſed eſt ex ſeipo eẽ et nccẽ eſſe. Ad ſcdm̃ dico ꝙ vl'ia ſunt in p̃ticularibꝫ ſuis p ſe q̃dem ex p̃te p̃ticularium p accñs aũt ipoꝝ vniuerſaliũ ſicut accidit homĩ eſſe ſortem. Ad terciũ ꝯcedo ꝙ vl'ia ſunt obiectiue in aĩa nrã ſicut ꝯgnitũ in ꝯgnoſcente ſed hoc accidit eis. Ad q̃rtum patet ſolutio

Vñ apparet multũ rudis q̃ nõ poteſt accipe aliq̃d abſolutũ ſine reſpectu ꝯñte ipm mõ hic ꝛ nũc ſunt reſpectus ꝯſequẽtes illud cui attribuit̃. q̃dditas aũt ꝛ vl'e ſȝ ſe abſtrahit ab hic ꝛ nunc imo abſtrahit ab ipa vl'itate ita ꝙ q̃dditas ipa vl'itate p̃ciſa nõ eſt vl'is eo ꝙ rõ vniuerſalis eſt ratio cõicabil'. Iſta aũt cõicabilitas ẽ paſſio q̃dditatis mõ ſubiectũ abſtrahit a ſua paſſione

¶ Attẽde q̃rto. ꝙ aliq̃ ponẽtes vl'ia eẽ eẽntias ꝑpetuas ꝛ eternas ab oĩbꝫ ſuis ſinglaribꝫ real'r diſtinctas nõ tamen local'r ſicut plato poſuit. dicebant ꝙ ille eẽntie eſſent vere res incorruptibiles etiã deſtructis oĩbꝫ ſingularibꝫ quibꝫ erat pure accñtale exiſtere in rerũ natura. Et p illos ſoluebãt dcm̃ Areſto. q̃ dixit ſcias ẽ rerum incorruptibilium. Sed illorũ opinio videt̃ negare creationẽ ꝛ poſſibilitateȝ annihilationis ſicut ad lõgum deducit doctor ſubtilis. ideo melior eſt reſponſio linconienſis volentis ſaluare hãc difficultatẽ q̃uo ſcȝ vniuerſalia ſunt icorruptibilia. Et dicit ſic vl'ia ſt' p̃ncipia ꝯgnoſcẽdi apud itellectũ purũ ꝛ ſepatũ a fantaſmatibus. poſſibile eſt ꝯtemplari luceȝ pmã q̃ eſt cauſa pma ꝛ ſunt principia ꝯgnoſcendi rerũ que ſunt increate ab eterno exiſtentes in cauſa pma. quidditates em̃ rerũ creandarũ que fuerunt in pma cauſa eternaliter ſunt rationes rerum creatarum ꝛ cauſe formales ꝛ exẽplares. ꝛ he ſunt quas plato ydeas vocauit. ꝛ ſm ipſũs he ſunt ipſa genera ꝛ ſpecies ꝛ principia tam eſſendi q̃ ꝯgnoſcendi. eo ꝙ cum intellectus purus poteſt in his defigere intuitum in ipſis veriſſime ꝛ puriſſime ꝯgnoſcit res creatas ſm ipſam pmã lucem in qua cognoſcũtur cetera. Et planũ eſt ꝙ vl'ia iſta omnino ſunt incorruptibilia. Et hoc eſt ꝙ dicit Auguſtin⁹. ꝟitates infallibiles vident̃ in rebus eternis. vbi ly in poteſt accipi obiectiue ꝛ hoc q̃druplicit̃. vl' ſicut in obiecto primo. vl' ſicut in cõtinente obiectũ. vl' ſicut in eo virtute cuius ſubiectũ primũ mouet vl' ſicut in obiecto remo

to. iſta quatuor declarent̃ p ordinem. Primũ. q2 omĩa intelligibilia alia a deo actu intellectus diuini habent eſſe intelligibile ⁊ in eis omnes veritates de ipſis relucẽt ita q intellect⁹ intelligẽs ea ⁊ ꝟtute eorũ intelligens ne ceſſarias ꝟitates de eis videt in eis ſic in obiect; iſtas ꝟitates neceſſarias. Iſta aũt vt ſunt obiectũ obiectũ neccãria diuini intellect⁹ ſunt ꝟitas q2 conformes ſuo exemplari ſc3 intellectui diuino. Sũt etiã lux q2 maĩ feſtatiue aliorũ. ⁊ immutabiles q2 neceſſarie. ſed eter ne ſunt ẽm quid. q2 eternitas eſt ↄditio exiſtẽtis ⁊ ibi ñ habẽt exñtia3 niſi ẽm q̃d. ſic ğ pat3 quõ vl'ia fuerũt ab eterno in ĩtellectu diuino. ⁊ ita iſte nature dicunt̃ icor rubtibiles ⁊ immutabiles vt ſunt obiecta ſcdaria ĩtel lectus diuini. Nã ĩtellect⁹ diuin⁹ ꝑducit iſta actu ſuo ineẽ intelligibili ⁊ dat eis eẽ tale. ⁊ p ↄñs dat eis tles ra tiones p q̃s pmo mouẽt intellectũ noſtꝝ ad ↄgnitõem certã ⁊ ꝑpriã. Vñ in luce creata (q̃ eſt ĩtelligẽtia) ẽ ↄg nitio ⁊ deſcriptio reꝝ creataꝝ ſequẽtiũ ſeipas. Et intel lect⁹ human⁹ q̃ eſt ad puꝝ de ſe creat⁹ vt lucẽ pmam immediate poſſet videre multotiẽs recipit irradiatio nẽ a luce creata qđ eſt intelligẽtia. Et in ipĩ deſcriptõ nibus q̃ ſunt res intellecte poſteriores ipſas res cog noſcit quaꝝ forme exẽplares ſunt ille deſcriptões. Et ↄgnitões q̃ ſunt in ipa mẽte ĩtellcã ſunt forme exẽpla res ⁊ etiã rões cauſatiue reꝝ poſteri⁹ fiẽdaꝝ miſterio eñ intelligẽtiaꝝ ꝑceſſerũt iec ſpẽs corpales Neğ ide create ſunt pncipia ↄgnoſcẽdi apud ĩtellectũ ab eis ir radiatũ ⁊ apud talẽ intellectũ ſt; gñã ⁊ ſpẽs. ⁊ maĩfe ſtum eſt q hec vl'ia ſunt incorrupti bilia. Itẽ tercõ mõ in ꝟtutib⁊ ⁊ luminib⁊ corpoꝝ ſupceleſtiũ ſunt ratões cauſales ſpẽꝝ terreſtriũ. quaꝝ indiuidua ſunt incor ruptibilia ⁊ apđ ĩtellectũ nõ poſſibile ẽ ↄtemplari lucẽ creatã vl' increa tã poſſibilẽ tamẽ ſpeculari. Ad rões aũt cauſales ſitas in corpibus celeſtib⁊ ſunt hee rões cauſales pncipia ↄgnoſcẽdi. ⁊ ex h̃ tercio p3 talia eẽ in corruptibilia. Quarto ↄgnoſcunt̃ res in ſua cã for mali q̃ eſt in ipa a q̃ ipa eſt h̃ qđ eſt ⁊ ẽm q in ipa for ma q̃ eſt ps rei videt̃ ipa eadẽ forma ſicut lux in ſeipa videt̃ vl' ẽm q in ipa videt natura q̃ ſimpl'r eſt ps rei ipa ꝟo forma nõ eſt gen⁹ vl' ſpẽs ẽm ſe ſ3 ẽm ip3 eſt to tius ↄpoſiti ⁊ ẽm ipm eſt pn^m ↄgnoſcẽdi totũ ↄpoſi tum ſicut ẽ gen⁹ ⁊ ſpẽs ⁊ pn^m eẽndi ⁊ p̃dicabile in q̃d ⁊ ſic fiũt demrãtões de gñib⁊ ⁊ ſpẽbus ⁊ p gñã ⁊ ſpẽs ⁊ ſic ẽ ꝟiſſima diffini° q̃ ↄſtat ex gñe ⁊ dĩ ñã ⁊ hec eſt ſcia Areſto. de gñib⁊ ⁊ ſpẽb⁊ Intellcũs ãt debil'e ſ3 q̃ nõ pt aſcẽdere in ↄgnitõe3 illoꝝ. vl'iũ ſc3 gñm ⁊ ſpẽꝝ ↄgnoſc res ſolũ in accñtib⁊ ↄñtib⁊ ſuas eẽntias reꝝ. Et apđ il lũ ſt; accñtia ↄña gñã ⁊ ſpẽs ⁊ ſt; ſolũ pncipia ↄgnoſcẽ di ⁊ nõ eẽndi quõ ꝟo ẽm hos duos mõs vltios ſt; ge nera ⁊ ſpẽs reꝝ ĩcorruptibiliũ incorruptibilia dubita bile eſt ⁊ neccẽ ẽ ⁊ vt alĩo iſtoꝝ duoꝝ mõꝝ ſt; corrupti bilia. vel q2 ex ſeipĩ nõ corrũpunt̃. ſ3 cũ egẽt deferente corrũpunt̃ p corruptõem defferẽtis corruptibil'. Vl' ſp ſaluant̃ p ſucceſſionẽ ↄtinuã ĩdiuiduoꝝ. Spẽs eñ q̃ i aliq̃b⁊ regioĩb⁊ corrũpunt̃ in hyeme. in locis ãt hñtib⁊ tempiẽ ſaluant̃ nõ eñ ẽ hora tpis in q̃ alicubi r̃arũ nõ ſit tpies ⁊ tps ↄueiens gñatõi ⁊ ꝑfectui ⁊ cũ vl'itas non ſit ꝑticipata niſi manẽtib⁊ oĩb⁊ ſuis ptib⁊ q̃ ſt; ſpẽs ve riſimile eſt omnes ſpecies in omni hora manere. Ali as enim vniuerſalitas quandoq; eſſet completa ⁊ q̃n doq; diminuta. Et his patet ad queſtionem quid ſit dicendum.

Queſtio tercia

Utrꝝ ſcie ſpẽales habeãt pncipia cõia ſibi approp̃ata. p cui⁹ ſolutõe Attẽde. q cũ ſcie ſpẽales in ſuis de mõſtratõnib⁹ vtant̃ pncipijs ſuoꝝ generꝝ ſcibiliũ ⁊ hu iuſmõi pncipia habent aliq̃ pncipia cõia poꝛa ipĩ. ido neccẽ eſt q p̃ter ſcias ꝑticl'ares ſit aliq̃ ſcia cõis q̃ habe at illa pncipia cõia ↄſiderare ⁊ ſtabilire ꝑpria. ſi indi geãt. ⁊ illa ſcia cõis ẽ metap hica q̃ ↄſiderat ens inq̃tũ ens ⁊ ad illa pncipia ſe hab3 ſicut ſcie ſpẽales ad ſpẽa lia pncipia ⁊ de ill' ↄſiderat ad ꝟitatẽ. Dyalectic⁹ ꝟo ꝑbabiliter h3 via3 ad ipa. Et dr̃ q metap hic⁹ ẽ ma gis ĩtelligẽs q̃ q̃cũq; artifex ſpẽal'. q2 cũ ſcire ſit cã3 rei ↄgnoſcere. ſeq̃t̃ q ille eſt magis ſciẽs q̃ pmas cãs ſim pl'r ↄgnoſcit. metap hiſicus eſt hmõi igit̃

Dic ad q̃ſtionẽ p° q ſcie ſpẽales alio mõ v tunt̃ pncipijs cõib⁹ p3. q2 cõia ſũt tal' nat̃e q ipĩ ignorat; ignorant̃ p pa ipĩ tñ ſcit; nõ ſciũt̃ ꝑpa. ğ ſcie ſpẽales aliq̃ vtũt̃ pnci pijs cõib⁹ Dic 2°. q ſcie ſpẽales nõ vtũt̃ pncipijs cõi bus i ſua ↄitate manẽtib⁹. p3 q2 demrã° fac̃ ſcire ſim pl'r. ſ3 ſcire ſimpl'r ẽ ſcire p cã3 ꝑpã ⁊ adeq̃tã ğ Vñ ꝑp ter h̃ rep̃hẽditur rõ briſſois de q̃dratura ccl'i q̃ ſic argue bat. in q̃cũq; gñe ẽ iueire aliqđ maĩ⁹ ⁊ mĩ⁹ aliq̃ in eo dẽ ẽ inueire eq̃le illi. In gñe ãt q̃dratoꝝ ẽ inueire aliqđ q̃dratũ min⁹ cc'lo qđ ſc3 ſcribit̃ infra cculũ. aliqđ aũt maĩ⁹ cculo ĩfra qđ ccul⁹ ſcribit̃ ğ ẽ inueire aliqđ q̃dra tũ eq̃le circulo. Ecce q̃ũ illa ꝑbatio ꝑcedit ex cõib⁹ q2 eq̃le maĩ⁹ ⁊ min⁹ excedũt gen⁹ triãguli ⁊ circuli. Dic tercio. q ſcie ſpẽales hñt pncipia cõia ſibi apꝑpa re p3. q2 vtunt̃ ipis ⁊ nõ vtunt̃ eis vt manẽt in ſua cõi tate. ğ vtunt̃ ipis appropate ad ſuũ gen⁹. Ex^m ẽ de il lo pn° ſi ab eq̃lib⁹ eq̃lia demas ceťa q̃ remanẽt ſt; eq̃ lia qđ eſt cõe geometrie ⁊ ariſmetice. q2 ↄueit tã diſcre to q̃ ↄtinuo. ſ3 geometria ſic vtit̃. ſi ab eq̃lib⁹ magni tudinib⁹ ⁊c̃. Ariſmetica ꝟo ſic. ſi ab eq̃lib⁹ nũer;. vñ iſta appropatio pncipal'r fit p ĩtellcm̃ q̃ ↄtrahit pn^m cõ mune p aliqđ pn^m ſpẽale ſubiecti cui approp̃at̃ ⁊ fit p ſermonẽ inſtrumẽtal'r inq̃tũ ſc3 ẽmo ẽ iſtrumẽtũ intel lectus. Vñ dicit phs q ſi in ſcia ĩferiori ⁊ ſubalterna ta demõſtret̃ aliq̃d p pncipia ſcie ſubalternãtis nõ ſeq̃ tur ꝑpt̃ hoc q demrãtio po tiſſima ꝑcedat ex cõib⁹. q2 inferioris ſcie ſolũ eſt ſcire q2 eſt ⁊ ſupioris ꝑpt̃ q̃d. Cũ eñ paſſio ineſt ſubiecto p mediũ illi⁹ ſcie ſubiecti eſt ↄgnoſcere ꝑpter q̃d ad quã ptinet mediu3 p qđ paſſio demõſtrat̃ ⁊ ſic ſcia ſupioris ↄgnoſcit ꝑpt̃ q̃d de illo đ quo ſcia inferior ↄgnoſcit q2. ſi ſubiectũ ⁊ medium ad eandẽ ſciam ptinent illius erit ſcie ꝑpter quid ⁊ q2 ſic ↄtingit in ſciẽtijs ſubalternatis q̃tũ ad paſſiones q̃ ↄ ueniũt ſubiectis inq̃tũ ſunt ↄtracta p differentia3 ex traneam ſubiecto ſciẽtie ſupioris

Queſtio quarta.

Utrũ ſint tm̃ q̃nq; pncipia ↄplexa demrãtõis. ſc3 di gnitas ſuppõ diffinitio petitio ⁊ queſtio. p cui⁹ ſolutõe Attẽde pmo. q ſicut dicit̃ in textu pncipia ſunt illa q̃ cũ. ſint nõ ↄtingit demõſtrare. ⁊ dicit̃ q̃ cũ ſint. id eſt cũ vera ſint ⁊ neceſſaria. Ad differentiã falſorum ⁊ ↄ tingentium que q̃uis ſint indemõſtrabilia. non tamen ſunt pncipia. Et ſubdit nõ ↄtingit demrãre pncipia

quia ip̄a ſunt ſimpl'r prima ⁊ alia ſunt indemr̄abilia
ſimpl'r p̄ncipia ꝓo ꝑp̄a q̄ ſolū ſunt p̄ncipia in vna ſcia
ſunt etiā indemr̄abilia nō ꝙ ſꝑ ſint ſimpl'r indemr̄abi-
lia ſʒ qꝛ ſunt indemōſtrabilia in illa ſcia cui⁹ ſunt p̄nci
pia. ¶ Attēde ſcd̄o. ꝙ dignitas ē ꝑpō quā necē eſt ꝑ
ſe eē ⁊ ꝑ ſeip̄am mēte videri ħ eſt quā necē eſt ꝑpter ſe-
ip̄am eē verā ⁊ ꝑ ſeip̄am ꝯgnoſci cognitis tn̄ terminis
Sed ſuppō eſt ꝑpō q̄ tanq̄ ꝓbabil'a docēte recipit̄ non
ꝙ ſit ſimpl'r ꝓbabil' ſicut ꝑpō dyalectica ſed ſolū addiſ-
cēti. Vl' ſic ſuppō eſt ꝑpō demr̄abil' nō demr̄āta. ⁊ ħ nō
dʒ ītelligi de ſuppōne ſimpl'r. qꝛ illa eſt īdemr̄abil' ſʒ q̊
ad addiſcentē. Petitio ꝟo ⁊ queſtio nō dicunt̄ p̄ncipia
demr̄ātōis. qꝛ demr̄ātoꝛ interroget tale p̄n^m. ſʒ qꝛ reſpō
dens negat vl' nō ꝯcedat ip̄m. Q₃ aūt dꝛ in textu diffi-
nitōem nō ꝟcare eē vl' nō eē. dʒ intelligi de eē enūciatuʒ
ſiue ꝟo ⁊ nō de eē q̄dditatio. Et cū dꝛ quādā diffini-
tionē eē ꝯclōnē demr̄ātōis quandā p̄n^m ⁊ quādā totā
demōſtratōem poſitōe differētem. ħ nō dʒ intelligi ſo-
lū de diffinitōne q̄ indicat eēntiā rei tal' em̄ nec eſt p̄n-
cipiū nec ꝯclo. ſʒ bn̄ eſt me^m demr̄ātōis vl' p̄dicatū cō-
cluſionis. ſed dʒ ītelligi de diffinitōne ꝓut eſt oꝛō in q̄
p̄dicat̄ diffinitō de diffinito. Tūc em̄ p̄t eē ꝯclo demō
ſtratōes ⁊ p̄ncipiū ¶ Attēde tercio ꝙ q̄druplr eſt dif
finitio ſicut q̄druplr eſt cā. Dicit̄ em̄ ſcd̄o phicoꝝ ꝙ
cauſe ſunt ſibiīnuicē cāe. ita ꝙ rō vni⁹ depēdet ex rōne
alteri⁹ ſicut rō forme eſt cā matie ⁊ forma ē ꝑpt' finē. iō
illa ꝑpō in q̄ p̄dicat̄ matial' diffinitio de diffinito p̄t de
mōſtrari ꝑ cām formalē. ⁊ illa in q̄ cā formal' ꝑ efficien
tem. ⁊ in q̄ efficiēs ꝑ finalē. Ex q̊ pʒ ꝙ aliq̄ diffinitio ē
p̄n^m demr̄ātōis. aliq̄ ꝯclo ⁊ aliq̄ tota demr̄ātio poſitō
ne dn̄s. ꝟbi grā ira ē ebulitio ſāguis circa coꝛ. hec diffi
nitio p̄t demr̄āri ꝑ formalē q̄ eſt ira ē appetit⁹ vindcē ⁊
hoc ſic oīs appetit⁹ vindcē ē ebulitio ſanguis circa coꝛ
ſed ira ē appetit⁹ vindcē. g̊ ira eſt ebulitio ſanguis c̄ca
coꝛ. hec g̊ diffinitio ira ē appetit⁹ vindcē ⁊ p̄n^m demrā
tionis. ⁊ hec ira eſt ebulitio ſanguis circa coꝛ ē ꝯcluſio
Tercio p̄t diffinire diffinitōne ꝯpoſita ex vtraq̄ ſic
ira eſt ebulitio ſanguis circa coꝛ ꝑpt' appetitū vindcē
hec eſt demr̄ātio poſitōe dꝛ n̄s eſt em̄ tota demrā⁰ ꝯti
nēs oēs tīos p̄dcōs in p̄dcā demr̄ātōe. ſʒ ē dꝛ n̄s po-
ſitōe qꝛ qn̄ ponit̄ ꝑ modū diffinitōis nō hʒ diſpōem vl'
formā ſylli nec termi oꝛdinant̄ nec ponunt̄ ꝟm debitaʒ
ſubiectōem vl' p̄dicatōem req̄ſitā ad ſyll'm. Ex his pʒ
ꝙ q̄uis diffi⁰ in actu nō ꝟcet veꝝ vl' f'lm bn̄ tn̄ in pōnā
ꝟt. ſ. ſi ſumat̄ cū diffinito. Pʒ ſcd̄o. quō diffinitio nec ē
vlis nec ꝑticlaris nec ꝟt eē nec nō eē neq̄ apprehēdunt̄ ꝑ
intellcm̄ ꝯponētē ⁊ diuidentē ſʒ ꝑ ſimplicē. Eſt aūt aliq̄
diffinitio tota demrā⁰ ⁊ aliq̄ p̄n^m demr̄ātōis ſicut pʒ
ex dcīs. Seq̄t' tcio ꝙ ſt tm̄ q̄nq̄ p̄ncipia demr̄ātōis pʒ
ꝑ ſufficiētiā. qꝛ oē tale vl' eſt ꝯplexū vl' icōplexū. Si ſe-
cundū ſic ē diffinitio. Si p̄^m ħ ē duplr. qꝛ vl' ē ſimpl'r ꝑ
ſe ꝯgnoſcibile vt nullo mō demr̄abile ⁊ ſic eſt dignitas
Vl' eſt ſimpl'r ꝑ aliō notibile. ⁊ ħ duplr. qꝛ vl' credit̄ eē
veꝝ ⁊ ſic eſt ſuppō. vl' f'lm ⁊ ſic ē queſtio. vl' neutro mo-
do opinat̄ ⁊ ſic eſt petitio

Adrōes añ oppo^m. Ad p̄mā negat̄ añs ⁊
ad duas p̄mas ꝓbatōes pʒ ſolu
tio. Ad tciā dꝛ ꝙ iſte ſt necē. hō
eſt aiat⁹ hō eſt ꝯpoſit⁹ ex corꝑe ⁊ aīa. Si ħ veꝝ ē ⁊ aliī
termi dicāt aptitudīem p̄ſcindēdo ab exn̄tia. hec aūt
hō eſt viu⁹ ē necc̄āria. vt viuū dicit aptitudiem nō aūt
vt dicit actū iſta em̄ ſimpl'r ē ꝯtingēs hō eſt viuēs. Ad
quartā dicit̄ ꝙ nō eſt neceſſariū ad veritatē ꝑpōnis af-
firmatiue cathegorice de ineē ſubiectū ⁊ p̄dicatū ſup-
ponere ꝓ eodē ꝟm eē reale ſicut al's ſepe dcm̄ eſt. ¶ Ad
ſcd̄am dꝛ ꝯcedo ꝯn̄am ⁊ negādo falſitatē añtis. Ad p̄
mā ꝓbatōem pʒ ſcd̄o phicoꝝ quō de caſu ⁊ fortuna ſit
ſcia. Et ſil'r ad ſcd̄am ꝓbatōem ⁊ terciā quō de gn̄abi
libus ⁊ coꝛruptibilibꝫ ⁊ etiā de eclipſi ſit ſcia. Et ad cō
firmatōem pʒ ſolutio ex dcīs in ſcd̄a ꝯclone. ¶ Ad t
ciā dꝛ ꝯcedo añs ⁊ negādo ꝯn̄am. vl' poſſʒ negari añs
et ad ꝓbatōem pʒ ſolutio ex dcīs Ad q̄rtā dꝛ ꝯcedē
do añs quō aūt ħ habeat fieri pʒ ex his q̄ dcā ſt. Ad
ꝯfirmatōem patʒ ſolutio ex dictis

Cōtingere aūt ſi
mul affirmare ⁊ negare ¶ Iſtō ē octauū capl'm huius
tractat⁹ in q̊ phs oñt quō p̄ncipia cōia īgrediūt̄ de-
mr̄ātōez. Et intēdit duas ꝯclones. p̄ma ꝯtīgere āt ſil'
affirmare ⁊ negare. i. ħ p̄^m p̄n^m nō ꝯtigit idē ſil' affirma
re ⁊ negare. De eodē nō ingredit̄ demr̄ātōem oñſiuaʒ
qꝛ vl' ħ eēt ex ꝑte maioꝝ extreītatis ſic arguēdo. oīs hō
eſt aīal ⁊ nō ē nō aīal. Sʒ callias ē hō g̊ callias ē aīal
et nō ē nō aīal. vl' ex ꝑte mediī ſic arguē⁰ in maioꝛe ꝑpō
ne oīs hō ē al' ⁊ nō hō ē al'. vl' ex ꝑte mīoꝛis extreītatis ſic
arguēdo in mīoꝛi ꝑpōne callias ē hō ⁊ nō callias nō eſt
hō. ſʒ nō p̄t dici p̄^m qꝛ q̄uis hmōi nega⁰ ſūpta cū affir-
matōe aliq̄d facerʒ q̄ntū ad illatōeʒ ꝯclonis. nō tn̄ q̄ntū
ꝟitatē p̄miſſaꝝ. g̊ iſtō p̄^m p̄n^m ꝯtigit idē ſil' affirmare
et negare. de eodē nō īgredit̄ demr̄ātōeʒ oñſiuā ¶ (De
āt affirmare) Hic poīt ſcd̄aʒ ꝯclonē q̄ ē ꝙ iſtō p̄n^m d
q̊libʒ affirma⁰ vl' nega⁰ ꝟa īgredit̄ demr̄ātōeʒ ad ipoſ
ſibile nō q̄dē in ſua cōitate ſʒ appropatū. Probat̄ qꝛ ſuf
ficit vti illo p̄n⁰ apꝑpato. ad matiā ſubiectātiā. g̊ ſuꝑ
flue acciꝑet̄ in ſua cōitate. Nis āt p̄ncipiis cōiſſimis et
ſimpl'r p̄mis vtūt̄ ſcie ſpēales aliq̄d demrān⁰ ꝑ ip̄a ⁊ n̄
demrā⁰ aliq̄d de ip̄ꝭ vl' demrāndo ip̄a. Sʒ ſcie cōes ſic
logica ⁊ metaphica alit̄ vtunt̄ ip̄ꝭ. Nā metaphica vti
tur eis demrāndo ip̄a. ⁊ ħ īq̄tū p̄nt demr̄āri. ſ. ꝯdicē
do negātibꝫ eā etiā demrāndo aliq̄d de ip̄ꝭ. vtputa ꝙ n̄
p̄nt mēte negari ⁊ alia hmōi. Dyalectica ꝟo q̄uis aliq̊
mō ꝓbet ea aut aliq̄d de ip̄ꝭ nō tn̄ demrāt demrāntem
em̄ nō ē interrogare. qꝛ oppoīta nō p̄nt demr̄āri. ſʒ dyale
ctica interrogat g̊ ad ip̄aʒ nō ꝑtinet demr̄āre ¶ (Si aūt
interrogatio) In ħ nono caplo oñt phs ꝙ ſicut demrā⁰
req̄rit ꝑp̄a p̄n^a. ita req̄rit ꝑp̄as interrogatōes. Et p̄mo
poīt hāc ꝯclonē in q̊libʒ ſcia ſt ꝑp̄e interrogatōes. ꝓbat
qꝛ idē ē p̄us interroga⁰ ⁊ poſtea ꝑpō. ſʒ in q̊libʒ ſcia ſt ꝑ
prie ꝑpōes. g̊ ⁊ ꝑp̄e interrogatōes. Diñt tn̄ hmōi interro-
gatōes a p̄ncipiis. qꝛ p̄n^a alic⁹ ſcie nō p̄nt demr̄āri in il
la ſcia. ſʒ interrogatōes ꝑp̄e alicui ſcie bn̄ demrēnt̄ in illa
Maifeſtū itaq̄ ex p̄dcīs īfert tria coꝛrelaria nō oīs
interroga⁰ ē geometca nec medicial'. Et ſil'r d aliis ſcie-
tiis. ſʒ detmīate īterrogatōes ſt geometce. ſ. illō ex q̊bꝫ a-
liq̄d demr̄āt̄ ī geometria vl' in ꝑſpectiā ſubalt̄nata ſibi
Scd̄m coꝛrelariū nō ꝑtinʒ ad oēʒ artificē facere q̄ualī
bet interrogatōeʒ neq̄ ad q̄ualibʒ interrogatōeʒ r̄ndere. ſʒ
ſolū ad detmīatas vtputa ad ꝑp̄a ſue arti Ter^m coꝛre
lariū ſi aliq̄s diſputʒ cū geometra ꝑ īterrogatōes geome
tricas bn̄ diſputat. ſi ꝟo alit̄ diſputʒ cū eo mal'e diſputʒ
Pʒ p̄⁰ qꝛ tal' n̄ r̄darguit geometrē niſi ꝟʒ accn̄s vtputa
īq̄^m ē ariſmet' l' phic⁹ Scd̄o qꝛ q̄uis geomet' mal'e diſpu
tabit ħ tamen latebit ⁊ eodem mō eſt de aliis ſcientiis

(Quū aūt ſunt) Hic phus circa pdcā mouet tres
queſtiones· pma cū ſint aliq̄ īterrogatōnes geometrice
vtrū ſint etiā aliq̄ nō geometrice. Scōa vtrū interro/
gatões facte ſm ignorantiā geometrie ſint geometrice
Tercia vtrū ſylls ignorātie q̄ fit ex oppoitis pncipiorū
ſit ſyllogiſmꝰ peccās in matia. vl' palogiſmꝰ. i. ſylls pec
cās in forma. Ad pmā queſtionē rn̄det ꝙ ſic. qꝛ ſtꝫ aliq̄
interrogatōnes muſice ⁊ aliarū artiū. Ad ſcōam rn̄det
ꝙ hmōi interrogatões facte ſm ignorantiā geometrie
vno mō geometrice ſtꝫ. alioꝰ nō ſunt geometrice. vt in/
terrogatio de ↄcurſu linearū palellarū. Vn̄ duplr ali/
qua interrogatio dr̄ non geometrica. vno mō. qꝛ nihil
hꝫ de ptinētibꝰ ad geometriā. ⁊ ſic tal' interrogatio nō ē
geometrica. Alio mō. qꝛ hꝫ aliqd de ptinētibꝰ ad geo/
metriā ſed praue vt ariſmū. dr̄ em̄ duplr. vno mō. qꝛ n̄
hꝫ rigmū ſiue qꝛ nō hꝫ ſonū. Alio mō qꝛ hꝫ prauū ſonū
Ad terciā queſtionē rn̄det ꝙ hmōi ſyllogiſmꝰ ignorā/
tie eſt ſylls peccās in matia ⁊ nō palogiſmꝰ. (In doc
trinis aūt ſilr) Hic phs ad declarandū ſolutōem ter/
cie queſtionis ponit q̄nqꝫ drās inter doctrinas ſiue ſcias
demrātiuas ⁊ ſcias dyalecticas. Prima. qꝛ in ſcientijs
dyalecticis frequēter accidit palogiſmꝰ ſed non in de
mrātiuis. pbat qꝛ in ſciētijs demrātiuis maior extrei/
tas dr̄ vliter de medio ⁊ mediū de minori extreitate. ſed
tal' duplx hītudo medij excludit oēm dubitatōnem. ğ
in ſciētijs demrātiuis non fit palogiſmꝰ. Minor decla
ratur p ſile. qꝛ ſicut in palogiſmis vtputa in h oīs circu/
lus eſt figura. carmē homeri eſt circulꝰ. ğ carmē home
ri eſt figura. excludit latētia p demrātōem ad ſenſum
vtputa demrādo aliquē circulū in piete deſcriptum
ita in ſciētijs demrātiuis excludit latētia p diffinitōeꝫ
q̄ accipit p medio. Scōa drn̄a. qꝛ in ſciētijs demrātiuꝭ
nō fert inſtātia niſi vlis ſed in dyalecticis ferunt inſtā
tie tā vles ꝙ ꝑticlares. pꝫ qꝛ orō q̄ pus ē iſtātia poſtea
eſt ꝓpō. ſꝫ in ſciētijs demrātis oēs ꝓpōnes ſtꝫ vles. ğ ⁊
oēs inſtātie erūt vles Tercia drn̄a qꝛ frequēt inſciētijs
demrātiuis ꝑtermittit forma ſyllogiſtica. Exm eſt dē
rōne quā faciebat ſenes arguēdo ex purꝭ affirmatiis in
ſcōa figura q̄ rō eſt bona. qꝛ termi ſtꝫ ↄuertibiles argu
ebat em̄ ſic. Omē qd ḡnat in mltiplicata analogia ci/
to ḡnat. ſꝫ ignis cito ḡnat. ğ ḡnat in mltiplicata analo
gia. In dyalecticꝭ āt nō pt ita ꝑmitti forma ſyllogiſti
ca Quarta drn̄a qꝛ in ſciētijs demratis fit facilior reſo
lutio ꝙ in dyalecticꝭ. pꝫ qꝛ facilꝰ ē reſoluere in pauci
ora ꝙ in plra. ſꝫ in ſciētijs demrātis oēs ꝓpōes ſtꝫ vere
in dyalecticꝭ āt aliq̄ ſtꝫ vere ⁊ aliq̄ fl'e ğ. Quinta drn̄a ē
qꝛ in ſciētijs dyalecticꝭ ſylli augent p diuerſa meꝰ nō āt
in demrātis ſꝫ ſolū augent in poſt ſumendo vl' inatus
Exm in poſt. i. ſub ſubcō ſiue minori extreitate vt ſi fcō
ſyllo in iſtis termis a b c. ſub c ſumat d. ⁊ ſit a finitum
vl' ifinitū. ſꝫ nūerꝰ ꝙtus ſit nūerꝰ impar ⁊ d nūerꝰ par.
(Sꝫ qꝛ drn̄t ⁊ ppt qd ſcire) In h decio caꝰ determi/
nat phs de demrātōe qꝛ ē q̄ nō facit ſcire potiſſime di
cens ꝙ demōſtratio qꝛ eſt differt a demrātōe ppter qd
tribꝫ drn̄tijs. Prima ē qꝛ in eadē ſcia demrāꝰ ppt qd
ꝓcedit p cām ꝓpiquā ſꝫ demrātio qꝛ ꝓcedit p cām re/
motā. Exm de demrātōe qꝛ vt oē qd reſpirat ē aīal
ſꝫ nullꝰ pies ē aīal ğ nullꝰ pies reſpirat. tal' āt ſylls q̄
ꝓcedit p cām remotā fit in ſcdo ſcōe figure. qꝛ mediū
eſt in plꝰ ꝙ maior extreitas. Qꝛ aūt tal' demrātio ꝓce/
dat p cām remotā. pꝫ qꝛ nō eē aīal nō ē cā ꝓpīq nō re/
ſpirādi. Nā ſicut affirmatio ſe hꝫ ad affirmatōem ita
negatio ad negatōem. ſi em̄ negatio eſt cauſa ipius nō
eſſe. affirmatio erit cā eē. ⁊ ecōtra ſi affirmatio eſt cā eē
negatio erit cā nō eē. vt ſi eē calidū vl' frigidū ſine meſu
ra ſit cā eiꝰ qd eſt nō eē ſanū. tūc eē calidū vl' frigiduꝫ
cū meſura eſt cā eiꝰ qd eſt eē ſanū. aīal aūt nō eſt cā ꝓpī
qua reſpirādi. Aliud exm eſt Anacharſidis phī ſic ar
guētis apud ſitas nō ſunt vites. ğ apd ſitas nō ſtꝫ ſibu
latores. Scōa drn̄a ē etiā in eadē ſcia. qꝛ demōſtratō
ppt qd ꝓcedit p cām. Sꝫ demrātio qꝛ eſt ꝓcedit p ef/
fectū nihil em̄ ꝓhibꝫ eq̄ pdicātiū notiꝰ eē aliqn̄ nō cāꝫ
et etiā in qbꝫ nō ↄuertunt. Exm de demōſtratōe qꝛ vt
ſi ſic arguat q̄cūqꝫ ſtelle nō ſcintillāt ſtꝫ ꝓpe nos. ſꝫ pla
nete nō ſcintillant ğ planete ſtꝫ ꝓpe nos. hec em̄ eſt de/
mōſtratio qꝛ eſt qꝛ demrāt p effectū. Nā nō ſcintillarē
eſt effectꝰ. ⁊ eē ꝓpe eſt cā. planete em̄ ſiue ſtelle erratice
iō nō ſcītillāt. i. nō vident ſcītillare. qꝛ ſtꝫ ꝓpe nos ⁊ nō
ecōtra. Sꝫ ſi ↄuertat argumētū erit demrātio ppt qd
ſic arguēdo q̄cūqꝫ ſtelle ſtꝫ ꝓpe nos ille nō ſcītillāt. ſed
planete ſtꝫ ꝓpe nos. ğ nō ſcintillāt. h em̄ eſt demrāꝰ pp
ter qd qꝛ demrāt effectꝰ p cām. Scōm exm eſt ſic argu
endo q̄cqd creſcit ⁊ decreſcit p arcuales porcōnes ē cir
cularis figure. ſꝫ luna creſcit ⁊ decreſcit p arcuales por
ciones. ğ eſt circularis figure. ↄuertendo tn̄ argumen/
tū fiet demōſtratio ppt qd. ſed h eſt demrātio qꝛ nō eī
luna eſt circularis figure. qꝛ creſcit ⁊ decreſcit p arcu/
ales porcōes ſed ecōtra. Tercia drn̄a eſt in diuerſ ſcīe/
tijs qꝛ demōſtratio ppt qd ptinet ad ſciam ſubalternā
tem. ⁊ demrātio qꝛ ad ſciaꝫ ſbalternatā. Exm de ſcia
ſubalternāte vt geometria reſpcū ſpeculatie id ē pſpec/
tiue. ⁊ ſperiometria q̄ eſt vna ps geometrie tractās de
meſura corpm reſpcū artꝭ machiatiue q̄ eſt de ↄpoſitōe
machinarū ⁊ ariſmetrica reſpectu muſice. ⁊ aſtrologia
reſpectu apparētie. i. ſcīe naual' q̄ ↄſiderat ſigna appa/
rentia ſerenitatis ⁊ tempeſtatis. Vn̄ oīs iſte ſcīe ſic ſe
habēt ꝙ ad vnā earū ſcꝫ ad ſbalternātē ptinꝫ demōſtra
tio ppter qd ⁊ ad aliā demōſtratō qꝛ eſt etiā ſic ſe ha/
bēt ꝙ vna ↄſiderat ſpēm. alia vo ↄſiderat ſubiectum
hoc eſt ſubiectū ſcīe ſubalternātis ↄtrahit ad ſubiectū
ſcīe ſubalternate p drn̄am ſibi accidētalem ⁊ extraneā.
Nec eſt mirū ꝙ ppter qd ptineat ad vnā ſcientiam. et
qꝛ eſt ad aliā qꝛ ſicut ↄgnoſcit qa eſt nō cognoſcēdo pp
ter qd. ita multotiēs ↄgnoſcit ppter qd nō ↄgnoſcēdo
qꝛ eſt. ſicut ↄſiderantes vl'e neſciūt multotiēs qdā ſin/
gularia ppter id qd nō intēdunt. Sed qꝛ dcm̄ eſt ꝙ de
mōſtratio ppter qd ptinet ad ſciam ſubalternātē ⁊ qa
eſt ad ſubalternatā. iō poſſet aliqs credere ꝙ in ſcietia
ſubalternata nūqꝫ fieret demonſtratio ppter qd nō eſt
tamē ita. Nā aliquādo fiunt demōſtrationes p pt qd
in ſcientia ſubalternata. patet quia ſcientia ſubalter/
nata reſpectu vnius ſcientie bene eſt ſubalternans re/
ſpectu alteius vt pſpectiua eſt ſubalt'nata reſpcū geo/
metrie ⁊ ſubalt'nās reſpcū ſcīe de iride ⁊ ꝙtū ad illā p
tem phica ſubalternat pſpectie. Ex iſtis pꝫ ꝙ demrāꝰ
ppter qd ⁊ demrātio qꝛ ē ptinēt ad diuerſas ſcias et
nō ſolū ad eas quarū vna eſt ſubalt'nās ⁊ alia ſubalter
nata. ſed etiā ad ſcias diſpatas. vt ſunt medicina ⁊ ge
ometria. Nam medicus ↄgnoſcit quia eſt huius ↄclu
ſionis vulnera circularia tardius ſanant. geometer āt
cognoſcit eandem ppter qd. (Figurarū aūt faciens
maxie ſcire) In iſto vndecio caplo. oñdit phs ꝙ pma
figura maxie facit ſcire Et poit hāc ↄclōne. oīm figu
rarū pma figura maxie facit ſcire. pbat tribus rōnibus

Prima illa figura maxime facit ſcire in qua frequēter et vt in pluribus fit ſyll'us ꝓpter qd. ſed pma figura eſt hmoi. pꝫ qꝛ ſcie mathematice q̄ maxie ſunt ꝓpter qd vt in pluribus vtunť pma figura. Scđa rō illa figura maxie facit ſcire ꝑ quā demōſtrať diffinitio de diffinito ſed ꝑ ſolā pmā figurā demōſtrať diffinitio de diffinito. pꝫ qꝛ diffinitio pdicať vliter ⁊ affirmatie de diffinito. Sed in ſcđa figura nō ↄcludiť affirmatie ⁊ in tcia nō ↄcludiť vliter. g. Tercia rō qꝛ alie figure indigent pma figura ſ; pma nō indiget alijs g. Scđa ps antis patꝫ qꝛ ſi demōſtratōes in alijs figuris a pma ꝓcedūt ꝑ ꝓpōnes mediatas. tūc ſi tales ꝓpōnes mediate debeant redire ad imediatas oꝫ eas augmētare vl ↄdēſare ꝑ pmā figurā ¶ (Sicut aūt eē a in b) In h vltimo capitulo hui⁹ tractat⁹ oſtēdit phs aliquā ꝓpōnem negatiuā eē imediatā. Et innuit hāc ↄcluſionē ſicut ſtꝫ aliq̄ ꝓpōnes affirmatie imediate ita etiā aliq̄ negatiue ſunt imediate. Pro pbatōe huius ↄcluſionis pmittit phs pmo q̄ ꝓpō dr̄ imediata qn̄ nō eſt aliqd medium ꝑ qd poſſet oſtēdi. Scđo pmittit q̄ trib⁹ mōis ꝓpoſitio negatiā dr̄ mediata pmo qn̄ pdicatū eſt in aliq̄ toto in quo nō eſt ſubiectū. vt ſi in hac ꝓpoſitione nullū b ē a. a ſit in toto c. in quo nō ſit b. tūc iſta. nullū b eſt a. eſt mediata ⁊ oſtēdeť ꝑ mediū c in ſcđo modo ſcđe figure. Scđo modo ꝓpoſitio negatia dr̄ mediata qn̄ ſubiec⁹ eſt in aliq̄ toto in q̄ non ē pdicatū. vt ſi b ſit in aliq̄ toto vtputa in d. in q̄ nō ſit a. tūc iſta nullū b ē a mediata. ⁊ oñdiť ꝑ mediū d in ſcđo mō pme figure. Tercio mō qn̄ tam ſubiectū q̄ pdicatū eſt in aliq̄ toto in q̄ nō eſt altrū vt in hac ꝓpōne nullū b eſt a. ſi b ſit in d ⁊ a ſit in c. q̄ aūt alic⁹ ꝓpōnis negatie pditatū ſit in aliq̄ toto in q̄ nō eſt ſubiectū ⁊ ecōtra vt dr̄ in ſcđa ſuppōne h eſt ex coordiatōib illoꝝ q̄cūq̄ n̄ ↄmutāť ad ſe iuicē ſi em̄ nihil eoꝝ q̄ ſunt in coordiatōe a c d. pdicať de aliq̄ coꝝ q̄ ſtꝫ in coordiatōne d e f. tūc ſi a ſit in toto p manifeſtuꝫ erit q̄ d nō erit in toto p. nā coordiatōnes ↄmutarenť. ⁊ ſimilr̄ diceť ſi d ſit in aliq̄ toto ſue coordiatōis q̄ in illo nō erit a. Probat g dcām ↄclōnē qꝛ ſi ſit aliq̄ ꝓpō negatiua in q̄ pdicatū nō ſit in aliq̄ toto in quo nō eſt ſubcꝫ nec ſubiectū in aliq̄ toto in quo nō eſt pdicatū illa ē imediata ſ; eſt aliq̄ tal' negatia g aliq̄ ꝓpō negatia eſt imediata. Maior pꝫ pmo. qꝛ tal' ꝓpō negatia nō ē mediata ſicut pꝫ inducēdo ꝑ ſingl'os mōs. Scđo pꝫ ꝑ diffinitōem ꝓpōnis imediate qꝛ tal' ꝓpō carebit medio ꝑ qd poſſit oñdi in pma figura in q̄ oꝫ miorē eē affirmatiuā. ⁊ ita ſubcm̄ ↄclōnis eē in aliquo toto. vtputa in medio in q̄ nō eſt pdicatū. Silr̄ carebit medio ꝑ quod poſſꝫ oñdi in ſcđa figura. qꝛ ibi oꝫ alterā pmiſſaꝝ eē affirmatiuā. Et iō oꝫ. vl' ſubiectū ↄclōnis vl' pdicatum eē in aliq̄ toto in q̄ nō eſt alteꝝ

Ignorātiā aūt nō

fm̄ negatōem ¶ In h ſcđo tractatu hui⁹ libri determinat phus de ſyll'o ignorātie ſiue deceptiuo. Et vult q̄ duplx̄ eſt ignorātia. ſcꝫ fm̄ negatōem ⁊ fm̄ diſpōeꝫ. Ignorātia fm̄ diſpōnē de qua eſt h ad ꝓpoſitū eſt decep⁰ fcā ꝑ ſyl'm Ignorātia aūt fcā fm̄ diſpōem duplx̄ eſt. q̄dam eſt ſimplx̄ deceptio q̄ fit opinādo aliqd ſimpl'r eē vl' nō eē. ſ; de illa nō eſt ad ꝓpoſitū ⁊ fit ſolum vno mō. Alia aūt fit ꝑ ſyll'm qn̄ ſcꝫ opio ipi⁹ eē vl' nō eē gnāť in nob ꝑ aliquā rōeꝫ vl' ſyll'm ⁊ fit trib mōis. Sꝫ de ignorantia fm̄ diſpōnē ponit phs ſex ↄcluſiones. Prima ↄcluſio q̄ tangiť ibi (Nō ſit em̄) eſt iſta. ſyll'us ignorātie ad ↄcludendū vl'em affirmatiuā falſam in pma figura fit ex duab falſ ſiue in toto ſiue in parte ⁊ ex maiore falſa ⁊ miore vera ſed nō ecōtra. ¶ (Si em̄ neq̄) Hic ponit ſcđam ↄclōnē q̄ eſt q̄ ad ↄcludendū vl'em negatiuā fl'am in pma figura fit ſyll's ignorantie ex vtriſq̄ falſis ſiue vna fa ⁊ alia fl'a. ſiue maiore ſiue minore. (Poteſt aūt) Hic ponit terciā ↄclōnē q̄ eſt q̄ in ſcđa figura fit ſyll's ignorātie ad ↄcludendū vl'em negatiuaꝫ fl'am. ex ambob in pte falſ ⁊ ex altera fl'a ſiue maiore ſiue miore. nō aūt ex ambab in toto falſis ⁊ debēt p dicte ↄcluſiones intelligi arguēdo ex immediatis. Sequētes aūt intelliguntť arguēdo ex mediatis. Quarta ↄcluſio ad ↄcludendū vl'eꝫ negatiuā fl'am ex mediatis in pma figura fit ſyll's ignorātie ex ambab in pte falſ ꝑ mediū nō ꝓpū. nō aūt ꝑ mediū ꝓpū vl' ꝑ mediū ſimile ꝓprio ex alia coordinatōe. qꝛ in pma figura minor ē affirmatiua ⁊ ita ſp̄ erit vera. Fit aūt ex maiore vera ⁊ minore fl'a ꝑ mediū nō ꝓpriū. ¶ Quinta ↄcluſio. in ſcđa figura fit ſyll's ignorātie ad ↄcludendū vl'em negatiuā falſam ex vtriſq̄ falſis ⁊ ex altera falſa ſiue maiore ſiue minore ¶ Sexta ↄcluſio ad ↄcludendū affirmatiuā fl'am fit ſyll's ignorātie in pma figura ex vtriſq̄ falſis ⁊ ex altera falſa ſiue maiore ſiue minore. Arguendo ꝑ mediū nō ꝓpriū ſed ſi arguať ꝑ mediū ꝓpriū vl' etiā ꝑ mediū ſimile ꝓprio ex alia coordinatōe ſp̄ minor erit vera. Dicit aūt mediū ꝓpriū ꝑ quod fit ſyllogiſm⁹ ↄtradictionis ad oſtendēduꝫ ↄtradictoriā vl' ↄtrariam ↄcluſionis date. Ex iſtis patꝫ quō cauſať ignorantia fm̄ diſpoſitionem ¶ (Manifeſtū aūt eſt) Hic docet phus quō cauſať ignorantia fm̄ negatōem. Et ponit hanc ↄcluſioneꝫ. ſi aliq̄s ſenſus defecerit neceſſe eſt ſcientiam aliquā deficere. vl' ſic deficiente nobis aliq̄ ſenſu neceſſe eſt deficere ſciam de ꝓprijs ſenſibilib illius ſenſus. Probat qꝛ nos nō accipimus aliquā ſcientiam niſi ꝑ demōſtratōem vl' inductōem. Nā vere addiſcimus aut ꝑ demōſtratōnem aut ꝑ inductionē. ſed deficiente nobis aliquo ſenſu non poteſt nobis aliquid fieri notum de ſenſibilibus illius ſenſus per demonſtrationem aut inductionem. ergo. Minor patet quātuꝫ ad ſecūdam ptem ſcꝫ q̄ deficiente nobis aliquo ſenſu non poſſit nobis aliquid fieri notum de ſenſibilib illi⁹ ſenſus ꝑ inductionem qꝛ impoſſibile eſt non habenteꝫ ſenſum inducere. quia inductio ꝓcedit ex ꝓpoſitōibus ſingularibus ſed ꝓpoſitiones ſingulares non cognoſcūtur niſi per ſenſum. ſingularium em̄ ſenſus eſt Patꝫ etiam minor quo ad pmā ptem qꝛ demōſtratio ꝓcedit ex vl'ibus. ſed vniuerſalia nō ↄgnoſcunť ſine inductione impoſſibile em̄ eſt vl'ia ſine inductione ſpeculari. g deficiēte nobis aliquo ſenſu nō pt̄ nobis aliqd fieri notuꝫ de ei⁹ ſenſibilib ꝑ inductōem. Nec etiā poterit ꝑ dmōſtratōem. Maior patꝫ. qꝛ etiā in mathematicis que dicunť fm̄ abſtractōem ꝓpōes vl'es fiūt note ꝑ inductionē ¶ Circa hūc textū. ¶ Attēde pmo pua dubia. pmum eſt qd mouet linconienſis. Utrū ꝓncipia illa cōmunia (de q̄bus loq̄tur in octauo capitulo) ſint ↄmunia mathematicis ſolū an ill' ⁊ alijs. Et rñdet q̄ ꝓncipia cōia āt dicūt diſpōes enūciatōis. vt de q̄libꝫ affirma⁰ vl' ei⁹ nega⁰ ē fa. Aut dicūt diſpōes q̄titatꝫ vt ſi ab eq̄lib eq̄lia dēas. Maifeſtū ē āt q̄ illa pn̄a cōia q̄ dicūt diſpōes enūciatōis ſtꝫ cōia oī ſcie tā ſpāli q̄ cōmuni

Et de illis intelligit Aresto. qñ dixit q pncipia cõia qbus vtunf speales demrãtões st cõia oibus sciētijs et oēs scie cõicãt in ill' pncipijs ex qbꝰ fit demrãtio s3 nõ cõicãt in subiectis de qbus demõstrãt. s3 dyalectica cõmunicat in pncipijs cõibus z silr metaphica. Si aūt pncipia dicūt dispõem qititatꝰ tūc stꝰ cõia oibus sciētijs mathematicꝰ. q2 ois mathematica ē circa qititatē Et etꝰ dispões qititatis stꝰ cões scie naturali eo q natural' psultãt corpꝰ naturale qtū mobile. stꝰ etiã cões pmē phie. q2 pma phia stabilitat qititatē z disponit eꝰ pmas pceptões z pncipia q dicūt sup qititatē suas primas dispões. vt si egēt aliquo mõ demrãtõe demrãt ea Et hãc pmã phia3 z opꝰ eiꝰ cca pncipia tãgit Arꝰ. cū dicit z si aliq vliter tēpret demõstrat vliter cõia. vt qd ē oia affirmare vl negare aut qd eqlia stꝰ remanēt si ab eqlibus eqlia demrãf. Et dyalectica etiã cõicat i pncipijs cū oibus alijs sciētijs. q2 ipa h3 viã ad oia aliarū sciaꝝ pncipia. si egēt aliq mõ explanatõnis. z ipsa etiã syllogisat ex pncipijs oim eiꝰ em est oē pbleuma pstruere vl pbabilr destruere. Et pncipijs cõibus etiã vtif demõstrator inqitū stꝰ nccãria ad fine3 scie. z vtif dyalecticꝰ inqitū sunt pbabilia ad finē opiois Et lc3 dyalectica cõicet cū oibus alijs sciētijs. tñ in h differt ab omibꝰ q oēs alie habēt genꝰ subiectū determiatū cꝰ p se passiones demõstrãt lic3 em subcm methaphice sit cõe ad oia subiecta aliaꝝ sciaꝝ tñ ipa non demrãt nisi pprias passiones z p se accidētia inherētia suo subiecto z nõ descēdit vt mõ ille sciet pprias passioes de subiectis inferioribꝰ nisi p modū scie subalternãtis. iõ ipa metaphica ē determiati gꝰ. Dyalectica ꝟo lic3 inqitū ipa sit scia z ps phie habeat subiectū pprīū sc3 scdas intētiones q apponunf pmis intētõibꝰ inqitū p eas deueītur de incognito ad pgnitū. tñ ipa inqitū est ars z instrumentū phie nõ h3 subiectū ppū q2 ipa inuestigat p viã opionis z pbabilitatis de omi subiecto suas dispositões tã ppas q cões. z sic pt interrogare vtrūq oppositoꝝ eo q in eiꝰ potestate sit p viã pbabilitatis oñdere oppoita. Nõ sicut demrãtor nec etiã ipa dyalectica siue logica inqitū est ps phie vt h3 subcm ppū ostēdit oppoita. Finis aūt cuiuslibet artificis circa ppum subiectū z circa ppas passiones est scia q cadit sup verū tm z nõ sola opio q addit sup veꝝ z fl'm hec linconiens Scdm dubiū eiusdē circa nonū cap'lm. quõ dt phs interrogatões eē geometricas z musicas. z ita de alijs sciētijs cū demrãtor nõ interroget nec eiꝰ sit ostēdere oppoita sicut prius dcm est. Rñdet linconiēsis q introgatio dyalentica de ꝟtute sermois qrentis vtrãq ptē ptradcõis relinquif eq dubia. z sic relinquit electõe3 rñdenti. cuiꝰ ptis voluerit eē vt vtꝝ arbores sint aial vel nõ. Propõ ꝟo demrãtiua de ꝟtute sermois z mõi proponēdi asserit tm vnã ptē pdcõis in aia pponentis. qa tñ p ppõnes nõ pt pcedere nisi ex psensu rñdentis. iõo mõ questionis qrit psensum rñdentis vt dicēdo est ne aial rõnalē diffinitõ homis qrit qd de hac sentiat. respõdet dyalectice. demõstrator tñ qrit a discipulo hoc qd intēdit demrãre nõ relinquēdo discipl'o electõnem cui pti pradcõis velit assentire sed asserit h qd intendit pbare z qrit qd de h sentiat discipulꝰ z in h assilaf demõstrator quodãmõ dialectico Si aūt demrãtor ꝟe dubitet de aliq scibili si accipit illd pꝰ q inuenerit demrãtõem illiꝰ scibil'. tūc qrit illd penes se vel penes alteꝝ. nõ vt itēdēs adqrere hitū indrñter circa vtrãlibet ptem. sed solū circa illã que vera est Dyalectica vero qrit intendēs adqrere habitū indifferenter circa veꝝ vl fl'm nõ em curat nisi opionē siue sit ꝟa siue falsa ppf h dyalecticus qrit indetermiate alterã. demonstrator ꝟo eã que ꝟa est. Terciū dubiū qre planete nõ scintillãt z qd est scintillatio. Rñdet linconiēsis q iõ planete nõ scintillãt q2 ppe stꝰ Nõ aūt ē q2 corpꝰ dr longe distare a visu cū ppf distãtia3 i suo puo angulo videf z iõ subtilif a visu pt discerni. vñ illd lõgo distare dr pparatiue ad magnitudinē quã h3 res visa nõ i se sed in iudicio visus. visus aūt sp nitif ad discernendū subtiliter res visas z drñas visibiles rei vise. cū aūt videf res sub angulo magno z ppe visus discernit subtiliter drñas visibiles z qescit visus z inclinatio ꝟtutis visiue eo q h3 intentum. Cū aūt videf res sub puo angulo z a lõge z visus nõ potest discernere subtiliter differētias visibiles ad quas discernendū nitif ꝟtus visiua eo q ꝟtus illa caret adhuc suo intēto nõ qescit nec sinit spēs visibiles qescere sed gnat in eis tremorē z pp ter tremorē spirituū recipientiū rei visibilis spēm. apparet q res ipa moueaf z crebro tremat z ille apparēs tremor rei vise dr scintillatio. Nõ em est scintillaꝰ splēdor radiosus q apparet egredi a corpibus lumiosis q2 tal' splēdor plꝰ apparet in planetis q in alijs. q2 ipi sūt magis lumiosi z radiãtes stellis fixis. Et iõ supaddc Tomas q stelle fixe scintillant. q2 visus in pphensione eaꝝ caligat pp ter distãtiam eaꝝ Quartū dubiū quõ intelligendū est qd dicit phs q alie figure reducūtur in pmã pdēsando vl augmētando. Põt dici q reducunf augmētando qñ pticulares reducūnf in vlēs. qa pticulare reductū in vlē est auctū pdēsando. vl q2 mediū in alijs figuris est extra extrema. in reductõe aūt ad pmã figurã mediū ponif inf extrema z sic fit qda3 pdēsatio. Scūs Thomas dt q tūc pdēsanf qñ meꝰ ē mediatū miori extremitati tm. q2 tūc optet inter ipm et miorē extreitatē sumere alid mediū vl pla qñ g sumūf media alia inter mediū pmū z extrema tūc fit qdã pdēsatio medioꝝ S3 augmētanf qñ inter maiorē extremitatē z mediū aliq media assumunf. z hec augmētatõ z pdensatio solū fiūt p pmã figurã. q2 solū in pma figura pcludif vl'is affirmatia z solū in pma figura medium est inter extrema Quintū dubiū. qd sit mediū3 ppū z sile ppo z extraneū. Dõm q mediū ppū est illd p qd i ꝟo syll'o scie pt syllogisari pclo oppoita pcl'oi syllogisande p syll'm ignorãtie. S3 meꝰ sile ppo ē mediū altiꝰ pnti qd tñ vlr pf de miori z de q pcur vlr maior S3 meꝰ extraneū ē qd ꝟe pt negari d vtraq extreitate

Querit Utꝝ ea (q dcã stꝰ i textu) pcedēti sint ꝟa z sufficiēter dcã. Arguif pmo q nõ. q2 demrãtões augenf. g male dcm ē q ipe nõ pñt augeri. Añs p3 p°. q2 ipe pñt augeri p meꝰ q2 p qdlib3 genꝰ cãe fit demrã°. s3 eiusdē rei stꝰ pl'es cãe sic hēf z° phicoꝝ. g mlē dr q eadē p° nõ pt augeri p pla me°. nã meꝰ z cã stꝰ idē. P3 z° q2 eadē p°. s. q tra sit sperice figure demrãf p mediū natale astrologicū. z p meꝰ geometricū. g eadē p° pt demrãri p diuersa me'. P3 3° q2 eiusdē rei pñt eē pl'es diffitõnes sic ex dcis patuit. S3 qlib3 diffi° ē meꝰ ad demonstrãdū passioe3 d lbc°. g demrãtões augenf p media Quar° p3 q ñ augef i ifitū in p° suū°. q2 si sic seqf q nõ erit p° vlis d p° z p3 q ip3. Seqf z° q pta ñ stãt i sursuz z deorsuz. q2 si stãt tc ñ ē sumere vꝰ sub q in ifinitū

Sc̄d̄o ſic affirmatio nō eſt cā affirmatōnis nec negatō
negatōnis ḡ inale dcm̄ eſt ꝙ ſi affirmatio ſit cauſa affir
matōnis ⁊c̄. Aῆs pꝫ qꝛ ignis eſt cauſa caloꝛis ⁊ tñ nō
ignis nō eſt cauſa nō caloꝛis vl'iter. qꝛ ſol eſt nō ignis. et
tñ ſol eſt cā caloꝛis. Pꝫ ſc̄d̄o. qꝛ hō eſt cā aĩal'. ⁊ tñ nō ſe
quit̃ ꝙ nō hō ſit cā nō aĩal' qꝛ tūc ſeq̄ret̃ ꝯñ eſt nō hō
ḡ eſt nō aĩal. ¶ Tercio ſic deficiēte ſenſibili nō oꝫ defi-
cere ſenſibile illiꝰ ſenſus. ḡ Aῆs pꝫ p̄mo qꝛ aĩa ſepata
hꝫ ſciam de ſenſibilibꝫ. ⁊ tñ nullū hꝫ ſenſum. Sc̄d̄o q̇a
ſubē ſepate nullū habuerūt ſenſum neq̄ habēt. ⁊ tñ hñt
ſciam de ſenſibilibꝫ Pꝫ t̃cio qꝛ de aliq̇bꝫ (q̄ nō cadūt ſb
aliq̇ ſenſu) habet̃ ſcia ſicut ſunt metaphiſica ⁊ ſubē ſe-
pate. ḡ aliq̇ hñt ſciam de his q̄ nō ꝑcipiunt̃ ſenſu. Pꝫ
q̄rto. qꝛ itellectꝰ (in q̇ eſt ſcia eſt ꝟtus ſupioꝛ) ⁊ p̄oꝛ q̄ ſit
ſenſus. ſed p̄us nō depēdet a poſterioꝛi. ḡ intellectꝰ vel
ꝯgnitio intellectiua nō depēdet a ſenſu vl' ꝯgnitōe ſen
ſitiuā. ⁊ ꝑ ꝯñs p̄t adq̇ri ſcia ſine ſenſu ⁊ ꝯgnitōe ſenſiti
ua. ¶ Quarto ſic. aliq̇s hō p̄t adq̇rere ſciam de colo-
ribꝫ ⁊ de figura ſine ſ̄ſu viſus q̇ eſt de ill' ḡ deficiēte ſ̄ſu
nō eſt necē deficere ſciam de ꝓpꝛijs ſenſibilibꝫ illiꝰ ſenſꝰ
Aῆs pꝫ p̄ᵒ qꝛ poīto caſu ꝙ ſoꝛtes efficiat̃ cecꝰ adhuc
p̄ñt remanere ſpēs caloꝛis in eiꝰ fantaſia vl' memoꝛia
ḡ ſi p̄us nō habuerit ſciam poterit eā adq̇rere de nouo
mediātibꝫ ſpēbꝫ coloꝝ in eo manētibꝫ. ⁊ ꝑ ꝯñs p̄t adq̇
ri ſcia aliq̇ ſenſu deficiēte. Pꝫ ſc̄d̄o. qꝛ poīto ꝙ ſoꝛtes a
natiuitate ſit cecꝰ tñ adhuc ꝑ auditū p̄t adq̄rere ſciaꝫ d̄
coloꝛibꝫ. Experimur eñ ꝙ de multis adq̇rimꝰ ſciaꝫ ꝑ
auditū de q̇bꝫ nūq̄ habuimꝰ noticiā ꝑ viſum. Pꝫ ter
cio. qꝛ poīto ꝙ ſoꝛtes a natiuitate careat auditu viſu ⁊ ol
factu. tñ adhuc deꝰ poterit in aĩa eiꝰ creare ſciam de
ſenſibilibꝫ illaꝝ poñaꝝ. Pꝫ q̄rto. qꝛ ſenſus eſt cā ꝑ acci
dens reſpcū ſcie. ḡ ipo poīto vl' remoto nō minꝰ ponit̃
ſcia ⁊ ꝑ ꝯñs p̄t adq̇ri ſcia de ſenſibilibꝫ ſine ſenſu illoꝝ.
¶ In oppoīᵗᵘ ē Ariſ. i textu. ꝓ ſolutōe ſoluende ſunt q̄-
tuoꝛ queſtiones minus p̄ncipales

Queſtio pꝛima

Utꝝ poſſibile ſit demōſtrantē deſcēdere de gñe in ge-
nus ¶ Pro cuiꝰ ſolutōe. Attēde p̄mo. ꝙ genꝰ dupl'r
accipi p̄t. vnoᵒ ꝓ gñe ꝑ p̄dicatōem ⁊ vocat̃ genꝰ p̄di-
cabile vl' p̄ntale. ⁊ de illo nō eſt ad ꝓpoſitū. Aliō ē ge-
nus ꝑ attributōem ⁊ ꝯſideratōem ⁊ vocat̃ genꝰ ſcibile
ſiue ſubiectū ſcie. Sūa āt ſcibilia ſt̄ duplicia. q̄dam
ſunt total'r diuerſa quoꝝ vnū nō ꝯtinet̃ ſub alio. ſicut
geometria ⁊ ariſmetrica. vñ genꝰ ſcibile ariſmetrice ē
nūerus geometrie ꝟo ꝙ̄a ⁊ magnitudo. Alia ſt̄ nō totali
ter diuerſa ſed eadē ſic ꝙ vnū ꝯtinet̃ ſb alio ſicut linea
viſual' ꝯtinet̃ ſub linea ⁊ t'lia q̄dā ꝯtrahūt ſupiꝰ ꝑ dif-
ferētiā eēntialē ſicut cōiter dꝛ ꝙ coꝛpus mobile ad vbi
qd̄ eſt ſubiectū libꝛi de celo ꝯtrahit coꝛpꝰ mobile qd̄ ē
ſubiectū phie natural'. Quedā ꝟo ꝯtrahūt ſupiꝰ per
dr̄ñaꝫ accñtalē vt ſubiectū ꝑ ꝓꝑetatē ſicut linea viſua
lis ꝯtrahit lineā ¶ Attēde ſc̄d̄o. ꝙ ad demōſtratōem
ꝓpꝛie dictā tria req̇runt̃. ſcꝫ ſubiectū paſſio ⁊ dignitas
Subiectū de q̇ demōſtrat̃ aliq̇d paſſio q̄ demrāt̃ ⁊ meᵈᵐ
ꝑ qd̄ demōſtrat̃ ⁊ ita tria oꝫ eē ꝓꝑata in demōſtratō-
ne. Nā diffinitio dꝫ eē appꝓꝑata diffinito ⁊ paſſio dꝫ eē
ꝓpꝛia ſuo ſubiecto ¶ Attende tercio. ꝙ ad hoc ꝙ vna
ſcia poſſit alteri ſubalternari q̄tuoꝛ ꝯdcōnes req̇runt̃
Prima eſt ꝙ ſubiectū ſcie inferioꝛis in ſuo itell'cū inclu
dat ſubiectū ſcie ſupioꝛis queādmodū inferiꝰ ſuū ſu-
perius. Sc̄d̄a ꝙ ſit ꝯtractū ꝑ dr̄ñam accñtalem ⁊ alte
rius nature a ſubiecto ſupioꝛis ſcie. iō dꝛ in textu ꝙ v-
na ſe hꝫ ad aliā ſicut ſpēs ad mat̃iā ⁊ ꝓpt̃ h̄ ſcie de ge-
nere ⁊ ſpē ſiue de ſupioꝛi ⁊ eiꝰ inferioꝛi q̇ddiitatiue non
ſubalt̃nant̃. Tercia ꝯdcō ꝙ drā accñtalis contrahens
ſubēm ſcie ſupioꝛis nō cauſet̃ ſiue fluat a tali ſubiecto
ſicut eiꝰ paſſio vl' ab aliquo iferioꝛi. Quarta ꝯdcō ꝙ
ſcia inferioꝛ ꝓbet paſſiones de ſuo ſubiecto ꝑ pꝛincipia
ſciētie ſupioꝛis. nō tñ eſt intelligendū ꝙ vna ſciā ſit alt̃i
ſubalt̃nata entitatiue ⁊ foꝛmal'r ita ꝙ vna ſcia reſpectu
alteriꝰ ſe habeat ſicut ſupius vl' inferiꝰ. geometria eniꝫ
illo mō nō eſt ſubalternās reſpcū ꝑſpectiue ſed vna ſub
alternat aliā obiectiue. qꝛ ſcꝫ obiectū vniꝰ ꝯtinet̃ ſub ob
iecto alteriꝰ ¶ Attēde q̄rto. ꝓ deſcēdere de gñe in genꝰ
eſt demōſtrare aliq̇d vnius gꝫ de alio gñe ꝑ p̄ncipia al
teriꝰ gꝫ. ⁊ h̄ p̄t fieri vl' capiēdo p̄ᵐᵘ vniꝰ ꝓ p̄nᵒ alt̃iꝰ aut
diffitōeꝫ vl' paſſionē vniꝰ ꝓ diffītōe vl' paſſioē altius

Dic ad queſtionē p̄mo. ꝙ q̄ñcūq̄ due ſcie
ſic ſe habēt ad iuicē ꝙ ſubiectū vni
us nō ꝯtinet̃ ſub ſubiecto alt̃iꝰ nō
eſt poſſibile deſcēdere de gñe in genꝰ. nō eñ eſt poſſibi-
le ꝙ paſſio vniꝰ demōſtret̃ de alio aut ꝙ diffinitio vel
p̄ncipiū vniꝰ ſumat̃ ad demōſtrandū paſſionē de alio
¶ Dic ſc̄d̄o. ꝙ q̄ñcūq̄ due ſcie ſic ſe habēt ad iuicē ꝙ
ſubiectū vniꝰ ꝯtinet̃ ſub ſubiecto alt̃iꝰ tūc eſt poſſibile
deſcēdere de gñe in genꝰ. Si eñ ſubiectū unius ꝯtinet̃
ſub ſubiecto alteriꝰ tūc eoꝝ ſt̄ eadē p̄ncipia. Uñ iſte
duo deſcēſus dr̄ñt qꝛ p̄mꝰ eſt deſcēſus ſimpl'r de gñe in
genus eo ꝙ vnū ſubiectū ſimpl'r differt ab alio. Sc̄d̄s
aūt deſcēſus eſt ſ̄m q̇d eo ꝙ vnū ſubiectū ſ̄ꝫ q̇d differt
ab altero ſcꝫ ꝑ drām accñtalē ſibi additā ¶ Dic tercō
ꝙ in ſciētijs ſubalt̃natis poſſibile eſt deſcēdere de gñe
in genꝰ ſicut ſi phia ⁊ medicia ſint ſubalternate. tunc a
phia fit deſcēſus ad medicinā vbi eñ phs dimittit ibi
medicus icipit ¶ Dic q̄rto. ꝙ poſſibile ē deſcēdere d̄
gñe in genus nō ſimpl'r ſꝫ ſ̄m q̇d pꝫ ex dc̄is ¶ Et ſi q̄
ras vtꝝ veꝝ ſit qd̄ dicit Ariſ. ꝙ demōſtratōis augētur
ſed nō ꝑ media ſed in poſt ſumēdo in ifinitū. Dico ꝙ
demōſtratōes ꝓpt̃ q̇d nō augent̃ ꝑ diuerſa media. pꝫ
qꝛ vniꝰ rei ē vna cā total' ⁊ ſufficiēs ꝑ quā res ē. illa āt ē
mediū in demōſtratōe potiſſima ḡ tales demōſtratio
nes nō augent̃ ꝑ diuerſa media. Sil'r vniꝰ rei eſt tm̄ v
na diffinitio foꝛmal' ꝯpleta ⁊ ꝑfcā ſed tal' diffinitio eſt
mediū ſicut patebit ſc̄d̄o huiꝰ. ḡ t'les demrātōes nō au
gent̃ ꝑ media. Dico ſc̄d̄o ꝙ demrātōes bñ augent̃ in
poſt ſumēdo pꝫ. qꝛ q̄ñq̄ ſub ſubiecto ꝯcl'oīs p̄t ſumi a
lia mioꝛ extreitas de q̄ maioꝛ p̄t oñdi vt fcā demōſtra-
tione de oīni triangulo p̄t ſubſumi yſocheles. Dico t̃
cio ꝙ demōſtratōes p̄ñt augeri in latꝰ ſumēdo pꝫ. q̇a
q̄ñq̄ ꝯtigit ſumere pl'a nō ſubalt̃nati poīta ad inuiceꝫ
q̄ tñ ſt̄ ſub medio demōſtratōis vt ſub iſta oīs nūerꝰ ē
finitꝰ vl' infinitꝰ. p̄t ſumi nūerꝰ impar ⁊ poſtea par ad
ꝓbandū ꝙ vterq̄ ſit finitꝰ vl ifinitꝰ ⁊ iſtis duobꝫ mo-
dis nō multiplicant̃ demrātōes ꝑ diuerſa media. ſꝫ ꝟ
tute eiuſdē medij demōſtrant̃ pl'es ꝯcl'ones q̄rū tamē
vna ſola eſt potiſſima ⁊ vl'is Alie ꝟo ſt̄ ꝑticulares qꝛ
in eis nō demōſtrat̃ paſſio de p̄mo ſubiecto. Dico q̄rᵒ
ꝙ demōſtratōes nō potiſſime p̄ñt mltiplicari ꝑ diuer
ſa media pꝫ. qꝛ vnū genꝰ cāe p̄t demrāri ꝑ aliud eo ꝙ
cāe ſunt ſibijnuicē cauſe. ¶ Et ſi q̄ras quō demōſtra
tiones poterūt augmētari in ifinitū in poſt ſumēdo cū
ſubiecta nō ſint infinita ⁊ etiā in oꝛdie p̄dicamētali ſit

ſtatus. Dico q̄ in ariſmetrica ⁊ in geometria ſpēs ſupra (q̄s erigit̄ demōſtratio) ſt̄ infinite ⁊ coequeue in ordine p̄dicamētali. ⁊ nulla eſt ſub alia niſi inquātum vna ſpēs eſt ps ↄſtituēs ſpēm ſubſequētē. tūc ſpēs cōſtituēs eſt ꝑor ſicut binarius ſm q̄ eſt ps ↄſtituēs ternariū eſt prior ternario. cū tñ in ordine p̄dicamētali he ſpēs ſint coequeue. ⁊ ſilr̄ trigon⁹ eſt ꝑor quadrato. ⁊ d̄mōſtratões que erigūt̄ ſupra ſpēs ꝑores deſcendūt i ꝑoſteriores vſq̄ in infinitū. ſicut demōſtratões. q̄ erigūt̄ ſupra triāgulū deſcēdūt in quadrāgulos. ⁊ i ſpēs ↄſequētes. ſic ḡ demōſtratões augmentāt̄ in infinitū i p⁹ aſſumēdo. ſicut quādo ſumit̄ quadrāgul⁹ ſub triāgulo. ⁊ pentagan⁹ ſub quadrāgulo. ⁊ ita in infinitū. q̄ ſuꝑ omes ſpēs figure ⁊ oēm ſpēm nūeri cadūt paſſiones ꝓprie demonſtrabiles de ill' ꝑ ſpēs añcedentes ⁊ ꝓprias paſſiones ſpēꝝ añcedētiū. Vñ ↄcluſiones iſtaꝝ duarū ſciaꝝ ſt̄ infinite ⁊ nō ↄꝑhendūt̄ omēs ab intellectu creato. ſ3 ſolū ab ītellectu increato. q̄ eſt īfinite potētie

Queſtio ſecunda.

Utrū deficiēte ſenſu deficiat ſcia ſſibilis illius ſſus. Pro cui⁹ ſolutōe ¶ Attēde p̄mo. q̄ ꝑ ꝟba ꝑhi (que h̄ dicūt̄) ſm btatū Thomā duplex excludit̄ poſitō. Prima quidē poſitō ꝑlonis. qui ponebat q̄ nos habem⁹ ſciam de reb⁹ ꝑ ſpēs ꝑticipatas ab ydeis. qđ ſi eſſ3 veꝝ vlīa fieret nobis nota abſq̄ inductōe. ⁊ ita poſſemus acq̄rere ſciam eoꝝ. quoꝝ ſſum nō habem⁹. Scđa poſitio eſt dicentiū q̄ poſſumus in hac vita ſciam acq̄rere ſiue cognoſcere ſubſtātias ſeparatas intelligēdo q̄dditates eaꝝ ꝑ ſſibilia. vñ ſi ſubſtātie ſepate cognoſcerēt̄ ſm ſuas quidditates. ſequeret̄ q̄ aliq̄ cognoſcerent̄ abſq̄ inductōe ⁊ ſſu. qđ phs hic negat etiam de abſtractis. Sed illud ſcōm dictū nō h3 veritatē. q̄ poſſum⁹ cognoſcere ſubſtātias ſeparatas ⁊ de eis habere ↄceptū q̄dditatiuū. etiā ꝑ abſtractōem a ſſibus. ſicut pt3 ꝑ auicēnā. qui dt̄ q̄ nondū eſt deſperatū. q̄n de ſubſtātijs ſepatis poſſim⁹ habere noticiā. al's em̄ nō poſſem⁹ diligere ſubſtātias ſepatas. nā ſm Aug⁹. inuiſa amare poſſum⁹ incognita nequaq̄. ¶ Attēde ſecūdo q̄ lic3 ꝟtus intellectiua ſit ꝑor potētia ſſitiua. ipa tñ eſt ſubordinata potētie ſſitiue. nō in eſſendo. ſ3 in opando. Vñ ad opatōem intellect⁹ q̄tuor requirūt̄ Primū eſt. ſpēs apphēſa a ſenſib⁹ exteriorib⁹. Scđ3 eſt app̄henſio ſpēi a ſſu cōi. Terciū eſt apphēſio a ꝟtute fantaſtica. Quartū eſt apphenſio ab ītellectu. ⁊ ita ītellectus ↄgnoſcendo res quodāmō depēdet a potētijs ſſitiuis. ꝑ q̄s defert̄ ſpēs ad intellectū poſſibilē. Et iſta ſubordinatio ꝓpter imꝑfectōem intellect⁹ humani repit̄ in intellectu humano. nō aūt repitur in intellectu āgelico ſiue ſepato. ¶ Et ſi arguas. intellect⁹ eſt ꝟtus īmaterialis ergo nullo mō depēdet a potētijs ſſitiuis. Dico q̄ intellectus ꝑ tāto dr̄ ꝟtus immaterial'. q̄ nō vtit̄ organo corpeo in opando. Vñ ſcđo de aīa dr̄ intellect⁹ nullius corpis eſt act⁹ tanq̄ organi. Vñ aliqua ꝟt⁹ dupl'r dr̄ immaterialis. Uno mō. q̄ nullo mō a materia dependet in opando. ⁊ ſic ītellect⁹ nō eſt ꝟtus immaterialis Eſt em̄ ꝑfectio materie. Alio mō q̄ nō depēdet a materia in eēndo. ⁊ illo mō eſt ꝟtus īmaterialis. Et ſi q̄ras. quare ītellect⁹ depēdet a materia in opando. Reſpōdent phi q̄ hoc eſt ideo. q̄ eſt ꝑfectio vltimata materie. ⁊ ideo tal' eſt ↄnexio intellect⁹ cū fantaſia. q̄ q̄ncū q̄ intellect⁹ intelligit aliquod vl'e. tūc fantaſia fātaſiatur circa ſingulare illi⁹ vlīs. ⁊ iō dr̄ dr̄ p̄mo de aīa q̄ itellect⁹ vel eſt fātaſia vel nō eſt ſine fantaſia. ⁊ iō videmus q̄ frenetici ⁊ grauiter infirmi nō bñ iudicāt. q̄ ſeſus eſt male diſpoſitus. ⁊ ex ↄñti intellectus. Pat3 tercio q̄ in dormiēdo ītellectus nō bñ iudicat. eo q̄ ſſus ſt̄ ligati. Pat3 quarto. q̄ quidē ſt̄ apti mēte. quidem vero inepti. cui⁹ cā nō eſt ītellect⁹ ſm ſe. quia intellect⁹ ſm ſe nō eſt meli⁹ vel pei⁹ diſpoſit⁹. q̄ nō ſuſcipit intēſionē nec remiſſionē ſm ſe. ſ3 cā illius eſt ꝑfectō materie meli⁹ cooperāte in vno q̄ in alio. ⁊ iō dicitur ſcđo de aīa. q̄ molles carne ſt̄ apti mēte. duri ꝟo inepti. Alia cā3 reddūt theologi. ſ. peccatū p̄mi parētis. vñ Aug⁹. in libro de trinitate dt̄. Attolle oculos ad eā lucē ⁊ eos fige ſi potes in eo. ⁊c̄. ⁊ ſtati p⁹ ↄſidera. que cauſa ē cur acie fixa ipm lucē videre nō potes. niſi vtiq̄ infirmitas ⁊ quis eā tibi fecit. niſi vtiq̄ iniq̄tas. i. peccatū p̄imi parētis ¶ Attēde tercio q̄ ſſus pōt accipi dupliciť Uno mō ꝑ actu ſentiēdi. ⁊ hoc mō nō eſt hic ad ꝓpoſitū. Alio mō ꝑ potētia ſſitiua. ⁊ ſic eſt ad ꝓpoſitū. Deſiū aūt deficere hoc mō pt̄ intelligi dupl'r. vno mō a natiuitate. alio mō poſt natiuitate3. ⁊ hoc dupl'r. Uno mō poſtq̄ ſpēs ſenſibiles ſt̄ accepte ⁊ reſeruate in memoria. Alio mō anteq̄ aliq̄ ſpēs ſſibiles de ſſibilibus illius ſſus ſint accepte. ¶ Attēde quarto. q̄ duplex eſt ſſibile. quoddā eſt ꝑ ſe. aliud ꝑ accidēs. Sēſibile ꝑ ſe eſt duplex. quoddā eſt cōe. ⁊ quoddā eſt ꝓpriū. ſciam ḡ deficere aliquo ſſu deficiente pōt intelligi dupl'r. vno de ꝓprijs ſſibilib⁹ illius ſenſus. ad hūc ſſum ſc3 q̄ ſi ſit aliquis nō habēs aliquē ſſum. ſ3 a natiuitate ſit priuatus anteq̄ acceperit ſpēs de ſſibilibus ꝓprijs illi⁹ ſſus impoſſibile eſt q̄ ipſe naturaliter acquirat ſciam de ſēſibilib⁹ ꝑ ſe ꝓprijs illius ſſus. lic3 poſſ3 acquirere de ſſibilibus ꝑ accñs. ⁊ de ſſibilib⁹ cōibus. pt̄ etiā acquirere ſciam de ſſibilib⁹ ꝑ ſe ⁊ ꝓprijs miraculoſe.

Dic breuiter ad queſtionem. q̄ deficiēte ſſu iſto mō nccē eſt deficere ſciam de ꝓprijs ſſibus illius ſſus. pat3 quia oīs noſtra ↄgnitio intellectiua depēdet a cognitione ſenſitiua

Queſtio tercia

Utrum poſſibile ſit diſtinctas ſcias communicari in codē ꝑncipio vel eodē ſubiecto ⁊ eadē paſſione. Pro cuius ſolutōe ¶ Attende p̄mo q̄ duplicia ſt̄ ꝑncipia. q̄dam ſt̄ cōmunia ⁊ quedā ſt̄ ꝓpria ¶ Attēde ſecūdo. q̄ diſtinctas ſcias cōmunicare in ꝑncipijs poteſt intelligi dupl'r. vno mō ſic q̄ illa pricipia ſint ꝓpria ↄcluſionibus diſtinctarum ſciarum. ⁊ ſic non eſt poſſibile. Alio modo ſic q̄ illa principia ſint ꝓpria vni concluſioni et cōmunia alteri. ⁊ ſic bene eſt poſſibile. Silr̄ diſtinctas ſcientias communicari eodem ꝑncipio cōmuni poteſt intelligi dupliciter. vno mō ſm eandē ↄtractōnem et ſic nō eſt poſſibile. Alio modo ſm diuerſas. ⁊ ſic bene eſt poſſibile. Ariſmetrica em̄ ↄtrahit hoc ꝑncipium ſi ab equalibus equalia demas ad numeros. ⁊ geometer contrahit ipm ad magnitudines ¶ Attende tercō q̄ diſtinctas ſcias cōmunicare in ſubiecto poteſt intelligi dupl'r. vno mō q̄ ſubiectū vnius ſit idem ꝑ ↄtinentiam cum ſubiecto alterius. ita q̄ ↄtineatur ſub ſubiecto alterius. ſicut pat3 de ſciētia ſubalternante ⁊ ſubalternata. Alio modo ſic primum ⁊ adequatu3 ſubiectū

paſſionū vnius ſcie ſit pmū ⁊ adequatū ſubiectū paſ-ſionū alterius ſcie. ⁊ ſic nō eſt poſſibile. cū diſtinctō ſcientiarū ſumaṫ ex diſtinctione pmoꝝ ⁊ adequatoꝝ ſubiectoꝝ. ¶ Attende quarto ꝙ diſtinctas ſcias cōicare ī paſſione pt intelligi dupl'r. vno mō ꝙ eadem paſſio demōſtreṫ de diſtinctis ſubiectis pmis ⁊ adequatis. ⁊ ſic nō eſt poſſibile. Alio mō ꝙ paſſio ſubiecti vnius ſcie ſit ſubiectū alterius ſcie. ⁊ ſic bene eſt poſſibile. Ex iſtis diſtinctōibus pꝫ ſolutio ad queſtionē. ⁊ amplius patebit in ſequenti lectione.

¶ Queſtio quarta

Utrū ſi affirmatō ſit cā affirmatōis. ⁊ negatō cā negationis ⁊ ecōtrario. Dic breuiṫ ꝙ affirmatōem eē cām affirmatōis vel negatōem negatōis pt intelligi dupliciter. Uno mō ꝙ ſit cā pſciſa ⁊ adequata. ita ꝙ affirmatio ꝯuertibil'r ſit cā affirmatōis. tūc etiā negatio ꝯuertibiliter erit cauſa negatōis. Alio mō ſic ꝙ affirmatio ſit cā affirmatōis. nō tamē pſciſa ⁊ adeq̄ta. tunc nō optet negatōem eſſe cām negatōis. Dato eīn ꝙ bene ſequaṫ. homo eſt. ergo aīal eſt. nō tamē ſequiṫ. null⁹ hō eſt. ergo nullū aīal eſt. Sil'r etiam ignis ē cā caloꝛis. et tñ nō ignis vl'r nō eſt cā nō caloꝛis in oppoſitū ¶ Ad pmā negaṫ añs. Et ad pmā pbatōnem dr̄ ꝙ

¶ Ad ratōnes

ille demōſtratōes nō ſt̄ potiſſime. dictū aūt Areſtoteł intelligiṫ in demōſtratōib⁊ potiſſimis. ¶ Ad ſcd̄am pbatōem dr̄. ꝙ ꝯcluſio nō eſt eadē niſi materiał'r. ¶ Ad terciā dr̄ vnius rei eſt tm̄ vnica ⁊ formalis diffinitō. q̄ datur p ppriū gen⁹ ⁊ ppriā drn̄am. ⁊ illa eſt medium demōſtratōnis. diffinitio aūt data p materiā eſt ꝯcluſio Ad quartā pbatōem pꝫ ſolutō ex dictis. ¶ Ad ſcd̄am patꝫ ſolu⁹ in quarta queſtione ¶ Ad terciam pꝫ ſolutō. Añs eīn eſt veꝝ ⁊ ex illo ſequiṫ ꝙ deficiente ſēſu nō eſt necē ſciam ſimper deficere. ſꝫ ad ſēſum datū due pme pbatōes nihil faciūt ad ppoſituꝫ. q2 ꝯcluſio intelligiṫ de his que cognoſcunṫ p ſpēs ⁊ p diſcurſū cuiuſmodi nō ſt̄ aīa ſepata ⁊ angelus Ad terciā pbatōem ꝯceditur añs. niſi quo ad mathēaticalia. illa eīn cadūt ſub ſēſu. nec ſt̄ abſtracta niſi ſm intellectū. Quāuis aūt ſcie ſepate ⁊ ſcd̄e intētōes. ⁊ c̄t'is. nō cadunt ſub aliquo ſēſu. tñ ipoꝝ cognitio intellectiua dependet te cognitione ſēſitiua. nō eoꝝ. ſed alioꝝ. ⁊ ex illo nō ſequiṫ ppoſitū. nō eīn dictū eſt ꝙ deficiēte ſēſu necē ſit oīno ſciētiam deficere. ſꝫ ꝙ necē eſt deficere ſciam de pp'ijs ſpēbus illius ſēſus. ¶ Ad quartā pbatōem patꝫ ſolutō Ad quartā negaṫ añs. Ad pmā ⁊ terciā pbatōes ptꝫ ſolutō. Ad ſcd̄am dr̄ ꝙ illo mō nō poterit acquiri ſciētia de ꝯceptibus pp'ijs. licet bñ de ꝯceptibus cōibus. Ad quartā pbatōem dr̄. ꝙ duplex eſt cā p accidens. q̄dam eſt que nihil facit ad pductōem effectus. ſicut albū reſpectu domus. Alia eſt cā p accñs nc̄caria. ſine q̄ nō pduceret effectus. ⁊ hmōi eſt ſēſus reſpectu ſcie.

¶ Eſt aūt omnis ſyllogiſmus p tres termios)

¶ In h̄ trercō tractatu oſtēdit phs nō eē pceſſum in infinitū in demonſtratōibus ꝯpando pmo demōſtratōes ad ſeinuicē. ⁊ ſm hoc iſti⁹ tractat⁹ ſt̄ tria capitula. in pmo pbat nō eē pceſſum in infinitū in medijs demōſtrationū Et pmo pmittit tres ſuppōes Prima. oīs ſyll's eſt ex tribus terminis et duab⁊ ppōibus. Scd̄a demōſtratio pcedit ex inmediatis. vn̄ ſi ppōes accepte in demōſtratōe ſint mediate optet eas reducere ad imediatas. qd̄ nō ꝯtingeret ſi media in demonſtratōe eēnt infinita. Tercia. coꝝ que pdicanṫ. quedā pdicanṫ ſm ſe. ⁊ quedaꝫ ſm accñs. vt dicēdo. albū eſt homo ¶ (Sit igiṫ c. hmōi) In hac ſecūda pticula mouet tres q̄ſtiones p reductōe pmiſſaꝝ mediataꝝ ad imediatas. Prima. vtꝝ dato pmo ſubiecto pcedatur in infinitū in pdicatis. ita ꝙ nūq̄ꝫ deueniatur ad ſupremū pdicatū. Scd̄a queſtio. vtꝝ dato pmo pdicato pcedaṫ in infinitū in ſubiectis. ſic ꝙ nūq̄ꝫ deueniaṫ ad infimū ſubiectū. Tercia. vtrū determiatis extremis poſſibile ſit media eē infinita. hoc eſt querere vtrū in demōſtratōibus ſit pceſſus in infinitū. ita ꝙ nūq̄ꝫ deueniaṫ ad immediata ¶ (Quod quidē igitur) Hic phs p ſolutōe haꝝ queſtionū ponit tres cōcluſiones. quaꝝ pma rn̄det ad terciā queſtionē. ⁊ ē hec determinatis extremis impoſſibile eſt media eē infinita. ptꝫ quiā ſi deṫ ſupmū pdicatū ad vltimū infimum ſubiectū. ſupmū predicatū pus pdicabiṫ d̄ aliquo medio q̄ꝫ de vltimo ſubiecto. ⁊ ad huc pus de medio ppinquioꝛi q̄ꝫ diſtantioꝛi. ⁊ ſil'r infinitū ſubiectū pus ſubijcietur alicui medio q̄ꝫ ſupmo pdicato. ⁊ adhuc pus medio ppinquioꝛi q̄ꝫ diſtātioꝛi. Si ḡ inter media eēnt infinita ſequiṫ ꝙ pmū pdicatū nūq̄ꝫ pdicabiṫ de infinito ſubiecto nec infimū ſubiectū vnq̄ꝫ ſubijcieṫ ſupmo pdicato. ⁊ ſic nō erit infimū ſubiectū nec ſupmum qd̄ eſt ꝯtra ſuppoſitū. Tenet ꝯña. q2 infinita nō eſt trāſire ¶ (Manifeſtū aūt eſt) Ponit ſecūdā ꝯcluſionem que eſt. ſi ſit ſtat⁹ in pdicatōib⁊ ⁊ demōſtratōnib⁊ affirmatiuis etiā erit ſtatus in pdicatōib⁊ ⁊ demōſtratōib⁊ negatiuis. patꝫ q2 ppō negatiua ſp habet pbari p vnaꝫ affirmatiuā. ḡ ſi eſſꝫ pceſſus in infinitū in pdicatōib⁹ et demōſtratōib⁊ negatiuis etiam eēt in affirmatiuis Nec valet ſi dicatur ꝯclōnem habere veritatē ſyllogiſando ſp p vnam figurā. nō aūt ſyllogiſando nūc p vnā nūc p aliam. q2 finita finities ſūpta nō ſt̄ infinita Finita eīn finite ſumpta necē eſt finiri oīa. ḡ ſi in qualibet figura ſt̄ pdicata finita. cū figure ſint finite. q2 ſolū tres. oīa etiā pdicata erunt finita ¶ (Sꝫ ꝙ in illogice quidā) Ponit terciam ꝯcluſionem. que ē ꝙ extrema ſt̄ determinata in pdicatōib⁊ ⁊ demōſtratōib⁹ affirmatiuis. ita ꝙ nō pt pcedi in infinitū in pdicatōnibus aſcēdendo ſurſū. neq̄ꝫ in ſubiectis deſcēdēdo deoꝛſū. ſed eſt dare pmū ſubiectū ⁊ pmū pdicatū. Hanc ꝯclōnem pbat phs trib⁊ rōibus. p quaꝝ pma pmittit quatuoꝛ diuiſiones pdicationū. Prima. quedā ſt̄ predicatōes eēntiales ſiue quidditatiue. ⁊ alie ſt̄ accñtales ſiue denoīatiue. Scd̄a diuiſio. trib⁊ modis fit pdicatio accñtał ſiue denoīatiua. Prim⁹ eſt qñ accñs pdicaṫ de accñte. vt albū ambulat. Scd̄s quādo ſubiectū pdicaṫ de accñte. ſicut magnū eſt lignū. Terci⁹ qñ accñs predicaṫ de ſubiecto. vt lignuꝫ eſt magnū ⁊ homo ābulat. Un̄ terci⁹ iſtoꝝ modoꝝ differt a duob⁊ pmis. q2 accñs predicaṫ ſm ſe de ſubiecto. vt dicēdo. lignū eſt albū. ſꝫ ſubiectū predicaṫ ſm accñs de accñte. ⁊ etiā accñs de accñte. vt dicendo. albū eſt lignū vel albū eſt muſicū. lignū eīn ſubijciṫ ſm ſe albo. ⁊ nō rōe alterius. ſed albū ſubijciṫ ligno ⁊ etiam muſico ſm accidēs ⁊ rōe alterius. Qꝫ aūt albū ſubijciaṫ ligno ſm ac-

eidẽs.⁊ nõ ₰m ſe.ſicut lignū albo.p3 quia q̄uis lignu3 dicat̃ fieri albū.tñ albū non d̾ fieri lignū.eē aūt ꝑſup ponit fieri.ꝗ albū non d̾ eē lignū.ſicut lignū d̾ eſſe al/ bū.⁊ ꝑ ꝯñs album ṗdicat̃ ₰m ſe de ligno.⁊ lignu3 ₰m accñs de albo.¶Ex his ſequit̃ tercia diuiſio.q̃ ia3 ṗus poſita eſt.ſc3 eoꝝ que ṗdicant̃ etiā accñtaliter.quedā predicant̃ ₰m ſe ⁊ quedā ṗdicant̃ ₰m accñs. Et quia ea(q̄b3 vtimur in demõſtratõib3) predicāt̃ ₰m ſe.idõ in ꝓpoſito illa dicūt̃ ſolū ṗdicari que predicant̃ ₰m ſe nā noībus vtimur ad placitū.noīa eñ opoꝛt3 ponere id eſt imponere.¶Quarta diuiſio.eoꝝ(que ṗdicant̃)q̃ dā predicāt̃ in quid.quedā in q̃le.q̃dā in quātū.⁊c̃ꝫs. ₰m diſtinctõ3 predicamentoꝝ. Sed eſt drña inter hec q2 illa(que predicat̃ in quid)ſ̾cāt ſubſtantiā.alia ꝟo nõ.neq3 ſubiꝫciūtur accñtibus ₰m ſe.ſ3 ſolū ₰m accñs et rõe alterius.¶Ex quo p3 erroꝛ ponētiū v̾lia eē res ſe ꝑatas.ſicut plato poſuit genera ⁊ ſpẽs.ſt̃ eñ ſicut mõ ſtra ⁊ ꝓdigia.que foꝛmat erroꝛ intellectus.ſicut ſt̃ pro digia in natura errante.q̄uis eñ ſint ydee ⁊ rationes eterne in mente diuina.ipe tamē hoc modo nihil perti nēt ad rõem.in qua aliq̄d ṗdicatur de aliquo.Ipe ita ꝙ ydee in ſe ꝓdigia non ſt̃.ſed cū intellect⁹ vult.eas fa cit predicabiles de rebus a quib3 ſt̃ ſeꝑate.in hac oꝛdi natõe ꝓdigia ſt̃.¶Demonſtratões eñ ⁊ rõcinatões fi/ unt de ſimpl'r predicabilib3.in quib3 ſubiectum ⁊ ṗdi catū ſt̃ idem numero in ſubiecto.⁊ nõ ſt̃ res ab inuicē diuiſe vel ſeꝑate.¶Dicit ergo Areſto. gaudeāt igitur genera ⁊ ſpẽs.monſtra eñ ſt̃.⁊ ſi ſt̃ nihil ad rõnem ꝓ/ ſunt.demonſtratões eñ hmõi ſt̃.¶Eſt ergo ṗma ratio ꝓbās ṗdictā ꝯcluſionē.q2 ꝑ ṗmam diuiſionē ea (que predicant̃) vel predicant̃ eēntialiter vel accñtal'r.ſ3 ta3 in predicatis eēntialib3 ꝗ̄ accñtalibus eſt ſtatus. ꝗ. ꝙ aūt in predicatis eēntialib3 ſit ſtatus.⁊ ꝙ talia nõ ſint infinita p3.q2 diffinitõ non eſt ꝯpleta.niſi oīa predi/ cata eēntialia rei ſint accepta.ſed ſi talia ſint infinita ipſa non poterūt accipi Infinita eñ non eſt trāſire itel ligentē.ꝗ ſi predicata eēntialia predicabilia de aliqua re eēntial'r infinita ſt̃.impoſſibile eēt aliquā re3 diffiniri ſed hoc eſt incõueniēs.ſubſtātiā eñ oēm eſt diffinire. ꝗ predicata eēntialia nõ ſt̃ infinita.nec in ſurſum.nec in deoꝛſum.¶P3 ꝙ predicata accñtalia ſint finita pat3 ꝑ quartā diuiſionē.ſt̃ eñ tm̄ nouē.ſed in quolib3 pre/ dicamēto ſt̃ finita.ſi eñ in aliquo eēnt infinita impoſſi bile eſſ3 in eo aliquid diffiniri ¶(Adhuc aūt ãpli⁹) Ponit ſcd̃am rõem.que eſt.quia ſi in predicatis ⁊ ma/ xime in medijs demõſtratõis eſſ3 ꝓceſſus in infinitum ꝯcluſio nõ poſſ3 ſciri ꝑ demonſtratõem.p3 quia null⁹ ſcit ꝯcluſionem niſi preſciuerit premiſſas. ſed premiſſe nõ poſſunt ſciri.quia nullum demonſtrabile poteſt ſci ri.niſi ſit demonſtratū reſoluēdo vſq3 ad indemõſtra bilia.oēs eñ tales premiſſe eſſent demonſtrabiles ⁊ nulle indemonſtrabiles.ꝗ non poſſent ſciri ¶(Anale tice aūt manifeſtum) Iam poſuit duas rõnes.que fue rūt logice ⁊ ꝯmunes.hic ponit terciā.que eſt analecti/ ca ſiue demõſtratiua ⁊ ꝓpria ¶Et d̾r.quecūq3 ꝑ ſe predi cant̃ in demonſtratõe.vel predicantur ꝑ ſe ṗmo vel ſe cūdo.ſed in nullo iſtoꝝ modoꝝ eſt ꝓceſſus in infinitū ¶Q2 aūt in predicatõib⁹ ꝑ ſe ſcd̃o modo nõ ſit ꝓceſſus in infinitū ſcd̃o modo.pat3 quia in ſcd̃o modo dicēdi ꝑ ſe eſt deuenire ad vltimū ſubiectū.Aliter eñ nõ eſſet poſſibile diffinire paſſionem.Nā ſi eſſent infinita ſub iecta ſuboꝛdinata oꝑtet oīa illa poni in diffinitione paſſiõis.quod eſt impoſſibile.ꝗ ibi nõ eſt proceſſus in infinitum ex ꝑte ſubiectoꝝ deſcendēdo. neq3 etiam ex parte paſſionum aſcendēdo.quia oēs ille eēnt ꝯuer/ tibiles.⁊ in ꝯuertibilib3 nõ valet aſcēſus neq3 deſcen/ ſus.qđ etiam in predicatõibus ꝑ ſe ṗmo modo non ſit ꝓceſſus in infinitum.pat3 quia aliter non eēt poſſibile diffiniri. ¶(Si autem ſic eſt) Ponit quartā ꝯcluſio/ nem.que eſt nõ eſt proceſſus in infinitum in demõſtra tõibus.ſed eſt deueniendum ad pricipia indemõſtra/ bilia.nec omniū eſt demonſtratõ.p3 quia nūꝗ̄ int̃ ſub iectū ⁊ predicatum ſt̃ infinita media vt dictum eſt

¶(Monſtratis aūt his) Ex predictis infert ph̃s tria coꝛrelaria.Primū eſt.nõ oīe illud quod ineſt ꝑ ſe plī bus ⁊ nõ vni ꝑ alterū ineſt ei ꝑ aliquod ꝯmune. habe/ re eñ tres angulos equales duobus rectis ineſt yſoch̾e li ⁊ ſcaleron ꝑ aliqđ cõmune.ſ.ꝑ triangulū. ſed non ſꝑ eſt ita.quia tūc eſſet ꝓceſſus in infinitum.Scd̃m coꝛ/ relarium.oīs ꝯcluſionis demonſtrabilis tot ſt̃ me dia quot ſunt elementa ad demonſtrandū illam. ele/ menta aūt in ꝓpoſito dicuntur ꝓpões v̾les immediate Terciū coꝛrelariū.in nulla demonſtratõe medium eſt foras extremitatū.i.extraneum vtriq3 extremitati. nā in ꝓpõibus demonſtratõis affirmatiuis medium affir matiue ꝯiungitur vtriq3 extremitati.ſ3 in ꝓpõibus de mõſtratiuis negatiuis ꝯiungitur vni.hmõi autē ꝓpõ/ nes ſi ſint immediate ſt̃ ſimplices.⁊ ſt̃ principia dmõ ſtrationis.nā ⁊ quēadmodum in alijs pncipiū eſt ſim plex.ſic ⁊ in demonſtratõne. ¶(Cū aūt ſit demõſtra tio alia quidē v̾lis) In hoc ſecūdo capitulo ꝯpat de/ monſtratões ad inuicem.⁊ ṗmo oſtēdit ꝙ demonſtra tio v̾lis eſt potioꝛ ꝑticulari.¶Et mouet talē queſtionē cum quedā ſit demõſtratõ v̾lis.⁊ quedam ꝑticularis queritur que iſtarum ſit potioꝛ.⁊ cū quedam ſit affir/ matiua ⁊ quedā negatiua.⁊ quedā oſtēſiua. ⁊ quedā ad impoſſibile.ſimil'r queritur de ipſis.auguit aūt pri mo ꝙ demonſtratio ꝑticularis ſit potioꝛ v̾li tribus ra tionib3 Prima.illa demonſtratio eſt potioꝛ. que mag̾ facit ſcire rem.ſed demõſtratio ꝑticularis eſt hmõi. ꝗ. Minoꝛ pat3.q2 tūc res magis ſcitur quando ſcit̃ ₰m ſe.ꝗ̄ quādo ſcitur ₰m aliud. hoc eſt ₰m rõem cõem ſi/ bi ⁊ alijs. vt magis habetur ſcīa de coꝛiſco muſico.ſci/ endo ꝙ coꝛiſcus eſt muſicus.ꝗ̄ ſciendo ꝙ homo ē mu ſicus.P3 demonſtratio ꝑticularis facit ſcire rem ₰m ſe.⁊ demonſtratio v̾lis facit ſcire rem ₰m aliud. vt de/ monſtratio ꝑticularis facit ſcire eq̄laterum . oñdendo ꝙ equilaterus habet tres angulos.ſed demõſtratõ vni uerſalis ſolū facit ſcire equilateꝝ.oñdendo ꝙ triangu lus habz tres.ergo demõſtratio ꝑticularis eſt potioꝛ v̾li. ¶(Amplius ſi vniuerſale) Ponit ſecūdam rõem que eſt illa demõnſtratio eſt potioꝛ.que ē de eo quod ē ꝗ̄ illa que eſt de eo qđ non eſt.i.illa demonſtratio ē po tioꝛ que eſt de illis que magis ⁊ verius ſt̃.ſed demon/ ſtratio ꝑticularis eſt huiuſmodi reſpectu v̾lis.ſingula ria eñ verius ſt̃ ꝗ̄ vniuerſalia.na3 vniuerſale non eſt aliud preter ſingularia.ergo demonſtratõ ꝑticularis potioꝛ eſt demonſtratione vniuerſali ¶(Potioꝛ autē eſt) Ponit terciam rõem.que ē.illa demõſtratio (que non eſt cauſa errādi) eſt potioꝛ ea que ē cauſa errandi ſed demonſtratio v̾lis ē cauſa errandi ⁊ non particu/ laris.nam eo ꝙ demonſtratio vniuerſalis demonſtrat aliquid d̾ ſubiecto communi non demõſtrando aliq̄d de ſingularibus eius.ſicut aliqua demrãtio vniuerſal'

demõſtrat ↄmutatim ꝓportionari de aliquo cõi ad li/
neã ſupficiẽ corpus ⁊ nũeruȝ. ⁊ non de linea ſupficie ⁊
aliis. iõ multi credũt ꝙ vle ſit aliquid ſeparatum a ſuis
ſingularibus. vl̃ ꝙ ſit triangulus pret pticulares triã/
gulos. ⁊ figura preter pticulares figuras. ⁊ numerꝰ p̃/
ter pticulares numeros. Demrãtio autẽ vlis ſm opi
nionẽ cõficit hoc ſm ꝙ demõſtrat eſſe aliquid ⁊ quan
dã naturam his que ſtꝫ. ſed hoc eſt manifeſte falſum.
ꝑ demonſtratõ particularꝭ potioꝛ ẽ vniuerſali ¶ (Aut
primũ qdam) Hic phus ſoluit predictas rõnes. Ad
pmam dicit negãdo ꝙ demonſtratio vlis ſoluȝ faciat
ſcire rem ſm aliud. Et cum ꝓbat᷑. qꝛ demõſtratio vlis
oſtẽdendo ꝙ oĩs triangulus habet tres non facit ſcire
de eq̃latero ꝙ habet tres niſi ſm aliud. ſed tamẽ cuȝ h̃
facit ſcire de triangulo ſm ſe ꝙ habet tres. vñ argumen
tũ poſſȝ ſic reduci ↄtra arguentem. qꝛ habere tes ↄue/
nit triangulo ſm ꝙ ipm̃. ⁊ nõ equilatero. ⁊ ideo demõ/
ſtratio vl'is (que hoc facit ſcire) magis facit ſcire trian
gulũ ſm ſe ꝙ̃ demonſtratio pticularis faciat ſcire eq̃/
lateꝝ ſm ſe ¶ (Amplius ſi quidẽ) Hic reſpõdet ad
ſcdam rõnem negãdo ꝙ ſingulare verius ⁊ magꝭ ſit ꝙ̃
vle. nam ſi ſit quedaȝ rõ vna ⁊ non equoca vniuerſale
vtiq; erit nihil minus particularibus. ſed magis eſt.
hoc ẽ ſi vniuerſale dicatur de pluribus ſm vnaȝ ratõ
nem ⁊ nõ equiuoce nõ erit minus ens. ymmo magꝭ qui
buſdam pticularibꝰ. quod probat. qa vlia ſunt incoꝛ/
ruptibilia. ⁊ pticularia ſtꝫ corruptibilia. ¶ (Amplíꝰ
neq;) Hic rñdet phs ad terciã rõnem dicẽs ꝙ ꝑpter
dubitatõem vniuerſalem nõ eſt neccitas opinari aliq̃d
eẽ hoc preter ſingularia quoniã verum oſtẽdunt. i. nõ
eſt neceſſe arbitrari ꝙ vniuerſale exiſtat ſine ſuis ſingu
laribus. ꝑpter hoc ꝙ ſupra ipm̃ erigitur demõſtratõ ſi
ne ſuis ſingularibus. ipm̃ eñ nõ eſt aliud a ſingulari/
bus. ſed aut ẽ pars ſubſtantie. aut tota ſubſtãtia ipſo/
rum ſingularium. vnde demonſtratio non eſt cauſa er
roris. ſed viciũ audientis demonſtratõem eſt cauſa ꝓ
pria erroris ¶ (Amplius ſi demonſtratõ) Solutꝭ ra
tionibus Areſto. oſtendit ſeptem ratõibus ꝙ demon
ſtratio vniuerſalis eſt potioꝛ pticulari. Prima raº de
mrãtio eſt ſyllogiſmꝰ oñſiuus ꝑ cãm ⁊ ꝑpter q̃d. ſȝ vle
eſt magis cauſa paſſionis ꝙ̃ pticulare. ꝑ Minoꝛ patȝ
quia pmũ ſubiectũ alicuiꝰ paſſionis ẽ ꝓpria cauſa illiꝰ
paſſionis cui aliquã do ꝑ ſe ineſt. ſȝ vniuerſale eſt pmũ
et adequatũ ſubiectũ paſſionis. ꝑ ẽ propa eius cauſa.
¶ (Amplius vſq;) Ponit ſecũdam rõem que eſt. illa
demonſtratio eſt potioꝛ vltra quã nõ queritur ꝑpt᷑ q̃d
ſed demrãtio vniuerſalis eſt huiuſmodi ⁊ nõ particu/
laris. Maioꝛ patȝ. quia huiuſmodi demonſtratõ ma
xime facit ſcire. tũc eñ magis ſcimus de aliquo propt᷑
quid cum cognoſcimus vltimam cauſaȝ eius. vt ma
xime ſcimus ꝑpter quid aliquis venit quãdo cognoſci
mus vltimam cauſam ꝑpter quã venit. Foꝛtaſſis eñ
venit vt recipiat argentũ. ⁊ vult recipere argentũ vt ſol
uat ſuo creditori. ⁊ vult ſoluere creditori vt nõ iniuſte
agat retinẽdo rem alienam. Minoꝛ pȝ ꝑ exemplũ. de/
monſtrato eñ ꝙ yſocheles habet tres ãgulos equales
duobus rectis ꝑ hoc ꝙ anguli eius extrinſeci ſunt equa
les duobus rectis. quia hoc nõ conuenit ſibi ſm ꝙ ipȝ
adhuc queritur ꝑpter quid. hoc eñ eſt. quia triangulꝰ
habet tres. triangulus eñ habet tres quia ẽ figura tal᷑
cuius ſcȝ anguli extrinſeci ſunt equales duobꝫ rectis.
Hec aũt eſt vltima cauſa vltra quam nõ ↄtingit que

rere ꝑpter quid. ⁊ ꝑ hanc demonſtrat demonſtratõ vni
uerſalis. ¶ (Amplius quãtocũq;) Ponit ꝑ hs terci/
am rõem que eſt. quãto magis deſcẽdit᷑ ad pticularia
tanto magis itur ad infinita. ⁊ quãto magis aſcendit᷑
ad vle. tanto magis itur ad infinitũ ⁊ vnũ. ſed finitũ ⁊
vnũ eſt magis ſcibile ꝙ̃ infinita ⁊ plura. ꝑ vniuerſale
eſt magis ſcibile ⁊ demõſtrabile ꝙ̃ pticulare. ⁊ ꝑ cõſe/
quens demonſtratio vniuerſalis eſt potioꝛ particulari
¶ (Amplius ſi magis) Ponit quartã rõnem que eſt
illa demonſtratio eſt potioꝛ que plura facit ſcire. ſȝ de
monſtratio vniuerſalis ẽ hmõi. quia facit ſcire vniuer
ſale ⁊ particulare. demrãtio aũt particularis nõ facit
ſcire niſi particulare. hoc patȝ. qꝛ qui ſcit ꝓpõem vlem
vtputa ꝙ oĩs triangulus habet tres angulos. ſcit eti
am quodãmodo ⁊ in potentia ꝓpõem particularẽ. vt
ꝙ oĩs yſocheles habet tres. nã vniuerſale habẽs cog/
noſcit ⁊ particulare. ſed non ſic eſt de particulari. quia
qui ſcit ꝓpõem pticularẽ nõ optet eum ſcire ꝓpõem vni
uerſalẽ. neq; in actu neq; in potẽtia. (Amplius aũt
et ſic) Ponit quintã rõem que eſt illa. demrãtio que ẽ
ex immediatis eſt potioꝛ illa que eſt ex mediatis. quia
propinqoꝛ ẽ primo principio. ſed demonſtratõ vlis eſt
ex immediatis. ⁊ pticularis ex mediatis. ꝑ ¶ (Maxi
me aũt manifeſtum) Ponit ſextã rõem. que cõiter poi
tur ꝓ probatõe minoris q̃rte rõis que ſic format᷑. cog/
noſcẽs vle cognoſcit particulare. vel in vli vel in ꝓpria
forma. ſed non ecõtra. ꝑ vlis eſt potioꝛ ¶ (Et vlis q̃
dam intelligibilis) Ponit ſeptimã rõem que ẽ. ſic in/
tellectus eſt potioꝛ ſſu. ita demonſtratõ (que ẽ per me
diũ intelligibile) eſt potioꝛ ea que ẽ ꝑ mediũ ſenſibile
ſed demonſtratio vlis fit ꝑ mediũ intelligibile. pticu
laris ꝑ medium ſſibile. nam demõſtratio pticularꝭ ni
ſi fiat mediante vniuerſali fit ꝑ ſingularia que ſẽſu co
gnoſcũt᷑. ergo demõſtratio vl'is ẽ potioꝛ ⁊ dignioꝛ pticu
lari ¶ (Q; aũt demrãtiua) In hac ſecũda pte ↄpat
phs demonſtratõem affirmatiuã negatiue probando
q̃nq; rõibus ꝙ demrãtio affirmatiua eſt potioꝛ ⁊ dig
nioꝛ ꝙ̃ negatiua. Prima rõ. illa demõſtratõ eſt potioꝛ
teris paribꝫ. q̃ ẽ ex paucioꝛibꝫ. illa eñ verius facit ſcire
ſed demrãtio affirmatiua eſt hmõi. ſoluȝ eñ ꝓcedit ex
vno gñe ꝓpõnum. ſ. affirmatiuo. Sȝ demrãtio negati
ua ꝓcedit ex duobꝫ gñibus. ſ. affirmatiuo ⁊ negatiuo. ꝑ
demrãtio affirmatiua ẽ potioꝛ. ¶ (Amplíꝰ qm̃) Hic
ponit phs ſcdam rõem. q̃ eſt ex duabꝫ affirmatis bñ
fit ſylls. ⁊ nõ ex duabꝫ negatiuis. ꝑ ꝓpõ affirmatiua eſt
potioꝛ negatiua. ⁊ ꝑ ↄñs etiã demrãtio affirmatiua eſt
potioꝛ negatiua ¶ (Amplíꝰ iuxta h̃) Ponit terciam
rõem que ẽ. illud ꝑ qꝺ aliq̃d demõſtrat᷑ notiꝰ ẽ illo qꝺ
demrãt᷑. ſȝ ꝓpõ negatia demrãt᷑ ꝑ affirmatiuã ⁊ nõ ecõ
tra. ꝑ ꝓpõ affirmatiua ẽ notioꝛ ⁊ credibilioꝛ negatiã. et
ꝑ ↄñs demrãtio affirmatiua ẽ potioꝛ negatiua ¶ (Am
plius ſi pncipia) Ponit q̃rtã rõem que ẽ. illa demraº
eſt potioꝛ q̃ ꝓcedit ex potioꝛibꝫ pncipiis. ſȝ demrãtio af
firmatiua ẽ hmõi. nã ꝓpõ affirmatiua (q̃ ẽ pncipiuȝ in
demrãtõe affirmatiã ẽ poꝛ ⁊ notioꝛ ꝓpõe negatiua. q̃ ẽ
pncipiũ in demrãtõe negatiã. Qꝫ affirmatiã ſit notioꝛ
pȝ. qꝛ negatiua fit nota ꝑ affirmatiuã. etꝫ eſt poꝛ ſic eſſe
eſt pus nõ eẽ ¶ (Adhuc pncipalr̃) Poit quitã rõem. q̃
eſt. illa demrãtõ ẽ potioꝛ q̃ ꝓcedit ex ꝓpõibꝫ pncipalio
ribꝫ. ſȝ demrãtio affirmatiã ẽ hmõi. qꝛ ꝓpõ affirmatiã
(ſine q̃ nõ pt fieri demrãtõ) pncipalioꝛ ẽ ꝓpõe negatiã
ſine q̃ bñ pt fieri demrãtio ¶ (Et ad ipoſſibile) In hac

tercia p̄te ꝓbat demrātōem oſtẽſiuā ad demrātōe3 du
centē ad īpoſſibile. ponēdo hāc ꝯclōnē. demrātio oſtẽſi
ua eſt potioꝛ demrātōe ducēte ad īpoſſibile. Pro cuiꝰ
declaratōe p̄mittit duo exēpla. Primū eſt de ſyllō oſtē
ſiuo. ⁊ eſt ad demōſtrādū ꝙ nullū c. eſt a. demrāt̄ ſic p̄
mediū b. nullū b. ē a. om̄e c. eſt b. ḡ nullū c. eſt a. Se-
cūdū exēꝑ eſt de demrātōne ad īpoſſibile demōſtrādo
ꝙ nullū b. eſt a. p̄ mediū c. ſic arguendo. oē b. eſt a. om-
ne c. eſt b. ḡ om̄e c. eſt a. ꝯclō eſt falſa. q2 nullū c. eſt a.
ḡ maioꝛ eſt flā. ⁊ p̄ ꝯñs nullū b. eſt a. Ex q̄bus exem-
plis p3 ꝙ demrātio oſtẽſiua ⁊ ad īpoſſibile ꝯueniūt in
h. q2 fiūt ex eiſdē terminis. ſ3 dr̄ñt. q2 demrātio oſtẽſiua p̄
cedit ex p̄oꝛib9 ſḿ naturā. ⁊ demrātio ad īpoſſibile ex
poſterioꝛib9. Primū p3. q2 demrātio oſtẽſiua oñdit cō-
cluſionē. vt ꝙ nullū c. eſt a. p̄ p̄ncipiū q̄d eſt. nullū b. eſt
a. mō p̄ncipiū ē prius ſḿ naturā ⁊ notiꝰ ipa ꝯclōne. ⁊ ſic
demrātio oſtẽſiua ꝓcedit ex p̄oꝛib9 ſḿ naturā3. Scdm
p3. q2 demrātio ad īpoſſibile ecōuerſo ꝓcedit. oſtēdit
em̄ p̄ncipiū. vt ꝙ nullū b. eſt a. p̄ ꝯclōnē. ſ. p̄ h̄ ꝙ nullū
c. eſt a. Et ſi arguat̄. ꝙ ſicut in demrātōe oſtẽſiua iſta
nullū b. eſt a. ē p̄ncipiū. ita in demrātione ad īpoſſibile
iſta. nullū c. eſt a. eſt p̄ncipiū3. ⁊ ſic vtraq; ꝓcedit ex p̄n
cipio Dr̄m eſt negādo aſſumptū. q2 hec. nullū b. ē a.
in demrātōe ad īpoſſibile nō ſequit̄ ad iſtā. nullū c. ē a
in habitudine p̄ncipij ⁊ ꝯcluſionis. ſed in habitudine
ptis ⁊ totius. q2 ſc3 intercepta pte vel ꝯcluſione interi-
mit̄ totū. vtputa aliq̄ p̄miſſa. Tūc ꝓbat̄ p̄dicta ꝯclu
ſio ſic. illa demrātio eſt potioꝛ q̄ ꝓcedit ex p̄oꝛib9 ⁊ no-
tioꝛib9 ſḿ naturā. ſ3 demōſtratio oſtẽſiua eſt hmōi. ḡ.
¶ (Certioꝛ āt ſcia) In hoc 3° ca° ꝓbat ph̄s ſcias ad
inuicē. ⁊ q̄tuoꝛ facit. p̄mo oñdit q̄ ſcia ē certioꝛ. ⁊ q̄ vna
et q̄ diuerſa. ⁊ ponit tres ꝯcluſiones Prima. ſcia dr̄ cer
tioꝛ ⁊ p̄oꝛ alia trib9 mōis. Primo. q2 ipa facit ꝯgnoſce-
re q2 eſt ⁊ ꝓpter q̄d. ⁊ alia ſolū facit cognoſcere q2 ē. Se
cūdo. ſcia dr̄ certioꝛ (que nō ē in ſubiecto) ea q̄ ē d̄ ſub
iecto. i. ſcia eſt certioꝛ. q̄ eſt de abſtractis a materia ſſi-
bili q̄ ea que ē de applicat̄ ad materiā ſſibilē. vt ariſ
metrica eſt certioꝛ muſica. Tercio° ſcia dr̄ certioꝛ. q2 ē
de ſimplicioꝛib9. ⁊ alia eſt de dictis ſḿ additōnem. vt
ariſmetrica eſt certioꝛ geometria. eo ꝙ pūctū. q̄d eſt p̄n
cipiū magnitudinis ⁊ ꝯſideratū in geometria ſup̄ vni
tate (que eſt p̄ncipiū nūeri) ꝯſideratam in ariſmetrica
addit poſitōem in ꝯtinuo. vnitas em̄ eſt ſubā ſine po-
ſitōe. pūctꝰ āt eſt ſubā cū poſitōe ¶ (Vna āt ſcientia)
Ponit ſcdām ꝯcluſionē q̄ eſt. ꝙ ſcia dr̄ vna. q̄ eſt vnius
ſubiecti q̄d h3 p̄ncipia ptes ⁊ ꝓprietates de q̄b9 illa ſcia
ꝯſiderat. ſ3 ſcie ſūt diuerſe. q̄ꝝ nō eſt idē ſubiectum nec
ſubiectū vnius reducit̄ ad ſubiectū alteriꝰ. vel ābo ad
vnū ⁊ idē ſubiectū. P3 a ſilr̄i. q2 ſi q̄s ꝯſideret d̄ aliquo
ſubiecto videbit om̄ia ꝯſiderata in aliq̄ ſcia. ſiue ſint
p̄ncipia mediata. ſiue īmediata habere attributōnem
ad p̄mū ſubiectū illiꝰ ſcie ⁊ om̄ia eſſe ꝯſtituta ex hmōi
ſubiecto aut ex ptib9 vel paſſionib9 eꝰ. aut etiā ex diffini
tōib9 p̄dictoꝝ ¶ (Plures aūt demrātōes) Suppoſito
ꝙ vnitas ſcie ſumat̄ ab vnitate ſubiecti. ⁊ diuerſitas a
diuerſitate p̄ncipioꝝ. oñdit q̄uo vna ꝯcluſio pt̄ dm̄rā
ri p̄ plā p̄ncipia. ⁊ eſt tercia ꝯcluſio hꝰ ptis. nā eadem
ꝯcluſio pt̄ demrari plurib9 demrātōibꝰ. p3 p̄ tres mo
dos. q̄b9 h̄ fieri pt̄. Primus ē. accipiēdo plā media hꝰ
oꝛdinis. vt arguēdo in iſtis terminis a. b. c. d. intelligēdo
p̄ a. habere tres. ⁊ p̄ b. figura tal̄. ⁊ p̄ c. triāgulū. ⁊ p̄. d.
yſochelē. Scdm modꝰ ē accipiēdo plura media diuer-
ſoꝝ oꝛdinū. vt arguēdo in iſtis terminis trāſmutari mo
ueri q̄eſcere ⁊ letari. Oſtēdit̄ em̄ ꝙ oē q̄d letat̄ trāſmu
tat̄ p̄ iſta duo media moueri ⁊ q̄eſcere. Nā oē q̄d mo-
uet̄ trāſmutat̄. ⁊ oē q̄d letat̄ mouet̄. oē etiā q̄d q̄eſcit trā
ſmutat̄. ⁊ oē q̄d letat̄ q̄eſcit. Terciꝰ modꝰ eſt arguēdo
p̄ idē mediū in diuerſ̄ figuris ¶ (S3 eiꝰ q̄d eſt a fortu
na) In hac ſcdā pte oñdit. ꝙ eoꝝ (que ſūt a fortuna. ⁊
eoꝝ que cognoſcūt̄ p̄ ſſum) nō eſt ſcia. ⁊ intēdit q̄nq; cō
cluſiones. Prima. eiꝰ q̄d eſt a fortuna nō eſt ſcia. p3 q2
demōſtratio eſt eoꝝ que ſūt ſp̄ vel freq̄nter. ſ3 ea (q̄ ſūt a
fortuna) ſūt extra ſp̄ ⁊ frequēter. ḡ eoꝝ (q̄ ſūt a fortuna)
nō eſt demrātio. ⁊ p̄ ꝯñs nec ſcia ¶ (Neq; em̄ p̄ ſſum)
Hic ponit ſcdām ꝯclōnē q̄ eſt. ꝙ eoꝝ (que cognoſcūt̄
p̄ ſſum) nō eſt ſcia. p3 q2 ſenſus eſt ſingulariū. q̄ ſūt h̄ et
nūc. tm̄ em̄ ſentire necē eſt h̄ aliq̄d ⁊ vbi ⁊ nūc. ſ3 ſcia ē
vl̄ium q̄ ſūt h̄ ⁊ nūc. ſ3 vbiq; ⁊ ſp̄. vl̄e em̄ nō eſt hic ⁊ nūc
q̄d em̄ ſp̄ eſt ⁊ vbiq; vl̄e dicimꝰ eſſe. ḡ ſcia nō eſt eoꝝ q̄
cognoſcūt̄ p̄ ſſum. ¶ (S3 manifeſtū) Ponit terciā cō
cluſionē que ē. ꝙ in ꝑceptōe ſſus nō ꝯſiſtit ſcia. Proba
tur p̄mo. q2 ſi p̄ ſſum poſſemꝰ ꝑcipere ꝙ triāgulꝰ hab3
tres angulos eq̄les duob9 rectis. adhuc q̄reremꝰ ꝓpter
q̄d triāgulꝰ h3 tres angulos. ⁊ vellemꝰ nobis fieri de-
mōſtratōe3 de triāgulo. ḡ nō ꝓpter h̄ ꝙ cognoſceremꝰ
p̄ ſſum haberemꝰ ſciam Scdō p3. q2 ſi eēmꝰ ſup̄ lunā
et videremꝰ terrā interpoſitā inter ſolē ⁊ lunā adhuc
neſciremꝰ cām vl̄em eclipſ̄ lune. q̄uis em̄ bñ ſciremꝰ
ꝓpter q̄d luna eclipſat̄ h̄ ⁊ nūc.. tñ nō ſciremus vl̄r ꝓpt̄
q̄d eclipſat̄. ḡ in tali ꝑceptōe ſſus nō haberemꝰ ſciam
de eclipſi lune. ¶ (Vl̄e aūt honoꝛabile) Hic poit q̄r-
tā ꝯcluſionē. que eſt. ꝙ ſcia eſt cognitō honoꝛabilioꝛ ſē
ſu. p3 q2 noticia que eſt p̄ cām honoꝛabilioꝛ eſt noticia
que nō ē p̄ cām. ⁊ h̄ intelligēdo de illis q̄ hñt cām. na3
aliter eſt de principijs ſiue p̄mis. ſ3 ſcia eſt noticia rei p̄
cām. ſſus vero eſt noticia ſine cā. ¶ (Sūt tñ quedā)
Hic ponit quītā ꝯcluſionē. que eſt. ꝙ ſſus oꝛdinatur
ad ſciam. p3 q2 de q̄buſdā querimꝰ ꝓpter q̄d. de q̄b9 ſi
ea vidiſſemꝰ nō q̄reremꝰ ꝓpter q̄d. nō ꝙ ſcia ꝯſiſtat in
videndo. nā in vidēdo cognoſcimꝰ vnūquodq; ſingula-
riū ſeoꝛſū. In ſciendo aūt opꝫ ſimul intelligere. ſed q2
p̄ viſū venimus in noticiā vl̄em p̄ncipioꝝ. ⁊ ꝯcluſionū
p3 p̄ exemplū. q2 ſi videremus vitrū pfoꝛatū ⁊ lumē trā
ſire p̄ foꝛamina vitri. nō queremꝰ ꝓpter q̄d vitrū ē tranſ
parēs. ſic ḡ p3 quo mō ſſus oꝛdinat̄ ad ſciam ¶ (Ea
dem em̄ eē p̄ncipia) In hac tercia pte oñdit nō eē eadē
p̄ncipia oīm ſyllōꝝ. ⁊ intēdit hāc ꝯcluſionē eadē eſſe
p̄ncipia oīm ſyllōꝝ eſt īpoſſibile. Et ꝓbat octo rōnib9
q̄rū ſex p̄me ſūt logice ſiue dyalectice ſiue cōes. ⁊ due vl
time ſūt analetice ſiue demrātiue ⁊ ꝓp̄ie. Eſt ḡ prima
rō. ſyllōꝝ aliꝗ ſūt veri aliꝗ falſi. ſ3 veroꝝ ſyllōꝝ p̄ncipia
ſūt vera ⁊ falſoꝝ flā. ḡ. Et ſi arguat̄. ꝙ ex falſ̄ bñ ſyllo-
giſat̄ veꝝ. ḡ nō oꝫ ꝙ veroꝝ ſyllōꝝ p̄ncipia ſint ꝟa Re
ſpōdet ꝙ hoc eſt raro. ⁊ vt in paucioꝛib9. in plurib9 ta-
mē veꝝ ſyllogiſat̄ ex vero. Scdā rō. ꝯcluſiones flē pñt
eē ꝯ̄ria ad inuicē. ſicut p3 in iſtis. iuſticia eſt timoꝛ. iu
ſticia eſt audacia. ⁊ in iſtis. bō eſt equꝰ. bō eſt bos. vel
in iſtis. equale eſt magis. eq̄le eſt minꝰ. ſed ꝯcluſionu3
ꝯ̄riarū p̄ncipia ſūt ꝯ̄ria. ḡ etiā ſyllōꝝ falſoꝝ nō eadem
ſūt p̄ncipia. Tercia rō. diuerſoꝝ generū diuerſa ſūt p̄n
cipia. vt magnitudinis ⁊ nūeri. vnitates em̄ nō ꝯueni
unt pūctis. ſ3 fiūt ſyllī veri de diuerſis generib9. ḡ nō
oīm ſyllōꝝ etiā veroꝝ ſūt eadē p̄ncipia. Quarta ratio
ſi oīm ſyllōꝝ veroꝝ eēnt eadē p̄ncipia. h̄ maxime eſſ3

veꝝ de pricipijs cōibus.ſicut eſt iſtd̄ pn^ly. de quolibet
affirmatio vel negatō ꝟa.ſ; talia pricipia ſiūt diuerſa
ſm ꝙ accipiūt in diuerſis ſciētijs.illa eīn nō ingrediū
tur demōſtratōem.niſi ſm ꝙ applicant ad certū genꝰ
genera aūt ſt; alia ꝛ alia.vt aliud eſt genꝰ in q̄ritati/
bus.aliud in q̄litatibꝫ.g̊ nō oīm ſylloꝝ veroꝝ ſt; eadē
pricipia. Quinta rō.ꝑncipia nō ſt; multū minora.id ē
pauciora ꝯcluſionibꝫ.ſed ꝯcluſiones ſt; infinite.g̊ ꝑnci
pia ſylloꝝ etiā veroꝝ ſt; q̄ſi infinita. Sexta rō.ꝑncipi/
oꝝ alia ſt; neccāria.alia ꝯtingētia.g̊ nō oīm ſylloꝝ et;
veroꝝ ſt; eadē ꝑncipia. Septima rō.alia ſt; principia
in geometria.alia in medicia.ꝛ ſic de alijs ſciētijs. nā
ſi ꝑncipia ſciarū nō eſſent diuerſa.ꝯcluſiones etiā nō
eēnt diuerſe.ꝛ ꝑ ꝯn̄s nec ſcie.g̊ nō oīm demōſtrationū
ſt; eadem ꝑncipia. Octaua rō.q: ſi oīm demrātionu;
eēnt eadē ꝑncipia.tūc ex q̇buſlibet ꝑncipijs poſſet de/
mōſtrari q̄libet ꝯcluſio.ſ; h̄ eſt inrōueniēs.g̊ nō oīm d̄
mōſtrationū ſt; eadē ꝑncipia. Et poſſet iteru; reſumi
tercia rō ꝓ ꝓbatione minoris. ¶ (Scibile aūt ꝛ ſcia)
In hac quarta ꝛ vltima ꝑte compat phs ſcia; ad opi
nionē ꝛ ſollerciā.ꝛ ponit talē ꝯcluſionē.ſcibile differt
ab opinabili.ꝛ ſcia differt ab opinione.ꝓbat q: ſcia ē
vl'iū ꝛ neccārioꝝ.que ipoſſibile ē ꝙ al'r ſe habeāt.ſ; opīo
eſt tā veroꝝ q̄ȝ falſoꝝ.que ꝯtingit aliter ſe habere .g̊.
Q; opinio ſit ꝯtingentiū ꝓbat tripl'r.q̇a ſt; aliq̄ vera
ꝯtingētia.ſed d̄ illis nō eſt ſcia.vt ꝑus ꝓbatū eſt. quia
al's impoſſibilia aliter ſe habere eēnt poſſibilia al'r ſe
habere. Nec etiā de ipis eſt intellectus.cum itellectus
ſit ꝑncipiū ſcie.g̊ cum de oīni vero poſſit eſſe ſcia intel
lectus vel opinio.ſequit̄ ꝙ de veris ꝯtingentibꝫ eſt opi
nio. Scd̄o ꝓbat.q: opinio ſuo noīe importat incerti/
tudinē.g̊ eſt de rebꝫ incertis ꝛ ꝯtingētibꝫ aliter ſe habe
re. Tercio ꝓbat ꝑ experientiā.q: cū aliquis arbitrat̄
illud qd̄ cognoſcit eſſe ipoſſibile aliter ſe habere nō ar
bitrat̄ illud ſe opinari.ſed ſcire.g̊ Ex q̇bus p; ꝯueniē
tia opinionis cū ſcia ꝛ intellectu.opinio eīn ꝯuenit cū
ipis.q: poteſt eſſe de veris.ꝛ ſ; differt ab ipis.q: ē de cō/
tīugētibꝫ.etiā differt a ſcia.q: opinio eſt acceptō ꝓpō/
nis immediate ꝛ nō neceē.ſcia eſt tm̄ de ꝓpoſitōnibus
immediatis ¶ (Qualiter aūt idē eſt) Final'r circa ꝑ
dicta mouet phs duas queſtiones. Prima vtꝝ eiuſ/
dē ſit ſcia ꝛ opinio. Scd̄a vtrū idē ſit opinio ꝛ ſcia. cū
vtraq; reſoluat̄ ad immediata.nā ſicut ſcimꝰ ꝓpōnes
mediatas ꝛ ꝑ ꝓpōes imediatas ſcimꝰ. ita et; opīamur
et ſicut ſcimus q: ē ꝛ ꝓpter q̇d.ita etia; opinamur Et
rn̄det ꝑmo ad ſcd̄am dicēs.ꝙ ſcia nō eſt opinio q̄ȝuis
vtraq; reſoluat̄ ad imediata.q: in reſolutōe quā facit
ſcia accipiūtur tā mediata q̄ȝ imediata.ſicut neccāria
et ipoſſibilia aliter ſe hr̄e.ſicut in reſolutōe quā opinio
facit accipiūt̄ ꝯtingētia ꝛ poſſibilia al'r ſe hr̄e. Sed ad
ꝑmā queſtionē rn̄det ꝙ aliquo mō eiuſdē eſt ſcia ꝛ opi
nio.ſ; nō oīmode. Nā ſcia ꝛ opinio ſe habēt ſicut opīo
vera ꝛ opinio falſa.ſ; de eodē obiecto aliq̄ mō ſt; opīo
ꝟa ꝛ opinio falſa.vt de dyametro eſt opīo ꝟa ꝙ eſt aſſi
meter.ꝛ opinio fl̄a ꝙ eſt ſimeter.g̊ etiā de aliq̄ vt de ho
mine eſt ſcia ꝛ opinio.ſ; nō oīmode.de eo eīn eſt ſcia ꝙ
eſt aīal.ſ; p̄t eſſe opinio ꝙ nō ſit aīal. Ex hac eīn ꝯclu
ſione ſequit̄ ꝙ ſimpl'r loq̄ndo eiuſdē nō eſt ſcia ꝛ opīo
ſil'.neq; idē ſil' opinari ꝛ ſciri ꝯtingit.q: impoſſibile ē
ſil' ꝛ ſemel credere aliqd̄ ſine formidine de oppoſito ꝛ cū
formidīe de oppoſito.g̊ ꝛ ſubiūgit ꝙ quō ſe habeat ſci

entia ad alios habitꝰ intellectuales.ſ.intellectū ſapiē/
tiā prudentiā ꝛ artē nō ꝑtinet ad logicā determinare.
ſed magis ad phiſicā vel ethicā ( )
Sollercia ꝟo eſt quedā ſubtilitas medij ſupple inue/
niēdi in nō ꝑſpecto tꝑe.quā diffinitōe; declarat linco.
dicēs.ꝙ ſollercia eſt quedā ſubtilis ꝛ facilis ꝯiectura
tio medij in nō ꝑſpecto tꝑe.i.eſt vis velociter penetran
di a cauſa in cauſatū.ꝛ a cāto in cām. Et hāc diffiniti
onē declarat tribꝫ exēplis. Primū.ſi aliq̇s vidēs ꝙ lu/
na ſꝑ eſt illuminata ꝟſus ſolē intelligat ſtatim ꝓpt̄ q̇d
hoc eſt.vt q: illuminat̄ a ſole ipē h; ſollerciā . Scd̄m
exēplū.ſi aliq̇s videat diuitē diſputātē cū paupe ꝛ ſta
tim intelligat ꝓpter q̇d h̄ eſt. vt q: diues acomodauit
paupi pecuniā.quā nō pōt reſtituere. Terciū exēplu;
ſi aliq̇s vidēs duos (q̇ ꝑus erāt inimici) eſſe amicos
et ſtatim dicat ꝙ hoc eſt q: facti ſt; inimici eiuſdē ter/
cij.ille h; ſollerciā. Circa hūc textum ¶ Attēde ꝑmo
dubia. Primū dubiū.q̇d eſt eſſe melius dignīꝰ ꝛ certiꝰ
in demonſtratōe. Rn̄detur ꝙ bonitas in vnoq̄; eſt cō
pletio ꝑfectōis eius.ꝛ hec eſt ꝯpletio opationū. ꝑ q̄s
vnaqueq; res apta nata eſt ꝑ ſe.ꝛ ꝑ quas nata eſt in di
uerſis.g̊ i diuerſ gn̄ibꝫ eſt alterū alt'o melius cꝰ opatō
naturalis ſm ſe eſt melior ꝛ excellentior ꝛ nobilior . ſi/
cut hō melior eſt equo queādmodū rōcinatō eſt excel
lentior ꝛ nobilior ipa geſtione. in eodē vero genere ē al
terū altero meliꝰ ſm opatōem.ad quā vtrūq; natū eſt
qd̄ eīn ꝑfectius agit eſt ꝑfectiꝰ.ſicut domꝰ melior ē do
mꝰ.q̄ ꝑfectius ꝛ magis ꝓhibet a caumatibꝫ ꝛ imbribꝫ
et alijs negocijs. Dignitas ꝟo eſt cū re excellēti ꝯcor/
dia ſiue excellēti ꝯgruētia.digniꝰ g̊ in diuerſis generi/
bus dicitur.qd̄ rei nobiliori ꝛ excellentiori ꝯgruit.dig
nius aūt in eodē genere eſt qd̄ eidē excellenti mag; con
gruit. Res aūt dicunt̄ certe a ꝯpatōe quē habēt ad co
gnitōem ſiue oculū mentalē. Dico g̊ ꝙ lux ſpiritual'
que ſuꝑfunditur rebꝫ intelligibilibꝫ ꝛ ꝓculo mētiſ.que
ſe habet ad oculū interiorē ꝛ ad res intelligibiles.ſicut
ſe h; ſol corꝑalis ad oculū corꝑalē ꝛ ad res corꝑales ꝛ
viſibiles. Res g̊ intelligibiles vl' magis ſuſceptibiles
huiꝰ lucis.ſimil'r ſt; magis viſibiles oculo interiori et
magis ſt; hmōi lucis receptibiles.que nature hꝰ lucis
magis aſſimilāt̄. Res itaq; hꝰ lucis magis receptibi
les ab oculo mentis (.q̇ ſimplex ē irradiatio) ſimpli/
citer perfectius penetratur.ꝛ hec penetratio eſt ꝑfecti/
or certitudo ꝛ maior. Ex quibus facile patet ꝙ ſcien/
tia de ſubſtantijs ſeparatis certior eſt ſcientijs natura/
libꝫ.ſicut dicit Areſtoteles primo de anima. ꝙ ſciētia
de anima eſt certior alijs ſciētijs naturalibꝰ. Nec hoc
eſt contrarium.quod dicitur de mathematicis. ꝙ ſt;
certiores.eo ꝙ res mathematice ſūt bene viſibiles apd̄
intellectū.neq; ei ē ꝯriū qd̄ dicit ptholomeꝰ.ꝙ in ma/
thematicis eſt ſcientia certiſſima.ꝛ magis certa q̄ȝ in
metaphiſicis.quia dicimus ꝙ res diuine ſunt viſibi/
les aſpectu mentis ſane non obnubilate fantaſmatibꝰ
ſicut res corporales clariſſime ꝛ a lumine ſolis illu/
ſtrate ſunt magis viſibiles ab oculo corporali ſano et
aſſuefacto viſioni rerum ſplendidarum. ſed ab aſpec
tu mentis egre.qualis eſt aſpectꝰ noſter du; mole gra
uamur corporis corrupti.ꝛ aſpectu rerum corporali/
um ſunt res obnubilate fantaſmatibus magis viſi/
biles ſicut ab oculo corꝑali egro meliꝰ videt̄ res mag/
ne ꝛ aliq̄ntulū tenebroſe q̄ȝ res albe.ꝛ multo luce ſolis

ſupfuſo intellectui. ergo hūano qualˀ eſt adhuc ī nobis ſtꝫ res mathēatice certiſſime. Ad alias ꝓo ↄprehēden das nō iuuāt fantaſmata imagiabilia ex viſu recepta ſed itellectui tali q̄lis debꝫ eſſe ſm ſtatū ſui optimū ſtꝫ res diuie certiſſime. ⁊ q̄nto res ſtꝫ priores ⁊ nature ſub limiorꝫ tāto ſtꝫ certiores ¶ Scōm dubium ē. de hoc ꝙ Areſto. ponit diuerſa exēpla ↄclōnis demōſtrate oñ ſiue ⁊ ducente ad īpoſſibile īuenēs nobis ꝑ hoc ꝙ ī de mōſtratis ſciētijs demrātuꝫ oñ ſiue nō demrātur ꝑ im poſſibile. ⁊ qđ demrātor oñdit ꝑ impoſſibile nō pōt de mōſtrare oñſiue. Dicit eñ ↄrium in pmo prioꝝ. ꝙ ſcꝫ q̄cquid ↄtingit demrāre ad īpoſſibile ↄtingit demrāre oñſiue. ⁊ ecōtra. Rñdetˀ. ꝙ in demrātiuis ſciētijs qđ de mrātur oñſiue nō demrātur ꝑ impoſſibile. nec ecōtra. Cuiˀ cauſa ē. q: in demrātōnibꝫ ſemꝑ ↄcludiṫ vlˀe ⁊ ñ ꝑticulare. nō ſimpl'r ſed in gñe. Vñ ⁊ qđ intēdit demō ſtrator demrāre. intendit ⁊ probare. oppoſitū aūt facit falſigraphˀ. ſupponit eñ eſſe qđ īpoſſibile eſt eē in rerū natura. vñ ⁊ alia propō coaſſūpta cum oppoīto intenti erit falſa. ſed ex hac coaſſūpta opteret demrāntē oñſiue ꝓcedere. ⁊ ſic ꝓcederet ex altera falſa. cuꝫ ergo demrā tor nō oñdat ex falſ. palam ē ꝙ demrātio ad īpoſſibile nō ↄuertitur ī oñſiuā. Verbi grā. ſi vellet geometra oñ dere q̄m oīs triāgulˀ hꝫ duos āgulos ad baſim eq̄les in duo laṫa eq̄s āgulˀ ad baſim exñtibꝫ ad oppoīta eq̄ lia. falſigraphˀ ↄ̄dicens aſſuit ꝙ oīs triāgulus habēs duos āgulos ad baſim eq̄les. hꝫ duo latera equis āgu lis ad baſim exñtibꝫ ad oppoīta ineq̄lia. ⁊ hoc ↄ̄tū ē res nō īuenta ī reꝝ natura. nec ē poſſibile vt ſit Vñ propō illa coaſſūpta in qua poeretˀ terminˀ ille ē neceſſario i plicās impoſſibile. ⁊ iđo nō pōt ↄuerti in oñſiuā. Sꝫ ad illud qđ obijciṫ pmo prioꝝ dr̄ ꝙ bñ ↄtingit ſyll'are ex īpoſſibilibꝫ. ſꝫ nō demrāre. q: ſyll's indrñṫ pt eē ex ve ris vel falſ. nō ſic de demrātōne. ¶ Terciū dubiuꝫ eſt de exēplo phī qđ ponit ad declarāduꝫ ꝙ eadē ↄcluſio pōt demrārī ꝑ diuerſa media nō vnius ordis vbi oſtē ditur trāſmutari ⁊ letari ꝑmaēre ⁊ q̄ſcere que ſtꝫ duo media vnius ordis. ſed ſibīnuicē oppoſita. Et q: illđ exˀ hēt aliq̄d obſcuritatꝫ ⁊ dubitatōnis. ideo q̄ritur đ explanatōne. Rñt linconienſ. ꝙ Areſto. intelligit per trāſmutari mutatōeꝫ ſubitā q̄lis ē in ṫmio motus Vñ ſicut oñdiṫ in phīa. motus fit paulati ⁊ nō ſubito. ſed in termio motˀ indiſibili fit trāſitus ab hitu in ꝑuatio neꝫ. ⁊ ecōuerſo ſubito ⁊ nō paulati. ⁊ hūc trāſitū vocat phs trāſmutari. Virtus aūt appetitia cū inhiat ⁊ in tēdat aliq̄d ad ↄſeq̄ndū ſua inhiaˀ. i. niſus ad ↄſequē duꝫ ē appetitus. Opīo vero ↄſeq̄ndi qđ appetiṫ ſpes ē Appetitus āt ⁊ ſpes mouēt ad ↄſeq̄nduꝫ qđ appetiṫ q̄ motus finiṫ in ↄiūctōne appetētis cū eo qđ appetitur ⁊ ſic ī ↄſecutōne appetitus q̄ſcit ⁊ tūc appetitus ↄuerti tur ī amorē. ſpes ꝓo in leticiā. q: appetitˀ rei ad ↄſeq̄n duꝫ dū inhiat fit amor rei ↄſecute dū tenꝫ. Leticia aūt eſt diffuſio aī ſpirituū ⁊ ſanguis in ↄiūctōne ſua cuꝫ re appetita. in eo eñ ꝙ letans hēt ⁊ tenet ſe cū re appetita ꝑmo iaꝫ ↄſecuta ⁊ amata q̄ſcit. in eo aūt ꝙ aīa in hac adheſione ſe diffūdit ſpūalit ⁊ nō corpalit. ꝑ hoc dila tat ſpūs ſanguinē. ⁊ cor mouetˀ motu dilatatōis. letans ergo ex ꝑte alia mouetur. Vult ergo Areſto. ꝑ letan tem intelligere incipientē letari q̄n eſt in ṫmio finali mo tus. ⁊ in ṫmio initiali q̄etis q̄ eſt in adheſione ⁊ ſtatu aīe ſupra rē prius appetitā iā amatā ⁊ ↄſecutā. ⁊ etiā in ter mio initiali motˀ qui ē in dilatatōe aīe ⁊ ſanguis ⁊ ſpi rituū. Silˀr intelligit ꝑ quieſcētē incipientē q̄ſcere pre dicto mō. et ꝑ mouentē incipientē mouere p̄dicto mō Et manifeſtū eſt ꝙ oē q̄ſcere incipiēs. ⁊ oē moue ri incipiēs eſt in ꝑmutatōne ſubita. Oē aūt incipiēs letari ē ex ꝑte vna incipiens mouere. ⁊ ex ꝑte alia inci piēs q̄ſcere. Puto aūt ꝙ Areſto. hanc expōem īnuit. cū poīt ṫmios in mō infinitio. q: infinitiuˀ apđ ġmati cos q̄nq̄ ſcabat inceptōem agere vl' pati. Oē eñ cō poſitū ex naturꝫ oppoſitis eſt hoc mō demrābile ꝑ me dia oppoſita ⁊ nō vnius coordiatōnis. vtraq̄ eñ natu raꝝ oppoſitaꝝ ↄponētiū ṫcium ē cauſa pxima ↄpoſiti ⁊ ſic ptꝫ ꝙ talis demrātio aut ſꝑ aut maxime ē in natu rali phīa. ibi eñ repiuntˀ res ex oppoſitꝫ ↄpoſite. ⁊ licꝫ in talibꝫ demōſtratōnibꝫ duo media ſint oppoſita. tñ ꝑ modū quo veniūt in demōſtratōem opꝫ alteꝝ de reli quo p̄dicari. quia cū vtrūq̄ dicaṫ de miori extremita te ↄſeq̄tur ꝑ ṫciaꝫ figurā alteꝝ p̄dicari de reliquo. Et qđ nūc dictum ē non eſt ↄrium ei qđ ſupra diximus ꝙ vnius rei ē vnica demōſtratio. ⁊ ꝙ demrātōnes augen tur ſed nō ꝑ media quia ibi fuit ṡmo de demrātōne po tiſſima que ē in rebus mathēaticis. hic aūt eſt ṡmo vt iam patuit de dmōſtratōne in rebꝫ naturalibꝫ que de mōſtratio ē dicta ꝑ poſterius. ¶ Itē ſi velimus dicerē dmōſtratōnē aliam q̄ fit in eiſdē termis ꝑ figurā aliam ⁊ modū. alium tūc tot ſint demōſtratōnes eiuſdē rei in quot figuris ⁊ modis ↄtingit idē ↄcludere Quar tum dubiuꝫ ē de exēplo phī quo dixit ꝙ lumē ꝑtran ſit ꝑ vitrum ꝑ poros. vtꝝ hoc ſit verum. mirꝝ eñ vide tur de hoc exēplo Areſtotelˀ cum vitꝝ ſit ꝑſpicuū ſicut aer ⁊ aqua ⁊ ꝑ naturam ꝑſpicui ſuſcipiat ꝑtrāſitōnem lumis a corpe lumioſo. q̄uo ergo dicit phus ꝙ ꝑ poroſi tatem ſuſcipiat ꝑtranſitōeꝫ lumis. Reſpōdet hic tho mas. ꝙ phus loq̄tur hic ṡm opīonem antiquoꝝ qui di cebāt lumē eſſe corpus. ⁊ quedā corpa eſſe trāſparētia proptˀ ſubtilia foramia que pori dicūtur. quos quia vi ſu diſcernere nō poſſumˀ propter ꝑuitateꝫ dubitamˀ proptˀ quid lumē ꝑtranſit vitrum. Sed aliter rñdet Linconiēſis dicēs. ꝙ forte Areſtoteles more ſuo occul tandi gratia poroſitatē vocat vacuitatē a terreſtreitatē tenebroſa et opaca corpali que obſtat lumini. nō eñ ta lia corpa obſtant ei niſi quia ſunt plena terreſtreitate groſſa tenebroſa et opaca. que aūt vacua ſtꝫ a terreſtrei tate tenebroſa lumie ꝑuia ſunt Vnde nō quia vbi tran ſit lumē ſit vacuitas et defectus corporis omino. quia nō tranſit lumē niſi vbi eſt corpus. quia lumē ꝑ vacuū multiplicari nō poteſt. vt oſtēditur ſecūdo de aīma ſed quia ibi nō eſt tenebroſitas terreſtris groſſa et opa ca nō recioiens lumē. ſi ergo viderēmˀ in vitro abſen tiam terreſtreitatꝫ tenebroſe groſſe et opace. ſtatim col ligeremus ꝙ oē quod recipit ꝑtranſitōeꝫ lumis reci pit hoc proptˀ vacuitatē a terreſtreitate tenebroſa.

Queritur vtrum

vnitas ſcīe ſumatˀ ab vnitate ſubiecti. et. diuerſitas a diuerſitate ꝑncipioꝝ. et ſcīa et opinio de eodē ſubiecto nō repugnant ¶ Arguitur pmo ↄtra pmaꝫ partē. vni tas ſcientie ſumitur ab vnitate medij. et diuerſitas a diuerſitate medij. ergo ⁊c. Antecedens patet primo. quia ab eodem res habet ꝙ ſit. et ꝙ ſit vna. ſed oīs

ſcia capit eſſe a medio ſicut a pͥncipijs.ergo vnitas ſcie ſumēda ē ab vnitate medij ⁊ nō ſubiecti. Ptꝫ ſcd̄o.qꝛ ab eodē res hꝫ vnitatē ⁊ diuerſitē ab alijs rebꝫ. Si ergo vnitas ſcie ſumeret̄ ab vnitate ſubiecti hēt̄ur etiaꝫ ꝙ diuerſitas ſumeret̄ a ſubc̄o. Ptꝫ t̄cio.qꝛ ens ē ſubc̄m cuiuſlibꝫ ſcie.ergo oēs ſcie eēnt vna ſcia. Aн̄s patꝫ qꝛ de nōente nō eſt ſcia.ergo ſubc̄m cuiuſlibꝫ ſcie ē ens. Dr̄ ꝙ lꝫ ens ſit ſubc̄m cuiuſlibꝫ ſcie hoc tamē nō eſt ſub eadeꝫ rōne formali. Vn̄ ens rōnis ens mobile ens inq̄ntum ens alias ⁊ alias hn̄t rōnes ¶ Cōtra. ſi ſcie variaret̄ur ex hoc ꝙ ſubc̄m hēt diuerſas rōnes ſeq̄retur ꝙ ſcie nō eſſent diuerſe niſi ſm rōem ⁊ nō realit̄. ¶ Secūdo ſic. de eodē ſimul ⁊ ſemel ⁊ ab eodeꝫ ⁊ a diuerſis hēt̄ur ſcia ⁊ opīo reſpcū diuerſoꝝ p̄dicatoꝝ. vt de hoīne qd̄ eſt riſibilis. ⁊ ꝙ pōt ꝑpetuari moderate viuēdo ergo. Cōfirmatur auctoritate phi in textu dicent̄. ſil̄r de diametro ſcim⁹ ꝙ eſt incōmēſurabilis coſte. ⁊ de eodem opiamur ꝙ ſit ꝯmēſurabilis. ꝰ de diametro ſiml̄ poſſim⁹ hēre ſciam ⁊ opīoeꝫ. ¶ Tercio ſic. ex opione fit ſcientia videm⁹ em̄ ꝙ ex ꝯgnitōne incerta ⁊ infirma ſꝫ ex nō ſcia nō fit ſcia. ſicut ex nō ſubn̄a nō fit ſubn̄a. ꝰ ſeq̄tur ꝙ de eodē ſimul hēt̄ur ſcia ⁊ opīo. Cōfirmat̄. qꝛ aliq̄s pōt prius hr̄e opioem de aliq̄ ꝯcl̄one ꝑ mediū ꝓbabile ⁊ poſtea ꝯgnito medio ꝓpter quid pōt de eadē hr̄e ſciam. ſed adueniēte ſcia nō deſtruit̄ p̄cedens opīo cuꝫ adhuc talis poſſit aſſentire illi ꝯcl̄oni propt̄ illud mediū ꝓbabile. ¶ Quarto ſic. illud qd̄ ſcitur ab vno opīatur ab alio ⁊ idē ab eodē pōt ſciri ⁊ opīari ī diuerſis tp̄ibus. ergo de eodē pōt hr̄i ſcia ⁊ opīo. Aн̄s patꝫ qꝛ ſcia eſt aſcēſus ſine formidīe. opīo vero cū formidīe ſed certū eſt ꝙ de eadeꝫ ꝯcl̄one pōt vnus hr̄e aſcēſum cum formidine. ⁊ alter ſine formidīe in diuerſ̄ tp̄ibus. Cōfirmatur. quia eiuſdē ꝯcl̄onis pōt eſſe mediuꝫ demrātiuū ⁊ mediuꝫ ꝓbabile ſiue dyalecticū. ergo ꝑ illa diuerſa media de eadē ꝯcl̄one poteſt hr̄i ſcia ⁊ opīo

In oppoſitū eſt philoſoph⁹ in textu. Pro ſolutōne queſtionis ſoluende ſequūtur q̄tuor queſtiones.

Queſtio prima.

Utꝝ poſſibile ſit de eodē hr̄e ſciam ⁊ opioem. Pro c⁹ ſolutōne Attēde p̄mo. ꝙ ſicut dt̄ Linconienſ̄ opio dr̄ tripl̄r. ſcꝫ cōiter. prope. ⁊ maxīe. Opīo cōiter dcā eſt cogitatio cū aſſenſu. ⁊ ſic ē idem ꝙ fides. ⁊ ſic opīo eſt genus ſcie ⁊ opīonis prope ⁊ maxime prope. ⁊ q̄cquid ſcitur opiatur hoc mō. Opīo vero prope dcā eſt acceptio vni⁹ ꝑtis ꝯdcōnis cū tīore alteri⁹. ⁊ ſm hoc nō eſt ſcia opīo. tn̄ ſm hoc idē eſt ſcibile ⁊ opīabile qꝛ nihil prohibet q̄n nccāriū ſcibile credat̄ cū ſupꝑōe. tn̄ vt ꝯdcōria eius poſſit eē vera. ſed ſm hoc nō eſt poſſibile vt idem hō ſciat ⁊ opiet̄ ſimul vnū ⁊ idē. ſed vnū ⁊ idē eſt ſcibile ⁊ opīabile a diuerſ̄ Sꝫ maxīe prope dcā opīo ē accep⁹ ꝯi ꝯtigētis inq̄ntū hmōi. ⁊ ſm h̄ nō ē idē ſcibile ⁊ opīabile. Et itꝝ dico ꝙ ē viſus mētal̄ appheſiu⁹ intelligibiliū. ⁊ ſt̄ res viſibiles ab hoc viſu q̄s dico ītelligibiles ⁊ ſcibiles. ⁊ ē lumē qd̄ ſupfuſuꝫ viſui ⁊ viſibili facit opioeꝫ in actu. ſic̄ facit ī viſu exteriori lux ſol̄. Et licꝫ lumē ſpūale ſit maxīe ⁊ p̄mū viſibile. ſicut ē lumē ſolis ab oculo corꝑali. tn̄ eo mō quo dicim⁹ coloratū ē eo ꝙ eſt ꝓximū receptm̄ luīs ſolis eē ꝑ ſe ⁊ p̄mo viſibile. dicem⁹ apud intellcm̄ interiorē illud qd̄ ꝓxime ⁊ ꝑ ſe recipit lumē ſpūale eē p̄mo ⁊ ꝑ ſe viſibile. ⁊ viſuꝫ interioreꝫ p̄mo ⁊ ꝑ ſe viſibil̄ interior̄ dicem⁹ intellcm̄ in trāſitu illo. Et ſi ꝑ ſe viſibile a viſu interiori ſit ꝯplexū tunc ipm ē pͥncipiū demrātōnis ⁊ nihil ꝓhibet eē ꝯpōem cōplexi ⁊ eſſe ꝑ ſe viſibile. cū tn̄ vtrūq̄ ſimpliciū (ex q̄bus ſit ꝯplexio) nō ſit ꝑ ſe viſibile Eſt ergo intellcūs ſic̄ viſus colorati. Scia vero ē ſicut viſus colorati figurati mḡni vel ꝑui moti vel q̄eſcent̄. q̄s drn̄as nō accipit viſus niſi ꝑ coloratū. ſed intellcūs ⁊ ſcia ſt̄ ſicut viſus oculi ſani ꝑ mediū aeris puri colorato ſupfuſo luīe claro q̄n videt̄ coloratū ſicut ē in ſe. ⁊ nō decipit̄ viſus qꝛ nō appꝫ ei coloratū. niſi ſic̄ eſt in ſeipo. Intellcūs em̄ ⁊ ſcia apprehēdūt res ī puritate eēntie ſicut ſt̄ in ſeipis. Opīo ꝟo prope dcā eſt viſus aīe q̄ cuꝫ cadit ſup̄ res īntelligibiles ⁊ ſcibiles nō capit ens ī puritate ſua. ſed cōmiſcet cū eis fantaſmata reꝝ materialiū ex quoꝝ fantaſmata ꝯcreatōne ſuſpicat̄ poſſibilitatē ꝑmutatōnis In his q̄ in veritate ſt̄ impmutabilia ⁊ aſſil̄ata viſui corꝑali ꝑtrāſit ꝑ pupillā infectā vl̄ egrā vel ꝑſpicuū infectū vſq̄ ad coloratū ⁊ nō apprehēdit coloratū ſic̄ eſt in ſe ſed apprehēdit ipm ſm diſpōem infecti ꝑ qd̄ trāſit. ſicut viſus oculi citerini iudicat oīa viſa citerina eo ꝙ trāſit ꝑ pupillā infectā colore citerino. ⁊ colorē q̄ eſt ī oculo ꝯcernit cū colerato extra viſus ꝰ talis apprehēdit citerinū ſic̄ credit ſe apprehēdere. Sꝫ in colerato extra nō eſt citerinū ſicut putat Sil̄r viſus aīe cum fantaſmatibꝫ maīalibꝫ aſpicit res ſeꝑatas a ꝯditōnibꝫ maīalibꝫ ⁊ iudicat de ill̄ ſm ꝯditōeꝫ fantaſmatū materialiū. ⁊ hec ꝯcre⁹ fātaſmatū cū rebꝫ q̄bꝫ n̄ ꝯueniūt ē p̄n⁹ error̄ apd̄ aīaꝫ Res ꝰ in ſua puritate ꝑfcē ſt̄ ſcibiles ⁊ eed̄ ſub fātaſmatibꝫ ī ſe ſt̄ opīabiles Opio āt maxime prope dcā eſt viſus reꝝ trāſmutabiliū ſm ꝙ ſunt trāſmutabiles ¶ Attēde ſcd̄o. ꝙ duplex ē obiectū ſcie ſiue opīonis. qd̄dā eſt totale cuiuſmōi ē ꝯclu⁹ ſcita vl̄ opīata. Aliud eſt obiectuꝫ ꝑtiale. cuiuſmōi eſt ſubc̄m ꝯcl̄ois ſcite vel opinate. et tale pōt accipi dupl̄r Uno⁹ materialit̄. Alio mō formal̄r

Dic p̄mo ꝙ accipiēdo opioem cōiter de eodē obiecto tā totali q̄ ꝑtiali pōt hr̄i ſcia. et opīo tā ab eodeꝫ q̄ a diuerſ̄. ¶ Dic ſcd̄o. ꝙ accipiēdo opīoeꝫ ꝓpie ab eodē et a diuerſ̄ de eodē obiecto totali ſucceſſiue pt̄ haberi ſcia et opinio ¶ Dic tercio. ꝙ accipiēdo opīonem magis prope īplicat ꝯdcōem de eodē obiecto totali hēre ſciam et opioem ſiue ſimul ſiue ſucceſſiue ſiue ab eodē ſiue a diuerſ̄. Patꝫ per rōem phi. qꝛ ſcia ſolum eſt de ꝯcl̄one et īpoſſibilit̄ aliter ſe hn̄te. Sed opinio eſt de ꝯcl̄one ꝯtingenti et poſſibili aliter ſe hēre. ſed implicat ꝯdcōnem eandē propōem vl̄ ſimul vel ſucceſſiuā eſſe neceſſariā et ꝯtingentē poſſibilē aliter ſe hēre. et impoſſibilē aliter ſe hēre ¶ Dic quarto. ꝙ de eodē ſubc̄o materialit̄ ſumpto reſpcū diuerſoꝝ p̄dicamētorum pōt et ſimul et ſucceſſiue ab eodeꝫ et a diuerſ̄ haberi ſcia et opinio magis prope dicta. Sꝫ impoſſibile eſt de eodē ſubiecto formal̄r ſumpto ſiue reſpcū eiuſdē predicati ſiue diuerſoꝝ habere ſciam et opionem magis prope dcām. quia eidē ſubc̄o ſub eadem rōne formali nō poſſunt ineſſe duo p̄dicata quoꝝ vnū inſit neceſſario et aliud ꝯtingēter ¶ Si queras vtꝝ ſit aliqua opinio propter quid. Dico ꝙ ſic. nam ſicut noticia alicuius neceſſarij accepta per propoſitōnes mediatas et

necessarias dicit̾ ſcientia quia eſt.⁊ noticia accepta ꝑ
propoſitōnes imediatas ⁊ nccārias dicitur ſcientia
propter ꝗd.ita noticia veri ꝯtingentꝭ accepta ꝑ propō
nes mediatas dꝛ opinio quia ē.⁊ noticia accepta ꝑ ꝓ-
pōnes īmediatas dꝛ propt̾ quid ¶Si queras aūt vtꝝ
aliqua propō ꝯtingens ſit imediata. Dico ꝙ ſic.ſicꝫ
em̄ in ꝓpōnibus nccārijs eſt ſtatus.ita ē in ꝯtingētibꝰ
Illa aūt propō ꝯtingens dꝛ īmediata cuiꝰ p̄dicatum
ꝯtingēter ineſt ſubiecto.⁊ imediate ⁊ adequate fluit a
propo indiduo illius ſubiecti.ſicut iſta eſt īmediata ig
nis ē calidus.corpus eſt coloratū.

¶Queſtio ſecūda.

Utꝝ vl̄e ſit vbiqꝫ ⁊ ſemꝑ. Ad hanc queſtionē eſt qua
druplex reſpōſio. Pria eſt Alberti ſeptio metaphiſice di
centꝭ ꝙ aliter ꝯuenit deo eē vbiqꝫ.⁊ aliter vl̄i.deus em̄
eſt vbiqꝫ poſitiue eo ꝙ totū exiſtit ī oī tꝑe.⁊ omī loco ꝑ
exn̄tiam indeficientē omī trāſmutatōne ⁊ viciſſitudīe
carentē. Sed vl̄e dicitur eē vbiqꝫ ⁊ ſemꝑ ꝓuatiue vl̄ ne
gatiue.quia vl̄e ex ſua rōne ⁊ ꝯceptu formali abſtrahit
ab omī loco ⁊ tꝑe.ita ꝙ nō det̾miat ſibi locum neqꝫ tē
pus.qꝺ declarat Thomas ſic dicēs ꝙ em̄ vl̄e eſt vbi-
qꝫ ⁊ ſemꝑ.nō eſt intelligēdum ƀm vim affirmatōnis ſꝫ
negatōnis. Non em̄ eſt de rōne vl̄is aut eius qꝺ eſt vni
uerſale ꝙ ſit vbiqꝫ ⁊ ſemꝑ Si em̄ eſſet de rōne eius qꝺ
eſt vl̄e eſſe vbiqꝫ ⁊ ſemꝑ.vtputa de rōne homis aut aīa
lis.opteret ꝙ qꝺlibet ſingulare homis aut aīalis eſſet
vbiqꝫ ⁊ ſemꝑ.quia rō aīmalis ⁊ homīs in quolibꝫ ſuo
rum ſingulariū reꝑitur. Si vero eſſꝫ de ratōne ipius
vniuerſal̄.ſicut de rōne generꝭ eſt ꝙ ꝯtineat ſub ſe ſpe
cies ſeq̄tur ꝙ nihil eſſet vl̄e quod nō ſemꝑ ⁊ vbiqꝫ in-
ueiretur.⁊ ƀm hec oliua nō eſſet vl̄e.qnia nō in omī ter-
ra pōt iueniri oliua. Eſt ergo illud dcm̄ phi intelligē-
dum ꝑ modum negatōnis ſeu abſtractōnis.qꝛ ſcꝫ vni
uerſale abſtrahit ab ōni det̾miato tꝑe ⁊ loco. Un̄ qn-
tuꝫ ē de ſe ſicut iueitur ī vno loco ⁊ tꝑe ſic natū eſt ī oī
bus reꝑiri. Ex quo ptꝫ ꝙ Thōas ⁊ Albtus ī eandeꝫ
coincidūt rn̄ſionē Alia rn̄ſio ē Linconienſ dicentꝭ vl̄e
cū ſit res iuēta ī mltitudīe nō ē poſſibile ſentiri.qꝛ qꝺ ē
in multꝭ ſeu reꝑitur in multꝭ nō eſt ī loco ſignato ⁊ tꝑe
ſignato.qꝛ ſi eſſꝫ in loco ⁊ tꝑe ſignatꝭ nō eſſet vl̄e ideꝫ ⁊
vniuoce iuentum in oībus.vl̄e nanqꝫ ſemꝑ eſt ⁊ vbiqꝫ.
Quō ergo vl̄e ſit ſemꝑ ſatis expoſitū eſt ſupra.vbi fic-
bat ſermo de ꝑpetuitate vl̄ium. Alia eſt rn̄ſio eiuſdeꝫ
Linconienſ qui dꝛ.ſi āt intellcūs vl̄iū ꝑ modū Areſto.
ꝗ ponit formas reptas in quolibꝫ ꝑticulariū a ꝗbꝰ res
ꝑticulares ſtꝭ id qꝺ ſunt.tūc vl̄e eſſe vbiqꝫ nihil aliud
eſt ꝙ̄ vl̄e eſſe in quolibꝫ ꝑticl̄ariū ſuoꝝ quia vbiqꝫ ē eē
in quolibet ſuoꝝ locoꝝ.loca aūt ipoꝝum ſolū ſunt ſin-
gularia in ꝗbus ſtꝭ vl̄ia. ¶Quarta rn̄ſio eſt eiudem
dicēris niſi forte dicamus ꝙ vl̄e eſt vbiqꝫ quia intellec
ctus ē locus vl̄ium.⁊ vl̄e vbiqꝫ eſſe eſt ipm in intellcū
eſſe.nō quidē formalit̾ ſed obiectiue.ꝗ intellcūs quo-
dāmō vbiqꝫ eſt.qꝛ intellcūs ꝑ modū ſpūalem ibi ē vbi
eſt illud qꝺ intelligit̾.ſicut amās eſt vbi eſt illud qꝺ a-
mat̾. Si aūt vl̄ia ſint idee in mēte diuia.tūc vl̄ia ſunt
vbiqꝫ ꝑ modū quo cā pria eſt vbiqꝫ. Si vero vl̄ia ſint
rōnes reꝝ cāles create que ſtꝭ ꝟtutes ī corꝑibus cele-
ſtibus tūc etiā vbiqꝫ ſtꝭ.ꝗa ꝟtutes corꝑm celeſtiū vbi-
qꝫ reꝑiunt̾. Quō aūt cā prima vbiqꝫ ſit.⁊ quō ꝟtutes
corꝑm ſuꝑceleſtiū vbiqꝫ ſint.⁊ quō itellcūs ſit ibi vbi
eſt id qꝺ intelligit̾ ⁊ amās eſt ibi vbi eſt qꝺ amat̾ altio
ris eſt negocij ⁊ nō eſt noſtre poteſtatꝭ explanare. Ue-
rūtamē ꝙ ita ſit ſcimus.modū aūt ꝯprehēdere nō poſ
ſumus ſiue ſufficimꝰ.hec Linconienſis

¶Queſtio tercia.

Utꝝ vnitas ſcīe ſumat̾ ex rōne formali obiecti. ¶De
iſta ꝯcl̄one quadruplex ē opinio famoſa. Pria ē Hen-
rici de gan.qꝺlibeto nono queſtione q̄rta dicentꝭ.ſcie-
tiam (ꝙ ſe extendit ad multas ꝯcl̄ones) hēre vnitatē
cuiuſdā rei indiſibilis exn̄tis ī intellcū.quia ē vna ſim
plex q̄litas que gn̄at̾ tota ƀm eēntiā ex ꝓma demrātōe
qua acq̄ritur noticia ꝓme ꝯcl̄onis. Ex alijs vero de-
mrātōnibꝰ intēdit̾ nō ꝙ aliq̄ alia res acq̄rat̾ Un̄ ſcia
in ꝓmo gradu ē reſpcū ꝓme ꝯcl̄onis. In ſcꝺo ꝟo reſpe
ctu ſcꝺe ꝯcl̄onis.⁊ ſic de alijs Iſta opīo ꝓbatur q̄dru
plicit̾. Prīo ſic.ſicut em̄ vna poña indiſibil̄ exn̄s pōt ſe
extēdere ad mlt̄a obiecta.ſicut ptꝫ de intellcū ⁊ volū-
tate ſic ⁊ vnus hītus indiuiſibil̄ exn̄s in aīa.poterit ſe
extēdere ad plures ꝯcluſiones.quia non videtur ma-
ior ratō de vno ꝙ̄ de alio. ¶Scꝺo ſic.oīs forma exi-
ſtēs in aīa ī ſimplici ⁊ indiſibili eēntia ꝯſiſtit. Non em̄
ꝯpoītur ex ꝑtibꝰ eēntialibꝰ que ſtꝭ materia ⁊ foꝛa cum
accn̄s ſit ſimplex foꝛa.ſed nec ꝯpoitur ex ꝑtibꝰ q̄ntitati
uis cum accn̄a aīe intellectīe ſint pure ſpūalia nō q̄nta
nec ex ꝑtibꝰ poñalibꝰ ꝯpoſita ſicut de ſe ptꝫ. Sꝫ hītus
ſciētificus ē forma in aīa exn̄s.ergo ē vnꝰ vnitate ſim-
plicitatꝭ ⁊ indiſibilitatꝭ ¶Tertio ſic.maiorē hꝫ vni-
tatem accn̄s aīe ꝙ̄ accn̄s corꝑale.ſed albedo ⁊ alie q̄li-
tates corꝑales ſtꝭ formal̄r ſimplices ideo multo fortiꝰ
vnus hītus aīe erit vnꝰ ⁊ ſimplex ¶Quarto ſic.nō ſtꝭ
maiorꝭ ſimplicitatꝭ hītus exn̄s in volūtate ꝙ̄ hītus ex
iſtēs in intellcū. Sꝫ iuſticia ⁊ q̄libet ꝟtus moral̄ exn̄s
in volūtate ē vna ſimplex q̄litas.ᵹ ſcīa erit vna ſimpl̄x
q̄litas. Eſt ergo reſoluᵒ iſtius opīonis.ꝙ ſcīa ē vna ƀꝫ
ſpēm ſpēaliſſimā que ē formal̄r vnius ad qꝺ plura at-
tribuūtur ꝗ cuꝫ hoc hꝫ vnā formalē rōem ꝯſiderādi
oīa que ꝯſiderat.⁊ talis ī vna aīa eſt vna nūero ex mul
tis actibꝰ intelligēdi gn̄ata.⁊ eſt ita vna ſicut vna tꝑan-
tia ex actibꝰ multꝭ.⁊ in vna ſuꝑficie vna albedo inten-
ſa.lꝫ eſſet ſucceſſiue ab eodē agēte vl̄ diuerſ̄ vnica trā-
mutatōne vl̄ diuerſ̄ inducta.qꝛ tn̄ nō eſt oīno ſil̄e.iꝺo
ulterius notat ꝙ formaꝝ ſuſcipiētiū magis ⁊ minꝰ ƀm
gradus ꝑfcōnis ⁊ ꝯpletōnis quedaꝫ inducūtur vnica
trāſmutatōne ſicut albedo.quedā pl̄ibus actibꝰ vni-
formibꝰ vt tꝑantia.q̄dā aūt pl̄ibus difformibꝰ.vt ſcia
In quaꝝ gn̄atōne ponūt talē ꝓceſſuꝫ ꝙ ƀm rectū ordi
nē acq̄rendi eā ex actu ꝯgnoſcēdi ꝓmo gn̄atur noticia
ꝓmi ꝓncipij ⁊ tūc hētur tota ſcīa illius hītus ſciētifici
lꝫ in infimo gradu.⁊ tūc iſte hītus dꝛ eſſe intellcūs il-
lius ꝓncipij. Dein̄ ꝯgnoſcēdo alia ꝓncipia idē habitꝰ
auget̾.⁊ dꝛ eſſe intellcūs pl̄imuꝫ ꝓncipioꝝ notoꝝ.⁊ vl
tra ex ꝓncipijs deducendo ꝯcl̄ones āplius auget̾.⁊ dꝛ
eē ſcīa iſtaꝝ ꝯcl̄onū manēs tn̄ ſꝑ idem hītus nō habēs
drāꝫ niſi ƀm rōeꝫ tm̄ ſicꝫ ⁊ alie forme ꝗ ſuſcipiūt intēſio
neꝫ in quocūqꝫ gradu ſiſtant.ideo nō hn̄t aliquā ꝯpō
nē quia nō hn̄t drām aliquā int̾ gradus inferiores ꝗs
ꝟtualit̾ ꝯtinet ⁊ ƀꝫ rōem.talis aūt drña nō facit ꝯpō-
neꝫ. Nec obſtat ſicut ipē dꝛ ꝙ hi actus ex ꝗbus auget̾
⁊ gn̄atur hītus vident̾ q̄ſi differre ſpē.ſicut intellectio
diuerſoꝝ ꝓncipioꝝ vel diuerſaꝝ ꝯcl̄onū vel q̄ſi gn̄e
ſicut intellectio ꝯcl̄onis ⁊ ꝓncipij. Drn̄t em̄ iſti actꝰ

ſicut obiecta ꝯgnita.ſed habitꝰ eſt vnus ex om̄ibus generatus ⁊ auctus ⁊ ad ſimiles reſpectus inclinans. Et hoc poſſet ꝯfirmari ſic.quia pn̄cipiū pfectius cognoſcitur qn̄ ex ipo ꝯcluſio deducit̄.non aūt eſſ; ita niſi hītus pn̄cipij intēderet̄ ⁊ nō ſolū ſic intēditur hītus ex ꝯſideratōe diuerſoꝝ pn̄cipioꝝ ⁊ ꝯcōnū. ſ; etiā ex freq̄nti ꝯſideratōe eius ⁊ ſic magis ꝯgnoſcit̄ illo habitu q̄ʒ alio ⁊ vna ꝯcluſio q̄ʒ alia.q: frequētius ꝯſiderat̄. ¶ Sʒ ꝯtra iſtam opiōem arguit̄ quadrupl'r.pmo ſic.actus intelligendi pn̄cipia ⁊ ꝯcl'ones ſunt ſpē diſtincti.ḡ hītus ab eis cāti. Tenet ꝯña.q: actus naturalit̄ ḡnatiuus hitus relinq̄t ſuā ſilr̄tudinē in paſſio.ergo tāta eſt diſtinctio habituū q̄nta actuū. Si dicat̄ ſicut dt̄ Thomas ſcd̄a ſcd̄e queſtione pma.q pn̄cipia pn̄t ꝯſiderari dupliciť. Vno mō ſm ſe ⁊ abſolute ſm q nata ſt̄ cognoſci ex ſuis termis.⁊ noticia pn̄cipioꝝ vt ſic non ptinet ad ſciam.ſed ad intellcm̄. Alio mō ꝯſiderant̄ vt applicātur ad ꝯclōem ⁊ vt ſic eodē habitū ꝯgnoſcūtur pn̄cipia ⁊ ꝯcl'ones. ¶ Cōtra.ipoſſibile ē q idem ḡnet ſeipm ſicut pt; p Auguſtinū in pmo de trinitate caplo pmo. Nulla res ē vt gignat ſeipam.⁊ phs ſcd̄o de aīa. Ipm ſeipm generāt nihil. Sed pn̄cipia ſic applicata ḡnant noticiā ꝯclōnis.⁊ noticia pn̄cipioꝝ ſic applicatoꝝ pcedit noticiā ꝯclōnis.ſicut pt; ex definitōne ſcie pmo poſterioꝝ. Vn̄ dicit phs ſecūdo huiꝰ.q noticia pn̄cipiorum applicatoꝝ eſt pn̄cipiū ſcie. ¶ Scd̄o ſic.cu; intellectu pn̄cipioꝝ ⁊ ſcia aliquaꝝ ꝯcluſionū ſtat ignorātia praue diſpōnis aliaꝝ ꝯcluſionū in eadē ſcia.mō impoſſibile eſt qd̄ reſpcū eiuſdē ꝯplexi ſimul i eode; intellcū ſtarēt hītus oppoſiti.ergo reſpcū talis ꝯcluſionis ignorate nō hēť hītus qui ē ſcientia eius. ¶ Terᵒ ſic.habens habitū ſi nō fuerit impeditꝰ pōt opari p illum ⁊ elicere actum. Vn̄ ꝯmētator ſcd̄o de aīa dicit.q hn̄s hītum opatur du; vult.ſed hn̄s primū gradū ſcientie nō pōt elicere actu; ꝯgnitōnis reſpcū cēteſime ꝯclōnis.quāuis poſſet reſpcū prime vl' decime.ergo hn̄s pmu; gradū ſciētie nō hēt totum hītum p eſſentiā reſpcū oīm ꝯcluſionū.ergo ē alius ⁊ alius hītus. ¶ Quarto ſic.illi hītus ſt̄ diſtincti quoꝝ ḡnatōnes ⁊ corruptōnes intenſiones ⁊ remiſſiones ſt̄ diſtincte.ſed hītus primaꝝ ꝯcluſionū pn̄t ſeorſu; ḡnari ⁊ intendi.corrūpi ⁊ remitti abſq; hoc q alij hītus aliaꝝ ꝯcluſionū ḡnentur vel corrūpant̄. Alia eſt opio btī Thome.quia dt̄ q habitus ē vnus rōne medij. Pt; pmo.quia phs ſexto metaphīce dt̄.q diſtinctio ſciarum ſuitur ex diſtictōne terminoꝝ ⁊ definitōnū rei ſcibilis.quia em̄ metaphīcus in definiēdo abſtrahit a materia ⁊ accn̄tibus ſenſibilibus ⁊ ſm eē ⁊ ſm rōne; Mathēatica aūt ſm rōem tm̄ ⁊ nō ſm eſſe.⁊ phīca definit p materiā ſenſibilē.ídō iſte ſcie ſunt diſtincte.ſed definitō eſt mediū in demrātōne ergo vnitas hītus ſuitur ex medio probatio. Scd̄o.q: q terra ē rotūda eſt quodd a; ſcibile cuiꝰ ꝯgnitio hita per mediū abſtractū a materia ſenſibili ptinet ad aſtrologū ⁊ eiuſdē ꝯgnitio habita p equalē tendētiā ptium ad centꝝ ptinet ad naturalē.pmo mō demōſtrat ptholomeus i almageſti.ſcd̄o mo do phus in ſcd̄o celi.hoc aūt nō eſſet niſi aſtrologia.⁊ phīca ex diuerſitate medioꝝ diſtiguerētur.ergo hītus ſumit vnitatē ex medio ⁊ plalitatē. ¶ Sed ꝯtra hoc arguit̄ quadrupl'r.pmo q: demrātio quia ⁊ ꝓpter quid nō procedūt p mediū vniforme.ꝯcluſio aūt demōſtrata ꝓpť quid ⁊ q̄a poſſūt ptinere ad eūdem habitū.ergo hītus medij nō eſt ſufficiens diſtinctm̄ hītus ſciētifici. Minor pat;.q̄a iſta ꝯcluſio luna eclipſatur.pōt in eadem ſciētia demrārī demrātione quia ⁊ ꝓpť quid. ¶ Secūdo ſic.eadem ꝯcluᵒ poteſt p diuerſa media demōſtrari ſicut pat; in textu pcedenti de iſta letans trāſmutat̄. Nec valet ſolutio qua diceret̄ q demōſtratio q̄a ⁊ ꝓpť quid nō ptinent ad eandē ſciam.quia dt̄ Areſtoteles q in eade; ſciētia differūt demōſtratio q̄a ⁊ ꝓpť quid. ¶ Terᵒ ſic.phīcus demōſtrat p om̄es cās.ſed demōſtratōnes p quatuoꝛ cās ſumūt media diuerſaꝝ ratōnū cu; cauſe ſint alterius ⁊ alterius rōnis.ergo ydēptitas hitus pōt ſtare cu; diuerſitate medioꝝ. ¶ Quarto ſic.phs q̄rit ſcḋo metaq̄hīce.an om̄ia genera cauſaꝝ ptineāt ad vnam ſciam ⁊ deſmiat q ſic.vbi dicit Cōmentatoꝛ q hoc ſolum iuenit̄ in ſciētia naturali que demrāt per om̄es quatuoꝛ cās. Propť talia argumēta dicit ex pheus q̄olibeto nono queſtione q̄rta.q ſcientia nō eſt vna forma indiſibilis.nec tamē eſt aceruꝰ ex habitibꝰ ſpecific̄ ꝯſtitutus ſed hab; partes ex q̄bus ꝯſtituitur quia ſciētia ſm ipm nō eſt aliud q̄ʒ oꝛdinaᵒ ſpērum exiſtētium i intellcū ſm quas ꝓpte intelligimꝰ quando volumꝰ. Hanc aūt opiōem reprobare cā breuitat̄ dimitto. ¶ Tercia opio eſt noialium.q ex quo ſciētia ē habitus ꝯgnitiuꝰ ꝯcluſionis demrātiue.ideo quot ſt̄ ꝯclōnes demōſtrabiles tot ſt̄ ſcientie.⁊ ita phīca non eſt vna niſi vnitate cuiuſdē aggregatōnis vl' oꝛdinis. vt ciuitas vl' exercitus. ¶ Et ꝯfirmatur.q: habitus inoteſcūt per actus.ſed reſpcū diuerſaꝝ ꝯcluſionū ſt̄ diuerſi actus ſciendi ſpē.ergo ⁊ diuerſi hitus.magis. em̄ differūt illi actus q̄ʒ nūero.⁊ tamē ſic differūt actꝰ elicien di circa eandē ꝯclonem. Vn̄ dicit Occā.q qd̄libet obiectū ſcibile hab; ꝓpium habitū ſcientificu; qd̄ eſt ꝯcluſio.⁊ ſi eſt pn̄cipiu; hēt intellcm̄.⁊ ſic ſciētia logica vl' mathēatica nō eſt vna niſi vnitate aggregatōnis plurimū ꝯcluſionū ſimul collecarum. Vn̄ dicit.q ſtultu; ē querere q̄d eſt ſubcm̄ alicuiꝰ libri.eſt em̄ ſilis queſtio ſicut illa qua q̄reretur q̄s eſt rex totius mūdi. quia ſicut nō eſt vnus rex ſed plures.ſic nō eſt vnū ſubiectum i logica vel phīca.ſed plura. ¶ Hec aūt opinio eſt expreſſe ꝯtra intēſionē Areſtotel' dicent̄.q ſcia vna eſt vnius gener̄ ſubiecti. Et hoc pat; etiā ſic.quia niſi ſic ſequeret̄ q ſciētia naturalis metaphīca ⁊ mathēatica poſſunt dici vna ſciētia aggregatōe.hoc aūt ē manifeſte falſu;.iſte em̄ ſciētie non habēt tantā vnitatē inſe quantā hab; vna eaꝝ ſeorſum. ¶ Quarta opio ē doctoris ſubtil' dicētis q habitꝰ intellcūs eſt q̄litas derelicta ex frequēti ſpeculatōne. vel ex vna pfecta.⁊ eſt ſilitudo inclinās ad ſpeculatōem ſilem obiecto. Si ergo accipiat̄ habitus formal'r tot ſt̄ habitus quot ſt̄ ſcibilia.⁊ hoc reſpcū paſſionū adequaꝝ ſubiect̄ ſm ſpecificas rōnes. Sed q̄a vnū ſubcm̄ poteſt ꝯtinere multas paſſiones ꝟtualiter inadeq̄te ideo de oībus his paſſionibus ⁊ etiā attribut̄ ad ipas vl' ad ipm ſubcm̄ poteſt eſſe vnus hitus. Rō eſt.quia oīa ꝯtinent̄ virtual'r in vno ſubcō.⁊ licet iſti hītus nō ſint vnū ſpecie.ſt̄ tamē vnū ḡnē reſpcū noticiaꝝ ꝑticulariū ꝯclonū.⁊ de iſto hitu formal'r inclinante vl' ꝟtualiter vide in pma queſtione libri pdicabiliū. Dicit ergo.q pma diſtinctio ſciarum ſm ꝯclones ſcitas pōt poni eſſe vna ſm ſpēs ſpecialiſſimas.illa vero que eſt ſm ſubiectu; ꝟtualiter continens poteſt poni ſm genera proxima. Hoc modo debet intelligi dictu; philoſophi q ſciētia vna ꝟtualiter

z nõ formal'r ẽ vni⁹ gñ ſubiecti.qꝛ eſt noticia ꝯplexa z incõplexa. Sed ſcia formal'r eſt vna nõ ſpẽaliſſima ſed i gñe ꝓpinquo.qꝛ vnitas hꝫitus ſciẽtifici ẽ vnitas cuiuſdaꝫ gñis. Quõcꝫ etiã repꝫit inioꝛ vnitas q̃ eſt reſpcũ mł toꝝ veroꝝ ꝯplexoꝝ ad que nõ inclinat ꝟtualit' vnus hitus ſubiecti nec p ſe pmo mõ nec p ſe ſcõo mõ.ſꝫ tñ in poña z in vl'i. z iſta mĩma vnitas põt dici vnitas cuiuſdã gñis remoti. Ex quo ptꝫ ꝙ hitus ſcie reſpectu ꝯclõnis adeq̃te ẽ hitus vnus vnitate ſimplicitat̃. z ẽ q̃litas vna que gñatur p actum reiteratũ. Ptꝫ ſcõo.ꝙ ꝯcluſio reſpcũ paſſionũ nõ adequataꝝ ſed ꝟtualit' cõtentaꝝ in aliquo ſubcõ ẽ hitus vnus nõ vnitate ſimplicitat̃.ſed vnitate cuiuſdã gñis. ¶ Q̃ ſit vnus ptꝫ.qꝛ oẽs iſti hitus ꝟtualit' ꝯtinẽtur i vno ſubcõ ¶ Q̃ non ſit vnus vnitate ſimplicitat̃ patꝫ.qꝛ ex quo ſubcm cõtinet multas paſſiones ꝟtualit' poterit intellcũs ꝯſiderare de vna p rõem ſubiecti altera nõ ꝯſiderata.z ſic generat i ſe hitum de vna z nõ de alia ¶ Q̃ ſit vna vnitate gñis ptꝫ.qꝛ paſſiones(q̃ ꝯtinẽtur i vno ſubcõ)virtualit' ad vnũ gen⁹ demrãtõis z ꝯgnitõis ꝑtinent

Queſtio quarta.

Utrũ diſtictio ſciaꝝ ſumat' a diuerſitate medioꝝ pncipioꝝ ſubiectoꝝ vel paſſionuꝫ. Dicit Thõas ꝙ hoc ẽ a diſtictione medioꝝ. z hoc ꝑus ꝓbatũ eſt. Et ꝓbatur iteꝝ alia rõne quã facit in ꝯmẽto. Naꝫ pceſſus cuiuſlibet ſcie ẽ quidã motus rõnis.cuiuſlibꝫ aũt mot⁹ vnitas z diſtictio ex t'mĩo pncipal'r ꝯſideraẗ.ſicut ptꝫ q̃nto phicoꝝ.ideo vnitas ſcie ꝯſiderãda ẽ ex fine ſiue termio ſcie qui ẽ ſubcm.z qꝛ de eodẽ ſubcõ reſpcũ eiuſdem paſſionis p diuerſa media pñt eẽ diuerſe ſcie.idõ diuerſitas attẽdenda ẽ ex pte mediĳ. ¶ Alĳ võ dicũt.ꝙ ſcie diſtiguũtur penes diuerſos mõs ſcibilitat̃ q̃a diuerſaꝝ ſciarum ſt̃ diuerſi mõi ſciẽdi. Noiales aũt ponũt diſtictõem ex diſtictõne ꝯclõnis ſcite

Dic pmo ꝙ ſcie non diuerſificãtur penes diuerſos mõs ſcibilitat̃ Patꝫ quadrupl'r.pmo ſic.qꝛ illa diuerſitas modoꝝ ſcibilitat̃ neccãrio pſuppoit aliam diuerſitatẽ.ergo nõ pmo diuerſificat. Añs ptꝫ.qꝛ reſolubile i aliud nõ eſt pmo tale. Patꝫ ꝯña.qꝛ alius modus ſcibilitat̃ hẽt aliũ modũ demrãdi z pcedendi.z ille reducit' in aliud.qd ptꝫ autoritate Com.ſexto metaphice.ꝯmẽto pmo dicẽtis. Demrãtones nõ ſt̃ niſi ad res exñtes i gñe.de quo ꝯſidat illa ars.ergo demrãtoꝛ reſoluit demrãtõem ad genus ſubcm de quo eſt ars ¶ Scõo ſic.diſtictio penes diuerſos mõs definiẽdi nõ eſt diſtictio penes diuerſos mõs ſcibilitat̃.ſꝫ penes diuerſos mõs definiẽdi diſtixit phs ſcias ſexto metaphice.ergo nõ penes diuerſos modos ſcibilitat̃. Maioꝛ ptꝫ.quia diuerſus mod⁹ definiẽdi reſpicit q̃dditatẽ vł q̃dditatiuã rõem qd idem ẽ cum definito.definitũ aũt eſt ſubcm in ſcia ¶ Tercio ſic.ꝯclu⁹ diuerſicatur ex diuerſa pmiſſa.z diuerſa pmiſſa penes diuerſos t'mios.z t'minus pdicatus ꝟtual'r ꝯtinet' in ſubcõ ergo de pmo ad vltimũ totũ ꝯtinet' ꝟtualit' in ſubcõ ¶ Quarto ſic.ꝯmẽtatoꝛ ſcõo phicoꝝ ꝯmẽto decioſeptimo.diſputãs q̃ũo ſciẽtie de eodẽ ſubcõ ſt̃ diuerſe.dt ꝙ geometria nõ ꝯſiderat de figura ſm ꝙ ẽ vltimũ coꝛporis naturalis.ſed ſm ꝙ ẽ abſtracta a motu z mafia ſenſibili.ſed natural' ꝯſidera⁹ eſt de figura ſm ꝙ ẽ vltimũ coꝛpis natural'z ſic diuerſificat ſcias penes diuerſa ſcibilia ¶ Dic ſcõo.ꝙ ſciẽtie diſtiguũtur penes obiecta ſcibilia.ſed nõ pciſe. Patꝫ pmo p Areſto.in t'cio de aĩa dicẽtẽ.ꝙ ſecãtur ſcie queadmodũ z res de q̃bꝫ ſt̃. Scõo pꝫ.qꝛ a quo ſcia capit eẽ ab eodẽ capit diſtictum eẽ.ſed ſcia capit eẽ ab obiecto.g̃ z diſtictuꝫ eſſe. Maioꝛ patꝫ.quia vnũ z ens ſeſe cõſequũtur. Minoꝛ ꝓbatur.qꝛ totus hitus ꝟtualiter ꝯtinet' in ſubcõ.patꝫ qꝛ oẽs ꝯclõnes ꝯtinẽtur i pmiſſis ꝟtualit'.pmiſſe aũt ꝯponũtur ex definitõne z paſſione q̃ ambo ꝯtinẽtur in ipo ſubcõ. Patet tercio.quia ſcia mẽſuratur a ſcibili q̃nto metaphice.ergo ab ipo ſciẽtia iudicat' vna. Tenet ꝯña.q̃a hec ꝯmẽſuratõ nõ eſt aliud q̃ꝫ quedã ꝯfoꝛmitas.ideo eẽ aliq̃d eſt ſcia ſcituꝫ qꝛ eſt ſcibili ꝯfoꝛe.z iſta ꝯfoꝛmitas arguit vnitatẽ z diſtictõem. Patꝫ q̃rto quia de eodẽ obiecto pñt eſſe diuerſe ſcie.ſicut phica z mathẽatica de linea. ¶ Dic tercio.ꝙ ſcie nõ diſtinguũtur pmo p diuerſas paſſiones. Patꝫ ſic.qꝛ diuerſitas paſſionũ ſemp pſuppoit aliquã diuerſitatẽ in ſubiecto.al's eẽ nulla eẽꝫ cã diuerſitat̃ taliũ paſſionũ.ergo ꝑus querẽda eſt cã diuerſitat̃ in ſubcõ q̃ꝫ in paſſionibus. ¶ Dic q̃rto.ꝙ ſcia capit diſtinctõeꝫ z vnitatẽ ex rõne formali obiecti. Ptꝫ pmo ſic.qꝛ ꝯmẽtatoꝛ ſẽcũdo phicoꝝ ꝯmento deciono no dt.ꝙ licꝫ geometria z phica ſint de eodẽ ſcibili vtpura de figura.qꝛ tñ phiſicus ꝯſiderat figurã in oꝛdĩe ad alterã paſſionẽ q̃ꝫ geometria.ideo ſt̃ diuerſe ſcie. Iſta aũt diuerſitas paſſionuꝫ pſuppõit diuerſitatẽ formaliũ rõnũ ¶ Scõo ſic cõmẽtatoꝛ dt ſexto metaphice.ꝙ demrãtio nõ eſt ſubſtãtie niſi ad accñtia.ergo accipit' de ſubcõ in oꝛdine ad paſſiones.z p ꝯñs ſicut ꝑus. Tercio patꝫ p phm ſexto metaphice qui diſtiguit ſcias per diuerſos mõs definiẽdi.quia diuerſitas abſtractõnũ in definitõibꝫ z termis nõ eſt niſi propt' diuerſas rõnes formales ipoꝝ obiectoꝝ ¶ Quarto ſic.de eadẽ re põt eẽ moꝛalis phia z medicina ſm ꝙ in ea inueniũtur diuerſa pncipia z diuerſe rõnes formales.ergo zc.

Ad rõnes añ oppoſitũ. Ad pmã ꝯcedo.ꝙ ſcia ſumit vnitatẽ ab vnitate mediĳ z etiã diuerſitatẽ inq̃ntuꝫ mediũ eſt incluſuꝫ in ipo ſubcõ de quo fit demrãtio.nõ tamẽ ſuitur a medio abſolute accepto. Ad ꝓbatõẽs ptꝫ ſolutio ex dcis. ¶ Ad ſcdam dr cõcedẽdo añs cuꝫ eius ꝯfirmatõne.quia nõ ſunt ꝯtra ea que dcã ſunt. ¶ Ad t'ciam dr.ꝙ ex opiõne fit ſciẽtia h̃ nõ eſt veꝝ niſi hec pꝛepõ (ex) dicat circũſtãtiã oꝛdinis. Unñ ſic ex nõ ſcientia bñ fit ſciẽtia.ſicut ex mane fit meridies. Ad ꝯfirmatõeꝫ dr.ꝙ ꝯgnitio certa z ſine formidine.d op⁹ nõ pmittit ſecũ ꝯgnitõeꝫ incertã:idõ q̃uis aliq̃s habens de aliqua ꝯclõne demõſtratiõnẽ poſſit d eo formare ſyllm dyalecticũ.nõ tamẽ hẽt ꝯgnitõem incertaꝫ ſiue cum formidĩe ¶ Ad quartã cuꝫ eius cõfirmatõne ptꝫ ſolutio. ¶ Et in hoc finitur feliciter pmus poſterioꝝ quo ad expõem textus cum difficultatibꝫ q̃ circa textuꝫ moueri ꝯſueuerũt. Pro cui⁹ ꝯpletõne felici laus z grãrũ actio ſit ſũmo dõ ac genetrici Marie.

¶ Seq̃tur ſecũdus liber poſterioꝝ.

QUeſtiones

ſunt equales numero his quecunq̧ vere ſcimus ⁊c.

Iſte eſt ſcđus liber poſterioꝝ analeticoꝝ. in quo phs determiat de q̄ſtionibꝫ vere ſcibilibus. Et diuidit̄ in tres tractatus. In pmo tractatu determinat de nūero ipaꝝ. ⁊ reductōne ipaꝝ. ⁊ hꝫ tm̄ vnū capl'm in quo tāgit duas ↄclōnes. Pria ↄcluſio. q̄ſtiones ſtꝫ equales nūero his q̄cūq̧ vere ſcim⁹. Sūt aūt q̄tuoꝛ q̄ſtiones ꝟe ſcibiles. ſcꝫ ſi eſt. q̇d eſt. q̇a eſt. ⁊ ꝓpt̄ q̇d ē. Ex^m de q̄ſtione ſi ē. vt cuꝫ q̄rit̄ vtꝝ cētaurus ē. vl' vtꝝ deus ē. Uñ queſtio ſi ē. eſt cum q̄ritur de eē rei ſimpl'r Ex^m de q̄ſtione q̇d eſt. vt qñ cognoſcim⁹ ꝙ deus eſt q̄rimus q̇d eſt deus. Ex^m de q̄ſtione q̇a eſt. vt cum q̄rit̄ vtꝝ ſol eclipſat̄. tūc em̄ q̄rimus q̇a ē. qđ patꝫ a ſigno qꝛ cuꝫ nobis oñſum fuerit ꝙ ſol deficit. nō ampli⁹ illud q̄rimus. Eſt aūt q̄ſtio q̇a eſt. cuꝫ querim⁹ vtꝝ hoc inſit illi aut nō ponētes i nūerū Ex^m de q̄ſtione ꝓpter q̇d vt qñ cognoſcim⁹ ꝙ ſol deficit. q̄rimus ꝓpter q̇d deficit. vl' ꝓpt̄ q̇d terra mouet̄ ¶ (Querim⁹ aūt) ¶ In hac ſcđa ↄclōne oñdit ꝙ oēs queſtiōes ſcibiles q̄rūtur de medio. Nā ſi eſt ⁊ q̇a eſt q̄rūtur ſi ē mediū. Ad oñdendū eſſe rei vl' ſimpl'r ſicut q̄ſtio ſi eſt. vel in pte ſicut q̄ſtio q̇a eſt. Queſtio ꝟo q̇d eſt ⁊ ꝓpt̄ quid q̄runt̄ q̇d eſt illud mediū. Ex^m quādo q̄ritur de eē rei ſimpl'r. vt vtꝝ luna ſit. vel vtꝝ nox ſit. Ex^m quādo q̄ritur de eē rei in pte. vt vtꝝ luna deficiat. vel vtꝝ luna augeat̄. Probat̄ hec ↄclu° rōne ⁊ ſigno. Rōne ſic. quia oīs q̄ſtio ꝟe ſcibilis q̄rit de cā. ſed mediū in demrātōne eſt cā. ergo oīs q̄ſtio q̄rit de medio. Maioꝛ ptꝫ inductiē. Et pmo de q̇a ē quia cū querit̄ vtꝝ luna deficiat q̄ritur vtꝝ ſit aliqua cā defcūs lune. Scđo ptꝫ de ꝓpter q̇d. q̇a querit̄ ꝓpt̄ q̇d luna deficit nō eſt aliud q̄ꝫ q̄rere que ē cauſa defcūs lune Et ſil'r oñderet̄ de ſi ē. ⁊ q̇d eſt. Sicꝫ em̄ cū querit̄ de eē rei in pte. q̄ritur de cā. Et cū querit̄ vtꝝ luna deficiat vel ꝓpt̄ q̇d deficiat. vel vtꝝ triāgulus hēat tres āgulos eq̄les duobꝫ rectis. vl' ꝓpter quid hꝫ. ⁊ vtꝝ terra ſit i medio mūdi ⁊ ꝓpter q̇d eſt i medio mūdi. ita cuꝫ q̄rimus de eē rei ſimpl'r querimus de cā. vt q̄rendo vtꝝ luna ſit. aut q̇d ē luna. vtꝝ triāgulus ſit. aut q̇d ē triāgulus. vtꝝ terra ſit. aut q̇d ē terra. ergo oīs queſtio q̄rit dꝫ medio. ſi ſcꝫ ē mediū vel ꝓpter q̇d eſt mediū. Ex quo ptꝫ ꝙ idē eſt q̄rere quid ⁊ ꝓpter q̇d. nam idē rñdetur ad vtrūq̧. Nā ſi querat̄ q̇d eſt defcūs lune. Rñdetur ꝙ ē interpoſitio t̄re inter ſolem ⁊ lunā. vel ꝑuatio luīs ꝓpt̄ interpōem t̄re. Et ideꝫ rñdebitur ſi querat̄ ꝓpt̄ quid luna deficit. deficit em̄ ꝓpter ꝑuatōeꝫ luīs ſolis ex interpōne t̄re Et ſi q̄rat̄ q̇d eſt armonia. Rñdetur ꝙ ē ꝓpoꝛtō nūeroꝝ in acuto ⁊ graui. Ee idē rñdebitur ſi q̄ratur ꝓpter q̇d ē armonia inter acutū ⁊ graue ¶ Scđo ꝓbatur dcā ↄcluſio a ſigno. quia ſi mediū ſit nobis notū ceſſat ōnis queſtio. g̊ ſignū eſt ꝙ oīs queſtio ē de medio. Añs ptꝫ ꝑ exēplum ſi em̄ eēmus ſupꝛa lunā ⁊ viderem⁹ int̄poſitionē terre int̄ eam ⁊ ſolē. nō querem⁹ vtꝝ eclipſ̄ lune ſit. neq̧ vtꝝ luna eclipſat̄. nec quid ē eclipſ̄. neq̧ ꝓpter q̇d eclipſat̄. Oīa em̄ iſta ſcirem⁹ nō tñ eo ꝙ in ꝑceptōne ſenſus cōſiſtat ſcīa. ſed q̇a ex ꝑceptōne ſenſus cāuſatur ſcīa. Naꝫ ex hac ꝑticulari noticia ſenſitia intellcūs elicit vnaꝫ noticiam vl'em ⁊ ſciētificā ¶ Circa hūc textuꝫ Attende primo. ꝙ Linconienſis eū ſic introducit oñſis in ꝑoꝛi libꝛo cōditōnibus demrātōnis ſupē in hoc ſcđo inueſtigare.. an oīa ſcita ſint ꝑ demrātionē ſcita. ⁊ cum ↄſtet nobis ꝙ tria de nūero ſcitoꝝ ſciūtur ꝑ demrātōem ⁊ poſtq̄ꝫ de eo poſuit rōem ad vtrāq̧ ꝑtem oñdit nobis qđ q̄rtuꝫ ſcꝫ quid ē nō ſcitur direcē ꝑ demrātōem. licet poſſibile ſit vt eliciatur ex demrātōne. ſicut ecōuerſo ex ipo elicit̄ demrātio. cū ergo qđ quid ē nō ſciatur ꝑ demrātionē. ⁊ reliqua tria ſcita ſciant̄ ꝑ demrātionē. ⁊ intentio Areſtotel' hic ſit ↄplere artem q̄ oīe dubitatū ſcibile fiat actu ſcitum. nccē eſt vt tradat nobis arteꝫ in hoc loco qua ſciam⁹ qđ quid ē. ⁊ hec ē ars diffiniēdi ⁊ ſtabiliendi diffinitōnes. ⁊ hec ē ars longe alia ab arte q̄ traditur in thopicis ſicut poſtea patebit Et iteꝝ pꝛet̄ cauſam p̄dictam alia ē cauſa nccāria. quare opꝫ in hoc libꝛo tradere artē definiēdi quia oīs demrātio ē ꝑ medium qđ eſt definitio. Ad hoc ergo vt actu hēatur demrātio opꝫ actu accipe definitōem rei q̄ſite que ſi fuerit ignota nō inueītur niſi ꝑ arteꝫ definiēdi. vt ergo cōpleta ſit ars demrātiua opꝫ ſm ꝑtem eius interponere artem definiēdi. ¶ Itē cum ſcita ſint q̄tuoꝛ ſicut q̄ſita ⁊ querēdo nō pauſim⁹ donec appꝛehēdamus q̇d eſt vel ꝓpt̄ quid ē. Idem aūt ſit q̇d eſt. ⁊ ꝓpter quid ē. opoꝛtet ↄgnoſcere illud ſuꝑ quod pauſam⁹ inquirēdo ⁊ h̄ medium nō ſolum ſm ꝙ ipm ē. eſt definitio. ſed etiā in rōnibus cāibilibus ſm quas oꝛdiatur ad cātum q̄ſitū ideo p̄ter ea que dicūtur in hoc libꝛo de definitōne docet Areſto. rōnes cāles ſm quas oꝛdiatur mediū ad q̄ſitum. Et in his eſt ↄtinētia hui⁹ libꝛi ſcꝫ in oñdēdo quot ſūt ſcita ꝑ nūerum ⁊ que ſcitoꝝ ſunt ⁊ ꝙ oīa q̄ſita reducātur ad q̇d ⁊ ꝓpt̄ quid ē. ⁊ hec duo ſunt vnuꝫ in re ⁊ ꝙ ipm qđ quid ē nō ſcitur ꝑ demrātōem ⁊ in docendo artē definiēdi ꝑ quā ſcitur quid ē. ⁊ ꝑ quā accipitur mediū demrātum. ⁊ in oñdendo rōnes cāles ſm quas oꝛdiatur ipm medium. qđ dicit ꝓpt̄ quid. ad ↄclōnē queſitā Uerūtamē hūc oꝛdinē nō obſuat Areſtoteles ſed poſtq̄ꝫ oñdit ꝙ ipm quid ē non ſcitur ꝑ demrātionē nec ꝑ alias vias ꝑ quas falſe opiatur ſciri vt per modum inductm̄ aut diuiſionē. int̄ſerit quedā de rōnibus cālibus. ⁊ deinde redit ad artē definiēdi tradendā ⁊ poſt reuertitur ad ↄplendū ſermonē ſuū de rōnibus cālibus. ⁊ in his dictꝫ cum his que p̄dicta ſunt in ꝑoꝛi libꝛo ↄpleta eſt ſcīa demrātiua. Et vl'r ars faciens ſcire. quia q̇cquid ſcitur aut ꝑ artem demrāndi aut ꝑ artem definiēdi ſcitur. Sed q̇a cum habuim⁹ artem ↄpletā foꝛmatā apud intellcm̄ noſtꝝ vt ↄſequatur eius vtilitas. opꝫ nos eam coaptare opi ↄpleta arte demrātiua. initiū aūt oꝑandi docet nos Areſto. in fine hui⁹ libꝛi. quia inſtruit nos qualiter ex multis ſenſibus fuerit mēoꝛia. ⁊ ex mēoꝛijs expimenta. ⁊ ex experimētis acq̇ratur nobis vl'e quod ē p̄ncipiū ſcīe. hec igit̄ p̄ncipioꝝ acceptio ē ingreſſus in opus demrāndi q̇bꝫ acceptis ꝑ ſciam ⁊ artem in hoc libꝛo traditā iam poſſum⁹ inueīre ↄplete ſpēales artes demrātias. hec Linconiēſis ¶ Attēde ſcđo. ꝙ ſcūs Thomas hūc ſcđm librū ſic ↄtinuat. Poſtq̄ꝫ phus in pmo libꝛo det̄miauit de ſyll'o demrātiuo. in hoc libꝛo intēdit determiare de p̄ncipijs eius. Eſt aūt duplex p̄ncipiū ſyll'i demrātiui ſcꝫ mediū eius ⁊ p̄me ꝓpōnes indemrēbiles. ⁊ ſm hoc

iſte liber h3 duas ptes In pma pte determiat de ɔgnitō ne medij in demōſtratōib. In ſcda pte determiat de cognitōe pmaꝝ ꝓpōnum ibi (de pncipijs aūt) Querit em vt in pncipio habitū eſt. quo mō oīs doctrina ⁊ diſciplina intellectiua ex pexiſtēti fit ɔgnitōe. in demrātōnib aūt cognitō demrātōis acqrit p aliqd mediū. vt p pmas ꝓpōes indemōſtrabiles. reſiduū erat inueſtigare qualr illa innoteſcāt. Prima ps diuidit in duas ptes. in pma pte inueſtigat qd ſit mediū in demōſtratōnib. in ſcda inqrit quo mō illud mediū nob innoteſcit ibi (quo mō aūt qd qd eſt oſtēdit. q2 vero mediū in demōſtratōib aſſumit ad aliqd notificādū de quo poterat eē dubitatio ⁊ qſtio. iō circa pmū duo facit. pmo ponit numerū queſtionū. Scdo ex ipis qſtionib inueſtigat numeꝝ ꝓpōnū oſtēdens qliter qſtioes ptinēt ad mediū demōſtratōis ibi (querim⁹ āt) S3 hec ɔtinuatio nō videt ɔueniēs ꝓpter duo. Tū pmo. q2 iſte ſcdus liber videret ſupfluus. qd p3. q2 phs ſufficiēter determinat in pmo libro ex qb ⁊ qlib pricipijs pcedit demrātio tā ɔplexis ꝙ incōplexis. ⁊ inter ɔplexa tā3 de coib ꝙ de ꝓprijs. g ſi in iſto libro determiat de pncipijs ſyllogiſmi demrātiui determinaret pus determiata. ⁊ ſic eēt ſupfluitas. Tū ſcdo. q2 in pceſſu Areſto. eſſ3 ordo peruerſus ⁊ incōueniēs. qd p3. q2 cuiuſlibet rei habētis pncipia cognitō ex illis depēdet. ſicut habet pmo phiſicorū. tūc arbitramur cognoſcere vnūqdqz. cū ɔgnoſcim⁹ pmas cauſas ei⁹ ⁊ pma pncipia vſqz ad elemēta Incōueniēs eſt g dicere ꝙ Areſto. in pmo libro determinauit de demōſtratōe. ⁊ in ſcdo de pncipijs eius. ɔueniētior ē g pma ɔtinuatō linconienſ. Attēde tercio. ꝙ ſm linconienſem ſufficiētia numeri queſtionū ſic pt haberi. q2 oīs queſtio. aut eſt qſtio de eēntia rei ſimplr. aut qſtio de ɔplexiōe. ⁊ qſtio que qrit ſimplr eēntiā rei. aut qrit an res ſit. ⁊ ſic eſt qſtio ſi eſt. aut qd res ſit. ⁊ ſic eſt queſtio qd eſt. Si aūt qſtio querat ɔplexionē rei cū re aut querit aliqd de aliquo. ⁊ tūc d2 queſtio q2 eſt. aut querit ꝓpter hoc de illo. h eſt cām ꝓpter quā hoc ine illi. ⁊ ſic eſt queſtio ꝓpter. Attēde quarto p intellectu eoꝝ que dt Areſtoteles in textu. ꝙ h verbū qrit qd recipit determinatōes an ſe) ſcat dubitabile p modū dubitabilis. vt cū d2. quero an ſol deficiat. aut ꝓpter qd d ficit: an defect⁹ ſit. vel qd ſit defect⁹. Quādo aūt poſt ſe recipit determinatōem. tūc ſcat ipm dubitabile nō p modū dubitabilis. ſ3 p modū ſciti. vt cū dicim⁹ quia ſol deficit. nō querim⁹ vtrū p modū dubitabilis Et ſimilr cū querit an de⁹ ſit. hec queſtio nō h3 in ſe multiplicitatē rerū. q2 de re ſimplr ſimplici d2 ⁊ intelligit eē abſqz omi multitudine. que accidit ei ſicut eſſe dictu3 de pma cā nō pdicat. niſi ipm eēntiam oīno ſimplice3 eē pme cauſe. Dictū vero de alijs nō pdicat niſi ordinē ⁊ depēdentiam eoꝝ a pmo ente. ⁊ hec ordinatō ⁊ depēdentia nō multiplicabit eēntiā in depēdente ꝓpter hoc. ſiue querat de ente pmo. ſiue de ente depēdēte ab ente pmo. an ſit hec queſtio nō ponit in numeꝝ. S3 cū d2 aliqd de aliquo. vt an ſol deficiat. hec qſtio poit in numeꝝ. q2 rō ⁊ forma rei pdicate ſt3 rōes due ⁊ forme due ſi affirmatō ſit ꝟa vel nō ordinate in ſubiecto vno ſi negatō ſit vera. vel forte qſtio de eē ſimplr. q2 querit eē ſolū. dicit nō ponere in numeꝝ vbi nō querit eſſe aliqd. vt cū querit an ſol deficiat. q2 querūt quodāmodo duo. ſ. eē ſolis ⁊ eſſe defect⁹ ſolis d2 talis queſtio ponere in nūeꝝ. Dicit g Ar3. ꝙ cū qrim⁹ ſic ponim⁹ in nūerū. vt vtrū ſol deficiat an non. hec linconienſ.

Queritur vtrum

ſint tm̄ quatuor qſtiōes vere ſcibiles. ſ. ſi eſt. qd eſt. qa eſt. ⁊ ꝓpter quid. ⁊ ille ſint equales his q vere ſcim⁹ Arguit pmo ꝙ nō. q2 plures ſt3 qſtiones ꝙ qtuor. g Añs p3. q2 in pmo thopicoꝝ enūerāt qtuor queſtiones ſm numeꝝ quatuor pdicatoꝝ. ſ3 ille nō ſt3 eedem cū queſtionib pdictis. g nō ſt3 tm̄ qtuor. Cōfirmat q2 plures ſt3 ꝓpōes dubitabiles ꝙ qtuor. g plures ſūt queſtiones ꝙ qtuor Añs p3. quia ſm Boetiū queſtio eſt dubitabilis ꝓpō. Scdo ſic. de ɔtigētib vt i paucioribus fiūt queſtiones. ⁊ tm̄ nō vere ſciūt. q2 de ɔtingentib nō eſt ſcia. g queſtiones nō ſt3 eqles numero his q vere ſcim⁹. Hic rndet linconienſ. ꝙ queſtiones in gnē ſt3 eqles nūero reb vere ſcitis in gnē. ⁊ hoc eſt pncipiu3 notū tot eē in gnē ſcibilia qt ſt3 in genere qſita ⁊ dubitabilia. ſingula tm̄ dubitabiliū plura ſt3 ſcibilib. q2 cōtingētia erratica dubitabila ſt3. ⁊ multotiēs querim⁹ cām. ⁊ tm̄ eoꝝ nō eſt ſcia. vult g reſpōſio ſua. ꝙ queſtiones in gnāli ſt3 equales nūero his qcūqz vere ſcimus in generali. queſtiones tm̄ in ſpeāli nō ſt3 equales nūero his quecūqz vere ſcim⁹ in ſpeāli. Cōtra eqle gnē ⁊ eqle nūero diſtinguūt ab inuicem. ſicut idē gnē ⁊ idē nūero. dicere g ꝙ queſtiones ſt3 eqles nūero. ⁊ nō ſt3 eqles genere nō videt ɔueniēs ſ3 exponit vnū mēbꝝ diuiſionis p alteꝝ. qd eſt incōueniēs Tercio ſic. pauciores ſt3 queſtiones ſcibiles ꝙ qtuor. g nō ſt3 tm̄ qtuor Añs p3 primo. q2 tm̄ eſt vnū vere ſcibile. g tm̄ eſt vna qſtio. Tenet ɔña. qſtiones ſt3 equales nūero his que ꝟe ſcimus Scdo p3. q2 oīs qſtio eſt queſtio medij. vt d2 in textu. g nō ē niſi vnū queſitm̄. ⁊ p ɔñs nō erit niſi vna qſtio. Pat3 tercio. q2 ſi eſt ⁊ qd eſt nō ſt3 queſtiōes. qa oīs qſtio aliqd ſupponit. ſ3 ſi eſt nihil ſupponit. ergo. Minor p3 pmo. q2 ſi aliqd ſupponeret h eſſ3 quid eſt. ſ3 hoc nō. q2 quid eſt pſupponit ſi eſt. g. Pat3 ſcdo q2 ſi ſic. tūc eſſe exiſtētie eſſ3 demōſtrabile de eo cuius eſt. ſ3 hoc eſt falſum. q2 tale eſſe pdicat ɔtingēter d eo cui⁹ eſt. Q3 autē queſtio qd eſt pſupponat queſtione3 ſi eſt de ſe notum eſt. Quarto ſic. nō oīe qd querit eſt ſcibile. g queſtiones nō ſūt eqles numero his q vere ſcimus. Añs p3 pmo. quia de ɔtingentib ſt3 qſtiones. ⁊ tamē ɔtingētia nō vere ſciunt. ſicut pus dictum ē. Pat3 ſcdo. quia oīe qd querit ē dubium. ſicut pat3 p Boetiū. ſed oīe qd ſcit eſt certū. Pat3 tercō. q2 d2 in textu. ꝙ nō ē interrogantē demōſtrare. Pt3 quarto q2 in pmo poꝝ d2. nō em interrogat q demrāt. ſ3 ſumit

In oppoſitū eſt phs in textu. Pro ſolutōe queſtionis ſoluēde ſt3 quatuor queſtiones

Queſtio

Prima. vtrū qſtiōes ſint eqles nūero his q vere ſcim⁹. Pro cuius ſolutōne. Attēde pmo ꝙ qſtio pt accipi duplr. vno° cōiter p quacūqz ꝓpōe accepta cū ſigno interrogatiuo. ſiue ſit de ɔtingētibus ſiue de neccarijs. ſiue de ipoſſibilib. ⁊ ſic nō capit hic Alio° accipit ſpealr p ꝓpōe neccāria ſcibili p demōſtratōem. et ſic capit h. ⁊ ab aliquib ſic diffinit. ꝙ eſt mot⁹ dubitātis querētis aliqd pdicatū de aliq qd ei accidit neceſſario. ſ3 hoc forte nō videt aliquib veꝝ. q2 tūc qſtio

ſi eſt nō eſſet q̄ſtio tm̄ qꝛ q̄ſtio ſi eſt nō querit aliq̄d p̄re/dicatū de aliquo ſubiecto. qꝛ tūc nō eſſet q̄ſtio ſimplex ſꝫ ꝯpoſita. Tū etiā qꝛ tūc nō eſſꝫ de eſt 3° adiacēte. cuius ꝯriū dꝫ btūs Thomas in ꝯmento. Tū qꝛ eſſe ſimpl'r de nullo dꝛ. niſi de p̄ma cā. iō queſtio ē introgatio alicui⁹ ꝓōis deter̄minabilis p̄ demōſtratōem. vel q̄ pōt elici ex demōſtratōe. ¶ Attēde ſcđo qꝫ ꝓō ſcibil' non ē q̄ſibil' illo° qꝛ ſit' ꝛ ab eodē. ꝛ eodē mō ſit ſcita ꝛ dubitata. qꝛ ſic ſit' eſſꝫ certa ꝛ ignota reſpectu eiuſdē. q̄d ē incōueniēs. ſꝫ ipa p̄us eſt dubitata vel ignorata ab addiſ/cente. ꝛ p̄ p̄ncipia nota p̄ ſe determiāte applicata ipſa fit certa ꝛ etiā queſtio. que eſt certa ab vno dubitabi/lis ē ab altero ¶ Attēde tercio qꝫ ad queſtionē tria req̄runt ꝛ ſufficiūt. Primū ē qꝫ illud de q̄ querit' ſit dubitabile quātū eſt de ſe. Scđꝫ. qꝫ aliquid p̄ſupponat. Tercium eſt. qꝫ habeat mediū p̄ quod poſſit demrāri. ꝛ iō ſi ē eſt queſtio. ſic poſtea patebit ¶ Attēde q̄rto. qꝫ ſufficientia queſtionū alit' habet' a theomextio q̄ꝫ fuerit data a linconienſi. Vñ dꝫ theomixti⁹. oīs q̄ſtio vere ſcibilis. vel ē ſimplex vel ꝯpoſita. ſi p̄mū. vel q̄rit de eſſe rei ſimpl'r. ꝛ ſic eſt q̄ſtio ſi ē. vel de q̄dditate. ꝛ ſic dꝛ queſtio q̄d eſt. Si ſcđm h̄ ē dupl'r. vel q̄rit de inherētia vnius ad alterū. ꝛ ſic dꝛ queſtio qꝛ ē. vel de cā tal' inherētie. et ſic dꝛ queſtio ꝓpter q̄d. Et ordo harꝫ queſtionū atten/dit' ꝑm ea q̄ de re ſcibili querunt'. Primū aūt q̄d de re ſcibili querit' eſt eē ſimpl'r. naꝫ in p̄mis querim⁹ an ſit. deinde querim⁹ poſt illud q̄d illa res ē. verbi grā q̄rē/do in p̄mis an deus ē. deīn querim⁹ q̄d ē deus. Sed q̄ñ queſtio ē de re ꝯpoſita. tūc nos querim⁹ in p̄mo. an p̄dicatū inſit ſubiecto ꝓpōis. ꝛ rurſum poſtq̄ꝫ ſcim⁹ h̄ querim⁹ q̄re ē in illo. ꝛ iſta dꝛ queſtio ꝓpter q̄d

Dic ad queſtionē. rememorādo ea q̄ dicta ſūt circa textū ſupius. qꝫ q̄ſtiones ſtꝫ eq̄les nūero his q̄ vere ſcim⁹. qꝛ q̄ſtio ſcita nō eſt p̄ ſe nota in veritate vel in falſitate. qꝛ ꝓpō ſcibil' ē illa. cui⁹ ſcientia de nouo accipit' p̄ cāꝫ. ſꝫ talis nō eſt p̄ ſe nota ī ve/ritate. qꝛ ſi ſic ei⁹ ſcia nō acq̄ret' de nouo. nec in falſitate. qꝛ de nō ente nō ē ſcia. g̃ ꝓpō ſcibil' nō ē p̄ ſe nota. nec ſimpl'r ignorata. ſicut impoſſibilia de q̄bꝫ nō p̄t eē ſcia g̃ ꝓpō ſcibilis eſt talis de q̄ ſcia pōt acq̄ri poſt dubita/tōem. ita qꝫ p̄us ſit dubia. ꝛ poſtea p̄ p̄ncipia nota ſiue ſcita. ꝛ ſic q̄ſtiōes erūt eq̄les nūero his q̄cūq̄ꝫ vere ſcim⁹.

Queſtio ſecunda.

Vtrū ſi ē ſit queſtio. Iſtā queſtionē mouet linco. Et arguit p̄mo qꝫ non ſit q̄ſtio. qꝛ in omī q̄ſtione aliquid ſupponit' ꝛ aliq̄d dubitat'. mō queſtio ſi ē nihil p̄ſupponit. qꝛ ſi aliq̄d p̄ſupponeret h̄ eſſꝫ quid ē. ſed hoc nō. qꝛ q̄d eſt p̄ſupponit ſi ē. g̃ nō p̄ſupponit' a ſi ē. Itē q̄d p̄ſupponit' añ demōſtratōem nō ē q̄ſibile. qꝛ ome q̄ſibile ē ſcibile. ſꝫ ſi ē p̄ſupponit' añ demrātōem. qꝛ de ſubiecto p̄ſupponit' ſi eſt ꝛ q̄d. Itē cū tales queſtiōes ſint meta/phiſice. ꝛ ſubiectū metaphīce ē ens. ꝛ nulla ſcia q̄rit ſu/um ſubiectū ſimpl'r eſſe videt' qꝫ in talibꝫ eē nō querat'. Cōfirmat'. ſi eē querat' de aliq̄. quero an idē de ſeipſo an aliud de alio. ſi idē de ſeipō. tūc nō ē queſtio. qꝛ ꝑm Ar̃ꝫ. vij. metaphīce. querere q̄re hō ē hō nihil ē q̄rere. Si aliud de alio nō eſt q̄ſtio ſimplex ſꝫ ꝯpoſita. qꝛ queſtio ſimplex ē ꝑm linco. q̄ñ illō q̄d querit' nō ē alterius eēntie. Iteꝫ ſi querat' aliō de alio. tūc eē poſſꝫ demrāri qꝛ illud eē h̄ret in ſubiecto cām q̄re ei inſepabil'r ineēt

eſt ꝑm ſe aliud ab eo cui⁹ ē. g̃ ē demrābile. ¶ In oppoſitū eſt Ar̃ꝫ. q̄ vult qꝫ q̄ſtio ſi ē. eſt queſtio ſimplex non ponēs in nūerꝫ. ¶ Ad queſtionē r̄ndet ꝑm intētōem Areſto. qꝫ ſi ē. ē queſtio. ꝛ eſt q̄ſtio ſimplex. vñ queſtio ſimplex ꝑm ſcm̄ Thomā eſt in q̄ p̄dicat' ē ſcđm adiacēs. ꝛ nō ē 3ᵘᵐ adiacēs. vñ ꝑm h̄ ip̄e diſtinguit queſtiōes. qꝛ vł fit queſtio ī enūciatōe de ē ſcđo adiacēte. ꝛ ſic ē queſtio ſimplex nō ponēs in numerꝫ vel in enūciatōe de ē 3° adiacente. ꝛ ſic ē queſtio ꝯpoſita. ꝛ ponēs in numerꝫ q̄ q̄ritur de ꝯpōe duorꝫ. q̄rꝫ vnū eſt ſubiectū ꝛ aliud p̄dica/tū. vñ dꝫ qꝫ queſtio ponēs in nūerū ē queſtio nccāria dē ē tercio adiacēte ſūpta cū ſigno interrogatiuo. ſꝫ q̄ſtio nō ponēs in nūerꝫ ē ꝓpō nccāria de eſt ſcđo adiacēte cū ſigno introgatiuo ſūpta. Sꝫ ꝑm linco. queſtio ſimplex eſt q̄ñ rō ꝛ forma ſubiecti. ꝛ rō ꝛ forma rei p̄dicate non ſūt due ſꝫ vna. Sꝫ queſtio dꝛ ꝯpoſita q̄ñ forma ſubiecti ꝛ p̄dicati ſūt due. ſicut cū querit' an hō ſit riſibil'. Ex iſtis pꝫ. qꝫ queſtio ſi ē. ē queſtio. nā ſibi ꝯueniūt ꝯditiones queſtiōis ſupius aſſignate Vñ duplex ē eſſe. q̄ddā eſt eſſe ſubiecti. ꝛ aliō paſſiōis Primū eſſe nō hꝫ mediū nec etiā ē demrābile. qꝛ de ſubiecto p̄cognoſcit' qꝛ eſt ꝛ q̄d ē añ demrātōeꝫ. tñ eſſe paſſiōis ē demrābile. qꝛ illō eſſe ē ineſſe. q̄d ineſſe demrāt' p̄ diffinitōem ſubiecti tā/q̄ꝫ p̄ mediū ꝛ etiā p̄ diffinitōem paſſiōis. ſeq̄t' g̃ qꝫ ſi eſt ē queſtio. ¶ Ad argumēta. Ad pᵐ dꝛ. qꝫ queſtio ſi ē aliq̄d p̄ſupponit. qꝛ q̄d ē vt dictū ē nō q̄d rei. ſꝫ q̄d ſignificat' p̄ noⁿ. vñ q̄d rei p̄ſupponit ſi ē. ſicut argutū eſt ꝛ tō ſi ē nō ſolū p̄ſupponit' ¶ Ad aliud pꝫ qꝫ de ſubiecto p̄ſupponit' ſi ē ꝛ q̄d eſt. ꝛ iō ō ſubiecto nō p̄t q̄ri eſſe. tñ eſſe paſſionis p̄t queri ¶ Ad aliud dꝛ. qꝫ eſſe querit' de eo cui⁹ eſt nō ſic totał'r idem. nec ſic totał'r diuerſū. q̄d eſt alteri⁹ gn̄s. ſꝫ querit' tāq̄ꝫ reducibile ad aliq̄d gen⁹ illi⁹ cui⁹ eſt. ꝛ eſt queſtio ſimplex. Vñ nō querit' totał'ter aliud. ꝛ tñ nō videt' de mente phī. qꝫ queſtio ſi eſt ſit de eſſe paſſiōis. qꝛ dꝛ (ſimpl'r aūt eſt ſi ē aut nō eſt. cū q̄rit' ſi eſt luna aut nox. ꝛ tñ illa ſūt ſubiecta. Iō alr' r̄ndet linco. qꝛ oīs ſcia accipit ſuū ſubeectū ſimpl'r eſſe vt metaphīca ens. ꝛ geometria magnitudineꝫ. verūtñ de his que ſūt ſub ſbiecto nō ſp̄ accipiūt' q̄m ſūt ſub illo. vñ bñ querit' de ſpēbꝫ q̄d ē ſubiectū. ꝛ q̄ ſūt ſub ſub/iecto. ꝛ ſpēs que nate ſūt eē ſub rōe. q̄rꝫ p̄dicat' de eē infe/rioribꝫ. ſicut in geometria oñdit' de aliq̄ figura. q̄ñ ip/ſa eſt trigon⁹ orthogon⁹. ꝛc̄ꝫs. cū tñ trigon⁹ ꝛ orthogon⁹ ſint ſpēs figure plane. ꝛ figura plana eſt ſpēs mag/nitudinis. vult g̃ (ſic videt' dicere) qꝫ eſſe cuiuſlibet alterius a p̄ma cā p̄t demrāri de eo excepta ſubā. que ē gen⁹ gn̄aliſſimū Illa em̄ ſuba nō hꝫ diffinitōem. qꝛ nō hꝫ gen⁹ ſupi⁹. ꝛ iō de illa nō demrāt' eſſe Nec de p̄ma cā q̄ nō eſt in gn̄e. ſꝫ eſſe ei⁹ eſt ſua eſſentia. ꝛ ſic eſſe ſubiecti et paſſionis p̄t acq̄ri. exceptis q̄ dicta ſūt. Poſſꝫ tñ alr' dici ꝛ breuius. ſupponendo qꝫ dupl'r eſt eſſe. ſ. eſſe actualis exñtie. ꝛ eſſe aptitudinał' exñtie. q̄d eſt eſſe. de q̄ q̄rit q̄ſtio ſi eſt. ſ. eſſe aptitudinał' exñtie eſt demrābile ō eo cui⁹ eſt a p̄ori ꝓpt' q̄d ꝛ potiſſime. Probat' q̄drupl'r. Primo. qꝛ oīs relatio aptitudinał' eſt de ſuo ſubiecto. q̄dditatiue diffinibili potiſſime demrābil'. ſꝫ aptitu/dinał' exñtia eſt relatō aptitudinał'. g̃ eſt de q̄libet diffi/nibili potiſſime demrābil'. Maior pꝫ. qꝛ relatō apti/tudinał' p̄dicat' de ſuo ſubiecto in 2° mō dōi p̄ ſe. ꝛ diffinitio q̄dditatiua p̄dicat' de eo in p̄mo Scđo p̄bat'. qꝛ ꝓpō hn̄s aliq̄d mediū ꝓpter q̄d ꝛ potiſſime. ſꝫ omīs ꝓpō (in q̄ p̄dicat' eſſe de ſubiecto q̄dditatiue diffinibili)

habet mediū ꝓpter qd ꝛ potiſſimū pri⁹ ſe. Minoꝛ p3. qꝛ diffinitio qdditatiua ſubiecti eſt cū ſubiecto ꝛ ei⁹ eſſe ꝯuertibil'. ꝛ ꝑtinet ad eqtā cām coꝝ. ꝛ naturalr̄ ꝑus et noti⁹ ꝯuenit ſubiecto ꝙ̄ ſuū eē. cū nihil noti⁹ ꝯueniat diffinito ꝙ̄ ſua diffinitio. vn̄ h̄ ē demrātio potiſſima. oē aīal rōnale natū3 eſt exiſtere. oīs hō eſt al' rōnale. ḡ oīs hō nat⁹ ē exiſtere. Vn̄ nō pt dari aliq̄ ꝯditio demratō nis potiſſime. q̄ ſibi deficiat. Tercio ꝓbat̄ autoꝛitate ꝑhi volēs queſtionē ſi ē eſſe q̄ſtionē vere ſcibilē ꝛ dmō/ ſtratiue t̄minabilem. Pꝛobat̄ q̄rto autoꝛitate eiuſde3. dicent̄ ꝙ idē eſt ſcire q̄d qd eſt ꝛ cām ipſi⁹ ſi ē qd eſt. ḡ ſi diffinitio eſt cā ipſius ſi ē. ḡ pt ſi eſt ꝑ diffinitōnem demrāri. cū demrātio nihil aliud ſit ꝙ̄ ſyll's cāe. Et ſi dicas. ꝙ nulla ſcia pt demrāre ſuū ſubiectū eſſe. de/ mrātōe potiſſima ꝛ ꝓpter qd Dico ꝙ nō ē incōueniēs ſubiectū eſſe ꝑcognoſci ꝛ pꝛeſuppōi. ꝛ tn̄ ꝑ aliquā de/ mrātōem accipe cā3 ꝓpt̄ quā ſubiectū eſt ſicut nō ē icō ueniēs aliquē cognoſcere ꝙ lumē trāſit ꝑ vitꝝ ꝛ ignoꝛa re cām ꝓpter quā ꝑtrāſit. vn̄ dt ꝑhs in textu ꝙ cognito ſi eſt q̄rimus qd ē. ꝛ dt poſtea. ꝙ cognoſcere qd ē. ē ꝯg noſcere cām ipius ſi eſt. inuenta ḡ cā. poterim⁹ demon ſtrare ꝛ cognoſcere ꝑ cām. illud qd ꝑus cognoſcim⁹ ſi ne cā. Et ſi q̄ras ſcdo. vtꝝ ſi eſt ſit pri⁹ notū de ſubiec/ to vel qd eſt. Dico ꝙ ſi eſt. ē pri⁹ notū q̄ ad nos. tn̄ qd eſt eſt ſimplr̄ ꝑus notū ꝛ q̄ ad naturā. vn̄ gn̄alr̄ ꝑdica/ ta ꝑmi mōi ſt̄ pri⁹ nota de ſbiecto ꝙ̄ ꝑdicata ſcdi mo di. ꝛ hoc quo ad naturam

Queſtio tercia

Vtꝝ qd eſt ſit q̄ſtio. Pꝛo cui⁹ ſolutōe. Attēde ꝙ qd ē pt duplr̄ ꝯſiderari. vno° ſub rōe q̄ eſt qd. ꝛ illo° nō q̄/ rit̄. ita ꝙ ſub illa rōe ſciat̄ tāꝙ̄ ꝯcluſū in demrātōe. qꝛ ſic eſſ3 petitō ꝑcipiȷ̄. Alio° ꝯſiderat̄ qd eſt abſolute. ꝛ ſic ſm ꝑhm q̄rit̄ vt ꝑ aliquā aliā viā fiat notū. vt ꝑ vi am diuiſiōis vel demrātōe potiſſima. in q̄ mediu3 eſt qd qd eſt alteri⁹ extremi. nō tn̄ in eo qd qd eſt. tūc pōt ꝯcludi ꝑ demrātōem. Vn̄ ſic aliq̄lr̄ ſupius patuit q̄n vni⁹ rei eſt duplex qd ſiue duplex diffinitō. ſ. matiale et foꝛmale. tūc qd materiale pt demrāri ꝑ qd foꝛmale ita ꝙ demrā ret̄ ineē illi cui⁹ eſt. nō tn̄ ſub rōe foꝛmali

Dic ad q̄ſtionē. ꝙ qd eſt. ē q̄ſtio. ſic (qd qd eſt dt Ar̄ſ. qꝛ qd eſt pt dubitari. ꝛ ei⁹ cognitō pt acq̄ri. Docet em̄ Ar̄ſ. venari qd qd ē in h̄ ſcdo. ſ3 illa duo ſufficiūt ad rōem q̄ſtionis. Dicunt tn̄ aliq̄ ꝙ qd eſt ſubiecti nō q̄rit̄ de ſubiecto tāꝙ̄ de fū damēto. qꝛ in demrātōe de eo ꝑſuppōit̄. ſic dt Areit. quid ē tn̄ paſſionis q̄ri pt ꝛ ipm ſciri de ſubiecto ꝑ dif finitōem ſubiecti. Sꝫ ꝯ iſta q̄druplr̄ arguit̄. Pꝛimo ſic. omne qd eſt ſcibile. ē ſcibile ꝑ quid ē. ſi ḡ qd eſt ſub q̄cūꝙ ratōe ſciret̄ de ſubiecto. ipm ſciret̄ ꝑ qd eſt. ꝛ ſic eēt ꝓceſſus in infinitū ¶ Scdo ſic. oē q̄ſibile ē ſcibi/ le. qd eſt nō eſt ſcibile. ḡ neꝙ̄ q̄ſibile Minoꝛ p3. qꝛ ſcibi le de ſubiecto d3 hr̄e cām in ſubiecto. qd quid eſt autē nullā h3 cām in ſubiecto ꝑ quā ſciri poſſit niſi dicatur ſicut dt ſcda rn̄ſio ad queſtionē Cōtra quā arguit̄ 3° ſic. oñdēdo ꝙ quid eſt ſubiecti pt q̄ri ꝛ etiā ſciri de ſub iecto. qꝛ ꝯtingit aliquā rē eſſe. ꝛ tn̄ dubitare de ꝑncipi is indicatiuis qd ē eſſe ꝛ poſtea illa cognoſcere. ſic puer cognoſcit bouē ꝛ aſinū eſſe. ꝛ tn̄ ꝑncipia eēntialia eius ignoꝛat ꝛ poſtea ꝯgnoſcit. ſeq̄t̄ ꝙ illud qd eſt ꝑus mo/ tū ꝛ poſtea notu3 eſt q̄ſibile de ſubiecto. ꝛ ꝑ ꝯn̄s ſcibile

¶ Quarto ſic ꝯ eandē rn̄ſionē. qꝛ qd quid ē paſſionis nō pt ſciri ſm Ar̄ſ. ḡ male dictū eſt ꝙ qd eſt paſſionis pt ſciri. Et ꝯfirmat̄. qꝛ paſſio nō h3 aliud qd quid eſt ſiue diffinitōem a diffinitōe ſui ſubiecti. ḡ rn̄ſio nulla Añs p3. qꝛ ſoli⁹ ſpēi eſt diffinitō. paſſio aūt (q̄ eſt qdā reſpectus appetibil') nō eſt ſpēs. Ad iſta argumenta. ¶ Ad pmū dōm ꝙ quid eſt ſub rōe q̄ qd eſt nō q̄rit̄: vt ꝑ mediū demrāt̄. qꝛ ſic eſſ3 ꝓceſſus in infinitū. Et ad ſcōm ſilr̄ rn̄det̄. ¶ Ad terciū patebit ſolutō ex his que dicant̄ poſtea. ꝛ ſilr̄ ad quartū.

Queſtio

Quarta. vtꝝ quid ē ꝛ ꝓpt̄ qd ſint queſtiōes diſtincte. Videt̄ em̄ pmo ꝙ nō. qꝛ ſm ꝑhm in te/ xtu idem ē q̄rere quid ē ꝛ ꝓpter qd eſt. Et rn̄detur ad vtrūꝙ̄. ḡ qd eſt ꝛ ꝓpter quid non ſt̄ q̄ſtiones diſtincte Pꝛo cui⁹ q̄ſtionis ſolutōe ¶ Attēde pmo ꝙ illas q̄ſtio nes eſſe diſtinctas pt itelligi duplr̄. vno°. ꝙ ſint diſtic te capiēdo vtrāꝙ̄ foꝛmalr̄. Alio° capiēdo vtrāꝙ̄ fun damentalr̄. vn̄ ꝙ̄uis querāt de eodē fūdamētalr̄. non tn̄ foꝛmalit̄. q̄rit em̄ vtraꝙ̄ de diffinitōe. ſ3 h̄ eſt aliter et alit̄. Queſtio em̄ qd ē querit qd ſit mediū foꝛmalit̄ ſ3 queſtio ꝓpt̄ qd nō q̄rit foꝛmalr̄ qd eſt mediū. ſ3 ſolū ꝑ quādā ꝯcomitātiā. Sic ḡ vna q̄ſtio. vtputa ꝓpt̄ qd poſſet reduci ad q̄ſtionē quid ē ¶ Attende 2°. ꝙ qꝛ ſm ꝑhm decimo metaphice nccē eſt in q̄libet gn̄e deuenire ad aliq̄d pꝛimū ꝛ minimū. qd eſt ꝑnciptū ꝛ mēſura om niū eoꝝ que ſūt in illo gn̄e. iō in gn̄e q̄ſtionū nccē eſt de uenire ad aliquā q̄ſtionē pꝛimā q̄ ſit ꝑncipiū ꝛ mēſura oīm aliaꝝ. nō ſm ꝙ̄titatē. ſ3 ſm ꝯgnitōem. qꝛ cognitio eius ē menſura oīm aliarū. ꝛ ad illā oēs alie ſt̄ redu/ cibiles. iſta aūt q̄ſtio eſt q̄ſtio quid ē. nā quilibet ꝯgno ſcēs finalr̄ oꝛdinat ſuā cognitōem ad hoc ꝙ cognoſcat quid eſt res. Nō em̄ cognoſceret rē in ꝑticulari. niſi ha beret aliquā noticiā in vl'i. vn̄ ſi aliquis ꝯgnoſcit qd ē res cognoſcit ꝑdicata. que ꝑ ſe ſibi inſūt. ꝛ ꝓpt̄ qd ſibi i ſt̄. ꝛ cognoſcit ſi res eſt. ꝛ qꝛ ē. Ex h̄ p3 ꝙ oīs queſtio fi nalr̄ querit quid eſt res ¶ Dic breuit̄ ad q̄ſtionē ꝙ li cet queſtio qd ē ꝛ ꝓpt̄ quid idē querāt ꝯcomitāter. nō tn̄ querūt idē foꝛmalr̄ ꝛ ꝑ ſe. ſic p3 ex dictis.

Ad ratōnes

añ oppoſitū Ad pꝛi/ mā ꝛ ꝯfirmatōem ei⁹ p3 ſolutō ¶ Ad ſcda3 dō3 ꝙ lic3 ꝯtigētia pn̄t ſciri vt referūt̄ ad ſuā cā3 nccā riā. Et ad replicā (que fiebat ꝯ rn̄ſionē linco.) dōm ꝙ iſte due detmiatōes gn̄e ꝛ nūero nō referūt̄ ad idem ſ3 hec detmiatio in gn̄e referēda ē ad queſtiōes. ꝛ hec detmia° nūero ad eq̄litate3. ita ꝙ ſit iſte itellect⁹ que/ ſtiones accepte in gn̄ali ſūt eq̄les nūero his quecūꝙ̄ ꝑe ſcim⁹ in gn̄ali. ꝛ ſic expō linco. eſt bona ¶ Ad tciū cū ſuis ꝓbatōibꝫ patebit ſo° ex ſequentibꝫ. ¶ Ad q̄rtā p3 ſolutō ex dictis. ꝛ ſilr̄ ad ei⁹ ꝓbatōes

Quoniā aūt quod

quid eſt demrāt̄) ¶ In hoc 2° tractatu oñdit ꝑhs q̄lr̄ queſtio qd ē. eſt t̄miabil' ꝛ ſcibil'. Et diuidit in ſeptem capitula. in p° ca° oñdit ꝙ nec omīs. cui⁹ ē demrātio eſt diffinitō. nec cuiuſlibet (cui⁹ eſt diffini°) eſt demrā° nec alic⁹ eiuſdem eſt diffinitō ꝛ demrātō. Et p° ꝓpoit itentū dicens. qm̄ āt t̄minat̄ qd qd eſt diffinitō. ꝛ q̄ꝝ eſt nūc dicem⁹. ꝛ p° diſputatie ꝓponendo de ipſ. 2° mo uet hāc q̄ſtionem. vtꝝ ſit ide3 ꝛ ſm idē ſcire diffinitōe

et demrãtõe aũt nõ. Pro cuiꝰ ſolutõe ponit tres ↄclõ-nes. Prima ↄcluſio. nõ oĩm (quoꝝ eſt demrãtio) ẽ diſ-finitio. probat̃ q̃tuoꝛ rõibꝫ. Prima rõ. qꝛ demrãtio bñ eſt eoꝝ que p̃dicãt̃ negatiue ⁊ pticularit̃. ſꝫ taliũ nõ eſt diffinitio. ğ Maioꝛ pꝫ de demrãtõibꝫ factis in ſcđa fi-gura ⁊ tercia. Minoꝛ pꝫ. qꝛ diffinitõ ⁊ q̃libet ps diffini-tõis p̃dicat̃ vl'r ⁊ affirmatiue ¶ (Sciet eñ vtiqꝫ) Po-nit ſcđam rõem q̃ eſt. ſi oĩm (quoꝝ eſt demrãtio) eſſet diffinitio. tũc aliq̃d (cuiꝰ eſt demrãtio) poſſit ſciri ſine demrãtõe. ſꝫ h̃ eſt impoſſibile. ğ. Minoꝛ pꝫ. qꝛ nihil ꝓ-hibet aliquẽ habere diffinitõem q̃ nõ hꝫ demrãtõem. et ſic aliq̃d ſciret̃ ꝑ diffinitõem anteq̃ de ipo eẽt facta de-mrãtio ¶ (Nihil eñ) Ponit terciã rõem q̃ eſt. q̃ eoꝝ (que inſt̃ ꝑ ſe) eſt demrãtio. ſꝫ diffinitões ſtꝫ ſine ineẽ vel nõ ineẽ. ſiue ꝑ ſe ſiue ꝑ accñs ¶ (Ampliꝰ ſi diffini-tõ) Ponit q̃rtã rõem q̃ eſt. accñtiũ ꝑ ſe eſt demrãtio. ſꝫ taliũ nõ eſt diffinitõ. diffinitõ eñ eſt q̃dã cognitõ ſubẽ. ğ nõ oĩm (q̃ꝝ eſt demrãtio) eſt diffinitõ (Quidã aũt) Ponit ſcđam ↄcluſionẽ que eſt. nõ oĩm (q̃ꝝ eſt diffini-tio) eſt demrãtio. ꝓbat duabꝫ rõibꝫ. Prima. qꝛ vnius ſcibilis eſt tñ vnꝰ modꝰ ſciendi. ſꝫ diffinitõ ⁊ demrãtõ ſtꝫ diuerſi modi ſciendi. ğ ¶ (Ampliꝰ p̃ncipia) Hic ponit ſcđam rõem q̃ eſt. qꝛ p̃ncipia demrãtionũ ſtꝫ īde-mõſtrabilia. diffinitões aũt ſtꝫ p̃ncipia demrationum aut eñ erũt p̃ncipia p̃ncipioꝝ. ⁊ hoc in ĩfinitũ abibit. aut p̃me diffinitões erũt indemrãbiles. ğ nõ oĩm (q̃ꝝ eſt diffinitõ) eſt demrãtio ¶ (Sꝫ vtꝝ ſi nõ) Poĩt ter-ciã ↄcluſionẽ que eſt. nulliꝰ eiuſdẽ eſt demrãtio ⁊ diffi-nitõ. ꝓbat tribꝫ rõibꝫ. Prima rõ que tãgit̃ ibi (diffiniº quidẽ. qꝛ diffinitõ facit cognoſcere q̃d eſt. ſꝫ demrãtio-nes illud ſupponũt. ğ. Mioꝛ ptꝫ. qꝛ mathematice ſcie ſupponũt q̃d eſt vnitas. q̃d par. q̃d ĩpar. ⁊c̃ ¶ (Ampli-us oĩs demrãtio) Ponit ſcđam rõem q̃ eſt. q̃ oĩs dmõ-ſtratio oñdit aliq̃d de aliq̃. ſꝫ nulla diffinitõ h̃ oſtẽdit In diffinitõe aũt nihil alteꝝ de altero p̃dicat̃. vt ĩ diffi-nitõe hoĩs aĩal nõ p̃dicat̃ de bipede nec ẽ͂. Silr ĩ diffi-nitõe circuli figura nõ p̃dicat̃ de plano nec ẽ͂ ¶ (Am-plius alteꝝ) Ponet terciã rõem que eſt. qꝛ demrãº oñ-dit qꝛ eſt. ⁊ diffinitõ q̃d eſt. ſꝫ illa ſtꝫ diuerſa. neqꝫ vnũ eſt ps alteriꝰ. ğ nulliꝰ eiuſdẽ ẽ demrãtio ⁊ diffinitõ. di-ctũ eſt aũt neqꝫ vnũ eſt ps alteriꝰ. qꝛ in his que ſe habẽt ſicut totũ ⁊ ps. oſtẽſo vno oñſũ eſt ⁊ reliquũ. ⁊ ita eoꝝ ꝫ p̃t eſſe idẽ modꝰ ſciẽdi. Oſtẽſũ eñ eſt q̃ yſocheles ẽ eq̃-lis duobꝫ rectis ſ̃m q̃ oĩs triangulꝰ eſt oſtẽſus. ps eñ eſt. hoc aũt totũ ¶ (Manifeſtũ ita eſt) Ex p̃dictꝭ in-fert q̃ neqꝫ oĩs cuiꝰ eſt diffininitõ eſt demrãtio. neqꝫ oĩs cuiꝰ eſt demrãtio eſt diffinitõ. neqꝫ aliciꝰ eiuſdeꝫ eſt diffinitio ⁊ demrãtio. Ptꝫ etꝭ. q̃ diffinitõ nõ ẽ dmõ-ſtratio nec diffinitio eſt idẽ cũ demrãtõe. nec alteꝝ eſt ĩ altero ¶ (Ipius aũt q̃d q̃d eſt) In h̃ ſcđo capº inq̃rit phs diſputatiue q̃uõ ipm q̃d quid ẽ oñdit̃ de eo cuius eſt. ⁊ intẽdit q̃tuoꝛ ↄcluſiones. Prima. ipſius q̃d q̃d ẽ nõ eſt demrãtio. ꝓbat̃. qꝛ ſi ipius qđ q̃d eſt eſſꝫ demrã-tio: vel ğ in p̃miſſis maioꝛ extremitas p̃dicaret̃ de me-dio. ⁊ mediũ de minoꝛi extremitate in eo q̃d quid ẽ. vt ſic arguẽdo. oĩs nũerus mouẽs ſeipm eſt cã mouẽdi ſibĳpĩ in eo qđ q̃d eſt. ſꝫ aĩa eſt nũerus mouẽs ſeipm ĩ eo qđ quid ẽ. ğ aĩa eſt cã viuendi ſibĳpſi in eo qđ q̃d ẽ vel nõ. Si nõ. tũc ꝑ talẽ demrãtõem nõ oſtẽdit̃ qđ q̃d eſt. qꝛ qđ quid eſt dꝫ predicari de eo cuiꝰ eſt ↄuertibilr̃ et in eo qđ quid eſt. ſic ẽ aũt q̃ ſine tali additõe facta in premiſſis ſoluꝫ ſeq̃ret̃ ↄclõ in q̃ maioꝛ extremitas ſim-

plicit̃ predicaret̃ de mioꝛi. Si p̃mũ. tũc adhuc nõ oñ-dit̃ qđ quid ẽ. qꝛ ibi erit petitõ p̃ncipĳ. nã in tali mõ ar-guendi optebit mediũ eſſe q̃d quid eſt mioꝛis extremi-tatis. ⁊ ſic ſupponeret̃ qđ quid ẽ. qđ debuit oñdi (At uero neqꝫ ꝑ diuiſiones) In hac ſcđa ↄcluſione dt qđ quid ẽ nõ oñdit̃ ſyllogiſtice de eo cuiꝰ eſt ꝑ viã diuiſio-nis. ꝓbat tribꝫ rõibꝫ. Prima arguẽdo ꝑ diuiſionẽ ↄclõ nõ ſequit̃ de neccitate ex premiſſis. ſicut nec arguendo ꝑ inductõem. Si eñ ſic arguat̃. coꝛpoꝝ aliud aĩatũ. ali-ud inaĩatũ. ſꝫ hõ nõ eſt coꝛpꝰ inaĩatũ. ğ hõ eſt coꝛpus aĩatũ. Nõ ſequit̃ ↄcluſio niſi rñdẽs ↄcedat q̃ hõ ẽ coꝛ-pus. ⁊ idẽ eſt ſi oñdat̃ q̃ hõ eſt aĩal greſſibile ꝑ diuiſio-nem aĩalis ¶ (Differt aũt nihil) Ponit ſcđam rõnem q̃ eſt. qꝛ nõ oĩne qđ vere predicat̃ de aliq̃ predicat̃ de eo ↄuertibilit̃ ⁊ in eo q̃d quid ẽ. ſꝫ ꝑ diuiſionem ſolũ ꝓbat̃ aliq̃d ꝓe predicari de aliq̃. ğ cũ ad ipſũ qđ quid ẽ req̃-rat̃ q̃ predicet̃ de eo cuiꝰ eſt ↄuertibilr̃. ⁊ in eo qđ q̃d ẽ nõ p̃ot ſufficiẽter oñdi ipſũ qđ quid eſt ꝑ diuiſionem ¶ (Ampliꝰ quidẽ) Ponit terciã rõem q̃ eſt. diffinitõ nĩ ↄplete nihil p̃ot addi neqꝫ abſtrahi. ſꝫ nihil ꝓhibet eũ qui ꝓcedit ꝑ viã diuiſiõis aliq̃d addere vltra ea q̃ ptinent ad ↄpletã rei diffinitõem vel aliq̃d eoꝝ abſtra-here. ğ via diuiſionis nõ ſufficit ad oñdendũ ſyllogi-ſtice ipſũ qđ q̃d eſt ¶ (Cõtingit ãt ſoluere) Hic po-nit terciã ↄcluſionẽ q̃ eſt. q̃ quid ẽ nõ oñdit̃ de eo cuiꝰ eſt ꝑ artẽ diffinitiuã traditã in libꝛo thopicoꝝ. ⁊ ꝓbat ſex rõibꝫ. Prima rõ. vnꝰ modꝰ oñdendi diffinitõem de diffinito eſſꝫ accipiendo diffinitõem cõem diffinitõis ꝑ medio. ſꝫ in tali mõ eſſꝫ petitõ p̃ncipĳ. Ibi eñ ſuppo-neret̃ q̃ quid eſt. qđ debuit oñdi. ğ q̃d eſt nõ p̃t demrã-ri de eo cuiꝰ eſt ꝑ cõem diffinitõem diffinitõis. Cõfir-mat̃. qꝛ in ſyllogiſãdo nõ preaccipit̃ diffinitõ ſylli. ğ in diffiniendo vel oñdẽdo diffinitõꝫ de diffinito nõ dꝫ ac-cipi diffinitõ. veꝝ tñ facto ſyll'o ſi neget̃ q̃ ſit ſyll's pote-rit accipi diffiniº ſylli ad h̃ oñdendũ. Scđa raº ẽ. aliꝰ eſt modꝰ oñdendi diffinitõꝫ de diffinito accipiendo diffinitõꝫ ↄrĳ. vt ſic arguendo. eſſe diuiſibile ⁊ eſſe in-diuiſibile ſtꝫ ↄria. ⁊ etiã bonũ ⁊ malũ. ſꝫ eẽ diuiſibile ẽ diffinitõ mali. ğ eſſe ĩdiuiſibile eſt diffinitõ boni. ſed in tali mõ eſſꝫ petitõ p̃ncipĳ. in mioꝛi eñ ſupponit̃ qđ q̃d eſt qđ dꝫ oñdi. ğ qđ q̃d eſt nõ oñdit̃ de eo cuiꝰ eſt per diffinitõꝫ ſui ↄrĳ. Cõfirmat̃ p̃mo. qꝛ in tali mõ ↄmit-tit̃ circulatõ. nã ſic diffiniº boni oñdit̃ ꝑ diffinitõnem mali. ita ẽ͂ diffiniº mali oñdit̃ ꝑ diffinitõꝫ boni. ğ qđ q̃d eſt nõ p̃t oñdi de eo cꝰ eſt ꝑ diffinitõꝫ ſui ↄrĳ. Cõ-firmat̃ ſcđo. qꝛ manifeſtũ eſt q̃ oꝫ diffinitõꝫ eſſe aliq̃d vnũ ſimplr̃. ſꝫ neutro predictoꝝ mõꝝ h̃ oñdit̃ de diffi-nitõe. ğ qđ q̃d eſt nõ ſufficient̃ oñdit̃ de eo cꝰ eſt ꝑ diffi-nitione ſui ↄrĳ. Tercia rõ. vnꝰ modꝰ oñdendi diffini-tõem de diffinito ſ̃m dictã artẽ eſſꝫ ꝑ ĩductionẽ. Quis ãt ꝑ iductionem oñdat̃ aliq̃d ĩeſſe alteri ſimplr̃. nõ tñ in eo q̃d q̃d. ğ ꝑ ĩductioneꝫ non p̃t facilit̃ oñdi qđ q̃d eſt de eo cuiꝰ eſt. Ex q̃bꝫ pꝫ q̃ ꝑ artẽ diffinitiuã tradi-tã in liº thopicoꝝ non p̃t oñdi qđ q̃d eſt de eo cuiꝰ eſt. neqꝫ ꝑ cõem diffinitioneꝫ diffinitionis. neqꝫ ꝑ diffinitõ-nem ↄrĳ. neqꝫ ꝑ iductionem. iſti ãt ſtꝫ modi precipui ¶ (Ampliꝰ q̃uõ) Ponit q̃rtã ↄclõnem q̃ eſt. q̃ q̃d eſt non p̃ot oñdi ꝑ diffinitõꝫ. ꝓbat̃ q̃tuoꝛ rõibꝫ Pro p̃ma rõe poĩt phs q̃tuoꝛ ſuppõnes Prima. non p̃ot ſciri de aliq̃ q̃d eſt. niſi prius ſciat̃ q̃ ipſũ eſt. neccẽ eſt eñ ſcienteꝫ q̃d eſt hõ aut q̃dlibet aliud ſcire qꝛ eſt. qđ eñ nõ ẽ nul-lus ſcit q̃ñ eſt. ſꝫ q̃d ſ̃cat rõ aut noꝰ. vt cum dico trage

laphus.quid aũt eſt tragelaphꝰ impoſſibile eſt ſcire. Se
cũda ſuppõ.alia via oñdit qd ꝛ qꝛ eſt.illa em̄ ſtꝫ diuer
ſa.vñ qd qd eſt hõ ꝛ eſſe hoiem aliud ē. Tercia ſuppõ
qꝛ eſt ſcit ꝑ demrãtõem ꝛ nõ ꝑ diffinitõꝫ.eſſe aũt nõ ſub
ſtãtia eſt vlla. Quarta ſuppõ.ſcie demrãtiue pſuppo
nũt diffinitões ſuoꝝ terminoꝝ.qd em̄ ſcat triãgulus
accipit geometer.i.ſupponit qd qd eſt aut demrãt Eſt
ḡ pma rõ diffinitõis ꝑ medio.ſꝫ in tali medio non eſſꝫ
petitio pncipij.ibi em̄ ſupponeret qd qd eſt qd debuit
oñdi.ḡ quid eſt nõ pt demrãri de eo cuiꝰ ē ꝑ coẽm diffi
nitõem diffinitõis. Scda rõ.in ſyllogiſãdo nõ pacci-
pit diffinitõ ſylli.ḡ in diffiniendo vel in oñdendo diffi
nitões de diffinito nõ dꝫ accipi diffinitõ. verũtñ facto
ſyllo ſi negeṫ ꝙ ſit ſyllꝰ poterit accipi diffiniꝰ ſylli ad h̄
oñdendũ. Tercia rõ eſt.aliꝰ eſt modꝰ oñdendi diffini
tõem de diffinito accipiẽdo diffinitõem ꝯrij.vt ſic ar-
guendo.eẽ diuiſibile ꝛ eſſe idiuiſibile ſtꝫ ꝯria.ꝛ etiã bo
nũ ꝛ malũ.ſꝫ eſſe diuiſibile ē diffinitõ mali.ḡ eſſe idiui
ſibile eſt diffinitõ boni.ſed in tali mõ eſſꝫ petiꝰ pncipij
In minori em̄ ſupponit qd qd eſt.qd dꝫ oñdi.ḡ qd qd
eſt nõ oñdit de eo cuiꝰ eſt ꝑ diffinitõem ſui ꝯrij Quar
ta rõ.in tali mõ ꝯmittit circulaꝰ.nã ſicut diffinitõ bo-
ni oſtẽdit ꝑ diffinitõem mali.ita eꝯ diffiniꝰ mali oſtẽ-
dit ꝑ diffinitõem boni.ḡ qd qd eſt nõ pt oñdi de eo cu
ius eſt ꝑ diffinitõem ſui ꝯrij. Quīta rõ.maīfeſtũ eſt ꝙ
oꝫ diffinitõem eſſe aliqd vnũ ſimpl'r.ſꝫ neutro pdicto-
rũ mõꝝ h̄ oñdit de diffinitõe.ḡ qd qd eſt nõ oñdit de
eo cuiꝰ ē ꝑ diffinitõem ſui ꝯrij. Sexta rõ. vnꝰ modus
oñdendi diffinitõem ne diffinito ẜm dictã artẽ eſſet ꝑ
inductõem.ꝗuis aũt ꝑ iductõem oñdat aliqd ineſſe
alteri ſimpl'r.nõ tñ in eo qd qd.ḡ ꝑ inductõem nõ pt
facil'r oñdi qd qd aſt de eo cuiꝰ eſt. Ex qbꝫ pꝫ ꝙ ꝑ ar-
tẽ diffinitiuã traditã in libro thopicoꝝ nõ pt oñdi qd
quid ē de eo cuiꝰ eſt.necꝫ ꝑ coẽm diffinitõem diffinitõ
nis.necꝫ ꝑ diffinitõem ꝯrij.necꝫ ꝑ iductõem.iſti aũt ſũt
modi pcipui (¶ Hic poit ſcdaꝫ cõ
cluſionẽ q eſt.ꝙ qd eſt non pt oñdi ꝑ diffinitõem.pbat
qtuor rationibus. Prima rõ.qꝛ eſt oñdit ꝑ demrãtio
nẽ.vt dt tercia ſuppõ.ꝛ nõ ꝑ diffinitõem.vt dt ſcda.ſed
diffinitões pſupponũt in demrãtõe vt dt qrta.ḡ ſi qd
quid ē oñderet ꝑ diffinitõem.tũc de aliq ſciret quid eſt
non ſciẽdo qꝛ eſt. Scda rõ.idẽ eſt qd eſt ꝛ ꝑter qd.ſed
ꝑ diffinitõem non oñdit de aliq ꝑter qd eſt.ḡ necꝫ qd
eſt. Tercia rõ.ſi qd eſt oñderet ꝑ diffinitõem. tũc non
ſubaꝝ eẽt qd qd eſt.ꝛ etiã nõ entiũ.ymmo iliadis. id
eſt totiꝰ hyſtorie troyane eẽt qd qd eſt ſiue diffiniꝰ. Co
ta em̄ hyſtoria troyana eẽt qd qd eſt hꝰ nois ilias. Qr
ta rõ.ꝑ illud non oñdit qd qd eſt qd ſupponit in ſcia
ſꝫ hmõi eſt diffinitio.ḡ ꝑ diffinitõem non oñdit qd qd
eſt. Et ſic pꝫ ꝙ dubiũ eſt q̄ mõ poſſet demrãri qd qd
eſt.nõ em̄ poſſet demrãri pdictis mõis.nec etiã pt da-
mrãri ẜu.aut digito. ¶ (Iterũ aũt ſpeculãdũ) In h̄
3ꝰ caꝰ oñdit phs demrãtiue quõ ẜmiat qd qd. Et dt
ꝙ iteꝝ ſpeculãdũ eſt quid hoꝝ bñ dt.ꝛ qd non bñ. Et
ad ſciendũ h̄ ponũt due ꝯcluſiones Prima ꝙ quid eſt
demrãt de eo cuiꝰ eſt ꝑ aliud qd quid ē.ſꝫ non in eo qd
quid ē. Prima ps pꝫ.qꝛ qd quid eſt ē cã rei.idẽ em̄ eſt
ſcire qd qd eſt ꝛ cãm ipſiꝰ ſi eſt.ſed vna cã pt demrãri
ꝑ aliã.ḡ qd quid eſt pt demrãri de eo cuiꝰ eſt ꝑ aliud qd
quid eſt.i.vna diffinitõ pt demrãri ꝑ aliã Scda ps pꝫ
ꝑ pdicta.qꝛ tali mõ oñdit qd qd eſt ſimpl'r ineẽ ei cuiꝰ

eſt ¶ (Sicut em̄ ꝑter qd) Hic poit ſcdam ꝯcluſiõeꝫ
q eſt de ꝯpatõe ipſius qd eſt ad ſi eſt.ꝛ ē hec.ſicut im-
poſſibile eſt cognoſcere ꝑter qd.non cognoſcẽdo qꝛ eſt
ꝗuis ſit poſſibile cognoſcere qꝛ eſt nõ ꝯgnoſcendo ꝑpt
quid.ita ipoſſibile eſt cognoſcere qd ē non cognoſcẽdo
ſi ē.ſꝫ bñ poſſibile eſt cognoſcere ſi ē non ꝯgnoſcẽdo qd
eſt.ipoſſibile ē ergo ſcire quid.ignorãtes ſi ē Qꝫ aũt ſit
poſſibile cognoſcere qꝛ ē non cognoſcẽdo ꝑpt quid.pꝫ
nam qꝛ eſt pt cognoſci ꝑ mediũ accñtale ꝛ ꝑ mediũ eẽn
tiale.pt em̄ cognoſci ꝙ luna eclipſat.ꝛ ꝑ h̄ ꝙ luna ple-
na non pt facere vmbrã.ꝛ ꝑ hoc ꝙ terra iterponit inter
ſolẽ ꝛ lunam.ꝗuis ḡ non poſſꝫ cognoſci qꝛ ē ꝑ medium
eẽntiale ſiue cognoſcẽdo ꝑter qd.bñ tñ pt cognoſci qꝛ
eſt ꝑ mediũ accñtale non ꝯgnoſcẽdo ꝑpt quid.ſit em̄ a.
eclipſ.b.luna plena non poſſe facere vmbrã.c.luna.oñ
ſo ꝙ a.eſt in c.ꝑ mediũ b.querit ꝑter quid a.ē in c.ſ.ꝑ
ter quid luna eclipſat.vt vtrũ ꝑter interpõem terre vl'
ꝑter ꝯuerſionẽ lune.vel ꝑter extinctõem ignis in lũa
h̄ aũt eſt rõe alteriꝰ termi.vt in hijs q ſũt ipius a.iterpo
ſitõ em̄ terre ē mediũ dicẽs ꝑter quid maior extremi-
tas ieſt minori.ſicut diffiniꝰ maioris extremitatꝫ. Et h̄
declarat ꝑ aliud exẽplũ.ſit em̄ a.tonitruꝰ.b.extictõ ig-
nis.c.nubes.fiet tal' demonſtratõ in quo ē extinctio ig
nis.in illo eſt tonitruus.ſꝫ in nube eſt extinctõ ignis. er
go in nube ē tonitruꝰ.mediũ igit dicens ꝑter qd a.ieſt
b.eſt raꝰ ipſiꝰ a.pmi termi.ſi aũt ſit hmõi ad medium
ex reliquis erit rõ oibus.vt ex diffinitõe minoris extre
mitatꝫ. Qꝫ aũt ſi eſt poſſet cognoſci ſiue qd eſt pꝫ.ſil'r
nã ſi eſt pt ꝯgnoſci ꝑ mediũ accñtale ꝛ ꝑ mediũ eẽntia-
le ¶ (Eſt aũt quorũdã) Hic phs ponit duas ſuppõ
nes valẽtes ad cognoſcẽdũ quõ in qbuſdã vnũ qd qd
eſt demrãt ꝑ aliud. Prima ſuppõ.iter diffinitões aliq
hñt cãm.ſicut materiales.alie ꝟo non vt formales Eſt
em̄ quorũdã quedã cã.quorũdã aũt non ē cã.diffini-
tões qdam ẜm ſpẽm facte nullũ hñt mediũ.ꝑ qd dmõ
ſtrent.ſꝫ diffinitões ẜm materiã poſſũt hre mediũ. Ex
quo pꝫ ꝙ diffinitõnũ qdaꝫ ſtꝫ ꝑ qs fit demrãtõ.de qui
bus.ſ.ſupponit quid ſtꝫ ꝛ qꝛ ſũt.alie vero ſũt q demon
ſtrant Scda ſuppõ ē.ꝙ diffinitõnũ quedã dt quid rei
qdam vero quid ē tm̄.qdam ꝑter quid tm̄.ꝛ qdã qd
eſt ꝛ ꝑpt quid ſil'. Prima aũt diffiniꝰ ē ꝯclo demrãtio-
nis.vt tonitruuꝫ eſt ſonꝰ factꝰ in nubibꝫ. Scda vero ē
pncipiũ demrãtõis.vt tonitrũ ē extinctõ ignis in nube
et eſt a.eſt tota demrãtõ poſitõe dñs.vt tonitruum eſt
ſonus factus in nubibus ꝑter extictõem ignis in nube
¶ (Qm̄ aũt ſcire) In hoc qrto caplo oñdit phs quõ
applicandũ eſt mediũ cauſale ad effectum.ꝛ ꝙ ꝯtigit
idẽ ꝑ plures cauſas demrãri.ꝛ itendit quīqꝫ ꝯclões
Primam poit dicẽs.queſtionẽ aũt ſcire opiamur cuꝫ
ſcimꝰ cãm.cauſe aũt ſtꝫ qtuor.ſ.materia forma efficiẽs
et finis.ſequit ꝙ ꝑ qtuor gña cauſaꝝ pt fieri demrãtõ
tanqꝫ ꝑ mediũ. Exẽplũ de cã materiali.vt h̄.ois angu
lus (qui ē medietas duoꝝ anguloꝝ rectoꝝ) ē rectꝰ. ſꝫ
ois angulꝰ cadẽs in ſemicirculo ē medietas duoꝝ an-
guloꝝ rectoꝝ.ḡ ois angulꝰ cadẽs i ſemicirculo ē rectꝰ
Hic em̄ fit demrãtio de toto ꝑ ptes.ꝛ iõ dꝫ fieri ꝑ cãꝫ
matialẽ.nã ptes ꝯpate ad totũ hñt rõem matie. Nec
em̄ demrãtõ poſſꝫ ptinere ad cãm formalẽ ꝑ quãto eẽ
medietatẽ duoꝝ rectoꝝ anguloꝝ pt capi vt diffinitio
vel qd quid ē anguli recti.qd quid ē em̄ hꝫ rõem for-
me.iõ phs non dat aliud exẽplũ de cauſa formali Ex-

emplū de cā efficiēte. vt qcūq; ꝑus ꝯmiſerūt bellū iniu/ſtū in medos iuſte debellāt a medis. ſ3 athenienſes ꝑus ꝯmiſerūt bellū iniuſtū in medis. ſ. debellādo ſardos q̄ erāt ſubiecti regi medoꝝ. ḡ athenienſes iuſte debellāt a medis. hec eīm demrātio fit ꝑ cāʒ efficientē. nā ꝯmiſiſſe bellū iniuſtū in medos eſt cā efficiēs ſiue mouēs hui⁹ qđ ē iuſte debellari. Exēplū de cā finali. vt ſi demonſtrat ꝓpter qđ hō ambulat p⁹ cenā ꝑ hoc ꝙ hō vult ſa/nari. nā ambulare p⁹ cenā ē cā ſanitat. Omne eīm qđ facit nō eminere cibos iuxta os vētris. i. qđ facit deſcēdere cibos ad fundū ſtomachi eſt cā ſanitat. ſed ābulare poſt cenā eſt hmōi. ḡ. In hac aūt demrātione mediuʒ ſc3 facere nō eminere cibos eſt q̄ſi diffinitō ꝑmi termi vtputa paſſionis. q̄ eſt ſanatīn vel eſſe cām ſanitat. h̄ eīm eſt ſicut illi⁹ rō. Scōm exēplū eſt. ſi demōſtret ꝓpter quid ſit dom⁹ ꝑ hoc ꝙ volum⁹ vaſa ſiue vtēſilia ſaluare diuerſimode. tn̄ demrāt ꝑ cām efficiētē ⁊ ꝑ finalem q2 demrātio ꝑ cām efficientē ꝓcedit a ꝑori ſm viā gñatōis. demrātio vero ꝑ cām finalē ꝓcedit a poſteriori

(Oportet aūt) Ponit ſecundam ꝯcluſionē que ē. ꝙ idē pōt demonſtrari ꝑ diuerſa genera cauſaꝝ. pʒ per duo. Primū eſt de h̄ qđ eſt lumē appere ꝑ pelle lucer/ne. Poteſt eīm hoc oñdi ꝑ cām materialē. vt ꝑ h̄ qđ ē corpus minoꝝ ꝑtiū trāſire ꝑ poros maiores q̄les ſt̄ in pelle lucerne. Etiā pt oſtēdi ꝑ cām finalē. ſ. ꝑ hoc ꝙ non ledam⁹ pedes nr̄os ābulando de nocte. Scōm exēm̄ ē de hoc qđ eſt tonare. pt eīm oſtēdi ꝑ cām efficiētē. vt ꝓpter extinctōem ignis in nube. igne eīm extincto in nube necē eſt facere fremitū. Etiā pōt oñdi ꝑ cām finalem vt ſm pithagoram ad terrēdū aīas q̄ ſt̄ in tartaro.

(Eadē aūt cā) ponit terciā ꝯclōne q̄ eſt. q̄ñcūq; cā eſt ſil' cū ſuo effectu oʒ eandē cām accipe q̄tū ad h̄ qđ ē fieri factū eſſe vel futurū eſſe. q̄ accipit q̄tū ad h̄ qđ eſt eē pʒ ꝑ duo exēpla. Primū eſt de īterpōe terre q̄ eſt cā eclipſis lune. ſicut eīm demrāt. ꝙ eſt eclipſ ꝑ h̄ qđ ē hmōi interpō. ſic pt demrāri ꝙ facta ē eclipſ. ꝑ hoc ꝙ facta ē interpō. ⁊ ꝙ futura eſt eclipſ ꝑ hoc ꝙ futura ē interpō Scōm exēplū ē de defectu caloris ex toto. q̄ eſt cā criſtalli. fit eīm criſtall⁹ ꝑ h̄ ꝙ ꝓpter defectū caloris ex to/to in ipa aqua. aq̄ ꝯdenſat. S3 in cauſ (q̄ nō ſil' ſt̄ cuʒ effectib; ſuis) fit demrātio a poſteriori. ita ꝙ ſicut ꝑ eē demrāt eſſe. ita ꝑfectū eē demōſtrat factū eē ⁊ ꝑ futurū eſſe demrāt futurū eē. Exēplū arguēdo ſm factuʒ eſſe vt ſi demōſtret ꝙ lapides ſt̄ deciſi ꝑ hoc ꝙ fūdamētū ē factū ⁊ fūdamētū eē ſcīn ꝑ h̄ ꝙ dom⁹ ē facta Exēm̄ ar^do^ ſm futuꝝ eē. vt ſi demōſtret ꝙ lapides erūt dciſi ꝑ h̄ ꝙ fūdamētū erit. vl' ꝙ fūdamētū eſſʒ ꝑ h̄ ꝙ dom⁹ erit. ſic ſp arguēdo a poſteriori. nō eſt tn̄ intelligēdū ꝙ factuʒ eſſe ſit ꝯtinuū ad fieri. q2 factū eſſe nō eſt ꝯtinuū neq; habitū ad ipm fieri. nec etiam vnū factū eſſe ad aliud pʒ. q2 ſicut eſt de pūctis in linea. ita eſt de hoc qđ eſt factū eſſe in fieri. vtraq; eīm ſt̄ indiuiſibilia ⁊ etiā īfinita ſūt facta eſſe in eo q̄d fit. ſicut ſūt īfinita pūcta in linea ſ3 pūctū nō eſt ꝯtinuū neq; habitū linee. nec etiā alteri pūcto. ḡ

(Om̄ aūt videm⁹) Hic ponit q̄rtā ꝯclu/ſio que eſt. ꝙ in rebus que habent generatōem circularem fit etiam talis demonſtratō circulaeis. Pʒ ꝑ exemplū. nā terram eſſe deplutam eſt cauſa eleuationis vaporis. ⁊ eleuatō vaporis eſt cauſa generatōnis nub generatō autem nubis eſt cauſa pluuie. ⁊ pluuia eſt cā huius quod eſt terram eſſe deplutā. ⁊ ſic ſemꝑ ꝓcedendo. ſicut prius demrāt. ḡ ꝙ terra ſit depluta ōmratur ꝑ hoc ꝙ vapores ſurſū eleuant. ⁊ eodē mō eſt in aliis.

(Sūt aūt quedā) Ponit quītā ꝯcluſionē que ē. ꝙ ſicut in his que ſt̄ vel fiūt ſp ad ea demonſtrādū optʒ capere mediū. qđ eſt vel fit ſp. ita in his que ſt̄ vel fiūt frequēter optet capere mediū q̄d ſit vel fuerit vt freq̄n/ter. Exemplū de his que ſt̄ vel fiunt vt freq̄nter. vt ꝙ hō maſculus habeat barbā. Probat ꝯclō. q2 ſi mediū eſſet vel fieret ſp oporteret rē talem eſſe vl' fieri ſemꝑ qđ eſt ꝯtra ſuppoſitū. ergo in his que ſt̄ vel fiūt vt freq̄nter optet capere mediū ꝙ ſit vl' fiat vt frequēter. Circa hūc textum

Notat Primo linconi. ꝙ q̄tuor ſint cau/ſe ⁊ a qualibet illaruʒ pōt ſumi diffinitō. licet quedā ſint extra rem. et diffinitō ſit explicās q̄d ē res. ⁊ tn̄ in omī gñe cāꝝ ē cā ꝓxima. qua exiſtente neccāriū eſt rē eē. q̄ tota ē rei deſcriptio. ⁊ habet rē totam ꝯpletiue in ſe. Nulla eīm cā ꝓxi/ma ⁊ ꝑ ſe dat eſſe niſi illud qđ aliquo mō habet in ſe. li/cet ſermo iſte magis appropetur cauſe efficienti. Finis āt ⁊ cauſa efficiēs habēt in ſe deſcriptōem ⁊ eſſe cauſati ꝑ modū nobiliorē q̄ ſit res in ſeipa. Forma vero vt ſupra dictū eſt vere ē res ipa. Matia ꝓo habet in ſe deſcriptōem cauſe ꝑ modum debiliorē ⁊ ignobiliorē. q̄a for/ma eleuat materiā. ⁊ ducit eā de eē iperfecto ad ꝑfectū Finis vero ē cauſa forme. ⁊ forma cauſa matie. ⁊ ma/teria nō eſt niſi occaſio forme vt ſit. ⁊ finis etiam ē cau/ſa efficientis inquātū talis. Et ex his manifeſtum eſt ꝙ cauſa ⁊ diffinitio formalis probat materialē de diffinito. quia eſt cauſa eius. Et credo ꝙ Areſto. in h̄ trāſitu ſub nomine diffinitionis formalis ꝯprehendit diffinitōem ſumptam a fine. ⁊ diffinitōem ſumptam a forma. que eſt intra rem. vel que eſt exemplar forme inte/rioris. Finis eīm eſt actus ⁊ opatio egrediens a forma interiori. ⁊ eſt ſecunda ꝑfectio. vnde nō immerito no/mine forme cenſeri debet. diffinitōnes vero a cauſa formali vel efficientis ꝯtractas comprehendit ſub nomine diffinitionis matialis. Sūt igitur q̄tuor genera diffinitionum. Prima ſcilicet diffinitio materialis ⁊ diffinitō formalis. ⁊ eſt tercium genus quod componitur ex vtriſq;. ſcilicet ex materiali ⁊ formali Et preter has eſt quarta diffinitio. que non intendit dicere quid res eſt. ſed ſolum quid ſignificat nomen. Unde diffinitio que ſignificat quid res eſt componitur ex ſermonibus ſignificantibus res predicabiles que ſunt poſſibiles ī natura. ⁊ quarum ordinatio ⁊ coniunctio eſt poſſibi/lis in natura per modum quo ordinatur ⁊ coniungi/tur in ſermone diffinito. Et ex hoc pʒ ꝙ non diffinitur niſi quod habet eſſe in natura. ideo tragelaphus. qđ latine ſignificat hircoceruus non poteſt diffiniri diffinitione quid rei. licet bene diffiniatur diffinitionē q̄d nominis. vnde licet ratio non poſſet apprehendere ni/ſi illud quod eſt aliquo modo poſſibile. tamen eius ē eſt aliter ordinare ⁊ componere res apprehenſas q̄ eas ordinat ⁊ componit natura. Cum autem ſermo proprie⁊ primo ſit ſignum intellectus ſignificare poteſt omne per modum quo intelligitur. vnde cum intellec/tus ſignificat aliquid componens aliq̄d ⁊ ordinans aliter q̄ ſit in natura. poteſt autem etiam illud vno nomine ſignificari. ⁊ poteſt etiā illud quod ordinat ſicut

eſt ī intellcū ꝑ ꝑtes explicare. Pmo igitur ꝯceptus q̄ intēdit explicare rē ꝑ ꝑtes ex q̄bus ꝯponiť apud itellcm̄. opꝫ ꝙ ſit ꝯſilis ꝯponi in re₇ natura Sī vo nō nō ē de finitō explicās q̄d ē res. ſed ſoluꝫ q̄d ſcatur ꝑ noⁿ hoc ſcꝫ q̄d res ſcata eſt ſm eē qd habꝫ apud intellcm̄ ſiue hēant eſſe ī natura ſiue nō. ¶ Notat ſcdo circa exēplū de tonitruo. Dicēs ꝙ nō. patꝫ ꝙ tonitru⁹ ſit extinctio ignis ī nube niſi his q̄ nouerūt ḡnatōem tonitrui. Vn̄ iſte ſonus fit extīcto igne in huido cū ꝑ ꝟtuteꝫ corpo₇ celeſtiū aſcēdat vapor frigid⁹ ⁊ huidus. q̄ eſt materia nubis ⁊ pluuie ⁊ cū eo aſcēdit vapor frigidus ⁊ ſiccus qui ē materia venti. ⁊ ꝯueniūt hi duo vapores ad mediā regionē aeris frigidā ꝯgregantē ⁊ inſpiſſantē vapores. ⁊ fit calor mītus ī circūſtātib⁹ regionib⁹ tūc aer frigidus ꝯgregatus fugiēs ſuū ꝯtrariū vehemēti cōgregat ōne ꝯgregat vapores huidos ⁊ ſolidat q̄ſi ſubito ī nube ⁊ cōprimit vehemēter ī interiori nubis vapores ſiccos ex ꝯpreſſione iſta neccārio diſgregat iſtos ⁊ cogit eos rūpere nubeꝫ ⁊ violēter exire. ⁊ in iſto violēto exitu rareſiūt ⁊ inflāmanť. que flāma extīguiť in nube vapore reſiduo ⁊ extincto in ipo calefacit vaporē ⁊ ſubtiliat in tm̄ ꝙ neccē eſt ipm̄ expirare. Vn̄ iſte vapor ſubtiliatus expirans ꝑ groſſos vapores circūſtātes neccārio ſibilat ⁊ ſonat. ⁊ ſona⁹ iſta eſt in ꝑtibus vaporis expirātis quē tremorē efficit ꝟtus naturaľ ſita in ipo vapore expirante. q̄ partes egreſſas a ſitu naturali mouet ꝑ ꝯpreſſionē eius ꝑ qd expirat ⁊ re inclinat ad ſituꝫ naturalem. Effectia aūt cā ſonatōnis nō eſt ignis extīctio ſed ē neccitas naturaľ ¶ Notat tercio circa hoc exēplū ābulatio poſt cenā eſt cā ſanitatꝭ. ꝙ in hoc ſyllō maior extremitas eſt cā finaľ mīoris extremitatꝭ ⁊ medij. ſed termin⁹ medius eſt cā finalis mīoris extremitatꝭ ⁊ nō eſt cā finalis maiorꝭ ¶ Vn̄ non fit hic demrātio ꝑ cām finalē p̄dicati. ſed ꝑ cām finalem ſubiecti. Vt aūt fiat demrātō ꝑ cām finalē opꝫ ꝯuertere ꝓpōnes ⁊ fiat ſyllꝰus hoc mō. Omīs ſanus hꝫ cibos nō ſupemīnētes in orificio ſtomachi. omīs hn̄s cibos nō ſupemīnētes in orificio ſtomachi ābulat poſt cenā. ergo oīs ſanus ābulat poſt cenā. Videť aūt ꝙ in ꝑori ſyllō fiat demrātio per cām efficientē. q̄a nō ſupemīnētia cibo₇ in orificio ſtomachi videtur eē cauſa effectīa ſanitatꝭ. ⁊ ābula⁹ poſt cenam eſt cā effectiua nō ſupemīnētie cibo₇ in orificio ſtomachi. Et dico ad hec. ꝙ ſola natura ꝑ ſe eſt cā effectiua ſanitatꝭ ⁊ pōderoſitas cibo₇ eſt cā deſcēſus cibo₇ in fundū ſtomachi. Supemīnētia tn̄ cibo₇ in ore ſtomachi ꝓhibens ē ſanitatē. Et propť hoc abſentia eius ꝑ accn̄s diciť eſſe cā effectiua. ⁊ nō eſt ꝑ ſe cā effectiua. Silr ābulatio poſt cenā nō eſt niſi occaſionale efficiens ſanitatꝭ eſt tn̄ ꝑ ſe finis deābulatōnis poſt cenā ⁊ ſupemīnētie cibo₇. Vn̄ in p̄dicis termīs nō eſt exᵐ niſi demrātōis ꝑ cām finalē. tn̄ cauſe accn̄tales inq̄ntū hmōi nō demrēnt. cum aūt ſit demōſtratio ꝑ cām efficientē. ⁊ cum ſit demōſtra⁹ per cām finalem ē ordo earum naturalis ecōtra hinc inde ſe habēs. quia mediū qd eſt cauſa efficiēs ꝑus eſt ḡnatōne ꝙ̄ ſit maior extremitas. Finis vo poſterius ē eo cuius ē finis ¶ Notat quarto circa exēplum de luīe tranſeūte ꝑ lucernā cum maiores ſint pori in ipo ꝑ quod diſgrediť lumē ꝙ̄ ſint ipa ſpacia inť poros ſolida. ⁊ cum etiam ſint pori qui mīores in corpe lumīoſo ꝓijcienti lumen poris eīn exiſtentibus talibus ipm̄ lumē diſgrediens. licet ſit diuiſum in loco egreſſionis ſicut ⁊ pori diuiſi ſunt. cuꝫ prop̄ile poſt egreſſionē continuať ⁊ fit lumē continuū. ⁊ niſi ſi fuerūt extra ꝯtinuū non illumiaret totum extra. nec diceretur vere lucerna. Q₇ aūt poris exiſtētibus talibus continuať lumen extra pellem lucerne. manifeſtū eſt ꝑ hoc ꝙ in quolibet poro eſt ſicut conus habēs piramidale cui⁹ baſis eſt corpus lumīoſum intra pellem. Et cum lumē progrediať ſm lineam rcām. neceſſe eſt vt a quolibꝫ poro egrediatur cōſimiľ piramis lumīoſa extra ſe. ⁊ iſtas piramides neceſſe ē cōcurrere extra. Et hunc intellectū innuit Areſtoteles cuꝫ dicet ꝙ lumen ex neceſſitate materiali diſgrediť. eo ꝙ pellis (per quā diſgreditur) eſt multuꝫ ꝯtra ī parua ſpacia ſolida ꝑ poros maiores ipis ſpatijs ſolidis. Et nō intelligimus hic ꝑ poros niſi vacuitateꝫ corporꝭ eiuſdē generis. licet oporteat in vitro ⁊ in rebus alijs ꝑſpicuis aliter intelligere. Pellis eīn in veritate nō eſt omino continua. quia loca in quib⁹ fuerūt radices piloruꝫ extractꝭ pilis vere pori ſunt. ⁊ cum in illis nō ſit niſi aer perſpicuus diſgreditur lumē ꝑ poros iſtos. In vitro autē eſt diſgreſſio luminis vbiq₃. ⁊ ſi id qd eſt in pelle nō porus ſit forte perſpicuū. aliter diſgreditur lumen per poros eius. ⁊ aliter ꝑ illud qd eſt in pelle perſpicuū continuū ¶ Nota finaliter circa exēplum de deplutōne terre. ꝙ ſm pħos mūdus ſit infinitus duratōe. ḡ nō fuit prima nubes aut prima pluuia aut p̄mus vapor. cum nihil horū ſimpliciť dici poteſt cā alio₇. quādo ſimiliť poſſet dici ecōuerſo de reliquo. Verūtamē ſm veritatem terra p̄mo erat madida. (Nō dico depluta) irrigatōne aqua₇ venientiū a mari magno ꝑ meatus occultos ſicut ſanguis a corde veniens ꝑ venas ⁊ arterias irrigat totum corpus aīalis. Et ex iſta madefactōne primo facta ꝑ calorem ſolis eleuabať primus vapor. ⁊ ex vapore p̄mo eleuato ad mediā regionem aeris ꝑ frigiditatem ꝯgelantꝭ fiebat p̄ma nubes. ⁊ ex p̄ma nube prima deplutio. ⁊ deinde fiebāt hec circulariť ſicut nūc videmus ¶ Circa hūc textum

Queritur vtrum

qd q̄d eſt poſſet demōſtrari. vel via diuiſiua oſtēdi vł aliquo alio mō. ¶ Arguitur p̄mo ꝙ non poſſit demrāri. quia eiuſdē nō poteſt eē definitio ⁊ demōſtra⁹. ergo ⁊c. Antecedens patꝫ p̄mo. quia accn̄tiuꝫ ē demōſtratio ⁊ nō definitō ⁊ ſubſtātie ē definitō ⁊ nō demōſtratō Confirmať. q₂ definitō eſt incōplexi. demōſtratō vero eſt cōplexi. iſta ergo nō ſunt eadē. ergo eiuſdē nō eſt definitio ⁊ demōſtratō. ¶ Secūdo ſic. quod q̄d eſt pōt demōſtrari de eo cui⁹ eſt. ergo ⁊c. Antecedens patꝫ primo. quia oīe qd habet alteraꝫ cām pōt demōſtrari per illam. ſed qd quid eſt habꝫ alteram cām. ergo ⁊c. Omne eīn aliud a p̄mo habꝫ cauſaꝫ alterā eo ꝙ nihil eſt ſufficiens p̄ncipiuꝫ ſui eſſe niſi p̄mum. ¶ Cōfirmatur. q̄a ꝯcluſio demrātōnis pōt demōſtrari. ſed aliqua ē definitio que ē conclu⁹ demōſtratōuis. ergo qd quid ē poteſt demōſtrari ¶ Tercio ſic. ꝙ ipm̄ poſſet oñdi via diuiſiua. quia illa via que ſufficiēter accipit oīa p̄dicata eēntialia definiti. ſufficiēter videť demrāre qd q̄d ē ſꝫ via diuiſiua ſufficiēter accipit oīa p̄ta eēntialia definit. ḡ ¶ Cōfirmať. q₂ ad hoc vt hēať defi⁹ nō plus req̄riť niſi ſimul accep⁹ oīm p̄dicato₇ in q̄d. ⁊ debitus ordo ꝑtiū in definitōne. ſed ꝑ viam diuiſiōis ꝯtin-

git fieri pmū. g ⁊c. ¶ Quarto ſic. p cām materialē nō pōt fieri demrātio effcūs. Patȝ. q⁊ materia de ſe nō eſt ɔgnoſcibil'. ſed ſoluȝ ɔgnoſcit' p analogiā ad formā ergo p eam nō fit demrātio. Sil'r poſſet pbari de cā finali que nō pcedit ex poꝛibus. imo finis hȝ rōnem vlti. Sil'r demrātio debȝ fieri ex his q̄ ſunt intrīſeca rei. ſȝ nec cā finalis nec efficiēs ſtꝫ intrīſeca rei. g ⁊c. Confirmat' indicato totū eē rei. ergo arguere a cā fo⁊ali eſt arguere ab eadē ad idē. ⁊ ita petitur pn^m. ergo ⁊c.

In oppoſitū eſt philoſoph⁹ in textu. Pro ſolutōne queſtionis ſoluende ſequūtur q̄tuo⁊ queſtiones.

Queſtio prima.

Utꝝ oīs queſtio ſit q̄ſtio medij ¶ Pro cui⁹ ſolutōne reineo⁊andū ē. q̄uo q̄ſtio ſi ē ⁊ q̄a eſt adiuicē reducunt' et ſil'r alie due ſcȝ quid ē. ⁊ propt' q̄d eſt. quia taȝ q̄ſtio q̄a eſt q̄ꝫ queſtio ſi ē. q̄rūt vtꝝ ſit aliqđ mediū illius qđ q̄rit. vt ſi q̄rendo ſi eſt. q̄rimus ſi aliqđ ſit mediū quo poſſit oñdi ipm eſſe. Sil'r dum q̄ritur q̄a eſt. q̄rimus vtꝝ ſit aliqđ mediū quo poſſim⁹ oñdere hoc eē in hoc. freq̄nter in iſtis q̄ſtionib⁹ nō q̄rimus mediuȝ formal'r. ſed p q̄ndā ɔcomitantiā. q̄a aliq̄d ſit vel nō ſit hoc vel illud ɔueiens eſt vt ſit aliqđ mediū p qđ poſſit demrāri. illud eē ſimpl'r vel in pte quia nō eſt queſtio de imediatis. ſed tñ drñt ille due q̄ſtiones. quia queſtio ſi eſt formal'r querit de eſſe ſimpl'r. ¶ Alia vero nō querit de eſſe ſimpl'r ſed de eſſe in pte ſiue de eſſe ɔtracto. vt cum dicit' homo ē albus non q̄rit' ſimpl'r eſſe homis. ſed in parte ⁊ ſm q̄d. vt cum g̃natur hō albus nō g̃natur hō ſimpliciť ſed ſm q̄d. Ut' ſicut pus dcm̄ eſt omēs q̄ſtiones imediate reducūtur ad queſtionē q̄d eſt. Queſtio tamē ſi eſt ⁊ q̄a eſt plus cōueniūt q̄ꝫ q̄ſtio q̄d ē ⁊ ppter q̄d ɔueniāt cum ipis Uñ tam queſtio q̄d eſt q̄ꝫ ppter quid q̄runt de medio. ſed q̄ſtio quia eſt ⁊ ſi eſt ⁊ q̄d eſt magis ſtꝫ ſubiecti. ⁊ q̄a eſt ⁊ propt' quid paſſionis ſubiecti. Finaliť tamē ad vnā omēs reducūtur ¶ Attēde ſecūdo. ꝙ oēm q̄ſtionem eē medij pōt intelligi dupliciť Uno mō ꝙ omīs queſtio ſit q̄ſtio medij tanq̄ꝫ finaliť queſiti. ita ꝙ mediū ſit finis ⁊ termin⁹. cuiuſlibȝ q̄ſtionis. Alio mō pōt intelligi ꝙ omīs q̄ſtio ſit medij tanq̄ꝫ alicui⁹ o⁊diabilis i finale queſitū. ita ꝙ mediuȝ ſit illud p quod deueīturad finē ſiue p quod t'minatur q̄libet q̄ſtio. ¶ Attende ter°. ꝙ q̄ſtio propt' q̄d alio mō eſt q̄ſtio medij q̄ꝫ q̄ſtio q̄a ē ⁊ ſi ē. quia q̄ſtio ſi ē ⁊ quia ē querūt an ſit aliqđ mediū nō ex mō q̄rendi ſed ɔcomitatiue. Sȝ queſtio propt' quid q̄rit mediū ex mō q̄rendi. Simil'r in alio ē drñā. queſtio ſi ē ⁊ quia ē abſolute q̄runt de medio. ſed q̄ſtio propt' quid pſupponit mediū eē ⁊ querit deſcriptōem medij ¶ Attende q̄rto. ꝙ mediū capit' dupl'r. Uno mō pro definitōne eēntiali rei bis ſūpta ante ɔclōnē. ⁊ iſto mō non accipit' h̄ mediū Alio mō accipit' pro q̄cunq̄ꝫ rōne q̄dditatiua q̄ ducit i cognitōem alterius. ⁊ iſto mō accipitur hic. Nam multa ſunt media q̄ nō ſunt definitōnes q̄dditatie.

Dic ad q̄ſtionēȝ pmo. ꝙ omīs q̄ſtio ē q̄ſtio medij. Patȝ q̄a oīs q̄ſtio q̄rit q̄d ē dubitabile ⁊ poſtea ſcibile certificatur p mediū. ſed qđ ē certificatū p mediū pſupponit illud p qđ certificat'. ergo oīs queſtio ē queſtio medij. Sil'r probat' inductiē. q⁊ omīs q̄ſtio q̄rit cāȝ. ergo oīs q̄ſtio q̄rit mediū. Tenet ɔñā. q̄a mediū ⁊ cā idem ſūt. ¶ Dic ſecūdo. ꝙ nulla q̄ſtio ē q̄ſtio medij tanq̄ꝫ finis ſiue tanq̄ꝫ vltimate q̄ſiti. Ptȝ. q̄a vltimate q̄ſitū ē concluſio que ē obiectuȝ ſcīe. ſed mediū nō ē ɔcluſio neq̄ꝫ habito medio hētur ſcia ɔclōnis. q̄a illa nō hētur niſi per demrārionē. ſed habito medio nōduȝ hētur demōſtratio niſi i potētia ¶ Dic ter°. ꝙ omīs q̄ſtio vere ſcibilis ē queſtio tanq̄ꝫ alicui⁹ o⁊diabilis i finale q̄ſitum ptȝ ex dcis ¶ Dic q̄rto. ꝙ nō omīs q̄ſtio ē queſtio medij capiēdo mediū pꝛiſſime ſicut ptȝ ex dcis

Queſtio ſecūda.

Utꝝ alicui⁹ eiuſdeȝ ſit defi° ⁊ demrātio. Pro cui⁹ ſolutōne Attēde pmo. ꝙ alicui⁹ eſſe definitōem pōt intelligi dupl'r. Uno mō tanq̄ꝫ definiti. ⁊ ſic illius ē definitō cuius eēntia p definitōem explicat'. ⁊ ſic ſoli⁹ incōplexi ē defi°. Alio mō alicui⁹ ē defi° tanq̄ꝫ pncipiuȝ p quod demrātur. ⁊ ſic illius ē defi° cui⁹ defi° eſt pn^m demrātm̄ vel cauſatm̄. ¶ Attende ſcđo. ꝙ alicui⁹ eſſe demrātōem pōt intelligi dupl'r. Uno mō tanq̄ꝫ eius qđ de alio demrātur. Alio mō tanq̄ꝫ eius de quo aliqđ demrātur. Pꝛio mō ſolius ſubñe. i. ſubiecti ſcibilis eſt demrātio. Scđo mō ſolius accñtis. i. ppꝛe paſſionis ē demrātio. Et poſſȝ itꝫ diſtigui de eo qđ demrātur tanq̄ꝫ totale demrātū. ⁊ ſic ſolius ɔclōnis ē demrātio vel tanq̄ꝫ ptiale demrātuȝ. ⁊ ſic ſubiecti vl' paſſiōis eſt demrātio ¶ Attēde t'cio. ꝙ duplex ē defi° Quedā eſt q̄dditatia q̄ totaliť ɔpleť p pncipia intrīſeca definiti. cuiuſmōi ſtꝫ genus ⁊ drñtia de g̃ne ſubñe. illa eīm itaɔplete ⁊ pfecte explicāt naturā definiti ꝙ ipa i ſuo eſſe a nullo alio dependēt. Alia ē defi° data p additamentuȝ. vtputa p aliqđ extrīſecū definito a quo tñ definitū in eē depēdet. ⁊ talis ē defi° accñtiū que pōt a nob' cognoſci p ſtatu iſto. Uñ lȝ accñtia i ppo g̃nehēnt q̄dditatiuā definitōem. illa tñ eſt nob' ignota pſtatu iſto ¶ Attēde q̄rto. ꝙ alicui⁹ eſſe definitōem pōt intelligi dupl'r. Uno mō pmo ⁊ p ſe. ⁊ ſic ſoluȝ illius ē definitō cui⁹ pmo ⁊ p ſe ē aliq̄ eēntia. Alio mō nō pmo. ⁊ illo° defi° eſt eoꝝ que ſolū hñt entitatē ɔpatam ⁊ depēdentēȝ. pmo mō ſubñe ē defi°. ſcđo mō accñtꝫ ¶ Dic breuiter ad q̄ſtionē. ꝙ nullius eiuſdē ⁊ hoc inq̄ntū ideȝ ē defi° tanq̄ꝫ eius qđ definit'. ⁊ demtātō tāq̄ꝫ eius qđ demrātur. ⁊ hoc ptȝ p rōnes phi

Queſtio tercia.

Utꝝ qđ q̄d eſt ſit demrābile de eo cui⁹ eſt Pro ſolutōne Attēde pmo. ꝙ duplex ē qđ q̄d eſt. ſcȝ ſubiecti ⁊ paſſionis. Qđ quid ē ſubiecti eſt rō q̄dditatia ei⁹. Paſſionis pro ppꝛe nō eſt qđ quid ē aliud a quo q̄d ē ſui ſubiecti ¶ Attēde ſcđo. ꝙ qđ q̄d eſt ſolebat q̄drupliciter oñdi. ſcȝ de via diuiſiua inductia demrātiua ⁊ ſyll'o a ɔtrario. De via diuiſiua ⁊ inductia ſatis ē manifeſtuȝ. Sȝ de ſyllogiſmo a ɔtrario ptȝ ter° p hicoꝝ. vbi dt Cōmētato⁊ ꝙ phus probat definitōeȝ motus primo diuidendo ens i ens in potētia. ⁊ ens in actu. ⁊ in decē g̃ña g̃naliſſima. ⁊ in pfcm̄ ⁊ i impfcm̄. ⁊ poſtea inducit ꝙ motus ē actus entis. ⁊ vlterius arguit ꝙ motus nō eſt actus entis i actu. g eſt actus entis in pońa. ⁊ hoc p ſyllogiſmū a ɔtrario. Eſt eīm ſyll's a ɔtrario.

quãdo vnũ ↄtrariũ oñditur ⁊ reliquũ remouet̃.ſʒ via demrãtiua nõ eſt vtilis ad iueſtigandũ qđ qđ eſt Vñ Com.ſexto metaphice vult ꝙ definitões ſubñe ſumũ/tur his q̃tuoꝛ modis.ſcʒ ſenſu ſyllõ·ↄpõne ⁊ diuiſione Vñ ſenſus via ad iueſtigandũ definitõem ⁊ qđ qđ ē dẽt ſumi ex iſtis q̃tuoꝛ.ꝑ que nõ demrãtiue ſed dyalectice iueſtigatur qđ qđ eſt. Vñ ſi velim⁹ inueſtigare qđ quid ē hoĩs ṗmo dẽmus ↄſiderare ĩ quo gñe detmia/to iuenit̃ homo Accipiendũ eñ eſt ꝙ hõ ſit in genere aĩalis.⁊ ꝙ hõ fuerit in hoc gñe accipi m⁹ ſenſu ⁊ ſyllõ. Ulterius dẽmus didere aĩal ꝑ rõnale ⁊ irrõnale.⁊ ac/cipere ꝑ ſenſuʒ ꝙ hõ ↄtinetur ſub rõnali. Et vlterius iſtam drãm dẽmus ↄponere cuʒ gñe.⁊ videbit̃ ſi ↄpo/ſitum ſit ↄuertibile cuʒ definito ſi ſic hẽtur qđ quid ē. Si nõ vlteri⁹ eſt negociandũ vt ꝑus

Dic primo ad queſtionẽ.ꝙ qđ qđ eſt iſtis q̃tuoꝛ mõis põt iueſtigari dyalectice ſi/cut ptʒ ꝑ Com. Dic ſcđo.ꝙ qđ quid ē põt demrãri de eo cui⁹ eſt nõ inq̃ntũ ē quod qđ eſt.lʒ bñ abſolute ſumptũ.⁊ nõ in eo qđ quid eſt poſſit a poſteriori demõſtrari ⁊ etiã a priori ꝑ aliud qđ quid ē ſicut patʒ ꝑ rões phi. Nã quod qđ eſt materiale demrãtur ꝑ quod qđ eſt formale tanq̃ ꝑ mediũ dicens propt̃ qđ eſt Et iđ dicit̃ in textu ꝙ quedã definitõ eſt ṗncipiũ demrãtõis ⁊ quedã ↄcluſio.quedã vero tota demrãtio poſitõne differens.i.ordine ⁊ ſitu.

Queſtio quarta.

Utꝝ ꝑ qđlibet genus cãe poſſet fieri demrãtio Uidetur eñ ṗmo ꝙ nõ.quia ꝑ primũ efficiens non põt fieri demrãtio eo ꝙ nõ eſt adequatũ alicui effectui.⁊ tamẽ illud maxime facit ad eſſe rei.ergo cã efficiẽs non põt eſſe mediũ in demrãtõne. Silr̃ poſſet probari de alijs cauſ̃ Pro ſolutõne Attende ṗmo.ꝙ duplices ſunt cãe efficientes ⁊ materiales.quedã eñ ſt̃ que de nccĩ/tate agunt.ita ꝙ nõ ſt̃ impedibiles.⁊ in illis ex efficiẽte qđ ſemꝑ agit ⁊ materia nõ impedibili bñ põt fieri demõſtratio. Alie ſt̃ que non ſemꝑ ex nccĩtate agũt.ſed pñt impediri.⁊ ex illis nõ demrãtur cã efficiens ꝑ ma/terialẽ.⁊ ecõuerſo ⁊ in illis demrãtur cã ꝑ effectũ.ita ꝙ ſi effectus ſit nccẽ eſt cãm eſſe vl̃ fuiſſe

Dic ṗmo ad queſtionẽ.ꝙ ꝑ cãm materialẽ cõtingit demrãre. Ptʒ ſic.ꝑ illud eñ ↄtingit demõſtrãre ex quo ↄtigit aliqđ ſequi de nccĩtate.ſed ad cãʒ materialẽ de nccĩtate ſeq̃tur effcũs.ḡ ⁊c. Minoꝛ patʒ loquẽdo de cã materiali ṗmo mõ Dic ſcđo.ꝙ ꝑ qđlibet genus cãe ↄtingit demrãre patʒ.qꝛ mediuʒ ⁊ cã idem ſt̃.ſed ↄtingit demrãre ꝑ qđlibet mediũ demrã/tionis.ḡ ⁊ ꝑ omẽs cãs. Silr̃ poſſet oñdi inductiẽ ſicut oñdit Areſto.in textu. Cõfirmat̃.quia eadẽ ſt̃ ṗnci/pia eẽndi ⁊ ↄgnoſcẽdi.ſed q̃libet cã prope dcã eſt ṗncipiũ eẽndi.rei qꝛ ipa poſita res poĩtur.ḡ quelibʒ talis põt ſumi ꝓ medio ad oñdendũ effcm Aduertẽdũ tñ ꝙ lʒ cã material̃ ſiue materia ĩ ſe ⁊ ſic pciſe ↄſiderata ñ poſſet oñdere formalẽ ⁊ finalem.tñ materia vt ſtat ſub formis actis ⁊ paſſiuis põt ſumi ꝓ medio ad demrãnduʒ paſſionẽ ineẽ ↄpoſito que ↄſeq̃tur rõem materie. lʒ ergo materia illo mõ accepta ſit poſterioꝛ ⁊ imꝑfec/tioꝛ ipa forma.eſt tñ prioꝛ reſpcũ illius paſſionis q̃ cõſeq̃tur materiã·vt ſi oñdat̃ ꝙ ↄpoſitũ eſt coꝛruptibile. quia hʒ materiã ꝑuatõni admixtã. Vñ licet ṗmũ efficiens mag⁹ cõcurrat ad eẽ q̃ efficiẽs ſcđm nõ tñ determiatius ⁊ diſtictius. Vñ determiaᵒ ⁊ diſtictio effcũs eſt a cã proxima.ex hoc ptʒ ꝙ in demrãtione in gñe nõ poĩtur ṗmũ efficiẽs.ſed efficiẽtia ſcđaria ⁊ detmiata

Ad rõnes in oppoſitũ. Ad ṗmã patʒ ſolutio cũ eius ↄfirmatõne nõ eñ eſt ↄtra nos Ad ſecũdam negat̃ añs.⁊ ad ꝓbatõem dđm.ꝙ cã capit̃ dupliciť. Uno mõ pro cã in eẽndo ⁊ in ↄgnoſcẽdo ⁊ ſic ipſa ē vera. Vñ nõ oĩe cui⁹ eſt aliqua cã in eẽndo ē de/mrãbile de quolibʒ eo ꝙ oĩa que ſt̃ citra ṗmũ hñt alteram cãm.⁊ tñ non qđlibet tale ē demõſtrabile de alio. Ad ↄfirmatõem dr̃.ꝙ licet vnũ quod qđ eſt abſolute ſũptum poſſit demrãri de alio.nõ tamẽ qđ quid eſt ſimplr̃ in rõne qđ quid eſt Ad t̃ciam dđm.ꝙ licʒ qđ quid ē poſſit oñdi de eo cuius ē via diuiſiua ⁊ a poſte/rioꝛi nõ tamẽ demrãtiue. Vñ via diuiſiua ſoluʒ ē vti/lis ad colligendũ.nõ tamẽ ad demrãndũ. Ad ↄfir/matõem dr̃.ꝙ ſi definitõ poſſet demrãri de definito nõ plus req̃retur ad inueſtigãdũ q̃ ad demrãndũ Ad quartã patʒ ſolutio.non eñ hic ē ſermo de materia ẜm ſe.ſed de materia informata ⁊ illa bñ eſt ↄgnoſcibil̃ ẜm ſe. De fine aũt ⁊ cauſa efficiẽte dđm eſt.ꝙ neq̃ ꝑ fineʒ neq̃ ꝑ cãm efficientẽ põt fieri demrãtio potiſſima ꝓpt̃ quid Ad ↄfirmatõeʒ dicit̃.ꝙ cã formal̃ nõ eſt totum vltimũ eſſe rei.lʒ ſit ꝑfectio totius eẽ rei.qꝛ quod qđ ē nõ ſoluʒ includit formã.ſed etiam materiaʒ ptinẽtem ad ſpeciem

Qũo autẽ opoꝛtet

In hoc q̃nto caplõ hui⁹ tractat⁹ docet phus iueſtigare qđ quid ē ꝑ viam ↄpõnis ⁊ reſolutõnis. Et dr̃. qũo aũt opʒtet venari qđ quid ē nũc dicemus. Ad ſciẽ/dum aũt qũo eſt iueſtigandũ ponit tres ↄclões. Pri/ma docet q̃lia dẽnt eſſe illa ex q̃bus ↄſtituit̃ qđ quid ē ⁊ eſt hec. Ad ↄſtituẽdum definitõem alicui⁹ dẽnt acci/pi talia ꝑdicata.ꝙ vnũq̃dq̃ eoꝝ ſit in plus q̃ defini/tum.nõ tamẽ extra genus ⁊ oĩa ſimul accepta ↄuertã/tur cũ definito. Illud aũt eſt in plus q̃ aliud qđ ſibi ĩ eſt vl̃r ⁊ etiã alijs. Ternarius eñ bñ definit̃ ſic ē nũer⁹ impar vtrobiq̃ ꝑus.quia q̃libet ꝑs illius definitõnis eſt in plus q̃ ternari⁹ nõ excũdo genus ipius ternarij. impar eñ eſt ĩ plus q̃ ternari⁹ vt notũ eſt. Etiã eſſe vtrobiq̃ ṗmũ eſt in plus q̃ ternarius quia ↄuenit bi/nario. Vñ aliquis nũerus põt dici ṗmus dupliciter. Uno mõ quia nõ mẽſuratur aliquo nũero ſicut ſeptẽ. Alio mõ quia non ↄponitur ex alijs nũeris.patʒ ergo ꝙ duo ſt̃ nũerus ṗm⁹ ſicut tria Probat̃ ergo ↄcluᵒ ſcʒ ꝙ ꝑdicata ſic accepta cõſtituãt definitõem.quia oĩe qđ predicat̃ in quid de ſpẽ.vel eſt genus vel definitio eius.ſed talia ꝑdicata ꝑdicant̃ in quid ⁊ nõ ſt̃ genus ſiue noĩatũ ſiue ĩnoĩatũ qꝛ ↄuertũtur cũ ipa ſpẽ.ergo. Qꝛ aũt hmõi ꝑta ꝑdicent̃ in qđ ptʒ qꝛ ſic̃ ptʒ ex dcis ꝑnt̃ vl̃r.illa ãt q̃ ꝑnt̃ vl̃r ꝑnt̃ nccãrio.⁊ q̃ etiaʒ nccãrio ꝑnt̃ in qđ ſic̃ ptʒ ex ꝑus dcis.ḡ. Sũt ãt due alie ↄclões de mõ accipiẽdi hmõi ꝑta Duo eñ ſt̃ mõi iueſtigãdi qđ qđ ē ſiue ꝑta ex q̃b⁹ cõſtituit̃ defiᵒ. Vn⁹ eſt ꝑ viam diffinitõnis.alter eſt ꝑ viam reſolutõnis. Do/cet ergo in ſcđa cõcluſione iueſtigare quod quid eſt ꝑ

viã definitõis. ⁊ hoc ibi (congruũ eſt) ⁊ eſt hec ꝯclu⁹
¶ Ad inveſtigandũ qđ quid ẽ alicui⁹ definibilis oportet pmo accipe genus ſub quo tale dẽfinibile ꝯtinetur. ⁊ deinde drãs qbus tale genus dividitur. ⁊ ſi tales drãe ſint ignote oportet cape paſſiones. quo facto ſi drãa que cõuenit definito ꝯiũcta generi nõ reddat totũ ꝯuertibile cu3 definito. tale totũ eſt dividendũ p modũ vni⁹ generis ſibi ſemp ꝯiũgendo drãm ꝯuenientẽ quouſq; deveniat ad drãm que erat a toto ꝯuertibile cũ definito
Pro declaratõne aũt hui⁹ ꝯclõnis tria ſũt intelligẽda
Primũ ẽ. ꝙ inveſtigãdo ꝙ qđ eſt p viã definitõis duo ſunt cauẽda. ſc3 inordiatio pdicatoꝝ ex qbus cõſtituitur ⁊ diminu⁹. Oportet eñ cauere inordiatõem pñtoꝝ nã in definiendo nõ paꝝ refert qđ prius aut poſterius proferatur. Refert eñ dicere hõ eſt aial mãſuetũ bipes ⁊ dicere hõ eſt aial bipes manſuetu3. Oportet etiã cauere definitõnem pñtorum. ita ꝙ nulla de drãtijs ſupioribus ptermittatur nec dividatur genus ſupius p drãs inferiorum gñm. vt aial nõ deb3 dividi p drãtias auis aut piſcis dicẽdo ꝙ aialium aliud ẽ totum pẽnatu3. aliud eſt diviſu3 a pẽnis. Accipit eñ hic phs pẽnatum p alatũ. ⁊ ſunt aialia tota pẽnata que habẽt totas alas integras ⁊ ꝯtinuas. ſicut veſpertilio. Diuiſa vero a pennis ſũt vt coruus ⁊ alia hmõi ¶ (Nihil aũt oportet definitõem) ¶ Hic phs circa predcãm inveſtigatõem adducit duos errores quorũdã. qdam eñ dixerũt ꝙ non ſit poſſibile accipe oẽs drãs alicui⁹. quia nõ ꝯgnoſcitur drãa vni⁹ ab alijs. niſi oia alia ꝯgnoſcant. Sed accipiẽdo oẽs drãs alicui⁹ ꝯgnoſceretur quo ab oibus alijs differt. ergo accipiẽdo omes drãs alicui⁹ opret vt oia ꝯgnoſcerent qđ eſt ipoſſibile. ¶ Ad hãc rõnem reſpõdet pmo phs p negatõem. quia nõ op3 ꝯgnoſcere oẽs drãs p quas alia differe a definito poſitiue. ſed ſufficit ꝯgnoſcere drãs definiti. ⁊ ex ꝯñti cognoſcunt ꝓuatiue oia alia ſicut nõ pticipãtia talem ratõnem
Scđo ſoluit p diſtinctõem de ꝯgnitõne vlĩ ⁊ in pticulari. Scđus error fuit quorũda3 dicentiũ. ꝙ op3 in definitõnibꝫ. repetere ꝙ oẽ ſuppoſitu3 diviſi incidit in mẽbra diviſionis. illum errorẽ excludit dñs Albtus. ꝙ manifeſtũ eſt ꝙ nccẽ eſt oĩa ſuppoſitũ diviſi incidere. ſi ſint drãe imediati illius diviſi. ideo nõ op3 repetere ¶ (Ad probandũ aũt) Hic docet phs ꝙ ad ꝯſtituẽdum ꝯpletam definitõem p viam definitiõnis tercie ꝯditões ſũt obſeruãde. ¶ Prima. ꝙ omia poſita in definitõe pdicent de definito in qđ. Scđo ꝙ talia predicata ſint debite ordinata. ita ꝙ magis cõe precedat ⁊ minus cõe ſequatur. Tertio. quia nihil eoꝝ ptermittatur que ptinent ad qđ quid ẽ. Probatur ergo predcã ꝯcluſio ſecũda. qꝛ definitõ per hũc modũ inueſtigata nihil ꝯtinet ſupfluũ nec diminutũ. Primũ pat3. qꝛ in ea ſolu3 accipiũtur ea que pñtur in qđ de definito. Scđm pt3 quia ibi nõ deficit genus. poitur eñ in pmo loco nec aliqua drãa. nã accipiũtur oẽs drãtie quouſq; pueniat ad vltimã que repdit totũ ꝯuertibile cum definito. g
¶ (Querere ãt oport3.) ¶ In hac tcia ꝯclõne docet Areſto. inveſtigare qđ quid ẽ p viam reſolutõnis. Et dicit. ꝙ ſi aliqs vellet inveſtigare definitõem alicui⁹ d3 ꝯſiderare ea que ſũt ſiĩa alicui ꝯtento ſub ipo. ⁊ qđ reperiatur idem in illis. Dẽt etiam ꝯſiderare illa que ſũt ipis diſſiĩa. ⁊ quid repiatur idẽ in illis. quo facto dẽt accipe illa duo que eadẽ repiunt tam in ſiĩibus qꝫ i diſſiĩibus. ⁊ ꝯſiderare dẽt ſi in aliqua rõnẽ cõi ꝯueniãt. ⁊ ſi ſic illa erit propa defi⁹ illius. Si aũt nõ ꝯueiat in aliqua rõne cõi illud erit equocũ. Exẽpli⁹ vt ſi qratur quid ẽ mgnanim⁹ dẽmus ꝯſiderare quoſdã magnaimos. vtputa Aiachem Erculem ⁊ Archillem. illi eñ habẽt vnũ ꝯmune ſc3 nõ tollerare iniurias. qꝛ aiax interfecit ſe. vt nõ tolleraret iniurias. ⁊ eadem de cã ercules inſanivit de infectõne neſtoris cũ accepiſſet camiſeã intinctã p medicinã medee. hoc eſt liquore quodã q ex pua calefcõne inflãmatur ⁊ incẽdit inextiguibilitr rem quã tangit liquor hui⁹ liquoris ꝯfectõnem inueit medea ⁊ ex ea ꝯbuſtus ẽ ercules. cum vidiſſet camiſeã trãſmiſſam a medea. ¶ Achilles pro dimicauit vt nõ pateretur iniurias
Debem⁹ iteꝝ ꝯſiderare alios mgnanimos. vt Alexãdru3 ⁊ Socratẽ illi eñ habuerũt aliqđ ꝯmũe ſc3 eqliter ſuſtinere ꝓſpera ⁊ aduerſa. Et vltra dẽmus ꝯſiderare. ſi oẽs iſti ꝯueniant in aliq rõne ꝯmuni. qa ſi ſic illud erit propa definitõ mgnanitatis. ſi pro non tũc mgnanitas nõ hẽt vnam rõem. Qꝫ aũt iſte modus inueſtigãdi qđ quid ẽ ſit bonus ⁊ ex pte termi ⁊ ex parte pncipij. probatur. qa fm illum modu3 ꝓceditur a pticulari ad aliqđ ꝯmune. ſed talis ꝓceſſus eſt cõuenicñs. qa definitio ſemp datur de aliquo ꝯmui. Medicus eñ nõ definit qđ ſit ſanũ in ſubiecto hui⁹ hominis. ſemp eñ eſt oĩs defi⁹ vlis. Etiã pticularia ſũt faciliora ad definiendũ qꝫ vlĩa. facilius eñ eſt definire ſingl'are qꝫ vle
Nãqꝫ equocatõnes latent magis in vlibus qꝫ in ſingl'aribꝫ iſtis. ergo duobꝫ mõis op3 definire res ſc3 vl' procedendo p viam definitõis vl' p viam reſolutõnis. nõ op3 aũt definire i methaforis vel p metaphoras. Pat3. quia definitõnibꝫ vtimur ſepe i diſputãdo. ſed nõ op3 demrãre i metuaforis. ergo neqꝫ definire. ¶ (Ut hẽamus aũt ꝓponata) ¶ In hoc ſexto caplo oñdit phus quo op3 inveſtigare propter quid. Dicenſq; vt hẽamus mediũ propter qđ ad determiandũ qſtionẽ poſitam ponẽda ſũt tria documẽta fm ꝙ triplex põt eẽ mediũ propter qđ. Quoddã eñ eſt vniuocũ ⁊ noiatũ. Aliud eſt vniuocũ ⁊ innoiatum. ⁊ aliud ẽ analogũ. Primũ documẽtum ẽ. ſi aliqua paſſio habeat cõe ſubcm vniuocũ ⁊ nomiatũ illud erit mediũ dicẽs propter quid talis paſſio ineſt illis pluribꝫ. ſicut aial eſt mediũ dicens propter quid illa que inſũt oĩ aiali inſũt homi. ⁊ ecõuerſo. ¶ Scđm documẽtu3 eſt. ſi aliqua paſſio inſit pluribꝫ que paſſio hẽt ſubcm vniuocũ ſed nõ noiatum op3 circũloqui tale ſubcm ⁊ accipe circũlocutũ pro medio dicente propter quid illa paſſio ineſt. ſicut iſte paſſiões ſc3 hẽre duos vẽtres. ⁊ nõ habere dentes in ſupiori mãdibula inſũt oĩbus aialibus hñtibus cornua. ideo aial habẽs cornua eſt mediũ dicens propter quid ille paſſiones inſũt aliqbus. Terciũ documentũ eſt. ſi aliqua paſſio inſit plurib⁹ ſed analogice oport3 cape pro medio dicẽte prop quid aliqđ analogũ qđ eſt ꝯmune illis. vt ſi aliqđ inſit ſepion ſpine ⁊ oſſi qđ eſt ꝯmune illis tribꝫ quãuis analogon tñ deb3 capi pro medio dicente propter qđ. Vnde os in aiali greſſibili fm Linconiẽſem ẽ ſpina in piſce ⁊ hoc eſt ſepion in malacre Eſt aũt piſces malacer aial. exñs mollis carnis cui⁹ creatio eſt ex cartilagine tm ⁊ cui⁹ creatõe3 ponit natura inter carnẽ ⁊ neruũ vt ſit molle ſicut caro ⁊ habeat extẽſionẽ ſicut neruus. ⁊ eſt in tali aiali membꝝ ꝓportionabile ſpinis piſciũ. ⁊ illud membꝝ dicitur ſepion. Sepia vero aial eſt marinũ
Os autem in aĩali greſſibili eſt ſicut fundamentu3 ſuper quod edificatur corpus eius. ⁊ ſuper quod ſta/

bilitur mollicies carnis eius. ⁊ ſuper quod innititur in mouendo. q̄a in neruis eſt robur motiuū. in oſſibus aūt eſt robur ſuſtentatiū. ⁊ hoc eſt ſpina ī piſce ¶ (Ea dez aūt ꝑpaſita) ¶ Hic ph̄s circa p̄dcā oñdit q̄uo p̄les q̄ſtiones pn̄t ꝯuerti cū medio dicēte ꝓpt̄ q̄d. Et dīc ꝙ duob) mōis h̄z fieri. ſ. ſ̄m vnitatē medij. ⁊ ſ̄m ordinē medioꝝ. Exēpluz de p̄mo. vt ꝓpt̄ quid oñditur ſonus echo ⁊ ꝓpt̄ q̄d imago ī ſpeculo. aut ꝓpt̄ q̄d apparet iris. hec oīa fiūt ꝓpt̄ rep̄cuſſionē. Exēplū ſcd̄i vt ꝓpt̄ quid nilus mag̃ inūdat in fine menſ. ⁊ ꝓpt̄ quid finis mēſis ē magis pluuial̄. Rō eīn p̄mi ſiue mediū dicens ꝓpt̄ quid ē. quia mēſis ſenior ē feruior in fine. hoc ē. finis menſ eſt magis pluuial̄. iſta aūt habēt ordinē inter ſe. ¶ (Cā aūt ⁊ cui⁹ eſt cā) ¶ In hoc vltimo capl̄o tractat ph̄s. ſi vni⁹ ⁊ eiuſdē effcūs ſint plures cāe. Et mouet duas q̄ſtiones. p̄mā mouet dicens De cauſa autē ⁊ cāto dubitabit aliq̄s vtꝝ ſicut ex cā ſequit̄ cātum. ſic ex cāto ſeq̄tur cā. ¶ Ad quā queſtionē rn̄det ph̄us ꝑ duas ꝯcl̄ones ꝯditōnales. Pria. ſi vni⁹ cāti nō ſit niſi vna cā. tūc ex cāto ſeq̄tur cā ſicut ecōuerſo. declarat ꝑ duo exēpla. Primū. q2 ſi eclipſis lune eſt. opz eſſe int̄pōnem t̄re inter ſolez ⁊ lunam ¶ Scd̄a. q2 ſi folia alicui⁹ arboꝛ fluūt. i. cadūt opz hm̄oi folia eē lata. ſicut em̄ in his t̄mīs foliū fluere h̄re lata folia ⁊ vitis fit talis ſyll̄s. om̄is arboꝛ que h̄z lata folio fluit folio. ſed vitis eſt hmōi. ergo vit̄ fluit folio. in quo ſyll̄o cātum demrātur ꝑ cām. ita ecōtra in eiſdē termīs demrātur cā per effcm̄ ſic arguēdo. oīs arboꝛ folio fluēs h̄z lata folia. ſed vitis ē hmōi. ergo vit̄ folia fluit. vna ergo iſtaꝝ demōſtrationū eſt ꝑ cām. ⁊ alia ꝑ cātuz. nec ambe ſt̄ ꝑ cām. Probat̄ ergo hoc p̄mo gn̄aliter. q2 cāe nō ſunt ſibijnuicē cāe. nō em ꝯtingit eſſe cās adiuicem cā em̄ p̄us eſt eo cui⁹ eſt cā. ⁊ ita opteret idē eſſe p̄us et poſterius reſpcū eiuſdē. Secūdo ꝓbat̄ ſpēaliter. naz int̄poſitio t̄re inter ſolē ⁊ lunam ē cauſa eclipſ. ⁊ nō ecōtra. Ptz quia hmōi int̄poſitio poīturin definitōne. ⁊ nō ecōtra. ergo ꝑ hmōi interpōem cognoſcit̄ eclipſ. ⁊ nō ecōtra ¶ Secūda ꝯcluſio q̄ tangit̄ ibi (aut ꝯtingit) eſt ſi vnius cāti ſint plures cāe ex cāto nō ſeq̄tur cā. Patz ꝑ exemplū. q2 hui⁹ ꝯcl̄onis d eſt a ſt̄ duo media cāli a quoꝝ q̄dlibet ſufficit ad d eſſe a. vtputa c ⁊ b tūc ad d eſſe a nō ſeq̄tur d eſſe b. nec etiā d eſſe a ¶ (Aut ſi ſꝑ) Hic ph̄us ꝓ pleniori ſolutōne p̄dicte q̄ſtionis mouz ſcd̄am queſtionē que ē hec. vtꝝ vnius ⁊ eiuſdē cauſati ſint plures cāe. Ad quā rn̄det ꝑ duas ꝯcl̄ones. Pria ſi fiat demrātio ꝑ mediuz ꝑ ſe ⁊ de p̄mo ſubc̄o tūc vni⁹ cāti ⁊ demrābilis eſt tm̄ vna cā demōſtratiua. et conuertūtur adiuicem cā ⁊ cātum. ptz hec ꝯcluſio q̄ntum ad ſcd̄am ꝑtem. quia ſi demrāret̄ ꝑ mediū ꝑ ſe de p̄mo ſubc̄o mediū erit rō vltimi termī id ē ſubiecti. ſed diffinitio ſubiecti ꝯuertit̄ cum ſubc̄o. ⁊ ꝑ ꝯn̄s cuz paſſione ergo ī tali demrātōe mediū ꝯuertit̄ cuz extremis ⁊ cā cum cāto. Quantū aūt ad p̄mā ꝑtem ptz ꝯclu° inductiue tā in analog̃ ꝙ̄ in vniuoc̃. ꝯmutati em̄ ꝓportionari ineſt alicui cōi nūeris ⁊ lineis ꝑ vnā rōem. ꝙ̄uis analogū ⁊ eſſe ſil̄e ineſt figuris ⁊ coloꝛib) ꝑ vnam rōem. nō tamē vniuocā. Ptz etiā in vniuocis. q2 habere āgulos ext̄nſecos equales q̄tuoꝛ rectis d̄mrātur de aliq̄ cōmuni ad triangulū ⁊ quadrāgulū ꝑ vnam rōem cōem quāuis de illis demrētur ꝑ diuerſas rōnes. Sil̄r hec paſſio (que ē folio fluere) demōſtratur de aliquo ꝯmuni ficub) vitibus ⁊ aliq̄bus alijs plant̃ ꝑ vnū mediuz ꝯmune. Eſt aūt mediū rō primi termī ex quo om̄es ſcie per d̄finitōnem fiūt. vn̄ folio fluere eſt huidum in ꝯtactu folij ad ramū ꝯdenſari. ꝑ hoc aūt q̄d eſt humidum ꝯdenſari in ꝯtactu folij ad ramū demonſtrat̄ hec paſſio folio fluere. ⁊ hoc declarat etiā in figuris ¶ Secūda ꝯcluſio. ſi fiat demōſtratio ꝑ mediū per accn̄s ⁊ nō de p̄mo ſubiecto tūc vni⁹ cāti poſſunt eē plures cāe. Patz ꝑ exēplum. nā eſſe longe vite ꝑ aliam cām demōſtratur inēē quadrupedib) ⁊ volatilib) Quadrupedibus ineſt ꝑ hoc q̄d eſt nō hēre coleram. Et volatilib) ꝑ hoc q̄d eſt eē ſiccū. Quid ergo ſit ſyllogiſm⁹ ⁊ q̄d demōſtratio ⁊ q̄uo fiūt. ⁊ etiā quid ſit ſcia demōſtratiua. manifeſtū eſt ex p̄dictis tam in libro p̄oꝛum ꝙ̄ in hoc libro ¶ (De p̄ncipijs aūt) Finaliter determīat ph̄s de mō ꝯgnoſcendi p̄ncipia demōſtratōnis. Et dicit. de p̄ncipijs aūt demōſtratiuis mouent̄ tres queſtiōes Prima q̄ſtio. p̄ncipia demōſtratōnis ꝯgnoſcūtur a nobis. Scd̄o. vtrum ip̄oꝝ p̄ncipioꝝ ſit ſcia. vel vtꝝ alio habitu ꝯgnoſcant̄. Tercia. vtꝝ ꝯgnitio p̄ncipioꝝ inſit nobis quāuis lateat nos ſicut aliqui dixerūt. vel vtrū de nouo acq̄ratur in nobis ¶ Pro ſolutōe tercie queſtionis ponūtur q̄tuoꝛ ꝯcl̄ones. Prima. actualis noticia p̄ncipioꝝ nō ineſt nobis a natura. Patz quia noticia taliū p̄ncipioꝝ eſt certiſſima. nccē em̄ eſt mag̃ credere p̄ncipijs ꝙ̄ ꝯcl̄oni. Abſurdū em̄ eſt dicere ꝙ hēamus noticiā certiſſimā nobis que tamē nos lateret. ergo ſi noticia p̄ncipioꝝ ineſſz nobis a natura hoē ꝑciperemus ⁊ nō lateret nos ſed nūc ꝑcipim⁹. ergo ¶ Secūda ꝯcluſio. actualis noticia p̄ncipioꝝ nō acq̄ritur ī nobis ꝑ doctrinā ꝓp̄e dcām. Ptz. quia oīs noticia per doct̄nam acq̄ſitam fit ex p̄exn̄ci ꝯgnitōne aliq̄ꝝ p̄ncipioꝝ. ſed p̄ma p̄ncipia nō habēt p̄ncipia p̄oꝛa ex q̄b) poſſent fieri nota. ergo ⁊c̄. ¶ Tercia ꝯcluſio. a natura ineſt nobis quedā poñā ꝑ quā determīant̄ ad aſſentiēdū p̄mis p̄ncipijs. nam oēs aſſentiūt p̄ncipijs ſibi ꝯueient̄ ꝓpoſitis. ſed hoc nō eſſet niſi a natura ineſſz nobis aliq̄ talis poñā cum nō aſſentiam⁹ eis in ꝟtute alioꝝ p̄ncipioꝝ. ergo ⁊c̄. ¶ Quarta ꝯcluſio. actualis noticia p̄ncipioꝝ acq̄rit in nobis ꝑ viam ſenſus mēoꝛie ⁊ exꝑimēti. Et ꝓ ꝓbatōne hui⁹ ſuꝑponēdum ē. ꝙ tres ſunt gradus aīalium. Nam q̄buſdā aīalib) ſoluz ineſt ſenſus ꝑ quā iudicāt de reb) in eaꝝ p̄n̄tia. Oībus tamē aīalib) ineſt ſenſus. ⁊ q̄buſdā aīalib) cuz ſenſu ineſt memoꝛia ꝑ quā iudicāt de reb) in eaꝝ abſentia. ⁊ alijs vltra ſenſuz ⁊ mēoꝛiam ineſt rō ꝑ quā res ip̄e nō ſoluz ꝑticularit̄ ſed etiā vl̄r ꝯgnoſcūtur. ⁊ hmōi ſt̄ homīes. Vn̄ in nobis ex ſenſu fit mēoꝛia. ex mēoꝛia aūt multociens facta exꝑimentū. multe em̄ mēoꝛie nūero vnuz eſt exꝑimētuz. ⁊ ex experito aūt aut ex om̄i aut ex vno q̄ſcente in vl̄i in aīma vno preter multa q̄d cuz in oībus ſit vnū. illud idem eſt p̄ncipiū artis ⁊ ſcie. Probat̄ ergo ꝯcluſio ꝑ ſimile. in p̄ncipijs que fiūt ꝑ reuerſionē exercitus victi ⁊ fugati. cum em̄ vnus ibi ſtat īmobiliter nō fugiēdo. alter ſtat adiūgens ſe ei. ⁊ poſtea adhuc alter venit ⁊ ſtat cum eo. ⁊ ſic ꝯn̄ter quouſq3 ꝯueniāt ⁊ faciant p̄ncipiū pugne. Similit̄ ex ſenſu ⁊ mēoꝛia vnius ſingl̄aris ⁊ iteꝝ alterius ⁊ alterius cōſiſtit exꝑimentū. quouſq3 ꝑueniat̄ ad illud q̄d eſt p̄ncipiuz artis ⁊ ſcie. actus tamē ſentiēdi nō eſt niſi ip̄ius ſingular̃. quāuis potētia ſenſitiua bn̄ ſit vniuerſaliū. Nā que ſentire ſingulare ē ſenſus aūt vniuerſal̄ vt homīs. ⁊ nō callie homīs. ideo cuz p̄ncipium ſciētie ſit vniuerſale ip̄m non

eſt ꝯgnituꝫ ꝑ ſenſuꝫ ⁊ ſic ptꝫ ſolu° ex predcis ad pmā ⁊ ad terciā q̄ſtiones ¶ (Om̄ aūt) ħ ſoluit ſcd̄aꝫ q̄ſtionē ponēdo duas ꝯcl'ones. Pꝛia. hitus ꝯgnoſcitiuus ꝑncipioꝝ nō eſt ſcia. Ptꝫ quia oīs ſcia acqrit̄ ꝑ demōſtratōem. ſed ipa ꝑncipia ſt̄ īdemōſtrabilia. ꝗ. Scd̄a ꝯcluſio. intellcūs eſt hitus ꝯgnoſcitiuꝰ ꝑncipioꝝ. Ptꝫ quia noticia ꝑncipioꝝ eſt certioꝛ q̄ꝫ noticia ꝯcl'onis. ſꝫ nullus alius hitus ab intellcū eſt certioꝛ noticia ꝯcl'onis que eſt ſcia. Ptꝫ quia nō ſūt niſi duo hitus intellectuales q̄bus aſſentimꝰ ſemꝑ ꝟo in ſpeculabilib; ſcꝫ ītellectus ⁊ ſcia. ꝑ alios aūt hitus ſcꝫ ꝑ opioem ⁊ rōnem id ē rōcinatōem vel ſuppōnē. Aliqñ aſſentimꝰ falſo. ergo hitus ꝯgnitiuꝰ ꝑncipioꝝ eſt intellcūs ſicut ſcia eſt hitus ꝯgnitiuꝰ ꝯcluſionū circa oīe genus reꝝ. ¶ Circa huiꝰ textus exēpla Notat pmo Linco. ꝙ aīalia hn̄tia coꝛnua nō hn̄t dentes in ſuꝑioꝛi mādibula. ⁊ ideo hn̄t duos ventres. quia aīalia iſta nō bene maſticāt in ꝑncipio cibum ſuū acceptū. nec pꝛeparāt ipm ſufficiēter ad digeſtionē. ideo dedit eis oībus. vnuꝫ ventrē in quo recipiat̄ cibus indigeſtus vt faciat aīal cibū indigeſtū redire ad os vt ibi iterato maſticet̄. ⁊ hec iterata maſticaͦ vocatur ruīnatio. ⁊ poſt ruīnatōem mittit̄ cibus in alium ventrē digerentē. ⁊ ſic patꝫ ꝙ aīal nō habens dentes vtrobiq̄ hꝫ ventres plures. ⁊ ideo habꝫ plures ventres q2 caret dentib; in ſuꝑioꝛi mādibula. ꝓpt̄ quē defcm̄ non hn̄ maſticat cibum. Q2 aūt caret dentib; ⁊ hēt plures ventres vt in plurib; habꝫ coꝛnua quia materia dura terreſtris que debuit tranſire in dentes ſuꝑioꝛes tranſit in coꝛnua. Verūtamen natura plurib; negauit coꝛnua. ideo illa carent coꝛnib; quibus ſuccurrit natura ꝑ alia iuuamēta. licet carēt̄ dentibus in ſuꝑioꝛi mādibula vt camelꝰ caret dentib; in ſuꝑioꝛi mādicula ⁊ caret etiā coꝛnib;. ſed natura loco coꝛnuū dedit ceruo velocē curſum. ⁊ camelo magnitudinē coꝛpoꝛis ⁊ etiā palatū duꝝ cartilaginoſuꝫ. q2 vtitur cibo duro ſpinoſo. ¶ Notat ſecūdo. ꝙ echo eſt ſoni reꝑcuſſio a d obſtaculū. ſicut appentia idoli eſt reꝑcuſſio radij viſualis ad ſuꝑficiem ſpeculi ⁊ ſicut iris ē reꝑcuſſio fractoꝝ radioꝝ ſolis in nube cōcaua aquoſa. lux nāq̄ diffundēs ſe ƀm inceſſuꝫ rectū cum ꝑuenerit ad obſtaculū pꝛohibēs eius ꝓceſſum qđ colligitur in loco incidētie ſuꝑ obſtaculuꝫ. ⁊ q2a eius nature ē ſe diffundere ⁊ ḡnare ƀm inceſſuꝫ rectū cum poſſit ſe ḡnare directe ꝓgrediēdo. neccārio ḡnat ſe reuertēdo ſolū ſi obſtaculū fuerit coꝛpus obſcuꝝ. aut ſi obſtaculū ſit coꝛpus ꝑſpicuū penetrādo. ſicut radius ſolis cadens ſuꝑ aquā ꝑſpicuā reuertitur a ſuꝑficie aque ſicut a ſpeculo. ⁊ penetrat aquā faciēdo anguluꝫ in ipa ſuꝑficie. ⁊ ħ ꝓpꝛe nō dicit̄ fractio radij. cuꝫ ergo natura lumis ſit reflecti vl' refrangi ad obſtaculū iris ē reflectō vl' refractio lumis ſolis in nube aquoſa. ⁊ appentia ydoloꝝ eſt refractio radij viſualis ad ſpeculū. Radius aūt viſualis eſt lumē diſgrediēs a ſpē viſibili vſq̄ ad obſtaculū quia nō ꝑficitur in ſola ꝑceptōne figure ſenſibilis ſine materia. ſed ꝑficit̄ ī receptōne dcā ⁊ radioſitate reflexa ab oculo. hec aūt deꝯmiare ꝑtinet ad ꝑſpectiā. ¶ Notat tcio circa aliud exēplū. ꝙ quia luna cōtinue creſcit ⁊ decreſcit aut deficit lumie ⁊ hoc ſua ꝑmutatōe. Vñ ƀm q̄tuoꝛ ptes mēſis ꝑmutat q̄tuoꝛ tps ƀm āni tpa. nā ipa efficit pmā partē tpis mēſis calidā ⁊ huidam luine ſue creſcētie. ſcd̄am calidā ⁊ ſiccā poſt ꝯplemētuꝫ lumis ſui. tciam efficit frigidā ⁊ ſiccā lumine deficiēte a ꝯplemēto partē frigidam ⁊ huidam defcū lumis ſui. ⁊ ita in fine mēſis ē huidioꝛ. nō tamē frigidioꝛ ſed ē accedens ad caloꝛē. Ptꝫ ergo ꝙ tā in mēſe q̄ꝫ in luna eſt ꝑmutatio ꝯtinua ⁊ nō ꝑmanētia ī ſtatu vno. ⁊ ꝑmutatō in luna ē cauſa ꝑmutatōnis in tpe mēſurato. ⁊ cā ꝑmutatōnis in tpe ē cauſa ꝑmutatōnis ī naturis q̄tuoꝛ ī rebus ꝑmanētib;. ſicut hoīditas menſ̄ finietis eſt cā huiditatis in reb; huidis. dato etiā ꝙ ꝟtus lune ſit virtꝰ humectās. ⁊ ꝟtute ſue huiditatis huectat aera ⁊ augmētat huidum ī aquis. ⁊ cum iniūgitur ſoli ingroſſat̄ ꝟtus eius ꝑ virtutē ſolis. Et ꝟtus ſolis calida ꝟtuti lune abūdanti foꝛtit̄ admixta neccārio humoꝛe augm̄tato cū caloꝛe faciūt aquas rarefieri ⁊ intumeſcere. Vñ neccārio in fine menſ̄ cuꝫ luna ꝯiūgit̄ ſoli plus ſolito ītumeſcūt aque tā ſalſe q̄ꝫ dulces. lꝫ nō ſit ita maīfeſtuꝫ in dulcib; ſicut ī ſalſis. ⁊ pꝛopt̄ hoc in fine menſ̄ ſunt fluxus mariū maioꝛes. ⁊ eſt quoddā mare qđ nō fluit niſi in fine menſ̄ ⁊ in medio menſ̄. In medio nanq̄ mēſis plenitudo luīs eius qđ recipit a ſole cōfoꝛtat ꝟtutē eius licꝫ hec ꝯfoꝛmatio ⁊ ꝯiūctio nō ſit tanta quāta eſt ꝑ ꝯiūctōeꝫ coꝛpalē. Itaq̄ oīes aque in fine menſ̄ plus inūdant. ⁊ inūdatio eaꝝ plus appaꝫ in q̄buſdā ⁊ in q̄buſdā minus pꝛopt̄ alias cās adiūctas. ſicut accidit ī nilo ꝙ in fine menſ̄ lunarꝭ ꝓpinquoꝛis eq̄noxio autūnali plus inūdant eius aque. q2 nilus cadit in mari inter occidentē ⁊ ſeptētrionē. ⁊ ventus occidētalis flat ī regione illa a maio vſq̄ ad eq̄noxiū autūnale. ⁊ maioꝛes aquas marꝭ ƀm viā inceſſus ſui mouet ⁊ etiā arenaꝫ. ⁊ obſtruāt hoſtia nili ⁊ hec obſtructō occidētal' vēti ⁊ refluctuaͦ facit aquas nili augmētare ⁊ inūdare. Verbi grā. cā pꝛima inūdatōnis nili ē vis lune huectans ⁊ rarefaciēs aquas q̄ vigoꝛata ꝑ ꝯiūctionē ſolis plus facit hoc in fine menſ̄ cum luna deficit. Hec tamē cā nō educit ſuū effcm̄ plene niſi cuꝫ cauſ̄ ꝑdictis. ſcꝫ obſtructione hoſtij nili ⁊ vento occidētali ſupꝛa inceſſuꝫ nili refluctuātis. ⁊ he cāe accidunt circa eq̄noxiū autūnale. Vñ virtus lune augmētans aquas ī fine iſtius mēſis. plus manifeſtat opatōnē ſue ꝟtutis in aq̄s nili ꝓxiā cā fluxus nili ī fine ꝑdicti menſ̄ ꝙ finis menſ̄ eſt humidioꝛ ꝓpt̄ defcm̄ lune ⁊ ꝯiūctionē eius cuꝫ ſole in ipo defcū. Oꝛdo nāq̄ talis ē ꝙ celeſtia pmo moueāt tpa ⁊ tpa moueāt naturas. ¶ Notat q̄rto circa aliud exēꝑͦ ꝙ arboꝛes hn̄tes ſuccū viſcoſuꝫ non hn̄t caſum folioꝝ neq̄ latitudinē. ⁊ latitudinē q̄deꝫ nō hn̄t eo ꝙ huoꝛ viſcoſus ꝓpt̄ ſuā viſcoſitatē nō recipit multā exalatōem nec deſiccationē nec moꝛtificatōnem ꝑ frigus. Vñ non diſſoluit̄ ꝓpago in qua foliū ḡnatur ex humoꝛe viſcoſo adueniēte arboꝛi. Folia aūt que ḡnantur ex hūoꝛe nō viſcoſo ſt̄ lata et cadūt. quia hūoꝛ nō viſcoſus de facili expandit̄ in latū. et ē multum obediēs ꝟtuti foꝛmatiue folioꝝ. et hūoꝛ nō viſcoſus facilē hꝫ exalatōem ꝯdenſationē et deſiccatōeꝫ materiatiuā et arefactiuā. Vñ cuꝫ explet̄ digeſtio ſemis et fructus ꝟtus digeſtēua maturās fructū. et ſimul decoquēdo et inſpiſſando hūoꝛes crudos et fluidos decoq̄t et incoquēdo deſpiſſat hūoꝛem cruduꝫ et fluidū. ex quo ḡnabant̄ folia et ſuccus folioꝝ ſpiſſus et ſiccus et fragilis nō potēs ē cōglutinare foliū latum et pōderoſuꝫ cū arboꝛe deſiccaͦ ergo ſucci ī hoꝛa maturatōnis ſeminū eſt cā caſus folioꝝ. et foꝛte ꝑ hoꝛā maturatōis ſeminū intelligit Areſtoteles ſeminū ꝯtactū ſemen nāq̄ nō ꝓpꝛe dr̄ ſemē donec ex eo poſſꝫ eē generaͦ rei ſui ḡnis. et hoc nō eſtaū

ſui maturitatem ¶ Notat inſup circa aliud exemplū q᷑ cauſa eius qđ ē eē lōge vite vl'is ⁊ ꝓpria ē humiditas natural' multa nō facile corrumpunt̄ a reb₉ extraneis et q̄ ſimpl'r habēt hec ſunt ſimpl'r lōge vite ⁊ que habēt hec reſpcū ſui gn̄is ſunt lōge vite i ſuo gn̄e In diuerſis aūt gn̄ibus diuerſificat̄ eā hui⁹. in qbuſdam em̄ ē humiditas natural' diu incorrupt⁹ q2 nō habēt colerā mītum ꝯſumentem eā. In qbuſdā ꝟo q2 ſicca ſtꝫ nō habentia humiditatē facile corrūdentem humeditatem naturalē. in alijs ꝟo alia aliaꝝ q̄litatū ꝑmaꝝ q̄s ꝫꝫ vnā lrām vocat Arſ. altera latera. ymaginant̄ em̄ q̄tuor q̄ſi q̄drāgul⁹ ſimpl'r ⁊ q̄libꝫ ymagīat̄ in ſeipa ſicut angulus vn⁹. vn̄ vocant̄ a p his q̄tuor anguli. ꝭm aūt q᷑ virtus vni⁹ extēdit̄ ad alterā ⁊ cōmiſcet̄ ei ymagiatur ſicut latus quadranguli.

Queritur

Utrū in demrātione potiſſima et ꝓpt̄ qđ diffinitio ſubiecti ſit me^m. Arguit̄ ꝑmo q᷑ nō. q2 diffi° paſſionis eſt mediū ḡ nō diffinitio ſubiecti. Aīs p3 p° auctoritate p hi dicent̄ in textu p̄cedēti q᷑ mediū in demōſtratōe eſt rō ꝑmi termi. Pmi⁹ em̄ t̄min⁹ in demrātōne potiſſima q̄ fit in ꝑma figura ē maior extreitas q̄ eſt ipa paſſio. Scđo q2 ꝭm phm ꝑmo h⁹ mediū ⁊ extrema debēt eſſe eiuſdē gn̄is. diffinitio aūt paſſiōis eſt eiuſdē gn̄is cū paſſione ⁊ nō diffinitio ſubiecti ḡ. Tercō q2 in demrātōe potiſſima mediū dꝫ dicere cām eēntialē paſſionis. ſꝫ diffinitio paſſiōis dicit hmōi cām ⁊ nō diffinitio ſubiecti ḡ. Quarto q2 tale mediū dꝫ eē cā ꝓpria et imediata paſſiōis. ſꝫ diffinitio ſubiecti nō eſt cauſa ꝓpria ⁊ imediata paſſionis. imo diffinitio ip̄i⁹ paſſiōis ergo. Maior p3. q2 nō eſt cā ꝓpa cū ſit cā pluriū paſſionū neq3 imediata q2 paſſio ineſt diffinitōi ſubiecti mediante diffinitōe ꝓpa ¶ Scđo ſic. mediū in demrātōe potiſſima dꝫ eē natura ⁊ rōe mediū ita q᷑ ſit mediū ꝫꝫ rē ⁊ rōem ſil' ſꝫ ſola diffinitio ꝯpleta paſſionis ē hmōi ipa em̄ eſt p̄or paſſione ⁊ poſterior ſubiecto diffi° autē ſubiecti p̄cedit vtrūq3 ḡ. Et ꝯfirmat̄ q2 hmōi mediū dꝫ dicere q̄d eſt ⁊ ꝓpter q̄d ſꝫ ſola diffinitō ꝯpleta paſſiōis dicit q̄d ⁊ ꝓpter q̄d ip̄i⁹ paſſiōis q̄ demrētur ḡ ¶ Ter° ſic. demrā° dꝫ eē ex imediat̄. ſꝫ ſi diffinitio ſubiecti eēt mediū in demrātōe tūc nō eēt ex imediat̄. q2 ſꝑ maior eſt mediata eo q᷑ paſſio ⁊ ſua diffinitio iſtꝫ ſb̄cō mediāte diffinitōe ſubiecti. Cōfirmat̄ q2 Arſ. ꝑ diffitōne tonitrui demrāt toītruū de nube Et ſil'r h̄ qđ eſt folia fluere de vite demrāt̄ ꝑ iſtō me^m qđ ē humidū ꝯdēſari in ꝯtactu folioꝝ ad ramos ſꝫ hec ē diffinitō paſſiōis ḡ ¶ Quarto ſic. ſi diffini° ſubiecti eēt me^m in demrātōe potiſſia tc̄ in oī tl'i eēt peti° p̄ncipij ſꝫ h̄ ē icōueiens ḡ. aīs p3. q2 diffi° ⁊ diffitū ſtꝫ vna ⁊ eadē res. ḡ ſi diffi° ſumat̄ ad demrāndū aliq̄d de diffito ſumit̄ idē ad ꝓbandū ſeipm ⁊ ꝑ ꝯn̄s erit peti° p̄ncipij. Et ꝯfirmat̄ q2 ꝭm phm viij. topicoꝝ. vn⁹ mod⁹ petēdi p̄n^m ē q̄n diffinitū ꝓbat̄ ꝑ diffinitōeꝫ ſꝫ ſi eēt i tali demrātōe ꝓbaret̄ paſſio ineē diffinito ꝑ ſuā diffinitōem ḡ.

In oppoſitū

arguit̄ auctoritate phi in textu dicētis in fine h⁹ tractat⁹ q᷑ me^m ē rō vlti termi. vlti⁹ em̄ termi⁹ ē ſubēm ⁊ nō paſſio. Pro ſolutione queſtionis ſoluēdē ſtꝫ q̄tuor queſtōes phi.

Queſtio prima

Utrū mediū demōſtratōis potiſſime ſit diffinitio ſubiecti. Ad quā rn̄det̄ q̄drupl'r. ꝑma rn̄ſio q᷑ mediū ꝓpt̄ qđ vna paſſio ieſt ſubcō ē alia paſſio. triplices ei ſtꝫ paſſiones. q̄dā ſtꝫ q̄ iūcte ſuis ſubiectis faciūt paſſiōes tāte dignitatis q᷑ ab oib₉ ꝯgnoſcāt̄ Et iō dn̄r cōes aīmi ꝯceptōes. vt ome totū ē mai⁹ ſua pte. Alie ſtꝫ q̄ nō ſunt ita cōes q̄tū ad noticiā ſꝫ in aliq̄ gn̄e ſtꝫ notiſſime de ſuis ſubiectis. vt q᷑ linee p̄alelle nō ꝯcurrat ⁊ q᷑ due linee nō pn̄t claudere ſupficieꝫ. et dn̄r tales ꝓpōnes ſuppōnes ⁊ notiſſime. q2 ſtꝫ maifeſte ad ſenſuꝫ Sꝫ alie ſtꝫ paſſiones adeq̄te ſubcō ſꝫ nō oibus note vt habere tres āgulos eq̄les duob₉ rect̄ reſpcū trianguli. paſſiōes ḡ vltime demrānt̄ in ꝯclōne de ſuis ſubiect̄. Scđe ꝟo ſunt pn̄ª demrātōis ſubſtātial'r īgrediētia demrātōem pri me ꝟo roborāt ſcđas ſed nō īgrediunt̄ ſubal'r demrātionē. ꝭm ḡ hāc rn̄ſionē demrā° ꝓpt̄ q̄d ⁊ potiſſima hꝫ ꝑ medio ꝑmā paſſionē q̄ i eodeꝫ gn̄e ſcibili p̄t attribui ſubcō ⁊ q̄ eſt maifeſtiſſima ⁊ nō vlteri⁹ notifical' ꝑ aliaꝫ Licꝫ iſta opio videat̄ hr̄e ꝟitatē in aliq̄b₉ demrātōib⁹ nō tn̄ vl'r in oib₉. vn̄ ꝭm phm qđ q̄d ē me^m in demrātōne. vna āt paſſio nō eſt qđ q̄d ē reſpcū alt'i⁹ paſſionis nec et̄ de diffitōe ei⁹. Sil'r nl'la ē paſſio q̄ imediate cōueiat ſubcō imo iter q̄libꝫ paſſionē ⁊ ſuū ſubēm mediat diffi°. ſi ſaltē ſubēm vl' paſſio hēant diffinitōem. ⁊ ꝑ ꝯn̄s nulla taliū ꝓpōnū eēt imediata. Scđa rn̄ſio eſt q᷑ me^m demrātōis ē q̄dditas ſubiecti abſtractiē deſignata. ꝓ c⁹ declaratōe ſuppoīt̄ p° q᷑ ſola paſſio ꝯcretiē deſignata ē ſcibil' de ſubcō ꝯcretiē deſigtō. paſſio em̄ in abſtracto nō p̄tur de ſubcō cū dicāt diſtinctas formalitates vt nec hō nec huānitas eſt riſibilitas Suppoīt̄ ſcđo q᷑ abſtractū eſt cā formal' ꝯcreti. Suppoīt̄ 3°. q᷑ paſſiōes (q̄ iſunt alicui tāq̄ p° ſubcō) cant̄ a forma toti⁹ ſbiecti et nō ab alīa pte ei⁹. riſibilitas em̄ nec cātur ab aīa nec a corpe ſꝫ a toto ꝯpoīto. Ex q̄bus ſeq̄t̄ ꝑmo q᷑ diffitio ſubiecti nō eſt me^m demrātōis p3. q2 paſſio p̄tur p⁹ de ſubcō q̄ꝫ de gn̄e vl' dnā ip̄i⁹ ſubiecti. Seq̄t̄ ſcđo q᷑ nec paſſio nec diffi° paſſiōis eſt me^m q2 tā paſſio q̄ꝫ diffi° e⁹ eſt poſterior ſubcō. Seq̄t̄ tercō q᷑ q̄dditas abſtractiē deſignata eſt me^m demrātōis potiſſie q2 tal' q̄dditas ē cā formal' ip̄i⁹ ſbiecti. Quāuī āt iſta opio ſit ꝓbabil' tn̄ videt̄ eē ꝯtra phm. nā phus dt̄ q᷑ diffi° ſit me^m demrātionis. Tercia rn̄ſio eſt Alberti ⁊ Egidij ⁊ multoꝝ aliorū q̄ dicūt q᷑ diffinitō paſſiōis eſt me^m demrātōis potiſſime. Notāt tn̄ q᷑ tripl'x eſt diffi° paſſiōis. q̄dā eſt q̄ dt̄ ꝓpt̄ q̄d paſſiōis tm̄ ⁊ illa eſt diffitō ſubiecti data ꝑ pn̄ª ei⁹ abſolute. Alia eſt diffi° paſſiōis icōpleta q̄ dat̄ ꝑ p̄ncipia formalia paſſiōis q̄ ſtꝫ de ſuo genere ⁊ illa dt̄ q̄d paſſiōis tm̄. Alia eſt diffi° paſſiōis ꝯpleta q̄ dat̄ ꝑ p̄ncipia eēnalia paſſiōis ſubiecti put ſcꝫ ſtꝫ p̄ncipia effectiua paſſiōis ⁊ hec diffi° dt̄ q̄d ⁊ ꝓpt̄ q̄d. hec igr̄ diffitō paſſiōis ꝯpleta ē me^m in demrātōe potiſſima. q2 demōſtrat̄ paſſio de ſuo p°⁊ adeq̄to ſubcō. iſta āt opio poſſꝫ ꝓbari ꝑ rōes in pn̄° queſtiōis poitas Quarta rn̄ſio (q̄ eſt doctor̄ ſubtil' ⁊ ſci Thome) dt̄ q᷑ diffi° ſubiecti ⁊ ñ diffi° paſſiōis et̄ cuiuſcūq3 ē me^m in demrātōe potiſſima. Et h̄ ſic pſuadet ſcūs Thomas. q2 demrātio potiſſima dꝫ p̄cedere ꝑ ꝑmā cām ſimpl'r ip̄i⁹ paſſiōis. ſꝫ diffi° ſubiecti ē illa ḡ. Maior p3. q2 diffi° ſubiecti ꝯtinet p̄ncipia eēntialia ſub illa rōe q̄ ſtꝫ p̄ncipia formalia ſubiecti. Sꝫ ſub illa rōe accepta p̄cedūt ſeipa ſub rōe q̄ ſtꝫ p̄ncipia paſſiōis. ⁊ diffitōem e⁹ igrediunt̄ queadmodū poſſe agere vl' poſſe pati p̄cedūt formā ꝯſtitue

tem rem ĩ nec añq̃ ex ipa poſſit fluere potẽtia ad agẽ. Et ad h̃ dcẽ Thomiſtaꝝ adducif dcẽ Albti dicẽtis in ſcdo phico ꝙ ſi ordianẽ cãe q̃tũ ad rõez agẽdi for ma pcedit efficientẽ q̃ quodãmõ eſt cã ipiᵘ qð agit. ḡ diffinitio ſubiecti ſimpl'r eſt cã paſſiois. Sʒ hec nõ pa rum ↄcludit ↄtra ſequẽtes Albertũ q: ipi ↄcedũt ꝙ ſubiectũ ẽ pma cã ⁊ iõ ↄcedũt ꝙ diffinitio q̃ eſt mediũ dʒ ↄplecti pñ ſubiecti ſʒ illa nõ eſt cã ꝓpria ⁊ eẽntialis eiᵘ qð demõſtraf. ⁊ ipi volũt dicere ꝙ meᵐ dʒ eẽ cã ꝓ pria total' ⁊ eẽntial' rei q̃ſite ſiue demrãte vt etiã videf dicere linconiſſis. nõ eĩ ꝑ pmam cãm fit demrãtio ni ſi fuerit ap ꝓpata. Nec etiã illð vʒ qð adducũt de alber to ꝯ ipm q: licʒ pncipia ſubiecti (vt ſt̃ forã pncipia ſubiecti) habeãt forte ꝓritatẽ ad ſeipa accepta vt effec tiua paſſiois tñ nõ videf igredi demrãtõez niſi vt ſtãt ſub cãlitate effectia paſſionis. al's demrãᵒ non eẽt ſyl logiſmᵘ cãe qð eſt ↄtra rõem demrãtõis ſic. ḡ pʒ ꝙ iſte rões nihil ↄcludũt. Aliſ ḡ arguendũ ẽ ↄtra iſtã rñſio nem ſm intẽtõem doctoris ſubtil'. Suppone̅do pmo ꝙ ſubiectũ dʒ pmo ꝟtual'r ptinere oẽs ꝟitates in ſcia ↄſi deratas. Supponẽdo 2ᵒ ꝙ meᵐ demrãtõis potiſſime dʒ eſſẽ vltimũ ꝓpt' q̃d ſiue vltĩa cã vltra quã nõ ↄtigat vltius q̃rere. Supponẽdo terᵒ ꝙ oĩs ꝓpõ in q̃ pdicatur diffinitõ paſſiois de ſubiecto eſt demrãbil' ⁊ mediata cũ habeat cãm inherẽtie pdicati ad ſubiectũ q̃ pt ſumi ꝓ medio ad demrãndũ illã. Suppoĩtur q̃rto ꝙ diffi nitio ſubiecti imediate pdicaf de ipo ſubiecto. nec pot de eo demrãri. Iſtis ſuppoĩtis ar' ſic illð qð demrãf in demrãtõe potiſſima nõ eſt accñs cõe. eo ꝙ illð pmo ↄſeq̃tur ſingl'aria ḡ illð eſt accñs ꝓpũ qð ↄſeq̃tur ſubie ctũ vl'e q: ſm Areſto. pñᵐ demrãtõis dʒ eẽ vl'e. ḡ ſub iectũ eſt vl'e. aliſ nõ eẽt ex vl'ib; ſed tale accñs ꝓpũ cãf ex ꝓpriis pncipiis ſubiecti ḡ eius noticia cãf ex noticia pncipioꝝ ⁊ ſubiecti. ſʒ pncipia ſpẽi ſiue ſubiecti ꝑ eius diffinitõem expmunf. ḡ noticia paſſiõis ẽ a noticia dif finitõis ſubiecti. ⁊ ꝑ ꝯñs diffiᵒ ſubiecti eſt meᵐ in de mõſtratõe potiſſima. Scðo ſic. illiᵘ diffiᵒ dʒ eſſe meᵐ qð pmo ꝟtual'r ↄtinet oẽs ꝟitates illiᵘ hitus ſʒ ſubcʒ eſt hmõi. Maior videf eẽ nota. ⁊ mĩor ſil'r ex pma ſup põne. Nã in demrãtione potiſſima ↄcl'o ↄtinef ꝟtual'r in pncipiis. pñᵐ aũt ↄponif ex ſubcõ ⁊ pdicato. ꝓtũ ↄ tinef in ſubcõ. ⁊ tñ nõ ecõtra. ḡ a pᵒ ad vltᵐ tota noti cia ⁊ oẽs ꝟitates ⁊ hitus ↄtinenf in ſubcõ pᵒ ḡ diffini tio ſubiecti eſt meᵐ ſimpl'r. Tercio ſic illð qð eſt meᵐ in demrãtõe potiſſima facit ſimpl'r noticiã ita ꝙ ↄgni tio eiᵘ nõ depẽdet ab alio. ſʒ diffinitio paſſiõis depẽdʒ a ſubcõ ⁊ pncipiis eiᵘ q̃ ad eẽ ⁊ ↄgnitõem ſicut paſſio a diffinitõe ſubiecti cãf ſic etiã diffiᵒ paſſiois. ḡ nõ pt eſſe meᵐ in demrãtõe potiſſima. Quarto ſic. ſi diffiᵒ paſſio nis eẽt meᵐ tũc ꝓ mĩor eẽt mediata in demrãtõe. Et h̃ in ea q̃ pt' diffiᵒ paſſiois de ſubcõ q̃ imediatiᵘ inẽ dif finitõni ſubiecti q̃ ſubcõ. ḡ h̃ rñr ꝙ licʒ ꝓpria paſſio ⁊ diffiᵒ eiᵘ nõ iſint imediate ſubcõ imediatõe cãe ſʒ pñ cipiis ſubiecti. iſunt tñ imediate ſubcõ imediatõe ſub iecti. Sʒ ↄtra ſi paſſio imediate iſit ſubcõ ⁊ etiã diffitõ paſſiois q̃ eſt ḡ cã q̃re paſſio demrãf de ſubcõ ꝑ diffi nitõem paſſiois q̃ diffiᵒ magᵘ paſſiois ꝑ ipam paſſione. Rñdef q: licʒ paſſio iſit imediate diffinitõi ſubiecti tñ maior eſt rõ q̃re demrãf de ſubcõ ꝑ diffitõnem q̃ econ tra. q: paſſio iẽ diffitõi ſubiecti imediate imediatõe cãe et ſubcõ ieſt imediate imediatõe ſubiecti ⁊ nõ cãe iðo alia ẽ rõ. Cõtra illð. ar' diffiᵒ ⁊ diffitũ ſtñ eadẽ real'r eũ

ergo paſſio inſit diffinito imediate imediatõe ſubiecti tã ꝓ ꝓpo ſuſceptio. ſeq̃f ꝙ etiã h̃ mõ ieriſt diffitõi. Rñr ꝙ licʒ ſint eadẽ real'r drñt tñ rõe. Cõtra illa diſtictõ rõ nis nr̃e nõ pt ꝓhibere rõem cãlitatis. ita ſcʒ ꝙ ſi vnũ eſt real'r cã alteius. ꝑ opᵘ itellcũs nr̃i nõ ipedif eiᵘ cãlitas ſubcm ḡ ẽ real'r cã paſſiois cũ ſit real'r ipa pncipia ḡ

Queſtio

ſcða. vtꝝ q̃lib; ps diffinitõis ſit in plᵘ q̃ diffitũ. Ad h̃ eſt q̃druplex rñſio. pma rñſio ẽ bti Thome dicẽtis. ꝙ ſi poſſʒ accipi vltia drña q̃ notificat forã ſpecificã illa nõ eẽt in plᵘ q̃ diffinitũ. ſʒ q: forẽ eẽntiales rerũ ſtñ nob' ignote. iõ oʒ ꝙ maifeſtenf ꝑ aliq̃ accñtia q̃ ſtñ ſig̃ tãtũ forꝝ ſic pʒ viij. metaphice. Nõ ãt oʒ acci pere accidẽtia ꝓpa illiᵘ ſpẽi q: tãa oʒ ꝑ diffitõem ſpẽi demrãre. ſʒ oʒ notificare forãʒ ſpẽi ꝑ aliq̃ accñtia cõioꝝ ra. ⁊ ſm h̃ differẽtie aſſumpte drñt q̃ſi ſubales inq̃tũ in ducũf ad declarãdũ forãm ſubalẽ Sũt ãt cõlores ſpẽ inq̃tũ aſſumũf ex aliq̃b; ſignis q̃ ↄſequũf ſupiora gñ a. Sʒ hec ſolutõ nõ ↄtinet oĩno ꝟitatẽ q: ſic dr̃ viij. me taphice. ꝙ rõ q̃ ẽ ex drñtiis videf eẽ ſpẽi ⁊ actᵘ. i. forme q: ſic ibi dr̃ drã corrñdʒ forẽ. cuᵘ lib; ãt ſpẽi ẽ forã q̃ nl' li aliĩ ↄueit ḡ vltia drña nõ excedit ſpẽm. Sil'r in diffi nitõe nihil aliõ ẽ q̃ genᵘ ⁊ drã ⁊ poſſibile ẽ diffitõem ex duob; ↄſtitui. quoꝝ vnũ ſit genᵘ ⁊ aliõ drã. drña ãt nõ iueif extra ſuũ ꝓpũ gẽᵘ. alioqñ drã diuiſa gñs nõ eẽt ꝑ ſe ſʒ ꝑ accñs. videf ḡ ꝙ drã nõ excedat ſpẽm. Et itez cũ dr̃ ꝙ tales drñe ſtñ ſʒ nõ ſtñ nob' note. apparet ꝙ nõ ſit ve rũ. q: tũc nõ poſſemᵘ in diffitione ponere ꝓta eẽntialia et q̃dditatia qð eſt ꝯ phm in textu. q̃ dr̃ ꝙ oĩa q̃ recipi enda ſtñ in diffitõne debẽt eẽ i eo qð q̃d ẽ. ⁊c. Alia rñſio dr̃ ꝙ iſtð dcm Ariſ. q̃lib; ps diffitõis eſt in plᵘ toᵐ aũt ↄuertibile pt itelligi dupl'r vno mõ ꝙ drã excedat diffi nitũ q̃tũ ad ſuppoĩta ⁊ illo mõ drã nõ eſt in plᵘ. Alio mõ pt itelligi ꝙ qðlib; qð eſt in diffinitõne eſt in plᵘ. i. ſimpliciᵘ q: drã vltia accipif ab vltia forã ſi ponãf plu res forme. vl' ab vltio gdu vniᵘ forẽ ſʒ ſiue ponãf vltia forã ſiue vltimᵘ gradᵘ illa nõ excedit ſpẽm q̃tũ ad ſup poĩta ⁊ ſic pma ps ẽ ꝟa. Scða ps pʒ. q: ſpẽs diffinien da ↄponif ex gñe ⁊ drã q̃ icludũf in ſuo ↄceptu forali ſicut ſtatua ↄponif ex ere ⁊ figura ꝑ porphiriũ. ſʒ ↄponẽ tia ſtñ ſimpliciora q̃ ↄpoĩta. Sed necq̃ iſta ſolutõ vide tur ↄcordare dcis Ariſ. q: phs ↄcludẽdo diffinitõem trinitatis q̃ eſt iſta. trinitas eſt nũerᵘ ipar vtrobiq̃ pmᵘ oñdit ꝙ q̃lib; ps hᵘ diffinitõis eſt in plᵘ. i. excedẽs in ↄ muitate totũ diffinitũ. Tercia ãt rñſio dr̃ ꝙ nl'liᵘ rĩ da bil' eſt vltia drña ⁊ iõ necq̃ talẽ diffiniuit por. ſed iſta re ſpõſio ẽ expſſe ꝯ dcm Ariſ. ſupiᵘ allegatũ ⁊ in libro por phiriĩ ipbata. Iõ aliſ ꝓ q̃rta rñſione dr̃ linconieſis ſic ꝓpt' q̃d etiã ↄueniat oẽʒ drãm eẽ in plᵘ q̃ diffinitũ dubi tabile ẽ. Et dico ad h̃ ꝙ nata cuiuſlib; gñs nõ gñaliſ ſimi eſt aliquo mõ cõpoſita ex pte maĩali ⁊ ex pte for mali. Vñ accidũt neccãrio due diuiſioẽs. pme q̃ꝝ vna eſt ex pte forẽ ⁊ reliq̃ ex pte maĩe. ſic poĩto ꝙ corpa cele ſtia ſint aĩalia accidit aĩali vna pma diſio ex pte forme ſcʒ ꝑ rõnale ⁊ irrõnale. Accidit ⁊ ei alia pma diſio ex pte corpis. ſ. mortl'e ⁊ immortale. verũtñ due drñe q̃ acci dũt gñi ex pte forali ſtñ magis eẽntiales ⁊ pus ordiate in diuiſione Et has q̃tuor drãs neccẽ ẽ eẽ excedẽtes ⁊ exceſ ſas cũ ãt oẽ genᵘ ſubalt'nũ ſit ↄpoᵐ ex gñe ſupiori ⁊ dif ferẽtia vl' drñtiis ſupadditis necẽ eſt ipm ↄpoĩtũ accipe vnã diuiſionẽ pmã ex pte gñs inq̃tũ hʒ ſibi admixtã dif ferentiam. conſtitutiuam ſm ꝙ ipi drñe admixta eſt

natura gn̄is ſupioris ſm q ei adiūcta eſt inaīatio ⁊ ſtē rū aīali accidit rōnale ⁊ irrōnale ex pte aīe ſm q ei adiūcta eſt corpeitas ⁊ dico etiā q alicui gn̄aliſſimo eo q in ſe hȝ naturā multitudis ſcȝ alic⁹ formal' ⁊ material' accidunt due diſiones pme qrū pma ē q̄titatis aliā ptinuum aliā diſcretū. ⁊ alia eſt hēre pōnem ptiū ⁊ nō hēre poſitōem ptiū ⁊ forte ī alijs gn̄aliſſimis idē accidit lȝ nō ſit nob maifeſtū q ita eſt Maifeſtū eſt q oēs diſioēs ſiūt ex ptib q̄ qlibȝ ē in pl⁹ q̄ diffitū totū āt eq ⁊ conuertibile. Et hec ſolutō videt pcordare porphirio ī p dicabilib ſic pȝ ituēti. Ex iſtis pȝ qd ſit dōȝ ad q̄ſtioēȝ

Queſtio Tercia. vtꝝ pncipioꝝ ⁊ pclōis poſſit eē vnus hit⁹. videt em̄ q ſic. eo q finis ⁊ medioꝝ ad fineȝ eſt vn⁹ appetit⁹ me^a ei appetūt ppt finē. cū g̃ p° pgnoſcat p pmiſſas. ſeqt q ē vnus hitus pmiſſaꝝ ⁊ pclōis Itē ſi nō ſeqret q eēt poſſibile pgnoſcere pclōnē. nō cognoſcēdo pn^a cū nō videt poſſibile pȝ tn̄ pn̄a. q cū habit⁹ pclōnis ſit alius ab hitu pncipioꝝ ipe pōt manere ſine hitu pncipioꝝ. ⁊ p pn̄s pgnoſcē⁹ pclōnē nō pgnoſcendo pncipia

Dic ad q̄ſtionē. q pncipioꝝ ⁊ pclōnis nō ē idē hitus. pȝ p°. q ipoſſibile ē p eūdē hitū aſſentire affirmatīe ⁊ negatīe vl' et ptictarit. g̃ ipoſſibile ē eū dē hitū eē pclōis ⁊ pncipiorū. Tȝ pn̄a. q aliqn̄ v^m pn^m ē affirmatīn vbi p° ē negatiua ¶ Scd̄o ſic error alic⁹ pclōnis p̄riat ſcie eiuſdē pclōnis ⁊ nō p̄riū hitui pncipioꝝ. g̃ nō ē idē hit⁹ pncipiorū ⁊ pclōnis. Tȝ pn̄a. q qn̄ aliq ſtis eadē ſpē vl' nūero cuicūq p̄riat vnū ⁊ reliquū. Añs ē notū q ad pmā p tē. q ad ſcd̄aȝ pbat q cū errore pclōis ſtat ꝟa noticia pncipioꝝ. ſȝ ipoſſibile ē p̄ria īeē eidē g̃ error ꝯca pclōeȝ ⁊ noticia pncipioꝝ nō p̄riāt. Pȝ 3° p Arſ. in fine pmi dicēte q itellect⁹ reſoluit ad imediata. ſcia ꝟo ad mediata hit⁹ āt pncipioꝝ ē itellcūs ⁊ hit⁹ pclōis ē ſcia Pȝ qr°. q ipoſſibile ē idē eē cāȝ ſuiipi⁹. ſȝ hit⁹ pncipioꝝ ē cā hit⁹ pclōnis ſic noticia noti^c g̃. Nec ē ſile ō medijs ad finē ⁊ ō hitu pncipioꝝ eo q media nō appbendūt tāq boā i ſe ſȝ tāq boā ad finē pſeqndū. Silr nō ſeqt q ſi hit⁹ pclōnis poſſit eē ſine hitu pncipioꝝ eo q hit⁹ pclōnis cēnal'r dependȝ ab hitu pncipioꝝ

Queſtio qrta. vtꝝ pma pncipia cōplexa ſint nob natal'r nota. p c⁹ ſolutione ¶ Attēde. ea q dcā ſtis ſupius ō ppōe p ſe nota. Nā p ſe ñ exclud^r noticiā tmioꝝ ppōis. ſȝ exclud^r quācūq cāȝ ⁊ rōeȝ extnſecā. ita q ppō dr p ſe nota q ex ppijs tmis hȝ euidētē ꝟitatē ſue pplexiois vt tmi ei⁹ ſtis. iſti āt tmi ſtis diffi° ⁊ diffitū q ſtis tmi diſtīcti ex natā rī. Ex q pȝ q nō ē ponēda dr̄a int ppōnē p ſe notā ⁊ p ſe pgnoſcibilē q idē ſtis. Nā ppō dr p ſe nota q ab aliq itellcū p ſe pgnoſcit vl' ſaltē eſt pgnoſcibil'. Nā niſi ſic tc ſi nl'l⁹ itellect⁹ pgnoſcerȝ ppōem nl'la ppō eēt p ſe nota. ſȝ h eſt fīȝ q ſiue ppō pcipiat ſiue nō ipa ñ mī⁹ ē nota q̄tū ē ō ſe. Nec ſilr vȝ diſtīctō q diſtiguūt aliq ō ppōe p ſe nota ī ſe ⁊ p ſe nota nob eo q q̄cūq ppō eſt iſe ⁊ p ſe nota cuicūq itellcūi ppet ſp erit p ſe nota lȝ ñ actu pgnita. Silr nō vȝ diſtīctio q aliqd ē p ſe notū ſapiētib vl' iſipiētib. Nā h em̄ ptinȝ ad pceptionē termioꝝ q ſupponit ad itellcōem ppōis p ſe note

Dic p° ad q̄ſtionē q aīa nr̄a natal'r ſiue hȝ nataȝ a po° nl'lā hȝ pgnitōeȝ itellectiuā. pȝ q neq ſimpliciū neq pplexoꝝ g̃ nl'lā. Tenȝ pn̄a. a ſufficienti diſione. Añs patȝ q oīs pgnitō nr̄a oppo^m hȝ a ſenſu. pmo em̄ mouet ſſus ab aliq ſimplici nō cōplexo. ⁊ moto ſſu mouet itellect⁹ ⁊ itellig^r ſimplicia qd eſt p⁹ act⁹ itellect⁹. poſt appbēſionē ſimpliciū ſeqt alius act⁹ q eſt pponere ſimplicia ad iuicē vl' diuidere abinuicē ppōne vl' diſione enūciatiā. Deīn ſeqt ali⁹ act⁹ quē hȝ itellect⁹ p⁹ ppōeȝ ex luīe natali q aſſētit ꝟitati pplexe ſi illō ſit pn^m vl' ppō p ſe nota. Et h eſt qd dr pmētator p° meta. ſup illō nl'l⁹ ignorat locū ianue in domo q pncipia p̄ria ſtis natal'r h ē luīe natali nob pgnita in q̄lib gn̄e ētiū. Sȝ ꝯtra ſi h mō ex luīe natali aſſētire ꝟitati pncipioꝝ tc oēs hoīes eql'r aſſentirent eis q qd ſeqt hoīeȝ vl' itellem̄ ſȝ ſuā nataȝ eql'r rpit ī oīb hn̄tibus itellectū qd ē ꝯ pmētatorē 3° p hicoꝝ. ille dr q habit⁹ aliqs ppt pſuetudīeȝ negāt pma pncipia. Rñr q dcm̄ in pclōne pcedit ō ſimpl'r pncipijs pmīs ⁊ cōiſſimis ꝯca q ipoſſibile ē errare ſȝ p hȝ qr° meta. nō āt pcedit ō pncipijs cōib ſiue cōiorib q pn̄t eē pclōes reſpcū pmoꝝ pncipioꝝ ¶ Dic 3°. q hitus pncipioꝝ imediatoꝝ nō fit in nob ex hitib alijs notiorib. ſȝ adqrit mediāte ſſu. iſta p° pȝ ex dcīs ꝯca textū ¶ Dic 3° q noticia pncipioꝝ nō īeſt nob a nata ſiue lateat nos ſiue nō pȝ. q noticia pncipioꝝ ē certior noticia pclōnis p demōſtratōeȝ acqſite. ſȝ noticia pclōnis p demrātōem nō pōt haberi ⁊ latere hn̄teȝ. q ille q hȝ ſciaȝ de aliq p demrātionē ſcit q impoſſibile ē h alit' ſe hēre g̃ mlto min⁹ pgnitio pncipioꝝ pt haberi ⁊ latere hn̄tē. iō bn̄ dr phus q impoſſibile ē nos hēre certiſſiās pgnitōes ⁊ nos latere Dic qrto pgni° pmoꝝ pncipioꝝ īnē nob a nata incōplete ⁊ impfcē. pȝ q ſtatiȝ ex lumine natali aſſētim⁹ ipſis q̄re pncipia pgnoſcim⁹ inq̄tū tminos cognoſcim⁹ an oppo^m.

Adroēs Ad pmā negat añs. ⁊ ad pmā pbatōeȝ dr pcedēdo. q alic⁹ demrātōis me^m eſt diffini° paſſionis nō tn̄ demrātōis potiſſiē nec h dr p hs. Ad ſcd̄am pbatōeȝ dr p° q phs nō vlt q me^m ⁊ extrēa ſint eiuſdē g̃ pncipal' ſȝ ſufficit q ſint eiuſdē g̃ ſcibil'. paſſio em̄ eſt in eodē gn̄e reductiue in q eſt ſuū ſubcm̄ qddita tiue. Ad tciā pbatōeȝ dr q nō oȝ me^m eſſe cāȝ ēēnaleȝ paſſionis. ſȝ ſuffic q dicat ppt qd ſpi⁹ paſſionis. Ad qrtā negat minor ⁊ ad e⁹ pbatōeȝ dr q diffi° ſubci cā ē imediata. q tā paſſio q̄ diffi° e⁹ immediate inſtis illi. ſȝ tn̄ diuerſimōe q diffi° paſſionis noti⁹ ineſt ſilr diffinitio ſbiecti ē ppa ⁊ adeq̄ta paſſioni ſȝ ſuppoſita. ⁊ h ſufficit q̄uis nō ſit ī ppa in ꝟtute cāndi ¶ Ad ſcd̄aȝ dr q ad hmōi me^m ſufficit q ſit me^m in rōe pgnoſcibilitatis ita q paſſio noti⁹ inſit medio ⁊ me^m ſubcō q̄ paſſio ipſi ſubcō. Ad pfirmatōeȝ dr q tūc me^m oȝ dicere qd ſbiecti ⁊ ppt qd paſſionis ſȝ nō oȝ q dicat qd paſſionis.

¶ Ad 3^m pȝ ſolutō ex dcīs ⁊ etiā ad ei⁹ pfirmatōem.

Ad qrtū dr q diffinitō ⁊ diffinitū drn̄t ex nata rei. iō vnū pt ſumi ad pbādū aliqd de aliq. Et ad pfirmationē dr q nō ſp eſt petitio pncipij arguēdo a diffinitōne ad diffinitū. ſȝ ſolū qn̄ ar reſpcū ptoꝝ q noti⁹ pueniunt diffinito q̄ diffinitōni ſic āt nō arguit in pp̄oſito

¶ Et in h finit liber poſterioꝝ de cui⁹ fine ſit laus ⁊ honor ſummo deo. qui eſt benedictus in ſecula ſeculorum. A M E N

Queſtiones libri thopicoꝝ.

PRopoſitũ quidē negocij eſt methoduȝ
Incipit illa ps logice que a
Boetio dicebat̃ inuētia Et
diuidit̃ in duos libros. pm⁹
eſt liber thopicoꝝ. in q̃ deter-
miat̃ de ſyllo dyalectico. Se
cũdus ſcḋo eſt liber elenchoꝝ
in q̃ determiat̃ de ſyllo ſophi
ſtico. q̃ videt̃ eē ſylls dyelectic⁹ ⁊ nō eſt. Vñ liber tho-
picoꝝ diuidit̃ in ꝓhemiũ ⁊ tractatũ ſiue executōeȝ. In
ꝓhemio ſunt duo capl'a. quoꝝ pmũ hȝ duas ptes. in p
ma ponit intentiũ ⁊ pmo in gñali. Dicēs ꝙ (ꝓpoſitũ)
id eſt intentio nrī negocij ē methodũ) id ē viã iueīre a
qua) id eſt ꝑ quã poterim⁹ facil'r ꝓbleuma ipī ex plib⁹
ſyllo giſare (et iſti) id ē nos ſuſtinētes diſputatōem ni-
hil dicem⁹ repugnãs poſitōi noſtre. ¶ (Pſimũ igit̃)
Hic ꝓpoīt in ſpēali ſuũ intentũ. Dicēs ꝙ pmo dōm ē
q̇d eſt ſylls ⁊ q̃ ſtꝫ eiuſdē dñe. id eſt mōi ſiue ſpēs vt ex
his ſumat̃ ſylls dyalectic⁹ qꝛ hũc q̃rim⁹ in hac ſcientia
¶ (Eſt igit̃ ſylls) In hac ſcḋa pte ꝓſeq̃t intētũ ⁊ de-
ſcribit ſyllm ⁊ diuerſas ſpēs ſiue mōs ei⁹. Dicit g̃ ꝙ
ſylls eſt orō. in q̃ q̇buſdã poītis aliq̇d aliḋ a ꝓpoſitꝫ. de
neccitate accidit ꝑ ea q̃ poīta ſunt. ſȝ demrãtō ſiue ſylls
demrãtiu⁹ eſt q̃n ex veris ⁊ pmis ſylls erit aut ex tlibꝫ
q̃ ꝑ aliq̃ pma ⁊ ſc̄a ei⁹. q̃ circa ipa eſt ꝯgnitōis pnᵐ. ſũp
ſerũt. Dyalectic⁹ ſcḋo ſylls eſt q̇ ex ꝓbabilibꝫ ē ſyllogi
ſtic⁹ ¶ (Sũt aũt) Hic notificat aliq̃ q̃ poīta ſtꝫ in p
dictis diffinitōibꝫ. Dicēs ꝙ pma ⁊ ſc̄a ſunt q̇ nō ꝑ alia
ſed ꝑ ſeipa fidem habēt. Et reddit rōem. qꝛ ad ꝯgnoſ
cendũ ipa nō req̃rit̃ noticia alic⁹ ꝓpōnis poris. ſȝ vᵐ
quodqȝ ipoꝝ hȝ intra ſe pnᵐ ſue ꝯgnitōis qꝛ ad ꝯgnoſ
cendũ ipa ſufficit noticia ſuoꝝ t̃mioꝝ. ꝓbabilia ãt ſtꝫ
q̃ vident̃ oībus vl' pluribꝫ vl' ſapientibꝫ ⁊ his vl' omi
bus vl' pluribꝫ vl' maxīe notis vl' p̄cipuis ¶ (Litigio-
ſus aũt) Hic ꝯñter diffinit ſylls ſophiſticũ q̇ peccat ꝯ
tra ſyllȝ dyalecticũ. ⁊ dicit ꝙ ſylls litigioſus eſt ex his
q̃ vident̃ ꝓbabilia nō ſunt aũt ⁊ q̇ ex ꝓbabilibꝫ aut ex
his q̃ vident̃ ꝓbabilia ē appares ⁊ qꝛ ſupponit̃ ꝙ ꝓba-
bile eſt appares qꝛ ſcȝ aliq̇d videt̃ eē ⁊ nō eſt. iō h̃ ſuppo
ſito ꝓbat. Dicēs ꝙ ñ oīe qḋ videt̃ ꝓbabile ē ꝓbabi-
le. qꝛ nihil eoꝝ q̃ vident̃ ꝓbabilia in ſupficie id eſt a ꝑ
te vocis ⁊ nō a pte rei hȝ oīnn fantaſiã. id eſt videt̃ eſſe
ꝓbabile a pte rei ⁊ intrīſec⁹ ſicut accidit circa pncipia
litigioſaꝝ diſputationũ. vident̃ eñ in ſupficie ꝓbabilia
et tamē nō ſunt ⁊ in ipis apparet natural'r defect⁹ ꝓba
bilitatis ⁊ falſitatis (Amplius aũt) qꝛ Areſto in dif
finitōne ſylli litigioſi poſuit duas ptes ꝑ q̃s tetigit du
plicē eē ſyllm litigioſum. ſcȝ peccãteȝ in matia ⁊ peccã
teȝ in forma. iō poīt dñaȝ inter illos dicēs. ꝙ pm⁹ ſcȝ
peccans in matia eſt ſylls litigioſus ⁊ etꝫ ſyllus ſcḋs ē
ſyllus litigioſus. ⁊ tñ eſt ſylls eo ꝙ videt̃ ſyllogiſare et
nō ſyllogiſat. Aꝓpoīt aũt p̄dcīs modis ſyllm falſigra-
phũ q̇ peccat ꝯtra ſyllm demrãtm. ⁊ dicit ꝙ p̄ter oīs
ſyllos q̇ dci ſunt fiunt ꝑalogiſmi circa ſingl'as diſcipli
nas ex illis que ſunt illa ꝯtrahentia. vt in geometria
et ſimilibꝫ. Differt aũt ſyllogiſmus falſigraph⁹ a ſyl-
logiſmo demōſtratiuo eo ꝙ in demōſtratōne fit ꝓceſ-
ſus ex pmis ⁊ veris ſed ſyllogiſmus falſigraphus. nec
ꝓcedit ex pmis nec ex veris. Differt aũt a dyalectico
quia dyalecticus ꝓcedit ex ꝓbabilibus. falſigraphus
non Mḋ ꝓbat. quia in diffinitōne eius nō cadit ꝓba-
bile non eñ ſumit que oībus videntur nec plurib⁹ nec
ſapientibꝫ vel ꝓbabilioribus vl' p̄cipuis. tangit auteȝ
ex q̇bus ꝓcedit dicens ꝙ ꝓcedit ex pncipijs diſcipline
non tamē ex veris ſic ergo poteſt diffiniri. Syllogiſm⁹
falſigraphus eſt q̇ ꝓcedit ex pncipijs alicuius diſcipli
ne male itellectis. ſicut ſi aliq̇s ſyllogiſat ꝑalogiſmuȝ
deſcribendo ſemicirculos non vt ſunt deſcribēdi aut
ducendo lineas a centro ad circũferentiam non vt ſũt
ducendo. Final'r p̄hus epilogat dicens ꝙ figural'r
ſpēs ſyllogiſmorum deſcripte ſunt que dicta ſunt
(Vniuerſal'r aũt dicenduȝ) ¶ In hoc ſecundo caplo
dat p̄hus pmo modum ꝓcedendi quē itendit habere
in hoc libro dicens ꝙ ipe non itendit hic determinare
de huiuſmodi ſyllogiſmis ſubtiliter. ſed ſolum ſuper-
ficialiter. quia ſufficit ſm ꝓpoītam methodum ſic vȝ
numquodqȝ cognoſcere. deinde continuat dicta dicen
dis. dicens ꝙ oportet conuenienter dicere ad que ⁊ ad
quod ſit vtile preſens negotium. Eſt eñ vtile ad tria
ſcilȝ ad exercitationem ad obuiationes ⁊ ad ſm p̄hi
am diſciplinas Primũ ꝓbat. qꝛ illud eſt vtile ad exer
citatōnem per quod poſſumus de vno quoqȝ ꝓpoſito
argumentari. ſed iſta ars eſt hmōi. ergo Secunduȝ ꝓ
bat. qꝛ nos annumerantes opiniones multorum. id ē
accipientes opīones aliorum arguimus ꝯtra eos non
ex extraneis ad opīones ſuas ſed ex ꝓprijs. Terciuȝ ꝓ
bat ⁊ qꝛ in diſciplia ſunt duo. ſ. cōcluſiones ⁊ pnᵃ Pri⁹
ꝓbat quo ad ꝯcluſiones tali ratōne. illud valet ad ſȝ
p̄hiam diſciplinas per quod poſſumus ſpeculari q̇d
verum ⁊ quid falſum in omnibus ſciētijs. ſed hec ars
eſt huiuſmodi. quia illa ars eſt per quam poſſumus ar
gumentari ad vtranqȝ partem contradictionis. Naȝ
potentes ad vtramqȝ diſputare faciliter ſpeculamur
in omnibus quid verum ⁊ quid falſum. Sed quo ad
pncipia ꝓbat. quia ipoſſibile eſt aliquid dicere de pn-
cipijs ſcientiarum ex conueīentibus ⁊ ꝓprijs diſcipline
eo ꝙ illa ſunt pncipia omnium que ſunt in ſcientia. er-
go oportet aliquid dicere de eis per ea que ſunt proba
bilia circa vnamquãqȝ ſcientiam. ſed hoc conueīt dya
lectic⁹ cum eñ ſit inq̇ſitiua veritatis ad omnium me
thodorum pncipia viam habēs. ¶ (Habemus aũt)
Hic cōſequenter p̄hus remouet vnum dubium habēs
ortum ex hoc quod dicit ꝙ dyalectica eſt vtilis ad
obuiationes poſſet aliquis dicere ꝙ null⁹ haberet ꝓm
pte dyalecticam niſi alicui poſſȝ perfecte obuiare. Re
mouet hoc dubium dicens. ꝙ perfecte habemus hanc
metho dũ quãdo ſimiliter nos habem⁹ ſicut in retho
ricis. ⁊ medicina et huiuſmodi ſcientijs. non eniȝ me-
dici ſemper ſanant neqȝ rethorici omnino ſuadebunt.
ſed ſi ex contingentibus nihil omittunt dicemus eas
ſufficienter habere diſciplinam. ¶ Circa textum ſtꝫ
quatuor parua dubia.

Primũ dubium

eſt de hoc ꝙ dicit Areſtotiles ꝙ vult dare methoduȝ
per quam poterimus ſyllogiſare de omni ꝓbleumate
clarum eñ eſt ꝙ per hanc artem non diſputant̃ ꝓbleu
mata omnium ſcientiarum. Hic reſpondent aliqui ꝙ
hoc debet intelligi de omni ꝓbleumate ſm ſpeciem. ſȝ
non ſm numerum. ita ſcȝ ꝙ ibi ſit diſtributō ꝓ generi-

bus ſingulorum ⁊ nõ p ſingulis generum. Aliter vero reſpondet ꝙ ꝓbleumata ꝑticularia poſſunt dupl'r ꝯſiderari. vno mõ ƀʒ ſuas rõnes ⁊ ꝓprias cauſas ⁊ ſic nõ ꝯſiderat' hic de oibus. Alio mõ ꝭm rões cões. vt puta ꝭm ꝙ ſunt de aliquo q̃tuoꝛ ꝑdicatoꝝ ⁊ ſic hec ſcientia de omnibꝫ ꝯſiderat ⁊ ꝑ eam poſſumꝰ ꝓbabilit' ſyllogiſare de omnibus ¶ Secũdũ dubiũ eſt. quõ dicit Areſto. ꝙ vult q̃rere methodũ de ſyll'o dyalectico cuʒ tamẽ ſyll'us dyalecticꝰ ſit ſubiectũ quod debet ẽẽ notiſſimũ in ſcia. Reſpõſio ꝙ ſubiectũ q̃ i in ſciẽtia põt intelligi dupl'r. vno mõ quo ad ſubalia. ſ. quo ad queſtionẽ ſi eſt ⁊ q̃d eſt. ⁊ ſic nõ q̃rit' in ſcia ſed ſupponitur Alio mõ quãtũ ad ꝓprias paſſiones ⁊ ꝓpter q̃d paſſiones inſunt. ⁊ ſic debet q̃ri in ſcia de ſubiecto q̃ paſſioẽs ſibi iſunt ⁊ ꝓpter q̃d inſunt ¶ Terciũ dubiũ quomõ Areſto. iterũ repetit diffinitõem demõſtratõis cũ tamen pͥus de ea ſufficient' determiauit. Dicendũ eſt ꝙ hoc nõ eſt ex ꝑncipali itentõne ſed icidental'r vt numerus ſpẽrum ſyll'i ſit ꝯpletus. Couenit aũt iſta diffinitio quo ad ꝑmã ꝑtem demrãtioni potiſſime ⁊ quo ad ſcdam ꝯuenit demõſtratõi nõ potiſſime ¶ Quartuʒ dubiũ. quõ pͥbus ponit tot ꝑticulas in diffinitõne probabiliũ. Dõm ꝙ ħ eſt ꝓpter multiplicitatẽ ꝓbabiliuʒ Eſt eñ q̃ntupl'x ꝓbabile qđdam eſt ꝓbabile groſſuʒ nihil ſubtilitatis in ſe ꝯtinẽs ⁊ tale ꝯcedit' ab oĩbus vulgaribꝫ. Aliud ẽ mediocre qđ videt' pluribꝫ ſed nõ omnibꝫ vulgaribꝫ. Terciũ eſt ſubtile qđ ſolũ ꝯgnoſcit' a ſapiẽtibus. ⁊ hoc ẽ tripl'x. q: qđdã eſt tali ſubtile ꝙ cognoſcit' ab oĩbus ſapientibꝫ. Aliđ eſt ſubtiliꝰ qđ ꝯgnoſcit' a pluribꝫ ſapientibꝫ. ⁊ terciũ eſt ſubtiliſſimũ qđ ſolũ ꝯgnoſcit' a maxĩe ſapiẽtibꝫ. Vł alio mõ diſtinguũtur ꝓbabilia. nã q̃dã ſunt q̃ cadũt ſub ſenſu ⁊ illa cognoſcunt' tã a ſapiẽtibꝫ q̃ʒ nõ a ſapiẽtibꝫ. Alia ſunt que ꝯgnoſcunt' ꝑ ymaginatõeʒ ⁊ illa apparet pluribꝫ Alia ꝓo apparẽt itellcũi. ⁊ ħ tripl'r. q: vł apparẽt itellcũi reflexo ad ſenſum ⁊ talia ſt̃ ꝓbabilia oĩbus ſapiẽtibꝰ vł reflexo ad ymaginatõem ⁊ talia apparẽt aliq̃bꝫ vł ſolũ intellcũi ꝭm abſolutam opatõem ⁊ talia apparent ſolum maxime notis

Queritur Vtrꝫ de ſyll'o dyalectico tanq̃ʒ de ꝑte in mõ ſyllogiſmi ſimpl'r ſit ſciẽtia ſpẽalis ab alijs ꝑtibꝫ logice diſtincta. ¶ Arguit' ꝑmo ꝙ nõ. q: ſyll's dyalecticꝰ eſt ſpẽs ſyll'i ſimpl'r. ğ nõ eſt ps in modo reſpcũ eiꝰ. Añs patʒ ꝑmo autoritate ph'i in textu vbi loq̃t' de ſyll'o dyalectico ⁊ demõſtratio dicẽtis ſpẽs eñ ſyll'oꝝ he ſunt q̃ dicte ſunt. Scdo q: ſyllogiſmus dyalecticꝰ ⁊ demrãtiuus dr̃it ſpẽ ⁊ ſyll's ſimpl'r eſt q̃dãmõ q̃d limitatũ ꝑdicabile de ipis ğ ſyll'us ſimpl'r eſt genꝰ ipoꝝ. Prima ps añtis pʒ. q: plus dr̃it duo ſyll'i quoꝝ vnꝰ eſt demrãtiuus ⁊ alt' dyalecticꝰ q̃ʒ duo ſyll'i demrãtiui. ſʒ tales differunt nũero. ğ alij plꝰ dr̃it q̃ʒ nuꝰ ⁊ ꝑ ꝯñs dr̃it genere aut ſpẽ. Pʒ tercio q: ſicut ſe hʒ ꝓpõ ſimpl'r ad ꝓpõem dyalecticã ⁊ demrãtiuã ſic etiã ſyll's ſimpl'r ad ſyll'm dyalecticũ ⁊ demrãtm̃. ſed ꝭm ꝯmẽtatorẽ ꝑmo poꝝ ꝓpõ ſimpl'r eſt genꝰ ad ꝓpõnem dyalecticã ⁊ demrãtiuã. ğ ſyll's ſimpl'r. erit genꝰ Maioꝛ pʒ q: ſicut ſe hʒ ps ad ꝑtem ita totũ ad totũ. ¶ Scdo ſic. ſyll's ſimpl'r nõ ẽ totum in mõ reſpcũ ſyll'i dyalectici ğ Añs pʒ ꝑmo. q: totũ in mõ dicitur eẽ termiꝰ ſumptꝰ ſine determiatõne. ſicut patʒ ꝑ diffitõeʒ eiꝰ. ſʒ ſyll'us ſimpl'r nõ eſt hmõi. ğ Patʒ ſcdo. q: totũ in mõ debet eſſe ꝟificabile de quali bet ſua ꝑte. ſed ſyllogiſmus ſimpl'r nõ eſt ꝟificabilis de ſyllogiſmo dyalectico. ğ. Minoꝛ patʒ q: falſum eſt dicere ꝙ ſyll'us dyalecticꝰ eſt ſyll'us ſimpl'r. Patet tercio quia ſi ſyllogiſmꝰ dyalecticꝰ ⁊ demrãtiuꝰ eẽnt ꝑtes in mõ r̃ſpcũ ſyll'i ſimpl'r. ſequeret' ꝑmo ꝙ hec ſcia eẽt ſub alternata ſcie libri poꝝ. ſed ħ eſt fl'm. ğ. Patʒ ꝯñs. q: ſubiectũ libri poꝝ ẽẽ ꝯtractũ ad ſubẽm huiꝰ ꝑ drñam accñtalem. ſeq̃ret' ſcđo ꝙ ſyll's dyalecticꝰ ⁊ demrãtiuꝰ differrẽt formal'r ſed ħ eſt fl'm. q: diuerſitas opatõnuʒ arguit diuerſitatẽ formalẽ ſed iſti ſyll'i habẽt diuerſas opationes eo ꝙ vnus gñat ſciam ⁊ alter opionem ergo habent diuerſas formas ⁊ ꝑ ꝯñs differũt formal'r Tercio ſic. q: ethica nõ diſtiguit' ab alijs ſciẽtijs q̃ ſt̃ de ſyllogiſmo. ğ de ſyll'o dyalectico nõ eſt ſpẽal' ſcientia ab alijs ꝑtibus logice diſtincta. Añs patʒ ꝑmo. quia eadẽ eſt ſcia totiꝰ ⁊ ꝑtis ſed ſyll's dyalecticꝰ eſt ps ſyllogiſmi ſimpl'r ğ eadẽ eſt ſcia vtriuſq̈. Scđo ſic. q: eadẽ eſt ſcia ꝑuatõis ⁊ hitus ſed ſyll'us ſophiſticꝰ eſt q̃dam ꝑuatio ſyllogiſmi dyalectici ğ ſcia de ipo nõ diſtinguit' a ſcientia libri elenchorum que eſt de ſyllogiſmo ſophiſtico. Tercio q: idem eſt ſyll'us demrãtiuus ⁊ dyalecticus ergo eadem eſt ſcia de vtroq̈. Añs patet. q̃a iſte ſyllogiſmus omne animal ẽ riſibile. omnis homo eſt animal rationale. ergo omnis homo eſt riſibilis. procedit ex primis veris ⁊ immediatis. ⁊ ideo eſt demõſtratiuus ⁊ ꝓcedit etiã ex ꝓbabilibus vtputa ex his que videntur oĩbus aut pluribꝫ ergo ¶ Quarto ſic. dyalectica nõ eſt ſciẽtia ſpẽalis ſed ꝯmunis. ğ Añs patet ꝑmo. q: ad omniũ methodoꝝ ꝑncipia viam habet. Secũdo q: omnis ſcia eſt ex neceſſarijs. dyalectica aũt nõ ꝓcedit ex neceſſarijs ſed ex cõtingentibꝫ ⁊ ex poſſibilibꝫ aliter ſe habere. Patʒ tercio. q: omnis ſcia ꝓcedit ex ꝓprijs. dyalectica aũt nõ ꝓcedit ex ꝓprijs ſed ex ꝯmũibꝰ Patet quarto quia dyalecticus non eſt ſciẽs. ergo dyalectica non eſt ſcientia. Tenet conſequentia per locuʒ a coniugatis. Antecedens pʒ q: dyalecticꝰ ꝓcedit ex ꝓbabilibꝫ ergo non eſt ſciens

In oppoſitũ poſſʒ argui ꝑ q̃tuoꝛ argumenta quibus argutum eſt in primo poꝝum ⁊ hoc quo ad ꝑmam ꝑtem. Sed quo ad ſecundam arguit' autoritate phĩ tradentis nobis ſcientiaʒ de ſyllogiſmo dyalectico ab alijs ꝑtibus logice diſtinctã ¶ Pro ſolutõe q̃ſtiõis ſoluẽde ſt̃ q̃tuoꝛ

Queſtio prima

Vtrꝫ ſyll's ſit genꝰ ad ſyll'm dyalecticũ ⁊ demrãtm̃ de qua queſtione ſunt due opiniones oppoĩte. quaꝝ fundamẽta vide ad lõgum in ꝑmo poꝝ

Queſtio ſecũnda

Vtrꝫ dyalectica ſit ſcia ſpẽalis vł cõis inuẽtiua vł reſolutoria. ꝓſcuꝰ ſolutõe ¶ Attẽde ꝑmo. ꝙ q: dyalectica põt dupl'r accipi. vno mõ ꝓ actu vł hitu deducẽdi cõcluſionẽ ꝓbabilẽ ex ꝑmiſſis ꝓbabilibꝫ. aut etiã ꝓ actu vł hitu aſſentiẽdi alicui ꝓpõni ꝓbabili deducto ex premiſſis ꝓbabilibꝫ. Alio mõ accipit' ꝓ actu vł hitu demõſtrãdi ꝓpas paſſiones ſyll'i dyalectici de ipo ſyll'o dyalectico ꝑ ꝓpa ⁊ neccãria pnꝰ vł etiã ꝓ actu vł hitu aſſentiendi cõcluſioni ſic deducte. ⁊ ħ ſolet cõiter ſic dici ſub

alijs verbis duplex eſt dyalectica. ſcȝ docēs ⁊ vtēs. Dyalectica eſt habitus quo ꝯgnoſcim⁹ ſyll'ꝫ dyalecticū in ſe ⁊ in ſuis p̄ncipijs ⁊ paſſionib⁹ ⁊ p tale habitū intellectus ꝯgnoſcit formā ⁊ modū ꝯponēdi ſyll'os dyalecticos. ⁊ ꝟtute hui⁹ h̄itus pducti itellect⁹ format pl'es actus ex q̄bus actib⁹ frequēter elicitis in illa ⁊ in alijs ſcientijs generat̄ vn⁹ h̄itus ꝟtute cuius in q̄libet ſcia ex q̄buſcūq; termis p̄t formare ſyll'os dyalecticos ⁊ illa vocat̄ dyalectica vtēs. Ex q̄b⁹ pꝫ ꝙ dyalectica docēs ⁊ vtēs ſt̄ h̄itus diſticti vn⁹ em̄ cāt̄ effectiē ab alio ⁊ vn⁹ ē ſcia. ali⁹ ꝟo nō ¶ Attēde ſcđo. ꝙ aliq̄ ſcia p̄t dici cōis dupl'r. vno mō p p̄dicatōem. alio mō p applicatōnem Dyalectic⁹ aūt nō eſt cōis p p̄dicatōem q: nec ipa p̄dicat̄ de alijs ſciētijs neq; ſubiectū ei⁹ de ſubiectis aliarū ſciarū. tñ ipa eſt cōis p applicatōem q: ſuū ſubiectū eſt ad oēs ſcias applicabile ¶ Attende tercō. ꝙ aliqua ſcientia poteſt dici reſolutoria dupl'r. vno mō dr̄ reſolutoria q: pcedit reſolutorie reſoluēdo aliquid in ſuas cās ⁊ principia. ⁊ ſic ois ſcia pōt dici reſolutoria eo ꝙ omnis ſcia procedit reſolutorie ⁊ reſoluit aliq̄d in ſuas cās. Alio mō dr̄ ſcia reſolutoria q: docet modum reſoluēdi ⁊ indicādi ſm q̄d aliq̄s ſcit aliq̄d reſoluere in ſuas cās ⁊ p̄ncipia. ⁊ h̄ mō ꝓpe dicunt̄ ſcie reſolutorie. et illo mō liber p̄oꝝ ⁊ poſterioꝝ dicunt̄ reſolutorij ¶ Attende q̄rto ꝙ aliq̄ ſcia etiā dr̄ inuētiua dupl'r. vno mō q: docet inueīre plura media ad termiandū pl'a pbleumata. Alio mō q: docet modū inueniēdi pl'a media. ⁊ h̄ vltimo mō hec ſcia dicit̄ inuentiua

Dic ad queſtionē. ꝙ dyalectica docēs ē ſcia ſpealis reſolutoria. ſȝ dyalectica vtēs eſt iuentiua docēs em̄ pcedit ex ꝓprijs p̄ncipijs ſyll'i dyalectici ⁊ docet ipȝ reſoluere in ſuas cās ⁊ p̄ncipia Sȝ vtens docet inueīre pl'a media p ſigna cōia ⁊ pbabilia ad termiādū pbleumata i ſciētijs ſpealib⁹ Vl' dicat̄ ſicut in notabilibus dictū eſt

Queſtio tercia.

Utrū ſyll's dyalectic⁹ ſit ſbiectū in p̄nti libro. Ad quā dicit̄ cōiter ꝙ ſic. ſed h̄ nō p̄t ſtare in ꝟitate. cuȝ hoc q̄d cōiter dr̄ ꝙ argumētatio eſt ſubēm toti⁹ logice. tūc em̄ oporteret in ptib⁹ logice determiare de ptib⁹ argumētatōnis. vtputa de argumētatōne dyalectica. Et h̄ aſpiciētes aliq̄ dicebāt ꝙ argumētatio dyalectica eſt ſubiectū hui⁹ libri ⁊ dixerūt eē de intentōe ph̄i q̄ in p̄ncipio hui⁹ libri videt̄ inuere ꝙ intētio in h̄ libro eſt determiare de argumētatōe dyalectica cū nō ſolū determiet̄ de ſyllogiſmo. ſed etiā de induictōe. ¶ Sȝ tu dic p̄mo ꝙ nō eſt de intētōne ph̄i argumētatōem eē ſubiectū toti⁹ logice. ſicut al's pbatum eſt. Nec eſt de intentōe ei⁹ ꝙ argumentatio dyalectica ſit ſubiectū in h̄ libro q: p̄mo videtur eē ꝯtra intentionem eius q: nullam facit mentionē in principio huius libri de argumentatione dyalectica ſed ſolum de ſyllogiſmo dyalectico. Dicit em̄ ꝙ ꝓpoſitū negocij necē eſt methodū inuenire. a qua poterim⁹ ſyllogiſare nō arguere. Dicit etiā ꝙ p̄mo oportet dicere de ſyllogiſmo ⁊ differētijs ei⁹ vt eliciat̄ ſyllogiſm⁹ dyalecticus quia hunc q̄rimus ſm ꝓpoſitum methodum dr̄ ergo ꝙ p̄ncipalis intentio ph̄i in hoc libro eſt determinare de ſyllogiſmo dyalectico. Nec p̄ncipaliter determinat de aliqua ſpecie argumentationis a ſyllogiſmo dyalectico ¶ Dic ſcđo ꝙ ſyll's dyalectic⁹ ſiue ſyll's ſub ratione pbabilitatis ſiue pbleumatis ſiue in q̄ntū pbatiu⁹ eſt ſubēm adeq̄tū hui⁹ ſcie. tamē pbabilitas accipit̄ dupl'r. vno mō gñal'r ⁊ ſic nō eſt rō formal' ſubiecti hui⁹ libri q: ipa ꝯueīt etiā ſyllogiſmo demrātio. Alio mō accipit̄ ſpeal'r vt ſcȝ in ſua rōne includit formidīeȝ vl' modū formidinis ⁊ ꝯtingentiā vl' modū ꝯtingentie et ſic eſt ratio formal' ſyll'i ⁊ in hac ſcia ſubiectū

Queſtio quarta.

Utrū diuiſio ſyll'i in ſyll'm demrātīm dyalecticum ⁊ ſophiſticū ſit bona Videt̄ em̄ p̄o ꝙ nō. cū idē ſyllogiſm⁹ poſſit eē demōſtratiu⁹ ⁊ dyalectic⁹. ⁊ in illa diuiſione n̄ ponit̄ ſyll's ſimpl'r nec temptatiu⁹ q̄ ſt̄ boni ſyll'i ab alijs diſticti ⁊ ponit̄ ſyll's ſophiſtic⁹ q̄ tñ nō eſt bon⁹ ſyllogiſmus. ¶ Ad hāc queſtionē rñdet̄ p̄mo ꝙ p h̄s ſub ſyll'o dyalectico ꝯphēdit ſyll'm tēptatiuū. q: ille non diſtiguit̄ ex pte mat̄ie ſiue mōi pcedēdi a ſyll'o dyalec ſȝ ſolū ex pte finiū. Nā vtq; pcedit ex cōib⁹ ⁊ pbabilib⁹ tñ dyalectic⁹ ordiat̄ ad gñan'ū opiōeȝ tēptatiu⁹ ꝟo ad ſumēdū expimentū de ſcia rñtis. Rñr ſcđo ꝙ ſyll'us ſophiſticus ſolū peccās in maťia eſt bon⁹ ſyll'us. ſȝ ſyll'us peccās in forma nō eſt ſyll's. niſi equoce ⁊ ſm q̄d. ⁊ iđo diuiſio q̄ dīdit̄ ſyll's in ſyll'ȝ peccātem in forma ex vna pte ⁊ alios mōs ſyll'i ex alia eſt diſio vocis in ſcatōes ſiue equoci analogi in ſua analogata. In h̄mōi aūt diſione nō eſt necē diuiſum ꝟificari de q̄libet mēbroꝝ dīdētiū. Sed h̄ dcm̄ nō videt̄ oīno habere ꝟitatē. ſi em̄ ſyllogiſm⁹ capiat̄ ſcđe intētional'r ⁊ etiā ſyll's ſophiſticus et demrātiu⁹ ſcđe intentōnal'r nō videt̄ quō illa intentio equoce dicat̄ de ill' intentōibus. Si aūt vtrūq; capiat̄ p̄me intentional'r. tūc ſyll's nec eſt vniuocū nec equocū ad ſyll'm ſophiſticū ⁊ demrātīm cū ſit aliq̄d ꝯplexum. Reſpondet̄ tercio. ꝙ h̄ nō diuidit̄ ſyll's ſimplicit̄ ſed diuidit̄ ſyll's ꝯtractus ⁊ iō nō oportet ſyll'm ſimplicit̄ poni inter mēbra diuidētia iſtius diuiſionis. Sȝ h̄ nihil valet. imaginant̄ em̄ iſti ꝙ ſyll's ſimpl'r ſit vna ſpecies ꝯtenta ſub ſyllogiſmo. ſicut ſyllogiſm⁹ dyalectic⁹ et demōſtratiu⁹ q̄d eſt manifeſte f'lm. Etiā ſi ſyll'us p̄mo diuideret̄ in ſyll'm ꝯtractū ⁊ incōtractū. ⁊ poſtea ꝯtractus diuideret̄ in alias ſpēs. tūc aut p p̄mā diſionē dīderet̄ ſyll'us ꝯtractus ſed h̄ nō ſicut manifeſte patet aut ſyll'us incōtractus tc̄ idē eēt gñal'r diuidēs ⁊ diuiſum aut aliq̄d cōe ad vtrūq;. Sȝ h̄ nō p̄t dici ſic q̄libȝ intelligens ꝯgnoſcit. iō dđm eſt ꝙ in hac diſione dīdit̄ ſyll's ſimpl'r nō tanq̄ mēbruȝ dīdens. ſed tanq̄ diſum Uñ q̄d p hāc diſionē diuidit̄ eſt ſyll'us ſimpl'r q̄ nō diſtiguit̄ ex oppoito ꝯtra aliq̄d mēbroꝝ dīdentiū Rñdetur q̄rto. ꝙ idē ſyll's nō p̄t eē demrātiu⁹ ⁊ dyalecticus Probat̄ q̄drupl'r. p̄mo q: ſiue ſyll's demrātiu⁹ ⁊ dyalectic⁹ ſt̄ ſpēs ſyll'i ſiue ptes in mō. ipoſſibile eſt eundeȝ ſyll'ȝ eē dyalecticū ⁊ demrātīm g̃. Aūs pꝫ q: p ipoſſibile ē idē eē ſb̄ diuerſ ſpēb⁹ ⁊ etiā ipoſſibile ē ꝙ idē ſit ſub diſparatis ptib⁹ in mō vt ꝙ idē ſit hō albus ⁊ hō niger. g̃ Scđo q: mēbra bone diſionis nō debēt coicidere ſic pꝫ p Boetiū in libro diſionū g̃. Tercio ſic. q: ſeq̄ret̄ ꝙ dē eodē poſſet ſil' haberi ſcia ⁊ opio ſȝ hoc iplicat ꝯtradictionē g̃. Patȝ ꝯña. q: ſyll's demrātiuus gñat ſciam et dyalectic⁹ opiōnē. g̃ ſi idē ſyll's ſil' ſit dyalectic⁹ ⁊ demōſtratiuus. tūc ſimul de eodē hȝ ſciam ⁊ opiōnē. Et hoc ꝯfirmat̄ q: ſyll's demōſtratiu⁹ eſt ex necāṙijs ⁊ ipoſſibilibus aliter ſe habere. Dyalecticus aūt ex poſſibili

bus aliter se habere. Similiter demõstratiuꝰ est ex ꝓ-
priis ꝛ dyalecticꝰ ex cõibus ꝛ ꝓbabilibꝰ. sed idẽ nõ est
impossibile aliter se habere ꝛ possibile aliter se habere
Quarto sic. qꝛ si idẽ syll'ˢ nũero eẽt dyalecticꝰ ꝛ demõ
stratiuus aut eẽt idẽ noĩe aut diffitõe aut ꝓprio aut ac
cidẽte. nõ idẽ noĩe vt notũ est neqꝫ em̃ est eoꝝ idẽ nom̃
nec noĩa eoꝝ sunt synonoma Nec idẽ diffinitõe. qꝛ nõ
est eadẽ diffiniᵒ vtriusqꝫ Nec idẽ ꝓprio vl' accñte. qꝛ il
la dicunt̃ sic eadem quoꝝ vnũ est ꝓpum vl' accidẽs al-
terius. Syllogismus aũt demõstratiuus ꝛ dyalecticꝰ
nõ sic se habẽt ergo. Sed ꝯtra istam opinionẽ que int'-
tum est ꝓbabilis ponunt̃ q̈tuoꝛ dicta. ¶ Primũ dcm̃
possibile est eundẽ syllogismũ in nũero esse dyalecticũ
et demõstratiuũ ptꝫ pmo ꝑ vnã rõem ante oppositũ factã
Ptꝫ scdo. qꝛ q̈dã ꝓpõ nccãria est ꝓbabil'. g oĩs syll'ˢ
q est ex ꝓpõibus nccãriis est etiã ex ꝓbabilibꝰ sed oĩs
syll'ˢ demrãtiuꝰ est ex nctãriis syll'ˢ aũt dyalecticꝰ
est q ex ꝓbabilibus est syllogisatus g. ¶ Scdm̃ dictũ
impossibile est eundẽ syll'm in nũero respcũ eiusdẽ esse
dyalecticũ ꝛ demrãtm̃ pꝫ. qꝛ syll'ˢ demõstratiuus con
cludit ꝯclõnẽ oĩno certã ꝛ gñat sciam. dyalecticꝰ ãt nõ
ꝯcludit ꝯclõnẽ certã omĩno sed gñat opinionem g
Terciũ dcm̃ idẽ syll'ˢ numero pt eẽ vni demrãtiuꝰ ꝛ dy
alecticꝰ alteri. ꝛ etiã vni ꝛ eidẽ successiue pꝫ. qꝛ possibile
est q vna ꝓpõ vni sit omĩno certa ꝛ indubitata. alteri
aũt ꝓbabil' ꝛ nõ oĩno certa. ꝛ etiã eidẽ pmo dubitata et
postea certa. g nec est maiꝰ incõueiens q aliqs syll'ˢ
sit dyalecticꝰ ꝛ demõstratiuꝰ simul respcũ diuersoꝝ
aut respcũ eiusdẽ successiue q̈ q̈d idẽ hõ numero sit pa
ter ꝛ filiꝰ respectu diuersoꝝ aut respcũ eiusdẽ successi-
ue ¶ Quartũ dcm̃ si capiat̃ syll'ˢ dyalecticꝰ ꝛ demrã-
tiuus fm ꝓprias suas rationes siue per se impossibile
est eundẽ syll'm eẽ dialecticũ ꝛ demrãtiuũ. ptꝫ ex dict̃
et fm hoc posset rñderi ad rõnes alterius opiõis Ad
pmã ꝓbatõem dꝛ negãdo miorem ¶ Ad ꝓbatõeꝫ scdé
ptis dicit̃ q q̈uis sit ipossibile idẽ numero q̈ditatiue
esse sub diuersis spẽbꝫ nõ tñ denoĩatiue q̈uis etiã sit i-
possibile diuersas spẽs in abstracto significatas dꝛ eo
dem ꝑificari bene tamẽ in ꝯcreto. sic ergo q̈uis scda i
tentio syll'i dyalectici nõ sit scda intẽtio syllogismi de
mõstratiui. idẽ tamẽ potest esse syllogismus demõstra
tiuus ꝛ dyalecticꝰ. sicut idẽ potest esse album ꝛ dulce
q̈uis albedo nõ sit dulcedo. Ad ꝓbatõnem scdé ptis
dicit̃ q q̈dam sunt ptes in mõ q nõ possunt ꝯcurere eidẽ
sicut hõ albꝰ ꝛ hõ niger alie tamẽ pñt ꝑificari de eodeꝫ
sicut homo pater ꝛ homo filius. Ad secũduꝫ dꝛ q illa
mẽbra nõ coincidũt formal'r sed bene material'r ꝛ sub-
iectiue. Ad terciũ dicit̃ q de eodem pt haberi opinio
et scia successiue ꝛ ab eodẽ ꝛ simul a diuersis saltẽ acci
piendo opiõnẽ ꝓ noticia ꝛ a sensu nõ oĩno certo. nõ tñ
optet q pñt haberi si- de eodẽ ꝛ ab eodẽ. Ad ꝯfirma-
tionẽ dꝛ q rõ bñ ꝓbat q nõ oĩs syll'ˢ dyalecticꝰ pt eẽ de
monstratiuꝰ bñ tñ aliqs q scꝫ ꝓcedit ex nccãriis ꝛ ꝓba
bilibꝫ. vñ ꝓcedere ex ꝯtingẽtibꝫ ꝛ cõibus nõ est de rõne
syll'i dyalectici sed ꝓcedere ex ꝓbabilibꝫ. Ad q̈rtuꝫ dꝛ
q sint vnũ accñte nõ q vnꝰ accidat alteri sed q ambo
accidãt vni terᵒ. Ex dcis pꝫ q̈d sit dcm̃ ad questionẽ
ante oppositum. Ad pmã negat̃

Adroes añcedens. Et ad pmã ꝓbatõnẽ
posset dici fm vnam opinionẽ q
phs accipit speciem generaliter pro modo speali. Si
militer ad secundam probationem posset dici conce-
dendo q plus differunt accidentaliter syllogismꝰ de-
monstratiuus ꝛ dyalecticus. ꝛ hoc ex parte materie q̈
duo syllogismi demonstratiui nõ tamen magis diffe-
rũt substantialiter Nec tamẽ ex hoc sequit̃ q differãt
specie aut plus q̈ numero qꝛ eadem ratione vir ꝛ muli
er ꝛ homo albꝰ ꝛ homo niger differrent specie quod est
manifeste falsum. Ad terciam ꝓbationẽ dicit̃ q ꝯmẽ
tatoꝛ intelligit q se habent ad modum generis. ꝛ hoc
patet ꝑ lrãm ꝓcedentem. Dicit em̃ q cũ phus diui-
dit ꝓpositionem in dyalecticam ꝛ demonstratiuam. po
nit diuisionẽ eius penes materiam ꝛ hoc nõ posset esse
si esset diuisio generis in species. Alia aũt opinio con-
cederet rationes istas sicut ex dictis in libro ꝑoꝝ pa
tuit. ¶ Ad scdam dicit̃ negando antecedens ad pri-
mam ꝓbationem dicendum est q cũ dicit̃ syll'ꝫ simpl'r
esse totũ in mõ ad syllogismũ demõstratiuũ ꝛ dyalec-
ticum idẽ est ac si diceret syll'm simpliciter. vnde sim-
pliciter non est determinatio ꝯtrahens sicut aliq cre-
dunt. ¶ Ad terciam dicit̃ negando antecedens. ꝛ ad
pmam ꝓbationem dicit̃ q q̈uis sit eadem scientia to
tius ꝛ partis q̈tum ad operationes cõuenientes. pmo
conuertibiliter ꝛ adequate toti ꝛ ipsi parti ꝑ ipm totũ
non tamen oportet q eadeꝫ scientia sit de ipsis quo ad
omnes passiones. ꝛ ideo eadem scientia est de syllogis
mo dyalectico ꝛ demonstratiuo. ꝛ de syllogismo simpli
citer q̈tum ad hanc passionem que est esse illatiuum
sue ꝯclusionis. quia pmo ꝛ adequate ipsa cõuenit syl
logismo simpliciter. tamen scientie (q demõstrãt pas-
siones adequatas ꝛ conuertibiles de ips) sunt distic-
te a scientia libri ꝑoꝝ. Ad alias ꝓbatõnes patet so-
lutio. nam syllogismꝰ sophisticus non est pura ꝓuatio
syllogismi dyalectici sed est in se uerũ ens positiuũ.
Ad quartã etiã pꝫ soᵒ ex his q dcã sunt alibi

Primum ergo cõsi

derare est ex q̈bꝫ est methodꝰ. ¶ Ista est ps executiua
huiꝰ libri q diuidit̃ in octo libros ꝑtiales. In pmis ãt
septẽ libris phs ondit q̈liter hec scia vꝫ ad disciplinas
fꝫ phiaꝫ. ꝛ in octauo quõ vꝫ ad obuiatões ꝛ ad exer
citatões. in pmo g libro determiat phs de pncipiis syl-
logismi dyalectici. Et diuidit̃ in tres tractatꝰ in pma d
termiat de ptibꝰ itegralibꝰ remotꝭ syll'i dyalectici Et
diuidit̃ in octo capl'a. in pmo poit ordiẽꝫ determiandoꝝ
et enũerat pta ex q̈bus ꝯponunt̃ syll'i dyalectici. Pꝛio
g dꝛ q pmo ꝯsiderandũ est ex q̈bus est hec methodꝰ
scꝫ q̈tũ ad ptes ꝯplexas ꝛ icõplexas. ꝛ si sumpserimus
ad q̈d vꝫ ꝛ ad q sint ꝓbleumata ꝛ ex q̈bus sint ꝓpõnes
dyalectice ꝛ syll'i ꝛ quõ his abundemꝰ sufficient̃ habe
bimꝰ ꝓpoitũ ¶ (Sũt aũt nũero (In hac scda pte po-
nit phs hãc ꝯclõnẽ ꝓpões ꝛ ꝓbleũata sꝫ eadẽ ꝛ nũero
eq̈lia. ꝓbat sic. qꝛ ea ex q̈bus ꝯstituunt̃ syll'i sꝫ ꝓpões
ea ꝑo q̈d q ordiant̃ sꝫ ꝓbleumata. sꝫ illa sunt eadem ꝛ
nũero eq̈lia. g Miorẽ ꝓbat. qꝛ oĩs ꝓpõ ꝛ oĩe ꝓbleũa
aut ꝓpꝛiũ aut genꝰ aut accñs indicat. Cũ g ꝓpões et
ꝓbleumata ex eisdẽ fiũt ipa erũt eadẽ ꝛ eq̈lia nũero ¶
(Item differẽtia) Hic remouet phs q̈dã dubia. Nã
qꝛ dcm̃ est q oĩs ꝓpõ ꝛ oĩe ꝓbleuma aut genus aut ꝓ
prium aut accidens indicat. Aliquis posset contra h
obiicere q de differentia potest fieri ꝛ propositio ꝛ pro
bleuma q tamẽ non est aliquid illorum. ideo remouet
dubiũ dicẽs q drã cũ sit g aiat' sub gñe ordinanda est

(Quoniam autē) Hic remouet ſcd̄m dubium. Nā q2 p̄hus nō fecit mētionē de diffinitione q̄ tamē eſt p̄dicatum. Ad quod rn̄det q ſub ꝓprio ꝯprehendit diffinitionē. Eſt eīn duplex ꝓpriū vnū qd̄ ſignificat q̄d eſt eē rei. Aliud ꝙo nō illud qd̄ ꝑ quid eſt eē rei dicit termi⁹ et q2 alteri nō eſt nomē impoſitū. ideo debet noīari nomine cōi ad vtrūqꝫ ſc3 hoc nomie ꝓpriū. Ex q̄bus cōcludit numeꝝ p̄dcoꝝ dicēs q ſunt q̄tuor. ſc3 termin⁹ ꝓpriū genus ⁊ accn̄s. Et q2 aliq̄s poſſet credere q aliquod eoꝝ eēt ꝯplexū ſiue ꝑ ſe ſumptū eſſe ꝓbleuma vl' ꝓpō ꝓpter hoc qd̄ dc̄m eſt q oīs ꝓpō ⁊ omne ꝓbleuma indicat aliq̄d iſtoꝝ. Jō remouet dubiū dicēs. nemo nos opinet' dicere q vnūquodqꝫ eoꝝ3 ꝑ ſe dc̄m ſit ꝓpō vl' ꝓbleuma (Differt aūt ꝓpō) In hac q̄rta pte ponit dr̄iam inter ꝓpoēm ⁊ ꝓbleuma. Differūt autē ſic. q2 ꝓpō dyalecteca ſolū q̄rit vnā ptem ꝯtradcōis vt ſi dicat' putaſne q aīal greſſibile bipes eſt diffinitō hominis vl' putaſne aīal eē gen⁹ hoīs. Sed ꝓbleuma dyalecticū q̄rit vtrāqꝫ ptem vt ſi dicat' vtꝝ aīal greſſibile bipes eſt diffi⁹ hoīs vl' nō. Ex q̄ infert' q ꝓbleumata et ꝓpōes ſunt eq̄lia numero ⁊ hoc ꝓbat' alia rōne a ſupiori ſic q2 ex omī ꝓpōne facies ſiue poteris facere probleuma trāſſumpto mō ſupple iterrogāti. (Dōm aūt q̄d termin⁹) In hoc ſcd̄o capl'o determiāt p̄hus de p̄mo p̄dicato. ſc3 de termio ſiue diffinitōne. Et p̄mo ponit diffinitōem ei⁹ dicēs. q termin⁹ eſt orō q̄d eſt eē ꝑcās. Scd̄o on̄dit hītudiem diffinitōis additā. dicēs q aliq̄n aſſignat' orō ꝓ noīe aliq̄n ꝓ orōne. Et ſubdit cām q2 poſſibile eſt eoꝝ q̄ ſub orōne ꝑcant' q̄dam terminari id eſt diffiniri. (Quicunqꝫ aūt) Hic remouet quoddā du^m q maīfeſtū eſt q q̄ vno nomie diffiniunt nō bn̄ diffiniunt nec aſſignāt diffinitōem rei. Et huius rō eſt q2 oīs diffinitō orō q̄dam eſt (Diffinitū tamē) Hic on̄dit p̄hs q̄d ſit annexū diffinitōis Et dt q idē ⁊ diuerſu3 ē ponendū diffinitū. i. ānexū diffinitōnis vt. vtꝝ ſit idem vl' diuerſu3 bonū ⁊ honeſtū. ⁊ vtꝝ ſit idem vl' diuerſum ſenſus ⁊ diſciplina. ⁊ hoc probat duab3 rōnibus. Prima ratio illud eſt ānexū diffinitōis ꝓpter qd̄ circa diffinitōem fit maximus labor ſed circa diffinitiones fit plurima actio . id eſt maximus labor vtrū aliq̄d ſit idē vl' diuerſum ergo. Scd̄a rō illud eſt annexū diffinitōnis qd̄ ꝑ eandē methodum terminat' ꝑ quam diffinitio ſed idem ⁊ diuerſum ſunt hmōi. q̄a ſi ꝓbauerimus aliq̄ eē eadē vl' diuerſa poterim⁹ faciliter diſputare de diffitōne. q2 ſi on̄derim⁹ aliq̄ nō eē eadē ſufficiet' deſtruem⁹ ⁊ on̄dem⁹ ea nō hr̄e eandē diffinitōem tn̄ q̄uis ille loc⁹ valeat ad deſtruendū nō tam v3 ad ꝯſtruendū q2 nō o3 q ſi aliq̄ ſt' eadē. diffitōes eorū eē eaſdē (Ꝓpriū aūt eſt) In h̄ tercio caplo determiat de ſcd̄o p̄to ſc3 de ꝓprio. Et p̄mo diffinit ꝓpriū dicēs ꝓpriū ē qd̄ ꝙo indicat q̄d ē eē rei ſoli āt inē ⁊ ꝯuerſim p̄tur d̄ re. Qr̄ aūt ꝯuerſim p̄dicat' declarat q2 eē ꝑceptibile grāmatice ē ꝓpriū hoīs. vt ſi hō eſt pceptibil' grāmatice eſt ⁊ ecōuerſo. Vn̄ nō o3 q oē illud qd̄ alicui ꝯueīt ſit ei ꝓpriū. Nemo eīn ꝓpriū dt qd̄ alij conuenit vt dormire nō ē ꝓpriū hoīs q̄uis ꝯuciat hoī. nec etiā op3 q oē illud qd̄ ꝯueīt alicui ⁊ etiā ſoli ꝑ aliq̄d tp̄s ſit ꝓpriu3 eius. Sz ſi aliq̄d hmōi forte dicat' ꝓpriū nō tn̄ dicet' ꝓpriū ſimpl'r ſed ꝓpriū q̄n. vl' ꝓpriū ad aliq̄d ſicut eē a dextris eſt alicui ꝓpriū q̄n ⁊ eē bipedē eſt ꝓpriū homi. ad aliq̄d ſc3 in ordie ad equū ⁊ ad canē. Nr̄ aūt nullū iſtorū dicat' ꝓpe ꝓpriū. ꝓbat. q2 nullū coꝝ q̄ ꝯtingūt alteri

ineſſe p̄dicat' ꝯuerſim) nō eīn eſt necāriū q̄cquid dormit hoiem eē aut equū eſſe (Genus aūt qd̄ de pluribus) In hoc q̄rto capl'o determiat p̄hus de p̄dicato. ſ. de gn̄e. Et p̄mo diffinit ipm dicēs. q gen⁹ eſt qd̄ p̄dicatur d. pluribus ⁊ dr̄ntib3 ſpē in eo q q̄d. illud aūt dicitur p̄dicari in eo q q̄d eſt qd̄ ꝯuenienter rn̄det' ad inrogationē factā ꝑ quid vt ſi q̄rat' q̄d eſt hō ꝯuenienter rn̄detur q eſt aīal. (Generali aūt) Hic oſtendit p̄hus quid ſit annexum generi. Dicēs q idem ⁊ diuerſum vt vtrū aliqua ſit in eodem genere vl' in diuerſis. ſed ānexum genera. ꝓbat q2 idem ⁊ diuerſum genere eſt ſub eadem methodo ⁊ ꝑ eandem methodū terminat' ſicut genus. ergo eſt annexum generi. Antecedens ꝓbat. q̄a ſi ꝓbauerimus q animal eſt genus hominis ⁊ bou ꝓbabimus etiā q hec ſunt in eodem genere. ⁊ ſi probauerimus q animal eſt genus vnius ⁊ non alterius. ꝓbabimus etiam q hec non ſunt in eodem genere. (Accidens aūt) In hoc quinto capitulo determinat p̄hs de quarto predicato. ſc3 de accidente. Et primo diffinit ipſum duab3 diffinitionib3. Prima diffinitio accidēs eſt. quod nihil hoꝝum eſt ſc3 nec diffinitio nec ꝓprium nec genus ineſt aūt rei. Secūda diffinitio accidens eſt quod contingit vni ⁊ eidem ineſſe ⁊ non ineſſe. ſicut ſt' ſedere ⁊ album eſſe nihil eīn ꝓhibet aliquid idem quādoqꝫ eſſe album ⁊ quandoqꝫ non album. (Eſt autem accidentis (Hic comparat iſtas duas diffinitiones adinuicem dicens. q ſecunda melior eſt prima quia ſi aliquis debeat cognoſcere primam oportet ipſum preſcire quid eſt diffinitio ⁊ q̄d gen⁹ Sz ſcd̄a ē ex ſe finita nec optet illa ꝯgnoſcere ad ꝯgnoſcendū ipſam (Adiaceant aūt) Hic determiat p̄hus de annexo accidētis dicens q ꝯpatōnes ꝑm magis ⁊ min⁹ facte ſunt annexe accidēti vt vtrū pulchrū. vel quod expedit id eſt honeſtum vl' vtile ſit magis eligendum. Et vtrum virtus que eſt ꝑm virtutem. id eſt ꝑm liberalitatem ſit ſuauior. id eſt melior ea que eſt ꝑ3 fragilitatē id eſt pccatum. ꝓbat quia in omnibus iſtis fit queſtio Utrum p̄dicatum magis vl' minus accidet ſubiecto et huiuſmodi queſtio poteſt fieri in omnibus accidētibus. Ex p̄dictis infert q nihil ꝓhibet ꝓprium quādo et ꝓpūm ad aliq̄d eſſe accn̄s. vt cū ſedere ſit accidens eſt tamen ꝓprium ipſi quando ipſe ſedet ⁊ proprium ad aliquid ꝑ reſpectum ad nō ſedentē ideo ꝓpriū quādo ⁊ ꝓprium ad aliquid ꝯtineret' ſub accidente ⁊ nō ſub ꝓprio. (Non lateat aūt) In hoc ſexto caplo reducit p̄hus genus ꝓprium ⁊ accidens ad diffinitōnem. Et ponit talem ꝯcluſionē genus ꝓpriū ⁊ accidēs ſunt q̄dāmō diffitia. i. ad diffitōe3 reducunt'. ꝓbat q2 ꝓbleumata de ipis ꝑ eaſdē ꝯſideratōes termiant' ſicut ꝓbleumata de diffinitōe eo q ſi on̄derim⁹ q aliq̄d nō inē ſoli on̄dētes erim⁹ q nec ē ꝓpū nec diffi⁹ ⁊ ſic negatiue determiabit' tā ꝓbleūa de diffitōe q̄3 de ꝓpō. ſi vero on̄derim⁹ q illud qd̄ poitū ē ꝓ p̄ma pte diffitōis non ſit genus termiabit' negatiē ꝓbleuma de diffitōne. Et ſi on̄derim⁹ q aliq̄d nō inē ſubiecto termiat' negatiē ꝓbleuma de accn̄te (Sz nō ꝓpū h̄) Hic remou3 dubiū nā q2 dixit q oīa p̄ta alia a diffitōe reducūt' ad ipſa3 poſſꝫ aliq̄s credere q eēnt ānexa diffitōis ⁊ q eſſet vna vl'is method⁹ ad termiandū ꝓbleūata de ip̄ oib3 iō dicit q q̄uis oīa reducāt' ad diffitōe3. nō tn̄ o3 q̄rere vnā vlem methodū in oib3 ꝓpt' duplicē rōe3 Primo q2 q̄uis eēt tal' method⁹ tn̄ nō eſſet facibile eam inuenire

Secundo quia poſito ꝙ inueniretur tamē eēt omnia intenta ꝛ inutilis ad ꝓpoſitum negocium. Si tamen aſſignetur ꝓpria methodus de vnoquoqꝫ iſtorum facile ꝯgnoſcet vnūquodqꝫ ¶ (Primū omnium) In hoc ſeptio capitulo phus determinat de eodem qđ eſt annexum p̄dicatorum. Et p̄mo ponit modos eiuſdem dicens ꝙ idem dicit tripl'r. ſcꝫ gn̄e ſpē ꝛ numero Eadem numero ſt̄ quoꝝ nomia ſunt plura res. aūt vna ſicut veſtis ꝛ tunica. Eadē ꝯo ſpē ſunt que cū ſint plura ſt̄ idrn̄a ꝯm ſpēm vt homo homī ꝛ equus equo. etiā eadē ſpē dicunt quecūqꝫ ſub eadē ſpē ſunt. Sed eadē genere dicunt q̄cūqꝫ ſub eodē gn̄e ſt̄ vt equ9 ꝛ hō ſb' aiali. (Uidebitur aūt) Hic mouet phs vnā dubitatōem que ē hec. due aque deſcēdētes ab eo dē fonte. vident habere aliquā drn̄am pter drn̄as poſitas in p̄dcis modis eiuſdē. Hanc dubitatōem ſoluit dicēs. ꝙ due aq nullā habēt aliā drn̄am imo oēs ſt̄ eadē ꝯm ſpēm. Nā ois aqua omī aque eadē ſpē dr eo ꝙ cū omī habꝫ quādam ſil'itudiem nec differt ab vna plus q̄ ab alia. niſi ꝙ eſt maior ſil'itudo ad vnā q̄ ad aliam. ¶ (Maxie aūt) Hic ꝓbat phus modos eiuſdē adiuicē dicens ꝙ illđ qđ eſt vnū numero dr ab oibus maxie idē ſed vnū numero dr q̄drupl'r. p̄mo aliq̄ dicunt eadē nuero nomine. vt tunica ꝛ veſtis. Scđo diffinitōne vt aial greſſibile bipes ꝛ hō. Tercio ꝓpo vt ſuſceptibile diſciplie vt hō ꝛ natural'r ferri ſurſum ꝛ ignis Quarto accn̄te vt ſedēs ꝛ muſicū ꝛ ſocrates. ꝙ aūt accn̄s ꝛ ſuū ſubiectuꝫ ſint idē nūero ꝓbat ſic, qꝛ nos ſepe p̄cipiētes alquē vocari ad nos ſi ille cui p̄cipim9 nō ꝯgnoſcat eū iubemus eū vocari noīe accn̄tis vtputa ſedentē vl' diſputātem opinātes idē ſignificari ꝯm nomē ꝛ ꝯm accn̄s. ḡ ſignum eſt ꝙ ſubiectū ꝛ ſuū accidens ſunt idē numero ¶ (Om̄ aūt ex p̄us dcis) In hoc octauo capl'o determinat phus ſufficientiā p̄dicatoꝝ. Et p̄mo ꝓbat inductōe ꝛ ſyllogiſmo ꝙ ſunt tm̄ q̄tuor p̄dicata. Inductione ſic ois ꝓpō ꝛ omē ꝓbleuma aut eſt ex diffinitōne aut ex genere aut ex ꝓprio aut ex accidēte. ergo nō ſunt niſi quatuor p̄dicata. Syllogiſmo ſic ꝑ ſufficientiam quia omē qđ p̄dicat aut p̄dicat ꝯuerſim aut non. Si ꝯuerſim h̄ eſt dupl'r. qꝛ aut indicat q̄d eſt eſſe rei ꝛ ſic ē diffinitio. aut nō ꝛ ſic eſt ꝓpꝛium. Si p̄dicat nō ꝯuerſiꝫ hoc eſt dupl'r. qꝛ aut ponit in diffinitōne ꝛ ſic eſt genus vl' drn̄a. eo ꝙ diffinitio eſt ex genere vl' drn̄tijs. aut nō ponit in diffinitōne ꝛ ſic eſt accidēs ¶ (Poſt hec aūt) Hic oſtēdit in q̄bus p̄dicamētis repiunt p̄dicta p̄dicata ponēdo tres ꝯcluſiones. p̄ma decē ſunt p̄dicamēta numero. ſcꝫ q̄d quale quātū ad aliq̄d vbi quando ſitū eſſe habere agere ꝛ pati. Scđa ꝯcluſio ſemꝑ accn̄s et ꝓpꝛium ꝛ diffinitio ꝛ genus ſunt in vnoquoqꝫ p̄dicamētorum ꝓbat qꝛ oēs ꝓpōnes que ſunt ex his p̄dicatis ꝯcāt q̄d aut quale aut q̄tum aut aliq̄d aliorum p̄dicamentoꝝ. Tercia ꝯcluſio omne p̄dicamentū ꝯcat q̄d q̄n aūt ꝯcat q̄le aut aliq̄d alioꝝ p̄ntorꝫ. ꝓbat qꝛ q̄ dicit hoiem eē aial ꝛ q̄d eſt dicit ꝛ ſignificat ſubam ꝛ q̄ dicit albū id eſt albedinē eē colorē q̄d ē dicit ꝛ ꝯcat q̄le Simil'r q̄ dicit bicubitū magnitudiem dicit ꝛ q̄tum ſignificat ꝛ ſimiliter eſt in alijs. Quid aūt ꝛ q̄le ꝛ q̄tuꝫ nō repiunt in eodē p̄dicamento reſpectu eiuſdē ſed reſpectu diuerſorum. Quādo eīn vnūquodqꝫ ipoꝝ dr de ſeipō aut vt gen9 de ſpē ſignificat q̄d eſt. ſꝫ q̄n dr de alio nō ſignificat q̄d ē ſꝫ q̄le. aut q̄tū ꝛ ſic de alijs Circa hūc textū ſunt q̄tuor dubia

¶ Primum dubium

quomodo ꝓbleumata ꝛ ꝓpōnes dyalectice ſunt eedeꝫ et eq̄les numero. ꝛ tamē multe ſunt ꝓpōnes dyalectice q̄ nō ſunt ꝓbleumata. Et ſil'r ꝓbleuma eſt poſitio ꝛ nō ꝓpō dyalectica. Dicit ꝙ ꝓpō dyalectica ꝛ probleuma ſunt eadē material'r nō aūt formal'r eo ꝙ ex eiſdem terminis ꝯponunt. ꝛ ꝓpōnes dyalectice ꝛ ꝓbleuma dyalectica ſunt eq̄lia numero ad h̄nc ſenſum ꝙ tm̄ ſunt q̄tuor mōi ꝓpōnuꝫ dyalecticaꝝ ꝛ ꝓbleumatū. qꝛ tot quot ſunt p̄dicata. ſed tm̄ ſunt q̄tuor p̄dicata. oīs eīn ꝓpō dyalectica ꝛ omne ꝓbleuma aut eſt de diffinitōne aut genere aut ꝓprio aut accidēte aut aliquo ꝯtento ſub ipſo aut ad ipſa reducibili ¶ Secundū dubiū q̄re nōm nō poteſt ita bene diffiniri ꝑ nomē ſicut ꝑ orōnem diffinitur nomē ꝛ oratio Dicendū ꝙ hoc eſt ideo qꝛ oīs diffinitio debet eſſe oratio explicās ꝛ explicite ſignificans rei eſſentiā. Et hoc eſt qđ dicit phus ſeptimo metaphiſice. ꝙ oīs diffinitio ratio ē ꝛ oīs ratio ptes habet. ideo necāriuꝫ eſt ꝙ oīs diffinitio cōponat ex pluribꝫ partibus poſſibile eſt tamen orationem diffiniri per orationem. dummodo oratō (que diffinitur circumloquat nobis ꝑ aliquod incomplexum ꝛ pro aliquo incomplexo accipiatur ſicut cum accipitur paſſibilis qualitas in oratione. Cum argo dicit phus ꝙ poſſibile eſt eoꝝ que ſub oratione ſignificantur quedam terminari. id eſt diffiniri. debet intelligi ꝙ illa ſt̄ incomplexa innominata que per orationem circumloquuntur. ¶ Tercium dubium eſt. quare ſpecies non ē ita bene predicatum ſicut alia predicata cuꝫ tamen ſit predicabile de ſuis indiuiduis. Hic reſpondetur cōmuniter ꝙ hoc ē ideo. quia propoſitio in qua predicatur ſpecies de indiuiduo non cadit ſub arte propter h̄ ꝙ indiuidua ſunt infinita ꝛ ab arte relinquenda ſicut Porphirius dicit. Aliqui tamen reſpondent ꝙ eſt predicatū. quia ſibi conuenit diffinitio predicati nec indiuidua ſunt magis corruptibilia q̄ vniuerſalia. cuꝫ ſit ita poſſibile vniuerſale exiſtere ſicut ſingulare imo ſingulare captum in puritate ſue eſſentie hoc eſt pro natura cum differentia contrahente preciſe abſtrahit ab actuali exiſtentia ꝛ eſt in predicamento reponibile Lꝫ ſi conſideretur vt ſynolon. id eſt cum accidentibus materialibus in nullo predicamento reponatur. nec ſequitur ꝙ indiuidua relinquenda ſunt ab arte omnino quia ſunt infinita ſed ſolum eo modo quo ſunt infinita. Sunt autem infinita ꝯm numerum ipſorum. ꝛ ideo quātum ad numerum ſunt relinquenda ab arte. Nec habetur ex autoritate Porphirij ꝙ aliter ab arte relinquentur. Quis autem ſpecies ſit predicatuꝫ. tamē phs non facit mentionem de ea explicitam nec ipſam enumerat tanq̄ predicatum diſtinctum a genere. Sed habet eundem modum inherendi ꝛ etiam predicandi ſicut genus. predicatur eīn in quid non conuertibiliter ꝛ inheret eſſentialiter ꝛ non conuertibiliter ſicut ipm genus ¶ Quartum dubium eſt. quomodo accidens et ſubiectum ſunt vnum numero ꝛ tamē ſunt diuerſe rs que poſſunt ſeparatim exiſtere nec eorum eſt eadē materia cu accn̄tis nulla ſit materia ꝯm phm quinto metaphiſice. ꝛ tamē ibidem eadē nuero ſunt quoꝝ materia ē vna. nec etꝫ ſt̄ eadē gn̄e aut ſpē. ꝛ tn̄ q̄cūqꝫ drn̄t genere aut ſpē drn̄t nu9. ꝛ etꝫ accn̄s ꝛ ſuū ſubm̄ drn̄t eēntialit

et magis ↄueniūt due ſubē q̄ȝ accidens ⁊ ſuū ſubiectū et tamē due ſubſtātie nō ſūt idē nūero. Dōȝ ꝙ accñs ⁊ ſuū ſubiectū eſſe vnū numero pōt intelligi dupl'r. vno mō numeroſitate eſſentie ⁊ real'r ita ꝙ ſint eadem res ⁊ ſic nō ſt̄ idem nūero. Alio mō nūeroſitate ſuppoſiti et ſic bñ ſunt idem nūero q2 ſt̄ ideȝ ſuppo^m. Alio mō dr̄ ꝙ accñs ⁊ ſubiectū eſſe ideȝ nūero pt intelligi dupl'r vno mō. eſſential'r ⁊ p ſe ⁊ ſic nō ſt̄ ideȝ numero q2 eſſentie ipoꝝ ſt̄ diuerſe ⁊ in diuerſis pdicamentis repo nibiles. Alio mō accñtal'r ⁊ ſic bñ ſunt idem nūero. ſi āt aliq̄ ſint eadem nūero maxima ydemptitate nūera li q̄ ē ydēptitas nois ⁊ diffitōis illoꝝ eſt eadeȝ materia nec illa dr̄nt gñe nec ſpecie nec pñt ſeparari abinuiceȝ im mo ſt̄ eadem res ſignificata. nō opꝫ iſta ↄueire ill'q̄ ſunt eadem numero accidente

Querit̄ Vtꝝ q̄ternari⁹ numer⁹ pdicatorū ⁊ diffinitōes ipoꝝ ſufficient̄ aſſignent̄ in textu ¶ Arguit̄ pmo ꝙ nō q2 pl'a ſt̄ pdicata q̄ȝ q̄tuoꝛ ⁊ ḡ nō ſufficiēter aſſignantur q̄tuoꝛ. Añs patet tñ pmo. q2 ſpecies eſt pdicabile ḡ eſt pdicatū. Tenet ↄña. q2 pdicabile ⁊ ptū nō differt niſi penes actū ⁊ aptitudiem. Pꝫ ſcdo q2 in iſtis ꝓponibus ſoꝛs ē hō. currēs eſt aſin⁹. albū eſt lignū. hō nō eſt lapis. hō nō eſt hō. albū eſt aial. aial albū eſt aial. ⁊ ſic de alijs multis ſt̄ pdicata. ⁊ tñ nō ſt̄ aliq̄ iſtoꝝ q̄tuoꝛ pdicatoꝝ. Mioꝛ pꝫ. q2 in ill'ꝓoib⁹ nō pdicat̄ gen⁹ d ſpē neq3 diffi⁹ de diffinito. ⁊ ſic de alijs. Pꝫ tercio. q̄ quocꝫ ſt̄ pdicabilia ḡ quocꝫ ſt̄ pta. Pꝫ q̄rto. q2 decem ſunt pta ⁊ a q̄libet ſumit̄ vn⁹ mod⁹ pdicādi. ḡ. deceȝ ſunt pdicata ¶ Scdo ſic. diffinitio diffinitōis nō ē bñ aſſigta. ḡ nō ſufficient̄ aſſignāt̄ diffinitōes pdicatoꝛuȝ Añs pꝫ pmo. q2 diffinitū nō eſt oꝛō ḡ nec diffi⁹. Tenȝ ↄña p locū a ↄiugatꝭ ⁊ etꝭ p locū a diffinitōe ad diffinitū negatie. Pꝫ ſcdo. q2 ſola ꝓpō pt eē vl' nō eē. p⁹ piarmenias. ḡ diffi⁹ nō pt q̄d eſt eē. Pꝫ tercio q2 diffinitō ñ ↄueit omi nec ſoli ḡ. Añs pꝫ. q2 nō ↄueit diffinitōi date p cāſ extnſecas. vtputa p cām efficiētem vl' finalē q̄ indicāt q̄d eſt eē rei. Qꝫ aūt diffi⁹ nō ↄueiat ſoli pꝫ. q2 ipa ↄueit ꝓpo ⁊ accñti q̄ ꝑm phm pmo de aia mḡnaȝ ptē ↄferūt ad ↄgnoſcendū qd q̄d eſt ḡ ¶ Tercō ſic. diffinitio nō pt diffiniri ḡ nō ſufficiēter dat̄ ei⁹ diffi⁹. Añ cedēs pꝫ p⁹ q2 ſoli⁹ ſpēi eſt diffi⁹. ſȝ diffi⁹ nō eſt ſpēs ḡ diffinitōi nō eſt diffi⁹. Mioꝛ pꝫ q2 diffi⁹ eſt q̄d ↄplexū ſoli⁹ aūt icōplexi eſt diffi⁹ ꝑm Boetiū in pdicabilib⁹ Pꝫ tercio. q2 ꝑm phm in textu diffi⁹ eſt q̄dā termi⁹. ſȝ termi nō eſt termi⁹. ḡ. Pꝫ q̄rto q2 ſi diffinitio poſſȝ diffiniri ſeq̄rent̄ q̄tuoꝛ incōueīentia. pmū incōueiens ē. ꝙ idē eēt diffinitō ⁊ diffinitū. Scdm ꝙ eēt ꝓceſſus in ifinitū i diffitōib⁹ pꝫ. q2 q̄ rōe iſti⁹ diffitōis eēt diffinitō eadē rōe illi⁹ diffitōis eēt alia diffitio ⁊ ſic in ifinitum Terciū incōueiens ꝙ aliq̄d ↄuertibile cū aliq̄ eēt ſupius ad ipm pꝫ. q2 diffitio eſt ↄuertibil' cū diffito ḡ diffinitio diffinitōis ē ↄuertibil' cū ipa diffitōe q̄ diffinit̄. ⁊ tñ eſt ſupioꝛ ad ipaȝ cū diffinitō ſit ſupioꝛ ad q̄libȝ diffinitionem. quelibet enim diffinitio eſt diffinitio Quartū incōueiēs ē q2 ſeq̄t̄ ꝙ idē eēt ↄplexū ⁊ icōplexum q̄libȝ eīn diffitio ē q̄d ↄplexū ⁊ q̄dlibȝ diffitū ē q̄d incōplexū. diffinitio aūt eſt h̄ diffinita. ḡ ¶ Quarto ſic ꝓpū ⁊ accñs ⁊ gen⁹ ſt̄ pdicabilia ḡ nō ſt̄ pdicata ptꝫ ↄña q2 pdicabile ⁊ pdicatū ſt̄ intentōes diſtīcte. Dicit̄ ꝙ veꝝ eſt ꝙ illa materi'r capta ſunt ⁊ pdicabilia ⁊ pdicata. ſȝ ſi capiant̄ foꝛmal'r alia rōne ſunt pdicata ⁊ p-

dicabilia. Cōtra rōes date de ipſis in libro de pdicabilibꝫ ⁊ in hoc libro ſunt eedē ergo eadē rōne dicunt̄ pdicata ⁊ pdicabilia. Añs patꝫ q2 eedem ſunt eoꝝ diffinitiones. ratio aūt idē pt qd eſt diffinitio. Di ꝙ non ſunt oīno eedem q2 in vna diffinitōe intelligit̄ vl'e in alia āt intelligit̄ pdicatū. Cōtra q2 in qualibet diffinitione ponit̄ qd pdicat̄ ⁊ vt ↄmuniter dicit̄ ꝙ predicat̄ debet dicere aptitudinē. ergo in qualibet diffinitione ſubintelligitur pdicabile

In oppoſitū Arguitur autoꝛitate philoſophi in textu. Pro ſolutōe queſtionis ſoluēde ſunt quatuoꝛ queſtiones

Queſtio pꝛima

Vtꝝ ſint tm̄ q̄tuoꝛ pdicata. Pro cuius ſolutione Attende pmo ꝙ hec ꝓpoſitio tm̄ quatuoꝛ ſunt pdicata. poteſt habere multos ſenſus eo ꝙ poteſt eſſe excluſiua vl' de excluſo ſubiecto. Et poteſt exponi ꝓpꝛie vl' impꝛopꝛie ⁊ poteſt intelligi ꝙ ſint tm̄ quatuoꝛ pdicata ꝑm numeꝝ aut ꝑm ſpēm ſicut ↄmuniter repit̄ in tractatu ſyncathegreumatum ¶ Attende ſecūdo. ꝙ pdicatum dupliciter accipit̄. vno mō ꝓ eo qd eſt extremū actuale alicuius ꝓpoſitionis actual'r ſequēs ipam copulam. ⁊ ſic omnis terminus qui poteſt ſubijci aut pdicari in q̄cunq3 ꝓpoſitione ſiue vera ſiue falſa ſiue in pdicatōe vera ſiue dyalectica ſiue directa ſiue indirecta poteſt eſſe pdicatum. Nec diſtinguunt̄ hoc modo pdicatū et pdicabile niſi penes actum et aptitudinem. ⁊ hoc accipiendo pdicabile ↄmuniter. q2 ſi acciperet̄ ꝓpꝛie mlt'a ſunt pdicata que nec ſunt nec poſſunt eſſe pdicabilia ⁊ hoc mō nō accipit̄ hic pdicatum. Alio mō accipitur pdicatū ꝓ eo tanq3 ex quo ſequēte copula pōt ↄponi ꝓpō dyalectica. ⁊ tūc ſic diffinit̄ pdicatū eſt quod natū eſt pdicari de aliquo in ꝓpōne terminali parteȝ dyalecticā nō reducibile ad aliq̄d pus eo ꝑm eaſdeȝ ↄſiderationes ¶ Attende tercio. ꝙ ad h̄ ꝙ aliqd dicat̄ pdicatū tres ↄditōnes req̄runt̄ ſicut ex pus dictis patuit. Pꝛima ↄditio ꝙ ipm ſit natuȝ pdicari de aliquo pdicatione directa ⁊ oꝛdinata. ⁊ ideo nullū indiuiduum eſt pdicatum. Secūda ↄditio eſt ꝙ ꝓpoſitio in q̄ pdicat̄ illud de ſuo directo ⁊ oꝛdinato ſubijcibili ſit terminabilis p artem dyalecticam. aut poteſt eſſe ↄſeq̄ns alicuius ↄſequētie dyalectice. id eſt que poteſt ꝓbari per aliquem locum dyalecticum. Tercia conditio eſt ꝙ tale predicatum non ſit reducibile ad aliquem locum pꝛius eo ꝑm eaſdem conſiderationes ⁊ ideo annexa pdicatoꝛum nō ſunt pdicata. quia reducunt̄ ad ipſa pdicata. ⁊ ꝓpoſitiones ex ipſis cōſtitute per eaſdem conſiderationes terminant̄ ſicut ꝓpoſitiones de pdicatis. Ex quibus patet ꝙ ſi ſic accipit̄ pdicatum non ſolum differunt pdicabile ⁊ pdicatum penes actum et aptitudinem. ¶ Attende quarto. ꝙ tam pdicatuȝ q̄ȝ pdicabile ſiue accipiat̄ pdicatum pmo modo ſiue ſecundo ſiue accipiat̄ pdicabile communiter ſiue ꝓpꝛie poſſunt dupliciter accipi. ſcȝ pme intentionaliter ⁊ ſecunde intentionaliter. pdicatum dyalecticum pme intentional'r captum eſt res que poteſt eſſe pdicatum in ꝓpoſitione dyalectica. Sed pdicatum ſecūde intentōnaliter eſt vna ſecūda intētio fundata ſup tali re ⁊ terminata ad ſuū ꝓpū ſbijcibile cui īheret ↄuertibil'r aut nō

cõuertibilit̃ eẽntialr̃ aut accñtaliter. Ex quo pȝ ꝙ nõ ſunt eedẽ ſcðe intẽtões q̃ ſunt genꝰ ꝓpꝛiũ ⁊ accñs p̃dicata. ⁊ q̃ ſtꝫ genꝰ ꝓpꝛiũ ⁊ accñs p̃dicabilia. qꝛ ille intẽtões (vt ſtꝫ p̃dicabilia) fundãt̃ i aliq̊ vt ẽ natũ de plꝛ̃ibꝫ p̃dicari ſȝ vt ſtꝫ p̃dicata fũdãt̃ in eodẽ vt ẽ natũ eẽ in ſb̃cto vl̃ ſuo ſb̃ĳcibili eẽntialr̃ aut accñtalr̃ ꝯuertibilr̃ aut nõ

Dic primo

ꝙ accipiẽdo p̃dicatũ p̱me intẽtõnalr̃ nõ ſũt tm̃ q̃tuoꝛ p̃dicata. nec ſꝫm numerũ nec ſꝫm ſpẽm nec ſꝫm genus ¶ Dic ſcðo ꝙ tm̃ ſtꝫ q̃tuoꝛ p̃dicata ad hũc ſenſum q̃tuoꝛ ⁊ nõ plꝛ̃es ſꝫ ſpẽm ſunt intẽtões fundate in his q̃ nate ſtꝫ p̃dicari in ꝓpõne termiabili ꝑ artẽ dyalecticã. ſ. genꝰ diffinitio ꝓpꝛiũ ⁊ accñs. Et ex iſtis pȝ ſolutio ad argumẽta q̃ ſolent fieri ꝯtra dicta iſtius queſtionis

Queſtio ſecunda

Vtrꝫ diffinitõ bñ diffiniat̃ in textu. ꝓ cꝰ ſolutõe ¶ Atẽde p̱mo. ꝙ diffinitio p̃t dupl̃r accipi. vno mõ ꝓ q̃daꝫ p̱ma intẽtõe vtpura ꝓ q̃dã oꝛõne ꝯplexa ex ꝑtibꝫ notificantibꝫ diffinitũ. Alio mõ ſcðe intẽtionalr̃. ꝓ vna relatione rõis denoĩatiue p̃dicabili de hmõi ꝯplexo ſicut genꝰ p̃dicat̃ denoĩatiue de aĩali ¶ Attẽde ſcðo. ꝙ aliq̃d p̃t dici ꝯplexũ dupl̃r. vnoᵒ p̃dicatõe foꝛ̃ali ⁊ intriſeca. ⁊ ſic ꝯpoſitũ ex plꝛ̃ibꝫ ꝑtibꝫ dr̃ ꝯplexũ ⁊ illo mõ diffinitio p̱me intẽtõnalr̃ capta ẽ q̃d ꝯplexũ ſic̃ ẽ hec oꝛõ aĩal rõnale. ⁊ illd̃ qđ eſt h̃ mõ ꝯplexum nõ p̃t diffinirĩ Alioᵒ aliq̃d p̃t dici ꝯplexũ ꝓbatõe mat̃iali ſiue fundamẽtali qꝛ ſcȝ ſuũ fundamẽtũ ẽ q̃d ꝯplexũ (⁊ illd̃ qđ eſt illo mõ ꝯplexũ) bñ p̃t diffiniri Et diffinitõe q̃ddĩtatiua ⁊ diffitõe data ꝑ additamentũ. ⁊ h̃ mõ diffinit̃ h̃ diffiᵒ. diffinit̃ eñ h̃ ſcða intẽtio diffinitõis ꝯcretiue diſignata q̃ ſicut p̃dicatõe mat̃iali ẽ oĩa ita etꝫ ẽ q̃d ꝯplexũ cũ nihil ſit oꝛõ q̃n ſit ꝯplexũ. vñ nõ eſt incõueĩẽs diffinitõem eẽ q̃d ꝯplexũ fundamẽtalr̃ ⁊ eẽ q̃d incõplexum foꝛmalr̃. ſic̃ nõ ẽ icõueiens albũ eẽ ſubam mat̃ialiter ⁊ eẽ accñs foꝛmalr̃ ¶ Attẽde terᵒ. ꝙ q̃dã ẽ diffiᵒ q̃d rei ⁊ q̃dã eſt diffiᵒ q̃d nois. de q̃ nõ loq̃mur in ꝓpoſito. diffiᵒ q̃d rei diuidit̃ in q̃dditatiuã deſcriptiuaꝫ cãlem ⁊c̃. de q̃bus p̱ius patuit. vñ diffiᵒ q̃dditatia vocat̃ h̃ terminꝰ q̃ p̃t multipl̃r accipi. vnoᵒ ꝓpꝛie ꝓ extremo alicꝰ magnitudis ⁊ ſic nõ accipit̃ h̃. Alio mõ trãſſumptiue ⁊ h̃ dupl̃r. vno mõ ꝓ extremo ꝓpõnis ⁊ ſic iterũ nõ accipit̃ h̃. Alio mõ ꝓ p̱nᵒ ꝯgnitõis ꝓ eo ſcȝ dr̃ et termiat totã eẽntiã rei ⁊ illo mõ accipit̃ h̃ ad ſilr̃itudiẽꝫ ꝓpꝛie dcĩ. Nã ſicut terminꝰ ꝓpꝛie dictꝰ termiat ⁊ ꝯtinet totũ illd̃ cuiꝰ ẽ terminꝰ ita diffiᵒ termiat totũ ꝯceptũ diffiniti. vl̃ iõ dr̃ terminꝰ qꝛ ſicut iter termios q̃ꝫtitatꝫ tota q̃ꝫtitas ꝯtinet̃ ita ĩfra p̱mũ genꝰ ⁊ vltimã drñaꝫ tota eẽntia diffiniti ꝯtinet̃. ¶ Attẽde q̃rto. ꝙ eẽ accipit̃ dupl̃r. vno mõ ꝓ eẽ ꝓpõis qđ eſt ꝯpoſitio p̃ti cũ ſub̃co et ſic tota ꝓpõ ſꝫ eẽ vl̃ nõ eẽ. Alioᵒ ꝓ eẽ exñtie. ⁊ nl̃loᵒ iſtoꝝ mõꝝ diffinitõ explicat q̃d eſt eẽ. Tercio mõ accipit̃ ꝓ eẽ q̃dditatio ſiue eẽ eẽntie ſiue ꝓ q̃dditate rei. et ſic accipit̃ in ꝓpoito. Ex iſtis pȝ ſolutio ad q̃ſtionem Nã diffitõ ⁊ᶜ itẽtõnalr̃ capta bñ diffinit̃ noĩe t̃mĩ ſicut pȝ ex dcĩs. ꝙ ãt bñ diffinat̃ pȝ. qꝛ ꝑ h̃ ꝙ dr̃ (oꝛõ) dĩt a gñe ⁊ ꝑ h̃ ꝙ (dr̃ iudicãs q̃d ẽ eẽ rei) dĩt a ꝓpꝛio ⁊ accñte

Queſtio tercia.

Vtrũ genus ꝓpꝛiũ ⁊ accñs diuerſis rõnibꝫ dicant̃ p̃dicata ⁊ p̃dicabilia. videt̃ eñ ꝙ nõ ſicut ſup̱iꝰ dcm̃ ẽ. q̃a eedẽ dant̃ diffitões de eis a pħo ⁊ a poꝛphirio. ⁊ cuilcũq3 ꝯueit vna ⁊ altera. ¶ Ad hãc queſtionẽ dr̃ p̱mo ꝙ genꝰ ꝓpꝛiũ ⁊ accñs ſtꝫ alie ſcðe intẽtões vt ſtꝫ p̃dicata a gñe ꝓpꝛio ⁊ accñte. vt ſtꝫ p̃dicabilia. Pȝ pᵒ qꝛ p̃dicatũ ⁊ p̃dicabile ſtꝫ intẽtões diſtĩcte. g̃ ĩferioꝛa eoꝝ erũt diſticta. Pȝ ſcðo. qꝛ diffinitio ẽ p̃tũ ⁊ nõ p̃dicabile et ſpẽs eſt diſtictũ p̃dicabile ab alĳs ⁊ nõ p̃tũ. g̃ ille intentões erũt diſticte ¶ Dicit̃ ſcðo ꝙ diffitões eoꝝ nõ ſtꝫ oĩno eedẽ. qꝛ in diffinitõibꝫ p̃dicabiliũ ſubitelligit̃ p̃dicabile vl̃ vl̃e loco g̃. in diffinitõibꝫ vero p̃dicatoꝝ ſubintelligit̃ p̃dicatũ ¶ Dicit̃ tercio q̃uis cuicũq3 ꝯueit diffinitõ vnĩꝰ (vt ẽ p̃dicabile) ꝯueiat etꝫ diffiᵒ eiꝰ vt ẽ p̃dicatũ. nõ tñ ſeq̃t̃ ꝙ ſint eedẽ ſcðe ĩtentões ſicut nec ſeq̃tur ꝙ coloꝛatũ ⁊ coꝛpeũ ſint idẽ oĩno vl̃ eadẽ accñtia ex h̃ ꝙ cuicũq3 ꝯueit diffinitõ vnĩꝰ ꝯueiat etꝫ diffinito altius ¶ Dicit̃ q̃rto. ꝙ poſſibile ẽ aliq̃d eẽ genꝰ vt eſt p̃dicabile ⁊ nõ vt ẽ p̃tũ. ⁊ ſilr̃ de alĳs pȝ qꝛ. poſſibile eſt intellcm̃ ĩtelligere naturã q̃ eſt fundamẽtũ ſcðe ĩtẽtõnis g̃ ꝯꝑando eã ꝯꝑatõe q̃ cãt̃ p̃dicabilitas. ⁊ nõ ꝯꝑatione qua cauſat̃ intentio gñis q̃ eſt p̃dicatum

Queſtio quarta.

Vtrꝫ q̃ḋlibꝫ p̃tũ hẽat aliq̃d ãnexũ. ꝓ cꝰ ſolutõe ¶ Attede. ꝙ ãnexũ cõit̃ ſic diffinit̃ ẽ p̃tũ miꝰ p̱ncipale p̃dicato cui ãnectit̃ ñ totalr̃ idẽ nec totalr̃ diuerſuꝫ fere t̃miabile ꝑ eaſdẽ ꝯſideratões q̃bꝫ t̃miat̃ p̱ꝛicipale p̃tũ Ex q̃ pȝ ꝙ ad h̃ ꝙ aliq̃d ſit ãnexũ alicui p̃to ñ r̃q̃rit̃ ꝙ oibꝰ ꝯſidratõibꝫ ſilr̃ t̃miet̃ ſic̃ p̱ncipale p̃tũ ſȝ ſuffic̃ ꝙ q̃bꝰdã

Dic primo

ꝙ idẽ ⁊ diuerſũ ſtꝫ ãnexã diffinitõis nõ tñ ĩtelligẽdo de eodẽ diffitõe ſic̃ aliqui dicũt qꝛ ãnexũ dȝ eẽ ꝑti diuerſuꝫ ab eo cui ãnectit̃ idẽ ãt ẽ q̃rere. vtrꝫ aĩal rõnale ẽ hõ ſint idẽ diffitõe ⁊ vtrũ vnũ ſit diffinitõ altiꝰ ¶ Dic ſcðo. ꝙ nõ ẽ aliqđ annexũ ꝓpꝛiĳ. pȝ qꝛ ſpẽs nõ p̃t eẽ ãnexũ eiꝰ eo ꝙ ꝓpꝛiũ ẽ poſteriꝰ eo cuiꝰ eſt. nec etꝫ idẽ ꝓpꝛio qꝛ idẽ ꝓpꝛio aut eſt ſpẽs aut ẽ ꝓpꝛiũ. g̃ ſeq̃t̃ ꝙ ꝓpꝛiũ nl̃lũ hȝ ãnexũ ¶ Dic tercio. ꝙ cũ nulla drã ſit p̃tũ eo ꝙ q̃libꝫ eſt reducibil̃ ad aliq̃d p̱us ea ſꝫm eaſdẽ ꝯſideratões ſeq̃t̃ ꝙ q̃libꝫ ẽ ãnexa alicui p̃to. ⁊ iõ gñerica eſt ãnexa gñi ꝓpt̃ qđ dr̃ pħus ĩtextu. ꝙ drña cũ ſit gñalr̃ cũ gñe oꝛdinãda ẽ. ſȝ ſpecifica ſꝫ q̊ſdã eſt ãnexa diffitõi. qꝛ inheꝛ ſpẽi ꝯuertibilr̃ ⁊ indicat eẽntiã eiꝰ ſicut diffinitõ. ſꝫm alios ṽo ẽ ãnexuꝫ ſpẽi qꝛ ſpẽs ẽ p̃tũ q̃uis nõ diſtinctũ a gñe. Silr̃ idẽ ⁊ diuerſum gñe ſtꝫ ãnexã gñi. nec ẽ incõueniẽs idẽ p̃tũ hr̃e plura ãnexa ĩmmo oĩe illd̃ qđ multũ ap̱ꝓpinq̃t ad ꝯditiones alicꝰ p̃ti ⁊ ꝑ aliq̃s eaſdẽ ꝯſideratões terminat̃ p̃t dici q̃dammõ ſibi ãnexũ. ⁊ iõ dicit pħus in textu. ꝙ tria p̃dicata alia a diffinitione quodammõ ſtꝫ diffinitiua ⁊ reducũt̃ ad diffinitõeꝫ qđ nõ ẽ ſic intelligẽdũ. ꝙ vnũ fiat aliud aut ꝙ ꝓbleuma de vno fiat ꝓbleũa de alio. qꝛ h̃ eſt impoſſibile ſȝ ſic ꝙ ſtꝫ q̊dãmõ ãnexa diffinitioni ꝓpter qđ ꝓbleumata de ipĩs ꝑ aliq̃s eaſdẽ ꝯſideratões terminant̃ ſicut ꝓbleumata de diffinitõne Dic q̃rto. ꝙ ꝯꝑatio q̃ eſt ſꝫm magis ⁊ minus eſt annexa accidenti. qꝛ ſi oſtendat̃ ꝙ aliqđ accidens nõ inſit ſb̃iecto ſufficienter oñdit̃ ꝙ nõ ineſt magꝫ aut minꝰ. Et ſi oſtendatur ꝙ ineſt ſꝫm magis aut minus ſufficienter oſtenditur ꝙ ipſum ineſt

Adroës an̄s oppoᵗᵍ. Ad ꝑmā negatˀ an̄s ꝛ ad ꝑmā ꝓbatōem pꝫ ſolutō Ad ſcdām dr̄ vno mō ꝯcedendo ꝙ in aliq̄b; illarū vtputa in iſtis duab; hō nō eſt lapis ꝛ hō eſt aīal albū p̄dicatˀ p̄dicatū dyalecticū q2 p̄dicatū hᵒ hō nō eſt lapis reducitˀ ad diffitōem. Et ſiľr p̄dicatuꝫ cuiuſcūq; ꝓpōis de materia remota ſi ſit terminabile per artē dyalecticā ꝛ h̄ nō. q2 diffiᵒ ſit ibi p̄dicatū ſ3 q2 mediāte diffitōne ꝓbamᵒ tale p̄dicatū nō ieſſe ſubcto. vľ q2 ſicut vnūqdq; eſt idē ſibijpi p ſuā eēntiā q̄ p diffitōem explicatˀ. ſic etꝫ p ſuā eēntiā eſt a quolibet alio diuerſuꝫ p̄dicatū aut huiᵒ hō eſt aīal albū. reducitˀ ad p̄tū accidentꝫ q2 ſicut albuꝫ p̄dicatˀ accn̄taľr ꝛ n̄ ꝯuertibiľr. et ſiľr iheret. ſic ꝛ aīal ꝛ albū De alijs āt dr̄ negāᵒ ꝙ ibi p̄ dicetˀ p̄dicatū dyalecticū. q2 ad h̄ ꝙ in aliq̄ ꝓpōne p̄dicetˀ p̄dicatū dyalecticū. reqritˀ ꝙ illa ꝓpō ſit de terminis cōib; ꝛ ꝙ in ea ſit p̄dicatō directa ꝛ ordiata. Alio mō dr̄ ꝙ ille ꝓpōnes reducuntˀ ad ꝓpōnes de p̄dicatꝫ. ꝓpō em̄ de ſpē ē de p̄dicato ſpēi qđ ꝯtietur ſub gn̄e. ꝓpō āt in q̄ idē p̄dicatˀ de ſeipo reducitˀ ad ꝓpōem de diffitōne q2 ſicut diffiᵒ ieſt ꝯuertibiľr ꝛ eēntaľr. ita idēꝫ ſibijpi Vľ p̄t dici ꝙ ibi nō ē ꝓp̄e p̄dicatū. q2 ad t̄miandū idē de ſe nō ordiantˀ ꝯſideratōes. Alie aūt reducuntˀ ad ꝓpōnes de accn̄te. q2 oē (qđ de aliquo p̄dicatˀ accn̄taľr) reducitˀ ad accn̄s ❡ Ad ſcdām pꝫ ſolutō. ❡ Ad tciā negatˀ an̄s. ꝛ ad ꝑmā ꝓbatōem negatˀ aſſumptū. vn̄ locus a ꝯiugatꝫ nō tenet i p̄dicatꝫ ponētib; dr̄nam. Ad ſcdām ꝓbatōem dr̄ ꝙ diffiᵒ accipitˀ dupľr. vno mō p ꝯpoſito ex p̄ncipijs eēntialib; diffiti. ꝛ ſic diffiᵒ ꝛ diffitū ſunt eadē res h̄ eſt ſunt eadē reaľr. Alio mō accipitˀ diffinitō p ſigno ꝯpleto explicite ſcāte eēntiā diffiti. ꝛ ſic diffiᵒ eſt orō. nec ſunt idē hoc mō diffiᵒ ꝛ diffitum. niſi q̄d hūc ſenſum ꝙ diffiᵒ ſit idē cū diffito. ſ3 ex hoc nō ſeqtur ꝙ ſi vnū ſit diffiᵒ ꝛ reliquū ❡ Ad q̄rtā pꝫ ſoᵒ ex dcis in tercia queſtione.

Primū ergo determinatˀ

Primū ergo determiatˀ q̄d eſt ꝓpō ❡ In hoc ſcđo tractatu hᵒ ꝑmi libri ꝑhus determiat de p̄ncipijs ꝯplexis argumētatōnis dyalectice. ſ3 de ſuis ptib; materialib; ꝯplexis ꝛ d̄ ſuis ſpēbus. Et diditˀ in q̄tuor capľa. in pᵒ determiat de ꝓpōne dyalectica ꝑmo p̄mittēs intentū dicēs. ꝙ oꝫ ꝑmo determiare q̄d eſt ꝓpō dyalectica ꝛ q̄d ꝓbleuma dyalecticū. Et ſubdit cām q̄re dr̄ dyalecticū dicens ꝙ nō oīs ꝓpō nec oīe ꝓbleuma eſt dyalecticū. q2 nullᵒ habēs ſanā mentōem diceret ꝓbleuma aut ꝓpōem eē dyalecticā q̄ nulli videtˀ aut q̄ oībus eſt maifeſta vľ pluribus cū oīs ꝓpō dyalectica ꝛ oīe ꝓbleuma dyalecticū aliq̄s debeat hr̄e dubitatōem ❡ (Eſt āt ꝓpō) Hic diffinit ꝓpōnem dyalecticā dicēs ꝙ ꝓpō dyalectica eſt īnterrogatio ꝓbabiľ q̄ videtur aut oībus aut pluribus aut ſapiētibus ꝛ his vľ pluribᵒ vľ oībus vľ maxie notꝫ nō extranea. Subdit cām q̄re dr̄ nō extranea q2 ſi aliq̄ ꝓpō ponatˀ a plibus etꝫ ſapiētibᵒ ꝛ ſic extranea vľ ꝯtraria opīonibus pluriū ſapientū nō erit ꝓpō dyalectica ❡ (Sunt aūt ꝓpōnes) In hac tercia pticula poīt diſiōnē ꝓpōnis dyalectice dicens. ꝙ q̄dam ſtꝫ ꝓpōnes dyalectice q̄ ſtꝫ ꝓbabiles. q̄dā ſtꝫ ſiľes ꝓbabilib;. Alie ꝟo ſtꝫ dyalectice. eo ꝙ ſtꝫ ꝯtrarie ꝓbabilibus. ptcēſe ſm ꝯtradcōem. Alie ꝟo ſunt dyalectice. q̄ ſunt opiniones ſm aliquā artē inuēte. Scđm menbꝛū declarat exēplis. q2 ſi ꝓbabile eſt cōtrarioꝝ eſſe eandē diſciplinā. etiā ꝓbabile erit ꝯtrarioꝝ eē eūdem ſenſuꝫ Et ſi ꝓbabile eſt grāmaticā eē vnā nūero. etiā ꝓbabile erit muſicā eſſe vnā nūero. Et ſi ꝓbabile ſit p̄les eē grāmaticas etꝫ ꝓbabile erit p̄les eē muſicas q2 oīa ſtꝫ ſimilia. de ſiľibus aūt ſiľe eſt iudiciū. Terciū mēbꝛū declarat q2 ſi ſit ꝓbabile ꝙ amicis oꝫ bn̄ facere etꝫ ꝓbabile erit ꝙ amicis nō oꝫ male facere q2 bn̄ facere amicꝫ ꝛ male facere amicis ꝯtrariantˀ. Siľr ſi ꝓbabile ſit ꝙ oꝫ amicis bn̄ facere. etꝫ ꝓbabile erit ꝙ iīmicis nō oꝫ bn̄ facere q2 amicis bn̄ facere ꝛ iīmicis nō bn̄ facere ꝯtrariātur ſm ꝯtradcōem. ſ3 cū dr̄ (ꝓbabile āt) ſupaddit huic mēbꝛo aliud qđ eſt q̄ſi ſiľe. Dicēs ꝙ aliq̄d eſt ꝓbabile in pabola cuiᵒ ſc3 ſubiectū eſt ꝯtrariū ſubiecto ꝓpōnis ꝓbabiľ ꝛ p̄dicatū. p̄dicato ꝟo manēte eodē vt ſi ꝓbabile ſit ꝙ amicis oꝫ bn̄ facere etꝫ ꝓbabile eſt ꝙ inimicis oꝫ male facere eo ꝙ iſte ſtꝫ de ꝯtrario ſenſu ꝛ de ꝯtrarijs idē eſt iudiciū. de h̄ āt magis dicetˀ in illꝫ que ſunt de ꝯtrario ſc3 in tractatu ſequētī. ❡ (Sed cū dicit palā aūt) declarat q̄rtum mēbꝛꝝ dicens. ꝙ q̄cūq; opiniones ſunt ſm artes ſunt ꝓpōnes dyalectice. ꝓbat q2 dyalecticus ponit illa eſſe ꝓbabilia q̄ videntˀ illis q̄ ꝓbatˀ ſunt in ſua arte vt in geometria q̄ videntˀ geometro ꝛ in medicina q̄ videntˀ medico ❡ (Probleuma āt dyalecticū) In h̄ ſcđo capľo determiat ꝑhs de ꝓbleumate dyalectico. Et ꝑmo diffinit ipm̄ dicēs ꝙ ꝓbleuma dyalecticū eſt ſpeculatio ꝯtendēs aut ad electōeꝫ. aut fugā vľ ad ꝟitatē ꝛ ſciam vt ipm̄ eut vt aminiculans aut vt aliq̄d aliđ hmōi. ❡ (De quo aūt) Hic ponit tres diuiſiones ꝓbleumatū quaꝝ ꝑma eſt ꝓbleumatū q̄dam ſunt neutra de q̄bus ſc3 neutro mō opinantˀ. quedam ſtꝫ de q̄bus plures. i. vulgares ꝯtrarie opinantˀ ſapientib;. aut ſapiētes vulgarib;. ꝛ q̄dā de q̄b; ſapiētes ꝯtrarie opinantˀ ſapiētib; aut plures plurib;. Scđa diuiſio eſt ad declarandū diuiſionē ꝓbleumatꝫ ꝛ eſt hec ꝓbleumatū q̄dam q̄ritˀ ꝓpter ſe ſicut ſunt ꝓbleumata facta in ſciētijs ſpēalib;. illoꝝ em̄ q̄dā eſt vtile ſcire vt fugiatˀ fugiendū ꝛ eligatˀ eligendū. ſicut dr̄ vtꝝ voluptas ſit eligēda vľ nō. ꝛ q̄dā eſt vtile ſcire ſolū ꝓpter ſcire ſicut vtꝝ mūdus ſit eternᵒ vľ nō. Aliđ eſt ꝓbleuma aminicuculās ſiue coadiuuās ad aliq̄d qđ ꝓpter ſe q̄ritur. q̄dam em̄ ſtꝫ ꝓbleumata q̄ nō eſt vtile ſcire ꝓpter ſe nec ad eligendū nec ad fugiendū nec ad ſciendūꝫ ea ſed ipa ſunt āminiculatiua ad alia q̄ ꝓpter ſe vtile eſt ſcire vľ ad eligendū vľ ad fugiendū Et ſubdit ꝙ probleumata tlia ſunt pluria q̄ ꝓpter ſe nō volumᵒ ſcire ſed vt p ipa alia ꝯgnoſcamᵒ q̄ volumus ſcire ꝓpter ſe Tercia diuiſio eſt. q̄dam ſunt ꝓbleumata neutra de q̄bus ſunt ꝯtrarij ſylľi. i. ꝯtrarie rōes ꝛ de q̄b; habemᵒ rōnes ꝟiſiles ad vtraq̄ ptē. vt vtꝝ mūdus ſit eternus vľ nō. q̄dam ꝟo ſunt neutra eo ꝙ de ipꝫ nullā habemᵒ rōem ꝓpter eoꝝ difficultatē ❡ (Poſitio eſt opinio) In hoc tercio capľo determiat ꝑhs de poſitōne. Et caꝫ ꝑmo ſic diffinit. poſitio ē opinio extranea alicᵒ notoꝛuꝫ ſm ꝑhiam. ꝛ p̄nit exēpla ſicut ꝙ nō eſt poſſibile ꝯtradicere. vt dixit Antiſtenes. ꝛ ꝙ oīa mouētˀ vt dr̄ Eraclitus. aut ꝙ tm̄ eſt vnū ens ſicut dicit Melliſſus Vltimā aūt pticulā diffinitōis declarat ſc3 ꝙ poſitio ſit alicᵒ notoꝝ ſm ꝑhiam. Nā ſtultū eſt eē ſolicitū arguere ꝯtra quēlibet ꝓferentē ꝯtraria opīonib; ſapientū ſine aliq̄ rōne. ꝛ adhuc ſtultū eſt loq̄ ꝯtra loquētes ꝯtraria opinionib; ſapiētū ſi nō habeāt niſi rōeꝫ ſophiſticā

ſicut aliq̄ ſophiſte dixerūt. ꝙ nō oē qḋ eſt. eſt factum vel eternū. q2 muſicū vl' grāmaticū: nec eſt factū nec eternū. hoc eīn ꝛ ſi alicui nō videat. videbit tn̄ ſophiſte. eo ꝙ rōem habeat ¶ (Eſt ḡ poſitō) Hic ꝓbat poſitōez et ꝓbleuma ſm ꝯuenientiā ꝛ drīam. drīt eīn. q2 oīs poſitio eſt ꝓbleuma. ſ3 nō oē ꝓbleuma eſt poſitō. Scḋm declarat. q2 quedā ſt ꝓbleumata de q̄bus neut° mō opinamur. ꝛ iō de eis non eſt opinio. ꝛ ꝑ ꝯñs nec poēs Primū3 declarat. q2 necē eſt circa poēm ꝯrie opinari plures ſapientib᷒ aut ſapiētes plurib᷒. aut plures plurib᷒. eo ꝙ poſitō eſt opinio extranea. ꝛ ꝑ ꝯñs oīs pō eſt ꝓō ꝓbabilis. ꝛ ſic eſt ꝓbleuma. ꝯuenient aūt poſitio eſt ꝓbleuma penes noīatōem. q2 pene oīa ꝓbleumata dyalectica poſitōes vocāt. Et dt (pene) ꝓpter ꝓbleumata de q̄bus neutro mō opinamur. Et quia dt ꝙ oē ꝓbleuma vocat poſitō. iō poſſet aliq̄s dubitare ꝙ ꝓbleuma ꝛ poſitō eēnt ea dē. iō remouet dubiū dicēs. ꝙ nō dimiſit ea ꝓpter diuerſitatē nōim. ſ3 vt cognoſcerentur drñtie ipoꝝ ¶ (Nō oportet aūt) In hac tercia prticula oñdit quā poſitōez ꝛ ꝓbleuma o3 ꝯſiderare in iſta ſcīa dicēs. ꝙ nō o3 hic ꝯſiderare oēm poſitōez ꝛ oē ꝓbleuma. ſ3 ſolū illā quā aliq̄s indigentiū rōe dubitat ꝛ nō illā de qua cū aliq̄s dubitat indiget pena vel ſenſu ſicut q̄ dubitat vtꝝ oporteat deos vereri vel parētes honorare ille indiget pena. ꝛ q̄ dubitat vtꝝ nix ſit alba ille indiget ſēſu. Nō oportet etiā a dyalectico ꝯſiderare poſitōem q̄ eſt ꝓpe demrātōem. vel q̄ eſt multu3 remota a demrātōe. q2 illa q̄ ſt ꝓpe demōſtratōez ꝛ veritatē non ſt dubia. illa vero q̄ multū diſtāt a demrātōe indigēt maiori negocio q̄ ſit facultas dyalectica ¶ (Diffinitis aūt his) In hoc q̄rto caplo diffiniat pħs de ſpēbus dyalectice argumētatōis. ꝛ dt ꝙ his diffinitis. ſ. ꝑtib᷒ materialib᷒ ſylli tā ꝯplexis q̄ incōplexis o3 determinare q̄t ſint ſpēs rōcinatōis dyalectice. ſt aūt due ſ3 ſylls ꝛ inductō. q̄d ſit ſylls ꝑus dictū eſt. Inductō ꝟo eſt a ſingularib᷒ ad vlia ꝓgreſſio. vt ſi ſic arguatur eruditꝰ gubernator. i. nauta eſt acceptꝰ. i. electus. ꝛ eruditus auriga eſt acceptꝰ. ꝛ cēis eruditis. ḡ oīs q̄ eſt eruditus eſt acceptꝰ. ¶ (Eſt aūt inductō) Cōpat ſyllm et inductōem ad inuicē dicēs. ꝙ inductō ꝛ ſylls ſic differūt. q2 inductio eſt veriſilior ꝛ ſm ſenſū notior. ꝛ plīb᷒ cōis. ſ3 ſylls eſt violētior ꝛ efficatior ad ꝯdicendū

Queritur vtrum

diffinitōes ꝓpōis dyalectice ꝛ ꝓbleumatis ſint ſufficiēter aſſignate in textu ¶ Arguit pꝰ ꝙ diffinitō3 ꝓpōis dyalectice. q2 diffiº eiꝰ nō ē bona. ḡ. Añs p3 q̄druplr. Primo. illa diffinitō nō eſt bona in q̄ ꝯmittit nugatō. ſ3 in diffinitōe ꝓpōis dyalectice ꝯmittit nugaº. q2 imediate poſt ꝓbabile ponit diffinitō ꝓbabil'. Scḋo p3. q2 in illa diffinitōe vna ps nō p̄dicat de quolibet cōteto ſub diffinito. eo ꝙ nō omis ꝓpō dyalectica eſt interrogatio nā ꝓpō dyalectica (q̄ videt oībus) nō eſt interrogatio cū nō ſit dubitabilis. Tercio p3. q2 nihil qḋ īterrogat eſt īterrogatō. ſ3 ꝓpō dyalectica interrogat. ḡ nō eſt interrogatio. Quarto p3. q2 interrogatō ꝓponit ꝑ modū interrogandi ꝛ ꝑ modū q̄ſtionis. ſ3 nō q̄libet ꝓpō dyalectica ꝓponit ꝑ modū queſtionis. cū multe tales ꝓnātur in ſyllis. ꝛ ille nō ꝓponūt ꝑ modū queſtiōis. ḡ ¶ Scḋo ſic. diffinitō ꝓbleumatis nō ꝯuenit oīni nec ſoli. ḡ nō ē ꝯuenient aſſignata. Añs p3 q̄druplr. ꝑmo q2 hec diffinitō ꝯuenit ꝓbleumati morali. qḋ eſt ad electōem vel fugā. Scḋo patz. q2 ꝯuenit ꝓbleumatib᷒ naturalib᷒ ꝛ mathematicis. q̄ nō ſt dyalectica. eo ꝙ nō ſt de his q̄ ꝑtinēt ad dyalecticā. ꝛ etiā ꝓbleuma dyalecticū eſt mēbꝝ diuiſionis diſtinctū ꝯ illa. Pt3 tercio. q2 ꝓbleuma eſt res ſpeculata. ḡ nō eſt ſpeculaº. Quarto p3. q2 ſi ꝓbleuma eſſet ſpeculatō. ſeq̄retur ꝙ eēt actus intellectꝰ ſpeculātis. ꝛ ꝑ ꝯñs nullū erat ꝓbleuma in practicis. qḋ eſt manifeſte falſū ¶ Tercio ſic. oē ꝓbleuma eſt dyalecticū. ḡ ſuꝑflue addit ꝓbleuma dyalecticū. Añs p3 q̄druplr. Primo q2 ſm pħm in ꝑncipio huiꝰ libri ꝓpoſitum negocij eſt methodū inuenire a q̄ poterimꝰ ſyllogiſare de oī ꝓbleumate. ſ3 pħs in hoc libro ſolū diffinit de ꝓbleumate qḋ eſt dyalecticū. ḡ oē ꝓbleuma ē dyalecticū. Scḋo p3. q2 oē ꝓbleuma qḋ ē de gñe vl' diffinitōe vel ꝓprio vel accñte eſt dyalecticū. ſ3 oē ꝓbleuma eſt de aliquo iſtoꝝ q̄tuor vel formalr vel reductiue Tercio p3. q2 oē ꝓbleuma vel eſt naturale vl' morale vel mathematicū vel diuinū vl' logicū. ſ3 qḋlib3 iſtorū eſt dyalecticū. q2 cuilibet ꝯuenit diffinitō ꝓbleumatis in textu poſita. Quarto p3. q2 oē ꝓbleuma eſt dyalecticū ad qḋ poſſumꝰ arguere ex ꝓbabilib᷒. ſ3 ad oē ꝓbleuma poſſumꝰ arguere ex ꝓbabilib᷒. ſicut pat3 ꝑ pħm. qui dt ſe velle in h̄ libro dare artē. ꝑ quā poſſimꝰ de oī ꝓbleumate ſyllogiſare. ḡ. Cōfirmat. q2 ſi eſſent aliqua ꝓbleumata nō dyalectica. h̄ eſſet ex hoc ꝙ nulli ſt manifeſta. vel ꝙ oīb᷒ ſt manifeſta. ſ3 nulla ſt dyalectica. Minor pt3. q2 ſi eēt aliqḋ tale maxime eēt ꝑmū ꝑncipiū vel eius oppoſitū. ſ3 hoc eſt falſū. q2 aliq̄ antiq̄rū negauerūt ꝑmū ꝑnciaiū. ꝛ ideo nō erat eis maifeſtū nec oppoſitū eius fuit eis nō manifeſū. q2 crediderūt ipſū eſſe veꝝ. ḡ ¶ Quarto ſic. ꝓbleuma de q̄ neutro mō opinamur nō eſt dyalecticū. ḡ male ponit a pħo in diuiſione ꝓbleumatis dyalectici. Añs p3 ꝑmo. q2 oē ꝓbleuma dyalecticū ꝑt termiari ꝑ rōnes cōes ꝛ ad vtrā q̄ ꝑtē ꝓbabiles. ſ3 ꝓbleuma de quo neutro mō opinamur nō ꝑt ſic termiari. ḡ Minor p3. q2 ex q̄ neutro mō opinamur nō habemꝰ de ipo rōes ad vtrāq̄ ꝑtē. ſicut verū aſtra ſint paria vel iparia. Cōfirmat. q2 oē ꝓbleuma dyalecticū eſt ſpeculatū. ꝛ ꝑ ꝯñs opinatū. ſicut pt3 ꝑ diffinitōem ꝓbleumatis. ſ3 ꝓbleuma de q̄ neutº mō opinamur nō eſt opinatū. ḡ

In oppoſi

tū3 arguit autoritate pħi i textu Pro ſolutōe q̄ſtionis ſoluūt q̄tuor q̄ſtiōes.

Queſtio

Prima. vtꝝ diffinitōes ꝓpōis dyalectice ꝛ ꝓbleumatis ſint cōuenient aſſignate. Pro cuiꝰ ſolutōne ¶ Attende ꝑmo. ꝙ ꝓpō dyalectica ꝛ ꝓbleuma dyalecticū in h̄ drīt. q2 ꝓpō dyalectica eſt interrogatiua de ꝯſenſu rñdentis. ꝛ nō de inherētia p̄dicati ad ſubiectū. ſ3 ꝓbleuma dyalecticū eſt īterrogatīm de iherentia p̄dicati ad ſubiectū ſub diſiūctōe ad ſuū oppoſitū Vñ q̄druplex eſt interrogatō. ſiue q̄druplr accipitur vno mō ꝓ actōe interrogātis. ſcḋo mō ꝓ paſſione rei in terrogote. terciº ꝓ aggregato ex ſigno interrogatiuo et ꝓpōe interrogata. Quartoº ꝓ ꝓpōne interrogatiua. ꝛ iſtoº accipit in diffinitōe ꝓpōis dyalectice Vel aliter ꝛ breuius ꝓpō dyalectica duplr ꝑt accipi. vnoº añ igreſſū ſylli. ꝛ ſic eſt interrogatō q̄ interrogat ꝯſenſus rñdentis. Alioº vt eſt actualr in ſyllo. ꝛ ſic nō eſt interrogatō ſed eſt ſimplr affirmatio vel negatō ¶ Attēde ſcḋo ꝙ.

ꝓpoſitiõem vel ꝓbleuma eſſe dyalecticū pt dupl'r intelligi. vno° quãtū ad modū interrogãdi vel querẽdi. ⁊ ſic ꝓpoſitio vel ꝓbleuma eſt vel pt eẽ dyalecticū. Pꝫ de ꝓpõne. q2 oĩs ꝓpõ (in q̃ interrogaꝰ de ꝯſenſu rñdentis) ẽ dyalectica quãtū ad modū interrogãdi. ſꝫ in oĩ ꝓpõe ſiue vera ſiue flã ſiue necc̃aria ſiue ꝓbabili pt q̃ri de ꝯſenſu rñdentis. g̃ De ꝓbleumate pꝫ. q2 oĩe ꝓbleuma eſt dyalecticū quãtū ad modū interrogãdi. quo pt q̃ri de inherẽtia p̄dicati ad ſubiectū ſub diſiũctõe ad ſuũ oppoſitū. ſꝫ in oĩ ꝓbleumate ſic pt q̃ri. g̃. Alio° ꝓpõ vl' ꝓbleuma pt dici dyalecticū ex pte materie. ⁊ hoc dupl'r vno°. q2 fit in terminis logicalib⁊ ⁊ ptinẽtib⁊ ad dyalecticã docẽtem. ⁊ tale ꝓbleuma ptinet ad dyalecticã docentẽ ⁊ nõ ad aliã ſciam. ⁊ hoc mõ non oẽ ꝓbleuma eſt dyalecticū. nec oĩs ꝓpõ eſt dyalectica. vt manifeſtū eſt q2 nec oĩe ꝓbleuma fit ex terminis dyalecticis. nec ptinet ad dyalecticã docentẽ. ⁊ h̃ mõ ꝓbleuma dyalecticū eſt mẽbꝛū diuiſionis diſtinctū ꝯ ꝓbleuma morale ⁊ phiſicū. Alio° pt dici dyalecticū. q2 ptinet ad dyalecticã vtẽtem. ⁊ h̃ mõ illud dr̃ dyalecticū ad cui⁹ vtrãq3 ptẽ ꝯtradictõis pt argui ꝑ rõ̃es ꝓbabiles ⁊ locos dyalecticos. ⁊ h̃ mõ capit ꝓbleuma dyalecticū qñ diffinit ipſum. Et diuidiꝰ in ꝓbleuma morale phiſicū ⁊ diuinū mathematicū ⁊ annũciatiuū. ⁊ adhuc hoc mõ nec oĩs ꝓpõ nec oẽ ꝓbleuma eſt dyalecticū. De ꝓpõe pꝫ. q2 ad hoc ꝙ aliqua ꝓpõ ſit dyalectica reqritur ꝙ ſit ꝓbabil'. vt ꝓbabile diſtinguiꝰ ꝯtra demõſtratiũ. Ad h̃ aũt ꝙ aliq̃ ꝓpõ ſit hoc mõ ꝓbabilis reqriꝰ ꝙ oẽs vel plures vl' ſapiẽtes ei aſſentiãt nõ certitudinal'r. ſꝫ cũ formidine de oppoſito. Manifeſtū eſt ãt ꝙ multe ſtꝫ ꝓpões q̃ non pñt eſſe hmõi. ideo nec oĩs ꝓpõ pt hoc mõ eſſe dyalectica. De ꝓbleumate pꝫ. q2 multa ſtꝫ ꝓbleumata que ſtꝫ ita euidenꝰ vera ⁊ multa ſtꝫ ita euidẽter flã ꝙ nõ pt argui ad vtrãq3 ptẽ eoꝝ ꝑ rõ̃es ꝓbabiles. q̃uis bñ ꝑ ſophiſticas. Sil'r multa ſtꝫ. q̃ q̃uis nõ ſint euidentia. tñ nõ pt argui ad vtrãq3 ptẽ ipoꝝ ꝑ rõ̃es dyalecticas. eo ꝙ nõ ſtꝫ rõnes dyalectice de ipſis. ſicut ſtꝫ ꝓbleuma de q̃bus neutro mõ opinamur. g̃ nõ oẽ ꝓbleuma ẽ dyalecticū ¶ Attẽde tercio. ꝙ probabile dr̃ dupl'r. vno° vt ẽ ꝓpriũ ꝓpõis dyalectice. ⁊ ſic ſupius diffinitũ ẽ. Sꝫ non ſic accipiꝰ in diffinitõe ꝓpõis dyalectice. q2 tũc eẽt nugatio. eo ꝙ diffinitõ imediate addeꝰ ſuo diffinito. Alio° vt idẽ eſt qd̃ appet. ⁊ ſic eſt magis cõe q̃ꝫ probabile pmo mõ dictũ. ⁊ ſic accipiꝰ in diffinitõe. vñ apparere vel videri vel eẽ manifeſtũ oĩb⁊ pt eſſe dupl'r. vno mõ certe ⁊ indubitãter. ⁊ ſic ꝓpõ q̃ videꝰ omnib⁊ nõ eſt dubitabilis aut dyalectica. iõ dr̃ phs ꝙ null⁹ ſane mẽtis diceret ꝓpõem aut probleuma eſſe dyalecticũ. qd̃ nulli videtur aut oĩb⁊ eſt manifeſtũ. Alio° cũ formidine de oppoſito. ⁊ ſic ꝓpõ que appet vel videꝰ oĩb⁊ pt eſſe dyalectica. ¶ Attẽde quarto circa diffinitõem ꝓbleumatis. ꝙ phs nõ accipit probleuma dyalecticũ ꝓ probleũate facto in t̃mis logicalib⁊ ptinẽtib⁹ ad dyalecticã docentẽ. ſed pro probleumate ptinẽte ad dyalecticã vtẽtẽ terminabili ⁊ diſputabili ꝑ rõ̃es probabiles ⁊ dyalecticas. ſiue ſit ex t̃mis logicalib⁊ ſiue alijs. Nõ accipit aũt ſpeculatõ vt diſtinguiꝰ ꝯ praxim. neq3 ꝓ actõe ſpeculãtis. neq3 pro paſſiõe rei ſpeculate. ſꝫ pro q̃ſtione ſiue re ſpeculata. Vñ ꝓbleuma dr̃ ſpeculatõ. i. ꝓpõ ſpeculata. a pro qd̃ ẽ ꝓcul. ⁊ leuma lux. q̃ſi ꝓcul a luce. nã ſicut res q̃ videnꝰ in ſpeculo. nõ videnꝰ in ꝓpria forma ſꝫ ſub quadã ſilitudine ſiue ymagine. q̃ ſilitudo ſiue ymago rei. nec oĩno nec ꝑfecte ducit in cognitõeꝫ rei Sic ſil'r probleuma dyalecticũ. qd̃ terminaꝰ ꝑ rões ꝓbabiles nõ eſt ꝓpriũ nec in ꝓpria forma ſcitũ. ſꝫ eſt ſolũ ſpeculatũ in pncipijs cõib⁊ ⁊ probabilib⁊. q̃ nõ ducũt ꝑfecte ⁊ ꝯplete in cognitõem ipius rei. Et aũt ꝯtentõ inter affirmatõem ⁊ negatõem. ⁊ iõ ꝓbleuma dr̃ eẽ contendẽs ꝓpter hoc ꝙ includit in ſe vtrãq3 ptẽ ꝯdictõnis ſcꝫ affirmatiuã ⁊ negatiuã. ⁊ eſt diſputabile ⁊ termiabile ꝑ ratões ꝓbabiles pro vtraq3 illaꝝ ptium Et quo pꝫ ꝙ phs ꝑ diffinitõem ꝓbleumatis nihil aliđ vult habere niſi ꝙ probleuma ẽ q̃ſtio ſpeculata vel cognita vl' q̃ſtio ſpeculabilis vel cognoſcibilis ꝓ vtraq3 pte ꝯdictõis. Alias aũt pticulas magis ponit ad tangẽdũ q̃ſdam diuiſiones ipius probleumatis

Dic primo

ꝙ oĩs propõ ⁊ oẽ probleuma ẽ dyalecticũ q̃ntũ ad modũ interrogandi. nõ aũt ex pte materie. ſiue ptineat ad dyalecticã docentẽ ſiue vtentẽ patꝫ ex dictis ¶ Dic ſcđo ꝙ diffinitõ propõis dyalectice eſt ꝯuenienꝰ a phõ poſita. pꝫ ꝑ ꝯditões bone diffinitõis. Vñ propõ dyalectica ẽ propõ interrogatõ nõ extranea probabil'. i. appens oĩb⁊. ſ. tam ſapiẽtib⁊ q̃ꝫ ignorantib⁊ aut plurib⁊. i. vulgarib⁊ aut ſapientib⁊. ⁊ his ſcꝫ ſapientib⁊ aut oĩb⁊ aut plib⁊ aut maxime notꝫ nõ extranea. ꝑ hoc eñ qd̃ dr̃ (interrogatõ) differt a propõe demrãtia. ꝑ hoc ꝙ dr̃ (nõ extranea) differt a poſitõe. Alie ꝟo pticule ponũꝰ propꝰ multitudinem et diuerſitatẽ propõnũ dyalecticaꝝ ¶ Dic tercõ ꝙ diffinitõ probleumatis eſt bñ aſſignata. pꝫ ꝑ ꝯditões bone diffinitõis. vñ ꝑ hoc ꝙ dr̃ (dyalecticũ) diſtinguiꝰ ꝓbleuma dyalectũ ab alijs. q2 nõ oĩa probleumata ſunt dyalectica. ſicut ſupius patuit. ⁊ dicĩꝰ ſpeculatõ. i. res ſpeculata. q̃ſi a longe viſa. Debet eñ ſpeculatõ eẽ a lõge. ita probleuma ꝑ rões coẽs ⁊ a longe probaꝰ. Et dr̃ (ꝯtendẽs). i. ſiĩ tẽdẽs ad vtrãq3 ptẽ ꝯdictõis ſub diſiũctõe. ad drñam propõnis dyalectice. q̃ nõ includit vtrãq3 ptem. ſꝫ vnã tñ. dr̃ (ad electõeꝫ ⁊ fugã) propꝰ ꝓbleumata fcã in termĩs moralib⁊. Illa eñ pñt diſputari ꝑ rões ꝓbabiles. ⁊ iõ dicũꝰ dyalectica. dicĩꝰ (ad veritatẽ ⁊ ſciam) ⁊ h̃ accipiẽdo ſciam gñal'r vt ſe extendit ad opinionẽ propꝰ probleumata facta in ſciẽtijs ſpeculatiuis. Dicĩꝰ (aut vt ipm) propꝰ ꝓbleumata q̃ q̃rũꝰ propꝰ ſeipa. ⁊ ꝓpter ſcire tñ. ſicut ſtꝫ ꝓbleumata mathematicalia ⁊ phicalia. Dicĩꝰ (aut vt aminiculãs) ꝓpter ꝓbleumata que ordinãꝰ ad alia. ſicut ſtꝫ ꝓbleumata grãmaticalia ⁊ logicalia. Et dr̃ (aut vt aliquid hmõi) ꝓpter ꝓbleumata que fiũt in artib⁊ mechanicꝫ eſt g̃ diffinitõ bñ aſſignata ¶ Dic q̃rto ꝙ duplex diffinitio ꝓbleũatũ (. q̃ innuiꝰ in diffinitõe ꝓbleumatis) ẽ ꝯuenienꝰ a phõ aſſignata. patꝫ ex dictis

Queſtio ſecunda.

Utrũ poſitio ⁊ ꝓbleuma de quo neutro mõ opinamur ſint dyalectice ꝯſideratõis. Pro cui⁹ ſolutõe Attende pmo. ꝙ poſitio q̃tuor mõis accipiꝰ. vno° vt dr̃ ordinẽ ptiũ in toto. ſiue in loco. ⁊ ſic eſt ens reale de p̄dicamento quãtitatis vel põis. ⁊ ſic de ea nihil ad ꝓpoſitũ Alio° accipiꝰ poſitõ ꝓ q̃dã ſpẽ obligatõis. de q̃ dictũ eſt in obligatorijs. Tercio° accipiꝰ vt eſt cõis ad diffinitõem ⁊ ſuppõem. ⁊ ſic accipiebaꝰ in pmo poſterioꝝ. Quarto° accipiꝰ pro opiniõe alicui⁹ ſapiẽtis. in qua

diſcordat ab alijs ſapientibꝫ. ⁊ ſic accipit in ꝓpoſito
Attende ſecūdo. ꝙ duplex eſt ꝓbleuma neutꝝ. qđdaꝫ
eſt de quo neutro mō opinamur ꝓpt abundātiā rōnuꝫ
difficiliū. q̄ p vtraqꝫ ꝑte ꝯdictōis pñt adduci. ⁊ tale
ꝓbleuma eſt dyalecticū. qꝛ pt ſpeculari ꝑ rōnes ꝓbabi-
les ad vtrāqꝫ ꝑtē ꝯdictōis. ⁊ talis ꝓbleumatis vtraqꝫ
ꝑs ꝯdictōnis eſt ꝓbabilis. ⁊ cū formidine videt omībꝫ
vel pluribꝫ vel ſapientibꝫ. Aliud eſt ꝓbleuma neutrū.
de quo neutro mō opinamur ꝓpter defectū rōnū ꝓba-
biliū ad vtrāqꝫ ꝑtem ꝯdictōis. ſicut eſt iſtđ. vtꝝ aſtra
ſint paria vel nō. ⁊ tale nō eſt dyalecticū. cum nō poſſit
vtraqꝫ ꝑs eius ꝑ rōes ꝓbabiles termiari

Dic Primo: ꝙ poſitō nō eſt ꝓbleuma dyalecticū
formalr. ſꝫ bñ materialr. pꝫ qꝛ idē ꝓbleu-
ma ſm diuerſos pt eē ꝓpō dyalectica vl po
ſitio. nā ſi vna ꝑs ſit extranea erit poſitō. ⁊ ſi alia nō ſit
extranea erit ꝓpō dyalectica. Et ſi arguas. oīe ꝓbleu
ma eſt vel pt fieri ꝓpō dyalectica. ſꝫ oīs poſitō eſt ꝓbleu
ma. ğ oīs poſitio eſt ꝓpō dyalectica. ſꝫ oīs ꝓpō dyalec-
tica eſt nō extranea. ğ Dđm ſicut dictū eſt ꝙ bñ ſiml
ſtat ꝙ poſitō ſit ꝓbleuma ⁊ ꝓpoſitō dyalectica ſm vnaꝫ
ꝑtem. ⁊ ꝑ ꝯñs nō extranea. ⁊ ſm aliam ꝑtē ſit extranea
Uel dđm aliter. ꝙ cū dt Areſto. ꝓpōnes dyalecticas
eſſe eq̄les nūero cū ꝓbleumatibꝫ. hoc dꝫ intelligi in ge-
nerali. ita ꝙ oīs ꝓpō dyalectica aut genꝰ aut ꝓpriuꝫ aut
accñs aut qđ eſt eſſe indicat. ⁊ illa expō ſilis eſt ei q̄ da
ta fuit in ſcđo poſteriorꝝ cū dicebat ꝙ q̄ſtiones ſtꝫ eq̄les
nūero his ⁊c. ¶ Dic ſcđo ꝙ accipiēdo ꝓbleuma neu-
trū ꝑmoꝰ ipm eſt dyalecticū. ſꝫ nō accipiēdo ſcđoꝰ. ſic
pꝫ ꝑ rōes in capite queſtionis adductas

Queſtio tercia

Utrū ſint tm̄ due ſpēs argumētatōis dyalectice. Pro
cuiꝰ ſolutōe ¶ Attēde ꝑmo ꝙ ſm aliq̄s argumētatio
pt duplr ꝯſiderari. vnoꝰ vt eſt illatiua tm̄. ⁊ ſic ſtꝫ tm̄
q̄tuor ſpēs eius. ⁊ illas enūerat phs in ꝑmo poꝝ. Alio
mō vt eſt ꝓbatiua. ⁊ ſic ſtꝫ tm̄ due. ſ. ſylls ⁊ inductō. nā
q̄muis exēplū ⁊ enthimema inferūt ꝯcluſionē. nō tñ pro-
bant ¶ Sꝫ ꝯtra h̄ arguit ſic. oīs illa argumētatō ē ꝓ-
batiua q̄ eſt generatiua opīonis. ſꝫ enthimema ⁊ exēm
ſtꝫ gñatiua opīonis de aliq̄ cōcluſione. ğ ſtꝫ ſpēs argu-
mētatōis dyalectice ſiue ꝓbatiue. Jō dđm eſt aliter ꝙ
enthimema ⁊ exēplū ſtꝫ argumētatōes dyalectice ſiue
ꝓbatiue. ⁊ ꝑ ꝯñs nō tm̄ due ſtꝫ ſpēs argumētatōis dya
lectice. ymmo ſicut q̄tuor ſtꝫ argumētatōes illatiue. ita
q̄tuor ſtꝫ ꝓbatiue. pꝫ ꝑ ſufficientiā. Quia oīs argumē
tatō vel ꝓcedit a toto vel a ꝑte. Si a toto hoc ē duplr
vel a toto ꝯtracto. ⁊ ſic eſt ſylls. vel a toto non ꝯtracto
⁊ ſic eſt enthimema. qꝛ in enthimemate vna ꝑmiſſa nō
ꝯtrahit ꝑ aliā. Si a ꝑte. h̄ eſt duplr. vel a ꝑte ad totuꝫ
ſic eſt inductio. vel a ꝑte ad ꝑtē. ⁊ ſic eſt exemplū. Et
ſi q̄ras. q̄re ğ phs ſolū fecit mētōem de duabꝫ ſpēbꝫ ar
gumētatōis dyalectice. Rñdeo ꝙ h̄ eſt q̄druplici đ cā
vel qꝛ ſufficient determiatū eſt de ipīs in ſcđo poꝝ. vel
qꝛ ſtꝫ eiuſdē eſſentie cū ſyllo ⁊ inductōe. ſicut patꝫ in ꝑ-
mo poꝝ. vel qꝛ ꝯtinentur ſub ſyllo ⁊ inductōe. ſic imꝑ-
fectū ꝯtinet ſub ꝑfecto. vel qꝛ exēplū ⁊ enthimema ma
gis ꝑtinēt ad rethorē q̄ꝫ ad dyalecticū. nā rethor magꝫ
vtit enthimemate ⁊ exēplo. dyalecticus ꝟo ſyllo ⁊ indu
ctōe. iō etiā Areſto. in ſua rethorica determiat de en-
thimēate ⁊ exēplo. ⁊ Boetiꝰ. q̄ ſilr tractauit locos dya-
lecticos ⁊ rethoricos enthimema ⁊ exēm int ſpēs argu-
mētatōis enūerat. De drña aūt int ſyllm ⁊ inductōem
pꝫ in textu. eſt eñ inductō veriſilior ⁊ planior. ⁊ pluri
bꝫ cōis. qꝛ ſingularia ꝯgnoſcūt ꝑ ſſum. ⁊ oēs vtunt cō-
cluſio ſſitiua. Et dr (planior) trāſūptiue. qꝛ ſicut pla-
nū dr. cuiꝰ vna ꝑs alteri nō ſuꝑeminet. ita in inductōe
vna ꝓpō ſingularis nō ſuꝑeminet alteri. qꝛ nō eſt noti-
or. ſed ſic nō eſt in ſyllo. ymmo ſylls eſt violentior. eo ꝙ
magis necārio infert ꝯcluſionē. ⁊ ad ꝯtradicēdū effi-
catior. qꝛ ſyllogiſtice ꝯcludit oīe genꝰ ꝓpōis. ¶ Et ſi
queras 3ꝰ. vtꝝ inductio ꝑtineat ad ſſum vel ad itellec
tū. Rñdeo ꝓ nūc ꝙ ꝑtinet ad ad intellectū nō abſolu-
te. ſꝫ vt eſt reflexus ad ſſum ¶ Et ſi q̄ras q̄rto. an ſin-
gularia talia ꝑ intellectū talem pñt cognoſci. Dico ꝙ
ſic. ſed nō ſub rōe ſingularitatis. ſed magis ꝑ reflexio-
nem a fantaſmate

Queſtio quarta

Utrū ad bonā inductōem oꝑteat inducere. ⁊ in omī-
bus ſingularibꝫ. ⁊ in naturā termi cōis. Videt eñ q̄
duplr ꝙ nō. Primo ſic. qꝛ ſi ad dyalecticā inductōem
oꝑteret inducere in omībꝫ ſingularibꝫ. tūc inductō dy-
alectica ꝓbaret de necitate. ſed nō ꝓbat de necitate. qꝛ
tūc nō poſſet ſolui. Maior pꝫ. qꝛ ſi oꝑteret inducere in
omībꝫ ſingularibꝫ de necitate inferret ꝯcluſionē. qđ ē
falſū. qꝛ inductō ſolū generat ꝓbabilitatē ⁊ nō necita-
tē. Scđo qꝛ ſingularia ſtꝫ infinita. infinita aūt nō eſt ꝑ
trāſire neqꝫ eminere. ymmo īpoſſibile eſt intelligere nō
ſtatuentē finē. Tercio. qꝛ phs ſcđo huiꝰ dt ꝙ ꝓpō dya-
lectica eſt ꝯ quā ſic ſe habēre vt in pluribꝫ nō contingit
ferre inſtatiā. ſꝫ ad talē ꝓpōem hñdam nō oꝫ inducere
in omībꝫ ſingularibꝫ. Quarto ſic. qꝛ phs ſcđo hꝰ ponit
vnā ꝯſideratōem talē. qñ aliqđ ꝑdicatū aſſignat ineē
alicui ſubiecto vlr. videndū eſt ꝑmo ſi ſit inſtantia in
ſpēbus. deinde indiuiduis. ⁊ ſi nō ſit inſtātia nec ī ſpē-
bus nec in īdiuiduis tale ꝑdicatū ineſt vlr ſubiecto. ſꝫ
illud nō eſſet niſi ſufficeret inducere in ſingularibꝫ. ğ.

Dic Primo ꝙ ſi inductō debeat necārio cōclu-
dere oꝫ inducere in oībꝫ ſingularibꝫ. pꝫ ꝑ
rōes ſuꝑius tactas. alꝰs eñ ſꝑ ꝯmitteret fal
lacia ꝯñtis arguēdo ab inſufficiēti enūeratōe ſingula
riū ¶ Dic ſcđo. ꝙ ad inductōem dyalecticā ſufficit
inducere in pluribꝫ. ita tñ ꝙ nō manifeſte aꝑꝑeat inſtā
tia. pꝫ qꝛ dyalectica inductō dꝫ gñare opinionē. ⁊ ha
bere ꝓbabilitatē. ſꝫ ꝓbabile eſt ſi ſit in pluribꝫ ſic ⁊ non
aꝑꝑeat inſtātia. Et iō dt phs ꝙ qñ inducit in pluribꝫ
ſic ꝙ nō aꝑꝑet inſtātia oꝫ ꝯcedere rñdenteꝫ. ꝙ ſic ſit in
omībꝫ vel dare inſtantiā in ill in quibꝫ nō ſic ſe hꝫ. qꝛ ſi
neutꝝ fecerit videbit cē ꝓteruus ¶ Dic tercio ꝙ non
oꝫ enūerare oīa ſingularia in ꝓpria forma. ſꝫ facta indu
ctōe in plibꝫ ſufficit addere illā clauſulā. ⁊ ſic de alijs.
Sūt eñ īfinita ſingularia in multis ſpēbꝫ q̄ ad nos. q̄
ꝓprijs noībꝫ enūerari nō pñt. tūc ſufficit vti aliq̄ clau-
ſula ꝯꝓhēdēte oīa alia. vñ veriſile eſt ꝙ poſtq̄ꝫ ꝑdica
tū ineſt pluribꝫ ꝙ ꝯſilr inſit alijs ¶ Dic q̄rto ꝙ ad hoc
ꝙ inductō ſit bona ſufficit inducere in ſingularibꝫ nec
oportet inducere in natura termi omis. cuiꝰ cā ē. quia
ſicut ſe hꝫ totū in quātitate ad inferēdā aliq̄d de ꝑtibꝫ
ſuis. ſi illud ſit notiꝰ de toto in q̄ꝫtitate q̄ꝫ ꝑtibꝫ ſuis ſic
ſe hñt ꝑtes ad inferēdū aliq̄d de toto ſi illud ſit notius
de ꝑtibꝫ totiꝰ in q̄ꝫtitate q̄ꝫ de toto. ſꝫ ex toto in q̄ꝫtitate

inferꝛ aliq̇d de ꝑtibꝫ ſi illud ſit noti⁹ de toto q̄ꝫ de ꝑtibꝫ g̊. Et dꝛ notāter (ſi illud ſit noti⁹ de toto q̄ꝫ de ꝑtibꝫ) qꝛ ſi eēt noti⁹ de ꝑtibꝫ q̄ꝫ de toto. ꝛ ꝑ hoc ꝙ ineēt toti ī ferreꝛ de ꝑtibus eēꝫ ibi petitō ṗncipij. dicēdo ſic. oīs hō currit. g̊ ſoꝛtes currit. qꝛ iſtō ṗdicatū qd̄ eſt currit noti⁹ ineſt ſoꝛti q̄ꝫ oī hoī. g̊ eodē mō de ꝑtibꝫ ſufficiēter enūeratis inferreꝛ aliq̇d de toto ſi illud ſit noti⁹ de ꝑtibꝫ q̄ꝫ de toto. ꝛ ſic nō oꝑtet īducere in naturā termī cōis Cōfirmaꝛ. qꝛ quātūcūq̄ꝫ aliq̇ ſtꝫ eadē eſſentialr̄ q̇cq̇d ineſt realr̄ vni ꝛ alteri. nā ꝑtes ſufficiēter enūerate ꝛ ſuum totū ſtꝫ idē eēntialiter. g̊ q̇cq̇d inheret vni ꝛ alteri h̄ etiā appet ex diffinitōe inductōis. qꝛ inductō eſt pꝛogreſſio a ſingularibꝫ ad vniuerſale. mō natura termini cōis nō eſt ſingulare reſpectu ſuꝑioꝛis. iō nō oꝫ inducere in naturā termī cōis. Pꝛo oībꝫ tñ ṗdictis ſeruāduꝫ eſt ꝙ in q̇libet inductōe oꝫ arguere reſpectu ṗdictoꝝ q̄ nō ponūt dr̄ñam inꝛ ſingulare ꝛ ſuū vl̄e. vt ſi ſic arguatur. oīs hō eſt totū in q̄ꝫtitate. g̊ ſoꝛtes eſt totū in q̄ꝫtitate. tūc eēm ꝯmittiꝛ fallacia accn̄tis.

Ad ratōnes in oppoſitū. ¶ Ad pꝛimā dōm negādo aňs. Ad pꝛimā ꝓbatōem dicendū. ꝙ ibi nō ꝯmittiꝛ nuga⁹. qꝛ ille ꝑtes oībꝫ vl̄ pluribꝫ nō ponūꝛ vt oſtēdaꝛ diffinitō ꝓbabil̄. ſꝫ vt intelligaꝛ diuiſio eius. ad cognoſcendū ꝑ h̄ diuerſa gn̄a ꝓpōnis dyalectice. Ad alias ꝓbatōes pꝫ ſolutō ex dictꝫ

¶ Ad ſcd̄am dꝛ negādo aňs. Et ad pꝛimā ꝓbatōnem et ſecūdā patꝫ ſolutō ex dictis. Ad alias ꝓo dōm ē ꝙ ibi nō capiꝛ ſpecula⁹ vt diſtinguiꝛ ꝯ practicū vel ꝑ actu ſpeculatio. ſꝫ ꝑ re ſpeculabili. ¶ Ad terciū dꝛ negādo aňs accipiēdo ꝓbleuma dyalecticū eo mō q̇ ph̄s accipit. Ad pꝛimā ꝛ ad q̄rtā ꝓbatōes dꝛ ꝙ ꝑ hāc artē poſſumus ſyllogiſare ex ꝓbabilibꝫ de oī ꝓbleumate non ſimpl̄r. ſꝫ de oī. ad cui⁹ vtrāq̄ꝫ ꝑtē pt̄ ex ꝓbabilibꝫ ſyllogiſari ¶ Ad ſcd̄am ꝛ terciā dꝛ ꝙ oē ꝓbleuma qd̄ eſt de gn̄e ꝓꝑio diffinitōe accn̄te. vel aliquo annexo aut reducibili. oē etiā ꝓbleuma naturale vl̄ moꝛale. ꝛ cūs eſt dyalecticū. eo mō quo ph̄s accipit. ſi ad vtrāq̄ꝫ ꝑtem ei⁹ poſſet dyalectice ſyllogiſari. Ad ꝯfirmatōem ꝯcediꝛ ꝯn̄a ꝛ negaꝛ falſitas ꝯn̄tis. Et ad ei⁹ ꝓbatōem dicendū ꝙ q̄ꝫuis aliq̇ antiq̇ꝝ negauerūt pꝛimū ṗncipium et ꝯceſſerint eius oppoſitū voce. nō tñ potuerūt coꝛde negare ipm pꝛimū ṗncipiū. nec eſt poſſibile intellectum aliquē ipm negare niſi natura eius imiteꝛ c⁹ eſt naturalr̄ aſſentire vero ſibi manifeſto. q̄ꝫuis aūt aliq̇ antiq̇ ꝑ ſophiſticas rōes ꝓbauerint oppoſitū pꝛimoꝝ ṗncipiorū. h̄ tñ dyalectice facere nō potuerunt. ꝛ ſic patꝫ ꝙ ad vtrāq̄ꝫ ꝑtē pꝛimoꝝ ṗncipioꝝ dyalectice non pt̄ argui

¶ Ad quartā cū eius rōe pꝫ ſolu⁹ ex dictis

Inſtrumenta aūt

¶ In hoc tercio tractatu hui⁹ pꝛimi libri deꝛminat de īſtrumētis habūdādi in ſyll̄is dyalecticis. q̇ diuiditur in ſex capitula. in pꝛimo deꝛminat de ipis in gn̄ali enūerādo ea dicēs. ꝙ inſtrumēta q̇bꝫ abūdam⁹ in ſyll̄is dialecticis ſtꝫ q̄tuoꝛ. ſ. ꝓpōnū ſūptio. multiplicis diſtinctio. dr̄ñarū inuētio. ꝛ ſil̄itudinis ꝯſideratō. Deīn cūꝫ dꝛ (Sūt aūt) reducit vltia tria ad pꝛimū dicēs. ꝙ tria vltia ſtꝫ quodāmō ꝓpōes. i. ſūptio ꝓpōnū. eo ꝙ ꝑ vnū q̇dq̄ꝫ ipoꝝ pñt fieri diuerſe ꝓpōnes. Si eēm diſtinguaꝛ multiplex. vtputa bonū in ſuaue. i. in delectabile et qd̄ expedit. i. vtile ſumūꝛ due ꝓpōes bonū delectabile ē eligendū. ꝛ vtile eſt eligendū. Sil̄r inuēta dr̄ña inter aliq̇ qua pñt multiplicari ꝓpōes. vt ſi inuēta eſt dr̄ña inꝛ ſenſū ꝛ diſciplinā talis. ꝙ amiſſo ſenſu nō poſſum⁹ ipm recuperare. diſcīſciplina ꝓo amiſſa poſſum⁹ eā recuperare. Eliciūꝛ iſte due ꝓpōes. ſēſus eſt quē amiſſuꝫ non poſſibile eſt recuꝑare. ꝛ diſciplina eſt quā amittētem poſſibile eſt recuꝑare. Sil̄r ꝯſiderata ſil̄itudine inꝛ aliq̄ pñt multiplicari ꝓpōes. vt ſi ꝯſidereꝛ ſil̄itudo ſanatiui ad ſanitatē. ꝛ euechiui ad euechiā ¶ (Eſt aūt quidā) In h̄ ſcd̄o capitulo deteꝛmīat ph̄s de pꝛimo inſtrumēto in ſpēali. ſ. de ꝓpōnū ſūptōe. ꝛ pꝛimo ponit ſex mōs q̇bꝫ poſſum⁹ ſumere multas ꝓpōes dyalecticas. Pꝛimus eſt inſpicere ad diffinitōem ꝓbabilis ſiue ꝓpōis dyalectice. ꝛ ſumere opīones oīm aut pluriū aut ſapiētū. h̄ eſt ꝓpōes ꝓbabiles. aut his ſapientibꝫ aut pl̄ibꝫ aut oībꝫ aut notiſſimis. i. maxīe famoſis. vel ſapiētibꝫ pꝛobabiles. Scd̄s mod⁹ eſt ſumere ꝓpōes ꝯrias pꝛobabilibꝫ ſm̄ ꝯdictōem pꝛotēſas. ſic ṗus dictū ē. Tercius modus ē ſumere pꝛopōes ſil̄es pꝛobabilibꝫ. vt ſi hec ſumaꝛ tāq̄ꝫ pꝛobabil̄. ꝯrioꝝ eſt eadē diſciplina hec etiam accipiēda eſt tāq̄ꝫ pꝛobabil̄ ꝯrioꝝ eſt idē ſēſus De bemus etiā accipe tāq̄ꝫ pꝛobabile hāc pꝛopōem videm⁹ inꝛ⁹ ſuſcipiētes ꝛ nō extra mittētes. qꝛ ſic ē in alijs ſēſibus. nā nos audim⁹ inꝛ⁹ ſuſcipiētes aliq̇d ꝛ non extra mittētes. ꝛ eodē mō eſt in alijs ſēſibus. Quart⁹ modus eſt ſumere opīones cōes ꝛ pꝛobabiles ꝑ pꝛopōnes manifeſtas. qꝛ rn̄dētes hm̄oi pꝛopōes facile ꝯcedunt nec ad eas aduertūt. Quītus mod⁹ eſt ſumere pꝛopōnes ex diffinitōibꝫ ſcriptis ab antiq̇s in aliq̇ ſcīa. ꝛ facere deſcriptōes in vnoq̄ꝫq̄ꝫ gn̄e pꝛopōis extra. i. ponētes explicite totū illud. qd̄ includiꝛ īplicite in ꝯceptu diffiniti. vt de diffinitōe boni ꝛ mali. Dicit vltra vt abūdem⁹ ad faciēdū deſcriptōes debem⁹ incipe ab eo qd̄ q̇d eſt. i. a gn̄e. gen⁹ eēm dꝛ q̇d eſt ſpēs. ꝛ eſt pꝛima ꝑs diffinitōis. vel ab eo qd̄ q̇d eſt. i. a ſuba. q̄ eſt ṗncipiū diffiniendi accn̄s. Sext⁹ mod⁹ eſt ſumere opīones ſinguloꝝ phoꝝ ꝛ ſua dicta ꝑ tales opīones ꝯfirmare. ſicut ē opīnio empedoclis dicētis eē q̄tuoꝛ elemēta Rō aūt (q̄re ſic oꝫ ſumere opīniōes phoꝝ) ē. qꝛ aliq̇s facile ponet et ꝯcedet illō qd̄ eſt dictū ab aliq̇ antiq̇ ꝛ in ſua ſcīa expꝛto ¶ (Eſt aūt) Hic oñdit ph̄s ꝙ oē gen⁹ pꝛopōnuꝫ dyalecticaꝝ ꝯtineꝛ ſub trimēbri diuiſiōe pꝛopōnū eēm et pꝛobleumatū dyalecticoꝝ tres ſtꝫ ꝑtes. qꝛ alie ſtꝫ phiſice. alie logice. ꝛ alie ethice. Ethice vt vtꝝ oꝑteat magis obedire parētibꝫ q̄ꝫ legibꝫ ſi diſſentiāt. Phiſice vt vtꝝ mūd⁹ ſit etern⁹ vel nō. Logice āt vt vtꝝ ꝯrioꝝ ſit eadē diſciplina vel nō. Et ſil̄r poſſꝫ exēplificari ď pꝛobleumatibꝫ ¶ (Quales āt ſtꝫ) Hic ph̄s remouet qd̄dā dubiū. poſſꝫ eēm aliq̇s credere q̄re nō maifeſtat huiuſmōi ꝓpōes ꝑ diffinitōem. ꝙ ꝓpꝛ h̄ nō eēnt diffinibiles. ꝛ rn̄det ꝙ nō ē facile aſſignare diffinitōes iparū et iō ſufficit eas declarare ꝑ inductōꝫ ꝛ ꝑ exēpla cōſueta Drn̄ āt dialectic⁹ ꝛ phic⁹ deꝛmināt de iſtꝫ. qꝛ phiſic⁹ dꝫ ꝯſiderare de ṗdictis pꝛofūde ꝛ q̄ꝫtū ad veritatē ipaꝝ inueſtigādo ea q̄ꝫtū pt̄. ſꝫ ſufficit dialectico ꝯſiderare ſupficialiꝛ de ipis ꝛ quātū ad opinionē. i. pꝛobabilitatē ipoꝝ ¶ (Sumēdū aūt) Finalr̄ ponit ph̄s vnū documētū ad ſumēdū pꝛopōes penes q̄ntitatē. ꝛ ad ſciendū q̇ pꝛopōes maxīe debēt ſumi in oꝛōibꝫ dialecticis. Et dꝛ ꝙ debēt ſumi pꝛopōes maxīe vl̄es. vt ꝙ oppoſitoꝝ maxime eſt eadē diſciplina. ꝛ deīn minus

vlēs deſcēdendo ad ſpēs oppoſitoꝝ. vt ꝙ ꝯrioꝝ vel re
latiuoꝝ eſt eadē diſciplina. ⁊ iterū deſcēdēdo ſub con/
trarijs. vt ꝙ boni ⁊ mali albi ⁊ nigri calidi ⁊ frigidi ea
dem eſt diſciplina. ⁊c̃ijs ¶ (Quotiēs āt negociandū)
In hoc tcio capitulo determinat in ſpēali de ſcđo iſtru
mēto. ſ. de multiplicis diſtinctōe. ⁊ pmo pmittit vnū ge
neral'r obſeruādū in diſtinctōe multiplicis dicēs. ꝙ in
hmōi diſtinctōe nō ſolū ꝯſiderandū eſt ⁊ oñdēdum di
uerſa ſcata t'minoꝝ. ſꝫ etiā tēptandū eſt aſſignare di/
uerſas rōes hmōi ſcatoꝝ. vt nō ſolū optꝫ ꝯſiderare ꝙ
bonū dr̄ de iuſticia ⁊ fortitudine euechiuo ⁊ ſanatiuo.
ſed etiā oꝫ ꝯſiderare ꝗlit' dicat' de iſtis. ſ. ꝗuo bonū di/
citur de iuſticia ⁊ fortitudine. in eo ꝙ ſunt qualia. id
eſt perfectiua ſuoꝝ ſubiectoꝝ ſiue bone ꝗlitates deno
minātes ſubām. Sꝫ dr̄ de ſanatiuo ⁊ euechiuo non in
eo ꝙ ſt' ꝗlia quedā. ſꝫ in eo ꝙ ſt' alicuiꝰ. i. effectiua bo
naꝝ ꝗlitatū ¶ (Utrū aūt) Hic ꝑonit intētōem ſuā
dicēs. ꝙ poſt ea q̄ dicta ſt' intentōis p̄ntis eſt dicere et
inuenire qn̄ nomē ꝓpoſitū dr̄ multipl'r ſpē. i. equoce qn̄
tū ad ſcatōes ⁊ rōes. ⁊ ſimpl'r. i. vniuoce ¶ (Primū q̄
dē in ꝯriū) Hic ꝓſequit' intētū ponēdo diuerſa docu/
mēta ſiue diuerſas ꝯſideratōes ad inueniēdū multi/
plicitatē dictionū multipliciū. Ponit ģ pmo ꝯſidera
tōes inſpiciēdo ad oppoſita ꝯria. ſcđo ad ꝯdictoria. ⁊
tercio ad ꝑuatiua. ⁊ poſtea inſpiciēdo ad aliq̄ ꝯueniē/
cia int' ſe. ſicut ſt' caſus ⁊ ꝯiugata. genꝰ ⁊ drn̄a. Poit ģ
pmo ſex ꝯſideratōes inſpiciēdo ad ꝯria. Prima ē. ad
cognoſcēdū vtꝝ aliqđ nomē ꝓpoſitū dicat' multipl'r oꝫ
inſpicere ad ſuū ꝯriū. qꝛ ſi ipm̄ dicat' multipl'r ⁊ habe/
at multa ſcata. ſiue illa iportent' vno noīe ſiue pluribꝰ
tūc ꝓpoſitū dr̄ multipl'r. Ponit tria exēpla. pmū acutū
in voce ꝯriat' grauo. ⁊ acuto in magnitudine ꝯriat' ob
tuſū. Cōtrariū ģ acuto dr̄ multipl'r. iō etiā acutū dr̄
multipl'r. Scđm exēplū. graui in voce ꝯriat' acutū. ⁊ ģ
ui in magnitudine ꝯriat' leue. ideo graue multipl'r dr̄
Terciū exēplū. bono in aīali ꝯriat' fedū. ⁊ bono in do/
mo ꝯriat' peſtilēs. iō bonū multipl'r dr̄. Scđa ꝯſidera
tio. ſi ꝓpoſitū habeat plura ꝯria noīe eadē ⁊ ſpē drn̄a ip
ſum eſt multiplex. Ponit duo exēpla. Primū albo in
voce ꝯriat' nigrū in voce. ⁊ et' albo in colore nigꝝ in co
lore ꝯriat'. ⁊ iſta ꝯueniūt noīe. eo ꝙ vox ⁊ alba ⁊ nigra. ⁊
ſil'r color. ⁊ drn̄t ſpē. qđ ꝓbat. qꝛ coꝝ q̄ ſt' eadē ſpē eſt
idē ſſus. ſed iſtoꝝ nō eſt idē ſſus. qꝛ albū ⁊ nigꝝ in vo
ce iudicamus auditu. ſꝫ albū ⁊ nigrū in colore iudica
mꝰ viſu. Scđm exēplū. acuto tā in humoribꝰ ꝙ̄ i ma
gnitudinibꝰ ꝯriat' obtuſū. ⁊ iſta drn̄t ſpē. eo ꝙ vnū pci/
pimus tactu. ſ. acutū in magnitudinibꝰ. ⁊ ſil'r obtuſū
aliud vero guſtu. ſ. acutū in humoribꝰ. iō q̄dlibet iſto
rū noīm eſt multiplex. Tercia ꝯſideratō. ſi ꝓpoſitū no
mē in vna ꝯſideratōne habeat ꝯriū ⁊ nō in alia ipm̄ eſt
multiplex. Ponit duo exēpla. pmū eſt delectatōi (q̄ eſt
in potu) ꝯtrariat' triſticia q̄ eſt in ſiti. Delectatōi ꝓo
que eſt in ſpeculādo ſiue ꝯſiderādo q̄d dyamet' eſt aſi
meter coſte nihil eſt ꝯtrariū. ⁊ iō h̄ nomē delectatio dr̄
multipl'r. Scđm exēplū. amare ſm aīam ꝯriat' odire
ſꝫ amare ſm corꝑalem actū nihil eſt ꝯtrariū. iō amare
eſt equocū ad amare ſm aīāꝫ ⁊ ſm corꝑalē actū. Quar
ta ꝯſideratō. ſi noīa ꝯtraria in vna acceptōne habeant
mediū ⁊ nō in alia ipa dicūt' multipl'r. Quīta ꝯſidera
tō. ſi ꝯtraria in vtraqꝫ ſcatōe habeāt mediū. ⁊ illđ me
diū nō ſit idē illa dicūt' multipl'r. ⁊ de iſtis duabꝰ ꝯſide
ratōibꝰ exēplificat. vt int' albū ⁊ nigrū in coloribꝰ medi
at fuſcū. ⁊ inter albū ⁊ nigꝝ in voce nullū eſt medium
aut ſi ſit aliqđ illud eſt raucū. quidam em̄ dicūt rau/
cū voce eſſe mediū. ⁊ iō albū ⁊ nigꝝ dicūt' multiplicit'.
Sexta ꝯſideratō. ſi ꝯtraria in vna acceptōne habeant
plura media. ⁊ in alia nō niſi vnū. tūc illa ſt' multipli/
cia. vt qꝛ albū ⁊ nigrū in coloribꝰ hn̄t plura media ⁊ in
voce vnū tm̄. ſ. raucū. iō albū ⁊ nigꝝ dicūt' equiuoce.
¶ (Rurſū in eo ꝙ) Hic phs ponit vnā ꝯſideratōem
inſpiciēdo ad ꝯtradictorie oppoſita. ⁊ eſt hec. ſi vnū cō
tradictorioꝝ ſit multiplex ⁊ reliquū. vt non videre dr̄
multipl'r. nā nō videre vnoº eſt nō hr̄e viſuꝫ. Alioº eſt
nō vti viſu. qꝛ ģ videre ſm vtrūqꝫ ſcatū ſibi ꝯtradicto
rie opponit'. iō dr̄ multipl'r. ſ. vnoº vt idē eſt ꝙ hr̄e viſū
et alioº vt idē eſt ꝙ vti viſu ¶ (Ampliꝰ in his) Hic
ponit vnā ꝯſideratōem inſpiciēdo ad ꝑuatiue oppoſi/
ta. ⁊ eſt hec. ſi vnū ꝑuatiue oppoſitoꝝ dr̄ multipl'r. eti/
am ⁊ reliquū. vt ſi ſenſibile dr̄ mltipl'r. ſ. ſm aīam ⁊ ſm
corpꝰ. Sil'r inſſibile dicet' mltipl'r. ſ. ſm aīam ⁊ ſm cor
pus. ꝙ aūt iſta opponāt' ꝑuatiue. ꝓbat ſic. qꝛ aīalia na
ta ſt' habere ſſum. ⁊ eo ꝑuari ſm aīam ⁊ ſm corpus
¶ (Ampliꝰ āt in caſu) Hic poīt vnā ꝯſideratōem iſpi
ciēdo ad caſus dicēs. ꝙ ſi vnū caſuū dicat' multipl'r ⁊
reliquū. vt ſi iuſte dicat' multipl'r ⁊ iuſtū. nā ſi iuſto iu
dicare dicat' iudicare ſm ſui ꝯgnitōem. i. ſm veritatē
ita etiā oꝫ ꝙ iuſtū ſil'r dicat'. Et ſi ſanatiuū dicat' ml'
tiplicit'. ſ. qꝛ eſt effectm̄ ſanitatis aut ꝯſeruatm̄ aut ſca/
tiuū Sil'r ſanatiue dr̄ multipl'r. ſ. effectiue ꝯſeruatiue
et ſcatiue ¶ (Cōſiderare āt optebit) Hic ponit phs
tres ꝯſideratōes inſpiciēdo ad gn̄a. Prima eſt. ſi ꝓpo/
ſitū ſit in diuerſis p̄dicamētis ſiue generibꝰ ipm̄ ē mul
tiplex. ponit tria exēpla. Primū vt bonū in cibis ē effec
tiuū voluptatis. ⁊ in medicina eſt effectiuū ſanitatis.
in aīa āt eſt qualificatm̄. facit em̄ aīam eē caſtā forteꝫ ⁊
iuſtā. Sil'r bonū in hoīe dr̄ aliqn̄ bonū qn̄. ſ. bonū in tē
pore. ⁊ aliqn̄ quātū. ſic in mediocri. ⁊ iō bonū eſt equo
cū. Scđm exēplū. albū in corpe eſt color. ⁊ in voce ē be
ne audibile. iō albū eſt equocū. Terciū exēplū. acutū
eſt equocū ad multiplex. qꝛ vox dr̄ eſſe acuta. eo ꝙ ē ve/
lox. ſicut dicūt muſici. ſꝫ angulꝰ dr̄ eſſe acutꝰ. q̄ eſt mīor
recto. cultellus ꝓo dr̄ eſſe acutꝰ q̄ hꝫ angulū acutum.
Scđa ꝯſideratio. ſi ꝓpoſitū ꝯueniat rebꝰ diuerſoꝝ ge/
neꝝ nō ſubalternatim poſitoꝝ ipm̄ noⁿ eſt multiplex.
vt ſi h̄ nomē aſinꝰ ꝯueniat vaſi ⁊ aīali. Aīal āt ⁊ vas
ſt' gn̄a nō ſubalternatī poſita. qđ ptꝫ. qꝛ hn̄t diuerſas
rōes ſm illđ noⁿ. ſi tn̄ gn̄a ſint ſubalt'natī poſita nō op
tet ꝓpoſitū eſſe multiplex. qꝛ ꝙ̄uis coruꝰ ſit in gn̄e aīali/
um ⁊ etiā in gn̄e auiū. nō tn̄ ꝓpter h̄ iſtud noⁿ coruꝰ eſt
multiplex. qꝛ illa gn̄a ſt' ſubalternatī poſita Tercia cō
ſideratō. ſi ꝯtrariū ꝓpoſito repiat' in diuerſ' generibꝰ nō
ſubalternis ꝓpoſitū eſt multiplex. eo ꝙ ſi vnū ꝯtrario/
rū dicit' multiplicit'. etiā ⁊ reliquū ¶ (Utile āt) Hic
ponit phs vnā ꝯſideratōeꝫ ad diſtinguēdū multiplex
ſiue ad inueniendū multiplicitatē ꝓpoſiti inſpiciēdo
ad drn̄aꝫ. ⁊ eſt hec ad vidēdū ſi aliqđ nomē dicat' mul
tiplicit' vtile eſt inſpicere ad diffinitōem. vn̄ ſi ꝓpoſitū
dicat' de pluribꝰ. ſicut albū dr̄ de albo in voce ⁊ colore
tūc debemꝰ diffinire vtrūqꝫ. ⁊ poſtea ab vtraqꝫ diffini
tōe auferre diffinitū. ⁊ tūc ſi illđ qđ remanet nō ſit idēꝫ
ꝓpoſitū erat multiplex. vt ſi diffiniat' corpꝰ albū. dicen
do eſt corpꝰ talē colore habēs. ſ. albedinē. ⁊ diffiniatur
vox alba. ꝙ eſt vox bn̄ audibilis. ⁊ auferat' corpꝰ albū
⁊ vox alba. illa que remanēt nō ſt' eadē. iō albū eſt eq̄/

uocū ¶(Oportet aūt) Hic ponit vnū documētū circa pdicta dicēs. ꝙ aliqñ in diffinitōib9 includit nomē eq̄uocū. qḋ pmo aſpectu nō credimus eē equiuocū. ⁊ iō circa diffinitōes bñ eſt ꝯſiderandū ſi in eis aliqḋ equocum ponat. Exēplū vt ſi aliqs diffiniat tā ƀcatiuū ſanitatis tā pfectiū ꝙ̄ effectiū. iſte eſt mediocrit ſe habēs ad ſanitatē Cōſiderandū eſt ꝙ mediocrit ſe hñs ē eq̄uocū. q2 pt intelligi mediocriter ſe hñs. i. mediocriter potēs facere vel potēs ƀcare q̄lis ſit habit9 corpis. ſcil3 vtꝝ ſit ſanitas vel egritudo ¶(Amplius ſi non) Ponit phs vnā ꝯſideratōem ad inueniēdū multiplicitatē noīs inſpiciēdo ad quādā ꝓpetatē vniuocoꝝ. q̄ eſt ꝯpari ad inuicē ƀm magis ⁊ minus. vel ƀm eq̄le. ⁊ ē hec Si aliqḋ no ƀcet plura cōſiderandu3 eſt ſi illa ſint in vno noīe ꝯpabilia ƀm magis ⁊ min9 vel ƀm eq̄le. q2 ſi nō ꝓpoſitū erat equocū. vt q2 alba vox nō dr magis vel minus alba vel eq̄liter. ſicut alba veſtis. iō albū eſt eq̄uocū. ⁊ ſilr eſt de acuto ƀm tactū. ƀm guſtū. ⁊ ƀm voce3 Oē eñ vniuocū eſt ꝯpabile. aut ƀm eq̄le. aut ƀm magis. aut ƀm min9 ¶(Oīm aūt diuerſoꝝ (Finalr ponit tres ꝯſideratōes inſpiciēdo ad drñam. Prima ē. q2 diuerſoꝝ geneꝝ ⁊ nō ſubalternatim poſitoꝝ diuerſe ſūt ſpēs ⁊ drñtie. ſicut aīalis et ſciē. iō ꝯſiderandū ē ſi ꝓpoſitū ſit drña pluriū geneꝝ nō ſubalternati poſitoꝝ. q2 ſi ſic ipm eſt multiplex. vt acutū eſt drñtia vocis ⁊ magnitudinis. vox aūt ⁊ magnitudo ſtꝫ diuerſa gña non ſubalternati poſita. ideo acutū eſt eq̄uocū. Scḋa cōſideratō. ſi aliquoꝝ ꝯtentoꝝ ſub eodē noīe ſint diuerſe drñtie illud nomē eſt mltiplex. vt coloris (q̄ eſt in corpibus) drña eſt diſgregatiū viſus vel ꝯgregatiuū. in melodijs ꝟo ſiue vocib9 nō eſt eadē drña. ideo eſt eq̄uocū vnde ei9 drñtie ſtꝫ bñ audibile vel male audibile. Tercia ꝯſideratō eſt. q2 ſpēs nullius eſt drña. nā hō ⁊ bos nulli9 eſt drña. iō ſi eoꝝ que ſtꝫ ſub eodē noīe vnu3 ſit ſpēs ⁊ aliud drña. illud nomē eſt multiplex. vt albu3 eſt ſpēs coloris ⁊ drña vocis. iō eſt multiplex ¶(Differūt āt) In hoc q̄rto caplo phs deſīat de tercio inſtrumēto. ſ. de drñaꝝ inuentōe. ponēdo duas ꝯſideratōes. Prima ꝙ ꝯſiderāda eſt drña illoꝝ q̄ ſtꝫ in eode3 genere. vt ꝯſiderādū eſt in quo differt iuſticia a fortitudine. ⁊ prudentia a tēperātia. Secūda ꝯſideratō. ꝯſideranda eſt etiā drña eoꝝ que ſtꝫ diuerſoꝝ geneꝝ. non tñ geneꝝ nimiū remotoꝝ. q2 drñe talium ſtatim de ſe manifeſtant ¶(Siītudinem āt) In hoc q̄nto caplo deſīat phs de q̄rto inſtrumēto. ſ. de ſiītudinis cōſideratōe. ⁊ pmo oſtēdit modū inueniendi ſiītudinē in his que ſtꝫ diuerſoꝝ geneꝝ. Et dt ꝙ ad abundādū in ſyllīs dyalecticis ꝯſiderādū eſt de ſiītudine eoꝝ q̄ ſtꝫ in diuerſis generib9. Siītudo āt q̄ in his repit eſt ƀm habitudinē. vt ſicut ſe h3 alteꝝ ad alteꝝ. ita aliud ad aliud. ſicut diſciplina ad diſciplinatū. ita ƀſus ad ſenſatū. ⁊ vt alteꝝ eſt in altero. ita aliud in alio. vt ſic viſus eſt in oculo. ita mēs in aīa. ⁊ ſicut tranq̄litas eſt in mari. ita ſerenitas eſt in aere. opꝫ aūt maxime exercitari ad inueniendū ſiītudinē in his que multū diſtāt q2 in alijs. ſ. que multū diſtāt facile eſt videre ſiītudinē. In his āt que ſtꝫ eiuſdē generis ꝯſiderādū eſt commune. qḋ eis ineſt ƀm qḋ cōe dicūt ſiīa vt hoī ⁊ equo ⁊ cani ineſt ƀſitiuū. in q̄ ſtꝫ ſiīa. ⁊ ſtꝫ in eodē gñe ¶(Vtile āt q̄tieſcūq3) In hoc ſexto capitulo deſīat phs de vtilitatib9 iſtoꝝ inſtrumentoꝝ. ⁊ pmo ponit tres vtilitates diſtinctōis multiplicis. dicēs ꝙ pmo eſt vtil ad manifeſtādū ꝓpoſitum. cū eñ manifeſtū eſt quotiens aliqḋ dr. tūc ſciet quid ponet aliqs. i. in qua ƀcatōe dr accipe illud qḋ multipl̄r dr. Scḋo eſt vtilis ad hoc ꝙ ſyllī rñdentis ⁊ opponētis fiāt ad eandē rem. ita ꝙ nō fiat diſputatō ad nomē. cū eñ obſcuꝝ eſt q̄t mōis no dr. tūc rñdens ⁊ opponēs nō ferūt ſuos intellectus ad idē. ⁊ cū manifeſta eſt multiplicitas. tūc ſi opponēs nō arguat ad intentōem rñdētis ipē deridet Tercō ē vtilitas ad nō paralogiſare ⁊ palogiſare. nos eñ ſcientes multitudinē noīs nō palogiſabimur. ⁊ rñdente ƀ ignorante poterim9 ipm decipe ⁊ palogiſare. h3 āt hec vtilitas locū ſolū in illis multiplicitatib9. q̄ nō in omni ƀſu ſed ſolū in vno ſtꝫ vera ⁊ in alio flā. ⁊ iō hec vtilitas magis eſt ꝯueniēs ſophiſticis ꝙ̄ dyalecticis. q̄re eſt verendū oīno dyalecticis ad no diſputare. niſi q̄s alit de ꝓpoſito nō poſſet diſputare ¶(Drñas inuenire) Hic ponit duas vtilitates inuētōis drñaꝝ dicēs. ꝙ pmo ē vtilis ad faciendū ſyllogiſmos negatiuos de eode3. et affirmatiuos de diuerſ. Scḋo eſt vtilis ad ꝯgnoſcendū q̄d ſit vnūqḋq3. pmū pat3. q2 ſi nos inuenerim9 differētiā aliquoꝝ poterim9 facilit rñdere ꝙ illa nō ſunt idē. Scḋm pat3. q2 ꝑ drñam ſepam9 ꝓpriā rōem vniuſcuiuſq3 a q̄libet alio ¶(Similitudis āt ſpeculatio) Hic ponit tres vtilitates ꝯſideratōis ſimilitudīs. ⁊ dt ꝙ pmo eſt vtilis ad inductiuas rōcinatōes faciēdas id eſt ad inductōnes. ſcḋo eſt vtilis ad ſyllogiſmos ex ypoteſi. tercio ad aſſignatōem diffinitionū. Primū ꝓbat. q2 in inductōe circa multa ſingularia in ſimilib9 aggredimur. i. intēdim9 inducere vniuerſale in q̄ ſtꝫ ſimilia. nec eſt facile inducere ignorātib9 ſimilia. Scḋ3 ꝓbat. q2 ex quo eſt ꝓbabile ꝙ ſicut eſt in vno ſimiliu3 ita eſt in alijs. tūc ſuppoſita ſimilitudīe aliquoꝝ. ⁊ concluſo aliquo de vno ſimiliū ꝓbabilit ꝯcludem9 illud de reliquo. Terciū ꝓbat. q2 inuēta ſimilitudīe aliquorū poſſum9 inuenire gen9 eoꝝ. q̄ inuento abiliores ſumus ad inueniendū diffinitōem ꝙ̄ pus eramus. eo ꝙ gen9 eſt ps diffinitōis vel loco illoꝝ poſſumus ponere genus ſuaꝝ ſimilium. vt volētes diffinire ſerenitatem aeris ⁊ tranq̄litatem loco generis poſſumus ponere q̄etem. nā quodlibet illorum eſt q̄es Similit ſi ſciuerim9 ſimilitudinē puncti ad lineā ⁊ vnitatis ad numeꝝ. q̄ eſt in hoc ꝙ vtrūq3 eſt pncipium. tūc facile poterimus vtrūq3 diffinire dicēdo ꝙ vnitas eſt pncipium numeri. ⁊ punctum pncipiū linee.

Queritur vtrum

philoſophus ſufficienter determinet de inſtrumētꝫ abundandi in ſyllogiſmis dyalecticis. ¶Arguit pmo ꝙ nō. q2 plura ſtꝫ inſtrumenta ꝙ̄ q̄tuor. nam ſicut ſyllogiſmus indiget ꝓpoib9. ita indiget terminis. ergo ſicut ſumptio ꝓponum eſt inſtrumētum abundādi i ſyllogiſmis dyalecticꝫ. ita ſumptio t'minoꝝ. g̃ ſunt plura inſtrumēta abundandi ꝙ̄ q̄tuor. Cōfirmat. q2 ꝓponum ſumptio includit alia tria inſtrumēta. ſicut dicit phus in textu. ergo illa tria nō diſtinguunt a propoſitionum ſumptione. ⁊ ꝑ conſequens non eſt niſi vnum inſtrumentum ¶Secundo ſic. quod ptinet ad ſophiſticum nō ptinet ad dyalecticum. ſed multiplicis diſtitio pertinet ad ſophiſticum. ergo. Maior patet. quia diuerſorum artificum diuerſa debent eſſe conſiderata. Minor de ſe eſt nota Et confirmatur. quia quod

ptinet ad artificē realē nō ptinet ad dyalecticū. ſed dīaꝝ
inuētio ⁊ ſilitudīs ɔſidera° ptinēt ad artificē realē ſic⁊
de ſe notū eſt ¶ Ter° ſic. dyalectic⁹ nō dēt hr̄e inſtrum̄
ta abūdandi g̃. incōueniēt hic ponūtur talia inſtrumē
ta. Añs pz. quia ſic⁊ ſe hēt demrātoꝛ ad ſyll'm demrā
tiuū. ita dyalectic⁹ ad ſyll'm dyalecticū. ſed demrātoꝛ n̄
hēt inſtrumēta abūdādi in ſyll'is demrātis. g̃ nec dyale
ticus i ſyll'is dyalectic⁊. ¶ Cōfirmaꝛ. quia ſic⁊ dyalec
ticus vtitur ſyll'o dyalectico. ita etiā vtitur inductōne
⁊ enthiemate. ſed nō hēmus inſtrumēta abūdādi i indu
ctionib⁊. g̃ nec in ſyll'is. Maioꝛ pz. q2 ſicut ſyll's ē ſpēs
argumētatōis. ita etiā inductō ⁊ enthiema ¶ Quar
to ſic. ſi vnū oppoſitoꝝ multiplr̄ dicaꝛ. opoꝛtet reliquū
dici multiplr̄. g̃ male dcm̄ eſt ꝙ ſi vnū dicaꝛ multiplr̄
⁊ reliquū. Añs patz pmo. quia viciuz dr̄ duplr̄. ſcz de
vicio ſm ſupabūdantiā. ⁊ de vicio ſm defcm̄. ⁊ tñ vir
tus dr̄ tm̄ vno mō. Silr̄ delcātio dr̄ de delectatōne coꝛ
poꝛali ⁊ ſpūali. ⁊ tamē triſticia dr̄ tm̄ de triſticia coꝛpa
li. iſta aūt ſt⁊ cōtraria. Patz ſecūdo. q2 nō eſt necē tot eē
albedines quot ſt⁊ nigredies. ⁊ tamē albedo ⁊ nigre
do etiam ſt⁊ ɔtrarie. Etiam dr̄ in poſt pdicament⁊ ꝙ
nō eſt necē ſi vnuz ɔtrarioꝝ ſit reliquū eſſe. ergo nō eſt
necē ſi vnum oppoſitoꝝ dicaꝛ multiplr̄. ⁊ reliquū dici
tur multiplr̄. Patz ſcio. quia poſito caſu ꝙ a ſcet equi
uoce cecū ⁊ ſurdum. ⁊ b ſcet videns ⁊ audiēs. tūc a ſig
nificat multiplr̄. qa dr̄ equoce de ceco ⁊ ſurdo. ⁊ tamē
b qd ſibi oppoitur non dr̄ multiplr̄. nec ſilr̄ c. ergo nō
eſt h̄ necē Pz ſcio. quia nō geometer dr̄ multiplr̄. ali-
quis eīn pōt dici nō geometer. aut qa non hēt geome
triam. aut qa non ē bonus geometer. ⁊ tamē geometer
non dr̄ niſi vno modo. ergo ⁊c.

In oppoſitū eſt philoſoph⁹ in textu. Pro ſolutōne queſtionis ſol-
uende ſequūtur q̄tuoꝛ queſtiones.

Queſtio prima.

Utrum ſint tm̄ quatuoꝛ inſtrumēta abūdandi in ſyllo
giſmis dyalectic⁊ ¶ Pro cui⁹ ſolutōne Attende pmo.
ꝙ inſtrumētum abūdandi i ſyllogiſmis dyalectic⁊ eſt
illud p quod iuuatur dyalectic⁹ ab abūdandū in ip
ſis dyalectic⁊ ad qdlibet propoſitū. Abūdare vero in
ſyllogiſmis dyalectic⁊ nihil aliud eſt ꝙ prompte poſſe
m'tiplicare ſyllogiſmos dyalecticos ad vnū ⁊ idem vl'
ad diuerſa. Et quia aliqd propoſitū poteſt i infinitis
mōis dyalectice pbari. eo ꝙ quaſi infinita media pba
bilia p diuerſas hitudines ɔtingit aſſumere ad idem
propoſitū. ideo dyalecticus indig3 inſtrumētis quib⁊
facile poſſet ad idem propoſitū plura media repire de
mōſtratoꝛ aūt nō indiget inſtrumētis qbus abūdet in
ſyll'is demrōſtratiuis. quia demrātoꝛ ad idem poſitū
nō hēt tot media ſed ſolum poſſūt multiplicari p qua
tuoꝛ pncipia ſiue cās. ¶ Attēde ſecūdo: ꝙ ſumptio
propōnum duplicit accipitur. Uno mō gn̄aliter pro q̄
cunꝗ acceptōne propōnū ſiue pbabilium ſiue neceſſa
riaꝝ ſiue veraꝝ ſiue falſaꝝ. ⁊ ſic ɔuenit dyalectico ⁊ de
mōſtratoꝛi ⁊ ſophiſte. eo ꝙ eſt ipoſſibile facere ſyllogiſ-
mū niſi ſumēdo propōnes. ⁊ ſic nō eſt inſtrumētuz abū
dandi iu ſyll'is dyalecticis. tum quia ɔuenit ſyllogiſ-
mo dmōſtratiuo ⁊ ſophiſtico. Alio mō accipitur pro
habitu docēte nos ſumere multas propōnes pbabiles
⁊ dyalecticas ad abūdanduz in ſyll'is dyalectic⁊. ⁊ ſic
accipiꝛ in poſito. quāuis aūt debeat dyalectic⁹ abun
dare termis ſicut ⁊ propōnib⁊. nō tamē poniꝛ termioꝝ
ſumptio inſtrumētuz diſtinctū a propōnū ſumptōne.
quia termi ſt⁊ partes propōnū. vbi aūt vnū ē propꝛ al
terum ibi vnū tm̄ ¶ Attēde tercio. ꝙ inuētio dīarum
⁊ ɔſideratō ſilitudīs duplr̄ ɔſideranꝛ Uno mō ſm
id qd ſunt ⁊ ſm ꝙ iueſtiganꝛ p propa ⁊ eētialia rerū
pncipia. ⁊ ſic ptinent ad metaphicuz. Alio mō ſm ꝙ
per hītudīnes locales ⁊ maxīas topicas habēt cognoſ
ci. ⁊ pro quāto p ipas poſſum⁹ accipe multas propō-
nes dyalecticas ex qbus poſſum⁹ facere multos ſyllo
giſmos dyalecticos. ⁊ ſic ptinent ad dyalecticū. Siliꝛ
multiplic⁊ diſtinctio ptinet ad ſophiſtā vt redarguat
aut caueat redargui. tamē ptinet ad dyalecticū ſm ꝙ
ex diſtinctōne eius diuerſe propōnes ſumūtur ¶ Attē
de quarto. ꝙ nō dicūtur inſtrumēta abūdandi in ſyllo
giſmis dyalectic⁊. quia nō valeāt ad alias argumēta-
tiones dyalecticas. ſed quia ſyll'us dyalectic⁹ eſt pnci-
palioꝛ ſpēs rōcinatōnis dyalectice ad quā omēs alie
reducūtur. Cum aūt dicit p hus vnūqdꝗ trium vlti-
moꝝ eſſe quodāmō ſumptōem propōnū. hoc nō debet
intelligi foꝛmaliꝛ ſed cauſaliꝛ vel oꝛdinatīe. oꝛdinanꝛ
eīn omīa ad propōnū ſumptōem

Dic ad queſtionē. ꝙ tm̄ qtuoꝛ ſt⁊ inſtrumē
ta abūdandi in ſyll'is dyalecticis.
Patz p ſufficientiā. q2 omē inſtru-
mētum abūdandi in ſyll'is dyalectic⁊. vel ſe tenet ex p-
te rei. vl' ex pte ſmonis. Si ex pte ſmonis hoc ē dupli
citer. vl' ex pte ſmonis ɔplexi ⁊ ſic eſt propōnū ſumptō
vel incōplexi ⁊ ſic ē multiplic⁊ diſtinctio. Si ſe teneat
ex pte rei hoc eſt duplr̄. quia vl' ſuitur ex diuerſitate ip
ſius ſic eſt dīaꝝ inuētio. Ul' ex ɔueniētia. ⁊ ſic ē ſilitu
dinis ɔſideratio

Queſtio ſecūda.

Utꝝ diuiſio propōnis i textu poſita ſit bona. Uideꝛ
ꝙ nō. quia idē nō pōt eſſe diuiſum ⁊ mēbꝝ diuiſionis.
propō aūt logica ē diuiſuz ergo propō dialectica (q̄ eſt
ɔuertibil' cum ea) non pōt eſſe mēbꝝ iſtius diuiſionis.
nec ecōtra. Siliter etiā multe ſt⁊ propōnes dyalectice
que nō ɔtinētur ſub iſta definitōne vtputa gm̄atice rhe
toꝛice politice theologice mathēatice ⁊ ſic de multis a-
lijs. ¶ Ad hanc q̄ſtionē rn̄detur. ꝙ propō pōt dici lo
gica vel dyalectica vno mō ex pte modi infrogandi. et
ſi omīs propō eſt vl' pōt dici dyalectica. ſed ita nō acci
pitur in poſito. Alio mō pōt dici dyalectica ſiue logi
ca quia ptinet ad logicā vtentē. ſ. q2 eſt pbabilis. ⁊ pt
ad eam pbabiliter argui. vl' pōt ad pbabiliter arguē
dum aſſumi. ⁊ ſic h̄ accipiꝛ propō dyalectica cū eſt di-
uiſum in dcā diuiſione Alio mō pōt dici logica ſiue
dyalectica q2 ptinet ad locū docentē ſcz qa eſt ex termi
nis localib⁊. ⁊ ſic eſt membꝝ diuiſionis ¶ Scdo dr̄. ꝙ
predcā diuiſio eſt ſufficiēs. ⁊ hoc ɔprehēdēdo ſub phi
ſicis pōnib⁊ oēs pōnes pbabiles ſciaꝝ ſpeculatiuaꝝ
realiū hmōi ſt⁊ naturales mathēatice ⁊ metaphice ſi
ue diuīe. Sub ethic⁊ vero ɔprehēdēdo oēs pōnes p-
babiles ſciaꝝ practicaꝝ tā actiuaꝝ ꝙ factiuaꝝ cuiuſ
mōi ſt⁊ iconomice ⁊ politice ⁊ ſic d alijs Et ſub logic⁊
ɔprehēdēdo pōes pbabiles ſciaꝝ āmīclatiaꝝ cuiuſ-
mōi ſt⁊ gm̄atice logice ⁊ rhetoꝛice. Ex iſt⁊ pz ad ar⁹

Queſtio tercia.

Utrū ſi vnū oppoſitoꝝ dicat̄ multiplr̄ neccãrio ſit reli-
quū multiplr̄ dici in quocūꝫ gn̄e oppōnis Ad quaꝫ
rn̄detur cōiter ꝙ duplicia ſt̄ꝫ oppoſita. Quedā ſt̄ꝫ cō-
plexa. ⁊ quedā incōplexa. Incō plexa autē pn̄t opponi
duplr̄. Uno mō oppōne incōpleta q̄ eſt extremi ad me
dium. vel medij ad extremū. Alio mō oppōne ꝯpleta.
que ē extremi ad extremū. Dr̄ ergo ꝙ in q̄cūꝫ gn̄e ſi
vnū oppoſitoꝝ dicatur mlt̄iplr̄ necē eſt reliquū mlt̄ipli
citer dici. ⁊ hoc intelligēdo p̄mo de oppoſitꝫ incōplexis
De illis eīn ſoluꝫ probat ⁊ exēplificat p̄hus in textu.
Scd̄o intelligēdo de illis oppoſitꝫ; que ſm̄ oēm ſenſum
ad ſuā ſcatōem opponūtur. ⁊ ideo quāuis min⁹ dicat̄
mlt̄iplr̄ ſcꝫ ſm̄ intētōnē forme ⁊ put opponit̄ ei qd̄ ē ma
gis. ⁊ ſm̄ extēſionē put oppoītur ei qd̄ eſt maius. nō op
tet tamē ꝙ magis ⁊ maius dicātur mlt̄iplicit̄. ⁊ ſic etiā
eſt de multꝫ alijs vtputa de delcātōue ⁊ triſticia de hn̄
te viſum ⁊ de ceco. Ter° intelligēdo q̄ntū ad multi-
plicitatē ſcatoꝝ ⁊ nō ſuppoſitoꝝ. ideo non opꝫ ꝙ albe-
do ſit eq̄liter mlt̄iplicata ī ſuis ſuppoſitꝫ ſicut nigredo
Quarto dr̄ intelligi in prop̄e oppoſitꝫ. ⁊ nō ſoluꝫ in his
que opponūtur diſpata. Quīto dēt intelligi nō de ōni
bus ꝯtrarijs ſed ſolū de illis q̄ opponūtur ꝯ̄rietate pfe
cta q̄ eſt extremi ad extremū. Sexto dꝫ intelligi in con
trarijs ſm̄ rōnes prop̄as. ⁊ ideo quāuis motui ſurſuꝫ
ꝯ̄rietur motus deorſuꝫ. ⁊ eideꝫ ſm̄ genus ꝯ̄rietur q̄es.
tamē nō opꝫ ꝙ propt̄ hoc motus ſurſum ſit equocum.
Ph̄s aūt in textu nō facit mētionē de relatīe oppoſitis
eo ꝙ mīme pticipent rōem oppōnis. nec opponūtur niſi
in ordīe ad idem. relatīe eīn pn̄t eidē ꝯueīre reſpcū di
uerſoꝝ. eſt tamē idē iudiciū de ipīs ſicut de ꝯ̄rijs. Poſ
ſet tamē aliter dici ⁊ breuius. ꝙ ſi vnū oppoſitoꝝ dica-
tur multiplicit̄ quātum ad multiplicitatē ſignificato
ruꝫ ⁊ reliquū. Sꝫ non opꝫ ꝙ ſi vnū oppoſitoꝝ dicatur
multiplicit̄ quātum ad multiplicitatē ſuppoſitoꝝ qd̄
⁊ reliquū. nō eīn oportet ꝙ ſi ſint decem homīes albi
ꝙ propt̄ hoc ſunt decem homīes nigri. ⁊ iſta reſponſio
eſt melior.

Queſtio quarta.

Quare p̄hus hic approbat diſputatōem ad nomē et
ad intellectū. ⁊ nō eam reprobat in p̄mo elenchoꝝ.
¶ Dic breuiter ꝙ p̄hus eam hic approbat ⁊ alibi re-
probat ſed nō ſm̄ idem. p̄hus eīn eam reprobat in elen-
choꝝ ſicꝫ aliqui ipām poſuerūt. ¶ Unde āτiqui dixerūt
ꝙ ex parte propōnis erat ꝙ fieret diſpō ad nomē vl̄ ad
intellectū ⁊ hoc ē falſum. Phus aūt hic eam approbat
nō quia proueīat ex parte propōnū ſed ex parte diſpu
tantiū qui ſcilicꝫ ferunt intellcūs ſuos ad idem vl̄ ad
diuerſa ¶ Ad ratōnes patꝫ ſolutio ex dictis.

¶ Et in hoc finitur p̄mus liber thopicoꝝ.

Sunt autez
problēmatū alia q̄dem vl̄ia.
alia vero pticularia ⁊c̄.
In hoc ſcd̄o libro thopicorū
detmiat p̄hus de pbleumate
accn̄tis. ⁊ de pbleumate ſim-
plicis inhcrētie ad qd̄ pbleu-
ma accn̄tis reducitur. ⁊ diui-
ditur in q̄tuor tractat⁹. In pri
mo docet termiare pbleuma accn̄tis in prop̄a forma ⁊
ſub prop̄a intētione accn̄tis. Et diuidit̄ in duo capl̄a.
In p̄mo p̄mittit q̄dam p̄ambula neccãria ad hanc ar-
tem que eſt ars termiandi pbleumata. Et p̄mo ponit
hanc diuiſionē problēumatū. quedā eīn ſunt vl̄ia. ⁊ q̄-
dam pticularia. vt oīs voluptas ē bonū. ⁊ nulla volup
tas eſt bonū Particl̄aria vero. vt quedā voluptas eſt
bonū. ⁊ quedā voluptas nō eſt bonū. Deinde cū dicit
(ſunt aūt) compat pbleumata vl̄ia ad pticularia. di-
cēs ꝙ pbleumata vl̄ia tam ꝯſtructiua q̄ꝫ deſtructiua
ſt̄ꝫ cōia ad ſe ⁊ ad pticularia pbat. quia on̄dens vl̄e on̄
dit etiam ſuū pticulare. quia ſi aliq̄s on̄deret ꝙ alīd d
oīni ineſt. oſtēdit etiā ꝙ alicui inē. Et ſi oſtēdit ꝙ nul-
li ineſt oſtēdit etiam ꝙ alicui nō ineſt. Et ex hoc infert
p̄hus ordinē procedēdi de iſtis pbleumatib⁹ dicēs. ꝙ
p̄us determīandū eſt de pbleumatib⁹ vl̄ibus q̄ꝫ pticu-
larib⁹. ⁊ de deſtructiis q̄ꝫ cōſtructiuis. Ratō primi eſt
quia ꝯſideratōnes pbleumatū vl̄ium ſt̄ꝫ cōmunes tā
pbleumatib⁹ vl̄ibus q̄ꝫ pticularib⁹. nō ſunt aūt hmōi
ꝯſideratōnes pticulariū pblenmatū. Rō ſecūdi eſt. qꝛ
intētio in hoc libro eſt vt doceat̄ opponens arguere cō-
tra rn̄dentē. opꝫ autē opponentē magis pbare negati-
uas q̄ꝫ affirmatiuas propt̄ hoc ꝙ debꝫ arguere ꝯtra re
ſpōdentē qui vt in plurib⁹ poīt propōnes affirmatiuas.
¶ (Eſt aūt difficillimū) ¶ In hac tercia pticula cō
parat p̄hs pbleumatata accn̄tis ad alia. Et poīt dif-
ferentiā eius ab oībus alijs q̄ eſt penes facilitatē ⁊ dif-
ficultatē. ⁊ ſtat in hoc ꝙ in accn̄tib⁹ difficillimū eſt cō
uerti ꝯueīentē noīatōem. ſed nō eſt ſic de alijs p̄dicatꝫ
Un̄ p ꝯueīentē noīatōem p̄hs nihil aliud intelligit ni
ſi talē ꝯn̄am eē bonā. albedo inē homi. ergo hō eſt alb⁹
Rō hui⁹ drn̄e ē. qꝛ in denoīatōne accn̄tiū ꝯtingit aliq̄
ineē ſm̄ q̄d. vt albediuē vl̄ iuſticiā. ſed ī alijs nullū cō-
tingit ineē ſm̄ q̄d. imo qd̄libꝫ illoꝝ vl̄ nō inē vl̄ ſimplr̄
inē. ⁊ iō ad on̄dēdū ꝙ hō ſit alb⁹ nō ſufficit on̄dere ꝙ al
bedo iuſit hoi Sꝫ ſi al̄ greſſibile bipes inſit alicui veꝝ
ē dicere ꝙ ipm̄ ē al̄ greſſibile bipes. Et ſil̄r ſi inē alicui
al̄. veꝝ ē dicere ꝙ ipm̄ ē al̄ Et ſi veꝝ ē dicere ꝙ alicui
inē eſſe pceptibile g̃matice. veꝝ ē dicere ꝙ ipm̄ ē pcep-
tibile g̃matice ¶ (Detmīare āt opꝫ) ¶ In hac q̄rta p
ticl̄a on̄dit p̄hs q̄dā pctā ⁊ docꝫ ea euitare q̄ ſepe ꝯtin
gūt ꝯtra argumētatōes dialeticas Primū ē metiri. 2[m] ē
trāſgredi ꝑpoſitā locutōꝫ Primū āt accidit qd̄o 1° ineē
qd̄ nō inē. Scd̄m ꝑo qn̄ noīant̄ res extraneis noīb⁹ ⁊ i
uſitatꝫ. vt ſi q̄s appellaret hoīeꝫ plātanū. i. arborē euer
ſaꝫ ¶ (Un⁹ g̃ loc⁹) ¶ In h̄ ſcd̄o ca° docꝫ p̄hs tmīare
pbleumata accn̄tꝫ in ppa foꝛa. ⁊ p° poīt hāc ꝯſidatōꝫ
Si aliqd̄ p̄tū aſſignet̄ ineē ſubcō vt accn̄s. vidēdū ē ſi ſī
bi inſit vt defi° vl̄ gen⁹ vl̄ ꝓpriū. qꝛ ſi ſic deſtructū ē p-
bleuma ¶ (Peccāt āt) ¶ In hac ſcd̄a pticula poīt pec
catū incidēs circa h̄ Et dr̄ ꝙ hoc pctm̄ maxīe accidit
circa genus aſſignādo genus alicui ineē vt accn̄s. vt ſi

aliq̄s dicat colorē accidere albo. Cōtingit aūt peccā-
re duobꝫ mōis. Uno mō qñ in ꝓbleumate exꝑmit̄ noⁿ
accñtis. ſicut dicēdo ꝙ virtus accidit iuſticie. Scd̄o
qñ modus inherēdi accñtis nō exꝑmitur ſed explica
tur ī illo qd̄ denotat̄ ineſſe denoīatiue ⁊ ꝯcretiue. vt ſi
dicat̄ albedo colorat̄. vel ābulatio mouet̄. ¶ (A nullo
eñ mouet̄) ¶ In hac tercia ꝑticula ꝓbat ph̄us qd̄ dā
ſuppoſitū ſcꝫ qui denotat p̄tum ineē denoīatiue deno-
tat ip̄m ineē vt accidēs ⁊ nō vt genus. qꝛ om̄e gen⁹ p̄di
catur vniuoce de ſuis ſpēbus ⁊ nō denoīatiue. eo ꝙ de
ip̄is p̄tur ſm̄ vnū nomē ⁊ ſm̄ vnā rōem. Et ex hoc in-
fert quarto. ꝙ qui dt̄ albedinē eſſe coloratā nō aſſignat
coloratū ineē vt genus propt̄ denoīatōem neqꝫ vt pro-
priū aut definitō quia illa nō inſt̄ alteri a ſubc̄o. Cō-
tingit aūt multa alia ab albedīe colorari. vt hoiem lig
num equū lapidē. ⁊ ideo relinq̄tur ꝙ aſſignat coloratū
ineſſe vt accidens.

Queritur vtrum

in accñtibus ab ineē ad eſſe valeat ꝯña ¶ Arguit̄ pri
mo ꝙ ſic. quia ph̄s in p̄mo prioꝝ ꝑ p̄tum ineē ſubiec-
to intelligit p̄tum p̄dicari de ſubc̄o. ḡ idem ē ineē ⁊ pre
dicari. ⁊ ꝑ ꝯñs ſi albedo inſit homi albedo p̄tur de ho
mīe. ſed ſi albedo p̄tur de homīe hō eſt albus. ḡ ſi albe
do ineſt homi hō eſt albus. ⁊ ꝑ ꝯñs ab ineē ad eſſe ī ac-
cidētibus ē bona ꝯña. Confirmat̄. quia eē accidētis ⁊
eius ineē idem ſt̄. ḡ ab vno ad aliud ē bona ꝯſequētia
⁊ ecōtra. Añs patet ꝑ ph̄m ſeptīo metaph̄ice dicētem
accñtis eſſe ē ineſſe. ¶ Scd̄o ſic. bñ ſeq̄tur albedo inē
homī ſimpl'r. ergo hō eſt albus. ⁊ etiā ſeq̄tur albedo in-
eſt homī. ḡ ineſt homi ſimpl'r. ⁊ ꝑ ꝯſequēs ſeq̄tur albe-
do inē homi. ergo hō eſt albus. Minoꝛ ptꝫ. quia ſim-
plicit̄ dico qd̄ ſine addito dico. Cōfirmat̄. quia cā for
malis nūqꝫ ſeꝑatur a ſuo effectu. ergo īpoſſibile ē albe-
dinē ineē alicui quādo ip̄m ſit albū ¶ Tercio ſic. ſic̄
ſe habꝫ iſta. albedo inē homi ſm̄ pedē ad iſtaꝫ. hō eſt
albus ſm̄ pedē. ita hec albedo ineſt homi ad iſtam. hō
eſt albus. ſed ſeq̄tur albedo inē homi ſm̄ pedē. ergo hō
eſt albus ſm̄ pedē. ergo etiā ſeq̄tur albedo inē homī. er
go hō eſt albus. Cōfirmat̄. quia ſi non ſeq̄tur hoc eſſꝫ
ex eo ꝙ accidēs ſolum ineſſꝫ ſm̄ ꝑtem. ſed hoc nō impe
dit. ḡ ⁊c̄. Minoꝛ ptꝫ. quia quāuis ſimitas nō inſit hoī
niſi ſm̄ naſum. tamē bñ ſeq̄tur ſimitas inē homī. ergo
hō eſt ſim⁹. Patꝫ ſecūdo. qꝛ ſi albedo inſit ſcuto ꝓ me-
dia ꝑte tm̄. tūc ſcutū eſt albū. ergo accñs ineē ſolum ſꝫ
ꝑtem nō impedit ip̄m p̄dicari de ſubc̄o. Añs patꝫ. q̇a
ſi media ꝑs (q̄ ē alba) ſit a ⁊ alia media ꝑs diuidat̄ in
duas ꝑtes quaꝝ vna eſt b ⁊ alia c. tūc aggregatū ex a ⁊
b eſt ſimpl'r albū. eo ꝙ maioꝛ ꝑs eius ē alba. ⁊ vltra ag
gregatū ex a ⁊ b eſt ſimpl'r albuꝫ. ſed aggregatū ex a ⁊
b eſt maioꝛ ꝑs ſcuti. ergo maioꝛ ꝑs ſcuti eſt ſimpl'r alba
ſed illud ē ſimpl'r albū cui⁹ maioꝛ ꝑs eſt ſimpl'r alba.
⁊ per ꝯñs illud ſcutū eſt ſimpl'r albū. ¶ Tercio ſic. oīs
illa ꝯñtia eſt bona in q̄ ex oppoſito ꝯñtis infert̄ oppoſi-
tum añcis. ſicut patꝫ ex libro p̄oꝛum. ſed dicēdo albe
do inē iſti. ergo iſte ē albus ex oppoīto ꝯñtis infert̄ oppo
ſitū añtis. ergo. Minoꝛ ptꝫ quia detur oppoſituꝫ ꝯſe-
quētis ſcꝫ iſte. hō nō eſt albꝫ. ſeq̄tur ergo iſte ē nullū al-
bum. eo ꝙ p̄tum ꝓpōnis negatīe diſtribuit̄. ⁊ ſi iſte. ē
nulluꝫ albū ip̄e eſt nullā hñs albedinē. ⁊ ſi eſt nullā ha
bens albedineꝫ. albedo nō ineſt ei. ⁊ hoc repugnat añti
qd̄ dicebat albedo ineſt iſti ergo ⁊c̄.

In oppoſitū

eſt philoſoph⁹ in
textu. Pro ſolutō
ne queſtionis ſol-
uende ſequūtur q̄tuoꝛ queſtiones.

Queſtio prima.

Utrꝫ diuiſio ꝓbleumatꝫ in vl'i ⁊ ꝑticulari ſit ſufficien
ter aſſignata. Pro cui⁹ ſolutōne ponūtur q̄tuoꝛ diſtin
ctōnes. Prima. ꝓbleuma pōt accipi dupliciter. Uno°
ꝓp̄e vt ſcꝫ ꝯtinet ⁊ interogat vtrāqꝫ ꝑtem ꝯtradcōnis
ſub diſiūctio ne. ⁊ hoc modo acceptū eſt in p̄mo libꝛo.
Alio mō capitur impꝛop̄e ꝓ altera ꝑte tm̄ ſcꝫ affirma
tiua vl' negatiua. Sūt etiā in ꝓbleumate p̄mo mō ac-
cepto due ꝑtes. quaꝝ vna ſit poſitio rñdentis. ⁊ altera
oppoſituꝫ opponētis qd̄ ſcꝫ intendit ꝓbare. ⁊ hoc mō om
ne ꝓbleuma eſt ꝓpō. ⁊ ſic capit ph̄us in hoc libꝛo ⁊ in
ſequētibus ſicut patꝫ ꝑ eius exēpla. Et etiā q̇a ſi acci
piatur ꝓbleuma p̄mo mō tūc nō eſt ꝓpō ſed q̄ſtio. ⁊
poſito ꝙ eſſꝫ ꝓpō tamē nō eſſꝫ cathegoꝛica ſꝫ hypo-
thetica diſiūctiua. ⁊ ideo nullum tale eſt vl'e aut ꝑti-
culare. ſed qd̄libet includit ī ſe vl'e vel ꝑticulare. affir-
matiuū vel negatm̄ cum ꝯtineat vtrāqꝫ ꝑtem ꝯdictō-
nis. cui⁹ ſemꝑ vna ē affirmatia ⁊ alia negatia. vna vl'is
⁊ alia ꝑticular̄. ⁊ ideo illo mō accipiendo nullū magis
dēt dici vl'e qꝫ ꝑticulare. ꝯſtructm̄ qꝫ deſtructm̄ ¶ Se
cūda diſtinctō. duplicia ſt̄ ꝓbleumata. quedā ſt̄ ca-
thegoꝛica. alia ꝟo hypothetica. Sūt eñ quedā ꝓbleu-
mata ypothetica ſiue foꝛata de ꝓpōnibꝫ ypothetic̄. vt
ſi hō currit hō mouet̄. vel nō. ⁊ taliū ꝓbleumatū q̄libꝫ
pars ꝯdcōnis ē ꝓpō ypothetica. ideo nec eſt vl'is nec
ꝑticular̄. ⁊ ꝑ ꝯñs hmōi ꝓbleumata nō dēnt dici vl'ia
aut ꝑticulare ¶ Tercia diſtictio. ꝓbleuma vl'e ⁊ ꝑticu-
lare pñt dupl'r ꝯſiderari. Uno mō p̄me intētional'r. ⁊
ſic nō opponūtur. qꝛ vnū ſeq̄tur ad aliud ſcꝫ ꝑticulare
ad vl'e. ⁊ ſic ſt̄ ſecūde intētōnes diſtīcte q̄ nō poſſūt eidē
ꝯueire. nec vna ad aliā ſeq̄tur nec de ip̄a p̄tur ¶ Quar
ta diſtictio. ꝓbleuma vl'e eſſe cōe ſibi ⁊ ꝓbleumati ꝑti
culari pōt intelligi dupl'r. Uno mō ꝑ p̄dicatōeꝫ Alio
mō ꝑ ꝯſideratōem ⁊ t̄miatōem. ſic ſcꝫ ꝙ ꝑ qualcūqꝫ cō
ſideratōes pōt termiari ꝓbleuma vl'e pōt etiā t̄miari
ꝓbleuma ꝑticulare. ⁊ iſto° intelligit ph̄s in textu

Dic primo

ꝙ p̄dcā ꝓbleumatuꝫ
diui° eſt bona ī ſe ⁊ ꝯue
niēter poſita. Prima ꝑs
ptꝫ. qꝛ illa diui° eſt bona ī ſe q̄ datur ꝑ oppoīta. iſta eſt
hmōi. ḡ ⁊c̄. ⁊ hoc capiēdo ꝓbleuma im ꝓp̄e. ⁊ ꝓ ꝓbleu-
mate cathegoꝛico ⁊ ꝯprehēdēdo ꝓbleuma indefinitū
ſub ꝑticl'ari. ſed iſta ē hmōi. ḡ ⁊c̄. Mīoꝛ ptꝫ qꝛ ꝓbleu-
ma vl'e ⁊ ꝑticl'are hñt mōs p̄ndi ⁊ inherēdi oppoſitos.
nā in ꝓbleumate vl'i demrātur p̄tuꝫ ineē ſubc̄o ꝓ quo-
libꝫ eius ſuppoīto. ⁊ in ꝑticl'ari ꝓ vno tm̄ ſcꝫ indet̄mīa
te. ⁊ iſti mōi inherēdi ſt̄ oppoſiti ſiue diſtīcti. ¶ Scd̄a
ꝑs patꝫ. qꝛ ſt̄ quedā ꝓbleumata in q̇bꝫ p̄tuꝫ attribuit̄
ſubc̄o ꝓ quolibꝫ eius ſuppoīto ⁊ iſta ſt̄ vl'ia Alia ſt̄ ꝓ
bleumata in q̇bꝫ p̄tum attribuit̄ ſubc̄o ꝓ vno ſuppoſi-
to. ⁊ iſta ſt̄ ꝑticl'aria. ḡ. ¶ Et ſi forte q̄ras p̄°. an in ꝓ
bleumate vl'i ſignū ſit diſpō ſubiecti ī oꝛdīe ad p̄tū. vl'
ſolū in oꝛdīe ad ſuppoīta. Dico. ꝙ ſignū vl'e nō eſt ſolū
diſpō ſubiecti ī oꝛdīe ad p̄tū ſicut albtus ⁊ Pe. hyſ. vi-
dent̄ ſenſiſſe. ſed etiā ē diſpō ſubiecti ī ꝯꝑatōne ad ſua
ſuppoīta. pꝫ qꝛ ſignū vl'e dt̄ modū ītelligēdi t̄minū ꝯēx
ꝓ quolibꝫ ſuppoīto ſiue iſte t̄min⁹ ponat̄ a ꝑte ſubiecti

ſiue a pte ꝑdicati. vt dicēdo ſortes videt oēm hoīem. iſta ꝓpō eſt falſa eo ꝙ hoīem tenet pro qlibet ſuppoito iſta exñte vera ſortes videt hoiem. Ex quo patz ꝙ accidit termīo cōi teneri ꝓ quolibz ſuppoito in ordine ad ptuz. pōt eñ accipi ꝓ quolibz ſuppoito ⁊ nō in ordine ad aliqđ ptum ¶ Si queras ſcđo. an ſignū vle poſſet teneri collectie ⁊ diuiſiue. Dicūt aliqui ꝙ nō. leo ꝙ als due ꝯdictorie eēnt ſimul vere. vtputa poſita ꝙ nō eēnt niſi qtuor hoies qui traherēt nauē tūc iſta eēt ꝟa oīs hō trahit nauē. ⁊ etiā iſta ſorꝰ nō trahit nauem. Sed ad hoc facilꝰ eſt ſolutio. qꝛ ꝓpōnes nō ꝯtradicūt niſi ſignū teneat diſtributie qđ nō fieret ī ꝓpoſito Jdeo dico. ꝙ lz ſignū vle affirmatiū in ſinglari nūero acceptū cōiter teneat diuiſiue. Jn plī tamē nūero pōt teneri ⁊ diuiſiue ⁊ collectie. ⁊ hoc maxīe reſpcū ꝑdicati ſiue termī cui adiūgitur. Pria pars patz. qꝛ ſignuz vle eo mō diſtribuit terminū cōem ī ſuppoſito quo mō eſt ꝑdicabilꝰ de ſuppoitis. ſed ṫmīnꝰ cōis in ſinglari numero eſt ꝑdicabilꝰ de ſuppoitis diuiſim ⁊ nō ꝯiūctim. ergo ſic diſtribuit. Et ſi forte dicas. qꝛ ſm Porph. hō in ſinglari nūero ꝑtur de pluribꝫ hoībus cōiūctim q̄re ſolutio patz in Porph. Ḡ aūt vle in ſinglari nō ꝑdicetur ꝯiūctim ſed diuiſim. ptz q̄nto metaphice. vbi ponit Areſto. drām inter totū vle ⁊ totuz integrale. Dic eñ ꝙ totū vle ſaluatur ī qualibz pte diuiſim. Sz totū integrale ſaluatur ī qualibz pte ꝯiūctim. Silr in ſcđo elenchoꝝ in caplo de falla ſm plures interrogatōnes dr. ꝙ qui pcutit hūc ⁊ hūc nō pcutit hoīem. ſed hoīes. Ex quo patz ꝙ ṫminus cōis in ſinglari nō ꝑtur ꝯiūctim. ſed bñ in plī nūero. qđ patz iteꝝ ſcđo elenchoꝝ. vbi dr a phus. ꝙ ambo ⁊ oīa multa ſcant. i. pñt teneri collectie ⁊ diuiſiue. Et patz quarto autoritate eiuſdē ſcđo politicoꝝ vbi diſtīguit hāc. qđ eſt oīm ciuiū. pōt eñ hoc eſſe duplr. ſcz ꝯiūctim vl diuiſim ¶ Si q̄ras tercio. an hoc ſignū oīs exigit plura ſuppoita in termio cui additur. Dico ſicut dixi ſiliis ꝙ nō exigit actu plura ſuppoſita ī termio cui additur. ſed bñ aptitudie. Patet. quia hoc ſignū oīs non eſt niſi diſpō vniuerſal. ſcat eñ qm vlr. ſicut patuit pmo ꝑiarmeuias. i. ſcat modū accipiēdi terminū vt eſt in qlibet ſuoꝝ ſuppoitoꝝ. Sz ſm Auicēnam ī metaphica ſua caplo de vlibus. Vle eſt ꝓpt reſpcm ad plura vel ī actu vl in aptitudie vel in imaginatōne. ſicut etiā patz ex definitōne vlis data pmo ꝑiarmeuias ¶ Si q̄ras quarto. an ſignū vle eqliter diſtribuat ṫminū in ſuppoſita pñtia p̄terita ⁊ futura. Rñdent cōiter noīales ꝙ nō niſi ſit aliq̄ ampliatio ſcā. Probāt qꝛ terminꝰ cōis habz diſtribui pmo ⁊ pncipalr in illa q̄ actualr eius naturā pticipāt. ſed ſuppoſita p̄terita ⁊ futura nō includūt actualr naturā termini cōis ſed ſolū pñtia. ḡ in ſuppoſita pñtia pmo ⁊ pncipalr diſtribueret. Vñ ſuppoſita p̄terita ⁊ futura nō includūt naturā ſuaz. quia ṫminꝰ cōis ſcat aliqđ ens veruz extra aīam exñs ſicut hō. de tali eñ dicitur p̄ta realia. ⁊ nō de eo qđ ſolum hz eſſe in aīa. Suppoſita āt p̄terita corrupta ſtꝫ. futura aūt nōdum ſtꝫ niſi in apphēſione aīe. iđo dicūt ꝙ ſuppoſita corrupta vl futura reducūtur ad pñtia ſm analogiā. ſicꝫ hō pictus reducitur ad hoiem veꝝ. Sz ego dico ꝙ ſignū vle eqliter diſtribuit ṫminū cōem in oīa ſua ſuppoita pñtia preterita ⁊ futura q̄drupl. Pmo ꝑ phm in pmo poſterioꝝ q̄ dicit ꝙ dici đ oīi eſt qñ nō eſt in quodā q̄dez ſic. ī quodam aūt nō. neqꝫ in aliquo ſic ⁊ ī aliquo nō. ſed vbiqꝫ ⁊ ſemp ¶ Tūc ſic arguit. illud qđ ſemel cadit ſub diſtributōne termi cōis maxie in ꝓpōnibꝫ neccārijs ſp cadit ſicut ptz ex pdcā definitōne dici de omi. ſed ſuppoita p̄terita aliqñ fuerūt ſub diſtributōne termi cōis. ergo adhuc ſtꝫ ſub diſtributōe eius. ⁊ ꝑ ꝯſequēs ſi fiat diſtributio in p̄terita ⁊ pñtia eadē rōne ⁊ in futura. ſicut eñ p̄terita nō ſtꝫ actu ſub termīo. ita nec futura ¶ Secundo ſic. quia terminꝰ cōis diſtribuit in oīa ſuppoita ad que ſe habz ꝑ indrām ſue ſcatōnis. ſed ṫminꝰ cōis ſe hēt per indrām ſue ſcatōnis ad ſuppoſita pñtia p̄terita ⁊ futura. ergo eqliter ī iſta diſtribueret. Mꝫ aūt terminꝰ indrñter ſe hēat ad ſuppoſita pñtia p̄terita ⁊ futura als ꝓbatū eſt ¶ Tercio ſic. ṫminꝰ cōis diſtribuit in ſuppoſitū ſm ꝙ intelligit quia vt ſic eſt obiectuz diſtributōnis. ſed ſm ꝙ intelligit ⁊ ſcatur indrñter ſe hz ad p̄terita ⁊ futura. ergo ¶ Quarto ſic. ṫminꝰ eqliter diſtribuit in illa ſuppoſita q̄ equalr ſtꝫ eius ſuppoſita. ſed pñtia p̄terita ⁊ futura eqliter ſtꝫ ſuppoſita termi. ḡ Minor ptz. quia illud eſt ſuppoſitū alterius qđ includit ſcatum illius ſub rōne magis ꝯtracta. ſed ſuppoſita pñtia p̄terita ⁊ futura ſtꝫ hmōi. ergo ¶ Dic ſcđo ꝙ diuiſio ꝑdicta nō eſt diuiſio gñis in ſuas ſpēs ſed totiꝰ in mō in ſuas ptes. quia hec diuiſio nō eſt ꝑ dñas eēnles ſed accñtales eo ꝙ nūq̄ inferius diuidit differētijs eēntialibus ⁊ ſpecificꝫ ſui ſupioris. q̄uūis poſſit diuidi differētijs accñtalibus eiuſdē. ꝑticulare aūt ⁊ vle ſtꝫ differētie enūciatōnis que ē ſupior ad ꝓbleumata vt ī ꝓpoſito accipitur

Queſtio ſecūda.

Utruz ꝓbleuma accidētis ſit diſtinctuz a ꝓbleumate ſimplicꝫ inherētie. ⁊ alijs ꝓbleumatibꝫ Pro ſolutōne cuiꝰ Attēde pmo. ꝙ ꝓbleuma accñtis ē quo q̄rit an ꝑtum inſit vl nō inſit ſubcō cum expſſione huiꝰ intētionis accñs. vt ſi q̄ratur vtꝝ album inſit homī vt accidens vl nō. Uel vtꝝ color inſit homi vt accidēs vel nō. ⁊ eodē modo dicēduz eſt ꝓbatur de ꝓbleumatibꝰ alioꝝ ꝑdicatoꝝ ¶ Attēde ſecūdo. ꝙ ꝓbleuma ſimplicis inherētie eſt quo querit an ꝑdicatuz inſit vl nō inſit ſubiecto ſine expſſione alicuiꝰ q̄tuor ꝑdicamētoruz. Ut ſi querat. vtrum aīal inſit homi vl nō. vel vtrum albedo inſit homi vl nō Et hmōi ꝓbleumata dicunt reduci ad ꝓbleumata accidētis Cuius ratō eſt. quia ꝓbleumata accidentis de modo predicādi definitōnis in ordine ad quē philoſophus cōſiderat ꝓbleumata alioꝝ predicatoꝝ ſolū retinet illam pticulā que eſt (ineſſe ſiue ꝑdicari) ⁊ ideo quia in ꝓbleumate ſimplicꝫ inherētie ſolum querit vtꝝ hoc inſit illi vel ꝑdicetur de illo. ideo ꝓbleuma ſimplicꝫ inherētie reducitur ad ꝓbleuma accidētꝫ. q̄uūis aliq̄ndo in ipo ꝑdicatum ſit definitō. aliquādo genus aliqñ ꝓpium ⁊ aliquādo accidēs. Ex hoc patz qūo ꝓbleuma accidentis diſtinguit a ꝓbleumate ſimplicꝫ inherētie ſaltez ſm modū interrogandi. licet ſm ſubſtātiā ꝓbleuma ſimplicis inherētie nō diſtīguat ab alijs ꝓbleumatibꝫ ¶ Et ſi queras. quare phus pus determiauit de ꝓbleumate accidētis cum tñ vltimū ꝑdicatoꝝ ſit accidēs ⁊ ꝯgnoſcitur ꝑ negatōem oīm alioꝝ. Rñdent aliq ꝙ hoc ē ꝓpter difficultatē ꝓbleumatꝫ accidētis. Naz ꝯgnito mō termiandi difficiliora ꝓbleumata cognoſcitur modꝰ cognoſcēdi ꝓbleumata faciliora. ḡ prius ē determiandū

de ꝓbleumate accñtis. Sz hec rñsio est ɔtra p hm qn/to metaphice caplo pmo. ⁊ etiã pmo phicoꝝ caplo pᵒ eo ꝙ doctina dz incipe ab eo quod est facili⁹. innata ē eim nobis via ꝑcedēdi a nob notiorib⁹ ⁊ faciliorib⁹. citius ergo deret determiare de aliis ꝓbleumatib⁹ ꝗ̃ de ꝓbleumate accñtis. ex eo ꝙ ē difficilius. Ideo dico ꝙ propter duo detmiat pmo de ꝓbleumate accñtis. Prio. propt ɔueniētiã quã habz cuz ꝓbleumate simplicr inherētie eo ꝙ ipm supponitur in oĩ alio ꝓbleumate. Nã ad hoc ꝙ aliqd insit alicui vt gen⁹. oprtet suppoere ꝙ insit simplicit'. ad hoc ꝙ insit vt definitō vl' propum vl' accñs quia ergo ꝓbleuma accñtis maxie ɔuenit cuz ꝓbleumate simplicr inherētie. ideo de ipo pmo detmiatur Scdo. quia p eandē ɔsideratoem p quã tmiatur ꝓbleuma accñtis destructie. pñt etiã destructie termiari ꝓbleumata oim alioꝝ pdicatoꝝ. ⁊ non ecōuerso. qa cũ accñs nihil obtineat de mō pdicādi definitōnis nisi illam pticulã que ē inee vel pdicari. ideo si oñsum ē aliqd non pdicari vl' nō inee alicui. oñsum ē ipm nō esse accñs illius. nec etiã aut genus aut defiᵒ aut propum. sed nō est sic ecōuerso. nō eim propt hoc ꝙ oñsum ē aliquid de aliquo pdicari i quid oñsum ē ipm nō esse accidēs illius. nec etr propt hoc ꝙ oñsuz ē aliquid nō pdicari ɔuersim oñsum ē ipm eē accñs

Questio tercia.

Utꝝ in accñtib⁹ ab inee ad esse sit semp bona ɔñtia. Pro cui⁹ solutōne Attende pmo. ꝙ in ꝓposito nō accipitur inee pro pdicari. qꝛ accñs inesse in ꝓposito ē ipm pdicari. ido essz idē qrere an si qreret vtꝝ valeat ɔña a pdicari ad ptum. Nec tñ accipit hic eē pro inherere realit' fm quitum modũ deendi in. eo mō quo accñs inheret subcō. vl' forma materie. quia fm p hm i textu in aliis pdicatr ab accñte ab inee ad esse ē bona ɔseqntia ⁊ tñ non inheret illo mō. ido accipit hic inherere gnaliter put idē est ꝙ eē in alio Ex quo seqtur qrere. vtruz ab inee ad eē valeat ɔseqntia i accñtib⁹ est qrere vtꝝ a ꝓpōne fcante accñs inherere suo subcō ad ꝓponem in qua accñs de suo subcō pdicatur valeat ɔseqntia. cuiusmōi ē hec. albedo inheret sorti. g̃ sortes ē albus. Attēde scdo. ꝙ duplices sūt partes alicui⁹ totius. Quedã sūt partes pncipaliores. sicut aĩa ⁊ corpus sūt partes homis. ⁊ in talib⁹ ab inee ad esse ē bona ɔñtia. si ille sint indiuisibiles. vt bñ seqtur scia est in aĩa hois. g̃ aĩa homis est sciēs. Si etiã ille ptes sint diuisibiles ⁊ accidēs insit fm quãlibz partē ɔñtia ē bona. quia bñ seqtur albedo inē corpori hũano fm quãlibz sui ptem. ergo corpus hũanum ē album. Alie sūt partes min⁹ pncipales. ⁊ in talib⁹ non semp valz ɔseqntia. Sūt etiam qdam ptes maiores sicut ē medietas corpis cum vna tercia. ⁊ in talib⁹ etiam est bona ɔseqntia. si accñs insit illis fm quãlibz sui partē. bñ eim seqtur albedo inē scuto fm maiorē sui partē. ⁊ fm quãlibz partē illius maioris. ergo scutũ est albuz. Alie sūt partes miores. ⁊ alie equales. ⁊ in talib⁹ non sp valz ɔseqntia Sūt etiã qdã hmōi partiũ que spēaliter sibi detmiant aliqua accidētia. sic ꝙ ille nō possunt aliis ptibus inee. ⁊ in hmōi bene valz ɔseqntia vt bene seqtur Simitas inē homi fm nasum. ergo hō est symus. Alia vero sūt que nō determinant sibi aliqua certa subiecta. immo accñtia que insūt illis possunt etiã aliis inee. ⁊ in talib⁹ nō valet ɔseqntia ab inee ad esse. Ex istis patz quid sit dicēduz ad q̃stionem. Unū non sp in accñtib⁹ ab inee ad esse valz ɔseqntia Naz si albedo soluz sit i pede vt in oculo ethiopis. verum ē dicere ꝙ albedo est in homie. ⁊ tñ non seqtur propt hoc ꝙ ethiops est albus

Questio quarta.

Utꝝ genus pdicetur denoiatie de suis spēbus. Pro cui⁹ solutōne Attēde pmo. ꝙ duplex est pdicatio denoiatiua. quedã est sũpta a pte eentiali que dr ptez qd ditats rei. sicut ē genus vel drña. Alia ē denoiatiua pdicatō sũpta a forma accñtali alicui accñtalit' inherēte Attēde scdo. ꝙ cã quare genus nō predicat denominatiue de suis spēbus fm Albertũ est talis. qa denomiare est seipm noiare de aliquo i ɔcreto a quo ē diuersum. tũc sic arguit. Illud qd habz denoiare alteꝝ vt sic est diuersuz ab eo. genus aũt vt gen⁹ nō est diuersuz a suis spēbus. ergo gen⁹ vt genus nō pōt denoiatiue predicari de spē. Maior ptz ex interpretatōne denoiatōnis Contra hō denoiatur hũanus ab hũanitate. ⁊ tñ humanitas ē mag' eadē cum homie ꝗ̃ genus cum spē. g̃ Cōfirmat. cum qritur qd intelligat p genus vt genus vl' intelligit intentionē scdam ɔcretiue designatã. ⁊ sic maifestuz ē ꝙ illa ē diuersa a spē. Si aũt p genus intelligat naturã genericã tũc falsuz ē ꝙ genus nō distiguat a spē. quia spēs actu includit drãm quã nō includit genus. Est ergo sufficiēs distictio inter gen⁹ ⁊ spēm ad hoc vt genus denomiet spēm

Dic pmo ꝙ loquēdo de pdicatōne denoiatiua pmo mō genus pdicatur denoiatiue de suis spēbus. Ptz. quia oĩs pars si ptur de toto. pdicat de ipo denoiatiue. sed genus ē pars spēi sicut ex Porph. patz ⁊ pdicatur de spē. ergo pdicat denoiatiue. qa pdicat in ɔcreto. vt dicēdo hō est aĩal. ⁊ nō. hō est aĩalitas i abstracto. quia nunꝗ̃ illo mō predicat pars de toto. Dic secūdo. ꝙ accipiēdo pdicatōem denoiatiuã secūdo mō genus nō pōt pdicari denoiatiue de sua spē. Patz. quia hoc mō sola accñtia ⁊ extranea pdicant de illis quoꝝ sūt accñtia. genus aũt nō est accñs respcu sue spēi. g̃ Sed ɔtra hoc arguit quadruplr. Prio sic. genus pdicatur vniuoce ⁊ qdditatie de spē. ergo nō denomiatiue. Scdo sic. quia aĩs album possz pdicari vniuoce Tercō sic. quia qdditatie pdicari ⁊ denoiatiue pdicari repugnãt. quia denomiare ē aliqd de alio noiare. hoc aũt repugnat qdditatie pdicatōi Quarto. p Arestotelē in pdicamētis qui poit drãm inter pdicatōem vniuocã ⁊ denoiatiuã Ad ista oia dicēduz est. ꝙ denoiatiua pdicatō interdũ accipit pro omi pdicatōne cōcretiua alicui⁹ pdicati de aliquo subcō. ⁊ illo mō qdditatiua pdicatio ⁊ denoiatiua nō repugnãt immo simul stant qd patz p phm i textu dicērem. Nam a definitōne gñe ⁊ propo necessariũ est ɔuerti demōstratione. Vult ergo ꝙ demōstratō potest fieri a definitōne genere ⁊ propo Alio mō capit pro pdicatōne ɔcretiua pdicati extranei de suo subcō. ⁊ illo mō repugnãt Cōtra scdm dcm arguit quadruplr. Prio. qntuz pdicatur de linea denoiatiue. dicēdo linea est qnta. ergo. Scdo sic. idez ptur de serpo denoiatie. vt dōo vnitas est vna. g̃ mlto fortius gen⁹ de spē. Terᵒ sic. dr phus in pnᵒ hui⁹ libri. syll's dyalectic⁹ est sophistic⁹ syll's fm ꝓbabilē opioem ē gen⁹ dyalecticũ. g̃ gen⁹ ptur denoiatiue illoᵒ Qrto sic. scde subnē fcat qle qd. qd ãt fcat

quale q̄d illo mō p̄dicatur denoīatiue. ergo ſcd̄e ſubñe que ſtꝫ genera ⁊ ſpēs illo mō p̄dicant̄ denoīatiue. ¶ Ad p̄mā dicēdum. ꝙ q̄ntum nō p̄dicat̄ de linea denoīatiue. ſi ꝑ ſe ⁊ abſolute cōſideret̄. ſed bñ rōne ſubiecti in quo exiſtit. Ad ſcd̄m nō oportet ꝙ ſi idē poſſit p̄dicari denoīatiue de ſeipō ꝙ propt̄ hoc genus de ſpē. ¶ Nam ens p̄dicatur q̄dditatiue de decē p̄dicamētis. ⁊ tamē de ſuis paſſionibꝫ que ſcḋm ph̄m q̄rto metaph̄ice ſtꝫ eadem realit̄ ip̄i enti p̄dicat̄ denoīatiue ¶ Ad terciā dicendū. ꝙ ſi ſyll̄s ſit genus p̄dicatio p̄dicta nō eſt denominatiua ſcd̄o ſed p̄mo mō ¶ Ad quartā dd̄m. ꝙ nō oē qd̄ ſ̄cat quale eēntiale p̄dicetur denoīatiue ſcd̄o mō. ſ; oīe qd̄ ſ̄cat quale accñtale p̄dicatur de eo cuiꝰ eſt q̄le denoīatōne ext̄nſeca. ſcd̄e aūt ſubñe nō ſ̄cant tale q̄le

Ad rōnes

ad p̄mā pat; ſoluº Et ad eius ꝯfirmatōem dr̄. ꝙ ſi accipiat̄ eſſe accñtis ꝓ eſſe exñtie. ſic eē ⁊ eius ineē ſtꝫ idē ſaltē ꝯcōſtant̄ ſic ſc; ꝙ vnū nō poteſt naturalr̄ eſſe ſine alio. ſed ſic nō capitur h̄ eē ſicut pt; ex dcīs. imo capit̄ eſſe ꝓ p̄picari ¶ Ad ſcd̄a; dr̄. ꝙ ſimplr̄ vno mō idem ē ꝙ ſine addito. ⁊ ſic bñ ſeq̄tur albedo ineſt homi. g̊ ineſt homi ſimplr̄. Alio mō idem ē ſimplr̄ id eſt ꝑfecte ſiue ſcḋm totū accipiēdo totū kathegorematice. ⁊ ſic nō ſeq̄tur. Ad ꝯfirmatōem dr̄ ꝯcedēdo añs ⁊ negando ꝯñam. q² eſſe cūs albedis inexiſtētis imꝑfecte aut ſcḋm ꝑtem nō eſt eſſe album ſimplr̄ ⁊ ꝑfecte ⁊ ſcḋm totum. ſed ē eſſe albū ſcḋm quid ⁊ imꝑfecte ⁊ ſcḋm ꝑtem ¶ Ad t̄ciam dr̄. ꝙ nō eſt oīno ſil̄e. q̄a hec ꝓpoſitio albedo inē homi ſcḋm pedē nō hab; plures cās veritatꝫ q̄ꝫ iſta hō eſt albus ſcḋm pedē. ſ; hec albedo ineſt homi habet plures cās veritatꝫ q² hec hō eſt albus. Ad ꝯfirmatōem pt; ſoluº ¶ Ad quartā dr̄. ꝯcedēdo maiorē ⁊ miorē ꝯceditur ſil̄r. Et cu; infert̄ eſt nō albū ergo naturā habēs albedinē diſtiguo. q̄a vel ſimplr̄ naturam hab; albedinē ⁊ nullo mō habēs albedinē ⁊ ſic eſt falſa. vl̄ nō habēs ſimpliciter albedinem ⁊ in toto ⁊ ſic eſt vera.

Alius ergo locus in

ſpicere q̄bus ineē ⁊c. ¶ In hoc ſcd̄o tractatu huiꝰ libri ⁊ in ſequētibꝰ docet ph̄s det̄miare ꝓbleumata ſimplicꝫ inherētie tam ꝑ locos ext̄nſecos q̄ꝫ int̄nſecos ⁊ medios. ita ꝙ in ſcd̄o tractatu docet ip̄m termīari ꝑ locos int̄nſecos. Et diditur ī quīq3 capl̄a. in p̄mo docet determīare ꝑ locu; a toto in q̄ntitate ⁊ ꝑtibus eius. ¶ Et p̄mo ponit vnā ꝯſideratōem dicēs. ꝙ ad termīandū aliq̄d probleuma de ſimplici inherētia ī quo p̄tū aſſignatur ineē ſubiecto vl̄r affirmatīe vl̄ negatīe. Cōſiderandū eſt p̄mo in ſpēbus. ſi ī aliqua eaꝝ ſit inſtātia ⁊ ñ in infinitꝫ. i. in didiuis eo ꝙ ꝯſideraº dēt incipe a paucioribꝫ. Et ſi ī ſpēbus nō ſit inſtātia vlterius inſpiciēdum ē ad indīdua. ⁊ ſi ī nullo repiat̄ inſtātia ꝯſiderādum ē probleuma. Si ꝟo inueiatur inſtantia deſtruēdum ē vt ſi velimꝰ oñdere ꝙ oīm oppoſitoꝝ eadem eſt diſciplina. oꝑtet p̄mo videre ſi eoꝝ que ſtꝫ ad aliq̄d ⁊ ꝯtrarioꝝ ⁊ eoꝝ que ſcḋm p̄uatōem ⁊ habitū. ⁊ eoꝝ q̄ ſūt ſcḋm ꝯdcōem ſit eadē diſciplina. ⁊ poſtea videre ad idiuidua. ⁊ videre ſi iuſti ⁊ iniuſti dupli ⁊ dīmidij cecitatis ⁊ viſus eē ⁊ nō eſſe ſit eadē diſciplina. Si eīn ꝓbatū ſit alicui iſtoꝝ nō ineē aut nulli deſtruēdu; ē ꝓbleuma.

¶ (Iſte aūt locus) ¶ In hac ſcd̄a ꝑticula oñdit ph̄s vtilitatem p̄dicte ꝯſideratōnis dicēs. ꝙ valet ad ꝯſtruēdum ⁊ deſtruēdu; ꝓbleuma. cum eīn nō inueītur inſtātia in ſpēbus aut indiduis ꝯſtructū eſt ꝓbleuma. Sed cum ī aliquo ip̄oꝝ inueitur inſtātia ꝓbleuma ip̄m deſtructu; ē. Et ſi oppōnēs indicat aliquē vl̄em ꝯtra rñdentē. op; ꝙ rñdens eā ꝯcedat vl̄ neget vl̄ det inſtātiā in aliquo ſingl̄ariu;. q² ſi mediū illoꝝ vult facere videbitur eē proteruꝰ. ¶ (Alius definitōnes facere)

¶ In hoc ſcd̄o capl̄o docet ph̄s t̄miare ꝓbleuma ſimplicꝫ inherēcie ꝑ locu; a definitōne. Et p̄mo poit vnā ꝯſideratōem dicēs. ꝙ alius locus ad t̄miandū ꝓbleumata ē īſpicere ⁊ facere definitōes accñtꝫ. i. p̄dicati aut cui accidit. i. ſubiecti indr̄ñter aut vtriuſq3 ſimul. De inde definitōnibꝫ factꝫ ꝯſiderādum ē ſi aliq̄d poſitum ſit ī definitōne vnius qd̄ non ſit verificabile de altero. Et ſi p̄tum ꝯueīat definitōni ſubiecti. ⁊ defiº p̄dicati ꝯueīat ſubc̄o. ⁊ ſi defiº p̄dicati ꝯueīat definitōni ſubiecti. ⁊ ſi nō deſtruēdum ē probleuma. Exēplum p̄mi. vt ſi q̄s dicat deū facere iiuſticiā. op; videre q̄d ſit iiuſticiam facere. eſt aūt ſponte nocere. q² ergo deo nō cōuenit ſponte nocere. ideo iiuſticiā facere nō ꝯuenit deo. Exēplum ſecūdi. vt ſi velimꝰ ſcire. vtꝝ ſtudioſus ſit īuidus op; videre q̄d ſit īuidus. ⁊ q̄d iuidia. Nam ſi īuidia ē triſticia de appꝫenti ꝓſperitate alicuiꝰ. tūc ſtudioſus nō eſt iuidus. aliter ſtudioſus eſſ; prauus Exēplum tercij. vt ſi velimꝰ ſcire vtꝝ reph̄enſor ſit iuidus op; videre q̄d ſit vtrūq3. Nam ſi iuidus ē qui triſtat̄ in bonoꝝ ꝓſperitate. reprehēſor q̄ in maloꝝ ꝓſperitate triſtat̄. g̊ maifeſtu; ē ꝙ reph̄enſor non eſt iuidus

¶ (Sucēre aūt) In hac ſecūda ꝑticula poit ph̄s tria documēta ad declaratōem p̄cedētiū. Primū. ſi in definitōne p̄dicati vl̄ ſubiecti ſit acceptū aliq̄d obſcuꝝ tūc loco illius obſcuri accipiēda ē ſua defiº. ⁊ ſi adhuc ī illa definitōne ponat̄ aliq̄d ignotū iteꝝ deb; accipi ſua definitō donec veiatur ad noticia; ꝓpoſiti ⁊ ad nomē nō obſcuꝝ. Aliquādo eīn ꝯtigit ꝙ data aliqua definitione nō eſt adhuc maīfeſtu; ſi aliq̄d ī ea poſitā repugnet ſubc̄o. Sed quādo ꝓ nomīe ignoto accipit̄ ſua definitō hoc fit maīfeſtu;. Scd̄m documētu; ē. ꝙ aliq̄ndo oppōnēs deb; ſibijp̄i inſtare quādo ꝓponit aliqua; ꝓpōem vl̄e; rñdenti. Et rō eſt. q̄a talis inſtātia dabit oppōnēti locum arguēdi. eo ꝙ cum oppōnis dat inſtātiam ꝯtra illam ꝓpōnem vl̄em rñdens faciliꝰ cōcedat ꝓpoſitum. quo ꝯceſſo oppōnēs habebit locū arguendi. Terciū documētum. rñdens dēt vti noībus ⁊ res appellare vt plures eas appellāt quāuis de rebus ſit ſapiendū nō vt plures ſed vt pauci ſc; ſapientes. ⁊ illud d; vocari ſanatm̄ qd̄ eſt ꝑfectm̄ ſanitatꝫ ſicut plures dicunt vtꝝ tamē propoſitū ſit ꝑfectīn ſanitatꝫ vtputa hec herba vl̄ hec medicia ſit ſanatia nō eſt credēdum ⁊ iudicādum vt plures ſed vt medici. ¶ (Amplius ſi ml̄tiplr̄ dicatur) ¶ In hoc tertō capl̄o docet ph̄us termīare ꝓbleuma ſimplicꝫ inherētie inſpiciēdo ad ml̄tiplex. Et poit quīq3 cōſideratōnes. Pria. ſi ml̄tiplex ſcḋm equocatōem lateat rñdentē tūc ſi opponens nō poſſit ip̄m ꝯſtruere aut deſtruere in vtroq3 ſenſu pōt ip̄m capꝫe in illo ſenſu ī quo pōt ꝯſtrui ⁊ ip̄m ꝯſtruere ⁊ etiā deſtruere ī illo ſenſu ī quo pōt deſtrui. ac ſi eſſ; ſimplex. ⁊ nō multiplex. Et ſubdit ꝙ hec cōſideratō eſt vtilis tā ad deſtruēdum q̄ꝫ ad ꝯſtruēdu;. ſed diuerſimode. q̄a ad deſtruēdum ſufficit oñdere ꝙ nō inſit ſcḋm illum ſenſu;. Ad ꝯſtruendū aūt nō ſufficit abſolute oñdere

ꝙ ſm vnū ſſum ineſt.ſꝫ oꝫ vti ꝓcoceſſione.ſ.ꝙ ſicut eſt
in vno ſſu ita eſt in alio.vt ad ꝓbandū ꝙ oīs aīa ſit im
mobilis non ſufficit oſtendere ꝙ aīa hoīs ſit imortalis
ſed cū hoc oꝫ vti hac ꝓcoceſſione.ſi quedā aīa eſt imor
talis oīs aīa eſt immortalis.¶Et ſubdit ꝙ nō ſꝑ eſt ne
ceſſaria talis ꝓcoceſſio.q2 aliqñ poſſum9 habere vnam
rōem cōem ad vtrūq3 ſſum.⁊ ꝯcludere ꝓpoſitū abſq3
tali ꝓcoceſſione.Scđa ꝯſideratio.ſi multiplicitas ꝓpo
ſiti ſit manifeſta.tūc ꝓpoſitū eſt ꝯſtruendū vel deſtruē
dū in vtroq3 ſſu.vt ſi oportunū ſit multiplex ad expedi
ens ⁊ bonū.⁊ queraꝛ de aliq̄ vtꝝ ſit optunū vel bonum
oꝫ ꝯſtruere vel deſtruere ꝙ eſt bonū vel ꝙ eſt expediēs
vel ꝯſtruere vnū ⁊ deſtruere reliquū.Tercia cōſidera
tio.ſi ꝓpoſitū ſit multiplex nō ſm equocatōem.ſed alio
mō.vtputa ſm amphibologiā.vt hec orō diſciplina ē
vna pluriū ⁊ multiplex.h3 eīn tres ſſus.nā diſciplina
pōt eſſe pluriū.ſic ꝙ ſit vni9 vt finis.⁊ alteri9 vt ei9 qđ
eſt ad finē.quō medicina eſt pluriū.q2 eſt ſanitatis vt
finis.⁊ cibi ⁊ pot9 vt ordinati in finē.Pōt etiā diſcipli
na vna eē pluriū q̄ꝝ q̄dlibet eſt finis.⁊ ſic ſcia que eſt đ
ambob9 ꝯrijs ē vna pluriū.eo ꝙ vnū ꝯtrarioꝝ nō ma
gis eſt finis ſue ſcie q3 alteꝝ.vel pōt eſſe diſciplina vna
pluriū.ſic ꝙ ſit vnius ꝑ ſe.⁊ alterius ꝑ accñs.⁊ ſic geo
metria eſt pluriū.q2 eſt de hac ꝓpōe.triangulus habet
tres angulos eq̄les duob9 rectis ꝑ ſe.⁊ ꝑ accñs de hac
eq̄later9 h3 angulos equales duob9 rect3.Si ğ aliqđ
ſit hoc mō multiplex.tūc videndū eſt vtꝝ ſm aliquem
ſſum pt ꝯſtrui.⁊ ſi ſm nullū deſtruendū eſt ꝓbleuma
ſi vero ſm aliquē ipm eſt ꝯſtruendū.Quarta ꝯſide
ratio.ſi ꝓpoſitū multiplex ſit veruꝫ in vno ſſu ⁊ flm in
alio.⁊ opponēs velit ipm ꝯſtruere.tūc ipe d3 illud di
uidere in illos ſſus q̄ ſūt vtiles ad ꝓpoſitū.⁊ dimittere
alios.⁊ eodē mō oꝫ facere ſi velit deſtruere.ſ3 tñ h̄ non
ſꝑ eſt faciēdū.ymmo ſolū qñ multiplicitas latet rñdē
tē.¶Et ſubdit ꝙ eodē mō eſt faciendū qñ eſt multiplici
tas ꝑ ꝯpatōem ad aliud.ſicut dicēdo hoc eē hui9 vel
nō eſſe hui9.vt ſi dicaꝛ aliquā diſciplinā eſſe hui9.aut
hoc eſt vt finis.aut eoꝝ que ſunt ad finē.aut eoꝝ q̄ ſūt
ſm accñs.Et eſt eadē rō de deſiderio.⁊ vr̄ de omnib9
que pluriū dicūꝛ.⁊ declarat ꝙ deſideriū hui9 eſt mul
tiplex.q2 vel eſt hui9 vt finis.ſicut ſanitatis.aut vt eo
rū que ſt3 ad finē.ſicut ꝯficere reſpectu ſanitatis.aut ē
hui9 ꝑ accñs.ſicut deſideriū vini eſt vini ꝑ accñs.quia
vinū nō deſideraꝛ q2 vinū.ſed q2 dulce.dulce eīn deſi
deraꝛ ꝑ ſe.vinū aūt ꝑ accñs.eo ꝙ ſi eēt auſteꝝ aut ama
rū iā nō deſideraret.Et ſubdit ꝙ hec ꝯſideratō ē vtil
ad ea que ſt3 ad aliquid.Quinta ꝯſideratio.ſi in aliq̄
ꝓbleumate ponaꝛ aliqđ nomē obſcurū oꝫ ſe transferre
ad nomē euidētius.vt ſi ponaꝛ ꝑ certo planū.⁊ ꝑ inue
ſtigare inq̄rere.¶Et rō hui9 eſt.q2 cū ꝑ noīe obſcuro po
niꝛ noti9 facilius eſt arguere ad ꝓpoſitū.Eſt aūt iſta
ꝯſideratō vtilis ad ꝯſtruendū ⁊ ad deſtruendum.

¶(Ad oñdendū āt ꝯtraria) In hoc q̄rto capitulo do
cet phs terminare ꝓbleuma ſimplicis iherētie ꝑ locos
a genere ad ſpēm ⁊ econtra.Et ponit duas ꝯſideratō
nes.quaꝝ ꝓma eſt ad arguendū ꝑ locū a genere ad ſu
am ſpēm.⁊ eſt hec.ſi velimus ſcire vtꝝ aliqua ꝑdicata
cōtraria inſint alicui ſpēi oꝫ videre vtrū ipa inſint ge
neri illius ſpēi.⁊ ſi nō deſtruendū eſt ꝓbleuma.vt ſi ve
limus videre.an ꝯtingit ſentire recte ⁊ nō recte vidēdū
eſt vtrum ꝯtingat iudicare recte ⁊ nō recte.eo ꝙ iudi
care eſt gen9 ad ſentire q̄ eīn ſentit iudicat aliquo mō
ꝯuis nō ecōuerſo.Scđa ꝯſideratō.ſi velim9 ſcire an
ꝑdicata ꝯtraria inſint eidē generi videndū eſt ſi inſint
ſpēi.⁊ ſi ſic ꝯſtruendū eſt ꝓbleuma.vt ſi diſciplina ſit
ꝑdicatiua ⁊ ſtudioſa.etiā diſpō erit ꝑdicatia ⁊ ſtudi
oſa.nā diſpō eſt gen9 diſcipline.¶Et cōgat iſtos duos
locos ad inuicē ponēdo dr̄iam inter ipos.ꝓm9 eīn.ſ.
locus a genere ad ſpēm eſt falſus ad ꝯſtruēdū.ſcđs au
tē q̄ eſt a ſpē ad genus eſt ver9.vñ nō eſt necāriū ꝙ q̄cū
q3 generi inſt3 ſpēi ineē debeāt.nā aīal eſt volatile greſ
ſibile ⁊ q̄drupes.hō vero nō.ſ3 quecūq3 ſpēi inſt3 necā
rio inſt3 generi.ſi eīn hō eſt ſtudioſus etiā aīal eſt ſtu
dioſuꝫ.Scđs aūt locus falſus eſt ad deſtruēdū.ꝓm9
aūt verus.q2 quecūq3 generi nō inſt3 nec etiā ſpēi.q̄cū
q3 vero ſpēi nō inſt3 nō ē necārio generi nō ineē.¶(Om
aūt) In hac ſecūda ꝑticula ponit duas regulas logica
les ꝓ tercia ꝯſideratōe.Prima de q̄buſcūq3 ꝑdicaꝛ ge
nus necē eſt de illis aliquā ſpēm illi9 generis ꝑdicari.
Scđa.quecūq3 hn̄t gen9 vel denoīatiue dicūtur a ge
nere necē eſt aliquā ſpēꝫ illius generis hr̄e.vel ab aliq̄
ſpecieꝝ denoīatiue dici.Exēplū de prima regula.vt ſi
diſciplina ꝑdiceꝛ de aliquo.tūc grāmatica vł muſica
vel aliqua aliaꝝ diſciplinaꝝ necārio ꝑdicabiꝛ de illo
¶Exēplū de ſcđa.vt ſi aliq̄s h3 diſciplinā vel denoīati
ue dicaꝛ de diſciplina habebit grāmaticā vł muſicam
aut aliquā aliarū ſciaꝝ.vel denominatiue diceꝛ ab eis
vt grāmaticus vel muſic9.¶Eſt ğ tercia cōſideratō.ſi
aliqđ ꝑdicatū aſſigneꝛ ineſſe generi.videndū eſt an inſit
alicui ſpēꝝ eius.⁊ ſi nō.deſtruenduꝫ eſt ꝓbleuma.ſi ſic
ꝯſtruendū.vt ſi quis dicat aīam moueri ꝯſiderandū
eſt ſi poſſit moueri ſm aliquā ſpēm motus.⁊ ſi ſic ma
nifeſtū eſt ꝙ moueꝛ.ſi aūt nō poſſit moueri ſm aliquaꝫ
ſpēm.vtputa ſm augeri vel minui gn̄ari vel corrumpi
⁊ cōijs.manifeſtū eſt ꝙ nō moueꝛ ¶(Nō ydoneo autē)
In hac tercia ꝑticula ponit quoddā documētū ꝓponē
te nō exercitato dicēs.ꝙ ſi aliq̄s nō ſit ydone9 vel copi
oſus ad arguendū ad ꝓpoſitū ipe d3 inſpicere ad diffi
nitōes terminoꝝ poſitorum in ꝯcluſiōe.ꝯtra quā vult
arguere.ſiue ille diffinitōes poſite ſint ſm veritatē ſiue
nō.Et rō eſt.q2 diffinitōes ꝯtinent terminos plures.⁊
vno eoꝝ deſtructo tota diffinitō deſtruiꝛ.iō inſpicien
do ad diffinitōes facilis erit argumentatō ¶(Cōſide
randū āt in ꝓpoſito) In hoc q̄nto capitulo docet phs
determiare ꝓbleuma ſimplic3 inherētie ꝑ locos ab añ
cedēte ⁊ ꝯñte.⁊ ꝓmo ponit duas ꝯſideratōes dicēs.ꝙ
in ꝓpoſito.i.ad oſtēdendū ꝓpoſitū cōſiderandū eſt illđ
quod ex neceſſitate eſt ſi ꝓpoſitum eſt.i.añcedens.Eſt
ergo ꝓma ꝯſideratio.ꝙ ſi velimus ꝯſtruere ꝯſequēs
debemus ꝓmo ꝯſtruere añcedens.nā añcedente ꝯcep
to ⁊ ꝓbato.ꝯſequēs erit ꝓbatum.Secūda ꝯſideratō
ſi velimus deſtruere añcedens debemus ꝓmo deſtru
ere ꝯſequens.nā ꝯſequēte deſtructo erit deſtructum ⁊
añcedens ¶(Amplius ad tēpus) In hac ſecūda ꝑ
ticula ponit duo documēta.Primū eſt ad ſciendū qñ
debite accipiamus añcedens ⁊ ꝯſequens.⁊ eſt ꝙ i aſſi
gnādo ꝯſequens vel añcedens inſpiciendū eſt ad tem
pus.ſcꝫ vtrū ſint diſſona in tēpore.ſic ꝙ illud (qđ aſſi
gnat eſſe añcedēs) poſſit eſſe ſine eo quod aſſignaꝛ eſſe
cōſequens.quia ſi ſic mala erit aſſignatō.Dat duo ex
empla.ꝓmum.ſi aliquis aſſignauerit augeri ꝑ ꝯſequē
te ad nutriri male aſſignabit.quia nutriūꝛ ſemꝑ ani
malia.non tamē ſemꝑ augenꝛ Scđm exemplum.ſi ali
quis aſſignauerit reminiſci ꝑ ꝯſequente ad ſcire male

aſſignabit. qꝛ reminiſſi ſolū eſt p̄teritoꝝ. ſcire aūt preſen-
tis ⁊ futuri. Dicimus eīm ſcire p̄ſentia ⁊ futura. vt q̄-
nlam erit defect⁹ ſolis. remiuiſci aūt nō ꝯtingit aliud q̄
p̄teritum. Scḋm exemplū. ſi opponēs nō eſt ydoneus
ad arguendū ad ꝓpoſitum. tūc debet ſe trāſferre ⁊ duce
re rn̄dentem ad ꝓpoſitū in quo abūdat argumēt̄. Di
cit aūt pħus hunc modū eſſe ſophiſticū. ⁊ hoc eſt ideo
qꝛ modus trāſferēdi ſe p̄mo inuētus eſt a ſophiſtis. op
ponētem aūt ſe trāſferre qn̄qꝫ eſt neccāriū. quādoqꝫ ve
ro apparēs neccārium. ⁊ quādoqꝫ neqꝫ neceſſariū neqꝫ
apparēs neceſſariū. Eſt eīm neccāriū quādo rn̄dēs ne-
gat aliquid qḋ eſt vtile ad ꝓbandū ꝓpoſitum. tūc eīm
neccārium eſt vt ſe trāſferat argumētādo ad ꝓbandū
ip̄m. debet aūt ſe trāſferre ad aliud tale qḋ in eo abūdet
argumētis. Eſt aūt apparēs neccārium quādo opponēs
ſe trāſfert ad aliqua q̄ videnꝫ ſibi vtilia. ſiue reſpōdēs
negat ſiue aſſumptū ſit. ſiue ꝯtra ip̄m ponat inſtantiā.
Nō eſt aūt apparēs vel neccāriū quādo opponēs tranſ-
fert ſe ſolū vt redarguat rn̄dem. dyalectic⁹ tn̄ non dꝫ
vti hoc vltimo mō ſe transferēdi. qꝛ nō eſt ꝯueniēs dy-
alectico. ſed eſt ei omino extraneus. Ex quo infert ali
ud documentū. qḋ eſt ꝓ rn̄dente. ⁊ eſt. q̄ ſi ꝯtingat op-
ponētem vti illo mō trāſferendi rn̄dens nō debet eē diſ-
colus. i. diſcors. nec ſolū debet ꝯcedere vtilia ad ꝓpoſi-
tum. ſꝫ etiā nō vtilia ſi ſint vera. notificādo tamen ea
nō eſſe ad ꝓpoſitum vtilia. Et rō hui⁹ eſt. quia ꝯceſſis
tā vtilibus q̄ nō vtilibꝫ ad ꝓpoſitū. multotiēs accidit
maior dubitatō ⁊ ꝯfuſio oppoſiti. ſed ex illis nō p̄t con
cludere ꝓpoſitū ¶ (Amplius omīs qui dixit) In hac
tercia ꝑticula ponit vnā ꝯſideratōem que eſt. reſpicien
do ad multa ꝯſequentia ꝓpoſitū. ⁊ eſt hec. qꝛ ſic eſt q̄
qui dicit vnum dicit quodāmō plura. eo q̄ plura ſūt
vnicuiqꝫ ex neccitate cōia. vt qui dicit hoīem dicit aīal
et aīatum et bipes ⁊ ſuſceptibilie diſcipline. ideo ſi ali-
quis velit interimere aliquod ꝓpoſitū debet inſpicere
ad multa cōmunia illius. ⁊ vnū illorum interimere. qꝛ
vno illorum interēpto interimitur ꝓpoſitum. Et iuxta
hāc ꝯſideratōem ponit hoc documentū q̄ opponēs de
bet cauere ne ſumat ꝯſequens. quod difficilius ſit ad
ꝓbandum q̄ an̄cedens. aliquādo eīm eſt facili⁹ deſtru
ere ꝯſequēs q̄ an̄cedēs. aliquādo ꝓo ecōtra ¶ (Cui
libet autem neccē eſt) In hac quarta ꝑticula ponit pħs
vnam cōſideratōem. inſpiciendo ad ꝯſequēs diſiunc-
tum. ⁊ eſt hec. Si ſint duo cōſequētia neceſſe eſt alterū
ineſſe diſiunctim. vt homini egritudinē vel ſanitatem
ſi velim⁹ oñdere q̄ vnū illoꝝ inſit vel nō inſit ꝯſiderā-
dū eſt ad reliquū. qꝛ ſi vnū ineſt neccārio eſt reliquū nō
ineē ⁊ ecōtra. ⁊ iō hec ꝯſideratō eſt vtilis tā ad ꝯſtrue-
dum q̄ ad deſtruendū. Et circa hoc ponit tale docu-
mentū. q̄ opponēs aliqn̄. qn̄ ſcꝫ eſt nomē obſcuꝝ vl' in-
uſitatum debet mutare ⁊ trāſferre illud nomē in orō-
nem ⁊ nō in aliud nomē. vt loco illius nois equanim⁹
nos nō debemus ſumere hoc nomē modeſt⁹. ſed equū
animū habētem. Silr̄ ꝓ magnanimo nō debemus ſu
mere fortē. ſꝫ magnū animū habētem. ⁊ ꝓ bn̄ fortunato
cuius aīma fuerit ſtudioſa. ſicut dixit ʒenocrates. vn-
de dicebat illum eſſe bene fortunatum. qui habet ani-
mam ſtudioſam. dicebat eīm vniuſcuiuſqꝫ fortunam
eſſe in virtute.

Queritur vtrum

ꝯſideratōnes poſite a pħo ad terminādum ꝓbleuma
ſimplicis inherentie ꝑ locos intrinſecos ſint ſufficienꝫ
aſſignate ¶ Arguitꝫ p̄mo q̄ non. quia ptes toti⁹ in q̄n
titate ſt̄ indiuidua. ſed indiuidua nō cadunt ſub arte
ꝑ porphiriū. g̃ nullū ꝓbleuma poteſt dyalectice termi
nari ꝑ locum totius in quātitate. Cōfirmaꝫ. quia ali
quid eſt totū in quātitate. qḋ nō habet partes. ſicut fe
nix ⁊ ſol. ſi ſumanꝫ ⁊ diſtribuātur. g̃ nō poteſt oſtendi
aliud ineē vel nō ineſſe illi toti ꝑ locū a ꝑtibus toti⁹ in
quātitate. ⁊ ꝑ ꝯſequens tale ꝓbleuma nō poteſt dyalec
tice terminari. ¶ Secūdo ſic. omē ꝓbleuma dyalec-
ticum dꝫ terminari ꝑ ſyllogiſmū dyalecticū. ſed multi-
plicitas impedit ſyllm̄ dyalecticūm. eo q̄ cauſat falla
ciā in dictōne. g̃ ad inquirendū ꝓbleuma dyalecticū
nō oportet inſpicere ad aliqḋ multiplex. Cōfirmatur
qꝛ determiare de multiplicitate dictōnū ⁊ orationū ꝑti
net ad ſophiſtā. ¶ Tercio ſic. locus a ſpē ad genus te-
net deſtructiue. ⁊ a genere ad ſpēm ꝯſtructiue. ergo con
ſideratōes poſite ad terminādū ꝓbleuma ꝑ locū a ge-
nere ad ſpēm aut ecōtra nō ſt̄ ſufficienꝫ aſſignate. Pri
ma ps an̄tis pꝫ p̄mo. quia bn̄ ſequitꝫ hō nō currit. ergo
aīal nō currit. ⁊ tamē ibi arguitꝫ a ſpē ad genus deſtru
ctiue. Scḋo ptꝫ. quia ſpēs eſt qḋ dā totū reſpectu gene
ris. ſꝫ deſtructo toto deſtruitꝫ ps eius. Patꝫ tercio. qa
oībus ſpēbus deſtructis neccē eſt deſtrui gen⁹. g̃ a ſpē
ad genus tenet cōſequētia deſtructiue. Scḋa ps an̄ce
dentis pꝫ p̄mo autoritate pħi dicētis in hoc libro. q̄
ſi ꝯtraria inſt̄ generi inſt̄ etiam ſpēi. vt ſi ꝯtingat rec-
te ⁊ nō recte iudicare. ꝯtingit etiā recte ⁊ nō recte ſenti-
re. g̃ a genere ad ſpēm tenet cōſeq̄ntia cōſtructiue. Pa
tet ſcḋo autoritate Boetij dicētis in ſuis thopicis. q̄
ſequitꝫ virtus eſt vtilis. ergo iuſticia eſt vtilis. ⁊ tn̄ vir
tus eſt genus iuſticie. Tercio pꝫ ꝑ pħm in p̄dicamen
tis qui dicit. q̄ quādo alterū de altero p̄dicatur vt de
ſubiecto. quecūqꝫ de eo qḋ p̄dicatur dicunꝫ. omia eti
am de ſubiecto dicunꝫ. ⁊ iō ſequitꝫ. aīal eſt ſubſtātia. g̃
homo eſt ſuba. Quarto pꝫ. qꝛ bene ſequitꝫ. nūerus ē. g̃
binarius eſt. ſꝫ nūerus eſt genus binarij ¶ Quarto ſic
quādocūqꝫ aliqua ſt̄ eadē realiter impoſſibile eſt vnū
eſſe ſine reliquo. ergo a genere ad ſpeciem valet conſe-
quentia ⁊ econtra

In oppoſitum arguitur autoritate
pħi in textu. Pro ſolutōe
iſtius queſtionis ſoluen-
de ſunt quatuor queſtiones.

Queſtio Prima. vtrū cū dictis pħi ſtat
aliquā eſſe deſcriptōem ꝓ gene-
ribus ſingulorum ⁊ aliam ꝓ ſin-
gulis generū. videtꝫ eīm eīm q̄ ſint multe autoritates ſāc
toꝝ ⁊ ſacre ſcripture. que non poſſint ſaluari niſi q̄ in
ip̄is fiat diſtributō tm̄ ꝓ generibꝫ ſinguloꝝ. que tamen
eſt cōtra vnā de cōſideratōibus datis a pħo. Dōm
eſt ad queſtionē ſuppoſitis his que dicta ſunt prolixe
in ſummulis circa p̄ntem q̄ſtionem. q̄ in nulla ꝓpōe de
rigore ſermonis ſignū vniuerſale poteſt diſtribuere ter
minū cōem ꝓ generibus ſingulorum. ymmo in quali-
bet diſtribuit ip̄m pro ſuis ſuppoſitis. ſiue illa ſint ſpe
cies ſiue indiuidua. Patꝫ quadruplr̄. primo ꝑ cōſide-
ratōem p̄mam in textu poſitā. vnde ſi aliquod p̄dica-
tum aſſignetur ineē vl'r termino generico optet p̄mo vi
dere ſi ſit inſtantia in ſpēbus. ⁊ poſtea ſi ſit inſtantia in
aliquo indiuiduo ſi ſit inſtantia in aliqua ſpē aut in-

diuiduo deſtruendū eſt ꝓbleuma. ergo ſequitur ꝙ in omī ꝓpōe vniuerſali p̄dicatū denotaᷣ ineſſe omībꝫ indiuiduis ⁊ etiā omībꝫ ſpēbus. ſi terminus diſtributꝰ habeat ſpēs ¶ Scd̄o ſic. in omī ꝓpōe vniuerſali affirmatiua eſt dici de omī. ſed dici de omī eſt quādo nihil eſt ſumere ſubiecti de quo nō dicaᷣ predicatū. ergo in omni ꝓpōe vniuerſali affirmatiua p̄dicatū denotaᷣ dici d̄ quolibet ſuppoſito ſubiecti. ſꝫ ſi fieret diſtributio ſolū ꝓ ſpeciebus. tūc p̄dicatū nō denotaretur dici de quolibet ſuppoſito ſubiecti. ḡ nō eſſet ꝓpō vniuerſal̄ ¶ Tercio ſic. ſequereᷣ ꝙ due ꝯtrarie ⁊ etiaꝫ due ꝯtradictorie eſſent ſimul vere. ſꝫ hoc eſt impoſſibile. ergo. Cōſequētia patꝫ. quia ſi fiat diſtributō ꝓ ſpeciebꝫ tm̄ hec erit vera. omē aīal fuit in archa noe. Silr̄ hec. nullū animal fuit in archa noe. eo ꝙ de qualibet ſpē aīalis eſt dabile animal qd̄ nō fuit in archa noe. Et etiā iſta eſſent vera quoddā aīal nō fuit in archa noe. que ſequiᷣ ad iſtam nullū aīal fuit in archa noe. que omēs eſſent ſimul vere. ⁊ ſic duo ꝯtradictoria eſſent ſimul vera ¶ Quarto ſic. in iſta ꝓpōe. nullū aīal fuit in archa noe nō pōt fieri diſtributio ꝓ generibꝫ ſinguloꝝ ⁊ ꝓ ſingulis geneꝝ. ergo nec in iſta. omē aīal fuit in archa noe. Ptꝫ ꝯn̄a. q̄a ſi vnū oppoſitoꝝ multiplr̄ dr̄. ⁊ reliquū.

¶ Queſtio ſecunda.

Utꝝ ad ꝯſtruendū vel deſtruendū multiplex oporteat ipm̄ ꝯſtruere vel deſtruere in vtroq; ſenſu. Pro cuiꝰ ſolutōe ¶ Attende p̄mo. ꝙ phs hic nō facit mētōem de multiplici fantaſtico aut potētiali. ſꝫ tm̄ actuali. Eſt aūt duplex multiplex actuale. quia quoddā eſt incomplexū. ſicut eſt equiuocū. aliud vero ꝯplexū. vt ſicut amphibologicū. ⁊ de his diuerſimode ꝯſiderat dyalecticus ⁊ ſophiſta. naꝫ ſophiſta ꝯſiderat ipm̄ vt eſt occultū. ꝓut ſcꝫ ꝑ ipm̄ pōt decipe rn̄dentem. Sꝫ dyalecticꝰ vt ꝑ diſtinctōem eius ſumūᷣ multe ꝓpōes. quo mō cōſideratū eſt in p̄mo libro. aut vt pt̄ accipi in vno ſenſu determinato. in quo pōt vere ꝯſtrui vel deſtrui. ⁊ ſic cōſideraᷣ hic ¶ Attende ſcd̄o ꝙ multiplex actuale ſiue ꝯplexum ſiue incōplexū nō ſcat ſua ſcata copulatiue aut diſiūctiue. ſꝫ incōiūcte. Als em̄ omnis ꝓpō ſimplr̄ eſſet ꝯcedenda. aut ſimplr̄ neganda. ¶ Dic ḡ ſi multiplex ſit hmōi ꝙ eius multiplicitas lateat aliquē. tūc ad ꝯſtruendū vel deſtruēdū ipm̄ apd̄ illū (quē latet) ſufficit ꝯſtruere aut deſtruere in vno ſenſu. ſꝫ ſi ſit noīata debꝫ in vtroq; ſſu deſtrui vel ꝯſtrui. vel in vno conſtrui ⁊ in alio deſtrui. Et ſi queras. quo mō ergo hec ꝓpō. diſciplina eſt vna pluriū. eſt multiplex. eo ꝙ pōt eſſe vnꝰ ſſus. ꝙ ſit pluriū vnius. ſ. vt finis. ⁊ alterius vt medij. vel amboꝝ vt finiū. ſicut ꝯtrarioꝝ. cū tn̄ phus expſſe dicat ſcd̄o elenchoꝝ hanc nō eſſe multiplicē. hoc eſt boꝝ. cū etiā medicina nō ſit vna ꝯtrarioꝝ vt finiū eo ꝙ egritudo nō eſt finis medicine. Dico ꝙ aliquaꝫ orōem eſſe multiplicē pōt intelligi duplr̄. vno mō ſic ꝙ ꝯtrahat multiplicitatē ab aliquo qd̄ eſt ꝯpletiuū ⁊ ꝑfectiuū orōis illiꝰ. eo ꝙ talis orō erit trūcata. ⁊ ſic phs ſcd̄o elenchoꝝ oſ̄dit illā nō eſſe multiplicē. Alioᵒ non q̄ꝛ trahat multiplicitatē ab aliquo. qd̄ ſit ꝑfectiuū alicuiꝰ. ⁊ ſic ipa bene eſt multiplex. Aliter tn̄ reſpōdet Albertꝰ. ꝙ aliquā orōꝫ eſſe multiplicē pōt intelligi duplr̄ vno mō ꝓprie. ⁊ ſic illa nō eſt multiplex. Alioᵒ improprie ſcꝫ ꝙ illa orō dicaᷣ multiplex que habet plures cās veritatis. ⁊ ſic ipa pōt dici multiplex. ¶ Dico ſcd̄o ꝙ ſi medicina ꝯſidereᷣ ſm̄ ꝙ ipa ꝯſiderat in vl̄i cās ſanitatis ⁊ egritudinis. quā alij vocāt ſpeculatiuā. ſic ē vtriuſq; ꝯtrarioꝝ vt finis. eo ꝙ vtriuſq; cās ꝯſiderat et ſpeculaᷣ. Sꝫ ſi ꝯſidereᷣ in ꝑticulari ſeu vt practica ſm̄ alios. ſic finis eius eſt ſanitas ⁊ nō egritudo. niſi vt eā deſtruat vel expellat.

¶ Queſtio tercia

Utꝝ locus a genere ad ſpēm valeat tm̄ deſtructiue. ⁊ locus a ſpē ad genus ꝯſtructiue. Dic p̄mo ꝙ locus a genere ad ſpēm grā forme nō tenet ꝯſtructiue. nec a ſpē ad genus deſtructiue. Patꝫ q̄ꝛ illa ꝯn̄a nō eſt bona. in qua ꝯmittiᷣ fallacia ꝯn̄tis. ſed ꝓcedendo a genere ad ſpēm affirmatiue ⁊ ſine diſtributōne fit fallacia ꝯn̄tis ḡ. Unde duo ſtꝫ modi p̄ncipales huiꝰ fallacie. vnꝰ eſt a poſitōe ꝯn̄tis ad poſitōem an̄tis. Aliꝰ eſt a deſtructione an̄cedentis ad deſtructōem ꝯn̄tis. vn̄ ſi locus a genere valeret ꝯſtructiue. ⁊ a ſpē ad genꝰ deſtructiue. tūc ex vero ſequiᷣ flm̄. ſꝫ illud eſt incōueniēs. ḡ. Maiorpꝫ quia iſta nō eſt vera. hō nō eſt aīal. ⁊ tamē hec eſt vera hō nō eſt aſinus. ⁊ tamē bn̄ ſequiᷣ. hō nō eſt aſinꝰ. ḡ homo nō eſt animal. ¶ Dic ſecūdo ꝙ a genere ad ſpēm negatiue. ⁊ a ſpē ad genus affirmatiue eſt bona ꝯn̄tia. q̄ꝛ deſtructo p̄ore deſtruiᷣ poſterius. ⁊ poſito poſteriori poniᷣ p̄us. q̄ꝛ poſterius p̄ſupponit ſuū p̄us. Un̄ illud eſt p̄us a quo nō ꝯuertiᷣ eſſendi ꝯn̄tia. ſed genus eſt hmōi reſpectu ſpēi. iō ꝯſequētia valꝫ a ſpē ad genꝰ cōſtructiue ⁊ ecōuerſo deſtructiue. Et ſi queras. quō ē ſaluabile diſpōeꝫ eſſe genꝰ diſcipline. cū tamē diſciplina ſit habitꝰ. habitus aūt ⁊ diſpō ſunt vna ſpēs q̄litatis Diciᷣ ꝙ diſpō pt̄ duplr̄ accipi. vno mō ꝓ qualitate diſponēte ſubiectū ad oꝑatōem. que eſt de facili mobilis a ſubiecto. ⁊ ſic nō eſt genus diſcipline. Alio mō pt̄ accipi generalr̄ ꝓ quacūq; q̄litate ꝑficiente ⁊ diſponēte ſubiectū. ⁊ ſic eſt genus eius. Cū aūt dr̄. ꝙ ſi diſciplina eſt praua ⁊ ſtudioſa diſpō per Areſtotelē in textu non debꝫ intelligi ꝙ aliqua diſciplina ſm̄ ſe ſit p̄ua eo ꝙ ſm̄ phm̄ p̄mo de aīa. omīs ſcīa ⁊ omīs diſciplina ē de numero bonoꝝ honorabiliū. ſed debꝫ intelligi ꝙ aliqua diſciplina eſt praua ꝓpter malū vſū ad quē aliqui eā ordinant. Poſſent aūt circa iſtos locos moueri multe difficultates. quarū ſolutō ſufficienter pꝫ ex his que dicta ſunt in ſummulis.

¶ Queſtio quarta

Utrū locus a trāſſumptōe ſit locus intrinſecus vel extrinſecus dyalecticus vel ſophiſticꝰ. Videᷣ em̄ ꝙ non ſit extrinſecus ſꝫ intrinſecꝰ. ſicut pꝫ ꝑ Boetiū ⁊ Pe. h. et etiā ꝑ phm̄. qui hic docꝫ deᷣminare ꝓbleumata ſimplicis inherētie ꝑ locos intrinſecos. Rn̄detur p̄mo. ꝙ duplex eſt trāſſumptio. quedā eſt que fit quādo vnuꝫ nomē ſcat p̄ncipalr̄ vnū. ⁊ tranſſumiᷣ ad ſcandū reliquū ꝓpter aliquā ſilitudinem in ipis reꝑtam. ſi ridere trāſſumiᷣ ad florere. ⁊ a tali trāſſumptōe ſumiᷣ locus ſophiſticus ⁊ nō dyalecticus. Alia eſt que fit qn̄ vnū nomē magis notum poniᷣ ꝓ alio minus noto. vt ſapiens ꝓ pho. ⁊ a tali ſumiᷣ locus dyalecticus. Rn̄deᷣ ſecūdo. ꝙ ſi ꝯſidereᷣ locus a trāſſumtōe quātū ad rē ſcatā ꝑ nomē magis notū ⁊ minus notū. ſic eſt locus ītrin

ſecus. Si vero quātū ad habitudinē que eſt iter nomē magis notū ꝛ minus notū. ꝛ ꝓuenit ex pte noſtri. eo ſcꝫ ꝙ magis cognoſcimus aliquā rē ſub vno noīe q̄ ſub alio. ſic eſt locus extrinſecus. Poſſet tñ dici ꝙ locus a trāſſumptōe eſt ſimpl'r extrinſecus. Phs aūt pncipalit' nō determiat hic de ipo. ſꝫ ſolū incidental'r. eo ſcꝫ ꝙ aliquādo in diſputatōe ſequit' aliqḋ nomē obſcuꝝ. ꝓ quo opponēs debet ſumere nomē magis notū. ¶ Et ſi qrātur circa hoc vlterius. vtꝝ ꝯtingat ſentire recte ꝛ nō recte. ſicut ꝛ iudicare. Rñdet Albertus. ꝙ iudicare pōt accipi dupl'r. vno mō coīter vt idē eſt ꝙ apphēdere et ſic eſt genus ad ſentire. Alio mō ꝓprie. ꝛ ſic nō eſt genus ei⁹. Et vlteri⁹ dicit. ꝙ licet ſēſus cōis poſſit ſentire recte ꝛ nō recte. eo ꝙ eſt alligat⁹ fātaſie. q̄ poteſt decipi ſēſus. tñ ſēſus extior circa ꝓpriū obiectū nō decipit'. Uel dicat' ꝙ q̄uis ſēſus nō decipiat' circa ꝓpria ſēſibilia. tamē decipit' circa cōia. Uel al'r dr̄ ꝙ q̄uis ſēſus nūq̄ decipiat' ſi ſit debita diſpō organi ꝛ debita ꝓportō obiecti ad potentiā. ſi tamen aliquid illorum deficiat ſēſus poterit decipi.

Ad ratōnes añ oppoſitū. ¶ Ad pͥmam dr̄. ꝙ licꝫ indiuidua quātū ad ſuū numerū in ꝓpria forma nō cadūt ſub arte. eo ꝙ ſtꝫ vel pñt eē infinita. tamē bñ poſſunt cadere ſub arte ſꝫm ꝙ ꝯfuſe ſub aliquo ꝯmuni ꝯp̄rehendūt'. in tali aūt argumētatōe nō optet enūerare oīa ſingularia in ꝓpria forma. ſꝫ ſufficit aliqua enūerare in ꝓpria forma addēdo eis iſtā pticulā. ꝛ ſic de aliis. vel ꝛ nō ſtꝫ plura talia. ¶ Ad cōfirmatōem dr̄. ꝙ ſi aliquod totū in q̄ntitate nō habeat plures ptes actu. habet tamē aptitudinē. ꝛ in talibꝫ ſufficit arguere cū iſta pticula. ꝛ nō ſtꝫ plura talia. ¶ Ad ſcḋam dr̄. ꝙ q̄uis multiplex indiſtinctū ꝛ in ſua cōitate acceptū impediat ſyll'm dyalecticū. tñ ſi accipiatur in vno ſēſu vel in pluribꝫ in quibꝫ habꝫ veritatē ꝓbabilē nō impedit ſyll'm dyalecticū. ymmo iuuat ad ſyllogiſandū dyalectice. quia quādo ꝯgnoſcim⁹ plures ſēſus alicuius multiplicis ꝑ hoc poſſum⁹ facere plures ꝓpoſitōes ꝓbabiles. Ad ꝯfirmatōem patꝫ ſolutō. non eīm ptinet eodē mō multiplicitas ad dyalecticum ꝛ ſophiſtam. ¶ Ad terciā negat' añs ꝓ vtraq̄ pte. Ad pͥmā ꝓbatōem pͥme ptis negat' ꝙ ibi arguat' deſtructiue ab inferiori ad ſupius. arguit' eīm ꝯſtructiue eo ꝙ ſupius ꝛ inferi⁹ nō negant'. Ad ſcḋam ꝓbatōnem dr̄. ꝙ deſtructo toto nō eſt nccāriū ptē deſtrui. ſaltē ꝓ denomiato. ymmo pt̄ remanere. Ad terciā ꝯcedit' añcedēs. ſed hoc nō eſt ꝑ habitudinē ſpēi ad gen⁹. ymmo ꝑ habitudinē ptis in quātitate ad ſuū totū. Ad pͥmā ꝓbatōem ſcḋe ptis rñdent aliq̄ ꝯcedēdo añs. legūt eīm illā conſideratōem affirmatiue ſic. Ad videndū ſi ꝯ̄ria inſunt ſpēi optꝫ videre vtrū inſtꝫ generi. q2 ſi inſtꝫ generi inſtꝫ etiā ſpēi. ſꝫ tamē hec ꝯſideratō nō debet intelligi vl'ter ſed ſolū in p̄dicatis ꝑ ſe. Poſſet tamē meli⁹ dici negando añs. nā illa ꝯſideratō nō debꝫ legi affirmatiue ſed negatiue ſic. ſi ꝯ̄ria nō inſtꝫ generi nec etiā ſpēi. qḋ patꝫ ꝑ phm dicentē poſtea. ꝙ ille locus falſus eſt ad ꝯſtruendū. ꝛ verus ad deſtruendū. Ad ſcḋam ꝓbatōem dr̄ ꝙ bñ ꝓbat ꝯ̄ñam valere a ſupiori ad inferius affirmatiue in p̄dicatis ꝑ ſe. nō tñ in oībꝫ. Ad terciā ꝓbatiōnē dr̄ eodē mō. vel poſſet dici ſicut dictuꝫ eſt in p̄dicamētis. ꝙ regula p̄dicta nō eſt ꝯ̄ñalis. ſed equalet iſti p̄ciſe. q̄cq̄d eſt p̄us p̄ore ē p̄us poſteriore. ſi tñ trahat' ad ꝯ̄ñam. patꝫ ex dictis qḋ ſit dr̄m. Ad quartā ꝓbatōeꝫ dr̄. ꝙ illa ꝯ̄ñtia nō tenet ꝑ habitudinē ſupioris ad inferius. ſed poti⁹ tenet ꝑ habitudinē cauſe ad effectū. vl' ꝑ habitudinē totius integralis ad ſuā ptem. ¶ Ad q̄rtā dr̄. ꝙ ſi aliqua duo ſtꝫ idē realiter ꝛ ꝯuertibil'r impoſſibile eſt vnū eē ſine reliquo. tamē ſi vnū illoꝝ ſit ſupius ad reliquū vnū poteſt eē ſine altero. eo ꝙ magis ꝯmuni ſiue ſupiori deſtructo deſtruit' quodlibꝫ inferi⁹. ſed vno inferiori deſtructo nō min⁹ pt̄ ſupi⁹ in alio ſaluari

Quoniā aūt rerum

¶ In hoc tercio tractatu hui⁹ libri docet phs t'minare ꝓbleumata ꝑ locos intrinſecos. Et diuidit' in duo capitula. in pͥmo docet terminare ꝓbleumata inſpiciēdo ad diſpata. Docet ergo pͥmo interimere ꝓbleumata. eo ꝙ diuerſa ꝛ diſpata accipiūt' vt eadē. ponēdo duas ꝯſideratōes. Prima eſt. q2 ſic eſt ꝙ reꝝ quedā ſtꝫ ex nccitate. ꝛ quedā vt in pluribꝫ ſic ſe hñt. ꝛ alia ad vtrūlibet. iō ꝯſiderādū eſt ſi illud (qḋ ineſt ex nccitate) ponat' ineē ſolū vt pluribꝫ. aut ſi illud qḋ ineſt vt in pluribꝫ aſſignet' ineē ex nccitate. aut ſi ꝯ̄rium ei⁹ quod ſinē vt in pluribꝫ. vtputa qḋ ineſt in paucioribꝫ aſſignet' in eſſe ex nccitate. aut vt in pluribꝫ. q2 ſi ſic mala eſt aſſignatio. ꝛ iō deſtruendū eſt ꝓbleuma. Hec ꝯſideratō cōtinet vnā diuiſionē. ꝛ tres ptiales ꝯſideratōes. quaꝝ pͥmā declarat phs. q2 oīe illud qḋ ex nccitate ineſt oī ineſt. illud aūt qḋ vt in pluribꝫ ineſt nō omni ineſt. ꝛ iō ſi illud qḋ ex nccitate omi ineſt aſſignet' ineſſe vt in pluribus illud qḋ oīni ineſt aſſignat' nō oīni ineſſe. Scḋꝫ declarat. q2 ſi ſic aſſignet'. aſſignat' aliquid omi ineē qḋ tñ nō oīni ineſt. Terciū ꝓbat. q2 ꝯ̄rium eius qḋ eſt vt in pluribꝫ ſolū eſt vt in paucioribꝫ. vt ſi hoīes vt in pluribus ſunt praui. tūc in paucioribꝫ erunt boni. et ideo aliquis magis peccat ſi dicat homines ex nccitate eſſe bonos. Scḋa ꝯſideratio ꝯtinet duas ptiales. ꝛ eſt hec ſi illud qḋ ineſt ad vtrūlibet aſſignet' ineſſe ex nccitate vel vt in pluribꝫ deſtruendū eſt ꝓbleuma. q2 illud qḋ ineſt ex nccitate nō ineſt vt ad vtrūlibet. neq̄ vt in pluribus ¶ (Si ſit aūt) Hic circa p̄dictas ꝯſideratōes ponit phs vnum documentū ꝓ opponēte. ꝛ eſt ꝙ ſi rñs dicat aliquid ineſſe ſubiecto nō determinādo vtrū inſit ex nccitate vel vt in pluribus vel ad vtrūlibꝫ. vel vt in paucioribꝫ. tūc opponēs debet ipm accipe ineſſe ex nccitate. ac ſi rñdens dixiſſet ipm ineſſe ex nccitate. vt ſi q̄s dixerit prauos eſſe exterminādos. nō det'minās q̄liter opponēs debet diſputare de hoc. ac ſi rñdens dixiſſꝫ p̄uos eſſe exterminādos ex nccitate. ¶ (Amplius et ſi) Hic docet phs interimere ꝓbleumata ſimplicis inherētie. ex hoc ꝙ eadē accipiūtur vt diuerſa. Et poīt hāc cōſideratōem. ſi idē ponat' ſibiipi accidere. eo ꝙ ſꝫcat diuerſis noībus mala eſt aſſignatio. vt ſi q̄s diuidat voluptatē in gaudiū iocūditatē ꝛ leticiā. ſicut ꝓdigus .ſ. ſicut ille phus diuidebat. ꝛ dicat gaudere accidere ei qḋ eſt letari. tūc dixit idē ſibiipi accidere. eo ꝙ hec omnia ſtꝫ nomina eius rei. ſ. voluptatis ¶ (Oīm aūt contraria) In hoc ſecūdo capitulo docꝫ phs terminare ꝓbleumata ſimplicis inherētie ꝑ locū ab oppoſitis ſꝫm quattuor genera oppoſitorum. Et diuidit' in duas ptes. in pͥma docet terminare probleumata inſpiciendo ad oppoſita ſꝫm inherentiā. Et pͥmo ꝓponit tria. quoꝝ pͥmū eſt. ꝙ ꝯtraria poſſunt ad inuicē cōplecti ſex modis

ſm ꝙ illaꝝ ꝯplexionū ſtꝫ due. que nō habēt contrarie/
tatē ad inuicē. ⁊ alie quatuoꝛ habēt. Terciū eſt ꝙ de iſtꝫ
ꝯbinatōibꝫ accipiendū eſt illud qđ eſt vtile ad ꝓpoſitū
Primū declarat. qꝛ aut p̄dicata ꝯtraria enunciant̄ de
ꝯtrarijs ſubiectis. ⁊ hoc duplr̄. p̄mo vt amicis bn̄face
re. ⁊ inimicis malefacere. ſcđo ecōuerſo. vt inimicis bn̄
facere. ⁊ amicis malefacere. Aut p̄dicata ꝯ̄ria enūci/
ant̄ de eodē ſubiecto. ⁊ hoc duplr̄. p̄mo vt amicis bn̄fa
cere. ⁊ amicis malefacere. ſcđo ecōuerſo. vt inimicꝫ bn̄
facere ⁊ inimicis malefacere. Aut idē p̄dicatū enūcia
tur de ſubiectꝫ ꝯtrarijs. ⁊ hoc etiam ē duplr̄. primo vt
amicis bn̄facere ⁊ inimicis bn̄facere. ſcđo vt amicꝫ ma
lefacere ⁊ amicis bn̄facere. Scđm declarat. ⁊ đt primo
ꝙ due p̄me ꝯplexiones nō habēt ꝯtrarietatē ad inuicē
quia id quod eſt amicis benefacere nō eſt cōtrarium ei
quod eſt inimicis malefacere. vtraqꝫ em̄ ſtꝫ eligenda ⁊
eiuſdē moris. Nec etiā illud quod eſt amicis maleface/
re ꝯtrariū eſt ei quod eſt inimicis benefacere. eo ꝙ vtrū
qꝫ ſpernēdum ⁊ eiuſdem moris. non autem videt̄ ſper
nēdū eſſe ꝯtrariū. niſi vnū ſit ſm ſupabundantiā. aliđ
vero ſm egeſtatē. i. defectum. nā tam ſupabundantia
qꝫ defectus vident̄ eſſe de numero ſpernendoꝝ. Vt em̄
declarat terciū. ſ. ꝙ alie quatuoꝛ ꝯplexiones faciūt cō/
trarietatē. quia illud quod eſt amicis bn̄facere cōtrari
um eſt ei quod eſt amicis malefacere. quia ſtꝫ ex ꝯtra/
rio more. vnū em̄ eſt boni moris. ⁊ aliud mali. ⁊ vnūꝫ
eſt eligendū ⁊ aliud ſpernendū. ⁊ ſilr̄ eſt de alijs ꝯplexi
onibus. Ex hoc infert vnū correlariū. qđ manifeſtum
eſt ex dictis ꝙ eidē accidit plura eſſe ꝯtraria. quia hu
ic (qđ eſt amicis benefacere) ꝯtrariat̄ id quod eſt ini
micis bn̄facere. ⁊ etiā id quod ē amicis malefacere

(Amplius ſi eſt aliquid) In hac ſecūda p̄te ponit phs
tres ꝯſideratōes ad terminādū ꝓbleumata inſpicien
do ad oppoſita ſm inherentiā. Prima eſt. ſi aliqđ p̄di
catū aſſignet̄ ineſſe alicui ſubiecto ꝯſiderandū eſt ſi cō
trariūꝫ illiꝰ p̄dicati inſit illi ſubiecto. ⁊ ſi ſic mala erat
aſſignatio ⁊ deſtruendū eſt ꝓbleuma. impoſſibile em̄
eſt cōtraria ſimul ineſſe eidē. Secūda ꝯſideratō. ſi ali/
quod p̄dicatū aſſignetur ineē alicui ſubiecto. ⁊ ꝓpter ta
lē aſſignatōem ſequat̄ contraria ſimul eideꝫ ineē mala
eſt aſſignatio. vt ſi aliquis poneret formas ſiue ydeas
(quas plato poſuit) eē in nobis mala eēt poſitō. quia
ad hoc ſequit̄ moueri ⁊ quieſcere ſimul ineē eidē Silr̄
ſenſibile ⁊ inſſibile. tales em̄ forme vident̄ eē immobi/
biles ſm poſitōem eorum qui eas ponūt. ⁊ tamē ſi ſint
in nobis impoſſibile eſt eas eſſe immobiles. quia mo/
tis nobis neceſſarium eſt et que in nobis ſunt omnia
moueri. ille etiam forme videntur eē intelligibiles. ⁊ ta/
mē ſi ſunt in nobis ſtꝫ ſſibiles. eo ꝙ ꝑ ſenſum viſus eaꝫ
(que eſt in vnoquoqꝫ) formā cognoſcimus Tercia cō
ſideratō. ſi aliquod p̄dicatū habēs contrarium aſſig/
net̄ ineſſe alicui ſubiecto videndū eſt ſi illud ſubiectūꝫ
ſit ſuſceptibile ꝯtrarij illius p̄dicati. quia ſi nō. tūc il/
lud p̄dicatū male erat aſſignatūꝫ ineē illi ſubiecto. eo
ꝙ idem eſt ſuſceptibile ꝯtrarioꝝ. Et ponit duo exē
pla. Primū eſt. ſi aliquis dicat odium eſſe in appetitu
iraſcibili. videndum eſt ſi cōtrariū odij. ſ. amicicia ſit
natum eſſe in appetitu iraſcibili. ⁊ quia nō eſt natū in/
eſſe illi. ſꝫ in concupiſcibili. Scđm exemplū. ſi quis aſ/
ſignauerit appetitui ineē ignorantiam male aſſignauit
propter hoc ꝙ appetitui nō eſt nata ineē ſcia. que eſt cō
traria ignorātie. Eſt autem hec tercia ꝯſideratō vti/
lis ad deſtruendū p̄dicatū ineſſe ſubiecto. ſꝫ nō ad con
ſtruendū. q̄uis bn̄ valeat ad ꝓbandum p̄dicatū poſ/
ſe ineē ſubiecto. ⁊ hoc declarat. quia oſtēdendo ꝙ ſub/
iectū nō eſt ſuſceptibile ꝯtrarij oſtendemus p̄dicatūꝫ
nec ineē illi nec poſſe ineē oſtēdendo ꝯtrariū qđ inē. vel
ꝙ ſubiectū eſt ſuſceptibile ipſius ꝯtrarij nō oſtendimꝰ
ꝙ p̄dicatum inſit. ſꝫ bene ꝙ natum eſt ineſſe.

(Oīm autē opponēs) In hac tercia p̄te capituli docet phs ter
minare ꝓbleuma ſimplicis inherētie inſpiciēdo ad op/
poſita quātū ad ꝯſequētiam. Et ponit quatuoꝛ conſi
deratōes. ſm ꝙ ſunt quatuoꝛ genera oppoſitōnū. Pri/
ma. ſi velimus ꝯſtruere vel deſtruere aliquod p̄dica/
tum de aliquo ſubiecto ꝯſiderandum eſt ad cōtradic
toria p̄dicati ⁊ ſubiecti. quia ſi ad contradictoriū pre/
dicati ſequat̄ ꝯtradictoriū ſubiecti ꝯſtructum eſt pro
bleuma. Si vero ꝯtradictorium p̄dicati nō ſequatur
ad cōtradictorium ſubiecti ip̄m eſt deſtructum. vt ſi
animal aſſignetur ineſſe homini videndum eſt ſi ſequā
tur nō aial. ergo nō homo. ⁊ ſi ſic bona eſt aſſignatio
ſi nō ip̄a eſt mala. Tenet aūt hec ꝯſequētia a contrario
tam in termīs qꝫ in ꝓpōibus. tam affirmatiue qꝫ nega/
tiue ⁊ ꝯuertibiliter. vt ſicut ſequit̄. bonum eſt ſuaue. er/
go non ſuaue eſt nō bonū. ita ſequit̄. bonum nō eſt ſua/
ue. ergo nō ſuaue nō eſt nō bonū. ſicut etiam ſequit̄. bo
num eſt ſuaue. ergo nō ſuaue eſt nō bonū. ita ſequitur
nō ſuaue eſt nō bonū. ergo bonum eſt ſuaue Secunda
ꝯſideratio. ſi opponēs velit interimere vel ꝯſtruere ali
quod p̄dicatū de aliquo ſubiecto. quoꝝ vtrūqꝫ habet
ꝯtrarium ꝯſiderandū eſt ſi ad ꝯtrarium vnius ſequā
tur ꝯtrarium alterius. vel ꝑ ꝯſequentiam in ip̄o vel ꝑ
ꝯſequētiam ecōtrario. Et ſi aliquo iſtorum modoꝝ
ſequatur cōſtructum eſt ꝓbleuma. ſi vero non ip̄um ē
deſtructum. Et ſubdit ꝙ ad declarandū iſtud indu/
cēda ſtꝫ exempla. ⁊ hoc eſt vtile. quia in alijs ⁊ alijs cō/
trarijs habet fieri cōſequentia in ipſo. ⁊ ecōtrario. Ex
emplificat ergo p̄mo in his in quibus vnū ſequitur ad
alterum ꝑ cōſequentiam in ip̄o. dicēs ꝙ in fortitudine
et debilitate patꝫ quomō cōtrariū vnius ſequit̄ ad con
trarium alterius ꝑ cōſequētiā in ip̄o. Sicut em̄ ſequit̄
fortitudo ergo virtus. ita ſequit̄. debilitas ergo vitiūꝫ
et ſicut eligendū ſequitur fortitudinem. ita fugiendūꝫ
ſequitur debilitatem. ⁊ ideo ſi virtus aſſignet̄ ineē for/
titudini bona eſt aſſignatio. Scđo exemplificat in cō/
trarijs. quoꝝ vnum ſequit̄ ad alterum ꝑ cōſequētiam
ī ecōtrario Vn̄ ſi euechie aſſignetur ineē ſanitas bona
eſt aſſignatio. quia q̄uis ad cōtrarium euchie non ſe
quat̄ cōtrarium ſanitatis ꝑ cōſequentiam in ip̄o. eo ꝙ
nō ſequit̄. cathecia ergo egritudo. tamē bn̄ ad ꝯtrariū
ſanitatis. ſ. ad egritudinē ſequit̄ cathecia. que ē contra
riūꝫ euechie. ⁊ hoc ꝑ cōſequētiā ī ecōtrario Et ſubdit
ꝙ cōſequētia ī ecōtrario raro fit in cōtrarijs. ſꝫ in plu/
ribus fit cōſequētia in ip̄o. Tercia cōſideratio. In p̄ua
tiue oppoſitis cōſiderandū eſt eodem mō ſicut in con/
trarijs. excepto ꝙ in p̄uatiue oppoſitis nō eſt cōſequen/
tia ecōtra. ſed ſemꝑ neccāriū eſt fieri cōſequētiam in
ip̄o. vt bn̄ ſequitur. viſus eſt ſenſus. ergo cecitas eſt in
ſenſibilitas. Quarta cōſideratō. eodē mō cōſiderādūꝫ
eſt in relatiue oppoſitꝫ. ſicut in p̄uatiue oppoſitis. in ip
ſis em̄ eſt cōſequētia. in ip̄o exemplificat. quia ſi triplū
eſt multiplex. ſubtriplū eſt ſubmultiplex. Et ſi ſcia eſt
opinio. ſcibile eſt opinabile. ⁊ ſi viſus eſt ſſus. viſibile
eſt ſſibile.

(Inſtantia qm̄) Contra predicta ponit

vnā instantiā que est. quia nō videt̄ ꝙ sit necāriū in re
latiue oppositis vnū sequi ad alterū ꝑ consequentiam
in ipo. q2 quis ſſibile sit scibile. tamē ſſus non est scia
Hāc instantiā soluit pmo dicēs ꝙ ipa nō videt̄ vera
multi em̄ dicūt ſſibilium nō esse sciam. ꝛ ideo antece
dēs est fl̄m in quo dr̄. ꝙ ſſibile est scibile. Aliter soluit
dicēs. ꝙ saltē pdicta ꝯsideratō valet ad destruendū
bene em̄ sequit̄. ſſibile nō est scibile. ergo ſſus nō ē scia
¶ (Rursum in ꝯtrarijs) In isto quarto tractatu doc3
phs terminare ꝓbleumata simplicis inherētie per lo
cos ꝑtim intrinsecos ꝛ ꝑtim extrinsecos Et diuiditur
in quatuor capitula. in pmo docet terminare probleu
mata ꝑ locum a ꝯiugatis. ꝛ pmo pmittit intentōem su
am dicēs. ꝙ ad interimēdum vel ꝯstruēdū aliquod p
dicatum de aliquo subiecto debem9 inspicere ad casus
et ꝯiugata Dicūt̄ aūt ꝯiugata iusta ꝛ iustus iusticie
fortia ꝛ fortis fortitudini. Silr̄ omia (que st̄ pfecti
ua ꝛ ꝯseruatiua alicuius dicunt̄ ꝯiugata illi cui9 sunt
pfectiua ꝛ ꝯseruatiua. vt salubria sanitati. ꝛ euechiua
euechiuo. q̄si diceret illa st̄ ꝯiugata alijs que st̄ ꝯcre
ta descēdentia ab aliquib9 abstractis. sed casus dicū
tur sicut iuste fortiter ꝛ salubriter. q̄si dicer3 ꝙ oīa ad
uerbia descēdentia ab aliquib9 ꝯcret̄ dicūtur casus re
spectu illoꝝ cōcretorum ¶ (Vident̄ aūt ꝛ que) Hic
phs compat casus ꝛ ꝯiugata ad inuicē penes ꝯuenien
tiā dicēs. ꝙ ea que st̄ casus vident̄ eē coniugata. vt iu
ste videt̄ eē ꝯiugatū iusticie. ꝛ fortiter fortitudini. Et
rō huius est. q2 illa vident̄ esse ꝯiugata que ſm eādem
ſcatōem dicunt̄. sicut iusticia iustum iuste. ¶ (Ma
nifestū ergo) Hic ponit duas ꝯsideratōes. Prima ē. si
velim9 ꝯstruere vl' destruere aliquod p̄dicatu3 de ali
quo subiecto respiciendū est ad casus ꝛ ad coniugata
quia si ꝯiugatū vnius inest cōiugato alterius. ꝛ casus
casui. ꝛ pncipale pncipali. vt si iusticia est de numero
laudabiliū. ꝛ iust9 ꝛ iuste ꝛ iustu3 etiam est de numero
laudabilium. ꝛ si iusticia est laudabilis iusta etiā sūt
laudabilia. Scda cōsideratō. si velim9 cōstruere vl' de
struere aliquod p̄dicatū de aliquo subiecto nō solum
cōsiderandū est ad casus ꝛ cōiugata. s3 etiam ad cōtra
ria ipoꝝ. q2 si aliqd cōtrariū p̄dicet̄ de vno ꝯiugatoꝝ
tūc cōtrariū illi9 p̄dicati p̄dicabit̄ de cōtrario cōiuga
ti. vt si bonū nō est necitate suaue. tūc malū est triste. ꝛ
si malū est triste bonū est suaue. ꝛ si iusticia est scia iu
sticia est ignorātia. sicut iuste est scient̄ ꝛ experient̄. qd ē
iniuste est inscient̄ ꝛ inexperient̄. Et subdit ꝙ iste mo
dus ostensus est in cōsequētijs cōtrarioꝝ. q̄a nihil ali
ud ostendit̄ ꝑ ipm ꝙ cōtrariū sequi cōtrariū ¶ (Am
plius in generatōib9 ꝛ corruptōib9) In hoc secūdo ca
pitulo docet phs terminare ꝓbleumata simplicis ihe
rentie ꝑ locos a generatōe ꝛ corruptōe. ponēdo tres cō
sideratōes. Prima est. si velim9 ostendere bonitate3 ꝛ
maliciā aliquoꝝ debem9 inspicere ad corruptōnes. q2
ibi est ecōtrario. quoꝝ em̄ corruptōes st̄ bone ipa sūt
mala. ꝛ quoꝝ corruptōes st̄ male. ipa st̄ bona. Scda
est. si velimus ostēdere bonitatē vel maliciā aliquoru3
debem9 inspicere ad generatōes ipoꝝ. quia quoꝝ gene
ratōes st̄ bone ipa st̄ bona. ꝛ si ipa st̄ bona generatio
nes iporum st̄ bone. si vero generatōes ipsoꝝ st̄ male
ipa st̄ mala. Tercia cōsideratō. cōsiderandū est etia3
ad generātia siue efficiētia ꝛ corrūpentia. quia quoꝝ ef
fectiua st̄ bona ipa st̄ bona. ꝛ quoꝝ corruptiua st̄ bo
na ipa st̄ mala. ¶ (Rursum in silibus) In hoc tercio
capitulo docet phus terminare ꝓbleumata simplicis
inherētie ꝑ locos a ꝓportōe a maiori ꝛ a simili. ꝛ pmo ꝑ
locos a ꝓportōne. ponēdo duas cōsideratōes. Prima.
si velim9 interimere vel construere aliquod ꝓbleuma
cōsiderādum est in ꝓportionalib9 ꝛ similib9 si silr̄ se ha
beant vel nō. q2 si vnū similium inest ꝛ reliquū. ꝛ si non
nō inest. vt si disciplina sit vna plurium sic etiam opi
nio. quia sic se habet disciplina ad disciplinabilia. ita
opinio ad opinabilia. Silr̄ sicut se habet visum habe
re ad videre. ita auditū habere ad audire. ꝛ ideo si vi
sum habere est videre. tūc auditum habere est audire.
Secūda cōsideratō. si aliqua ponātur eē idē. ꝛ tamen
ipa compata ad vnū vel ad multa nō se habeāt ad il
lud silr̄. male posita est illa eē eadem. vt si ponat̄ ꝙ sit
idem scire ꝛ intelligere. statim ꝓbabit̄ ꝙ nō. q2 non silr̄
se habent ad vnū ꝛ ad multa. nā cōtingit simul plura
scire. intelligere aūt vnum tm̄ ¶ (Amplius ex magis
ꝛ minus) In hac tercia ꝑte ponit quatuor cōsideratō
nes ad terminandū ꝓbleumata inspiciendo ad mag̃
et ad minus dicēs ꝙ pter illa que dicta st̄ inspiciēdū
est ad magis ꝛ ad minus. Et st̄ quatuor loci siue cōsi
deratōes sumpte ex magis ꝛ minus. Prima. si aliqd p
dicatū assignet̄ inesse alicui subiecto cōsiderādum ē si
ad intensionē subiecti sequat̄ intēsio predicati. quia si
sic cōstruendū est probleuma. ꝛ si nō destructū est. vt si
voluptas sit bona optet ꝙ maior voluptas sit mag̃ bo
na. Similr̄ si iniuriā facere est malū optet ꝙ mag̃ vel
maiorē iniuriam facere sit magis vel mai9 malū. Se
cūda cōsideratō. compando vnū p̄dicatū ad duo sub
iecta. ꝛ est hec. si aliquod predicatū assignet̄ ineē duo
bus subiectis cōsiderādū est si illud p̄dicatū insit illi
subiecto cui magis videt̄ ineē. q2 si nō nec inest illi cui
min9 videt̄ ineē. ꝛ si insit illi cui minus videt̄ ineē inest
etiā ꝛ cui magis. Tercia cōsideratō. cōpando duo p
dicata ad vnū subiectū. ꝛ est tal'. si aliqd p̄dicatū assig
net̄ ineē alicui subiecto videndu3 est si predicatū de q̄
minus videt̄ insit illi subiecto. q2 si illud qd magis vi
det̄ ineē nō inest. nec illud qd min9. ꝛ si illud qd min9
videt̄ ineē inest. ꝛ illud qd magis Quarta cōsideratō
cōpando duo p̄dicata ad duo subiecta. ꝛ est. Si veli
mus videre de duob9 predicatis vtꝝ insint duob9 sub
iectis cōsiderandū est si illd predicatū qd min9 videt̄
ineē suo subiecto ei īsit. q2 si qd alteri mag̃ videt̄ īesse
nō inest. nec reliquū reliq̄. ꝛ si qd min9 videt̄ īesse alte
ri īest ꝛ reliquū reliq̄. ¶ (Ampli9 ex eo ꝙ) In hac ter
cia ꝑte ponit tres cōsideratōes īspiciendo ad silia. ꝛ de
ꝙ o3 etiā īspicerere ad id qd alteri silr̄ īest vel videt̄ in
esse. Et pōt trib9 mōis argui. sicut dictū est in trib9 vl
timis cōsideratōib9. s. aut cōpando duo vni. aut vnu3
duob9. aut duo duob9 Est ḡ pma cōsideratō. si aliqd
predicatū assignetur īesse silr̄ duobus subiect̄. tunc si
non īsit vni nec reliquo. Et si īest alteri eorum ꝛ reliq̄
Scda consideratō. si duo predicata assignent̄ īesse silr̄
subiecto. tunc si vnum non īest nec alterum. ꝛ si alterū
inest ꝛ reliquum. Tercia cōsideratō. si duo predicata
assignantur similiter ineē duobus subiect̄. tunc si vnū
non inest suo subiecto. nec reliquum reliquo. ꝛ si vnum
in est suo subiecto. ꝛ reliquum reliquo. ¶ (Amplius
et ex oppositōne) In hoc quarto capitulo docet philo
sophus terminare probleuma simplicis inherētie per
locos ex oppōne ꝛ a mag̃ ad min9. ꝛ a ſm qd ad sim
pliciť Et pmo poit duas ꝯsideratōnes circa locu3 ex

appõne. Pꝛia eſt. ſi opponẽs velit oñdere aliq̄d ſimpl'r
bonū vl' albuꝫ ꝯſiderandū eſt ſi ip̄m appoſitū alteri fa
ciat ip̄m tale ſcꝫ bonū vl' albuꝫ. cū tamẽ p̄us nõ eſſet. q2
ſi ſic manifeſtū eſt ꝙ illud appoſitū eſt tale. Scđa cõſi
deratio adhuc ꝯſiderandū eſt. ſi aliq̄d appoſitū alteri
faciat illud cui appoĩtur magꝭ tale ꝙ̄ eſſet p̄us. q2 ſi ſic
ip̄m erit tale. Nec aūt ꝯſidera° nõ eſt vtilis in õnibus
p̄dicatꝭ. ſed ſolū in his q̄ ſuſcipiūt intẽſionẽ ⁊ remiſſio
neꝫ. Nec valꝫ hec ꝯſidera° ad deſtruẽduꝫ. q2 nõ opꝫ ꝙ
ſi aliq̄d appoſitū alteri nõ faciat illud cui appoĩtur eẽ
tale ꝙ ip̄m nõ ſit tale. quia ꝙ̄uis bonū additū malo
nõ faciat ip̄m bonū. tamẽ adhuc bonuꝫ eſt bonū. ⁊ ſili
ter eſt de albo ⁊ nigro ¶ (Rurſuꝫ ſiquidẽ) ¶ In hac
ſcđa pte ponit pħs vnā ꝯſideratõeꝫ inſpiciẽdo ad pteꝫ
in mõ dicẽs. ꝙ ſi aliq̄d p̄tum aſſigneꝛ ineẽ alicui ſubiec
to. ꝯſiderandū eſt ſi illud inſit ꝫm magis ⁊ min⁹. q̄a ſi
ſic ip̄m ſimpl'r ineſt. Probat ex oppoſito ꝯn̄tis. q2 ſi ali
quid nõ ſit bonū vl' albū nec ip̄m magꝭ aut minus erit
bonū. nec magꝭ aut minus albū. eo ꝙ malū de nullo dꝛ
magis aut min⁹ eſſe bonū. Hec aūt ꝯſideratõ nõ valet
ad deſtruẽduꝫ. q2 nõ opꝫ ꝙ ſi aliq̄d nõ inſit ꝫm magis
vl' minus ꝙ ip̄m nõ inſit ſimpl'r quia mlta inſtꝭ ſimpl'r
que nõ dicūtur ꝫm magꝭ aut min⁹ ſicꝭ hõ ¶ (Eodẽ aũt
mõ) ¶ In hac tcia pte ponit pħus vnā ꝯſideratõem
inſpiciẽdo ad ptem dicẽs. ꝙ ſi aliq̄d p̄tum aſſignetur
ineſſe alicui ſubcõ ꝯſiderandū eſt ſi illud p̄tuꝫ inſit ſub
iecto ꝫm q̄d vel ꝫm qñ. i. ꝫm aliquaꝫ partẽ tpis. vel ꝫm
vbi. i. ꝫm ptem loci. quia ſi p̄tum ꝯtingit ꝫm q̄d. ꝯtin
git etiā ſimpliciꝛ. Et ſiliter ſi quãdo aut vbi pꝛobaꝛ
ex oppoſito ꝯn̄tis. quia q̄d ſimpliciꝛ ip̄oſſibile ẽ eſſe ne
cꝫ ꝫm q̄d necꝫ vbi necꝫ qñ eſſe cõtingit. ¶ (Inſtantia
qm̄.) ¶ In hac quarta pte poĩt pħus inſtãtias cõtra
hanc ꝯſideratõem. ⁊ p̄mo inſtatur ꝯtra p̄mā ptem. q̄a
multi ꝫm q̄d ſunt naturaliꝛ ſtudioſi aut liberales aut
caſti ⁊ tñ non ſtꝭ ſimpliciꝛ ſtudioſi. Cõtra ſcđam ptem
inſtat. q2 ꝯtingit coꝛruptibile in aliquo tpe non coꝛrūpi
ſicut in tpe augmẽti. ⁊ tamẽ fl̄m eſt ꝙ coꝛruptibile ſim
pliciter nõ ꝯtingat coꝛrūpi. Contra terciā ptem inſtat
p̄mo. quia quãuis expediat vti dieta ĩ locis egrotatis
nõ tamẽ hoc expedit ſimpl'r. Scđo. quia nõ ſequiꝛ tm̄
vnū coꝛpus põt eſſe in iſto loco. ergo tm̄ vnū coꝛpus po
teſt eẽ. Tercio. quia nõ ſeq̄tur bonū eſt mactare pꝛẽm
in triuallis. ergo bonū eſt mactare pꝛẽm. ⁊ de hoc tercio
exẽplo dicit ꝙ hoc nõ ꝫcat vbi ſimpl'r ſed in q̄buſdam.
quaſi diceret ꝙ in triuallis nõ ꝫcat ptem loci ſed ꝫcat
quoſdā hoĩes in triuallis apud quos bonū eſt macta-
re pꝛẽm. Deinde cū dicit (Rurſus qñcꝫ) Hic pħus
ponit ſcđam inſtantiā quia quãuis expediat medica-
ri tpe egritudinis. nõ tamẽ ſimpl'r expedit medicari.
Hoc exẽplum coꝛrigit dicẽs. ꝙ medicari nõ ſeq̄tur tẽ
pus ſed diſpõem. Vñ nihil differt qñ hõ ſuſcipiat me-
dicinā dūmodo ibi ſit affcũs ⁊ diſpõ. ¶ (Simpl'r aũt
eſt) ¶ Finaliꝛ pħs manifeſtat q̄d eſt dcm̄ ſimpl'r dicẽs
ꝙ dcm̄ ſimpl'r eſt q̄d dicitur nullo addito. ſicut bonuꝫ
aut ꝯ̄rium. ⁊ ideo mactare pꝛẽm nõ eſt bonū ſimpliciꝛ.
eo ꝙ nõ dicim⁹ mactare pꝛẽm eſſe bonū. ſed eſſe bonuꝫ
quibuſdā. deos aũt honoꝛare ẽ bonuꝫ ſimpl'r. q̄a deos
honoꝛare eſt bonū ſine addito

Queritur vtrum

ꝯſeq̄ntia ĩ ecõtrario grā foꝛme teneat in ꝯ̄dictoꝛijs. ꝯſe
quẽtia vero in ip̄o in alijs oppoſitꝭ. ita ꝙ nõ in ꝯ̄dicto
rijs. necꝫ ꝯn̄tia ecõtrario ĩ alijs oppoſitis ¶ Arguitur
p̄mo quia ꝯn̄a ecõtrario nõ tenet ĩ oĩbus ꝯ̄dictoꝛijs. ḡ
nõ tenet grā foꝛme in illis. Añs patꝫ p̄mo. quia nõ ſe-
quitur aĩal eſt nõ hõ. ergo hõ eſt nõ aĩal. ⁊ tñ arguitur a
ꝯ̄dictoꝛio p̄dicati ad ꝯ̄dictoꝛiū ſubiecti. Secūdo. q̄a
nõ ſeq̄tur om̄e veꝝ eſt ꝯgruū. ergo om̄e nõ congruū eſt
falſuꝫ. ⁊ tñ ſicut ꝯgruū ⁊ nõ ꝯgruū ꝯ̄dicunt. ita verū ⁊
falſum. Ptꝫ tercio. q2 nõ ſequiꝛ deus ẽ ens. ergo nõ ens
eſt nõ deus. eo ꝙ añs eſt veꝝ ⁊ ꝯſequẽs falſuꝫ. q̄d patet
quia vl' pꝛia negatio teneꝛ negãter ⁊ ſic equalet iſti. nul
luꝫ ens eſt nõ deus que ẽ manifeſte falſa. Vel teneꝛ infi
nitãter ⁊ ſic adhuc ẽ falſa quia ẽ vna affirmatĩa cuius
ſubcm̄ p nullo ſuppoĩt. ergo ꝯn̄a ecõtrario nõ tenet in
oĩbus oppoſitꝭ. Ptꝫ quarto. quia inter ꝯ̄dictoꝛia nullū
eſt mediū. eo ꝙ ꝯ̄dictoꝛia ſe hñt ſicut ens ⁊ nõ ens. ergo
inꝛ ea nulla eſt hitudo ſiue ꝯn̄tia ¶ Scđo ſic. bene ſeq̄
tur hõ eſt riſibilis. ergo nõ hõ nõ eſt riſibilis. ⁊ tñ argui
tur p ꝯn̄am in ip̄o in ꝯdictoꝛijs. Sil'r ſicut ſequiꝛ. ſoꝛ-
tes currit. ergo hõ currit. ita ſequiꝛ ſoꝛtes nõ currit. er
go hõ nõ currit. ⁊ tñ ibi arguiꝛ ab oppoſito añtꝭ ad op
poſitū ꝯn̄tis. ergo ꝯn̄a in ip̄m tenet in ꝯ̄dictoꝛijs Con
firmaꝛ. quia dꝛ pꝛimo poſterioꝝ. ſicut affirmatio eſt cā
affirmatõnis. ita negatio eſt cā negatõis. ḡ ſi añcedẽs
affirmatiū inferat ꝯn̄s affirmatm̄. ita etiā oppoſitū añ
tis infert oppoſitū ꝯſeq̄ntis. ⁊ p cõſeq̄ns cõſeq̄ntia ĩ ip-
ſo valet in ꝯ̄dictoꝛijs ¶ Tertio ſic. ꝯn̄tia in ip̄o nõ te-
net in oĩbus cõtrarijs nec in oĩbus relatis. nec in om̄i-
bus p̄uatiuis. ergo nõ tenet grā foꝛme in oĩbus alijs op
poſitis aut ꝯ̄dictoꝛijs. Añs patꝫ p̄mo quo ad p̄mam.
quia nõ ſequiꝛ albū eſt calidū. ergo nigꝝ eſt frigidum
Nec ſequiꝛ p̄digalitas eſt viciū. ergo illibalitas ẽ vir-
tus Nec ſequiꝛ. motus ẽ velox. ergo q̄es eſt tarda Nec
ſequiꝛ verum ẽ congruū ergo falſuꝫ eſt incõgruū. ⁊ ta-
men iſte opponūtur ꝯ̄rie. ergo ptꝫ ſecūdo. q2 bene ſequi
tur nullū aĩal currit. ergo nullus hõ currit. ⁊ tamẽ nõ
ſequiꝛ om̄e aĩal currit. ergo om̄is hõ currit eo ꝙ poſſi-
bile eſt om̄e aĩal currere nullo homĩe exiſtẽte. Patꝫ ter
cio quo ad ſecūdam ptem. quia nõ ſequiꝛ ſenſibile ẽ in
telligibile. ergo ſenſus eſt intellcũs Nec ſequiꝛ ſenſibi-
le eſt ſcibile. ergo ſenſus eſt ſciẽtia. Nec ſequiꝛ pater ẽ
ſeruus. ergo filius eſt domin⁹. Nec ſequiꝛ capitatū eſt
caudatū. ergo caput eſt cauda ⁊ tamẽ ille opponūtur re
latiue adinuicem. ergo nõ tenet cõſequẽtia in ip̄o in rela
tiue oppoſitis Patꝫ quarto quo ad terciā partẽ. quia
nõ ſequitur videns eſt audiens. ergo cecus eſt ſurdus
añcedens em̄ poteſt eſſe veruꝫ cõſequente exiſtẽte falſo
Nec ſequiꝛ tangibile eſt ſenſibile. ergo intãgibile ẽ in-
ſẽſibile Nec ſequitur videns ẽ ſenſibilis. ergo cecus
eſt inſenſibilis. ⁊ tamẽ iſte opponūtur p̄uatiue. ergo nõ
valet cõſequẽtia in ip̄o in omnibus p̄uatiue oppoſitis
¶ Quarto ſic. quia p̄uatiue oppoſita habẽt ratõnem
ꝯ̄dictoꝛioꝝ iuſto apta nata. ⁊ ideo pħus p̄mo pħicoꝝ
trãſmutatõem q̄ eſt ꝫm p̄uatõem ⁊ habituꝫ vocat trãſ
mutatõem ꝫm ꝯ̄dcõnem. ſed in ꝯ̄dictoꝛijs nõ valet ab
in ip̄o. ergo nec in p̄uatiue oppoſitis

In oppoſitū

eſt philoſoph⁹ in textu. Pꝛo ſolutõe queſtionis ſol-
uende ſunt q̄tuoꝛ queſtiones

Queſtio pꝛima.

Vtꝝ ꝯn̄a ĩ ecõtrario ⁊ ꝯn̄tia in ip̄o teneãt grā foꝛme

in oppoſit꜀. Pro ſolutõne cuius Attende p̄mo. ꝙ multi ſꝫ modi ꝯñtiaꝝ. q̄dam em̄ eſt ſimplex. ⁊ q̄dam ꝯpoſita. ⁊ q̄ dam eſt bona ſimpl'r. ⁊ quedā eſt bona vt nūc. ⁊ in ꝓpoſito q̄dam ē in ip̄o. ⁊ q̄dam ecōuerſo. Coſeq̄ntia i ecōtrario ē duplex. quedā eſt termioꝝ. ⁊ eſt illa in cuius añte aliq̄d p̄dicatū dr̄ de aliquo ſubcō. ⁊ in ꝯñte ꝯdictoriū ſubiecti dr̄ de ꝯdictorio p̄dicati. vt ſic arguēdo hō eſt aīal. ergo nō aīal eſt nō hō. Alia eſt ꝯña ecōtrario ꝓpōnū. ⁊ eſt illa cui⁹ añcedēs eſt vna ꝯditōnal'. in q̄ ad aliq̄d añs ſeq̄tur aliq̄d ꝯñs. ⁊ eius ꝯñs eſt alia ꝯditōnalis in qua ad oppoſitū ꝯñtis p̄me ꝯñtie ſequitur añtis. vt ſic arguēdo. ſi hō eſt. aīal eſt. ergo ſi nullus aīal eſt. nullus hō eſt. Attēde ſecūdo. ꝙ duplex eſt ꝯñtia in ip̄o. quedā eſt termioꝝ. ⁊ eſt illa in cui⁹ añte aliq̄d p̄tum dr̄ de aliquo ſubcō. ⁊ in ꝯñte oppoſitū ſubieti dr̄ de oppoſito p̄dicati. vt iuſticia eſt ꝟtus. g̃ iniuſticia ē viciū. Alia eſt ꝯñtia in ip̄o propōnū. ⁊ eſt q̄ñ ad aliquod añs ſeq̄tur aliq̄d ꝯñs. ⁊ ad oppoſitū añtis denotatur ſequi oppoſitum ꝯñtis. vt ſi iuſticia eſt ꝟtus eſt. g̃ ſi iniuſticia ē. viciū eſt. Dr̄ autē ideo ꝯña in ip̄o. q̄a in ea ſuatur idem ordo ⁊ ſitus termioꝝ. Sed dr̄ ꝯña ecōtrario. quia ē ordo ꝯ̄rius termioꝝ in añte ⁊ ꝯñte Attēde tercio. ꝙ ad hoc ꝙ ꝯñtia in ip̄o termioꝝ teneat i ꝯ̄rijs tres ꝯditōnes req̄rūtur. Prima. ꝙ in añte non ſit p̄dicatio ꝯtingēs ſed p ſe. ⁊ ideo nō ſeq̄tur albū eſt dulce. ergo nigꝝ eſt amaꝝ. Scd̄a ꝯditio. ꝙ extrema vni⁹ ꝯ̄rietat꜀ nō ꝯtineātur ſub vno extremo alteri⁹ ꝯ̄rietatis. ⁊ ideo nō ſeq̄tur ꝓdigalitas ē viciū. ergo illiberalitas eſt virtus. Tercia ꝯditio. ꝙ extrēa ſint ꝯ̄ria eodeꝫ mō ꝯtrarietat꜀. ſic ꝙ vtrobiq̄ ſit ꝯ̄rietas extremi ad extremū. vl' medij ad mediū. ⁊ ideo nō ſeq̄tur timor ē vicium. g̃ audacia ē virtus. q̄r ꝯtrarietas nō eſt eadē inter iſta. Aliqui tñ addūt quartā ꝯditōem. ꝙ opꝫ ponere ꝯſtātiā termioꝝ ſed hoc nō eſt neccāriū. quia ꝓus dictuꝫ ē ꝙ opꝫ arguere in p̄dicat꜀ p ſe. Attēde quarto. ꝙ ad hoc ꝙ ꝯña in ip̄o termioꝝ valeat in ꝓuatiue oppoſitis due ꝯditōnes req̄rūtur. Pria eſt. ꝙ arguat' in p̄dicatis p ſe. ⁊ ideo nō ſeq̄tur. videns ē audiēs. g̃ ſurdus ē cecus. Scd̄a ꝯditio. ꝙ ꝓuatio ſupioris hitus reſtrigatur per habitū inferior꜀ ꝓuatōnis. ⁊ ideo nō ſeq̄tur. videns ē ſenſibil'. ergo cecus ē inſenſibil'. ſed opꝫ dicere. ergo cecus ē inſenſibil' ſenſu viſus. Ad hoc aūt ꝙ ꝯña in ip̄o termioꝝ valeat in relatiue oppoſit꜀ due ꝯditōes req̄rūtur. Pria eſt. ꝙ ibi ſit p̄dica⁰ p ſe. ⁊ ideo nō ſequitur pr̄ eſt ꝓuus. ergo filius ē dñs. Scd̄a. ꝙ ſub vno copalatio vnius ꝯpōnis nō ꝯtineant' ambo extrēa alterius. ⁊ ideo nō ſeq̄tur ſenſibile eſt intelligibile. ergo ſenſus ē intellcūs. eo ꝙ ſub intelligibili cōtinentur ſenſus ⁊ intellectus

Dic p̄mo ꝙ ꝯña in ip̄o nec termīorum nec propōnū tenet grā forme quāuis aliq̄ñ teneat grā materie. Primū ptꝫ. quia a deſtructōne añtis ad deſtructionē ꝯñtis nō valet ꝯña. ⁊ ideo nō ſeq̄tur oīs hō eſt al' ergo oīs nō hō eſt nō aīal. Nec ſeq̄tur. ſi hō eſt. aīal eſt ergo ſi nullus hō eſt. nullū aīal eſt. Scd̄m ptꝫ. quia tenet in termīs ꝯuertibilib⁊ Dic ſcd̄o. ꝙ ꝯñe i ecōtrario propōnū tenent formal'r in ꝯdictorijs. patꝫ quia tenēt p hanc maximā. Quādocūq̄ ad añs ſeq̄tur ꝯñs. tūc ex ꝯdictorio ꝯñtis ſequit' ꝯtradictoriū añcedent꜀. Dic tertiō. ꝙ ꝯſeq̄ntia i ecōtrario termioꝝ formal'r tenēt in ꝯdictorijs eo mō quo ꝯuerſio p ꝯtrapōnem.

Ex quo ptꝫ ꝙ ſicut ꝑticular꜀ affirmatia ⁊ vl'is negatiua nō ꝯuertūtur p ꝯtrapōem. ſic nec in ip̄is valet ꝯſequētia i ecōtrario termioꝝ. niſi vbi ꝑtur eſſentiale ſuperius de eētialiter inferiori. aut ꝯuertibile de ꝯuertibili. in talibus em̄ valet ꝯñtia ſicut oſtendūt exēpla Areſtotelis. ⁊ ideo nō ſequit'. nullus aſinus eſt hō. ergo nullus nō hō eſt nō aſinus Dic quarto. ꝙ ꝯſeq̄ntia ecōtraria propōnū nec tenet formalit' in propōnibus ꝯtrarijs de ꝯtrario mō enūciādi. nec etiā in ip̄is que ſꝫ de ꝯtrarijs extremis. Sꝫ ꝯſequētia in ip̄o tenet in ꝓpōnib⁊ de ꝯtrarijs extremis. quāuis nō teneat in propōnibus de ꝯtrarijs modis enūciandi grā forme. Primū patet. q̄r quāuis ſequit' oīe aīal currit. ergo oīs hō currit. non tamē ſeq̄tur nullus hō currit. ergo nullū aīal currit. Secūduꝫ patꝫ. quia quāuis ſequat' iuſtū eſt. ergo ꝟtuoſum eſt. nō tamē ſeq̄tur vicioſum ē. ergo iniuſtuꝫ eſt. Terciū patꝫ. quia bñ ſeq̄tur. ſi iuſtū eſt. ſtudioſuꝫ eſt. ergo ſi iniuſtū eſt. vicioſuꝫ eſt. Silr̄ ſeq̄tur. ſi a ē iuſtū. a eſt ſtudioſum. ergo ſi b ē iniuſtū. b ē vicioſum. Quartū ptꝫ. quia quāuis ſeq̄tur oīs hō currit. ergo oīs hō mouet'. tamē nō ſeq̄tur nullus hō currit. ergo nullus hō mouetur

Queſtio ſecūda.

Utꝝ locus ad ſimpl'r. vl' ad magis vl' minus. ⁊ econuerſo. i. vtꝝ valeat ꝯſeq̄ntia a poſitio ad ꝯpatiuū ⁊ eꝯ cōtrario Pro cui⁹ ſolutōne Attēde p̄mo. ꝙ locus a ſimpl'r ad magis vl' minus pōt eſſe duob⁊ mōis. Uno mō ab vno poſitio ad vnū compatiuū. Alio mō a pluribus poſitis ad plures compatios. Uñ ad hoc ꝙ teneat ꝯña a plurib⁊ poſitiuis ad plures ꝯpatiuos. Alique ꝯditōnes req̄rūtur. quaꝝ p̄ma eſt q̄d arguatur in illis q̄ ſuſcipiūt ꝯparōeꝫ ſiue magis ⁊ min⁹. ⁊ ideo nō ſequitur hō eſt aīal. ergo magis hō eſt magis aīal Nec etiam ſequit'. album eſt coloratū. ergo magis albuꝫ eſt magis coloratum. Et quāuis ſequatur hoc eſt albuꝫ ergo eſt coloratū. tamē non ſequit' hoc eſt magis albuꝫ ergo eſt magis coloratū. Secūda cōditio eſt. ꝙ non arguatur in p̄dicatōnib⁊ accñtalib⁊ ſed p ſe. ⁊ ideo nō ſequitur. album ē dulce. ergo magis album eſt magis dulce. Nec ſeq̄tur. potare eſt bonū. ergo magis potare eſt magis bonū. Nec ſequit'. album ē extenſuꝫ. ergo magis album eſt magis extenſuꝫ. Nec ſequit'. ſi hoc eſt ſanum. eſt calidꝫ. ergo ſi magis eſt ſanū. magis eſt calidum. Dicitur aūt ꝯmuīter ab aliq̄bus ꝙ iſta ꝯſequētia etiā tenet in ſuplatiuis p hāc maximā. Sic ſimpliciter ad ſimpl'r ita magis ad magis ⁊ maximū ad maximum. ſed iſta maxima q̄ntum ad vltimā partem non eſt ſimplicit' de intētione phi. imo eſt falſa quia non ſequitur virtus eſt bona. ergo maxīa virtus eſt maximū bonū. quāuis bene ſequat'. ergo maior virtus ē maius bonū. Nec ſimilit' ſequit'. beatitudo ē bona. ergo maxima beatitudo ē maximuꝫ bonum. eo ꝙ impoſſibile eſt aliquā virtutem eē que ſit maximū bonū. ⁊ tamē in iſtis obſuantur ambe conditōnes

Dic primo ꝙ locus ab vno poſitiuo ad vnū ꝯpatiuū tenet negatiue. vt ſe⁊ bñ ſeq̄s nō ē alb⁊. g̃ nō ē aliq̄ mag꜀ vl' min⁹ alb⁊ Dicr⁰ ꝙ a ꝯpatio ad poſitiuū tꝫ ꝯña affirmatiue Et rō iſtoꝝ ē. q̄r ꝯpatiu⁹ vl' ſibi equalēs vtputa cū h aduer⁰ mag꜀ l' min⁹ ſe hꝫ ad

poſitū ſicut ps in mō ad ſuuȝ totum. ſed a toto in mō ad ſuam partē tenet ꝯña negatiẽ. ⁊ ecōtra affirmatiue. Ex quo ſeqtur pmo hanc ꝯñtiam eē bonā. ſortes ē magis albus plone. ergo ſortes ē albus ⁊ etiā plato eſt albus. Seqtur ſcdo. ꝙ ille ꝓpōnes ſtꝫ vere. nulla ꝓpoſitio ē falſioꝛ iſta deus ē bonus. ⁊ nulla ē verioꝛ iſta homo eſt aȝinus.

Queſtio tercia.

Utrū locus ab appōe teneat. Pro cuiꝰ ſolutōe ſuppoꝛ ꝙ locus ab appōne valet ad ꝓbleumata de ſimplici inherētia. ⁊ ad ꝓbleumata ꝯpata ⁊ nō ꝯtracta. ⁊ etiaȝ ad ꝯpata ⁊ ꝯtracta. Soppoitur ſcdo. ꝙ iſte locus q̄ argui tur in ꝓbleumatib͛ de ſimplici inherētia tenet ꝑ hanc maximā. Si aliqͩ appoſitū alteri (qͦ prius nō erat. tale) reddat ipm tale. tūc illud appoitū ē tale. vt ſi aliqͩ appoſitū alteri reddat ipm calidū. ipm erit calidum. Suppoitur terꝰ ꝙ iſta ꝯña eſt bona trib͛ cōditōnibus obſuatꝫ. Pria eſt. ꝙ appoſitū ſit ſuſceptm̄ denoiatōnis illius q̄ facit denoiare illud cui appoitur. ⁊ ideo nō ſeqtur ſi albedo appoſita alicui faciat ipm albū ꝙ albedo ſit alba. Nec ſeqtur ꝙ ſi aīa appoſita corpi faciat ipm animatū ꝙ ipa ſit aīata Scda ꝯditio ꝙ arguat̄ in cauſis totalib͛ ⁊ ſufficiētib͛ ad ꝓducendū effcm̄. ⁊ ideo nō ſeqtur ꝙ ſi ignis faciat aquam tepidā. ꝙ ꝓpterea ignis ſit tepidus. q꞉ ignis nō eſt tota cā tepeditatꝫ. Nec ſeqtur ſi aq̄ frigidiſſiā appoſita aq̄ calidiſſime faciat ipſaȝ tepidam. ꝙ ꝓpter hoc altera earū ſit tepida. Nec ſeqͥt̄ ꝙ ſi aq̄ frigida adiecta calci vꝉ plaſtro recenti. faciat ipm calidū ꝙ aqua frigida ſit calida. Tercia ꝯditio. ꝙ arguat̄ in cauſ͛ vniuocꝫ ⁊ ꝑ ſe. ⁊ ideo nō ſeqtur ꝙ ſi ſol ſit calidꝰ ex eo ꝙ facit inferioꝛa eē calida. Suppo nitur qrto. ꝙ ꝓbleumata ꝯpata ⁊ ꝯtracta tenēt ꝑ hāc maximā. Si aliqͩ appoſitū alicui faciat ipm magis tale. tūc illud appoſitū erat magꝫ tale. vt ſi aliqͦ appoſituȝ minꝰ albo faciat ipm albius. illud appoſitū ē albius. Nec aūt maxia ē vera ſuppoitis ꝯditōnib͛ immediate poſitꝫ. ⁊ etiā ſuppoita alia ſcȝ ꝙ illud efficiēs efficiat illud cui appoitur magꝫ tale de ſua natura ⁊ nō ꝑ accñs. ⁊ ideo quāuis diuicie appoīte malo hoi reddāt ipm magꝫ malū. tñ nō ſeqtur ꝙ ſint magꝫ male q꞉ diuitie ꝑ accñs ⁊ nō de ſui natura adiecto malo homī reddunt ipm magꝫ malū. Quātū ad ꝓbleumata ꝯpata ⁊ cōtracta dr̄ ꝙ ꝯña tenet ꝑ hāc maximā. ꝓpoſitꝫ duob͛ bois quoꝝ vtrūqꝫ addit̄ eidē terꝰ illud qͦ reddit ipȝ terciū meliꝰ erat meliꝰ. Ex iſtis pȝ ſoluꝰ ad q̄ſtionē

Queſtio quarta.

Utrū locus a ſm qͩ ad ſimplr̄ ſit locus dyalecticꝰ vꝉ ſophiſticꝰ Iſtius q̄ſtionis ſoꝰ aliq̄lr̄ pȝ ex hiis q̄ dcā ſunt in ſūmul. Rememorandū tñ eſt ꝙ ſm qͩ pt accipi dupl̄r. Unoꝰ pro t̄mio ſūpto cuȝ q̄cūqꝫ deſmiatōne. ⁊ ſic eſt cōe ad pteȝ ī mō ⁊ ad dcm̄ ſm qͩ a quo ſuitur locus ſophiſticꝰ. Alioꝰ pōt accipi ꝓ termio ſūpto cū determīatōe reſtrigēte ⁊ nō diminuēte āpliāte aut reſtrigēte. ⁊ ſic dcm̄ ſm qͩ idē eſt ſicut ps in mō. Tertō ſuitur ꝓ termīo ſūpto cū deſmiatōne diminuēte āpliante ⁊ diſtrahēte ⁊ ſic ab ipo ſuitur locus ſophiſticꝰ. qualr̄ āt fiat fallā a dicto ſm qͩ ad ſimplr̄. ⁊ econtra. et q̄liter valȝ ꝯña a pte ī mō ad ſuū totū. ⁊ ecōtra. ⁊ q̄ ꝯditōnes dēnt ad hoc obſuari patuit in q̄rto tractatu ſūmulaꝝ. Ex iſtis inferūtur q̄tuoꝛ coꝛrelaria. Primū. ſi determiatio vꝉ diſpō que nata ē ꝯueire tā toti q̄ȝ pti attribuat̄ toti rōne ptis rōne cuiꝰ totū nō eſt natū denoīari vt ſic arguēdo. ſoꝛs eſt alb͛ ſm dētes. ḡ ſortes ē albus. tūc fit locus ſophiſticꝰ ⁊ nō dyalecticꝰ. Si tñ attribueretur rōne ptis. rōne cuiꝰ totū eſſȝ natū denoiari tūc eſſet bonꝰ locus dyalecticꝰ. vt ſic arguēdo. ſoꝛs eſt ſimꝰ ſm naſuȝ. ḡ eſt ſimꝰ. Scdm̄ coꝛrelariū. ſi t̄minꝰ cui appoitur deſmiaꝰ ſit dcūs equoce nō tñ pure ſȝ analogice tūc nō valȝ ꝯña a ſm qͩ ad ſimpl̄r. q꞉ nō ſeqtur ſortes ē naturalr̄ caſtus vꝉ liberalr̄. ḡ ſortes ē caſtus vꝉ liberalis. q꞉ iſti t̄mi caſtus ⁊ liberalr̄ nō dicūtur vniuoce dē hn̄te hitū caſtitatꝫ ⁊ liberalitatꝫ. ⁊ de eo q̄ eſt incliatus ⁊ diſpoitus ad talē hituȝ. Terciū coꝛrelariū. ſi detmīnatio addita t̄mio trahat ipm ad ſupponēdū ꝓ alio q̄ȝ ſi ſine tali deſmiatōne ſuerēt nō bñ arguit̄ a ſm qͩ ad ſimpl̄r. ⁊ ideo nō ſeqtur. aliq̄ ymago eſt hō pictꝰ. ergo ē hō. Nec ſeqtur antixp̄s ē opiabilꝉ aut intelligibilꝉ. ḡ antixp̄s ē. Nec ſeqtur. expedit vti cibariis frigidis ī eſtate. ergo expedit vti cibariis frigidis. Quartū coꝛrelariū. ſi dcm̄ ſimpl̄r ⁊ ſua deſmiaꝰ ſint nata eē due determiatōnes alicuiꝰ tercij nō valet ꝯña a ſm qͩ ad ſimpliciter. ⁊ ideo nō ſeqtur ſoꝛs ē albus monachꝰ. ergo ſortes ē albus. Ex iſtis pȝ ſoluꝰ ad q̄ſtionē.

Ad rōnes

in oppoſitū. Ad pmā negat̄ añs. ad pmā ꝓbatōem pȝ ſoluꝰ. ibi eñ arguit̄ in indefinitꝫ affirmatiis in q̄b͛ nō valȝ ꝯña. Ad ſcdaȝ ꝓbatōnes dr̄. ꝙ veꝝ ⁊ falſuȝ ſtꝫ ꝯria. ⁊ nō ꝯdictoꝛia q̄uis aliq̄ ꝓpōes vē ⁊ falſe ſint ꝯdictoꝛie. Ad tciā patȝ ſoluꝰ q꞉ ille ꝓpōnes ſtꝫ indefinite. ſi aūt fiāt vꝉes adhuc argumētuȝ nō ꝓcedit. q꞉ ad vitatē ꝓpōnis affirmatiē nō ſꝫ neceāriuȝ ē ſubcm̄ ſuppoēre ꝓ aliq̄ ente reali. Ad q̄rtā dr̄ ꝙ q̄uis int̄ ꝯdictoꝛia nullū ſit mediū de q̄ ambo verificētur. eo ꝙ int̄ ens ⁊ nō ens nullū eſt mediū. tñ int̄ ea pōt eē hitudo repugnātie ſupꝛa quā fundat̄ ꝯñtia. Ad ſcdaȝ dicitur pmo. ꝙ talis ꝯñtia bñ tenet ī aliq̄bus grā materie. vtputa ī termis ꝯuertibilib͛ aut vbi ptur eēntiale ſupius de ꝑ ſe de inferioꝛi. Uꝉ dicat̄ ꝙ in ſecūda ꝯña nō arguit̄ per ꝯñam in ipo in ꝯdictoꝛiis. quia ex ꝯdictoꝛio añtis nō infertur ꝯdictoꝛiū ꝯñtis. ſȝ ſubcōtrariū. Ad ꝯfirmatōem dr̄. ꝙ illa ꝓpō hēt veritatem ī cauſ͛ pꝛecis͛. ſicut pȝ ꝑ exēpla phi ibidē Ad terciam pȝ ſoluꝰ ex dcis Ad quartā ꝯceditur añs. ⁊ negatur ꝯñtia quia q̄uis ꝓuatiue oppoſita hēant quodāmō rōem ꝯdictoꝛiaꝝ in ſubcō apto nato. non tamē ſtꝫ ꝯdictoꝛie. Et hec de q̄ſtione dcā ſufficiāt

Seqtur iam tercius liber thopicoꝝ

Utrū autem ſit mag' eligendū aut meli⁹ duū vel pluriū ex his ꝯſpiciedum ⁊c. ¶ In hoc tercio libro thopicoꝝ dtermiat philoſophus de ānexo accidentis. ſcilȝ de cōparatione ſm magis ⁊ minus ¶Et diuiditur in quatuor tractatus. In quoꝝ primo determiat de ꝓbleumatib⁊ compatis ⁊ cōtractis ad materiā moralem. Et diuidit in quatuor capitula. In quoꝝ pmo determiat de ꝓbleumate compato ⁊ cōtracto ſm materiā eligibilis ⁊ eligent'. Et primo propoīt intentōem dicens. ꝙ ꝯſpiciendū eſt in hoc tercio libro quomō propoſit' duob⁊ vl' plibus quod illorū ſic magis eſt eligendū. Et ſpecificat intentōem ſuam dicēs. ꝙ nō oportet hic determiare de his q̄ multum differūt abiuicē ī eligibilitate ⁊ fugibilitate. qa nullus dubitat quod illoꝝ ſit magis eligenduȝ. Proſitis em̄ btitudiue ⁊ diuitijs que multuȝ differūt ī eligibilitate nullus dubitat q̄n beatitudo ſit eligibilior. Et hoc debet intelligi apud illos qui dicūt btitudinē nō conſiſtere in diuitijs. ſed optet determiare de hijs que ſunt propinq̄ ſm eligibilitatem aut fugibilitatem ⁊ de his de quib⁊ dubitamus qđ eoꝝ ſit magis eligendum eo ꝙ nugatōem vnius ad alterā videmus preeminētiaȝ. In iſtis aūt oſtenſa vna vl' pluribus cognoſcetur qđ eorum eſt magis eligendū. Primū ergo h̓ ponit ſimul duas ꝯſideratōnes penes naturam eligibil' Dicens ꝙ propoſit' duob⁊ vl' plibus eligibilib⁊ vidēdum eſt qđ eoꝝ ſit diuturni⁹ ⁊ certius ⁊ ecōuerſo. qꝛ illud qđ eſt diuturnius ⁊ certius eſt magis eligendū. eo qđ eſt minus diuturnū vl' minus certum ¶(Et q̄ magis) ¶In hac tercia ꝑticula denotat phus ſepteȝ cōſideratōnes ex parte eligent' dicens. ꝙ illud eſt magis eligendū quod vir prudēs eligit. vl' quod vir bonus. vl' quod lex recta precipit. vl' quod ſtudioſi circa ſingla in eo ꝙ tales ſunt magis eligūt. vl' qđ ſcienees in vno quoq; genere. id eſt ſcīa. vl' quecūq; oīno plures. vl' omes ſcientes ī aliqua ſciētia eligūt. vt in medicina que maiores medicoꝝ vl' oēs eligūt. vl' qđ oīa eligūt. ſicut bonū. omia em̄ bonū appetunt. ¶(Oportet autē dicere.) ¶In hac quarta ꝑticula denotat phus modum vtendi predcis conſideratōnib⁊ dicens. ꝙ oportȝ vti predcis ad quod eſt vtile eis vti. Illud em̄ eſt ſimpliciter melius ⁊ magis eligenduȝ quod eſt ſm meliorem diſciplinā. Sed tamē alicui eſt magis eligenduȝ illud quod ē ſm propām. ⁊ hoc debȝ intelligi in oīb⁊ conſideratōnib⁊ ſi cetera ſint equalia.

¶(Deinde ad hoc aliquid) ¶In hoc ſecūdo capittulo ponit philoſoph⁹ conſideratōnes compando bonum penes naturā boni. Et pmo ponit tres conſiderationes ſm eius generales conditōnes. Prima. propoſitis duob⁊ bonis vl' pluribus quoꝝ vnum eſt in genere ⁊ alteruȝ nō. illud quod eſt in genere eſt magis eligendum q̄ quod nō eſt in genere. vt iuſticia eſt magis eligenda q̄ iuſtum. eo ꝙ iuſticia eſt in genere boni. iuſtuȝ auteȝ nō. Iuſticia em̄ eſt bona. iuſtum aūt non. Secūda. propoſit' duobus quoꝝ vnuȝ eſt propt' ſe eligendū ⁊ aliud nō propter ſe ſed propt' aliud illud qđ eſt propter ſe eligendum eſt magis. vt eſſe ſanum eſt magis eligendum q̄ exercitari. id eſt ambulare. vt ſiamus vl' maneamus ſani. Nam eſſe ſanū eſt eligendum propter ſe. exercitari vero propt' aliud ¶Tercia. propoſitis duobus quoꝝ vnuȝ eſt eligibile per ſe. reliquū per accidens. illud em̄ quod eſt eligibile ꝑ ſe eſt magis eligēdum. vt amicos eſſe iuſtos eſt eligibile ꝑ ſe. vbicūq; em̄ ſint ſiue apud nos ſiue alibi volum⁹ eos eſſe iuſtos. Inimicos aūt eſſe iuſtos ē eligibile ꝑ accidēs vt ſcilȝ nihil nobis noceant. ⁊ ideo amicos eē iuſtos eſt magis eligēdum q̄ inimicos eē iuſtos. ¶(Et ꝙ cauſa.) ¶Hic phus ponit duas cōſideratōnes inſpiciēdo ad cauſas boni ¶Prima. propoſit' duobus eligibilib⁊ id quod eſt ꝑ ſe cauſa boni eſt magis eligēdum q̄ quod ē cauſa boni ꝑ accidēs. ſicut virtus eſt mag' eligenda. q̄ fortuna quia ꝟtus per ſe ē cauſa bonaꝝ opatōnum fortuna vero ꝑ accidens. Secūda conſideratio. illud quod ē per ſe cauſa mali magis eſt fugienduȝ q̄ quod eſt cauſa mali ꝑ accidens. vt vicium eſt magis fugiendum q̄ caſus. ¶(Et quod ſimplr.) ¶In hac tercia ꝑticula ponit philoſoph⁹ conſideratōnes inſpiciendo ad cauſaȝ formalē ¶Prima. illud eſt magis eligēdum quod eſt ſimplr bonum q̄ quod eſt bonuȝ alicubi vl' in aliquo tēpore. vt eſſe ſanum magis eſt eligēdum qđ eſt ſimplr bonum. q̄ ſecari quod eſt ſolum bonū alicui ſcilicȝ indigētis ſectōne. ¶Ratio autē huius conſideratōnis pōt aſſignari. quia ſi aliqđ ſit bonum ſimplr. tūc ſibi ineſt bonitas ſm ratōem eius eēntialem. Si vero ſit bonuȝ ſolum alicui. tūc ſibi ineſt bonitas reſpcū quarūdam circūſtantiaꝝ accidētalium. Secūda conſideratō. id quod eſt bonū per ſuā naturam eſt magis eligenduȝ q̄ quod eſt bonū non ꝑ ſuam naturam. ſed per aliqđ ſibi acqſitum. vt iuſticia que ē bona ſm ſuā naturam magis eſt eligenda. q̄ iuſtum qđ eſt bonum per acquiſitōem iuſticie. ¶(Et quod meliori) ¶In hac quarta ꝑticula ponit phus tres conſiderationes ſūptas ex parte cauſe materiał boni. Prima. ꝓpoſitis duob⁊ bonis illud eſt magis eligēduȝ quod ineſt meliori ſiue honorabiliori ſubiecto. vt quod ineſt deo eſt magis eligēdum q̄ quod ineſt homi. vl' quod ineſt aīe eſt magis eligēdum q̄ quod ineſt corpori. Secūda conſideratō. quod eſt propum melioris ē melius ⁊ magis eligēdum eo qđ eſt propum peioris ⁊ minus boni. vt id quod eſt propum dei eſt magis eligendum q̄ id quod eſt propum hoīs. Deus em̄ ⁊ homo ſm ꝯmunia vtriſq; nihil differūt abinicem. proprijs autē alterū ab altero differētijs ſeparat. Tercia conſideratio. Illud eſt melius ⁊ magis eligēdum quod eſt in melioribus vl' prioribus ſpecie ſm ꝑfectōnem ⁊ non ſm tēpus ⁊ honorabilib⁊. vt ſanitas eſt melior robore. vl' decore qa ſanitas eſt priorib⁊. conſiſtit em̄ in cōmenſuratōne humidi ⁊ ſicci ⁊ aliaꝝ qualitatū. Robur auteȝ conſiſtit ī neruis ⁊ oſſibus. Decor vero eſt quedā ꝯmēſura⁹ mēbroꝝ ¶(Et finis his) ¶Hic poīt phs q̄tuor ꝯſideratōnes ex ꝑte finis ſiue cāe finał. Prima. finis ē mag' eligēdus q̄ media q̄ ſunt ordiata ad finē Scda. ꝓpoſit' duob⁊ ordiatis ad finē illud eſt magis eligēdū qđ eſt ꝓpinquus fini. Tercia. illud ē mag' appetibile ⁊ mag' eligēduȝ qđ eſt ad finē vite. i. ad felicitatē q̄ qđ ē ordiatū ad aliqđ aliud vtputa ad prudētiā. Quarta. id ē mag' eligēdū ꝑ qđ pōt attigi finis q̄ id ꝑ qđ nō pt attigi vl' illđ difficile attigi. Et hāc con

deratõem intẽdit phs ꝑ hoc qḋ dt poſſibile ĩpoſſibili. ¶(Amplius duob⁊) ¶Hic phus ponit duas cõſideratões ex pte effectus. Prima. ꝓpoſitis duob⁊ effectis illud eſt melius ⁊ magis eligibile cui⁹ finis eſt melior. ¶Secũda vero conſideratio eſt. ꝓpoſitis duobus finib⁊ ⁊ duob⁊ effectis. quoꝝ vnus finis plus ſuperat aliũ ꝙ finis ſupatus ſuũ ꝓpriũ effcm̃ excedit. tũc effectuꝫ finis ſupantis eſt melius ⁊ eligibili⁹ ꝙ effectum finis ſupati. vt btitudo plus ſupat ſanitatẽ ꝙ ſanitas ſanatm̃. ⁊ ideo effcm̃ btitudis meli⁹ ẽ effectio ſanitatis. qḋ probat ꝑ locum a trãſmutata ꝓportõne. q̃a ſicut ſe hẽt beatitudo ad btificatiũ. ita ſanitas ad ſanatiuũ. ergo ꝑ locum a trãſmutata ꝓportõne ſicut ſe habet btitudo ad ſanitatẽ. ita ſe hẽt btificatiũ ad ſanatiũ ſed btitudo melior eſt ⁊ eligibilior ſanitate. ergo btificatiuũ melius ẽ ⁊ eligibilius ſanatio ¶(Amplius qḋ melius) ¶In hoc tertiõ capl'o Areſto. poit ꝯſideratões ſũptas ex conditõib⁊ ſpẽalib⁊ boni ⁊ eligibil'. ¶Et pmo ponit vnã ꝯſideratõem inſpiciẽdo ad bonũ abſolute que ẽ hec. i⁹ quod eſt ꝑ ſe melius ⁊ honorabilius ⁊ laudabili⁹ eſt mag' eligendũ. vt amicitia eſt mag' eligenda diuitijs. ⁊ iuſticia ẽ mag' eligenda ſanitate ⁊ labore. Nam amicitia ꝑ ſe ẽ de nũero honorabiliũ ⁊ laudabiliũ. diuitie vero nõ ꝓpt' ſe ſed ꝓpt' aliud. null⁹ eñi honorat diuitias ꝓpt' ſe ſed ꝓpt' aliud. amicitia vero ꝓpt' ſe. naꝫ bñ volum⁹ amico poſito etiã ꝙ nihil dẽat nobis ex hoc eueire. Secũdo poit vnam ꝯſiderationẽ ſumptã a ꝯſeq̃nte dicens. ꝙ ꝓpoſitis duob⁊ valde ſilibus ĩ boitate que ſic ſe habẽt ꝙ ex ipis nõ poſſum⁹ bene ꝯſiderare ꝑeminẽtiam vnius ad alteꝝ in boitate vl' eligibilitate ꝯſiderandũ eſt ad ꝯñtia ipoꝝ. Nã i⁹ eſt mag' eligendũ cuius ꝯñs eſt mag' bonũ. ⁊ ſi ambo ꝯña ſint mala i⁹ eſt mag' eligenduꝫ cui⁹ ꝯſeq̃ns eſt minus malũ. ¶Et q̄ aliqs poſſet q̄rere. vtꝝ ad bo'm poſſet ſequi maluꝫ. Phus rñdet ꝙ ſic. dicẽs ꝙ cũ vtraꝙ ſint eligenda nihil ꝓhibet difficile aliqḋ ſequi. i. cũ añtia ſint bona nihil ꝓhibet ꝯñs eſſe qḋdã malũ. Circa hoc ſubdit vnũ documẽtum dicẽs. ꝙ qḋdam ẽ ꝯñs p̄us. ⁊ quoddã poſteri⁹. ⁊ dẽt intelligi de ꝓoritate ⁊ poſterioritate nõ ꝯñe vl' illatõnis. ſed tpis. ſicut ad addiſcere qḋ ẽ bonũ ſeq̃tur p̄us ignoraſſe. ⁊ poſteri⁹ ſcire. vt in pl'ibus aũt bonũ ꝯſequẽs poſterius ẽ melius. ⁊ ideo vt in pl'ibus bonũ ꝯſequẽs poſteri⁹ eſt mag' eligendũ. Phs aũt non dt ſemp. q̄ aliq̃n ꝯſequẽs poſteri⁹ nõ eſt eligendũ. ſicut obliuio que ſeq̃tur poſt ſciam. Ter⁹ ponit duas ꝯſideratões ꝯpando bona ſm pl'alitatẽ ⁊ paucitateꝫ. Pria. plura bona ſt' paucioꝛib⁊ bois mag' eligẽda. ⁊ hoc ſiue illa ſint diuerſaꝝ naturaꝝ. ſiue ſint aiteruꝫ cũ altero eiuſdẽ nature. tñ hoc nõ eſt vl'r veruꝫ. q̄ q̃n pl'a bona ſic ſe habent ꝙ vnũ eſt ꝓpt' alteꝝ vtraꝙ ſimul vnũ nõ eſt mag' eligendũ ꝙ alteꝝ. vt ſanũ fieri. ⁊ ſanitas ſic ſe hñt ꝙ ſanũ fieri eſt ꝓpt' ſanitatẽ. ido ſanum fieri no eſt mag' eligendũ ſanitati. Secũda cõſideratõ. aliq̃n nõ bona ſt' eligibilioꝛa bois. bonũ tamẽ aliq̃n nõ bono aliq̃n ẽ eligibili⁹. ꝙ ſint duo q̃ꝝ vtrũꝙ eſt bonũ ſicut btitudo cuꝫ aliquo nõ bono eſt mag' eligẽda ꝙ iuſticia ⁊ fortitudo quaꝝ vtrũꝙ eſt bonũ. ¶Quarto poit duas ꝯſideratões inſpiciẽdo ad bonũ cuꝫ adiũctõne voluptatis aut triſticie. Pria. ꝓpoſitis pl'ibus bonis q̃ eadeꝫ hẽri poſſunt cũ voluptate ⁊ ſine voluptate ipa ſunt mag' eligenda cũ voluptate ꝙ ſine voluptate. Et nõ intelligit hic phs ꝑ voluptatẽ delcãtionẽ que ẽ ſm ſenſum. ſed que ẽ ſm intellcm̃. Scḋa cõſidera⁹ aliqua eadẽ ſt' mag' eligẽda ſine triſticia. ꝙ cũ triſticia. ¶Quito poit duas ꝯſideratões de bono compato ad ipm tẽpus ¶Pria. vnũqḋꝙ eſt magis eligendũ in tpe in quo magis valet. poit tria exẽpla. primũ. triſticia ẽ magis eligẽda in ſenectute ꝙ in iuuẽtute. eo ꝙ in ſenectute mag' proficit. Scḋm exẽpluꝫ. prudentia ẽ mag' eligẽda in ſenectute ꝙ in iuuẽtute. cui⁹ rõ poteſt aſſignari. q̄ ſenes cõiter hñt regimẽ reipublice. ideo mag' indigent prudẽtia ꝙ iuuenes. Et ideo ſubdit phus. nemo eñi eligit iuuenes duces. eo ꝙ non ꝯſtat eos eſſe prudẽtes. Terciũ exẽplum. fortitudo eſt magis eligenda ĩ ſenectute ꝙ in iuuẽtute. ⁊ ſilr tpantia q̃a iuuenes a ꝯcupiſcẽtijs mag' moleſtant' ꝙ ſenes. Secũda ꝯſideratõ. illud qḋ eſt vtile in omi tpe vel in plurib⁊ eſt mag' eligendũ. vt iuſticia ⁊ tpantia que ſp ſunt vtiles ſt' magis eligẽde ꝙ fortitudo que aliq̃ndo eſt vtilis. ¶Sexto poit vnam ꝯſideratõem inſpiciendo ad indigentiã dicẽs. ꝙ ꝓpoſitis duob⁊ bonis illud quo habito nõ indigem⁹ alio magis ẽ eligendũ ꝙ illḋ quo habito adhuc altero indigerem⁹. vt iuſticia ẽ magis eligẽda ꝙ fortitudo. Nã ſi omes eẽnt iuſti ad nihil eſſet vtilis fortitudo. Si vero oẽs eſſent fortes adhuc vtilis eſſꝫ iuſticia ¶(Amplius ex corruptibilib⁊) ¶In hoc quarto capl'o docet phs termiare ꝓbleumata ꝯpata ⁊ ꝯtracta inſpiciẽdo ad ꝯditões boni accñtales ⁊ cõẽs. ſicut ſunt gñatio corruptio abiectio ſumptio ꝯrietas. ſilitudo circũſtantia ꝯñtia caſus vſus actus opatio ſupabũdantia appõ ablatio ⁊ ſic de alijs. ¶Et pmo ponit q̃nꝙ ꝯſideratões. pma. quoꝝ corruptiones ſt' magis fugienda. ipa ſt' magis eligẽda. Secũda. quoꝝ abiectões ſt' magis fugienda. ipa ſt' magis fugienda. Tercia. quoꝝ ꝯtraria ſt' magis fugiẽda ipa ſunt mag' eligenda. Quarta. quoꝝ ꝯſideratões ſunt mag' eligẽde ipa ſunt mag' eligiẽda. Quito. quorũ ſũptões ſt' magis eligẽde ipa ſt' magis eligenda. Hic aũt phus ꝑ gñationẽ intelligit trãſmutatõem de nõ eſſe ad eſſe. ⁊ ꝑ corruptõem trãſmutatõem de eẽ ad nõ eſſe. ꝑ ſũptionẽ aũt ꝑceptõem alicui⁹ de vno loco in aliũ locũ. ⁊ ꝑ abiectõem remotõem ab vno loco in aliom locũ ¶(Alius locus.) ¶In hac ſcḋa pticl'a ponit phus q̃tuor ꝯſideratões de bono ꝯpato penes pximitatẽ ⁊ ſilitudinẽ. Pria. illud qḋ eſt ꝓpinquius bono ẽ melius ⁊ magis eligendũ. Scḋa. qḋ eſt ſilius ſũmo bono ẽ magis eligendũ. vt iuſticia iuſto. Tercia. qḋ eſt ſimilius melioꝛi ẽ magis eligendũ ſicut aliq̃ dicũt aiacem eẽ meliorẽ vlixe. eo ꝙ aiax ſilioꝛ ẽ achilli ꝙ vlixes. Subdit aũt inſtantiã q̄ nihil ꝓhibet aiacẽ ſilioꝛeꝫ eẽ achilli. nõ in eo ꝙ optim⁹ eſt achilles. i. q̃tuꝫ ad bonitatẽ. Et ſoluit dicens. ꝙ q̃ndo nõ fit ſilitudo in bonis ſꝫ ſoluꝫ ĩ ridiculoſ' tũc nõ opꝫ ꝙ ſit melioꝛ ſicꝫ quãuis ſymea ſit ſilioꝛ homĩ ꝙ equus. nõ tamẽ opoꝛtet ꝙ ſymea ſit melioꝛ equo. quia nõ eſt ſilioꝛ homĩ in melioribus. ſed ſoluꝫ in ridiculoſiorib⁊ ¶Quarta ꝯſideratio. ꝓpoſitis duob⁊ quoꝝ vnũ eſt ſilius melioꝛi. ⁊ aliud ſimili⁹ peioꝛi qḋ eſt ſimili⁹ melioꝛi eſt mag' eligendũ. Et ſubdit inſtantiã. quia nihil ꝓhibet illum qui eſt ſilis melioꝛi paruꝫ eſſe ſilẽm. ille aũt qui eſt ſilis peiori põt eſſe valde ſilis melioꝛi. vt ſi aiax ſit parum ſilis achilli. ⁊ vlixes ſit valde ſilis neſtori ¶Unde ſi aliqḋ aſſimilet' melioꝛi in peioꝛib⁊. ⁊ alio peioꝛi ĩ melioꝛib⁊ nõ opꝫ illud qḋ aſſilatur melioꝛi eſſe mag' eligenduꝫ.

(Et qđ nobilius) In hac tercia pticula phs ponit q̄tuor ꝯſideratões. quaꝝ pma ſumitur penes nobilitatē ꝛ difficultatē. Et eſt illud qđ eſt nobilius ē peligendum bono min⁹ nobili ꝛ qđ eſt difficili⁹ acq̄rendū. eo ꝙ facilius. magis eñ amam⁹ cuȝ hēmus qđ nō eſt facile ſumere. Secūda ꝯſidera⁹ eſt ex pte poſſidentꝭ. ꝛ ē ꝙ illud ē magis eligendū qđ eſt ꝓpriū ꝙ̄ illud qđ ē cōe. ꝛ in quo mali min⁹ pticipant vl̄ qđ poſſum⁹ participare ſine cōicatōne cuȝ malis. Tercia ꝯſidera⁹ ſumitur ex ꝓportione. ꝛ eſt ſi optimū vnius gn̄is eſt meli⁹ optimo alterius gn̄is. tūc gen⁹ optimi ē melius ꝛ eligibilius ꝙ̄ ſit alteꝝ genus. vt ſi optim⁹ homo ē melior optimo equo tūc etiā hō eſt melior. ſiue genus hoīs ꝙ̄ equus. ſiue gen⁹ equi. Quarta ꝯſidera⁹ eſt ſūpta ex cōmētatore. ꝛ eſt illa q̄ velim⁹ amicos pticipare. ꝛ que velim⁹ ad amicos facere ſtꝭ magis eligēda ꝙ̄ que ad quēlibet. vt iuſte agere. ꝛ bn̄facere magꝭ ꝙ̄ videri. ꝛ nō facere. amicis eñ volum⁹ magis bn̄facere ꝙ̄ putari. i. videri. (Quibuſlibȝ aūt ecouerſo. ꝛ ea q̄ ſunt ex circūſtantia) In hac q̄rta pticula poīt phus q̄tuor cōſideratōnes. quaꝝ pma poītur ex circūſtantia addita alicui bono. ꝛ eſt ꝙ aliq̄n bonū ex circūſtātia ē magis eligendū ꝙ̄ bonū ſimpl'r ꝛ ſine circūſtātia. vt bn̄ viuere eſt magis eligendū ꝙ̄ viuere ſolū. Et declarat q̄re dt (aliquādo) q2 aliquādo meliora nō ſunt eligēda ſicut ſicut quāuis ſit melius phari ꝙ̄ ditari. tamē aliquādo indigēti necc̄ariꝭ magis ē eligendū ditari ꝙ̄ phari. Maīfeſtat aūt q̄d ſit bonū ex circūſtantia. dicēs ꝙ illa dicūꝛ q̄n ill' exn̄tibꝫ neccāriꝭ alia eis ꝯiūgūtur ſic' viuere eſt neccāriuȝ ꝛ ei adiūgitur bn̄ qđ eſt circūſtantia. Vñ aliquādo magis ā eligendū qđ eſt neccāriū. tamē illud qđ eſt ex circūſtantia ē melius. Scđa ꝯſideratō ē ex indepēdētia vnius boni ad alteꝝ. Vñ dicit ꝙ ꝓpoſitis duobꝫ bonis quoꝝ vnū nō ſumit ſuū poſſe ab alio ꝛ qđ eſt eligenduȝ ſine altero illud ē eligibili⁹ ꝙ̄ ꝙ ſuit ſuū poſſe ab altero ꝛ nō eſt eligibile ſine altero. vt ſicut ſe hēt iuſticia ad fortitudinē. ꝛ prudētia ad poteſtatē quicq̄d eñ pōt fortitudo hoc pōt iuſticia. ꝛ nō ēcōtra prudētia vero ſine ptāte eligēda eſt. ſed non ptās ſine prudētia. Tercia ꝯſidera⁹ eſt ex ꝯueniētia boni p negatione alteri⁹ ꝛ eſt ꝓpoſitis duobꝫ bonis quoꝝ vnū negamus ineē. vt reliquū nobis ineē videaꝛ illud eſt magis eligendū quod volum⁹ videri nobis ineſſe. vt q̄a ſtudere negam⁹. vt ingenioſi videamur. ideo ingenioſum ē magis eligendū ꝙ̄ ſtudere. Quarta ꝯſideratio illud bonū (de cuius abſentia doletes ſtꝭ min⁹ increpādi) eſt magis eligendū. Et p oppoſituȝ bonū p cui⁹ abſentiū ſunt magis increpādi ē magis eligendū. Si aūt ſint duo bona eiuſdē ſpēi ꝛ vnū habeat ꝓpam ꝟtuteȝ illius ſpēi ipm̄ ē magis eligendū ꝙ̄ id qđ non habȝ. ꝛ ſi vtrūꝙ̄ habeat ꝓpam ꝟtutem illius ſpēi illud eſt magis eligendū qđ magis ſiue pfecti⁹ habȝ ipam. Et ſimile ē de illo qđ per ꝓpam ꝟtutem facit alteꝝ tale. Si m̄ aliquid p ſuā ꝟtutem faciat illud cui adeſt bonum ipm̄ ē magis eligendū ꝙ̄ illud qđ nō facit. ſi aūt vtrūꝙ̄ faciat illud eſt magis eligendū qđ magis facit aut qđ facit melius aut pncipalius. vt illud eſt magis eligendū qđ facit aīam bonā ꝙ̄ qđ facit corpus bonū. Deinde ponit vnā ꝯſideratōem q̄druplicē in caſib⁹ vſibus actibꝫ ꝛ operibꝫ. Et dicit. ꝙ illud cui⁹ caſus ꝛ ꝯiugata vſus actus ꝛ opatio ſtꝭ magis eligenda ē magis eligendū. vt ſi iuſte agere ē magis eligendū ꝙ̄ fortiꝛ agere. tūc iuſticia eſt magꝭ eligēda fortitudīe. ꝛ ecōtra ſi iuſticia eſt magꝭ eligēda fortitudīe. tūc iuſte agere eſt magis eligendū ꝙ̄ fortiꝛ agere. Et ſilr̄ eſt in alꝭ ſcȝ vſibus caſibꝫ ꝛ opibus. (Ampli⁹ ſi aliquo) In hac q̄rta pticula ponit phs q̄tuor ꝯſideratōnes ſumptas ex ꝯpatōne. Pria. ꝓpoſitis duobꝫ bonis quoꝝ vtrū ꝙ̄ excedit aliq̄d terciū in bonitate. illud qđ magis excedit eſt magis eligendū. Secūda. ꝓpoſitis duobꝫ que excedūtur ab aliquo t'cio bono. illud qđ magis excedtur eſt magis eligendū. Et qđ eſt magis bonū aliquo maiori bono eſt magis eligenduȝ ꝙ̄ magis bonū miorꝛ bono. Tercia. cui⁹ incremētum ꝛ ſupabūdantia ē magis eligenda. ipm̄ eſt mag's eligendū. vt amicia eſt magis eligēda pecunꝭ. Rō̄ magis eligēda eſt ſupabūdātia amicitie q̄ pecuniaꝝ. Quarta. illud cui⁹ cauſa aliq̄s magis eligit ſe eſſe ꝙ̄ aliquē aliū. eſt magis eligēdū (Amplius ex appōne.) In hac ſexta pticula phs ponit q̄tuor ꝯſideratōnes ex appōne vl̄ ablatōne. Pria ꝓpoſitis duobꝫ bonis quoꝝ vnū appoſituȝ alicui facit ipm̄ aggregatū magꝭ eligēdum ē ꝙ̄ alteri idē appoſitū illud qđ facit aggregatū magꝭ eligendū eſt. Remouet aūt circa hoc inſtātiam. q2 ſerra appoſita arti fabricatorie facit totū aggregatū ex ſerra ꝛ arte fabricatorie eē magꝭ eligendū ꝙ̄ falx appoſita eidē arti. faber eñ plus eligit artē fabricatoriā cum ſerra ſiue falce ꝙ̄ artē fabricatoriā cuȝ falce ſiue ſerra. ꝛ tamē nō ꝓpꝛ hoc ſerra ē magꝭ eligēda ꝙ̄ falx. Soluit phs dicens. ꝙ ꝯſideratō debȝ intelligi de appoſitꝭ quoꝝ neutꝝ eſt inſtrumētum illius cui appoītur. Serra aūt ē inſtrumētuȝ artꝭ fabricatorie ꝛ nō falx. Secūda. ſi aliq̄d bonuȝ appoītuȝ minori bono faciat aggregatū magꝭ eligendū eſt ꝙ̄ appoſituȝ maiori bono. tūc appoituȝ miori bono eſt magꝭ eligendū. Tercia ꝯſidera⁹ illud qđ ablatū ab alio fcit reſiduū min⁹ eligēduȝ. ē magꝭ eligendū ꝙ̄ illud qđ ablatū ab aliquo nō facit ipm̄ min⁹ eligendū. Et hec cōſidera⁹ intelligēda ē ſicut pma. ſcȝ de ablatꝭ quoꝝ neutrum ē inſtrumētuȝ illius a quo auferꝛ. ꝛ ſm̄ hoc poſſet poni q̄rta ꝯſidera⁹ ꝙ ablatū ab aliq̄ qđ nō ē inſtrm̄ illi⁹ a quo auferꝛ ē magꝭ eligēdū. (Et ſi h̄ q̄dem.) In hac ſeptia pticula ponit phs tres ꝯſideratōnes ſe tenētes ex pte circūſtantie finis i eligibilibꝫ. ſicut ē glā vl̄ honor. Pria. illud ē magis eligendū qđ eſt eligendū ꝓpꝛ ſe ꝙ̄ ꝓpꝛ glām. ꝛ nō ꝓpꝛ ſe vt ſanitas decor. Illud aūt dr̄ eſſe ad glām ꝙ nullo ꝯſciēte nemo feſtinaret ſibi ineē. Secūda. illud eſt magꝭ eligēduȝ qđ eſt eligibile ꝓpꝛ ſe ꝛ ꝓpꝛ glām. ꝙ̄ qđ eſt eligibile ꝓpꝛ alteꝝ tm̄. Tercia. i⁹ (qđ eſt magꝭ honorādū) ꝓpꝛ ſe magꝭ eſt eligendū ꝙ̄ qđ eſt min⁹ honorandū ꝓpꝛ ſe (Amplius diuidendū) In iſta octaua ptic'a ponit phus q̄tuor ꝯſideratōnes ſūptas quātuȝ ad cāſ electōnis vl̄ fuge. Et pmo poīt hanc diuiſionē. q2 qđdā eſt bonū ꝓpꝛ ſe eligibile tm̄. ꝛ i⁹ eſt honeſtū. i⁹ vero qđ nō eſt bonū niſi q2 eſt expediens ꝓpter aliud. ꝛ tl'e dicitꝛ vtile. Aliud eſt qđ dicitꝛ bonum delcābile. Et ergo pma ꝯſideratō. i⁹ eſt magꝭ eligendū in quo ples rōnes boitatꝭ repiūtur. Vl' ſic. i⁹ qđ eſt vtile ad oīa vl' p'la eſt magꝭ eligendū ꝙ̄ qđ nō eſt vtile nec ad oīa nec ad p'la. Scđa. i⁹ in quo repiūtur rōnes boitatꝭ pfectius ē magis eligendū. vt qđ eſt delcābilius vl' melius vl' expediētius. Tercia. i⁹ quod ē ꝓpꝛ finem meliorē eſt magis eligendū vt qđ eſt ꝓpꝛ ꝟtutem. ꝙ̄ ꝓpꝛ delcātionem. Quarta ꝯſidera⁹ in fugiēdis illud malū eſt ma

gis fugiendū qđ magꝰ īpedit ꝟtutē aut bonū vt egri/tudo magis ē fugiēda ꝙ̄ feditas.i.turpitudo corꝑis eo ꝙ egritudo magꝰ ꝓhibꝫ exercitiū ꝟtutꝫ ⁊ delcātoēꝫ q̄ eſt in ea.int̄ elineāda āt illđ ē minꝰ eligēdū qđ ē īdif/ferēs ad electōēꝫ ⁊ fugā ꝙ̄ illđ qđ ē eligendū tm̄. Et ſilr̄ eſt minꝰ fugiendū ꝙ̄ illđ qđ eſt fugiendū tm̄

Quartū ꝯſideratōes poīte ad terminandū ꝯpa/ta ⁊ ꝯtracta ſint ſufficiētes. Arguit̄ pº ꝙ non qꝛ miꝰ diuťnū ⁊ miꝰ ctū ē magꝰ eligendū ꝙ̄ magꝰ diuťnū ⁊ magꝰ certū ⁊ bonū ſimplr̄ ē magꝰ eligendū ꝙ̄ bonū alicui ⁊ bonū cōe ē meliꝰ bono ꝓprio Pria ps pꝫ.qꝛ lapides ſtꝫ diuťniores hoīb3 ⁊ tn̄ hoīes ſtꝫ meliores lapidib3. Silr̄ egritudo vniꝰ āni ē diuturnioꝛ egritudīe vniꝰ diei ⁊ ferꝫ ē diuťniꝰ.⁊ medicia vniꝰ āni medicia vniꝰ mēſ ⁊ tn̄ hec nō ſtꝫ melioꝛa nec magis eligēda Scđa ps pꝫ qꝛ ſcia ē ctioꝛ ꝟtute eo ꝙ ē ex necārijs ⁊ īpoſſibilib3 alit̄ ſe hr̄e. ꝟtꝰ ꝓo ex volūtate ⁊ opatōib3 nr̄is q̄ ſtꝫ variabiles ⁊ tn̄ ꝟtꝰ eſt magis eligēda ꝙ̄ ſcia Terꝰ ps añtꝫ pꝫ.qꝛ boᵐ ſimplr̄ ⁊ boᵐ alicui ꝯuertunť eo ꝙ oē bonū ſimplr̄ ē bonū alicui. Et ſilr̄ oē bonū alicui eſt bonū ſimplr̄.qđ pꝫ qꝛ ſi aliqđ eſt bonum alicui ipꝫ ē boᵐ.ḡ ē bonū ſimꝰ cū ſimplr̄ dico idē qđ ſine addito. Quarta ps añtꝫ pꝫ autoꝛitate pħi pº ethicoꝛum dicētem bonū cōe eē meliꝰ bono ꝓprio. vbi đt ꝙ boᵐ gētis ſeu citatꝫ ⁊ pferēdū bono puato. Cōfirmat̄ qꝛ ꝙ̄to aliqđ bonū eſt cōiꝰ tāto a plib3 pticipat̄ ⁊ ꝙ̄to a plib3 pticipat̄ tāto eſt diuiniꝰ.⁊ ꝙ̄to diuiniꝰ tāto meliꝰ et ꝑ ꝯñs boᵐ cōe ē meliꝰ puato Scđo ſic. iuſticia ē i gñe ⁊ iuſtū nō eſt in gñe.ſic pꝫ ꝑ pħm in textu.⁊ tn̄ iuſtū eſt meliꝰ iuſticia. Silr̄ deꝰ q̄libꝫ alio ente eſt meliꝰ et tn̄ deꝰ nō eſt in gñe.ḡ illđ qđ nō eſt in gñe meliꝰ eſt eo qđ eſt in gñe Cōfirmat̄ iuſtū ē meliꝰ iuſticia.ſꝫ ꝑ pħm iuſticia ē in gñe ⁊ ñ iuſtū.ḡ illđ qđ nō ē in gñe meliꝰ ē eo qđ eſt in gñe. Maioꝛ pꝫ.qꝛ ſbā ē melioꝛ accñte Tercio ſic.nō bona nō ſtꝫ eligibilia.ḡ nō bona nō ſtꝫ bonis eligibilioꝛa.ꝯñā ptꝫ eo ꝙ ꝯpatiuꝰ pſuppōnūt ſuū poſitiuū. Añs pꝫ.qꝛ nullū nō bonū ē eligibile ḡ nō bona nō ſtꝫ eligibilioꝛa. Tꝫ ꝯñā.qꝛ ſm pſcianū plale nihil ē ꝙ̄ ſingulare geiatū Quarº ſic qꝛ ſi nō bona eēnt eligibilioꝛa bōis ſeq̄ret̄ ꝙ q̄libꝫ eoꝝ eēt eligibile.ſꝫ h̄ eſt fl̄m qꝛ ꝓpoſitis duob3.ſ.vno bono ⁊ alio nō ipa nō ſtꝫ bona et tn̄ f̄lꝫ ē ꝙ q̄libꝫ eoꝝ ſit eligibile ſeq̄ret̄ ꝙ añ nō boā oīb3 bōis eēnt eligibilioꝛa ſꝫ h̄ ē f̄lꝫ ḡ Tꝫ ꝯñā.qꝛ ꝯpatiuus diſtribuit ťminū cōem ſe ſequētē. In oppoᵐ eſt pħs in textu.ꝑ ſolutōe q̄ſtiōis ſoluēᶜ ſtꝫ q̄tuoꝛ q̄ſtiones

Queſtio

pma ē ca pᵐ argumētū. Utrum hec maxia ſit ꝟa bonū diuťniꝰ magꝰ certū ſimplr̄ ⁊ ꝓpū ſit magis eligendū. Ad quā rñdēt aliq̄ q̄ ad pmā prē ꝙ ē ſimplr̄ ꝟa eo ꝙ eſt vna idiffinita ad cꝰ ꝟitatē ſuffic ꝟitas ꝑ vno ſuppoito.cātur ḡ ſic pmū ꝙ deꝰ q̄ eſt diuturnioꝛ et certioꝛ alijs a ſe.ipē etꝫ erit melioꝛ ſimplr̄.ſic ḡ dcā ꝓpoſitō ſimplr̄ ē ꝟa Sꝫ iſta rñſio nō vꝫ.qꝛ in ſciētijs ſpeclatiuꝫ ꝓpoēs idiffinite ponunť loº vliū.⁊ iō ipa dꝫ accipi ac ſi eēt poita vlr̄. Dōm ē ḡ ꝙ ipa ē vlr̄ ꝟa dū tn̄ ſic modificet̄.ꝓpoſitis duob3 bōis eiuſdē ſpēi ⁊ nō habētib3 ꝑeminētiā aut drām niſi ꝙ̄tū ad diuťnitatē vel certitudiem illđ qđ ē diuťniꝰ ē certiꝰ ⁊ magꝰ eligendūꝫ Et ꝑ h̄ ſoluunť oēs īſtātie in capite q̄ſtiōis adducte Ad terciā ptē ⁊ ad q̄rtā dōm ꝙ bonū ſimplr̄ đr duplr̄ vnoº vt boᵐ idē ē ꝙ ſine addito ſumptū. Et ſic diciꝰ ſocratē eē iuſtū.dicimꝰ ꝙ bonū ē ſimplr̄ boᵐ āt alicui ꝯpoſitū.tūc đr bonū ſumptū vt cū đr viuere ē bonū ſocrati ⁊ h̄ mō bonū ſimplr̄ ⁊ bonū alicui ꝯuertunť. nec vnū ē magꝰ eligēdū ꝙ̄ aliđ. Alioº đr bonū ſimplr̄ qđ ē bonū plib3 ⁊ ꝑ plib3 tpib3 ⁊ ꝑ oppoᵐ bonū alicui qđ eſt bonū tm̄ vni ⁊ ꝑ pauco tpe. Et ſi q̄ras vtꝝ ad bonuꝫ ſimplr̄ poſſꝫ ſeq̄ malū.dico ꝙ duplr̄ eſt malū.ſ.maluꝫ culpe qđ ē viciū oppoᵐ ꝟtuti.⁊ malū pene ſic eſt laboꝛ vl̄ affectio. Uñ malū culpe nūꝙ̄ ſeq̄t̄ poſteriꝰ ad boᵐ. ꝙ̄uis aliq̄n ſeq̄t̄ ꝑus vt bñ ſeq̄t̄ iſte penitet ḡ deliquit Sꝫ malū pene aliq̄n ſeq̄t̄ ad bonū.nō tn̄ ad bonū qđ ē bonū ꝑ oēm circūſtantiā ſimplr̄ pꝫ qꝛ đr in quadā ꝯſideratōe ſequēti ꝙ illđ eſt meliꝰ qđ ē difficiliꝰ. ſed difficultas īpoꝛtat aliqđ malū pene q̄ ad boᵐ pt aliq̄lr̄ ſeq̄ malū. Et q̄ pꝫ.ꝙ ꝙ̄uꝫ bonū in ſua rōe nō icludat malū cū oē bonū qđ nō eſt bonū ꝑ eēntiā ⁊ ſimplr̄ pt h̄ri in ſua acq̄ſitōe aliqđ malū ex ꝯcūſtāᵃ ſibi āneẋū. ꝙ̄uꝫ āūt ꝯñs ſm tps ſit finis nō tamē ꝯſequens ſm illationē

Queſtio

Scđa. Utꝝ ꝯcreta accñtiū ſic iuſtū ⁊ albuꝫ ſint in gñe ſiue in pñto. Ad quā rñdēt aliq̄ ꝙ nō ſꝫ ſolū abſtracta. Alij ꝟo dicūt ꝙ abſtracta ſtꝫ in pñto ꝑ ſe.ꝯcreta ꝟo ſolū reductiē ⁊ ex ꝑñti ⁊ ꝑ aliđ ſiue per accñs.iō đt pħs ꝙ iuſticia ē in gñe ⁊ nō iuſtū. Dōꝫ ē tn̄ ꝙ ſic abſtracta ſtꝫ in pñto ita etꝫ ꝯcreta Pꝫ pmo.qꝛ pħs i libº ſeq̄nti ad videᵐ ſi abſtractū ſit geꝰ abſtracti docꝫ iſpicer ad ꝯcreᵗ qꝛ ſi ꝯcretū ſit geꝰ ꝯcreti etꝫ abſtractū erit geꝰ abſtracti. Ptꝫ 2º.qꝛ pħs defmiās đ pñtꝫ aut ea enūerās poit exeᵐ ꝑ ꝯcreta q̄ ſtꝫ in pñto. Nec ex autoꝛitate pħi poīta in textu.ſeq̄t̄ ꝯcreta nō eē in pñto qꝛ pħs nō loq̄t̄ ibi đ gñe locali ſiue pñtali ſꝫ đ gñe moꝛali.ſ.đ bono moꝛali. Utꝝ āt opteat aliđ genꝰ ponere ꝑ ꝯcretꝫ ⁊ abſtractꝫ ſic aliq̄ imaginat̄ nō ē pntꝫ ſpeclatōis. Si q̄ras vtꝝ illđ qđ ē in gñe ſit meliꝰ ⁊ magis eligendū ꝙ̄ illđ qđ nō ē in gñe. Dico ꝙ ſic itelligēdo đ genere boni moꝛalr̄ ⁊ nō de gñe pñtali ſic iuſticia ē melioꝛ ⁊ eligibilioꝛ iuſto.qꝛ iuſticia ē in gñe boni moꝛalr̄ ⁊ ē eēntialr̄ bonū. Juſtū āt nō ſꝫ ſolū ē bonū accñtalr̄ ⁊ denoiatie.qꝛ q̄cū ꝙ bono extr̄ſeco iuſticie ꝯcūſcripto ipa adhuc ē moꝛalr̄ bona.ſꝫ ſic nō ē đ iuſto.qꝛ ſi ꝯcūſcribātur a iuſto ꝟtutes moꝛales iā nō ē bonus moꝛalit̄. ⁊ ſic pħs ꝑ illā ꝯſideratōeꝫ vult ꝙ ꝓpoitꝫ duob3 illđ qđ eſt eēnalr̄ ⁊ moꝛalr̄ boᵐ ē magꝰ eligeᵐ ꝙ̄ qđ ē ſolū accñtalit̄ boᵐ. Et ſi arguas ꝙ bonū ⁊ malū ſtꝫ duo gñа ſub altr̄na đ pñto q̄litatꝫ ſb q̄b3 ꝑponūt̄ oīa moꝛalia.ḡ iuſti eſt in gñe boni cū nō ſit in gñe mali. Dōꝫ ꝙ ſi iuſtū accipiat̄ ꝓ ſcato ſic ē in gñe boni ſic iuſtiᵃ.ſi ꝟo ꝓ deno ſato ſic nō ē i gñe boni nec etꝫ in gñe q̄litatꝫ cū ſit ſubñа

Queſtio

Tercia. vtꝝ nō bona ſint eligibilioꝛa bōis. Dr̄ cōit̄ ꝙ iſta ꝓpō de rigoꝛe ſmōis ē f̄lſа.⁊ iſte ťniꝰ bōis diſtribuit̄. Hec tn̄ ē ꝟa nō bona bōis ſtꝫ eligibilioꝛa ⁊ h̄ accipiēdo ea pticlarit̄ pꝫ.qꝛ felicitas q̄ eſt boā cū laboꝛe q̄ nō ē bonꝰ ſtꝫ eligibilioꝛa ꝙ̄ iuſticia ⁊ foꝛtitudo. Hec tn̄ ſoº ſic al̄s dcm̄ ē.ꝯria ē mr̄tꝫ ꝓpoīb3 pħi et alioꝝ ſitoꝝ nec in illo rigoꝛe ſtat difficultas q̄ſtiōis Sꝫ difficultas ſtat in h̄ vtꝝ ꝓpoitꝫ duob3 bōis.q̄ꝝ vᵐ eſt boᵐ ⁊ aliº nō boᵐ veꝝ ſit dicere hec ſtꝫ nō bona Reſpōdēt aliq̄ ꝙ nō.qꝛ ad h̄ ꝙ hec ſtꝫ nō boā req̄rit̄ ꝙ neutrū ſit boᵐ Sꝫ dōꝫ ē ꝙ hec dꝫ ꝯcedi hec ſtꝫ nō boā.qđ pꝫ pº autoꝛitate pħi in textu. Pꝫ 2º autoꝛitate eiuſdē p mo elēchoꝝ.ꝙ demrātꝫ duob3 vno ceco ⁊ alio vidente negat iſtā hec ſtꝫ ceca ⁊ nō iſtā hec ſtꝫ vidētia. Et ex h̄

cõcludit noīa ꝓuatīe nõ eo dē mõ deſcribi debere ⁊ icõ
ueīenter in pl'a ſicut ibi patebit. ¶ Ex q̊ pȝ ꝙ poīto ꝙ hic
ſint decē hoīes ⁊ ſolū vnū al' irrõnale hec ꝓpõ ē ꝯ̄a h̄ ſtꝫ
pl'a aīalia nõ irrõnabilia. ¶ Et ſi q̄raṫ vlti⁹. vtꝝ ſi oēs eſ
ſent iuſti adhuc idigerem⁹ fortitudīe. ¶ Dõȝ ē ꝙ fortitu
do capiṫ dupl'r. vno° ꝑ poña corꝑali portādi ⁊ ſuſtinē
di põdera ⁊ labores ⁊ de tl'i fortitudīe nõ itelligiṫ phs
Nā ſi oēs eēnt inſti ſiue iiuſti maīfeſtū ē ꝙ tñ idigerē⁹
tl'i fortitudīe ad adq̊rē'ᵐ nob nccāria. ¶ Scdo° accipiṫ
fortitudo moral'r. ⁊ h̄ dupl'r. vno° ꝑ q̊dā ḣitu in aīa ex
iſtēte q̊ ē q̄dā ꝟt⁹ moral' moderatīa tīoris ⁊ audacie q̄
ſunt ɔ̄ca tribilia. ¶ Alio° ꝑ actu ⁊ h̄ʳ. vno° ꝑ actu ītio
ri q̊ ē actual' ɔgni° iſiſtēdi tribilibꝫ. lcȝ nõ fiat trāſit⁹ i
actū extīorē ꝑpt defectū obcī extīorꝫ. ¶ Scdo: ꝑ actu extio
ri q̊ ē ille q̊ actu extra exerceṫ i reſiſtēdo ⁊ ſe hñdo ɔ̄pate
ɔ̄ca tribilia eminēᵃ ꝑ quā reſpublica tā vtīs ꝙ̄ ꝑclarꝫ
defēdūṫ. ¶ Ex iſtꝫ pꝫ p̊°. ꝙ ſi oēs eēnt iuſti adᶜ idigerē⁹
fortitudīe accipiē° ſeāl ꝑ ḣitu. ¶ Pȝ p̊° qꝛ illa nūꝙ̄ repiṫ
ſine iuſticia nec eɔ̄ cū oēs ꝟtuˢ morales ſtꝫ adiuicē ɔne
xe. ¶ Pȝ 2° qꝛ ſꝑ idigem⁹ illo qd̄ nos ꝑfiᶜ q̊cūꝙ alio poī°
vl' ɔ̄cūſēpto ¶ Pȝ 3°. qꝛ poīto ꝙ oēs eēnt iuſti hoᶜ. poſſēt
tñ cras aliq̊ fieri iiuſti. g̊ cū ñ tā cito poſſum⁹ acq̊rere
actū fortitudis ſcꝫ ꝙ ſꝑ ille ḣit⁹ ē nob expediēs. ¶ Seqꝰ
2° ꝙ ſi oēs eēnt iuſti adhuc idigē⁹ fortitudīe accipiē°
ꝑ actu ītiori eo ꝙ tal' act⁹ ꝑfiᶜ nos q̊tūꝙ alio ɔ̄cūſēpto
¶ Pȝ 3° ꝙ ſi oēs eēnt iuſti ñ idigerē⁹ fortitudīe ꝑ actu ex
tiori q̊ ad bella hoīꝫ. tñ adhuc idigem⁹ q̊ ad tribilia e
minētia ex ꝑte alioꝝ. ¶ Pȝ p̊ᵐ qꝛ ſi oēs eēnt iuſti nl'⁹ fa
cerȝ altī iiuriā. ⁊ ſic ñ eēt op⁹ ḣre actū extiorē bellādi
cū hoībꝫ. ¶ Pȝ 2ᵐ qꝛ ſi oēs eēnt iuſti adhuc lup⁹ vl' aliqd̄
alid̄ al' poſſꝫ aliquē iuadere i illo caſu tal' idigerȝ actu
extiorꝫ fortitudis ad reſiſtēdū illi lupo ¶ Queſtio q̄rꝫ
ta. vtꝝ bonū nobili⁹ ⁊ difficili⁹ ⁊ cõi⁹ ſit magꝫ eligēdū
ꝑ c⁹ ſolutõe ¶ Attēde p̊°. ꝙ tripl'x ē nobilitas. q̄dā ei
ē q̊ nihil ali° ē ꝙ̄ iuetate diciecū ei aliq̄s adq̊ſiuerit a
liꝙ̄ poꝛē ꝑ dicias iuetatas deſcēdētes ab illo dñr nobi
les. ⁊ d̄ h̄ ñ ē itelligenᵐ ꝙ nobili⁹ ē magꝫ eligēᵐ ¶ Scdo°
dꝛ nobilitas q̄dā aptitu° ⁊ iclīa° ad boās actões q̄ eſt
acq̊ſita a ꝑ̄ceſſoribꝫ ſuis ſic ars militarꝫ libalitas ⁊ tl'ia
hmõi. ⁊ q̄dā iſtꝫ aliq̊bꝫ ex ſuis maioribꝫ qꝛ exercitauerīt
ſe in ill'. ¶ Tercia nobilitas dꝛ nobilitas aīmi ſiue ꝟtutꝫ
⁊ de iſtꝫ duabꝫ poſſꝫ itelligi ɔſidera° i textu poīᵃ. ¶ Vñ
de p̊ᵃ d̄t Boe. in 3° d̄ ɔſolatõe. ſi nobiles lauda ꝑentes
ſi diues lauda fortunā. ſi bon⁹ lauda teiꝑꝫ. ¶ De 3ᵃ ꝟo
loq̊ṫ Arꝫ. in q̄dā epl'a ad Alex. dicēs ꝙ ml'to nobili⁹ ē
aīaȝ eē ibutā ſciētijs ꝙ̄ corp⁹ eē bñ veſtitū ¶ Attēde 2°
ꝙ difficl'tas i bono ꝑ̄t attēdi. vno° ex ꝑte vſ⁹ rī i ta illd̄
nõ ē magꝫ eligēᵐ qd̄ ē difficili⁹ eo ꝙ tal' difficl'tas ē q̊d
dā malū. ¶ Alio° ꝑ̄t attēdi ꝙ̄tū ad acq̊ſitõeȝ rei tūc ad
huc difficili⁹ ñ ē magꝫ eligēᵐ añꝙ̄ ſit acq̊ſitū. ſȝ tl'e p⁹
acq̊ſitõeȝ ē magꝫ eligēduȝ eo ꝙ meli⁹ ɔ̄ſuaṫ ¶ Et ſi di
cas ꝙ q̊ñꝙ mercatoꝛ cū maiori difficl'tate acq̊rᶜ q̊nȝ ſo
lidos quā cētū. ⁊ tñ ñ dȝ pl⁹ diligere q̊nꝙ ꝙ̄ cētū ¶ Dõȝ
ꝙ h̄ dȝ itelligi i ill' q̊ ñ ml'tū dꝛñt ⁊ q̊ñ in alijs ñ ē dꝛā in
ꝓpoīto āt maīfeſta ē ꝑeminētia vni⁹ ad alṫꝫ ¶ Attēde
3° ꝙ dupl'x ē boᵐ cõe qd̄dā ei ē q̊d ſic ſe hȝ ꝙ ꝑ vſū ei⁹
ab v° tolliṫ vſ⁹ ei⁹ ab alio ⁊ tl'e boᵐ ē meli⁹ ⁊ magꝫ eli
gendū illi cui aꝑꝓpaṫ ꝙ̄ ſi eēt cõe ſibi ⁊ alijs tñ ñ ſeq̊ṫ
ꝙ ſit ſimʳ magꝫ eligēdū ⁊ meli⁹. ¶ Nā ſi eēt vn⁹ aſi⁹ ꝓp⁹
p̊° vni ⁊ p⁹ea ɔis duob⁹ nõ ꝓpṫ h̄ fit peioꝛ vl' melioꝛ ꝙ̄
nis non eēt illi ita bonus ſicut erat prius. ¶ Alid̄ ē boᵐ
qd̄ ſic ſe hȝ ꝙ ꝑ vſū ei⁹ ab v° ñ tolliṫ vſus ei⁹ ab alio ſi
cut eſt pax ⁊ luⁿ ſol' ⁊ ml'tā aᵃ. ⁊ tl'e boᵐ ē meli⁹ ⁊ magis

eligendū ſi ſit cõe ꝙ̄ ſi ſit aꝑꝓpatū alicui ¶ Attēde q̄r° ꝙ
bonū ex ɔ̄cūſtātia capiṫ dupl'r. vno° gñal'r ꝑ bono ſūp°
cū q̄cūꝙ determīatõe ſiue ſit dimīuēs ſiue diſtrahēs ſiue al
teri⁹ mõi. ⁊ ſic ñ oȝ boᵐ ex ɔ̄cūſtātia eē magꝫ eligēdū ꝙ̄
bonū ſimpl'r eo ꝙ tal' ɔ̄cūſtātia aliq̊ñ dimīuit d̄ rõe bo
ni vl' fac̄ illd̄ cui addiṫ eē bonū ſȝ q̊d ¶ Alio° dꝛ bonū ex
ɔ̄cūſtātia bonū ſūptū cū determīatõe ñ dimīuente. ſȝ po
ti⁹ ꝑficiēte rõeȝ boī ⁊ tl'e ē magꝫ eligēdū ꝙ̄ boᵐ ſimpl'r
¶ Et ſi arguas qꝛ illd̄ ē magꝫ eligēᵐ c⁹ ɔ̄riū ē magꝫ fugi
endū. ſȝ oppoᵐ alic⁹ boī nccārij ē magꝫ fugiēdū ꝙ̄ oppo
ſitū boī ex ɔ̄cūſtātia vt ñ viuere ē magꝫ fugiendū ꝙ̄ nõ
bñ viuere. ¶ Dõȝ ē cū phis ꝙ meli⁹ ē mori ꝙ̄ tpiṫ viuere
et iõ magꝫ ē fugiēdū ml'e viuere ꝙ̄ nõ viuere. ¶ Ex iſtꝫ pȝ
ſo° ad q̊ſtõ: 3 ¶ Ad rões añ oppoītū pȝ ſo°. ſeq̊ṫ text⁹

¶ Ideāt loci vtiles ⁊ ad demrāndū ¶ In h̄ 2°
tractatu phs poᶜ tīñ vnū caȝ ⁊ docȝ
tmiare ꝓbleuāta ɔtracta ⁊ nõ ɔꝑa
ta. ¶ Et d̄t p̊° ꝙ oēs lociti. ɔſideratõēs vtiles ad tmian
dū ꝓbleūa ɔtracta ⁊ ɔꝑata ſtꝫ etꝫ vtiles ad tmiandū
ꝓbleuāta de accñte ɔtracto ⁊ nõ ɔꝑato. ¶ Nā ſi velim⁹
oñdere aliq̊d eē eligēdū aut fugiēdū ꝑ illas ɔſideratõ
nes ſuffic̄ auferre ꝑ̄eminētiā vni⁹ ad altm. qꝛ ſi hono
rabili⁹ ē magꝫ eligēdū ⁊ honorabile ē eligēdū ⁊ ſi vtili
us eſt magꝫ eligēdū vtile ē eligendū ⁊ ſil'r eſt d̄ alijs. eo
ꝙ ɔꝑatiu⁹ ꝑ̄ſuppoīt poītm. h̄ tñ dȝ itelligi de ꝑ̄eminen
tia boītatis. ꝙ̄uis ei ſeq̊ṫ ē magꝫ bonū vl' magis hono
rabile. g̊ ē boᵐ vl' honorabile. ¶ Nõ tñ ſeq̊ṫ mi⁹ malū eſt
eligēdū g̊ malū ē eligēdū. eo ꝙ ibi ꝑ̄eminētia nõ ē deṫ
mīatio boī ſȝ malī. ¶ Poſſȝ āt ɔ̄ca h̄ aliq̄s credere ꝙ ſꝑ oȝ
porterȝ auferre ꝑ̄eminētiā ſi ꝑȝ ꝑ̄dcās ɔſideratõēs de
bem⁹ ꝓbare aliqd̄ eē boᵐ vl' eligēdū. ¶ Iõ d̄t ꝙ ñ oȝ h̄ fa
cere. aliq̊ñ ei ex ſola ɔꝑatõe vni⁹ ad altm oȝ ꝙ altm vl'
vtrūꝙ ē eligēdū. cū vt de duobꝫ dici⁹ ꝙ vnū ē de natā
bonū ⁊ alid̄ ñ eſt de natā bonū. maīfeſtū ē ꝙ illd̄ qd̄ eſt
natāl'r bonū ē eligēᵐ ¶ Sumēdū āt ꝙ̄ maxīe ¶ In h̄ 3°
tractatu docȝ phs tmiare ꝓbleūata ɔꝑata ⁊ nõ ɔtrac
ta ⁊ nõ eſt etꝫ in eo niſi vnū caᵐ ¶ Et p̊° d̄t ꝙ ad tmiānᵐ
ꝓbleuāta ɔꝑata ⁊ ñ ɔtracta oȝ accipe locos ⁊ ɔſid̄ra
tõēs ꝑ̄dcās maxīe vl'r qꝛ ſic erīt applicabiles ad tmian
dū ꝓbleuāᵃ ñ ɔtracta. ¶ Et ad h̄ faciendū nõ oȝ alid̄ fa
cere niſi modicū. vt. ſ. vbi dicebaṫ magꝫ eligēdū dicaṫ
magꝫ tale accipiēdo noⁿ gñale ꝑ noīe ſpēali. ⁊ h̄ decla
rat reſumēdo aliq̄s ɔſideratõēs p̊⁹ poītas mutā° noⁿ
ſpēale in noⁿ gñale. ¶ Pria illd̄ qd̄ ē natāl'r tl'ei magꝫ tale
ꝙ̄ id qd̄ nõ ē natāl'r tl'e. ¶ Scda q̊d fac̄ id cui addiṫ ma
gis tl'e eſt magꝫ tl'e ꝙ̄ illd̄ q̊d ñ fac̄ magꝫ tl'e id cui adēꝛ
vtrūꝙ faciat id qd̄ magꝫ fac̄ ē magꝫ tl'e. ¶ Terᵃ illd̄ qd̄
eſt magꝫ tl'e aliq̊ 3° ē magꝫ tl'e ꝙ̄ id qd̄ ē mi⁹ tl'e eidē 3°
¶ Quarta illd̄ q̊d ē magꝫ tl'e cū aliq̊ ē magꝫ tl'e ꝙ̄ reliqᵐ
q̊d ē eq̊l'r tl'e vl' ñ magꝫ tl'e cū eodē. ¶ Quīta ꝙ additū a
licui fac̄ ipȝ magꝫ tl'e ꝙ̄ reliquū additū eidē ipm ē ma
gis tl'e. ¶ Sexta q̊d additū ei q̊d ē mi⁹ tl'e fac̄ ipȝ magꝫ
tl'e ꝙ̄ reliquū addito magꝫ tl'i ipȝ ē magꝫ tl'e. ¶ Septīa id
q̊ ablato reſiduū fit mi⁹ tl'e ē magꝫ tl'e ꝙ̄ reliquū q̊ ab
lato reſiduū nõ fit mi⁹ tl'e. ¶ Octaua illd̄ q̊d ē mī⁹ tl'e ad
mixtū ſuo ɔ̄rio ē magꝫ tl'e ꝙ̄ id q̊d ē mag⁹ admixtū. vt
illd̄ ē albi⁹ qd̄ ē nigro ipmixti⁹. ¶ Appoīt āt nonā ɔſide
ratõem q̄ ē hec ꝓpoītꝫ duobꝫ vl' ꝑlibꝫ ſuſcipiētibꝫ aliq̄ȝ
rõeȝ ſeu diffītõeȝ id qd̄ magꝫ ſuſcipᶜ eā ē magis tale vt
diffi° albi ē coloꝛ diſg̊ᶜgatiu⁹ viſ⁹. iõ id ē albi⁹ qd̄ eſt
magꝫ coloꝛ diſgregatiu⁹ viſus ¶ Si āt ꝑticl'ariṫ ¶ In
h̄ q̄r° tractatu docȝ phs tmiare ꝓbleūa ꝑticl'are nõ ex
cludēs vl'e. ¶ Et p̊° d̄t ꝙ ſi ponaṫ ꝓbleuā ꝑticl'are tc̄ oēs

loci ⁊ ꝯſideratões ꝑus poite ad terminandū ꝓbleumãta vľe accñtꝫ ſtꝫ vľes ad t̄miandū ꝓbleũata ꝑticularia ſiue ꝯſtruẽdo ſiue deſtruẽdo. ⁊ rõ ē. q2 nos ꝯſtructes vel intimẽtes vľr mõſtram⁹ ex ꝯñti ꝑticlarit̄ ꝑtũ iẽẽ. Ũñ demrãns ꝑtũ oĩ iẽẽ. oñſuʒ ē etꝫ alicui iẽẽ ⁊ ſi oñſū ē ꝑtũ nlli iẽẽ oñſuʒ ē etꝫ alicui nõ ineẽ ¶ (Maxie ãt ꝯpetẽ⁹) In hac 2ª ꝑticľa ꝓſeq̄r dãdo arte t̄miandi ꝓbleũata ꝑticularia. Et dividit̄ i duas ꝑticľas in pª ꝑticľa docʒ t̄miare ꝓbleũata ꝑticularia nlla ypoteſi ꝓſuppoita. ⁊ pº ꝑ locū ab oppoitꝫ ⁊ ꝯiugatꝫ ⁊ caſib⁹ ⁊ dt ꝙ loci ex oppoitis ⁊ ꝯiugatꝫ ⁊ caſib⁹ ſtꝫ maxie ꝯpetẽtes ad t̄miãdū ꝓbleũaª ꝑticľaria. q2 ſic ꝓbabile ē ꝯcedere iſtã ꝯñaʒ. oīs voluptas ē bona. ḡ oīs triſticia ē mala. ita ꝓbabile ē ꝯcedere iſtã aliq̄ voluptas ē boñ ḡ aliq̄ triſticia ē mala. Et ꝑ. h̄ vult inuere vnã ꝯſideratõeʒ ad t̄miandū ꝓbleũa ꝑticľare ꝑ locū a ꝯrijs q̄ eſt hec. Si ꝑtũ aſſigneť iẽẽ alicui ſb̄cõ tc̄ oppoᵐ ꝑti ꝑt aſſignari ineẽ alicui oppoito ſb̄iecti. vt ſi aliq̄ voluptas ē boñ aliq̄ triſticia ē mala. ⁊ exẽplificat ð alijs oppoitꝫ vt ſi aliq̄s ꝟlus ñ eſt ꝑtãs q̄dam inſenſibilitas aliq̄ nõ eſt ipoña. ⁊ ſi q̄dã opiatū ē diſciplinatū q̄dã opio eſt diſciplia. Et poit adhuc duo exª de ꝯrijs. vt ſi qd̄ ē iiuſtū eſt boᵐ ⁊ iuſtū ē malū ⁊ ſi iiuſtū eſt malū ⁊ iuſtū eſt bonū. ⁊ excãt de ꝓbleũate ꝑticľari ꝑ locū a ꝯiugatꝫ ⁊ a caſib⁹ dicẽs. ꝙ ſi q̄dã delcãbile eſt fugiendū q̄dã delcãtio ē fugiẽda. ⁊ ſi q̄dã delcãbile eſt boᵐ aut ꝑficiẽs q̄dã delcãº ē boñ. Et ex iſtꝫ ꝯñe ꝯſilr elici ꝯſideratões ſic ex pº ¶ (Et in corruptiuꝫ) Hic docʒ t̄miare ꝓbleũata ꝑticľaria ꝑ locos a gñatõibus ⁊ corruptõib⁹ dicẽs. ꝙ ſi alic⁹ delcãtõis vľ diſciplinẽ corruptū ē bonū q̄dã delcãtio vľ diſciplia eſt mala Silr ſi alic⁹ diſciplie corrupº ē boñ vľ gñatõ mala. tc̄ q̄dã diſciplia ē mala. vt ſi obliuiſci pctã. i. ꝑpia q̄ q̄s egit ſit boᵐ vľ ea remiſci ſit malū tc̄ ea ſcire erit malū (Septi⁹ ex mag̃ ⁊ mi⁹) Hic docʒ t̄miare ꝓbleũaª ꝑticľaria ꝑ locos a maiori a minori ⁊ ſilr. Et pº poit hãc ꝯſideratõeʒ ſi aliq̄d ꝑtũ aſſigneť ineẽ alicui ſb̄cõ ꝯſiderandū ē ſi illd̄ ꝑtũ mag̃ videať ineẽ qd̄ ē alti⁹ gꝫ. q2 ſi illd̄ ꝑtũ ñ ieſt illi cui mag̃ videť iẽẽ nec ierit ſb̄cõ aſſignato. vt ſi dicať q̄dã voluptas ē boñ vidẽdū eſt ſi boᵐ inẽ diſciplie cui mag̃ videť iẽẽ q2 ſi ſibi ñ ieſt nec etiaʒ voluptati (Sʒ ꝑ locū a miori ⁊ a ſilr) Dicit ꝯñr ꝑhus dicit ꝙ etiam ex ſimlr ⁊ mi⁹ ꝯtig⁹ t̄miare ꝓbleũa ꝑticulare ſʒ diñr. q2 ex ſilr ꝯtigit ipʒ tã ꝯſtruere q̄ deſtruere. ex mi⁹ ꝟo ſolū ꝯtigit ipʒ ꝯſtruere. exẽplificat ð loº a ſilr. q2 ſi q̄dã ꝑtãs ⁊ q̄dã diſciplia ſit boᵐ ſilr tc̄ ſi q̄dã ꝑtãs ē boñ ⁊ q̄dã diſciplia ē boñ ⁊ ſi nlla ꝑtãs ē boñ nlla diſciplia ē boñ. exẽplificat ð loº a miori q2 ſi mi⁹ videť ꝙ q̄dã ꝑtãs ſit boñ q̄ ꝙ q̄dã diſciplia ſit boñ. tc̄ ſi q̄dã ꝑtãs ē boñ q̄dã diſciplia eſt boñ. Nõ tñ ꝙ ſi nlla ꝑtãs ſit boñ ꝙ nlla diſciplia ſit boñ ¶ (Nõ tm aũt) Hic docʒ t̄miare eadẽ ꝓbleũata ꝑ locū a maiori i his q̄ ſtꝫ eiuſdẽ gñ dicẽs ꝙ ñ ſolū ꝯſideraᵐ ē in diuerſ gñib⁹ ſʒ etꝫ i eodẽ vt ſi dicať ꝙ q̄dã diſciplia ſit boñ Et oſtẽdať ꝙ ꝑudẽtia q̄ ē in eodẽ gñe cū diſciplia. ſ. in gñe ꝟtut⁹ ñ ſit boñ ſeq̄ť ꝑ locū maiori ꝙ q̄dã diſciplia nõ eſt boñ. q2 de ꝑudẽtia mag̃ videť ꝙ ſit boñ q̄ ð diſciplia (Ampli⁹ ſilr ex ypoteſi) In hac 3ª ꝑticľa docʒ t̄miare ꝓbleũa ꝑticľare ex ypoteſi dicẽs. ꝙ ſi ypoteſ ſit fcã ⁊ aliq̄d ꝑtũ ꝓbatū ē ineẽ vľ ñ iẽẽ alicui. ꝓbatū ē etꝫ illd̄ ꝑtũ ineẽ alti eiuſdẽ ſpẽi. vt ſi ꝓbatū ſit ꝙ aĩa hoīs ſit imortalis. etꝫ ꝓbatū vi^r eẽ ð alijs Et ſi ꝓbaᵐ ſit ꝙ ñ ē imortať et ita etꝫ ꝓbatū ē de alijs. tc̄ ſi ꝑtũ ordiať ineẽ alicui ſb̄iecto ꝑ iductõʒ. oñdẽdū ē illd̄ ꝑtũ alicui ñ ineẽ ⁊ tũc ex ypoteſi ꝯcludiť nec ꝑtũ illi ineẽ. Si ꝟo aſſignatū ꝑtuʒ alicui ñ iẽẽ oñdẽdū ē alicui ineẽ ipʒ ⁊ tc̄ ex ypoteſi q̄ ſupponiť ꝙ ſilr ē ð oīb⁹. oñdiť etꝫ ꝑtũ iẽẽ illi ſb̄cõ. Ex q̄ iferť ꝑhs ꝙ ſi vtiť ypoteſi ad ꝓbãdū ꝑticulare. ꝓbat etꝫ vľe. Nã ſi q̄s ꝯcedat ꝙ ſi aliq̄d ꝑtũ i ē alicui ipʒ etꝫ inẽ alti eiuſpẽ ſpẽi. cū illo ipẽ ꝯcedit ꝙ ieſt oĩ illi⁹ ſpẽi (Cū ãt idiffitũ) In h2º caº docʒ ꝑhs t̄miare ꝓbleũa ꝑticľare et idiffitũ excludẽs vľe. vľ ꝑʒ alios ꝑhs i ꝑcedẽti caꝑľo docuit t̄miare ꝓbleũa ꝑticľare ꝑʒ rẽ ⁊ modū ſilr in q̄ ſcʒ ſb̄ijciť t̄mi⁹ cõis ſig̃ ꝑticľari determiať⁹. In h3º caº docet t̄miare ꝓbleũa ꝑticulare ꝑʒ reʒ tm in q̄ ſb̄ijciť t̄mi⁹ cõis ſine ſigno ⁊ illd̄ ē ꝓbleũa idiffitũ. Pĩo ḡ docʒ terminare ꝓbleũa idiffitũ ſũptũ ſine determiatõe dicens ꝙ ꝓbleũa idiffinitũ ſumptũ cũ dtmiatõe deſtruiť vnoº tm vt h̄ ꝓbleũa voluptas eſt boᵐ deſtruiť ꝑ hãc vľeʒ negatiuã nulla voluptas eſt bonū q̄ ſibi ꝯdicit ⁊ hec voluptas nõ eſt boᵐ. deſtruiť ꝑ hãc vľeʒ affirmatiaʒ ſibi cõtradicentẽ oīs voluptas eſt boᵐ nec ꝑt alioº deſtrui q2 ſi ꝯcedať ꝙ q̄dã voluptas ē boᵐ vľ ñ boᵐ ñ ꝓpť h̄ infirmiť. Sʒ ꝓbleũa idiffitũ duob⁹ mõis ꝯſtruiť. ſ. ꝑ vľe ⁊ ꝑticulare. q2 ſiue oñderim⁹ ꝙ oīs voluptas ē boᵐ ſiue ꝙ q̄dã voluptas eſt bonū tc̄ oñdim⁹ ꝙ voluptas ē boᵐ Et ſilr eſt de hac voluptas ñ eſt bonū ñ ꝑt ꝯſtrui ⁊ ꝑ vľe negatiū ⁊ ꝑticľare ¶ (Silr ãt) Hic docʒ deſtruere ꝓbleũata ſũpta cū vna determiatõe dicẽs ꝙ ſi ꝓbleũa indiffinitū fuerit deť miatū vna determiatõe vt dđo vnica voluptas eſt boñ ⁊ vna voluptas ñ eſt boñ. ꝑt deſtrui 2r. ſ. ꝑ vľeʒ affirmatiuã ⁊ ꝑ vľeʒ negatiaʒ. vt ſi oñdať ꝙ oīs voluptas eſt boñ vel ꝙ nlla voluptas eſt boñ (Cū ãt) Hic docʒ deſtruere ꝓbleũa ſũptũ cũ duplici determiatõe dicẽs ꝙ ꝑt deſtrui tꝑlr. vt h̄ ꝓbleũa tm vna voluptas eſt boñ deſtruiť ꝑmo ſi oñdať oẽʒ voluptatẽ eẽ boñ. Scđo ſi oñdať nullã voluptatẽ eẽ boñ. Tercio ſi oñdať ꝙ plꝫs voluptas ſtꝫ bone (Pl⁹ ꝟo detmiata) Hic docʒ deſtruere ꝓbleũa ſumptū cū duplici determinare dicẽs ꝙ ꝑt deſtrui q̄drupľr. vt hec vna ſola ꝟtutū ſcʒ ꝑudẽtia eſt ſcĩa. infirmiť ꝑmo oñdẽdo ꝙ oīs ꝟt⁹ ē ſcĩa. Scđo oñdendo ꝙ nlla ꝟt⁹ ſit ſcĩa. Tercio oñdẽdo ꝙ aliq̄ ꝟt⁹ alia a ꝑudẽtia eſt ſcĩa. Quarto oñdendo ꝙ ꝑudentia ñ ſit ſcĩa ¶ (Utile ãt) Finaliter docʒ ꝑhs ad q̄ vidẽdū eſt vtile ad t̄miandū ꝓbleũa idiffitũ dicẽs ꝙ eſt ꝑmo vtile iſpicere ad iferiora ſb̄cĩ. Nã ſi illr iẽ ꝑtũ vľ ſaltẽ iẽẽ vidť ꝯſtructū ē ꝓbleũa idiffinitũ ⁊ ſi nulli deſtructū eſt. Et ſi illd̄ ſubeʒ ſit cõe iſpicienᵐ eſt in ſpẽs ⁊ indiidua. ⁊ ſi ñ iueniať iſtãª ꝯſtructū ē. Scđo ē vtile iſpicere ad iferiora eẽnaľ ꝑti iſpicieᵐ ē ei ad ſpecies ꝑti ſi fuerit gen⁹. q2 ſi aliq̄ ſpẽs ꝑti ieſt ſubcõ ꝯſtructū eſt ꝓbleũa ſi ꝟo nlla ipʒ eſt ðſtructū. Tercõ vtile eſt iſpicere ad iferiora ꝑti accñtať nã ſi ꝑtũ fuerit accñtľe et gen⁹ iſpicienᵐ eſt ad ſuas ſpẽs ⁊ ſi nlla eaꝝ ineſt ſb̄iecto ðſtructū eſt ꝓbleũa. ſi ꝟo aliq̄ iẽ ꝓbleũa ē ꝯſtructũ. Exẽplificat ſi veli⁹ vidře an tps ſit mot⁹ dẽm⁹ inſpicere ad ſpẽs mot⁹ q2 ſi nlla eaꝝ iſit tpi tps ñ ē mot⁹ Silr ſi veli⁹ videre an aĩa ſit nũer⁹ dẽm⁹ iſpicere ad iferiora nũeri q̄ ſtꝫ abũdãs ⁊ ꝑfectuʒ. q2 ſi anima nec ſit numer⁹ abundãs nec ꝑfect⁹. aĩa nõ erit numerus

Qui (Ulꝫ in formis itẽſibilib⁹ ⁊ remiſſibilib⁹ ſuſceptõ mag̃ ⁊ mi⁹ ꝑuẽiat ex additõe gradus ad gradū vel ex ablatõe grad⁹ a gradu. Ar ꝑmo ꝙ ñ. q2 nulli forẽ ꝑt fieri additõ grad⁹ ad gradū ḡ ñ ꝑt fieri ſuſceptõ mag̃ ⁊ mi⁹ ꝑ additõeʒ gradus ad gradū. Aňs pʒ ꝑmo ꝑ ꝑhʒ octauo metaphice dicẽreʒ ꝙ forẽ ſtꝫ ſic nũeri cū ḡ nũero ñ poſſit fieri additio niſi

muteť in aliā ſpēm ſic nec poterit addi gradus alicui
foꝛe q̄n ipā muteť in aliā ſpēm. Pꝫ 2°. qꝛ vľ ille grad⁹
differrēt ſolo nu°. ⁊ h̄ nō pt fieri eo ꝙ duo accn̄tia ſolo
nu° dr̄ā n̄ pn̄t eē in eodē ſb̄c̄o aut differrēt ſpē. ⁊ h̄ nō qꝛ
tc̄ caliditas intēſa eēt ꝯpoīta ex aliq̄bꝫ diuerſaꝝ rōnuꝫ
et ꝑ ꝯn̄s nō eēt foꝛa ſimpľr ſꝫ poti⁹ to^m ꝯpo^m Pꝫ 3°. qꝛ
ſi intē° foꝛe fierꝫ ꝑ additōeꝫ grad⁹ ad gradū. tc̄ foꝛa ī
abſtracto poſſꝫ ſuſcipe magꝭ ⁊ mi⁹. ſꝫ h̄ ē fľm qꝛ ꝫ phꝫ
in p̄ntꝭ vna iuſti^a n̄ dr̄ magꝭ vľ mi⁹ iuſti^a q̄ȝ alra ſꝫ bn̄
iuſtū. Pꝫ q̄r° autoꝛitate ſimplicij dicētꝭ ꝙ itē° ꝑ h̄i fuit
foꝛas n̄ ſuſcipe magꝭ vľ mi⁹ i ſe ſꝫ ꝫ ꝙ p̄ncipiāť a ſb̄c̄o
g̊ ¶ Scd̄o ſic. Suſceptō magꝭ ⁊ mi⁹ fit ſolū ꝑ diſpōeꝫ
ſubc̄i ⁊ ꝫm ꝙ foꝛa ſic vľ ſic in ſubc̄o recipiť g̊ nō fit ꝑ ad
ditōem graduū. Ain̄s pꝫ p̊°. qꝛ ꝫm actoꝛē ſex p̄ncipioꝝ
foꝛa ē ꝯpōni ꝯtigēs ſimplici ⁊ iuariabili eēntia ꝯſiſtēs
g̊ nō dꝫ ꝯcedi ꝙ foꝛa ītendať ⁊ remittať niſi qꝛ ſubc̄m
intendiť aut remittiť. ⁊ ꝑ ꝯn̄s intentio vľ remiſſio fit ꝑ
maioꝛē vľ mioꝛē radicatōem in ſubc̄o. Pꝫ 2°. qꝛ foꝛma
manēte eadē ꝫm diſpōeꝫ ſubc̄i fit ſuſceptō magꝭ ⁊ mi⁹
ſic̄ pꝫ d̄ aere q̄ ꝫm ꝙ magꝭ vľ mi⁹ diſpoīť in raritate vľ
dēſitate apparꝫ magꝭ vľ mi⁹ lumioſus g̊ foꝛa ſuſcip^t
magꝭ vľ mi⁹ ꝫm diſpōem ſb̄c̄i. Et h̄ ꝯfirmať ꝑ ꝯmēta
toꝛē q̄r° meta. ꝯmēto. x. q̄ dr̄ ꝙ foꝛa ſuſcipit magꝭ vľ mi
nus ꝫm ꝙ ē i matia. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ſuſcipit magꝭ vľ mi⁹ ꝫ ma
ioꝛē vľ mioꝛē diſpōeꝫ ſubc̄i ¶ Ter° ſic. qꝛ coloꝛes me
dij intēdūť ⁊ remittūť ꝑ ꝑmixtōeꝫ vľ d̄puratōeꝫ a ſuo ꝯ
trario. ⁊ iō etꝭ dn̄r medij ꝑ ꝑticipatōem g̊ itēſioꝛ remiſ
ſio foꝛe fit ꝑ ꝑmixtōem ꝯ̄rij cū ꝯ̄rio vľ ꝑ d̄puratōem
Quar° ſic autoꝛitate ph̄i i textu dicētꝭ q̄ ſtꝭ ꝯtrarijs i
ꝑmixtōra ſtꝭ magꝭ tľia vt albi⁹ eſt qd̄ ē nigro iꝑmixti⁹
¶ In oppo^m ař. qꝛ poſſibile ē formā n̄ exn̄tē in ſb̄c̄o itē
di ⁊ remitti ſic̄ pꝫ in ſacramēto altarꝭ ⁊ n̄ ē poſſibile con
traria ſiľ ineē eidē ſic̄ pꝫ ex libꝛo p̄cedēte. g̊ nō fit ſuſce
ptio magꝭ vľ mi⁹ ꝑ radicatōem vľ diſpōem ſubc̄i. Nec
etꝭ ꝑ ꝑmixtōem ꝯtrarij cū ꝯtrario nec p̄t alio° fieri niſi
ꝑ additōem aut ablatōeꝫ graduū. ꝓ ſ. q. ſ. ſ. q. q̄ſtiones

Prima q̄ſtio. q̄uō fit ītēſio ⁊ r̄miſſio i foꝛis
Ad quā ē q̄drupľx rn̄°. p̊^a dr̄ fuiſ
ſe ſimplicij. ſic̄ etꝭ in p̄ntꝭ tactū ē ꝙ
foꝛa n̄ ſuſcipit magꝭ ⁊ mi⁹ niſi p̄ciſe ꝑ h̄ ꝙ magꝭ vľ mi
n⁹ ꝑmiſceť foꝛe ꝯtrarie. q̄ȝto eīn foꝛa ē ꝑmixtioꝛ foꝛe cō
trarie tāto ē remiſſioꝛ. q̄ȝto ꝟo ē purioꝛ a foꝛa cōtraria
tāto ē itēſioꝛ Neq̄ȝ ē aliō formā intēdi ⁊ remitti q̄ȝ ipaꝫ
foꝛe ſibi ꝯtrarie magꝭ vľ mi⁹ ꝑmiſceri. Probať āt hec
opio p̊° autoꝛitate ph̄i i textu Scd̄o autoꝛitate ꝯmēta
toꝛꝭ. v. meta. ꝯmēto. xix. dicētꝭ. albū n̄ fit mi⁹ albū niſi
ex ꝯmixtōe ꝯ̄rij. Pꝫ 2° autoꝛitate ei⁹dē ꝯmēto. xlv. ei⁹
dē libꝛi dicētꝭ. dimiutū in oī gn̄e ē dimiutū ꝑ ꝑmixtōem
ꝯ̄rij. Pꝫ q̄rto autoꝛita^e eiuſdē 2° d̄ gn̄atōe. Nā ipe ibi
volēs ꝓbare q̄tuoꝛ elem̄ta eē i mixto dr̄ ꝙ ſi calidū non
eēt i ꝯpoīto n̄ eēt i eo frigidū niſi i fine. i. i ſummo. Ex
q̊ pꝫ ꝙ ꝫ ipꝫ puꝝ frigidū ē frigidū in ſummo ⁊ pura
frigiditas ē ſūma frigidi^s. ⁊ ꝑ ꝯn̄s frigidi^s n̄ ſumma ſꝫ
remiſſa ē frigidi^s mixta q̄litati ꝯ̄rie. ſ. caliditati. Sed
hec opio ē ſim^r fľa. ſtꝭ ei aliq̄ foꝛe q̄ itēdūť ⁊ remittūť q̄
bus nľla ē foꝛa ꝯ̄ria ſic̄ pꝫ d̄ luīe ⁊ viſioē ⁊ delcātōe ꝫm
aiaꝫ cui ſic̄ pꝫ in h̄ p̊° nihil ē ꝯ̄riū tn̄ oēs iſte foꝛe pn̄t in
tēdi ⁊ remitti ſic̄ maifeſtū ē g̊ ꝑmixtō ꝯtrarij cū ꝯtrario
nō ē ſufficiēs cā itēſiois ⁊ remiſſionꝭ. Scd̄a rn̄° dr̄ ꝙ in
h̄n̄tibꝫ ꝯtrariū fit ſuſceptō magꝭ ⁊ mi⁹ ꝑ ꝑmixtōem vel
d̄puratōeꝫ ꝯtrarij. In alijs ꝟo ꝑ maioꝛē vľ mioꝛē diſpō
nē ſb̄c̄i. nō eīn oēs foꝛe h̄n̄^a ꝯtrariū illo° itēdūť ⁊ remit
tūť. Pꝫ p̊° autoꝛitate Anſhelmi. in lib° d̄ ꝯcoꝛdia p̄ſci

entie p̄deſtiatōis grē ⁊ liberi arbitrij ca. xxxv. dicētꝭ. ſi
cut nāq̄ȝ caloꝛ magn⁹ ē ſine oī frigoꝛe ⁊ tn̄ p̄t ali⁹ maioꝛ
eē caloꝛ. ⁊ queadmo^m frig⁹ ē ſine oī caloꝛe. cū tn̄ mai⁹ va
leat eē frig⁹. ita nihil ꝓhibꝫ adā btīn fuiſſe i ꝑadiſo ſi
ne oī idigētia lcꝫ maioꝛ eēt āgelica btitu°. ⁊ ꝑ h̄ vult oſ̄
dere ꝙ btitudo āgelica ē maioꝛ q̄ȝ btitudo hoīs exn̄tis
in ꝑadiſo ⁊ tn̄ btitu° hoīs exn̄tꝭ in ꝑadiſo fuit ſine oī i
digētia ſic̄ q̄ȝuꝭ aliq̄ caloꝛe ſit alť caloꝛ itēſioꝛ tn̄ ille mi
noꝛ caloꝛ ē ſine q̄cūq̄ȝ frigoꝛe. Ex q̊ pꝫ ꝙ ꝫm eū n̄ oꝫ ſi a
liq̄s caloꝛ ſit remiſſus ꝙ ꝑpť h̄ ſit ꝑmixtus ſuo ꝯtrario
Pꝫ 2°. qꝛ ſi n̄ poſſꝫ foꝛa intēdi h̄n̄s ꝯtrariū vľ reītti ſine
ꝑmixtōe vľ d̄puratōe ꝯtrarij. ſeq̄reť p̊° ꝙ nľl⁹ n̄ h̄n̄s ꝟ
tutē vľ viciū poſſꝫ acq̄rere ꝟtutē illā q̄ caret ad viciuꝫ
ſibi oppo^m niſi acq̄rerꝫ ſiľ vtrūq̄ȝ aut alťm ineē ꝑfciſſiō
⁊ maxie intēſo qd̄ ē maifeſte fľꝫ. Pꝫ ꝯn̄a. qꝛ ſi acq̄rat vi
ciū aut ill° erit itēſiſſi^m ⁊ ſic h̄eť intētū. aut remiſſuꝫ ⁊ tc̄
vľ erit ꝑmixtū ꝟtuti ꝯtrarie ⁊ ſic ſiľ acq̄ſiuit ꝟtutē ⁊ vi
ciū. aut nō ⁊ ſic nō ſꝑ ꝓueīt remiſſio ex ꝑmixtōe ꝯtrarij
et eodē mō poſſꝫ argui de ſcia ⁊ erroꝛe ſiue ignoꝛātia p̄
ue diſpōis q̄ opponūť ꝯtrarie. Seq̄reť 2°. ꝙ nľl⁹ poſſet
velle aliq̄ȝ rē niſi ſiľ vellet ⁊ nollet illā intēſiſſime ⁊ q̄ȝtū
eēt poſſibile. Nec etꝭ aliq̄s poſſꝫ aliq̄d credere niſi ſiľ
illd̄ diſcrederꝫ vľ illd̄ crederet itēſiſſime. ⁊ q̄ȝtū ē ei poſſi
bile ſꝫ hec ſtꝭ fľa ⁊ ꝯtra rei exꝑiētiā. g̊ in foꝛmꝭ h̄n̄tibꝫ ꝯ
trariū nō ſꝑ fit intēſio vľ remiſſio ex ꝑmixtōe vľ d̄pura
tione ꝯtrarij. Ad autoꝛitatē ph̄i ⁊ duas p̊mas ꝯmēta
toꝛꝭ p̄t dici ꝙ ꝑ ꝑmixtōem ꝯtrarij ph̄i itelligūt acceſſū
ſeu appꝛiatōem ad ꝯtrariū ⁊ n̄ ꝯpōem ex ꝯtrarijs. ſic g̊
q̄ ſtꝭ iꝑmixtōra ꝯtrarijs. i. mi⁹ accedē^a ꝯtraria illa ſūt
magꝭ tľia vt illd̄ ē albi⁹ qd̄ ē nig° iꝑmixti⁹. i. ad nigꝝ
mi⁹ accedēs Ad aliā autoꝛitatē ꝯmātatoꝛꝭ dd̄ꝫ eſt ꝙ
mixtū accipiť dupľr. vno° an̄ coꝛruptōem ſubalē miſſi
bliū ⁊ ſic ſtꝭ in ipo ſubaľr ⁊ foꝛaľr elem̄ta. Alio mō p̄t
capi mixtū ex elemētꝭ q̄n̄ elem̄ta ſtꝭ ſubaľr coꝛrupta et
geita eſt noua ſb̄a q̄ etꝭ dr̄ mixta n̄ qꝛ in ea elem̄ta ꝯtine
anť foꝛaľr ſic̄ in mixto p̊mo mō. ſꝫ qꝛ in ipi⁹ gn̄atōe p̊o
rē mixtōem p̄ſuppo^t ⁊ d̄ h̄ mixto loq̄ť ꝯmētatoꝛ ⁊ dr̄ ꝙ
in ipo n̄ ē tm̄ frigidū ſꝫ ē etꝭ calidū. Nō tn̄ h̄ dr̄ ꝙ ibi ſit
mixta caliditas ⁊ frigidi^s ſꝫ qꝛ ad p̊oꝛē mixtōem n̄ tm̄
iſueīt elem̄^m frigi^m ſꝫ etꝭ calidiſſi^m alíť ei ipꝫ mixtū eēt
frigidū in fine. i. in ſummo qꝛ frigi^m n̄ fuiſſet remiſſum
et ſic n̄ vult dicere ꝯmētatoꝛ ꝙ n̄ oē puꝝ frigidū ſit fri
gidū in fine nec qd̄ remiſſe frigi^m ꝯtīeat foꝛaľr caloꝛeꝫ
Tercia rn̄ſio ꝙ oīs foꝛa intēſibiľ aut remiſſibiľ itēdať
vľ remittať ꝑ maioꝛē ľ mioꝛē radicatōeꝫ quā hꝫ i ſb̄c̄o
Vn̄ ꝫm iſtā opionē foꝛa in abſtracto n̄ ſuſcip^t magꝭ et
mi⁹ nec intēdiť nec remittiť nec intēſio ⁊ remiſſio foꝛme
fit ꝑ additōem alic⁹ g̊d⁹ ad g̊dū eo ꝙ foꝛa ē ſimpľr et
indiſibiľ. Et cuiuſlibꝫ foꝛe eēntia in ſimplici ⁊ indiſi
bili ꝯſiſtit. ſed p̄ciſe ꝫm ꝙ in ſb̄c̄o recipiť ꝑ h̄ ſcꝫ ꝙ ſub
iectū ē magꝭ vľ mi⁹ diſpo^m ad ſuſceptōeꝫ taľ foꝛe ſicut
lux in aere ē vna foꝛa ſimpľr oīno eadē ꝫ eēntiā ⁊ oīno
abſq̄ȝ variatōe aliq̄ ſue eēn^c ⁊ penit⁹ nľla additōe vľ re
motōe ibi fcā ꝫ variā aerꝭ diſpōem ſuſcip^t magꝭ ⁊ mi
n⁹. ita. ſ. ꝫ ꝙ lux magꝭ vľ mi⁹ radicať i aere. aer dr̄ ma
gis vľ mi⁹ lucid⁹. Hec opio ꝯfirmať ꝑ aliq̄s rōes ⁊ au
toꝛita^s ſupi⁹ adductas. ſꝫ ipa nō ē ſufficiēs nō eīn aſſi
gnat cāꝫ intēſionꝭ ⁊ reiſſionꝭ accn̄tiū i ſacramēto altarꝭ
p̄t eīn ibi intēdi frigidi^s vľ albedo vľ nig^e do. ⁊ tn̄ nľla
eſt ibi radica° i ſubc̄o Siľr poſſꝫ de⁹ facere q̄lita^s acti
uas ſine ſubc̄is ⁊ caliditatē applicare frigiditati vna
alťab^t alťam cū ſint relcē ꝓpe naťe ⁊ tn̄ n̄ ſtꝭ in ſb̄c̄o ra
dicate Probať ſcd̄o. qꝛ ſi itēſio ⁊ remiſſio fierꝫ illo° ſeq̄ť

tho.

q̄ poſſibile eēt eandē albedinē nu° ſit̄ z ſcḋ eē itēſiorē z remiſſiorē ſeipa ſ3 ɔ̄ns eſt fl̄s z implicans ɔtradcōem Pz ɔ̄ña. q2 nō videt̄ ipoſſibile q̄ de⁹ poāt eādē albedinē nūero in duob⁹ ſubiec̄is z tc̄ ſi vnū illoꝝ ſit mag̃ diſpoſitū ad ſuſceptōez albedis q̄̄ aliō vnū erit albi⁹ alio Quarta rn̄° ē q̄ foꝛa itēdit̄ z reitit̄ p additōez grad⁹ ad ḡdū z remotōez ḡd⁹ a gradu q̄ grad⁹ ſt̄ eiuſdē ſpē ſpēa'⁹ᶜ. z h̄ pt p° pbari a ſufficiēti diſione q2 intiſio z remiſſio n̄ fiūt p ɔmixtōez ɔ̄rij cū ɔ̄rio neq3 p maiorē aut miorē diſpōnem ſubiec̄i z nō videt̄ q̄ poſſit eē alius modus niſi p additōez grad⁹ ad gradū. Scd̄o poſſ3 pbari autoꝛi'ᶜ ſimplicij q̄ in h̄ ɔmēdabat architam q̄ fuit adducta in p̄nt̄. Ter° pbat̄ q2 in oī motu reali aliq̄d acq̄rit̄ vl̄ aliq̄d ōpdit̄ z maxie ſi ſit mot⁹ ad q̄litatem ſed itēſio z remiſſio ſt̄ mot⁹ reales ad q̄litatē ſic p3 p ph̄3. v. phicoꝝ ḡ p eos aliq̄d acq̄rit̄ vl̄ ōpdit̄ z n̄ pt eē aliō q̄̄ grad⁹ foꝛe q̄ itēdit̄ vl̄ remittit̄ ḡ. De iſta q̄ſtione vide in p̄nt̄ Queſtio 2ª. vtꝝ loc⁹ a ſilī ſit ɔſtructiu⁹ z ōſtructiu⁹ vl̄ ei q̄ n̄ q2 n̄ ſe' vl̄r. Si a z b ſilr oꝛdinet̄ ad c. ſi a ſit ge⁹ c q̄ b ſit ge⁹ c. q2 n̄ ɔtigit p l̄a. eſſe gña eiuſdē. Silr n̄ ſeq̄t̄ ſi a z b ſilr oꝛdient̄ ad c. ſi a eſt diffi° ei⁹ q̄d ē c q̄ ſilr b ſit diffi° eiuſdē q2 n̄ ɔtigit ei⁹ dē eē pl̄es diffitōes. Ḡ3 ad h̄ rn̄r q̄ reuera loc⁹ a ſilī i pt̄ eēnalib⁹ n̄ ē ɔſtructiu⁹ ſ3 in accn̄tib⁹. Et ſi arguat̄ q̄ n̄ ſeq̄t̄ ſi a z b ſilr oꝛdinet̄ ad c. ſi a n̄ ē diffinitio nec b erit Pō3 ē ad h̄ q̄ ɔ̄ña i eꝭ° n̄ t3 niſi in pt̄ iēnalib⁹ z oꝛdiatis eēnal̄r ad iuicē. aut vbi p̄t ɔuertibile ō ɔuertibili vt bn̄ ſeq̄t̄ ſi albe° ē coloꝛ ē ḡ i° qō n̄ ē coloꝛ n̄ erit albe° Queſtō 3ª. vtꝝ eiſdē loc̄ q̄b⁹ t̄miat̄ pbleuā vl̄e poſſit t̄miari pbleuā ptic̄larē. Videt̄ ei q̄ n̄. q2 oppoita nō h̄nt t̄miari eiſdē loc̄. ſ3 pbleuā vl̄e z pticulare opponūtur ḡ n̄ h̄nt t̄miari eiſdē ɔſiōratōib⁹. P3 et̄ q2 loc⁹ a pticularib⁹ i q̄̄titate v3 ad t̄miandū pbleuā vl̄e z tn̄ nō v3 ad t̄miandū pbleuā ptic̄lare q2 p ip3 ar̄ a pticularib⁹ ad vl̄e z n̄ ad ptic̄lare ḡ n̄ eiſdē loc̄ h̄nt t̄miari pbleuā vl̄e z z pticulare. Dō3 ē ad q̄ōez q̄ pbleuā pticulare z idiffitū h̄nt t̄miari eiſdē loc̄ z ɔſiōratōib⁹ q̄b⁹ pbleuā vl̄e. p3 q2 q̄cq̄d ſeq̄t̄ ad ɔ̄ns bōe ɔ̄ne ſeq̄t̄ ad ei⁹ dē ans. ſ3 ad vl̄e3 ſp ſeq̄t̄ pticular̄ vel idiffita ḡ loci valētes ad t̄mian'ᵘ pbleuā vl̄e valēt et̄ ad tiandū pbleuma pticulare vel idiffitū. z q2 ſufficiēt̄ poiti ſt̄ loci ad t̄minādū pbleuāta vl̄ia accn̄t̄. iō ſufficiēt̄ pt h̄ri mod⁹ ad t̄miandū pbleuā ptic̄la° t̄ idiffita. Lic3 āt pbleuā vl̄e z pticulare ex pte q̄̄titat̄ opponāt̄ n̄ tn̄ ex pte q̄litatis. z dato q̄ opponerēt̄ i q̄lita° adhuc p̄nt t̄miari eiſdē loc̄. q2 idē loc⁹ q̄nq3 v3 ɔſtructiē z ōſtructiē. Et cū ō2 q̄ loc⁹ a ptib⁹ in q̄̄titate n̄ val3 ad ɔſtruēdū pbleuā pticlare ſ3 vl̄e. Dō3 q̄ loc⁹ a ptib⁹ in q̄̄titate pmo z immediate valeat loc⁹ ad t̄mian'ᵘ pbleuā vl̄e v3 tn̄ ex ɔ̄nti ad t̄mian'ᵘ pbleuā ptic̄lare qō ſeq̄t̄ ad ip3 vl̄e t̄ ad deſtruē'ᵘ pticulare qō ē ɔ̄dcoꝛiū ipi⁹ vl̄is Queſtio q̄rta. vtꝝ ph̄s ɔueiēt̄ in diſtict̄ lib° ōtiet ō accn̄° z ei⁹ ānexo Videt̄ ei q̄ n̄. q2 n̄ ſic fac̄ de alijs pt̄ z de coꝝ annexis. Dō3 ē q̄ ſic. z rō h⁹ ē q2 ānexū accūt̄ h3 pl̄es cōſideratōes ſpēles z diſtictas a ɔſideratōib⁹ accn̄t̄ q̄̄ alia h̄eāt a ɔſiōratōib⁹ coꝝ q̄b⁹ ānectūt̄. deſmiauit ḡ ph̄s i libꝛo pcedēti ō pbleuātib⁹ accn̄tis z pbleuātib⁹ ſimplic̄ ihere° q̄ q̄ſi ſt̄ eade3. In h̄ āt lib° deſmiat de pbleuātib⁹ ɔ̄ct̄ z ɔpat̄ ɔ̄ct̄ z n̄ ɔpat̄ z ɔpat̄ z n̄ ɔ̄ct̄ Dn̄r āt pbleuā° ɔpata q̄ accipiūt̄ f3 mag̃ z mi⁹ z talia dn̄r ānexa accn̄ti eo q̄ mag̃ z mi⁹ ſic ia dc̄3 ē ad accidēs ptinēt. G3 pbleuāta dn̄r ɔ̄cta q̄ ɔb̄ut ad aliquē ſpēalē matiā. et q̄̄uı̄ ph̄s ſolū applic3 ɔſideratōes poſitas i pcedēti tractatu ad matiā moꝛalē. ſ. ad bo'ᵘ t̄ malū eligibele vl̄ fugibile tn̄ poꝛtoāl̄r p̄nt ſui ɔſiōratōes et exᵃ ō pbleuātib⁹ ɔ̄ct̄ ad al̄s matias. Ph̄s āt magis applicat ſuas ɔſideratōes ad pbleuāta moꝛaᵃ q̄̄ ad alia ſic patuit p to'ᵘ iſtū libꝝ. aut q2 pl̄es fiūt i pbleuātib⁹ moꝛalib⁹ f3 ɔpatōez mag̃ z mi⁹ q̄̄ in alijs. aut q2 eligibile aut fugib° ſt̄ poita i diffitōe pbleuāt̄ Ad rōes i oppo'ᵘ Ad pmā p3 ſo° ex dc̄is i pdicabilib⁹ Ad ſcōm pbatōez dō3 q̄ illa auto° ph̄i n̄ h3 ṽitatē i accn̄tibus reſpectis nec et̄ i accn̄tib⁹ ſpūalib⁹ abſolut̄ ſic ē lumē z ſpēs itelligibil̄. neq3 ō accn̄tib⁹ coꝛpalib⁹ q̄ ſt̄ ptes vni⁹ 3° foꝛe ſic ſt̄ iſti grad⁹. Ad tciā pbatōez dōm ē q̄ ph̄s n̄ aſſerit foꝛas i abſtracto n̄ poſſe ſuſcipe magis et mi⁹ ſic i p̄nt̄ patuit. Silr ād q̄rtā pbatōez allegata fuit itē° ſimplicij Ad ſcd̄a3 negat̄ aīs. ad pmā pbatōnē ō2 q̄ foꝛa ē ſimpl̄r n̄ ſimplicitate oppoita oī ɔpōi ſ3 ſolū ſimplicitate oppoita ɔpōi ex matia a foꝛa. Foꝛma et̄ ē iuariabil̄ ſbiectiē. q2 n̄ pt eē ſbc̄3 alic⁹ trāſmutacōnis. ē tn̄ variabil̄ t̄miatiē Ad ſcd̄a3 pbatōez ɔce° aīs z vltra ɔce° q̄ itdū ſbc̄3 ē cā itētōis z reiſſion̄ tn̄ nūq̄̄ cā total̄ nec h̄ q̄ri⁹ ō cā effectia Ad ɔfirmatōez dicat̄ ſilr Ad tciā negat̄ aīs niſi itelligat̄ ſic dc̄3 ē. vn̄ media n̄ ɔ̄nt eē media p pticipatōez q2 ſint ɔpoita ex ābobus ex° m̄. ſ3 q2 ſt̄ ex ābob⁹ tāq̄̄ ex t̄mis q2 trāſmutatōis q̄ acq̄rit̄ medi⁹ coloꝛ t̄mi⁹ aliq̄n ē albū et aliq̄n nigrū. iō medij coloꝛes ſt̄ ex extremis tāq̄̄ ex t̄mis Ad q̄rtā p3 ſo° ex dc̄is In h̄ finit̄ iſte liber

Poſt hoc āt que

In h̄ q̄r° li° doc3 ph̄s t̄miare pbleuāta ō gn̄e. Et diidit̄ i 3° tractat⁹. in p° ōt̄minat ō pbleuāte g̃ abſolute accepti et nō ɔ̄cti ad aliq̄̄ matiā. Et diidit̄ i ſex capl̄a in p° doc3 t̄miare pbleuāta g̃ n̄ ɔ̄ctū iſpiciēdo ad v'ᵘ ge⁹ z vnā dn̄a3 g̃. Et p2io pmittit itētū dicēs q̄ poſt hec q̄ dc̄a ſt̄ dō3 ē ō his q̄ ptinēt ad ge⁹ et ad ppū ppt h̄ q̄ gen⁹ et ppū ſt̄ elemēta. i. pncipia coꝝ q̄ ſt̄ ad diffinitōes. i. t̄miatōes pbleuātū g̃ et ppꝛij ſt̄ pncipia t̄miātiā pbleuātū diffitōis. deīn cū ōt (Si ḡ poāt) Hic ponit m̄ltas ɔſideratōes. q̄ꝝ pma ſuit pcs h̄ qō ē p̄ri vl̄r et eſt hec c Si aliq̄d fuerit aſſigtū alicui eē tāq̄̄ ge⁹ ei⁹. viden'ᵘ ē ſi p̄t ō illo vl̄r et ſi n̄ tc̄ n̄ ē ge⁹ eo q̄ ge⁹ p̄t de oībus q̄ ſt̄ ſb ſua ſpē. vt ſi bo'ᵘ poāt̄ ge⁹ voluptat̄ vidēdū ē ſi aliq̄ voluptas n̄ ſit bo'ᵘ et ſi ſic ſeq̄t̄ bo'ᵘ n̄ eē ge⁹ voluptat̄. Scd̄a ē penes p̄ri i q̄d et ē hec. ſi aliq̄d aſſignet̄ eē ge⁹ alic⁹ vide'ᵘ ē ſi p̄t ō eo i co q̄ q̄d ē. vt albū3 n̄ p̄t i q̄d ō niue. eo q̄ n̄ idicat q̄d ē nix. ſ3 q̄le q̄d iō n̄ eſt ge⁹ niu̇. Silr mobile n̄ p̄t i q̄d ō aīa q2 n̄ p̄t q̄d ſ3 faciēs vl̄ patiēs. iō mobile n̄ ē ge⁹ aīe. Tercia ē penes iēē et ē hec. ſi aliq̄d aſſignet̄ eē ge⁹ alic⁹. videndū eſt an ſibi cōueiat diffitō accn̄t̄ et ſi ſic ōſtructū ē pbleuā vt albo t̄ ſpcū niu̇. et mouere ſeip3 reſpcū aīe ɔueit diffitō accn̄tis. q2 vtrūq3 ɔtigit iēē et n̄ iēē iō nl̄lū ē ge⁹. Quarta ē penes eē i p̄nto et ē hec. ſi aliq̄d ſit aſſignatū gen⁹ alic⁹ vide'ᵘ ē ſi ſit ſecū i eodē p̄nto. q2 ſi n̄ mala ē aſſigna° vt ſi id q̄d aſſig̃t̄ p gn̄e ſit q̄le ſic albū et id qō aſſignat̄ p ſpē ſit ſba ſic nix. tc̄ mala ē aſſigna°. Silr ſi bo'ᵘ aſſignet̄ ge⁹ ad diſciplinā m̄l'a ē aſſigna°. eo q̄ bo'ᵘ ē i p̄n° q̄litat̄. diſciplia ṽo i ad aliq̄d. Nā eoꝝ q̄ ſt̄ ad aliq̄d z gn̄a ad aliq̄d o3 eē. ſic m̄l'tipl̄r ē ge⁹ duplicis z ē ad aliq̄d ſic dupl̄r z vl̄r o3 ge⁹ z ſpēm eē ſub eadē diſione id ē ſub eodē p̄nto. vt ſi ſpēs ſit ſuba. ſilr z ge⁹ ei⁹. z ſi ſpēs

ſit q̄le ſiłr ⁊ genꝰ ⁊ ſic de aliȷ̈s. Quīta ſumit̄ penes ꝑtici
pare ⁊ eſt hec. ſi aliq̇d ē aſſignatū gēꝰ altiꝰ. vidēdū ē ſi
illō qō ē aſſignatū ꝓ gn̄e ꝑticipet illō cui aſſignatū ē et
ſic mala ē aſſignaº Et expoīt q̇d ītelligit ꝑ ꝑticipare
dicēs. Dico āt ꝑticipare ē ꝑticipati rōem ſuſcipe. cuiꝰ
ꝯſideratōis rōeꝫ aſſignat qꝛ ſpēs dꝫ ꝑticipare gēꝰ ⁊ nō
eꝯ. Spēs ei ſuſcipit rōeꝫ gꝫ gēꝰ āt n̄ ſuſcipit rōem ſpēi
Si ḡ aliq̇s aſſignauerit aliq̇d eē gēꝰ entꝫ vł vniꝰ mala
eſt aſſignaº eo ꝙ hec n̄ ꝑticipāt rōeꝫ alicꝰ ſꝫ de oībꝫ p̄-
dicant̄ ⁊ etꝫ rō coꝝ. Sexta ſuit̄ ex p̄dicatōe ſpēi ⁊ ē hec
ſi aliq̇d aſſignet̄ ꝓ gne alicꝰ ſpēi. vidēm̄ ē ſi tał ſpēs p̄t̄ d̄
aliq̊ de q̇ n̄ p̄t̄ gēꝰ. qꝛ ſi ſic mala ē aſſignaº. vt ſi ens aut
ſciblie aſſignatū fuerit ꝓ gn̄e opīgbił mala ē aſſignatō
niſi ꝙ opīabile p̄t̄ de młtꝫ d̄ q̇bꝫ n̄ p̄t̄ ens aut ſcibile. inł
ta ei n̄ ētia opīabilia ſtꝫ. Ens āt ⁊ ſcibile n̄ p̄nt̄ de n̄ ēte
Septīa ſuit̄ ꝯpādo gēꝰ ad ſpēs reōtas ⁊ ē hec. ſi aliq̇d
ſit aſſignatū gēꝰ alicꝰ ⁊ n̄ ſit ſpēs eiꝰ īmediata. vidēm̄ ē
ſi illō ꝑticipet rōem alicꝰ ſpēꝝ īmediataꝝ illiꝰ gꝫ qꝛ ſi
nō mala eſt aſſignaº vt ſi ponat̄ motꝰ eē gēꝰ voluptatꝫ
videnm̄ ē ſi voluptas ꝑticipat corruptōeꝫ vł altatōem
vł aliq̄ꝫ aliaꝫ ſpēm et ſi nō tūc motꝰ nō ē gēꝰ volupta-
tis neqꝫ etꝫ voluptas erit īdīduū īpiꝰ motꝰ. eo ꝙ nccā
riū eſt illō qō gēꝰ ꝑticipat aliquā ſpēꝝ eſſe eius. ⁊ etiaꝫ
īndīdua ꝑticipāt ⁊ ſpēm ⁊ gēꝰ vt aliq̇s hō ꝑticipāt ho
minē ⁊ ał. Octaua ꝯſideraº. ſi gēꝰ aſſignatū p̄t̄ d̄ pau
ciorib̄ꝫ q̄ꝫ id qō aſſignat̄ ſpēs eiꝰ. mala ē aſſignaº. vt o-
pīabile p̄t̄ d̄ płibꝫ q̄ꝫ ens qꝛ tā ens q̄ꝫ n̄ ēs ē opīabile. iō
opīabile nō ē ſpēs ētis. de płibꝫ ei ſꝑ p̄t̄ gēꝰ q̄ꝫ ſpēs. No
na ꝯſideraº ſi gēꝰ ⁊ ſpēs aſſigta de eq̄ płibꝫ p̄nt̄ mala ē
aſſignaº. vt ſi ēs aſſignaret̄ gēꝰ ad vnū male aſſignaret̄
Nā de tot p̄dicaret̄ vnū ſicut ens ꝑpt̄ h̄ ꝙ oē qō ē vnū ē
ens ⁊ oē qō ē ens ē vnū. Siłr qꝛ p̄m̄ ⁊ p̄nm̄ ſic ſe hn̄t ꝙ ꝯ
uertūt̄. Oē ei p̄nm̄ ē p̄mū ⁊ oē p̄mū ē p̄nm̄. iō ſi vnū aſ-
ſignet̄ ꝓ gn̄e altiꝰ mala ē aſſignaº Et ꝓbaº oīm iſtoꝝ
eſt qꝛ gēꝰ p̄t̄ de płibꝰ q̄ꝫ ſpēs ⁊ dr̄ā. de paucioribꝰ āt dr̄
ſpēs q̄ꝫ genꝰ. Decia ꝯſideraº. ſi aliq̇d aſſignet̄ ꝓ gn̄e a
licuius ſpēi ⁊ nō ſit genus ad indiuidua illius ſpeciei
mala eſt aſſignatio. quia idem eſt genus omnium illo-
ruꝫ q̄ non dr̄nt in ſpecie. vt ſi indiſibile aſſignet̄ eē genꝰ
linee mala ē aſſignaº. ꝑpt̄ h̄ ꝙ īudīſibile nō ē ꝯficabile
de o ī ꝯtēto ſub linea qꝛ linea rcā nō ē indīſibił ſꝫ diſi-
bił ¶ (Cōſiderādū āt) In h̄ 2º caplo docꝫ termīare ꝓ
bleuma gꝫ abrᵉ ſumpti ⁊ nō ꝯcti īſpiciēdo ad pła gn̄a
Et poīt octo ꝯſideratōes. p̄ma ſi aliq̇d aliō q̄ꝫ gēꝰ ſit
aſſignatū ꝓ gn̄e ſpēi ⁊ illō aliō nō ꝯtineat aſſignatū gēꝰ
nec ꝯtineat̄ ab īp̄o nec ābo ſub t̄cio. mala eſt aſſignatō
ꝑpt̄ h̄ ꝙ ſub diuerſ̄ gn̄ibꝫ nō ſubalt̄natiꝫ poītis nō ē ea-
dē ſpēs. vt ſi gēꝰ iuſticie aſſignet̄ eē ſcīa. vidēdū ē ſi ꝯtꝰ
q̄ eſt gēꝰ iuſticie ſit ſpēs ſcīe vł genꝰ ſcīe vł ābo iſta ꝯti
neant̄ ſub vno tercio. qꝛ ſi nō mala ē aſſignaº. Si ei a-
liqua ſpēs ꝯtineat̄ ſub diuerſ̄ gn̄ibus vnū dꝫ ab alio
ꝯtineri ¶ (Videt̄ em̄) Hic remouꝫ qōdā dubiū quia
prudētia ſꝫ quoſdā ꝯtinet̄ ſub diuerſ̄ gn̄ibꝰ. ſ. ſub ſcīa
et ꝯtute quoꝝ neutꝝ ꝯtinet̄ ab alio. Hāc dubitatōem
p̄mo ſoluit ꝑ int̄ēptionē. nō em̄ oēs ꝯcedūt prudētiā eē
ſciam. Scd̄o ſoluit alit̄ dicēs ꝙ q̄ꝫuꝫ nec ſcīa cōtineat̄
ſub ꝯtute neqꝫ ꝯtus ſub ſcīa tn̄ ābo ſub eodē t̄cio ꝯtinē
tur ſcꝫ ſub hitu ⁊ diſpōne. Scd̄a ꝯſideratio ſi aliq̇d aſ
ſignet̄ ꝓ gn̄e alicꝰ ſpēi videndū eſt ſi īp̄a ⁊ oīa ſuꝑiora
gn̄a gn̄is aſſignati p̄dicent̄ de illa ſpē in eo ꝙ q̇d eſt q̇a
ſi īp̄m vł aliqō ſuꝑioꝝ nō p̄dicet̄ de illa ſpē in eo ꝙ q̇d
eſt mala eſt aſſignaº. Tercia ꝯſideraº ſi aſſignatū ꝓ ge
nere alicꝰ ſpēi vł aliqō ſuoꝝ ſuꝑioꝝ ꝑticipet illā ſpeciē

deſtruendū eſt ꝓbleuma. nullū em̄ ſuꝑius ꝑticipat qō
inferiꝰ eſt. Dr̄nt āt ille due ꝯſideratōes a duabꝰ p̄us
poītis in h̄ ꝙ p̄ores dant̄ īſpiciēdo ad vnū gēꝰ tm̄. iſte
ꝯo īſpiciēdo ad pła gn̄a ſcꝫ ad genꝰ īferiꝰ ⁊ gn̄a ſuꝑiora
Quarta ꝯſideraº ſi aliq̇d aſſignet̄ ꝓ gn̄e alicꝰ qō ꝯe p̄
dicet̄ in q̇d de illa ſpē ⁊ dubitemꝰ vtꝝ ſit gēꝰ illiꝰ ſpēi
videnm̄ ē ſi gēꝰ ſuꝑiꝰ illiꝰ gꝫ aſſignati p̄dicet̄ in q̇d de il
la ſpē vł nō. qꝛ ſi ſic bn̄ erat aſſignatū qꝛ ſi aliqō ſuꝑioꝝ
p̄dicet̄ d̄ aliq̊ in eo ꝙ q̇d ē etꝫ oīa reliq̄ ſic p̄dicent̄ in q̇d
et h̄ p̄t ꝓbari ꝑ iductōeꝫ. Subiūgit āt ꝙ p̄dcā ꝯſideraº
nō vꝫ niſi ſuppōnēdo ꝙ p̄tū qō aſſignat̄ ꝓ gn̄e inſit ſpēi
aſſignate Nā ad oñdendū vtꝝ illō qō aſſignat̄ ſit gēꝰ
alicꝰ ſpēi nō ſufficit oñdere ꝙ aliqō ſuꝑioꝝ p̄dicet̄ d̄ il
la ſpē in q̇d. qꝛ illa ſpēs poītur ſub aliq̄ īferiori illiꝰ ſu
ꝑioris. vt ſi aliq̇s vellet oñdere oēm latione eē genꝰ am
bulatōis nō ſufficit oñdere motū q̇ ē ſuꝑior ad latōem
p̄dicari in q̇d de ambulatōne ſed oporteret ſuppōnere
ꝙ ambulatio eēt latio. Quīta ꝯſideratio ſi dubitemꝰ
an aſſignatū ꝓ gn̄e alicꝰ ſit genꝰ eiꝰ. p̄mo videnm̄ eſt ſi
aliqō ſuꝑioꝝ illius aſſignati p̄dicet̄ de illa ſpē in q̇d. ⁊
poſtea ſi illa ſpēs ꝯtineat̄ ſub aliq̄ alio inferiori illiꝰ gꝫ
ſuꝑiorsi. et ſi nō ꝯtineat̄ ſub aliq̊ alioꝝ inferioꝝ. ⁊ illō
ſuꝑiꝰ p̄dicet̄ in q̇d de īp̄a tūc gēꝰ aſſignatū erat gēꝰ illi
us ſpēi. vt ſi latio aſſignet̄ eē genꝰ ambulatōnis. oꝑtet
p̄mo videre ſi motꝰ q̇ eſt genꝰ latōis p̄dicet̄ de ambła-
tione in q̇d ⁊ ſi ſic oꝑtꝫ poſtea videre. ſi ambulatio ꝯti-
neat̄ ſb̄ aliq̄ alia ſpē motꝰ ⁊ ſi nō tūc latio eſt genꝰ ābu-
latōis. Sexta ꝯſideraº ſi aliq̇d aſſignet̄ eē genꝰ alicuiꝰ
ſpēi videndū ē ſi p̄dicet̄ in q̇d de oībus indīduis illius
ſpēi ⁊ etꝫ ſi oīa ſuꝑiora illius gꝫ et ſi in aliq̊ eſt diſtan-
tia mala eſt aſſignaº. qꝛ ſi aſſignatū eēt genꝰ īp̄m ⁊ oīa
ſuꝑiora in eo ꝙ q̇d eſt p̄dicarent̄ de q̇bus ſpēs in eo ꝙ
q̇d eſt p̄dicat̄. Septima ꝯſideratio ſi aliqō aſſignet̄ ꝓ
gn̄e alicꝰ ſpēi videndū eſt ſi īp̄m vł aliqō ſuoꝝ ſuꝑiorū
p̄dicet̄ de indīduis illiꝰ ſpēi in q̇d. ⁊ ſi ſic opꝫ oſtēdere
illō aſſignatū nō ꝯtineri ſub illa ſpē de cuiꝰ indiduis
īp̄m p̄dicat̄ quo oſtēſo oñſum eſt illō genꝰ aſſignatum
eē genꝰ illius ſpēi. Octaua ꝯſideratio ſi rōes diffiniti
ue aſſignati gn̄is ⁊ ſuoꝝ ſuꝑioꝝ vere ꝯpetāt ſpēi aſſig-
nate ⁊ indiuiduis eiꝰ. tūc genꝰ aſſignatū eſt vere genus
illius ſpeciei aſſignate

Querit

Vtꝝ ꝯſiderationes poſite ad ter-
minādū ꝓbleuma gn̄is īſpiciēdo
ad ſpēm ſint ſufficiēter aſſignate.

Et arguit̄ p̄mo ꝙ nō. qꝛ aliqō eſt genꝰ qō nō p̄dicat̄ d̄
ſuis ſpēbꝰ ⁊ aliqō qō q̄ꝫuꝫ p̄t̄ d̄ eis tn̄ n̄ p̄dicat̄ in q̇d. ḡ
due p̄me ꝯſideratōnes nō ſunt ſufficient̄ aſſignate. Pri
ma ꝑs an̄tis patꝫ. qꝛ ꝯcreta accn̄tiū ſunt in p̄dicamēto
et tamē nō ſunt pła p̄dicamēta q̄ꝫ decē. ḡ ſunt in genere
abſtractorū ⁊ tamē abſtracta nō p̄dicant̄ de īp̄is qꝛ nō
eſt veꝝ ꝙ albū ſit q̄litas. Scd̄a ꝑs patꝫ. qꝛ coloratū eſt
genꝰ albi eo ꝙ ſm̄ p̄ h̄m in hoc q̄rto. ſi ꝯiugatū eſt gēꝰ
ꝯiugati caſus etiā eſt genꝰ caſus. ⁊ tamē coloratū nō p̄
dicat̄ de albo in q̇d ḡ. Minor patet. qꝛ ſi q̄ramꝰ q̇d eſt
albū nō q̄rimꝰ niſi q̇d eſt illō qō hꝫ albedinē. ſed ad ta
lem queſtionē nō ꝯueniēter rn̄det̄ coloratū ſꝫ magꝫ cor
pus aut aīal aut lapis. Cōfirmat̄ qꝛ poſito ꝙ ſortes ſit
albus tūc idē erit ſortes ⁊ albū. ſed notuꝫ eſt ꝙ colora
tum nō p̄dicat̄ de ſorte in q̇d. ḡ nec de albo ¶ Secun
do ſic. aliqn̄ genꝰ eſt ad aliq̇d ⁊ nō ſpēs ⁊ aliqn̄ ecōtra
ergo nō oꝑtet ꝙ genꝰ ⁊ ſpēs ſint in eodem p̄dicamento
Añs patꝫ quo ad p̄mā ꝑtem. qꝛ ſcīa eſt gēꝰ ad grāma
ticā ⁊ logicā. ⁊ ſcīa ē ad aliq̇d. qꝛ dr̄ ad ſcibile. grāma

tica vero ⁊ logica nō ſunt ad aliqd ſicut patꝫ in p̄dica mētis. Scōa ps patꝫ. qꝛ ſcia eſt ad aliqd ⁊ tamē habi/ tus (q̄ eſt ge⁹ ſcie) nō eſt ad aliqd. Siľr mľtū ⁊ paucū magnū ⁊ ꝑuū ſm p̄hm in p̄dicamētis ſtꝫ ad aliqd. et tamen q̄ntitas non eſt ad aliud. diuidit̄ aūt q̄ntitas in magnitudiem ⁊ mľtitudiem. Cōfirmat̄ qꝛ pat̄ eſt ad aliqd ⁊ tamē ſuū gen⁹ gn̄aliſſimū nō eſt ad aliqd. Alˢ ei eēnt duo gn̄a gn̄aliſſima ſicut alibi ꝓbatū ē. ¶ Ter cio ſic. nō eſt necc̄e gen⁹ p̄dicari de pluribꝰ q̄ ſpēm ergo Añs patet pmo. qꝛ gen⁹ ſolū eſt p̄dicabile de gn̄ibꝰ ſpe cies aūt eſt p̄dicabił de omibꝰ ſpēbꝰ. ſꝫ nō ſunt pła gn̄a q̄ ſpēs g̊. Patꝫ ſcōo. qꝛ gen⁹ ⁊ ſpēs ſunt oppoſita relati ue ⁊ quot mōis dr̄ vnū tot mōis dicit̄ ⁊ reliquū. Patꝫ tercio. qꝛ ad aliqd eſt gen⁹ ad idē ⁊ diuerſum ⁊ tamen nō p̄dicat̄ de pl'ibus q̄ ipa eo q̄ idē ⁊ diuerſum de om ni ente p̄dicant̄. Ptꝫ q̄rto qꝛ vľe eſt gen⁹ ad qnq̄ vľia ſicut alˢ ꝓbatū eſt. ⁊ tamē nō p̄dicat̄ de pľibꝰ q̄ genus qđ eſt ſpēs vľis ergo ¶ Quarto ſic. nō eſt necc̄e gen⁹ p̄/ dicari ergo nō eſt necc̄e ipm p̄dicari de pluribꝰ q̄ ſpēm Añs patꝫ qꝛ poſſibile eſt nullā eē ꝓpōnem gen⁹ aūt nō p̄dicat̄ niſi in ꝓpōnibus. Confirmat̄ gen⁹ eſt eadē res cū ipa ſpē g̊ nō eſt necc̄e ipm p̄dicari de pľibꝰ q̄ ſpēꝫ

In oppoſitū arguitur autoritate philoſophi in textu Pro ſolutione que ſtionis ſoluēde ſunt q̄tuoꝛ queſtiones.

Queſtio prima

Utrū oēe gen⁹ p̄dicet̄ in qd de ſuis ſpēbus. Rn̄det̄ p̄ mo ab aliqbꝰ ſuppōnēdo pmo q̄ in t̄mis abſolutꝭ a ꝯ notatōe idē ē ipꝫ ⁊ eē ipm nō āt in t̄mis ꝯnotatis. Et h̄ ꝓbat̄ p phꝫ. vij. meta. dicētē q̄ in dcis ſm ſe eſt idem qđ qd erat eē ⁊ ipm eē in dcis āt ꝑ accn̄s nō. Per dcā āt ſm ſe itelligit t̄mios abſolutos a ꝯnotatōe. p dcā ve ro ſm accn̄s itelligit t̄mios ꝯnotatōis Eſt g̊ idē dicere hoiem ⁊ eē hoīeꝫ. albedinē ⁊ eē albedinē ſꝫ nō ē idē dice re albū ⁊ eē albū nec colozatū ⁊ eē colozatū. Ex q̊ ptꝫ q̄ nō ē idē in t̄mis ꝯnotatis q̄rere qd ē ipm ⁊ qd ē eē ipꝫ ſꝫ ē idē i abſolutꝭ. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ſeq̄t̄ q̄ in ꝯnotatis ñ ē idē p̄ri in qd ē ipm ⁊ in qd ē eē ipm vt ñ eſt idē p̄ri i qd eſt al/ bū ⁊ in qd ē eē albū. qꝛ hō al' ⁊ cozp⁹ bn̄ p̄nt̄ in qd ē al/ bū ⁊ tn̄ nľlū illoꝝ p̄t̄ in qd ē eē albū. Suppo' 2°. q̄ p̄hs d̄ſcribēs diffitōꝫ dt̄ q̄ ē ozō idicās qd ē eē i ⁊ nō idicās qd ē res. qꝛ g̊ diffi° ñ hꝫ niſi a gn̄e q̄ p̄t̄ in qd. iō ad h̄ q̄ aliqd ſit ge⁹ ñ req̄' q̄ p̄t̄ i qd d̄ ſua ſpē ſꝫ ſuffic̄ q̄ p̄t̄ in qd ē eē. Si ei opterꝫ oē ge⁹ p̄re i qd ē ipe dixiſſꝫ diffi° ē ozō idicās qd ē res. Ex iſtꝭ dr̄ p° q̄ oē ge⁹ p̄t̄ i qd ē de ſua ſpē qꝛ nľlū ge⁹ p̄t̄ denoīatiē ſic dcm̄ ē in 2° h⁹. g̊ qđ libꝫ p̄t̄ q̄dditatiē ⁊ ꝑ ꝯn̄s in qd. Dr̄ 2° q̄ ñ ē necc̄ām oē ge⁹ p̄ri i qd ē d̄ ſua ſpē ſꝫ ſuffic̄ q̄ p̄t̄ i qd ē vľ in qd ē eē de ſua ſpē Ex h̄ ſe' q̄ q̄n̄ꝭ ꝯcreta accn̄ᵐ qꝛ p̄nt̄ i qd ē d̄ ſuis iſerioꝛibꝰ tn̄ qꝛ ſtꝭ gn̄a eoꝝ bn̄ p̄nt̄ in qd ē eē q̄n̄ꝭ ei ſi q̄rat̄ qd ē albū ñ ꝯueniēt̄ rn̄r colozatū ſꝫ al' vľ coz/ pus tn̄ ſi q̄rat̄ qd ē eē albū ꝯueniēt̄ rn̄r q̄ ē eē coloza/ tū. ⁊ ñ eē al' vľ cozp⁹. Sꝫ hec ē rn̄° ñ viʳ ſufficiēs qꝛ colo ratū magꝭ vľ ſaltē tm̄ vi' eē ge⁹ ad albū q̄ſtū eē coloza/ tū ad eē albū. ſꝫ ſm hāc rn̄ſiōnē ſeq̄t̄ colozatū ñ eē gen⁹ ad albū. Maioꝛ pꝫ. qꝛ vbicūq̄ dt̄ p̄hs albū vľ nigrūꝫ vľ colozatū vľ bicubitū vľ alia hmōi eē gn̄a vľ ſpēs nō dicit eē albū vľ eē colozatū. g̊ magꝭ videt̄ q̄ coloza'ᵐ ſit ge⁹ q̄ eē colozatū. Tꝫ ꝯn̄a qꝛ illi q̄ ſic rn̄dēt maxie ꝓ/ bāt ꝯcreta eē i p̄n° ⁊ eē gn̄a vel ſpēs ꝑ exēplatōnes p̄hi

Mioꝛ pꝫ pmo qꝛ colozatū nec p̄t̄ in qđ ē nec in qđ ē eē de albo q̄n̄ꝭ d̄ ipo p̄t̄ eē colozatū in qđ ē eē. Pꝫ 2°. qꝛ nō eſt idē colozatū ⁊ eē colozatū. Ptꝫ 3° qꝛ ñ p̄nt̄ eodē mō Pꝫ q̄r°. qꝛ nec p̄nt̄ d̄ eodē ⁊ ꝑ ꝯn̄s ſi colozatū eēt coloza tū ſic gn̄a ipa erūt diuerſa. ſimľr q̄le ⁊ eē q̄re ⁊ ꝑ ꝯn̄s in vno p̄n° erūt duo gn̄a gn̄aliſſima ꝯcreta ñ ſunt i vno ima qđ iſta rn̄° ñ ꝯced'. Iō dōꝫ ē aliť q̄ oē ꝯcretū accn̄tis p̄t̄ in qd de ſuis iſerioꝛibꝰ q̄ꝝ ē ge⁹. Un̄ qđlibꝫ ꝯcretū accn̄ tis p̄t duplr̄ accipi. vno° ꝓ eo qđ ꝑ ſe ſt ⁊ ſic p̄t̄ in qd de eo c⁹ ē ge⁹. Alio° ꝓ eo qđ denoīat. Terᶜᵒ ꝓ aggregato ex eo qđ ſt ⁊ qđ denoīat ⁊ ſic ñ p̄t̄ in qd de aliq. Quot duplx̄ āt ſit ꝯcretū dcm̄ ē in p̄cedētibꝰ ⁊ ſiľr qd duplx̄ abſtractū ¶ Queſtio 2ª. vtꝝ vľr ge⁹ ⁊ ſpēs ſint in eo dē p̄n°. Ad quā rn̄r q̄ ſic pꝫ. qꝛ oē ge⁹ ē p̄dicabile in qd de oib⁹ ſuis ſpēb⁹. ſꝫ qđ ē in vno p̄n° ñ ē p̄dicabile i qd de eo qđ ē in a° p̄n°. qꝛ eēntie p̄ntoꝝ ſtꝭ ipmixte. ſic dt̄ Themiſti⁹ p° poſterioꝝ. ⁊ coozdiatōes gn̄m ñ ꝯmutā tur ad iuicē. ſic hꝫ Arꝭ. ibidē iō nihil vni⁹ p̄nti p̄t̄ qd/ ditatiē ⁊ eēnalr̄ d̄ re alt'i⁹. Ex q̊ pꝫ q̄ nō ē poſſibile ali quā ſpēm eē ad aliqd qn ſuū ge⁹ ſit ad aliquid nec eꝯ̄ Nihil tn̄ ꝓhibꝫ vnū t̄minū ſꝫ vnā ſcatōeꝫ eē ad aliqd et ſm aliā ñ. iō nihil ꝓhibꝫ ꝯnotatū vni⁹ t̄mi eē in p̄n° q̄litatꝭ ⁊ ſcatū eē in alio p̄nto Seq̄t̄ 2°. q̄ ſi aliqđ noīe ſpecificū dicat̄ ad a° ⁊ ñ i° qđ aſſig̃t̄ ꝓ gn̄e e⁹ tc̄ i° ge⁹ ñ ē ge⁹ ei⁹ ſm qualibꝫ ſcatōeꝫ imo oꝫ ſibi aſſignare vnū aliđ ge⁹ qđ dicat̄ ad aliđ ⁊ ſit ge⁹ illi⁹ q̊ ad ſcatōem ꝑ quā ad aliđ refert̄ ¶ Queſtio 3ª vtꝝ ens ⁊ vnū dn̄r de oib⁹ ſm vnū noⁿ ⁊ eādē rōem. videt̄ ei q̄ ñ. qꝛ ñ h̄nt rōꝫ Rn̄dēt aliq̄ q̄ q̄n̄ꝭ ñ h̄nt rōeꝫ q̄dditatiuā q̄ ē ꝯpoſita ex gn̄e ⁊ dr̄ā h̄nt tn̄ bn̄ rōeꝫ. i. deſcptōeꝫ Sꝫ hec rn̄° ñ vꝫ qꝛ ſm Auicēnā ens ⁊ res p̄ina ipſſione ipmūt̄ in aīma nr̄a. nec ſiūt no' ex alijs. cū g̊ oīs diffi° ſit notificatia il lius c⁹ eſt. ſeq̄t̄ q̄ ens ñ p̄t h̄re diffitōeꝫ nec deſcptōeꝫ. iō dōm ē q̄ rō dꝫ accipi ꝓ ꝯceptu q̄dditatiō ſcato ꝑ noīm Et ex h̄ ſeq̄t̄ q̄ ens ñ eſt eq̄ᵐ ad oīa pꝫ. qꝛ ens p̄t̄ d̄ oib⁹ q̊ ſtꝭ ⁊ etꝭ rō ei⁹. vľ g̊ p̄hs ꝑ rōeꝫ entꝭ itelligit rōeꝫ cōem ad oīa entia ⁊ ſic ens hꝫ rōeꝫ cōeꝫ oib⁹ entib⁹. ⁊ ꝑ ꝯn̄s vniuocū vľ itelligit rōeꝫ ſbe vľ accn̄tꝭ vľ aliq̄ rōeꝫ ſpēa lē. ⁊ h̄ ñ p̄t dici qꝛ nlla taľ de oib⁹ entib⁹ p̄t̄ ¶ Queſtio q̄rta. vtꝝ ge⁹ p̄t̄ de pľib⁹ q̄ ſpēs. Rn̄r q̄ ſic. ad hūc ſē ſum oē gen⁹ p̄t̄ de pľib⁹ p̄dicatōe q̄dditatia ⁊ exercita q̄ ſua ſpēs ꝓbat̄ ſic. qꝛ oīs diſio g̊ eſt in pľes ſpēs ſic dt̄ Poꝛ. ⁊ Boeti⁹. Sꝫ oē gen⁹ d̄ q̄libꝫ ſuaꝝ ſpēꝝ p̄t̄ p̄di/ catōe q̄dditatia ⁊ eēntiali. nľla ꝓ ſpēs illi⁹ gꝭ eſt q̄ddi tatiē p̄dicabił d̄ alia ſpē eiuſdē gꝭ g̊. Dicūt aliq̄ q̄ nō eſt necc̄āᵐ gen⁹ actu p̄ri d̄ pľib⁹ q̄dditatiē q̄ ſua ſpēs ſꝫ ſuffic̄ q̄ aptitudiē p̄t̄ eo q̄ poſſibile ē gen⁹ d̄ nľlo p̄ri cū poſſibile ſit nullā ꝓpōnem eſſe. Dōm eſt tn̄ q̄ oīe gen⁹ actualr̄ de pľib⁹ p̄tur q̄dditatiē q̄ ſua ſpēs. Ptꝫ qꝛ gen⁹ neccārio de q̄libet ſuaꝝ ſpēꝝ p̄dicat̄ ⁊ ꝑ ꝯn̄s ſꝑ nec optꝫ ad h̄ q̄ gen⁹ h̄ mō p̄dicet̄ fozmari ꝓpōnē vo/ calem mentalem aut ſcriptam. ſꝫ ſufficit q̄ res ſignifi/ cata ꝑ terminū genericū eēnalr̄ inſit rei ſignificate per terminū ſpecificū

Ad rōes in oppoᵐ. Ad pmā negat̄ añs ad pmā ꝓbatōꝫ pꝫ ſo° ex dcis. Un̄ ñ oꝫ ge⁹ ſbꝭ q̊ cūq̄ mō ſcādi acceptū p̄ri d̄ ſua ſpē. q̄n̄ꝭ aūt gn̄a acci dētiū abſtractiē deſigta ñ p̄dicent̄ d̄ ſuis ſpēb⁹ ꝯcretiē d̄ſignatꝭ tn̄ bn̄ p̄nt̄ ſi ſtꝭ ipa ꝯcretiē deſignata Ad aliā ꝓbatōeꝫ cū ꝯfirmatōe pꝫ ſo° ¶ Ad ſcdaꝫ negat̄ añs ⁊ ad ꝓbatōes pꝫ ſo° ex dcis i p̄nt̄. Siľr ad ꝯfirmatōeꝫ ¶ Ad terciā negat̄ añs ad pmā ꝓbatōeꝫ dr̄ p° q̄ gen⁹ et ſpēs ñ p̄ntar q̄dditatiē de oib⁹ gn̄ib⁹ ⁊ ſpēb⁹ ⁊ q̄n̄ꝭ

ꝓdicaretur q̄dditatiue ſpecies de plꝰibꝫ et genꝰ de paucō
ribꝫ h̄ tn̄ n̄ eſſz ꝯtra dcā. dcm̄ ei eſt genus de plꝰibꝫ p̄r q̄
ſua ſpecies. ſz ſcd̄a itenꝰ ſpeciei n̄ eſt ſpecies. ad ſcd̄am
itentōem gn̄is. Ad ſcd̄az ꝓbatōem pꝫ ſoͦ ex dcis. Ad
terciā ꝓbatōem dr̄ p̄mo ꝙ idez et diuerſuz n̄ ſtꝫ i p̄nto.
ad aliqd. ſz ſtꝫ traſcedētia. dr̄ꝰ ꝙ nō p̄nr de oibꝫ q̄ddi
tatie ſz denoiatie. ¶Ad q̄rtā pꝫ ſoͦ cū eiꝰ ꝓbatōibꝫ

Rurſum In h̄ ſcio caplo hꝰ tractatus docꝫ p hus t̄miare ꝓbleuā g̃ nō ꝯcti iſpiciēdo ad drām et ad ſpēm. Et poit p̄mo ſex ꝯſideratōes iſpiciēdo ad genus ſpēz ꝛ drāz ſm ſe. Pria ſi aliqs aſſignauerit drāz ꝑ gn̄e male aſſignabit. vt ſi aliqs aſſignauerit imortle eē genꝰ dei. nā drā ē aīal imortale. Nā aīaliū aª ſtꝫ mortalia aᷓ imortlia. Palā g̃ qm̄ peccauit t nllꝰ ei drā eſt genꝰ. qd̄ ꝓbat. q2 nlla drā ſt qd ē ſed magꝫ q̄le vt gͤſſibile bipes. Scd̄a ꝯſideratō ſi qs poāt drām in genꝰ h̄ eſt ſub gn̄e tā q̄ ꝑticipās ip̄m genꝰ mala eſt aſſignatō. vt ſi aliqs poneret abūdās ſub nūero male poneret ꝑpt h̄ ꝙ drā nūeri abūdās ē ꝛ n̄ ſpēs. Et rō hꝰ ꝯſideratōis ē q2 drā n̄ videt ꝑticipare genꝰ eo ꝙ oē qd̄ ꝑticipat genꝰ eſt ſpēs vl' ididuū. Terª ſi aliqs poāt genꝰ in ſpēz. i. ſb ſpē male aſſigͭt. vt ſi qs aſſigt ꝯtiuitatē ꝑ gn̄e ꝯtiguitatis male aſſignat. q2 n̄ oē ꝯtiguū ē ꝯtinuū lꝫ eꝯ. Silr̄ male aſſignaret tpāª tāq̄ genꝰ mixture ſiue mixtōis. q2 non ois mixta ē tpāª eo ꝙ mixta ſiccaꝝ n̄ ē tpanᷓ. Silr̄ ꝛ latio n̄ bn̄ aſſignaret genꝰ loci mutatōis. q2 n̄ ois loci mutatio ē latō. Ambulaͦ ei n̄ videt eē latio q2 ſolū latō dr̄ eē in his q̄ iuolūtarie locū ꝑmutāt ſic ſtꝫ iaiata. Quarta ꝯſideraͦ ſi aliqs poͬ drām in ſpē. i. ſub ſpē male poit vt ſi qs poāt imortle eē ſpēz dei. Et rō ē q2 ois drā p̄r aut de plꝰibꝫ q̄ ſpēs aut de tot ſic ſpā ꝛ iō ē ꝑior vel eq̄l ſibi. Quita ſi qs poͬ genꝰ in drāz. i. ꝯtineri ſb drā male poit vt ſi qs poāt colorē ſub diſgͤgatio viſus vl' nūeꝝ ſub ipari. Sexta ſi genꝰ aſſignet vt drā male aſſignat. ꝛ rō hꝰ eſt q2 genꝰ ſp̄ de plꝰibꝫ p̄r q̄ drā ꝛ drā nunq̄ ꝑticipat genꝰ. Si āt genꝰ aſſignaret eē drā tc̄ diceret de paucōribꝫ q̄ drā ꝛ ꝑticiparꝫ drāz (Rurſuz ſi nlla) In hac ſcd̄a ꝑte poͬ octo ꝯſideratōes iſpiciēdo ad ꝑpetaᵇ gn̄m ſpēꝝ et drāꝝ. Pria ſi nlla drā g̃ aſſignati p̄r de ſpē ꝑpoita genꝰ aſſignatū illꝰ ſpēi n̄ ē genꝰ. vt ſilr̄ de aīa n̄ p̄r ꝑfectū nec abūdās tc̄ nūerꝰ cuiꝰ iſte ſtꝫ drē nō ꝑdicabit de aīa. Scd̄a ſi iͦ qd aſſignatū ē ꝑ ſpē ſit pꝰ ſꝫ naturā q̄ illd̄ qd̄ ē aſſignatū ꝑ gn̄e ꝛ ip̄ꝫ itīmit mala ē aſſignaͦ. Tercia ſi ſpēs aſſiguata poſſit amittere genꝰ aſſignatum vel drāz aſſignatā mala ē aſſignaͦ. iō moueri n̄ ē genꝰ aīe. Silr̄ ꝟm ꝛ fl'ꝫ n̄ ē genꝰ vl' drā opionꝫ. videt ei genꝰ ꝛ drā ſeq̄ ſpēz donec ſpēs ſit. i. q̄ diu ē ſpēs. Quarª ſi ſpēs aſſignata ꝑticipet ꝯriū g̃ aſſignati. aut ſi poſſit ꝑticipare mala ē hec aſſignaͦ q2 ad h̄ ſeq̄t idē aliq̄n ſil' ꝑticipare ꝯria ꝑpt h̄ ꝙ ſpēs ſp ꝑticipat ſuū genꝰ. Quita ſi aliq̄ ꝑpetas ꝑticipat a ſpē q̄ ipoſſibile ē ꝯtētꝫ ſub gn̄e aſſigto inee mala ē aſſignaͦ. vt ſi aīa hēat vitā ꝛ nllū nūerorū poſſibile ſit viuere tūc aīa nō ē ſpēs nūeri. Sexta ſi genꝰ aſſignatū n̄ p̄r vniuoce ſz equoce de ſpē aſſignata mala ē aſſignaͦ ꝑpt h̄ ꝙ genꝰ ꝛ ſpēs dn̄t eē vniuoca. Septia ſi n̄ fuerit alia ſpēs a ſpē ꝑpoita g̃ aſſignati mala ē aſſignaͦ ꝑpt h̄ ꝙ oē genꝰ hꝫ pl'es ſpēs. Octaua ſi genꝰ aſſignatū dicat traſſūptie de ſpē ꝑpoita mala ē aſſignatō vt ſi qs aſſignet tꝑantiā eē ſpēz ꝯſonāᶜ male aſſignat eo ꝙ ꝯſonātia dr̄ traſſūptie de tꝑātia. Ois ei ꝯſonātia i ſanꝫ ē (Amplꝰ ſi ꝯriū aliqd) In h̄ q̄rͦ caͦ docꝫ ꝑhus t̄miare ꝓbleuāta g̃ nō ꝯcti ꝑ ꝯſideaatōes ſūptas a lo

cis extīſecꝫ. Et dıdit i q̄tuor pˢ. In p̄ma ꝑte poͬ. x. ꝯſideratōes ſumptas a ꝯrijs. q̄ꝝ ſepte pͥ ſtꝫ deſtructie ꝛ alie ꝫᵇ ꝯſtructie. Pria ſi aliqd̄ genꝰ aſſignet alicui ſpēi videndū eſt ſi illa ſpēs hēat ꝯriū ꝛ n̄ illd̄ genꝰ. ꝛ ſi ſic videᵐ eſt ſi ꝯriū viꝰ ſpēi ꝯtineat etꝫ ſub illo gn̄e. ꝛ ſi n̄ mala erit aſſignaͦ. Et rō ē q2 oꝫ ꝯria eſſe in eodē gn̄e ſi nihil ſit gn̄i ꝯriū. Scd̄a ſi aliqd aſſignet ꝑ gn̄e alicꝰ ſpēi hn̄tis ꝯtrariū ꝛ etꝫ genꝰ aſſignatū hēat ꝯriū videᵐ ē an ꝯriū ſpēi ꝯtieat ſb ꝯrio g̃ q2 ſi n̄ mala erat aſſignaͦ. Tercia ſi aliqd aſſignet ꝑ gn̄e alicꝰ ſpēi ꝛ ꝯriū ſpēi aſſignate n̄ ſit in aliq̄ gn̄e ſz ſit genꝰ alioꝝ. mala ē aſſignaͦ. vt ſi male aſſignaret aliqd̄ genꝰ male aſſignaret. q2 bonū qd̄ ē ſibi ꝯriū n̄ ē in aliq̄ gn̄e ſz ē ip̄m met genꝰ. Quarta ſi aliqd aſſignet ꝑ gn̄e alicꝰ ſpēi ꝛ vtrūq̄ hēat ꝯriū. videᵐ eſt ſi int̄ gn̄a ꝯria ſit meᵐ n̄ āt int̄ ſpēz ꝛ ſuū ꝯriū. vl' eꝯ. ꝛ ſi ſic mala erit aſſignaͦ. vt int̄ ꝟtutē ꝛ viciū n̄ ē meᵐ iō inter iuſticiā ꝛ iiuſticiā n̄ ē meᵐ. Sbdͭ iſtātiā q2 int̄ iſta gn̄a boᵐ ꝛ malū ē meᵐ ꝛ tn̄ int̄ ſpēs ipoꝝ iſta. ſ. egritudo ꝛ ſaītas nihil ē meᵐ. Quita ſi aliqd̄ aſſignet ꝑ gn̄e alicꝰ ſpēi ꝛ tā gn̄i q̄ ſpēi ſit aliqd ꝯriū. videndū ē ſi int̄ ſpēs ꝯrias ꝛ gn̄a ꝯria ſit meᵐ eodē mō. q2 ſi int̄ gn̄a ꝯtraria ſit meᵐ ꝑ abnegatōez ꝛ int̄ ſpēs ꝯrias ſit meᵐ ꝑ ticipatōem aut eꝯ mala ē aſſignaͦ. q2 ꝓbabile ē ꝙ eodē mō ſit meᵐ int̄ genꝰ ꝛ ſuū ꝯriū ꝛ ſpēz ꝛ ſuū ꝯriū. Sexta ſi aliqd̄ genꝰ aſſignet alicui ſpēi ꝛ ſpēi ſit aliqd ꝯriū ꝛ n̄ gn̄i. videᵐ eſt ſi it̄ illā ſpēz ꝛ ſuū ꝯriū ſit meᵐ ꝛ ſi ſic videndū eſt vltra an illd̄ mediū ſit i eodē gn̄e cū ip̄a ſpē et ſi n̄ mala ē aſſignaͦ in q̄ ei gn̄e ſtꝫ exᶜma ꝛ mediū. color ei ē genꝰ medioꝝ coloꝝ ſic albi ꝛ nigri. Sbdit iſtātiā q2 ſupabūdātia ꝛ defectꝰ ſeu egeſtas ſtꝫ i gn̄e mali. ꝛ tn̄ mediū eoꝝ vtputa mediocre nō eſt in gn̄e mali ſz boni. Septia ſi genꝰ aſſignatū hēat ꝯriū ꝛ n̄ ſpēs mala ē aſſignatio. q2 ſi genꝰ ſit alicui ꝯriū etꝫ ꝛ ſpēs. ſic pꝫ de ꝟtute ꝛ vicio. iuſticia ꝛ iiuſticia. Sbdit iſtātiā q2 ſaītas ꝯriatur egritudī ꝛ tn̄ aliq̄ egrituͦ (q̄ ē ſpēs egritudis) n̄ hꝫ ꝯriū ſic febrꝫ ꝛ obtalmia. i. ifirmitas oculoꝝ q̄ ab aliq̄bus dr̄ lippitudo. Octaua ſi aliqd̄ genꝰ aſſignet alicui ſpēi ꝛ gn̄i nihil ſit ꝯriū. ſpēi ꝟo aliqd eſt ꝯriū. ꝛ ꝯrium ſpeciei ſit i illo gn̄e aſſignaͦ erat bn̄ fcā. Nona ſi aliqd aſſignet ꝑ gn̄e alicꝰ ſpeciei ꝛ gn̄i nō ſit aliqd ꝯriū ſpeciei ꝟo ſit aliqd ꝯriū inter qd̄ ꝛ ip̄m ſit aliqd̄ mediū tūc ſi illd̄ mediū ſit in gn̄e aſſignaͦ erat bn̄ fcā. Decia ſi tā gn̄i q̄ ſpeciei ſit ꝯriū ꝛ ꝯriū ſpeciei ſit in ꝯrio g̃ bona eſt aſſignaͦ. ¶(Rurſum in caſibꝫ) In iſta ſcd̄a ꝑte docet t̄miare ꝓbleuāta g̃ nō ꝯcti iſpiciendo ad caſus ꝛ ꝯiugata ſilia gn̄atōes ꝛ corruptōes gn̄atia ꝛ corruptia poēnas ꝛ vſus. Et pͦ poit vnā ꝯſideratōem iſpiciendo ad caſus ꝛ ꝯiugata dicens ꝙ ad ꝯſtruendū vl' deſtruendū aliqd̄ eſſe genꝰ opꝫ iſpicere ad caſus ꝛ ꝯiugata q2 ſicut eſt in vna ꝯiugatōe ita in oibꝫ alijs. ꝛ ꝑ h̄ itelligit ꝙ ſi aliqd̄ p̄ncipale ponat eſſe genꝰ alꝰiꝰ p̄ncipal' ſiue abſtracti. videndū eſt ſi caſus illꝰ gn̄is ſit genꝰ ad caſuz illꝰ ſpēi. q2 ſi ſic bn̄ eſt aſſignatū ꝛ ſi nō male. Exemplificat vt ſi iuſticia ſit diſcipliā ita ꝙ diſciplina ſit genꝰ iuſticie ſic ꝛ iuſte eſt diſcipliate ꝛ iuſtꝰ eſt diſciplinatꝰ. Scd̄o poit vnā ꝯſideratōem circa locū a ſil'i ſiue a ꝑportōne. Si aliqd aſſignatū eſt alꝰi ꝑ gn̄e. videndū eſt ſi ſibi ſil'e ſm ꝯmutatā ꝑportōem ſit genꝰ ad ſimile ſue ſpeciei q2 ſi ſic bn̄ erat aſſignatū. ſi nō male. Exemplificat vt ſicut ſe hꝫ ſuaue ad voluptatez ita ꝑficiens ad bonū. iō ſi bonū eſt genꝰ voluptatꝫ ſilr̄ ꝑficiēs ē genꝰ ſuauꝫ. Terͦ poit vnā ꝯſidratōez ſūptā a gn̄atōibꝫ ꝛ corruptoibꝫ. dicēs ꝙ ſi oꝑari ſit genꝰ ad edificare tc̄ oꝑatū

tē eſt gen⁹ ad edificaſſe ⁊ ſi remiſci ē gē⁹ ad addiſcere tē
recordatū eē ē gē⁹ ad addiciſſe ⁊ ſi corrūpi ē gē⁹ ad diſ-
ſolui tē corruptū eē ē gē⁹ ad diſſolutū eē ⁊ corruptō eſt
gē⁹ ad diſſolutōem. Quarto poīt ꝯſiđratōes ſūptas a
ḡnatis ⁊ corruptiuꝭ potētijs ⁊ vſib⁹. ⁊ đt ꝙ omino eo-
dē mō in his capiēde ſtꝭ ꝯſiđratōes ꝯſtructiue ⁊ đſtruc
tiue ſic in ḡnatōe ⁊ corruptōe. qꝛ ſi corruptiū ⁊ diſſoluti
uū ⁊ corrūpi ē diſſolui. et ſi ḡnatiū et effectiū ḡnari ē fi
eri ⁊ ḡnatō ē factō. et ſi poña ē diſpō fieri ē diſpoī. et ſi v
ſus ē alic⁹ act⁹ vti ē agere et vſum eē ē egiſſe. ¶ Si āt
p̄uatō (In hac tcia pte ponit ꝯſiđratōes in p̄uatiue op
poſitꝭ et ꝯtradcōrie oppoſitꝭ. Po^r āt 3^a in p̄uatiue op-
poſitꝭ. p̄ma ſi aliq̄d aſſignet̄ p ḡñe alic⁹ ſp̄ei. vidē^m ē ſi
ſp̄ei oppo^m p̄uatiue ē in ḡñe aſſignato et ſi ſic mala ē aſ-
ſignatō. qꝛ p̄ua^o aut ſim^l in nullo ḡñe ē cū ſuo hītu aut
ſaltē ñ ē in ḡñe vltīo. i. pxīo ſui hīt⁹ vt cecitas ⁊ viſus
et iō qꝛ viſ⁹ ē vlti^m in ḡñe ſēſ⁹ cecitas ñ erit ſēſus. i. ñ ē in
ḡñe ſēſus. Scđa ſi tā gē⁹ aſſigtū ꝙ̄ ſp̄es hēat aliqđ op
poitū p̄uatīe vidē^m ē ſi p̄uatō oppo^a ſp̄ei ñ ſit in p̄uatōe
oppo^a ḡñi. qꝛ ſi ñ ſit mala ē aſſig^o. Ter^a ſi p̄ua^o gꝭ aſſig
ti ſit gē⁹ p̄uatōis ſp̄ei aſſignate boā ē aſſigna^o. Nā ſic
oppo^m in oppo^o ⁊ ꝓpo^m in ꝓpo^o erit. vt ſi cecitas ſit in ſēſi
bilitas tē viſus erit ſēſus (Rurſuꝫ in negatōib⁹) Hic
po^r duas ꝯſiđratōes vnā đſtructiuā ⁊ aliā ꝯſtructiaꝫ
in ꝯ̄dcōrie oppoitꝭ. Prima ſi aliqđ gē⁹ aſſignet̄ alicui
ſp̄ei. vidē^m ē ſi ꝯ̄dcōriū ſp̄ei ſit gē⁹ ad ꝯ̄dcōriū gꝭ qꝛ ſi
nō mala ē aſſigna^o vt ſi bo^m aſſignet̄ p ḡñe ſuauꝭ ⁊ non
ſuaue ñ ſit gē⁹ ad nō bo^m m̄l'e aſſignabat̄. Scđa ſi ali
qđ gē⁹ aſſignet̄ alicui ſp̄ei ⁊ ꝯ̄dcōriū ſp̄ei ſit gen⁹ ad ꝯ
tradcōriū gꝭ boā ē aſſigna^o. vt ſi ñ bo^m ē ſp̄es ñ ſuauꝭ
tē bonū ē gē⁹ ſuauꝭ (Si āt ſit) In hac q̄rta pte ph̄us
po^r octo ꝯſiđratōes ſūptas a relatīe oppoitꝭ. p^a ſi fuer^t
aliqđ gē⁹ aſſignatū alicui ſp̄ei. vidēdū ē ſi gē⁹ ſit ad a-
liq̄d qꝛ ſi ñ m̄l'e ē aſſignatū. Nā ſi ſp̄es ē ad aliq̄d ⁊ gē⁹.
ſic p꜖ đ duplici ⁊ m̄l'tiplici. Et addit ꝙ h̄ nō ꝯuertit̄
qꝛ ñ ē necā^m ꝙ ſi gē⁹ ſit ad aliq̄d ꝙ etꝭ ſp̄es. qꝛ diſciplia
eſt ad aliq̄d ⁊ ñ grāma^a. Sbd^r iſtātiā qꝛ bonū ⁊ pul-
chrū ſtꝭ gē⁹ ꝟtutꝭ. ꝟt⁹ āt ē ad aliq̄d bonū ꝟo ⁊ pl'chꝝ ñ
ſtꝭ ad aliq̄d ſꝫ q̄lia. Scđa ſi fuerit aliq̄d aſſignatuꝫ p
ḡñe alic⁹ ſp̄ei. vidē^m ē ſi vl' ad idē đr ſp̄es ſm ſe ⁊ ſꝫ ſuū
gē⁹ qꝛ ſi nō ad idē dicat̄ mala ē aſſigna^o. Sic ei duplū
đr dimidij duplū ſic ſi m̄l'tipl'x ſit duplicꝭ oꝫ ꝙ m̄l'tipl'x
dicat̄ dimidij. Ter^a ſi aliqđ gē⁹ aſſignet̄ alicui ſp̄ei. vi
dendū ē ſi ābo ⁊ oīa ſupiora ḡña illi⁹ gꝭ referāt̄ ad ideꝫ
qꝛ ſi ñ m̄l'a ē aſſigna^o vt ſi m̄l'tipl'x ſit gē⁹ dupli tē ñ ſolū
oꝫ ꝙ dicat̄ m̄l'tipl'x dimidij. ſꝫ etꝭ gē⁹ m̄l'tiplicꝭ qđ ē ſu
pans vl' trāſcēdēs oꝫ dici ad dimi^m. Sbdit iſtātiā qꝛ
ſciā ſꝫ ſe đr ad ſcib^e ⁊ ſꝫ ſuū gē⁹ qđ ē hīt⁹ ⁊ diſpō ipa ñ
đr ad ſcibile ſꝫ ad aīaꝫ. nā hīt⁹ ⁊ diſpō ñ đr ſcibil' ſꝫ aīe
Quar^a ſi aliqđ gē⁹ fuerit aſſignatū alicui ſp̄ei ⁊ vtrūꝗ
dicat̄ ad aliq̄d. vidē^m ē ſi referāt̄ in ſil'i caſu. qꝛ ſi ñ ma
la ē aſſigna^o. vt m̄l'tipl'x ē gē⁹ dupli. ⁊ đr i hītudīe ḡti
caſ⁹ ad dimi^m ſic ⁊ duplū. Sil^r ⁊ ſcia đr alic⁹ ⁊ ḡña ſcie
ſic diſpō ⁊ hīt⁹ Sbd^r iſtātiā. qꝛ diuerſū ē gē⁹ ad drā ꝰ
⁊ ꝯ̄riū ⁊ tñ ñ đr ſb hītudīe ei⁹dē caſ⁹ ſic ipa qꝛ diuerſū
refert̄ ſb hītudīe ablti ⁊ ipa ſb hītudīe dti Quita ſi ali
qđ gē⁹ aſſignet̄ alicui ſp̄ei ⁊ vtꝝꝗ dñr ad aliq̄d. vidē^m
ē ſi eoꝝ relatia referāt̄ ad ipa ſb hītudīe ei⁹dē caſ⁹ qꝛ ſi
ñ male erat aſſignatū vt diſciplia ⁊ opio dñr alic⁹. ⁊ iō
ſi^r diſcipliatū ⁊ opiabile alic⁹ dñr. Sex^a ſi gē⁹ ⁊ ſp̄es ñ
dñr ſꝫ eq̄les hītudies caſuū ſꝫ v^m eoꝝ ſꝫ pl'es a^o ꝟo ſꝫ
paucōres m̄l'a ē aſſigna^o vt ſic donū đr alic⁹ ⁊ alicui ita
ſil'r datō. datō āt ē gē⁹ doni. Nā donū ē da^o irreddibil'

Sbd^r iſtātiā qꝛ duplū ſolū đr alic⁹ duplū ſupans āt i
aliq̄ ſupat ⁊ aliq̄d ſupat ⁊ iō vl' ſupās ñ ē gē⁹ dupli vl' ñ
eſt. vl'r ꝟꝫ ꝙ gē⁹ ⁊ ſp̄es dēāt dici ſꝫ eq̄les hītudies t̄mio
rū. Septia ſi aliqđ gē⁹ aſſignet̄ alicui ſp̄ei. vidē^m ē ſi r̄
latīe oppo^m illi ḡñi ſit gē⁹ ad relatīe oppo^m ſp̄ei oppo^c ⁊
ſi ſic boā ē aſſigna^o vt ſi m̄l'tipl'x aſſignet̄ gē⁹ dupli bñ
aſſignat̄ eo ꝙ ſub m̄l'tipl'x ē gē⁹ dimidij. Et ꝓpt' h̄ ſi ali
q̄s aſſignarꝫ ſēſuꝫ eē gē⁹ ſcie m̄l'e aſſignaret qꝛ tē op̄teret
ſēſibile eē gē⁹ ſcibil' qđ ē fl'ꝫ eo ꝙ ñ oē ſēſibile ē ſcibili cū q̄
dā itelligiliū ſtꝭ ſcibilia. Pro octaua ꝯſiđratōe ſuppoit
hāc diſionē đ nu^o eoꝝ q̄ ad iuiceꝫ referūt̄ q̄dā ſic ſe hñt
ꝙ vnū ē in a^o ⁊ ñ p̄t eē ſine ipō. ſic ei refert̄ hīt⁹ ad hñtē
ꝙ ipē ē in hñte ⁊ ñ p̄t eē ſine eo Alia ꝟo ſic ſe hñt ꝙ v^m
eoꝝ ē i a^o ꝙ̄uꝭ poſſit eē ſine eo ⁊ ſic refert̄ ſcia ad ſcibl'e
Nā ſcia ē i aliq̄ ſcibili ſic i aīa eo ꝙ nihil ꝓhib꜖ aīam
ſui ſciaꝫ hr̄e. In aliq̄ āt ſcibili ñ ē ſcia ſic in lapiđ. Alia
ꝟo ſic ſe hñt ꝙ ipoſſibile ē vnū eē i a^o ⁊ ſic ꝯ̄ria referunt̄
ad ſeiuicē. ⁊ ſcia ⁊ alia ſcibilia ab aīa vl' hoīe. Et ḡ oc
taua ꝯſiđra^o ſi fuerit aliqđ gē⁹ aſſignatū alicui ſp̄ei ⁊
ābo dñr ad aliq̄d ⁊ gē⁹ ſit đ vno p̄dcōꝝ moꝝ ſp̄es āt ñ
ſꝫ đ a^o male fuit aſſignatū. vt ſi aſſignarꝫ māſionē eē ge
n⁹ meōrie male aſſignat. qꝛ māſio necā^o ē i manēte. ⁊ iō
māſio ſcie ē i ſcia meōria āt ñ ē i ſcia ſꝫ in aīa. memoria
eīn hoīs in aīa ē. Extēdit āt p̄dcāꝫ ꝯſiđratōem ad p
bleūa đ ſimplici ihērētia dicēs ꝙ ē vtil' ad ꝓbleūa đ ac
cidēte qꝛ ſi ſint duo q̄ ñ iſtꝭ eidē ſbčo ſe^l ꝙ nec vnū eoꝝ
ꝟe p̄dicabit̄ đ alio vl' ierit alr̄i ſicut nec vnū ē gē⁹ alr̄i⁹

Utꝝ drā pticipet gē⁹ ⁊ hīt⁹ ⁊ p̄ua^o i eodē ḡñe
reponāt̄. Ar^r p^o ꝙ ſic. qꝛ pticipare ē pticipati
rōeꝫ ſuſcipe. ſꝫ drā ſuſcipit rōeꝫ gꝭ Nā rōnale
ſuſcipit rōeꝫ aīal' eo ꝙ ē ſba aīata ſēſibil' ¶ Dic ⁊^o de q̄
cūꝗ p̄t̄ diffitū đ illo p̄t̄ diffi^o ſꝫ đ drā p̄t gē⁹ qꝛ ꝟꝫ ē di
cere ꝙ rōale ē al' ḡ đ drā p̄t̄ diffi^o gꝭ ⁊ p ꝯñs ſuſcipit rōꝫ
ei⁹ ¶ Dic 3°. q̄ñcūꝗ aliq̄ duo ſtꝭ eadē eēnal'r ⁊ real'r vi
det̄ iplicare ꝯ̄dcōeꝫ ꝙ vnū pticip꜖ aliđ ⁊ ñ a^o ip꜖ ſꝫ ſp̄es
⁊ drā ſtꝭ idē real'r ⁊ eēnal'r ⁊ ſp̄es pticipat gē⁹ ḡ ⁊ drā
Quar^o ſic illa q̄ hñt fieri ēca idē ſbēꝫ ſtꝭ eiuſdē gꝭ ſꝫ hī
t⁹ ⁊ p̄ua^o hñt fieri ēca idē ſbēꝫ ḡ ſtꝭ ei⁹dē gꝭ. Cōfirma
tur qꝛ drē dr̄ idē^s idē gē⁹ opponūt̄ p̄uatīe ſic ſēſibile inſēſi
bile mortl'e imortl'e ⁊ tñ ſtꝭ ei⁹dē gꝭ Sil'r p̄ua^o forē ſbal'
ē i p̄n^o ſbe cū ñ ſit i aliq̄ alio ḡ p̄ua^o ⁊ hīt⁹ p̄ñt eē i eodē
ḡñe ¶ In oppo^m. ar̄. autoritā^e ph̄i i textu. p. ſ. q. ſ. ſ. q. q

Prima

q̄ſtō. vtꝝ drā pticip꜖ gē⁹. p c⁹ ſolu
tōe Arēđ. ꙋ pticipare accipit̄ qua
drupl'r. p^o vulgarit' ⁊ ſic idē ē ꝙ in
aliq̄ pte hr̄e. Scđo ḡmatical'r q̄ño đr vna ps orōis pti
cipare aliā vtputa illq̄ q̄ hꝫ mo^m ſcādi eiuſdē rōnis cū
mō ſn̄di alr̄i⁹ ptꝭ ⁊ iñ đr pti^m. Ter^o accipit̄ logical'r ⁊
h̄ dupl'r. vno^o ꝯit' ⁊ ſic i^o đr aliđ pticipare qđ ſuſcipit p̄
dicatōeꝫ e⁹ q̄cūꝗ mō đ illo p̄t̄. Quarto accipit̄ ſp̄eal'r ⁊
ſic diffinit̄ ab Arꝭ. pticipare ē pticipati rōeꝫ ſuſcipe ⁊
ſic aliq̄d đr pticipare i^o qđ đ eo p ſe p̄t̄ in p̄mo mō đđi
p ſe ſiue qđ ē đ ei⁹ q̄dditatia diffitōe vl' i ea icluſuꝫ
Dic p^o. ꝙ accipiēdo pticipare p̄rio iſtoꝝ moꝝ. drā
bñ pticipat gē⁹ ⁊ etꝭ gē⁹ drāꝫ cū ⁊ gē⁹ đ drā ⁊ drā đ ḡñe
necārio p̄t̄. Et ſi arguas ꙋ ſꝫ ph̄ꝫ i ſexto h⁹ nec gē⁹ de
drā nec drā đ ḡñe necārio p̄t̄. Dđꝫ ē ꝙ h̄ itelligit̄ p̄tōe
p ſe h̄ ei ꝟꝫ ē ſic al's patuit ¶ Dic ſcđo. ꝙ accipiēdo p-
ticipare vltīo mō nec gē⁹ pticipat drāꝫ nec c⁹ p꜖. qꝛ drā
eſt ſimpl'r ſimpl'x. iō gē⁹ ñ p̄t eē de q̄dditate ipi⁹ Etꝭ i
diffinitōne ſp̄ei eſſet nugatio ¶ Queſtio ſcđa. vtrum
ſecunda ꝯſideratio de contrarijs ſit vera Arguit̄ ꙋ nō
quia virt⁹ ⁊ viciū ſtꝭ ꝯtraria ḡña ⁊ viciū ē genus. p di-

galitatis cui ꝯriatur illiberalitas q̄ tn̄ nō ē ſb virtute. Dr̄ ꝙ ꝯſideratō d3 itelligi qñ ē idē mod᷒ ꝯrietatis in gñibꝫ et ſpēbꝫ. Cōtrarietas āt vicij ad virtutē ꝯrietas ꝓdi galitatis ad illiberalitatē ē extremi ad extremū. Cū āt dicit phs in 3ᵃ ꝯſideratōe ꝙ bonū nō ē in gñe ſ3 ē ipm̄ met gen᷒ h̄ d3 itelligi de gñe morali ꝛ nō logico bonū eīm ꝛ malū ſūt ꝯtraria gñaliora q̄ in phia morali ꝯſiderāt. iō dn̄r gña moralia. Aliter vo dicūt alij ꝙ ſi bonū ꝛ malum accipiant vt ſūt hit᷒ acqſiti ex mlt̄is opatōibꝫ ſic ſūt i gñe hitus ſ3 ſi accipiāt trāſcēdent vt. ſ. boū ꝯuertit cū ente et vo. ꝛ malū cū ñ ēte ꝛ ſ'o ſic ñ ſūt in gñe ſ3 gña alioꝝ Si tn̄ ſic dicat nō d3 itelligi ꝙ ſint ꝓrie gña. Phs aūt nō ſoluit iſtātiā factā ꝯtra qrtā ꝯſideratōe3 ad deſig/ nādū ꝙ illa ꝯſidera° ē ꝓbabilis ꝛ va ſolū vt in plibꝫ in q̄ cū dr̄ ꝙ boi ꝛ mali ē aliqb me' d3 accipi bo' ꝛ malū moralr ꝛ nō trāſcēdent. Nec d3 itelligi ꝙ ſaītas ꝛ egri tudo vel ſanū ꝛ egꝝ nullo mō hn̄t me'. q2 ꝛ'' phm̄ qrto metaphice oīm ꝯtrarioꝝ ē me' ſ3 d3 itelligi ꝙ nō hn̄t me' ꝑ ꝑticipatōe3. Nō ſolu' et̄ phs iſtātiā factā ꝯtra ſextā ꝯſideratōe3 ad deſignādū ꝙ ꝯſidera° d3 itelligi de me° ꝑ ꝑticipatōe3 ꝛ ñ ꝑ abnegatōe3. Inſtātiā vo cō/ tra ſeptimā ñ ſolu' ad deſignādū ꝙ ñ ē va in oībꝫ. Poſ ſet et̄ ſolui negā° ꝙ illi īfirmitatibꝫ ñ ſit aliqd ꝯtrariū q2 ꝛ ſi ſit aliqd ꝯriū tn̄ illō ē nobꝫ inotatū. Uel pt̄ dici ꝙ ꝯſidera° ē va vbi gē᷒ aſſignatū h3 ꝯtrariū gē᷒ ꝙuis āt egritu° ſit gē᷒ ñ tn̄ ſaītas. Queſtio 3ᵃ. vtꝝ hit᷒ ꝛ ꝑ uatō ſint in eodē gñe. ꝑ c' ſolutōe. Attēde p° ꝙ gen᷒ ꝛ' capi. vno° ꝑ naīa fita ꝛ limitata poītia p̄dicabili de plibꝫ ꝛ dr̄ītibꝫ ſpē in qd. Alio° gñalr ꝑ oī mag' cōia q̄ nō ꝯuertit ſubſiſtēdi ꝯña. Attēde 2°. ꝙ aliqd pōt poi in gñe 2'. vno° ꝑ ſe ꝛ b3 ſe ita ꝙ ꝑticipet ip3 gē᷒. ꝛ ſic ſole ſpēs ꝛ idīdua reponunt in gñe. Alio° reductiue ꝛ ꝑ aceñs. Dic p° ꝙ ſi accipit gē᷒ p°° ꝑuatio nō ē ꝑ ſe in gñe ſui hit᷒ n° i alio p3. q2 nō ēs nō pt̄ ꝑticipare ens. Dic 2°. ꝙ accipiēdo gē᷒ gñalr ꝑuatō hn̄ pt̄ eē in gñe ꝑ ſe p3. q2 ꝑua° ſupior h3 modū g' reſpcū iferioꝝ. Dic 3°. ꝙ ꝑuatio reductiue ē in eodē gñe in q̄ ē ſuus hit᷒ ꝑ ſe p3. q2 ꝑuatō ꝛ hit᷒ hn̄t fieri circa idē. Et ꝑuatō iptat re ſpectū aptitudialē ad hitū ꝛ eodē mō dd3 ē de negatōe. Queſtio qrta. vtꝝ ſi gē᷒ ſit ad aliqd nō o3 ſpēm eſſe ad aliqd. Uidet ei ꝙ ñ. q2 phs dix' in p̄n°h᷒ qrti. ꝙ ge nus ꝛ ſpēs dn̄t eē in eodē p̄nto. Rn̄r ꝙ phus in p̄n° h᷒ qrti itellexit ꝙ ſi gē᷒ ſit relatiū ꝑ3 eē et̄ ſpēs h āt itelli/ git ꝙ ſi gē᷒ ſit ad aliqd ꝑm dici nō o3 ſpēm eē ad aliqd. Et dr̄ ꝯñt ꝙ phs nō ſoluit iſtātias poītas ꝯtra ꝯſide ratōes ad oñdē' ꝙ ꝯſideratōes ſue itelligūt de relatis ꝑm eē ille āt iſtā' ſūt de relatis ꝑm dici. Poſſ3 tn̄ aliter dici ſic in p̄cedēti lectōe dc3 ē ꝙ diſciplia ꝛ vt᷒ ꝛ hmōi ꝑm vnā ꝑcatōe3 ſūt ad aliqd ꝑm aliā āt nō. Jō nō op3 ꝙ ſi gña coꝝ aut ſpēs ꝑm vnā ꝑcatōe3 nō dn̄r ad aliqd. ꝙ ꝑpt iſta ꝑ3 aliā ꝑcatōe3 iō dn̄r ad aliqd. Phs āt aliqs i ſtātias nō ſolu' ad dſignādū ꝙ ñ o3 illas ꝯſideratōnes eē vas in oībꝫ ſ3 i plibꝫ. nō eīm pt̄ itelligi i oībꝫ relatiuis ꝑm eē cū et̄ in aliqbꝫ tn̄bꝫ relatis p̄nt iſtā' repiri. Cum āt dr̄ phs ꝙ gē᷒ ꝛ ſpēs ꝯreīm ad idē ferri ñ d3 itelligi ꝙ referāt ad idē p° ꝛ me' ꝛ adeq̄te. ſ3 ad q̄dcūꝙ ſpēs r̄ fert ad ill° pt̄ referri gē᷒. ꝛ h̄ ex ꝯñti ꝛ ñ tāꝙ ad ꝓprium correlatm̄. Ad rōes añ oppo'. Ad pmū ꝛ ſcdām p3 ſo°. Ad tcīa dr̄ negādo maiorē nō eī o3 ꝙ ſi aliq̄ ſūt ea/ dē realr ꝙ qcqd ꝑ ſe pr̄ de vno pr̄ et̄ d alio. ſ3 reqrit ꝙ ſint eadē realr ꝛ ex naīa rei. Ad qrtā ꝯcedit ꝙ ꝑua° hn̄ eſt in eodē gñe reductiue cū ſuo hitu ſ3 nō ꝑ ſe. Ad ꝯfir/ matōem dr̄ ꝙ dr̄ ē nō ſūt ꝑuatōes aut ꝑuatiue oppoīte ꝙ

ttis ꝑm vocē videant eē ꝑuatiue ſic al's dēm ē nec et̄ g ſe reponūtur in p̄dicamento. Seqt textus

Rurſum ſi in hitū i acctū poſuit. In h̄ 2° tractatu h᷒ libri doc3 rer miare ꝓbleuā hit᷒ ꝯtracti ad maīiā moralē vel naīalē. Et dīdit in duo ca'. in p° poīt ꝯſideratōes ꝛ ſūt duodeci. Quaꝝ p° ē ꝯpando hitū ad actū ꝛ ē hec. ſi aliqs ponat hitū eē gē᷒ ad actū vel ē ꝯ male poīt vt ſi qs poīt ſēſu3 eē gē᷒ mot᷒ male ponit. q2 ſēſus ē hit᷒ ꝛ mot᷒ act᷒. Siīlr ſi qs ponat hitū ꝯtētiuū opiōis eē gē᷒ memorie male poīt q2 nl'la memoria ē hi tus ſ3 mag' act᷒. Scda fuit ꝯpādo hitū ad diſpōe3 ꝛ eſt ſi qs poīt hitū eē gē᷒ diſpōis vel ē ꝯ male ponit. vt ſi qs poīt abſtinētiā ire eē gē᷒ māſuetudīs male ponit vel abſtinētiā tioꝛ eē gē᷒ fortitudis. vel abſtinētiā lu croꝝ illicitoꝝ eē gē᷒ iuſti' male poīt. q2 abſtinētia eſt q̄ dā poña ꝯñs ad illa ꝛ nō gē᷒. qd p3. q2 abſtinēs dr̄ ille q̄ patit ꝛ nō deducit. Sꝫ fortis ꝛ iuſt᷒ ꝛ mitis nō patit. et iō abſtinē' nō ē gē᷒ illoꝝ ſ3 forte ē q̄dā poña ꝯñs ad il la. Ter° fuit ꝯpādo añs ad ꝯñs ꝛ ē hec ſi aliqs poāt ꝑ gñe alic᷒ illō qd q̄cūq᷒ ſe' ad ipm. ml'a ē aſſig° vt ſi qs poāt triſticiā gē᷒ ire ml'e po'. q2 triſticia ſeqt irā. vel ponat opiōnē gē᷒ fidi q2 opio ſeqt fidē male poīt. triſticia naꝙ nō ē gē᷒ ire. q2 triſtiᵃ ē cā ire ꝛ nō ecōtra. gē᷒ āt nō ē cā ſpēi nec a ſpē pſuppoīt. Siīlr opio nō ē gē᷒ fidi q2 credētē ꝛ nō credētē ꝯtigit hr̄e eādē opiōnē. ſ3 h̄ nō eēt poſſibile ſi opio eſſ3 gē᷒ fidi ꝓpt h̄ ꝙ ipoſſibile ē aliqd ꝑ3 gē᷒ trāſ mutari nō ꝑcā trāſmutatōe ꝑm ſpē3. Quarta ē ꝯpādo gē᷒ ꝛ ſpē3 ad ſbē3 eoꝝ. Jē hec ſi aliqd aſſignet ꝑ gñe a/ lic᷒ ſpēi vide' ē ſi aſſignatū ꝑ gñe ꝛ ſpēs ſint nata eē in eodē q2 ſi nō mala ē aſſigna°. q2 in q̄ ē ſpēs ꝛ gē᷒ vt in q̄ eſt albū ñ ē color ꝛ i q̄ ē grāmatica ꝛ diſcipliā. Et iō ſi a liqs dicer3 verecūdiā eē ſpē3 tioꝛ aut irā ſpē3 triſt' nō bn̄ aſſignat ꝓpt h̄ ꝙ verecūdia tioꝛ ꝛ triſticia ꝛ ira nō ſūt in eo dē ſbo. q2 verecūdia ē in vtu' rōali ꝛ triſticia in ꝯcupiſci bili ꝛ tioꝛ ꝛ ira in aioſitate. i. iraſcibili. Et āpliat hāc ꝯſidratō3 ad ꝓbleuā d ſimplici i heretia q2 ſi aliq̄ duo nō ſūt in eodē ſbo ipa ñ iſt' ſibijnuicē. Quita ꝯſidra° fuit ꝯpādo ꝑ3 qd ad ſimplr ꝛ ē hec ſi ſpēs ꝑticipat ꝑm qd gē᷒ aſſignatū mala ē aſſigna° nō eī videt ꝑ3 qd ſpēs gē᷒ ꝑticipare. q2 hō nō ē ꝑ3 qd al' nec al' ē ꝑ3 qd diſcipli na. ꝛ iō ſi qs aſſignar3 ſēſibile vel viſibile eē gē᷒ aial' ma le aſſignar3. ꝓpt h̄ ꝙ aī ñ dr̄ ſimplr ſēſibile nec viſibile ſ3 ꝑ3 qd. i. ꝑ3 ꝑtē. Nā hō ꝑ3 coꝛp᷒ ſolū ꝛ ñ ꝑ3 aiā3 ē viſi bil' vel ſēſibil'. Sexta fuit ꝯpādo to' ad ꝑte3 ꝛ ē hec ſi a liqs aſſignet ꝑ gñe toti᷒ ſuā ꝑtē ml'e aſſigt. eo ꝙ nl'la ꝑs pr̄ d to° ꝛ iō coꝛ᷒ ñ ē gē᷒ aīs eo ꝙ ē ꝑs e᷒. Septia ꝛ oc taua ſumūt ꝯpā° poñā3 ad eligibilia ꝛ fugibilia ꝛ ho norabile. Eſt ḡ ſeptia. ſi qs poñā3 vel poſſibilitatē ꝑ g° vitupabiliū ꝛ fugie° poāt ml'e aſſigt. vt ſi qs poāt poñā3 vel poſſibilitatē eē gen᷒ ſophiſtice vel tractoꝝ vel latrōis vtpu° dicat latronē eē pt̄ extranea furari. nl'° ei p̄ deō rū dr̄ eo ꝙ poſſ3 facere aliqd boꝝ. Probat p°. q2 de᷒ ꝛ ſtudioſ᷒ p̄nt ꝑua agere. ꝛ tn̄ ñ ſūt hmōi eo ꝙ hoīes ꝑui ꝑm appetitū dn̄r. Scdō q2 oīs ꝑtās ē eligē° ꝑtā° ei ma loꝝ appetē' ſūt eo ꝙ dn̄ ꝛ ſtudioſū eos hr̄e dici᷒ p̄nt ei ꝑ ua agere. Et iō cū nl'lū vitupabile vel fugibile ſit eligē dū ſeqt ꝙ coꝝ ꝑtās nō ē gē᷒. Octaua ſi qs poſuerit po teſtatē vel poſſibilitatē ꝑ gñe honorabil' ml'e poſuit ꝛ et̄ effectū. ꝓpt h̄ ꝙ ꝑtās poſſibilitas ꝛ effect᷒ ē eligen' ꝓp ter aliō qd āt eſt ꝑ ſe honorabile ñ ad aliō ordīnantur. Nona fuit ꝯpā° duo gña ad v' ꝛ ē hec ſi aliqs poſue rit i vno gñe tn̄ illō qd ē i duobꝫ vel plibꝫ male poſuit

Sūt eī q̄dā q̄ nõ eſt in vnū gen⁹ ponere. ꝓximū vt ſe/ductorē et detractorē. Si ḡ aliqs poit ſeductorez eſſe vł detractorē (q̄ appetit īpoſſibilia et ñ pt vł q̄ pt nõ ap/petit) male poit q2 ſeductor vł detractor ē q̄ pt et appe/tit et iõ ſi alterꝫ illoꝝ ponat̃ ꝓ gñe ei⁹ mala eſt aſſigna°. Decia ꝯſidera° ſuit̃ ꝯpādo gen⁹ ad dr̃āz. ⁊ ē hec ſi qs poſuit ge⁹ vt dr̃āz vł dr̃āz vt ge⁹. i. ſi qs poſuerit dr̃āz ꝓ gñe vł eꝯ male poit. vt ſi qs ponerz ſtuporē eē ſupab/undātiā admiratõis tal' ponerz ſupabūdātiā eſſe gen⁹ ſtuporꝫ ⁊ admiratõis dr̃āz e⁹ ⁊ eꝯuerſo. q2 ſtupor ē ad/miratõ abūdās iõ male ponerz. Siłr ſi qs diceret fidē eē vehemētiā opīonis male diceret. q2 opīo ē gen⁹ fidei ⁊ vehemētia dr̃ā ei⁹. Fides eī ē opīo vehemens. ꝓbat ꝙ ſupabūdātia ⁊ vehemētia nõ ſtꝫ gñā. Prīo ꝑ diffīitõ/nes eoꝝ q2 ſtupor ē admira° ſupabūdās. ⁊ fides ē opī/nio vehemēs ḡ admira° ⁊ opīo ſtꝫ gñā. ſupabūdātia ꝓe ⁊ vehemētia dr̃ē. Scđo ꝓbat ducēdo ad h̄ īpoſſibile ꝙ iaita fidē facerēt ⁊ ſtupefacerēt ⁊ h̄ ſic q2 illð ſtupefac^t vł fidē fac̄ cui īē vehemētia opīoīs vł ſupabūdātia ad/miratõis. ſꝫ ſi ſupabūdātia admiratõnis ſit gen⁹ ſtu/porꝫ tc̄ ſtupor aderit admiratõi iõ admiratõ facit ſtu/porē. Siłr ſi vehemē^a opīoīs ſit ge⁹ fidei tc̄ fides ader^t opīoni ⁊ iõ fidē faciat. Ter° ꝓbat h̄ idē ducēdo ad h̄ ī/poſſibile ꝙ idē ꝑdicabit̃ de ſeipõ deñoiatiue. ⁊ h̄ ſic ſeq̄t̃ ꝙ vehemētia eēt vehemēs ⁊ ſupabūdātia ſupabūdās qð pꝫ q2 fides ē vehemēs ḡ ſi fides ē vehemētia tc̄ vehe/mēs. Siłr ſtupor ſupabūdās ſi ḡ ſtupor ē ſupabūdās tc̄ ſupabūdātia ē ſupabūdās. Alie due ꝯſideratõnes ſumūt̃ ꝑ ꝯpatõez paſſiõis ad ſb̄cm. Et ḡ vndecia ꝯſið/ratõ ē ſi alius ponat paſſionē ī ſuū ſb̄cm tāq̄ ſpēz e⁹ pec/cat vt ſi ponerz eťnitatē ſpēz vite mortał. eťnitas eī ē ps ei⁹. q2 ſi ꝯtigat aliqd ex mortł̃i fieri īmortalē ñ dicim⁹ ipꝫ aliā vitā ſumere ſꝫ id aliq̄ paſſionē adq̄ſiuiſſe. ⁊ iõ vita ñ ē ge⁹ īmortłitatꝫ. Vltia ꝯſidra°. ſi qs po^r paſſi/onē eē ge⁹ ſb̄ci male po^r. vt ſi qs ponerz vētū eē ge⁹ aerꝫ mobił male ponerz. q2 vn⁹ ⁊ idē aer ī ſb̄a ē qñ ē mot⁹ ⁊ qñ ñ ē mot⁹. iõ ſic vēt⁹ eēt ge⁹ aerꝫ moti ⁊ etꝫ eēt aerꝫ ñ moti. ſuppoito ꝙ hec aſſig° eēt boñ ex q̄ vētus ꝓe pt̃ ð aere mobili. Sūt tñ młte alie aſſigtões male vbi ñ ē ſic ꝓa ꝑtio. vt pꝫ de niue ⁊ luto. Dixerit eī aliq niuē aquā coagłatā. ⁊ lutū eē t̃rā tpatā hūido ⁊ q2 nix neq̄ ē aq̄ ne/q̄ lutū ē t̃ra. iõ nłłū illoꝝ aſſigtoꝝ ge⁹ ē ge⁹. ꝑpt̃ h̄ ꝙ ge/n⁹ dꝫ p̄ri de oīb2 ſuis ſpēb2. Siłr vi^{ꝫ} ñ ē aq̄ put̃ fcā ī ligno. i. ī vite. ſic dix^t Empe. ꝑpt̃ h̄ ꝙ vi^{ꝫ} ſimpłr nõ ē aq̄. Text⁹ ſeptim⁹ (Si oīno) In h̄ 7° ca° po^r cões ꝯ/ſideratões ad t̃miandū ꝓbleūa gꝫ ꝯcti ⁊ ſtꝫ nouē. ꝓma ſi aliqs aſſignarꝫ ꝓ gñe alic⁹ illð q̄d nłłi⁹ ē ge⁹ male aſ/ſignarꝫ. vt ſi qs ponerz albū eē ge⁹ male ponerz. albū eī nłłi⁹ ē ge⁹ eo ꝙ ñ alba ñ dr̃ñt a ſeiuicē ſpē. Scđa ſi illð qð ſeq̄t̃ ad oīa ponat̃ eē ge⁹ vł dr̃ā alic⁹ male ponit̃. ſtꝫ eī płā q̄ ad oīa ſequūt̃. Nā ēs ⁊ v^{ꝫ} ð nu° eoꝝ ſtꝫ q̄ oīa ſequūt̃. Si ḡ aliqs aſſignet ēs eē ge⁹ maifeſtū ē ꝙ er^t ge/n⁹ oīꝫ. eo ꝙ ð oīb2 pt̃. ⁊ cū gen⁹ ñ pt̃ niſi de ſpēb2. ſeq̄t̃ ꝙ vnū erit ſpēs etꝫ. ⁊ ꝑ ꝯñs cū ēs ⁊ v^{ꝫ} ð oīb2 ꝑdicent̃ ſeq̄t̃ ſpēz de oīb2 p̄ri ð q̄b2 pt̃ ge⁹. Qꝫ āt illð (q̄d ſeq̄t̃ ad oīa ñ poſſit eē dr̃ā. ꝓbat q2 tc̄ ſeq̄t̃ ꝙ dr̃ā ꝑdicaret̃ ð eq̄lib2) ił vł płib2 q̄ ge⁹. Nā vł ge⁹ ſeq̄t̃ ad oīa. ⁊ iõ dr̃ā ꝑdi/cabit̃ de eq̄lib2 ſic ge⁹. vł ge⁹ ñ ſeq̄t̃ ad oīa ⁊ ſic dr̃ā di/cet̃ ð płib2 q̄ ipꝫ ge⁹. Tercia ſi aliqd aſſignat̃ eē ge⁹ ali/cui⁹ vidēdū ē ſi illð ſit ī illa ſpē aſſignata. ſ. vł vt accñs ī ſb̄cõ. ſic albū ē in niue ⁊ ſi ſic mala ē aſſigna° eo ꝙ ge/nus dꝫ p̄ri in q̄d ð ſua ſpē. Quarta ſi aliqd aſſignet̃ ꝓ gñe vidēdū ē ſi ꝑdicet̃ ð ił q̄ꝝ aſſignat̃ ge⁹ vniuoce. q2 ſi ñ. młła aſſigna° ē. ꝑpt̃ h̄ ꝙ ge⁹ ð oīb2 ſuis ſpēb2 pt̃ vni/uoce. Quīta ſi tā gñi q̄ ſpēi ſit aliqd ꝯrīū ⁊ meli⁹ ſpēi ponat̃ ipeiori gꝫ mala ē aſſigna°. Sexta ſi ſpēs ſimłr ſe hēat ad duo gñā ⁊ ponat̃ in pei⁹ tāq̄ in ge⁹ mala ē aſſi/gnatio. vt ſi aīa ponat̃ ī gñe mot⁹ male aſſignat̃. ⁊ iõ cū ſtatio ſit melior motu magꝫ dꝫ poi in ſtatõe q̄ ī motu. Septia ſi ge⁹ aſſignatū ſuſcipiet magꝫ ⁊ mi⁹ mala ē aſ/ſignatõ. Si eī ꝓt⁹ ſuſcipiet magꝫ ⁊ mi⁹. ſiłr ⁊ iuſticia ⁊ iuſtū. Octaua ſi illð q̄d magꝫ vł ſiłr videt̃ eē ge⁹ alic⁹ ſpēi nõ ē ge⁹ ei⁹ nec etꝫ illð q̄d mi⁹. et ſimłr videt̃ eē ge/n⁹ ei⁹. hec āt ꝯſideratõ ē vtił ⁊ hꝫ locū qñ płā p̄nt̃ ī q̄d de aliq̄ ⁊ neſci⁹ q̄d illoꝝ. ſic ira pt̃ de triſticia ⁊ ira in q̄d. irat⁹ āt opiat̃ ⁊ ꝯſtat̃ exaīatū ſe. i. ex aīa ſe poitū eē. opi/namur eī ꝙ ꝑuipēdat̃ q2 arbitrat̃ ꝑuipendi ab eo cui credebat eē tiori. ſi ḡ magꝫ videat̃ t̃ſticia gen⁹ ire. ⁊ tñ ñ ſit opīo aſſignat̃ ge⁹ ire mala ē aſſigna°. Et poſſꝫ ſiłis ꝯſidra° poi ð ſpē. vt dt̃ q2 ſi illð q̄d magꝫ vł ꝯſiłr vidt̃ ē ſpēs alic⁹ gꝫ ⁊ ñ ē nec etꝫ illð q̄d mi⁹. Sbdit ꝙ ꝯſið/ra° ſūpta ex ſuſceptõe magꝫ aut mi⁹ nõ ē vtił ad ꝯſtru/endū q2 nõ oꝫ ꝙ aliq̄ duo ſic ſe hēāt ꝙ ſi āb o ſuſcipiāt magꝫ ⁊ mi⁹ ꝙ ꝑpt̃ h̄ v^{ꝫ} ſit ge⁹ alt̃i⁹. Nā bonū ⁊ malꝫ ſuſcipiūt magꝫ ⁊ mi⁹ ⁊ neutꝝ neutri⁹ ē ge⁹. i. neutꝝ ē ge/nus alt̃i⁹. Nonā ꝯſideratõez poit dicēs ꝙ ꝯſidera° pe/nes ꝯpatõez gñm ⁊ ſpēꝝ. ſ. vłria ē vtił ad ꝯſtruēdū q̄a ſi duo eq̄łr ⁊ ſiłr videāt̃ eē gñā vni⁹. ſi vnū eſt ge⁹ ⁊ ali/ud ⁊ ſi vnū videat̃ mi⁹ eē ge⁹ ⁊ alið magꝫ. tc̄ ſi q̄d vide/tur mi⁹ eē ge⁹ ⁊ etꝫ illð q̄d magꝫ. vt ſi ptās magꝫ videt̃ eē ge⁹ ꝯtinētie q̄ ꝓt⁹ ⁊ ꝓt⁹ ſit ge⁹ etꝫ ptās. Et ſiłt ē de ſpē. ſi eī aliq̄ duo ſiłr videāt̃ eē ſpēs alic⁹ gꝫ ſi v^{ꝫ} ſit ⁊ reliq^{ꝫ} ⁊ ſi vnū mi⁹ videt̃ ⁊ alið magꝫ. tc̄ ſi illð q̄d mi⁹ videt̃ eē ſpēs ſit ſpēs ⁊ illð q̄d magis. (Ampli⁹ ad ꝯ/ſiderādū) In h̄ vltio tractatu poit phs ꝯſideratões ꝯ/ſtructiuas ad t̃miandū ꝓbleuā gꝫ abſolute accepti. ⁊ ē tm̄ in eo vnū capłm in q̄ p° ponit duas ꝯſideratões. Pria ſi aliqd aſſignet̃ ꝓ gñe alic⁹. vidēdū ē ſi ꝑdicet̃ ð eo in eo ꝙ q̄d. ⁊ etꝫ ſi ꝑdicet̃ de płib2 dr̃ñtib2 ſpē ⁊ ſi ſic ipm ē ge⁹. Scđa ꝯſideratõ ē vtił ad oñdēdū aliqd eē ſpēz. q2 ſi de aliq̄ pt̃ alið ī q̄d ⁊ cū h̄ ð płib2 aliꝭ ſpēb2 tc̄ illð ē ſpēs alt̃i⁹. (Om̄ āt videt̃) Hic poit 3° dr̃ās int̃ gen⁹ ⁊ dr̃āz eo ꝙ q̄buſdā dr̃ā videt̃ eē ge⁹ eo ꝙ videt̃ de płib2 p̄ri in q̄d. Pria gen⁹ pt̃ de płib⁹ q̄ dr̃ā. Scđa q2 ge⁹ magꝫ iudicat q̄d ē eē rī q̄ dr̃ā. Ter° dr̃ā ge⁹ ñ ft̃ q̄le q̄d. ſꝫ q̄d ſꝫ dr̃ā ft̃ q̄le q̄d eo ꝙ ft̃ q̄litatē gꝫ. (Om̄ āt vi⁹) Hic po^r duas ꝯſideratões. p^a ē ī caſib⁹ ⁊ ꝯiugatꝫ ⁊ ē ſi vnū ꝯiugatoꝝ ē ge⁹ alt̃i⁹ ⁊ etꝫ alterꝝ ē ge⁹ alt̃i⁹. vt ſi mn/ſicū ē ſciēs ⁊ muſica ē ſcia ⁊ ſi ābulās mouet̃ ābula° eſt mot⁹. ⁊ ſi illð q̄d ſcit fidit ſcia ē fides. Scđa ꝯſideratõ eſt ꝓbabił et eſt ſi aliqd ſꝑ ſeq̄t̃ ad alið et ñ ꝯuertibilit̃ difficile ē ſepare ꝙ ñ ſit ge⁹ vt q̄es ſꝑ ſeq̄t̃ ad tr̄āq̄litatē et ñ ecōuerſo. et diſibile ad nūeꝝ ⁊ ñ ecōuerſo. ⁊ iõ opꝫ vti illo q̄d ſic ꝯſeq̄t̃ ad alið tāq̄ gñe ei⁹. nõ tñ opꝫ ꝙ ſꝑ tłe ſit ge⁹. ꝓbat dādo inſtātiā q2 ñ ens ſeq̄t̃ oē q̄d fit eo ꝙ oē q̄d fit nõ ē ⁊ ñ ꝯuertit̃. Vñ nõ oē q̄d nõ ē fit ⁊ tam̄ nõ ens nõ eſt gen⁹ ei⁹ quod fit ſimpłr

Oꝫ Vltꝫ t̃ſidue ꝯſideratões ad t̃miandū ꝓbleu/ma gꝫ ſint ſufficient' aſſignate. Ar^r p° ꝙ nõ. q2 ſpēs pt ꝑticipare ge⁹ ꝫ q̄d ḡ conſideratio in q̄ dt̃ ꝙ ſi ſpēs ꝑticipet gen⁹ ꝫm q̄d mala ē aſſignatõ nõ ē ꝓa. Añs pꝫ p°. q2 int̃ ſpēs vni⁹ gꝫ ſꝑ vna eſt ꝑfectior a/lia ⁊ ſpēs ſtꝫ ſic nūeri. ḡ ge⁹ ꝑ ił' aliꝭ hꝫ eē īꝑfectū. et ꝑ ꝯñs ab ipīs ꝑticipat̃ ꝫm q̄d. Confirmat̃ q2 gen⁹ eſt ps ſpēi ḡ ſpēs ꝑticipat gen⁹ ꝫm q̄d. Scđo ſic. phs dicit in textu ꝙ animal participat corpus ꝫm quid. et ideo

ſm q̇d ſ̾ſibile vl' viſibile. q2 dr ſ̾ſibile vl' viſibile ſ̾z corꝯ
pꝯ et tn̄ corpꝯ ē geꝯ aīal' ſic pꝫ ꝑ por. in p̄dicabilib. g̊
Terꝰ ſic nō ē poſſibile eādē ſpēz eē ī diuerſ̾ gn̄ib g̊ illa
ꝯſideratō in q̄ dr ſi aliq̄ ſpēs ſit in diuerſ̾ gn̄ib q̇ pt eā
in vno tm̄ mr̄e poīt nō ē bn̄ aſſigta. Aīs pꝫ q2 ſ̾z phz
in p̄ntꝫ diuerſoꝝ gn̄m ⁊ nō ſbaltnatiꝫ poſitoꝝ diuerſe
ſtꝫ ſpēs ⁊ drē. Cōfirmat̾ q2 vnaq̄ꝫ ſpēs ꝯpoīt̾ ex gn̄e ⁊
drā ⁊ ꝑ illā drāz dr̄t eēnalr̄ vnaq̄ꝫ ſpēs ab alia ſꝫ ipoſ
ſibile ē idē differre eēntialr̄ a ſeipo g̊ Quarꝰ ſic illd
qd ſic p̄t eē et illd qd p̄t eē nō ē nō ens. g̊ illd qd fit nō ſꝑ
ſfert n̄ ēs. Vn̄ ens nccāꝰ p̄t̾ d eo d q̇ p̄t p̄dicari et nō ꝯti
gēt̾ et iō ſꝑ p̄t̾ d eo d q̇ p̄t p̄ri. Cōfirmat̾ q2 bn̄ ſeq̄t̾ motꝯ
fit g̊ ē ſic pꝫ ꝑ expōem hꝯ ꝓbi fit ⁊ vltra ſeq̄t̾ motꝯ ē ēs
ſed ad idē nō ſequūt̾ ꝯdcōria g̊ nō ad oē qd fit ſeq̄t̾ nō
ens. In oppoꝰ arḡ autoritate phi ī textu. p. ſ. q. ſ. ſ. q q

Prima q̄ſtio ē. vtꝝ ſpēs poſſit ꝑticipare ge
nꝯ ſ̾z q̇d. ꝓ cꝯ ſolutōe Attēde. ꝙ
nō ē idē ſpēz ꝑticipare geꝯ ī q̇d ⁊ ſ̾z
q̇d. illd ei p̄t̾ in q̇d qd ꝯueient̾ rn̄r ad īterrogatōez factā
ꝑ q̇d. ſꝫ illd ꝑticipat̾ ab aliq̄ ſ̾z q̇d qd ſibi ꝯueīt rōe ꝑtꝫ
īntegral'. Ex q̄ pꝫ ꝙ geꝯ n̄ ꝑticipat̾ ſ̾z q̇d a ſpē eo ꝙ nō cō
ueīt ſibi rōe ꝑtꝫ īntegral'. Cū āt dr ꝙ al' dr ſ̾ſibile vl' viſi
bile ſ̾z q̇d. q2 ſ̾z corpꝯ dꝫ intelligi accipiēdo viſibile vt
idē ē ſic natū videri ⁊ ſ̾ſibile ſic natū ſentiri ſic ei ꝯueī
unt aīali ſolū rōe corꝑis. Nā ſi auferat̾ aīa nō miꝯ vi
deret̾ vl' ſentiret̾ corpꝯ qd erat aīatū q̄ꝫ pꝰ. Si t n̄ acci
piat̾ viſibile vt idē ē ꝙ natū videre ⁊ ſ̾ſibile. vt idē ē ꝙ
natū ſentire. tc̄ n̄ ꝯueīūt aīali rōe ꝑtꝫ ſꝫ rōe ꝯpoīti ex cor
ꝑe ⁊ aīa. q2 ſecluſa aīma nihil eēt ſ̾ſibile aut viſibile h̄
mō. Cū etꝫ dr̄ phs corpꝯ n̄ eē geꝯ aīal' eo ꝙ ē ꝑs eꝯ ⁊ nl'
la ꝑs p̄t̾ d toꝰ. dꝫ itelligi vt dicūt q̇dā accipiēdo ꝑtē ꝓ
ꝑte integrali vl' eēnali ſic maīa vl' foꝛa. ⁊ accipiēdo cor
pꝯ ꝓ alta ꝑte ꝯpoīti ſbal' q̄ ꝑ aīaz īfoꝛat̾. Nā ſi accipet̾
ꝑs ꝓ ꝑte q̇dditatia ſlꝫ eēt ꝙ ꝑs n̄ p̄dicaret̾ d toꝰ Poſſꝫ
tn̄ alit̾ dici ⁊ meliꝯ ꝙ cū dr̄ phs ꝑtē n̄ p̄dicari d toꝰ. dꝫ
itelligi de ꝑte abſtractiē deſigta ſiue loq̄mur de ꝑte ite
grali eēnali ſiue q̇dditatia. ſic illic ſtꝫ ſ̾e hō ē manꝯ hō
ē capꝰ hō ē maīa hō ē foꝛa ſic etꝫ iſta ē ſ̾a ho ē aīalitas
Sꝫ oēs iſti in ꝯcreto ſtꝫ ꝟe hō ē manuatꝯ hō ē capitatꝯ
hō ē maīal' hō ē foꝛatꝯ. Si etꝫ capiat̾ corpꝯ ꝓ q̇ddita
te reſultāte ex vnioē foꝛe ſbal' cū maīa q̄ ē alta ꝑs ꝯpoī
ti corpꝯ ē genꝯ aīal'. Queſtio 2ª. vtꝝ deꝯ poſſꝫ p̄ua a
gere. Ad quā rn̄r pꝰ ꝙ n̄. nec exⁿ phi ē ꝟm nec poīt̾ ſ̾z
opionē phi ſꝫ ſ̾z opionē famoſaz ⁊ vulgarē. Scda rn̄o
ꝙ ſic. ſꝫ nō accipit̾ deꝯ ꝓꝑe ſꝫ ꝓ hoīe ſtudioſo ſ̾z ꝙ ſene
ca vocat hoīez ſtudioſū deū ī corꝑe huāno hoſpitatū. ⁊
accipit̾ ibi expoītie vt dicat̾ deꝯ ⁊ id ē hō ſtudioſꝯ. Ter
cia rn̄o ꝙ accipit̾ deꝯ ꝓ aliq̄ corꝑe celeſti vl' ꝓ aliq̄ itelli
gētia q̄ hꝫ ꝑtātē p̄ua agēdi. Quarta rn̄o ꝙ deꝯ n̄ p̄t p̄
ua agere ſ̾z culpā ſꝫ ſolū ſ̾z penā q̄ lꝫ ſit mala rei cui i
fligit̾ ē tn̄ boā de ſe. q2 ē vt mali retrahāt̾ a malo. Sed
tu dic ꝙ ſi accipiat̾ malū ꝓ denoīato. tc̄ deꝯ p̄t malū a
gere eo ꝙ p̄t ſupplere vicē cꝯcūq̄ꝫ cāe efficiētꝫ ⁊ q̇cq̇d pōt
cū cā ſcda p̄t etꝫ ꝑ ſe. Si ꝟo accipiat̾ ꝓ ſ̾cato ſic deꝯ nō
p̄t facere malū. ſꝫ ſi facerꝫ nō eēt āpliꝯ malū. ⁊ h̄ ē qd cō
muīt̾ dr ꝙ p̄t facere malū q̄ꝫtū ad ſbſtratū mali. q2 deꝯ
tc̄ ꝯcurrit ad oē poītm̄. lꝫ n̄ ꝯcurrat ad defoꝛitatē q̄ ē
in actu pcti. Queſtio tcia. vtꝝ eadē ſpēs poſſꝫ poī ī
diuerſ̾ p̄ntꝫ ſic dr̄ phs. Rn̄dēt aliq̄ ꝙ ſic ꝓbāt pꝰ auto
ritate phi ī textu. Scdo q2 h̄ ꝟbū cenare ſ̾t idē ꝙ de ſe
ro ꝯmedere. ⁊ iō oꝫ ꝙ ſit in p̄nto qn̄ ⁊ in p̄nto ad agere
Probāt terꝰ de ſcia ⁊ ꝟtute. Et q̄rꝰ de magꝰ ⁊ ꝑuo. et
ſic de multꝫ alijs q̄ ſtꝫ in diuerſ̾ p̄ntꝫ. Vn̄ dicūt ꝙ cū
aliq̇s t̾miꝯ īponit̾ ad ſ̾cādū p̄t ſic ipoī ꝙ ſil' ⁊ nō ſeorſū
et eadē ipōne ſuboꝛdiet̾ plib ꝯceptibus in ſ̾cando. ſic
eſt de iſto t̾mīo cenare ⁊ tc̄ tal' t̾miꝯ ſil' ⁊ ꝯiūctiꝫ ⁊ nō eq̇
uoce ē ī diuerſ̾ p̄ntꝫ. ⁊ iō tal' t̾miꝯ p̄t dici eē in p̄nto ꝯpo
ſito ex tb p̄ntꝫ. ſ. agere ⁊ qn̄. Cōtigit etꝫ t̾minū eē in p̄
dicamēto ꝯpoīto ex trib aut q̄tuoꝛ p̄ntꝫ ſ̾m ꝙ tal' t̾mi
nus in ſua ipōne ſil' ⁊ ꝯiūctī ſuboꝛdiat̾ ꝯponibilib plu
riū p̄ntoꝝ. Sꝫ hec rn̄o ē ꝯ̄ Arꝫ. in añ p̄ntꝫ. ⁊ etꝫ in pmo
huiꝯ ⁊ ꝯtra rōez. Nā eadē rōe poſſꝫ ſuſtineri qdlibꝫ cō
plexū eē in p̄nto. nā ſi cenare ſit in diuerſ̾ p̄ntꝫ eo ꝙ tm̄
vꝫ. ſic de ſero ꝯmedere eadē rōe. h̄ ꝯplexū de ſero ꝯmed
re ⁊ eadē rōe. alia ꝯplexa. ⁊ ꝑ ꝯn̄s poſſꝫ eē aliqd p̄ntuꝫ
ꝯpoītū ex oīb p̄ntꝫ ⁊ aliq̄ ſpēs ꝯpoīta ex īfinitꝫ ſpēb ⁊
tot mōis poſſent variari ſpēs q̄ mōis diuerſe ſpēs pote
rūt adiuicē ꝯplecti. cū g̊ n̄ p̄nt eē niſi due ſpēs nō ſynoī
me īmetc ſ̾ aliq̄ gn̄e ſeq̄t̾ ꝙ etꝫ poterūt fieri īfita gn̄a ⁊
poterimꝯ ꝓcedere in īfinitū a ſpē ad geꝯ gn̄aliſſimū et
poterit q̇libꝫ foꝛare nouas ſpēs q̇b n̄ fuerūt viſe ſil'es
ſꝫ oīa iſta ſtꝫ abſurda. Iō alit̾ dꝫ ē. ꝙ n̄ ē poſſibile idē
vniuoce repoī ſub diuerſ̾ gn̄ib n̄ ſbaltnatī poītꝫ tāq̄ꝫ
ſpēb ipoꝝ. Si ꝟo aliq̄ īporterꝫ res diuerſoꝝ p̄ntoꝝ
tūc nō ſtꝫ gn̄a nec ſpēs nec ſtꝫ repoībilia in p̄nto ſic nec
hō alb. Per exⁿ ꝟo phi nō p̄t ꝯcludi ꝙ idē ſit in diuer
ſis gn̄ib n̄ ſubaltnati poītꝫ. ſꝫ ſolū ꝙ ſi genus alicꝯ ſpēi
ē cū loq̄mur aut iporteat̾ ꝑ pl'a noīa ſil' ⁊ n̄ ꝑ aliqd illoꝛuꝫ
tūc ſi illd ponat̾ ſub vno illoꝝ ſic ſ̾ noīe ſui gꝫ male aſ
ſignat̾. Queſtio q̄rta. vtꝝ ens ſit geꝯ ad oīa. Ad qd
rn̄r ꝙ nō. ſic pꝫ ꝑ phm ī textu. h̄ etꝫ ꝓbatū ē ī lbꝰ p̄dica
biliū. Et q̄ꝫuꝫ ens ſeq̄t̾ ad oē qd ē nō ꝯuertibil'r ⁊ p̄di
cet̾ in q̇d. ⁊ etꝫ vniuoce nō tn̄ ſeq̄t̾ ꝑ iſtā ꝯſideratōez ipꝫ
eē genꝯ ad oīa. q2 ſic pꝫ ꝑ inſtātiā ꝯſideratō nō hꝫ ꝟita
tē in oīb ſic ꝙ q̇cq̇d ſeq̄t̾ ad alid n̄ ꝯuertibil'r ſit genꝯ
eiꝯ q̄ꝫuꝫ ſit difficile ſaluare ꝙ n̄ ſit genꝯ eiꝯ. Ex h̄ pꝫ ꝙ
nō eſt ipoſſibile q2 impoſſibile neq̄ꝫ ē facile nec difficile.
Sūt tn̄ aliq̇ noīales q̇ ꝯcedūt ēs eē pⁿ p̄ntū ⁊ dicunt h̄
eē de itētōe phi. Sꝫ h̄ ē exp̄ſſe ꝯ̄ intētōem eiꝯ. q2 dr̄ ꝙ ſi
aliq̇d qd ſeq̄t̾ ad oīa ponat̾ eē genꝯ ad oīa male ponit̾
Et ſubdit ꝙ pl'a ſtꝫ q̄ oīa ſequūt̾ vt ens ⁊ vnū. ⁊ iō ſeq̄
tur ꝙ ens nō eſt genꝯ. Ipi āt dicūt ꝙ cū phs dr̄ ens non
eē genꝯ voluit dicere ꝙ nō eēt geꝯ ad oīa p̄nta. Sꝫ h̄ nō
vꝫ. q2 phs īfert. ſi g̊ genꝯ ens aſſignauerimꝯ palaꝫ q̇m
genꝯ erit oīm eo ꝙ p̄t̾ de eis. de nl'lo eīm genꝯ niſi de ſpē
bus p̄t̾. Nec vꝫ qd dicūt vltra ꝙ veꝝ ē ens eē genꝯ oīꝫ
de q̇bꝯ q̇dditatiē p̄t̾ ſꝫ nō alioꝝ q̄ꝫ phs īfert. q̄re ⁊ vnū
ſpēs erit entꝫ ⁊ tn̄ notū ē ꝙ ens nō p̄t̾ magꝫ q̇dditatiē de
vno q̄ꝫ de q̄ꝫto vl' q̄li vl' alijs ꝯcretꝫ alioꝝ p̄ntoꝝ. cū vⁿ
ſit paſſio entꝫ. ita bn̄ ſic iſti dicebāt ꝯcreta alioꝝ p̄ntoꝝ
p̄dicari de ente ſic paſſioēs. Et ſi q̄rat̾ vtꝝ nō ens ſeq̄t̾
ad oē qd fit. Dico ꝙ ſic in reb ꝑmanētibꝯ ſꝫ nō in rbꝯ
ſucceſſiuꝫ. ⁊ etꝫ capiēdo nō ens vt oppoīt̾ ꝯdcōꝛie enti
exn̄ti q2 de entibꝯ nō exn̄tibꝯ bn̄ ꝟificat̾ ens cuꝫ de his
ꝟificent̾ p̄ta eēntialia. Qꝫ āt nō ſeq̄t̾ ī entibꝯ ſucceſſi
uis pꝫ. q2 entia ſucceſſiua ſic motꝯ ⁊ tp̄s cū fiūt ſtꝫ ⁊ cuꝫ
fcā ſtꝫ nō ſtꝫ. Sꝫ entia ꝑmanētia q̄ꝝ toⁿ eē ſil' adq̇ritur
cū fiunt nō ſunt ſed cū facta ſunt ſunt.

Ad rōes añ oppoⁿ. Ad pmā negat̾ añs. ⁊
ad ꝓbatōem dr. ꝙ licet int̾ ſpēs
eiuſdē gn̄is ſit oꝛdo eēntial'. q2 v
na eſt magis ꝑfcā ⁊ alia miꝯ ꝑfcā. tn̄ q̄libꝫ ꝑticipat geꝯ
ſimpl'r. q2 de q̄libꝫ p̄dicat̾ genꝯ eſſentialr̄. Ad alias rō
nes pꝫ ſolutio ex dcis.

E ſophiſticis aūt.

Iſte eſt liber elenchoꝝ. in quo p̄hs determiat de ſyllogiſmo ſophiſtico. ⁊ diuidit̃ in duos libros ꝑtiales. i quoꝝ p̄mo deſmiuat de ſyll'is ſophiſticis quo ad coꝝ ꝯſtitutōem. ⁊ vt cadit in vſū opponētis. Et diuidit̃ in q̄nqꝫ tractatus. p̄m⁹ eſt ꝓhemialis. qui eſt de eē ſyllogiſmi ſophiſtici ⁊ de generibꝫ diſputatōꝝ ⁊ metaꝝ. Et diuidit̃ in tria capitula. in p̄mo oſtēdit ſyll'm ſophiſticū eē. Et p̄mo p̄mittit intētū dicēs (dicem⁹ de ſophiſticis elenchis. ⁊ ꝑ id ē que vident̃ elenchi. ſꝫ ſt̄ paralogiſmi ⁊ nō elenchi. Et dt̄ q̄ p̄mo incipiendū eſt a primis ſm naturā (Om̄ ergo) Hic ponit vnā ꝯcluſionē dicēs. q̄ ſyll'oꝝ q̄dā ſt̄ ſyll'i. alij āt (cū nō ſt̄ ſyll'i) videntur eē ſyll'i. Q̄ aūt ſint aliq̄ tales q̄ vident̃ eē ſyllogiſmi ⁊ nō ſt̄. ꝓbat quadrupl'r. Prima rō ſumit̃ ex ꝑte rei. de q̄ q̄s loq̄tur. ⁊ eſt hec. ſicut ē in rebꝫ ſic ē in orōibus. i. ſyll'is. ſꝫ aliq̄ res apparēt tales quales ſt̄. alie vero apparēt tales q̄les nō ſt̄. ergo etiā ſic eſt de ſyll'is. Minorē ꝓbat p̄hs p̄mo in aīatis tā ex ꝑte aīe q̄ ex ꝑte corpis. Ex ꝑte aīe. q2 quidā videt̃ habere habitū ⁊ hn̄t id eſt ſm veritatē hn̄t. alij vident̃ habere tribual'r. i. attribuendo ſibi q̄d ſuū nō eſt. inflātes ſe ⁊ fingentes ſe habere. ⁊ tamē nō hn̄t. Ex ꝑte corpis. q2 aliq̄ vident̃ eē pulchri ⁊ vere ſt̄ pulchri ꝓpter decorē quē habēt. alij vero vident̃ eē pulchri ꝯponētes. i. ornātes ſe. ⁊ tamē nō ſunt. Scd̄o ꝓbat in inaīatis. q2 quedā apparēt argentea vl' aurea. ⁊ ſt̄ vere argētea vel aurea. alia vero appaēt eē aurea vel argentea ⁊ nō ſt̄. vt litergeria. i. ſpuma argēti. vel quidā lapis q̄ inuenit̃ in littore maris. ⁊ ſtannea vident̃ eē argentea. ⁊ auricalca tincta felle vident̃ eē aurea ⁊ nō ſt̄. Scd̄a rō ſumit̃ ex ꝑte auditoris ad queꝫ quis loquit̃. ⁊ eſt hec. ſicut lōge diſtātes a rebꝫ iudicāt de illis. ſic impiti in arte ſyllogiſandi iudicāt de ſyll'is Nā impiti velut diſtantes lōge ſpeculant̃. ſꝫ diſtātes longe de rebꝫ iudicāt aliter q̄ ſit. g̃ etiā impiti in arte ſyllogiſandi male iudicāt ⁊ credūt aliq̄n eē veꝝ elēchū qui nō eſt. ⁊ credūt aliq̄n ſyll'm eſſe diſpoſitū in mō ⁊ figura. ⁊ ꝓpter hoc de neccitate ꝯcludere ⁊ inferre ꝯtradictoriū ꝯcluſionis rn̄dentis. Tercia rō ſumit̃ ex ꝑte ſermonis quē q̄s loquit̃. dicit g̃ ſic. q̄ ſyll'i ſophiſtici ſunt deceptorij ꝓpter m'tas cās. Om̄es eīm fallacie ſiue ſyllogiſmi ſophiſtici ſt̄ cāe quare apparcāt ⁊ decipiāt. q̄rum ſcꝫ fallaciaꝝ ⁊ locoꝝ vn⁹ loc⁹ eſt aptiſſim⁹ ⁊ publiciſſim⁹. i. maxime vſitat⁹ q̄ fit ꝑ noīa. ⁊ ille loc⁹ eſt equocatō. Quicūqꝫ g̃ arbitrat̃ ſic accidere in rebꝫ ſicut a noībꝫ decipit̃ ꝑ equiuocatōem. ſꝫ nos aliq̄n opinamur ſic eē in noībꝫ ſicut in rebꝫ. g̃ Maiorē ꝓbat. ex q̄ nos nō poſſum⁹ portare res nobiſcū ad diſputatōes. iō ad diſputandū de rebꝫ. loco ip̄aꝝ reꝝ vtimur noībꝫ. q2 vero noīa ſt̄ finita. eo q̄ impoſita ſt̄ a nobis ad ſcandum et etiā orōnū multitudo. Res aūt ſt̄ infinite. iō necc̄ē ē eandē orōem ⁊ vnū nomē plura ſcare. vn̄ ſicut ignorantes artē numerādi a ſcientibꝫ decipiūt̃. ita ⁊ ignorātes virtutes vocabuloꝝ de facili paralogiſant̃. noīm eīm virtutis ignari facile ꝑalogiſant̃ ⁊ ip̄i diſputātes ⁊ alios audiētes. vn̄ ꝑ numeros in ꝓpoſito intelligūt̃ rigmi et metra. que ꝯſiſtūt in quodā ſillabaꝝ nūero. quibus poete ꝯſueuerūt ad inuicē ꝯtendere. ⁊ in tali ꝯtentōe nō habētes in ꝓmpto numeꝝ pedū ſupant̃ a ſcientibus Quarta rō ſumit̃ ex ꝑte eius q̄ loquit̃. ⁊ eſt hec. quicūqꝫ exercēt apparēter opa ſapiētis in diſputatōe faciunt aliquos apparētes ſyll'os. ſꝫ aliqui ſt̄ h̄mōi. quia quibuſdā magis ope p̄ciū eſt vtile videri ſapiētes eē. q̄ eē et nō videri Eſt eīm ſophiſtica apparēs ſapiētia nō exiſtēs aūt. ſophiſta eſt copioſus ab apparēti ſapiētia et nō exn̄te. ⁊ iō ſophiſticis magis necc̄ariū eſt videri facere opa ſapientis q̄ facere ⁊ nō videri. Sūt āt duo opa ſapientis. vnū eſt nō mētiri de quibꝫ nouit. aliud ē mētientē poſſe manifeſtare. Primū iſtoꝝ ꝑtinet ad rn̄dentem. ⁊ ſcd̄m ad opponētem. nō aūt enumerat hic p̄hs om̄ia opa ſapientis. nā in ꝓhemio metaphiſice enumerat ſex. ſꝫ hic ſolū enūerat opa ſapientis que ſibi ꝯueniunt in ſtatu diſpōis. vt ſcꝫ eſt opponēs ⁊ rn̄dens. alibi aūt enūerat opa ſapientis ſibi ꝯueniētia ſm ſe Ex iſtis infert p̄hs q̄ illi (qui volūt ſophiſtice agere) hn̄t q̄rere gen⁹ diſputatōnū ſophiſticarū. i. diſputatōes ſophiſticas. q̄d ꝓbat. q2 necc̄ē eſt ſophiſtas querere illud ꝑ q̄d aptius pn̄t optatū ꝯſequi finē. ſ. vanā gl'am. ſꝫ ꝑ diſputatōes ſophiſticas cito pn̄t illū finē ꝯſequi. poteſtas eīm ad h̄mōi diſputatōes faciet eos videri ſapientes q̄ habēt deſideriū vt ſapientes videant̃. (Quot ergo ſūt genera) In hoc ſcd̄o capitulo determiat p̄hs de generibꝫ diſputatōnū vt ſciat̃ dr̄ia inter diſputatōnem ſophiſticā ⁊ alias. Et p̄mo p̄mittit intētū dicēs q̄ determinabit quot ſt̄ ſp̄es ſophiſticaꝝ diſputatōnū. ⁊ q̄t ſt̄ idoneitates ⁊ poteſtates decipiēdi quātū ad fallacias et q̄t ſt̄ ꝑtes hui⁹ negocij. Sūt eīm due. vna ſumit̃ ex ꝑte opponēt̄ de qua agit̃ in p̄mo libro. ⁊ alia ex ꝑte rn̄dētis. de qua agit̃ in ſcd̄o. ⁊ etiā dicet de alijs. que ſubſeruiūt ad hāc artem (Sunt ergo genera) Hic enūerat ſp̄es diſputatōis dicēs q̄ ſt̄ quatuor genera diſputationū. ſ. doctrinales. dyalectice. teptatiue. ⁊ litigioſe Doctrinales q̄dem ſt̄ que ex ꝓprijs p̄ncipijs cuiuſcūqꝫ diſcipline. ⁊ nō ex his que vident̃ rn̄dēti ſyllogiſāt Et ſubdit q̄re dt̄ (nō ex his que vident̃ rn̄ti) dicēs q̄ oportet eīm eū credere qui diſcit. Dyalectice ſt̄ que ex ꝓbabilibꝫ collectiue ſt̄ ꝯ̄dictionū. Teptatiue vero que ex his q̄ videt̃ rn̄ti ꝓcedūt. ⁊ necc̄ariū eſt ſcire eū qui ſimulat ſe habere ſciam. queadmodū determinatū eſt in alijs. Litigioſe vo ſt̄ que ex his q̄ vident̃ ꝓbabilia et nō ſt̄ ſyllogiſant. De demōſtratiuis dictū eſt in analecticis. ſ. in libris poſterioꝝ. de dyalecticis vero ⁊ teptatiuis in alijs. ſ. in libris thopicoꝝ. ſꝫ de agoniſticis ⁊ litigioſis nūc dicem⁹. (Primū ergo ſumenduꝫ) In hoc tercio capitulo determiat p̄hs de generibꝫ metaꝝ

rũ. Et pmo dt ꝙ optet pmo determinare quot ſt̄ illa que ↄiectãt.i.deſiderãt tãq̄ fines ipi ſophiſte q̄ in diſputatõib decertãt ꝛ coꝛrixant. Scdo enũerat quot ſũt illa dicens. ꝙ ſunt quinq̄ nũero.ſ.redargutõ falſũ inopinabile ſoleociſm⁹ ꝛ nugatõ. Oſtẽdit aũt oꝛdinẽ iſtaꝝ rũ metaꝝ dicẽs. ꝙ ſophiſta maxime ꝛ pmo.i.pncipalr̄ vult videri redarguere rñdentẽ.ſcdo vult mõſtrare falſũ.tercio vult ducere rñdentẽ ad ↄcedendũ aliq̄d qd ẽ pter opinionẽ.quarto vult ipum vti ſoleociſmo.h̄ ẽ facere ipm barbariſare ſm locutõem.ꝛ finalr̄ vult ipſuȝ idẽ freq̄ẽter dicere.i.nugari. Circa hũc textũ ¶ Attende pmo. ꝙ Areſto.in pmia ꝓpõe aſſignat tres cãs huius libri.cãm em̄ efficientẽ cũ dt (in pma pte dicem⁹) Cãm aũt materialẽ cũ dt (de ſophiſticis elẽchis) Et cãm foꝛmalẽ cũ dt (incipiẽs a pmis ſm naturã) Eſt em̄ iſta foꝛma tractãdi ꝙ pus determiat de poꝛib ſm naturã. Finalẽ aũt cãm nõ ponit. vl̄ qꝛ finis ſophiſte de ſe nõ eſt bonus ſimplr̄. vl̄ qꝛ in pcedenti libꝛo poſitus eſt ¶ Attẽde ſecũdo. ꝙ hoc qd dt Areſto. incipiẽs a pmis ſm naturã) ſolȝ quadruplr̄ exponi. pmo. quia phs incipit a q̄ſtione ſi eſt.que naturalr̄ pcedit queſtionẽ q̄d eſt ꝛ ꝓpter q̄d eſt. Scdo qꝛ phs pmo determiat de metis.q̄ ſunt fines elenchi ſophiſtici.finis aũt in intẽtõe ſm naturã pcedit ea que ſt̄ ad finẽ. Tercio.qꝛ determiat pmo de locis ſophiſticis q̄ȝ de elenchis .illi ẽt ſt̄ tanq̄ pncipia ad elenchos ſophiſticos.ꝛ iõ ſt̄ prioꝛes ſm naturã Quarto qꝛ pmo ponit quedam cõia ad elenchũ anteq̄ȝ de ipo in ſpẽali determinet.ꝛ cõmunioꝛa ſm naturã pcedũt minus cõia. ¶ Attẽde tercõ ꝙ cũ dt phs ꝙ vult determinare de elenchis ſophiſticis ꝛ de his que videnꝛ elenchi.ſȝ ſt̄ paralogiſmi ꝛ nõ elẽchi.hoc ſolet quadruplr̄ exponi. Primo ꝙ velit dicere de ſophiſticis elenchis.ꝛ p id eſt tenẽdo ꝛ expoſitiue d his que videnꝛ elenchi.ſed ſt̄ palogiſmi Scda expoſitio.nã duplex eſt ſyll's ſophiſticus.quidã eſt peccãs in materia.ꝛ ille eſt elenchus ſophiſtic⁹.alius vero peccãs in foꝛma.qui videꝛ eẽ elenchus ſȝ nõ eſt. ſed eſt paralogiſmus. Tercia expõ.nã duplex eſt ſyll's ſophiſticus.quidã eſt qui immediate peccat ↄtra elenchuȝ. ꝛ talis vocaꝛ elenchus ſophiſticus. Ali⁹ aũt qui nõ peccat immediate.licet reductiue.ꝛ talis nõ eſt elench⁹ ſophiſticus.ſȝ videꝛ eẽ elenchus.ſȝ eſt palogiſm⁹. Quarta expõ.qꝛ duplices ſt̄ ſyllogiſmi ſophiſtici.quidã ſt̄ quoꝝ defect⁹ eſt in dictõe.alij ſt̄ quoꝝ defect⁹ nõ eſt in dictõe.ſȝ extra dictõem.ꝛ tales videnꝛ eẽ ſyll'i ſophiſtici.ꝛ ſt̄ paralogiſmi ꝛ nõ elenchi. ¶ Attẽde quarto ꝙ phs in textu nõ intẽdit ſyll'm ſophiſticũ eẽ. ſȝ oñdit aliquẽ ſyll'm eſſe ſophiſticũ ꝛ apparẽtem .nulla em̄ ſcia pt demõſtrare ſuũ ſubiectum eſſe ſyll's aũt ſophiſticus ẽ hui⁹ ſcie ſubiectũ. Poſſȝ tamẽ ſubiectũ ſcie ꝓbari eẽ p quedã cõia ptinẽtia ad ſciam ſupioꝛẽ.ꝛ pſuaderi ipſum eẽ p quaſdã ſilitudines.ſicut hic facit phs. pſuadet em̄ ſyll'm ſophiſticũ eẽ deceptoꝛiũ p media q̄ ſt̄ cõmunia ſicut patȝ inſpiciendo media.

Queritur vtrum

de ſyll'o ſophiſtico ſit ſcia ſpẽalis tanq̄ de ſubiecto attributõis h⁹ libri. ¶ Arguiꝛ pmo ꝙ nõ.qꝛ ſi de ſyll'o ſophiſtico eẽt ſcia ipa eſſȝ ſophiſtica. ſed ſcia ſophiſtica nõ eſt ſcia.ġ de ſyll'o ſophiſtico nõ eſt ſcia. Maioꝛ pȝ qꝛ ſm phm in textu.ſcia ſophiſtica tm̄ eſt apparẽs.ſed qd tm̄ eſt apparẽs nõ eſt ſcia.ġ. Cõfirmaꝛ qꝛ ſophiſta nõ eſt ſciens.ġ ſcia ſophiſtica nõ eſt ſcia. Tenet ↄña p locũ a ↄiugatis.añs pȝ p phm in textu ¶ Scdo ſic.d ſubiecto debet pſupponi q̄d eſt ꝛ qꝛ eſt pmo poſterioꝝ. ſed de ſyll'o ſophiſtico nõ pſupponiꝛ qꝛ eſt.eo ꝙ phus ꝓbat ſyll'ȝ ſophiſticũ eẽ Cõfirmaꝛ qꝛ ſyll's ſophiſtic⁹ ẽ apparẽs ꝛ nõ exñs.de nõ ente non pt pſupponi qꝛ eſt. ġ Patȝ etiã.qꝛ phus tercio metaphiſice aꝓbat platonẽȝ ex eo ꝙ poſuit ſyll'm ſophiſticũ ſub nõ ente ¶ Tercio ſic.in omi ſcia ſt̄ ſyll'i ſophiſtici.ġ ſyll's ſophiſtic⁹ nõ eſt adequatũ ſubiectuȝ iſtius ſcie.añs patȝ de ſe. Quarto ſic.qꝛ ſcia de ſyll'o ſophiſtico ↄtineꝛ ſub ſcia libꝛi thopicoꝝ.ġ nõ eſt ſcia diſtincta ab alijs. Añs ptȝ pmo.qꝛ ſyll's ſophiſticus eſt puatio ſyll'i dyalectici.ad eandẽ aũt ſciam ptinet habitus ꝛ puatio.ſicut ptȝ pmo de aĩa.vbi dt ꝙ rectũ eſt iudex ſui ꝛ obliqui. ꝛ alibi.oppoſitoꝝ eſt eadẽ diſciplina. Patȝ ſcdo.qꝛ ſicut ſe habet ſyll's falſigraph⁹ ad ſyll'm demõſtratiñ.ita ſyll's ſophiſtic⁹ ad dyalecticũ.ſed in eadẽ ſcia deꝛminaꝛ de ſyll'o falſigrapho ꝛ demõſtratiuo.ġ etiã de ſyll'o ſophiſtico ꝛ dyalectico dȝ in eadẽ ſcia determieari

In oppoſitũ

arguiꝛ a pho tradente nobis ſciẽtiam de ſyll'o ſophiſtico. Pro ſolutõe q̄ſtionis ſoluẽde ſt̄ quattuoꝛ q̄ſtiones.

Queſtio

Prima. vtrũ ſcia ſophiſtica ſit ſcia ſpẽalis ab alijs diſtincta.p cui⁹ ſolutõe ¶ Attẽde pmo. ꝙ ſcia pt dici ſophiſtica duplr̄. vno mõ intriſece ꝛ foꝛmaliter.ſic ſcȝ ꝙ appareat eẽ habitus ſcientific⁹ ꝛ nõ ſit.ſȝ ſit habitus errone⁹ vel deceptoꝛius.ꝛ ſic ſophiſtica nihil aliud eſt q̄ȝ habit⁹ p ſyll'm ſophiſticũ acq̄ſitus d cõcluſione illata in ſyll'o ſophiſtico. vt ſi q̄s crederet hãc ꝓpõem.hõ eſt aſinus eẽ verã.qꝛ eẽt illata p aliquẽ ſyll'ȝ quẽ crederet eſſe ꝓbatiuũ. cuius ipẽ haberet habitũ.q̄ diceretꝛ ſcia ſophiſtica.ꝛ ſic accipit phs ſophiſticã.cuȝ dt.eſt em̄ ſophiſtica ſcia apparẽs.nõ aũt exñs.ꝛ tal' ſophiſtica nõ eſt ſcia.eo ꝙ omis ſcia eſt acq̄ſita p ſyll'm demõſtratiñ. Alio° pt aliqua ſcia dici ſophiſtica extrinſece ꝛ ab obiecto.ſic ſcȝ ꝙ eius obiectũ eſt ſyll's ſophiſticus.ſic ſcia ſophiſtica bñ eſt ſcia.qꝛ eſt habitus ↄcluſionis hñtis p ſubiecto ſyll'm ſophiſticũ.ꝛ pꝛo p̄dicato paſſionẽ ipius ſyll'i ſophiſtici.q̄ p pncipia eius demonſtraꝛ de ipo.ex quo ſeq̄tur ꝙ q̄uis p ſyll'm ſophiſticuȝ nõ poſſit haberi ſcia.tñ de ipo pt haberi ſcia p id p qd demõſtranꝛ eius paſſiones de ipo ¶ Attende ſcdo. ꝙ ſcia pt dici cõis dupl'r.ſ.p p̄dicatõem.ꝛ iſto° ſophiſtica nõ ẽ cõis Et p applicatõeȝ ꝛ ſic bñ ẽ cõis ¶ Attẽde tercio. ꝙ ſyll's ſophiſticus pt duplr̄ accipi. vno mõ prime intentõnalr̄.ſ. p duab pmiſſis apparẽter diſpoſit̄ in mõ ꝛ figura.ꝛ ſic nõ eſt ſubiectũ alicuius ſcie.cuȝ ſit q̄d ↄplexum. Alio° ſcđe intentõnalr̄ p intẽtõe q̄dã cõcretiue deſignata fundata in hmõi ↄplexo.ꝛ de ipo denoiatiue p̄dicabili.ꝛ ſic de ipo eſt ſcia tanq̄ de eo de q̄ ſciꝛ paſſio ¶ Attende quarto. ꝙ duplicia ſt̄ ſubiecta ſciarũ. vt aliqui dicũt.quedã ſt̄ quoꝝ eſſe ↄſiſtit ĩ poſitõe ꝛ exñtia.ꝛ de talib ſubiectis oȝ pſupponere q̄d eſt et qꝛ eſt. Alia ſt̄ quoꝝ eſſe ↄſiſtit in puatõe ꝛ defectu et de talib nõ optet preſupponere.ſȝ põt inq̄ri ſicut facit ipſe phs.qd tñ nõ videꝛ veꝝ. Tũ pmo.qꝛ h̄ nõ deꝛminaꝛ de ſyll'o ſophiſtico pme intẽtionalr̄. put ſcȝ ẽ priuatõ ſyll'i veri.ſȝ ſecũde intentõnaliꝛ.ꝛ ſic nõ eſt mino

ris entitatis q̄ ſyll'is dyalectic⁹ Tū ſcd̄o. q2 ſic̄ dictū ē p̄us d̄ p̄uatōe ⁊ habitu q̄ nō ſt̄ eo℞ diſticte ſcie. ⁊ iō ſcia libri elencho℞ nō eē alia a ſcia libri thopico℞. quod ē fīm. Jdeo dōm ē ad queſtionē. q̄ de ſyll'o ſophiſtico ſe cūde intētionalit' accepto eſt vera ſcia ab alijs ptib⁹ lo/ gice diſtincta.

Queſtio ſecunda.

Utrū ſyll's peccās in forma ſit diſtinct⁹ a ſyll'o peccan te in materia. videt̄ eīm q̄ ſit ſyll's. nā iſte ſyll's eſt bon⁹ omnis canis currit. ſidus celeſte ē canis. ḡ ſidus celeſte currit. eo q̄ ex oppoſito ꝯñtis infert̄ oppoſitū an̄ceden tis. ſ3 q̄ nō ſit bonus pat3 p̄ ph̄m q̄ d̄t. q̄ oēs ſylli ſo/ phiſtici ſt̄ immodificati. vel ſm grecā trāſlatōe3 inſyl logiſati. Dōm q̄ talis ſyll's nō ē verus ſyll's. pat3 q2 oīs ſyll's (qui peccat ꝯtra ꝯditōnes boni ſylli) nō eſt verus ſyll's. ſyll's peccās in forma ē hmōi. ḡ nō ē verus ſyllogiſm⁹. vñ addit ſup ſyll'm ſimplicit' determīatōe3 diminuentē. ⁊ ſm Alexādrū loc⁹ ſophiſtic⁹ reſpectu lo ci dyalectici ꝯformiter ſe h3 ſicut ſymea reſpectu hoīs. nā ſicut ſyll's dyalectic⁹ ꝯfirmat̄ p̄ aliquē locū dyalec/ ticū. ita ſyllogiſm⁹ ſophiſtic⁹ ꝯfirmat̄ p̄ aliquē locū ſo phiſticū. Dōm eſt ſcd̄o. q̄ ſyllogiſm⁹ peccās in mate/ ria ſyllogiſmi ſimpliciter nō ē bon⁹ ſyll's. ſ3 peccās in materia ſyllogiſmi p̄babilis vel demōſtratiui vel dya lectici eſt ver⁹ ſyllogiſm⁹. p3 q2 materia ſylli ſimplicit' eſt tres termini ⁊ due p̄pōes. vbi aūt deficiūt tales t̄mi ni vel p̄pōes ibi nō eſt ſyllogiſm⁹. Scdōm p3. q2 ſiue p̄/ pōes ſint vere ſiue neceſſarie non minus poterit eſſe bo nus ſyllogiſmus

Queſtio tercia

Utr℞ ſint tm̄ quatuor genera diſputōnū. ſicut d̄t ph̄s in textu. Dōm ē q̄ ſic. ⁊ pat3 p̄ ſufficiētiam. q2 oīs diſ/ putatō vel ē ex p̄prijs. ⁊ ſic eſt doctrinalis. vel ē ex cōib⁹ et hoc duplicit'. vel ē ex appenter p̄babilib⁹. ⁊ ſic eſt ſo/ phiſtica ſiue litigioſa. Uel ex p̄babilib⁹ vere. ⁊ hoc du plicit'. vel eſt ex p̄babilib⁹ alicui. ⁊ ſic eſt tēptatiua. vel ſimplicit'. ⁊ ſic eſt dyalectica. Attēde tū q̄ dyalecti/ cus demōſtrator ⁊ tēptator poſſūt vti eodē ſyllogiſmo. nā idem ſyll's p̄t eē demōſtratiu⁹. ⁊ ſic eo vt̄ demōſtra tor ad ſciam generandā. ⁊ dyalecticus inq̄ntū eſt p̄ro babilis ⁊ eo vtit̄ dyalecticus ad generandū opinionē et tēptatiu⁹ ⁊ ſic eo vtit̄ dyalectic⁹ ad ſumēdū experi/ mētū de ſcia rñtis. q2 ḡ multū ꝯueniūt ſyll's tēptatiu⁹ et dyalectic⁹. iō vnus ſub alio ꝯtinet̄. ⁊ q2 in diſputan do magna eſt dr̄ña inter dyalecticū ⁊ tēptatiū ⁊ demrā torē. iō vna diſputatō ab alia diſtinguit̄ Et ſi argu as. q2 oīs diſputās expectat ꝯſenſū rñtis. ſ3 demōſtra tor nō expectat ꝯſenſū rñdentis. ḡ nō ē diſputās. ⁊ p̄ cō ſequēs doctrinalis diſputatō nō ē diſputatio. Dico q̄ demrator p̄t ꝯſiderari vt ſciēs. ⁊ iſto mō nō diſputat Alio⁹ vt docēs. ⁊ illo⁹ diſputat. ⁊ ſibi attribuit̄ h nom̄ doctrinalis. ſ3 inq̄ntū ſciens hoc nomē demōſtratiu⁹ Et ſi arguas. q2 ph̄s d̄t hic q̄ demonſtrator ſyllogiſat ex p̄prijs ⁊ nō ex his que vident̄ rñdēti. ⁊ in octauo tho pico℞ d̄t q̄ p̄cedit ex datis a rñte. ḡ videt̄ ſibip̄ſi ꝯdi/ cere. Dōm q̄ iſta p̄ticula (nō ex his que vident̄ rñdē ti) debet retorqueri ad demōſtratorē inquantū eſt ſci/ ens. ⁊ q̄ntū ad hoc nō expectat nec̄ p̄cedit ex datis a rñdente. ſed bñ inq̄ntū eſt docēs. Uel dicat̄ q̄ non p̄cedit ex datis a rñte cāliter ita q̄ conceſſio rñtis ſit cā ip̄ius ſcie. ſed ſolū miniſterialit' ſiue inſtrumētalit'. vt ſc3 talis ꝯceſſio deſeruiat demōſtratori ad p̄fectiōem habitum in reſpondente.

Queſtio quarta

Utrū necē ſit vnū nomē ⁊ eandē orōem plura ſ̄care. p̄ cuius ſolutōe Attēde p̄mo. q̄ duplex eſt necitas. ſc3 abſoluta ⁊ ꝯditionata. Attēde ſcd̄o q̄ nomē p̄t di/ ci vnū duplicit'. vno⁹ ex vnitate vocis. Alio modo ex vnitate ſignificatōnis.

Dic Primo q̄ nō ē necē necitate abſoluta aliq̄d nomē vnū vel plura ſ̄care. p3 q2 q̄dlibet no/ mē ſ̄cat ad placitū. iō p̄t nō ſ̄care Dic ſe cūdo. q̄ poſſibile eſt vnū nomē cōitate vocis q̄ ſ̄catōis ſiue rōis ſ̄candi ſ̄care de p̄mario ſ̄cato aliq̄d cōicabi/ le plurib⁹. ſ3 nō eſt poſſibile vnū nomē vnitate ſ̄catōis ſ̄care plura p̄mo. ſic ſc3 q̄ vnū illo℞ ſ̄cato℞ nō ꝯtineat̄ ſub alio. p3 autoritate ph̄i dicentis quarto metaph̄ice q̄d nō vnū ſ̄cat nihil ſ̄cat. Et autoritate Boetij dicēt/ q̄ noīe ſemel poſito nō ꝯtingit ampli⁹ equoce vti. ⁊ ſic nomē ſub vna rōe ſ̄candi nō p̄t plura ſ̄care Dic ter cio. q̄ necitate ꝯditionata. ſ. ſuppoſito q̄ oēs res de/ beant ſ̄cari. ⁊ hoc adequate ⁊ p̄mo tāq̄ p̄mū ſ̄catū ſui ſigni necē eſt vnū nomē vnitate vocis plura ſ̄care. pat3 q2 noīa ſt̄ finita ſaltē in vna idoneitate. ⁊ res ſt̄ infini/ te p̄ reſpectū ad noīa. ergo Et ſi arguat̄ q̄ impoſſibi le eſt vnius rei eſſe plures formas ſubales ſpecificas ⁊ vltimas ꝯcedēdo. poſſunt tñ plures eē accñtales. ſ̄ca/ tio aūt ſiue rō ſ̄candi eſt forma accñtalis vocis. ⁊ q̄ſ/ uis due rōes ſ̄candi ꝯcedant ſolū differre nūero. tamē nō ſequit̄ q̄n poſſint eſſe plures in eadē voce. ſicut non eſt incōueniēs plures paternitates ſimul eē in eodē ſub iecto Et ſi querat̄. vtr℞ nomē equocū ſiue hñs plures rōes ſ̄candi debeat dici vnū nomē vel plura Dico q̄ nō d3 dici ſimplicit' ⁊ p̄prie plura noīa. ſicut nec hō ha bēs plures artes vel ſcias vel patnitates d3 dici plures ſcientes vel plures artifices vel plures patres. Nō de bet etiā ſimplicit' dici vnū nomē. q̄uis poſſit dici vox vna. Si queras vlteri⁹. nōne nomē multiplex eſt quaſi ſub vno multa plicās. Dico q̄ verū eſt q̄ ſi nomē vnū īponat̄ plurib⁹ rebus īpm dicet̄ vnū nō ſimpliciter. ſ3 ſm q̄d ab vnitate vocis. Poſſent h mouerí plures dif/ ficultates. quarū ſolutō p3 ex dict ̄ in ſummulis

Ad ratōnes an̄ oppoſitū. Ad p̄ri mā cū eius ꝯfirmatō ne p3 ſolutō. Et ſimili ter ad ſcd̄am ⁊ ad ꝯfirmatōem eius d̄r. q̄ ſyllogiſmus ſophiſticus nō eſt nō exiſtēs ſimpliciter. ſed eſt tale nō exiſtēs quale apparet Uel dicat̄ q̄ ſyllogiſm⁹ ſophiſti cus pro ſecunda intentōne eſt aliquid exiſtens. Ad terciā d̄r ſimiliter ſicut dictum eſt ad p̄cedētem Ad quartā negat̄ antecedens. Ad p̄mam probatōem p3 ſolutō ex dictis. Ad ſcd̄am p̄batōem dicit̄. q̄ nō eſt ſi/ mile in illo. quia maior eſt diſtinctio inter ſyllogiſmu3 ſophiſticū ⁊ dyalecticū. q̄ inter demonſtratiuū falſig/ phum. Demōſtratiu⁹ eīm ⁊ falſigraphus conueniunt in materia. ſed differūt ſolum in hoc q̄ ſyllogiſmus fal ſigraphus accipit p̄ncipia ſyllogiſmi demonſtratiui ſed male intellecta. Sequit̄ textus

¶Modi aũt arguẽdi ſunt duo.) ¶In hoc ſcđo tractatu huius libꝛi deſmi nat phs de locis ſophiſticis ſiue de fallacijs. Et diui/ dit in q̃tuoꝛ capitula. in ꝑmo determiat đ ſex fallacijs in dictõe. ⁊ ꝑmo enũerat mõs arguẽdi ſophiſtice dicẽs ꝙ ſtꝫ duo mõi arguẽdi ſophiſtice. qꝛ q̇dam ſtꝫ in dictõ ne. ⁊ quidã extra dictõem. modi ꝓo arguẽdi in dictõ ne ſtꝫ ſex. ſ. equiuocatõ. amphibologia. ꝯpõ. diuiſio. ac centus. ⁊ figura dictõis. Et hoc ꝓbat ꝑ inductõem et ſyllm. ꝑ ſyllm ſic. oĩs deceptõ facta ex eo ꝙ eiſdẽ noĩ bus vel oꝛõnibꝫ nõ idẽ ſ̄ɀcamus eſt fallacia in dictõe. ſꝫ equiuocatõ ãphibologia. ⁊ cũjs fiũt ex eo ꝙ eiſdẽ noĩbꝫ vel oꝛõibꝫ nõ idẽ ſ̄ɀcamus. g̊ ¶(Sũt aũt) In hac ſcđa ꝑticula determiat de fallacia equocatõis ꝑ exẽpla. in/ nuẽs tres mõs eius. Exẽplũ de ꝑmo. vt ſcientes diſ/ cũt. a ſcientibꝫ ẽm diſcũt grãmatici. ibi eſt equiuocatõ qꝛ diſcere eſt equocũ ad intelligere. i. ad docere. ⁊ ad ac cipe diſciplinã. i. ad doceri. Exẽplũ de ſcđo. que expe/ diũt ſtꝫ bona. mala expediũt. g̊ mala ſtꝫ bona. ibi ẽ eq̇ uocatõ. qꝛ qđdã eſt eſt expediẽs nccãriũ. i. ſimpl'r. ⁊ q̇d dã expediẽs ſm q̇d. Vel ſic ſm aliq̇s. expediens vnoº idẽ eſt ꝙ bonũ. alioº idem eſt ꝙ nccãriũriũ. qđ etiã ac cidit in malis. eſt ẽm quoddã malũ nccãriũ. De ter/ cio ponit duo exẽpla. Pꝛimũ. ſedẽs ſurgebat. Scđm. laboꝛãs ſanabat. ⁊ poſſent ſic foꝛmari ꝑalogiſmi. qui/ cũqꝫ ſurgebat ſtat. ſedẽs ſurgebat. g̊ ſedẽs ſtat. Et q̇/ cũqꝫ ſanabat ſanus eſt. laboꝛãs ſanabat. g̊ laboꝛãs ſa nus eſt. In iſtis ẽm eſt equocatõ. qꝛ ſedens ſeu laboꝛãs poſſunt teneri ꝓ ſedente vel laboꝛante nunc vel ꝑus. et etiã ꝓ laboꝛãte tũc. ¶(Scđm aũt amphibologiaꝫ) In hac tercia ꝑte determiat de fall'a amphibologie ⁊ de ꝑmo eius mõ ponit quatuoꝛ exẽpla. Pꝛimũ. vellem me accipe pugnãtes. Scđm. putas ne qđ quis ſcit hoc ſcit. ẽ ẽm ibi ãphibologia. qꝛ ꝑ hãc oꝛõꝫ ⁊ ſciẽtẽ ⁊ ſcitũ ꝯtingit ſ̄ɀcari vt ſcientẽ. Terciũ. qđ quis videt h̄ vidꝫ colũnã aliquis videt. g̊ columna videt. Quartũ. qđ tu dicis eſſe hoc tu dicis eẽ. dicꝫ aũt lapidẽ eẽ. g̊ tu lapis dicis eſſe. De tercõ mõ ponit vnũ exẽplũ. putaſne tacẽ tem aliq̇d dicere. ꝯtingit ẽm ꝙ tacẽs aliquid dicat. et ꝙ de tacẽte aliq̇d dicat. ¶(Sũt aũt tres mõi) In hac quarta ꝑticula determiat de equiuocatõe ⁊ ãphibolo/ gia ſiml'. ⁊ ꝯꝑando eas ad inuicẽ. ⁊ đt ꝙ ĩparũ ſtꝫ tres mõi cões. Pꝛimꝰ eſt qñ oꝛõ vel nomẽ ꝑncipalit' plura ſ̄ɀcat. vt canis vel piſcis. Scđs eſt qñ ſoliti ſumꝰ ſic di cere. i. qñ oꝛõ vel nomẽ ſ̄ɀcat aliquid trãſſumptiue. Ter cius eſt qñ ꝯpoſitũ plura ſ̄ɀcat. ſeꝑatũ vero ſimplicit'. i. vnũ. hoc eſt quãdo dictõ vel oꝛõ ꝑ ſe ſumpta ſ̄ɀcat vnuꝫ iũcta vero cũ alia plura ſ̄ɀcat. vt ſcit ſeculũ. hec oꝛõ ſcit ſeculũ eſt multiplex. nã vtrũqꝫ ⁊ ſcire ⁊ ſeculũ tm̃ vnũ ſ̄ɀcat. Sꝫ iſta iũcta ad inuicẽ plura ſ̄ɀcãt. ꝑñt ẽm ſ̄ɀcare aliquẽ habere ſciam de ſeculo. aut ſeculũ habere ſciam de aliquo ¶(Scđm ꝯpõem aũt) In hac quita par/ ticula determiat de fall'a ꝯpõis. ponẽdo duo exempla Pꝛimũ. poſſibile eſt ſedentẽ ambulare. Scđm nõ ſcri bẽtem ſcribere eſt poſſibile. ibi ẽm eſt multiplicitas. qꝛ iſte nõ ſ̄ɀcãt idẽ qñ ſtꝫ ꝯpoſite ⁊ qñ diuiſe. qñ eĩm ſtꝫ ꝯpo ſite ſ̄ɀcãt ſcribentẽ ⁊ ſedentẽ habere poteſtatẽ vt ſcribat vel ambulet qñ nõ ſcribit vel ãbulat. ſꝫ qñ ſtꝫ diuiſe ſi gnificãt ꝙ illđ qđ eſt nõ ſcribẽs vel ãbulãs poſtea ſcri/ bat vel ambulet. De ſcđo mõ ponit duo exẽpla. Pꝛi/ mũ. quicũqꝫ ſcit litteras nũc didicit illas. Scđm. qđ vnũ ſolũ ꝑt ferre ꝑt plura ferre ¶(Scđm vero diuiſi/ onẽ) In hac ſexta ꝑticula determiat phs de fall'a diui/ ſionis. ⁊ ponit h̄ exemplũ de ꝑmo mõ. q̇nqꝫ ſtꝫ duo et tria paria ⁊ ĩparia De ſcđo ponit h̄ exemplũ. maius eſt equale. qꝛ maius eſt tãtũdẽ ⁊ adhuc amplíꝰ. De tercõ mõ ponit duo exẽpla. Pꝛimũ. ego poſui te ſeruũ entem liberũ. Scđm. q̇nquagita viroꝛũ centũ reliquit diuus achilles ¶(Scđm accentũ aũt) In hac ſeptima ꝑte đ termiat de fall'a accẽtus dicẽs. ꝙ ſm accentũ minꝰ de/ cipiũt in his que ſtꝫ ſine ſcriptura. ſꝫ magis decipiuut in ſcripturꝫ quo ad ꝓſã. ⁊ in poematibꝫ quo ad metra Et ponit duo exẽpla Pꝛimũ. metuo lõgas ꝑeũte no ctes. lidia doꝛmis. Scđꝫ exẽplũ. heu qꝛ nã tanti cinxe rũt ethera nimbi ¶(Que aũt ſtꝫ ſm figurã) In hac octaua ꝑticula đtermiat de fall'a figure dictõis. dicẽs ꝙ ipã habet fieri general'r qñ nõ idẽ ſil'r interꝑ̄tat. h̄ eſt eſtimat idẽ eſſe. ⁊ tangit tres mõs eius. Pꝛimꝰ quan/ do vnũ genꝰ interꝑ̄tat aliud. vt maſculinũ femininum vel femininũ maſculinũ. vel qđ inter hec ẽ alteꝝ. ſ. neu/ trũ. Scđs modꝰ quãdo quãtũ interꝑ̄tat q̃le. vel faci ens interꝑ̄tat patiẽs. ⁊ generalit' qñ res vniꝰ ꝑ̄dicamẽ/ ti interꝑ̄tat alia. Tercíꝰ qñ ꝓpter ſilitudinẽ terminati onis infert ſilitudo in ſ̄ɀcatõe vel ecõtra. vt vigere vide tur ſ̄ɀcare idẽ qđ edificare vel ſecare. ꝓpter h̄ ꝙ ſil'r ter/ minãt. cũuis nõ ſit ſic. ſ̄ɀcat eĩm vigere q̃le aliquid. ⁊ af/ fectũ quodãmõ indicat. i. qualitatẽ. ⁊ alia ſ̄ɀcãt actõeꝫ ¶(Eoꝝ aũt qui extra dictõem) In hoc ſcđo capitu/ lo determiat ꝑ hs de fallacijs extra dictõem ꝑmo enu merãs eas dicẽs. ꝙ ꝑalogiſmoꝝ (q̇ ſtꝫ extra dcõeꝫ) ſep tem ſtꝫ ſpẽs. Vna eſt accñtis. Scđa eſt ſm q̇d ad ſim plicit'. vt qñ arguit a determinatõe ſm ꝑtem aut ſm lo cũ. aut ſm tp̄s. aut a detminatõe reſpectiua ad dictuꝫ ſimplicit'. Tercia ſm ignoꝛantiã elenchi. Quarta ꝓo ſm ꝯñs. Quita ãt ſm id qđ eſt in ꝑncipio ſumere. Sex ta. ſm nõ cãm vt cãm. Septima ſm plures interroga tões vt vnã. Incipit aũt ꝑmo determinare de fallacia accñtis. dicẽs ꝙ habet fieri qñ qđlibet ſimilit' aſſignatũ fuerit rei ſubiecte ⁊ accñti ineſſe. i. attributũ ꝯueniẽs rei ſubiecte attribuit indrñter rei ſubiecte ⁊ accidenti Nã cũuis multa ꝯueniũt alicui ſm ſe ſumpto. tñ non eſt nccẽ ꝙ ꝯueniãt oĩbꝫ ꝑ̄dicatis. q̃ de illo dicũt. aut etiã ꝙ ꝯueniãt illi in oꝛdine ad alia. Ponit exẽpla hu ius fallacie. Pꝛimũ. coꝛiſcus eſt alter ab homĩe. ⁊ ipẽ ẽ hõ. ergo eſt alter a ſeipo. Scđm. coꝛiſcus eſt alter a pla tone. plato eſt hõ. g̊ coꝛiſcꝰ eſt alter ab hoĩe ¶(Scđm aũt ꝙ) Hic determiat de fall'a a ſm q̇d ad ſimplicit' et đt ꝙ habet fieri qñ aliq̇d ineſt ſm q̇d ⁊ ſumit ſimpli/ citer ineſſe. ⁊ ꝑ exempla eius innuit tres mõs. Pꝛimũ exemplũ qđ eſt opinabile eſt. qđ nõ eſt opinabile eſt. g̊ qđ nõ eſt eſt. Scđm. q̊d nõ eſt q̇d. i. q̇d nõ eſt aliq̇d ens ꝑticulare. vt hõ ipm nõ eſt. aliq̇d eſt q̊d nõ eſt hõ. g̊ ali quid eſt quod nõ eſt. Et ſic ꝑ iſta duo exempla tangit ꝑmũ modũ. q̇ eſt ad cõcludendũ ꝯ̄dictoꝛia de ſeinuicẽ Et dat cãm appꝑentie ꝑ̄dictoꝝ ſyllogiſmoꝝ dicẽs ꝙ in iſtis videtur conſequentia eſſe bona pꝛopter hoc ꝙ pa rum dĩffert eſſe quid ⁊ eſſe ſimplicit'. ⁊ nõ eſſe quid ⁊ non eſſe ſimplicit'. Scđs modus eſt quo ꝯcludũt ꝑ̄uatiue oppoſita. vt ſi indus cũ ſit niger eſt albꝫ dentibꝫ videt eſſe albꝫ ⁊ nõ albus. Tercíꝰ modus eſt quo ꝯcludunt ꝯtraria. quia ſi ambo ꝯtraria inſunt quo. i. ꝑticularit' videtur ꝙ ſimul inerũt eidẽ. Et ſubdit ꝙ in q̇buſdã

facile videť. vtꝝ ex h᷑ ꝙ inſunt ſm ꝑtem opteat ea ineē
ſimpliciť. vt ſi aliqs velit ꝓbare ethiopē eſſe nigrū ⁊ nō
nigꝝ. ſ; albū. ex eo ꝙ ethiops eſt niger. ⁊ tn̄ eſt alb⁹ dē/
tib⁹. ſed in qbuſdā eſt difficile. In illis eīn que inſt᷑ q.
id eſt ſm ꝑtem videnť etiā ineē ſimpľr. ⁊ nō eſt facile vi
dere q̄d eoꝝ inſit. ſ. in illis in quib⁹ ſiľr ſt᷑ oppoſita. Vi
deť eīn in illis eſſe ɔcedendū. aut neutꝝ aut ambo ſim
pľr p̄dicari. vt ſi dimidiū alicui⁹ corpis ſit albū. ⁊ di/
midiū nigrū difficile eſt videre vtꝝ ſit albū vel nigrū
¶ (Qui aūt ſm ꝙ) Hic determiat de falla ignoran
tie elenchi. ⁊ dt ꝙ habet fieri ſm diminutoēm. i. omiſſi
onē alic⁹ ꝑticule in rōe elēchi poſite. nā elenchus ē ɔdi
ctio vni⁹ ⁊ eiuſdē nō nois ſ; rei ⁊ nois ſiľ. ⁊ nois nō ſyno
nomi ſed eiuſdē. ex his q̄ data ſt᷑ ex nccitate non ɔnūe/
rato. eo q̄d eſt in p̄ncipio ad idē ⁊ ſm idē ſiľr ⁊ in eode;
tpe. Et ſicut ɔtingit facere vnū elēchū aggregādo oīa
iſta que ſt᷑ de rōe elenchi. eodē mō ɔtingit mentiri de
aliquo. i. ɔtingit facere malū elenchū mētiendo de ali/
quo. i. de aliq̄ ꝑticula in diffinitōe elēchi poſita. ſ. omit
tēdo. Ponit aūt mōs hui⁹ fallē dicēs. ꝙ quidā ꝑalogiſ
mi ex his que dicta ſt᷑ aliq̄d. i. aliquā ꝑticulā videť ar
guere. ſed nō arguūt. vt duo ſt᷑ duplū vnius. ⁊ nō ſunt
duplū triū. g̃ ſt᷑ duplū ⁊ nō duplū. Et ꝑ h᷑ tangit pri/
mū modū. q̄ fit ꝑ omiſſionem hui⁹ ꝑticule ad idē. Se
cūdus mod⁹ eſt. ſi idē reſpectu eiuſdē ſit duplum ⁊ nō
duplū. ſed nō ſm idē. nā aliq̄d reſpectu vnius ⁊ eiuſdē
ꝑt ꝑt eſſe duplū ſm longitudinē. ⁊ nō duplū ſm latitu
dinē. Terciū ⁊ quartū modū ſimul innuit dicens. ꝙ ſi
erit eiuſdem ⁊ ſm idē ſupple poterit eſſe nō ſiľr. ⁊ ſi ſit ſi
miliť poterit eſſe nō ſimul. Et ɔpat hāc fallaciam ad
fallacias in dictōe pēnes ɔuenientiā dicēs. ꝙ aliquis
trahet hūc locū in eos locos q̄ ſt᷑ ſm dictōem. i. ꝓpter
ɔuenientiā quā habet hec fallacia ad fallas in dictōe
aliqs trahet eam ad illas. cū tn̄ nō ſit fallacia in dictō
ne. ſed extra dictōem. ¶ (Qm̄ aūt in eo) Hic deťmiat
de fallacia petitōis p̄ncipij. dicēs ꝙ h; fieri tot modis
q̄t modis ɔtingit petere id q̄d eſt in p̄ncipio. ⁊ h; cām
appentie ex h᷑ ꝙ nō poſſum⁹ inſpicere. vtꝝ ɔcluſio ſit ea
dem vel diuerſa a p̄miſſis. Phs aūt octauo thopicoꝝ
ponit q̄nqȝ mōs eius. Prim⁹ eſt. quādo idē ſumiť ad
demōſtrandū ſeipm̄ vel ſub eiſdē ṽbis. vel ſub equalē
tib⁹ Scđs eſt. quādo ꝑticulare petiť in vľi. vt ſic argu
endo. oīm oppoſitoꝝ eſt eadem diſciplina. g̃ oīm ɔ̃rio
rū eſt eadem diſciplina. Terci⁹. q̄n vľe petiť in ꝑticu/
lari. vt ſani ⁊ egri eſt eadē diſciplina. ⁊ albi ⁊ nigri. er
go oīm ɔ̃rioꝝ eſt eadem diſciplina. Quart⁹ eſt. quan
do ɔiunctū petiť in diuiſis. vt medicina eſt ſani ⁊ me/
dicina eſt egri. g̃ eſt ſani ⁊ egri. Quint⁹ eſt quādo vnū
eoꝝ q̄ ɔſequūť ſeinuicē ex nccitate petiť in alio. vt dya
meter eſt incōmēſurabilis lateri. g̃ lat⁹ eſt incōmēſura
bile dyametro. ¶ (Qui vero ſm ɔn̄s) Hic determi/
nat de fallacia ɔn̄tis dicēs. ꝙ h; fieri ex h᷑ ꝙ crediť con
uerti ɔn̄a inter an̄s ⁊ ɔn̄s. ⁊ ſi ex h᷑ ꝙ an̄s eſt. cōſequens
eſt. ex nccitate credať cū ɔſequens eſt an̄cedens eē ex ne
ceſſitate. Et innuit duos mōs eius ꝑ exēpla. Primus
quādo arguiť a poſitōe ɔſequent᷑ ad poſitōem an̄cedē
tis. ⁊ de hoc dat quatuor exēpla. Primū. mel eſt rubeū
fel eſt rubeū. ergo fel eſt mel. Secūdum. ſi pluit terra
eſt madida. ſ; terra eſt madida. ergo pluit. Terciū ex
emplū. iſte eſt cōmptus. ergo adulter. Quartum. iſte
eſt errabūdus de nocte. ergo fur. Secūdus modus eſt
quādo arguitur a deſtructōe an̄cedentis ad deſtruc/
tōem ɔſeqntis. Exēplificat ponēdo ratōem melliſſi. ꝑ
quā ꝓbat mundum eſſe infinitū. arguebat eīn ſic. vni/
uerſum nō eſt factū. g̃ nō hab; p̄ncipiū. ⁊ ꝑ cōſequens
neqȝ finē. ⁊ ſic in infinitū Primā ɔſequētiā ꝓbabat ſic
qd̄ eſt factū habet p̄ncipiū. ergo quod nō eſt factū non
habet p̄ncipiū. Primū an̄cedens ꝓbabat. quia vľ erat
factū ex ente. ⁊ ſic erat anteq̄ȝ fieret. vel ex nō ente. ſed h᷑
nō pōt dici. q2 ex nihilo nihil fit. Dicit aūt phs hanc
argumentatōem deficere. q2 nō opteť ꝙ oīe q̄d factū;
eſt h; p̄ncipiū. ⁊ q̄cquid hab; p̄ncipiū factū eſſe. ⁊ ideo
nō opteť ꝙ ſi oīe qd̄ factū eſt hab; p̄ncipiū. illd̄ quod
nō eſt factū nō habebit p̄ncipium. ſicut nō op; ſi febris
eſt calor ꝙ necē eſt calidū febrire ¶ (Qui vero ſm non
cām) Hic determiat de falla ſm non cām vt cām. et
dt ꝙ hab; fieri quādo aliq̄ ꝓpō (que nō eſt cā illatōis
alicui⁹ ɔcluſionis) aſſumiť tanq̄ȝ p̄miſſa cā. ⁊ hab; fie
ri in ſyllogiſmis ad impoſſibile. ꝓbat q2 habet fieri in
illo ſyllogiſmo. in quo ꝓpter falſitatē ɔcluſionis neceſſe
eſt interimere aliquā p̄miſſarū. Exēplificat ſicut ſi iſta
ſit ypotheſis. vita ⁊ aīa nō ſt᷑ idem. Et arguať ſic. om
ne ɔ̃rium corruptōi eſt generatō. ſ; mors eſt corruptio
vite. ⁊ aīa ⁊ vita ſt᷑ idem. ergo vita eſt generatō. ⁊ viue
re eſt generari. ɔcluſio eſt falſa. ergo aliqua p̄miſſarū
et nō alia q̄ȝ iſta. anima ⁊ vita ſt᷑ idē. ergo in iſta argu
mētatōe eſt defectus. q2 hec p̄miſſa. anima ⁊ vita ſunt
idem eſt p̄miſſa nō cā q2 ſiue ponať ſiue nō nihilomin⁹
accidit ipoſſibile. Ex h᷑ infert duo correlaria. Primū
eſt. ꝙ ꝑalogiſmi huius fallē ſt᷑ ſimpliciť ſyllogiſati. tn̄
ad ꝓpoſitum ſt᷑ inſyllogiſati ſm paralogiſmū hui⁹ fal
lacie. plerūqȝ nō minus latēt interrogātes q̄ȝ r̄ndentes
¶ (Qui aūt in eo ꝙ) Finaliter determiat de fallacia
ſm plures interrogatōes vt vnā dicēs ꝙ h; fieri quān
do interrogatōes plures interrogant ſub mō vnius. et
eis dať reſpōſio ac ſi eſſet vna. Oſtēdit aūt facilitate;
et difficultatē circa hanc fallam. dicēs ꝙ de aliqb⁹ in/
terrogatōnib⁹ facile eſt videre ꝙ ſt᷑ plures. ⁊ ꝙ ad eas
nō eſt tm̄ vna reſpōſio. ſicut iſta. vtrū terra ſit mare vľ
celū. ibi eīn facile eſt videre ꝓpter magnā diuerſitatem
eoꝝ que interrogant. ſ; in aliquib⁹ eſt difficile an ſint
plures interrogatōes ꝓpter magnā ɔuenientiā interro
gatoꝝ. Innuit aūt duos mōs hui⁹ fallacie ꝑ exempla
Prim⁹ mod⁹ eſt q̄n fit interrogatō plures in numero
ſingulari. vt ſi demōſtratis duob⁹ homib⁹ petať. eſt ne
hic ⁊ h᷑ homo. ⁊ reſpōdeať ſic. ⁊ tūc arguiť ɔtra. ergo ꝑ
cutiens iſtū ⁊ iſtum ꝑcutit hoīem ⁊ nō homīes. Secū
dus modus fit quādo fit interrogatō plures in plura
li numero. vt ſi demōſtratis duob⁹ bonis ⁊ duobus nō
bonis. querať ſic. ſt᷑ ne oīa iſta bona. ſi dicatur ꝙ ſic
tūc vere redarguiť reſpōdēs. quia infertur ꝙ nō bona
ſunt bona Si dicať ꝙ nō. tunc redarguiť apparēter tm̄
et nō vere. Et ſubdit ꝙ q̄nqȝ vno ſuppoſito vel plurib⁹
ſi ad interrogatōem plures det vnā reſponſionē. tunc
contra eū fit vere elenchus. ⁊ vere redarguiť. vt ſi ɔceſ/
ſo ꝙ diffinitōes eodem mō debeant dari de termīs in
ſingulari ⁊ in plurali nūero. Et ſi ibi querať. demon/
ſtratis duob⁹ quoꝝ vnus ſit cecus ⁊ alius vidēs. vtrū
ſint ceca vel videntia. ⁊ reſpōdeat vna reſpōſione. tūc
vere redarguiť. Cecū vero diffiniť quod aptum natū
eſt videre. ⁊ ceca ſi ꝓportionabiliter diffiniant ꝙ ſt᷑ non
vidētia apta nata videri. Si g̃ reſpōdeat ꝙ ſunt vidē
tia. ſequiť ꝙ nō vidēs videt. Si vero reſpōdeat ꝙ ſt᷑
nō videntia. tūc cū ipa ſint nata videre. ſequiť ꝙ ſunt

ceca. ⁊ ſic vł ambo erūt videntia vel ambo erunt ceca quod eſt impoſſibile.

Queritur vtrum

modi arguendi ſophiſtice ſufficient aſſignanť a pħo ī textu. Arguiť pmo ꝙ nō. qꝛ om̄is fallacia eſt in dictōe. ġ nulla eſt extra dictōem. Añcedēs patꝫ. qꝛ om̄is fallacia eſt paralogiſmꝰ. ⁊ om̄is ꝑalogiſmus fit in dictōe. ġ om̄is fallacia fit in dictōe. Cōfirmať. qꝛ nō contingit res ferre ad diſputatōes. ſed noīb9 ꝓ reb9 vtimur. ergo nulla eſt fallacia que ſumit cām apparentie a ꝑte rei. ⁊ ꝑ ꝯſeqñs nulla eſt falla extra dictōnem.

Secūdo ſic. falla ꝯpoſitōis ⁊ diuiſionis nō ſt̄ fallacie in dictōe. ſed extra dictōem. cū fiant in orōe ⁊ nō in dictōe. ġ nō ſt̄ ſex fallacie in dictōe. Cōfirmať. qa fallacia ꝯpōis ⁊ diuiſionis habēt eaſdē cās appentie ⁊ defectus. ergo nō ſt̄ fallacie ab inuicē diſtincte. qꝛ in omni paralogiſmo (in quo eſt compō) eſt etiam diuiſio. ġ vbicūqꝫ eſt fallacia ꝯpoſitōis ibi eſt falla diuiſionis ⁊ ecōtra. Tercō ſic. om̄is falla eſt extra dictōem. ergo nō ſt̄ ſex in dictōe. Añs patꝫ. qꝛ om̄is falla eſt deceptō ſꝫ om̄is deceptō eſt in aīa vel in decipiēte vel in decepto. ġ. Quarto ſic. nulla ꝓpō eſt diſtinguenda. ġ non eſt aliqua falla equiuocatōis vel amphibologie. Añs pꝫ. quia quelibet eſt vera vel flā. ſic pꝫ ꝑ diffnitōem. ġ

In oppoſitū

arguiť autoritate phi loſophi in textu. Pro ſolutōe q̄ſtionis ſoluēde ſunt quattuor queſtiones.

Queſtio

Prima. vtꝝ fallacie equiuocatōis ⁊ amphibologie cū exēplis eoꝝ ſint ꝯuenienter a pħo aſſignate. Pro cuius ſolutōe Attēde pmo ꝙ ſicut patet in textu tres ſt̄ modi cōes iſtaꝝ duaꝝ fallaciarū. ſed de mōis ſpēalibus cuiuſlibet illaꝝ eſt q̄druplex expō Prima eſt petri hyſ. dicētis. ꝙ duplicia ſt̄ accn̄tia ſiue modi ſ̄candi dictōis. quedā ſt̄ que nō ꝯſequūtur dictōem abſolute. ſed ꝓut ordinabilis eſt cū alia dictōne ſicut nūerus ⁊ caſus. ⁊ deceptō ꝓueniens ex multiplicitate taliū cauſat fallaciā amphibologie. Alia ſt̄ nccā ria que ꝯſequūtur dcōem abſolute ſumptā. cuiuſmōi eſt tps. tēpus em̄ eſt accn̄s abſolutū. qđ nō requirit certā ꝓportōem in parte orōis cū qua ordinať. Dicimus em̄ ita bn̄. hō cucurrit vel currebat. ſicut hō currit. et multiplicitas taliū facit equiuocatōem. Eſt ergo pmꝰ modus equocatōis ſ̄m petrū hy. ꝓueniēs ex hoc ꝙ aliqua dictō plura ſ̄cat nō ꝑncipalr̄ ⁊ de ꝑncipali ſ̄catōe qꝛ ſ̄m ipm̄ iſte modus pt̄ ꝓuenire tā ex diuerſa ſ̄catōe ꝑncipali q̄ꝫ ex ꝑncipali ꝯſignificatōe. ſicut patꝫ in iſto exemplo. laborās ſanabať. in quo eſt multiplicitas ex ꝑte tpis. Om̄ia aūt exempla phi ponit ipe penes hunc pmū modū. ⁊ ġ ponit etiā multiplicitatē dictōis quodammō analogice ī iſto pmo mō. Ipe em̄ exemplificat de hoc mō ꝑ expediēs ⁊ ſanū. que nō ſt̄ pure equiuoca ſed quodāmō analoga. Scđs modꝰ eſt quādo dictio ſ̄cat vnū ꝑncipalr̄. ⁊ aliud minꝰ ꝑncipalr̄ ſiue trāſſūptiue. Tercius ꝟo eſt. ꝑ hoc ꝙ aliqua dictō ꝑ ſe ſumpta nō eſt multiplex. ipa vero addita alteri nō ꝑ appōnem ſꝫ ꝑ ꝯpōnem efficitur multiplex. ⁊ ꝑ h̄ poniť dr̄ña tercij modi equocatōis a tercio mō āphibologie Terciꝰ em̄ modus āphibologie fit ꝑ appōem vnius dcōis cū altera. Sꝫ terciꝰ modus equocatōis fit ꝑ ꝯpōnem vnius dictōis cū alia. ita ꝙ equiuocatō habet fieri in dcōe ſola. amphibologia ꝟo in orōe. Qui ġ vellet tenere petꝝ hyſ. haberet ponere oīa exēpla Areſto. que ponit ꝓ equocatōe in pmo mō Nec ſꝫ opꝫ ꝑ diuerſitatē exēploꝝ Areſto. intelligere diuerſitatē modoꝝ alicuiꝰ fallacie ſicut in ſequētibus patebit. Scđa expoſitō dt̄ ꝙ phus ꝑ exēpla innuit mōs. ita ꝙ pmꝰ modus ſolū habet fieri circa equocū a caſu. ſcđs circa equiuocū a ꝯſilio. ⁊ tercius circa multiplicitatē dictōis vniuoce ꝓuenientem ex ꝯiunctōe vnius dictōis cū alia. ⁊ ex ꝯiūctōe ſ̄catōis cū mō ſ̄candi. ita ꝙ dictō nō eſt equoca. ſꝫ aggregatuꝫ ex ſ̄catōe ⁊ ꝯſignificatōe. Tercia expō ſolū differt a ꝑcedenti in hoc ꝙ dt̄ terciū modū ꝓuenire nō ex ꝯiūctōe vnius cū alio. ſꝫ ex diuerſitate ꝯſ̄cationis ſiue mōꝝ ſignificādi. Dicit ġ terciū modū eſſe ꝓpriū āphibologie ⁊ nō cōem equocatōi ſicut ꝑus dictū eſt. Quarta expō eſt opinionis cōis. qua dt̄. ꝙ phs ꝑ pmū exēplum innuit pmū modū qui fit penes equocationem a caſu. diſcere nanqꝫ eſt equiuocū ad docere ⁊ ad doceri Per ſecūdū vero innuit ſcđm modū. qui fit penes equocū a ꝯſilio. expediēs em̄ ꝑncipalr̄ ſ̄cat id qđ eſt bonū ſimpliciť. ⁊ ꝑ poſterius id qđ eſt bonū ſ̄m qđ. vtputa aliqđ malū qđ eſt nccāriū in aliquo caſu. ne maius malū eueniat. Et ꝑ alia duo exēpla innuit terciū qui fit ex hoc ꝙ aliqua dcō de ſe nō eſt multiplex. ſꝫ addita alteri trahit eā ad quādā multiplicitatē. vn̄ laborās ⁊ ſedens ſ̄m ſe nō ſ̄cant multa. ſed ſolū laborantē ⁊ ſedentē in actu. ſi tn̄ iunganť cū ꝟbo p̄teriti tpis pn̄t accipi ꝓ laborante in actu vel in p̄terito. Et ſi arguas ꝯtra terciū mo duꝫ. qꝛ ſi dictō ꝑ ſe ſumpta vnū ſ̄cet ⁊ plura cū ꝯiungiť alteri. ibi eſt amphibologia ⁊ nō equocatō eo ꝙ ex ꝯiūctōe dictōis cū dcōe reſultat orō. Diciť ꝙ ſi multiplicitas reſultās ex ꝯiunctōe dictōis cū dictōne ſit totius ꝯiūcti ⁊ nō vniꝰ ꝑtis tm̄. tūc eſt āphibologia ſed ſi nō ſit totius ꝯiuncti. ymmo ſolū rōne vnius ꝑtis incōplexe. ſic eſt equiuocatō. Nihil em̄ ꝓhibet ꝙ aliqđ aliquādo ꝯferat alicui dictōi multiplicitateꝫ. ⁊ ꝙ illa multiplicitas ſolū ſit in dictōe vna cui ꝯferť. vt hec ꝓpoſitō. b ꝯtingit eſſe. a. habet duas acceptōes ab h̄ verbo ꝯtingit. ⁊ tamē tota multiplicitas eſt in b. Silr̄ tēpus ꝯferť huic dictōi laborās ab hoc verbo ſanabatur et tota multiplicitas eſt in hac dictōe laborās. eo ꝙ poteſt ſupponere ꝓ laborante in actu vel in p̄terito. De modis aūt amphibologie eſt triplex expō. Dicūt em̄ aliqui phm̄ exēplificare ꝑ pmū ⁊ quītū exēpla de pmo mō. ⁊ de tercio ꝑ alia. Scđa expō eſt pe. hyſ. qui ponit om̄ia exēpla phi ſub tercio mō. Tercia expō eſt alioꝝ qui ponūt q̄tuor. pmā ꝓ primo. ⁊ q̄ntum ꝓ tercio. phs aūt de ſecūdo nō exēplificat vt dicūt. quia orōes tranſſumptiue valde diuerſificanť apud diuerſos. ⁊ q̄ ſūt in vno tempore trāſſumptiua nō ſt̄ in alio. Et ſi queras pmo. qꝛ videť ꝙ terciꝰ modꝰ āphibologie nō ſit diſtinctus ab alijs. eo ꝙ cōe eſt oīb9 mōis āphibologie ꝙ ꝑtes orōis ꝑ ſe ſūpte nō ſ̄cant mlta. ſꝫ iūcte tn̄ cū alijs habeāt q̄ndā equocatōꝫ Dꝫ ē ꝙ terciꝰ modꝰ differt a 2° qꝛ in ipo nō ſumiť ſ̄catō trāſſūptiue. ſꝫ a p°. qꝛ ſi in ſ̄cia fiat aliq̄ diuiſio nō remanet mltiplicitas. qꝛ ſic dđo cōtigit tacētē dicere. vł ſcit ſeculū. q̄cūqꝫ diuiſiōe fcā tollit mltiplicitas. qꝛ nec tacētē nec dicere nec ſcit nec ſeculū ē aliq̄ mō mltiplex. ſꝫ ī ꝑalogiſmis pmi mōi n̄ ē ſic. qꝛ fcā aliq̄ diſiōe remaēt q̄dā mltitas Vł dicať ꝙ ſic aliq̄

dcõ ſimplex ꝑ ſe ſũpta nõ eſt mltiplex ⁊ iũcta cum alia trahit q̃ndã multitudinẽ. ſic etiã bñ repitur aliq̃ orõ q̃ ꝑ ſe ſũpta nõ hʒ mltiplicitatẽ. quã tñ hʒ ſi iũgatur cũ alia. hec em̃ orõ ꝯtingit tacentẽ dicere nõ dʒ dici multiplex. Si tñ addatur aliq̃s accũs. vt dicẽdo ſortẽ cõtingit tacentẽ dicere. iam ipa eſt ſimpl'r mltiplex ¶ Si queras ſcdo. an hic ſit equocatio. q̃cũq ſanabatᷣ ſan⁹ eſt. laborans ſanabatᷣ. ergo laborãs ſanus ẽ. Videtᷣ em̃ ꝙ nõ. quia ibi nulla poitur dcõ equoca. Dico breuitᷣ ꝙ ibi ꝓpe nõ eſt equoca°. qꝛ ibi nõ eſt ꝓpe mltiplex actuale. ſed ibi eſt equocatio gñaliter capta. Vñ equocatio ꝓpe dcã eſt qñ termin⁹ in vno loco ex impõne ſ͛cat vnũ ⁊ in alio loco tenetᷣ pro alio qd etiã ſ͛cat ex impõne. Sed equocatio impꝓpe dcã eſt. qñ termin⁹ i vno loco tenetᷣ pro q̃buſdã ſuppoſitꝭ ſui ſ͛cati. ⁊ in alio loco pro alijs. vñ fall'a equocationis nõ ſolũ ſumitur ab ab equocatõne p̃mo mõ. ſed etiã ſcdo mõ ¶ Et ſi q̃ras tertio. an ab ente ſ͛m hoc poſſit ſumi equocatõ Dico ꝙ ſic. põt em̃ ens in vna ꝓpõne teneri ꝓ aliq̃bus ſuppoſitꝭ ſui p̃mi ſ͛cati. ⁊ in alia ꝓpõne pro alijs. vt ſic arguendo. nullũ gñandũ eſt aliqd ens. ens eſt gñandũ. g̃ aliqd ens nõ eſt. Ens em̃ in ꝯclõne tenetᷣ pro exñte. in miore aũt pro nõ exñte. ¶ Et ſi arguatᷣ. ex hoc ſequeretur ꝙ in p̃mo p̃ncipio poſſit eẽ dubietas ex pte hui⁹ termi ens. Dico. ꝙ ens in p̃mo p̃ncipio nõ tenetᷣ equiuoce. ⁊ ideo nõ cauſat ãbiguitatẽ. Vñ quãuis equocatio termi (ſi equoce teneatᷣ) cauſat ãbiguitatẽ. nõ tñ ſi teneatᷣ vniuoce ¶ Si q̃ras q̃rto. vtꝝ hec orõ laborans ſanus ẽ ſit diſtinguẽda penes equocatõem ſicut iſta laborans ſanabatᷣ. Rñdet albertus ⁊ egidius. ꝙ nõ patʒ per pħm in textu. qui dʒ ꝙ hec nõ eſt diſtiguenda. dicit em̃ vbi docet que ꝓpõ eſt diſtiguenda in exemplo tercij mõi veꝝ ſanabatᷣ q̃dam laborãs. ⁊ nõ laborãs ſanus ẽ ſed laborãs nõ nũc ſed p̃us. ⁊ hec ꝓpõ eſt ꝟa. laborãs ſanabatᷣ. ⁊ hec falſa laborãs ſan⁹ eſt. ſed hec eſt ꝟa. laborans nõ nũc ſed p̃us eſt ſanus ibi em̃ videtᷣ dicere ꝙ hec eſt diſtiguenda laborãs ſanabatᷣ. ⁊ nõ hec laborãs ſanus ẽ Et hoc ꝯfirmatᷣ ꝑ p̃ſcianũ in maiori volumie qui dʒ ꝙ deficiũt nobis duo ꝑticipia. ſcʒ pñs paſſiui ⁊ p̃teritũ actiui. ⁊ ideo ꝑticipiũ deſinẽs in ans vl' in ens ñ ſ͛cat tp̃s p̃teritũ. g̃ hec dcõ laborãs nõ eſt mltiplex ꝑ tp̃s pñs ⁊ p̃teritũ niſi adiũgatur ſibi aliq̃ dcõ ꝯferens ſibi mltiplicitatẽ qd hoc ꝟbum ẽ non põt facere. Sed alia rñſio dicit. ſicꝫ hec ẽ diſtinguẽda laborãs ſanabatᷣ ita ⁊ hec laborãs ſan⁹ eſt. ⁊ hec eſt expſſe intẽtio Pe. h. q̃ poſtq̃ docuit diſtiguere miorẽ ꝑalogiſmũ que ẽ hec laborãs ſanabatᷣ. Subdit ꝙ eodẽ mõ dñm ẽ de ꝯclõne ſcʒ laborãs ſanus eſt. ⁊ ſic laborãs eſt equocũ ad laborãs nũc ⁊ tũc. Qd ptʒ autoritate p̃ſciani i maiori ⁊ ⁊ miori volumie. q̃ dicit ꝙ ptim deſinẽs in ans vel in ens ꝯſ͛cat duplex tp̃s. ſ. pñs ⁊ p̃teritũ impfcm̃. Hec g̃ dcõ laborãs eſt mltiplex ad pñs ⁊ p̃teritũ. oĩ ꝟbo p̃teriti tp̃is ab eo ſecluſo. Et ad autoritatẽ Areſto. dʒ. ꝙ in aliq̃bus textib⁹ ſic hʒtur. veꝝ ſanabatᷣ q̃dẽ laborãs ⁊ nõ laborãs. ſan⁹ aũt eſt laborãs. ſed laborãs nõ nunc ſed p̃us. ⁊ ſi ſic i textu ptʒ expſſe ꝙ ipa eſt diſtiguenda. Alij ꝟo textus ſic hñt. veꝝ ſanabatᷣ q̃dam laborãs ſʒ nõ laborãs. ſan⁹ aũt ẽ nõ laborãs ſed ⁊ laborãs nõ nũc ſed p̃us. ⁊ ſic ptʒ ꝙ iteꝝ ẽ diſtiguẽda. ſicꝫ em̃ hec eſt ꝟa nõ laborãs ſan⁹ eſt. ſic etiã ⁊ hec laborãs ſan⁹ eſt. eſt in vno ſenſu ꝟa. hʒ em̃ duos ſenſus. vnus eſt laborãs nũc ſan⁹ ⁊ ſic ẽ flã. ſcds ẽ laborãs p̃us ſan⁹. ⁊ ſic ẽ ꝟa.

¶ Queſtio ſecũda.

Vtꝝ mõi i fallacie ꝯpõnis ⁊ diuiſionis cũ exẽplis eoꝝ ſint a pħo ꝯueientᷣ aſſignate. Ad quã rñdetᷣ ab aliq̃b⁹. ꝙ tres ſtꝭ mõi fall'e ꝯpõnis quos pħs inuit ꝑ exẽpla in textu. Prim⁹ eſt. qñ plura ponũtur a pte ſubiecti ad q̃ p̃tum põt ꝯpari ꝯiũctim vl' diuiſim. ⁊ de hoc poit duo exẽpla. Primũ ſcʒ poſſibile ẽ ſedentẽ ãbulare. ⁊ nõ ſcribentẽ ſcribere ẽ poſſibile. In illis em̃ ꝓpõnib⁹ ponũtur plura a pte ſubiecti. qꝛ hoc totũ ſedentẽ ãbulare. ⁊ hoc totũ nõ ſcribentẽ ſcribere ſe tenẽt ex pte ſubiectoꝝ. ⁊ ad ipa p̃tum pt referri ꝯiũctim vl' diuiſim. ꝯiũctim ſcʒ ſi referatᷣ ad aggregatũ. ſiue ſi ꝓpõ denotetᷣ eẽ poſſibil' rõne totius dci diuiſim ſiue rõne ptis. ¶ Scds mod⁹ fit qñ aliq̃ dcõ poſita inter duas dcões põt ꝯponi cuʒ vna vel cũ alia. ⁊ hũc modũ inuit pħs ꝑ hoc exẽplum. q̃cũq ſcit lrãs nũc didicit illas ¶ Terci⁹ mod⁹ fit qñ plura ponũtur a pte p̃ti ad que ſubĩm põt ꝯpari ꝯiunctim vl' diuiſim. ⁊ hũc moduʒ inuit pħus ꝑ hoc exm qd vnũ ſolum pt ferre. plura põt ferre. Et ꝯcludit hec ꝓpoſitio ꝑ hũc ꝑalogiſmũ. qd vnũ ſolum pt ferre. pt vnũ ⁊ vnũ ferre. ⁊ qd põt vnũ ⁊ vnũ ferre. põt plura ferre. g̃ Eſt aũt hec ꝓpõ diſtiguenda. eo ꝙ ſi vnũ ⁊ ſoluʒ ſumãtur ꝯiũctim eſt falſa. ſi ꝟo diuiſim eſt ꝟa ¶ Fall'a diuiſionis ſil'r habʒ tres mõs qui nõ dñt ab alijs modis niſi in hoc ꝙ ſi ꝓpõ diſtiguenda ſ͛m ſenſuʒ cõpoſituʒ ⁊ diuiſum ſit flã in ſenſu ꝯpoſito tũc eſt fall'a ꝯpõnis. ſi ꝟo in ſenſu diuiſo eſt fall'a diuiſionis De p̃io ergo mõ qui fit quãdo plura ponũtur a pte p̃dicati et ſubĩm põt ad illa plura referri ꝯiũctim vl' diuiſim. innuit duos ꝑalogiſmos ꝑ hanc orõem. quinq ſtꝭ duo ⁊ tria. paria ⁊ iparia. Prim⁹ eſt. q̃cunq ſtꝭ duo ⁊ tria. ſtꝭ duo ⁊ tria. ſed quiq ſtꝭ duo ⁊ tria. ergo q̃nq ſtꝭ duo ⁊ quiq ſtꝭ tria. Scds eſt. q̃cũq ſtꝭ paria ⁊ impia ſtꝭ paria ⁊ impia. quiq ſtꝭ paria ⁊ impia. g̃ quiq ſtꝭ paria ⁊ quiq ſtꝭ impia. De alio mõ (qui fit qñ plura ponuntᷣ a pte ſubiecti ad q̃ põt p̃dicatũ referri ꝯiũctim vl' diuiſim) poit exm dicẽs mai⁹ eſt eq̃le. hec ãt ꝯclu° ꝯcluditur ꝑ hũc ꝑalogiſmũ. Qd eſt tantũdẽ ⁊ ãpli⁹ eſt tãtũdeʒ et ꝑ ꝯñs eq̃le. ſed qd eſt tãtũdẽ et ãpli⁹ eſt maius. g̃ mai⁹ eſt tãtũdẽ et ꝑ ꝯñs eq̃le Mior hui⁹ ꝑalogiſmi ẽ diſtiguenda eo ꝙ tãtũdẽ et ãplius pñt referri ꝯiũctim ad mai⁹ a pte p̃ti poſitũ et ſic eſt ꝟa. vl' diuiſim et ſic ẽ flã. De alio° q̃ fit ex eo ꝙ dcõ poita intᷣ duas dcões põt ꝯiũgi cũ vna. vl' alia exẽplificat ꝑ alia duo exẽpla. Sed ſ͛m intentõeʒ Pe. h. aſſignantᷣ ſolũ duo mõi cões iſtaꝝ fall'aꝝ. et alij mõi ſicut cõiter aſſignãtur i ſũmul' Prim⁹ mod⁹ hʒ duos ſpẽales mõs. de quoꝝ p̃mo in fall'a ꝯpõnis ponit duo exẽpla. ſed de ſcdo mõ in ſpẽali nõ exẽplificat ſicꝫ nec pe. h. De ſcdo ꝟo mõ p̃ncipali poit alia duo exa. q̃uo ãt formentᷣ iſti ꝑalogiſmi et ſoluentᷣ ptʒ in ſũmul'. De 3° vero mõ in fall'a diſionis ponit iſta duo exa. quiq ſtꝭ duo et tria. paria et impia. et mai⁹ eſt tãtũdẽ et ãpli⁹. de p̃mo ãt nõ exẽplificat ſicut nec Pe. h. ſed de ſcdo° p̃ncipali exẽplificat duob⁹ alijs exẽplis ¶ Si q̃ras p̃mo q̃re pħs et p. h. nõ ponũt i fallacia ꝯpõis aliquẽ modũ ꝓueientẽ ex h̃ ꝙ ꝯiũc° pt cõiũgere intᷣ termios et ꝓpões. nec etiã in fall'a diſionis aliquẽ ꝓueientẽ ex h̃ ꝙ mod⁹ pt detmiare dcm̃ ꝓ ſe toto vel pro pte ſui. Dico. ꝙ ꝑ hoc ꝙ vnũ ponũt vel innuũt

in vna fallã ſufficiēter ponūt vel inuūt in alia. q2 ſi poſſit eſſe aliq̄ orō ꝓpᵗ diuerſitatē determiatonū vel moꝝ determiandi fallacia ī ſenſu ꝯpoſito. erit ꝟa in ſenſu diuiſo ꝛ ſic cāre poteſt fallãm ꝯpōnis ſatis datur ex hoc intelligi ꝙ poterit eē aliqua ſilis fallacia ī ſenſu diuiſo que poterit cāre fallãm diuiſionis. ꝛ etiam econtra.

¶ Si queras ſcdo vtꝝ hec ꝯiūctō ꝛ poſſet ꝯiūgere orōnem orōni ſicut pħs diſtinguit in textu. ex hoc ꝙ pt cōiūgere dcōem dcōni vl̄ orōem orōni. videt eīn hoc eē cōtra definitōem ꝯiūctio nis a pſciano ꝛ donato poſitaꝫ. Dico ꝙ ꝯiūctio lȝ primo ꝛ ꝑ ſe ꝯiūgat inter ptes orōnis pōt tamē ex ꝯñti ꝯiūgere inter orōnes rōne dcōnū. Vñ quāuis orōnes nō habeāt mōs ſcandi rōne ſui. habent tñ ratione ſuaꝝ partiū. ꝛ ideo q̄uis omis ꝯſtructio ꝛ omis ꝯiūctio hēant fieri rōne modoꝝ ſcandi. pōt tñ ꝯiūctio ꝯſtrui cū orōnib⁊ ꝛ inter illas ꝯiūgere. q̄uis magis ꝓpe diceret ꝙ cōiūgit intᵗ termios tanq̄ ptes diuerſaꝝ orōnū. q̄ ꝙ ꝯiungit inter orōnes ¶ Si q̄ras tertio. vtꝝ hec ꝓpō ſit vera. quīq3 ſtꝫ duo ꝛ tria. Dico. ꝙ nō eſt vera ī ſenſu diuiſo. licet poſſȝ eſſe vera ī ſenſu ꝯpoſito. ꝛ hoc ſi totū non ſit aliud q̄ ſue ptes ſimul ſūpte. ſed tñ hoc improbabitᵗ in pmo phicoꝝ ꝛ q̄nto metaphice caplo de quali. vbi dicit pħs ꝙ bis tria nō ſtꝫ ſex. ſed ſemel ſex nō ſunt ſex. ergo ſilr duo ꝛ tria ſiue cōiūctim ſiue diuiſim nō ſunt q̄nq3. ꝛ ſic ꝓpō ſimplr eſt falſa. Et ſi dicas ꝙ iſta ꝓpō cāt fallãm diuiſionis. ergo eſt falſa in ſenſu diuiſo. ꝛ ꝟa in ſenſu ꝯpoſito. Nego ꝯñam. q̄a ad h̄ ꝙ aliqua ꝓpō cauſat fallãm diuiſionis nō req̄ritur ꝙ ſit ꝟa in ſenſu ꝯpoſito. ſed ſufficit ꝙ hēat appentē veritatē ꝛ videatᵗ eſſe flā in ſenſu diuiſo ꝛ ex hoc ꝯcluditᵗ eam eē veram ī ſenſu ꝯpoſito ¶ Si queras q̄rto. vtꝝ hec ꝓpō qđ pōt vnuꝫ ſolū ferre pōt plura ferre ſit diſtiguenda ſm ꝯpōem ꝛ diuiſionē. Videtur eñ ꝙ nō. q2 aduerᵐ nō poteſt determiare nomē. eo ꝙ eſt adiectm̄ ꝟbi. ꝛ ideo ſi ſolū determiet vnuꝫ. opꝫ ꝙ ſit nomē. ſi vero pt opꝫ ꝙ ſit aduerbiū. ꝛ ꝑ ꝯñs nō erit diuiſio ꝛ compō. ſed potius equocaᵒ. Dico. ꝙ ſi ſoluꝫ capiatᵗ aduerbialr ꝛ nō noialiter. ipa eſt diſtiguenda ſm ꝯpōem ꝛ diuiſionē. Si ꝟo teneatᵗ noialiter ē diſtinguēda penes equocatōem. Primū ptꝫ. q2 q̄uis aduerbiū ſit adiectm̄ verbi. nō tamē hȝ mōs ſcandi ſpeales quib⁊ ſoli ꝟbo ꝓportionetᵗ. imo q2 habȝ mōs ſcādi gñales ideo pt determiare pticipiū ꝛ noⁿ ꝛ ꝓnoⁿ. quāuis magis ſit natū determinare ꝟbum. ꝛ ideo ſolū pōt teneri aduerbialiᵗ ꝛ determinare pōt. ꝛ tūc eſt ſenſus ꝯpoſitus falſus. quia tūc ſcatur ꝙ illud qđ pōt ferre vnum cū excluſiōe ſic ꝙ nō plura pōt plura ferre hoc aūt implicat ꝯdcōem ꝛ pōt determiare vnū. ꝛ tūc eſt ſenſus diuiſus ꝛ verus. ꝛ ſcatur id qđ pōt ferre vnū cuꝫ alio pt ferre vnū non cū alio pōt plura ferre. Scđm patꝫ. q̄a adiectm̄ nois hȝ modos ſcandi ſpeales q̄bus ſuo ſubiecto ꝓportionatᵗ. vtputa nūerum caſuꝫ ꝛ genus. ꝛ per tales nō ꝓportionatᵗ ipi ꝟbo. ꝛ ideo ſolū noialiᵗ ſūptuꝫ nō pōt determiare h̄ verbū pt. Si g̃ in illa ꝓpōne teneatur noialiᵗ ꝛ diſtiguatᵗ ꝓpō. opꝫ etiā ꝙ teneatᵗ aduerbialiᵗ ꝛ ꝑ ꝯñs equoce. Si g̃ ſolū teneatᵗ cathegorice ſic ꝓpō eſt ꝟa. ꝛ ſcat ꝙ id qđ pōt ferre vnū ſolitariū ꝛ non alteri aſſociatū pōt plura ferre. Si ꝟo teneatᵗ ſyncategreumatice ꝓpō eſt flā. Poſſent h̄ moueri alie difficultates circa iſtas fallãs q̄ poſtea ṫmiabūtur

Queſtio tercia.

Vtꝝ modi fallãe accētus cū exēplis eaꝝ ſint a pħo conuenientᵗ aſſignate. Pro cuiᵒ ſolutōne ¶ Attēde pmo. ꝙ Pe. hyſ. aſſignat duos mōs huiᵒ fallãe. Primᵒ fit ex h̄ ꝙ aliqua dcō pōt regi diuerſ accētibus. vel ſcribi cum aſpiratōne vl̄ ſine aſpiratōne. Ponit aūt pħs de pma pte hoc exēpluꝫ. Neu q2 nam tāti cinxerūt ethera nibi in quo exēplo quia nā pōt ꝓferri accētu graui ꝛ ſic eſt dcō cauſalis. vel accētu accuto ꝛ ſic eſt dcō interogatiua. Alius modᵒ fit ex hoc ꝙ aliq̄d pōt eſſe dcō vel orō. ꝛ de hoc ponitur hoc exēplum ſūptum ab orō in ꝯdis. Dētuo longas ꝑeunte noctes lidia dormis ¶ Attēde ſcdo ꝙ ſm aliq̄s hec exēpla nō ponūtur ad innuēdum mōs huiᵒ fallacie. ſed ſolū ad manifeſtandū ꝙ aliqua dcō pōt ꝓferri diuerſ accētibus.

Dic ad queſtionē. ꝙ mōi cuꝫ exēplis huiᵒ fallacie ſtꝫ a pħo ꝯuenientᵗ manifeſtate. Si q̄ras vtꝝ hec fallã magꝫ ſit nata cāre deceptōem in voce vl̄ in ſcripto. Dico ꝙ inq̄ntū eſt ordiata ad deceptōem ꝓuenientē ex diuerſa accētuatōe vl̄ aſpiratōe aut ꝓlōgatōe ſyllaꝝ. ꝛ ſic fallacia magꝫ nata eſt cāre deceptōem ī ſcripto q̄ in voce quia ī voce ſtatim ꝑcipitᵗ quātitas aut accētus ſyllarum. nō aūt in ſcripto. Sed quo ad deceptōeꝫ ꝓuenientem ex hoc ꝙ dcō aſpiratᵗ vl̄ nō aliq̄d qđ pt eſſe dcō vl̄ orō magis natū eſt decipe in voce q̄ in ſcripto. quia facilius ꝑcipitur in ſcripto. ſi dcō aſpiretᵗ aut ſi aliquid ſit dcō vel oratō q̄ in voce. Et ideo pōt dici ſimplr ꝙ hec fallacia magis ē nata cāre deceptōnem ī voce q̄ in ſcripto. Et ad pħm poteſt dici ꝙ nō intelligit ſimpliciter ꝙ nō ſit ydoneū in his que ſtꝫ ſine ſcptura facere orōnem. i. affirmatōeꝫ ſm hanc fallãm. imo magis ī ſcripturis. i. ꝓſis ſcptis. ꝛ poematib⁊. i. in metris ſcriptis Sed intelligit ꝙ quo ad aliquos ꝑalogiſmos ē magis ydoneū decipe ꝑ hanc fallãm ī ſcripto q̄ in voce.

Queſtio quarta.

Vtꝝ modi fallãe figure dcōnis ſint ꝯuenientᵗ a pħo aſſignata. Ad hanc q̄ſtionē diuerſimode rñdetur. ex eo ꝙ pħus in textu nō ponit niſi vnū exemplū qđ eſt de illo mō qui ꝓuenit ex eo ꝙ ꝓpᵗ ꝯuenientiā in termiatōe vel mōi ſcandi infertur ꝯuenientia ī re ſcata. Sed Pe. hyſ. ponit tres: quoꝝ terciū nō enūerat pħus ſed ſolum duos pmos. Aliȷ ꝟo aſſignāt tres mōs dicētes. ꝙ quia hec fallã pt ꝓueire ex ſilitudine dcōnū incōplexaꝝ ꝛ etiā ex ſilitudie ꝯñaꝝ. Fit g̃ primᵒ modᵒ ꝓpᵗ ſilitudinē dcōis incōplexe vt h̄. oīs hō eſt alb⁊. mulier eſt hō ergo mulier eſt alb⁊ Vl̄ muſa eſt fei gñis. g̃ papa eſt fei gñis. Scđs modᵒ ꝓueit ꝓpter ſilitudinē aliqꝝ dcōnū adiuicē. ꝓpter quā creditᵗ ꝙ ſint ſiliuꝫ ꝓprietatū. vt h̄ omis hō eſt aīal. g̃ omē aīal ē hō. aut h̄. ſp fuit hō. g̃ hō fuit ſp. In iſtis eīn argumētatōnib⁊ añs videtᵗ inferre ꝯñs ꝓpᵗ ſilitudinē quā hȝ in ipo. ꝛ tamē nō infert ꝓpter diuerſas ꝓprietates añtis ꝛ ꝯñtis. Terciᵒ modus fit ex h̄ ꝙ aliq̄s ꝑalogiſmᵒ creditᵗ eſſe bonᵒ ſyllͦus ꝓpter ſilitudinē quā hȝ cū aliquo bono ſyllͦ. Aliᵗ ꝟo rñr ab aliȷs ꝙ pmᵒ mōdus ꝓuenit ex hoc ꝙ ꝓpter vnitatē rei ſcate inṫpretamur eūdē eē moᵐ ſcādi. vt cū maſculinuꝫ inṫpretatᵗ femī ſic arguēdo. oē aīal ē coloratū. plͦ eſt aīal ergo plͦ ē coloratū. vl̄ cū variatᵗ ſuppō vt ſi dicatᵗ hō eſt ſpēs. ſorꝫ ē hō. g̃ ſorꝫ ē ſpēs. Scđs modᵒ fit ecōuerſo. ſ. quādo ꝓpᵗ vnitatē modoꝝ ſcandi inṫpretamur vnitatē rei ſcate. vt q̄ñ quale inṫpretatᵗ q̄ntū. vl̄ q̄ntuꝫ q̄le.

vel qñ mutatur res vnius pñti in aliã. vel res vni⁹ ſpeciei i rem alteri⁹. Tercius mo d⁹ fit qñ propt̃ ꝯueniētiam dua꜑ dcõnũ in mõ proferẽdi vł in terminatõe infertur ꝯueniētia i re ſ̃cata. vt ſi faciẽs inꝑ̃pretet̃ patiẽs vł diſpoſitũ faciens aut patiẽs. ⁊ ſic variatio pñto꜑ diuerſimode fcã facit alium ⁊ aliũ modũ hui⁹ falł'e. vñ in ſcdo mõ fit variatio pñti propt̃ ꝯueniētiam modi ſ̃candi. Et in t̃cio mõ propt̃ ſilẽm terminatõez vł modum ꝓferendi. Ad rões añ oppoſitum pat; ſolutio ex dictis. Seqtur textus.

Aut ergo ſic diuidē-

dum appentes ſylłos ⁊ elēchos In hoc tercio capło hui⁹ tractatus deſ̃miat phs de tredeci fallacijs ꝑ cõparatõem ad elenchũ eas ad ipm reducẽdo ⁊ aſſignãdo cãs defcũs ipa꜑. Et pmo ꝓponit intentu; dicens. ꝙ aut appentes ſyllos aut elēchos ſic eſt diuidendu; reſoluẽdo eos i diuerſos locos ſophiſticos aut reducẽdũ eſt oẽs in ignorantiã elenchi. ⁊ hoc illis ꝯueit ꝗ hãc ignorantiã faciũt pncipiũ. nõ eñ oĩbus ſyllis ꝯpetit in ignorantiã elenchi reduci. ſed ſolũ illis ꝗ deficiũt a vero elencho cuiuſmõi ſt̃ ſylłi ſophiſtici. Ꝙ; aũt oẽs ſylłi fallacia꜑ reducãtur i ignorantiã elenchi ꝓbat pmo. reducẽdo eos gñaliter vt peccãt ꝯtra ſyllm ⁊ hoc tali rõne. q: nihil imoĩficatũ cũ nõ ex nccitate ꝯcludit ẽ ſylłs ſed ꝗlibet ſyłls appens eſt imõĩficatus q: nõ ꝯcludit ex nccitate. ğ nullus talis eſt ſyłłs. ⁊ ꝑ ꝯñs nec elenchus ⁊ ſic reducit̃ ad elenchũ ſiue ad ignorantiã elenchi. Secũdo ꝓbat reducẽdo ſpẽaliter dicẽs. ꝙ aliq palogiſmi (qui fiũt i dcõe) fiũt ẽm mł'tiplex. ⁊ ſic nõ eſt ibi ꝯdictio rei ſed nois tm̃. Equoca⁰ eñ ⁊ orõ. i. aphibologia ⁊ ſilis figuratio. i. figura dcõnis fiũt penes multiplex. Nam ꝑ figurã dcõnis ꝯſuetũ eſt oĩa ſ̃care h̃ aliqd ſic; eſt ſub appellatõnis figura. Nã vł'ia que ſ̃cant qłe qd videnẗ ſ̃care hoc aliqd. ⁊ ſic falł'a figure dcõnis fit penes multiplex fantaſticũ. Silr̃ compõ diuiſio ⁊ accentus peccãt ꝯtra definitõem elẽchi. eo ꝙ nõ eſt eadẽ orõ ꝗntum ad ꝯpõem ⁊ diuiſionẽ. nec eſt idẽ no^n ꝗntu; ad accẽtum diuerſu;. ydẽptitas aũt vocis reqrit̃ ad elenchum ſicut ⁊ ydẽptitas rei. Si nãꝗ tuica d; poni in ſyłło nõ d; poni h̃ nomẽ veſtis ꝗuis idem ſ̃cet. nam ſi aliqd eſt ve꜑ de tunica etiã eſt ve꜑ de veſte. nõ tñ op; ꝙ ſi aliqd ſit ſyllogiſatũ de tunica ꝙ ſit etiã ſyllogiſatum de veſte Poſito eñ ꝙ ex h̃ ꝙ ſyllogiſet̃ de tunica ſyllogiſaret̃ de veſte. adhuc ꝯtingit ꝗrere ꝗre ſequit̃ talis ꝯcluſio ⁊ tali īrogatõni pt̃ ſatis fieri ꝑ hoc ꝙ tunica ⁊ veſtis idem ſ̃cant. Fallaciã accñtis reducit. quia manifeſtũ eſt ex definitõne ſyłłi. ꝙ illud qđ peccat ꝯtra elenchũ peccat ꝯtra ſyllm ⁊ ecõuerſo. eadẽ eñ eſt definitio ſyłłi ⁊ elenchi excepto ꝙ elẽchus ſupaddit ꝯdictõnem. nã elench⁹ eſt ſyłłus ꝯdcõnis. ergo falł'a accñtis etiã peccat ꝯtra elenchũ. Ꝙ; aũt accñs nõ ſit elẽchus. ſed peccet ꝯtra elenchũ declarat ꝑ duo exẽpla. Primũ ex^m quia ꝗuis ſi hoc ſit vt accñs vtputa coru⁹ neceſſe eſt h̃ eſſe ſc; aĩal. ⁊ h̃ ſc; aĩal eſt albũ. nõ tñ ꝑ ſyllm ncce eſt coruũ eſſe albũ. quaſi diceret ꝙ hec ꝯña nõ eſt ſyllogiſtica. coru⁹ eſt aĩal. aĩal eſt albũ. ergo coru⁹ eſt albus Scdm ex^m nõ ſeqtur ſyllogiſtice. ſi triãgulus h; angulos eq̃les duob; rect; ⁊ accidat ei. i. ꝯueiat triãgulo eſſe figurã vel pncipiũ figura꜑ ꝙ propt̃ hoc pmu; inter figuras h̃eat h̃. i. ãgulos eq̃les duob; rect;. quaſi dicer;

ꝙ iſte ſyllogiſm⁹ nõ valet triãgulus h; tres ãgulos equales duob; rectis in eo ꝙ hmõi. ſed triãgulus eſt figura ẽm ꝙ hmõi. ergo h; tres ãgulos equales duob; rectis. Et ne ex hoc ꝙ dicit falłam accñtis deficere tã ab elẽcho ꝗ̃ a ſyłło credat aliquis defcm̃ eius oĩbus eſſe notum. ideo aſſignat latentiã hui⁹ fallacie dicẽs. ꝙ ẽm accidens ⁊ artifices. i. expti ⁊ oĩno ſcientes. i. ſpeculati ab inſciȷs arguũtur. na; inſciȷ ꝯtra ſapiẽtes ⁊ exptes faciũt ſyłłos ẽm accñs. Et ſubdit. ꝙ qui nõ pñt diuidere. i. diſtiguere quãdo mediũ diuerſificat̃ ⁊ quãdo nõ decipiũtur ꝑ hanc falłam propt̃ h̃ ꝙ īrroganti. i. arguenti ꝯcedũt ꝯcluſionẽ aliter ꝗ̃ ꝯcludat̃ aut nõ cum non dant. i. nõ ꝯcedant. tamẽ putãtur eam dediſſe eo ꝙ neſciunt rũdere. Reducit falłam ẽm qd ad ſimplr̃ dicẽs. ꝙ palogiſmi a ẽm qd ad ſimplicit̃ peccant ꝯtra elẽchũ ⁊ in ipm reducũtur. quia in ꝯcluſione ipo꜑ ⁊ in ꝓpõnẽ ꝯtra quã arguũt nõ eſt affirmatio ⁊ negatio de eodem Probat. qa negatio ẽm quid albi eſt ẽm qd nõ album Si ergo aliquid ponat̃ eſſe albũ ẽm quid. ⁊ appens accipiat illud vt dcm̃ ſimplicit̃ nõ fit affirmatio vel negtio de eodem. ⁊ ſic nõ eſt elẽchus. Hec aũt fallacia videtur ꝯcludere. eo ꝙ ignoret̃ quid ſit elenchus De fallacia ignorãtie elenchi dĩ. ꝙ manifeſtiſſimũ eſt ꝙ palogiſmi (ꝗ prius dicti ſt̃ ẽm elẽchi definitõez) reducãtur i ignorantiã elenchi. quia illa fallacia ſic nũcupata eſt. eo ꝙ fit ex omiſſione alicui⁹ ꝑticule poſite in definitione elenchi. Eſt aũt dñtia inter ignorantiã elẽchi vt eſt fallacia cõis ⁊ ſpẽalis. quia vt eſt ꝯmuis reſpicit ſigillati diuiſionẽ oĩm ꝑticula꜑ poſita꜑ in definitõne elenchi. ⁊ vt ſpẽalis reſpicit ſpẽaliter determinatõez iſtarum ꝗtuor ꝑticula꜑. ſ. ad idem. ẽm ide;. ſilr̃. ⁊ in eodẽ tpe. Reducit aũt falłam petitõis pncipiȷ. ⁊ falłam ẽm nõ cãm vt cãm dicens. ꝙ manifeſtũ eſt ꝑ definitõem elenchi palogiſmos ipsarum reduci in ignorantia; elenchi. nã in vero elẽcho ꝯcluſio d; ſequi in eo ꝙ hec ſt;. i. propt̃ pmiſſas qđ nõ fit in falła ẽm nõ cãm vt cãm Paralogiſmi ꝓ petitõnis pncipiȷ peccãt ꝯtra illã pticulã nõ ꝯnũerato eo ꝙ erat in pn⁰. in illis eñ petit̃ pncipiũ. Ꝙ; aũt falła ꝯñtis reducat̃ in ignorãtiã elenchi ꝓbat. qa falła accñtis reducit̃ in ignorãtiã elenchi vt ꝓbatu; eſt. ğ ⁊ falła ꝯñtis. ꝯña t;. qa palogiſmi ꝗ ſt; ẽm ꝯñs ſt; ptes accñtis. nã ꝯñs accidit. Eſt tñ dña inter accidens ⁊ ꝯñs. q: accñs ẽ in vno ſolo ſucẽre. ꝯñs aũt i pl'ribus. vt idẽ eſt eẽ rubeũ ⁊ mel. ⁊ eẽ albũ ⁊ cignũ. ſed palogiſmi ꝗ fiũt ẽm ꝯñs ſp fiũt in pl'ibus. Ꝙ; aũt ꝯñs fit in pluribus pmo oſtendit ẽm ꝙ duo accidẽtia creduntur vnũ. quia ſi aliqua ſint vni ⁊ eidem eadem probamus ea eſſe ſibiȷnuicẽ eadem. credimus eñ duo accidẽtia eſſe eade; inter ſe. quia ſt; eadem ꝯſequẽti. ⁊ idõ fit elenchus ẽm ꝯſequẽs. nõ eñ eſt oĩno verum ꝙ que vni ⁊ eidem ſt; eadem. illa ſt; ſibiȷnuicem eadẽ. quia nõ oportet ꝙ ſint eadẽ ẽm accidẽs. nam cignus ⁊ nix ſt; eadem albo. ⁊ tamẽ nõ ſunt eade; inter ſe. Secũdo ꝓbat ẽm ꝙ añcedens ⁊ ꝯſequẽs credũtur eſſe vnu;. que tamẽ ſunt plura dicens. ꝙ nõ ſolum fit fallacia ꝯſequentis ex hoc ꝙ credim⁹ duo accidẽtia eſſe eadẽ Sed rurſum hab; fieri ex hoc ꝙ credim⁹ añcedens ⁊ ꝯſequẽs eſſe idem ſicut pat; in rõne Melliſſi. qui accipit eẽ factum qđ ſe hab; vt añcedens. ⁊ hẽre pncipium qđ ſe habet vt ꝯſequens eſſe idem. Pat; etia; ſi accipiant̃ eſſe ide;. equalia fieri qđ ſe hab; vt ꝯſequẽs. ⁊ habere eandem magnitudinẽ qđ ſe habet vt añcedẽs. Si ergo ex

hoc ꝙ ſi aliqͣd eſt ſcḿ hꝫ ꝑncipiū ꝓbatiuū. ⁊ id qđ hēt ꝑncipiū ē ſcḿ ac ſi iſta (que ſe hñt vt añs ⁊ ꝯñs) eēnt eadēꝫ fit hic fallā ꝯñtis. Sil'r ex hoc ꝙ ſi hñtia vnā ⁊ eandē magnitudinē ſtˀ equalia credamꝰ ꝙ que ſtˀ eq̄lia hñt eādem magnitudinē fit fallā ꝯñtis. Ex quibus ꝯcludit pħus ꝙ quia elenchꝰ .i. paralogiſmꝰ ſm accidens reducit̄ in ignorantiā elenchi ideo manifeſtuꝫ eſt ꝙ etiā illi q̄ ſtˀ ſm ꝯñs. Et ſubdit ꝙ hoc etiā ꝯſpiciendū eſt aliter. ⁊ ibi vult ꝙ fallā ꝯñtis reducēda eſt ad ignorantiā elenchi ſicut fallā accñtis inq̄ntuꝫ ꝯñs eſt ps accñtis. ⁊ reducēda ē aliter inq̄ntū differt ab ipſa. Uel dr̄ ꝙ vult ꝙ quāuis ꝯñs ⁊ accñs reducātur ad ignorantiā elenchi in eo ꝙ peccāt ꝯtra ſyll'm. tamē hoc eſt dr̄ñti mō ſm ꝙ prouenit in ipis defcūs ex diuerſo ꝑncipio apparētie. Sed fallam ſm plures interrogationes vt vnā reducit dicens. ꝙ paralogiſmi (q̄ fiunt ſm iſtam fallāꝫ) peccāt ꝯtra elenchū in eo ꝙ nō enodamꝰ id eſt manifeſtamꝰ definitōem ꝓpōnis. Probat ſic. q̄a paralogiſmi huiꝰ fallē nō fiūt ex ꝓpōnibꝫ. ſed om̄is ſyllogiſmꝰ ⁊ ōis elenchus fiūt ex ꝓpōnibus. ḡ. Maiorē ꝓbat. quia paralogiſmi huiꝰ fallacie nō fiunt ex ꝓpōnibus vnis in q̄bus ꝑtur vnum de vno. ergo nō fiūt ex ꝓpōnibus Tenet ꝯña. naꝫ eadem ē defiº vnius ſoliꝰ rei ⁊ rei ſimpl'r. vt hominis ⁊ vnius tm̄ hoīs. ⁊ ideo ſi ꝓpō vna tm̄ eſt que vnū de vnō ꝑcat. ſeq̄tur ꝙ ꝓpō plures non eſt ꝓpō. Deinde ſubdit. quādo in hac fallā fit verus elenchꝰ ⁊ quādo nō. ſed appens dicēs. Si ad interrogationes pl'es dederit q̄s vnam rñſioneꝫ rñdendo ſicˀ ad interrogatōem vnā ſcꝫ rñdendo affirmatiue ipe vere redarguitur ⁊ fit ꝯtra eum verus elenchꝰ. Si vero non dederit rñſionem vnā ſed videat̄ dediſſe ſcꝫ rñdēdo negatiue fiet appens elenchꝰ. Et p̄dictˀ epilogādo concludit. ꝙ om̄es loci ſophiſtici reducūtur ī ignorātiā elenchi. quia loci ſm dcōem deficiūt ab elencho in hoc ꝙ in ipis eſt appens ꝯdictō que eſt ꝓpria ratō elenchi. Alij aūt qui ſtˀ extra dcōnem deficiūt ſm definitōnem ſyllogiſmi.

Fallacia auteꝫ fit in

his. ¶ In hoc quarto cap'o huiꝰ tractatꝰ determiat pħus de locis ſophiſticˀ q̄ntuꝫ ad nos. ⁊ aſſignat cās apparētie oīm tredeci fallarum q̄bus nos decipi ꝯtingit. Et ꝑmo determiat de fallacijs in dcōne dicens. ꝙ falīa .i. deceptio fit in his ſyll'is qui ſtˀ ſm equocatōem ⁊ orōem .i. amphibologiā ex hoc ꝙ nō pt̄ diuidi .i. nō ē facile diſtīguere q̄d multipl'r dicit̄. Et ſubdit ꝙ que daꝫ ſtˀ multiplicia q̄ nō eſt ydoneū .i. facile diuidere. ſicut ſtˀ vnū ens ⁊ idem. In his aūt q̄ ſunt ſm ꝯpōem vel diuiſionē fit deceptio ex hoc ꝙ nihil putant̄ differre orō cōpoſita ⁊ diuiſa. Sicut in pl'ibus ſpē nō differūt orō ꝯpoſita ⁊ diuiſa q̄ntum ad ꝟitatē ⁊ fl'itateꝫ. ſtˀ eṁ plures orōnes in q̄bus compō ⁊ diuiſio nō falſificant ſnīam. ſicut ē hec. q̄cūqꝫ currit nūc. currit. In his autē q̄ ſtˀ ſm accentū decipimur. q2 non videt̄ aliud ꝑcare orō remiſſa .i. grauit̄ ꝓlata. ⁊ intēſa .i. ꝓlata acute. hoc ōt in nullo appet q2 forte ī nullā orōe ꝯgſcimꝰ talē drāꝫ vl' ſi ꝯgnoſcimꝰ in aliq̄ tñ nō ꝯgnoſcimꝰ in pluribꝫ. In paralogiſmis ꝟo figure dcōis decipimur ꝓpter ſil'itudinē dcōis. q2 eſt difficile ī talibꝫ diſtīguere q̄ dicūtur ſil'ter ⁊ q̄ diuerſe .i. diſſil'r Et hoc ꝓbat ꝑmo ḡnalit̄ q̄ntū ad oēs mōs q̄a qui pt̄ h̄ facere ē pene ꝓpe videre veꝝ. ſed difficile ē appropiquare ad ꝯgnitōem ꝟitatˀ. ergo. Et

ꝓbat etiā ſpēalit̄ q̄ntuꝫ ad illuꝫ modū ſm quē mutatur quale q̄d in hoc aliq̄d. dicens ꝙ potēs hoc facere maxie ſciat ānuere .i. ſm ſuā voluntatē mōſtrare. q̄ re opinamur om̄e qđ de aliquo mrātur. id ē qđ ꝑcat quale q̄d eſſe hoc aliq̄d. vt intelligimꝰ vt vnū. Et q2 difficile eſt ſcire q̄uo ea q̄ ꝑcant̄ ī quale q̄d vident̄ ꝑcare h̄ aliquid. ideo difficile eſt ſcire diſtīguere ſil'itudines ⁊ diſſil'itudines dictōnū. Et ſubdit cauſam quare que ſignificant quale q̄d videtur ꝑcare hoc aliq̄d dicens. ꝙ hoc aliq̄d ⁊ hoc ens vident̄ ſequi vnū ⁊ ſubſtātiam. ⁊ h̄ reddendo ſingula ſingul'. vt h̄ aliq̄d referat̄ ad ſubſtāꝫ ⁊ ens referat̄ ad vnuꝫ. q2 hoc aliq̄d videtur ſeq̄ ſubſtātiam. ideo oīs ſubſtā videtur h̄ aliq̄d ꝑcare. ⁊ quia vnū videt̄ ſequi ens. ideo q̄cquid ꝑcat ens videt̄ ꝑcare vnū quecūqꝫ ergo ꝑcant quale q̄d ⁊ ſunt vl'ia ꝓpt̄ figurā dcōnis vident̄ ꝑcare vnum ⁊ h̄ aliquid. (Quare ī his que) q2 magis eſt dubiū de fallā figure dcōnis. vtrum ſit in dcōne q̄ꝫ extra dcōem q̄ꝫ de alijs. ideo ſubdit ꝙ ē fallā in dcōne. et h̄ ꝓbat duabꝫ rōnibus. Pria. q̄a per fallam figure dcōnis hō magis decipit̄ tum alio diſputando q̄ꝫ ꝑ ſeipm ꝯſiderādo. ḡ eſt fallā in dcōne. tenet ꝯñtia. q̄a ꝑ orōnes fit ꝯſideratō que ē in alio. non aūt minus fit ꝯſideratō in ſeipo ꝑ ipam rem. q̄ꝫ ꝑ orōneꝫ. Siliter ꝑ hanc fallam cōtingit aliquē ꝑ ſe falli cū in orōne facit ꝯſideratōem. ⁊ ſic eſt fallā in dcōne. Secūda rō. hec fallā fit ex ſil'itudine dcōnis eum dcōne. ſed illa ſil'itudo ſuitur ex dcōne. ergo hec fallā eſt ī dcōne. (In his aūt que) Hic pħs aſſignat cās apparētie q̄bus decipimur ꝑ fallās extra dcōem. dicens ꝙ in his paralogiſmis (q̄ ſtˀ ſm accñs) accidit deceptio. eo ꝙ audiēs ñ pōt iudicāre ideꝫ ⁊ diuerſuꝫ vnū ⁊ m'ta. nec q̄bus libꝫ ꝑdicationibꝫ .i. ꝑꝫ talia atr̄buta. oīa hec ⁊ maiores extremitates accidūt rei ſubiēce ⁊ medio. Et ſil'iter fit deceptio ī paralogiſmis ſm fallam ꝯñtis quia ꝯſequēs eſt ps fallacie accñtis. Scđo fit deceptio in fallā ꝯñtis. ex hoc ꝙ credimꝰ q2 ſicut añs nō ſepatur a ꝯſequēte. ita ꝯñs nō poſſit ſepari ab añte. In his vero q̄ ſunt ſm diminutōem rōnis .i. elenchi. ⁊ in his q̄ ſtˀ ſm quid ad ſimpl'r fit decepº eo ꝙ iſte fallacie arguūt ſm quaſdā determiatōnes ⁊ non ſimpl'r. ⁊ quia res ſūpta cuꝫ determiatōne modicū videtur differre a ſeipa ſūpta ſimpl'r. Decipimur ergo ſm hāc fallam in eo ꝙ pene .i. fere idem arbitramur eē ſumptū cum determiatione ⁊ ſumptū ſimpl'r Et ſubdit. ꝙ quaſi nihil q̄ddaꝫ ꝑcquo aut q̄uo aut vbi aut nūc. quia ergo hmōi determiationes nihil putamus differre a ſimpl'r. ideo ſūpta cuꝫ talibꝫ cōcedimus vl'iter .i. ſimpl'r In his ꝟo que ſunt ſm petitōem ꝑncipij. ⁊ ſm nō cām vt cām. ⁊ ſm plures interrogatōnes vt vnā decipimur in eo ꝙ pene .i. in eo ꝙ decipimur a ꝓbatōne. Decipimur eṁ in eo ꝙ non diſcernimꝰ ſubtilit̄ definitōem ꝓpōis q̄ntū ad fallāꝫ ſm plures interrogatōes vt vnā. nec diſcernimꝰ definitōeꝫ ſyll'i q̄ntū ad petitōem ꝑncipij. ⁊ nō cām vt cām Circa hunc textuꝫ ſunt q̄tuor dubia

Primū dubium.

q̄uo eſt intelligēdū oēs paralogiſmos tredecī fallaꝝ eſſe ī mōificatos. cū tñ petitō ꝑncipij ⁊ m'ti alij ſyll'i peccantes ī maria ſint boni ſyll'i ſimpl'r Rñr ꝙ pħs nō voluit dicere ꝙ oēs ſint īmōificati. ſed m'ti ſtˀ īmōificati. m'ti eṁ eoꝝ ſtˀ ī mō ⁊ fiº diſpoiti ⁊ m'ti nō. vñ pħs nō loq̄tur ſꝫ ꝯditōnalit̄. ⁊ dt̄ ſi ī mōificati fuerit tūc ſpē redu

ducitur in ignorantiā elenchi.q2 opoꝛꝫ ex his que dicta ſunt accidere ꝯcl'oem. Vel alit' dicēduꝫ.ꝙ ꝑhus non capit modū ꝓ debita diſpōne ꝑmiſſaꝝ in q̄litate ꝛ q̄ titate.q2 ſicut multi ꝑalogiſmi ſtꝫ modificati ſed capit modum ꝑ debita diſpōne p̄miſſaꝝ probātiū ꝯcl'oem ꝯdictoriā ꝯcl'oni poſite a r̄ndente.ꝛ illo mō modus ſolum ꝯuenit ſyll'o probāti ꝛ inferenti ſimul.ꝛ ſic oēs ſtꝫ imodificati.quia nullus eſt probatiu⁹ ſue ꝯcl'onis.

¶ Scōm dubium. vtꝝ petitio ꝑncipij peccet ꝯtra cōtradcōnem ꝛ diuiſionē ſylli ſicut dicit ꝑhs in textu vi deꝛ eīn ꝙ neutꝝ. Dōm eſt ꝙ ꝑalogiſmi petitōnis ꝑncipij peccāt ꝯtra diuiſionē ſylli.non ſolū dyalectici ſꝫ etiam ſimplr.ꝛ hoc in ꝑfecta rōne ſylli accepti.ſicut dcm̄ fuit in ꝑorib9. Dato eīn ꝙ poſſit eē debita qlitas ꝛ quātitas nō erit tamē debita diſpō termioꝝ quā attribuit Areſto.ſyll'o ſimplicit' dicto in qnto tractatu ꝑmi prioꝝ ¶ Terciū dubiū. vtꝝ fallatia accn̄tꝫ habeat fieri ī vno ſolo.ꝯn̄s aūt in pluribꝫ. Dōm ꝙ accidens fit in vno ſolo quia ſemꝑ in vna ſola ꝯn̄a.ꝯn̄s vero in pluribꝫ.quia ſꝑ in ipo ſtꝫ due ꝯn̄tie. vna bona ꝛ alia mala. ¶ Vel dicat'.ꝙ quāuis in eodē ꝑalogiſmo ſit ꝯn̄s ꝛ accidens.tamē differūt qa ibi eſt fall'a accidentꝫ eo ꝙ creditur mediū non variari qd̄ tn̄ variatur vt h̄ Si aliqs credat rubeū eodem mō ſe hēre ꝛ pro eodē accipi quādo dr̄ de melle ꝛ quādo dr̄ de felle.ꝛ ſilit'r album quādo dr̄ de cigno ꝛ quādo dr̄ de niue.tunc accidit ipm decipi ꝑ fallatiā accn̄tis.ꝛ credere ꝙ mel ē fel ꝛ ꝙ cignus ē nix. Si vero aliqs credat ān̄s ꝛ ꝯn̄s eſſe eadem decipiet' per fall'am ꝯn̄tis.q2 credet ꝯn̄am ꝯuerti que nō ꝯuertitur.ꝛ credet ꝙ ſicut oīe fel eſt rubeuꝫ ꝙ etiam oīe rubeū ſit fel.ꝛ per ꝯn̄s credet ꝙ mel ē fel. Simil'r ſi decipiat' credendo ambo āītia eſſe eadē int' ſe ꝓtute hui⁹ regule Quecūqꝫ vni ꝛ eidē ſtꝫ eadē int' ſe ſtꝫ eadem q̄ non ē vera.ſi ſint eadē ꝑm accn̄s. hoc eſt ſi ſint eadē in aliquo ꝑdicato cōi tūc iteꝝ decipietur ꝑ fall'am ꝯn̄tis. Si ergo in hoc ꝑalogiſmo mel eſt rubeū fel eſt rubeū.ergo fel ē mel fiat deceptio eo ꝙ nō credat' mediū variari tūc fit fallatia accn̄tis.ideo accn̄s fit in vno ſolo q2 origīaliter īnititur medio variato. Sed ſi fiat deceptō quia creditur āītia eſſe eadem inter ſe qa ſtꝫ eadem ꝯn̄ti.aut qa creditur ān̄cedens ꝛ ꝯn̄s ꝯuerti ꝛ eſſe eadē tūc fit fall'a ꝯn̄tis.ideo ꝯn̄s ſemꝑ fit ī pluribus.qa nō fit origīaliter ex vno termīo variato.ſed quia duo putātur eſſe ideꝫ ¶ Quartū dubiū. vtꝝ eadem ſit defi⁹ rei ꝛ vnius ſoli⁹ rei. Videt' ꝙ nō.qa vna res pōt ꝑm diuerſas ꝯſideratōnes diuerſ' definitōnibꝫ definiri Dico.ꝙ eadē eſt defi⁹ rei ſimplr ꝛ vni⁹ ſolius rei ad hūc ſenſuꝫ ꝙ accipiēdo vnū trāſcendēter illd̄ cui nō ꝯueit vl' de quo nō ꝑtur defi⁹ vni⁹ rei nō eſt res ſimplicit' nec ſibi ꝯueit defi⁹ rei ſimplr.eo ꝙ idem eſt res ꝛ vna res. vt id (qd̄ nō eſt vn⁹ hō) nō eſt hō nec al' rōnale Silit'er qd̄ nō eſt vna propō nō eſt propō.

VTꝝ fall'a figure dcōis ſit fall'a in dcōe hn̄s cām deceptōis ex ꝑte noſtri. Arguit' ꝑmo ꝙ nō.q2 fall'a figure dcōis nō ſuit cām appentie ex ꝑte vocꝫ ſed ex ꝑte rei.oīs aūt fall'a in dcōe ſuit cām appentie ex ꝑte vocꝫ.ergo Maioꝛ patꝫ.q2 ſi mittet' vnū ꝑntū in aliud. vel qle qd in hoc aliqd. vl' ſpēs vni⁹ ꝑnti ī aliā nō eſt ibi cā appentie ex ꝑte vocꝫ. Cōfirmat'.q2 oīs fall'a (q̄ ſuit cām appentie ex ꝑte vocꝫ) fit ex h̄ ꝙ eiſdeꝫ noībꝫ vel orōnibꝫ nō idē ſcam⁹ Sꝫ fall'a figure dcōnis nō fit ꝓpt' id.ergo Mioꝛ ptꝫ.q2 ibi ē fall'a figure dcōis.qcqd heri vidiſti hodie vides.albū heri vidiſti ergo hodie vides. Silr ōne coꝛp⁹ eſt coloꝛatū.hō ē coꝛpus.ḡ hō eſt coloꝛatū.ꝛ tn̄ in illis nō eſt aliq dcō multiplex.ꝛ poito ꝙ ſit tn̄ nulla mltiplr accipit' ¶ Scdo ſic ſi fall'a figure dcōnis eſſet fall'a in dcōe.tūc eius cā apparētie ſuēret ex ſilitudīe dcōis cuꝫ dcōne ſed h̄ eſt fīm.ḡ Mioꝛ ptꝫ.q2 h̄ eſt fall'a figure dcōis.qcqd heri emiſti hodie ꝯmediſti.crudū heri emiſti.ḡ crudū hodie comediſti.ꝛ tn̄ nulla eſt ſilitudo hui⁹ dcōis (qcqd) ad hanc dcōem (crudū) ex q̄ poſſit ſui cā appentie.ḡ ¶ Ter⁹ ſic vbi eſt ydēptitas vocꝫ ibi nō eſt ſilitudo eo ꝙ ſilitudo eſt reꝝ drūtiū eadē qlitas.ſed ī aliqbus ꝑalogiſmis h⁹ fall'e eſt ydēptitas vocꝫ vt ptꝫ dicēdo.hō eſt ſpēs.ſoꝛs eſt hō.ergo ſoꝛs eſt ſpēs. Nā hec vox (hō) eſt eadē ꝑm ꝙ ꝑtur de ſoꝛte.ꝛ ꝑm ꝙ de ea ꝑtur ſpēs.ergo ¶ Quarto ſic.poito ꝙ nūqꝫ decipemur ꝑ fall'as adhuc ipe hn̄t cām decipiēdi ex ꝑte ſui.ergo nō hn̄t cām decipiēdi ex ꝑte nr̄i. Cōfirmat'.quia fruſtra fit ꝑ plura qd̄ pōt fieri ꝑ paucioꝛa.ſed ꝑalogiſmi hn̄t ſufficiētē cām deceptōnis ex ꝑte ſui.ḡ nō opꝫ ꝙ hn̄t cām deceptōis ex ꝑte nr̄i.

In oppoſitū eſt philoſoph⁹ in textu. Pro ſolutōne queſtionis ſoluende ſunt q̄tuoꝛ queſtiones

Queſtio pꝛima.

Vtꝝ oēs fall'e ſint reducibiles ad ignoꝛantiā elenchi. Pro cui⁹ ſolutōne ¶ Attēde ꝑmo.ꝙ ignoꝛātia elenchi pt dupl'r capi. Vno mō ḡnalit' vt ſcꝫ ꝓuenit ex quocūqꝫ defectu ꝯtra elenchū.ſiue ille defcūs ꝓuenit ex apparenti illatōne ſiue ꝓbatiōne ſiue ꝯdcōne.ꝛ ſic oēs fall'e reducūtur ī ignoꝛantiā elenchi.omes eīn peccāt aut in illatōne aut ī probatōe.aut ī ꝯtradcōe. Alio mō capit' ſpēalit' vt ſcꝫ prouēit ex defcū ꝯtradcōis.ꝛ ſic eſt fallacia ſpēalis ab alijs diſticta.ꝛ alie nō reducūt' ad ipam Vn̄ quādo ignoꝛātia elenchi accipit' ḡnalit'.tūc eſt fallacia cōis ad oēs alias fall'as.ꝛ oēs alie pn̄t ad eam reduci.ꝛ eius pn̄t aſſignari tot mōi ſiue ſpēs quot ſtꝫ fallatie tā in dcōe qꝫ extra dcōem. Qn̄ aūt accipit' ſpēaliter.tūc vocatur ignoꝛātia elenchi ꝑ anthonomaſiā.q2 peccat ꝯtra ꝓpꝛiam drām elenchi ſcꝫ ꝯdcōnem Attēde ſecūdo.ꝙ aliquē ꝑalogiſmū reduci ad ignoꝛantiā elenchi nō eſt aliud qꝫ oñdere qlit' talis ſyll's peccat cōtra elenchū omittēdo aliquā ꝑticulā in definitōne elenchi poſitā.ſiue ſit poita rōne elenchi ſimplr ſiue rōne illatōnis ſiue rōne ſylli dyalectici ſiue ꝯdcōnis que ē ꝓpꝛia drn̄a ipius elenchi ¶ Attēde tertō.ꝙ elenchū eſſe ſyllm ꝯdcōnis pōt intelligi qdruplr. Pꝛimo vt dicat' ſyll's ꝯdcōnis q2 includit aliquā ꝓpōnem q̄ pōt eſſe ꝑs ꝯdcōis.ꝛ ſic oīs ſyll's eſt elēchus. Scdo pt dici ſyll9 ꝯcludēs ꝓpōem negatiuā.eo ꝙ rō ꝯdcōnis magꝫ videt' ſeruari ī negatōe qꝫ ī affirmatōe Ter⁹ pt dici ſyll's ꝯcludēs vtrāqꝫ ꝑtē ꝯdcōis.ꝛ ſic duo ſylli dyalectici qꝝ vn⁹ ꝯcludit ꝓpōeꝫ affirmatiuā.ꝛ alt' negtiuā ſibi oppoitā pn̄t dici vn⁹ elēchus.nō eīn ē incōueniēns vtrāqꝫ ꝑtē ꝯdcōnis eē ꝓbabilē. Q̄rto pt dici ſyll's ꝯcludēs ꝓpōem aliquā cui ab aduerſario ſit ꝯdcm̄.ꝛ h̄ vltio⁹ ca⁹ elēch⁹ in ꝓpoito. Ex q̄ ſeqtur ꝙ de rōe elēchi ē ꝙ ſit ꝓbatiu⁹ illatiu⁹ ꝛ ꝯdictori⁹.ita ꝙ iſte tres drn̄e ſe hn̄t ꝑ oꝛdinē. ita ꝙ hn̄ ſe⁹ iſte ſyll's ē ꝯdictori⁹.ḡ ē ꝓbatiu⁹ ꝛ vltra ē ꝓbatiu⁹.ḡ ē illatiu⁹ ¶ Attēde q̄rto ꝙ aliqs ſyll's dr̄ peccare ꝯ ꝯdcōeꝫ dupl'r vno⁹ q2 videt' īferre ꝯdcōꝛiū alic⁹.

propõnis p̄ conceſſe. ⁊ ſic falle in dcõne peccãt ꝯtra con tradcõem. Alio mõ quia videt̃ ꝯcludere ꝯdictoria et nõ ꝯcludit. ⁊ ſic fit hec falla in qua ſcʒ nõ ſolũ eſt pec catũ in ꝯdictõne ſed etiã in illatõne. ⁊ ideo oẽs fallacie extra dcõnem peccant cõtra illatõem ſyllogiſticã ſiue probatõnem.

Dic primo ad queſtionẽ. ꝙ ignorantia elenchi gñalit̃ accepta eſt cõis õnibus fallacijs nõ formalr̃ ſiue p̄ predicatõeʒ. ſed bñ ẜm materiã. eo ꝙ in q̄buſcũqʒ termĩs fiũt alie falle fit etiã ignorantia elenchi. Dic ſecũdo. ꝙ ignorãtia elenchi ſpẽaliter capta eſt falla ſpẽalis ab alijs diſtincta. cui⁹ quatuor ſtꝫ modi ẜm q̄tuor vltimas p̄ticulas in dcõne elẽchi poſitas. Dic tertio. ꝙ oĩes falle (que ſumũt cãʒ appentie ex p̄te vocis) peccãt ꝯtra elenchũ quo ad contradcõem. ⁊ que ſumũt eam ex p̄te rei. quo ad illatõem ⁊ probatõem. Dic quarto. ꝙ ignorãtie elẽchi gñaliter accepti ſtꝫ ſeptẽ modi ẜm ſepteʒ p̄ticulas in definitione elenchi poſitas.

Queſtio ſecũda.

Utrum fallatia compõis ⁊ diuiſionis ſint due falle ab inuicem diſtĩcte. Videtur eĩ ꝙ nõ. quia nõ habent cãs appentie diſtinctas. ſicut patʒ p̄ pħm in textu dicentẽ. ꝙ decipimur p̄ compõem ⁊ diuiſionẽ. eo ꝙ nihil putat̃ differre orõ ꝯpoſita ⁊ diuiſa. Ad iſtam q̄ſtionẽ reſpondet̃. ꝙ quãuis compõ ⁊ diuiſio hẽant eandeʒ cãm appentie gñalem ſcʒ materialẽ vnitatẽ orõnis. habent tamẽ diuerſas cãs appentie ſpẽales. Que aũt ſint ille cauſe ſpẽales a diuerſ diuerſimode dr̃. Uñ primo dicunt aliqui ꝙ p̄ hoc differũt ꝙ ille orões dicũtur multiplices ẜm compõem quas vterqʒ ſenſus eſt propõ cathegorica. ⁊ vterqʒ propõ ypothetica. ⁊ ille ẜm diuiſionem quaꝝ vnus ſenſus eſt propõ cathegorica. ⁊ alius ypothetica. Sed hec rñſio eſt cõtra intẽtionẽ pħi ſicut manifeſte p̄ʒ ex dcis ſuis. Secũda rñſio. ꝙ cauſe appa rentie ĩ ſyllo compõis eſt material̃ vnitas orõnis prolate in ſenſu cõpoſito falſe. ⁊ diuiſionis vnitas material̃ orõnis prolate in ſenſu diuiſo falſe. Et hec rñſio videtur hrĩ ex pħo qui (vbi dtermiat de ipis) nõ poſuit aliquã orõem in falla compõnis que nõ ſit falſa in ſenſu ꝯpoſito nec in falla diuiſionis q̄ nõ ſit falſa in ſenſu diuiſo. Sed hec opĩo poteſt imp̄bari q̄ꝛ ſophiſta debʒ arguere nõ dando aliquã occaſionẽ manifeſtãdi defectũ. defcũs eĩ debʒ latere ſub appentia. ſed ꝓlatio ſenſus cõpoſiti falſi eſt cã manifeſtandi defcm̃. ergo. Similit̃ ſi opponẽs arguat ex propõne ꝓlata in ſenſu ꝯpoſito falſa. tũc magis videbit̃ arguere ex manifeſte falſis q̄ꝫ ex appenter veris. Et ideo dicũt alij illoꝝ ſocij ꝙ propõ in ſenſu ꝯpoſito vl̃ diuiſo nõ debet ꝓferri indrñter. ſed debʒ proferri ſub ſenſu ꝯpoſito falſo cum quadã abilitate ſiue indrñtia ad ſenſum diuiſuʒ veꝝ. ⁊ proportionabiliter dr̃ de orõne proponẽda ẜm diuiſionẽ. Tercia rñſio eſt in aliq̄bus textib⁹ ſummulaꝝ ⁊ videt̃ eſſe Petri hyſ. ꝙ cauſa appentie cõpõnis eſt ydẽptitas orõnis eiuſdẽ ẜm materiã ⁊ ẜm ſitu magꝭ debitũ p̄tib⁹ in orõne poſitias diuiſionẽ vero ẜm ſitum min⁹ debitũ. Sʒ hec rñſio nõ videtur vera. quia ſi p̄tes orõnis ordinent̃ ẜm ſitum magꝭ debitũ oratõ eſt in ſenſu ꝯpoſito. ⁊ ſi ẜm ſitum min⁹ debitum ẽ in ſenſu diuiſo. Sed orõ peccãs ẜm fallam ꝯpõnis vt in plurib⁹ eſt fallacia in ſenſu cõpoſito. ⁊ peccans ẜm fallam diuiſionis eſt falla in ſenſu diuiſo. orõ aũt ſumpta ẜm ſenſum flm non eſt p̄ncipium appentie. Quarta rñſio eſt Egidij de rhoma et multoꝝ alioꝝ dicentiũ ꝙ cã apparẽtie eſt vnitas materialis ſub actuali ꝓlatione ſenſus diuiſi veri in compõne. in diuiſione ṽo vnitas material̃ ſub actuali ꝓlatione ſenſus ꝯpoĩti veri. Et rõ eſt. quia ſophiſta dʒ tria celare. ſcʒ pluralitatẽ ẜcatoꝝ. falſitatẽ propõis. ⁊ indetermiatõem ad vtrũqʒ ſenſuʒ. que tria p̄ has cãs appa rẽtie ſufficiẽter tegũtur. quia p̄ vnitatẽ materialẽ tegitur p̄litas ẜcatoꝝ. tegit̃ etiam indet̃miatio ad vtrũ ſenſum. ⁊ p̄ hoc ꝙ ſenſus in quo ꝓfertur eſt verus tegit̃ flitas propõnis. Sed nec iſta rñſio videtur ſufficiens namõe qd̃ apparet eẽ aliquid hʒ aliquã ſiĩitudinem illius ſicut auricalcũ habet aliquã ſiĩitudinem auri. Si ergo cõpoĩta falſa appareat eẽ vera ꝓpter diuiſam verã optet ꝙ habeat aliquã ſiĩitudinẽ ad ipam. Iſta aũt rñſio nõ ponit aliquã ſiĩitudinẽ pro cã appeãtie. Et hoc ꝯfirmatur. q̄ꝛ vera natura auri nõ eſt rõ quare auricalcũ appet auꝝ. ergo ṽitas ſenſus diuiſi nõ eſt rõ quare orõ cõpoſita flã apparet ṽa. Sed tu dic ꝙ quãuis arguẽs ſophiſtice dʒ procedere ⁊ ꝓferre orõem in ſenſu diuiſo ṽo eo ꝙ ſi proferret in ſenſu ꝯpoſito flõ ibi eſſʒ occaſio manifeſtãdi defcm̃. ⁊ tñ veritas ſenſus diuiſi nõ eſt cã appentie in compõne. nec veritas ſenſus ꝯpoĩti ĩ diuiſione. Sed cã appentie compõnis ẽ apparens ydẽptitas ſiue ſiĩitudo orõnis diuiſe ad ꝯpoĩtam Et cã appentie diuiſionis ẽ appens ydẽptitas ſiue ſiĩitudo orõnis ꝯpoĩte ad diuiſam. ⁊ quãuis iſta ſiĩitudo vl̃ ydẽptitas radicalit̃ proueniat ex materiali ydẽptitate orõnis. tamẽ fundat̃ ſup̄ modũ proferẽdi orõnis cõpoſite ⁊ diuiſe. Et ſi q̄ras p̄mo. cum in oĩ fallacia in dcõne p̄ncipiũ appentie debʒ eſſe obiectũ ſenſus. hec aũt ſiĩitudo vl̃ materialis ydẽptitas nõ obijcit̃ ſenſui: q̄uõ ergo erit cã apparẽtie. Dico ꝙ imo obijcitur ſenſui ex eo ꝙ vnitas materialis orõnis ſenſui obijcitur. ſicut ſiĩitudo ſortis ad platonẽ in albedine. Si q̄ras ſcđo q̄uõ iſte apparẽtes ſiĩitudines pñt facere fallatias ſpẽ diſtinctas. cum tamẽ ipẽ nõ diſtinguãtur ſpẽ. Dico. ꝙ ille ſiĩitudines differunt ẜm ſpẽm. eo ꝙ relatõnes diuerſificãtur ẜm diuerſitatẽ termioꝝ vel fundamẽtorum. Sʒ termĩ vel fundamẽta illaꝝ relationũ ſtꝫ modi ꝓferendi ꝯpoſitiue vl̃ diuiſiue. ⁊ iſti differũt ſpecie Qꝫ aũt differant ſpẽ patʒ. q̄ꝛ modi ꝓferendi ꝯpoſitiue vl̃ diuiſiue plus differũt q̄ꝫ materialia ab his prolata ſed materialia ab his ꝓlata nõ differũt plus q̄ꝫ nũero. Qꝫ aũt tales modi ꝓferendi ſint termĩ vel fundamẽta patʒ. quia vl̃ ſiĩitudo orõnis ꝯpoĩte ad diuiſam attenditur ſoluʒ penes vnitatẽ materialẽ. vel penes modos ꝓferendi. Nõ penes vnitatẽ materialem. q̄ꝛ in materialibus compõ ⁊ diuiſio nõ diſtinguũtur. ideo ſi aliq̄s credat ĩ eis materialia eſſe eadẽ nõ propt̃ hoc decipit̃. Et hoc patʒ. quia ſi querat̃. putaſne veꝝ dicere nũc q̄ñ tu factus es. ⁊ dicat̃ ꝙ ſic. ex hoc ergo inferat̃ fact⁹ es. ergo nũc notum eſt ꝙ nõ accidit deceptio. q̄ꝛ rñdẽs credit materialia eſſe eadẽ Sed propt̃ ſiĩitudinẽ que ẽ inter modũ proferendi ꝯpoſitũ ⁊ diuiſum. ⁊ ideo dicit pħus in hoc caplõ ꝙ decipimur ẜm compõem ⁊ diuiſionem. eo ꝙ nihil putat̃ differre orõ ꝯpoſita ⁊ diuiſa

Si q̄ras tercio. vtꝝ ad fallam compõnis req̄ratur ꝙ ſenſus ꝯpoĩtus ſit falſus. ⁊ ad fallaciaʒ diuiſionis

q diuiſus Dico q ɔpō ₇ diuiſio pñt ɔſiderari dupl'r vno mō in ſe ₇ abſolute. alio° vt ptinet ad finē ſophiſte. Si pmo° ɔſiderent nō eſt nccē pſum ɔpoſitū aut diuiſum eſſe flm. q₂ ad potētialē multiplicitatē non reqrit niſi q materialia ſub diuerſis mōis pferendi diuerſa ſcent. Et autē illa diuerſa ſint vera in vno ſu ₇ fla in alio. vel in vtroq vera vel in vtroq falſa. h accidit multiplicitati potētiali. Si vero ɔſideret res ſic nccē ē ſenſum ɔpoſitū in ɔpōne eſſe flm. ₇ diuiſū in diuiſione. nā opponēs ſophiſta intēdit videri rñdentē ducere ad methā. ſed nō facit h niſi faciat ipm opinari flm eſſe verū pter ſilitudinē falſi ad ver. Et q₂ phs determiat de locis ſophiſticis put ducūt ad methā ponēs ſolū in compoſitōe orōes flās in ſu ɔpoſito. ₇ in diuiſione flās in ſenſu diuiſo. vñ nō requirit ad fallam ɔpōis aliquem ſum eſſe ver. ſicut p₃ de iſto ſophiſmate. duo ₇ tria ſt quinq. Si queras qrto. qre non ponāt due falle accentus ſicut due falle qrū vna eſt ɔpō ₇ alia diuiſio. cū tñ tanta ſit dnā inter dcōem acute platā ₇ grauiter. ₇ etiam int vocē vt eſt vna dcō. ₇ vt ē orō. quāta eſt int orōnem platā in ſu ɔpoſito ₇ diuiſo. ₇ iō pñt tot cāe appētie repiri in falla accētus. ſicut in ɔpōe ₇ diuiſione. Dico q nō eſt ſile de ɔpōe ₇ diuiſione ₇ accētu. qa accētus ineſt dcōi p ſillabā. eo q eſt accñs ſillabe. ſ₃ platio ɔpoſita ₇ diuiſa ineſt orōi immediate. ₇ nō eſt ſile de diſtinctōe orōis penes platōem ɔpoſitā ₇ diuiſam et de diſtinctōe dcōis penes accentū acutū ₇ graue. Cū aūt dicit phs in textu q ē orō intenſa ₇ remiſſa d₃ intelligi q phs accipit orōem vt eſt cōis ad omne ſignū ad placitū iſtitutū. Uel forte ideo. q₂ accēt° aliq mō pt eē in orōe. nā vn° mod° accētus eſt qñ vox pt eſſe dcō vl' orō. Poſſ₃ tñ pbabil'r ſuſtineri. q ſicut due ſt fallacie quar vna eſt ɔpō ₇ alia diuiſio. ita eēnt due falle ſm accentū ſpecifice diſtincte p ſuas cās appentie ₇ defectus ſicut facil'r poſſet declarari ex exemplis in quib₉ coiter ɔmittit falla accētus. Nec hoc videt eē ɔtra ph₃. na₃ phs reducēdo illas fallas dt q ɔpoſitio aūt ₇ diuiſio et accētus ſupple reducūt ad ignorātiā elenchi. in eo q nō eadē eſt orō ₇ nomē dnis. videt eīn ponere tot fallacias accētus ſicut ɔpōis ₇ diuiſionis. Similit autem (cū dat in ipis cās appētie quib₉ decipiūt) dt (decipimur in his que ſm diuiſionē ſt) eo q nihil putat differre ɔpoſita ₇ diuiſa orō. Silr aūt in his que ſm accētū ſt. nō eīn aliud videt ſcare intenſa orō ₇ remiſſa. i. acute ₇ grauiter plata. Et ſi dicas. quare g phs non poſuit duas fallas accētus. Dico q nō multū curauit diſtinguere. q₂ non ē multū ydonea ad decipiendū. et ideo circa ipam non multū voluit immorari. ſ₃ poſuit totū ſub vna falla generali. cū h tñ tāta diſtictōe diſtinguunt. ſicut falla ɔpōis ₇ diuiſionis.

Queſtio tercia

Utr cā appentie falle figure dictōis ſit ſilitudo dictōnis cū dictōe. Hic eſt qdruplex rñſio. Prima rñſio ē q ſic. ſicu p₃ p phm in textu. hoc aūt nō deb₃ intelligi de ſilitudine dcōis incōplexe. eo q ſt multe falle figure dictōis. in quib₉ p cā appentie nō pt aſſignari ſilitudo alicui° dictōis incōplexe. ſicut pat₃ hic. qcqd heri vidiſti hodie vides. albū heri vidiſti. g albū hodie vides. ideo capit dcōem vt eſt cōis ad dcōes ɔplexas et incōplexas. Scda rñſio dt primo q inter fallacias in dictōe hec maxime appropinquat ad fallas extra dictiōnē. ₇ ideo multi palogiſmi peccātes penes hāc fallaciā peccāt etiā penes falla₃ accñtis. Si eīn decipimur p illos palogiſmos ex parte rei fit falla accñtis. ſi ex parte vocis fit falla figure dictōis. Deinde dicit q mōi huius falle ſumunt qſi realr ſiue ex pte rei. Uñ ad dcōe₃ tria reqrunt. ſ. res ſcata. mod° ſcandi. ₇ mod° pferendi. ₇ penes iſta tria ſumūt tres modi hui° falle. Prim° qñ pter vnitatē rei ſcate interptamur vnitatē in modo ſcandi. ſicut hic. oīs ſuba eſt colorata. lapis ē ſuba g lapis eſt colorata. Scdus qñ pter vnitatē mōr ſignificādi arguim° vnitatē rei ſcate. ſicut h. quicqd heri vidiſti hodie vides. nā pdicamēta hñt mōs ſcandi ɔcretiue ſiles. pter qd vnū de alio pt ɔcretiue pdicari. Tercius qñ pter vnitatē mōi pferēdi interpretamur vnitatē modi ſcādi vel rei ſcate. Quāuis aūt mōi hui° falle ſumāt qſi realr. tñ iſta ē falla in dcōe. q₂ pncipium appentie eius eſt ex pte vocis. nā ad voces duo ptinēt. ſ. terminatio ₇ ɔcretio. Et ſt āt duplex ɔcretō. vna q vtimur in pdicationib₉ eentialib₉. Alia q vtimur in accñtalib₉. Penes termiatōem ſumit terci° mod° penes pmam ɔcretōem pm°. et penes ſcdam ſcdus. ₇ q₂ terminatō ₇ ɔcretio ſt ex pte vocis. ideo hec falla eſt in dictōe. S₃ hec rñſio poit fallam figure dcōis. ſaltē qntum ad aliqs eius mōs eē fallam extra dictōe₃. ex eo q dt cām appentie ſumi ex pte rei. iō nō tenet. Tercia rñſio dt q falla figure dcōis vlr habet cām appentie ex ſimilitudine dcōis cū dcōe in mō ſcandi ſiue appellandi. Per hāc eīn cā₃ ab oib₉ alijs ſyllis diſtinguit. ₇ hec eſt cois oibus palogiſmis hui° falle. ſicut p₃ inductiue. ſiue eīn qualeqd interptet h aliqd. ſiue maſculinū femininū. ſiue quocūq alio° ſp puenit deceptio ex ſilitudine dcōis cū dcōe. vñ ſm hoc ponūt qtuor mōi. ſ. qñ interptat qle qd in h aliqd. ₇ qñ maſculinū iterptat feim vel neutr. ₇ qñ agēs intptat patiens. ₇ qñ qd iterptat qle vel qntū. Quarta rñſio dt q pm° mod° fit qñ ex ſimili figuratōe dictionū diuerſa ſcātiū iterptamur eas idē ſcare vel habere eoſdē mōs ſcādi. vt h agere ₇ vigere ſilr tmināt. ſ₃ vigere ſcat qlitatē. g ₇ agere. Scds mod° puenit ex ſilitudie dcōnis diuerſimode ɔſcate vt vnum ſcat ₇ aliud ɔſcat. vt qcquid heri vidiſti. ₇c. Terci° pucit ex ſilitudie dcōis. vt vnū ſt ₇ a° appellae. Dic breuit. q falla figuae dcōis ſimplr ſuit cā₃ appentie ex ſilitudine vocis. ₇ non ex pte rei p₃ ex iā dict. vñ cā appentie iſti° falle ſuitur ex ſilitudine vocis aut ſcatōis aut modi ſcādi. q oia ſe tenēt ex pte dcōis. iō ē falla i dcōe ₇ ñ extra dcō₃

Queſtio quarta

Utr falla ſm qd ad ſimplr ſit vna falla ab ignorātia elenchi ſpecifice diſticta. videt eīn qdāmō eadē de cā q ſt due. ſicut ɔpō ₇ diuiſio. Scdo q ñ diſtinguant ab ignorātia elenchi. eo q eadē eſt cā deceptionis ₇ appāretie vtriuſq. ſic p₃ p phm in textu. Uidet eīn dicere phs q in ipis accidit decep°. q₂ non credim° differre dictū ſm qd a dicto ſimplr. Dicit eīn q accidit deceptio. q₂ nos ɔcedim° vlr. i. ſimplr qd. aut q₂. aut q. aut qūo. aut vbi. aut nūc. qſi nihil ɔſcēt. Hic rñdēt aliq ɔcedētes q ſint due falle ſpecifice diſticte. in qru₃ vna pcedit a dicto ſm qd ad ſimplr. ₇ in alia a dicto ſimplr ad dcm ſm qd. nec phs multum curauit eas

diſtinguere.ſed ſub vno noīe cōp̄hendit ambas. Sed melius dōm.q nō debēt poni due fall'e ſpecifice diſti/cte.ſic cōpō ⁊ diuiſio.eo q in eis non ē diuerſa cā appentie.ſic in cōpōe ⁊ diuiſione. vn̄ dato q a toto in mō ad ptē ⁊ ecōuerſo ſint duo loci dyalectici diſtincti.nō tn̄ ſeqtur ex h̄.q a dicto ſm qd ad ſimpl'r vel econuerſo ſint loci ſophiſtici diſtincti. Vn̄ loci ſophiſtici diſtinguūt p cās appentie. ⁊ dyalectici p habitudinē tmioꝝ. Eſt aūt alia habitudo toti⁹ ad ptē.⁊ ptis ad totū. Dicit vlteri⁹ ad ſcdaꝫ ptē qſtionis.q q̄uis tā in fall'a ſm qd ad ſimpl'r q̄ in ignorātia elēchi pcedat a dicto ſm qd ad ſimpl'r. tn̄ diſtiguūt a ſeiuicē.q2 in ignorātia elēchi pcedit a duob⁹ dictis ſm qd ad duo dicta ſimpl'r ſibi inuicē cōdictoria. In fall'a ṽo ſm qd ad ſimpl'r pcedit ab vno ſolo dicto ſm qd ad vnū dictū ſimpl'r aut ecō/tra.ſed hec ſolu⁹ nō valꝫ. Phs eīn exēplificat de fall'a ſm qd pcedēdo a duob⁹ dict̄ ſm qd ad duo dcā ſimpl'r ſibiīnuicē oppoſita.ſic pus patuit. Iō dōm eſt q q̄uis in eodē palogiſmo poſſit eē ignorātia elēchi. ⁊ fal/lacia ſm qd ad ſimpl'r. ſtꝫ tn̄ due fallacie ſm ſpēm di/ſtincte.q2 hn̄t diſtinctas cās appentie ⁊ defect⁹.nā cā appentie fallacie ignorātie elēchi eſt appens idēptitas diminute cōdictōis in pmiſſis ad verā cōdictōeꝫ in cōcluſione. ⁊ h̄ loqndo de appenti ydēptitate ſm rē.ſiue ex pte rei.q2 ſi eēt appens ydēptitas ſiue appens cōdic/tio ex pte vocis.tūc eſſꝫ fallacia in dcōe. Cā ṽo appentie fallacie ſm qd ad ſimpl'r eſt appens ydēptitas dicti ſm qd ad dcm̄ ſimpl'r. Quāuis g̃ in vtraq̄ iſtaruꝫ poſſet eē appens cōdictio.tn̄ dn̄t.q2 in ignorātia elēchi reqrit de necitate nec vnq̄ eſt aliqs palo^m⁹ ſm eam.q nō appent cōcludat cōdictōem.ſꝫ accidit fallacie ſm qd ad ſimpl'r q in ea ſit cōdictio. Pōt eīn fieri arguēdo ad vnū dictū ſimpl'r.ſic pꝫ h̄.eſt hō piet⁹.g̃ eſt hō. Si g̃ fiat peccatū in cōdictōe fit ignorātia elēchi.ſi ṽo in illatione fit fallacia ſm qd ad ſimpliciter.

¶ **Ad ratōnes** an̄ oppoſitū. Ad p̄/mā negat an̄s cū ſua pbatōe. Dcm̄ eſt eīn q cā appentie ibi pueniit ex ſilitudine dcōis ¶ Ad cōfirmatōem dr̄. q q̄uis in illis non ſit aliqd multiplex actuale vel potētiale.tn̄ ibi eſt multiplex fantaſticum vel eo mō q̄ eſt multiplex ſic multipl'r accipit Scdo dr̄ q cū dr̄ oēm fallaciā in dcōe vel oēm multiplicitatē p/uenire ex eo q eiſdē noīb⁹ vel orōib⁹ nō idē ſcamus dꝫ ibi accipi (eiſdē) vt ydētitas ē cōis ad ydēptitatē ppe dictā ⁊ ſilitudinariā.⁊ etiā ſcare dꝫ accipi gn̄alit. Ad ſcdām dr̄ ſic pꝫ ex dictis.q ibi eſt ſilitudo h⁹ dcōis crudū vt ſcat qlitatē ad ſeipſā vt cōcernit ſubiectū.vel ibi eſt ſimilitudo eius ad hāc dcōem lignū.q̄ pt ibi ſubſumi ¶ Ad terciā dr̄.q alicui⁹ vocis vno⁹ cōſiderate bn̄ pt eē ſimilitudo.q̄uis nō ppie dicta. Vel dr̄ q vbi ē ydēptitas vocis ibi ē ſimilitudo vocū.q̄uis eīn i iſto palo^mo ſit ydēptitas h⁹ vocis hō.tn̄ eſt ſimilitudo inter iſtas voces.ſortes ⁊ ſpēs in appellatōe p hāc voceꝫ hō ¶ Ad qrtā dr̄ cōcedēdo an̄s.iō cām deceptōis actiue nō hn̄t ex pte nr̄i.cū aūt h̄ ſtat q deceptō paſſiua pueniat ex pte nr̄i ¶ Ad cōfirmatōem dr̄ q non pt fieri fallacia paſſiue dicta ſiue ipata rn̄tis.

¶ **Quoniā aūt habe**m⁹ ſm qd) ¶ Poſtq̄ phs in pcedēti tractatu defini/niuit de locis ſophiſticis.in h̄ 3⁰ tractatu definiat de ſyllogiſmis ſophiſticis oñdēdo qūo ſumūt ex locis ſophiſticis. Syllogiſmi ṽo ſophiſtici ad tria pn̄t cōpari ſcꝫ ad locos ſophiſticos q̄ ſtꝫ eoꝝ pncipia.ad pōes et termīos ad q̄s applicāt. ⁊ ad vtētes q̄ pn̄t ſyllogiſādo vti orōib⁹ ad no^n ⁊ ad itellectū. Nō eſt āt tradēda ars de hmōi ſyllogiſmis p cōpatōem ad vtētes.q2 reſpcū taliū hn̄t cōpatōem p accn̄s.nec de eis tradēda ē ſm p/pōes ⁊ tmios ad q̄s pn̄t applicari.q2 illa ſtꝫ q̄ſi īfinita et nō ſtꝫ de cōſideratōe vni⁹ artis.ſꝫ tredēda eſt de ipis ars ſm locos ſophiſticos.q̄ ſtꝫ pncipia ipoꝝ. Et ſm h̄ iſte tractatus hꝫ tria capitula.in p⁰ oñdit q ſyllogiſ/mi ſophiſtici ſumendi ſtꝫ ſm locos ſophiſticos. ⁊ q vl'r de oīb⁹ ſyllogiſmis ſophiſtic̄ tradenda ē ars ſm illos locos. In h̄ g̃ ca⁰ intēdit hāc cōcluſionē.eadē via ſumēdi ſtꝫ ſyllogiſmi ſophiſtici peccātes in forma ⁊ in materia.ſꝫ ſyllogiſmi peccātes in forma ſumūt ſm locos ſo/phiſticos.g̃ oēs ſyllogiſmi ſophiſtici tā peccātes ī forma q̄ in materia ſumēdi ſtꝫ ſm locos ſophiſticos. In hac aūt pbatōe ſic pcedit q pmo ponit maiorē dicēs q q2 habem⁹ ſm q̄t pncipia ſiue ſm q̄t locos fiūt ſyllo/giſmi appentes.i.peccātes in forma.hēm⁹ etiaꝫ ſm q̄t pncipia ſiue locos ſopgiſticos fiūt ſyllogiſmi ſophiſtici ⁊ elēchi.i.peccātes in maria.q̄ſi diceret q ſtꝫ eadē pncipia ſyllogiſmi peccātis in forma ⁊ peccātes in maria ſcꝫ loci ſophiſtici.q̄ ſtꝫ cā appentie ipoꝝ. ⁊ rōe h⁹ dicit ſyllogiſmū ſophiſticū in peccātē ī maria ⁊ forma. dicēs q nō ſolū ille(q̄ eſt ſyll's ſophiſtic⁹ vel elēch⁹) videt ſyllogiſm⁹ vel elēch⁹ ⁊ nō eſt.cuiuſmōi ē ſyllūs peccās ī forma.ſꝫ etiā ille q̄ eſt ſyllo^m⁹.ſꝫ nō videt cōueniens rei q2 pcedit ex fl'is.cuiuſmōi ē peccās in maria. Deīn dr̄ clarat q̄ ſint ſyllogiſmi ſophiſtici peccātes ī maria. ⁊ q̄lit dn̄t a peccātib⁹ in forma.dicēs q hi.ſ.peccātes ī materia ſtꝫ q̄ nō arguūt ſm rē.i.q̄ accipiūt fl'a. ⁊ mōſtrant ignorātes qd erat priū tēptatiue.i.p ſillogiſmū peccātē in maria pt ſui expientia de ignorā^a rn̄tis. ⁊ in h̄ ſyl/logiſm⁹ peccās in maria cōueit cū ſyllogiſmo tēptatiuo Qꝫ āt tēptatiu⁹ in h̄ cōueniat cū ſyllogiſmo ſophiſtico pbat.q2 tēptatiua ē ps dyalectice. ⁊ pt ſyllogiſare fl'm ppt ignorātiā ei⁹ q̄ dat orōeꝫ.i.ppt ignorātiā rn̄tis cōcedētis falſā pōeꝫ. Dn̄t āt ſyllūs peccās in forma ⁊ peccās in maria.q2 ⁊ ſi ſyllogiſmi ſophiſtici.i.peccātes in forma ſyllogiſent cōdictōꝫ.nō tn̄ faciūt maifeſtū ſi ignorat.nā ſupple ſophiſte etiā ſcientē ipediūt.his orōib⁹.i. ſyll'is Syll's g̃ ſophiſtic⁹ peccās in forma nō maifeſtat ignorātiā rn̄tis.q2 ipedit tā ſciētes q̄ ignorātes. ſicut pus patuit de fall'a accn̄tis. Reſumit āt pdictā maio/rē vt eā pbet dicēs.q maifeſtū eſt q habem⁹ eos.ſ.taꝫ ſyll'os peccātes in forma q̄ in maria eadē via.i.p eadē pncipia ⁊ eoſdē locos. Probat tali rōne p ea pncipia ſm q̄ videt audiētib⁹ ipos oppōnētes velut īterrogata id ē velut p iterrogata ſyll'are q̄tū ad ſyll'm peccāteꝫ in forma. ⁊ ſm hec.i.ſm illa eadē pncipia videbit rn̄ti q̄tū ad peccātē in maria.iō ſll'i falſi.i.accipiētes fl'a ſiue peccātes in maria erūt p hec.i.illa eadē pncipia p q̄ ſtꝫ peccātes in forma. ⁊ hec aut oīa aut qdā. Añs declat q2 cōcluſionē ſyll'i peccātis in foīa (quā qs cōcedit) non īterrogata ſe.q2 credit eā eē ſyllogiſticā. poſtea concedet in ſyll'o peccāte in maria. vbi tn̄ hꝫ iterogari Poſſꝫ g̃ ſic formari rō.pmiſſe ſyll'i peccātis in maria ſtꝫ cōclō/nes ſyll'i peccāt̄ in forma.q2 ſi debeat pbari pmiſſa fl'a dꝫ q pbet p aliquē ſyll'm peccātē in forma.g̃ ſtꝫ eadem

ꝑncipia ſylloꝝ peccātiū in mat̃ia ⁊ in forma. Subdit pħs ꝙ in q̄buſdā locis ſophiſticis nō eſt idoneitas ad decipiendū diſputādo dicēs ꝙ in q̄buſdā locis ſophiſticis ſit̃ accidit interrogare qđ dec̃ ⁊ ſl̃m apparere. vt in his que ſt̃ ſm dcōꝫ ⁊ ſoleociſmū. Deī reſumit mīnoꝛē ꝑdicte rōis dicens. ꝙ ſi paralogiſmi ꝯ dcōis.i. ſyll'i peccātes in forma ducētes ad ꝯdictōem fiāt ſm apparentem elenchū maīfeſtū eſt ꝙ ſm tot ꝑncipia ſiue ſm tot mōs erūt ſyll'i falſoꝝ.i. peccātes in mat̃ia ſm q̄t eſt appens elenchus. Eſt aūt appens elench⁹ ſm ꝑticl'as veri elenchi.i. ſm locos ſophiſticos q̄ peccāt ꝯ ꝑticl'as veri elenchi. Eſt ḡ minoꝛ ꝙ paralogiſmi peccātes in forma ſumūt̃ ſm locos ſophiſticos. ſic ꝙ illi loci ſophiſtici ſt̃ ꝑncipia ipoꝝ. Et h̄ manifeſtat inductiue. ſ. ꝙ ſm ꝑticulas elenchi habeat ſumi elenchus apparēs. q2 cū ſingulū deerit erit ver⁹ elench⁹. Si eīm aliq̄s paralogiſmus peccaret ꝯ oēs ꝑticulas veri elenchi nullo° appareret elenchus. ſꝫ ſi peccat ꝯ ꝑticulas ſingularit̃ ⁊ ſigillatim. ita ꝙ peccet ꝯ vnā ⁊ nō ꝯtra alias videt̃ eſſe ver⁹ elenchus Scōm hec ḡ accidere ꝓpter oꝛōem q2 fiat impoſſibile.i. non cā vt cā que ducit ad īpoſſibile peccat ꝯ elenchū. Q2 ibi dr̃ ſeq̄ ſl̃m ꝓpter oꝛōem ꝓpt̃ quā non ſequit̃. ⁊ ſm plures interrogatōes vt vnā peccāt ſm ꝓpōnē. q2 ꝓpō plēs nō eſt ꝓpō. Et ſm accn̄s deficit ꝓpter idē. q2 ibi variat̃ mediū. ſicut etiā deficit q̄ ſm ꝯn̄s. q2 eſt ꝑs hui⁹. ſ. accn̄tis. Ampli⁹ nō in re ſed in oꝛōe accidere. i. ſupple oēs falſe in dictōe deficiūt ab elencho. q̄a ibi nō eſt accidere in re. ſꝫ in oꝛōe. q2 q̄uis in eis ſit vnitas vocis. nō tn̄ eſt vnitas ꝑcati. Et ſupple ignoꝛātia elenchi ⁊ ſm q̄d ad ſimpl'r deficiūt ꝓpter vl'em ꝯdictōnē. in his eīm nō eſt vl'is ꝯdictō. ſed deficit ibi ſm ideꝫ ad idē ⁊ ſil'r. Et ſubdit ꝙ hmōi defectus vel eſt ſm ꝙ in aliq̄ vl' ſm ſingulū hoꝝ. q2 pōt eſſe defect⁹ vel in aliq̄ illaꝝ ꝑticulaꝝ vel in q̄libet ⁊ petitō ꝑncipij deficit. q2 in elencho oꝫ ſequi ꝯcluſionē nō ꝯnūerato qđ erat in ꝑncipio qđ nō fit in ipa petitōe ꝑncipij. Ex h̄ infert ꝯcluſionē ꝑncipal'r intentā dicēs. q̄re habem⁹ ſm q̄t ꝑncipia fiūt ſyll'i ſophiſtici. ſiue ſint peccātes in materia ſiue in forma. Oēs aūt ſt̃ ſm ea que dicta ſt̃. q̄ſi diceret ꝙ ſm locos ſophiſticos ſumūt̃ ſyll'i ſophiſtici ⁊ tā peccātes ī materia q̄ȝ peccātes ī foꝛa fiūt ſm eos locos (Eſt āt ſophiſtic⁹) Hic oſidit pħs quō ſyll's peccās in forma eſt elenchus vel ſyll's. ⁊ quō nō. dicens ꝙ ſophiſtic⁹ elenchus.i. peccās in forma nō eſt elenchus ſimpl'r. ſed ad aliquē. ſil'r nec ſyll's declarat. q2 ſi rn̄s nō ſumat.i. non credat ſyll'm q̄ eſt ſm equocatōem ꝑcare vnū. ſꝫ plura. nec eū qui eſt ſm ſil'em formā.i. figurā dcōis credat ſignificare ſolū h̄.i. ſolā ſubām. ita ꝙ nō interꝑtet̃ vnū ꝑdicamētū eſſe aliud. ⁊ ſic ſil'r de alijs paralogiſmis. tunc hmōi nō erūt ſyll'i. nec elenchi neq̄ȝ ſimpl'r niq̄ȝ ad euꝫ qui interrogat̃.i. ad rn̄dentē. Sed ſi rn̄s nō ꝯgnoſcat multiplicitatē. ymmo dicat ꝑcare vn. qđ uꝫ ꝑcat multa hmōi paralogiſmi erūt ſyll'i ſiue elenchi ad eū q̄ interrogatur. ſimpl'r aūt nō erūt elenchi ſiue ſyll'i. q2 nō ſumpſerūt vnū ꝑcatū ſimpl'r. ſꝫ appens Et q̄d dr̃ de equocatōe intelligendū eſt ſm reliq̄.i. ſm reliq̄s locos ſophiſticos. (Scōm aūt ꝙ arguit) In h̄ ſcđo capitulo oſtēdit pħs ſyll'os ſophiſticos ⁊ elenchos nō eſſe ſumēdos ſm ſpeāles ꝓpōes ⁊ tmīnos. q̄b⁊ applicari pn̄t. dicēs ꝙ eos q̄ vtūtur locis ſophiſticis nō oꝫ tēptare ſumere huiumōi elenchos ſm ea q̄ arguūt.i. ſpeāles ꝓpōes ⁊ tmīnos ad q̄s applicāt̃. ꝓbat duab⁊ rōibus. Prima rō eſt vnius artis eſt ſumere ſophiſticos ſyll'os ⁊ de ipis tradere artē. ſꝫ aſſignare ſpeāles ꝓpōes ⁊ tmīos ſm q̄s ſumūt̃ ſyll'i ſophiſtici nō eſt vnius artis vel ſcie. ſꝫ q̄ſi omniū ſciaꝝ. ḡ nō ſt̃ ſumēdi ſyll'i ſophiſtici. nec eſt tradēda ars de eis ſm hmōi ꝓpōes ⁊ tmīos. Maioꝛē ꝓbat tā q̄ ad elenchos veros q̄ȝ falſos. quo ad elenchos veros ꝓbat dupl'r. ſ. rōe ⁊ inductōe Rōe ſic. ſcie.i. ꝯcluſiones ſcibiles foꝛtaſſe ſt̃ infinite. ḡ ⁊ manifeſtū eſt ꝙ ⁊ demōſtratōes erūt infinite. ſꝫ ſi demr̃atōes ſint infinite. infiniti ſt̃ veri elenchi Infinita aūt nō ſt̃ vni⁹ artis. ḡ ſumere veros elenchos q̄ ad ea q̄bus vere applicāt̃ nō ē vnius artis. Hāc ꝯn̄am (ſi demōſtratōes ſt̃ īfinite veri elenchi ſt̃ īfiniti) ꝓbat ſic. q2 quecūq̄ȝ eſt demr̃are erit redarguere eū q̄ ponit ꝯdictōem veri. Per oēm eīm demōſtratōem ꝯtingit redargui illū q̄ ꝯdicit veritati cōcluſe ꝑ illā demr̃atōem. vt ſi q̄s poneret dyametꝝ ꝯmēſurabilē coſte ꝑ demr̃atōem argueret̃ ꝙ ſit incōmēſurabilis. ḡ oīs demr̃atio pōt eſſe redargutiua. ⁊ ſic q̄libet pt̃ eſſe elenchus. ⁊ ꝑ ꝯn̄s tot ſt̃ elenchi q̄t demr̃atōnes et q2 artē demr̃atōis (ſm ꝓpōes q̄s aſſuit) nō poſſum⁹ habere ſine oīmi ſcia. iō nec ars elenchoꝝ pt̃ tradi ſm ꝓpōes ſpeāles q̄s accipiūt ſine omni ſcia. iō ꝯcludit q̄re opꝫbit oīm eſſe ſcientes. Inductōe ṽo ꝓbat ſic. q2 alij ſt̃ elenchi ſm ea ꝑncipia que ſt̃ in geometria. ⁊ ſm cōcluſiones hoꝝ ꝑncipioꝝ. alij vero ſm ea q̄ ſt̃ in medicina. alij ṽo ſm ea que ſt̃ aliaꝝ diſciplinaꝝ. Et q2 hec nō ſt̃ vni⁹ artis. iō ſic ꝯſiderare elenchos nō eſt vnius artis. Eandē minoꝛē q̄ ad falſos elenchos ꝓbat. q2 falſi elenchi ſm ſpeāles ꝓpōnes ⁊ tmīs (ad q̄s applicari pn̄t) ſt̃ infiniti ſicut veri elēchi. nā ſm vnāquāq̄ȝ artē eſt falſus ſyll's. ſupple ali⁹ ⁊ ali⁹. vt ſm geometriā geometric⁹ ſꝫ medicinā medſciāl. ⁊ h̄ ſm ꝑncipia illi⁹ artꝫ ſumūt̃ Et h̄ ſubdit pħs. q2 elēchi ⁊ paralogiſmi nō ſūt de ꝯſideratōe vni⁹ artꝫ. vt reducūt̃ in ꝑncipia ſpeāliū artiū. ſꝫ vt reducūt̃ in ꝑncipia cōia ⁊ habitudines locales nihil ꝓhib⁊ de talib⁊ eſſe cōem artem vt dyalecticā Scđa rō. ad dyalecticā ꝑtinꝫ tradere artē de hmōi elenchis ⁊ paralogiſmis. ſed aſſignare ſpeāles ꝓpōes non ꝑtinet directe ad dyalecticā. ḡ nō eſt tradēda ars de illis ſm ſpeāles ꝓpōes Maioꝛē ꝓbat trib⁊ rōib⁊. Prima q2 ad dyalecticaꝫ ꝑtinet ꝯſiderare ea q̄ ſt̃ cōia ad oēs ſcias cū ſit ſcia cōis. ſꝫ hi paralenchi ſt̃ cōes ad omnes artes ⁊ potentias.i. ſcias. ḡ ꝯſideratō eoꝝ ꝑtinet ad dyalecticā. Scđa rō eſt. nā elenchū (q̄ eſt ſm vnāquāqꝫ diſciplinā) ꝯſiderare eſt ſcientis illā. ſiue cū non ſit q̄re videt̃. ſiue cū eſt q̄re eſt. ḡ eū elenchū ⁊ paralenchū. q̄ ē ex cōib⁊. ⁊ ſub nulla arte cadit ꝯſiderare eſt dyalecticoꝝ. q̄ſi diceret. ꝙ ſic de ſpeālib⁊ ꝯſiderando artes ſpeāles ſic de paralenchis ſm cōes intentōes ſūptis ꝯſiderat dyalectic⁹. q̄ eſt quodāmō artifex cōis. Tercia rō. q̄ pōt ꝯſiderare ſyll'os vt ſt̃ ꝓbabiles. ⁊ vt ſumūt̃ ſm intentōes cōes pt̃ etiā ꝯſiderare elēchos ſm tales intentōes ſꝫ q̄ pt̃ ꝯſiderare elenchos ſic ſūptos pt̃ ꝯſiderare ſyllogiſmos ſophiſticos ⁊ paralenchos. cū ḡ dyalectic⁹ cōſideret hmōi ſyll'os eius erit ꝯſiderare ſyll'os ſophiſticos ⁊ paralenchos Maioꝛē ꝓbat. q2 elench⁹ eſt ſyll's. eſt eīm ſyll's ꝯdictōis. Ex q̄ infert icidental'r ꝙ elenchus aut eſt vn⁹ ſyll's ꝯdictōis aut duo (Habem⁹ ergo) Cōſeq̄nter oſidit ꝙ ad dyalecticū nō ſoluꝫ ꝑtinet ꝯſiderare tales ſyll'os. ſꝫ etꝫ ſolutōes ipoꝝ. dicens ꝙ ſi habem⁹ hmōi.i. ſi ſm dyalecticam poſſum⁹ ꝯſiderare tales obliq̄tates elenchi ſiue paralenchos habem⁹ etꝫ ſolu/

toẽs ipoꝝ. Et ſubdit ꝙ inſtãtie hoꝝ ſtꝫ ſolutões .⁊ ħ ꝗ̃tũ ad ſyllꝰos peccãtes in mãtia.⁊ ſi habemꝰ ſolutões peccãtiũ in mãtia habemꝰ etꝫ ſolutões ſm q̄s fiũt ap/parẽtes.i.habemꝰ ſolutões peccantiũ in forma. Et ſubdit ꝙ appẽtes(quoꝝ ſolutões habemꝰ)ſumẽdi ſtꝫ nõ vt appent cuilibet.ſꝫ vt appent talibꝫ.i.ſm tales intẽtões cões. Infinita em̃ ſtꝫ.i.indeťminata.ſi q̇s ꝯſide/ret ea ſm q̃ tales obliq̇tates appent q̇buſlibet. Ex his ꝯcludit ꝙ dyalectici eſt poſſe ſumere illa pñcipia ſm q̃ tanq̃ ꝑ coĩa.ſiue ꝑ q̃ſdam cões intentões fit.vel qꝛ eſt elenchus vel appẽns elenchus.vel dyalecticꝰ vel apparens dyalecticꝰ vel tẽptatiuꝰ. ¶ (Nõ eſt aũt diña) In ħ tercõ caº oñdit phs ſyllꝰos ſophiſticos nõ eſſe ſumendos vel diſtinguẽdos ꝑ ꝯꝑatõem ad vtẽtes. Fuerunt em̃ q̇dam credẽtes ſufficienter tradere artẽ de ſyllꝭis ſophiſticis.diſtinguẽdo q̃ſdã oꝛões ad noᷠ.q̃ſdã ꝟo ad intellectũ eſſe diſputabiles. Dicebãt em̃ oꝛões multiplices eſſe diſputabiles ad noᷠ.alias ꝟo ad intellectuꝫ et ſic dõo crediderunt ſufficienť reduxiſſe ſyllꝰos ſophiſticos ad ſua pñcipia. Reprobat aũt phs hãc opinionẽ.⁊ dĩ pĩo ꝙ nõ eſt bona diſtinctõ oꝛõnũ.qua aliq̇ dicũt aliq̃s oꝛões eſſe diſputabiles ad noᷠ.alias ꝟo ad ĩtellectũ. Et ꝓbat q̃tuoꝛ rõibꝫ. Prima.qꝛ incõueniens eſt opinari aliq̃s oꝛões eſſe ad nomẽ.alias ꝟo ad intel/lectũ.⁊ nõ opinari eaſdẽ poſſe eſſe ad noᷠ ⁊ ad intellectũ.ğ hec diuiſio nõ dať ꝑ oppoſita.ſꝫ mẽbꝛa eius coin/cidũt. Ad ꝓbandũ añs declarat q̇d eſt eſſe ad nomẽ.⁊ q̇d ad intellectũ.dicẽs ꝙ nihil aliud eſt noᷠ ad intellectũ diſputare q̃ꝫ ꝙ opponẽs(q̇ putať iterrogare)nõ vtatur noĩe ad illud ſcatũ ad q̊d qui eſt ĩterrogatꝰ dedit. Idẽ aũt eſt diſputare nomen ad intellectũ ⁊ diſputare ad noᷠ.ſꝫ diſputare ad intellectũ eſt qñ opponens vtiť noĩe ad illud ſcatũ ad qđ dedit itelligẽs.i.rñs.q̃ſi di/ceret ꝙ diſputare ad noᷠ eſt opponentẽ ⁊ rñdentẽ vti eodem noĩe ⁊ eadẽ oꝛõe ꝓ diuerſ ſcatis.ad intellectũ vero eſt eos vti ꝓ eodẽ ſcato. Añs pꝫ pĩo de oꝛõibꝫ multiplicibꝫ.qꝛ ſi interrogãs ⁊ interrogatꝰ.i.opponẽs ⁊ rñs crederẽt aliqđ noᷠ poſitũ in oꝛõne ſcare tm̃ vnũ.cũ tamen plura ſcet.ſicut forte ens ⁊ vnũ plura ſcãt.⁊ vtãtur illa oꝛõe ꝓ illo ſcato.tũc talis oꝛõ(in q̃ eſt noᷠ multiplex)dĩ eſſe ad intellectũ. Si ꝟo putãt multa ſcare et nõ accipiẽt in eodem ſſu.tũc manifeſtũ eſt ꝙ nõ ẽ diſputata ad intellectũ.ſꝫ ad nomen. Eſt ğ pĩmũ inconueniens ꝯ̃ ſic opinãtes.ꝙ oꝛõnes multiplices ꝯtingit eſſe ad noᷠ ⁊ ad intellectũ. Deĩn ꝓbat ꝙ oẽs oꝛões pñt diſputari ad noᷠ ⁊ ad intellectõ.pñt em̃ omnes diſputari ad intellectũ.qꝛ nõ eſt ex ꝑte oꝛõis ꝙ diſputeť ad ĩtellectũ.ſꝫ ħ eſt in eo ꝙ rñs ſe hꝫ aliq̊ mõ ad ea q̃ dať ab opponente.qꝛ.ſ.fert intellectũ ad idẽ cũ opponẽte.qꝛ ğ ħ pt facere in oĩbꝫ.iõ oẽs pñt eſſe ad itellectũ. Siľr ꝯtingit oẽs oꝛões eſſe ad noᷠ.qꝛ ħ loco eſſe ad noᷠ ideꝫ eſt ꝙ nõ eſſe ad intellectũ.ſꝫ oꝛões pñt diſputari nõ ad intellectũ.qꝛ in ptãte rñtis eſt ferre itellectũ ad idem ⁊ nõ ferre.ğ oẽs oꝛões pñt diſputari ad noᷠ. Maiorẽ ꝓbat.qꝛ ſi nõ oĩes oꝛões (q̃ ſtꝫ nõ ad intellectũ) ſtꝫ ad noᷠ.ſequiť ꝙ erũt quedã alie oꝛões.q̃ neq̃ erũt ad nomẽ neq̃ ad intellectũ.qđ eſt cõtra illos.nam ipſi dicũt oĩes oꝛões tales eſſe.⁊ diuidũt oẽs oꝛões ꝑ hoc qđ eſt eſſe ad noᷠ ⁊ ad intellectũ.alias aũt nõ ponũt. Probat ğ phs ꝑ hãc rõem p̃dictã diuiſionẽ non eſſe bonã. q̇a nõ dať ꝑ oppoſita ¶ (At ſylli quicunq̃) Hic ꝓbat ħ idẽ ꝑ ſcdam rõem.qꝛ illa diuiſio non eſt ꝑ ſe ſꝫ ꝑ accñs

Et pĩmo oñdit que oꝛões pñt dici multiplices aliquo mõ.dicens ꝙ quicũq̃ ſylli ſtꝫ in eo ꝙ multipľr aliqui ſylli illoꝝ ſtꝫ ſm nomen. Oñdit aũt ꝙ illi nõ ſtꝫ ad no/mẽ ꝑ ſe.ſicut ipi intelligebãt.ſꝫ eis accidit.dicẽs ꝙ ſtꝫ idẽ ꝑalogiſmi q̇ ſtꝫ ad nomen.nõ in eo ꝙ rñs ad eos ſe aliq̊ mõ habeat.i.nõ ſtꝫ ad nomen ꝑ ꝯꝑationem ad vtẽtes.ſꝫ ſtꝫ ad nomen eo ꝙ oꝛõ ipa habeat plura.q̃ ſcat ſm hmõi interrogatõem.i.ſm interrogatõem mľtipli/cẽꝫ.ğ pt ꝑ ſe ꝯpetere oꝛõi ꝙ ſit ad nomẽ in eo ꝙ multi/plex.⁊ nõ ꝑ ꝯꝑatõem ad vtẽtes Et qꝛ dicti phi accipiebant eſſe ad noᷠ ⁊ ad intellectũ ꝑ ꝯꝑatõem ad vtẽtes iõ diuiſio eoꝝ nõ ſolũ nõ eſt ꝑ oppoſita.ſed etiã icõueniens.qꝛ nõ eſt ꝑ ſe ſed ꝑ accñs ¶ (Et oĩno incõueniens) Hic reprobat p̃dictã rõnem rõe ex ħ ꝙ q̃ꝫuis il/la diuiſio eſſꝫ bona.nõ tñ eſſet ad ꝓpoſitũ nec ſufficiens tradendo artem de ſyllꝭis ſophiſticis.dicens ꝙ incõue/niens eſt diſputare de elencho.⁊ tradere artẽ de fallaciis in dictõe.que peccãt ꝯtra elenchũ.i.ꝯtra ꝯtradictõnem ⁊ nõ pĩus diſputare de ſyllꝰo.i.de fallacijs extra dictõem.vt peccãt ꝯtra ſillꝰm ꝑ p̃dictã diuiſionẽ nõ põt tradi ars de ꝑalogiſmis extra dictõem.q̇ peccãt cõtra ſillꝰm.ğ. Añs ꝓbať.qꝛ elenchꝰ eſt ſyllꝰs claudiť in rõne elenchi.⁊ eſt pĩus elencho oꝫ pĩus diſputare de ſyllꝰo.i. de fallacijs.que peccãt ꝯtra ſyllꝰm.ſiue que peccãt contra ꝯtradictõem Et ſubdit ꝙ hmõi elenchꝰ.ſ.falſus eſt appẽns ſyllꝰs ꝯtradictõis.⁊ qꝛ hec diuiſio eſt inſuf/ficiẽs ad tradendum artem de ſyllꝭis ſophiſticis.ideo oſtẽdit quo mõ ꝯplete debeat tradi huiuſmõi ars dicens ꝙ ãt tradi oꝫ ex ħ ꝙ aut erit defectꝰ in ſyllꝰo aut in ꝯ̃dictõe.nam elenchꝰ eſt ſyllꝰs cui oꝫ adiacere ꝯtradictõem.aut erit defectꝰ in vtriſq̃. Exemplificat puta in eo ꝙ eſt tacentẽ dicere eſt defectꝰ in ꝯtradictõne.non in ſillꝰo.in eo aũt ꝙ ꝯtingit dare qđ q̇s nõ hꝫ eſt defec/tus in vtriſq̃.in eo vero qđ eſt poema homeri.i.figura ꝑ circulũ.i.eſt figura circularis ẽ defectꝰ in ſillꝰo.oĩs ğ ꝑalogiſmꝰ deficiens ab elencho.vel deficit in ſillꝰo vľ in ꝯtradictõe vel in vtriſq̃.ſillꝰs aũt in neutro deficiẽs verꝰ ẽ elenchus ¶ (Que in diſciplinis ſtꝫ) Poĩt quartã rõem.que eſt ꝯtra ħ ꝙ dicebant oꝛões diſciplinabiles eſſe ad intellectũ.multiplices ꝟo ad noᷠ.⁊ dĩ ꝙ re/deundũ eſt vnde venit ſermo.i.redeũdũ eſt ad ĩpꝛobãdũ p̃dictã opinionẽ.⁊ querendũ eſt a ſingulꝭ an oꝛatio/nes(q̇ue ſtꝫ in diſciplinis)ſũt ad intellectũ vel nõ.oꝑtet em̃ dicere ꝙ poſſint diſputari nõ ad intellectũ.qꝛ ſi alicui videť triangulꝰ plura ſcare.⁊ ille cui ħ videtur dedit.qm̃ anguli trianguli duo ſtꝫ recti.i.equales du/obus rectis.⁊ nõ ferat intellectũ ſuũ ad hanc figuram triangularẽ.de q̃ ꝯcludebat opponẽs.ſꝫ ad aliã ſic ħ diſputãs diſputauit.ne ad intellectũ illiꝰ opponentꝫ vľ nõ.q̃ſi diceret ꝙ nõ.ğ diſciplĩabilia pñt diſputari.nõ ãt ad intellectũ Si ꝟo noᷠ plura ſcet.ſ.tã opponẽs q̃ꝫ rñdens non intelligit neq̃ putat noᷠ illud plura ſcare quo mõ ħ ſcꝫ rñs nõ diſputauit ad intellectũ opponẽ/tis.q̃ſi diceret ꝙ immo. Falſũ eſt ğ ꝙ diſciplinabilia ſtꝫ ad intellectũ.⁊ multiplicia ad noᷠ.cũ poſſint diſci/plinabilia diſputari ad noᷠ.⁊ mľtiplicia ad intellectũ Et qꝛ aliq̇s poſſet dicere ꝙ licet non oĩa ſophiſmata ſint ad nomen.ħ eſt ex defectu opponentꝫ.nã opponẽs in pñcipio diſputatõis dꝫ diſtinguere oꝛõem.quo fac/to ſꝑ ſophiſtica diſputabunť ad nomen nõ ſophiſtica ꝟo ad intellectũ. Dicit ğ phs aliquo mõ opꝫtet opponentẽ interrogare.niſi dantẽ diuiſionem.i.niſi diuidat

et diſtinguat. q̄ſi diceret. ꝙ nõ oꝫ opponētem īterrogare diſtinguēda. q2 ſiue aliqs q̄rat ſine diſtinctōe ſi eſt tacentē dicere vel nõ aut ſupple q̄rit eū diſtinctōe ꝛ diſtinguat ꝙ tacētem dicere eſt quidam vt nõ. eſt aūt vt ſic nõ habet̄ intētū. Hāc ergo rn̄ſionē ꝓbat nõ eē bonā dupl'r. Primo. q2 ꝑ eā nõ habet̄ intētū. volebāt eīn illi ex ea habere ꝙ ſophiſta nõ diſputat ad intellectum. ꝛ ſi ſophiſtica ſit diſputatõ nõ ad intellectū erūt diſputata ad nomē. ꝛ ſic ex p̄dicta diſtinctōe (niſi ſit defectus opponētis) ſufficiēter p̄t tradi ars de ſyll'is ſophiſticis Probat ergo p̄mo ꝙ ex eo nõ ſeq̄tur ſophiſtica diſputatõ ad intellectū dicēs. ꝙ ſi aliqs. i. rn̄dens det nulloꝰ id ē nõ ꝯcedat in aliquo ſ̄ſu. Ille āt. ſ. opponēs diſputet ꝯtra rn̄dētem. nõ ergo ad intellectū diſputat̄. quaſi diceret ꝙ ymmo.. Si eīn rn̄dēs in nullo ſ̄ſu cõcedat oportet opponētem diſputare ad intellectū. Cū̄uis ḡ orõ videat̄ eē eadem que ſt̄ ſ̄m nomē. q2 eſt multiplex ꝛ ſophiſtica. p̄t tn̄ diſputari ad intellectū nõ obſtāte ꝙ opponēs ꝑus diſtinxit ſp̄am. nõ eſt ergo ſpēale genꝰ ad intellectū. ſ3 he quidē orões que ſt̄ ad nomē ſt̄ ad intellectū. Et hoc iterū ꝓbat. q2 poſito ꝙ ſophiſtica nõ diſputet ad intellectū ꝙ ꝓpterea diſputet ad nomē. ꝛ d̄r ꝙ hm̄oi orōnes q̄ nõ ſt̄ ad intellectū nõ oēs ſupple ſt̄ ad nomē. q2 veri elēchi nõ ſt̄ ad nomē. ſ3 neq3 apparentes elēchi ſupple ſt̄ omes ad nomē. q2 ſt̄ quidā apparētes elēchi nõ ſ̄m dcōem vt elenchi. q̄ ſt̄ ſ̄m accn̄s. ꝛ reliqui ꝑalogiſmi peccātes ꝑ fall'as extra dcōem. ꝛ iõ ſi illi diſputent̄ ad intellectū. nõ tamē diſputāt̄ ad noⁿ. Deīn iprobat ph's p̄dictā diuiſionem eo ꝙ aſſumit flm̄. aſſumit eīn ꝙ opponēs nõ d3 interrogare niſi diſtinguēdo qd eſt flm̄. Q̄ aūt opponēs nõ debeat iterrogare ꝓbat p̄mo quo ad opponētes ꝓbabilit̄ ſiue in ſyll'is dyalecticis. ꝛ hoc tribꝰ rōnibꝰ ducētibꝰ ad incōueniētia. Prima. q2 ſi aliqs d3 diuidere hoc qd eſt tacētem dicere q̄niā hec quidē ſit ſic. i. h3 talem ſ̄ſum. illa aūt non ſic. i. alia ſ̄catio nõ hab3 talē ſ̄ſum. ꝛ ſic ꝙ ſꝑ opponēs diſtiguat multiplex. tūc p̄mū incōueniens ſequit̄ ꝙ q2 q̄nq3 nõ videbit̄ opponēti interrogatū. rn̄dit multiplex. i. eē multiplex. ꝛ ipm̄ diuidere qd non putat eſſe multiplex ip̄e multotiēs obligaret̄ ad ipoſſibile. Secūda rõ. q̄a tūc opponēs docet rn̄dentē. opponētem eīn diſtinguere poſtq̄3 interrogare nihil aliud eſt q̄3 docere rn̄dentē ſic eīn diſtinguēdo facit ipm̄ multiplex eſſe manifeſtu3 nec. i. quo mõ ſe habet. ꝛ quot ſ̄ſus habere p̄t. ꝛ hoc ei. ſ. rn̄denti qui neq3 ꝯſiderat neq3 ſcit neq3 opinat̄. qm̄ ipſa orõ eſt multiplex. ꝛ d̄r aliter. i. hab3 aliū ſ̄ſum. Tercia rõ. q2 ſi opponēs declaret ſupple ꝑus diſtinguere q̄3 interrogare. ſeq̄retur ꝙ diſtigueret nõ diſtiguenda. Pbat ꝯñam. q2 in nõ m'tiplicibꝰ nihil ꝓhib3 h̄ facere vel pati. ſ. ꝙ opponēs vel rn̄dēs nõ ferāt intellectꝰ ad idē Pat3 p̄mo de hac orōe. putaſne ꝙ in q̄ternarijs vnitates ſint eq̄les binarijs. binarij eīn in q̄ternarijs dupliciter accipi p̄nt. ſ. vniti et nõ vniti. iõ ſubdit ꝙ ſt̄ binarij hi q̄dam ſic vniti. hi quidā nõ ſic. i. nõ vniti. ſi ḡ acciperūt. vt binarij vniti. tūc in q̄ternarijs ſt̄ tot binarij q̄t vnitates. ſi vero accipiat vt nõ vniti plures ſt̄ vnitates q̄3 vniti. Scd̄o p3 de hac ꝓpōe. putaſne ꝯrioꝝ eſt eadē diſciplina. ꝯrioꝝ eīn hec quidē ſt̄ ignota. illa vero nota. ꝛ ſic eſt vna diſciplina quātū ad ꝯria nota. nõ autē quātū ad ꝯtraria ignota. Diſputādo ergo de p̄dictis ꝓpōibꝰ p̄nt opponēs ꝛ rn̄s ferre intellectū nõ ad idē et tn̄ ille nõ ſt̄ diſtiguēde. q2 p̄ma eſt ſimpl'r neganda ſcd̄a ꝓ ꝯcedēda. Ex p̄dictis ꝯcludit ꝙ q̄s ꝓbat. id ē approbat ꝙ opponēs ꝑus d3 diſtinguere qd iterrogar3 videt̄ ignorare. qm̄ aliud ē docere ꝛ diſputare. ꝛ videt̄ ignorare. ꝙ oꝫ docentē nõ interrogare. ſ3 oꝑt3 eum manifeſta facere diſtiguere ꝛ determiare q̄ ꝓponit. illū aūt ſc3 opponētē ꝛ diſputātem oꝫ iterrogare. ¶ (Amplius vt dicat) Final'r ꝓbat ꝙ in diſputatōibꝰ doctrinalibꝰ nõ oꝫ opponētem diſtiguere dicēs (āplíꝰ). i. qd plꝰ eſt nõ oꝫ ſic diſtiguere ī opponētibꝰ doctrinalibꝰ. q2 ꝓbare ꝛ diſtiguere vt rn̄tes dicāt vel negāt nõ ē demõſtrātis. ſ3 experimentū ſument̄. q̄ſi dicer3 ꝙ diſtiguere ꝛ poſtea iterrogare de eo qd diſtictū eſt nõ ꝑtinet ad doctrinale. ſ. ad demõſtratōem. ſ3 ad eū qui ſumit exꝑimētū. ſ. ad tēptatorē ſi opponēs doctrinal'r ſic diſtinguet ſeq̄ret̄ ꝙ diſciplinabil' ꝛ doctrinal'e habere tēptatiue et nõ doctrinal'r. qd eſt incōueniēs. Q̄ aūt hoc ſit tēptatiue īterrogare ꝛ ſumere exꝑimentū de rn̄dēte. ꝓbat q2 tēptatiua eſt quedā dyalectica. ſ3 dyalectica eſt ſcia cõis q̄ inſpicit de oībus. ḡ tēptatiua eſt cõis. ꝛ de om̄ibus ꝯſiderat. ſ3 ꝯſiderās oīa p̄t ſumere exꝑimentū d̄ ignorātia rn̄dent̄. iõ ſubdit ꝙ tēptatiua nõ cõſiderat ſcientē ſ3 ignorantē ꝛ ſil'antē ſe habere ſciam. Et q̄a d̄r dyalecticā eſſe de oībꝰ. ideo ne aliqs credat ne de oībꝰ eſt ſophiſtica d̄r ꝙ que ꝯſiderat cõia ſ̄m rem dyalecticus eſt. q̄ āt apparenter facit h̄ ſophiſta d̄r.

Queritur vtrum

oīs ſyll's ſophiſticꝰ ſit bonꝰ ſyll's. ¶ Arguit̄ p̄mo ꝙ ſyll's ſophiſticꝰ peccās in forma ſit bonꝰ ſyll's. q2 oīnis ſyll's eſt bonꝰ in q̄ ſaluat̄ natura ſyll'i ſimpl'r. ſ3 in ſyll'o peccante in forma ſaluat̄ natura ſyll'i ſimpl'r. ḡ. Minor p3. q2 natura diuiſi d3 ſaluari in vnoq̄q3 mēbroꝝ diuidentiū. ꝛ etiā iſte ſyll's. om̄e es eſt naturale. ſtatua ē es ergo ſtatua eſt natural'. regulat̄ ꝑ dici de om̄i. ꝛ tn̄ ē ſyll's peccās in forma. ḡ. ¶ Scd̄o ſic. in ſyll'o bono oꝫ ſeq̄ cõcluſionem eo ꝙ hec ſt̄. ſ3 in ſyll'o peccāte in mat̄ia nõ ſeq̄t̄ ꝯcl'o. eo ꝙ hec ſt̄. ḡ ſyll's peccās in mat̄ia nõ eſt bonꝰ. Maioꝛ p3. q2 ſyll's peccās in mat̄ia ꝓcedit ex falſis flm̄ aūt nõ eſt cā veri. ḡ ¶ Tercio ſic. ſyll's peccās ī materia nõ eſt argumētū, ḡ nõ eſt ſyll's. Tꝫ ꝯñā ꝑ locū a ſuperioꝛi ad inferiꝰ negatiue. Añs p3 ſ̄m Boetiū in thopicis. ꝙ argumentū eſt rõ rei dubie faciens fidē. ſ3 ſyll's peccās in mat̄ia nõ p̄t facere fide3 de re dubia. tū q2 ꝓcedit ex falſ'. tū etiā. q2 nõ ꝓbat ꝯclōne3. ¶ Quarto ſic ſic ad ſyll'm req̄rit̄ forma ſyllogiſtica ita et mat̄ia. ḡ ſic ſyll's peccās in forma nõ eſt bonꝰ ſyll's. ita nec ſyll's peccās in mat̄ia. Cõfirmat̄. q2 ſic falſitas forme denarij facit denariū eſſe flm̄ ꝛ malū. ita etiā falſitas mat̄ie. ergo ſic falſitas forme ſyll'i facit ſyll'3 nõ eſſe bonū. ita et3 falſitas mat̄ie eiuſdem. ꝛ ꝑ ꝯñs ſic ſyll's peccās in foꝛa nõ eſt bonꝰ. ita nec ſyll's peccās in mat̄ia

In oppoſitū arguit̄ autoꝛitate philoſophi in textu. eſt enim ſua intenꝰ in textu ꝛ p̄mo thopicoꝝ ꝙ ſyll's ſophiſticꝰ peccās in mat̄ia eſt ſyll'us ſ3 peccās in foꝛa. Cū̄uis ſit ſophiſticꝰ ſyll's tn̄ nõ ē ſyll's Pro ſolutōe q̄ſtionis ſoluēde ſunt quattuoꝛ queſtiões

Queſtio

Prima. vtꝝ ſyll's peccās in foꝛma peccet tā ꝯ ſyll'm demrātm dyalecticū ꝛ ſimpl'r. ſyll's āt peccās in mat̄ia nõ. Pro cuiꝰ ſolutōe ¶ Attende p̄mo ꝙ

ſyll's ſophiſticus pt dupl'r capi. nã ſophiſticũ vno mõ idē eſt qð appens tale q̃le nõ eſt. ⁊ ſm h̄ dr̄ ſyll's ſophiſticus. q2 appet aliq̃d ꝓbare ⁊ nõ ꝓbat. Alio° ꝓ eo qð apparet eſſe bonũ ⁊ nõ eſt. ⁊ ſm h̄ dr̄ ſyll's ſophiſtic⁹. q̄ videt inferre ꝯcluſionē. quã tñ nõ īfert. ¶ Attende ſcðo ꝙ duplex eſt ſyll's ſophiſticus. q̄dã peccãs in mat'ia. et q̄dam in forma. Mat'ia aũt in ꝓpoſito pt dupl'r accipi ſicut dictũ eſt in libro poꝝ. ⁊ ſm h̄ aliquis ſyll's pt dici peccãs in mat'ia dupl'r. vno° q2 peccat ꝯtra materiam ſylli ſimpl'r. q2 ſcʒ nõ ꝯſtituit ex trib9 termis ⁊ duab9 ꝓpōibus pciſe. Alio° q2 peccat in ꝯditionib9 mat'ie illius. q2 ſcʒ peccat ꝯ ꝓbabilitatē veritatē aut nccitatem.
¶ Attēde tercio. ꝙ ſyll'm peccare in forma pōt ꝯtingere dupl'r ſm ꝙ forma pt dupl'r accipi. nã vno° capitur forma ſylli ꝓ q̄buſdã accñtib9 q̄ ꝯſequũt materiã ſylli ſicut ſt̄ nccitas ꝓbabilitas veritas ⁊c. ⁊ ſm h̄ ſyll's dr̄ peccare in forma. in q̄ deficit aliq̄ iſtaꝝ ꝯditionũ. Alio mõ capit forma ꝓ debita ordinatōe triũ termioꝝ ⁊ duaꝝ ꝓpōnũ in mõ ⁊ figura. ⁊ ſm h̄ ſyll's peccat in forma in quo nõ eſt talis ordinatõ. ¶ Attende q̄rto. ꝙ ex iſta tercia diſtinctōe h̄ꝫ ꝙ ſicut aĩal diuidit ꝑ aĩal viuuʒ et aĩal pictũ. ita ſyll's ſophiſtic⁹ diuidit ꝑ ſyll'm ſophiſticũ peccantē in mat'ia ſcðo°. ⁊ peccantē in forma ſcðo mõ. q2 ſyll's ſophiſtic⁹ equoce dr̄ de ſyll'o peccãte in forma ⁊ mat'ia illo mõ. ſic aĩal de viuo ⁊ picto. Cũ aũt diuidit ſyll's ꝑ demrãtiuũ dyalecticũ ⁊ ſophiſticũ capit ſophiſticũ general'r. vt eſt cõe ad ſophiſticũ vt dr̄ obliq̄tatē ꝯtra ſyll'm ſimpl'r ⁊ ꝯtra ſyll'm dyalecticũ ⁊ dm̄õſtratiuũ. nõ aũt dr̄ de illis vniuoce ſʒ denoĩatiue.

Dic pꝛimo ꝙ ſyll's peccãs in materia pmo°. ⁊ in forma ſecũdo° nõ eſt bon⁹ ſyll's. p3 ꝑ diffinitōem boni ſylli. nã īpoſſibile eſt aliquē eſſe talē q̄n in eo ſint tres termi ⁊ due ꝓpões in mõ ⁊ figura diſpoſite. ¶ Dic ſcðo. ꝙ ſyll's peccãs in mat'ia ſcðo° et in forma pmo° eſt bon⁹ ſyll's. P3 pmo autoritate ph̄i in textu dicētis ꝙ talis ſyll's. ſ. peccãs in mat'ia eſt ſyll's ſʒ nõ videt ꝯueniēs rei. Pat3 ſcðo autoritate eiuſdē ꝑmo thopicoꝝ dicent. ꝙ pm⁹ eoꝝ. ſ. q̄ videt eſſe ex ꝓbabilib9 ⁊ nõ eſt. litigioſus ſyll's eſt ⁊ ſyll's dicat. Pat3 3° q2 ſm ph̄m in ſcðo poꝝ. ſyll's ex falſ eſt bon⁹ ſyll's. ⁊ etiã ſyll's ex oppoſitis. q̄ nõ pōt eſſe niſi ex altera falſa. P3 q̄rto. q2 ſi aliq̄s ſyll's eſt bon⁹. tunc ex oppoſito ꝯclonis cũ altera pmiſſarũ ſeqt oppoſitũ alterius pmiſſe h̄ non pt fieri niſi altera pmiſſarũ ſit fl̄a. Ex q̄ p3 ꝙ ſillus peccãs in mat'ia illo°. vel in forma illo° nõ peccat ꝯ ſyll'm ſimpl'r ¶ Dic terco. ꝙ ſyll's peccãs in mat'ia nõ eſt bon⁹ ſill's demrãtiu⁹ aut dyalectic⁹. q2 oīs ſill's dyalecticus aut demrãtiu⁹ d3 eſſe ꝓbatiuus ꝯclonis. Ex q̄ ſequit ꝙ ſi talis ſyll's videat eſſe dyalectic⁹. ita ꝙ videat ꝓbare ꝯcluſionē. quã nõ ꝓbat tũc peccat ꝯtra ſyll'ʒ dyalecticũ. nõ tñ o3 ꝙ q̄libet ſyll's peccãs in mat'ia ſiue ꝓcedens ex falſ peccet ꝯtra ſyll'm dyalecticũ. vel ſit ſyllogiſm⁹ ſophiſtic⁹ peccãs in mat'ia. ſicut p3 de ſyll'o q̄ ꝓcedit ex maīfeſte falſ. Nõ o3 etiã quēlibet ſyll'ʒ ſophiſticũ ꝓcedere ex falſ. pt eñ ꝓcedere ex ambab9 veris ⁊ nccarijs. ſʒ ſufficit ꝙ nõ ꝓcedat ex ꝓbabilib9. ſic ꝙ non ꝓbet illud qð appet ꝓbare. ¶ Et ſi arguas pmo. q2 ex hoc videt ſeq̄ ꝙ eſſʒ aliq̄s ſyll's ſophiſtic⁹. q̄ nec peccat ꝯtra ſyll'm ſimpl'r nec demõſtratm̄. nec dyalecticuʒ p3 q2 poſſibile eſt ꝙ aliq̄s ſyll's ꝓcedat ex ex ſimpl'r ꝓbabilib9. ⁊ ꝓbet ſuã ꝯcluſionē. ⁊ ſic eſt bon⁹ ſyll's dyalectic⁹. ⁊ tñ videat ꝓbare ꝯtradictoriũ ꝯcluſionis rñdētis ⁊ nõ ꝓbet. q2 ꝯcluſio ſua videt contradicere ꝯcl'oni rñtis ⁊ nõ ꝯdicit. ⁊ ꝑ ꝯñs videt eſſe elēch⁹ ⁊ nõ eſt. ⁊ ſic eſt ſyll's ſophiſtic⁹ q̄ peccat ꝯ elenchũ. ⁊ nõ peccat in forma. g̃ in materia. ⁊ h̄ ꝯcedo. ¶ Si arguas ſecũdo. q2 ph̄s dr̄ ꝙ q̃uis elench⁹ ſophiſtic⁹ poſſʒ eſſe elenchus. ⁊ ſil'r ſyll's ad aliquē. nõ tñ eſt ſimpl'r elenchus vel ſyll'us Videt etiã ph̄s dicere in ſcðo hui⁹ vbi deſmiat de ſolutōe ꝑalogiſmoꝝ ducentiũ ad nugatōnem ⁊ ſoleociſmũ ꝙ ſyll's peccãs in materia nõ ſyllogiſat. g̃ ſyll's ſophiſticus peccãs in mat'ia nõ eſt ſyll's ſimpl'r. Dico ꝙ ph̄s in textu loquit de ſyll'o peccãte in forma ⁊ nõ in materia. ſicut p3 ꝑ exemplificatōem eius. Si ãt ph̄s aliq̄ñ videat dicere ꝙ ſyllũs peccãs in mat'ia non ſyllogiſat hoc d3 intelligi ꝙ nõ ſyllogiſat ꝓbatiue. ſiue ꝙ nõ ꝓbat ſuã ꝯcluſionē. ¶ Dic q̄rto ꝙ ſyll's ſophiſtic⁹ vt h̄ diffinit pmo peccat ꝯ ſill'm dyalecticũ. ⁊ ex ꝯñti ꝯtra ſillogiſmũ ſimpl'r. Primũ pat3. q2 hic diffinit ſillũs ſophiſtic⁹ ꝓut eſt appenter ꝓbabilis. ꝓbabilitas ãt pmo ꝯuenit ſill'o dyalectico. ⁊ ex ꝯñti ſillogiſmo ſimpl'r. Et ſi arguas. q2 ad deſtructōem inferioris nõ ſeqt deſtructio ſupioris. ꝯcedo ꝙ ſimpl'r ad deſtructōem inferioꝝ nõ ſequit deſtructio ſupioris. ſequit tñ deſtructõ eius ſm illud eſſe qð h3 in inferiori

Queſtio ſecũda.

Vtrũ in ſyll'is ſophiſticis idē ſit interrogare qð deē et appere fl̄m. Videt eñ ꝙ nõ. eo ꝙ in quolibet ſyllogiſmo ſophiſtico alia eſt cã appentie ⁊ defectus. Dico ꝙ ph̄s ꝑ hanc ꝓpōem nõ vult aliud ibidē. niſi ꝙ ſint aliq̄ loci ſophiſtici. q̄ nõ ſt̄ ita ydonei ad decipiendũ ſicut alij. eo ꝙ in eis facile ꝑcipit defectus. Q̃uis g̃ oĩes loci ſophiſtici poſſent cãre deceptōem. cum q̄s ꝯſideret apud ſemetipm̄. ꝓpter qð ſm oĩes tales locos pt accidere ꝙ ꝓpoem illã (quã q̄s nõ interrogat⁹ ⁊ apud ſe cõſiderãs) arbitrat eē ꝯcedendã. interrogat⁹ poſtea ꝯcedat tñ. q2 apud ſemetipm̄ q̄s maxime ꝯſiderat de reb9 iõ loci extra dictōem q̄ ſumũt pncipiũ decipiēdi ex ꝑte rei magis vident ydonei ad decipiēdũ q̃ loci in dictōe ſumētes pncipiũ ex ꝑte vocis. ⁊ iõ inter locos ſophiſticos loci (q̄ ſt̄ in dictōe) ſt̄ minus idonei ad ſic decipiendũ ſi ſe tenēt ex ꝑte vocis. Similit int metħas ſoleociſm⁹ eſt min⁹ idone⁹ q̄ ſe tenet ex ꝑte vocis. iõ in talib9 ſimul accidit interrogare qð deē ⁊ appere fl̄m. Poſſet etiã dici. ꝙ q̄dam ſt̄ loci ſophiſtici in q̄b9 ſtati in ꝓlatōe appet defect⁹. ſicut ſt̄ ꝯpō diuiſio ⁊ accent⁹. naʒ cũ in talib9 ſit variatõ in ꝓlatōe ſtatim qñ interrogant appet defectus ex mõ ꝓferendi. ſimilit ſoleociſm⁹ ſtatī cũ interrogat ex ꝓlatōe appet deficere. Nõ g̃ oĩes loci ſt̄ parit idonei ad decipiendũ. nec etiã in oĩbus methis eſt par idoneitas. Et ſi queras. vtrũ ſyllogiſmorũ appẽtiũ ⁊ ſyllogiſmoꝝ ſophiſticoꝝ ſint eadē pncipia. Dico ꝙ ſic intelligendo. ſyllogiſmoꝝ appentium. i. eſt peccãtium in forma. ⁊ ſophiſticoꝝ. i. peccantiuʒ in materia nõ ſt̄ eadem pncipia pciſe ⁊ adequate. ſʒ ſolũ aliquo mõ. nã q̄ ſt̄ pncipia ſyllogiſmoꝝ peccãtiũ in for ex ꝯñti ſt̄ pncipia ſyllogiſmoꝝ peccãtiũ in mat'ia. ⁊ h̄ in quãtũ tales ſt̄. ſ. ſophiſtici. nam q2 pmiſſe ſillogiſmi peccãtis in materia ſt̄ ꝯcluſiones ſyllogiſmoꝝ peccãtiũ in forã. iõ peccãtes in mat'ia ſumũt cãʒ appẽtie ab illis maximis a quibus ſumũt peccantes in forma. Si ergo pmo fiat iſte ſyll'us peccãs in forma. oĩs canis currit. ſydus celeſte ē canis. g̃ ſydus celeſte currit. Et

poſtea iſta , peccās ĩ materia. om̄e q̄d currit h̄z pedes. ſy
dus celeſt: currit. g̃ h̄z h̄z pedes. ſicut equoca° eſt p̄n
p̄mi ſic ẽ etiã iſtius ſed tñ alit̃ ⁊ aliter q̃ primi directe ⁊ im
me diate. iſtius aũt indirecte ⁊ mediate.

Queſtio tercia.

Utrũ diuiſio orõis in orõem diſputabilẽ ad no ⁊ diſ
putabilẽ ad intellcm̃ ſit bona. Uidet̃ em̃ ꝙ ſic. q2 di
uiſio (q̄ diuidit̃ orõ in m̃ltiplicẽ ⁊ nõ m̃ltiplicẽ) ẽ bõa
omis aũt orõ m̃ltiplex ẽ diſputabil' ad no ⁊ omis nõ
m̃ltiplex ad intellcm̃. Pro cui⁹ ſolutõne ¶ Attẽde p°
ꝙ multũ refert aliquã orõem diſputare vl' poſſe diſpu
tari ad no ⁊ eſſe diſputabilẽ ad no. Silr̃ multũ re
fert dicere orõem diſputari ad intellcm̃. ⁊ eſſe diſputa
bilẽ ad intellcm̃. quia ꝙ orõ diſputet̃ ad no vel ad i
tellcm̃ hoc ex p̄te diſputantiũ p̄uenit. Sed ꝙ ſit diſpu
tabilis p̄uenit ex p̄te ip̄ius orõis ¶ Attẽde ſcd̃o. ꝙ orõ
diſputabil' ad intellcm̃ eſt illa q̄ ex ſe nata eſt cãre vnũ
intellcm̃ vel vnũ ſenſu3. Sz orõ que p̄t diſputare ſiue
q̄ diſputat̃ ad intellcm̃ eſt q̄ ab opponenti ⁊ rñte capit̃
vel põt capi ĩ eodẽ ſenſu. Ex quo ſeqtur ꝙ q̄uis oĩs
orõ poſſit diſputari ad no. tñ nulla orõ nõ multiplex
eſt diſputabil' ad no ¶ Dic ergo. ꝙ q̄uis orõ nõ ſuf
ficiẽter diuidat̃ p orõem q̄ diſputat̃ vel põt diſputari
ad no. ⁊ que diſputat̃ ad intellcm̃ tñ diuiſio orõnis in
orõem diſputabilẽ ad no ⁊ ad intellcm̃ eſt ſufficiẽs. ⁊
q̄uis eadẽ orõ poſſit diſputari ad no ⁊ ad intellectũ
Phs aũt in textu imp̄bat opiõem illoꝝ q ex p̄te oppone
tis ſiue rñtis ſiue ex p̄te diſputãtiũ diuidebãt orõem in
orõem diſputatã ad no. ⁊ in orõem diſputatã ad intel
lectũ ¶ Et ſi q̄ras vlteri⁹ q̃uo dt p̄hs ꝙ oĩno ẽ diſpu
tare de elẽcho. i. de fallacijs in dcõe q̄ peccãt ɔtra ɔdi
ctionẽ. ⁊ nõ p̄us de ſyll'o. i. de fallacijs extra dcõem. q̄
peccãt ɔtra illatõe3. cũ tñ p̄hs in p̄cedẽtib' p̄us detmi
nauit de fall'a in dcõe q̄ extra dcõem. Tñ dt hic ꝙ oĩo
incõueniẽs eſt diſputare de elencho ⁊ nõ p̄us. i. p̄nci
palius diſputare de ſyll'o. fall'e em̃ extra dcõe3 pl⁹ fal
lũt ⁊ ſt̄ p̄ncipaliores fallacijs ĩ dcõe q̄uis in dcõe ſint
faciliores. ſic g̃ vult p̄hs oñdere ꝙ ãtiqui multũ inſuf
ficient tradebãt artẽ de locis ſophiſtic cu3 illa ars ſe
nõ extẽdat ad fall'as extra dcõem q̄ ſunt p̄ncipaliores.
¶ Et ſi q̄ras vlteri⁹. q̃uo dt p̄hs m̃ltiplex nõ dẽre di
ſtingui cũ tñ m̃ltiplic diſtĩctio ſit vnũ inſtrm̃ abũdan
di in ſyll'is dyalectic. Dico ꝙ opponẽs p̄t capi q̄dru
plicit̃. ſ. in diſputatõe ſophiſtica. dyaletica. ⁊ tẽptatia
⁊ doctnali. Uñ in diſputatõne ſophiſtica opponẽs nõ
d3 diſtinguere m̃ltiplex ip̄m interrogando. quia in tali
diſputatõne nititur decipe rñtem. ⁊ ideo non deb3 ſibi
manifeſtare deceptõem aut defcm̃. Sz in diſputatõne
dyalectica ſi diſputet propt̃ inquiſitõem veritat dẽt
diſtinguere m̃ltiplex quia d3 facere illud ex cui⁹ defec
tu põt impediri veritat inquiſitio. Sed in diſputa
tione obuiatiua vel exercitatiua nõ deb3 diſtinguere ſz
p̄tinet ad rñtẽ. nec oportet ꝙ ſi m̃ltiplic diſtinctio ſit
inſtrm̃ abũdãdi in ſyll'is dyaletic ꝙ opponẽs dẽat ip
ſo vti ⁊ diſtiguere m̃ltiplex ad maifeſtãdũ m̃ltiplicitatẽ

Queſtio quarta.

Utrũ dyalectica ɔſideret de oĩbus. Uidet̃ ꝙ nõ ſm̃
p̄hm in cap̄l'o ſcd̃o hui⁹ tractatus. Ad dyalecticũ nõ
p̄tinet ɔſiderare de oĩbus dyalectic ſophiſtic. Pro
cui⁹ ſolutõe ¶ Attẽde p̄mo. ꝙ termi (ex q̄bus ɔponũ
tur ſyll'i dyalectici ſiue ſophiſtici) ſt̄ duplices. q̄dam
ſt̄ cões ⁊ omi arte applicabiles. ſicut ſt̄ iſti termĩ gẽ
nus ſpẽs vl'e definitio ⁊ ſic de alijs. Alij ſunt ſpẽales q̄
ſc3 ſunt a p̄prietate alicui ſpẽali ſciẽ ſicut ſunt medi
cine vel geometrie. ¶ Attẽde ſecũdo. ꝙ de ſyll'is dya
lecticis vel ſophiſticis põt duob' modis fieri ɔſidera
tio. Uno mõ quãtum ad rõnes ꝓpas ſuoꝝ termioꝝ
Alio° quo ad ſuas formas. ſm̃ q̄s ſũt p̄babiles dyale
tice vl' ſophiſtice ¶ Attẽde 3°. ꝙ dyaletica vel ſophiſti
ca nõ dr̃ cõis p ɔſidatõe3 vl' p̄tõe3 ſz ſolũ p applicatõ3

¶ Dic p̄mo ꝙ ad dyalecticũ vel ſophiſti
cum nõ p̄tinet detminare de
oĩbus ſyll'is dyalecticis vel
ſophiſticis q̄ntum ad rõnes ꝓpas vel ſpẽales termi
noꝝ ex q̄bus ɔponũtur vel p̄ñt cõponi. Pat3. quia ex
oĩbus termĩs ſpẽalibus quarũcũq3 ſciarum p̄ñt ɔpo
ni hmõi ſyll'i. nõ ſpectat aũt ad aliquã ſciam ɔſiderare
omes termios ſm̃ ſpẽales rõnes ſpoꝝ3 ¶ Dic ſecũ
do. ꝙ ad dyalecticũ ſpectet detminare ⁊ cõſiderare de
oĩbus ſyll'is dyalecticis ⁊ ſophiſticis ɔpoſitis ex termi
nis cõibus cuili3 ſcientie applicabilib' tam quo ad
rõnes ſpẽales q̄ etiam termioꝝ ex q̄bus ɔponũtur. p3
quia de aliq̄bus talibus ſpectat detminare ad dyalec
ticum. ⁊ nõ eſt maior rõ de aliq̄bus q̄ de alijs. ergo.
¶ Dic tercio. ꝙ ad dyalecticũ ſpectat cõſiderare de
oĩbus ſyll'is dyalecticis ⁊ ſophiſticis q̄ntum ad ſuas
rõnes cões ſm̃ q̄s ɔueniũt cu3 alijs ſyll'is dyalecticis.
Pat3 q2 de formis ſyll'oꝝ ⁊ de rõnib' cõibus eoꝝ p̄ti
net detmĩare ad aliquã ſcia3 ⁊ nõ ad aliam q̄ ad dia
lecticã ¶ Dic q̄rto. ꝙ p̄hs hic vult ꝙ ad dyalecticã p
tineat ɔſiderare quodãmõ de oĩb⁹ ſyll'is quo ad for
mas eoꝝ ⁊ rõnes q̄bus ɔueniũt cũ ſeiuicẽ. Prius aũt
voluit ꝙ ñ p̄tiet ad aliquã ſcia3 vnã dare artẽ de ip̄is
aut ɔſidare de eis ſ3 ſpẽales rões tioꝝ ex q̄b' ɔponũ

¶ Ad rõnes añ oppoſitũ ad p̄mã negat̃
añs. Et ad p̄mã dr̃. ꝙ natu
ra vniuoci ſaluat̃ in oĩbus
diuidẽtib' vnitatis. nõ tñ op3 de diuiſo equoco Syl
logiſm⁹ aũt equoce dr̃ de ſyll'o peccãte ĩ materia ⁊ in
forã. Dr̃ ⁊ ꝙ in iſto palogiſmo nõ eſt dici de oĩ. q2 in ip̄o
nõ bñ ſubſuitur. ſubſuitur em̃ q̄le ſub q̄d. Et etia3 ſta
tua accidit eri reſpcũ hui⁹ attributi q̄d. eſt materiale
eſt g̃ fall'a accñtis. Ad ſcda3 p3 ſolu°. Ad tcia3 rñt
aliq̄ negãdo añs. q2 q̄uis oĩs ſyll'us p̄batiu⁹ ſit argu
nõ tñ h̄ op3 de oĩ ſyll'o. ſed h̄ nõ val3 q2 boeti⁹ definit il
la3 argumtatõe3 q̄d ẽ argumti p orõem applica°. ſic g̃
nec ſyll's p̄cedẽs ex falſ ẽ argumta° ⁊ tñ oĩs bon⁹ ſyll's
d3 eẽ arguĩta°. iõ dõm ẽ negãdo añs. Et ad p̄mã p̄
batõe3 dr̃. ꝙ boeti⁹ nõ definit ibi argu nec et3 argum
tatõem ĩ ſua cõitate acceptã. ſed ſolũ dyalecticã. ¶ Ad
q̄rtã ⁊ eius ɔfirmatõem p3 ſolutio.

¶ Et ſillogiſmus liti
gioſus ⁊ ſophiſti. ⁊c. ¶ In h̄ q̄rto tractatu h⁹ libri de
termiat de ſyll'is ſophiſtic ɔpãdo eos ad tẽptatios. et
diuidit̃ in duo cap̄l'a. In p° oñt ꝙ ſyll's tẽptatiu⁹ ſit ſo
phiſtic⁹ ⁊ litigioſus Et p° poĩt drã3 int̃ ſyll'm appen
tẽ ⁊ tẽptatm̃ dicẽs. ꝙ ſyll's litigioſus ⁊ ſophiſtic⁹ ẽ du
plex. q2 vn⁹ ẽ appens q2 nõ ſyll'at. Alt̃ eſt ſophiſtic⁹. i.
ſyll'at ⁊ hmõi ſt̄ ſyllogiſmi tẽptatiui de quib' eſt dya
lectica temptatia. Nam ⁊ ſi vera ſit concluſio. i. dato

ꝙ tẽptatiuus verum ↄcludat tñ eſt litigioſus ⁊ ſophiſtic⁹ ⁊ hoc probat duabus rõnibus. Prima. q̃cũq̧ paralogiſmi cũ nõ ſint ſm propria principia ſpẽaliũ artiũ ⁊ videntur eẽ ſm artem ſunt ſophiſtici ⁊ litigioſi. ſed ſylls̃ temptatiuus q2 eſt deceptorius eius ſylli q̃ eſt propter quid nõ eſt ſm propria principia ſpẽaliũ artiũ. ergo ẽ ſophiſtic⁹ ⁊ litigioſus. Et quia oñdit tẽptatões eẽ litigioſas eo ꝙ nõ procedũt ex proprijs. ideo oñdit ꝙ ſylli falſigraphi nõ ſunt litigioſi ex eo ꝙ procedunt ex proprijs dicens. ꝙ falſe deſcriptiones non ſunt litigioſe. quia huiuſmõi paralogiſmi fiũt ſm ca principia q̃ ſunt ab arte. Manifeſtat hoc per exẽpla dicens. ꝙ ſi aliqua eſt falſa deſcriptio circa verum neq̧ eſt ſpẽs litigioſi. vt q̃dratura ypocratis per linulas. Sed q̃dratura vt briſſo q̃drauit circulũ eſt litigioſa. Nam ⁊ ſi q̃drat circul⁹. i. q̃uis enim verum cõcludat briſſo per ſuã q̃draturã tamẽ nunq̃ q̃drauit circulũ ſm rem. i. ſm propria principia artis. ideo ſu⁹ ſylls̃ erat ſophiſticus ⁊ litigioſus. Ex quibus ↄcludit ꝙ. ſylls̃ q̃ eſt de his. i. de cõibus circa propria appens. i. peccans ĩ forma ẽ litigioſa orõ. Similiter tẽptatiuus q̃ eſt appens ſylls̃ ſm rẽ. i. ſm propria q2 ſimilat ſe arguere ex proprijs q̃uis ſit ſylls̃ tñ eſt litigioſa orõ. quia eſt appẽs ſm rẽ. i. videtur eſſe ex proprijs ⁊ nõ eſt id eſt fallax ⁊ iniuſt⁹. i. litigioſus vl' ſophiſticus. Secũda rõ. quia ſicut iiuria q̃ fit ĩ certamĩe. i. in cauſa corã iudice h3 q̃ndam ſpẽm iuſti ⁊ eſt q̃dam iiuſta certatõ ſic in ↄdcõne ⁊ diſputatõne ẽ quedã iniuſta ⁊ litigioſa ↄtentio ẽ. Nam illi q̃ oĩno vincere volũt oĩa apprehendũt tanq̃ propria ⁊ illi litigioſi ſunt ⁊ quia tales ſunt temptatiui ex cõibus ad propria arguẽtes. ideo ſunt litigioſi

¶ (Nũ litigioſi ergo) ¶ Hic oñdit quõ aliq̃ dicunt litigioſi ⁊ quõ ſophiſtici dicẽs. ꝙ qui diſputãt ob victoriã ipam id eſt vt vincãt ſunt amici rixe. i. ↄtentõnis. qui aũt diſputãt propter gl'am q̃ eſt in diuitijs. i. in exteriori appentia ſunt ſophiſtici. Nã ſophiſta vt diximus eſt ars quedã dictatia. i. copioſa ab appenti ſapia propter qd̃ quia ſophiſte volũt appere appetũt appentẽ demrãtionẽ. Sũt aũt eedẽ orõnes alit ⁊ alit accepte litigioſe ⁊ ſophiſtice. Nam in eiſdẽ orõnibus ſunt amatores litiũ ⁊ ſophiſte. ſed nõ propter eũdem finẽ erit. ergo eadẽ orõ ſophiſtica ⁊ litigioſa ſed nõ ſm idẽ eſt. enim litigioſa eo ꝙ eſt propter appentẽ victoriam. S3 dicitur ſophiſtica eo ꝙ eſt propter appentem ſapiam. vñ ſophiſtica eſt queda3 appens ſapia. nõ aũt exiſtens ¶ (Litigioſus aũt eſt)

¶ In hoc ſcd̃o capl'o probat phs duabus rõnibus ꝙ sylls̃ tẽptatiuus eſt quodãmõ dyalecticus ⁊ de ↄſideratõe dyalectici. Pria ſic ſe h3 tẽptatiuus ad dyalecticũ ſicut falſigraph⁹ ad geometricũ. ſed falſigraph⁹ eſt de cõſideratõne geometrie. ergo tẽptatiu⁹ eſt de ↄſideratõne dyaletici. Maiorẽ probat. q2 ſylls̃ litigioſus. i. tẽptatiuus ſyllogiſat ex eiſdẽ principijs dyaletice velud falſigraphus q̃ eſt ex eiſdẽ principijs geometrie. Et ne aliq̃s credat ꝙ ſit oĩno ſiml'e de temptatio reſpcũ dyalectice. ⁊ de falſigrapho reſpcũ artis ſpẽalis. ideo ponit duas differentias inter temptatm̃ ⁊ falſigraphũ. Dĩfert enim pmo. q2 falſigraph⁹ eſt ex proprijs principijs ad propria vt ex geometricis ad geometrica. q̃uis procedat ex principijs male intellectis. ⁊ ideo nõ eſt litigioſus. Sed ſylls̃ tẽptatiuus nec ẽ ex cõibus ad cõia. nec a dyaleticis ad dyalectica. ſed ex cõibus ad propria ⁊ ideo ẽ litigioſus ⁊ hoc p3 de q̃dratura que ẽ per linulas illa enim non eſt litigioſa q2 eſt ex proprijs ad propria. ſed q̃dratura briſſonis ẽ litigioſa quia eſt ex cõibus ad propria. Scd̃o dĩfert. q2 falſigraphũ non eſt trãſferre niſi ad geometriã tm̃. eo ꝙ ſit ex proprijs principijs geometrie. tẽptatm̃ aũt ad plures ↄtingit tranſferre. q̃cũq̧ enim ſimulant ſe ſciẽtes in q̃cũq̧ ſcia ⁊ nõ ſciunt quid ẽ poſſibile ⁊ q̃d impoſſibile. ſiue q̃d verũ ſiue q̃d falſu3. i. in vnaquaq̧ ſcia ↄtra eos poſſit fieri ſylls̃ tẽptatiuus qd̃ nõ eſſet niſi talis ad plures ſcias adaptari poſſet. ſicut illa rõ qua Antiphõ q̃drauit circulũ adaptabitur ad plures ſcias. Et ſiml'r eſt de rõne Senonis per rõem enim Senonis poſſit argui ĩ medicina. ſi q̃s per eam dicat vl' probet ꝙ nõ eſt meli⁹ deãbulare poſt cenam. ⁊ addit ꝙ rõ Senonis nõ eſt medicinal'. cõis enim eſt

Ex quibus ↄcludit ꝙ ſi litigioſus. i. tẽptatiuus nõ oĩno ſe haberet ſimiliter ad dyalecticũ ſicut falſigraph⁹ ad geometrum cuiuſmõi ſylls̃ litigioſus. i. tẽptatiu⁹ nõ eſt de illis. i. nõ eſſet de ſpẽalibus ↄcluſionibus. ⁊ nõ deſcendet ad ſcias ſpẽales. ſed etia3 ex cõibus ad cõia. vt ex dyaleticis ad dyaletica. ſicut falſigraphus eſt ex proprijs ad propria ¶ (Nunc aũt nõ eſt) Hic phus ponẽdo ſecũdam rõem ſic procedit. quia pmo ponit hãc ↄcluſionẽ dyaletica nõ eſt alicui⁹ gñis deſmĩati. probat quia dyaletica nõ eſt oñſiua vnius ſpẽ paſſionis deſminate. nec eſt talis qualis eſt vl'is. i. metaphĩca. Primũ probat quia nõ oĩa ſunt ſpẽs ĩ aliquo gñe deſmĩato. ⁊ ſi eſſent nõ tamẽ eſſet poſſibile oĩa q̃ ſunt eẽ ſub eiſdẽ principijs. ergo nõ oĩa entia ſunt ſub aliquo vno deſminato gñe. cu3 ergo dyaletica ↄſideret de oĩbus entibus nõ erit deſminati gñis. ⁊ quia nulla ſpẽalis ars eſt indeſmĩati gñis ſicut logica. ideo ↄcludit ſolu3 dyalecticã eſſe ĩterrogatiuã vtriuſq̧ ptis ↄtradcõnis. ⁊ nõ alias ſpẽales artes. Et q2 dt̃ ꝙ nulla ars demrãtiua alicui⁹ nature. ⁊ oñſiua alicui⁹ ſpẽalis paſſionis de ſubiecto eſt interrogatiua ſpẽ vtriuſq̧ ptis ↄdictionis. Et rõ eſt. q2 per nullam arte3 ſpẽalem poſſibile eſt dare. i. ſyllogiſare vtrãq̧ ptem ↄtradcõnis. Nam ſylls̃ ſpẽ demrãtiu⁹ nõ ſit ex vtriſq̧. i. nõ ſit ad vtramq̧ ptem ↄtradcõnis dyalectica aũt eſt interrogatiua. quia põt vtrãq̧ ptem ſyllogiſare Secũdum ſc3 ꝙ dyalectica nõ ſit talis q̃lis eſt metaphĩca. probat quia ſi eſſet talis tũc dyalecticus poſſet diſputare ↄtra negantẽ ſibi pma principia. ſed hoc eſt fl'm quia ⁊ ſi dyalectica oñdit principia nõ tamẽ prima ⁊ propria. quia pma ⁊ propria principia nõ interrogat q̃a ſi rñdens nõ daret oppoſita iã nõ habere3 amplius ex q̃bus diſputaret ↄtra inſtãtiam. i. ↄtra inſtãtes ſuis principijs. Scd̃o dt̃. ꝙ tẽptatiua ẽ talis qual' eſt dyaletica. q2 ſc3 eſt ex cõibus ⁊ nõ eſt ſicut artes ſpeciales nec talis q̃lis eſt geometria q2 nõ eſt ex proprijs. ſed eſt quã hẽat. i. quã poteſt hr̃e aliquis neſciens. Q2 aũt neſciens poſſit tẽptare ⁊ hr̃e temptatm̃ probat. q2 neſcientis eſt ſumere expimentũ. i. expiri eum q̃ neſcit eu3 ſc3 rñdentem q2 ſc3 rñdens dat ex q̃bus nõ nouit. i. rñdit ad ea que nõ nouit opponens ſumet expimentu3 de ignorãtia rñdentis nõ ex proprijs ſed ex ↄñtibus. i. ex cõibus. ſufficit ergo ſcire cõia vt poſſum⁹ temptare. Et manifeſtat q̃ ſint illa cõia dicens. ꝙ huiuſmõi ↄmunia ſunt q̃cunq̧ ſunt talia q̃ ſcientẽ nihil prohib3 nõ ſcire artem. Non ſcientẽ aũt illa cõmunia. necẽ eſt artem ignorare

¶ (Quare manifeſtũ) ¶ Ex iſtis ↄcludit phs temptatiuã nõ eſſe gñis deſmĩati. Probat pmo q̃ntũ ad artes ad q̃s bẽt applicari. q2 eſt de oĩbus. i. ad oẽs artes applicari poteſt. Nam oẽs artes vtũtur q̃buſda3 ↄmunibus ſm que põt circa illa accidere tẽptatio. Scd̃o probat hoc q̃ntum ad pticipantes ipam. quia oẽs etia3 ipi

ydeote vtunť dyalectica tẽptatiā Nã oẽs pnunciã-tes.i.vtentes ſmone conanť dijudicare etiã ipi ydeo te Jdeo ſubdit ꝙ hec cõia ſtꝫ.nam ea nihil min⁹ ſciũt ipi ydeote.q̃uis videanť valde extra dicere.i.extranee dicere quia nõ proferũt ea ꝑ modũ artis. Participant eñ oĩa ſinc arte.quia oẽs etiã ipi ydeote arguũt ſcili-cet dyaletice ꝛ tẽptatiue.ſed hoc faciũt nõ artificialiť. Jdeo ſubdit ꝙ ſine arte pticipãt id de quo ẽ artificia-liter dyalectic⁹.tẽptatiu⁹ ergo ſylľs ꝛ dyalectic⁹ q: ſyl-logiſtica arte fiũt ſuple ſine arte pticipanť ab ydeotis ¶(Oĩm aũt ſtꝫ) ¶Hic oñdit tẽptatiuã eſſe ex cõib; ideo vt oñdat qũo tẽptatiua circa cõia ꝟſetur etiã diſti guit cõia dicens.ꝙ multa ſtꝫ hec.i.cõia de oĩbus.i.que ſtꝫ cõia quaſi ad oĩa.ꝛ hmõi cõia nõ ſunt talia vt ſtꝫ ãt natura quedã deťmiata.vel ſicut aliqđ gen⁹ deťmiatũ Sed hmõi cõia ſtꝫ velud negatõnes.q: ſtꝫ indeťmina ti gñis.ſicut negatio ſm ꝙ hmõi. Alia ꝟo cõia nõ ſunt talia.ſed ſtꝫ quaſi propa ꝛ ex hĩs.i.ex hmõi cõibus pti git de oĩbus ſumere experimẽtum.ꝛ ptingit ex hmõi cõi bus eſſe quãdaꝫ artẽ temptatauã quã nõ ptingit eſſe talẽ quales ſtꝫ artes que demrẽnt.i.ſpẽales ſcie.ꝛ hoc quia ſylľs litigioſus.i.tẽptatiu⁹ non eſt oĩno ſe hñs vt vt falſigraph⁹. Nã ſylľus palogiſticus .i. ſylľs tempta tiuus nõ eſt ex pncipijs deťmiatis cuiuſdã gñis.i.ali-cuius deťmiati artis. ¶Sed eſt circa omẽ genus.i.ap plicabilis ad oẽm artem. Et ex hoc ꝯcludit pmo.ꝙ hĩ loci ſcꝫ temptati ſtꝫ de ſophiſticꝫ elenchis.i.de nũero e lẽchoꝝ ſophiſticoꝝ. Scđo ꝯcludit.ꝙ de talib; ptĩct cõ ſiderare ad dyalecticũ dicens.ꝙ nõ eſt difficile videre ꝙ dyaletici eſt ꝯſiderare de hĩs ꝛ poſſe ea facere Et rõ eſt.quia methodus q̃ eſt circa ꝓponentes cões ꝛ indeť-miatas huiuſmõi eſt dyalectica hꝫ oẽm hanc ſpecula tionẽ ꝛ pt ſpeculari de oĩbus talib; ſpeculatis ꝛ ſophi ſticis. Poſſit ergo poni ſcđa rõ.quia dyalectica nõ eſt gñis deťmiati ꝛ talis eſt tẽptatiua qualis dyalectica. quia non eſt gñis deťminati.nec eſt talis quales ſtꝫ ar tes q̃ demrãnt ſeqtur ꝙ deťmiare de tẽptatiuis nõ ptĩ net ad oĩes artes que demrãnt ſed ad dyalecticã

Falſum autez in ali quo oñdere ꝛ orõnem ad ĩopiabile. ¶Jn hoc vltimo tractatu hui⁹ libri ponit phs qualſdã ydoneitates ſi-ue cautelas ꝑ quas apte pñt ꝯcludi methe. Et diuidi tur in q̃tuor capľa. Jn pmo ponit hmõi cautelas ad cõ cludẽdum flm̃ ꝛ inopiabile ¶Et pmo dt ꝙ nũc reſtat dicere de cauteľ dicens.ꝙ oñdere flm̃ in aliquo.i.in a-liqua orõne.ꝛ orõem.i.ꝑ orõem ducere ad inopiabile. ſupple qũo hec apte fiãt.ꝛ ꝑ quas cautelas nũc dđm ẽ q: hec ſtꝫ intẽta ſm ſophiſticã ſciam. Scđo ponit qui-ꝙ cautelas ad ducendũ rñdẽtem ad flm̃ ꝛ inopiabile ꝯiũctim. Et dt ꝙ pmo q̃dãmõ ſumũtur cautele eo ꝙ oꝓpones introgat.i.ex introgatõne oꝓponẽtis maxime accidit ꝙ apte ꝯcludať flm̃ vľ inopiabile. Eſt ğ p:ĩa cautela nõ introgare aliqđ deťmiatũ ꝓpoſitũ.nã hoc ẽ venatm̃ hoꝝ ſcꝫ falſi ꝛ inopiabilis. Et cã eſt.q: vane dicẽtes.i.rñdẽtes magꝭ peccãt.vane ãt dicũt qũ nihil hñt ꝓpoſitũ deťmiate ad qđ rñdeãt. Scđa cautela eſt. mĩra deťmiare q̃uis deťiatũ ſit ꝓpoſitũ ad qđ diſpu-tat. Tercia ẽ pbare.i.approbare q̃ videnť dicere rñdẽ tes.hoc eñ facit q̃ndã ydoneitutẽ vt oꝓpones ducat rñ dentẽ ad aliqđ inopiabile vľ flm̃. Q̃rta ẽ.ſi rñs dicat

aut negat aliqđ eoꝝ q̃ oꝓpones ꝓponit dꝫ oꝓpones du-cere ipm rñdentẽ ad ea ad q̃ eſt ydone⁹ arguere. Hec ãt cautela ꝯtingit male vti.ſ.ſi maifeſte ducať a ꝓpoſi to. Jdeo ſubdit ꝙ rñdẽtes poſt h̃.i.poſt trãſlatõem nõ min⁹ pñt nos ledere q̃ꝫ pus. Si incaute trãſferrim⁹ nos.q: ſi fiat incauta trãſlatio exiguũtur q̃d hoc ad id qđ in pn°.i.q̃d ad ꝓpoſitũ. Quita ẽ.nullã ꝓpõem ſtati introgare.ſed pmo ꝯfiteri ꝙ ob h̃ ſe introgare deſidat ꝙ velit diſcere a rñte. Et ſubdit ꝙ hec ꝯſidera° facit locũ affirmatõnis.ꝛ rõ eſt.q: ſi oꝓpones dt ſe introgare q: vult addiſcere rñs nõ cauebit ſibi ab eo ¶(Ad mẽ tientẽ oñ dendũ) ¶Poit vnã cautelã ducẽtẽ ad me tam flĩ dicens.ꝙ ad oñdendũ aliquẽ eſſe mẽtientẽ ꝛ di cere flm̃ ꝓprius mod⁹ ſophiſtic⁹ eſt ducere ipm ad q̃ ip ſe oꝓpones abũdet orõnib;.i.rõnib; ꝛ artis.ꝛ hoc ꝯtin git fieri bñ ꝛ nõ bñ ſicut pus dcm̃ eſt ¶(Rurſum vt ꝙ extra) ¶Hic ponit q̃tuor ſpẽales cautelas ducen tem ad metã inopiabiľ. Pria eſt.ꝯſiderare ex quo gñe .i.ex qua ſecta eſt q̃ diſputat ſcꝫ rñs. Dein introgare aliq̃d qđ hĩ doctores(q̃s ſuple rñs inſeq̃tur) dicũt ĩ opiabile plĩbus. Eſt eñ in ſinguľ ſectis aliq̃d tale.i. aliq̃d inopiabile plĩbus. Et q: nulla ſecta ꝑ hoꝝ fuit que nõ dixerat aliq̃d extra opioem pluriũ. Jdeo ſub-dit ꝙ elemẽtum hoꝝ ſinguloꝝ ſcꝫ ducẽdi ad aliqđ ĩ opiabile eſt in ꝓpõnib; quaſi introgam⁹ ſumere ꝓpões extraneas ꝑ hoꝝ.ꝛ ex illis arguere ꝯtra illos q̃ ſunt de illa ſecta. Docet eñ talia ſoluere dicens.ꝙ ꝯpetens ſolutio hoꝝ fertur.i.dicit oñdere ꝙ illud inopinabile nõ accidit ꝑpť rõem.i.ꝑpť argumẽtõeꝫ oꝓponentꝭ. Op ponens eñ q̃ ꝯtendit ſp vult hoc ſcꝫ qđ illud opiabile accidat ex ſuo argumẽto ¶(Ampli⁹ aũt) ¶Hic poit ſcđam ꝯſideratõem q̃ eſt ex volũtatib; ducere ad ino-pinabile.ꝛ dt ꝙ ex volũtatib; q̃ntũ ad id qđ ſugerit rõ ſp̃ ducem⁹ ad inopiabile. Non eñ hoĩes eadẽ volunt ꝛ dicũt ſed dicũt q̃dam decoratiſſĩãs orõnes.volũt ãt ea q̃ magis videnť prodeſſe.vt dicunt magis optere bñ mori q̃ꝫ voluptuoſe viuere.ꝛ iuſte agere magis q̃ꝫ diui tijs praue affluere.volũt aũt nõ hec ſed ꝯrĩa.illuꝫ ergo qui dt ſm voluptates.i.q̃ aſſerit opioem illã quã ſug gerit paſſio ꝛ dictat ſenſus.ꝛ quã vult volũtas ducen-dum ẽ ad maifeſtas opiones q̃s dictat rõ.illuꝫ ãt qui rñdet ſm has.i.ſm manifeſtas opiones ducendus eſt ad abſconſas q̃s vult rõ.vtrũq: eñ nccãriuꝫ eſt duce re extra opioem.quia vľ rñdentes dicũt ꝯrĩa ad mani feſtas opiones aut obſcuras ¶(Plurim⁹ aũt) ¶Po nit terciã ꝯſideratõem dicens.ꝙ plurim⁹ locus.i.fre-quẽs ſiue ydoneũ documentũ faciẽdi dicere ea q̃ ſunt extra opioem eſt ſicut dicebat Callides.i.ille hõ qui ſcriptus eſt in gorgya.i.in illo libro. Dicebat eñ ꝙ oẽs veteri arbitrati ſtꝫ accidere in eo qđ eſt ſm naturaꝫ ꝛ ſm legẽ. Dicũt eñ naturã ꝛ legẽ eſſe ꝯrĩa ꝛ iuſticiã ſꝫ legem eſſe bonã.ꝛ ſm naturã non bonã. Ad euꝫ ergo qui dt ſm naturã opꝫ obuiare ſm legeꝫ.ꝛ ad eã qui di cit ſm legẽ ducere ĩ naturã obuiãdo ei ꝑ id qđ eſt ſm naturã.q: vtrũq: ꝯtingit dicere ꝙ eſt extra opioeꝫ. Po nit aũt drãm intť id qđ eſt ſm naturã ꝛ legeꝫ dicens.id ſm naturã erit veꝝ eis.i.apud eos ſcꝫ ſapiẽtes.ſed ſm legẽ id qđ pluribus videť.ꝛ q: taꝫ antiq̃tus q̃ꝫ nũc oꝓpo nẽtes conabanť ducere rñtes ad inopiabile ſm ſapien tes vľ plẽs.iõ ſbdit maifeſtũ ẽẽ ꝙ queadmo illi.i.an tiq̃ ſic ꝛ nũc.i.modni conãť arguere.i.redarguere rñtẽ aut facere ipꝫ dicere qđ ẽ extra opioeꝫ.ſ.ſapiẽm vľ pluꝝ

(Quedā aūt īterogatōes) Ponit quartā ꝯsideꝛ ratōem dicens. ꝙ quedā īterrogatōes hn̄t vtrūq; ꝓ rōnem ꝓbabilem. ſtꝫ cū quedā īterrogatōnes tales ꝙ i ſeꝛ ipis hn̄t ꝯrietates. vt ſi q̄ratur vtꝝ opteat obedire ſapiētibus aut pr̄i. vel vtꝝ opteat facere expedientia vel iuſta. ⁊ vtꝝ ſit melius pati iniuriā q̄ȝ nocere In talib; aūt īterrogatōnib; opꝫ ducere rn̄dentē ad ea q̄ ſunt cōtraria plurib; vel ſapiētibus. Nam ſi aliqs dicat vt dicūt alij q̄ ſtꝫ circa rōnes vt ſapiētes ducēdus ē ad ea q̄ videnſ plurib;. Si aūt dicat vt plures ducēdus ē ad ea que videnſ his qui in rōne ſtꝫ. Nam hi ſcꝫ ſapiētes dicūt iuſtū ex necitate eſſe btm̄. plurib; aūt nō ſic videtur. Nā vulgares nō credūt iuſtū eſſe btm̄ ſed diuitez Plurib; eīm impꝓbabile eſt regē eſſe infelicē. Reducit aūt hanc ꝯrietatē ad p̄cedentez dicēs. ꝙ ducere ea que ſtꝫ ſic impꝓbabilia. i. ad ea ſcꝫ ꝑm plures vel ſapiētes. ē ducere in eā ꝯtrarietatē que eſt ꝑm naturā ⁊ ꝑm legem. quia lex eſt opīo pluriū. Sed ſapiētes dicūt ꝑm veritatem ⁊ naturā (De facere nugare q̄d dicim⁹) In hoc ſc̄do caplo ponit pħus cautelas ducētes ad metā nugatōnis dicēs p̄mo. ꝙ dōm eſt de facere nugare. ſed q̄d dicim⁹ nugari iā mōſtrauim⁹ in p̄ncipio hui⁹ libꝛi Deinde ponit vnā cautelam ducentē ad verā nugatōnem q̄ eſt ſupponere ꝙ noⁿ vel orō ꝓ ſe ſūpta nihil differat a ſeipa alteri ꝯiūcta. hoc eīm ſuppoſito rn̄dēs facile ducenſ ad methā nugatōnis. Dat exᵐ primo in relatiuis ꝑm ſe. q̄ꝛ idem erit duplū ꝓ ſe ſumptū ⁊ duplū ꝯiūctum dimidio. Si ergo duplū eſt dimidij duplū. i. ſi loco dimidij poſſit accipi duplū dimidij. bis ponenſ dimidij ⁊ erit dimidij dimidij duplū. Et iteꝝ ſi pro duplo ponanſ duplū dimidij ter erit dc̄m dimidij. ⁊ ſic erit dimidij dimidij dimidij duplū. Ponit aūt exemplū in relatiuis ꝑm genus. q̄ꝛ ſi dicanſ ꝙ ꝯcupiſcētia eſt delcātionis ꝯcupiſcētia aūt eſt appetit⁹ delcātōnis. tūc ꝯcupiſcentia ē appetitus delcātōnis. Et ſubdit hoc hr̄e veritatem in oībus relatiuis ſiue ſint relatia ꝑm ſe ſiue ꝑm ſuū genus. ⁊ quia appetit⁹ eſt alicui⁹ appetit⁹ ⁊ ꝯcupiſcentia alicui⁹ ꝯcupiſcētia. ⁊ duplū alicui⁹ ſcꝫ dimidij duplū. ideo in talib; ꝯmittitur nugatio ſuppoſito ꝙ nomen aliq̄d idem ꝑcet ꝓ ſe ſūptum ⁊ iūctum cū alio. Et oñdit hoc hr̄e veritatē in ꝑ ſe paſſionib; dicēs. ꝙ ſi ſubiecta quorūcūq; accn̄tiuꝫ nō ſint ad aliq̄d oīno. i. preſ hoc ꝙ ſint relatia ſi illoꝝ ſubiectoꝝ p̄dc̄a accn̄tia ſint habit⁹ aut paſſiones aut aliq̄d hmōi in rōne. i. in deꝛ finitōne p̄dicatoꝝ eoꝝ. i. accn̄tiū cū deſignātur de his . i. de ſubiectꝫ in talib; habꝫ fieri nuga°. Ponit exᵐ mathēaticū dicens. ꝙ nūerus abūdans. i. nūerus impar ē nūerus habēs mediū. Eſt eīm nūerus abūdans. i. in abūdati intelligiſ nūerus ⁊ ſic dr̄ nūer⁹ abūdās mediū habens. Ponit aūt exemplū naturale dicens. ꝙ ſymū eſt cauitas naſi. i. in ſym⁹ intelligiſ na. ⁊s vel naſus. et ideo ſymus eſt naris caua. Diciſ ergo ſymū eſt naris naſi caua. (Videnſ aūt) Ponit aliā cautelā ducentem ad appentem nugatōem dicens. ꝙ appentes videtur quādoq; facere nugatōem non tamē faciūt. eo ꝙ in p̄ncipio diſputatōnis nō īterogant ſi duplū vel aliq̄d hmōi ꝑcat aliquid ꝓ ſe dc̄m aut nihil. ⁊ ſi ꝑcet aliquid vtꝝ ꝓ ſe acceptū ⁊ alteri adiūctuꝫ idem ꝑcet aut diuerſum. ſed abſq; tali īterogatiuo ⁊ abſq; hoc ꝙ ſupponeret nomē ꝓ ſumptū ⁊ alteri ꝯiūctuꝫ idē ꝑcare ſtatim cōcluſionē dicūt. i. inferūt nugatōeꝫ ⁊ ꝯcludunt ꝙ ſit nugatio dicendo dupluꝫ dimidij ⁊ videnſ bn̄dicere eo ꝙ

idem ſit duplū per ſe ſumptū ⁊ ꝯiūctum alteri ⁊ quia eſt idem nomē videſ idem ꝑcare (Soleociſm⁹ aūt q̄le quid.) In hoc tercio caplo docet pħs ducere rn̄dentez ad metā ſoleociſmi. ⁊ p̄mo dicit ꝙ dc̄m eſt p⁹ us quid ſit ſoleociſm⁹. Contingit aūt ſoleociſmū facere. ⁊ ꝯtingit facientē ſoleociſmū videri facere. ⁊ etiā facientez nō videri Cecilian⁹ eīm dr̄ ꝙ ficos eſt ⁊ᵉ decliatōis ⁊ ſi ita eſt qui dr̄ ficus maturas facit ſoleociſmū ꝑm illū. Non videſ aūt plurib; quia ꝑm plures ē q̄rte deꝛclinatōnis. ⁊ ſi ita eſt qui dr̄ ficus eſſe maturas videſ facere ſoleociſmū ꝑm plures ſed tamē nō facit ꝑm Cecilianū. Silr̄ ſi finis ſolū ſit maſculini gn̄is ſicut q̄daꝫ dicūt eodem mō poterit ibi fieri ſoleociſm⁹. Naꝫ q̄ dicit certam finē facit ſoleociſmū ꝑm eos. ſcꝫ ponētes finē eſſe maſculini gn̄is tm̄. Ex iſtis infert ꝯcłoem intentā nam ſi in ſoleociſmo rn̄detur appentia ⁊ defectus q̄a aliquid ſit ⁊ nō videtur. ⁊ aliq̄d econtra maīfeſtum ē ꝙ ars quedā vt ſophiſtica pōt hoc facere. i. ſoleociſmuꝫ eo ꝙ multe orōnes nō colligētes ſyll'm. i. nō ſyllogiſanꝛtes videnſ ipm ſyllogiſare velud in elenchis. quaſi diceret ꝙ ſicut elenchis appentib; eſt ars ſophiſtica. ſic etiā poteſt eē de ſoleociſmis (Eſt aūt pene) Hic pħus oſtendit qūo magis ꝯmode pōt fieri ſoleociſm⁹ dicens. ꝙ pene. i. quaſi oēs appentes ſoleociſmi ſunt ꝑm hoc. i. ꝑm neutꝝ genus q̄d ꝑcatur ꝑ hoc ⁊ hmōi ſoꝛleociſmus ꝯtingit quādo caſus neq; indicat maſcłinū neq; feīm ſed neutꝝ. Et cā hui⁹ eſt. quia hic ꝑcat maſculinū. hec feīm. ſed hoc neutꝝ vult ꝑcare. ſepe aūt neutrum ꝑcat vtrūq;. vt ſi queraſ quid eſt hō. pōt rn̄deri ē caliopeya vł coruſcus vł lignū. Alia cā eſt. quia maſ꛴culinū vel feīm d'nt abiuicē oīno ſed aliqui caſus neutri differūt ⁊ alij nō. (Dato ergo.) Docet facere ſoleociſmū dicens. ꝙ ſepe dato hic. i. ntīo ſyllogiſant q̄ſi dc̄m ſit hūc. i. quaſi accūs ſit datus. Et ſilr̄ contingit ſyllogiſare aliū caſum ꝓ alio Eſt ergo cautela in neutro gn̄e ſyllogiſare vnū caſum ꝓ alio. ⁊ aſſignat cāꝫ hui⁹ dicēs. ꝙ h̄ fit in talib; ſyllogiſmis eo ꝙ hoc. i. neutrum gen⁹ ſit cōe pluriū caſuū. Nam ꝑcat qūq; hic. i. ntm̄. qūq; aūt hūc. i. accm̄. (Opꝫ aūt) Hic docet cauere ſoleociſmū dicens. ꝙ ſi velim⁹ cauere ſoleociſmū opꝫ tales caſus ꝓmutari ꝑcare. quia cū eſt q̄dā hic. i. cum indicatiuo ſumaſ ntūs. cum eē aūt hunc. i. cum infinitio accūs. vt eſt coruſcū eē coruſcuꝫ. ⁊ ſimilr̄ in feīno eſt ⁊ eſſe faciūt d'ām. i. diſtictōem inter dictos caſus (Et eſt quodāmō) Ponit d'ām ⁊ ꝯuenientiam inter ſoleociſmū ⁊ figura dc̄ōnis. ꝯuenientia eīm ē de ſe manifeſta. d'ña eſt in hoc ꝙ ſoleociſm⁹ ſilis ē his elenchis q̄ dicuntur ꝑm non ſilia. ſiliter intꝑtantur id eſt qui dicūtur ꝑm fall'am figure dc̄ōis Sed differt quia queadmodū illic. i. in fall'a figure dc̄ōnis fit deceptio in rebus ſic in his nomibus. i. orōnibus accidit facere ſoleociſmū. nam hō ⁊ albū ⁊ res ⁊ nomē ⁊ vt t'lia dicūt res ꝯmittiſ fall'a figure dc̄ōis. ſed vt ſtꝫ noīa cōmittiſ ſoleociſm⁹. Cōcludit g̃ ꝙ maīfeſtū eſt tēptādū ſyll'are ſoleociſmū ex dc̄is caſib; i. ex caſib; neutri gꝫ. ſiue ex dc̄is vijs de q̄bus dc̄m eſt. (Dr̄t āt nō paꝝ) In hoc q̄rto ca° poit pħs duas cautelas ducētes ad redargutōem. ⁊ p̄mo dat necitatē hui⁹ ꝑtis dicens. ꝙ q̄ꝛ ſophiſta p̄ncipalr̄ intēdit redarguere ⁊ nō paꝝ dr̄t q̄dā° ſi ordianſ. i. ordiate īterogēſ ea q̄ ſtꝫ circa īterogatōeꝫ vt lateat rn̄dētes velud ī dyaleticꝫ. i. q̄ꝛ vt dc̄m ē ī octa° tho. iō p° dōm ē p⁹ ea q̄ dc̄a ſtꝫ de mō īterogādi

¶ (Unū quidā) ¶ Hic ponit cautelas ꝯtra rn̄den
tes in gn̄ali. Pria eſt longitudo.i.facere orōes longas
eſt em̄ difficile multa ꝯſpicere. Et ſubdit.ꝙ ad longi
tudinē.i.ad ꝓlongandū orōnes eſt vtendū clemētꝭ pre
dictis i octauo thopicoꝝ. Scd̄a eſt feſtinaᵒ nā tardio
res ⁊ hebetes cum feſtinaꝛ minus ꝓuident ⁊ ita citius
redargūtur. Tercia ē ira ⁊ ꝯtentio.i.ꝓuocare rn̄dentē
ad iram ꝯtēnendo ⁊ exprobrādo. Et rō huiꝰ eſt.quia
ꝯturbati ⁊ irati mīme pn̄t obſuare oēs ſpēales condi
tiones obſuādas.ideo citius redargūtur. Et ſubdit
ꝙ elemēta ire.i.ea que hn̄t cauſare irā faciūt rn̄denteꝫ
manifeſtū ꝙ velit iniuſte.i.incōueienter agere.⁊ circa
om̄ia eſſe imprudentē ⁊ proteruū. Quarta ē ponere in
terrogatōnes ꝑmutati.i.infrogare ꝓpōnes ponēdo mi/
norem an̄ maiorē.⁊ maiorē vnius ſylli cuꝫ maiore alte
rius.⁊ hoc ſiue ad ideꝫ.i.ad eandē ꝑtem aliq̄s habeat
plures orōnes.i.plures ſyll'os ſiue nō.ſed vnuꝫ habeat
qm̄ ſic.i.ad ꝑtem affirmatiuā.aliū vero nō ſic.i.ad ꝑtē
negatiuā. Semꝑ em̄ dēmus intricare ꝓpōnes.q̄ ſic fa
ciendo accidit nos rn̄dentes ſimul facere obſuatōnes
id eſt ꝯſideratōnes ſcire ad plures ꝯcl'ones.ſi habue/
rinꝰ plures rōnes ad vnā ꝑtem.aut ad ꝯ̄rias ſi habea
mus vnā rōem ad vnā ꝑtem.⁊ aliā ad ꝯ̄riam ꝑtem
Ex dictꝭ elicit q̄ndā maximā vl'em dicēs.ꝙ oīno oīa
que dcā ſunt ꝓus.i.in octauo thopicoꝝ ad occultatō/
neꝫ ſtꝭ etiā vtilia ad agoniſticas diſputatōes. Et rō ē
quia occultaᵒ eſt cā latēdi.latere aūt eſt cā fall'e (Ad
obuiātes) ¶ Hic ponit q̄nq̄ cautelas ꝯtra rn̄dentes
diſcolos ⁊ ꝓteruos Primā poit dicēs ad obuiātes.i.
diſcolos ⁊ ꝓteruos qui nō intēdūt niſi ꝯtradicere inꝛ
rogandū eſt q̄cūq̄ opiamur eē ad orōem.i.ad ꝓpoſitū
ex negatōne.i.ꝑ negatōem.velud ſibi opponēs velit cō
trariū illoꝝ que prepoit aut ſi nō infrogaꝛ ex negatōne
debꝫ fieri infrogatio ex equo.i.diſiūctōne vt ne ſciant
rn̄dentes oppoſitū propoſitū opponētis. Et ſubdit
cām huiꝰ dicens ꝙ cuꝫ dubiuꝫ eſt q̄d velit ſuēre oppo/
nens minꝰ graues fiūt rn̄dentes ad ipedīēduꝫ opponē/
tes ⁊ facilius ꝯcedūt ꝓpoſitū. Scd̄a ꝯſideratō quādo
rn̄dētes dedit ꝑcare i q̄dditatibꝫ.i.in aliq̄bus q̄ddita
tibus inducēdo vl'e.i.opponēs qui ꝑ inductōeꝫ intēdit
ꝯcludere.vl'e ſepe.i.frequēter nō eſt infrogānduꝫ ipm
vl'e.ſed eſt vtendū ipō tanq̄ ꝯceſſo. Et rō eſt.q̄ q̄nq̄
ipi rn̄dentes putāt ꝯceſſiſſe vl'e.⁊ audiētibꝫ propꝛ me/
moriā inductōis oīa ꝑticl'aria vidētur eē ꝯceſſa velud
nō infrogata ſtulte.i.inefficaciꝛ. Tercia ꝯſideraᵒ quā
do volumꝰ aliq̄d ꝓbare in his in q̄bus vl'e nō ꝑcatur
vno noīe vtendū eſt circūlocutōe ⁊ ſil'itudine ad qđ ex
pedit. Et rō eſt.quia ſil'itudo plerūq̄ latet. Quarta
ꝯſideratio.ſi velimꝰ aliqđ propoſitū ꝑ aliquā ꝓpōnem
q̄rere a rn̄dente dēmus ſimul cū illa propōne aſſumere
ꝓpōem ꝯ̄riam.vt ſi opponēs debꝫ ſumere.i.ꝓbare ꝙ o
portꝫ patri obedire ꝑ om̄ia dꝫ q̄rere vtꝝ ꝑ om̄ia oꝑteat
obedire parētibꝫ vel nō obedire. Et ſi opponēs dēat ꝓ
bare ml'ta ſepe ꝯcedēda pr̄i debꝫ infrogare vtꝝ multa
ſint ꝯcedenda pr̄i aut pauca Nā ſi necc̄ario eſt dare al/
tera ꝑte data propꝛ ꝯtrariū aſſumptū magis videbunꝛ
multa eſſe ꝯcedenda. Oppoſitꝭ em̄ iuxta ſe ꝯ̄riꝭs ⁊ ma
iora ⁊ magna videnꝛ ⁊ meliora ⁊ peiora hoībus Quin
ta cōſideratio debemꝰ audacter inferre ꝯcl'oem.dato
ꝙ nō ſequaꝛ ex illis quia valde ⁊ ſepe videꝛ redargui
ſophiſtica calūnia infrogantiū.i.opiantiū. Nam cuꝫ
aliquādo inter ſyllogiſantes ſint qui non accipiūt pre
miſſas ad quas ſeq̄ꝛ ꝓpoſitū nō faciūt infrogatōeꝫ ad
hoc qđ vltimū eſt.i.ad ꝓpoſituꝫ excludendū.ſed cōclu
ſiue dicūt velud ſyllogiſantes.i.ac ſi ſequereꝛ cōcluſio
ex ꝓ̄miſſis illā inferūt.nō ergo q̄ntū ad ꝯcl'oem negati
uā.vel infert ꝗ̄ hoc q̄ntum ad affirmatiuā ¶ (Sophi
ſticuꝫ aūt) ¶ Hic dat cautelas ꝯtra rn̄dentes fatuos
Primā ponit dicens.ꝙ ſophiſticū documētū eſt a rn̄/
dēte poſito aliquo inopiato ad ꝓbare ⁊ cōiꝛ dare illud
quo facto ꝓpoſitum videtur veꝝ ⁊ ꝓbabile ⁊ ꝯ̄rium ei
qđ rn̄dens dixerat ex ꝓ̄ncipio debꝫ opponēs ſuo ꝓpoſi/
to ſic facere infrogatōem. Utruꝫ videtur tibi rn̄den
ti hoc vl' non.neceſſe eſt em̄ ſi ſit talis infrgtatio ꝯtinēs
ea ex q̄bus habꝫ fieri ſyll'us ꝯtra rn̄denteꝫ aut elēchus
aut inopiabile fieri ꝯtra ipm̄.⁊ cum rn̄dens ꝯcedit cō
tingit fieri elenchū.cum aūt nō ꝯcedit nihilominꝰ vi/
detur ꝯcedere.fatetur aliqđ inopiabile ⁊ cum non dat
ſimpliciꝛ ſed fateꝛ videri.i.ꝙ ſibi videtur bn̄ dictu ſit
ei elenchi ſil'e.i.redargui appꝛenter ¶ Secūda cautela
queadmodū in rhetoricꝭ ꝯcedēde ſtꝭ ꝯtrarietates. In
cauſꝭ em̄ (in q̄bus habet locū rhetoricā) diligenꝛ attē/
ditur vtꝝ teſtes ſibi ꝯtradictā.qđ ſi faciūt redarguūt
Sil'r in elenchis ꝯſiderandū eſt ad ꝯ̄rietates vt vtruꝫ
rn̄dens ꝯtradicat ad ea que a ſeipō dicta ſunt aut ad
eos quos ꝯfitetur bn̄facere. Eſt etiā ꝯſiderandū.vtꝝ
cōtradicat ad eos quos videntur ꝯſentire.⁊ ad ſil'es
hmōi.i.ad eos qui ꝯueīunt ſecū in opīone.⁊ hoc vl' ad
plures ſi ꝯtradicit pluribꝫ.vel ad om̄es ſi ꝯ̄dicit om̄i/
bus ¶ (Ampliꝰ eos) ¶ In hac vltima ꝑte ponit q̄nq̄
cautelas ꝯtra rn̄dentes ſubtiles ⁊ exercitatas. Primā
ponit dicēs.ꝙ ſic rn̄dentes cuꝫ redarguūt.i.cum timēt
redargui ſepe faciūt duplex.i.diſtinguūt orōeꝫ ſi dēat
ꝑ illam orōem eis accidere redargui ſic ⁊ infrogātibus
id ē opponētibus vtendū eſt hoc ꝯtra inſtātes.i.rn̄den
tes qui inſtāt diſtīguendo qm̄ ſic ideꝫ accidit.i.vtrū/
ſit aut nō.i.in alio ſenſu nō eſt verum Cōtra eos er/
go qui ſic diſtinguūt opponēs debꝫ dicere qm̄ ſic ſump
ſit illam orōem in illo ſenſu in quo rn̄dens negat eam.
vt cleophō fuit in mēbrabulo.i.in tali libro. Secūda
eſt.ſi rūdens ſit doctus dēmus ml'totiens eſſe abſtinē
tes ab orōne.i.recedentes a ꝓpoſito.⁊ incidere req̄riꝛ
argumēta rn̄denti quia ſi opponens ꝓ̄ſciret illa argu/
menta debet ꝓus inſtare ⁊ ꝓ̄dicere ſolutōem rn̄dentis
vt fortius arguat ꝯtra eum. Tercia.ſi videmꝰ rn̄den
tem abūdare in aliqua materia in qua nō abūdamus
dēmus nos trāſferre ad aliam materiā in qua abūda/
mus.⁊ ideo dicit ꝙ ponēdum ē nos q̄nq̄ trāſferre ad
alia ab eo qđ dictum ē nobis ſumētibꝫ extra.i.extra ꝓ
poſitum ⁊ hoc faciendū eſt ſi aliq̄s opponens non hēat
argumētari.i.nō abūdet argumentꝭ. Ad hoc qđ pro
poſitō eſt ſicut fecit Licofron.i.ille hyſtrio qui cū neſ
cir et tangere niſi lyram ⁊ ꝓpoſitum eſt ei aliud inſtru/
mentū dicit lyram extollere.i.eſſe extollendā ⁊ meliorē
ꝓpoſito inſtrum̄to.ſic etiā nos debemꝰ ꝯmēdare mate
riā in qua plus abūdamus.⁊ ad illā nos trāſferendo.
Quarta.ſi rn̄dens querat de quo nos volumꝰ argue
re nō debemꝰ ſibi dicere in ſpēali ſed in gn̄ali.vt q̄a vo
lumus ei in oībus ꝯ̄dicere.ideo dicit ꝙ ad eos q̄ exi/
gunt id ad q̄d opponēs conatur argumētari opponēs
debꝫ dicere ꝙ in elenchis.i.in redargutōnibꝫ vniuer/
ſaliter accidit ſcꝫ ꝙ intendit negare qđ rn̄dens dicit
⁊ affirmare qđ rn̄dens negauit ſed nō qm̄ ꝯtrarioꝝ ea
dem eſt diſciplina.i.nō debꝫ ſibi ſpecificare ꝓpoſitū vo

ſi velit arguere qm̄ ꝑrioꝝ eadem ē diſciplina.nō debet ꝓponere hoc rn̄denti.ſed dicere in vlt' ꝙ in oībus vult ꝯdicere ei.ſed nō oportet interrogare ꝯclōem vt ꝓpōnem id eſt vt ꝑmiſſam.ymmo aliquando nō oēs premiſſe ſtꝫ interrogande ſed quaſdā nō debem⁹ interrogare.ſꝫ debem⁹ vti eis vt ꝯceſſis ¶ Deīn epilogat dn̄s Alber.ꝙ dcm̄ eſt ex qbus ſunt ſumēde interrogatōes ⁊ qūo interrogādū eſt in agoniſticis interrogatōnib⁹

¶ Queritur vtrum

dyalectica nec ſit alicui⁹ gn̄is determiati.nec ſit oſtēſiua alicuius ꝯclonis.nec talis qualꝭ eſt metaphiſica. Arguitur pmo ꝙ ſic.qꝛ dyalectica ꝯſiderat ſyllm̄ dyalecticū tanꝙ ſubcm̄ attributōnis. ſed ſyll's dyalectic⁹ eſt a qlibet alio ſcibili diſtictus.ergo dyalectic⁹ eſt alic⁹ gn̄is determiati. Et ꝯfirmatꝛ.quia qlibet ſcia eſt diſtincta ſm ꝙ ſuū ſubcm̄ ab aliis ſubiectis eſt diſtinctū.ſicut pꝫ tertio de aia.ſubcm̄ aūt dyalectice eſt diſtinctū.ergo ⁊c.

¶ Scdo ſic.oīs ſcia ſyllogiſtica ſiue ꝓcedens ſyllogiſtice eſt oſtēſiua alicui⁹ ꝯclonis.dyaletica eſt hmōi.ergo

¶ Tertio ſic.oīs ſcia eſt ꝑ demrātionē.dyalectica eſt ſcia ſicut alꝭ oſtēſum ē.ergo eſt ꝑ demrātionē.In qlibet aūt demrātione oſtēditur aliq paſſio de aliq ſubiecto.ergo ¶ Quarto ſic.dyalectica eſt ſcia ꝯmunis ſicut metaphica.ergo ē talis qlis eſt metaphica. Cōfirmatur ꝑ phm̄ qrto metaphice dicēte ꝙ circa idē laborant dyalectic⁹ metaphicus ⁊ ſophiſta.ergo dyalectica eſt talis qualis eſt metaphica.

¶ In oppoſitū eſt philoſoph⁹ in textu. Pro ſolutōne queſtionis ſoluende ſunt qtuor queſtiones

¶ Queſtio pꝛima.

Utrū qdratura circuli a Briſſone ⁊ Antiphonte ſit ꝯueienter poſita Pro cui⁹ ſolutōne ¶ Attende pmo.ꝙ aliq dicūt ꝙ ypocras deſcribebat qdratū infra circulum ⁊ arguebat ſic.oēs linee ducte ab eodeꝫ pūcto in idem pūctum ſunt equales.ſed corda ⁊ arcus dicūtur ab eodē pūcto ad idē pūctum.ergo ſūt eqnales.⁊ ſic concludebat portōnes circuli ſūt equales lateribꝫ quadrati.⁊ ꝑ ꝯn̄s totū circulū equalē tanti qdrato infra circulum deſcripto.arguebat ergo ex ꝓpriis pncipiis geometrie ſed male intellectis.qꝛ ꝙ oēs linee ducte ab eodē pūcto in idem pūctum ſint eqles.nō eſt intelligendum niſi de lineis rectis. Melius tn̄ dicitꝛ ꝙ ypocras deſcribebat qdratum infra circulū vt diuideret circūferentiā circuli in qtuor ꝑtes equales.⁊ cuilibꝫ arcui probabat aliquā lineam rcām eē equalē.⁊ ſic ex qtuor lineis rectis eqlibus qtuor ꝑtibus circūferētie circuli ꝯſtituebat vnū quadratū.qd dicebat eſſe equale circulo.credebat em̄ ꝙ qdratum eſſet eqle circulo ſi oīa latera qdrati ſimul ſūpta equiparētur circūferētie circuli.ſꝫ hoc nō eſt veꝝ quia figura circularis eſt capaciſſima.nō quia nō poſſit aliq figura fieri capacior circulo.ſed ꝙ de tāta linea qnta ē circulus pt fieri figura q ſit tante capacitatis.ypocras ergo qdrauit circulū ex ꝓpriis pncipiis geometrie male tn̄ intellectis.⁊ ſic rō ſua fuit falſigrapha ⁊ nō litigioſa ¶ Dicitꝛ ſcdo.ꝙ Briſſo deſcripſit qdratum infra circulū ⁊ etiaꝫ extra.⁊ arguebat ſic.

Ubicūꝙ reperitur magis ⁊ min⁹.reperitur etiā equale.ſꝫ reperitur qdratum maius circulo vt qdratum deſcriptum extra circulū.⁊ etiā reperitur qdratū min⁹ circulo vt qdratuꝫ infra circulū deſcriptū.ergo reperitur qdratuꝫ eqle circulo Hec rō(poſito ꝙ veꝝ ꝯcluderet) tn̄ eſt litigioſa ⁊ ſophiſtica.quia nō ꝓcedit ex ꝓpriis pncipiis geometrie ¶ Et ſi queratꝛ.vtꝝ illa ꝓpō ſit vera.vbicūꝙ reperitur maius ⁊ min⁹ reperitur etiā equale ¶ Dōm ē ꝙ eſt vera in his q ſunt eiuſdē rōnis.ſed nō in his q ſūt diuerſaꝝ rōnū ſicut ē de circulo ⁊ qdrato. ¶ Antiphō vero deſcribebat vnū qdratum infra circuluꝫ ⁊ ſupra qdlibet latus triāguli vnū triāgulum.⁊ iteꝝ ſupra qdlibet latus triāguli aliū triāgulum deſcribēdo ſub linea circulari tūc arguebat ſic nō eſt ꝓceſſus in infinitū ergo pt deueniri ad hoc ꝙ trianguli replebūt totā circūferentiā circuli.ſed latera triāguli ſūt linee recte.ergo dabilis eſt vna figura rectilinea ex eis ꝯpoſita q totā ꝯtinentiā circuli occupabat. Et cuꝫ ex qlibet figura rectilinea poſſit fieri quadratū etiā poterit fieri qdratū ex circulo.hec rō aſſumit vnū pncipiuꝫ cōe ſcꝫ ꝙ non ſit ꝓceſſus i infinitū.⁊ pt illud pncipiū applicari phiſicè ⁊ mathēatice ⁊ aliqbus aliis. ¶ Dic ad queſtionē.ꝙ rō ypocratis eſt falſigrapha. Briſſonis ꝟo ſophiſtica. Antiphontis aūt litigioſa.pꝫ ex dcis

¶ Queſtio ſecunda.

Utrꝝ ad hanc artē ſpectet determiare de ſyllo tēptatio tanꝙ de ſyllo ſophiſtico Videtꝛ em̄ ꝙ nō.quia dcm̄ eſt in pncipio hui⁹ libri qd dcm̄ eſt in aliis de tēptatiuis ⁊ dyalecticis.⁊ in h libro dicetꝛ de agoniſticis ⁊ litigioſꝭ. Et ſitr ſyllogiſm⁹ tēptatiuus videtꝛ eſſe bon⁹ ſyllogiſmus dyalectic⁹ ⁊ nō ſophiſtic⁹. Pro cui⁹ ſolutōne ¶ Attende pmo.ꝙ drn̄a eſt inter ſyllm̄ falſigraphū litigioſum ⁊ tēptatm̄. Quia ſyllus falſigraph⁹ eſt ille q procedit ex ꝓpriis pncipiis alicui⁹ ſcie.ſed tn̄ male intellectis vl applicatis. Sed ſyllus tēptatiu⁹ eſt.q ꝓcedit ex termis cōibus qbus ignoratis ignorātur ꝓpria ⁊ ipoſſibile ē hēre ſciam.⁊ qbus ſcitis nōduꝫ hētur ſcia ⁊ ideo dt phs ꝙ eſt talis qlem etiā habeat neſciēs.non ꝙ aliqs oino ignorans poſſit hēre tēptatiuā.ſed ſi eſt ignorās in propriis dum tn̄ aliquo mō nouerit cōia.⁊ ſic ꝑ neſcienteꝫ dēmus intelligere nō ſcientē ꝓpria.ſed bn̄ cōia. Sūt aūt duplicia cōia.qdam em̄ ſūt cōia ſimplr q ſcꝫ oib⁹ ſciētiis vl ſaltē pluribꝫ ſunt applicabilia. Alia ſūt cōia in reſpcū que qmuis ſint ſpēalia vni arti vl ſciētie.tn̄ pn̄t plibus ꝯclonibꝫ illis arti⁹ applicari Sylls aūt tēptatiuus nō eſt de hmōi cōibus.ſed de pmis. ¶ Attēde ſecūdo.ꝙ oīs ſylls deceptori⁹ ſiue q videtur eē alius qꝫ eſt pōt dici ſophiſtic⁹. Cōtingit aūt decipi tripłr i ſyllogiſando Primo.peccādo i forma.qꝛ ſcꝫ videmur ſyllogiſare ⁊ nō ſyllogiſam⁹. Scdo peccādo i materia qꝛ ſcꝫ fingim⁹ nos ſyllare ex ꝓbabilibꝫ cum tn̄ ſyllamus ex falſꝭ ⁊ iprobabilibꝫ. Ter⁹ tēptando.qꝛ dato ꝙ ſyllogiſem⁹ ex veris.tūc videm⁹ ſyllare ex ꝓpriis ⁊ tn̄ ſyllam⁹ ex cōibus. Ex quo ſeqtur ꝙ qmuis ſyllus tēptatiu⁹ ꝓcedens ex veris ſit bonus ſylls dyalectic⁹ nullo mō peccans ꝯtra ſyllm̄ dyalecticū.tn̄ eſt ſyllus ſophiſticus et litigioſus.qꝛ videtꝛ ꝓcedere ex ꝓpriis ⁊ nō ꝓcedit. Secūdo ſeqtur.ꝙ quia ſylls tēptatiu⁹ pōt eſſe bon⁹ ſylls dyalectic⁹ ⁊ tn̄ eſt ſophiſticus.ideo opꝫ ꝙ peccat ꝯtra ſyllm̄ demrātiuū.demrātio em̄ debet eſſe ex veris ⁊ ex

pricipijs aut q2 tēptatiu⁹ videt̄ eē ex pricipijs ⁊ nō est. iō pec/cat ↄtra syll'm demrātiuū. falsigraph⁹ etiā peccat cōtra eundē q2 q̄uis pcedat ex pricipijs nō tamē ex veris.

Dic ergo q̄ syll's tēptatiu⁹ pōt ↄsiderari dupl'r vno⁰ q̄tū ad mat'iā in qua fit ⁊ sic nō est so/phistic⁹ s3 est dyalectic⁹ bon⁹ ⁊ ptinet ad dy/alecticū. q2 fit ex cōib9 ⁊ pbabilib9. Alio⁰ pt ↄsiderari vt appet ex ppriis pcedere ⁊ ñ pcedit ⁊ vt appet gñare sciam ⁊ nō gñat ⁊ sic ē sophistic⁹ ⁊ ptin3 ad sophistam

Questio tercia

Utrū dyalectica nec sit alic⁹ gñis determiati nec ostēsi/ua alic⁹ ↄclusionis nec pbatiu⁹ pncipiorū nec tal' q̄lis est metaphisica ¶ Dic breuiter ad pmā ptē q̄ dyalec/tica docēs ē alic⁹ gñ determiati sic sui subiecti determi/nati q2 est de syll'o dyalectico q̄ est vnū ens determiatū ab oib9 alijs distictū. Dyalectica vo vtēs nō est alic⁹ gñis determiati. q2 vtit̄ syll'o dyalectico q̄ ē ex q̄busdā pbabilib9 cōib9. iō dyalectica oib9 pt applicari s3 nō oīa sunt eiusdē gñis. g̃ ¶ Dic ad scđam ptē q̄ dyalecticā eē ostēsiuā alic⁹ ↄclusiōis determiate dupl'r pt intelligi. vno mō p ppa pn^a ei⁹ ⁊ sic dyalectica vtēs nō est ostēsiua alic⁹ ↄclōis q2 nō pcedit ex pprijs. S3 dyalectica docēs bñ est illo mō ostēsiua alic⁹ ↄclōis q2 p ppa pncipia syl/logismi dyalectici ostēt ppetates suas de ipo. Alio mō pt intelligi q̄ sit ostēsiua alic⁹ p cōia ⁊ pbabilia ⁊ sic dy/alectica vtēs bñ est ostēsiua alic⁹ ↄclōis. q2 vt dcm̄ ē in pmo thopicorū ipa h3 viā ad oim methodorū pncipia ¶ Dic ad terciā ptē q̄ dyalectica docēs nō pt pbare pncipia sue doctrīe q2 oīs pbatō est ex priorib9 ⁊ notiorib9 sed nlla scia h3 aliq̄ priora suis pncipijs. g̃. Pōt tñ pbare pncipia nō pima q2 illa nata st̄ pbari p aliq̄ priora in il/la scia. Silr dyalectica vtens nō pōt pbare sua pn^a. q2 oīs pbatio aut est p syll'm ostēsiuū aut ipossibile. s3 neu/tro mō pt sua pncipia pbare. q2 oīs syll's ostēsiuus pbās suā ↄclōnē pcedit ex notiorib9. sed dyalectica vtēs non h3 aliq̄d noti⁹ suis pmis pncipijs. Oīs etiā pbatio p impossibile ducit ad mai⁹ ⁊ euidēti⁹ ipossibile q̄ sit y/potesis f'la. S3 dyalectic⁹ vtēs nō h3 aliq̄d euidēti⁹ in f'litate q̄ oppoi^a suorū priorū pncipiorū. Ex q̄ p3 q̄ dya/lectica nō h3 viā ad pbandū sua pma pn^a. aut ad pn^a metaphice q̄ est scia cōis q̄uis habeat viā ad pbandu3 pncipia spēaliū sciarū ¶ Dic ad q̄rtā ptē q̄ q̄uis dya/lectica ⁊ metaphica q̄dāmō ↄueiāt q2 ābo st̄ q̄dam mō de oib9 ⁊ ābe st̄ cōes. lic3 diuersimode tñ phs dicit q̄ dyalettica nō est tal' q̄l' est metaphica ⁊ h̄ iō q2 subc̄3 metaphice est omib9 cōe p pdicatōem. logice vo p ap/plicatōem. Et etiā dyalectica ↄsiderat entia solū fm pbabilitatē ⁊ opiōnē. metaphica vo fm vitatē ⁊ fm re3 q2 p plura dn̄t metaphica ⁊ dyalectica q̄ ↄueiunt. iō ↄcient d' phs q̄ dyalectica nō ē tal' q̄l' ē metaphica.

Questio quarta.

Utrū nomē idē fit fm se ⁊ ↄiūctū alteri. ¶ Dic breuit' q̄ nomē idē fit fcatōne pmaria fm se ⁊ ↄiūctū alt'i. non tñ fcatōne scđaria. Unū illđ dr̄ eē de fcatōe alic⁹ scđa^a qđ ppt aliquā dpēdētiā fi fcate p tmi^m. dat̄ itelligi p terminū ⁊ h̄ mō termi⁹ nō idē fit fm se ⁊ iūctus cū alio Nā tmi⁹ relati⁹ fm se ⁊ ppa passio ppt dependentiam quā hñt ad alia dāt ea itelligere. Si tñ illa cū eis exp/mant̄ in orōne nō dāt plus ea intelligere cū sua depēdē/tia p eadē tmiet̄. Si q̄ras an spēs oppo^a gñi faciat nu/gatōem. vt dicēdo aīal hō. Rñdēt aliq q̄ q̄uis genus appo^m spēi faciat nugatōem tñ spēs appoita gñi nō fac nugatōem. cui⁹ rō est. q2 spēs determiat ipm gen⁹. genus āt appo^m spēi nō pt determiare illā spēm. ita q̄ volūt di/cere q̄ nuga^o est in pponēdo inferi⁹ supiori ex eade3 pte orōis nō aūt ecōuerso. q2 inferi⁹ est tūc specificās supi⁹ S3 ↄtra h̄ est Ar̄. sexto thopicorū vbi docet infimere diffinitōem ppt nugatōem. Dicit eñ sic. Rursum si dicto vl'i addat̄ ptīculare sp nuga^o est. vt iustū expedi/ens q2 iustū ↄtinet̄ in expeditōe sic inferius in supiori abundās g̃ est iustū. i. supfluū in diffitōe pus hito ex/pediēte. Itē dr̄ septio meta. ca^o de vnitate diffitōis. q̄ nuga^o est in pponēdo dictionēm supiorē iferiori. vt al' hñs pedes bipes. qđ pbat̄ ibidē dupl'r. Pmo ex p se me/dio ↄgnoscēdi nugatōe3 ponēdo rōes noim p noib9. ni/hil eñ aliđ dixit nisi aīal habēs pedes bipes. q2 aīal ha/bēs pedes duos pedes habēs. Alit' pbat̄ ex trāspositō/ne tmiorū sic. palā aūt erit si q̄s trāsponet dictōnes ta/les vt eā q̄ est hois dicēs aīal bipes pedes hñs. dcā eñ bipede supfluū ē dr̄ pedes habēs pus g̃ fuit nuga^o. hec duo media de rōne ponēda p noīe ⁊ trāspōne vl' trans/sumptōne si valēt h̄ ⁊ vbiq̄ ipbāt dcām rñsionē Nec illa est ↄtra dcā grāmaticorū q̄ magis ppotiōnē mōrū determiabilis ⁊ determiantis q̄ ydēptitatē vl' plalitatem rerum ↄsiderant ¶ Ad rōenes pat3 solutio

Sequitur scđus liber elenchorū.

De respōsione

Iste est scđs liber elenchorū. in q̄ de/termiat̄ de argumētatōib9 sophisti/cis quo ad earū solutōes ⁊ vt cadūt in vsum rñtis. Et diuidit̄ in q̄tuor tra/ctat⁹ pm⁹ ↄtinet vnū capl'3 in quo ostēdit necitatē hui⁹ libri. ⁊ pmo ponit intentū dicēs. q̄ post ea (q̄ dcā sunt in pmo libro) dd3 ē in h̄ scđo de res/pōsione q̄tū ad solutōem apparentē. ⁊ quō op3 soluere q̄tū ad solutōem verā. ⁊ q̄d op3 soluere. q2 q̄dam sunt orōes soluēde ⁊ q̄dā nō. ⁊ ad quā vtilitatē psunt hmōi orōes. i. solutōes. Unū hmōi solutōes sunt pmo vtiles ad phiam ppt duo. pmū est q̄tū ad palogismos in di/ctione. q2 sciēdo solutōes ipsorū scim⁹ distiguere multi/pl'r. ⁊ sic tles solutōes faciūt scire q̄tiēs v^m q̄dq̄ dr̄. Fa/ciāt etiā scire q̄ silr ⁊ q̄ dissilr accidūt in reb9 ⁊ nomib9 circa qđ decipit falla figure dcōis. s3 talia scire ē vtile ad phiam. Scđm est q̄tū ad fallās extra dcōem. q2 p fallās extra dcōem ↄtigit hoiem p seipm̄ decipi sicut p aliū. q̄ eñ ab alio palogisat̄ qđ fit in falla in dcōe. ⁊ h̄ nō sentit ⁊ ipe a seipo patit̄ h̄ sepe. q2 decipit̄ cū alio. s3 solutio palogismorū extra dcōem v3 ad palogismos p quas hō p seipm decipit̄. Scđo est vtil' ad gl'iā q2 esse exercitatū circa oīa ⁊ in nullo videri insciēte. i. ignorant̄ sc hīe facit apparere rñdentē gl'osum. Si aūt his q̄ cōi/cat. i. rñdens q̄ cōicat cū opponēte in rñsionib9 spernat hmōi orōes sophisticas. i. nō velit rñdere ad eas cū ni/hil hēat determiare de vicio eorū. i. cū nesciat soluere dat suspitōnem q̄ videt̄ grauis. i. grossus ⁊ impit⁹ nō q2 sit verū sed ppt impitiā quā demōstrat ¶ (Rñdētib9 āt) Hic remou3 quādā cauillatōem dicēs q̄ iste scđs lib/ videt̄ supfluere q2 p ea (q̄ dcā st̄ in lib^o pmo) sufficient̄

haberi pt quo rñdentes deant obuiare orõib sophiſticis quã cauillatoẽm remouȝ ponẽdo hãc ↄclõne. Nõ eſt idẽ rñdentẽ ſoluere ꝛ videre viciũ orõis ꝛ rñdentez poſſe velocit obuiare opponẽti. Et ex h ſeqꝛ ꝙ ꝑ pᵐ librũ ñ poſſum ꝓmpte ꝛ velocit ſoluere. ꝛ iõ nõ ſupfluit iſte ſcõs. Probat gͥ iſtã ↄclõez tͥbꝫ rõibꝫ. pᵒ qꝛ qꝺ ſcim ſepe trãſpoitũ ignoram. i. qꝺ ſcim. vnoᵒ vt in ſuis pncipijs. ſepe ignoram ipm trãſpoitũ. i. ſub alio oꝛdie poſitũ vt acceptũ in ꝓpria foꝛa. ꝛ iõ qꝛ ꝑ pᵐ libꝝ ſcim talia in ſuis pncipijs ꝛ ꝑ iſtũ in ꝓpria foꝛa iõ ꝑ hũc libꝝ ſcim ea magꝭ in ꝓmptu ꝛ poſſum veloci ſoluere. Secũda rõ. nõ ſufficit in diſputatõe ſcire ſyllõs ſȝ oȝ cito ꝛ ꝓmpte ſcire facere eos. gͥ ẽ ita in ſolutõe. ſȝ ꝑ pmũ libꝝ nõ ſum exercitati ꝛ ꝓmpti ad ſolutõem paralogiſmoꝝ gͥ pter ea q dcã ſtꝭ in pᵒ libꝛo neccãri ẽ iſte liber. Tertia rõ in deſcriptõib mathematicꝭ accidꝭ ꝙ poſſum eas deſcribere ꝛ nõ poſſum rurſum ↄponere qꝛ facili ẽ talia diſſoluere ꝙ ↄponere. In elenchis aũt accidit econtrario qꝛ ſciẽtes ↄuertere tles orões ꝺm qd. i. ꝺm talem modũ dubitam talẽ oꝛõem ſoluere. Nã in talibꝫ facilius eſt ↄponere ꝙ diſſoluere

Primũ ergo ſicut

ſyllogiſare dici) In h ꝛᵒ. tractatu detmiat de ſolutione apparẽti ſiue ad hoiez. Et diuidit in duo caᵃ. in pmo oñt ꝙ aliqñ magꝭ expedit ſoluere appnt ꝙ rcẽ. ꝛ pᵒ poit hãc ↄclõnẽ ſic qñꝙ magꝭ ẽ eligẽ ſyllogiſare pbabilit ꝙ ꝟe ſic etꝭ qñꝙ magꝭ ẽ ſoluẽdũ appnt ꝙ pbabilr ꝙ ꝟȝ ꝟitatẽ. hãc ↄclõnẽ pbat qꝛ illo mõ expedit ſoluere q opponẽs arguit. ſȝ opponens litigioſus ſiue vtens argumẽtatõe ſophiſtica ñ arguit ſȝ videt arguere gͥ expedit rñtẽ talẽ argumtatõez ſoluere appẽt ꝛ ñ rcẽ. Deinde pbat ſpalr ꝙtũ ad ãphibologiã ꝛ equocatõez ꝙ elech eſt ↄdcõ ñ equoca. i. ñ mltiplx gͥ opponẽs faciẽs ãphibologiã aut equocatõez ñ fac veꝝ elechũ ſȝ ſolũ apparẽtẽ. ꝛ ſic ẽ ꝺ ãphibologia ꝛ equocatõe. ſic etꝭ ẽ ꝺ oibꝫ obnubilatõibꝫ. i. paralogiſmꝭ q obnubilãt ꝟȝ elecᵐ ꝛ faciũt duᵐ tã ꝟȝ arguẽtẽ ꝙ ñ arguẽtẽ. Et ꝯca h remouȝ quẽdã erroꝛẽ q poſſȝ icidere. Poſſȝ eñ aliqs credire ꝙ ad appẽtẽ ſolutõez ſufficerȝ ꝙ rñs dicerȝ i fine argumẽtatõis ꝙ opponẽs ñ affirmat aut negat ↄclõez rñtꝭ in illo ꝺſu in q ipe rñs ſȝ equoce ſiue i alio ꝺſu. Hũc erroꝛẽ remouȝ dicẽs ꝙ ad iƭrogatõez mltiplicẽ ꝟȝ equocatõem vl ãphibologiã ñ ẽ rñdẽᵐ ſine diſtictõe. imo rñs dȝ ea diſtiguere ãt quã opponẽs arguat ↄ ipȝ pbat. qꝛ ſi pᵒ argumẽtũ fcm ab opponẽte rñs diſtiguat ꝛ dicat ꝙ ñ arguat ad ꝺſu i q dedi ꝓpõez. ꝛ opponẽs dt ꝙ imo audiẽtes neſciũt vtꝝ rñs dicat ꝟȝ vl nõ ꝛ ita foꝛte videbit redargut (Si gͥ dicẽs) Deiñ pbat ꝙ ad equocatõez ñ eſt rñdẽᵐ qꝛ arguat ſȝ qꝛ viᵣ arguere qꝛ ſi opponẽs diſtixiſſȝ equocũ vl ãphibologicã ñ eẽt dubi elech. ſed opponẽˢ q iƭrogãt ſic. ſ. fcã diſtictõe ñ ſtꝭ litigioſi ꝛ tũc necẽ ẽ rñtẽ rñdere ad iƭrogatõez ſimr ꝺdo ſic vl ñ ſic. qꝛ ꝓo opponẽˢ ñ bñ iƭrogãt qꝛ ñ diſtiguũt necẽ ẽ ꝙ rñs coꝛrigat viciũ opponẽtꝭ diſtiguẽᵒ eã. Deiñ rmouet põnez erroneã q̃rũdã ãtiqꝝ dixᵉ eñ pᵒ phs orões ꝟȝ ãphibologiã vl equocatõez mltiplices ñ facere ꝟȝ elechũ. Ali q ãt ↄdicẽtes huic dixert equocatõez i tmis ſingtaribꝫ facere ꝟȝ elechũ qꝛ ſi h eẽt ꝟȝſeqret ꝙ aliqñ rñs ñ poſſȝ effugere redargutõem qꝺ pȝ qꝛ ſi coꝛiſc ſit noⁿ ſingtare ꝛ rñs dicat coꝛiſc ẽ muſic ꝺmrãto alio ciuſdẽ nois arguat opponẽs ꝙ coꝛiſc ñ ẽ muſic Nec vȝ euaſio q̃rũdã dicẽtiũ ꝙ iſte ñ ↄdicũt h coꝛiſbꝫ ẽ muſic ꝛ h coꝛiſc nõ ẽ muſic tñ iſte bñ ↄdicũt coꝛiſc ẽ muſic ꝛ coꝛiſc ñ eſt muſic qꝛ eadẽ erit oꝛõ ſupple ꝙtũ ad ↄdcõem. Si coꝛiſcũ ꝛ nõ coꝛiſcũ muſicũ ꝛ ñ muſicũ eẽ dici. qꝛ vtroꝗ bicꝙ fit affirmaᵒ ꝛ negaᵒ eiuſdẽ ꝺ eodẽ. ſȝ foꝛtaſſe ille nõ idẽ ꝺcãt qꝛ ñ ꝑ ſe ſumptũ ꝛ cũ ꝓnoie ꝺmrãtio ñ idẽ ꝺcãt Nec etꝭ dᵗ. ſi i vna ꝓpõe ponat ꝓnoⁿ demrãtiñ ꝛ nõ in alia. ex h oñt ꝙ ñ dẽm diſtiguere oꝛõez equocã vl ãphibologicã. qꝛ faciũt ꝟȝ elechũ ſic pdci ꝑ hi dixerũt. ſȝ debem diſtiguere eas ne videãt redargui ↄ ꝯceſſuȝ. Eſt eñ i diſputatõibꝫ rñtẽ diſtiguere mltiplx qꝛ ille q nõ diſtixᵗ ãphibologiã aut aᵒ mltiplx videt eẽ rdargut. Et ſubdᵗ ꝙ aliqñ rñtes ↄgnoſceˢ ãphibologiã vl aᵒ mltiplx ñ diſtiguũt ipm eo ꝙ ab opponẽtibꝫ freqnt ctia ꝓponant iõ ne rñtes videãt eẽ gues ꝛ ꝓtaruieˢ. i. diſcoli ad ctia iƭrogata ↄcedũt illꝺ mltiplx ſimplr. i. ſine diſtictõne Deiñ ñ putãtibꝫ rñtibꝫ ꝓpt h fieri oꝛõȝ eis nociuã. i. oꝛõȝ rdargutiuã ſepe obuiabᵣ i pbabile. i. ſepe redarguũt et iõ qꝛ ↄceſſũ ẽ rñtibꝫ diſtiguere mltiplx nõ ẽ pigritandũ queadmodum dcm ẽ pus. (Si ãt duas) Hic ꝑ aliã rõez pbat oꝛõez equocã vl ãphibologicã eẽ diſtiguẽdã qꝛ ſic ẽ ꝺ iƭrogatõe ples. i. ꝺ iƭrogatõe mltiplici qd eĩ dᵗ iƭrogatie. ſi calleas ꝛ themiſtocles ſint muſici ſupple duobꝫ nobꝫ ꝙ ſi ãbobꝫ vnũ noⁿ eẽt ex̃tibꝫ diuerꝺ ſȝ ad iƭrogatõez ples ñ ẽ dãda vᵃ rñᵒ. gͥ etꝭ ad iƭerrogatõez mltiplicẽ nõ ẽ rñdẽdũ vnica rñſione ꝛ ſine diſtictõe. Nec ſolũ ñ ẽ rñdeᵐ vnica rñſione ad iƭrogatõem ples vl ad mltiplx qñ ẽ ꝟȝ in vno ꝺſu ꝛ flm i alio ſȝ etꝭ qñ ãbo ꝺſus ſtꝭ ꝟi vl ãbo fli. Et h ꝓbat duabꝫ rõnibꝫ. pᵃ qꝛ poſſibile ẽ ei mille alia iƭrogata oia ſic vl non ſic ꝟm eẽ dicere vl ñ ꝟm. i. affirmare vl negare Nõ tñ ꝓpt h de oibꝫ illꝭ eẽt ꝟa infroga nec rñdeᵐ vna rñſioẽ Scõa rõ qꝛ ſi ad ples iƭrogatões det vᵃ rñᵒ tc iſimit diſputaᵒ. cũ gͥ ſit icõueiens diſputatõem infimere incõueiens ẽ etꝭ h facere ꝛ qꝛ iƭrogaᵒ ples ẽ ſilis ac ſi vnũ noⁿ iponeret diuerꝺ iõ ad mltiplx nũꝙ dȝ dari vᵃ rñᵒ Ex pdcis ↄcludᵗ pᵒ. ꝙ ſi ad iƭrogatões ples nõ dȝ dari vᵃ rñᵒ. maifeſtũ ẽ ꝙ eadẽ nã i equocꝭ dꝺȝ ẽ ſic vl ñ ſic. i. rñdeᵐ vᵃ rñſione affirmatia vl negatia neꝙ eñ q dixᵗ. i. rñdit vnica rñſione rñt ſuppᵉ rcẽ. ſȝ dixᵗ. i. iſipiẽter locut ꝛ addit ꝙ rñdeˢ in diſputatõib ↄcedũt qdã mõ mltiplx eo ꝙ lateat eos qꝺ accidit. i. qꝛ ñ aduertũt redargutõez q pt eis accidere ex ſimplici rñſione. Secũdo ↄcludit ꝙ vt ſup dcȝ ẽ qdã videnẽ eẽ elẽchi ꝛ nõ ſtꝭ eo dẽ mõ ꝛ ſolutões videnẽ eẽ q ñ ſtꝭ qs aliqñ magꝭ oȝ dare i diſputatõib ſophiſticꝭ ꝛ i obuiatõe q ẽ ad duplx ꝙ ꝟas ſolutões (Rñdẽdũ ãt in his) In h ꝛᵒ caᵒ docȝ phs ſoluere appnt ꝛ poᵗ nouẽ cautelas ſiue documẽta qb rñs ſolueᵒ appnt dȝ vti. Pria ſi opponẽs iƭroget rñdẽtẽ de aliq ꝓpõne ꝓbabili ñ ↄcedet eã ſimplr neꝙ neget ſimplr. ſȝ dicat ſit ita vel tranſeat. Scõa ſi rñs vi argumẽtatõis deducat ad aliqꝺ iopiabile non dȝ ipm ↄcedere ſimplr. ſȝ dȝ dicere ꝙ illꝺ videt mltis Tertia qñ opponẽs infroget aliꝗ ꝓpõem q ẽ ꝓbabil ꝛ ex q de neccitate ſeqꝛ ↄᵒ ꝓpoita rñs dȝ ſibi dicere ꝙ petit pnᵐ Nã illa q ita ↄnexa ſtꝭ ꝙ ſe ſequũt ex neccitate videntur eẽ eiuſdẽ poſitõis. ita ꝙ q ↄcedit vᵐ dȝ ↄcedere reliquũ ꝛ q negat vnũ dȝ negare reliquũ gͥre in illis videt ↄmitti petiᵒ pncipij Quarᵗᵒ ſi rñs ↄceſſerit aliquã ꝓpõez vlez ñ in ꝓpa foꝛa ſȝ in pabola. i. in ſili ꝛ opponẽs ↄcludat oppoᵐ rñs dȝ dici ꝙ ñ arguit in ꝺſu in q ↄceſſit ꝛ inueire aliã ſilitudiem. Et remouȝ quãdã cauillatõez

dicēs ꝙ ſi rn̄s ꝓhibeat̄ ab opponēte dicēte ſe aſſūpſiſſe
ſil̓itudīes ꝯceſſas a rn̄te tūc rn̄s dȝ obuiare ꝓbādo ꝙ
nō bn̄ ſumpſit ſil̓e. Quīta ſi opponēs poͭ īterrogatōem
trūcatā rn̄s n̄ dȝ ad eā rn̄dere donec ꝑficiat̄. vt ſi q̄rat
rn̄s putaſne q̄cq̄d ē danaū poſſeſſio ē danaū. l̓ putaſne
q̄cq̄d ē aīaliū poſſeſſio ē aīaliū Nā ſi dicat̄ ꝙ ſic tc̄ op
ponēs arguet ſȝ hō ē aīaliū ḡ hō ē poſſeſſio aīaliū vn̄ h̄
n̄ dr̄ aliū niſi q̄ ē al̓ Nec Alex. dr̄ lacedemoioꝝ niſi q̄
eſt lacedemoniꝰ. Sexta ſi opponēs ꝓpoāt rn̄ti aн̄s ⁊ cō
ſeq̄ns ſub diſiūctōe rn̄tes dȝ magꝭ ꝯcedere ꝯn̄s q̄ȝ aн̄s
difficiliꝰ ei ē arguere ex ꝯn̄te. Septīa ſi rn̄s dixerit ali
q̄d eē geꝰ alicꝰ ⁊ opponēs oн̄dāt ꝙ nō ē geꝰ ſui ꝯrij. rn̄s
dȝ dicere ꝙ iͦ geꝰ hȝ ꝯriū ⁊ ſi opponēs q̄rat q̄d ſit iͦ geꝰ
ꝯriū ⁊ rn̄s neſciat dare tūc dȝ dicere ꝙ n̄ ē ſibi noⁿ īpo
ſitū. Pro octaua p̄mittit hāc diſtīctōeȝ orōnū q̄ ſtꝭ d q̄
bꝰ ē diuerſitas opiōnū vt vtꝝ aīa aīaliū ſit corruptibil̓
vl̓ īmutabil̓. Alie ſtꝭ d q̄bꝫ n̄ ē ſil̓is diuerſitas ⁊ ille vo
cant̄ ꝯceptōes vt ē hec dyamet̄ ē incōmenſurabil̓ coſte
ꝑhi eīn̄ vocāt ꝯceptōes ꝯras opiones ⁊ h̄ q̄tū ad ꝯcep
tōes aſſirmatīas. De q̄bꝫ ꝯre ⁊ vl̓r opinamur ⁊ vocāt
etꝭ ꝯceptōes totas negatōes. i. eas q̄s total̓r ⁊ vl̓it̄ ne
gamꝰ Eſt ḡ cautela ꝙ ſi opponēs ꝓpoāt rn̄dēti aliquā
orōeȝ de q̄ ſit diuerſitas opionū rn̄s dȝ ſe transferre ad
autores illaꝝ opionū n̄ ꝯcedēdo vl̓ negādo ſȝ dād̄o tal̓
doctorꝭ ita dr̄. Nā ſi opponēs oн̄dāt oppoⁱᵗᵉʳ tc̄ opponens
dr̄ ſe ſolū recitaſſe ⁊ n̄ apꝓbaſſe. Nona ē ſi rn̄s ꝑſciuerit
aliquā obiectōnem ꝯ ſuā rn̄ſionē dȝ eā p̄dicere. dād̄o ꝯ
hāc rn̄ſionē ē tal̓e argumētuȝ ⁊ rō eſt q̄ rn̄s ſic ꝓhibebit

Questio Vtꝝ in opponēti ne faciat hmōi obiectōȝ
h̄ 2ͦ liͦ necē ſit dt̄mīare d ſolutōe ꝑalogiſmo
rū ⁊ ar̄ ꝙ nō. Prīo q̄ ī h̄ libro docuit ꝑhs ſol
uere ꝑalogiſmos cꝰ libȝ falſe ſic̄ pȝ. q̄a ex pͦ huius li
bri ḡ ſuꝑfluū ē dt̄mīare d ſolutōe ipoꝝ. Cōfirmat̄ q̄a
ſoͦ ē maīfeſtaͦ ſyll̓i fl̓i ſm ꝙ ibi ē fl̓m. Sȝ ex pͦ liͦ ſuf
ficient̄ hēt̄ maīfeſtatio fl̓itatꝭ oīm ꝑalogiſmoruȝ q̄ ibi
tradūt̄ cāe defectꝰ eoꝝ ḡ. Scd̓o ſic. q̄cūq̄ ſcit aliq̄d ꝯ
ponere ſcit ipȝ diſſoluere ſȝ ꝑ pᵐ libꝝ ſufficiēt̄ ſcit̄ ꝯpō
ſyllogiſmoꝝ ſophiſticoꝝ ḡ ⁊ eoꝝ ſolutōes. Maior pȝ
q̄ ꝯpō alicꝰ ē ꝑ ſua ꝑncipia ſolubilitas āt ineſt ſyll̓o ꝑ
ſua ꝑncipia ſcȝ ꝑ cām nō exn̄tie. Et h̄ ꝯfirmat̄ ꝑ ꝑhm
q̄ in ꝑmo libro dicit ꝙ ex det̄mīatis in ꝑmo libro habe
mus ſm ꝙ ꝑncipia fiūt ſyll̓i ⁊ etiā habemꝰ eoꝝ ſolutō
nes. Tercio ſic nl̓la ē ſoͦ rcā nec apparēs ḡ nō ꝑtinet
ad hūc libꝝ detīmīare de ſolutōe rcā vl̓ apparēti Pria
ꝑs aн̄tꝭ pȝ q̄ ſi eēt aliq̄ ſoͦ rcā vl̓ eēt argumēti veri vl̓
apparētꝭ. nō apparētꝭ q̄ ſoͦ tal̓ argumēti dȝ eē apparēs
et nō recta. nō ꝟi q̄ argumētū verū ē inſolubile Scd̓a
ꝑs pȝ q̄ oīs ſolutō eſt maīfeſtatio ſyll̓i fl̓i. Sȝ apparēs
ſoͦ nō maīfeſtat fl̓itatē ſyll̓i cū ſit apparēs ⁊ nō exn̄s. ḡ n̄
ꝑtinet ad hūc libꝝ det̄mīare de ſolutōne apparenti.
Quarͦ ſic. q̄ poīto ꝙ ſit aliq̄ ſoͦ rcā vl̓ apparēs tam̄
ipa ꝑtinet ad dyalecticā. q̄ dyalectici ē ſoluere orōnes
peccāˢ ꝯ ipm. Sȝ orōes ſophiſtice ꝑncipal̓r peccāt cō
tra dyalecticū ḡ. In oppoſitū arguit̄ autoritatē ꝑhi
in textu. ꝓ ſolutōe q̄ſtiōis ſoluēde ſtꝭ q̄tuor queſtiones

Questio ꝑma. vtꝝ necāriū ſit det̄minare
de ſolutōibꝫ ꝑalogiſmoꝝ videt̄
ei ꝙ ſufficiēt̄ pꝰ ſit detīmīatuȝ de
ipis. Dic breuit̄ ꝙ nō eſt necāriū abſolute determīare
in h̄ libro de ſolutōibꝫ ꝑalogiſmoꝝ ſȝ ē necāriū ſuppo
ſito ꝙ ꝑfecte det̄ ars ſoluēdi ipos q̄uis eīn̄ quodāmō i
ꝑmo date ſtꝭ ſolutōes ipoꝝ nō tn̄ ꝑfcē. Pȝ ꝑmo q̄ ꝑ pͦ
mū librū ſcimꝰ ſolutōes ꝑalogiſmorū ſolū in gn̄ali ⁊ in
ſuis ꝑncipijs. iō cū h̄ oportuit de ipis det̄mīare in ſpā
li ⁊ in ꝓpria forā ⁊ h̄ fit in iſto libro. Ptȝ 2ͦ q̄ ꝑ pᵐ libꝝ
nō ſcimꝰ ꝓmpte ⁊ velocit̄ ſoluere orōes ſophiſticas. ſȝ
ſolū cū lōga delibatōe ⁊ diut̄na exercitatōe. Nā q̄ dic
tū eſt in ꝑmo libro de ſolutōe taliū in vl̓i ⁊ vt hn̄t eſſe in
ſuis ꝑncipijs iō ꝑ hūc libꝝ ſcȝ ꝑmū dicimur q̄ſi īexerci
tati ⁊ nō ꝓmoti ⁊ ꝓpt̄ h̄ oꝑtuit determīare quō ꝓmpte
et velocit̄ poterimꝰ ſoluere hmōi orōes. Pȝ terͦ. q̄ nō
oꝑtet ꝙ ſi aliq̄s ſciat ꝯponere orōes ſophiſticas ꝙ ꝓp
terea ſciat eas ſoluere. iō q̄uꝭ in ꝑmo libro ſit ſufficien
ter det̄mīatū de ꝯpōne ꝑalogiſmoꝝ n̄ tn̄ de ſolutōe.

Questio ſcd̓a. vtꝝ ſolutio ꝑ diſtinctōem
ꝑtineat ad ſophiſtam. videt̄ ꝙ
nō q̄ ꝯra eſt ſolutio. Dic bre
uiter ꝙ ꝑhs h̄ ſolū intēdit oſtēdere ꝙ aliq̄n̄ magis ex
pedit ſoluere apparēter q̄ȝ recte ꝙ aūt hic de diſtīctōne
determiat nō facit vt oſtendat diſtinctōem eē ſolutōnē
apparentē vl̓ vt ſoluēdo apparēter diſtīguendū ē mul
tiplex. ſed vt ꝓbet litigioſas orōes eē diſtinguēdas nō
ne arguat̄ ſed ne videant̄ arguere ⁊ eo ꝙ aliq̄n̄ ꝑ ſolutō
nē apparentē īpedit̄ litigioſa orō ne arguere videat̄ ⁊ iō
h̄ nō agit̄ de diſtīctōne q̄ ſit apparēs ſolutio ſed vt ꝓ
batur ꝙ aliq̄n̄ expedit apparēter ſoluere

Questio terᵃ. vtꝝ differat accipe termīnū
ſingl̓arē ſine ꝓnoīe demrātiē et
cū ꝓnoīe demrātiuo Rn̄r ꝙ de
ꝟtute ſermōis nihil differt tn̄ bn̄ aliq̄ mō differt q̄tuȝ
ad certificatōem audientiū. Sȝ tu dic ꝙ aliq̄uo dīt q̄
ad ſignificatū q̄ aliō ſignificat h̄ coriſcꝰ q̄ȝ coriſcꝰ ab
ſolute ſumptꝰ nō tn̄ differt vt ſpectat ad ꝓpoſitū q̄ v
trobiq̄ ꝑ equocatōem impedit̄ elēchꝰ ⁊ ꝯdcō. Et iō
dicit ꝑhs in textu. nā eadē erit orō coriſcū ⁊ hūc coriſ
cū muſicū ⁊ nō muſicū eſſe q̄d ſimul id ē ſil̓r affirmant
vl̓ negāt ſed fortaſſe nō idē ſignificāt. Nā nec illic nom̄
q̄ſi diceret ꝙ ſint eedē orōes q̄tū ad ꝯdcōem ſed tamē
aliq̄uo differūt q̄ ad ſignificatū. q̄ coriſcus eſt ꝑ ſe ⁊ co
riſcus cū ꝓnomine demōſtratiuo nō idē ſignificat

Questio quarta.

Vtꝝ iſte ꝯdicūt coriſcꝰ ē muſicꝰ ⁊ coriſcꝰ nō ē muſicꝰ
ſicut iſte h̄ coriſcꝰ eſt muſicꝰ ⁊ coriſcꝰ nō eſt muſicꝰ.
Dic breuiter ꝙ ſic coriſcꝰ ē nom̄ ſingl̓are ⁊ accipiat̄ ꝓ
eodē coriſco tūc ꝯtradicūt ſed ſi capit̄ ꝓ diuerſis nō ꝯ
tradicūt q̄uis aūt coriſcꝰ equoce ſignificat hūc coriſcū
et illū tamē illa nō eſt diſtīguēda coriſcꝰ eſt muſicus q̄
mlꝛtipl̓x ſingl̓are nō ē diſtīguēndū cū ſit maīfeſtū ad ſꝛluȝ

Ad rōnes Ad ꝑmā cū eiꝰ ꝯfirmatōne
pȝ ſolutio. Ad ſcd̓am dr̄ prīo
ꝙ q̄cūq̄ ſcit orōis ꝯponere ꝑ
artē ſcit eā ꝑ ipaȝ diſſoluere ſȝ ſi q̄s ſciret aliq̄d ꝯpone
re ſine arte nō opȝ ꝓpter h̄ ꝙ ſciat diſſoluere. Scd̓o dr̄
q̄ ſcit aliq̄d ꝯponere ſcit ipm diſſoluere in vl̓i ⁊ in ſuis
ꝑncipijs nō aūt oȝ ꝙ ſciat illō in ꝓpa forā. Et ſi dicas
ꝙ eadē ſunt ꝑncipia ꝯpōnis ⁊ reſolutōis ꝯcedo. tamē
aliter ⁊ alit̄ ſe habēt in ꝯpōne ⁊ in reſolutōe iō q̄uis rea
liter ꝑncipia ſoluēdi ſint data ī ꝑmo libro. nō tn̄ modꝰ
ſoluēdi ex illis ꝑncipijs datꝰ ē. Ad ꝯfirmatōem dr̄ ꝙ
ꝑhs loq̄tur de ſyll̓is peccātibꝫ in matīa quoꝝ ſolutōes
nō tradūt̄ in h̄ libͦ Vl̓ dicat̄ ꝙ dato ꝙ hēamꝰ ꝑncipia
in vl̓i nō tn̄ hēmꝰ in ꝓpria forma. Ad terciā negat̄

anteced̄es ꝑ vtraqꝫ ꝑte Ad ꝓbatōem p̄me ꝑtis dr̄ ꝙ ad argumētū apparēs nō ſolū dꝫ dici ſolutio apparēs ſed etiā rcā. In ſyllo apparēti ſtꝫ duo ſcꝫ cā apparētie ⁊ cā defectꝯ. quo ad p̄mū āt dꝫ dari ſoº apparēs ⁊ q̊ ad ſcd̄ꝫ ſolutio rcā. Ad ꝓbatōem ſcd̄e ꝑtis dr̄ ꝙ q̄uis ſolutio apparēs nō ſimpl'r ⁊ in ꝑticulari maifeſtat ſylli fl'itateꝫ tamē aliq̄l'r maifeſtat ſcꝫ in gn̄e ¶ Ad q̄rtaꝫ dr̄ ſcꝫ ꝯcedendo ꝙ ſolutio rcā orōnū ſophiſticaꝝ ꝑtinet ad dyalecticū q̄uiſ eim̄ ſoluº apparēs ꝫelat ſophiſtā. tn̄ h̄ debuit determiare de ſolutōe rcā ⁊ nō in libro thopicoꝝ. q̇a ſolutō nō p̄t ꝯgnoſci nec aliq̇s pōt ſoluere niſi ſciat̄ q̇d opꝫ ſolui. in iſto aūt ſyllo determinat̄ de ſolubili ⁊ q̇d dꝫ ſolui ⁊ nō in libro thopicoꝝ. iō in h̄ libro determiat̄ de ſolutōne recta.

Quoniā aūt recta

q̄daꝫ ſoº maifeſtatio fl'i ſylli) ¶ In h̄ tercio tractatu huiꝯ libri determiat ph̄s de v̄a ſolutōne ꝑalogiſmoꝝ Et diuidit̄ in q̄tuor capl'a. in p̄mo determiat de ſolutōne rcā in gn̄ali ⁊ in ſpēali de ſolutōe ꝑalogiſmoꝝ peccantiū in mat̄ia. Et p̄mo diffinit ſolutōem rcāꝫ dicēs ꝙ ſoº rcā ē maifeſtatio ſylli fl'i ſm quācūqꝫ int̄rogatōꝫ accidat fl'm. ⁊ debet hec diffiº ſic expoi ſoº rcā eſt manifeſtatio ſylli fl'i ex ꝑte cuiuſcūqꝫ ſit fl'itas in ſyllo ſcꝫ ſiue ſit in iferēdo ſiue ſit in p̄miſſis ſiue in ꝯcl'one. ⁊ h̄ dr̄ ad drāꝫ ſolutōis appētꝫ q̄ q̄uiſ ſit maifeſtaº ſylli fl'i tn̄ nō oñt ꝓpt̄ q̇d ē fl's. ¶ (Falſus aūt) Hic poᵗ diſionē ſylli fl'i dicēs ꝙ ē dupl'x. qꝛ q̇dā eſt ſyllogiſatꝯ ex fl'is q̇dā āt nō. Vnū ſyllogiſatꝯ ex fl'is eſt ſylls peccās in mat̄ia. q̇ appet eē fl's ⁊ nō ē eſt peccās in forma. vn̄ oēs orōnes ſyllogiſate. i. peccās in maᵃ. debēt ſolui ꝑ int̄ēptōeꝫ. ſꝫ appētes. i. peccāᵗ in forma dn̄t ſolui ꝑ diſtictōnē. Orōnū aūt ſyllogiſataꝝ peccātiū in maᵃ q̄dā hn̄t ꝯcl'onē v̄aꝫ alie v̄o fl'aꝫ. ille aūt q̄ hn̄t ꝯcl'onē fl'am ſoluūt̄ duobꝫ mōis ſcꝫ ꝑ int̄ēptōeꝫ alicꝯ p̄miſſaꝝ ⁊ ꝑ int̄ēptōeꝫ alicꝯ ꝯcl'ois ſꝫ hn̄tes p̄miſſaꝫ fl'aꝫ ſoluūt̄ ꝑ interēptōem illiꝯ. Et q̄bus ꝯcludit ꝙ ſi volumꝯ ſoluere aliquē ſyl'm pº vidēdū eſt ſi ſit ſyllogiſticꝯ. i. ſi ꝯn̄a eiꝯ ſit boā vl' nō. poſtea vtꝝ ꝯcl'o eiꝯ ſit v̄a vl' fl'a vt ſoluamꝯ ꝑ diſtictōem vl' ꝑ int̄ēptōeꝫ. ⁊ h̄ vl' int̄imēdo ꝯcl'onē ⁊ p̄miſſas vl' int̄imēdo ꝯcl'onē tm̄ ¶ (Differt aūt plimū) In h̄ 2ᵇ caº docꝫ ph̄s ſoluere ꝑalogiſmos fallaꝝ in dcōe. Et p̄mo dr̄ ꝙ multū dr̄t orōem ſoluere cito ⁊ in ꝓmptu ⁊ ſoluere eaꝫ ꝑ dilatōem tp̄is. Nā cito p̄uidere eā. i. in ꝓmptu videre difficile ē ꝑ dilatōem āt videre ē facile. Deīn docꝫ ſoluere ꝑalogiſmos eq̇uocatōis ⁊ āphibologie p̄mittēdo duas diſtictōes. Pria ꝑalogiſmoꝝ eq̇uocatōis ⁊ āphibologie q̄dā hn̄t p̄miſſas ml'tiplices ⁊ ñ ꝯcl'oeꝫ Alij āt hn̄t ꝯcl'onē ml'tiplicē cū aliq̄ p̄miſſaꝝ vt in h̄ ꝑalogiſmo q̊ ꝯcludit ꝙ ē tacētē loq̇. ꝯcl'o ē dupl'x in eo v̄o in q̄ poʳ ꝙ nō eſt ꝯſcire ſcientē vna int̄rogatōnū eſt ml'tiplex ſꝫ āphibologiā. Scd̄a diſtictō q̄ñqꝫ ml'tipl'x ſꝫ eq̇uocatōeꝫ vl' āphibologiā ē. i. hꝫ v̄itatē in vtroqꝫ ſēſu q̄ñqꝫ aūt nō eſt ſed ſꝫ h̄ q̇d ē ens illō v̄o nō ens. i. non hꝫ v̄itatē in vtroqꝫ ſl'u ſed hꝫ v̄itatē in vno ⁊ fl'itatē in alio. in ill' g̊ ꝑalogiſmis in q̇bꝫ ē ml'tiplicitas in ꝯcl'one nō fit elēchus. i. redargutō niſi p̄us negata ſit illa ꝯcl'o nō eim̄ redarguit̄ rn̄s ꝑ ꝑalogiſᵐᵒ ꝯcludentē ꝙ ꝯtigit tacētē loq̇ videre niſi p̄us rn̄s negauerit hāc ꝯcl'onē ſed in p̄miſſis ad h̄ ꝙ fiat redarguº nō eſt necē rn̄dentē p̄us negare multipl'x qꝛ in ill' nō fit orō ad dupl'x ſꝫ ꝓpt̄ dupl'x

Soluunt̄ ergo ſic ꝑalogiſmi eq̇uocatōis ⁊ āphibologie ꝙ ſi aliq̄ orō in aliq̇bꝫ ꝑalogiſmis ſiue p̄miſſa ſiue ꝯcluſio ſit ml'tiplex ſm eq̇uocatōem vl' āphibologiā ⁊ ml'tiplicitas eiꝯ ñ lateat rn̄dentē dꝫ diſtigui a p̄ncipio qn̄ int̄rogat̄ ſicut ē de ꝑalogiſmo ꝯcludēte hāc ꝯcluſionem multiplicē ꝯtingit tacentē loqui. ⁊ etiā de iſto q̄cūqꝫ expediūt ſunt faciēda ſed mala expediūt g̊ mala ſtꝫ faciēda. Si aūt tal' ml'tiplicitas lateat rn̄dentē ita ꝙ orō multipl'x a p̄ncipio qn̄ int̄rogabat̄ ſit ꝯceſſa vl' negata ſine diſtictōne. tūc qn̄ opponēs arguit ad aliū ſenſum rn̄dens dꝫ corrigere viciū orōnis. dicēdo opponēti tu bn̄ ſcis ꝙ hec orō hꝫ duos ſenſus vnꝯ eſt tal' ⁊ in illo ego negaui ⁊ aliꝯ eſt tal' ⁊ tu arguis ad illū ſicut ē de ꝑalogiſmo ꝯcludente ꝙ ꝯtingit tacentē loq̇ Et ſimil'r dd̄m eſt in ꝑalogiſmis hn̄tibꝫ multiplicitatē in p̄miſſꝪ ſicut eſt iſte q̇cūqꝫ ſciūt aliq̄ nō ꝯſciūt vl' ſciūt. ſꝫ ſcientes ſciūt aliq̄ g̊ illi nō ſciūt. Maior eim̄ eſt diſtiguenda qꝛ aliq̇d p̄t eē acci caſus ⁊ ſic p̄t eſſe v̄a. vl' nī caſus et ſic eſt falſa. Aliter aūt ſi ꝯcluſio ſit multiplex ſiue int̄rogēt̄ in p̄ncipio ſiue nō. dato etiā ꝙ opponēs faciat bonū ſyl'm debemꝯ ei reſiſtere. dicēdo ꝙ nō facit elenchū qꝛ nō arguit ad rem ſed ad nomē ¶ (Manifeſtū āt ē) Hic docet ph̄s ſoluere ꝑalogiſmos ꝯpoſitionis ⁊ diuiſionis dicēs. ꝙ manifeſtuꝫ eſt ex dcīs in p̄mo libro quō debēt ſolui ꝑalogiſmi ꝯpoſitionis ⁊ diuiſionis. Nā ſicut ibi dcm̄ eſt ꝙ alit̄ ſignificat orō ꝯpoīta q̄ꝫ diuiſa. ſi ſit g̊ opponēs arguat in vno ſenſu ⁊ rn̄dēs rn̄deat ꝑ aliū ſenſum. Et de h̄ debēt poni ſeptē exēpla. p̄mū de h̄ ꝑalogiſmo q̊ vidiſti hūc ꝑcuſſum h̄ ꝑcuſſus ē. ſed oculo vidiſti hūc ꝑcuſſum g̊ h̄ oculo ꝑcuſſus eſt. Scd̄m quo ꝑcuſſus eſt h̄ h̄ tu vidiſti eū ꝑcuſſuꝫ ſed baculo ꝑcuſſus eſt hic g̊ baclo hūc vidiſti ꝑcuſſum. q̄uis aūt iſti ꝑalogiſmi habeāt ꝯueniētiā quādā cū ꝑalogiſmis āphibologie ipi tamē ꝑtinēt ad fall'am ꝯpōnis ⁊ diuiſionis et nō ad fall'am amphibologie. Probat qꝛ in āphibologia eſt orō dupl'x. nō eim̄ eadeꝫ orō fit ꝯpoſita ⁊ diuiſa ſicut malū ⁊ malū ꝓlata ſm diuerſuꝫ accentū nō idem ſignificāt. Eſt eim̄ alit̄ in ſcripturis ē eim̄ ibi idē nomē qꝛ ſil'r ibidē ſcribit̄ ⁊ eſt ex lrīs ⁊ ſyllabis orō g̊ ſm ꝯpoſitionē ⁊ diuiſionē nō eſt dupl'x. ⁊ iō nō oēs loci ſophiſtici in dcōe fiūt ſm dupl'x ſupple actuali ml'tiplicitate g̊ ſoluunt̄ g̊ p̄dci ꝑalogiſmi ꝑ diſtictionē eo ꝙ idē p̄t ꝯponi cū vno vl' cū alio. nō eim̄ idē eſt videre ocul' ꝑcuſſum ⁊ ocul' ꝑcuſſum videre. Terciū exemplū eſt de hac orōne Entidimi poete tu vidiſti nunc exn̄tes in piray naues in cecilia ens. hec eim̄ orō eſt diſtiguenda qꝛ ens poteſt referri ad h̄ q̇ eſt in cecilia ⁊ ſic eſt ꝯpoīta ⁊ fl'a poſito ꝙ nūc ſis in piray vbi nūc videtis naues in cecilia. Naꝫ de portu cecilienſi p̄ūt videri naues in altero portu q̄ vocat̄ piray ⁊ ecōtra. ens etiā poteſt referri ad hoc q̇ eſt in piray ⁊ tūc eſt diuiſa ⁊ vera. Quartū exēplum eſt de hac orōne bonus ſutor malus eſt qꝛ ſi fiat pauſa poſt ſutor eſt diuiſa ⁊ falſa. Nam hoc adiectiuū malus in p̄dicato poſitū nō habet aliō ſubiectū q̄ꝫ ſutor ⁊ ſic eſt ſenſus bonꝯ ſutor eſt malus ſutor. ſed ſi fiat pauſa poſt bonus ipa eſt ꝯpoſita ⁊ vera. tunc eim̄ bonꝯ nō poteſt eſſe adiectiuū de ſutor qꝛ bonꝯ ponitur a ꝑte ſubiecti ⁊ ſutor a ꝑte p̄dicati. Adiectiuū aūt debet ſequi ſuum ſubiectum ⁊ ſic oportet ſubintelligere vnum aliud ſubiectū. Eſt ergo ſenſus bonꝯ homo ē malꝯ ſutor. Quītū exēplū eſt de h̄ ꝑalogiſmo q̇cq̇d ē maloꝝ ē malū ſꝫ maloꝝ ē diſciplia boā g̊ diſciplia bōa ē mala

Hꝰ aũt mioꝛ eſt duplex.ſi em̃ fiat pauſa pꝰ maloꝝ.vt ſit ſ̃ſus.diſciplina bona eſt de nũero maloꝝ.ſic ẽ diuiſa et fl̃a.ſi ṽo fiat poſt diſciplina.vt ſit ſ̃ſus.diſciplina d̃ malis rebꝫ eſt bona.ſic eſt ꝯpoſita ⁊ ṽa. Sextũ exẽplũ eſt de h̃ paralogiſmo.verũ eſt dicere nũc te ſedẽ eſſe.ḡ tu factꝰ es nũc. Añs em̃ eſt diſtiguẽdũ ſ̃m ꝙ nũc p̃t referri ad ſedẽ eẽ.⁊ ſic eſt diuiſa.aut ad dicere.⁊ ſic eſt ꝯpoſita. Septimũ exẽm eſt de h̃ paralomo.q̃cũꝗ tu potes. et ſic tu potes ſic ipa facies.ſꝫ tu potes nõ citbariſans citbariſare.ḡ tu nõ citbariſãs citbariſab. Mioꝛ em̃ ẽ duplex.q2 ſi fiat pũctꝰ pꝰ potes ſic eſt ꝯpoſita ⁊ fl̃a.ſi ṽo pꝰ citbariſans ſic eſt diuiſa ⁊ ṽa. Aliq̃ aũt ſoluũt hũc paralogiſmũ negãdo ꝯñam.dicũt em̃ ꝙ bñ ſeq̃ret̃ ſi i maioꝛi diceret̃ ſic.q̃cũꝗ tu potes⁊ quocũꝗ tu potes ſic ipſa facias.ſꝫ tũc illa maioꝛ eſſꝫ falſa.hec tñ ſoꝰ nõ eſt ſufficiẽs.eſt em̃ ſolũ ad hoiem ⁊ nõ ad oꝛõem. Et h̃ pbat phs.q2 ad paralogiſmos hñtes ſil'em defectũ dꝫ dari eadẽ ſoꝰ.ſꝫ hec ſolutio nõ vꝫ ad alios paralogiſmos h̃ poſitos.q̃ tñ hñt ſil'em defectũ. ¶(Scd̃m accẽtũ ãt) Hic docet ſoluere paralogiſmos accẽtꝰ dicẽs.ꝙ ſ̃m accẽtum fiũt paucę oꝛões ſiue paralogiſmi aut in voce aut in ſcripto.fiũt aũt aliq̃ vt hec.iuſtos viros oꝫ pendere. iuſtos viros nõ optet pẽdere.ḡ due ꝯdictoꝛie ſt̃ ſil' vere. Et ſoluũt̃ p h̃ ꝙ dcões ſil'r ꝓlate.vtputa grauit̃ vel acute diuerſa ſ̃cãt. ¶(Palã aũt in his) Docet ſoluere paralogiſmos fall'e figure dcõis dicẽs ꝙ ſoluũt̃ p h̃ ꝙ habemꝰ genera p̃dicamẽtoꝝ diſticta⁊ etiã mõs ſ̃cãdi aut p̃dicãdi vocũ diſtinctos.nõ em̃ ꝙ ſi aliq̃ue dcões ſint ſil'es ſ̃m vocẽ.ſt̃ etiã ſil'es ſ̃m modũ ſ̃cãdi aut p̃dicãdi.⁊ h̃ declarat p multa exẽpla.in quoꝝ aliq̃bꝫ mutat̃ accñs in accñs.ſic in tribꝫ ꝑmis In alijs ṽo mutat̃ ſubã in accidẽs.ſ.aliq̃d in q̃ñtũ.aut in adaliq̃d.aut in quale.aut in q̃ñ.⁊ in alijs mutat̃ ſubã in ſubam.vt q̃le q̃d in hoc aliq̃d. Eſt ḡ p̃mũ.de h̃ ſyll'o ꝯtingit idẽ ſimul videre ⁊ videri.ḡ ꝯtingit idẽ ſil' facere ⁊ fieri.nõ em̃ vꝫ ꝯña. q̃a q̃uis ille dcões ſint ſil'es in voce.nõ tñ in ſ̃catõe. Secũdũ exẽplũ eſt de h̃ ſyll'o.ſecari eſt pati.ḡ opare eſt pati.q2 q̃uis ſecari ⁊ opari ſint dcões ſil'es in voce.nõ tñ in mõ ſ̃candi.ſecari em̃ ſ̃cat paſſionem.opari aũt ſ̃cat actõem Tertiũ exẽplũ eſt ſcribere ſ̃cat vt agere.q2 ſ̃cat vt currere.⁊ ſ̃cat vt pati.q2 d̃t opari.ḡ ſ̃cat agere ⁊ pati. Et vt hmõi paralogiſmi poſſint ſolui aſſignat cãs defectus ⁊ appentie deficiũt em̃ tales.q2 accipiũt vt ſil'r q̃d nõ eſt vt ſil'r.vt ſi rñs in victis paralogiſmis nõ cõcedat ꝯtingere idẽ facere ⁊ fieri. Dicat tñ ꝯtingere idem videre ⁊ videri nõdũ eſt redargutus ſi nõ ꝯcedat videre eſſe quid vt facere.ſꝫ dicat videre eſſe pati. Eſt autẽ cã appentie.q2 ab audiente opinat̃ eſſe ꝯceſſum q̃d videre ſit vt agere.nã cũ rñs ꝯceſſit ꝙ ſecare ſit facere q̃d et ſecari fieri.⁊ q̃cũꝗ alia ſil'r dicũt̃.eſtimat̃ eſſe ꝯceſſũ ꝙ videre ſit vt agere.iõ ille q̃ addit reliquuꝫ velut ſil'r dictũ.i.ꝯceſſit in coꝛde ſuo ꝙ videre ſit vt ſecare.ſꝫ nõ eſt ita.q2 videre nõ d̃r ſil'r ad ſecare.ſꝫ videt̃ eſſe ſil'r dictũ ſ̃m dcõem.i.figurã dcõis.idẽ em̃ accidit in talibꝫ q̃d ⁊ in equocatõibꝫ.nã in equocatõe ſi audiens ſit neſcius oꝛõnũ ⁊ ignoꝛet multiplicitatẽ noĩm cũ rñs negat equocũ.putat ꝙ rñs negauerit rem ⁊ nõ nomẽ.ſꝫ h̃ nõ oꝫ.ymmo adhuc eget ĩterrogatõe.q2 ſi rñs nõ ꝯcedat equocũ in eodẽ ſ̃ſu in quo arguit opponẽs nõ erit elenchus. Quartũ exẽplũ.poſito ꝙ tu habebas heri decẽ digitos ⁊ amiſiſti hodie vnuꝫ.ſit iſte paralogiſmꝰ.q̃cq̃d habuiſti ⁊ mõ nõ habes amiſiſti.ſꝫ habuiſti heri decẽ digitos ⁊ mõ nõ habes ḡ amiſiſti decẽ digitos.hec aũt ꝯñtia nõ valet.tñ eſſꝫ bona ſi maioꝛ eẽt q̃t digitos ſiue

quãtos heri habuiſti ⁊ mõ nõ habes amiſiſti.ſꝫ illa maioꝛ eẽt falſa.q̃uis aũt illa duo diſtributiua ſint ſil'ia i voce.nõ tñ in mõ ſ̃cãdi.q̃cq̃d em̃ ꝑtinet ad p̃dicamẽtũ ſubẽ.⁊ q̃t q̃t ad ꝑñtũ q̃ntitatis. Quitũ exẽm eſt de h̃ paralogiſmo.tu nõ habes ſolũ vnũ denariũ.⁊ tu das ſolũ vnũ denariũ.ḡ tu das q̃d nõ habes.nõ ãt valꝫ ꝯña q̃uis bñ valeret arguẽdo ex alia dcõe. vtputa heriũ. Et q̃uis iſti t̃mi heriũ ⁊ ſolũ ſint plures in voce.nõ tñ in mõ ſ̃cãdi.heriũ em̃ ſ̃cat q̃d.ſolũ ṽo ſ̃cat q̃ mõ ſe hꝫ nã ſolũ eſt idẽ q̃d nõ cũ alio.iõ nõ oꝫ ꝙ ſub eodẽ ſigno ſubſumãt̃ vl' ꝙ idẽ inferãt Sextũ exẽplũ.aliq̃s dabit cito q̃d nõ habuit cito.ḡ dabit q̃d nõ habuit.nõ ſequitur q̃uis bñ ſequat̃.ḡ dabit q̃liter nõ habuit.q2 p̃t dare cũ triſticia q̃d habuit cũ delectatõe. Septimũ exẽm eſt de h̃ paralogiſmo.aliq̃s nõ hꝫ ſolã manũ ⁊ ꝑcutiet ſola manu.ḡ ꝑcutiet manu quã nõ hꝫ. Octaṽ exẽm eſt de h̃ paralogiſmo.aliq̃s nõ hꝫ ſolũ oculuꝫ.⁊ tñ videret ſolo oculo.ḡ videt oculo quẽ nõ hꝫ. Aliq̃ ãt ſoluũt negãdo maioꝛẽ.dicũt em̃ ꝙ q̃ hꝫ plures oculos hꝫ ſolũ vnũ oculũ.q2 q̃ hꝫ plures oculos hꝫ vnũ oculũ.⁊ iſte eſt ſolũ vnus oculꝰ. Alij ṽo ſoluũt negãdo maioꝛẽ non ſimpl'r.ſꝫ cũ illa additõe.tu nõ habes ſolũ denariũ quem das.⁊ alius.ſoluũt ꝯcedẽdo.nã vt dicũt.aliq̃s bñ dat q̃d nõ habet.ſic aliq̃s bñ hꝫ q̃d nõ accipit.vt aliq̃s bñ hꝫ acetũ.⁊ nõ accepit acetũ ſꝫ vinũ. Iſte aũt ſolutões ſt̃ omes ad hoiem.⁊ nõ ad oꝛõem.pꝫ q2 ſi aliq̃ eaꝝ eẽt bona ſolutõ.tunc ſuum oppoſitũ nõ eſſet.i. nõ ꝯtingeret ſoluere illa.ḡ ſolutõ non eſt bona ⁊ recta.cuiꝰ ſi oppoſitũ ꝯcedat̃ adhuc p̃t ſolui paralogiſmꝰ.ſꝫ q̃libet iſtarũ eſt hmõi.ḡ nulla eaꝝ ſt̃ bona ⁊ recta. Maioꝛ pꝫ. q̃a ſi ſolutõ recta ſit p diſtictõem.puta ꝙ ꝯña nõ vꝫ.q2 alt̃ terminoꝝ d̃r multipl'r.tũc ſi ꝯcedat̃ ꝙ ille terminꝰ nõ d̃r multipl'r ꝯñtia erit bona. Nonũ exẽm.poſito caſu ꝙ te ſedẽte ſcribat̃ hec oꝛõ.tu ſedes.⁊ poſtꝗ̃ ſcripta ẽ tu nõ ſediſti ſic paralogiſat̃.q̃cq̃d ſcriptũ eſt ſcripſit.aliq̃s falſa oꝛõ ſcripta eſt.ḡ falſã oꝛõem ſcripſit aliq̃s.ſꝫ ipſa erat vera dũ ſcribebat̃.ḡ ſil' ſcribebat̃ vera ⁊ fl̃a.nõ ſeq̃t̃.q̃uis bñ ſeq̃t̃ accepta hac oꝛõe ꝓ maioꝛe.q̃lecũꝗ ſcriptũ eſt tale ſcripſit aliq̃s.ſed hec maioꝛ eſt fl̃a.q2 q̃uis illa oꝛõ ſcripta ſit illa quã ſcripſit aliq̃s.tñ non eſt tal' q̃lis eã ſcripſit. Decimũ exẽplũ.poſito caſu ꝙ ſoꝛtes ⁊ plato didicerũt eandẽ ꝯcluſionẽ.vnꝰ ãt tarde ⁊ aliꝰ cito. ſic paralogiſat̃.ſoꝛtes didicit tarde plato didicit cito.ḡ q̃d didicit ſoꝛtes nõ didicit plato nõ ſequit̃.ſꝫ bñ ſeq̃t̃ ꝙ ſoꝛtes nõ didicit vt didicit plato Undecimũ exẽplũ q̃d q̃s ãbulat calcat.ſꝫ aliq̃s ãbulat totã diem.ḡ aliq̃s calcat totã diẽ.non ſeq̃t̃.q2 ibi mutat̃ q̃d in q̃ñ. Duodecimũ exẽm.q̃cq̃d bibiſti habes in coꝛpe.ſꝫ ciphũ bibiſti.ḡ ciphũ habes in coꝛpe.nõ ſeq̃t̃.q2 mutat̃ q̃d i ex quo ſiue vbi. Decimũtertiũ exẽm.poſito caſu ꝙ ſcias duas ꝯcluſiones ⁊ nõ plures.⁊ ꝯgnitõem vniꝰ inueneris p te.⁊ alteriꝰ didiceris ab alio ſic fit paralogiſmꝰ. q̃cq̃d ſcis illud ſcis ĩueniẽdo vl' addiſcẽdo.ſꝫ duas ꝯcluſiones ſcis.ḡ duas ſciuiſti ĩueniẽdo vl' addiſcẽdo.nõ ſeq̃t̃ ſic ſubſumẽdo in plurali nũero.ſꝫ bñ ſeq̃ret̃ ſubſumẽdo i ſingulari. Decimũ q̃rtũ exẽm.ſoꝛtes ẽ terciꝰ ab hoĩe.ſoꝛtes ẽ hõ.ḡ ſoꝛtes ẽ terciꝰ a ſe.nõ ſeq̃t̃.q̃a q̃uis ille dcões.ſoꝛtes ⁊ hõ habeãt eãdẽ ſ̃catõem.tñ nõ hñt eũdẽ modũ ſ̃candi.nã hõ ⁊ q̃dlibet cõe non h̃ aliq̃d ſit ſꝫ q̃le q̃d aut adaliq̃d at q̃ mõ.aut aliud hmõi. Decimũ q̃ntũ.poſito caſu ꝙ coꝛiſcꝰ ſit nũc muſicꝰ ⁊ tu nõ videreſ eũ poſtꝗ̃ f̃cus ẽ muſicꝰ.ſic paralogiſat̃.iſte quẽ tu nõ vidiſti ẽ alt̃ ab eo quẽ tu vidiſti.ſꝫ tu nõ vidiſti coꝛiſcũ muſicũ.⁊ tñ tu vidiſti coꝛiſcũ.ḡ coꝛiſcꝰ muſicꝰ ẽ

alter a coriſco nō ſeqꝛ q̄ꝛ coriſcꝰ muſicꝰ eēt q̄le q̄d ⁊ coriſcus abſolute h̄ aliq̄d. Ex p̄dcīs ꝯcludit q̄ n̄ ē accipiē dū q̄le q̄d p h̄ aliq̄d q̄ꝛ ꝯcedere ipm̄ cōe vl̄ vl̄e eēt idē ꝙ h̄ aliq̄d ſignū faciūt ꝯcedere aliq̄d eē 3ᵐ hoīē a ſe. Nec fugient h̄ icōueiēs ponēˀ vl̄e ⁊ eē aliq̄d ſeparatū a ſuis ſingularib; ſic p̄lo poſuit q̄ꝛ ſi ſic dicat nihilominꝰ ꝯcludeꝛ dcm̄ icōueiēs q̄ꝛ ſi h̄ ē p̄ter p̄ticularia ⁊ ille idē hō p̄t ꝺ p̄ticlarib; ⁊c p̄ticularia erūt p̄t ſeipa. ⁊ p ꝯn̄s magꝭ ſeꝛ q̄ ſoꝛs vl̄ q̄cūq̄ p̄ticlarꝭ hō ſit alt a ſe ⁊ iō cō cludit maifeſtū ḡ q̄m̄ n̄ tm̄ h̄ aliq̄d eē q̄d ꝯit p̄t ꝺ oīb; ſꝫ ad q̄le aut ad aliq̄d in q̄ru aut aliq̄d taliū ſcare

(Dino āt i his) Finalr̄ phs r. ſuit in gn̄ali ſolutōnes oīꝫ fallaꝛ in dcōe. et dt q̄ ad oꝛōes peccāˀ ſm̄ dcōem ſp erit ſoº p oppoᵐ q̄ ſm̄ q̄ ē oꝛō deceptoria vt ſi oꝛō ſit deceptoria ſm̄ ꝯpōeꝫ ſoº erit p diſionē. ſi āt ſit decepto ria ſꝫ diſionē ſoº erit p ꝯpōem. Et ſi oꝛō ſit deceptoria ſꝫ accētū acutū gn̄ꝭ accēꝰ erit ſoº. ſi ꝓ ſm̄ gn̄e acutꝰ Si āt oꝛō peccat ſm̄ equocatōeꝫ ⁊c ꝯtigit ſoluere ſum do noⁿ i oppoº ſiu vt ſi opponēs accipiat hoīeꝫ p hoīe ꝓ ⁊ rn̄s negat ꝯclōnē oꝫ dicere q̄ negauᵗ p hoīe picto et eꝭ ſilr̄ in āphibologia Siʳ ſi ſit fallā ſm̄ ſilr̄itudineꝫ dcōis erit ſoº p oppoᵐ ſic pꝫ i paloº ꝯcludēte hāc ꝯcloꝫ Aliq̄s dat q̄d n̄ hꝫ dꝫ ei rn̄deri q̄d n̄ dat q̄d n̄ hꝫ ſꝫ vt n̄ hꝫ vt dat vnū ſolū denariū cū n̄ hēat vᵐ ſolū denariū

Et ꝯcedēᵐ ē q̄n q̄d ſcit q̄s vl̄ diſcēs vl̄ iucienſ ſcit. ſꝫ nō ē ꝯcedendū q̄ ſcit i p̄lali nuº. ſiʳ ꝯcedēdū ē q̄d q̄s ā bulat calcat ſꝫ n̄ ē ꝯcedēdū cū n̄ aliq̄d calcat id q̄d ābu lat ſꝫ n̄ calcat tp̄s q̄n ābulat. ⁊ ſiʳ ē i alijs. Nūq̄ ei ꝯce dēdū aliq̄d ē in illo ſiu i q̄ fit redarguº. ſed ſolū in alio

Queritur vtꝝ ſiꝫ tm̄ duo mōi ſoluēdi rcē. ſ. p īterēptō nē ⁊ diſtictōeꝫ. Arꝛ pº q̄ n̄ q̄ꝛ tot ſiꝫ mōi ſoluēdi q̄t mōi ſiꝫ ſl̄oꝝ ſylloꝝ ſꝫ ſiꝫ tres mōi falſoꝝ ſylloꝝ. q̄ꝛ q̄dā peccāt i ſoꝛa q̄dā i maꝰ. ⁊ q̄dā i vtroq̄ ḡ erūt ꝭs mōi ſoluēdi. Cōfirmat q̄ꝛ ſic ꝯtingit arguere ex falſ ⁊ m̄tiplicib; ita ex verꝭ ⁊ ſimplicib; ḡ ſic aliq̄ paloꝭ giſmi ſoluūꝛ p īterēptōeꝫ. ſ. illi q̄ ſiꝫ ex falſ ita aliq̄ ſoluūꝛ p ꝯceſſionē. ſ. illi q̄ ſiꝫ ex ꝓis ⁊ ſic erūt ꝭs mōi ſoluēdi

Scdo ſic. nullꝰ ſyll's dꝫ ſolui p diſtictōeꝫ ḡ. Añs pꝫ q̄ꝛ oīs ſyll's q̄ dꝫ ſolui ē falſꝰ ⁊ ſl̄m ſoluiꝛ p īterēptōeꝫ ḡ. Ter cio ſic. roē m̄tiplx ſt ſua ſcata diſiūctie ḡ nullū multi plex dꝫ diſtigui. Añs pꝫ pº p phm̄ i 2º thopicoꝝ dicē tem q̄ ad ꝯſtruēᵐ vel ꝺſtruēdū m̄tiplex ſuffic̄ ipm̄ ꝯ ſtruere vel ꝺſtruere i vº ſiu ḡ n̄ oꝫ diſtiguere. Cōfirma tur q̄ꝛ t̄miꝰ equocꝰ reſpcū ſuoꝝ equocoꝝ ꝓpoꝛcōnat to ti vl̄i reſpcū ſuoꝝ ſuppoitoꝝ ſꝫ toᵐ vl̄e poīt q̄dlibꝫ ſu oꝝ īferioꝝ ſl̄ diſiūctōe ḡ ſilr̄ ē ꝺ t̄mio vniuoco ⁊ equoco ſed t̄miᵐ vniuocū n̄ oꝫ diſtigui ḡ nᵉ equocū Quarº ſic m̄tiplex ſt ſua ſcata coplatie ḡ nullū m̄tiplex ē diſtig uēdū. Añs pꝫ p p hꝫ i tex. p cedētꝭ lcōis dicentē q̄d ei dꝫ īterogare ſi calleas ⁊ themiſtocles ſiꝫ muſici q̄ ſi ā bob; vᵐ noⁿ eēt ipſ exn̄tib; diuerſ Pꝫ 2º autoritaᵉ eiꝰ dē in pº piarmeīas dicētꝭ ſi tūica iponat hoī ⁊ eq̄ idē ē di cere tūica ē alba ⁊ dicere hō ē alb; ⁊ eqꝰ ē alb; Cōfirma tur q̄ꝛ id q̄d ſt actu p̄la ſt h̄ ⁊ h̄ ſꝫ veꝝ m̄tiplx ſt actu plura ḡ ſt h̄ ⁊ h̄ ⁊ p ꝯn̄s ſt ſua ſcata copulatie In op poitū arguit phs i textu. p ſ. q. ſoluēde. ſ. q̄tuoꝛ q̄ſtiōes

Prima q̄ſtio Vtꝝ t̄miꝰ equocꝰ ſt ſua ſcata coplatie vel diſiūctie. Rn̄dēt aliq̄ q̄ ſic. ⁊ iō nᵃ ꝓpō ſꝫ eos ē diſtiguēda ſꝫ ſolū diſtiguūꝛ aliq̄ ꝓpꝛ aſſiſtētes ne. ſ. rn̄s vide at ignoꝛare m̄tiplicitatē ꝓpōis ſic vl̄ dicere Arꝭ q̄ nō dēmꝰ diſtiguere oꝛōeꝫ equocā vel āphibologicā q̄ꝛ fa ciūt veꝝ elēchū ſꝫ ne videamʳ redarguere ꝯceſſuꝫ Sꝫ ꝯ hāc opiōnē eſt articulꝰ pꝛiſieſis dicēs q̄ nulla ꝓpō ſit

diſtiguēda erroꝛē. iō dōmꝰ ē pº q̄ tiꝰ equocꝰ ſt ſua ſcata copl'atie q̄ diſiūctie. Si ꝯiūcº copulatia l' diſiūctia ꝯiūgat iꝛ actꝰ ſcādi. dōm q̄ canꝭ ſt vᵐ ſcatū ⁊ ſt aº nō tn̄ ſt ea copl'atie l' diſiūctie ſi ꝯiūctō ꝯiūgat iꝛ ſcata ſꝫ ſt i ꝯiūctōe. Pꝫ q̄ꝛ ſi t̄miꝰ equocꝰ ſcaret ſua ſcata co pulatie vel diſiūctie ſeʳ q̄ n̄ eēt equocꝰ neq̄ faceret ꝓpō nē p̄les ſimʳ ſꝫ facereꝫ vnā ꝯiūctōe q̄d ē ſl̄ꝫ. Dic 2º q̄ ſi ꝓpō accipiaꝛ ꝓpē p ꝓpōe vº ſic nᵃ ꝓpō ē diſtiguēda de ſeſꝫ ſolū ꝓpꝛ aſſiſtēᵇ. nā aliq̄ ꝓpōes vni videꝛ h̄re multi plicitatē. Si āt capiaꝛ ꝓpō gn̄aʳ vt. ſ. ē ꝯis ad ꝓpōeꝫ v nā ⁊ ad ꝓpōem plures ſic multe ꝓpōnes ſiꝫ diſtiguēde ſic pꝫ expſſe ex textu Arꝭ. ⁊ h̄ n̄ ſolū ꝓueit ex p̄te audi etiū ſꝫ etꝭ ex vicio oꝛōis Vn̄ dt phs q̄ rn̄s dꝫ coꝛrigere viciū oꝛōis diſtiguēº eā ḡ ſꝫ itētōeꝫ phi ex p̄te vicij oꝛō nis ꝓueit q̄ ſit diſtiguēda

Queſtō ſcda. vtꝝ ſigᵐ vl̄e adueiēs t̄mio poſſit ipm̄ diſtribuere p oīb; ſuppoitis cꝰlibꝫ ſui ſcati. Dic bʳuiꝛ q̄ ſignū vl̄e additū t̄mio eq̄ uoco diſtribuit ipꝫ p oīb; ſuis ſcatꝭ ſi oīa ſcata ſint diſ tribuibilia. Diſtribuit ei ſic vᵐ ſcatū ac ſi aº n̄ diſt bueret Pꝫ pº q̄ꝛ ſigᵐ vl̄e additū t̄mio equoco diſtribu it ipm̄ aliꝛ ei fruſtra ſibi addereꝛ ḡ diſtribuit ipꝫ p oī bꝰ ſuis ſcatꝭ diſtribuilib;. Tꝫ ꝯn̄a q̄ꝛ n̄ ē maioꝛ rō q̄re diſtribuit ipꝫ vel poſſit diſtribuere p ſuppoitꝭ vniꝰ ſca ti q̄uā altiꝰ. Pꝫ 2º. q̄ꝛ agēs rōnis ꝓpoꝛcōnaꝛ ageti naꝛe cū ars imiteꝛ naꝛam. ſꝫ agēs naꝛe p̄t ſilr̄ agere i m̄la paſ ſibilia ſic ignꝭ i m̄lta ꝯbuſtibilia ḡ cū ſcata t̄mi eq̄noci ſint diſtribuibilia eꝰdē rōis poſit p oīb; ſil' diſtribuere Dic 2º q̄ ſigᵐ vl̄e n̄ p̄t t̄miᵐ equocū diſtribuere vnica diſtributōe p oīb; ſuppoitꝭ cꝰlibꝫ ſui ſcati pꝫ ſic. q̄ꝛ ſi vnica diſtributōe diſtbuereꝛ p oīb; ſuppoitꝭ cꝰlibꝫ ſui ſti iſte eēt bōꝰ ſyll's regulatꝰ p dici ꝺ oī. oīs canꝭ currit ſidꝰ celeſte ē canꝭ ḡ ſidꝰ celeſte currit cū p oīb; p̄t fieri ſl̄ ſūptō p q̄b; t̄miꝰ ſil' diſtribuiꝛ. Dic 3º q̄ nllꝰ t̄miꝰ equocꝰ i vna ⁊ eadē ꝓpōe cathegoꝛica ꝓpē accipiēdo ꝓ pōem cathegoꝛicā p̄t diſtribui p oīb; ſuis ſcatꝭ ſiue v nica diſtributōe ſiue p̄lib; pꝫ q̄ꝛ talis ꝓpō ē ꝓpō p̄les ⁊ iō t̄miꝰ teneꝛ i ea eq̄uoce. Dꝫ q̄rº ab aliq̄b; q̄ iſta dcā ſiꝫ ꝓa niſi iᶜ t̄miꝰ ſuāꝛ cū aliq̄b; reſtrigētib; q̄ꝛ ſi taꝛ ter miꝰ capeꝛ copl'atie cū diuerſ reſtrictoībꝰ ipm̄ ad oīa ſcata reſtrigētibꝰ poſſet i ꝓpōe cathegoꝛica vna diuerſ diſtributoībꝰ diſtribui vt ſi dicaꝛ oīs canꝭ latrabilis. ⁊ oīs canꝭ celeſtꝭ ⁊ oīs canꝭ marinꝰ ē ſl̄a. Sꝫ ē ca h̄ ē diffi cultas an t̄miꝰ equocꝰ poſſet p aliq̄ ꝺt̄miatōeꝫ meʳᵉ vl̄ imediaᵉ adiūctā ꝯhi ſiue reſtrigi. Rn̄dēt aliq̄ q̄ ſic ꝓ bāt q̄d ruʳ pº. q̄ꝛ q̄cq̄d ꝯtigit itelligi ꝯtigit ſcari. ſꝫ p t̄ minū equocū ꝯtigit itelligi vᵐ ſolū ſuoꝝ ſcatoꝝ ḡ p ip ſum ꝯtigit ſcari ⁊ h̄ n̄ niſi p ꝺt̄miatōem ſibi adiūctam Scdo ſic t̄miꝰ equocꝰ n̄ poſſit ꝺt̄miari p adiūctū ⁊c pꝰ diſtictōnē m̄tiplicꝭ adhuc q̄libet ſlꝰ eēt m̄tiplx ſic pꝫ ſi diſtiguāꝰ iᵐ t̄miᵐ canꝭ p canē. latrabilē belluā marinā ⁊c niſi ei latrabile ꝯheret canē ad vᵐ ſcatū adhuc eēt diſtiguēᵐ ſic pꝰ. Terº ſic. q̄ꝛ ſm̄ phm̄. v. phicoꝝ m̄tū eſt equocū ad m̄tū i aere ⁊ m̄tū i aq̄ cū āt dt multū in aere ⁊c ꝯhiꝛ. Quarº q̄ꝛ ſm̄ p̄ſcianū ſi dicaꝛ aiax venit ad troyā ⁊ aiax foꝛtiꝛ puguit. duᵐ ē ſi fiat ſmo de eodē aiace ſꝫ ſi dicaꝛ aiax venit ad troiā ⁊ idē foꝛtiꝛ puguit ⁊ tū ē q̄ ꝺ eodē fiat ſmo Cōfirmaꝛ q̄ꝛ ſi nꝰ tiꝰ poſſꝫ ꝯ hi p adiūctū ⁊c fruſtra addereꝛ ꝯgnoīanoībꝰ ꝓpꝛijs ⁊ fruſtra diceret pe. he. vl' aliq̄d hm̄oi niſi h̄ q̄d ē helie ꝯ heret h̄ noⁿ petrꝰ Et h̄ pꝫ etꝭ ꝺ hac dcōe amoꝛ q̄ p̄t eē noⁿ ⁊ ꝓᵐ cui ſi addaꝛ bonꝰ. dōo amoꝛ ē bonꝰ iam ꝯhiꝛ Sed aliꝛ dicūt aliꝫ q̄ t̄miꝰ ꝓpē ⁊ ꝺ ꝓtute ſmoīs n̄ p̄t ꝯ hi ad vᵐ ſuoꝝ ſcatoꝝ p aliquā ꝺt̄miatōnē ſibi adiūc tā. Pꝛobaꝛ pº q̄ꝛ nihil ꝯhiꝛ ad aliq̄d q̄d actu ſcat. naꝫ

q2 hō ƀ3 naturā huānā iō ad eā ꝯhi ñ pt. Sed ꝑmin⁹ equoc⁹ actu pl'a ƀt ſuis ꝓprijs rōib⁹. ḡ ad nullū ꝯhi pt Scdo ſic oc̄ iͦ qđ ē dt̄miabile ꝑ aͦ ē aliq̄ mō poñale reſ/ ſpcū ipi⁹ ſicut ddo hō alb; hō dt̄miaꝛ ꝑ albū q2 hō ē in poñā ad albedinē. S3 ꝑmi⁹ equoc⁹ ñ ē in poñā ad ſua ƀcata q2 actu ipoꝛtat qdlib3 ḡ. Terͦ ſic q2 qđ ē dƀca/ tōne alic⁹ ñ pt auferri ab eo ꝑ additōe3 c⁹cūq3 ƀ3 ꝑ ƀ3 viij. thopicoꝝ ſ3 de rōe ꝛ ipōne ꝑmi equoci ē impoꝛtare oia ſua ƀcata ḡ. Quarto q2 ꝯctio ē dt̄miatō alic⁹ cōis ita ꝙ agg̃gatū ex ꝯhēte ꝛ ꝯctō d3 repñtare itellectū de termiatiōe ꝙ̄ ſit itellect⁹ ipi⁹ d ſe ſ3 i ꝑmio equoco ñ ē itellect⁹ ꝯis oib⁹ ƀcatſ ſed ſola vox. iō vox equoca pl'a ƀcās diuerƀ rōib⁹ d ꝟtute ꝑmonſ ñ pt ꝯhi ad alterus ſuoꝝ ƀcatoꝝ. Scdo dicūt ꝙ d boitate itelligētſ pt ꝯhi ſeu dt̄miari ꝑ aliquā dt̄miatōnē ſibi adiūctā vox em̄ ꝑ accñs ꝛ ꝑ quēdā diſcurſu3 pt accipi ꝓ alio ƀcato det miāte. Nā audiēs aliqđ loquētē ꝑ ꝑminū equocū bñ ꝑ cipit ꝙ ñ itēdit ƀcare niſi vⁿ q2 ñ pt ſit pl'a itelligere q̄d āt ſit iͦ. vⁿ ꝑcipit ex dt̄miatōe nā ſi dicaꝛ petrus currit audiēs bñ ꝑcipit ꝙ intēdit loq̄ d aliq̄ viuo q̄d āt ſit iͦ ꝑci¹ ex ƀ qđ ſbdiꝛ helie ñ tñ ē intelligēⁿ ꝙ hec dt̄miatō helie faciat vocē ꝑmo pl'a ƀcātē nūc vⁿ dt̄miātē ƀcare ſic ꝙ ñ alꝛ3. Ad ꝑmā rō3 alti⁹ opionſ dd3 ē ꝙ ē falſa fi gure dcōis nec bñ ꝯclu' ſ3 dēr3 ꝯcludi ꝯtigit itelligere vⁿ ſolū ƀcatū ḡ ꝯtigit vⁿ ſolū ƀcari ƀ ei ꝟ3 ē ñ ꝑ ꝑmiⁿ equocū ſ3 ꝑ aliū ƀcaꝛ ei vⁿ ſolū ƀcatū canſ ꝑ ƀ noⁿ la/ trabile. Ad ſcdā3 dī ꝙ ƀſ⁹ h⁹ canſ cur' d3 dari ſic latra bile cur' piſcſ marin⁹ currit ꝛc ꝛ ñ ſic cais latrabil' cur rit iͣ ei ē diſtigueda ſic ꝑ⁹. Ad ꝑciā dī ꝙ q̄dā ſtſ equo ca i ꝓpe q.ſ. ꝑͦ ƀcāt aliqđ cōe ſ3 iͦ cōe diuerſimōe repiꝛ in diuerƀ ſic ifitū ƀt iͦ c⁹ ñ ē ꝑmi⁹ ſ3 iͦ repiꝛ diuerſimōe in magnitudib; ꝛ nūerſ q2 igꝛ hmōi noia ƀcāt aliqđ cō mūe. iō ñ dñr ꝓpe equoca ꝛ q2 diuerſimōe repiūꝛ in di uerƀ ñ dñr ꝓpriſſic vniuoca. tl'ia āt ſtſ hec noia mltū ꝛ albū. mltū ei ꝑͦ ƀt exceſſū i ꝙ̄tita^c ſil' albū ƀt alqđ mo/ uēs facile ƀſū q2 ḡ tl'ia ƀcāt aliqđ cōe. iō pñt ꝯhi tñ eqⁿ ꝙ̄tū eqⁿ nihil ꝯē ƀt iō ꝯhi ñ pt. Ad q̄rtā dī ꝙ bñ ꝓ/ bat ꝙ ſit maioꝛ ctitu⁹ ponēdo relatīn ydēptitatſ loͦ ſui añtſ ꝙ̄ ponēdo añs. ñ tñ ꝓbat aliqđ aͦ. Ad ꝯfirmatō3 p3 ſoͦ. Queſtō 3ᵃ. vtꝝ ois ꝓpō i q̄ poꝛ ꝑmi⁹ equoc⁹ ſit diſtigueda. Rñr q̄dru'. ꝑͦ ſic dē3 ē ſupi⁹ nͦ ꝓpō ē di/ ſtiguēᵃ niſi ꝓpꝛ aſſiſtēᵃ c⁹ i ꝓbaͦ patuit. Scda rñͦ ſup poit ꝑͦ hāc maximā tl'ia ſtſ ſbcā q̄lia ꝑmittūꝛ ab eoꝝ ꝑtſ. quā ſic expoit ſi aliq̄s ꝑmi⁹ equoc⁹ a caſu vl' ꝯſilio poāꝛ a ꝑte ſbcti i ꝓpōe reſpcū alic⁹ ꝑti ꝛc tl'e ſbcm̄ d3 ſo lū accipi ꝓ iͦ ƀto ꝓ q̄ natū ē ſibi ꝑtū ꝯpetere ꝛ ſic in hac ꝓpōe cais ē currēs iſte ꝑmi⁹ canſ ſolū ſtat ꝓ latrabiib; Suppoit aliā maxia3 q̄ ē analogū ꝑ ſe poitū ſtat ꝓ ſuo famoſioꝛi ƀcato. quā ſic intelligit ꝑmi⁹ eq̄c⁹ a ꝯſilio q̄ñ poꝛ ꝑ ſe ꝛ ſine ꝛſtrigē^c ip3 aut diſtrahē^e a ſuo ꝑncipali ƀto d3 accipi ꝓ ꝑncipalioꝛi ƀto. vt ddo hō ē al' ꝙ̄uis al' ſit eqⁿ ad al' viuū ꝛ dpictū tñ d3 ſolū accipi ꝓ alī viuo Ex his dī ꝙ nͦ ꝓpō (i q̄ poꝛ ꝑmi⁹ eq̄c⁹ a ꝯſilio ꝙ̄tū eſt ex ꝑte ꝑmi ē diſtiguēᵃ p3 ꝑ rᵃ3 maximā. Nec aliq̄ ꝓpō in q̄ poꝛ eqⁿ) a caſu cū aliq̄ dt̄miatōe ꝑtinēte ſolū ad vnū ƀcatū ē diſtiguēᵃ p3 ꝑ ꝑmā maxia3. S3 iͦ i q̄ cū ꝑio eq̄ uoco poꝛ reſtricͦ ñ ꝑtinēs ſolū ad vⁿ ƀcatū ē diſtiguēᵃ ſic ddo canſ ē ſba canſ ē coloꝛat⁹ hō ē pict⁹ ꝛc. Ex q̄ i fert ꝙ iͤ ſtſ ꝯcedēde ois ꝯña ē boā ois ꝯña ē ml'a ois ꝓpō ē negāᵃ ſim' l' ſim' ꝯcedē¹. ois ꝓpō ē vᵃ ois ꝓ pō ē pl'es ois hō ē pict⁹ ois hō ē viuēs Nec v3 ꝯña ois ꝯña ē ml'a ḡ qđdā malū ē ꝯña ſ3 ē falſa equocatōis Tercia rñͦ nͦ ꝓpō i q̄ poit ꝑmi⁹ eq̄c⁹ a ꝯſilio ē diſtiguēᵃ ſ3 aliq̄ in q̄ poꝛ ꝑmi⁹ eq̄c⁹ a caſu ſupt⁹ cū ꝑmio ꝑtinēte ad vnū

ƀcatū tm̄ ꝛ hec rñͦ poit q̄tuor ꝛglas. Pꝛia nūq3 ꝑtū ꝛ ſtrigit ſbē3 q̄ ad ƀcatū ipi⁹ ꝑti ꝛ iō ſi dicaꝛ hō ē viu⁹ vi uū ñ reſtrigit hoīe3 ad ſtādū ꝓ viuſ. Scda nͦ ꝑmi⁹ ꝑt reſtrigi q̄ ad ƀcatū reſtrigētſ niſi reſtrigēs ſibi imediaᵉ addaꝛ. Terᵃ analogū eqⁿ ꝑ ſe poitū. i. ſine reſtrictōne ſtat ꝓ ſuo famoſioꝛi. i. ꝑncipalioꝛi ƀto. Quarᵃ ꝑmi⁹ eq̄ uoc⁹ a ꝯſilio reſtrict⁹ ſtat ƀ3 exigētiā ipi⁹ reſtrigētſ ꝛ ꝑ min⁹ equoc⁹ a caſu cui imē^e addaꝛ aliq̄ dt̄miāͦ ꝑciſe ꝯuciēs alſi ƀtoꝝ ſtat ꝑciſe ꝓ iͦ ƀto. Ex q̄ p3 ꝙ iſte ſtſ diſtingue^e canſ ē canſ ē ſba ñ rñ iſte canſ latrabil' ē hō currit hō ē ꝓ)ct⁹ ſ3 due ꝑ^e ſtſ ꝯcedē^e vltima vl' negāda Quarᵃ rñͦ ē ꝙ ꝑmin⁹ equoc⁹ ñ pt reſtrigi nec ꝑ aliqđ me'^e ꝛ imediaᶜ adiūctū ꝛ iō ſiue poāꝛ cū ꝑtinēte ad v/ trūq3 ƀtū ſiue ad vⁿ tm̄ ꝓpū ſp ē diſtiguēᵃ ſic p3 ex dcis in ꝑcedēti q̄ſtōe. Si q̄ras vtꝝ hec ꝯña ſit boā canſ ē ḡ latrabile ē dico negādo ꝑſuppoⁿ q2 ƀ ñ ē ꝯña cū añs ſit ꝓpō pl'es. nā i equocſ nūq3 ē boā ꝯña ſ3 falſa equocatō/ nis Rñdēt tñ aliq̄ d ꝑcedētib; opioib; ꝙ ꝙ̄uſ hec ꝯña ñ valeat añs ē ſba ḡ latrab^e ē ſba tñ hec ē boā canis ē ḡ latrab^e ē. ꝓpꝛ reſtrictō3 ꝛ ƀ p3 q2 ex oppoͦ ꝯñtſ iferꝛ oppo ſitū añtſ. Queſtō q̄rta. vtꝝ analogū ꝑ ſe poitū. i. ſine aliq̄ ꝑtinēte ad ſuū ƀtū ſcdaͦ ſtat ꝓ ſuo ꝑ ſe ƀto Rñr ab aliq̄b⁹ ꝙ ſic ꝓbat ꝑͦ. q2 ꝑhs. vij. ethi. vi¹ dicere ꝙ i cōti nēs dī analogice d icōtinēte i venereis ꝛ i lucͦ ꝛ ƀi ƀ3 ſe ſu maꝛ tēꝛ ꝓ icōtinēte i venereis ꝛ ñ i lucͦ p3 ꝛͦ q2 ƀ ē falſa a ƀ3 q̄d ad ſim' chiēra ē opiabil' ḡ chiēra ē ḡ i ꝯtinēti eē tēꝛ ſolū ꝓ eē ſim'. Als ei vl' ibi nl'a eēt falſa vl' ſaltē ꝑ⁹ eēt diſtiguēdū ꝯñs ꝙ̄ ddm ibi eē falſa3 a ƀ3 q̄d ad ſim pl'r. Terͦ q2 ſic aliq̄ itelligūꝛ ſic ꝑ vocē ƀcāꝛ ſ3 i termio analogo ꝑ⁹ itelligiꝛ vⁿ ƀcatū ꝛ ꝑ⁹ ea alꝛ3. ḡ ſic ƀcaꝛ ꝙ v nū ꝑͦ ƀcaꝛ ꝙ̄ alꝛ3 ſ3 iͦ ꝑͦ ƀꝛ ꝑ vocē q̄ appħēdiꝛ ḡ cū teri⁹ analog⁹ ƀ3 ſe ſupt⁹ ꝑͦ. appħēdaꝛ ꝓ ꝑriario e⁹ ƀto ſeq̄ꝛ ꝙ ſtab' ꝓ ipo. Quarͦ q2 niſi ſic ſeq̄ꝛ ꝙ hec ꝓpō hō ē al' ꝛ q̄ lib3 alia ſibi ſil'is eēt diſtiguēda eo ꝙ ꝑmi pñt accipi ꝓ ꝑmario ƀto vl' ſcdario. S3 al'r dd3 ē ſuppōēͦ ꝑͦ ꝙ du pl'x ē analogū qđdā ē analogū vni⁹ⁿ ꝛ qđdā eqⁿ. Ana logū vniⁿ ē qđ ƀt vnū ꝑ ſe ꝯiūctū ꝑus ab vno ꝙ̄ ab alio ꝑticipatū ſic eē ſ ē analogū eo ꝙ eē a q̄ dī ēs ꝑ⁹ᵃ d ꝙ̄ a cᵃ ꝑticipaꝛ. Aͦ ē analogū eqⁿ ꝛ tl'e ē duplx ſic teſtaꝛ Boe. ſ ꝑnta qđdā ē qđ ex volūtaria ipōe ƀt vnū prioꝛ ƀt aͦ ſcdario ꝛ ƀ ꝑ trāſlatō3 ſic dici⁹ pes hois pes nauſ ꝛ pes metſ ƀ tñ ñ ē ſine ipōe ꝛ tl'e adhuc ꝓpe dī equocū Aͦ ē qđ ƀt vnū ꝑncipal'r aͦ ꝟo ƀt ꝓpꝛ ſil'itudie3 ſiue cā oꝛnat⁹ ſiue cā alic⁹ ꝑtitudis ſic hō ƀt hoi3 viuū ꝑncipa' et hoiem pictū ex q̄dā trāſlatōe ꝛ tale ñ ē ꝓpe analogū equocū. ꝛ iō dī Boeti⁹ q̄re equoca nūq3 ſtſ in ꝓprijs ꝛ immutabilib⁹ ſbē^e res vocaꝛ appelleꝛ Termin⁹ ḡ ana log⁹ ac analogia ꝑ ſe ſumpt⁹ ſtat ꝓ ſuo ꝑmario ſigniſi cato. S3 termi⁹ analogat⁹ analogia ꝓpe dcā ñ ſtat de rigoꝛe ſermois ꝓ ſuo ꝑmario ſignificato imo q̄lib3 ꝓpō in q̄ poniꝛ tal' termin⁹ de rigoꝛe ſermonſ ē diſtinguēda P3 ꝑmo autoꝛitate ꝑhi q̄nto metaphiſice q̄ diſtinguit ꝑ minos analogos ƀm ſe ſūptos ƀ em̄ nō eēt ſi terminus analogus ƀm ſe ſumpt⁹ tale ꝓ ꝑmario ei⁹ ſignificato. ꝛ ibi vult ꝯmētatoꝛ ꝙ ƀ ē diſtinguēda hō ē q2 ſi ēſt ƀ ad eē extra aīmā ibi ē ꝓbleuma de gñe ſi āt eē in anima ꝓ bleuma de accñte. Vñ termin⁹ analog⁹ ƀm ſe ſumpt⁹ q̄cūq3 analoᵃ poſſ3 de bonitate intelligētſ ꝛ ex q̄dā aſ/ ſuefactōne ƀm ſe ſumi ꝓ ꝑmaria ei⁹ ſignificato illđ eīn ſignificatū ꝑmo occurrit intelleūi. dñ tñ ñ ſumiꝛ cū ali quo qđ maneat intellcm̄ ad accipiēdū ipm ꝓ ſcdario ſignificato. Ad ꝑmā rōē3 alti⁹ opinionſ dī ꝙ ꝑhs ad remouēdū dī ꝙ ipe fuit locutus de incōtinēte in vene/

rīs nō q̄ velit ꝙ ī ꝯtinēdo ꝑꝫ ſe de vi h̄mōis ſtet ꝓ incō tinēte ī venereis dē q̄ ꝑ ꝑus dr̄. ſꝫ ne aliq̄s credat ꝙ locut⁹ ſit de incōtinēte ī lucro. Ad 2ᵐ dr̄ ꝙ ꝯtinēs de ꝟtute h̄mōis ē diſtiguēdū. tñ de boītate ītelligēt ꝑt ſui ꝓ eē ſimpl̄r. ⁊ iō dr̄ ꝙ ibi eſt fall̄a a ſcḋm q̄d ad ſimpl̄r. Ad tciū dr̄ ꝯcedēdo ꝙ ꝑ vocē analogā ſcāt vnū ſcatū ꝑ ꝑus. ⁊ aᵒ ꝑ poſteri⁹. Et etiā ꝑt ap ꝑhēdi ꝓ ꝑmario ſco ſiue ſcḋario tñ ſꝑ īportat vtrūq; vnū. ſ. ꝑ pri⁹ ⁊ aᵒ ꝑ poſteri⁹. Ad q̄rtū pꝫ ſoᵒ ex dtis ❡ Ad rōes aū oppoᵐ ad ꝑmā dr̄. ꝙ ꝑalogiſmi peccātes ī matia ⁊ foꝛa ſoluūt eiſdē ſolutōibꝫ ſicut ⁊ alij. ⁊ iō nō opꝫ ꝙ ſint tres mōi diſticti. Ad ꝯfirmatōez dr̄. ꝙ ꝯceſſio bñ ē rñᵒ ſed nō eſt ſoᵒ. q̄ ſoluᵒ ē diſſoluᵒ flitatꝭ ſi maifeſtaᵒ ſylli fli ❡ Ad ſcḋaꝫ dr̄ negādo añs. ⁊ ad ꝓbatōez dr̄. ꝙ q̄uis oīs ſyllogiſm⁹ flūs q̄ ad aliq̄ꝫ ꝑmiſſaꝫ dēat ſolui ꝑ intꝛēptōnez. tñ ille q̄ ē flūs q̄ ad illatōez ꝓpter mltiplicitatē ſufficient ſoluit ꝑ diſtictōez. ⁊ maifeſtat flitas ei⁹ q̄ eſt ī illatōe. Ad tciā negat añs. ⁊ ad ꝑmā ꝓbatōem dr̄. ꝙ dcm̄ ꝑhi ē intelligēdū qñ mltiplicitas latet rūtē. Nam ipē ſubdit ꝙ vtēdū ē hmōi loco ī his q̄ latēt. Ad ꝯfirmatōez dḋm ꝙ ē in aliq̄ ſil̄e ⁊ ī aliq̄ diſſil̄e. Eſt ſil̄e ī h̄ q̄ ſicut totū vl̄e reſpicit pl̄a ſuppoita ſic vox eq̄uoca pl̄a ſcata. Eſt āt diſſil̄e qñ totū vl̄e ſcat vnā q̄dditatē cōem illis q̄ꝝ ē totū. nō āt vox eq̄uoca dr̄ vltra ꝙ tmin⁹ cōis nō ſcat ſua ſcata copl̄atie vl̄ diſiūctie. vñ nō ſeq̄t ſuppoᵉ ꝓ ipis copl̄atie vel diſiūctie. ḡ ſcat ea copl̄atie vl̄ diſiūctiue. Ad q̄rtā negat añs. Ad ꝑmā ⁊ ſcḋaꝫ ꝓbatōes dicūt aliq̄. ꝙ ꝯiūctio copl̄atia nō eſt de intētōe ꝑhi ſed ē appoita ex vicio ſcꝑtoꝝ ❡ Alij ꝟo dicūt ꝙ idē eſt q̄tū ad rē īpoꝛtatā vtrobiq;. nō tñ eſt idē q̄tū ad modū īmpoꝛtādi. ſicut em̄ vna natura ſcat ita ⁊ alia. nō tñ vtrobiq; ſub copl̄atōe dḋm tñ ſicut ꝑus dcm̄ ē Ad ꝯfirmatōez dr̄. ꝯcedēdo ꝙ iᵒ qḋ ſcat actu pl̄a ſcat h̄ ⁊ h̄ ſi int actꝰ ſcādi cadat copl̄atio. ſed nō ſi int ſcata

Ad illos

In h̄ 3ᵒ capl̄o hui⁹ tractat⁹ docet ſoluere ꝑalogiſmos extra dicōem peccātes ī foꝛa. Et dt pᵒ ꝙ ad illos ꝑalogiſmos (q̄ ſt ſcḋm fall̄aꝫ accūtꝭ) ē vna ſoᵒ gnāl. videlꝫ ꝙ nō vꝫ ꝯña. nō eſt em̄ detiandū ꝑ vnā regulā. tñ qñ ꝓpt vnionē extreitatū cū medio ſeq̄t vnio extreitatū int ſe. ⁊ qñ vꝫ aliqñ ꝯña. Nā ſcḋm ꝙ ſt diuerſe regl̄e ad ſciēdū qñ aliq̄ ꝯña vꝫ vl̄ nō. ſcḋm h̄ erūt diuerſe ſolutōes ſpēales ad aſſignādū qñ nō vꝫ ꝯña. Ponit āt ꝑh̄s ꝯcl̄ones ſex ꝑalogiſmoꝝ q̄s ſoluit. Prim⁹ ꝑalogiſm⁹ eſt. tu ſcis boᵐ ⁊ boᵐ eſt qḋ ego dēo introgare. ḡ tu ſcis qḋ ego dēo introgare. hmōi āt ꝑalogiſmi ꝯña ñ vꝫ ꝓpter variatōem maioꝛ extreitatꝭ q̄uis em̄ boᵐ et futuꝝ introgare ſint idē ſcḋm rē. tñ hñt diuerſas rōnes. Scḋs ꝑalogiſm⁹. tu coḡſcis coꝛuſcū. coꝛuſc⁹ ē veiens. ḡ tu ꝯḡſcis veientē. Terci⁹. tu ꝯḡſcis coꝛuſcū. coꝛuſc⁹ eſt coopt⁹. ḡ tu coḡſcis cooptū. eſt em̄ alia rō veientis coꝛuſci ⁊ coopti. Q̄rtus. ſtatua ē tua. ſtatua ē opus. ḡ ſtatua ē tuū op⁹ Quītus. cāis eſt pr̄. cāis eſt tu⁹ ḡ cāis eſt pr̄ tu⁹. Sext⁹. in foꝛo ſt pauca. ī foꝛo ſt raro pauca ḡ raro pauca ſt pauca. nō em̄ vꝫ iſta ꝯña. q̄ ibi arᵉ equalent in 3ᵃ figura mioꝛe negatia. vñ tres pꝛios ꝑalogiſmos ſoluūt aliq̄ ꝯcedēdo totū. dicūt em̄ poſſibile eē eādē rē noſcere ⁊ ignoꝛare ſꝫ nō ſcḋm idē. vñ nō eſt incōueniēs ꝙ nō ꝯḡſcat veiens ſcḋm ꝙ ē veiens ⁊ tñ ꝯḡſcat ſcḋm ꝙ ē coꝛuſc⁹. hāc āt ſolutōez eē ad hoīez ꝓbat duabꝫ rōibus Pꝛia. q̄ ꝑalogiſmi q̄ hñt ſil̄ez defcm̄ dēnt hr̄e ſil̄ez ſolutōez ſaltē gnālē. ſꝫ hec ſoᵒ nō vꝫ ad oēs ꝑalogiſmos hui⁹ fall̄e. nō em̄ vꝫ ad q̄ntū ꝑus poſitū ḡ ē inſufficiēs Scḋa rō. q̄ ſi ī aliq̄ ꝑalogiſmo nō valeat ꝯña. dato etiā ꝙ ꝯᵒ multis rōibꝫ oñdat eē fall̄a ſi tñ oñdāt ꝙ ꝯña nō vꝫ ille ꝑalogiſm⁹ nō ſoluet ſufficient. ille em̄ nō ſolueret rōem Senōis q̄ oñderet ꝯcl̄oem ſuā eē flām Nā ꝯtra arguere nō ē ſoluere. ſoluᵒ em̄ rcā eſt maifeſtaᵒ ſylli fli ⁊ ſcḋm q̄d eſt flūs. ḡ a ſili hec ſolutō nō ē rcā q̄ non oñdit q̄re nō vꝫ ꝯña. q̄uis oñdat ꝯcl̄oez eē verā. nihil āt ꝓhibet eādē oꝛōez pl̄es hr̄e occaſiōes fallēdi. i. eū dē ꝑalogiſmū hr̄e pl̄es defcūs. puta ī matia ⁊ foꝛa. Tercia rō. q̄ q̄uis iᵒ qḋ aſſumūt ſit veꝝ. videlꝫ ꝙ poſſibile ē eādē rē noſcere ⁊ igrare. puta ꝙ ē albū noſcere ⁊ ñ noſcere qḋ eſt muſicū tñ foꝛte nō eſt ad ꝓpoſitū. q̄ arguᵐ nō ꝯcludit ꝙ idē ꝯḡſcat ⁊ ignoꝛet. imo poti⁹ ꝙ idē pl̄ibꝫ mōis ꝯḡſcat Sil̄r aliq̄ ſoluūt ſextū ꝑalogiſmū ꝯcedētes ꝯcl̄onē. dicūt em̄ oīa eē ⁊ ad multū ⁊ ad paucū. eo ꝙ multū ⁊ paucū dicūt reltie Sꝫ iſti etiā nō ſoluūt q̄ ſiue ꝯᵒ ſit ꝟa ſiue flā tñ ꝯña nō valꝫ. ⁊ illū defcm̄ ꝑalogiſmi ñ maifeſtāt. Q̄rtū etiā ⁊ q̄ntū ꝑalogiſmos ſoluūt aliq̄ diſtiguēdo ꝯcl̄oez. puta ꝙ cāis ſit pr̄ tu⁹ ita ꝙ ſit poſſeſſus a te. vel ꝙ ſit pr̄ tu⁹ ita ꝙ genuerit te. ⁊ ita vt dicūt q̄uis ibi videat eē elēch⁹ tñ nō eſt. Si rñs dixit. ꝙ cāis ñ eſt pr̄ tu⁹. ⁊ h̄ referēdo itellcm̄ ad vnū ſenſuꝫ. ⁊ oppōnēs arguit ꝙ eſt pr̄ tu⁹ referēdo ad aliū ſenſū. Sꝫ hāc ſolutionē reꝓbat duabꝫ rōibꝫ. Pꝛia eſt. q̄m ī eo qḋ mltipl̄r dr̄ videt elench⁹ opꝫ noⁿ vel oꝛōez pluriū eē ꝑncipal̄r. Ad h̄ igit ꝙ videat eē elēch⁹ vbi nō eſt ꝓpter aliquaꝫ mltiplicitatē opꝫ ꝙ noⁿ vl̄ oꝛō ꝑncipal̄r pl̄a ſcēt. ſꝫ iſta oꝛō cāis eſt pr̄ tu⁹ nō ꝑncipal̄r pl̄a ſct ❡ Neō em̄ ꝓpe dt de vno cane ꝙ ē pr̄ vel fili⁹ tu⁹. ḡ ī ꝑalogiſmo videt eē elēch⁹ ꝓpter mltiplicitatē ꝯcl̄ois. Scḋa rō. ſil̄e ē de iſto ꝑaloᵒ. pꝛudētia ē diſcipl̄ia maloꝝ ⁊ ē qḋdā bonū. ḡ qḋdā bonū eſt maloꝝ. ſꝫ ꝓpter illū ꝑaloᵐ ꝯᵒ nō dꝫ diſtingui qḋdā boᵐ eſſe maloꝝ. q̄ ſolū ſcat ꝙ qḋdā boᵐ ē poſſeſſio maloꝝ. ⁊ nō ſcat idē ꝙ iſta oꝛō qḋdā boᵐ eſt de nūero maloꝝ. Nā nō opꝫ ꝙ ſi aliq̄ oꝛōe trūcata vtamur ꝓ alia ꝙ ꝓpterea ſit diſtiguenda ⁊ ſcet diuerſa. vñ aliqñ vtimur illo meᵒ ꝟſu Irā pāde deā. ꝓ tota iliade homeri. vt dḋo aufer mihi irā pāde deā ⁊ tñ non ꝓpter h̄ iſta oꝛō eſt diſtiguēda. ḡ hec nō eſt diſtiguēda cāis ē pr̄ tu⁹ ꝓpter q̄ntū ꝑaloᵐ. Nō eſt igit ſoluēd⁹ iſte ꝑalo⁹ diſtinguēdo ꝯcl̄oez. ſed negādo ꝯñaꝫ. ſicut ſi argueret ſic. hoc eſt boᵐ ⁊ h̄ eſt hui⁹. ḡ eſt boᵐ hui⁹. ❡ (Eos ꝟo q̄)

❡ Hic docꝫ ſoluere ꝑalogiſmos ſcḋm q̄d ad ſimpl̄r dicēs ꝙ ad ſoluēdū ipos ꝯſiḋandū eſt ad ꝯdcōez pōnis. ſicut ſcꝫ ꝙ ſūat in ꝑmiſſis ſcḋm q̄d ⁊ ī ꝯcl̄oe ſimpl̄r. q̄ ſi ſic nō vꝫ ꝯña. vñ ꝯria vel ꝯdcōꝛia nō pñt eidē ineē ſimpl̄r. q̄uis pñt eidē ineē ābo ſcḋm q̄d vel vnū ſcḋm q̄d ⁊ alteꝝ ſimplicit. ſicut pꝫ ex ſolutōe tredecī ꝑalogiſmoꝝ. Prim⁹ ē hoc ē inopiabile. ḡ ē. nō em̄ ſeq̄t q̄ nō ē idē eē opiabibile ⁊ eē ſimpl̄r. Terci⁹ ad ꝓbādū ꝙ aliq̄s ꝑiurādo ſe bñ iurꝫ putꝫ pōndo caſū ꝙ ſoꝛs iurꝫ ſe ꝑiurare dḋo ꝑ deū ego ꝑiuro ⁊ nihil aᵒ. Q̄ āt tal̄ ſit ꝑiur⁹ pꝫ. q̄ vl̄ ē ꝑiur⁹ vl̄ nō. ſi ſic hēt ꝓpoſitū. Si nō arᵉ ſic ſoꝛs nō ē ꝑiur⁹ ⁊ iurat ſe eē ꝑiurū. ḡ iurat alit q̄ ē. ⁊ ita ē ꝑiur⁹. Foꝛat ḡ ſic ꝑalo⁹. ſoꝛs bñ iurat ī h̄ ꝙ iurat ſe eē ꝑiuꝝ cū ſit ꝑiurus. ḡ ſoꝛs bñ iurat. Q̄rt⁹. q̄ diſſuadꝫ furari ſuadꝫ nō furari. ḡ q̄ diſſuadꝫ ſuadꝫ. Soluit. q̄ ſuadere ñ furtū ñ ē ſuadere ſimpl̄r. Sil̄r iurare ſe ꝑiurare nō ē bñ iurare ſimpl̄r. ſꝫ ſolū ſcḋm q̄d. Quīt⁹ ē ſil̄is 3ᵒ. ſ. ad ꝓbādū ꝙ aliq̄s mētiēdo dicat veꝝ. ponat caſus ꝙ ſoꝛs dicat hāc ſolā ꝓpōez ego dico flm̄ ꝙ āt ipē mētiat ⁊ dicat flm̄. pꝫ q̄ vl̄ dt flm̄ vl̄ nō. ſi ſic hēt intentū ſi nō tūc arᵉ ſic. ſoꝛs nō dt flm̄. ⁊ tñ dt ſe dicere flm̄. ḡ dt alit q̄ ē. ⁊ ita dt flm̄ Sic ḡ foꝛat ꝑalo⁹. ſoꝛs dt veꝝ ī h̄ ꝙ dt ſe dicere flm̄ cū dicat flm̄. ḡ dt veꝝ. ⁊ ſoluit ſic ꝑcedēs. Sext⁹. diuitie

nō ſunt bone inſipiēti vl' abutēti ģ nō ſunt bone. ꝛ eodē mō argueret̃ de ſanitate. Septim⁹ ſanū eē vl' eē potentē in ciuitate aliqñ nō eſt bonū ģ nō eſt bonū. Octau⁹ qđ nō vult ſapiēs eſt malū ſed ſapiēs nō vult amittere bonū ģ bonū eſt malū. Soluit̃ q2 nō ē idē bo[m] ꝛ amittere bonū. Non⁹ iudex vult accipe malū .ſ. furē ģ vult malū nō em̄ idē eſt malū ꝛ accipe malū. Decim⁹ vult amittere egritudīez ģ vult egritudinē. Undecimus iuſtum eſt melius iniuſto ģ iuſte ꝯdempnari ē meli⁹ q̄ȝ iniuſte ꝯdēpnari. Duodecim⁹ ponat̃ caſus ꝙ ego ſciaȝ ea q̄ tua ſunt eē mihi adiudicata ſm bonā intētōem iudicis q2 ꝑ falſos teſtes q̄s ego ꝑduxi ſic ꝑalogiſat̃ ill' demōſtratis iſta ſtꝫ mea ſm opiōnez iudicis ģ ſunt mea. Decim⁹ terci⁹ ille ōt iniuſta q̄ paſſus ē ģ ōt iiuſta ꝛ ꝑ ꝯñs dȝ puniri. (His aūt q̄ ſm diffinitōem) Hic docet ſoluere ꝑalogiſmos fall'e ignorātie elēchi dicens ꝙ opꝫ videre ſi int' poſitōem opponētꝭ ꝛ ꝯcluſionez rñtis nō ſit affirmatō vl' negatō ad idē ſm idē ꝛ ſic de aliis ꝯditōibꝫ reqſitis ad ꝯdcōēs. ſm aūt hāc fall'am ſic ꝑalogiſat̃ ꝯceſſo ꝙ coriſc⁹ ꝛ muſic⁹ ſint idē rñs dicit ꝙ cognoſcit coriſcū ꝛ opponēs arguit ꝙ nō ꝯgnoſcit muſicū ibi nō eſt ꝯdcō q̄ȝ coriſc⁹ ꝛ muſic⁹ ſint idē tñ nō accipiunt̃ ſm ſ'r. Sil'r ſic etꝭ ꝑalogiſat̃ rñs ōt aliqđ eē tricubitū ꝛ eo extēſo ita vt fiat tetracubitū opponēs arguat ꝙ nō ē tricubitū. ibi nō ē affirma° ꝛ nega° in eodē tpe. nec etꝭ ex h̄ ꝙ pⁱus ē tricubitū ꝛ poſtea tetracubitū ſeq̄t̃ ꝙ ē tricubitū ꝛ tetracubitū. Nā ſi ſic cū om̄e tetracubitū ſit mai⁹ tricubito idē eēt mai⁹ ſeipo. (Illos āt q̄ fiunt) Hic docꝫ ſoluere ꝑalogiſmos petitōis ꝑncipii dicens ꝙ cauendū ē ne ꝯcedāt̃ ꝑpōes aſſūpte ſꝫ oȝ dicere ꝙ nō ſtꝭ notōres ꝯclōne. Si āt rñs ñ ꝑcipiēs petitōem ꝑncipii ꝯceſſerit ꝑpōez aſſūptā ab opponēte vtat̃ aliq̄ iſtarū duarꝫ cautelarꝫ. Pⁱa ē dicere opponēti ꝑpōez ñ eē notiorē ꝯclōne idō ñ dȝ vti ea ad ꝑbandū ꝯclōem q̄ȝtūcū q̄ȝ ſit ꝯceſſa. Alia ē dicere ſe ñ ꝯceſſiſſe ꝑpōez vt ex eo arguēret ipē opponēs ſꝫ vt argueret ꝯ eā volēs ſibi dare locū arguēdi (Et eos q̄) Dicit ph̄s ꝙ ꝑalogiſmi fall'e ꝯñtꝭ dñt ſolui negā° ꝯñaȝ. Nā ñ oȝ ꝙ ſi ad ꝑticl'are ſeq̄t̃ vl'e ꝙ eꝯ ad vl'e ſeq̄t̃ ꝑticl'are ꝛ h̄ q̄ȝtū ad ꝑmū mōm. Nec etꝭ oȝ ꝙ ſi ad ꝑticl'are ſeq̄t̃ vl'e ꝙ ad negatōez ꝑticularꝭ ſeq̄t̃ nega° vl'is ꝛ h̄ q̄ȝtū ad 2[m] mo[m]. Et ꝑpt h̄ nō ſe' celū nō ē fem̄ ģ ñ hȝ ꝑñ[m] nec ſe' hȝ ꝑñ[m] ģ eſt fem̄ (Qui in eo ꝙ) Docꝫ ſoluere ꝑalogiſmos ſꝫ nō cāȝ vt cāȝ dicēs ꝙ aliq̄ ꝑmiſſa ſupflua ē ꝛ ꝙ ea remota nihilomi⁹ ſe' ꝯ°ꝛ ꝑpt h̄ ipā ñ dȝ infirmi ꝑpt fl'itatē vl' ipoſſibilitatē ꝯclōnꝭ (Ad eos āt) Pro ſolutōe ꝑalogiſmoꝝ ſꝫ pl'es introgatōes vt vnā. D' ꝙ cauēdū ē ne ad pl'es interrogatōēs det̃ v¹ rñ° oñſo ꝙ opponēs faciet īrogationē pl'es. q2 ſcꝫ ī ſua īrogatōē pl'a ſbiiciūt̃ vl' ꝑnt̃ dāde ſtꝭ pl'es rñſiones ſic āt ē in equocatōe ita ē in introgatōne pl'es vt vnaȝ. Vñ ſi ad introgatōez equocā det̃ vna rñ° ꝛ rñs ñ redarguit̃ tñ forte vi' redargui ꝛ ſi ē vidatur redargui tñ vi' ignorare m'tiplicitatē īrogatōis. ꝛ ſic ē ī ꝑpoi° q̄re ad īrogatōez pl'es ñ ē dāda v¹ rñ°. Et h̄ ōclarat ph̄s q̄tuor excpl'ꝭ. pⁱ[m] demrātꝭ duobꝫ q̄ꝝ v[m] ē bo[m] ꝛ a° malū. Si q̄rat̃ vtꝝ iⁱ ſint boā vl' mala nō eſt rñ̄dē[m] v¹ rñſione. Nā dȝ ꝙ ſint boā vl' ꝙ ſint mala. Sꝫ duobꝫ dēdo ꝙ h̄ ē bo[m] demrāto v°ꝛ h̄ ñ ē bo[m] demrāto alio. Pro exē° ſupponēdū ē ꝙ ſingl'a ipm ē ſibi idē ꝛ ab his diuerſuȝ. Vñ ſi q̄rat̃ ab aliq̄bꝫ in ſingl'ari nu° vtꝝ h̄ ſit vl' altꝝ vl' diuerſuȝ ꝑt rñderi altꝝ. Et ſi q̄rat̃ in ꝑl'ali nu° vtꝝ ſint eadē ſibi vl' diuerſa ñ ē rñdēdū vna rñſione dicēdo ꝙ ſint eadē ſibi q2 ſeq̄retur ꝙ vtrū q̄ȝ eēt idē vtriq̄ȝ. Nec ē dȝ ꝙ ſint diuerſa q2 vtrū q̄ȝ eēt diuerſuȝ vtriq̄ȝ. Ter[m] ñ ōt a ꝑ° niſi q2 vbi ī ꝑ° ꝓbabat̃ eē in iſto po' fieri. demrātꝭ ģ duobꝫ q̄ꝝ v[m] ſit bo[m] ꝛ a° malū q̄rit̃ vtꝝ ſint bo[m] vl' malū. Quar[m] ex[m] ꝑ q̄ ſuppone[m] ē ꝙ duū ieq̄liū vtrū q̄ȝ ē ſibi ꝑ ī eq̄le q̄rit̃ ģ ō duobꝫ ieq̄libꝫ int' ſe vtꝝ ſint eq̄lia ſibi vl' ieq̄lia. Poſſꝫ tñ dici ad ꝑdictas ꝫ° īrogatōes ꝙ ſint m'tiplices. Nā ābo ꝛ oīa pl'a ſcāt imo q̄libꝫ t'mi⁹ pl'is nūeri q̄ equalꝫ vni copl'ato in to° copl'ato ꝯiūcto ꝑt teri collectie vl' diſiue (In iſtꝭ āt q̄) In h̄ q̄r° ca° h⁹ tractat⁹ ōm̄iat in ſpeali ō ꝑalogiſmis ducētibꝫ ad ſolecociſ[m] ꝛ ad nugatōez dicēs in ill' āt ꝑalogiſmꝭ q̄ deducūt ad nugatōez vt ſolueret̃ caue[m] ē ne ꝯcedā⁹ ꝙ in relatis q̄cq̄d dat itelligere no[n] ꝑ ſe ſumptū i° dat itelligere alt'i ꝯiūctū. Ex[m] ē ō duplo ꝛ de dimidio ō ſcia ꝛ ſcibili ꝙ āt ñ q̄cq̄d dat itelligere nom̄ ꝑ ſe ſūptū i° dat itelligere alt'i ꝯiūctū ſic ꝙ ſꝑ loco noīs ſiue poat̃ ꝑ ſe ſint alt'i ꝯiūgāt̃ liceat ponere i° ꝙ dat itelligere. Probat ph̄s q2 h̄ qđ ē decē vno mī⁹ dat itelligere decē ꝛ tñ ñ oȝ ꝙ lo° ei⁹ poat̃ decē. Sil'r ñ facere dat intelligeri facere ꝛ ñ eē albū dat itelligere eē albū imo vl'r nega° dat itelligere affirmatōꝫ. Vñ ſiue aliqđ dicat̃ qđ nō eſt albū i° ꝑpt eā dī ꝙ ē albū ģ etꝭ in ꝑpoito q̄ȝ duplū dat itelligere duplū dimidii tñ ñ oȝ ſꝑ lo° dupli ponere dimidii ſiue ponat̃ in oōe ſiue eꝯ. Et qđ dcm̄ eſt de relatis dōm ē de paſſioibꝫ. Vñ ſimū dat itelligere naſuȝ ita ꝙ loco ei⁹ ponat̃ naſus ſꝫ nō dōo naſus ſimus Nō em̄ ōt dicere naſus ſim⁹ ꝛ naſus cub⁹. ſil'r richū. i. claudū ex ꝯcauitate ꝑ ſe ſumptū ſt crus ſꝫ nō dōo cr⁹ richū em̄ idē ē dictu crus richū ꝛ crus claudū (Amplius nō) Hic po' quādā ſolutōez ꝑdcē rōis dicēs ꝙ poſſet dici paſſionē nō diffiniri ꝑ ſubiectū in rcō ꝛ in obliq̄ vt ſim⁹ nō dōo naſus ſim⁹ ꝛ hñs cauitatē naſi ꝛ ſic non eēt nuga°. dōo naſus ſim⁹ ſic nec naſus hñs cauitatez naſi. Quō āt fiūt ꝑalogiſmi ducētes ad ſolecociſmū ꝑus dcꝫ ē (Quō āt) Hic docꝫ quō ꝑalogiſmi tl'es debeant ſolui dicēs nūc āt dōm ē quō dēat ſolui. Sit ģ iſte ꝑalogiſm⁹ qđ tu dicis eē h̄ eſt ſꝫ tu dicis lapidē eē ģ lapidē eſt. nō vȝ ꝯña q2 h̄ in maiori q̄ȝuis videat̃ eē acci caſus tñ eſt nti ꝛ ita etꝭ dȝ eē lapis in ꝯclōne. Vñ ſi ſumeret no[n] ī eutri ģ' vtputa lig[m] ſeq̄t̃ ꝯcluſio ſine variatōne vocis. Q3 āt nō ſeq̄t̃ pȝ. q2 nō ōt eē incogruitas in ꝯcluſione niſi ſit in ꝑmiſſis. vñ ſic arguēdo h̄ eſt alba h̄ eſt coriſc⁹ ģ coriſc⁹ eſt alba fit ſolecociſm⁹ ꝑter incongruitatē q̄ eſt in maiore. cū ergo in ꝑmiſſis illi⁹ ꝑalogiſmi nō ſit incōgruitas videt̃ ꝙ ñ debeat etꝭ eē in ꝯcluſione. Scōus ꝑalogiſm⁹ demrāto aſpide ꝙ ais eaȝ eē ē ſed tu ais eā eſſe aſpide ģ iſta ē aſpidē nō ſeq̄t̃ q2 aſpidē dȝ eē nti caſus in ꝯcluſione ſicut ē in maiori. Terci⁹ ē quē dicis eē hūc hic ē ſed cleonē dicis eē hūc ģ hic ē cleonem nō ſeq̄t̃ q2 cleo dȝ eē nti caſus in ꝯcluſione ſicut h̄ vl' ille ſubintellectum in maiore. Quart⁹ tu ſcis h̄ ſed hoc eſt lapis ģ tu ſcis lapis. Nō ſeq̄t̃ in maiori em̄ poit̃ coriſc⁹ eſt hec res ſꝫ hec res eſt alba ģ coriſcus eſt alba In maiori ponit̃ h̄ in accō caſu poſt h̄ vꝝ ſcis. ꝛ idō in ꝯclōne poſt idē vꝝ lapis dūt poi in eodē caſu. Quīt⁹ de q̄ tu hēs ſciaȝ h̄ tu ſcis ſꝫ tu hēs ſciaȝ lapidis. ģ tu ſcis lapidꝭ. nō ſe' q2 in maiore poſt vꝝ ſcis po' h̄ i accō caſu. idō in ꝯclōne poſt idē vꝝ lapidē deberꝫ poni

Opꝫ āt ītelligere.

In hoc quarto ⁊ vltimo tractatu huius libri phus
determinat de his q̄ ſunt digna ſolutione ⁊ de his que
non. vt de fatuo. ⁊ recapitulat ea q̄ dcā ſt̄ tam in libro
thopicoꝝ q̄ꝫ in elenchoꝝ. ⁊ docet qual'r logica ē iueta
Et dividit in tria capl'a. in pᵒ poit pmā diuiſionē orōnis
dicēs ꝙ aliq̄ ſunt faciles ad ſoluendū ⁊ aliq̄ difficiles
etiā ſm eādē fall'aꝫ Q̄ āt aliq̄ ſt̄ difficiles pꝫ q2 ꝺ ſo
lutōe aliqꝝ orōnū ē diuerſitas opionū vn̄ eadē orō viʳ
aliqb; ptinere ad fall'as in dcōe ⁊ alijs ad fall'am accn̄
tis vl' ad aliā fall'am extra dcōem. trāſlatū em̄ vnūqdq;
ꝙ nō ſil'r ē maifeſtū. Sꝫ ꝙ orōnū aliq̄ ſunt faciles ⁊ alie
difficiles q̄ꝫtū ad fall'as in dcōe ⁊ extra dcōeꝫ declarat
phs q̄ꝫtū ad fall'aꝫ equocatōis q̄ viʳ eē facilia. equocaᵒ
em̄ videt̄ eē leuiſſim⁹ mod⁹ paralogiſmoꝝ. Nā orōnes
pene oēs ſꝫ dcōeꝫ. i. ſꝫ equocatōeꝫ ſt̄ ridiculoſe. i. faci
les ad ſoluendū. ita ꝙ ſi qs ipediat̄ tl'ib; orōib; dꝫ de
rideri. Q̄ āt i equocatōe ſt̄ aliq̄ orōes faciles declarat
p tria exᵃ. Primū vt vir ferebat̄ ꝗdati ſedēs ꝗdati id ē
de ꝗdu in ꝗdū vl' ꝗdati. i. gradiēdo. Scdꝫ boreas nō ē
pur⁹ ſi em̄ pur⁹ ſit idē ꝙ inocēs ſic nō ē pur⁹ q2 deſtruᶜ
paupere ſi ꝓ ſit idē ꝙ depurās aerē ſcꝫ a nubib; ſic eſt
pur⁹. Terᵐ demrātis duab; faccꝫ vt mr̄e ⁊ filia alt'a
iſtaꝝ pepit an̄. ſi em̄ an̄ dicat anteritatē loci maifeſtū ē
ꝙ neutra pepit an̄ ſꝫ āte poſteri⁹. Si āt āteritatē tpis
ꝯſtat ꝙ mr̄ pepit an̄. Q̄ etꝫ in fall'a equocatōis ſint ali
q̄ orōes difficiles pbat q2 aliq̄ ſt̄ noīa i equocatōe ꝺ q̄
b⁹ dubitāt ptiſſimi ⁊ hn̄t diuerſas opiōes vt ꝺ ente et
vno. Aliq̄ ei dicūt ꝙ ēs ſꝫ tm̄ vᵐ ſic ſeno ⁊ pmenides
Alij āt dicūt ꝙ ēs ⁊ vᵐ dn̄r mltiʳ. ⁊ p h̄ ſoluūt rōeꝫ ſe
nonꝫ ⁊ pmeīdis. ſil'r aūt ⁊ in fall'a accn̄tꝫ ⁊ in alijs qbus
libꝫ imo aliqn̄ duᵐ ē ad quā fall'aꝫ ptineāt ⁊ vtꝝ ſit ibi
fall'a vl' n̄. Eſt āt orō acrꝫ ſiue difficil' ad ſoluēdū que
maxie fac dubitare. ⁊ dr̄ acrꝫ p ſilitudinem ad ſapores
nā ſic ſapor (q̄ pūgit ⁊ detinꝫ liguā mordꝫ ⁊ ligat) ita ⁊
hmōi orō mentē mordꝫ ⁊ ligat. Eſt āt dupl'x orō diffi
cil'. q̄dā peccās in forā ⁊ alia peccās in maᵃ. int̄ has aūt
peccātes in maᵃ ſt̄ difficiliores ⁊ magꝫ faciūt dubita
re. Sꝫ int̄ orōes difficiles peccāˢ in forā illa ē difficili
ma q̄ ex pmiſſis valde pbabilib; ifert ꝯclōnē valde i p
babilē. Nā ſi tc ꝯuertat̄ orō accipieᵉ oppoᵐ ꝯclōnꝫ cū
alt'a pmiſſaꝝ ad iferendū oppoᵐ altius pmiſſe adhuc
ex pmiſſis valde pbabilib; ifert ꝯclōnē valde i pbabi
lē tc ei vl' oꝫ ꝯcedere ꝯclōnē valde i pbabilē vl' negare
alterā pmiſſaꝝ q̄ ſt̄ pbabiles. Mīn⁹ aūt difficil' eſt q̄
ex pmiſſis aliql'r pbabilib; iferꝫ ꝯclōnē aliql'r i pbabi
lē. tc ei oꝫ infimere aliqꝫ pmiſſaꝝ ſꝫ duᵐ ē q̄ infimat̄ In
ter orōes āt difficiles peccātes i maᵃ illa ē acrima de q̄
eſt duᵐ vtꝝ peccet in maᵃ vel in forā ⁊ vtꝝ dēat ſolui p
negatōeꝫ alic⁹ pmiſſe vl' p diſtictōeꝫ. Mi⁹ āt difficil' ē
orō de q̄ ctū ē ꝙ peccat in maᵃ ⁊ dꝫ ſolui p intēptōeꝫ ali
cui⁹ pmiſſaꝝ. ſꝫ duᵐ ē p intēptōeꝫ alic⁹ pmiſſe. Sil'r ē
de orōib; facilimꝫ ad ſoluēᵐ ꝙ aliq̄ ſt̄ facile ⁊ alie n̄ ſt̄
ita faciles. vn̄ int̄ orōes peccāˢ in maᵃ ille ſt̄ facile in
q̄b; pmiſſe ſt̄ i pbabiles ⁊ fl'e. ⁊ int̄ peccās in forā iᵃ orō
eſt facilia in q̄ deficit illa pmiſſa ex q̄ ſeqt̄ ꝯᵒ. ⁊ iō vocat̄
ſyll's fatu⁹. Faciliū āt orōᵐ illa ē mi⁹ facil' ⁊ magꝫ diffi
cil' ſolutōe in q̄ n̄ ē ꝺfect⁹ ex pte pmiſſaꝝ ſꝫ ex iepto mō
ordinādi eas. Et q2 dt̄ ꝙ aliqn̄ opiōes male oppoᶜ ⁊ fa
cit ſyllꝫ fatuū iō poᶜ mōs opponēᵐ Dicēs ꝙ triʳ ꝯtigᶜ
opponere ſic ⁊ ſoluere. Vn̄ tripl'x ē ſoᵒ. ſ. ad orōem ⁊ iᵃ ē
rcā ⁊ ad hoīeꝫ ⁊ illa ē appēs ⁊ ſoᵒ ad tps. Et eſt qn̄ ſoᵒ
eget plurꝫ tpis q̄ꝫ diſputaᵒ pn̄tꝫ tpis. erit ꝗ tripl'x oppō
ſcꝫ ad orōeꝫ ad hoīeꝫ ⁊ ad tps (Q̄r q̄ntꝫ ꝗ ⁊ q̄lib;) In
h̄ 2ᵒ caᵒ recapitulat phs ea q̄ dcā ſt̄ in h̄ libro thopi
coꝝ dicēs. Q̄ dcm̄ ē ex q̄ꝫtis ⁊ q̄lib; fall'ijs fiūt acceptō
nes. dcm̄ ē etꝫ qūo ducit̄ rn̄s ad fl'ꝫ ino piabile ſoleciſ
mū ⁊ nugatōem. et poſtea dcm̄ ē de cautel' opponēꝫ in
mō arguēdi Dcm̄ ē etꝫ ad q̄d ē vtil' ſolutō paralogiſmo
rū quō ſoluūt̄ appēt ⁊ quō rcē Reſtat oñdere quō ſuf
ficient̄ tradita ē ars in libꝫ thopicoꝝ ⁊ elēchoꝝ. Nā il
lā artē ꝓpoſuim⁹ tradere in pn̄ᵒ libri thopicoꝝ. ꝗ in pᵒ
libro thopicoꝝ ꝓpoſuim⁹ tradere vnā artē ad arguēᵐ
in oī ꝓpoito ex pbabilib;. Et etꝫ ad rn̄dendū p dcā p
babilia obſeruādū ne dicam⁹ aliq̄d repugn̄s h̄ em̄ eſt
valde difficile ⁊ ꝙ h̄ ſolū pn̄t facere ſcieᵉ ꝓpt̄ h̄ ſocrates
volebat ſp arguere ⁊ nūq̄ꝫ rn̄dere. fatebat̄ em̄ ſe nō ſcire
Dein̄ diſtictis ꝓpōib; ⁊ ꝓbleuātib; ex pte ꝓtoꝝ poſui
m⁹ ad ꝯſideratōes ad arguēᵐ ꝺ oī ꝓbleuāte. ſial'r determia
uim⁹ de mō opponēdi ⁊ rn̄dēdi dyalectico. Et poſui
m⁹ cautelas ⁊ documēta ad bn̄ arguēᵐ ⁊ ſoluēdū. Itē
vt dixim⁹ pt̄er hec tractauim⁹ de paralogiſmꝫ qūo fiāt ⁊
quō ſoluāt̄. ex q̄ ptꝫ artē inuētiuā eē traditā vt ꝓpoſui
mus eā tradere docuim⁹ em̄ arguere ſiue ꝑ ſe ſiue appa
renter in oīni ꝓpoſito ⁊ etiā rn̄dere. (Opꝫt āt nos)
In h̄ vltiō capl'o oñdit modū inuētōis logice dicēs ꝙ
opꝫtet nos non latere quō alit̄ tradita eſt hec ars q̄ꝫ alie
artes. Nā alie artes ſt̄ inuēte a pōrib; ⁊ pfcē p poſteri
ores vn̄ ea (q̄ iuenerūt pōres ꝺ alijs artib;) erūt pauca
⁊ pauca q̄ a poſteriorib; ſt̄ iueᵃ eis q̄ pōres iuenert̄ fuert̄
vtiliora ⁊ difficiliora his q̄ a poſteriorib; ſuperaddita
ſt̄. Q̄ fuerūt vtiliora pꝫ. q2 ea q̄ a pōrib; fuert̄ ſt̄ etꝫ
inuēta ſt̄ pncipia cōia artiū. ſed illa ſt̄ vtiliora ꝯclō
nib; ſpēalib; q̄s poſteriores addiderūt q2 ad pl'a valēt
fortaſſe em̄ pnᵐ ē maximū oīm ſupᶜ in ꝟtute. Q̄ ſint
difficiliora pꝫ. q2 h⁹ oī pncipia ſt̄ maxia in ꝟtute ptāte
⁊ vtilitate vt dcm̄ eſt. Sꝫ ſi aliq̄d ſit maximū in ptāte il
lud eſt pūiſſimū in magnitudie cū ꝗ pūiſſima in magni
tudie ſint difficilima ad videnᵐ ⁊ ꝯgnoſcendū ſeqt̄ ꝙ
pncipia inuēta a pōrib; ſt̄ difficiliora ꝯcluſionib;. q̄s
addiderūt poſteriores. Difficilimū aūt eſt pncipiū h̄
aūt inuēto facile eſt addere ⁊ augere reliquū. Q̄ autē
alie artes fuerit tradite a poſteriorib; cū auxilio poꝝ ⁊
ita augmētate p ſucceſſionē declarat phus in rethorica
Nā tyſias addit rethorice poſt pōres Symach⁹ poſt
thyſiā. Theodor⁹ poſt hūc ꝓo ⁊ mlt'i mlt'as coaduna
uerūt ptes ⁊ ſic ſucceſſiue augmētata ē. Et iō nō ē mi
rū ſi ars rethorice eſt ſcita. nō ſic aūt tradita ē hec ars
Nā an̄ hoc op⁹ nihil erat traditū de logica p modū ar
tis. cui⁹ ſiq̄dē negocij nihil ierat omino. q̄ꝫuꝫ em̄ pōres
tradiderūt aliquos paralogiſmos ⁊ ita tradiderūt ſicut
mercenarij ſuas merces. hij em̄ tradūt vſum ſuaꝝ mer
ciū ſed nō artē. ita illi tradiderūt vſum aliquoꝝ palo
giſmorū ſed nō dederūt artē de paralogiſmis Silis ergo
fuit doctrina docentiū hāc artē ante hoc tps doctrine
platonis in georgia. In illo em̄ libro tradunt̄ mlt'e orō
nes rethorice ſed nō tradit̄ ars faciēdi hmōi orōes. Et
etiā pōres tradiderūt mltos ſyllogiſmos ⁊ paralogiſmos
de q̄bus ſepe diſputabāt ſed hoc fuit ſine arte Neqꝫ ei
aliter tradiderūt hanc artē q̄ꝫ illo q̄ dat artē ſutoriaꝫ ⁊
nō docꝫ quomō debent fieri calcei ſed bene dat multa
genera calciamentorū. Cōſtat aūt ꝙ q̄ꝫuis talis ꝓfice
cet ad vtilitatē n̄ tm̄ ad artē Quare nec illi tradidert̄
hāc artē ꝺ alijs ꝗ artib⁹ erāt mlt'a iueᵃ. ſꝫ p pōres. ꝺ lo
gica. ꝓo an̄ h̄ tps nihil erat traditū p moᵐ artꝫ ꝺ ſyll'is

rē nihil habuim⁹ ꝑus dicere ꝙ̄ attritōe q̄rētes.ſ. aſſiduitate ſtudij q̄rē⁸ mltū tp̄s laborauim⁹. Si ḡ hec ars logica ita vl' mag' ſufficiēt tradita eē videat̄ ſic̄ ꝛ cete artes reliquū erit oiꝫ vīm vl' eoꝝ q̄ audierunt h̄ opus ꝺomiſſis art' idulſionē de iuētis āt mltas h̄re grates

Q **Ueſtio** Utꝝ ph̄s ſufficiēter doceat ſoluere ꝑalogiſmos extra dcōeꝫ. Ar̄ p° ꝙ ñ. qꝛ ꝑalogiſmi petitōis ꝑncipij peccāt i foꝛa ſꝫ oēs ſylli peccā⁸ in foꝛ dn̄t ſolui ꝑ diſtictōeꝫ ḡ ꝑalogiſmi petitōis ꝑncipij dn̄t ſolui ꝑ diſtictōeꝫ. Mioꝛ pꝫ ꝑ ph̄ꝫ in textu p̄cedētı. Maioꝛ pꝫ qꝛ oīs ſyll's ſophiſtic⁹ ē peccās i matia vl' i foꝛa. ſꝫ ꝑalogiſmi petitōis ꝑncipij cōit̄ nō peccāt i ma^a qꝛ aliq̄n ar̄ ex nccārijs ꝛ ver' ꝙ̄u' mi⁹ not' ꝛ ſic ñ ar̄ ex falſ ḡ ñ peccāt i ma^a. Cōfirmat̄ qꝛ oēs ꝑalogiſmi fallaꝝ ſt' imōificati ſꝫ oēs tl'es peccāt i foꝛa cū mod⁹ ſit diſpō ꝛ foꝛa ſylli. Scd̄o ſic peti° ꝑncipij peccat ꝯ argumētatōeꝫ ḡ peccat i foꝛa. Añs pꝫ qꝛ ꝭꝫ Boe. ꝛ tuliū in thopic'. argumēta° ē rō rei dubie faciēs fidē ſꝫ peti° ꝑncipij ñ fac̄ fidē ꝺ re du' cū nihil ꝓbat. Ter° ſic. petitio ꝑncipij peccat ꝯ ſyll'm ſim^r ḡ peccat i foꝛa. Añs pꝫ ꝑ ph̄ꝫ in 2° poꝝ q̄ dt̄iat ꝺ petitōe ꝑncipij tāq̄ꝫ de pccō ꝯ ſyll'm ſim^r eo ꝙ ñ detmīat ꝺ pctīs ꝯ ſyll'm dyalecticū ꝛ demrātiū cū de ipꝭ ñ ītēdat detmīare i li° poꝝ. Quar° ſic. ad īt̄rogatōeꝫ pl'es dāda ē v^a rñ° ḡ ph̄s nō docꝫ ſoluere ꝑalogiſmos fall'e ꝭꝫ pl'es īt̄rogatōes vt vnā. Añs pꝫ p° qꝛ ad oēꝫ ꝓpōeꝫ q̄ ſic ē ꝟa ꝙ nl'lo° ē fl'a vl' ſic fl'a ꝙ nl'lo mō ē ꝟa dāda ē rñ°. Sꝫ ē vna īt̄roga° pl'es q̄ ſic ē ꝟa ꝙ nl'lo° ē fl'a ꝛ aliq̄ ſic fl'a ꝙ nl'lo° ē ꝟa. Mioꝛ pꝫ qꝛ iſte ſt' pl'es ꝭꝫ ph̄ꝫ iſti ſt' vidēs demrāt' duob' q̄ꝝ vn⁹ eſt cec⁹ ꝛ alt̄ vidēs. Et ſilr̄ hec iſti ſt' ceci ſꝫ ꝯſtat ꝙ q̄libet eaꝝ i illo caſu ſimpl'r ē fl'a ꝛ ꝯdcōꝛia ſimpl'r ꝟa. pꝫ ꝑma ei ꝭt ꝙ ābo ſt' vidē⁸. ꝛ 2° ꝙ ābo ſt' ceci q̄ꝝ vtrūq̄ꝫ eſt flꝫ. Scd̄o ꝓbat̄ añs qꝛ īt̄roga° pl'es ē ꝓpō. ſꝫ ad ꝓpōnē vnā rñdē^m ē vna rñſioē ḡ. Maioꝛ pꝫ qꝛ ꝓpō dicitur i ꝓpōeꝫ vnā ꝛ pl'es diſum āt dꝫ ꝟificari ꝺ q̄libꝫ mēbroꝝ didētiū. Mioꝛ pꝫ qꝛ oīs ꝓpō ꝟa ſimpl'r ē ꝯcedēda ꝛ oīs fl'a ſimpl'r ē negāda. ſꝫ oīs ꝓpō ē ſimpl'r ꝟa vl' fl'a. Mioꝛ pꝫ qꝛ nl'la ꝓpō ē ſil' ꝟa ꝛ fl'a eo ꝙ ꝟꝫ ꝛ fl'm oppōnūt̄. Cōfirmat̄ qꝛ ꝓpoīta aliq̄ ꝓpōne ſiue ſit ꝓpō vna ſiue pl'es q̄rit̄ vtꝝ ſit talit̄ ita ſic̄ ipa ꝭt ꝛ tūc ē ſim^r ꝟa aut ñ ē totalr̄ ita ſic̄ ipa ꝭcat ꝛ ꝑ ꝯñs ē ſimpl'r fl'a. In oppo^m ar̄ auto^ce ꝑ ph̄ꝫ i textu. ꝑ.ſ.q.ſ.ſ.q. queſtōes

Queſtio p^a. vtꝝ ad appꝑntē elēchū r̄q̄rat̄ ꝙ ſi fiat i aliq̄ mltiplici ſic ꝙ oꝛonⁿ l' oꝛōꝫ ꝑncipalr̄ pl'a ꝭcare vi^r ei ꝙ ñ qꝛ equoca° ꝛ āphibolo^a pn̄t ꝯtīgere vbi noⁿ vl' oꝛō ñ ꝭt pl'a ꝑncipalr̄ ſꝫ v^m ꝭt ꝑncipalr̄ ꝛ a° ex ꝯn̄ti. Dr̄ breuit̄ ꝙ nūq̄ꝫ ē equoca° vl' aliqꝺ mltipl'x niſi ſit aliq̄d diſtiguē^m. Un̄ mltipl'x ñ dꝫ ſim^r ꝯcedi nec ſim^r negari ꝛ qꝛ hec oꝛō canꝭ ē nat⁹ tu⁹ vl' pꝛ tu⁹ ē ſimpl'r fl'a. ꝛ ñ ē diſtiguēda qꝛ nl'l⁹ ꝓpe eā ꝯcederꝫ neq̄ꝫ eā diſtigueret ſō ꝓpe ñ peccat ꝭꝫ dupl'x. Ph̄s ḡ d^r i° pl'a ꝭcare i ꝓpoſito qꝺ ñ dꝫ ſimpl'r ꝯcedi nec ſimpl'r negari. ſꝫ eſt diſtiguendū ꝛ iō oꝛōes ꝭcā⁸ v^m ꝑ p⁹ ꝛ a° ꝑ poſteri⁹ bñ plura ꝭcāt ꝑncipalr̄.

Queſtio ſcd̄a. vtꝝ ābo ꝛ oīa diuerſa ꝭcēt h̄ ē dcīn vtꝝ ꝑalogiſmi in q̄b' ponūt̄ ābo ꝛ oīa cadāt i alias ſolutōes ita. ſ. ꝙ ñ ſolū peccāt ꝭꝫ pl'es īt̄rogatōes vt vnā ſꝫ et' ꝑ fall'am i dcōne. Hic dꝛ p° ꝙ ābo et oīa pl'a ꝭcāt qꝛ poſſūt teneri collectīe vl' diſtributīe. cū ḡ dꝛ oīa ſt' ſibi eadē ſi oīa teneat̄ collectīe erit flꝫ dicere et ē ꝭſus ꝙ oīa collectīe ꝛ ꝯiūcti ſūpta ſt' eadē. Sꝫ ſi teneat̄ diſtributīe vt reddat̄ ꝑtū cuilibꝫ ꝑti ſbc̄i ꝑ ſe ꝛ diuiſiꝫ ꝛ ſit ꝭt⁹ oīa ſt' eadē ſibi. i. qꝺlibꝫ ꝑ ſe acceptū ſibi ipſi eſt idē locu° ē ꝟa ſic et' duob' ieq̄l'r monſtratis. Si ābo teneāt̄ diſtributīe ābo ſt' ſibi eq̄lia ñ āt ſi teneatur collectīe. Dr̄ alio° ꝙ ibi ē āphibologia nā cū dꝛ oīa ſt' eadē ſibi ꝟm ē ſi ſibi faciat ꝯcl'onē recipcā qꝛ qꝺlibꝫ ē idē ſibi ſꝫ ſi ſibi faciat ꝯcl'onē trāſitiuā flꝫ ē. Nā ſi oīa ſt' eadē ſibi trāſitīe loq̄n° qꝺlibꝫ erit idē alt̄i i poſſꝫ et' ibi eē ꝯpō ꝛ diſio. nā cū dꝛ oīa ſt' eadē ſibi ꝛ alijs diuerſa ibi eadē ꝛ diuerſa pn̄t referri ꝯiūcti. ad p̄cedētia vt ſit ꝭſ⁹ oīa ſt' eadē ꝛ diuerſa ſibi ꝛ oīa ſt' eadem ꝛ diuerſa alijs ꝛ ſic locu° ē fl'a. Si ꝟo referat̄ diſiꝫ vt ſit ſēſus oīa ſt' eadē ſibi ꝛ diuerſa alijs ſic ē ꝟa.

Queſtō 3^a. vtꝝ diſio oꝛōis i oꝛōeꝫ facile ſolubilē ꝛ difficl't ſolubilē ſit ſufficiēs vi^r ei ꝙ ñ. qꝛ eadē oꝛō videt̄ facile ſolubil' vni ꝛ difficult̄ alt̄i. Dic breuit̄ ꝙ iſta diſio ē ſufficiēs ſi facilitas ꝛ difficl'tas ñ ſumāt̄ ex ꝑte nrī ſꝫ ex ꝑte ipſaꝝ oꝛō^m ille ei dn̄r faciles q̄ꝝ cā defect⁹ ñ ē latēs ſꝫ manifeſta. et ille dn̄r difficiles q̄ꝝ cā defect⁹ ē mltū occulta ꝛ ꝺ difficili ꝑcipit̄. Ex q̄ pꝫ ꝙ q̄ꝫuis aliq̄ ꝑalogiſmi peccā⁸ i foꝛa ſt' difficiles ad ſoluēdū qꝛ ꝑ eos decipiūt̄ tā ſciē⁸ q̄ꝫ ignoꝛā⁸ ñ tñ oēs ꝑalogiſmi peccā⁸ i foꝛa dn̄t dici difficiles.

Queſtio q̄rta. vtꝝ iueire ꝑn^m ſit vtili⁹ ꝛ difficili⁹. vi^r ꝙ ñ qꝛ ꝑn^m a q̄libꝫ ꝯgnoſcit̄ ꝛ ſic ñ inueit̄ difficl't. ſic̄ patꝫ ꝑ Ar'. ꝛ ſuū ꝯmētatoꝛē q̄ dicūt ꝙ ꝑn^a ſt' nota ſic̄ loc⁹ ianue i domo. ꝛ iō nl'l⁹ deliq̄t. i. deficit i ꝑncipijs. Dic b^euit̄ ꝙ dupli^a ſt' ꝑn^a q̄dā ſt' cōia ꝛ q̄dā ꝓpa alicui arti. Un̄ ꝓpa ꝑn^a ſiue cōia pn̄t ꝯſiderari i ſe ꝛ ab^te ꝛ et' ſb rōe q̄ ſt' ꝑn^a q̄ꝫu' ḡ ñ ſit vtili⁹ iuenire ꝑn^a ñ ꝓpa i ſe ꝯſiꝺꝛata reſpcū alic⁹ artis tñ valde vtile ē iueire ꝓpa ꝑn^a ſb rōe q̄ ſt' ꝑn^a qꝛ ill' facile ē adder ꝛ ex eis aliq̄s ꝯcl'oes elicere. Et q̄ꝫu' aliq̄ ꝓpōnes ſiue ꝑn^a cōia ſt' q̄ſi nota cuilibꝫ tñ ꝑn^a ꝓpa ꝛ ſb rōe q̄ ſt' ꝑncipia ñ ſt' nota cuilibꝫ. ꝛ iō ph̄s ñ ſim^r dt ꝑn^m eē vtili⁹ ꝛ maxi^m. Q' āt difficile ſit ꝯgſcere ꝑn^a ꝓpa pꝫ i ſciētijs ſpālib' q̄ꝫu' ei tl'ia ꝑn^a i ſe ꝛ vt ſt' q̄dā cōes ꝓpōes facilit̄ ſt' ꝯgnoſcibilia difficile ē tñ ea applicare ita ꝙ ꝑ ea ꝓpe poſſū⁹ regulari in tota ſciā. Un̄ h̄ mlto difficili⁹ ē q̄ꝫ ipꝭ iuēt' ꝛ ad ꝑncipales ꝯcl'ones applicat' al's ꝯcl'o/

Ad rōes. ad ꝑmā dꝛ p° ad mioꝛē. Nes addere ꝙ ipa ē ꝟa de ꝑalogiſm' q̄ꝝ ſo° cad^t ſup̄ aliq̄ꝫ ꝑmiſſaꝝ ſic̄ ſt' ꝑalogiſmi i dcōe. tñ ꝑalogiſmi q̄ꝝ ſo° cadit ſup̄ ꝯñam dn̄t ſolui ꝑ īt̄ēptōeꝫ ꝯñe añ ñ ſꝑ oꝫ aliquā ꝑmiſſaꝝ ſylli peccāt' in matia eē fallaꝫ. Sꝫ ſuffic̄ ꝙ ñ ſit mag' ꝓbabil' q̄ꝫ ꝯ°. ꝛ iō ꝑalogiſm⁹ petitōnis ꝑncipij p̄t ꝓcedere ex nccārijs ꝛ peccare i foꝛa. Ad ꝯfirmatōeꝫ ꝛ ſcd̄aꝫ ꝛ t̄ciā rōeꝫ pꝫ ſo°. Un̄ p⁹ dcīn ē ꝙ Boe. accipit argumētatōeꝫ ꝑ argumētatōe dyalectica et ph̄s in 2° poꝝ detmīat de petitōe ꝑncipij ñ qꝛ peccet ꝯ ſyll'm ſim^r ſꝫ qꝛ peccat cōit̄ tā ꝯ ſyll'm demrātiū q̄ꝫ dyalecticū. Ad q̄rtā negat̄ añs ad ꝑmā ꝓbatōeꝫ dꝛ ꝙ alt̄ q̄n ad īt̄rogatōeꝫ plures bñ p̄t dari vna rñ° ſꝫ ñ tal' q̄lis dat̄ ad īt̄rogatōem vnā nō em rñden^m ē vna rñſione affirmatīa q̄ꝫu' aliq̄n poſſit rñderi vna negatiua. Ad ſcd̄am ꝓbatōem dꝛ ꝙ ꝓpō plures nō ē ꝓpō niſi eq̄uoce nec didit̄ ꝓpō in vnā ꝛ plures niſi ſic̄ hō in hoīem pictū ꝛ hoīeꝫ viuū. Ad ꝯfirmatōnem dꝛ ꝙ poīto caſu ꝙ eēt totalit̄ ſic ſicut ꝑ ꝓpōem plures ꝭcat̄ nō tñ oꝑterꝫ ꝙ eēt ꝟa qꝛ ñ ē ꝓpō nihil āt ē veꝝ neq̄ꝫ fl'm niſi ꝓpō cuꝫ veꝝ ꝛ falſuꝫ ſt' ꝓpa paſſio ꝓpōis. Et hec de queſtōe et ꝑ ꝯñs de tota logica. de c⁹ fine laudet̄ fili⁹ intemerate ꝟginis Marie. A M E N